This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

600085688+

Vols. 4 & 5.

600085688+

Vols. 1+ 75.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑ

ΕΚ ΤΩΝ

ΔΟΚΙΜΩΤΕΡΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΕΖΟΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΗΤΩΝ

Μετὰ σχολίων γραμματικῶν ἱστορικῶν καὶ γεωγραφικῶν, καὶ μετ' ἐπιτόμων φιλολογικῶν καὶ κριτικῶν ἐκθέσεων,

Διῃρημένη εἰς τόμους πέντε.

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΕΛΛΗΝ: ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΕΜΠΤΗ

ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΟΣ.

Ὑπὸ Σ. Δ. ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ καὶ Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ.

Δαπάναις

ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

Κατ' ἔγκρισιν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου.

ΤΟΜΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

Τιμᾶται Δραχ: 2.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

Κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ Ἑρμοῦ Ἀριθ. 215.

1852.

304 e 164

Αριθ. Πρωτ. 23457.
Αριθ. Διεκπ. 2696.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἐν Ἀθήναις,
τῇ 18 Δεκεμβρίου
1844.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ.

Πρὸς τὸν Κύριον Ἀνδρέαν Κορομηλᾶν.

Κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐξεταστικῆς τῶν βιβλίων Ἐπιτροπῆς, ἐγκρίνομεν νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα ὡς διδακτικὸν σύγγραμμα ἡ παρὰ σοῦ ἐκδοθεῖσα τρίτομος Ἑλληνικὴ Χρηστομάθεια τοῦ Κ. Α. Ῥ. Ῥαγκαβῆ.

(Τ. Σ.) *Ὁ Ὑπουργὸς*

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΛΕΤΤΗΣ.

Μ. ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΑΣ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ.

Πρὸς τοὺς Γυμνασιάρχας Σχολάρχας καὶ διδασκάλους τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων.

Κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς, συνιστῶμεν ὡς διδακτικὸν βιβλίον τὴν νέαν τρίτομον Ἑλληνικὴν Χρηστομάθειαν, ἐκδεδομένην ἐσχάτως παρὰ τοῦ Κυρίου Ἀνδρέου Κορομηλᾶ, συλλεγεῖσαν δὲ παρὰ τοῦ Κυρίου Α. Ῥ. Ῥαγκαβῆ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 28 Δεκεμβρίου 1844.

(Τ. Σ.) *Ὁ Ὑπουργὸς*

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΛΕΤΤΗΣ.

Μ. ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΑΣ.

Α'. ΟΜΗΡΟΥ.

Τοῦ πατρὸς τῆς Ἑλληνικῆς ποιήσεως Ὁμήρου ἀμφισβητεῖται καὶ ἡ ἐποχὴ, καὶ ὁ τόπος τῆς γεννήσεως, καὶ αὐτὴ ἡ ὕπαρξις· διότι πολλοὶ θεωροῦσι τὰς ῥαψῳδίας του ὡς μεταγενέστερον ἄθροισμα ἀρχαίων δημοτικῶν ᾀσμάτων, ἀπίθανα λέγοντες. Ἑπτὰ πόλεις ἀντεποιοῦντο αὐτὸν ὡς πολίτην των, μὲ περισσότερον ὅμως δίκαιον, ὡς φαίνεται, ἡ Χίος ἢ ἡ Σμύρνη. Ἡ κοινοτέρα γνώμη τὸν θέλει ἀκμάσαντα ὀλίγον μετὰ τὰ Τρωϊκά, 907 Π. Χ. Ἔγραψε δὲ δύο μεγάλα ποιήματα, ἕκαστον ἐξ εἰκοτεσσάρων ᾀσμάτων, τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδύσσειαν, περιγράφων εἰς τὸ μὲν τὴν ἅλωσιν τῆς Τρῳάδος ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, εἰς τὸ δὲ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Ὀδυσσέως ἀπὸ Τρῳάδος εἰς Ἰθάκην· προσέτι δὲ καί τινας ὕμνους. Ἀποδίδεται δὲ εἰς αὐτὸν καὶ ἓν κωμικὸν ποίημα, ἡ Βατραχομυομαχία, καὶ ἄλλα τινὰ, τῶν ὁποίων διεσώθησαν ὀλίγοι μόνον στίχοι.

Σημ. Ἡ διάλεκτος τοῦ Ὁμήρου καὶ ὅλων τῶν ἐποποιῶν εἶναι ἡ παλαιὰ Ἰωνικὴ, διαφέρουσα τῆς νεωτέρας διὰ τῆς ἀφθόνου μίξεως ἰδιωτισμῶν καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν διαλέκτων τῆς Δωρικῆς, Αἰολικῆς καὶ Ἀττικῆς. Ὁ δὲ στίχος τοῦ Ὁμήρου εἶναι ὁ λεγόμενος ἡρωϊκὸς ἑξάμετρος, συγκείμενος ἀπὸ ἓξ πόδας, ὧν οἱ τέσσαρες πρῶτοι δάκτυλοι (-υυ) ἢ σπονδεῖοι (--), ὁ πέμπτος ἀφεύκτως δάκτυλος, καὶ ὁ ἕκτος σπονδεῖος ἢ τροχαῖος (-υ). Τέμνεται δὲ ὁ στίχος οὗτος, ἤτοι χρεωστεῖ νὰ ἔχῃ λήγουσαν λέξεως, ἢ εἰς τὸ μέσον τοῦ γ'. ποδὸς, ἢ εἰς τὸ μέσον τοῦ δ'. ἐνταυτῷ καὶ τοῦ δ'. κατὰ τὸ ἑξῆς σχῆμα:

-ᾱᾱ-ᾱᾱ- | ᾱᾱ-ᾱᾱ-υυ-ᾱ, ἢ -ᾱᾱ | ᾱᾱ-ᾱᾱ- | ᾱᾱ-υυ-ᾱ

ΙΛΙΑΔΟΣ Α.

Μῆνιν ἄειδε, θεὰ, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
Οὐλομένην, ἣ μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκεν,
Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν
Ἡρώων, αὐτοὺς δὲ ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν
Οἰωνοῖσί τε πᾶσι—Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή— 5

---

[1] [2] Μῆνιν] Ἐπίμονον ὀργὴν, κάκιωμα. Ἀρχεται δὲ ὁ Ὅμηρος ὄχι ἀπ' ἀρχῆς τῆς πολιορκίας τῆς Τρῳάδος, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ τελευταίου ἔτους, ὅτε διὰ τῆς διαιρέσεως τῶν Ἑλλήνων ἀρχηγῶν τὰ συμβάντα γίνονται δραματικώτερα.—Ἄειδε] ἀείδω, ἑτέρα μορφὴ τοῦ ᾄδω.—Θεὰ] ἐννοεῖ τὴν μοῦσαν Καλλιόπην, προστάτριαν τῆς ἐποποιΐας.— Πηληϊάδεω] δεω διὰ συνιζήσεως μετρᾶται ἴσως δὲ καὶ ἐπροφέρετο ὡς μία μακρὰ συλλαβή. Πηλεὺς ἦν ὁ πατὴρ τοῦ Ἀχιλλέως, βασιλεὺς τῆς Φθίας. Τὸ πατρωνυμικὸν ἔπρεπε νὰ ἦναι Πηλείδης, Πληξίδης, ἀλλὰ διὰ τὸ μέτρον παρεντίθεται τὸ α. [2] Οὐλομένην] ἀντὶ Ὀλομένην, ἐκ τοῦ Ὄλλυμι· τὴν χαμένην, τὴν ἐπάρατον, ἢ, κατὰ τοὺς σχολιαστὰς, ἐνεργητικῶς, τὴν φθοραποιόν.—Ἀχαιοῖς] Ἀχαιοὶ ἦσαν λαὸς Θεσσαλικὸς, εἷς τῶν κυριωτέρων τῆς τότε Ἑλλάδος. Ἀπ' αὐτοῦ δὲ ὀνομάζει συνεχῶς ὅλους τοὺς Ἕλληνας, διότι τὸ ὄνομα Ἕλλην δὲν ἦτον τότε ἀκόμη γνόν. ἴδε Θουκ. Α', 3. — Ἔθηκεν] ἔβαλε, θηλ. ἐπέφερε. [3] Ἰφθίμους] ἰσχυρὰς, ἐκ τοῦ ἐπιφ. Ἴφι, μὲ δύναμιν, καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ ὀνόμ. Ἴς, ἰσχύς.— Ἄϊδι] τῷ ᾅδῃ, ἐξ ὀνομαστ. Ἅϊς. — Προΐαψεν] ἔπεμψε πρόωρα, βιαίως. [4] Αὐτοὺς] Κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς ψυχάς· ἐννοεῖ τὰ σώματά των.—Ἑλώρια] ἁρπάγματα, σπαράγματα ἐκ τοῦ ἑλεῖν. Ἐκ τούτου τὸ ἡμέτερον λωρία.—Τεῦχε] ἔκαμε, ἀναυξήτως. Κ. § 563.—Κύνεσσιν] ἀντὶ Κυσίν. Κ. § 540. [5] Οἰωνοῖσι] σαρκοφάγοις ὄρνισιν.—Ἐτελείετο] τελείω, Ἰων. ἀντὶ τελέω. Τούτων γινομένων ἐτελεῖτο ἡ θέλησις τοῦ Δ.

Ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε
Ἀτρείδης τε, ἄναξ ἀνδρῶν, καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.
Τίς τ' ἄρ σφωε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι;
Λητοῦς καὶ Διὸς υἱός· ὁ γὰρ, βασιλῆϊ χολωθεὶς,
Νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὦρσε κακὴν, ὀλέκοντο δὲ λαοὶ, 10
Οὕνεκα τὸν Χρύσην ἠτίμησ' ἀρητῆρα
Ἀτρείδης· ὁ γὰρ ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
Στέμμα τ' ἔχων ἐν χερσὶν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος
Χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ, καὶ ἐλίσσετο πάντας Ἀχαιούς, 15
Ἀτρείδα δὲ μάλιστα δύω, κοσμήτορε λαῶν·
Ἀτρεῖδαί τε καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί,
Ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν, Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
Ἐκπέρσαι Πριάμοιο πόλιν, εὖ δ' οἴκαδ' ἱκέσθαι·
Παῖδα δ' ἐμοὶ λῦσαί τε φίλην, τά τ' ἄποινα δέχεσθαι, 20
Ἁζόμενοι Διὸς υἱὸν ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοὶ,
Αἰδεῖσθαί θ' ἱερῆα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα·
Ἀλλ' οὐκ Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ,
Ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν· 25

---

6 Ἐξ οὗ] καιροῦ· διηγήσου, ὦ μοῦσα, ἀρχίσασα ἐκ τοῦ καιροῦ ἐξ οὗ.— Διαστήτην] ἐνεργ. ἀόρ. β'. τρίτον πρόσ. δυϊκ. ἀναυξήτως τοῦ Διΐζαμαι. 7 Ἀτρείδης] Ὁ Ἀγαμέμνων, βασιλεὺς τῶν Μυκηνῶν, υἱὸς τοῦ Ἀτρέως. Τὸν ὀνομάζει κατ' ἐξοχὴν ἄνακτα ἀνδρῶν, διότι ἦτον ὁ γενικὸς καὶ ἀνώτατος ἀρχηγὸς ὅλης τῆς ἑκςρατείας.—Δῖος] ἐκ τοῦ Δΐ ϊ ο ς, μετέχων τῆς φύσεως τοῦ Διός, Θεῖος. 8 Ἄρ.] ἀντὶ Ἄρα ποιητικῶς ᾗ πρὸ συμφώνου.—Σφῶε] δυϊκ. αἰτιατ. Τὸν Ἀχιλ. καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα. —Ξυνέηκε] συνῆκε, ἀόρ. ἀ. τοῦ Συνίημι. Συνέκρουσε.—Μάχεσθαι] Ὥστε μ. 9 Υἱὸς] ὁ Ἀπόλλων. Τοῦτο δὲ εἰς τὴν ἐρώτησιν τίς; ἀπόκρισις τοῦ ποιητοῦ ἢ τῆς Μούσης.—Βασιλῆϊ] τῷ Ἀγαμέμνονι. 10 Νοῦσον] νόσον.— Ἀνὰ] πρὸς, κατά.—Ὦρσε] ἀόρ. ἀ. τοῦ Ὄρνυμι, Διήγειρε.—Ὀλέκοντο] ἐκ τοῦ Ὀλέκω, ἀντὶ Ὄλλυμι. 11 Οὕνεκ] Οὗ ἕνεκα, δηλ. τούτου ἕνεκα ὅτι.—Ἠτίμησ'] ἀτίμασε.—Ἀρητῆρα] ἱερέα ἐκ τοῦ Ἀρᾶσθαι. 12 Ὁ] οὗτος, ὁ Χρ. — Θοὰς] ταχείας, ἐκ τοῦ Θέω. 13 Θύγατρα] θυγατέρα, τὴν ἰδίαν του θ.—Ἀπερείσι'] ἀντὶ Ἀπειρέσια, ἄπειρα.—Ἄποινα] ἐκ τοῦ α ποινὴ, Λύτρα. 14 Ἑκηβόλου] τοῦ μακρὰν τὰ βέλη ῥίπτοντος. Τὸ δὲ στέμμα εἶχεν, ἵνα φαίνετσι ἐρχόμενος ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ θεοῦ. 15 Ἀνὰ] ἐπὶ χρ. σκήπτρου, βακτηρίας. —Ἐλίσσετο] ἐλιτάνευε, παρεκάλει. 16 Ἀτρείδα] δυϊκ. Τοὺς δύω Ἀτρείδας, τὸν Ἀγαμ. καὶ τὸν Μενέλαον.— Κοσμήτορε] διευθυντὰς, ἡγεμόνας. 17 Ἐϋκνήμιδες] οἱ φοροῦντες ὡραίας κνημῖδας, εὔοπλοι. 18 Ἔχοντες] οἱ οἰκοῦντες. Ἐμυθολογεῖτο ὅτι οἱ θεοὶ κατῴκουν τὸν Ὄλυμπον, ὄρος τῆς Θεσσαλίας, διότι ἐκεῖθεν κατέβησαν αἱ ἀρχαιότατοι Ἑλληνικαὶ φυλαὶ, καὶ μετ' αὐτῶν ἡ θρησκεία. Ἐκ τούτου Ὄλυμπος ὠνομάσθη ᾗ ἡ οὐράνιος τῶν θεῶν κατοικία. 19 Ἐκπέρσαι] ἐκ τοῦ Π έ ρ θ ω, πορθῶ. Ὁ ἥσυχος ἱερεὺς, ἀδιάφορος εἰς τοῦ πολέμου τὰ ἔργα, εὔχεται εἰς τοὺς Ἕλλ. ὅλα τὰ καταθύμια, ἀρκεῖ νὰ τῷ ἀποδώσωσι τὴν θυγατέρα του.—Πριάμοιο] Πρίαμος ὁ βασιλεὺς τῆς Τρῳάδος. 20 Λῦσαι] ὑπενν. Θελήσατε, συγκατανεύσατε λῦσαι. Ἄλλοι γράφουσι λ ύ σ α σ θ ε καὶ δ έ χ ε σ θ ε. 21 Ἁζόμενοι] εὐλαβούμενοι, ὑποκείμ. τοῦ ὑπεννοουμένου Θελήσατε. Οἱ δὲ σχολιασταὶ τὸ μὲν λ ῦ σ α ι ἐξαρτῶσιν ἀπὸ τοῦ δοῖ ε ν, τὸ δὲ ἁ ζ ό μ ε ν ο ι θεωροῦσιν ὡς κλητικὴν συμφωνοῦσαν μὲ τὸ Ἀτρεῖδαι. 22 Ἔνθα] τότε. 23 Αἰδεῖσθαι] (λέγοντες) αἰδεῖσθαι.—Ἀγλαὰ] τὰ λαμπρὰ, ἐκ τοῦ Ἀγάλλω. Παρατήρησον δὲ ὅτι εἰς τὴν ποιητικὴν γλῶσσαν δὲν ὑπάρχουσι προτακτικὰ ἄρθρα.—Δέχθαι] ἀντὶ Δεδέχθαι, παρακ. τοῦ ἀπαρεμφ. ἀναυξήτως. 24 Ἥνδανε] ἤρεσκε (τοῦτο), ἐκ τοῦ Ἀνδάνω (ἥδομαι).—Θυμῷ] ἤρεσκε τῷ Ἀτρ. ἐν τῷ θυμῷ, τῇ ψυχῇ, ἤρεσκε τῇ ψυχῇ τοῦ Ἀτρ. 25 Κακ. ἀφ.] ἀγρίως ἀπέπεμπε. — Κρατερὸν] σκληρόν. Ἐπὶ μ. ἔτ.]

Ὅς ἤδη τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα, 70
Καὶ νῆεσσ' ἡγήσατ' Ἀχαιῶν Ἴλιον εἴσω,
Ἣν διὰ μαντοσύνην, τήν οἱ πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων·
Ὅ σφιν ἐὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ὦ Ἀχιλεῦ, κέλεαί με, Διΐ φίλε, μυθήσασθαι
Μῆνιν Ἀπόλλωνος ἑκατηβελέταο ἄνακτος. 75
Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο, καί μοι ὄμοσσον,
Ἦ μέν μοι πρόφρων ἔπεσιν καὶ χερσὶν ἀρήξειν.
Ἦ γὰρ οἴομαι ἄνδρα χολωσέμεν, ὅς μέγα πάντων
Ἀργείων κρατέει, καί οἱ πείθονται Ἀχαιοί.
Κρείσσων γὰρ βασιλεὺς, ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηϊ· 80
Εἴπερ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ,
Ἀλλά τε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον, ὄφρα τελέσσῃ,
Ἐν στήθεσσιν ἑοῖσι· σὺ δὲ φράσαι, εἴ με σαώσεις.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Θαρσήσας μάλα, εἰπὲ θεοπρόπιον ὅ,τι οἶσθα. 85
Οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα Διΐ φίλον, ᾧ τε σὺ, Κάλχαν,
Εὐχόμενος Δαναοῖσι θεοπροπίας ἀναφαίνεις,
Οὔ τις, ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο,
Σοὶ κοίλῃς παρὰ νηυσὶ βαρείας χεῖρας ἐποίσει,
Συμπάντων Δαναῶν· οὐδ' ἦν Ἀγαμέμνονα εἴπῃς, 90
Ὅς νῦν πολλὸν ἄριστος Ἀχαιῶν εὔχεται εἶναι.
Καὶ τότε δὴ θάρσησε, καὶ ηὔδα μάντις ἀμύμων·
Οὔτ' ἄρ' ὅγ' εὐχωλῆς ἐπιμέμφεται, οὔθ' ἑκατόμβης,
Ἀλλ' ἕνεκ' ἀρητῆρος, ὃν ἠτίμησ' Ἀγαμέμνων,
Οὐδ' ἀπέλυσε θύγατρα, καὶ οὐκ ἀπεδέξατ' ἄποινα. 95
Τοὔνεκ' ἄρ' ἄλγε' ἔδωκεν Ἑκηβόλος ἠδ' ἔτι δώσει·
Οὐδ' ὅγε πρὶν λοιμοῖο βαρείας κῆρας ἀφέξει,

τὴν πτῆσιν τῶν ὀρνέων.—Ὀχ'] ὄχα, ἐξόχως, ὡς ᾗ τοῦτο ἐκ τοῦ Ἔχω, ἐλλείψει δὲ τῆς ῥῆξ. 70 Τά τ'] ἐδὼ χρῆται ἄρθρῳ προτακτικῷ, ἐκτὸς ἂν, ὑπονοήσει τινὸς ῥήματος, θεωρηθῇ ὡς ὑποτακτικόν. — Πρό τ' ἐόντα] τὰ προγεγενημένα πράγματα. 71 Νῆεσσ'] ναυσί. — εἴσω] ἔσω· ἵνα ἔμβωσιν εἰς τὸ Ἴλιον. Συντάσσεται δὲ μὲ αἰτιατ. ὡς καὶ ἡ Εἰς, ἐξ ἧς παράγεται. 72 Ἣν διὰ μαντ.] διὰ τὴν ἐὴν (τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ) μαντοσύνην, ἱκανότητα τοῦ μαντεύειν. — Πόρε] ἀόρ. β'. τοῦ ἀχρ. Πόρω, πορίζω. 75 Ὅ] οὗτος.—Ἐὐφρ.] καλὴν ἔχων διάθεσιν. —Ἀγορ.] ἀγορέω, ὁμιλῶ ἐν ἀγορᾷ. 76 Ἀχιλεῦ] μὲ ἓν λ διὰ τὸ μέτρον, ὡς καὶ εἰς τὸν πρῶτον στίχ.—Κέλεαι] β'. πρσ. τοῦ ἐν. τῆς ὁρς. τοῦ Κελέομαι, κελεύω.—Μυθήσ.] νὰ ἐξηγήσω, νὰ εἴπῶ τί ἐστί. 75 Ἑκατηβελ.] ἑκὰς βάλλω. Τοῦ μακρὰν τοξεύοντος. ἴδ. στίχ. 21. 76 Τοιγάρ] λοιπόν.—Ἐγὼν] δωρ. ἀντὶ ἐγώ.—Ἐρέω] ἐρῶ.—Σύνθεο] προς. τοῦ Συντίθημι. Ὑποσχέθητι. 77 Ἦ] Πάντως, Ἀφεύκτως. 78 Μέγα] Ἐπίρ. μεγάλως. 79 Οἱ] Αὐτῷ. 80 Κρείσσων] ἀνώτερός ἐστι, ὑπερτερεῖ. —Χώσεται] χολωθῇ.—Χέρηϊ] χείρονι, ἀνώμαλ. Κ. § 550.—81 Αὐτῆμαρ] τὴν αὐτὴν ἡμέραν.—Καταπέψῃ] Χωνεύσῃ, Καταζείλῃ. 83 Μετόπ.] εἰς τὸ μέλλον.—Ἔχει χόλον] φυλάττει τὴν ὀργήν του.—Ὄφρα τ.] μέχρις ὅτου κορέσῃ αὐτόν. 84 Ἀπαμειβ.] ἀποκρινόμενος. 85 Θεοπρ.] μάντευμα, ἐκ τοῦ Θεὸς ᾗ προέπω, προλέγω. 87 Ἀναφαίνεις] φανερὰς ποιεῖς. 88 Οὔ... Οὔτις] ἐπανάληψις τῆς ἀρνήσεως. —Δερκομ.] ἐν ὅσῳ βλέπω, ἐν ὅσῳ χαίρομαι τὸ φῶς μου. 89 Κοίλῃς] κοίλαις.—Βαρείας] κακοποιούς. 90 Εἴπῃς] οὔτε ἂν εἴπῃς ὅτι ὁ Ἀγ. θέλει σὲ κακοποιήσει, οὔτε αὐτός. 91 Πολλὸν] κατὰ πολύ.— Εὔχεται] καυχᾶται. 92 Ηὔδα] ὡμίλει.— Ἀμύμων] ἄμωμος. 96 Τοὔνεκ'] τοῦ (ἐκείνου) ἕνεκα.— Ἠδ'] καί. 97 Κῆρας] βλάβας. Ὁ Οὐόλφιος διόρθω-

Τόξ' ὤμοισιν ἔχων ἀμφηρεφέα τε φαρέτρην· 45
Ἔκλαγξαν δ' ἄρ' ὀϊστοὶ ἐπ' ὤμων, χωομένοιο
Αὐτοῦ κινηθέντος· ὁ δ' ἤϊε νυκτὶ ἐοικώς.
Ἕζετ' ἔπειτ' ἀπάνευθε νεῶν, μετὰ δ' ἰὸν ἕηκεν·
Δεινὴ δὲ κλαγγὴ γένετ' ἀργυρέοιο βιοῖο·
Οὐρῆας μὲν πρῶτον ἐπώχετο καὶ κύνας ἀργούς· 50
Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλος ἐχεπευκὲς ἐφιεὶς
Βάλλ'· αἰεὶ δὲ πυραὶ νεκύων καίοντο θαμειαί.
Ἐννῆμαρ μὲν ἀνὰ στρατὸν ᾤχετο κῆλα θεοῖο·
Τῇ δεκάτῃ δ' ἀγορήνδε καλέσσατο λαὸν Ἀχιλλεύς.
Τῷ γὰρ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη· 55
Κήδετο γὰρ Δαναῶν, ὅτι ῥα θνήσκοντας ὁρᾶτο.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἤγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἀτρείδη, νῦν ἄμμε παλιμπλαγχθέντας ὀΐω
Ἂψ ἀπονοστήσειν, εἴ κεν θάνατόν γε φύγοιμεν, 60
Εἰ δὴ ὁμοῦ πόλεμός τε δαμᾷ καὶ λοιμὸς Ἀχαιούς·
Ἀλλ' ἄγε δή τινα μάντιν ἐρείομεν, ἢ ἱερῆα,
Ἢ καὶ ὀνειροπόλον—καὶ γάρ τ' ὄναρ ἐκ Διός ἐστιν—
Ὃς κ' εἴποι' ὅ,τι τόσσον ἐχώσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
Εἴτ' ἄρ' ὅγ' εὐχωλῆς ἐπιμέμφεται, εἴθ' ἑκατόμβης· 65
Αἴ κέν πως ἀρνῶν κνίσσης αἰγῶν τε τελείων
Βούλεται ἀντιάσας, ἡμῖν ἀπὸ λοιγὸν ἀμῦναι.
Ἤτοι ὅγ' ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη
Κάλχας Θεστορίδης, οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος·

---

45 Ἀμφηρεφέα] ἑκατέρωθεν σκεπασμένην. 46 Ἔκλαγξαν] κλαγγὴν ἀπετέλεσαν.
47 Ἐοικὼς] σκοτεινὸς (ἀπὸ τὸν θυμὸν) ὡς νύξ. Παρατηρητέον τὸ ὕψος τῶν ᾀχων τούτων. 48 Ἀπάνευθε] εἰς ἀπόστασίν τινα. — Μετὰ... ἕηκεν] μεθῆκεν, ἀφῆκεν ἰόν, βέλος ἐκ τοῦ Ἵημι, ὡς καὶ Ὀΐζυς, ἐκ τοῦ Φέρω, οἴσω. 49 Βιοῖο] τοῦ τόξου, ἴσως παρὰ τοῦ β ί α, τοῦ βιαίως λυγιζομένου: ἀλλὰ πιθανώτερον διὰ τοῦ δίγαμμα = ἰός. 50 Οὐρῆας] ὀρέας (ὀρεινοὺς, κυρίως τὰς) ἡμιόνους.—Ἐπώχετο] ἐκινήθη κατὰ, προσέβαλε.— Ἀργοὺς] ἀχρήστους. 51 Αὐτοῖσι] αὐτοῖς τοῖς ἀνθρώποις. — Ἐχεπευκὲς] ἔχον πεύκης πικρίαν, πικρόν.
52 Νεκύων] νέκυς, νεκρός. Γνωστὸν ὅτι ἔκαιον τοὺς νεκρούς. —Θαμειαὶ] πυκναὶ παρὰ τοῦ θαμά. 53 Ἐννῆμαρ] ἐπίρ. ἐπὶ ἐννέα ἡμέρας.— Κῆλα] κᾶλα (ξύλα, ὅθεν ὁ καλόπους κτλ.), τὰ βέλη. 54 Τῇ δεκ.] ἡμέρᾳ ὑπεννοεῖται, ἐκ τοῦ ἐννῆμαρ.—Ἀγορήνδε] εἰς συνέλευσιν.—Καλέσσατο] διπλασιάζεται τὸ σ διὰ τὸ μέτρον. 55 Τῷ] Αὐτῷ, τῷ Ἀχ. ταῖς φρεσὶν (αὐτοῦ) ἐπέθηκε τοῦτο τὸ καλέσαι.—Λευκώλ.] ἡ ἔχουσα λευκοὺς βραχίονας. 56 Ῥα] δή.—Ὁρᾶτο] μέσ. ἀντὶ Ἑώρα. 57 Ἤγερθεν] Δωρ. γ'. πρόσ. πληθ. τοῦ πθ. ἀορ. τοῦ Ἀγείρω. — Ὁμηγερέες] ὁμοῦ ἠθροισμένοι. 58 Μετέφη] ὡμίλησε πρός. 59 Ἄμμε] ἡμᾶς. —Παλιμπλ.] εἰς τὰ ὀπίσω (πρὸς τὴν πατρίδα μας) πλανηθέντας.—Ὀΐω] νομίζω. Τὸ μέσον τούτου Οἴομαι εὔχρηστον παρὰ λογογράφοις. 60 Ἂψ] ὀπίσω, ἐκ τῆς Ἀπό. 61 Εἰ δὴ] ἐπειδή. Ἐννοεῖ δὲ, δαμαζόμενοι ἀπὸ πόλ. καὶ λοιμὸν, ἄπρακτοι θὰ ἐπιστρέψωμεν, ἂν διαφύγωμεν τὸν θάνατον. 62 Ἐρείομεν] ἐρείωμεν, ὑποτ. τοῦ ἔρομαι. 65 Ἐπιμέμφεται] μέμφεται ἡμᾶς οὗτος ἕνεκα εὐχωλῆς, ὀργίζεται καθ' ἡμῶν ὅτι ἠμελήσαμεν εὐχήν τινα —Ἑκατόμβ.] θυσίαν ἑκατὸν βοῶν, 66 Αἴ κεν] ἐάν.—Τελείων] τὴν ἡλικίαν, ἢ ὑγιῶν.
67 Ἀντιάσας] ἴδε ᾀχ. 3. —Ἡμῖν.... ἀμῦναι] ἀπαμῦναι (ἀποτρέψαι) ἡμῖν τὸν λοιγὸν (λοιμόν). 68 Ἤτοι] μὲν, καταρκτικὸς φράσεως.— Κατ' ἄρ ἕζ.] ἄρα καθέζετο.—Τοῖσι] ἐν μέσῳ αὐτῶν. 69 Θεστορ.] υἱὸς τοῦ Θέστορος. — Οἰωνοπ.] τῶν μάντεων τῶν ἐξηγούντων

Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν τήνδε θεῷ πρόες· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Τριπλῇ τετραπλῇ τ' ἀποτίσομεν, αἴ κέ ποθι Ζεὺς
Δῷσι πόλιν Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων· 130
Μὴ δ' οὕτως, ἀγαθός περ ἐὼν, θεοείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Κλέπτε νόῳ· ἐπεὶ οὐ παρελεύσεαι, οὐδέ με πείσεις.
Ἦ ἐθέλεις, ὄφρ' αὐτὸς ἔχῃς γέρας, αὐτὰρ ἔμ' αὖτως
Ἧσθαι δευόμενον, κέλεαι δέ με τήνδ' ἀποδοῦναι;
Ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί, 135
Ἄρσαντες κατὰ θυμόν, ὅπως ἀντάξιον ἔσται·—
Εἰ δέ κε μὴ δώωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι
Ἢ τεὸν ἢ Αἴαντος ἰὼν γέρας, ἢ Ὀδυσῆος
Ἄξω ἑλών· ὁ δέ κεν κεχολώσεται, ὅν κεν ἵκωμαι.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὖτις. 140
Νῦν δ', ἄγε, νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν,
Ἐς δ' ἐρέτας ἐπιτηδὲς ἀγείρομεν, ἐς δ' ἑκατόμβην
Θείομεν, ἂν δ' αὐτὴν Χρυσηΐδα καλλιπάρηον
Βήσομεν· εἷς δέ τις ἀρχὸς ἀνὴρ βουληφόρος ἔστω,
Ἢ Αἴας, ἢ Ἰδομενεὺς, ἢ δῖος Ὀδυσεὺς, 145
Ἢὲ σὺ, Πηλεΐδη, πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν,
Ὄφρ' ἡμῖν Ἑκάεργον ἱλάσσεαι ἱερὰ ῥέξας.
Τὸν δ' ἄρ ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ὦ μοι, ἀναιδείην ἐπιειμένε, κερδαλεόφρον,
Πῶς τίς τοι πρόφρων ἔπεσιν πείθηται Ἀχαιῶν, 150
Ἢ ὁδὸν ἐλθέμεναι, ἢ ἀνδράσιν ἷφι μάχεσθαι;
Οὐ γὰρ ἐγὼ Τρώων ἕνεκ' ἤλυθον αἰχμητάων
Δεῦρο μαχησόμενος· ἐπεὶ οὔτι μοι αἴτιοί εἰσιν.
Οὐ γὰρ πώποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν, οὐδὲ μὲν ἵππους,
Οὐδέ ποτ' ἐν Φθίῃ ἐριβώλακι, βωτιανείρῃ 155

λαοὶ νὰ συνάξωσιν αὐτὰ ὀπίσω πάλιν. 128 Ποθι] ποτέ. 129 Δῷσι] δῷ· Τὸ σι ἐπέκτασις.—Ἐξαλαπ.] ἐκπορθῆσαι. 130 Κρείων] ἄρχων, βασιλεὺς (ἐκ τοῦ κρατέω). 131 Ἀγ... ἐὼν] ὅσον γενναῖος καὶ ἂν ἦσαι.—Θεοείκ.] θεῷ ὅμοιε. 132 Κλέπτε νόῳ] ἀπάτῃ βουλεύω. —Παρελεύσεαι] νικήσῃς. 133 Ὄφρ'] ὅπως.— Αὔτως] μάτην. 134 Ἧσθαι δευ.] καθῆσθαι στερούμενον. 136 Ἄρσαντες] ἁρμόσαντες. Ὁ στίχος οὗτος δὲν ἔχει ἀπόδοσιν. Ἐννοεῖται δὲ: Εὖ ἔχει ἢ ἄλλο τι ὅμοιον. 138 Τεὸν] σόν. Ἰὼν,] ὑπακ. τοῦ Ἕλωμαι. Ὅν κεν] πρὸς ὃν ἄν. 140 Μεταφ. καὶ αὖτις] θέλομεν καὶ πάλιν σκεφθῆ. 141 Δῖαν] θείαν, ἐπίθετον τὸ ὁποῖον συνεχῶς ἀποδίδει εἰς τὴν θάλασσαν. 142 Ἐς... ἀγείρ.] ἐσαγειρωμεν δὲ, ἀγείρωμεν ἐντὸς αὐτῆς. Ἂν καὶ πρωτακτ. γράφονται Ἰων. διὰ τοῦ ο. — Ἐπιτηδὲς] ἐξεπίτηδες. 143 Θείομεν] θῶμεν.—Ἂν] ἀνά, συνθέεται μὲ τὸ βήσομεν· ἀναβιβάσωμεν. 144 Ἀρχὸς] ἀρχηγὸς, ὁδηγὸς τῆς ἀποστολῆς. — Βουληφ.] ὁ δίδων συμβουλάς. Ὁ ἀνήκων εἰς τὸ συμβούλιον τῶν βασιλέων. 146 Ἐκπαγλ.] ἐκ τοῦ Ἐκπλήσσω, ἐκπληκτικώτατε, θαυμαζότατε. 147 Ἑκάεργον] τοῦ ὁποίου τὰ ἔργα μακρὰν φθάνουσι, τὸν ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα.— Ἱερὰ ῥέξας] ἱεροεργήσας. 148 Ὑποδρα ἰδὼν] βλοσυρῶς ἰδὼν, ὑποβλέψας, ἐκ τοῦ Ὑποδέρκομαι. 149 Ἐπειμ.] ἐνδεδυμένε.— Κερδαλ.] ὁ εἰς τὰ κέρδη ἔχων τὰς φρένας. 150 Πρόφρων] πρόθυμος. — Τοι.. ἔπεσιν] τοῖς ἔπεσί σου. 151 Ὁδὸν ἐλθ.] νὰ ἔλθωσιν εἰς δρόμον, νὰ πηγαίνωσι πούποτε ὅταν τοὺς στέλλῃς. 153 Αἴτιοί εἰσι] μὲ ἔπταισαν εἴς τι. 154 Βοῦς] θηλ., τὰς ἀγελάδας. 155 Ἐριβώλακι] τῇ ἐχούσῃ μεγάλας βώλους, εὐφόρῳ. Φθία δὲ ἡ ἐπαρχία

Πρίν γ' ἀπὸ πατρὶ φίλῳ δόμεναι ἑλικώπιδα κούρην
Ἀπριάτην, ἀνάποινον, ἄγειν θ' ἱερὴν ἑκατόμβην
Ἐς Χρύσην· τότε κέν μιν ἱλασσάμενοι πεπίθοιμεν. 100
Ἤτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη
Ἥρως Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
Ἀχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναι
Πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην.
Κάλχαντα πρώτιστα κάκ' ὀσσόμενος προσέειπεν· 105
Μάντι κακῶν, οὐ πώποτέ μοι τὸ κρήγυον εἶπες.
Αἰεί τοι τὰ κάκ' ἐστὶ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι·
Ἐσθλὸν δ' οὐδέ τί πω εἶπες ἔπος, οὐδ' ἐτέλεσσας.
Καὶ νῦν ἐν Δαναοῖσι θεοπροπέων ἀγορεύεις,
Ὡς δὴ τοῦδ' ἕνεκά σφιν Ἑκηβόλος ἄλγεα τεύχει, 110
Οὕνεκ' ἐγὼ κούρης Χρυσηΐδος ἀγλαὰ ἄποινα
Οὐκ ἔθελον δέξασθαι· ἐπεὶ πολὺ βούλομαι αὐτὴν
Οἴκοι ἔχειν· καὶ γάρ ῥα Κλυταιμνήστρης προβέβουλα,
Κουριδίης ἀλόχου· ἐπεὶ οὔ ἑθέν ἐστι χερείων,
Οὐ δέμας, οὐδὲ φυὴν, οὔτ' ἄρ φρένας, οὔτε τι ἔργα. 115
Ἀλλὰ καὶ ὣς ἐθέλω δόμεναι πάλιν, εἰ τό γ' ἄμεινον·
Βούλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι, ἢ ἀπολέσθαι.
Αὐτὰρ ἐμοὶ γέρας αὐτίχ' ἑτοιμάσατ', ὄφρα μὴ οἶος
Ἀργείων ἀγέραστος ἔω· ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικεν.
Λεύσσετε γὰρ τόγε πάντες, ὅ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλῃ. 120
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἀτρεΐδη κύδιστε, φιλοκτεανώτατε πάντων,
Πῶς γάρ τοι δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί;
Οὐδέ τί που ἴδμεν ξυνήϊα κείμενα πολλά·
Ἀλλὰ τὰ μὲν πολίων ἐξ ἐπράθομεν, τὰ δέδασται· 125
Λαοὺς δ' οὐκ ἐπέοικε παλίλλογα ταῦτ' ἐπαγείρειν.

σεν οὕτως ἀντὶ Χεῖρας. 98 Ἀπὸ] Ἀποδόμεναι πατρί.—Ἑλικώπ.] τὴν στρέφουσαν (ἔχουσαν ζωηροὺς) τοὺς ὀφθαλμούς. 99 Ἀπριάτην, ἀνάποινον] χωρὶς ὁ πατήρ της νὰ τὴν ἀγοράσῃ ἢ νὰ δώσῃ λύτρα δι' αὐτήν. Οἱ παλαιοὶ σχολιαζεῖ θεωροῦσι ταῦτα ὡς ἐπιρρήματα. 100 Πεπίθοιμεν] ἀόρ. εὐκτ. τοῦ Πείθω. ἠθέλαμεν τὸν πείσει. 102 Εὐρυκρείων] μέγας ἄρχων. 103 Ἀχνύμ.] ὀργιζόμενος.—Μέγα] ἐπιρ. μεγάλως.— Ἀμφιμέλ. παμμέλαιναι. 104 Ὄσσε] Δυϊκ. οἱ ὀφθαλμοί, ἐκ τοῦ Ὄσσος ἢ Ὄσσον.—Ἐΐκτην] ἐοικάτην. 105 Κάκ' ὀσσόμενος] κακῶς προσβλέψας. 106 Κρήγυον] ὠφέλιμον ἢ γνήσιον. 109 Θεοπροπέων] μαντεύων. 110 Δὴ] τάχα. 111 Οὕνεκα] διότι. 113 Ῥα] ἄρα. — Προβέβ.] προβούλομαι, προκρίνω. 114 Κουρ. ἀλόχου] τῆς συζύγου, τὴν ὁποίαν κόρην οὖσαν ἔλαβα.—Ἕθεν] αὐτῆς.— Χερείων] χείρων. 115 Οὐ δέμας κτλ.] οὐκ ἔστι χείρων κατὰ τὸ δέμας. — Φυὴν] ἀνάστημα, ὡραιότης. 117 Ἤ] μᾶλλον σῶον εἶναι ἢ ἀπολέσθαι. 118 Γέρας] ἄλλο γέρας, βραβεῖον τοῦ πολέμου, ὡς τῷ εἶχε δοθῇ ἡ Χρυσηΐς. 119 Ἔοικε] πρέπει. 120 Λεύσσετε] βλέπετε, πάντες λεύσσετε τόγε γέρας μοι ὃ ἔρχεται ἄλλῃ, ἀπέρχεται ἀλλαχοῦ. 122 Ποδάρκης] ὁ ἔχων τοὺς πόδας ἐπαρκοῦντας εἰς τὸ τρέξιμον, ταχύπους. 123 Κύδ.] Ἐνδοξότατε. —Φιλοκτ.] ὁ ἀγαπῶν τὰ κτέανα (κτέομαι) κτήματα. 124 Ἴδμεν] οἴδαμεν. — Ξυνήϊα] ξυνεῖα, ξυνὰ, κοινὰ, αἰολ. τοῦ οι τρεπομένου εἰς υ. 125 Τὰ μὲν] ὅσα μέν. — Πολίων ἐξ] ἐκ πόλεων. — Ἐπράθ.] ἐκ τοῦ Πέρθω, ἐπορθήσαμεν. Δέδασται] ἐμερίσθησαν, ἐκ τοῦ Δαίομαι. 126 Ἐπέοικε] ἐκ τοῦ Ἔοικω. ἁρμόζει.— Παλίλλ.] παλιμπόλλοιστα· οἱ

Πέμψω, ἐγὼ δέ κ' ἄγω Βρισηΐδα καλλιπάρηον
Αὐτὸς ἰὼν κλισίηνδε, τὸ σὸν γέρας· ὄφρ' εὖ εἰδῇς, 185
Ὅσσον φέρτερός εἰμι σέθεν, στυγέῃ δὲ καὶ ἄλλος
Ἶσον ἐμοὶ φάσθαι, καὶ ὁμοιωθήμεναι ἄντην.
Ὣς φάτο· Πηλεΐωνι δ' ἄχος γένετ', ἐν δέ οἱ ἦτορ
Στήθεσσιν λασίοισι διάνδιχα μερμήριξεν,
Ἦ ὅγε φάσγανον ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ, 190
Τοὺς μὲν ἀναστήσειεν, ὁ δ' Ἀτρεΐδην ἐναρίζοι,
Ἠὲ χόλον παύσειεν, ἐρητύσειέ τε θυμόν.
Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Ἕλκετο δ' ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος, ἦλθε δ' Ἀθήνη
Οὐρανόθεν· πρὸ γὰρ ἧκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη. 195
Ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε κηδομένη τε·
Στῆ δ' ὄπιθεν, ξανθῆς δὲ κόμης ἕλε Πηλεΐωνα,
Οἴῳ φαινομένη· τῶν δ' ἄλλων οὔτις ὁρᾶτο.
Θάμβησεν δ' Ἀχιλεύς, μετὰ δ' ἐτράπετ'· αὐτίκα δ' ἔγνω
Παλλάδ' Ἀθηναίην· δεινὼ δέ οἱ ὄσσε φάανθεν. 200
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τίπτ' αὖτ', αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, εἰλήλουθας;
Ἦ ἵνα ὕβριν ἴδῃ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο;
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τελέεσθαι ὀΐω·
Ἧς ὑπεροπλίῃσι τάχ' ἄν ποτε θυμὸν ὀλέσσῃ. 205
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ἦλθον ἐγὼ παύσουσα τὸ σὸν μένος, αἴ κε πίθῃαι,
Οὐρανόθεν· πρὸ δέ μ' ἧκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε, κηδομένη τε.
Ἀλλ' ἄγε, λῆγ' ἔριδος, μηδὲ ξίφος ἕλκεο χειρί· 210
Ἀλλ' ἤτοι ἔπεσιν μὲν ὀνείδισον, ὡς ἔσεταί περ·
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
Καὶ ποτέ τοι τρὶς τόσσα παρέσσεται ἀγλαὰ δῶρα·

---

184 Κ' ἄγω] ἄγοιμι, ἀπάγοιμι ἄν. — Βρισ.] Νέα δοθεῖσα εἰς γέρας εἰς τὸν Ἀχιλλέα.
185 Κλισίηνδε] εἰς τὴν σκηνήν. 187 Ἶσον... φάσθαι] νὰ ἰσηγορήσῃ, νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς ἐμὲ ὡς ἴσος μου.—Ἀντην] ἀπέναντί μου, ἀναφανδόν. 188 Πηλεΐωνι] Πατρωνυμικὸν ὡς τὸ Πηλειάδη.—Ἐν δὲ] εἰς τὸ Στήθεσι.— Ἦτορ] καρδία. 189 Διάνδιχα] δίχα, ἐκ τοῦ διὰ, ἀνὰ καὶ δίχα—Μερμήρ.] ἐμελέτησε, διῃρέθη εἰς διττὴν σκέψιν. 190 Ὅγε] αὐτὸς ὁ ἴδιος.
194 Ἀναστήσειεν] ἀναστάτους ποιήσειε.—Ὁ δ'] πάλιν αὐτὸς ὁ Ἀχ. ἀντὶ ἁπλοῦ συνδέσμου.— Ἐναρίζοι] φονεύσοι. 192 Ἐρῃτ.] Κρατήσῃ. 193 Ὥρμαινε] ἐσκέπτετο.
194 Ἦλθε δ'] ὁ Δὲ ἀντὶ τοῦ Δὴ πολλάκις παρ' Ὁμήρῳ. 195 Πρὸ γὰρ. . .] προῆκε, ἔπεμψε. 196 Ἄμφω] τοὺς βασιλεῖς. 198 Οἴῳ] εἰς μόνον αὐτόν.—Ὁρᾶτο] μέσως· ἔβλεπεν αὐτήν. 199 Μετὰ δ' ἐτρ.] μετετράπετο δὲ, ἐγύρισε καὶ ἐκύτταξε. 200 Οἱ] τῆς Ἀθηνᾶς. —Φάανθεν] Αἰολ. γ'. πληθ. πρόσ. τοῦ παθ. ἀορ. ά. 201 Πτερόεντα] πτερωτὰ, διότι φεύγουσι. 202 Τίπτ' αὖτ'] τίποτε (διατί) αὖθις.—Αἰγιόχ.] τοῦ ἔχοντος τὴν αἰγίδα.— Τέκος] τέκνον. — Εἰλήλουθας] τὸ υ Αἰολ. τρέπεται εἰς ου. 203 Ἴδῃ] β'. πρσ. τοῦ μέσ. ἀορ. β'. ἀντὶ Ἴδῃς. 204 Ἔκ τοι ἐρέω] ἐξερῶ σοι. 205 Ἧς] αἷς, ταῖς ἰδίαις ἑαυτοῦ. Ὑπεροπλ.] Ὑπερηφανίαις, ἐκ τοῦ Ὑπὲρ, ὅπλον.— Θυμὸν] τὴν ψυχήν του. 211 Ὡς ἔσσεται περ] πῶς ἔσται (ὁποίαν ἔκβασιν λήψονται) ταῦτα.

Καρπὸν ἐδηλήσαντ'· ἐπειὴ μάλα πολλὰ μεταξὺ
Οὔρεά τε σκιόεντα, θάλασσά τε ἠχήεσσα·
Ἀλλὰ σοί, ὦ μέγ' ἀναιδές, ἅμ' ἑσπόμεθ', ὄφρα σὺ χαίρῃς,
Τιμὴν ἀρνύμενοι Μενελάῳ, σοί τε, κυνῶπα,
Πρὸς Τρώων —τῶν οὔτι μετατρέπῃ, οὐδ' ἀλεγίζεις· 160
Καὶ δή μοι γέρας αὐτὸς ἀφαιρήσεσθαι ἀπειλεῖς,
Ὥ ἔπι πολλ' ἐμόγησα, δόσαν δέ μοι υἷες Ἀχαιῶν.
Οὐ μὲν σοί ποτε ἶσον ἔχω γέρας, ὁππότ' Ἀναιοὶ
Τρώων ἐκπέρσωσ' εὐναιόμενον πτολίεθρον·
Ἀλλὰ τὸ μὲν πλεῖον πολυάϊκος πολέμοιο 165
Χεῖρες ἐμαὶ διέπουσ'· ἀτὰρ ἤν ποτε δασμὸς ἵκηται,
Σοὶ τὸ γέρας πολὺ μεῖζον, ἐγὼ δ' ὀλίγον τε φίλον τε
Ἔρχομ' ἔχων ἐπὶ νῆας, ἐπὴν κεκάμω πολεμίζων.
Νῦν δ' εἶμι Φθίηνδ', ἐπειὴ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
Οἴκαδ' ἴμεν σὺν νηυσὶ κορωνίσιν· οὐδέ σ' ὄἰω 170
Ἐνθάδ', ἄτιμος ἐών, ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύξειν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Φεῦγε μάλ', εἴ τοι θυμὸς ἐπέσσυται· οὐδέ σ' ἔγωγε
Λίσσομαι εἵνεκ' ἐμεῖο μένειν· παρ' ἔμοιγε καὶ ἄλλοι,
Οἵ κέ με τιμήσουσι, μάλιστα δὲ μητιέτα Ζεύς. 175
Ἔχθιστος δέ μοί ἐσσι Διοτρεφέων βασιλήων·
Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη πόλεμοί τε μάχαι τε.
Εἰ μάλα καρτερός ἐσσι, θεός που σοὶ τόγ' ἔδωκεν.
Οἴκαδ' ἰὼν σὺν νηυσί τε σῇς καὶ σοῖς ἑτάροισιν,
Μυρμιδόνεσσιν ἄνασσε· σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω, 180
Οὐδ' ὄθομαι κοτέοντος· ἀπειλήσω δέ τοι ὧδε·
Ὡς ἔμ' ἀφαιρεῖται Χρυσηΐδα Φοῖβος Ἀπόλλων,
Τὴν μὲν ἐγὼ σὺν νηῒ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισιν

τῆς Θεσσαλίας, ἐφ' ἧς ἐβασίλευεν ὁ Ἀχιλλεύς.—Βωτιανείρῃ] βοσκούσῃ ἄνδρας, ἐκ τοῦ βῶ, βώσω καὶ ἀνήρ. 158 Ἐπειὴ] ἐπειδή.—Μεταξὺ] Τροίας καὶ Φθίας. 159 Μέγ' ἀναιδές] μεγάλως ἀναιδῆ, ἀναιδέστατε. 159 Ἀρνύμενοι] λαμβάνοντες τιμὴν διὰ σέ, δηλ. πολεμοῦντες ἵνα τιμηθῇς σύ. — Κυνῶπα] σκυλόφθαλμε, ἀναιδῆ. 160 Πρὸς Τρώων] παρὰ τῶν Τρ. ἀρνύμενοι. — Τῶν] τούτων, ὅτι σοὶ ἑπόμεθα κτλ.— Μετατρέπῃ] ἐντρέπῃ. — Ἀλεγίζεις] φροντίζεις, λογαριάζεις. 162 Ὥ ἔπι] Ἐφ' ᾧ. Ὅταν ἡ πρόθεσις τίθεται ἔπειτα, ὁ τόνος ἀναβιβάζεται— Δόσαν] ὁ ἔδοσαν. —Υἷες] υἱεῖς (ἐξ ὀνομαστ. υἱεύς), οἱ υἱοί. 164 Εὐναιόμενον] καλῶς κατοικούμενον. —Πτολίεθρον] πόλιν, πόλιν. Ὁσάκις οἱ Ἕλληνες κυριεύσωσι πόλιν τινὰ τῶν Τρώων. 165 Πολυάϊκος] πολυκινήτου, πολυταράχου, ἐκ τοῦ Πολὺ ἀΐσσω. 167 Ὀλίγον τε φίλον τε] ὀλίγον μέν, ἀλλ' ἀρκοῦμαι εἰς αὐτό. 168 Κεκάμω] ἀναδιπλασιασμὸς Ἰωνικός. 170 Ἴμεν] ἰέναι.—Κορωνίσιν] κυρταῖς, καμπύλαις. 171 Οὐκ ὄἰω σὲ ἀφύξειν (ἀντλήσειν) ἐνθάδε ἄφενος (θησαυρὸν) καὶ πλοῦτον ἄτιμος ἐών, ὅταν μείνῃς ἄτιμος, ὀνομαστ. ἀντὶ αἰτιατ., ὡς καὶ εἰς ἄλλα τινὰ μέρη ὁ Ὅμηρος· ἢ, ἐγὼ ἄτιμος ἐὼν (ἐὰν ἄτιμος ὦ) οὐκ ὄἰω σε. 173 Μάλ'] μάλιστα, πολλὰ καλά. —Ἔπέσσυται] ἐφορμᾶται· παραν. τοῦ Ἐπισεύομαι. 175 Μητιέτα] Αἰολ. κατάληξις ἀντὶ Μητιέτης, ὁ βαθύφρων. Μάλιστα δὲ πάρεστί μοι ὁ μ. Ζ. 176 Διοτρεφέων] ὑπὸ Διὸς τεθραμμένων, διότι οἱ βασιλεῖς ἐθεωροῦντο ὡς θεόθεν προωρισμένοι νὰ βασιλεύσωσι. 178 Καρτερὸς] ἀνδρεῖος. — Τόγ'] τὸ καρτερὸν εἶναι. 179 Σῇς] σαῖς. 180 Μυρμ.] κατοικοῦντες εἰς σπήλαια. Ἐκαλοῦντο δὲ οὕτως οἱ Φθῶται καὶ οἱ Αἰγινῆται.—Σέθεν] σοῦ. 181 Ὄθομαι] φροντίζω.

Χρυσείοις ἤλοισι πεπαρμένον, ἕζετο δ' αὐτός·
Ἀτρείδης δ' ἑτέρωθεν ἐμήνιε· τοῖσι δὲ Νέστωρ
Ἡδυεπὴς ἀνόρουσε, λιγὺς Πυλίων ἀγορητής,
Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή·
Τῷ δ' ἤδη δύο μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων 250
Ἐφθίαθ', οἵ οἱ πρόσθεν ἅμα τράφεν ἠδ' ἐγένοντο
Ἐν Πύλῳ ἠγαθέῃ, μετὰ δὲ τριτάτοισιν ἄνασσεν —
Ὅ σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ὦ πόποι! ἦ μέγα πένθος Ἀχαιΐδα γαῖαν ἱκάνει·
Ἦ κεν γηθήσαι Πρίαμος, Πριάμοιό τε παῖδες, 255
Ἄλλοι τε Τρῶες μέγα κεν κεχαροίατο θυμῷ,
Εἰ σφῶϊν τάδε πάντα πυθοίατο μαρναμένοιϊν,
Οἳ περὶ μὲν βουλῇ Δαναῶν, περὶ δ' ἐστὲ μάχεσθαι.
Ἀλλὰ πίθεσθ'· ἄμφω δὲ νεωτέρω ἐστὸν ἐμεῖο.
Ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ καὶ ἀρείοσιν, ἠέπερ ὑμῖν, 260
Ἀνδράσιν ὠμίλησα, καὶ οὔποτέ μ' οἵγ' ἀθέριζον·
Οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας, οὐδὲ ἴδωμαι,
Οἷον Πειρίθοόν τε, Δρύαντά τε, ποιμένα λαῶν,
Καινέα τ', Ἐξάδιόν τε καὶ ἀντίθεον Πολύφημον
[Θησέα τ' Αἰγείδην, ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν]. 265
Κάρτιστοι δὴ κεῖνοι ἐπιχθονίων τράφεν ἀνδρῶν·
Κάρτιστοι μὲν ἔσαν, καὶ καρτίστοις ἐμάχοντο,
Φηρσὶν ὀρεσκῴοισι, καὶ ἐκπάγλως ἀπόλεσσαν.
Καὶ μὲν τοῖσιν ἐγὼ μεθομίλεον, ἐκ Πύλου ἐλθών,
Τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης· καλέσαντο γὰρ αὐτοί· 270
Καὶ μαχόμην κατ' ἔμ' αὐτὸν ἐγώ· κείνοισι δ' ἂν οὔτις
Τῶν, οἳ νῦν βροτοί εἰσιν ἐπιχθόνιοι, μαχέοιτο.
Καὶ μέν μευ βουλέων ξύνιον, πείθοντό τε μύθῳ.
Ἀλλὰ πίθεσθε καὶ ὔμμες· ἐπεὶ πείθεσθαι ἄμεινον.
Μήτε σύ τόνδ', ἀγαθός περ ἐών, ἀποαίρεο κούρην, 275
Ἀλλ' ἔα, ὥς οἱ πρῶτα δόσαν γέρας υἷες Ἀχαιῶν·

---

248 Ἀνόρουσε] ἀνορούω, ἐγείρομαι μὲ βίαν.—Λιγὺς] γλυκὺς, εὔγλωττος. 250 Μερόπων] τῶν ἐχόντων μεμερισμένην, διηρθρωμένην τὴν φωνήν. 251 Οἱ] ἅμα οἱ. 252 Τριτάτοισιν] τοῖς τρίτοις, τῇ τρίτῃ γενεᾷ. 254 Ὦ πόποι] ὦ φεῦ. 255 Ἦ κεν γηθήσαι] βεβαίως ἤθελε χαρῇ. 257 Σφῶϊν] γεν. δυϊκή. Περὶ ὑμῶν τῶν δύω. — Μαρν.] Μαχομένων ταῦτα πάντα, ἐριζόντων ᾗ λεγόντων ταῦτα πάντα. 258 Περὶ] ἐκ κοινοῦ τὸ Ἐςὲ, Περίεςε, εἶσθε ἀνώτεροι ἔν τε τῇ βουλῇ ᾗ ἐν τῷ μάχεσθαι. 260 Ἀρείοσιν] καλλητέρυς. Ὁ Ἀρίςαρχος ἔγραψεν: Ἡμῖν. 261 Ἀθέριζον] ἠπείθων, ἀπέῤῥιπτον, μετεχειρίζοντο ὡς ὁ σιτολόγος ὁ ῥίπτων τοὺς ἀθέρας ἀπὸ τὸν σῖτον. 262 [ἴδωμαι] ὄψομαι. 265 Ἄ, ἥρωες ἀργαιότεροι τῶν Τρωϊκῶν. 265 Ἐπιεικ.] ὅμοιον. Ὁ στίχος λείπει εἰς πολλὰ ἀντίγραφα. 266 Τράφεν] ἐτράφησαν. 267 Φηρσὶν] θηρσὶν, διὰ τὴν συγγένειαν τοῦ θ πρὸς τὸ φ. — Ὀρεσκ.] ἐν ὄρεσι κείουσι, κειμένοις, ὀρεινοῖς. Ἐννοεῖ δὲ ἴσως τοὺς Κενταύρους, ἢ καὶ τὰ θηρία τὰ ὁποῖα ἐξωλόθρευσαν τότε οἱ ἥρωες. 270 Ἀπίης] τῆς ἀπεχούσης, ἢ κατ' ἄλλους ὄνομα τῆς Πελοποννήσου. 271 Κατ' ἐμαυτὸν] κατὰ τὴν ἐμὴν δύναμιν. 275 Μευ βουλέων] τῶν βουλῶν μου· αἱ δὲ συλλαβαὶ λεων ὑφ' ἓν κατὰ συνίζησιν.—Ξύνιον] ἤκουον ἐκ τοῦ Συνίημι. 276 Ἀποαίρεο] ἀφαιροῦ.

Καρπὸν ἐδηλήσαντ'· ἐπειὴ μάλα πολλὰ μεταξὺ
Οὔρεά τε σκιόεντα, θάλασσά τε ἠχήεσσα·
Ἀλλὰ σοί, ὦ μέγ' ἀναιδὲς, ἅμ' ἑσπόμεθ', ὄφρα σὺ χαίρῃς,
Τιμὴν ἀρνύμενοι Μενελάῳ, σοί τε, κυνῶπα,
Πρὸς Τρώων —τῶν οὔτι μετατρέπῃ, οὐδ' ἀλεγίζεις· 160
Καὶ δή μοι γέρας αὐτὸς ἀφαιρήσεσθαι ἀπειλεῖς,
Ὧ ἔπι πολλ' ἐμόγησα, δόσαν δέ μοι υἷες Ἀχαιῶν.
Οὐ μὲν σοί ποτε ἶσον ἔχω γέρας, ὁππότ' Ἀναιοὶ
Τρώων ἐκπέρσωσ' εὐναιόμενον πτολίεθρον·
Ἀλλὰ τὸ μὲν πλεῖον πολυΐκος πολέμοιο 165
Χεῖρες ἐμαὶ διέπουσ'· ἀτὰρ ἦν ποτε δασμὸς ἵκηται,
Σοὶ τὸ γέρας πολὺ μεῖζον, ἐγὼ δ' ὀλίγον τε φίλον τε
Ἔρχομ' ἔχων ἐπὶ νῆας, ἐπὴν κεκάμω πολεμίζων.
Νῦν δ' εἶμι Φθίηνδ', ἐπειὴ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
Οἴκαδ' ἴμεν σὺν νηυσὶ κορωνίσιν· οὐδέ σ' ὀΐω 170
Ἐνθάδ', ἄτιμος ἐών, ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύξειν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Φεῦγε μάλ', εἴ τοι θυμὸς ἐπέσσυται· οὐδέ σ' ἔγωγε
Λίσσομαι εἵνεκ' ἐμεῖο μένειν· παρ' ἔμοιγε καὶ ἄλλοι,
Οἵ κέ με τιμήσουσι, μάλιστα δὲ μητιέτα Ζεύς. 175
Ἔχθιστος δέ μοί ἐσσι Διοτρεφέων βασιλήων·
Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη πόλεμοί τε μάχαι τε.
Εἰ μάλα καρτερός ἐσσι, θεός που σοὶ τόγ' ἔδωκεν.
Οἴκαδ' ἰὼν σὺν νηυσί τε σῇς καὶ σοῖς ἑτάροισιν,
Μυρμιδόνεσσιν ἄνασσε· σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω, 180
Οὐδ' ὄθομαι κοτέοντος· ἀπειλήσω δέ τοι ὧδε·
Ὡς ἔμ' ἀφαιρεῖται Χρυσηΐδα Φοῖβος Ἀπόλλων,
Τὴν μὲν ἐγὼ σὺν νηῒ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισιν

τῆς Θεσσαλίας, ἐφ' ἧς ἐβασίλευεν ὁ Ἀχιλλεύς.—Βωτιανείρῃ] βοσκούσῃ ἄνδρας, ἐκ τοῦ βῶ, βώσω καὶ ἀνήρ. 156 Ἐπειὴ] ἐπειδή.—Μεταξὺ] Τροίας καὶ Φθίας. 158 Μέγ' ἀναιδὲς] μεγάλως ἀναιδῆ, ἀναιδέστατε. 158 Ἀρνύμενοι] λαμβάνοντες τιμὴν διὰ σέ, δηλ. πολεμοῦντες ἵνα τιμηθῇς σύ. — Κυνῶπα] σκυλόφθαλμε, ἀναιδῆ. 160 Πρὸς Τρώων] παρὰ τῶν Τρ. ἀρνύμενοι. — Τῶν] τούτων, ὅτι σοὶ ἑπόμεθα κτλ.— Μετατρέπῃ] ἐντρέπῃ. — Ἀλεγίζεις] φροντίζεις, λογαριάζεις. 162 Ὧ ἔπι] Ἐφ' ᾧ. Ὅταν ἡ πρόθεσις τίθεται ἔπειτα, ὁ τόνος ἀναβιβάζεται— Δόσαν] ὁ ἔδοσαν. —Υἷες] υἱεῖς (ἐξ ὀνομαστ. υἱεὺς), οἱ υἱοί. 164 Εὐναιόμενον] καλῶς κατοικούμενον. —Πτολίεθρον] πτόλιν, πόλιν. Ὀσάκις οἱ Ἕλληνες κυριεύσωσι πόλιν τινὰ τῶν Τρώων. 165 Πολυΐκος] πολυκινήτου, πολυταράχου, ἐκ τοῦ Πολὺ ἴσσω. 167 Ὀλίγον τε φίλον τε] ὀλίγον μέν, ἀλλ' ἀρκοῦμαι εἰς αὐτό. 168 Κεκάμω] ἀναδιπλασιασμὸς ἰωνικός. 170 Ἰμεν] ἰέναι.—Κορωνίσιν] κυρταῖς, καμπύλαις. 171 Οὐκ ὀΐω σε ἀφύξειν (ἀντλήσειν) ἐνθάδε ἄφενος (θησαυρὸν) καὶ πλοῦτον ἄτιμος ἐών, ὅταν μείνῃς ἄτιμος, ὀνομαστ. ἀντὶ αἰτιατ., ὡς καὶ εἰς ἄλλα τινὰ μέρη ὁ Ὅμηρος· ἢ, ἐγὼ ἄτιμος ἐὼν (ἐὰν ἄτιμος ὦ) οὐκ ὀΐω σε. 175 Μάλ'] μάλιστα, πολλὰ καλά. —Ἐπέσσυται] ἐφορμᾶται· παραπ. τοῦ Ἐπισεύομαι. 175 Μητιέτα] Αἰολ. κατάληξις ἀντὶ Μητιέτης, ὁ βαθύφρων. Μάλιστα δὲ πάρεστί μοι ὁ μ. Ζ. 176 Διοτρεφέων] ὑπὸ Διὸς τεθραμμένων, διότι οἱ βασιλεῖς ἐθεωροῦντο ὡς θεόθεν προωρισμένοι νὰ βασιλεύσωσι. 178 Καρτερὸς] ἀνδρεῖος. — Τόγ'] τὸ καρτερὸν εἶναι. 179 Σῇς] σαῖς. 180 Μυρμ.] κατοικοῦντες εἰς σπήλαια. Ἐκαλοῦντο δὲ οὕτως οἱ Φθῶται καὶ οἱ Αἰγινῆται.—Σέθεν] σοῦ. 184 Ὄθομαι] φροντίζω.

Μή σε, γέρον, κοίλῃσιν ἐγὼ παρὰ νηυσὶ κιχείω,
Ἢ νῦν δηθύνοντ', ἢ ὕστερον αὖτις ἰόντα,
Μὴ νύ τοι οὐ χραίσμῃ σκῆπτρον καὶ στέμμα θεοῖο.
Τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω, πρίν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν
Ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ, ἐν Ἄργεϊ, τηλόθι πάτρης, 30
Ἱστὸν ἐποιχομένην, καὶ ἐμὸν λέχος ἀντιόωσαν·
Ἀλλ' ἴθι, μή μ' ἐρέθιζε, σαώτερος ὥς κε νέηαι.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δ' ὁ γέρων, καὶ ἐπείθετο μύθῳ.
Βῆ δ' ἀκέων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης·
Πολλὰ δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε κιὼν ἠρᾶθ' ὁ γεραιὸς 35
Ἀπόλλωνι ἄνακτι, τὸν ἠΰκομος τέκε Λητώ·
Κλῦθί μευ, Ἀργυρότοξ', ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας,
Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις,
Σμινθεῦ, εἴ ποτέ τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρεψα,
Ἢ εἰ δή ποτέ τοι κατὰ πίονα μηρί' ἔκηα 40
Ταύρων ἠδ' αἰγῶν, τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ·
Τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων·
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων, χωόμενος κῆρ,

ἐπέτελλεν (ἐνετέλλετο, προςακτικῶς ἔλεγε) μῦθον (λόγον). Παρατηρ. ὅτι εἰς τὴν ποιητ. γλῶσσαν αἱ προθέσεις διαιροῦνται τῶν συνθέτων ῥημάτων καὶ παρεντίθεται τὸ ἀντικείμενον. [26] Κιχείω] ἐκ τοῦ Κιχάνω καὶ Κίχημι, ἐπιτυγχάνω, ἁπαντῶ. Κ. § 614 [27] Δηθύνοντα, χρονοτριβοῦντα, ἐκ τοῦ δηθά, χρονίως. — Αὖτις] αὖθις. [28] Μὴ... χραίσμῃ] μήπως οὐ βοηθήσῃ (ἐκ τοῦ ἀχρ. χραισμέω) σοι νῦν. [29] Τήνδε] τὴν θυγατέρα σου. Ὁ Χρύσης ἦτον ἱερεὺς εἰς ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος οὐ μακρὰν τῆς Τρῳάδος. Τὴν δὲ θυγατέρα του Χρυσηΐδα εἶχον συλλάβει αἰχμάλωτον οἱ Ἕλληνες. —Μιν] αὐτήν.—Ἔπεισιν] ἔνεκ. ἀντὶ μέλλ., ἐπελεύσεται. Συντάσσει δὲ μετ' αἰτιατ., ὡς εἰ ἐσήμαινε καταλάβῃ. Συνήθως δὲ φέρεται πρὸς δοτ. [30] Ἡμετέρῳ] ἐμῷ, λέγει πληθ. κατὰ βασιλ. ἦθος.— Ἄργεϊ] Ἀργολίδι, ὅπου ἔκειντο αἱ Μυκῆναι.—Πάτρης] πάτρας, τῆς πατρίδος. [31] Ἐποιχομένην] Ἐπιπορευομένην, εἴτε διότι περιπατοῦσαι ἀπὸ ἄκραν εἰς ἄκραν, ὕφαινον τὸν ἱςὸν, εἴτε ὡς περιερχομένην ἢ ἐπιστατοῦσαν τὰς ὑφαντρίας. — Ἀντιόωσαν] ἐκ τοῦ Ἀντιόω, μετέχω, μετὰ γεν. καὶ συνήθως ἐπιμελοῦμαι μετὰ αἰτ. [32] Σαώτερος] συγκριτ. τοῦ Σάος ἀντὶ Σῶος. Ἡ σύγκρισις δὲ ἐννοεῖ, μᾶλλον σῶος ἀφ' ὅ,τι ἤθελες εἶσαι ἂν ἔμενες. —Ὥς κε.] ὅπως ἂν ἀπέλθῃς, ἐκ τοῦ Νέομαι. [33] Ἔδδεισεν] διὰ τὸν διπλασιασμὸν τοῦ δ. ἴδ. Κ. § 614, δεῖσαι. Τὸ ν πρὸ συμφώνου διὰ τὸ μέτρον. [34] Βῆ] ἔβη.—Ἀκέων] σιωπῶν. [35] Ἀπάνευθε] μακρὰν, παράμερα.—Κιὼν] ἐκ τοῦ Κίω=ἴω, πορεύομαι.—Ἠρᾶθ'] ηὐχήθη. [37] Μεῦ] μοῦ. —Χρύσην] Χρύσα, πόλις τῆς Τρῳάδος. —Ἀμφιβέβηκας], ἀμφιβαίνω, ἵσταμαι ἐμπρός τινος, προστατεύω. [38] Κίλλαν] πολίχνιον Τρωϊκόν. —Ζαθέην] θειοτάτην, τὸ ζα ἐπιτατικόν. — Ἶφι] ἰσχυρῶς. [39] Σμινθεῦ] ἢ ἀπὸ Σμίνθης, Τρωϊκῆς πόλεως, ὅπου ἐτιμᾶτο, ἢ ἀπὸ τοῦ Σμίνθος, κατὰ διάλεκτον ὁ μῦς, οἷον μυοκτόνε, διότι ἐπίστευον ὅτι ἐξωλόθρευσέ ποτε τοὺς βλάπτοντας τὴν ἐκεῖ χώραν μῦς· ὅθεν καὶ εἰς τὴν Χρύσαν Σκόπας, ὁ Πάριος ἀγαλματοποιὸς, ἔγλυψεν Ἀπόλλωνα πατοῦντα μῦν.— Ἐπὶ ν. ἔρ.] ἐπέρεψα (ἐστέγασα, ἐκ τοῦ Ἐρέφω, καὶ συνκδχ. ἐπέστεψα) σοὶ τὸν χαρίεντα ναόν. [40] Κατὰ... ἔκηα] κατέκαυσά σοι πίονα μηρία. [41] Κρήηνον] τέλεσον, ἐκ τοῦ Κραιαίνω.— Ἐέλδωρ] ἔλδωρ (ἐκ τοῦ ἔλδομαι, ἕλδω, κατὰ μετάθ. ἀντὶ Δέλω, θέλω), ἐπιθυμίαν. [42] Τίσειαν] εὔχομαι νὰ πληρώσωσι.—Δαναοὶ] οἱ περὶ τὸ Ἄργος Ἕλληνες, ὅθεν παρ' Ὁμήρῳ καὶ ὅλοι οἱ Ἕλληνες. [43] Ὣς] οὕτως. — Φοῖβος] ὁ ξανθὸς, ἐκ τοῦ Φάοιος μὲ τὸ δίγαμμα, διότι ὁ Ἀπόλλων παρίστα καὶ τὸν ἥλιον. [44] Ὅλ. καρήνων] τῶν κεφαλῶν, κορυφῶν τοῦ (ὄρους) Ὀλύμπου. —Χωόμενος] χολούμενος, θυμόνων.—Κῆρ] κατὰ τὸ κῆρ, τὴν ψυχήν· ὀξυτόνως δὲ σημαίνει τὴν θανατηφόρον μοῖραν.

ριος εἵνεκα τῆςδε· σὺ δ' ἴσχεο, πείθεο δ' ἡμῖν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς· 215
Ἦρη μὲν σφωΐτερόν γε, θεά, ἔπος εἰρύσσασθαι,
Καὶ μάλα περ θυμῷ κεχολωμένον· ὡς γὰρ ἄμεινον·
Ὅς κε θεοῖς ἐπιπείθηται, μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ.
Ἦ, καὶ ἐπ' ἀργυρέῃ κώπῃ σχέθε χεῖρα βαρεῖαν·
Ἂψ δ' ἐς κουλεὸν ὦσε μέγα ξίφος, οὐδ' ἀπίθησεν 220
Μύθῳ Ἀθηναίης· ἡ δ' Οὔλυμπόνδε βεβήκει
Δώματ' ἐς αἰγιόχοιο Διὸς μετὰ δαίμονας ἄλλους.
Πηλεΐδης δ' ἐξαῦτις ἀταρτηροῖς ἐπέεσσιν
Ἀτρεΐδην προσέειπε, καὶ οὔπω λῆγε χόλοιο
Οἰνοβαρὲς, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο, 225
Οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον ἅμα λαῷ θωρηχθῆναι,
Οὔτε λόχονδ' ἰέναι σὺν ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν
Τέτληκας θυμῷ· τὸ δέ τοι κὴρ εἴδεται εἶναι.
Ἦ πολὺ λῴτόν ἐστι, κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
Δῶρ' ἀποαιρεῖσθαι, ὅστις σέθεν ἀντίον εἴπῃ. 230
Δημοβόρος βασιλεὺς, ἐπεὶ οὐτιδανοῖσιν ἀνάσσεις·
Ἦ γὰρ ἂν, Ἀτρεΐδη, νῦν ὕστατα λωβήσαιο.
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι·
Ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον, τὸ μὲν οὔποτε φύλλα καὶ ὄζους
Φύσει, ἐπειδὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν, 235
Οὐδ' ἀναθηλήσει· περὶ γὰρ ῥά ἑ χαλκὸς ἔλεψεν,
Φύλλα τε καὶ φλοιόν· νῦν αὖτέ μιν υἷες Ἀχαιῶν
Ἐν παλάμῃς φορέουσι δικασπόλοι, οἵτε θέμιστας
Πρὸς Διὸς εἰρύαται· ὃ δέ τοι μέγας ἔσσεται ὅρκος·
Ἦ ποτ' Ἀχιλλῆος ποθὴ ἵξεται υἷας Ἀχαιῶν 240
Σύμπαντας· τοῖς δ' οὔτι δυνήσεαι ἀχνύμενός περ
Χραισμεῖν, εὖτ' ἂν πολλοὶ ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
Θνήσκοντες πίπτωσι· σὺ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις,
Χωόμενος, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισας.
Ὣς φάτο Πηλεΐδης· ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ, 245

---

214 Ἴσχεο] κρατήσου. 216 Σφωΐτερον] ὑμῶν τῶν δύω, τῆς Ἥρας καὶ σοῦ.—Εἰρύσ.] φυλάξαι με, νὰ φυλάξω ἐγώ. 219 Ἦ] ἔφη.—Κώπῃ] ἡ τοῦ ξίφους λαβή.—Σχέθε] ἐπίσχεν.
220 Ἂψ] ὀπίσω. 222 Μετὰ] πρὸς σημαίνει ἡ μετὰ μὲ αἰτιατ. 225 Ἀταρτ.] ὑβριστικοῖς. 225 Οἰνοβ.] οἴνῳ βεβαρυμένε, μέθυσε. — Κραδίην] κατὰ συνήθη μετάθεσιν ἀντὶ Καρδίαν. 227 Λόχον] ἐνέδραν. — Ἀριστ.] τοῖς ἀρίστοις. 228 Τὸ . . εἶναι] τοῦτο φαίνεταί σοι εἶναι κὴρ, θάνατος, τὸ θωρηχθῆναι κτλ. 229 Ἦ] βεβαίως, εἰρων.—Λῴτον] καλλήτερον. 230 Ὅς] ἐκείνου ὅστις.—Ἀντ. εἴπῃ] ἀντειπῇ. 232 Λωβήσαιο] ἤθελες βλάψει δὲ' ἐσχάτην φορὰν, ἂν δὲν ἤρχες οὐτιδανῶν. 233 Ἐπὶ... ὀμοῦμαι] ἐπομοῦμαι. 235 Τομὴν] τὸ τμηθὲν στέλεχος. 236 Ἀναθηλ.] μέλλων τοῦ Ἀναθάλλω. —Ἑ] αὐτό. —Ἔλεψεν] ἐλέπισεν, ἐξεφλούδισε. 237 Μιν] αὐτὸ, τὸ σκῆπτρον. 238 Δικασπόλοι] οἱ τὰς δίκας διευθύνοντες, βασιλεῖς. —Θέμιστας] Δωρ. ἀντὶ Θέμιδας, νόμους, τὴν δικαιοσύνην.
239 Εἰρύονται] ῥύονται, φυλάττουσι. 240 Ποθὴ] πόθος. 242 Εὖτ' ἂν] ὅτε ἄν.
243 Ἀμύξεις] πληχθήσῃ, ἐκ τοῦ Ἀμύσσω, ξέω. 244 Ἔτισας] ἐτίμησας. 245 Ποτὶ . . βάλε] προσέβαλε.

Μή σε, γέρον, κοίλῃσιν ἐγὼ παρὰ νηυσὶ κιχείω,
Ἢ νῦν δηθύνοντ', ἢ ὕστερον αὖτις ἰόντα,
Μὴ νύ τοι οὐ χραίσμῃ σκῆπτρον καὶ στέμμα θεοῖο.
Τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω, πρίν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν
Ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ, ἐν Ἄργεϊ, τηλόθι πάτρης, 30
Ἱστὸν ἐποιχομένην, καὶ ἐμὸν λέχος ἀντιόωσαν·
Ἀλλ' ἴθι, μή μ' ἐρέθιζε, σαώτερος ὥς κε νέηαι.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δ' ὁ γέρων, καὶ ἐπείθετο μύθῳ.
Βῆ δ' ἀκέων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης·
Πολλὰ δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε κιὼν ἠρᾶθ' ὁ γεραιὸς 35
Ἀπόλλωνι ἄνακτι, τὸν ἠΰκομος τέκε Δητώ·
Κλῦθί μευ, Ἀργυρότοξ', ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας,
Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις,
Σμινθεῦ, εἴ ποτέ τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρεψα,
Ἢ εἰ δή ποτέ τοι κατὰ πίονα μηρί' ἔκηα 40
Ταύρων ἠδ' αἰγῶν, τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ·
Τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων·
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων, χωόμενος κῆρ,

ἐπέτελλεν (ἐνετέλλετο, προσακτικῶς ἔλεγε) μῦθον (λόγον). Παρατηρ. ὅτι εἰς τὴν ποιητ. γλῶσσαν αἱ προθέσεις διαιροῦνται τῶν συνθέτων ῥημάτων καὶ παρεντίθεται τὸ ἀντικείμενον. [26] Κιχείω] ἐκ τοῦ Κιχάνω καὶ Κίχημι, ἐπιτυγχάνω, ἀπαντῶ. Κ. § 614 [27] Δηθύνοντα, χρονοτριβοῦντα, ἐκ τοῦ δηθά, χρονίως. — Αὖτις] αὖθις. [28] Μὴ... χραίσμῃ] μήπως οὐ βοηθήσῃ (ἐκ τοῦ ἀχρ. χραισμέω) σοι νῦν. [29] Τήνδε] τὴν θυγατέρα σου. Ὁ Χρύσης ἦτον ἱερεὺς εἰς ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος οὐ μακρὰν τῆς Τρῳάδος. Τὴν δὲ θυγατέρα του Χρυσηΐδα εἶχον συλλάβει αἰχμάλωτον οἱ Ἕλληνες. —Μιν] αὐτήν.—Ἔπεισιν] ἔνες. ἀντὶ μέλλ., ἐπελεύσεται. Συντάσσει δὲ μετ' αἰτιατ., ὡς εἰ ἐστήμαινε καταλάβῃ. Συνήθως δὲ φέρεται πρὸς δοτ. [30] Ἡμετέρῳ] ἐμῷ, λέγει πληθ. κατὰ βασιλ. ἦθος.— Ἄργεϊ] Ἀργολίδι, ὅπου ἔκειντο αἱ Μυκῆναι.—Πάτρης] πάτρας, τῆς πατρίδος. [31] Ἐποιχομένην] Ἐπιπορευομένην, εἴτε διότι περιπατοῦσαι ἀπὸ ἄκραν εἰς ἄκραν, ὕφαινον τὸν ἱστόν, εἴτε ὡς περιερχομένην ἢ ἐπιστατοῦσαν τὰς ὑφαντρίας. — Ἀντιόωσαν] ἐκ τοῦ Ἀντιόω, μετέχω, μετὰ γεν. καὶ συνήθως ἐπιμελοῦμαι μετὰ αἰτ. [32] Σαώτερος] συγκριτ. τοῦ Σάος ἀντὶ Σῶος. Ἢ σύγκρισις δὲ ἐννοεῖ, μᾶλλον σῶος ἀφ' ὅ,τι ἤθελες εἶναι ἂν ἔμενες. —Ὥς κε.] ὅπως ἂν ἀπέλθῃς, ἐκ τοῦ Νέομαι. [33] Ἔδδεισεν] διὰ τὸν διπλασιασμὸν τοῦ δ. ἴδ. Κ. § 614, δεῖσαι. Τὸ ν πρὸ συμφώνου διὰ τὸ μέτρον. [34] Βῆ] ἔβη.—Ἀκέων] σιωπῶν. [35] Ἀπάνευθε] μακρὰν, παράμερα.—Κιὼν] ἐκ τοῦ Κίω=ἴω, πορεύομαι.—Ἠρᾶθ'] ηὐχήθη. [37] Μεῦ] μοῦ. —Χρύσην] Χρύσα, πόλις τῆς Τρῳάδος. —Ἀμφιβέβηκας], ἀμφιβαίνω, ἵσταμαι ἐμπρός τινος, προστατεύω. [38] Κίλλαν] πολίχνιον Τρωϊκόν. —Ζαθέην] θειοτάτην, τὸ ζα ἐπιτατικόν. — Ἶφι] ἰσχυρῶς. [39] Σμινθεῦ] ἢ ἀπὸ Σμίνθης, Τρωϊκῆς πόλεως, ὅπου ἐτιμᾶτο, ἢ ἀπὸ τοῦ Σμίνθος, κατὰ διάλεκτον ὁ μῦς, οἷον μυοκτόνε, διότι ἐπίστευον ὅτι ἐξωλόθρευσέ ποτε τοὺς βλάπτοντας τὴν ἐκεῖ χώραν μῦς, ὅθεν καὶ εἰς τὴν Χρύσαν Σκόπας, ὁ Πάριος ἀγαλματοποιὸς, ἔγλυψεν Ἀπόλλωνα πατοῦντα μῦν.— Ἐπὶ ν. ἔρ.] ἐπέρεψα (ἐστέγασα, ἐκ τοῦ Ἐρέφω, καὶ συνκδχ. ἐπέστεψα) σοὶ τὸν χαρίεντα ναόν. [40] Κατὰ... ἔκηα] κατέκαυσά σοι πίονα μηρία. [41] Κρήηνον] τέλεσον, ἐκ τοῦ Κραταίνω.— Ἐέλδωρ] ἔλδωρ (ἐκ τοῦ ἔλδομαι, ἔλδω, κατὰ μετάθ. ἀντὶ Δέλω, θέλω), ἐπιθυμίαν. [42] Τίσειαν] εὔχομαι νὰ πληρώσωσι.—Δαναοὶ] οἱ περὶ τὸ Ἄργος Ἕλληνες, ὅθεν παρ' Ὁμήρῳ καὶ ὅλοι οἱ Ἕλληνες. [43] Ὣς] οὕτως. — Φοῖβος] ὁ ξανθὸς, ἐκ τοῦ Φάοιος μὲ τὸ δίγαμμα, διότι ὁ Ἀπόλλων παρίστα καὶ τὸν ἥλιον. [44] Ὅλ. καρήνων] τῶν κεφαλῶν, κορυφῶν τοῦ (ὄρους) Ὀλύμπου. —Χωόμενος] χολούμενος, θυμόνων.—Κῆρ] κατὰ τὸ κῆρ, τὴν ψυχήν· ὀξυτόνως δὲ σημαίνει τὴν θανατηφόρον μοῖραν.

Μήτε σὺ, Πηλείδη, ἔθελ' ἐριζέμεναι βασιλῆϊ
Ἀντιβίην· ἐπεὶ οὔποθ' ὁμοίης ἔμμορε τιμῆς
Σκηπτοῦχος βασιλεὺς, ᾧ τε Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν.
Εἰ δὲ σὺ καρτερός ἐσσι, θεὰ δέ σε γείνατο μήτηρ, 280
Ἀλλ' ὅγε φέρτερός ἐστιν, ἐπεὶ πλεόνεσσιν ἀνάσσει.
Ἀτρείδη, σὺ δὲ παῦε τεὸν μένος· αὐτὰρ ἔγωγε
Λίσσομ', Ἀχιλλῆϊ μεθέμεν χόλον, ὃς μέγα πᾶσιν
Ἕρκος Ἀχαιοῖσιν πέλεται πολέμοιο κακοῖο.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων 285
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
Ἀλλ' ὅδ' ἀνὴρ ἐθέλει περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων,
Πάντων μὲν κρατέειν ἐθέλει, πάντεσσι δ' ἀνάσσειν,
Πᾶσι δὲ σημαίνειν, ἅ τιν' οὐ πείσεσθαι ὀΐω.
Εἰ δέ μιν αἰχμητὴν ἔθεσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες, 290
Τοὔνεκά οἱ προθέουσιν ὀνείδεα μυθήσασθαι;
Τὸν δ' ἄρ' ὑποβλήδην ἠμείβετο δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἦ γάρ κεν δειλός τε καὶ οὐτιδανὸς καλεοίμην,
Εἰ δὴ σοὶ πᾶν ἔργον ὑπείξομαι, ὅττι κεν εἴπῃς·
Ἄλλοισιν δὴ ταῦτ' ἐπιτέλλεο, μὴ γὰρ ἔμοιγε 295
Σήμαιν'· οὐ γὰρ ἔγωγ' ἔτι σοι πείσεσθαι ὀΐω.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Χερσὶ μὲν οὔτι ἔγωγε μαχήσομαι εἵνεκα κούρης,
Οὔτε σοὶ, οὔτε τῳ ἄλλῳ, ἐπεί μ' ἀφέλεσθέ γε δόντες·
Τῶν δ' ἄλλων, ἅ μοί ἐστι θοῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ, 300
Τῶν οὐκ ἄν τι φέροις ἀνελὼν ἀέκοντος ἐμεῖο.
Εἰ δ', ἄγε μὴν, πείρησαι, ἵνα γνώωσι καὶ οἵδε·
Αἶψά τοι αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρί.
Ὡς τώγ' ἀντιβίοισι μαχεσσαμένω ἐπέεσσιν,
Ἀνστήτην· λῦσαν δ' ἀγορὴν παρὰ νηυσὶν Ἀχαιῶν. 305
Πηλείδης μὲν ἐπὶ κλισίας καὶ νῆας ἔΐσας
Ἤϊε σύν τε Μενοιτιάδῃ καὶ οἷς ἑτάροισιν·
Ἀτρείδης δ' ἄρα νῆα θοὴν ἅλαδε προέρυσσεν,
Ἑς δ' ἐρέτας ἔκρινεν ἑείκοσιν, ἐς δ' ἑκατόμβην

278 Ἀντιβίην] ἐξ ἐναντίας.—Ὁμοίης] τὸ ἀφήνει ἀνανταπόδοτον, ἵνα μὴ προργίσῃ τὸν Ἀχιλλέα, προσθέτων, καὶ σύ. Ἤτον μὲν καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς βασιλεὺς, ἀλλὰ τὸν Ἀγαμέμνονα ὀνομάζει ἐξόχως οὕτως, ὡς βασιλεύοντα ὅλων τῶν ἐκστρατευσάντων Ἑλλήνων.
280 Θεὰ] ἤτον ὁ Ἀχ. υἱὸς τοῦ Πηλέως καὶ τῆς θαλασσίας θεᾶς Θέτιδος. 285 Μεθέμεν χόλον] νὰ ἀφήσῃς τὴν ὀργήν σου.—Ὅς] Ἀχιλλεύς. 286 Κατὰ μ.] κατὰ τὸ πρέπον.
287 Περὶ... ἔμμεναι] ὑπερέχειν. 289 Σημαίνειν] προστάσσειν.—Ἅ τιν'] εἰς ἃ οὐ νομίζω πείσεσθαί με. 290 Ἔθεσαν] κατέστησαν.—Αἰὲν ἐόντες] ἀεὶ ὄντες, αἰώνιοι 291 Προθέουσι] προτίθενται (ἐκ τοῦ θέω. θείω, θέτω) μυθήσασθαι.
292 Ὑποβλ.] ἐπίρ. διακόπτων αὐτόν. 294 Ὑπείξομαι] ὑποχωρήσω. 298 Κούρης] Τῆς Βρισηΐδος. 302 Εἰ δ'] εἰ δὲ βούλει φέρειν.—Πείρησαι] πειράθητι, δοκίμασε.—Οἵδε] οἱ παρόντες ὅλοι. 303 Αἶψα] ταχέως.—Κελαινὸν] μέλαν.—Ἐρωήσει] περιῤῥυήσεται. 304 Τώ γ'] οἱ δύω οὗτοι.—Ἀντιβ.] ἀντιφερομένοις. 306 Ἔϊσας] ἴσας κατὰ τὴν κατασκευὴν, ἢ ἰσοστοίχους εἰς τὴν παράτεξιν.
309 Ἔκρινε] ἔκλεξεν.—Ἑς] ἔσω.—Ἑείκοσι] εἴκοσι, κατὰ τὴν συνήθη αὔξησιν.

Ὅς ἤδη τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα, 70
Καὶ νήεσσ' ἡγήσατ' Ἀχαιῶν Ἴλιον εἴσω,
Ἣν διὰ μαντοσύνην, τήν οἱ πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων·
Ὅ σφιν ἐὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ὦ Ἀχιλεῦ, κέλεαί με, Διΐ φίλε, μυθήσασθαι
Μῆνιν Ἀπόλλωνος ἑκατηβελέταο ἄνακτος. 75
Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο, καί μοι ὄμοσσον,
Ἦ μέν μοι πρόφρων ἔπεσιν καὶ χερσὶν ἀρήξειν.
Ἦ γὰρ οἴομαι ἄνδρα χολωσέμεν, ὃς μέγα πάντων
Ἀργείων κρατέει, καί οἱ πείθονται Ἀχαιοί.
Κρείσσων γὰρ βασιλεὺς, ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηϊ· 80
Εἴπερ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ,
Ἀλλά τε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον, ὄφρα τελέσσῃ,
Ἐν στήθεσσιν ἑοῖσι· σὺ δὲ φράσαι, εἴ με σαώσεις.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Θαρσήσας μάλα, εἰπὲ θεοπρόπιον ὅ,τι οἶσθα. 85
Οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα Διΐ φίλον, ᾧ τε σὺ, Κάλχαν,
Εὐχόμενος Δαναοῖσι θεοπροπίας ἀναφαίνεις,
Οὔ τις, ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο,
Σοὶ κοίλῃς παρὰ νηυσὶ βαρείας χεῖρας ἐποίσει,
Συμπάντων Δαναῶν· οὐδ' ἣν Ἀγαμέμνονα εἴπῃς, 90
Ὅς νῦν πολλὸν ἄριστος Ἀχαιῶν εὔχεται εἶναι.
Καὶ τότε δὴ θάρσησε, καὶ ἡῦδα μάντις ἀμύμων·
Οὔτ' ἄρ' ὅγ' εὐχωλῆς ἐπιμέμφεται, οὔθ' ἑκατόμβης,
Ἀλλ' ἕνεκ' ἀρητῆρος, ὃν ἠτίμησ' Ἀγαμέμνων,
Οὐδ' ἀπέλυσε θύγατρα, καὶ οὐκ ἀπεδέξατ' ἄποινα. 95
Τοὔνεκ' ἄρ' ἄλγε' ἔδωκεν Ἑκηβόλος ἠδ' ἔτι δώσει·
Οὐδ' ὅγε πρὶν λοιμοῖο βαρείας κῆρας ἀφέξει,

τὴν πτῆσιν τῶν ὀρνέων.—Ὀχ'] ὄχα, ἐξόχως, ὡς ἐξ τοῦτο ἐκ τοῦ Ἔχω, ἐλλείψει δὲ τῆς Ἐξ. 70 Τά τ'] ἐδὼ χρῆται ἄρθρῳ προτακτικῷ, ἐκτὸς ἂν, ὑπονοήσει τινὸς ῥήματος, θεωρηθῇ ὡς ὑποτακτικόν. — Πρό τ' ἐόντα] τὰ προγεγενημένα πράγματα. 71 Νήεσσ'] ναυσί. — εἴσω] ἔσω· ἵνα ἔμβωσιν εἰς τὸ Ἴλιον. Συντάσσεται δὲ μὲ αἰτιατ. ὡς καὶ ἡ Εἰς, ἐξ ἧς παράγεται. 72 Ἣν διὰ μαντ.] διὰ τὴν ἐὴν (τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ) μαντοσύνην, ἱκανότητα τοῦ μαντεύειν. — Πόρε] ἀόρ. β'. τοῦ ἀχρ. Πόρω, πορίζω. 75 Ὅ] οὗτος.—Εὔφρ.] καλὴν ἔχων διάθεσιν. —Ἀγορ.] ἀγορέω, ὁμιλῶ ἐν ἀγορᾷ. 74 Ἀχιλεῦ] μὲ ἓν λ διὰ τὸ μέτρον, ὡς καὶ εἰς τὸν πρῶτον στίχ.—Κέλεαι] β'. πρσ. τοῦ ἐν. τῆς ὁρς. τοῦ Κελέομαι, κελεύω.—Μυθήσ.] νὰ ἐξηγήσω, νὰ εἰπῶ τί ἐστί. 75 Ἑκατηβελ.] ἑκὰς βάλλω. Τοῦ μακρὰν τοξεύοντος. ἴδ. στίχ. 21. 76 Τοιγάρ] λοιπόν.—Ἐγὼν] δωρ. ἀντὶ ἐγώ.—Ἐρέω] ἐρῶ.—Σύνθεο] προς. τοῦ Συντίθημι. Ἐποσχέθητι. 77 Ἦ] Πάντως, Ἀφεύκτως. 78 Μέγα] Ἐπίρ. μεγάλως. 79 Οἱ] Αὐτῷ. 80 Κρείσσων] ἀνώτερός ἐστι, ὑπερτερεῖ. —Χώσεται] χολωθῇ.—Χέρηϊ] χείρονι, ἀνώμαλ. Κ. § 550.—81 Αὐτῆμαρ] τὴν αὐτὴν ἡμέραν.—Καταπέψῃ] Χωνεύσῃ, Καταζείλῃ. 82 Μετόπ.] εἰς τὸ μέλλον.—Ἔχει χόλον] φυλάττει τὴν ὀργήν του.—Ὄφρα τ.] μέχρις ὅτου κορέσῃ αὐτόν. 84 Ἀπαμειβ.] ἀποκρινόμενος. 85 Θεοπρ.] μάντευμα, ἐκ τοῦ Θεὸς ἐξ προέπω, προλέγω. Ἀναφαίνεις] φανερὰς ποιεῖς. 88 Οὐ... Οὔτις] ἐπανάληψις τῆς ἀρνήσεως.—Δερκομ.] ἐν ὅσῳ βλέπω, ἐν ὅσῳ χαίρομαι τὸ φῶς μου. 89 Κοίλῃς] κοίλαις.—Βαρείας] κακοποιούς. 90 Εἴπῃς] οὔτε ἂν εἴπῃς ὅτι ὁ Ἀγ. θέλει σὲ κακοποιήσει, οὔτε αὐτός.
91 Πολλὸν] κατὰ πολύ.— Εὔχεται] καυχᾶται. 92 Ἡῦδα] ὡμίλει.— Ἀμύμων] ἄμωμος.
96 Τοὔνεκ'] τοῦ (ἐκείνου) ἕνεκα.— Ἠδ'] καί. 97 Κῆρας] βλάβας. Ὁ Οὐόλφιος διώρθω-

Πρός τε θεῶν μακάρων, πρός τε θνητῶν ἀνθρώπων;
Καὶ πρὸς τοῦ βασιλῆος ἀπηνέος, εἴποτε δ' αὖτε 240
Χρειὼ ἐμεῖο γένηται ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι
Τοῖς ἄλλοις· ἦ γὰρ ὅγ' ὀλοῇσι φρεσὶ θύει,
Οὐδέ τι οἶδε νοῆσαι ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω,
Ὅππως οἱ παρὰ νηυσὶ σόοι μαχέοιντο Ἀχαιοί.
Ὣς φάτο· Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπείθεθ' ἑταίρῳ· 345
Ἐκ δ' ἄγαγε κλισίης Βρισηΐδα καλλιπάρηον,
Δῶκε δ' ἄγειν· τὼ δ' αὖτις ἴτην παρὰ νῆας Ἀχαιῶν·
Ἡ δ' ἀέκουσ' ἅμα τοῖσι γυνὴ κίεν.—Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Δακρύσας, ἑτάρων ἄφαρ ἕζετο νόσφι λιασθείς,
Θῖν' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς, ὁρόων ἐπὶ οἴνοπα πόντον· 350
Πολλὰ δὲ μητρὶ φίλῃ ἠρήσατο, χεῖρας ὀρεγνύς·
Μῆτερ, ἐπεί μ' ἔτεκές γε μινυνθάδιόν περ ἐόντα,
Τιμήν πέρ μοι ὄφελλεν Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξαι,
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης· νῦν δ' οὐδέ με τυτθὸν ἔτισεν.
Ἦ γάρ μ' Ἀτρεΐδης εὐρυκρείων Ἀμαμέμνων 355
Ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας.
Ὣς φάτο δακρυχέων· τοῦ δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ,
Ἡμένη ἐν βένθεσσιν ἁλὸς παρὰ πατρὶ γέροντι.
Καρπαλίμως δ' ἀνέδυ πολιῆς ἁλός, ἠΰτ' ὀμίχλη·
Καί ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο δακρυχέοντος,
Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Τέκνον, τί κλαίεις; τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος;
Ἐξαύδα, μὴ κεῦθε νόῳ, ἵνα εἴδομεν ἄμφω.
Τὴν δὲ βαρυστενάχων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Οἶσθα· τίη τοι ταῦτ' εἰδυίῃ πάντ' ἀγορεύω;

---

339 Πρὸς] ἐνώπιον, ἐμπρός. 340 Πρὸς τοῦ] ἐνώπιον τούτου τοῦ. 341 Ἀεικέα] ὑπερβολικὸν, χαλεπόν.—Λοιγὸν] ὄλεθρον, σφαγήν. 342 Τοῖς ἄλλοις] ἢ ἀμῦναι τοῖς ἄλλοις, νὰ μακρύνω τὸν ὄλεθρον ἀπὸ τοὺς ἄλλους· καὶ ἂν οὕτως ἐννοηθῇ, διακόπτει τὸν λόγον, διότι ᾗ εἰς μόνην τὴν ἰδέαν ὅτι θέλει ζητηθῇ ἡ βοήθειά του ἐξάπτεται ὁ θυμός τυ. Ἢ τοῖς ἄλλοις ἐννοητέον ἂς διευθυνθῇ πρὸς τοὺς ἄλλους ᾗ ὄχι πρὸς ἐμέ· καὶ ἐδῶ δὲ χρῆται προτακτικῷ ἄρθρῳ, ἐκτὸς ἂν ἐξηγηθῇ, εἰς τοὺς ἄλλους τούτους. (Ὀρθότερον ὅμως τὸ Τοῖς ἄλλοις ν' ἀποδοθῇ εἰς τὸ Χρειὼ γένηται: ἐάν ποτέ με χρειασθῶσιν οἱ ἄλλοι· διότι, ὅσον δι' αὐτὸν [τὸν ἀπηνῆ βασιλέα], ὅ γ' ὀλοῇσι φρεσὶ θύει κτλπ. Σ. Δ. Β.) —Θύει] ὁρμᾷ μὲ φθοροποιὰς φρένας ὁ Ἀγαμ. 345 Ἅμα πρόσσω] νὰ ἰδῇ ἐμπρὸς καὶ ὀπίσω, νὰ ἐννοήσῃ τῶν πραγμάτων τὰς αἰτίας καὶ τὰ ἀποτελέσματα. 346 Οἱ] περιποιητικῶς: νὰ μάχωνται ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν του σῶοι. 348 Κίεν] ἐπορεύετο. 349 Ἄφαρ] αὐθύς.—Νόσφι] μακράν.—Λιασθείς] χωρισθείς. 350 Πολιῆς] λευκῆς, ἀφρώδους. —Οἴνοπα] μελανὸν, ἔχοντα χρῶμα οἴνου.

352 Μινυνθάδιον] ὀλιγοχρόνιον (ἐκ τοῦ Μινυὸς, βραχὺς, ὅθεν τὸ Λατ. minus). 353 Περ] δή.—Ἐγγυαλ.] παραδίδω ὡς ἐνέχυρον. Εἰς τὸν Ἀχιλλέα ἐπετράπη νὰ ἐκλέξῃ ἡ πολυετῆ ζωὴν ἄτιμον ἢ ὀλιγοχρόνιον ἔντιμον, καὶ ἐξελέξατο τὴν δευτέραν. 354 Ὑψιβρεμ.] ὁ ἐν ὕψει βρέμων, βροντῶν.—Τυτθὸν ἔτισεν] ὀλίγον ἐτίμησε. 356 Ἀπούρας] ἀφαιρέσας, ἀόρ. τοῦ Ἀπαυρίσκομαι. 358 Βένθεσσιν] βυθοῖς. — Πατρὶ] πατὴρ τῆς Θέτιδος ἦτον ὁ Νηρεύς.

359 Καρπαλ.] ταχέως, ἐκ τοῦ Ἁρπάζω.—Ἠΰτ'] ὥσπερ. 360 Πάροιθ'] ἐμπρός.

361 Κατέρεξεν] ἐχαΐδευσεν. — Ἐκ τ' ὀνόμαζεν] Ἐξωνόμαζέν τε, προσηγόρευεν αὐτόν.

362 Κεῦθε νόῳ] μὴ κρύπτε αὐτὸ ἐν τῷ νῷ σου. 363 Οἶσθα] σὺ ὡς θεὰ τὸ ἠξεύρεις.—Τίη

Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν τήνδε θεῷ πρόες· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Τριπλῇ τετραπλῇ τ' ἀποτίσομεν, αἴ κέ ποθι Ζεὺς
Δῷσι πόλιν Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων· 130
Μὴ δ' οὕτως, ἀγαθός περ ἐὼν, θεοείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Κλέπτε νόῳ· ἐπεὶ οὐ παρελεύσεαι, οὐδέ με πείσεις.
Ἦ ἐθέλεις, ὄφρ' αὐτὸς ἔχῃς γέρας, αὐτὰρ ἔμ' αὖτως
Ἧσθαι δευόμενον, κέλεαι δέ με τήνδ' ἀποδοῦναι;
Ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί, 135
Ἄρσαντες κατὰ θυμὸν, ὅπως ἀντάξιον ἔσται·—
Εἰ δέ κε μὴ δώωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι
Ἢ τεὸν ἢ Αἴαντος ἰὼν γέρας, ἢ Ὀδυσῆος
Ἄξω ἑλών· ὁ δέ κεν κεχολώσεται, ὅν κεν ἵκωμαι.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὖτις. 140
Νῦν δ', ἄγε, νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν,
Ἐς δ' ἐρέτας ἐπιτηδὲς ἀγείρομεν, ἐς δ' ἑκατόμβην
Θείομεν, ἂν δ' αὐτὴν Χρυσηΐδα καλλιπάρηον
Βήσομεν· εἷς δέ τις ἀρχὸς ἀνὴρ βουληφόρος ἔστω,
Ἢ Αἴας, ἢ Ἰδομενεὺς, ἢ δῖος Ὀδυσεὺς, 145
Ἠὲ σὺ, Πηλεΐδη, πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν,
Ὄφρ' ἡμῖν Ἑκάεργον ἱλάσσεαι ἱερὰ ῥέξας.
Τὸν δ' ἄρ ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ὦ μοι, ἀναιδείην ἐπιειμένε, κερδαλεόφρον,
Πῶς τίς τοι πρόφρων ἕπεσιν πείθηται Ἀχαιῶν, 150
Ἢ ὁδὸν ἐλθέμεναι, ἢ ἀνδράσιν ἶφι μάχεσθαι;
Οὐ γὰρ ἐγὼ Τρώων ἕνεκ' ἤλυθον αἰχμητάων
Δεῦρο μαχησόμενος· ἐπεὶ οὔτι μοι αἴτιοί εἰσιν.
Οὐ γὰρ πώποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν, οὐδὲ μὲν ἵππους,
Οὐδέ ποτ' ἐν Φθίῃ ἐριβώλακι, βωτιανείρῃ 155

λαοὶ νὰ συνάξωσιν αὐτὰ ὀπίσω πάλιν. 128 Ποθι] ποτέ. 129 Δῷσι] δῷ· Τὸ σι ἐπίκτασις.—Ἐξαλαπ.] ἐκπορθῆσαι. 130 Κρείων] ἄρχων, βασιλεὺς (ἐκ τοῦ κρατέω). 131 Ἀγ... ἐὼν] ὅσον γενναῖος καὶ ἂν ἦσαι.—Θεοείκ.] θεῷ ὅμοιε. 132 Κλέπτε νόῳ] ἀπάτῃ βουλεύσ. —Παρελεύσεαι] νικήσῃς. 133 Ὄφρ'] ἅπως.— Αὔτως] μάτην. 134 Ἧσθαι δευ.] καθῆσθαι στερούμεναν. 138 Ἄρσαντες] ἁρμόσαντες. Ὁ στίχος οὗτος δὲν ἔχει ἀπόδοσιν. Ἐννοεῖται δὲ: Εὖ ἔχει ἢ ἄλλο τι ὅμοιον. 138 Τεὸν] σόν. Ἰὼν,] ὑποκ. τοῦ Ἕλωμαι. Ὅν κεν] πρὸς ὃν ἄν. 140 Μεταφ. καὶ αὖτις] θέλομεν καὶ πάλιν σκεφθῇ. 141 Δῖαν] θείαν, ἐπίθετον τὸ ὁποῖον συνεχῶς ἀποδίδει εἰς τὴν θάλασσαν. 142 Ἐς... ἀγείρ.] ἐσαγείρωμεν δὲ, ἀγείρωμεν ἐντὸς αὐτῆς. Ἂν καὶ προσακτ. γράφονται Ἰων. διὰ τοῦο. — Ἐπιτηδὲς] ἐξεπίτηδες. 143 Θείομεν] θῶμεν.—Ἂν] ἀνά, συνδέεται μὲ τὸ βήσομεν· ἀναβιβάσωμεν. 144 Ἀρχὸς] ἀρχηγὸς, ὁδηγὸς τῆς ἀποστολῆς. — Βουληφ.] ὁ δίδων συμβουλάς. Ὁ ἀνήκων εἰς τὸ συμβούλιον τῶν βασιλέων. 146 Ἐκπαγλ.] ἐκ τοῦ Ἐκπλήσσω, ἐκπληκτικώτατε, θαυμαστότατε. 147 Ἑκάεργον] τοῦ ὁποίου τὰ ἔργα μακρὰν φθάνουσι, τὸν ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα. — Ἱερὰ ῥέξας] ἱερουργήσας. 148 Ὑπόδρα ἰδὼν] βλοσυρῶς ἰδὼν, ὑποθλέψας, ἐκ τοῦ Ὑποδέρκομαι. 149 Ἐπιειμ.] ἐνδεδυμένε.— Κερδαλ.] ὁ εἰς τὰ κέρδη ἔχων τὰς φρένας. 150 Πρόφρων] πρόθυμος. — Τοι.. ἕπεσιν] τοῖς ἔπεσί σου. 151 Ὁδὸν ἐλθ.] νὰ ἔλθωσιν εἰς δρόμον, νὰ πηγαίνωσι πούποτε ὅταν τοὺς στέλλῃς. 153 Αἴτιοί εἰσι] μὲ ἔπταισαν εἴς τι. 154 Βοῦς] θηλ., τὰς ἀγελάδας. 155 Ἐριβώλακι] τῇ ἐχούσῃ μεγάλας βώλους, εὐφόρῳ. Φθία δὲ ἡ ἐπαρχία

Οἴη ἐν ἀθανάτοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι,
Ὁππότε μιν ξυνδῆσαι Ὀλύμπιοι ἤθελον ἄλλοι,
Ἥρη τ' ἠδὲ Ποσειδάων καὶ Παλλὰς Ἀθήνη. 400
Ἀλλὰ σὺ τόν γ' ἐλθοῦσα, θεὰ, ὑπελύσαο δεσμῶν,
Ὠχ' ἑκατόγχειρον καλέσασ' ἐς μακρὸν Ὄλυμπον,
Ὃν Βριάρεων καλέουσι θεοὶ, ἄνδρες δέ τε πάντες
Αἰγαίων'.—ὁ γὰρ αὔτε βίῃ οὗ πατρὸς ἀμείνων·—
Ὃς ῥα παρὰ Κρονίωνι καθέζετο, κύδεϊ γαίων· 405
Τὸν καὶ ὑπέδδεισαν μάκαρες θεοὶ, οὐδέ τ' ἔδησαν.
Τῶν νῦν μιν μνήσασα παρέζεο, καὶ λαβὲ γούνων,
Αἴ κέν πως ἐθέλῃσιν ἐπὶ Τρώεσσιν ἀρῆξαι,
Τοὺς δὲ κατὰ πρύμνας τε καὶ ἀμφ' ἅλα ἕλσαι Ἀχαιοὺς,
Κτεινομένους, ἵνα πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆος, 410
Γνῷ δὲ καὶ Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
Ἣν ἄτην, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισεν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Θέτις κατὰ δάκρυ χέουσα·
Ὤ μοι, τέκνον ἐμόν, τί νύ σ' ἔτρεφον, αἰνὰ τεκοῦσα;
Αἴθ' ὄφελες παρὰ νηυσὶν ἀδάκρυτος καὶ ἀπήμων 415
Ἧσθαι· ἐπεί νύ τοι αἶσα μίνυνθά περ, οὔτι μάλα δήν·
Νῦν δ' ἅμα τ' ὠκύμορος καὶ ὀϊζυρὸς περὶ πάν των
Ἔπλεο. τῷ σε κακῇ αἴσῃ τέκον ἐν μεγάροισιν·
Τοῦτο δέ τοι ἐρέουσα ἔπος Διὶ τερπικεραύνῳ
Εἶμ' αὐτὴ πρὸς Ὄλυμπον ἀγάννιφον, αἴ κε πίθηται. 420
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισιν,
Μήνι' Ἀχαιοῖσιν, πολέμου δ' ἀποπαύεο πάμπαν.
Ζεὺς γὰρ ἐς Ὠκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας
Χθιζὸς ἔβη μετὰ δαῖτα, θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἕποντο·
Δωδεκάτῃ δέ τοι αὖτις ἐλεύσεται Οὔλυμπόνδε. 425

ἀποδίδεται εἰς τὸ Ἀμῦναι. 399 Ξυνδῆσαι] αἰνίττεται μυθολογουμένην συνωμοσίαν τῶν θεῶν κατὰ τοῦ Διός, ἅμα οὗτος παρέλαβε τὴν ἀρχήν. 402 Ὠχ'] ὦκα, ὠκέως, ταχέως. — Μακρὸν] ὑψηλόν. 403 Βριάρ.] εἷς τῶν γιγάντων, ἔχων δύω ὀνόματα, ὧν τὸ ἓν ἀποδίδει ὁ Ὅμηρος εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν θεῶν, τὸ δὲ εἰς τὴν τῶν ἀνθρώπων. 404 Οὗ πατρὸς] τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς, τοῦ οὐρανοῦ. 405 Κύδεϊ γαίων.] γαυριῶν ἐπὶ τῇ δόξῃ του. 406 Ὑπέδδ.] ἐφοβήθησαν.—Ἔδησαν] ἔδεσαν τὸν Δία. 407 Λαβὲ γούνων] οἱ ἱκετεύοντες ἐπίανον τὰ γόνατα ἐκείνων τοὺς ὁποίους παρεκάλουν. 408 Αἴ κεν πως ἐθ.] ἄν πως θελήσῃ. — Ἐπὶ Τρ. ἀρ.] ἐπαρῆξαι Τρ. Ἕλσαι] στρυμῶσαι. 410 Ἐπαύρωνται] μεθέξωσι τῆς ἀδουλίας τοῦ β., χαρῶσι τὸν βασιλέα των. 412 Ἣν] τὴν ἐὴν τὴν ἐδικήν του βλάβην, ἡ ἀνοησίαν. 413 Κατὰ δ. χ.] καταχέουσα δάκρυ. 414 Αἰνὰ] αἰνῶς, δεινῶς. 415 Αἴθ'] εἴθε. — Ἀπήμων] ἀδλαβής. 416 Ἧσθαι] καθῆσθαι.—Αἶσα] ἡ μοῖρα, ὁ βίος—Μίνυνθα] ἐπίρ. Ὀλιγοχρονίως.—Δήν] ἐπίρ. μακροχρονίως. 417 Ὠκύμορος] ταχυθάνατος.—Ὀϊζυρὸς] ταλαίπωρος. —Περὶ πάντων] ὑπὲρ πάντας. 418 Ἔπλεο] ἐγένου, ἐκ τοῦ Πέλω.—Τῷ] διὰ τοῦτο. —Ἐν μεγάρ.] εἰς τὰ ἐμὰ μέγαρα. 419 Ἐρέουσα] ἐροῦσα, μέλλων.—Τερπικεραύνῳ] τῷ ἐπὶ τοῖς κεραυνοῖς τερπομένῳ. 420 Εἶμ'] ἄπειμι.—Ἀγάννιφον] τὸν ἄγαν νιφόμενον, χιονιζόμενον. —Αἴτε] Ἐάν. 422 Μήνι'] ὀργίζου. 425 Μετ'] πρός.—Ἀμύμονας] ἀμώμους. 424 Χθιζὸς] χθεσινὸς, ἀπὸ χθές. — Μετὰ δαῖτα] πρὸς συμπόσιον. ἐν ἄλλοις γρφ. Κατά. 425 Δωδ.] ἡμέρᾳ.—Τοι] καὶ εἰς τὸν κατωτέρω στίχον τὸ τοι περιποιητικὸς, καὶ ἐκφράζων μᾶλλον ἢ εἰς αὐτὸν ἀποτείνει τὸν λόγον.

Καὶ τότ' ἔπειτά τοι εἶμι Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
Καί μιν γουνάσομαι, καί μιν πείσεσθαι ὀΐω.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπεβήσατο· τὸν δ' ἔλιπ' αὐτοῦ
Χωόμενον κατὰ θυμόν, ἐϋζώνοιο γυναικός,
Τήν ῥα βίῃ ἀέκοντος ἀπηύρων.—Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἐς Χρύσην ἵκανεν, ἄγων ἱερὴν ἑκατόμβην.
Οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο,
Ἱστία μὲν στείλαντο, θέσαν δ' ἐν νηῒ μελαίνῃ·
Ἱστὸν δ' ἱστοδόκῃ πέλασαν, προτόνοισιν ὑφέντες,
Καρπαλίμως· τὴν δ' εἰς ὅρμον προέρυσσαν ἐρετμοῖς.
Ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν·
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
Ἐκ δ' ἑκατόμβην βῆσαν ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι·
Ἐκ δὲ Χρυσηΐς νηὸς βῆ ποντοπόροιο.
Τὴν μὲν ἔπειτ' ἐπὶ βωμὸν ἄγων πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Πατρὶ φίλῳ ἐν χερσὶ τίθει, καί μιν προσέειπεν·
Ὦ Χρύση, πρό μ' ἔπεμψεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Παῖδά τέ σοι ἀγέμεν, Φοίβῳ θ' ἱερὴν ἑκατόμβην
Ῥέξαι ὑπὲρ Δαναῶν, ὄφρ' ἱλασόμεσθα ἄνακτα,
Ὃς νῦν Ἀργείοισι πολύστονα κήδε' ἐφῆκεν.
Ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων
Παῖδα φίλην· τοὶ δ' ὦκα θεῷ κλειτὴν ἑκατόμβην
Ἑξείης ἔστησαν ἐΰδμητον περὶ βωμόν·
Χερνίψαντο δ' ἔπειτα, καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο.
Τοῖσιν δὲ Χρύσης μεγάλ' εὔχετο, χεῖρας ἀνασχών·
Κλῦθί μευ Ἀργυρότοξ', ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας,
Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις·
Ἤδη μέν ποτ' ἐμεῦ πάρος ἔκλυες εὐξαμένοιο,
Τίμησας μὲν ἐμέ, μέγα δ' ἴψαο λαὸν Ἀχαιῶν·
Ἠδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήηνον ἐέλδωρ·
Ἤδη νῦν Δαναοῖσιν ἀεικέα λοιγὸν ἄμυνον.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.

---

426 Χαλκοβατὲς] χαλκᾶς ἔχον βάσεις.—Δῶ] δῶμα κατ' ἀποκοπήν. 427 Γούνασ.] θέλω πιάσῃ ἀπὸ τὰ γόνατα. 429 Γυναικὸς] ἕνεκα. 430 Ἀπηύρων] ἀφῄρεσαν, ἐκ τοῦ Ἀπαυρίσκω. 432 Πολυβ.] πολὺ βάθος ἔχοντος. 435 Στείλαντο] συνέζειλαν.—Θέσαν] εἰς τὰ πλοῖα τοῦ καιροῦ ἐκείνου ἐναπέθετον τὰ ἱστία εἰς τὸ πλοῖον ἀφ' οὗ τὰ ἔκλειον 434 Ἱστοδόκη] ξύλον κατὰ τὴν πρύμνην, εἰς τὸ ὁποῖον ἔκλινον καὶ ἐστήριζον τὸν ἱστὸν ἀφ' οὗ ἄραζον. —Πέλασαν] ἐπλησίασαν, ἐστήριξαν. —Προτόνοισιν] σχοινίοις. 435 Τὴν δ'] τὴν ναῦν. — Προέρυσαν] ἔσυρον. Ἐν ἄλλοις γρφ. Προέρεσσαν. 436 Εὐνὰς] τὰς ἀγκύρας ἐφ' ὧν ἡ ναῦς εὐνάζεται.—Κατὰ δὲ...] κατέδησαν τὰ πρ., τὰ παλαμάρια. 437 Ῥηγμῖνι] τῷ αἰγιαλῷ, ὅπου ῥήγνυνται τὰ κύματα. 438 Πρό μ' ἔπ.] μὲ προέπεμψε, μὲ ἀπέστειλεν. 440 Τίθει] τὴν κόρην. 447 Ὦκα] ὠκέως. — Κλειτὴν] ἔνδοξον, λαμπράν. 448 Ἑξείης] ἐφεξῆς. 449 Χερν.] ἔνιψαν τὰς χεῖράς των.—Οὐλοχ.] τὰ ἀγγεῖα ἐξ ὧν ἔχυνον τὰς οὐλὰς, δηλ. χονδροκοπανισμένον κριθάρι, τὸ ὁποῖον ἔχυνον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ζώου πρὶν τὸ θυσιάσωσιν.—Ἀνελ.] ἔλαβον εἰς τὰς χεῖράς των. 453 Πάρος] πρότερον—Ἴψαο] ἔβλαψας, (ἀόρ. τοῦ ἵπτομαι, ἐκ τοῦ ἵπος ὁ μάγγανος). 455 Ἰδ. στίχ. 41 456 Ἄμυνον] ἀπόστρεψον ἀπὸ τῶν Δαναῶν.

Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο, καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
Αὐέρυσαν μὲν πρῶτα, καὶ ἔσφαζαν καὶ ἔδειραν,
Μηροὺς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσσῃ ἐκάλυψαν, 460
Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
Καῖε δ' ἐπὶ σχίζης ὁ γέρων, ἐπὶ δ' αἴθοπα οἶνον
Λεῖβε· νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
Μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν, 465
Ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
Δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Κοῦροι μὲν κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο· 470
Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
Οἳ δὲ πανημέριοι μολπῇ θεὸν ἱλάσκοντο,
Καλὸν ἀείδοντες παιήονα, κοῦροι Ἀχαιῶν,
Μέλποντες Ἑκάεργον· ὁ δὲ φρένα τέρπετ' ἀκούων.
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν, 475
Δὴ τότε κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Καὶ τότ' ἔπειτ' ἀνάγοντο μετὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν·
Τοῖσιν δ' ἵκμενον οὖρον ἵει ἑκάεργος Ἀπόλλων.
Οἱ δ' ἱστὸν στήσαντ', ἀνά θ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν· 480
Ἐν δ' ἄνεμος πρῆσεν μέσον ἱστίον, ἀμφὶ δὲ κῦμα
Στείρῃ πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε, νηὸς ἰούσης·
Ἡ δ' ἔθεεν κατὰ κῦμα, διαπρήσσουσα κέλευθον.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν,

---

459 Αὐέρυσαν] ἔστρεψαν εἰς τὰ ὀπίσω τὸν λαιμὸν τῶν θυμάτων.— Ἔδειραν] ἔγδαραν.
460 Κατά τε...] κατεκάλυψαν αὐτοὺς κνίσσῃ. Κνίσσα δὲ ἐδῶ ὄχι ὡς ἀλλοῦ ἡ ὀσμὴ τοῦ καιομένου, ἀλλὰ τὸ πάχος. 461 Δίπτυχα] διπλῶς τυλιγμένους εἰς πάχος.—Ὠμοθέτησαν] ἐπρόσθεσαν ἄλλα ὠμὰ κομμάτια ἀπὸ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ ζώου. 462 Σχίζης] δοτ. σχίζαις. —Αἴθοπα] μελανόχρουν. 463 Λεῖβε] ἔχυνε.—Πεμπώβ.] σοῦβλαν μὲ πέντε ὀβελούς.
464 Κατὰ μῆρ' ἐκάη] κατεκάησαν τὰ μηρά.—Ἐπάσαντο] ἐγεύσαντο (ἐκ τοῦ Πατέομαι).
465 Μίστυλλον] κατέκοψαν εἰς μικρὰ τμήματα. 466 Περιφρ.] ἐντέχνως.—Ἐρύσαντο.] Εἵλκυσαν ἀπὸ τὸ πῦρ. 467 Πόνου] τοῦ ψήνειν.—Τετύκοντο] μέσ. ἀόρ. Ἰων. τοῦ Τεύχω, κατεσκεύασαν, ἑτοίμασαν.— Δαῖτα] δαίς, ἡ μερὶς τοῦ φαγητοῦ, καὶ ἐκ τούτου ἡ εὐωχία.
468 Δαίνυντ'] ἐγεύοντο.—Ἐδεύετο] ἦν ἐνδεής.— Ἐΐσης] ἴσης εἰς ὅλους· δηλ. ἐμοιράσθη τὸ γεῦμα ἐξ ἴσου εἰς ὅλους, ὥστε κάνενὸς ἡ ψυχὴ δὲν ἔμεινε ποθοῦσα τὴν μερίδα της.
469 Ἐδητύος] βρώσεως (ἔδομαι).—Ἐξ ἔρον ἕντο] ἐξέβαλον, ἔχασαν τὸν ἔρωτα, τὸν πόθον, δηλ. ἐχόρτασαν· ἕντο δὲ γ'. πληθ. πράσ. τοῦ μέσ. ἀορ. β'. τοῦ Ἵημι. 470 Ἐπεστέψ.] ἐγέμισαν ὡς τὰ χείλη. 474 Νώμησαν] δ:ένειμον (ἐκ τοῦ νέμω, νωμῶ). — Ἐπαρξ.] ἀρχίσαντες διὰ σπονδῆς.—Δεπ.] τοῖς ποτηρίοις.—475 Παιήονα] παιᾶνα. 476 Μελ. Ἑκ.] ψάλλοντες τὸν Ἀπόλλ.—Φρένα] κατὰ τὴν φρ. 475 Ἦμος] ὅτε.—Ἐπὶ κν. ἦλ.] ἐπῆλθε κνέφας, σκότος. 477 Ἠριγένεια] ἡ τὸ πρωὶ γενομένη, διότι ἦρ τὸ ἔαρ τοῦ ἔτους καὶ μεταφ. ἡ αὐγή. 478 Μετὰ] πρός. 479 Ἵκμενον] οὖριον, ἀπὸ τοῦ Ἵκω, ἱκνέω.—Ἵει] ἔφιει.
481 Ἐν... πρῆσεν] ἐνέπρησεν, ἐνεφύσησεν, ἐκ τοῦ Πρήθω. 482 Στείρῃ] τῇ πρύμνῃ. — Πορφ.] μελανόν.—Ἴαχε] ἔδοα. 483 Διαπρήσ.] διαπερῶσα, διασχίζουσα.

Νῆα μὲν οἶγε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν 485
Ὑψοῦ ἐπὶ ψαμάθοις, ὑπὸ δ' ἕρματα μακρὰ τάνυσσαν·
Αὐτοὶ δ' ἐσκίδναντο κατὰ κλισίας τε νέας τε.—
Αὐτὰρ ὁ μήνιε, νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισιν,
Διογενὴς Πηλέος υἱὸς, πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Οὔτε ποτ' εἰς ἀγορὴν πωλέσκετο κυδιάνειραν, 490
Οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον· ἀλλὰ φθινύθεσκε φίλον κῆρ,
Αὖθι μένων, ποθέεσκε δ' ἀϋτήν τε πτόλεμόν τε.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκ τοῖο δυωδεκάτη γένετ' ἠὼς,
Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὄλυμπον ἴσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες
Πάντες ἅμα, Ζεὺς δ' ἦρχε· Θέτις δ' οὐ λήθετ' ἐφετμέων 495
Παιδὸς ἑοῦ, ἀλλ' ἦγ' ἀνεδύσατο κῦμα θαλάσσης,
Ἠερίη δ' ἀνέβη μέγαν οὐρανὸν, Οὔλυμπόν τε·
Εὗρεν δ' εὐρύοπα Κρονίδην ἄτερ ἤμενον ἄλλων,
Ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο.
Καί ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο, καὶ λάβε γούνων 500
Σκαιῇ· δεξιτερῇ δ' ἄρ' ὑπ' ἀνθερεῶνος ἑλοῦσα,
Λισσομένη προσέειπε Δία Κρονίωνα ἄνακτα·
Ζεῦ πάτερ, εἴποτε δή σε μετ' ἀθανάτοισιν ὄνησα
Ἢ ἔπει, ἢ ἔργῳ, τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ·
Τίμησόν μοι υἱόν, ὃς ὠκυμορώτατος ἄλλων 505
Ἔπλετ·· ἀτάρ νιν νῦν γε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας.
Ἀλλὰ σύ πέρ μιν τῖσον, Ὀλύμπιε, μητίετα Ζεῦ·
Τόφρα δ' ἐπὶ Τρώεσσι τίθει κράτος, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ
Υἱὸν ἐμὸν τίσωσιν, ὀφέλλωσίν τέ ἑ τιμῇ. 510
Ὣς φάτο· τὴν δ' οὔτι προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς,
Ἀλλ' ἀκέων δὴν ἧστο· Θέτις δ', ὡς ἥψατο γούνων,
Ὣς ἔχετ' ἐμπεφυυῖα, καὶ εἴρετο δεύτερον αὖτις·
Νημερτὲς μὲν δή μοι ὑπόσχεο καὶ κατάνευσον,
Ἢ ἀπόειπ'· ἐπεὶ οὔ τοι ἔπι δέος· ὄφρ' εὖ εἰδῶ, 515

---

486 Ὑψοῦ] ἐπίρ. ἐφ' ὕψους. — Ἕρματα] ξύλινα ἐρείσματα, φαλάγγια. 488 Ὀ] οὗτος, εἰς τὸν κατωτ. στίχον, Ἀχιλλεύς.

490 Πωλέσκ.] ἀνεστρέφετο (ἐκ τοῦ Πωλῶ, πωλέσκω).—Κυδιάνειραν] κῦδος τοῖς ἀνδράσι παρέχουσαν. 491 Φθινύθεσκε] ἀντὶ Ἐφθίνυθε (ἐκ τῶ Φθινύθω=φθίνω), ἔφθειρε. 492 Αὖθι] αὐτόθι. — Ποθέεσκε] ἐπόθει. — Ἀϋτὴν] βοὴν τοῦ πολέμου. 495 Ἐκ τοῖο] ἐκ τούτου τοῦ χρόνου. 494 Ἴσαν] ἐπορεύθησαν. 496 Ἦρχε] ἐπροπορεύετο. — Ἐφετμέων] ἐντολῶν (ἐφ-ίημι). 498 Ἑοῦ] ἑαυτῆς. —Ἀνεδ.] ἀναβᾶσα ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ κῦμα. 497 Ἠερίη] ἐωθινὴ, πλεονασμῷ τοῦ ε. 498 Εὐρύοπα] μεγαλόφθαλμον.—Ἄτερ] χωριστά. 499 Πολυδειρ.] Πολυφάραγγος, ἢ ἔχοντος πολλὰς ῥάχεις. 501 Σκαιῇ] τῇ ἀριστερᾷ χειρί.—Ἀνθερεῶνος] ὑπὸ τὸν πώγωνα ὅπου ἀνθεῖ τὸ γένειον. 503 Μητίετα] βουλευτικώτατε. 509 Τόφρα] ἐπὶ τοσοῦτον.—Τίθει κράτος] δὸς νίκην.—Ὄφρ'] ἕως οὗ. 510 Ὀφέλλωσίν τέ ἑ] καὶ αὐξήσωσιν αὐτόν. 514 Οὔτι] Οὐδέν. 512 Ἀκέων] σιωπῶν. — Δὴν] ἐπὶ πολύ. — Ἧστο] ἐκάθητο.

515 Ὣς] οὕτω, καθὼς ἥψατο.— Ἐμπεφ.] ἐμπλέξασα τὰς χεῖρας, ἰσχυρῶς κρατοῦσα.

514 Νημερτὲς] ἀληθὲς, μὴ ἡμαρτημένον. 515 Ἀπόειπ'] ἀρνήθητι—Ἔπι] ἔπεστι.

Ὅσσον ἐγὼ μετὰ πᾶσιν ἀτιμοτάτη θεός εἰμι.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἦ δὴ λοίγια ἔργ', ὅτε μ' ἐχθοδοπῆσαι ἐφήσεις
Ἥρῃ, ὅτ' ἄν μ' ἐρέθῃσιν ὀνειδείοις ἐπέεσσιν.
Ἦ δὲ καὶ αὔτως μ' αἰεὶ ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν 520
Νεικεῖ, καί τέ μέ φησι μάχῃ Τρώεσσιν ἀρήγειν.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν αὖτις ἀπόστιχε, μή σε νοήσῃ
Ἥρη· ἐμοὶ δέ κε ταῦτα μελήσεται, ὄφρα τελέσσω.
Εἰ δ', ἄγε τοι κεφαλῇ κατανεύσομαι, ὄφρα πεποίθῃς·
Τοῦτο γὰρ ἐξ ἐμέθεν γε μετ' ἀθανάτοισι μέγιστον 525
Τέκμωρ· οὐ γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον, οὐδ' ἀπατηλόν,
Οὐδ' ἀτελεύτητον, ὅτι κεν κεφαλῇ κατανεύσω.
Ἦ, καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων·
Ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπεῤῥώσαντο ἄνακτος
Κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὄλυμπον. 530
Τώγ' ὧς βουλεύσαντε διέτμαγεν· ἡ μὲν ἔπειτα
Εἰς ἅλα ἅλτο βαθεῖαν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου,
Ζεὺς δὲ ἑὸν πρὸς δῶμα· θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἀνέσταν
Ἐξ ἑδέων, σφοῦ πατρὸς ἐναντίον· οὐδέ τις ἔτλη
Μεῖναι ἐπερχόμενον, ἀλλ' ἀντίοι ἔσταν ἅπαντες. 535
Ὣς ὁ μὲν ἔνθα καθέζετ' ἐπὶ θρόνου· οὐδέ μιν Ἥρη
Ἠγνοίησεν ἰδοῦσ', ὅτι οἱ συμφράσσατο βουλὰς
Ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος.
Αὐτίκα κερτομίοισι Δία Κρονίωνα προσηύδα·
Τίς δ' αὖ τοι, δολομῆτα, θεῶν συμφράσσατο βουλάς; 540
Αἰεί σοι φίλον ἐστίν, ἐμεῦ ἀπονόσφιν ἐόντα,
Κρυπτάδια φρονέοντα δικαζέμεν· οὐδέ τί πώ μοι
Πρόφρων τέτληκας εἰπεῖν ἔπος ὅττι νοήσῃς.

---

518 Μετὰ πᾶσι] ἐν ἅπασι. 517 Ὀχθήσας] λυπηθεὶς (ὀχθέω, ἄχθομαι). 518 Λοίγια] ὀλέθρια.—Ἐφήσεις] ἐφορμήσῃς, παροτρύνῃς, ἐκ τοῦ Ἐφίημι.—Ἐχθοδ.] ἐχθῆραι (ἐχθρεύθῆναι) πρός. 519 Ἐρέθῃσιν] ἐρεθίζῃ.—Ὀνειδ.] ὀνειδιστικοῖς. τὸ δὲ ὅλον. »Ὀλέθρια πράττεις ἔργα ὅτε μὲ παροτρύνῃς νὰ διενεχθῶ μὲ τὴν Ἥραν, ἥτις θέλει μὲ ἐρεθίζει μὲ ὀνειδιστικοὺς λόγους, διότι ἔκαμα χάριν εἰς σέ. 520 Καὶ αὔτως] καὶ χωρὶς λόγον. 521 Νεικεῖ] φιλονεικεῖ. — Ἀρήγειν] ὅτι βοηθῶ. 522 Ἀπόστιχε] ἄπελθε. 525 Μελήσ.] θέλει εἶσθαι φροντίς μου. 524 Εἰ δ'] εἰ δὲ θέλεις.— Κατανεύσομαι] νὰ νεύσω μὲ τὴν κεφαλὴν εἰς σημεῖον ἀπαραβάτου ὑποσχέσεως. 525 Μετ'] ἐν. 526 Τέκμωρ] τεκμήριον, σημεῖον ὑποσχέσεως.—Παλινάγρ.] ὀπίσω ἀγρευόμενον, λαμβανόμενον. 527 Ἀτελευτ.] Ἀνεκτέλεστον.—Καταν.] ὑποσχεθῶ κατανεύσας. 528 Ἦ] ἔφη.—Κυαν.] μελαναῖς.—Ἐπ' ὀφρ. νεῦσε] ἐπένευσεν ὀφρύσι. 529 Ἀμβροσ.] θεῖαι, ἐκ τῆς ἀμβροσίας.—Χαῖται] κόμη.— Ἐπερρ.] ἐκινήθησαν (ἐκ τοῦ ἐπιῤῥώομαι). 530 Κρατὸς] κεφαλῆς (κρᾶας, κρᾶς).—Ἐλέλιξεν] ἐκλόνισεν. 531 Τώγ'] ὁ Ζεὺς καὶ ἡ Θέτις. — Διέτμαγεν] διετμάγησαν, γ'. πληθ. πρόσ. τοῦ παθ. ἀορ. β'. τοῦ Διατμήσσω, διεχωρίσθησαν. 532 Αἰγλήεντος] λαμπροῦ. 534 Ἐξ ἑδ.] ἐκ τῶν ἑδρῶν των.—Σφοῦ] τοῦ ἑαυτῶν. 535 Μεῖναι] νὰ τὸν ὑπομείνῃ, νὰ τὸν προσμείνῃ καθήμενος. — Ἀντίοι ἔστ.] ἀνέστησαν πρὸς αὐτόν. 537 Συμφράσ.] συνωμίλησε. 538 Ἀργυρόπ.] ἀργυρόπους.—Ἁλίοιο] τοῦ θαλασσίου. 539 Κερτομ.] ὀνειδισμοῖς. 540 Τοι] συμφράσσατο σοί.—Δολομῆτα] δολιόφρων. 541 Ἐμεῦ ἀπον.] μακρὰν ἐμοῦ. 542 Κρυπτ.] κεκρυμμένα πράγματα.—Δικαζ.] νὰ ἀπφασίζῃς. 543 Τέτλ.] ὑπέμεινας, συγκατένευσες.

Τὴν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Ἥρη, μὴ δὴ πάντας ἐμοὺς ἐπιέλπεο μύθους 545
Εἰδήσειν· χαλεποί τοι ἔσοντ', ἀλόχῳ περ ἐούσῃ.
Ἀλλ' ὅν μέν κ' ἐπιεικὲς ἀκουέμεν, οὔ τις ἔπειτα
Οὔτε θεῶν πρότερος τόν γ' εἴσεται, οὔτ' ἀνθρώπων·
Ὃν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε θεῶν ἐθέλοιμι νοῆσαι,
Μή τι σὺ ταῦτα ἕκαστα διείρεο, μηδὲ μετάλλα. 550
Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
Καὶ λίην σε πάρος γ' οὔτ' εἴρομαι, οὔτε μεταλλῶ·
Ἀλλὰ μάλ' εὔκηλος τὰ φράζεαι, ἅσσ' ἐθέλῃσθα.
Νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μή σε παρείπῃ 555
Ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος.
Ἠερίη γὰρ σοί γε παρέζετο, καὶ λάβε γούνων·
Τῇ σ' ὀΐω κατανεῦσαι ἐτήτυμον, ὡς Ἀχιλῆα
Τιμήσῃς, ὀλέσῃς δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς· 560
Δαιμονίη, αἰεὶ μὲν ὀΐεαι, οὐδέ σε λήθω·
Πρῆξαι δ' ἔμπης οὔτι δυνήσεαι, ἀλλ' ἀπὸ θυμοῦ
Μᾶλλον ἐμοὶ ἔσεαι· τὸ δέ τοι καὶ ῥίγιον ἔσται.
Εἰ δ' οὕτω τοῦτ' ἐστίν, ἐμοὶ μέλλει φίλον εἶναι.
Ἀλλ' ἀκέουσα κάθησο, ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ· 565
Μή νύ τοι οὐ χραίσμωσιν ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ,
Ἄσσον ἰόντ', ὅτε κέν τοι ἀάπτους χεῖρας ἐφείω.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη·
Καί ῥ' ἀκέουσα καθῆστο, ἐπιγνάμψασα φίλον κῆρ·
Ὤχθησαν δ' ἀνὰ δῶμα Διὸς θεοὶ Οὐρανίωνες. 570
Τοῖσιν δ' Ἥφαιστος κλυτοτέχνης ἦρχ' ἀγορεύειν,
Μητρὶ φίλῃ ἐπίηρα φέρων, λευκωλένῳ Ἥρῃ·
Ἦ δὴ λοίγια ἔργα τάδ' ἔσσεται, οὐδ' ἔτ' ἀνεκτά,
Εἰ δὴ σφὼ ἕνεκα θνητῶν ἐριδαίνετον ὧδε,
Ἐν δὲ θεοῖσι κολωὸν ἐλαύνετον· οὐδέ τι δαιτὸς 575
Ἐσθλῆς ἔσσεται ἦδος, ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ.

---

545 Ἐπιέλπ.] ἔλπιζε. 546 Εἰδήσειν] μέλλ. τοῦ Εἴδω.—Χαλεποί] ἐπιβλαβεῖς.
547 Ἐπιεικὲς] πρέπον.— Οὔ τις] τούτων οὔτις.—Ἔπειτα] ἁπλῆ ἀπόδοσις καὶ βεβαίωσις.
548 Πρότερος] σοῦ.— Εἴσεται] ἄλλος μέλλων τοῦ Εἴδω. 549 Νοῆσαι] σκεφθῆναι.
550 Μετάλλα] πολυπραγμόνει. 551 Βοῶπις] ἔχουσα ὀφθαλμοὺς μεγάλους ὡς βοός.
552 Τὸν] τοῦτον. 553 Πάρος] πρότερον.—Εἴρομαι] ἠρώτων. 554 Εὔκηλος] ἡσυχος.—
Ἄσσ'] ἅττα. 555 Αἰνῶς] δεινῶς. — Παρείπῃ] παραπείσῃ. 556 Ἠετήτυμον] ἀληθές, εἰς σημεῖον ἀληθείας. 561 Ὀΐεαι] πάντοτε νομίζεις· διότι εἶπεν Ὀΐω.— Λήθω] λανθάνω.
562 Πρῆξαι] πρᾶξαι.— Ἔμπης] ὅμως.— Ἀπὸ θυμοῦ] μακρὰν τῆς ψυχῆς μου, ἐπαχθής.
563 Τοῦτο] ὃ λέγεις, ἂν γίνῃ οὕτω, θέλει μὲ ἀρέσει. 567 Ἄσσον] πλησίον. — Ἰόντ'] πρὸς ἐμὲ ἰόντα.—Ὅτε κεν. . .] ὅταν ἐπιβάλω εἰς σὲ χεῖρας ἀνεγγίκτους, φοβεράς.
569 Ἐπιγν.] κάμψασα, κατασταλάσα. 571 Κλυτοτ.] ὁ ἔνδοξος περὶ τὴν τέχνην τὴν χαλκευτικήν. 572 Ἐπίηρα] χάριν, εὐαρέστους λόγους. 574 Ἐριδαίνετον] ἐκ τοῦ Ἐριδαίνω, ἀντὶ Ἐρίζω. 575 Κολωὸν] θόρυβον.—Ἐλαύν.] διεγείρετε. 576 Ἦδος] ἡδονή. Οὔτε νὰ

Μητρὶ δ' ἐγὼ παράφημι, καὶ αὐτῇ περ νοεούσῃ,
Πατρὶ φίλῳ ἐπίηρα φέρειν Διΐ, ὄφρα μὴ αὖτε
Νεικείῃσι πατὴρ, σὺν δ' ἡμῖν δαῖτα ταράξῃ.
Εἴπερ γάρ κ' ἐθέλῃσιν Ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς 580
Ἐξ ἑδέων στυφελίξαι· ὃ γὰρ πολὺ φέρτατός ἐστιν·
Ἀλλὰ σὺ τόν γ' ἐπέεσσι καθάπτεσθαι μαλακοῖσιν·
Αὐτίκ' ἔπειθ' ἵλαος Ὀλύμπιος ἔσσεται ἡμῖν.
Ὣς ἄρ' ἔφη· καὶ ἀναΐξας, δέπας ἀμφικύπελλον
Μητρὶ φίλῃ ἐν χερσὶ τίθει, καί μιν προσέειπεν· 585
Τέτλαθι, μῆτερ ἐμή, καὶ ἀνάσχεο, κηδομένη περ,
Μή σε, φίλην περ ἐοῦσαν, ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι
Θεινομένην· τότε δ' οὔτι δυνήσομαι, ἀχνύμενός περ,
Χραισμεῖν· ἀργαλέος γὰρ Ὀλύμπιος ἀντιφέρεσθαι.
Ἤδη γάρ με καὶ ἄλλοτ' ἀλεξέμεναι μεμαῶτα 590
Ῥίψε, ποδὸς τεταγών, ἀπὸ βηλοῦ θεσπεσίοιο.
Πᾶν δ' ἦμαρ φερόμην, ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
Κάππεσον ἐν Λήμνῳ· ὀλίγος δ' ἔτι θυμὸς ἐνῆεν·
Ἔνθα με Σίντιες ἄνδρες ἄφαρ κομίσαντο πεσόντα.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ θεὰ λευκώλενος Ἥρη· 595
Μειδήσασα δὲ παιδὸς ἐδέξατο χειρὶ κύπελλον.
Αὐτὰρ ὁ τοῖς ἄλλοισι θεοῖς ἐνδέξια πᾶσιν
Ὠνοχόει, γλυκὺ νέκταρ ἀπὸ κρατῆρος ἀφύσσων.
Ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν,
Ὡς ἴδον Ἥφαιστον διὰ δώματα ποιπνύοντα. 600
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης,
Οὐ μὲν φόρμιγγος περικαλλέος, ἣν ἔχ' Ἀπόλλων,
Μουσάων θ', αἳ ἄειδον ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ.

γευθῶμεν δυνάμεθα πλέον μεθ' ἡδονῆς. — Ἐπεί, . . Νικᾷ] ἐπειδὴ τὸ κακὸν ὑπερισχύει καὶ προχωρεῖ. 577 Παράφημι] παραινῶ. 579 Συν. . . ταράξῃ τὴν δαῖτα ἡμῖν. 580 Ἀστεροπητὴς] ὁ τῶν ἀστραπῶν ποιητής. 581 Στυφελ.] νὰ μᾶς ἐκσφενδονίσῃ. Ἐλλειπτ. δύναται τοῦτο. 582 Καθάπτεσθαι] πραΰνειν, ἀπαρέμφ. ἐξαρτώμενον ἐκ νοουμένου τινὸς ῥήμ. ὡς, βούλου. 583 Ἵλαος] ἵλεως. 584 Ἀναΐξας] ἀναστάς.— Δέπας] ποτήριον.—Ἀμφικύπ.] ἔχον ἀμφοτέρωθεν κύπελλον, δηλ. κοῖλον ποτήριον, διπλοῦν ποτήριον, ὡς τὰ παρ' ἡμῖν δισκοπότηρα. 586 Τέτλαθι] καρτέρησον. — Ἀνάσχεο] ὑπόμεινον. — Κηδομένη] λυπουμένη. 588 Θεινομένην] τυπτομένην. 589 Ἀργαλέος . . . ἀντιφ.] χαλεπὸς ὥστε ἀντιφέρεσθαι αὐτῷ. 590 Ἀλέξ.] βοηθῆσαί σοι. — Μεμαότα] ἐπιθυμήσαντα, ἐκ τοῦ Μαίομαι. 592 Ῥίψε] ἔρριψεν ἐμέ. Θυμωθεὶς ποτε ὁ Ζεὺς εἶχε σέσει τὴν Ἥραν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἥφαιστος τὴν ἔλυσεν, ὁ Ζεὺς τὸν κατεκρήμνισεν ἀπὸ τὸν Ὄλυμπον.— Ποδὸς τετ.] ἀπὸ τοῦ ποδὸς ἐκτείνας. — Βηλοῦ θεσπ.] ἀπὸ τοῦ θείου κατωφλίου, τοῦ οὐρανοῦ. 593 Πᾶν. . . φερόμην] ὅλην τὴν ἡμέραν ἔπιπτα. 595 Κάππεσον] κατέπεσον. — Θυμὸς] ψυχή. — Ἐνῆεν] Ἐνῆν μοι. 594 Σίντιες] λαὸς ἐν Λήμνῳ.— Ἄφαρ] ταχέως.—Κομίσ.] με ἐπῆραν καὶ με ἐπεμελήθησαν. 596 Κύπελλον] ἴδ. ᾳιχ. 584. 597 Ἐνδέξια] ἐπιδεξίως, ἢ ἀπὸ δεξιῶν ἀρξάμενος. 598 Ἀφύσσων] ἀντλῶν. 599 Ἐνῶρτο] διηγέρθη (ὄρνυμαι).—Θεοῖσι] ὦρτο ἐν μακ. θεοῖσι. 600 Διὰ δώμ.] διὰ τῶν δωμάτων.— Ποιπν.] ὑπηρετοῦντα μὲ σπουδήν.

604 Πρόπαν ἦμαρ] δι' ὅλης τῆς ἡμέρας. 605 Οὐ] ἐδεύετο. 604 Ἀμειβόμεναι] ἐκ διαδοχῆς ᾄδουσαι.—Ὀπὶ] φωνῇ.

Ὀχόμεθ' ἐς Θήβην, ἱερὴν πόλιν Ἠετίωνος·
Τὴν δὲ διεπράθομέν τε, καὶ ἤγομεν ἐνθάδε πάντα·
Καὶ τὰ μὲν εὖ δάσσαντο μετὰ σφίσιν υἷες Ἀχαιῶν·
Ἐκ δ' ἕλον Ἀτρείδῃ Χρυσηΐδα καλλιπάρῃον.
Χρύσης δ' αὖθ', ἱερεὺς ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος, 370
Ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
Στέμμα τ' ἔχων ἐν χερσὶν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος,
Χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ, καὶ ἐλίσσετο πάντας Ἀχαιούς,
Ἀτρείδα δὲ μάλιστα δύω, κοσμήτορε λαῶν. 375
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοὶ
Αἰδεῖσθαί θ' ἱερῆα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα·
Ἀλλ' οὐκ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἤνδανε θυμῷ,
Ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν.
Χωόμενος δ' ὁ γέρων πάλιν ᾤχετο· τοῖο δ' Ἀπόλλων 380
Εὐξαμένου ἤκουσεν, ἐπεὶ μάλα οἱ φίλος ἦεν.
Ἧκε δ' ἐπ' Ἀργείοισι κακὸν βέλος· οἱ δέ νυ λαοὶ
Θνῇσκον ἐπασσύτεροι· τὰ δ' ἐπῴχετο κῆλα θεοῖο
Πάντῃ ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν. ἄμμι δὲ μάντις
Εὖ εὐδὼς ἀγόρευε θεοπροπίας Ἑκάτοιο· 385
Αὐτίκ' ἐγὼ πρῶτος κελόμην θεὸν ἱλάσκεσθαι·
Ἀτρεΐωνα δ' ἔπειτα χόλος λάβεν· αἶψα δ' ἀναστὰς
Ἠπείλησεν μῦθον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστίν.
Τὴν μὲν γὰρ σὺν νηῒ θοῇ ἑλίκωπες Ἀχαιοὶ
Ἐς Χρύσην πέμπουσιν, ἄγουσι δὲ δῶρα ἄνακτι· 390
Τὴν δὲ νέον κλισίηθεν ἔβαν κήρυκες ἄγοντες
Κούρην Βρισῆος, τήν μοι δόσαν υἷες Ἀχαιῶν.
Ἀλλὰ σὺ, εἰ δύνασαί γε, περίσχεο παιδὸς ἑῆος·
Ἐλθοῦσ' Οὔλυμπόνδε, Δία λίσαι, εἴ ποτε δή τι
Ἢ ἔπει ὤνησας κραδίην Διὸς ἠὲ καὶ ἔργῳ. 395
Πολλάκι γάρ σέο πατρὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄκουσα
Εὐχομένης, ὅτ' ἔφησθα κελαινεφέϊ Κρονίωνι

ται] τί δὴ σοί. 366 Θήβην] πόλις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τὸ νῦν Ἀδραμύττιον — Ἠετίωνος Ἠετίων βασιλεὺς τῆς Θήβης, πατὴρ τῆς Ἀνδρομάχης, γυναικὸς τοῦ Ἕκτορος.
368 Δάσσαντο] διενεμήσαντο.—Μετὰ σφίσιν] μεταξύ των. 369 Ἐκ δ' ἕλον] ἐξεχώρισαν.
371 Χαλκοχ.] θωρακοφόρων.
370 Τοῖο] Τούτου τοῦ ἱερέως. 382 Ἧκε] ἀφῆκε, ἔπεμψε.—Ἀργείοισι] ἀντὶ τοῖς Ἕλλησι, γενικῶς.— Νῦ] οὖν. 385 Ἐπασσύτεροι] Ἐπάλληλοι.—Τὰ δ'.. κῆλα] ταῦτα δὲ τὰ κῆλα (ξύλα, βέλη) τοῦ θεοῦ ἐπῴχετο, ἐπέπιπτον. 384 Ἄμμι] ἡμῖν. 385 Ἑκατ.] τοῦ ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος. 386 Κελόμην] ἐκέλευον. 387 Ἀτρεΐωνα] Πατρωνυμικὸν ἀντὶ Ἀτρείδην.— Αἶψα] τ α χέ ω ς. 388 Ἠπείλ. μῦθ.] ἠπείλησεν εἰπὼν μῦθον. 389 Τὴν μὲν] ταύτην τὴν Χρυσηΐδα. — Ἑλίκωπες] οἱ ζωηρόφθαλμοι, ἢ οἱ τὰς κώπας ἑλίσσοντες, κινοῦντες. 390 Ἄνακτι] τῷ θεῷ Ἀπόλλωνι. 391 Νέον] νεωστί. 393 Περίσχεο] ἀντίσχου, βοήθησον.—Ἠῆος-γεν. τοῦ Ἠΰς, τοῦ ἀγαθοῦ, ἀνδρείου. 394 Λίσαι] παρακάλεσε. 395 Ὤνησας] ὠφέλησας, ἐξ χρησίμευσας. 396 Σέο] σοῦ εὐχομένης.—Μεγάρ.] οἴκοις, παλατίῳ. 397 Εὐχομένης] καυχωμένης.— Ὅτ' ἔφησθα] ὅτε ἔλεγες. — Κελαινεφέϊ] τῷ σκοτεινὰ νέφη ἐγείροντι. ἢ ὅστ.

Ἶζον δ' εἰν ἀγορῇ τετιηότες· ἂν δ' Ἀγαμέμνων
Ἵστατο δακρυχέων, ὥστε κρήνη μελάνυδρος,
Ἥτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης ὄνοφερὸν χέει ὕδωρ· 15
Ὡς ὁ βαρυστενάχων ἔπε' Ἀργείοισι μετηύδα·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ζεύς με μέγα κρονίδης ἄτῃ ἐνέδησε βαρείῃ·
Σχέτλιος, ὃς πρὶν μέν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι· 20
Νῦν δὲ κακὴν ἀπάτην βουλεύσατο, καί με κελεύει
Δυσκλέα Ἄργος ἱκέσθαι, ἐπεὶ πολὺν ὤλεσα λαόν.
Οὕτω που Διὶ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι,
Ὃς δὴ πολλάων πολίων κατέλυσε κάρηνα
Ἠδ' ἔτι καὶ λύσει· τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον. 25
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
Φεύγωμεν σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
Οὐ γὰρ ἔτι Τροίην αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Δὴν δ' ἄνεῳ ἦσαν τετιηότες υἷες Ἀχαιῶν· 30
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Ἀτρεΐδη, σοὶ πρῶτα μαχήσομαι ἀφραδέοντι,
Ἡ θέμις ἐστίν, ἄναξ, ἀγορῇ· σὺ δὲ μήτι χολωθῇς.
Ἀλκὴν μέν μοι πρῶτον ὀνείδισας ἐν Δαναοῖσιν,
Φὰς ἔμεν ἀπτόλεμον καὶ ἀνάλκιδα· ταῦτα δὲ πάντα 35
Ἴσασ' Ἀργείων ἠμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες.
Σοὶ δὲ διάνδιχα δῶκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω·
Σκήπτρῳ μέν τοι δῶκε τετιμῆσθαι περὶ πάντων·
Ἀλκὴν δ' οὔτοι δῶκεν, ὅ τε κράτος ἐστὶ μέγιστον.
Δαιμόνι', οὕτω που μάλα ἔλπεαι υἷας Ἀχαιῶν 40
Ἀπτολέμους τ' ἔμεναι καὶ ἀνάλκιδας, ὡς ἀγορεύεις;
Εἰ δὲ σοὶ αὐτῷ θυμὸς ἐπέσσυται ὥστε νέεσθαι,

---

15 Τετιηότες], ἀντὶ Τετιηκότες, τεθλιμμένοι. 16 Ὀνοφερὸν], μέλαν, καθὰ καὶ ἡ κρήνη εἴρηται μελάνυδρος. 17 Ὦ φίλοι]. ἀπαράλλακτος ἡ ὁμιλία τοῦ Ἀγαμέμνονος τῇ ἐν τῷ Β. τῆς Ἰλιάδος, στίχ. 110—118. 18 Μέγα], μεγάλως (ἀφύκτως) ἐνέδησε. 19 Σχέτλιος], οἱ γραμματικοί, πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ βλασφήμου, τὸ ἐξηγοῦσιν: ὁ ποιῶν σχετλιάζειν καὶ δδημονεῖν τοὺς ἀνθρώπους· ἀλλ' ἠμπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ καὶ ἁπλῶς: σκληρὸς, φοβερός.—Πρὶν] ὅτε ἦσαν ἐν Αὐλίδι οἱ Ἕλληνες, ἴδε Ἰλ. Β, 303. 23-25] Ἀθετοῦνται οἱ τρεῖς οὗτοι στίχοι ὑπὸ τῶν παλαιῶν κριτικῶν· οὐ γὰρ ἀπορεπιρώμενος ὁ Ἀγαμέμνων, ὡς ἐν τῷ Β', ἀλλ' ἀληθῶς ἤδη προτείνει τὴν φυγήν. 24 Κάρηνα], τὰς ἐπάλξεις ἢ τὰς ἀκροπόλεις· δηλ. κατεστρεψε. 29 Ἀκὴν ἐγένοντο], περιφρ. ἐσιώπησαν. 30 Ἄνεῳ], ἐνεοί, ἄφωνοι· ὁ Βεντμάνος ἔγραψεν Ἀνέω. 32 Ἀφραδέοντι], κακῶς σκεπτομένῳ. 35 Ἡ θέμις], καθὼς εἴθισται ἐν ἐλευθέρων ἀνδρῶν ἐκκλησίᾳ. 36 Ὀνείδισας], ἴδε Ἰλ. Δ, στίχ. 370 κ. ε. Τὸ δὲ Ἀλκήν μοι ὀνείδισας, οὐ κατὰ τὸ Κλοκὴν (Δειλίαν κτλ.) ὀνειδίζειν τινὶ, ὡς κλέπτην ἢ δειλὸν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ Τὴν ἀλκήν τινος ὀνειδίζειν, ὃ καὶ ἑρμηνεύει διὰ τοῦ Φὰς ἔμμεν' ἀνάλκιδα.

37 Διάνδιχα δῶκε], οὐκ ἀμφότερα, ἀλλὰ διῃρημένως, θάτερον μόνον. 38 Περὶ πάντων], περισσότερον πάντων, ὑπὲρ πάντας. 39 Ἀλκὴν δ' οὔ τοι δῶκεν], ἀποδίδει αὐτῷ τὸν αὐτὸν ὀνειδισμὸν τοῦ Ἀνάλκιδος, μὲ τὸν ὁποῖον εἶχε προσβάλει αὐτὸν ἐκεῖνος.—Ὅ τε], ἀντὶ τοῦ συνήθους Ὅπερ. 40 Δαιμόνιε], θαυμάσιε, βέλτιστε, εἰρωνικώτερον.

Καὶ τότ' ἔπειτά τοι εἶμι Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
Καί μιν γουνάσομαι, καί μιν πείσεσθαι ὀΐω.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπεβήσατο· τὸν δ' ἔλιπ' αὐτοῦ
Χωόμενον κατὰ θυμόν, ἐϋζώνοιο γυναικός,
Τήν ῥα βίῃ ἀέκοντος ἀπηύρων.—Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς 430
Ἐς Χρύσην ἵκανεν, ἄγων ἱερὴν ἑκατόμβην.
Οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο,
Ἱστία μὲν στείλαντο, θέσαν δ' ἐν νηῒ μελαίνῃ·
Ἱστὸν δ' ἱστοδόκῃ πέλασαν, προτόνοισιν ὑφέντες,
Καρπαλίμως· τὴν δ' εἰς ὅρμον προέρυσσαν ἐρετμοῖς. 435
Ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν·
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
Ἐκ δ' ἑκατόμβην βῆσαν ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι·
Ἐκ δὲ Χρυσηΐς νηὸς βῆ ποντοπόροιο.
Τὴν μὲν ἔπειτ' ἐπὶ βωμὸν ἄγων πολύμητις Ὀδυσσεὺς, 440
Πατρὶ φίλῳ ἐν χερσὶ τίθει, καί μιν προσέειπεν·
Ὦ Χρύση, πρό μ' ἔπεμψεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Παῖδά τέ σοι ἀγέμεν, Φοίβῳ θ' ἱερὴν ἑκατόμβην
Ῥέξαι ὑπὲρ Δαναῶν, ὄφρ' ἱλασόμεσθα ἄνακτα,
Ὃς νῦν Ἀργείοισι πολύστονα κήδε' ἐφῆκεν. 445
Ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων
Παῖδα φίλην· τοὶ δ' ὦκα θεῷ κλειτὴν ἑκατόμβην
Ἕξείης ἔστησαν ἐΰδμητον περὶ βωμόν·
Χερνίψαντο δ' ἔπειτα, καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο.
Τοῖσιν δὲ Χρύσης μεγάλ' εὔχετο, χεῖρας ἀνασχών· 450
Κλῦθί μευ Ἀργυρότοξ', ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας,
Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις·
Ἤδη μέν ποτ' ἐμεῦ πάρος ἔκλυες εὐξαμένοιο,
Τίμησας μὲν ἐμέ, μέγα δ' ἴψαο λαὸν Ἀχαιῶν·
Ἠδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήηνον ἐέλδωρ· 455
Ἤδη νῦν Δαναοῖσιν ἀεικέα λοιγὸν ἄμυνον.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.

---

429 Χαλκοβατὲς] χαλκᾶς ἔχον βάσεις.—Δῶ] δῶμα κατ' ἀποκοπήν. 427 Γούνασ.] θέλω πιάσῃ ἀπὸ τὰ γόνατα. 429 Γυναικὸς] ἕνεκα. 430 Ἀπηύρων] ἀφῄρεσαν, ἐκ τοῦ Ἀπαυρίσκω. 432 Πολυβ.] πολὺ βάθος ἔχοντος. 433 Στείλαντο] συνέςειλαν.—Θέσαν] εἰς τὰ πλοῖα τοῦ καιροῦ ἐκείνου ἐνακέθετον τὰ ἱστία εἰς τὸ πλοῖον ἀφ' οὗ τὰ ἔκλειον 434 Ἱστοδόκη] ξύλον κατὰ τὴν πρύμνην, εἰς τὸ ὁποῖον ἔκλινον καὶ ἐστήριζον τὸν ἱστὸν ἀφ' οὗ ἄραζον. —Πέλασαν] ἐπλησίασαν, ἐστήριξαν. —Προτόνοισιν] σχοινίοις. 435 Τὴν δ'] τὴν ναῦν.—Προέρυσαν] ἔσυρον. Ἐν ἄλλοις γρφ. Προέρεσσαν. 436 Εὐνὰς] τὰς ἀγκύρας ἐφ' ὧν ἡ ναῦς εὐνάζεται.—Κατὰ δὲ...] κατέδησαν τὰ πρ., τὰ παλαμάρια. 437 Ῥηγμῖνι] τῷ αἰγιαλῷ, ὅπου ῥήγνυνται τὰ κύματα. 442 Πρό μ' ἔπ.] μὲ προέπεμψε, μὲ ἀπέστειλεν. 446 Τίθει] τὴν κόρην. 447 Ὦκα] ὠκέως.—Κλειτὴν] ἔνδοξον, λαμπράν. 448 Ἑξείης] ἐφεξῆς. 449 Χερν.] ἔνιψαν τὰς χεῖράς των.—Οὐλοχ.] τὰ ἀγγεῖα ἐξ ὧν ἔχυνον τὰς οὐλὰς, δηλ. χονδροκοπανισμένον κριθάρι, τὸ ὁποῖον ἔχυνον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ζώου πρὶν τὸ θυσιάσωσιν.—Ἀνελ.] ἔλαβον εἰς τὰς χεῖράς των. 453 Πάρος] πρότερον—Ἴψαο] ἔδλαψας, (ἀόρ. τοῦ ἵπτομαι, ἐκ τοῦ ἵπος ὁ μάγγανος). 455 Ἰδ. στίχ. 41 456 Ἄμυνον] ἀπόστρεψον ἀπὸ τῶν Δαναῶν.

Πλεῖαί τοι οἴνου κλισίαι, τὸν νῆες Ἀχαιῶν
Ἡμάτιαι Θρήκηθεν ἐπ' εὐρέα πόντον ἄγουσιν·
Πᾶσά τοί ἐσθ' ὑποδεξίη· πολέεσσι δ' ἀνάσσεις.
Πολλῶν δ' ἀγρομένων, τῷ πείσεαι, ὅς κεν ἀρίστην
Βουλὴν βουλεύσῃ· μάλα δὲ χρεὼ πάντας Ἀχαιοὺς 75
Ἐσθλῆς καὶ τυκινῆς, ὅτι δήϊοι ἐγγύθι νηῶν
Καίουσιν πυρὰ πολλά· τίς ἂν τάδε γηθήσειεν;
Νὺξ δ' ἥδ' ἠὲ διαῤῥαίσει στρατὸν, ἠὲ σαώσει.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.
Ἐκ δὲ φυλακτῆρες σὺν τεύχεσιν ἐσσεύοντο, 80
Ἀμφὶ τε Νεστορίδην Θρασυμήδεα, ποιμένα λαῶν,
Ἠδ' ἀμφ' Ἀσκάλαφον καὶ Ἰάλμενον, υἷας Ἄρηος,
Ἀμφί τε Μηριόνην, Ἀφαρῆά τε Δηΐπυρόν τε,
Ἠδ' ἀμφὶ Κρείοντος υἱὸν, Δυκομήδεα δῖον.
Ἕπτ' ἔσαν ἡγεμόνες φυλάκων, ἑκατὸν δὲ ἑκάστῳ 85
Κοῦροι ἅμα στεῖχον, δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες·
Κὰδ δὲ μέσον τάφρου καὶ τείχεος ἵζον ἰόντες·
Ἔνθα δὲ πῦρ κήαντο, τίθεντο δὲ δόρπον ἕκαστος.
Ἀτρεΐδης δὲ γέροντας ἀολλέας ἦγεν Ἀχαιῶν
Ἐς κλισίην, παρὰ δέ σφι τίθει μενοεικέα δαῖτα. 90
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖς ὁ γέρων πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν,
Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
Ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν· 95
Ἀτρεΐδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ' ἄρξομαι· οὕνεκα πολλῶν
Λαῶν ἐσσι ἄναξ, καί τοι Ζεὺς ἐγγυάλιξεν
Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσι βουλεύῃσθα.
Τῷ σε χρὴ πέρι μὲν φάσθαι ἔπος, ἠδ' ἐπακοῦσαι, 100
Κρηῆναι δὲ καὶ ἄλλῳ, ὅτ' ἄν τινα θυμὸς ἀνώγῃ
Εἰπεῖν εἰς ἀγαθόν· σέο δ' ἔξεται, ὅττι κεν ἄρχῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.

---

[73] Ἡμάτιαι], καθημέραν. Διότι ὄχι μόνον ἔκπαλαι ἡ Θράκη ἦτον οἰνοφόρος, ὅθεν καὶ ὁ Μαρωνείτης καὶ ὁ Θάσιος οἶνος ἐφημίζοντο· ἀλλὰ καὶ μέρη τινὰ τῆς ἀντιπέραν Θρᾳκικῆς χερσονήσου ἐκαλλιέργουν οἱ Ἕλληνες. [75] Ὑποδεξίη], ἀφθονία πρὸς ὑποδεξίωσιν. Σεσημείωται δὲ τὸ ξι μακρὸν διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ μέτρου, ὅθεν καὶ τινες τῶν ἀρχαίων τὸ ἔγραφον διὰ τοῦ ε ι. παρβλ. Ἰλ. Α, 205. [78] Χρεὼ πάντας], ἐνν. βουλῆς ἐςιν ἡ ἐκάνει. [79] Τὰ δὲ], ἐλλ. τῆς Διά. [80] Ἐκ.. ἐσσεύοντο], ἐξήρχοντο τοῦ τείχους. [84] Νεςορίδην], ὀρθῶς ὁ υἱὸς τοῦ εἰσηγησαμένου τὴν βουλὴν κατατάττεται πρῶτος. [87] Καδ... ἵζον], κατὰ ἵζον, ἐκαθέσθησαν. [89] Ἀολλέας ἦγεν], συνήθροισε. [94] Φαίνετο], οὐχὶ Ἐδόκει, ἀλλ' Ἀπεφαίνετο, παθητικῶς, ἀνέλαμπε. [99] Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας], τὴν ἐκτελεστικὴν καὶ τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, ὡς ἤθελεν εἰπεῖν τις τῶν σημερινῶν νομολόγων.

100, 101, 102) Σὲ πρὸ πάντων (πέρι) χρὴ καὶ λέγειν καὶ ἀκούειν ἢ πράττειν τὸ ἀγαθόν. [102] Δέο δ' ἔξ. κτλ.], εἰς σὲ ἀνενεχθήσεται, ὅ,τι ἂν προτιμηθῇ ὡς συμφερότερον.

Νῆα μὲν οἶγε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν 485
Ὑψοῦ ἐπὶ ψαμάθοις, ὑπὸ δ' ἕρματα μακρὰ τάνυσσαν·
Αὐτοὶ δ' ἐσκίδναντο κατὰ κλισίας τε νέας τε.—
Αὐτὰρ ὁ μήνιε, νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισιν,
Διογενὴς Πηλέος υἱός, πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Οὔτε ποτ' εἰς ἀγορὴν πωλέσκετο κυδιάνειραν, 490
Οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον· ἀλλὰ φθινύθεσκε φίλον κῆρ,
Αὖθι μένων, ποθέεσκε δ' ἀϋτήν τε πτόλεμόν τε.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκ τοῖο δυωδεκάτη γένετ' ἠώς,
Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὄλυμπον ἴσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες
Πάντες ἅμα, Ζεὺς δ' ἦρχε· Θέτις δ' οὐ λήθετ' ἐφετμέων 495
Παιδὸς ἑοῦ, ἀλλ' ἦγ' ἀνεδύσατο κῦμα θαλάσσης,
Ἠερίη δ' ἀνέβη μέγαν οὐρανὸν, Οὔλυμπόν τε·
Εὗρεν δ' εὐρύοπα Κρονίδην ἄτερ ἡμενον ἄλλων,
Ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο.
Καί ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο, καὶ λάβε γούνων 500
Σκαιῇ· δεξιτερῇ δ' ἅρ' ὑπ' ἀνθερεῶνος ἑλοῦσα,
Λισσομένη προσέειπε Δία Κρονίωνα ἄνακτα·
Ζεῦ πάτερ, εἴποτε δή σε μετ' ἀθανάτοισιν ὄνησα
Ἢ ἔπει, ἢ ἔργῳ, τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ·
Τίμησόν μοι υἱόν, ὃς ὠκυμορώτατος ἄλλων 505
Ἔπλετ'· ἀτάρ νιν νῦν γε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας.
Ἀλλὰ σύ πέρ μιν τῖσον, Ὀλύμπιε, μητίετα Ζεῦ·
Τόφρα δ' ἐπὶ Τρώεσσι τίθει κράτος, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ
Υἱὸν ἐμὸν τίσωσιν, ὀφέλλωσίν τέ ἑ τιμῇ. 510
Ὣς ἔφατο· τὴν δ' οὔτι προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ἀλλ' ἀκέων δὴν ἧστο· Θέτις δ', ὡς ἥψατο γούνων,
Ὣς ἔχετ' ἐμπεφυυῖα, καὶ εἴρετο δεύτερον αὖτις·
Νημερτὲς μὲν δή μοι ὑπόσχεο καὶ κατάνευσον,
Ἢ ἀπόειπ'· ἐπεὶ οὔ τοι ἔπι δέος· ὄφρ' εὖ εἰδῶ, 515

---

486 Ὑψοῦ] ἐπίρ. ἐφ' ὕψους. — Ἕρματα] ξύλινα ἐρείσματα, φαλάγγια. 488 Ὀ] οὗτος, εἰς τὸν κατωτ. στίχον, Ἀχιλλεύς.

490 Πωλέσκ.] ἀνεστρέφετο (ἐκ τοῦ Πωλῶ, πωλέσκω).—Κυδιάνειραν] κῦδος τοῖς ἀνδράσι παρέχουσαν. 491 Φθινύθεσκε] ἀντὶ Ἐφθίνυθε (ἐκ τοῦ Φθινύθω=φθίνω), ἔφθειρε. 492 Αὖθι] αὐτόθι. — Ποθέεσκε] ἐπόθει. — Ἀϋτὴν] βοὴν τοῦ πολέμου. 495 Ἐκ τοῖο] ἐκ τούτου τοῦ χρόνου. 494 Ἴσαν] ἐπορεύθησαν. 495 Ἦρχε] ἐπροπορεύετο. — Ἐφετμέων] ἐντολῶν (ἐφίημι). 496 Ἑοῦ] ἑαυτῆς. —Ἀνεδ.] ἀναβᾶσα ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ κῦμα. 497 Ἠερίη] ἐωθινὴ, πλεονασμῷ τοῦ ε. 498 Εὐρύοπα] μεγαλόφθαλμον.—Ἄτερ] χωριστά. 499 Πολυδειρ.] Πολυφάραγγος, ἢ ἔχοντος πολλὰς ῥάχεις. 501 Σκαιῇ] τῇ ἀριστερᾷ χειρί.—Ἀνθερεῶνος] ὑπὸ τὸν πώγωνα ὅπου ἀνθεῖ τὸ γένειον. 503 Μητίετα] βουλευτικώτατε. 509 Τόφρα] ἐπὶ τοσοῦτον.—Τίθει κράτος] δὸς νίκην.—Ὄφρ'] ἕως οὗ. 510 Ὀφέλλωσίν τέ ἑ] καὶ αὐξήσωσιν αὐτόν. 514 Οὔτι] Οὐδέν. 513 Ἀπέων] σιωπῶν. — Δὴν] ἐπὶ πολύ. — Ἧστο] ἐκάθητο.

515 Ὡς] οὕτω, καθὼς ἥψατο.— Ἐμπεφ.] ἐμπλέξασα τὰς χεῖρας, ἰσχυρῶς κρατοῦσα.

512 Νημερτὲς] ἀληθὲς, μὴ ἡμαρτημένον. 515 Ἀπόειπ'] ἀρνήθητι—Ἔπι] ἔπεσι.

Κούρην Βρισῆος· καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι,
Μήποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι ἠδὲ μιγῆναι,
Ἦ θέμις ἀνθρώπων πέλει, ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν.
Ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέσσεται· εἰ δέ κεν αὖτε 135
Ἄστυ μέγα Πριάμοιο θεοὶ δώωσ' ἀλαπάξαι,
Νῆα ἅλις χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ νηησάσθω
Εἰσελθών, ὅτε κεν δατεώμεθα λῆΐδ' Ἀχαιοί.
Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας ἐείκοσιν αὐτὸς ἑλέσθω,
Αἴ κε μετ' Ἀργείην Ἑλένην κάλλισται ἔωσιν. 140
Εἰ δέ κεν Ἄργος ἱκοίμεθ' Ἀχαϊκὸν, οὔθαρ ἀρούρης,
Γαμβρός κέν μοι ἔοι· τίσω δέ μιν ἶσον Ὀρέστῃ,
Ὅς μοι τηλύγετος τρέφεται θαλίῃ ἔνι πολλῇ.
Τρεῖς δέ μοί εἰσι θύγατρες ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ,
Χρυσόθεμις καὶ Λαοδίκη καὶ Ἰφιάνασσα· 145
Τάων ἥν κ' ἐθέλῃσι φίλην ἀνάεδνον ἀγέσθω
Πρὸς οἶκον Πηλῆος· ἐγὼ δ' ἐπὶ μείλια δώσω
Πολλὰ μάλ', ὅσσ' οὔπω τις ἑῇ ἐπέδωκε θυγατρί·
Ἑπτὰ δέ οἱ δώσω εὐναιόμενα πτολίεθρα,
Καρδαμύλην, Ἐνόπην τε, καὶ Ἱρὴν ποιήεσσαν, 150
Φηράς τε ζαθέας, ἠδ' Ἄνθειαν βαθύλειμον,
Καλήν τ' Αἴπειαν καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν.
Πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἁλὸς νέαται Πύλου ἠμαθόεντος·
Ἐν δ' ἄνδρες ναίουσι πολύρρηνες, πολυβοῦται,
Οἵ κέ ἑ δωτίνῃσι, θεὸν ὡς, τιμήσουσιν, 155
Καί οἱ ὑπὸ σκήπτρῳ λιπαρὰς τελέουσι θέμιστας·
Ταῦτά κέ οἱ τελέσαιμι, μεταλλήξαντι χόλοιο.
Δμηθήτω· Ἀΐδης τοι ἀμείλιχος ἠδ' ἀδάμαστος·
Τοὔνεκα καί τε βροτοῖσι θεῶν ἔχθιστος ἁπάντων·

---

135 Τῆς εὐνῆς] τῆς ἑαυτῆς εὐνῆς. 137 Νηησάσθω], σωρευσάτω ἐκ τοῦ Νηέω.
140 Μετ' Ἑλένην], ὡς τῆς Ἑλένης πάσας γυναῖκας ὑπερεχούσης ἐπὶ κάλλει. 141 Ἄργος Ἀχαϊκὸν], πρὸς διαστολὴν τοῦ Πελασγικοῦ, τοῦ ἐν Θεσσαλίᾳ. — Οὔθαρ ἀρούρης], τὸ παχύτατον, εὐφορώτατον, ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ μαστοῦ (οὔθατος). 143 Θαλίῃ], περιουσία.
145 Λαοδίκη], ἡ παρὰ τοῖς Τραγικοῖς Ἠλέκτρα, ὡς καὶ Ἰφιάνασσα ἡ παρ' αὐτοῖς Ἰφιγένεια, ἥτις καὶ ἐκ τούτου φαίνεται ὅτι δὲν ἐθυσιάσθη ἐν Αὐλίδι. 146 Φίλην], φιλῶν φιλοῦσαν, σύζυγον ἀγαπητήν. — Ἀνάεδνον] , χωρὶς νὰ δώσῃ ἀντ' αὐτῆς τὰ συνήθως τότε διδόμενα παρὰ τοῦ γαμβροῦ εἰς τὸν πενθερὸν Ἕδνα, ἀντὶ τῶν ὁποίων ἔδιδεν οὗτος εἰς τὸν γαμβρὸν τὰ Μείλια, τὸ παρ' ἡμῖν Τράχωμα. 147 Ἐπὶ μείλια], ὁ Ἀρίσταρχος, ἐὰν πιστεύσωμεν τοὺς Σχολιαστὰς, ἔγραψεν Ἐπιμείλια, κατὰ τὸ Ἐπιφέρνια. Ὀρθότερον ὅμως τὸ Ἐπιδώσω μείλια, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ἐν τῷ ἑπομένῳ στίχῳ Ἐπέδωκε. 150 Καρδαμύλην], μόνη αὕτη ἡ πόλις ἐκ τῶν ἑπτὰ τούτων διέσωσε 3000 ἤδη ἔτη τὸ ὄνομά της.— Ἱρὴν], ψιλοῦται, ὡς διάφορον τοῦ Ἱρῆ, ἱερά. 151 Ζαθέας], ἴσως διὰ τοὺς ναούς της. 152 Αἴπειαν], κατά τινας, ἡ Μεθώνη, κειμένη ἐπὶ λόφου, ὅθεν καὶ τὸ ὄνομά της. 153 Νέαται], συνήθως τὸ ἐκλαμβάνουσιν ὡς ῥῆμα, καὶ τὸ ἐξηγοῦσι: Κατῴκηνται. Ἀλλ' ὀρθότερον νὰ ἐξηγηθῇ ὡς ὄνομα, ἔσχαται (τῶν περὶ τὴν Πύλον). Εὕρηται δὲ γραφόμενον καὶ Κέαται.
156 Λιπαρὰς τελέουσι θέμ.] πλουσίας (λαμπρούς) τελέσουσι φόρους. 157 Μεταλλήξαντι], τὸ διπλοῦν λλ διὰ τὸ μέτρον. 158 Δμηθήτω], πραϋνθήτω, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν θυμοειδῶν καὶ ἀγερώχων ἵππων. 159 Βροτ. θ. ἔχθ.], ἀποτρόπαιος, ὅθεν καὶ βωμὸς Ἅιδου ἐν Ἀθήναις πόλει ἵδρυτο πλὴν εἰ μήπου ἐν Πελοποννήσῳ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ κατέδυ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο, 605
Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος,
Ἥχι ἑκάστῳ δῶμα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Ἥφαιστος ποίησεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσιν.
Ζεὺς δὲ πρὸς ὃν λέχος ἦϊ' Ὀλύμπιος ἀστεροπητής,
Ἔνθα πάρος κοιμᾶθ', ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι· 610
Ἔνθα καθεῦδ' ἀναβάς· παρὰ δὲ, χρυσόθρονος Ἥρη.

606 Κακκείοντες] κατακείοντες, ἐπιθυμοῦντες κατακεῖσθαι, νὰ κοιμηθῶσι. 607 Ἥχι]ὅπου — Περικλυτὸς] ἔνδοξος.— Ἀμφιγ.] ὁ περὶ τὰ σκέλη χωλός. 608 Ἰδυίησι] ἐμπείροις. — Πραπίδ.] φρεσί. 609 Ὃν] ἐὸν, τὸ ἐδικόν του. 611 Παρὰ δὲ] παρ' αὐτὸν δέ· ἴσως γραπτέον καὶ: Παρὰ δ' ἔ.

ΟΜΗΡΟΥ

ΙΛΙΑΔΟΣ Ι.

(Σ. Δ. Β.)

Ἡ ῥαψῳδία αὕτη ἐπιγράφεται Αιταὶ, διότι πρέσβειαν ἀποστείλαντες οἱ Ἕλληνες πρὸς τὸν Ἀχιλλέα, τὸν παρεκάλουν (ἐλιτάζοντο) πρὸς συμμαχίαν. Εἶνε δὲ, κατὰ τὸν Εὐστάθιον, πάνυ ἐναγώνιος, καὶ πολλὴν ἔχουσα δύναμιν δικανικῆς ῥητορείας.. Καὶ εἴ περ που ἄλλοθι, καὶ ἐνταῦθα τὴν ἐν λόγῳ πολιτικῷ ῥητορικὴν Ὅμηρος ἐπιδεί κνυται.

Ὡς οἱ μὲν Τρῶες φυλακὰς εἶχον· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Θεσπεσίη ἔχε φύζα, φόβου κρυόεντος ἑταίρη·
Πένθεϊ δ' ἀτλήτῳ βεβολήατο πάντες ἄριστοι.
Ὡς δ' ἄνεμοι δύο πόντον ὀρίνετον ἰχθυόεντα,
Βορέης καὶ Ζέφυρος, τώτε Θρήκηθεν ἄητον, 5
Ἐλθόντ' ἐξαπίνης· ἄμυδις δέ τε κῦμα κελαινὸν
Κορθύεται· πολλὴν δὲ παρὲξ ἅλα φῦκος ἔχευαν·
Ὡς ἐδαΐζετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
Ἀτρεΐδης δ' ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος ἦτορ,
Φοῖτα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κελεύων 10
Κλῆδην εἰς ἀγορὴν κικλήσκειν ἄνδρα ἕκαστον,
Μηδὲ βοᾷν· αὐτὸς δὲ μετὰ πρώτοισι πονεῖτο.

1 Φυλακὰς ἔχον], κατ' ἀνάλυσιν τοῦ Ἐφύλασσον· διότι οἱ Τρῶες, συνελάσαντες αὐτοὺς περὶ τὰς ναῦς καὶ τὸ στρατόπεδον, τοὺς εἶχον πολιωρκημένους. 2 Θεσπεσίη], μεγάλη, φοβερὰ, ἡ καὶ θεόπεμπτος.—Φύζα], φυγὴ ὑπὸ φόβου. 5 Βεβολήατο], Ἰων. καὶ κατ' ἐπένθ. τοῦ ο ἀντὶ Ἐβέβληντο. 6 Ἄμυδις], ἅμα, ὁμοῦ· ψιλοῦται δὲ ὡς Αἰολικόν. 7 Κορθύεται], ὑψοῦται, κορυφοῦται, ὅμοιον τῷ ἀλλαχοῦ Κορύσσεται. — Παρὲξ ἅλα.. ἔχευαν], ἐξέχεον παρὰ τὴν θάλασσαν. 11 Κλῆδην.. κικλήσκειν,.. μηδὲ βοᾷν] ὀνομαστὶ ἕνα ἕκαστον, ἵνα μὴ ἐννοήσωσιν οἵτε πολλοὶ τοῦ στρατοῦ, καὶ οἱ παραστρατοπεδεύοντες ἐχθροί.

Ἶζον δ' εἰν ἀγορῇ τετιηότες· ἂν δ' Ἀγαμέμνων
Ἵστατο δακρυχέων, ὥστε κρήνη μελάνυδρος,
Ἥτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης ὀνοφερὸν χέει ὕδωρ· 15
Ὡς ὁ βαρυστενάχων ἔπε' Ἀργείοισι μετηύδα·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ζεύς με μέγα κρονίδης ἄτῃ ἐνέδησε βαρείῃ·
Σχέτλιος, ὃς πρὶν μέν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι· 20
Νῦν δὲ κακὴν ἀπάτην βουλεύσατο, καί με κελεύει
Δυσκλέα Ἄργος ἱκέσθαι, ἐπεὶ πολὺν ὤλεσα λαόν.
Οὕτω που Διὶ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι,
Ὃς δὴ πολλάων πολίων κατέλυσε κάρηνα
Ἠδ' ἔτι καὶ λύσει· τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον. 25
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
Φεύγωμεν σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
Οὐ γὰρ ἔτι Τροίην αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Δὴν δ' ἄνεῳ ἦσαν τετιηότες υἷες Ἀχαιῶν· 30
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Ἀτρεΐδη, σοὶ πρῶτα μαχήσομαι ἀφραδέοντι,
Ἦ θέμις ἐστίν, ἄναξ, ἀγορῇ· σὺ δὲ μήτι χολωθῇς.
Ἀλκὴν μέν μοι πρῶτον ὀνείδισας ἐν Δαναοῖσιν,
Φὰς ἔμεν ἀπτόλεμόν καὶ ἀνάλκιδα· ταῦτα δὲ πάντα 35
Ἴσασ' Ἀργείων ἠμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες.
Σοὶ δὲ διάνδιχα δῶκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω·
Σκήπτρῳ μέν τοι δῶκε τετιμῆσθαι περὶ πάντων·
Ἀλκὴν δ' οὔτοι δῶκεν, ὅ τε κράτος ἐστὶ μέγιστον.
Δαιμόνι', οὕτω που μάλα ἔλπεαι υἷας Ἀχαιῶν 40
Ἀπτολέμους τ' ἔμεναι καὶ ἀνάλκιδας, ὡς ἀγορεύεις;
Εἰ δὲ σοὶ αὐτῷ θυμὸς ἐπέσσυται ὥστε νέεσθαι,

---

[15] Τετιηότες], ἀντὶ Τετιηκότες, τεθλιμμένοι. [16] Ὀνοφερὸν], μέλαν, καθὰ καὶ ἡ κρήνη εἴρηται μελάνυδρος. [17] Ὦ φίλοι]. ἀπαράλλακτος ἡ ὁμιλία τοῦ Ἀγαμέμνονος τῇ ἐν τῷ Β. τῆς Ἰλιάδος, στίχ. 110—118. [18] Μέγα], μεγάλως (ἀφύκτως) ἐνέδησε. [19] Σχέτλιος], οἱ γραμματικοί, πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ βλασφήμου, τὸ ἐξηγοῦσιν: ὁ ποιῶν σχετλιάζειν καὶ ἀδημονεῖν τοὺς ἀνθρώπους· ἀλλ' ἠμπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ καὶ ἁπλῶς: σκληρός, φοβερός.—Πρὶν] ὅτε ἦσαν ἐν Αὐλίδι οἱ Ἕλληνες, ἴδε Ἰλ. Β, 303. 23-25] Ἀθετοῦνται οἱ τρεῖς οὗτοι στίχοι ὑπὸ τῶν παλαιῶν κριτικῶν· οὐ γὰρ ἀπομειρώμενος ὁ Ἀγαμέμνων, ὡς ἐν τῷ Β', ἀλλ' ἀληθῶς ἤδη προτείνει τὴν φυγήν. [24] Κάρηνα], τὰς ἐπάλξεις ἢ τὰς ἀκροπόλεις· δηλ. κατέστρεψε. [29] Ἀκὴν ἐγένοντο], περιφρ. ἐσιώπησαν. [30] Ἄνεῳ], ἐνεοί, ἄφωνοι· ὁ Βατμάνος ἔγραψεν Ἀνέω. [32] Ἀφραδέοντι], κακῶς σκεπτομένῳ. [35] Ἦ θέμις], καθὼς εἴθισται ἐν ἐλευθέρων ἀνδρῶν ἐκκλησίᾳ. [36] Ὠνείδισας], ἴδε Ἰλ. Δ, στίχ. 370 κ. ε. Τὸ δὲ Ἀλκὴν μοι ὀνείδισας, οὐ κατὰ τὸ Κλοπὴν (Δειλίαν κτλ.) ὀνειδίζειν τινί, ὡς κλέπτην ἢ δειλόν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ Τὴν ἀλκὴν τινος ὀνειδίζειν, ὃ καὶ ἑρμηνεύει διὰ τοῦ Φὰς ἔμμεν' ἀνάλκιδα. [37] Διάνδιχα δῶκε], οὐκ ἀμφότερα, ἀλλὰ διῃρημένως, θάτερον μόνον. [38] Περὶ πάντων], περισσότερον πάντων, ὑπὲρ πάντας. [39] Ἀλκὴν δ' οὔ τοι δῶκεν], ἀποδίδει αὐτῷ τὸν αὐτὸν ὀνειδισμὸν τοῦ Ἀνάλκιδος, μὲ τὸν ὁποῖον εἶχε προσάλει αὐτὸν ἐκεῖνος.—Ὅ τε], ἀντὶ τοῦ σκήπτρῳ. Ὅπερ. [40] Δαιμόνιε], θαυμάσιε, βέλτιστε, εἰρωνικώτερον.

Ἔρχεο· πάρ τοι ὁδὸς, νῆες δέ τοι ἄγχι θαλάσσης
Ἑστᾶσ', αἵ τοι ἕποντο Μυκήνηθεν μάλα πολλαί.
Ἀλλ' ἄλλοι μενέουσι καρηκομόωντες Ἀχαιοί, 45
Εἰσόκε περ Τροίην διαπέρσομεν. εἰ δὲ καὶ αὐτοί,
Φεύγοντων σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
Νῶϊ δ', ἐγὼ Σθένελός τε, μαχησόμεθ' εἰσόκε τέκμωρ
Ἰλίου εὕρωμεν· σὺν γὰρ θεῷ εἰλήλουθμεν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπίαχον υἷες Ἀχαιῶν, 50
Μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
Τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετεφώνεεν ἱππότα Νέστωρ·
Τυδείδη, πέρι μεν πολέμῳ ἔνι καρτερός ἐσσι,
Καὶ βουλῇ μετὰ πάντας ὁμήλικας ἔπλευ ἄριστος·
Οὔτις τοι τὸν μῦθον ὀνόσσεται, ὅσσοι Ἀχαιοί, 55
Οὐδὲ πάλιν ἐρέει· ἀτὰρ οὐ τέλος ἵκεο μύθων.
Ἦ μὴν καὶ νέος ἐσσὶ, ἐμὸς δέ κε καὶ πάϊς εἴης
Ὁπλότατος γενεῇφιν· ἀτὰρ πεπνυμένα βάζεις
Ἀργείων βασιλῆας, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἄγ', ἐγὼν, ὃς σεῖο γεραίτερος εὔχομαι εἶναι, 60
Ἐξείπω, καὶ πάντα διίξομαι· οὐδέ κέ τίς μοι
Μῦθον ἀτιμήσει, οὐδὲ κρείων Ἀγαμέμνων.
Ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιός ἐστιν ἐκεῖνος,
Ὃς πολέμου ἔραται ἐπιδημίου, ὀκρυόεντος.
Ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ, 65
Δόρπα τ' ἐφοπλισόμεσθα· φυλακτῆρες δὲ ἕκαστοι
Λεξάσθων παρὰ τάφρον ὀρυκτὴν τείχεος ἐκτός.
Κούροισιν μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι· αὐτὰρ ἔπειτα,
Ἀτρείδη, σὺ μὲν ἄρχε· σὺ γὰρ βασιλεύτατός ἐσσι.
Δαίνυ δαῖτα γέρουσιν· ἔοικέ τοι, οὔτοι ἀεικές. 70

---

[45] Ἔρχεο], ἀπέρχου.— Πάρ], παρὰ (ἐνν. ἐστιν). [44] Μάλα πολλαί], διότι αὐτὸς μόνος ἐκ πάντων τῶν ἄλλων ἀρχηγῶν εἶχεν ἑκατὸν νῆας. [45] Ἀλλ' ἄλλοι μενέουσιν], τὸ πλῆρες, Οὐ μὴν οἱ ἄλλοι ἀπελεύσονται, ἀλλὰ μενέουσιν. [46] Εἰ δὲ καὶ αὐτοί], κατ' ἀποσιώπησιν τοῦ αἰσχροῦ, βούλονται φεύγειν. [49] Σὺν θεῷ], μετριάζει τὸ ἀπότομον τῆς μεγαλορρημοσύνης τοῦ προτέρου στίχου, ἀνάγων αὐτὴν εἰς τὴν εἰς θεὸν ἐλπίδα.— Εἰλήλουθμεν], ἤλθομεν. [51] Ἀγασσάμενοι], ἀγασθέντες, θαυμάσαντες, ἐπιδοκιμάσαντες. [53] Πέρι.. καρτερός ἐσσι], ὑπερέχεις κατὰ τὴν ἀνδρίαν. — Πολέμῳ ἔνι], κατ' ἀναφορ. ἀντὶ Ἐν πολέμῳ. Ὁ δὲ Μὲν ἔχει ἀνταποδοτ. τὸν Ἀτάρ. [54] Μετὰ πάντας], ἀντὶ τοῦ συνήθους: Μετὰ πᾶσιν. — Ἔπλευ], ἀντὶ Ἔπλου, ἐπέλου, β', ἐν. πρσ. τοῦ παρατ. τοῦ Πέλομαι. [55] Ὀνόσσεται], μέμψεται, Ὄνομαι, τὸ ὁποῖον κατωτέρω ἐξέφερε διὰ τοῦ Ἀτιμήσει. [56] Πάλιν ἐρέει], τὸ ἀνάπαλιν, τὸ ἐναντίον. —Ἀτὰρ οὐ τ.] οὐ τέλειον λόγον ἐξέφρασας. Διότι δὲν ἀρκεῖ τις ν' ἀποδείξῃ σφαλερὰν τὴν πρότασιν τοῦ ἄλλου, ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ προτείνῃ αὐτὸς ἄλλο τι προτιμότερον. [58] Ὁπλότατος γεν.] ὁ νεώτατος τῷ γένει. [59] Ἀργείων βασιλῆας], ἐλλείπει ἡ πρόθεσις Πρός. [61] Διίξομαι], διεξέλθω τῷ λόγῳ. [62] Ἐπιδημίου, ὀκρυόεντος], ἐμφυλίου, φρικτοῦ. [66] Δόρπα], Δεῖπνα, πλθ. τοῦ Δόρπον, κατὰ τὸ: « Ἄριστα, δεῖπνα, δόρπα θ' αἱρεῖσθαι τρίτα, » Αἰσχύλ. Παλαμήδ. παρ' Ἀθην. Α', β'. Ἀντὶ δὲ τοῦ Φυλακτῆρες ἐ Ἀρίσταρχος ἀνέγνω Φυλακτῆρας [67] Τείχεος ἐκτός], πρὸς πλείονα ἀσφάλειαν.

[68] Κούροισιν], τοῖς νέοις, ἵνα, αὐτῶν ἀπόντων, οἱ γέροντες ἐν ἡσυχίᾳ βουλεύσωνται. [69] Βασιλεύτατος], τῶν λοιπῶν βασιλέων ὑπέρτατος, ὡς; παρὰ τοῦ Διὸς λαχὼν τὸ σκῆπτρον κτλ. [70] Ἔοικέ τοι, οὔτοι ἀεικές], κατὰ παλιλλογίαν.

Πλεῖαί τοι οἴνου κλισίαι, τὰν νῆες Ἀχαιῶν
Ἡμάτιαι Θρήκηθεν ἐπ' εὐρέα πόντον ἄγουσιν·
Πᾶσά τοί ἐσθ' ὑποδεξίη· πολέεσσι δ' ἀνάσσεις.
Πολλῶν δ' ἀγρομένων, τῷ πείσεαι, ὅς κεν ἀρίστην
Βουλὴν βουλεύσῃ· μάλα δὲ χρεὼ πάντας Ἀχαιοὺς 75
Ἐσθλῆς καὶ πυκινῆς, ὅτι δῆϊοι ἐγγύθι νηῶν
Καίουσιν πυρὰ πολλά· τίς ἂν τάδε γηθήσειεν;
Νὺξ δ' ἤδ' ἠὲ διαῤῥαίσει στρατὸν, ἠὲ σαώσει.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.
Ἐκ δὲ φυλακτῆρες σὺν τεύχεσιν ἐσσεύοντο, 80
Ἀμφὶ τε Νεστορίδην Θρασυμήδεα, ποιμένα λαῶν,
Ἠδ' ἀμφ' Ἀσκάλαφον καὶ Ἰάλμενον, υἷας Ἄρηος,
Ἀμφί τε Μηριόνην, Ἀφαρῆά τε Δηΐπυρόν τε,
Ἠδ' ἀμφὶ Κρείοντος υἱὸν, Δυκομήδεα δῖον.
Ἕπτ' ἔσαν ἡγεμόνες φυλάκων, ἑκατὸν δὲ ἑκάστῳ 85
Κοῦροι ἅμα στεῖχον, δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες·
Κὰδ δὲ μέσον τάφρου καὶ τείχεος ἵζον ἰόντες·
Ἔνθα δὲ πῦρ κήαντο, τίθεντο δὲ δόρπον ἕκαστος.
Ἀτρεΐδης δὲ γέροντας ἀολλέας ἦγεν Ἀχαιῶν
Ἐς κλισίην, παρὰ δέ σφι τίθει μενοεικέα δαῖτα. 90
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔραν ἕντο,
Τοῖς ὁ γέρων πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν,
Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
Ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν· 95
Ἀτρεΐδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ' ἄρξομαι· οὕνεκα πολλῶν
Λαῶν ἐσσι ἄναξ, καί τοι Ζεὺς ἐγγυάλιξεν
Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσι βουλεύῃσθα.
Τῷ σε χρὴ πέρι μὲν φάσθαι ἔπος, ἠδ' ἐπακοῦσαι, 100
Κρηῆναι δὲ καὶ ἄλλῳ, ὅτ' ἄν τινα θυμὸς ἀνώγῃ
Εἰπεῖν εἰς ἀγαθόν· σέο δ' ἔξεται, ὅττι κεν ἄρχῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.

---

[72] Ἡμάτιαι], καθημέραν. Διότι ὄχι μόνον ἔκπαλαι ἡ Θράκη ἦτον οἰνοφόρος, ὅθεν καὶ ὁ Μαρωνείτης καὶ ὁ Θάσιος οἶνος ἐφημίζοντο· ἀλλὰ καὶ μέρη τινὰ τῆς ἀντικέραν Θρᾳκικῆς χερσονήσου ἐκαλλιέργουν οἱ Ἕλληνες. [75] Ὑποδεξίη], ἀφθονία πρὸς ὑποδεξίωσιν. Σημειώσεται δὲ τὸ ξι μακρὸν διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ μέτρου, ὅθεν καὶ τινες τῶν ἀρχαίων τὸ ἔγραφον διὰ τοῦ ει. παρβλ. Ἰλ. Α, 205. [76] Χρεὼ πάντας], ἐνν. βουλῆς ἐχεν ἡ ἱκάνει. [78] Τὰ δὲ], ἐλλ. τῆς Διᾶ. [80] Ἐκ.. ἐσσεύοντο], ἐξήρχοντο τοῦ τείχους. [84] Νεστορίδην], ὀρθῶς ὁ υἱὸς τοῦ εἰσηγησαμένου τὴν βουλὴν κατατάττεται πρῶτος. [87] Κὰδ... ἵζον], κατὰ ἵζον, ἐκαθέσθησαν. [89] Ἀολλέας ἦγεν], συνήθροισε. [94] Φαίνετο], οὐχὶ Ἐδόκει, ἀλλ' Ἀπεφαίνετο, παθητικῶς, ἀνέλαμπε. [99] Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας], τὴν ἐκτελεστικὴν καὶ τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, ὡς ἤθελεν εἰπεῖν τις τῶν σημερινῶν νομολόγων.

100, 101, 102) Σὲ πρὸ πάντων (πέρι) χρὴ καὶ λέγειν καὶ ἀκούειν καὶ πράττειν τὸ ἀγαθόν. [102] Σέο δ' ἔξ. κτλ.], εἰς σὲ ἀνενεχθήσεται, ὅ,τι ἂν προσμιχθῇ ὡς συμφερότερον.

Οὐ γάρ τις νόον ἄλλος ἀμείνονα τῶνδε νοήσει,
Οἷον ἐγὼ νοέω, ἠμὲν πάλαι, ἠδ' ἔτι καὶ νῦν, 105
Ἐξέτι τοῦ, ὅτε, Διογενὲς, Βρισηΐδα κούρην
Χωομένου Ἀχιλῆος ἔδης κλισίηθεν ἀπούρας·
Οὔτι καθ' ἡμέτερόν γε νόον· μάλα γάρ τοι ἔγωγε
Πόλλ' ἀπεμυθεόμην· σὺ δὲ, σῷ μεγαλήτορι θυμῷ
Εἶξας, ἄνδρα φέριστον, ὃν ἀθάνατοί περ ἔτισαν, 110
Ἠτίμησας· ἑλὼν γὰρ ἔχεις γέρας· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
Φραζώμεσθ', ὥς κέν μιν ἀρεσσάμενοι πεπίθωμεν
Δώροισιν τ' ἀγανοῖσιν, ἔπεσσί τε μειλιχίοισιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Ὦ γέρον, οὔτι ψεῦδος ἐμὰς ἄτας κατέλεξας. 115
Ἄασάμην, οὐδ' αὐτὸς ἀναίνομαι· ἀντί νυ πολλῶν
Λαῶν ἐστὶν ἀνὴρ, ὅντε Ζεὺς κῆρι φιλήσῃ·
Ὡς νῦν τοῦτον ἔτισε, δάμασσε δὲ λαὸν Ἀχαιῶν.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην, φρεσὶ λευγαλέῃσι πιθήσας,
Ἄψ ἐθέλω ἀρέσαι, δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄποινα. 120
Ὑμῖν δ' ἐν πάντεσσι περικλυτὰ δῶρ' ὀνομήνω·
Ἕπτ' ἀπύρους τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα,
Αἴθωνας δὲ λέβητας ἑείκοσι, δώδεκα δ' ἵππους
Πηγοὺς, ἀθλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.
Οὔ κεν ἀλήϊος εἴη ἀνὴρ, ᾧ τόσσα γένοιτο, 125
Οὐδέ κεν ἀκτήμων ἐριτίμοιο χρυσοῖο,
Ὅσσα μοι ἠνείκαντο ἀέθλια μώνυχες ἵπποι·
Δώσω δ' ἑπτὰ γυναῖκας, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυίας,
Λεσβίδας, ἃς, ὅτε Λέσβον ἐϋκτιμένην ἕλεν αὐτὸς,
Ἐξελόμην, αἳ κάλλει ἐνίκων φῦλα γυναικῶν. 130
Τὰς μέν οἱ δώσω· μετὰ δ' ἔσσεται, ἣν τότ' ἀπηύρων

---

[106] Ἐξέτι τοῦ], ἐξ ἐκείνου ἔτι τοῦ χρόνου, ὅτε. — Διογενὲς], ἐν ἄλλοις γράφεται κατὰ γενικὴν Διογενεῦς=Διογενοῦς, ἀναφερόμενον εἰς τὸ Ἀχιλῆος. [107] Ἔδης ἀπούρας], ἰδιωτισμὸς, (κοινῶς) τὴν πῆρες καὶ πᾶς. [108] Οὔτι καθ' ἡμέτερόν γε νόον], οὐχὶ συναινοῦντες ἐμοῦ. [109] Ἀπεμυθεόμην], γράφεται καὶ Ἀπεμυθεύομην, ἀπηγόρευον. [115] Ψεῦδος] ἐπιρρηματικῶς ἀντὶ Ψευδῶς, κατὰ ψεῦδος.— Ἄτας], ἁμαρτήματα. [116] Ἄασάμην], ἐσφάλην, ἥμαρτον. Τὸ δὲ α τῆς πρώτης συλλαβῆς ἐνταῦθα μὲν, καθὰ καὶ ἐν τοῖς πλείοσις, μακρόν· ἐν δὲ στίχῳ 737, τὸ ἀνάπαλιν, βραχὺ μὲν τοῦτο, μακρὸν δὲ τὸ μετ' αὐτὸ, διὰ τὸ μέτρον. —Ἀντὶ πολλῶν ἐστιν], πολλῶν ἀντάξιος. [117] Κῆρι φιλήσῃ], ἐκ καρδίας ἀγαπήσῃ.

[122] Ἕπτ' ἀπύρους τρίποδας], καινουργεῖς, ἀμεταχειρίστους, ἢ· κατεσκευασμένους οὐχὶ πρὸς χρῆσιν, ἀλλὰ πρὸς στολισμὸν τοῦ οἴκου. — Τάλαντα], ἄλλα, καὶ πολὺ μικρότερα, παρὰ τὰ Ἀττικὰ, καθὼς φαίνεται ἐν τῷ ἐπιταφίῳ τοῦ Πατρόκλου (Ἰλ. Ψ, 269), ὅπου εἰς τὸν τέταρτον νικητὴν προτίθενται ὡς ἄθλον «δύο χρυσοῖο τάλαντα». [123] Αἴθωνας λέβητας], λαμπροὺς, γεγανωμένους. [124] Πηγοὺς], εὐπαγεῖς, εὐτραφεῖς. — Οἳ ἀέθλ. ποσσ. ἄρ.], ἑρμηνεία τοῦ Ἀθλοφόρους. [127] Ἠνείκαντο], ἠνέγκαντο. [128] Ἑπτὰ γ.] ὁ Ὅμηρος μεταχειρίζεται συχνάκις τὰ Ἑπτὰ καὶ τὰ Ἐννέα, ἀντὶ τοῦ Πολλά. Γνωστὸν δὲ ἢ ἄλλως τὸ τίμιον τοῦ Ἑπτὰ ἀριθμοῦ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. —Ἀμύμονα], ἄμεμπτα. [129] Λεσβίδας], περίφημοι ἦσαν ἔκπαλαι αἱ Λεσβίδες διὰ τὸ κάλλος των, τοῦ ὁποίου καὶ ἀγὼν ἤγετο τὰ λεγόμενα Καλλιστεῖα, ἐν τῷ τῆς Ἥρας τεμένει. Γνωστὸν δὲ ἐπίσης ἢ ὅτι ἐδυσφημοῦντο ἐπὶ ἀκολασίᾳ, ὅθεν καὶ ὁ Κωμικὸς Φερεκράτης, τὸν στίχον τοῦτον τοῦ Ὁμήρου παρῳδῶν, ἐπιφέρει: «Καλόν γε δῶρον ἕπτ' ἔχειν λαικαστρίας».

Κούρην Βρισῆος· καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι,
Μήποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι ἠδὲ μιγῆναι,
Ἦ θέμις ἀνθρώπων πέλει, ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν.
Ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέσσεται· εἰ δέ κεν αὖτε 135
Ἄστυ μέγα Πριάμοιο θεοὶ δώωσ' ἀλαπάξαι,
Νῆα ἅλις χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ νηησάσθω
Εἰσελθὼν, ὅτε κεν δατεώμεθα λῆΐδ' Ἀχαιοί.
Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας ἐείκοσιν αὐτὸς ἑλέσθω,
Αἵ κε μετ' Ἀργείην Ἑλένην κάλλισται ἔωσιν. 140
Εἰ δέ κεν Ἄργος ἱκοίμεθ' Ἀχαϊκὸν, οὔθαρ ἀρούρης,
Γαμβρός κέν μοι ἔοι· τίσω δέ μιν ἶσον Ὀρέστῃ,
Ὅς μοι τηλύγετος τρέφεται θαλίῃ ἔνι πολλῇ.
Τρεῖς δέ μοί εἰσι θύγατρες ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ,
Χρυσόθεμις καὶ Λαοδίκη καὶ Ἰφιάνασσα· 145
Τάων ἥν κ' ἐθέλῃσι φίλην ἀνάεδνον ἀγέσθω
Πρὸς οἶκον Πηλῆος· ἐγὼ δ' ἐπὶ μείλια δώσω
Πολλὰ μάλ', ὅσσ' οὔπω τις ἑῇ ἐπέδωκε θυγατρί.
Ἑπτὰ δέ οἱ δώσω εὐναιόμενα πτολίεθρα,
Καρδαμύλην, Ἐνόπην τε, καὶ Ἱρὴν ποιήεσσαν, 150
Φηράς τε ζαθέας, ἠδ' Ἄνθειαν βαθύλειμον,
Καλήν τ' Αἴπειαν καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν.
Πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἁλὸς νέαται Πύλου ἠμαθόεντος·
Ἐν δ' ἄνδρες ναίουσι πολύῤῥηνες, πολυβοῦται,
Οἵ κέ ἑ δωτίνῃσι, θεὸν ὡς, τιμήσουσιν, 155
Καί οἱ ὑπὸ σκήπτρῳ λιπαρὰς τελέουσι θέμιστας·
Ταῦτά κέ οἱ τελέσαιμι, μεταλλήξαντι χόλοιο.
Δμηθήτω· Ἀΐδης τοι ἀμείλιχος ἠδ' ἀδάμαστος·
Τοὔνεκα καί τε βροτοῖσι θεῶν ἔχθιστος ἁπάντων·

---

135 Τῆς εὐνῆς] τῆς ἑαυτῆς εὐνῆς. 137 Νηησάσθω], σωρευσάτω ἐκ τοῦ Νηέω.
140 Μετ' Ἑλένην], ὡς τῆς Ἑλένης πάσας γυναῖκας ὑπερεχούσης ἐπὶ κάλλει. 141 Ἄργος Ἀχαϊκὸν], πρὸς διαστολὴν τοῦ Πελασγικοῦ, τοῦ ἐν Θεσσαλίᾳ. — Οὔθαρ ἀρούρης], τὸ παχύτατον, εὐφορώτατον, ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ μαστοῦ (οὔθατος). 143 Θαλίῃ], περιουσία.
145 Λαοδίκη], ἡ παρὰ τοῖς Τραγικοῖς Ἠλέκτρα, ὡς καὶ Ἰφιάνασσα ἡ παρ' αὐτοῖς Ἰφιγένεια, ἥτις καὶ ἐκ τούτου φαίνεται ὅτι δὲν ἐθυσιάσθη ἐν Αὐλίδι. 146 Φίλην], φιλῶν φιλοῦσαν, σύζυγον ἀγαπητήν. — Ἀνάεδνον] , χωρὶς νὰ δώσῃ ἀντ' αὐτῆς τὰ συνήθως τότε διδόμενα παρὰ τοῦ γαμβροῦ εἰς τὸν πενθερὸν Ἕδνα, ἀντὶ τῶν ὁποίων ἔδιδεν οὗτος εἰς τὸν γαμβρὸν τὰ Μείλια, τὸ παρ' ἡμῖν Τράχωμα. 147 Ἐπὶ μείλια], ὁ Ἀρίσταρχος, ἐὰν πιστεύσωμεν τοὺς Σχολιαστὰς, ἔγραψεν Ἐπιμείλια, κατὰ τὸ Ἐπιφέρνια. Ὀρθότερον ὅμως τὸ Ἐπιδώσω μείλια, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ἐν τῷ ἑπομένῳ στίχῳ Ἐπέδωκε. 150 Καρδαμύλην], μόνη αὕτη ἡ πόλις ἐκ τῶν ἑπτὰ τούτων διέσωσε 3000 ἤδη ἔτη τὸ ὄνομά της.— Ἱρὴν], ψιλοῦται, ὡς διάφορον τοῦ Ἱρὴ, ἱερά. 151 Ζαθέας], ἴσως διὰ τοὺς ναούς της. 152 Αἴπειαν], κατά τινας, ἡ Μεθώνη, κειμένη ἐπὶ λόφου, ὅθεν καὶ τὸ ὄνομά της. 153 Νέαται], συνήθως τὸ ἐκλαμβάνουσιν ὡς ῥῆμα, καὶ τὸ ἐξηγοῦσι: Κατῴκηνται. Ἀλλ' ὀρθότερον νὰ ἐξηγηθῇ ὡς ὄνομα, ἔσχαται (τῶν περὶ τὴν Πύλον). Εὕρηται δὲ γραφόμενον καὶ Κέαται.
156 Λιπαρὰς τελέουσι θέμ.] πλουσίας (λαμπρὰς) τελέσουσι φόρους. 157 Μεταλλήξαντι], τὸ διπλοῦν λλ διὰ τὸ μέτρον. 158 Δμηθήτω], πραϋνθήτω, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν θυμοειδῶν καὶ ἀγερώχων ἵππων. 159 Βροτ. θ. ἔχθ.], ἀποτρόπαιος, ὅθεν καὶ βωμὸς Ἅιδου ἐ. οὐδεμιᾷ πόλει ἵδρυτο πλὴν εἰ μήπου ἐν Πελοποννήσῳ.

Καί μοι ὑποστήτω, ὅσσον βασιλεύτερός εἰμι, 160
Ἠδ' ὅσσον γενεῇ προγενέστερος εὔχομαι εἶναι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ἀτρεΐδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Δῶρα μὲν οὐκέτ' ὀνοστὰ διδοῖς Ἀχιλῆϊ ἄνακτι·
Ἀλλ' ἄγετε, κλητοὺς ὀτρύνομεν, οἵ κε τάχιστα 165
Ἔλθωσ' ἐς κλισίην Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος.
Εἰ δ', ἄγε τοὺς ἂν ἐγὼν ἐπιόψομαι· οἱ δὲ πιθέσθων.
Φοῖνιξ μὲν πρώτιστα, Διὶ φίλος, ἡγησάσθω·
Αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴας τε μέγας, καὶ δῖος Ὀδυσσεύς·
Κηρύκων δ' Ὀδίος τε καὶ Εὐρυβάτης ἅμ' ἑπέσθων. 170
Φέρτε δὲ χερσὶν ὕδωρ, εὐφημῆσαί τε κέλεσθε,
Ὄφρα Διὶ Κρονίδῃ ἀρησόμεθ', αἴ κ' ἐλεήσῃ.
Ὣς φάτο· τοῖσι δὲ πᾶσιν ἑαδότα μῦθον ἔειπεν.
Αὐτίκα κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
Κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο· 175
Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ', ἔπιόν θ', ὅσον ἤθελε θυμός,
Ὡρμῶντ' ἐκ κλισίης Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο.
Τοῖσι δὲ πόλλ' ἐπέτελλε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Δενδίλλων ἐς ἕκαστον, Ὀδυσσῆϊ δὲ μάλιστα, 180
Πειρᾷν, ὡς πεπίθοιεν ἀμύμονα Πηλείωνα.
Τὼ δὲ βάτην παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Πολλὰ μάλ' εὐχομένω γαιηόχῳ Ἐννοσιγαίῳ
Ῥηϊδίως πεπιθεῖν μεγάλας φρένας Αἰακίδαο.
Μυρμιδόνων δ' ἐπί τε κλισίας καὶ νῆας ἱκέσθην· 185
Τὸν δ' εὗρον φρένα τερπόμενον φόρμιγγι λιγείῃ,
Καλῇ, δαιδαλέῃ, ἐπὶ δ' ἀργύρεον ζυγὸν ἦεν·
Τὴν ἄρετ' ἐξ ἐνάρων, πόλιν Ἠετίωνος ὀλέσσας·
Τῇ ὅγε θυμὸν ἔτερπεν, ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν.

---

160 Ὑποστήτω], Ὑποχωρησάτω. — Βασιλεύτερος], πλειόνων βασιλεύων. 161 Οὐκέτ' ὀνοστὰ], οὐ μεμπτά. 165 Κλητοὺς], ὀνομαστὶ ἐκλελεγμένους, οὐ κατὰ κλῆρον ἢ πρεσβεῖον, ἵνα ἐκλεχθῶσιν οὕτως οἱ ἁρμοδιώτεροι. 167 Εἰ δ'], εἰ δὲ βούλεσθε, παρβλ. 262. — Ἐπιόψομαι], ἐπιβλέψας ὀνομάσω. 168 Φοῖνιξ], τὸν Φοίνικα ἐκλέγει πρῶτον, ὡς παιδαγωγὸν τοῦ Ἀχιλλέως. 170 Κηρύκων], συναποστέλλονται δ' κήρυκες, ὡς δημοσίας τῆς πρεσβείας οὔσης. 171 Φέρτε], κατὰ συγκοπὴν ἀντὶ Φέρετε, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν ἐν τῇ συνηθείᾳ. — Εὐφημῆσαι], σιωπῆσαι, καθὼς εἴθιστο ἐν ταῖς σπονδαῖς, ἵνα μὴ λόγον τινὰ ἀπαίσιον εἴπωσι. 175 Ἑαδότα], ἀρεστόν, μσ. πρκ. τοῦ Ἥδω. 175, 176] ἴδε Ἰλ. Δ, 470, 471. 179 Πόλλ'], πολλὰ, ἐπιρρήματ., κατὰ πολλὰ, ἐπανειλημμένως. 180 Δενδίλλων], διανεύων τοῖς ὄμμασιν, ἐμβλέπων. 182 Τὼ δὲ βάτην], δυϊκῶς ὡς ἐπὶ τοῦ Αἴαντος καὶ Ὀδυσσέως μόνον· διότι ὁ Φοῖνιξ, ἐλθὼν πρὸ ὀλίγου κατὰ τύχην ἀπὸ τοῦ Ἀχιλλέως, οὐ συνηριθμεῖτο τοῖς πρέσβεσιν. Ἢ τῷ δυϊκῷ ἀντὶ τοῦ πληθυντικοῦ ἐχρήσατο, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις. 185 Γαιηόχῳ Ἐννοσιγαίῳ], τῷ Ποσειδῶνι, ἐπεὶ παρὰ θάλασσαν ἐβάδιζον, ἢ ὡς ἐπικούρῳ τῶν Ἑλλήνων. 187 Ζυγὸς] ὁ ἄλλως κῆχυς τῆς κιθάρας. Ἐν ἄλλοις δὲ γράφεται οὐδετέρως: ἀργύρεον ζυγόν. 188 Ἄρετ'], ἤρετο, ἐπῆρε, μσ. ἀόρ. β'. τοῦ Αἴρω. 189 Κλέα ἀνδρῶν], τὰ ἄθλα (τὰ εὐκλεῆ ἔργα) τῶν παλαιῶν ἡρώων.

Πάτροκλος δέ οἱ οἶος ἐναντίος ἧστο σιωπῇ, 190
Δέγμενος Αἰακίδην, ὁπότε λήξειεν ἀείδων.
Τὼ δὲ βάτην προτέρω, ἡγεῖτο δὲ δῖος Ὀδυσσεύς·
Στὰν δὲ πρόσθ' αὐτοῖο· ταφὼν δ' ἀνόρουσεν Ἀχιλλεὺς
Αὐτῇ σὺν φόρμιγγι, λιπὼν ἕδος, ἔνθα θάασσεν.
Ὡς δ' αὔτως Πάτροκλος, ἐπεὶ ἴδε φῶτας, ἀνέστη. 195
Τὼ καὶ δεικνύμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Χαίρετον· ἦ φίλοι ἄνδρες ἱκάνετον· ἦ τι μάλα χρεώ·
Οἵ μοι σκυζομένῳ περ Ἀχαιῶν φίλτατοί ἐστον.
Ὡς ἄρα φωνήσας προτέρω ἄγε δῖος Ἀχιλλεύς,
Εἷσεν δ' ἐν κλισμοῖσι τάπησί τε πορφυρέοισιν· 200
Αἶψα δὲ Πάτροκλον προσεφώνεεν, ἐγγὺς ἐόντα·
Μείζονα δὴ κρητῆρα, Μενοιτίου υἱὲ, καθίστα·
Ζωρότερον δὲ κέραιε, δέπας δ' ἔντυνον ἑκάστῳ.
Οἱ γὰρ φίλτατοι ἄνδρες ἐμῷ ὑπέασι μελάθρῳ.
Ὡς φάτο· Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπείθεθ' ἑταίρῳ. 205
Αὐτὰρ ὅγε κρεῖον μέγα κάββαλεν ἐν πυρὸς αὐγῇ,
Ἐν δ' ἄρα νῶτον ἔθηκ' ὄϊος καὶ πίονος αἰγὸς,
Ἐν δὲ συὸς σιάλοιο ῥάχιν τεθαλυῖαν ἀλοιφῇ·
Τῷ δ' ἔχεν Αὐτομέδων, τάμνεν δ' ἄρα δῖος Ἀχιλλεύς·
Καὶ τὰ μὲν εὖ μίστυλλε, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρεν· 210
Πῦρ δὲ Μενοιτιάδης δαῖεν μέγα, ἰσόθεος φώς.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ πῦρ ἐκάη, καὶ φλὸξ ἐμαράνθη,
Ἀνθρακιὴν στορέσας, ὀβελοὺς ἐφύπερθε τάνυσσεν·
Πάσσε δ' ἁλὸς θείοιο, κρατευτάων ἐπαείρας.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὤπτησε, καὶ εἰν ἐλεοῖσιν ἔχευεν, 215
Πάτροκλος μὲν σῖτον ἑλὼν ἐπένειμε τραπέζῃ
Καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἀτὰρ κρέα νεῖμεν Ἀχιλλεύς·
Αὐτὸς δ' ἀντίον ἷζεν Ὀδυσσῆος θείοιο,
Τοίχου τοῦ ἑτέροιο· θεοῖσι δὲ θῦσαι ἀνώγει

---

191 Δέγμενος], ἀπεκδεχόμενος, περιμένων. Ὁ στίχος λαγαρός. 192 Προτέρω], προσωτέρω, προέδησαν, ἐπροχώρησαν. 193 Στὰν], ἔςαν, ἔστησαν.—Ταφὼν], ἔκθαμβος γενόμενος, εἴτε διὰ τὸ ἀπροσδόκητον, νυκτὸς μέσης αὐτῶν ἐλθόντων· εἴτε ὑπὸ χαρᾶς.

194 Αὐτῇ σὺν φ.] τοῦτο οἱ μὲν ἀνάγουσιν εἰς τὸ Ἀνόρουσεν, ἀνεπήδησε κρατῶν ᾗ τὴν φόρμιγγα· οἱ δὲ εἰς τὸ Λιπὼν, ἀφήσας ἅμα τῇ φόρμιγγι καὶ τὸ ἕδος. 195 Ὡς δ' αὔτως], ὡσαύτως δέ. 196 Δεικνύμενος], προτείνων τὴν δεξιὰν, δεξιούμενος. 197 Ἦ φίλοι ἄνδρες ἱκ., ἦ τι μάλα χρ.], εὐστόχως συμπεραίνει ὁ Ἀχιλλεὺς ὅτι ἀνάγκη μεγάλη κατεπείγει τοὺς Ἕλλ., ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν ἀφῆκεν ὁ Ἀγαμ. τοὺς φιλτάτους αὐτῷ (τῷ Ἀχιλλεῖ) παραγενέσθαι. 198 Σκυζομένῳ περ] καί περ ὀργιζομένῳ. 203 Ζωρότερον κέραιε], ζωηρότερον κίρνα, ὅπερ εὕρηται γραφόμενον καὶ Κέραιρε. 206 Κρεῖον], τὸ κοινῶς παρ' ἡμῖν κρεατοσάνιδον. 209 Τῷ δ' ἔχεν], τούτῳ (τῷ Ἀχιλλεῖ τέμνοντι τὰ κρέατα)· εἶχεν (ἐκράτει αὐτὰ, ὑπηρετῶν) ὁ Αὐτομ. 212 Κατὰ πῦρ ἐκάη], κατεκάη τὸ πῦρ. 214 Θεῖον ὀνομάζει τὸ ἅλας, διότι ἄσηπτα διατηρεῖ τὰ σώματα. — Κρατευτάων ἐπαείρας], ἐπάρας τοὺς ὀβελοὺς ἀπὸ τῶν λίθων, ἐφ' ὧν ἐστηρίζοντο πρὸς τὸ γρέφεσθαι. 215 Ἐν ἐλεοῖσιν ἔχευεν], ἐξελὼν τῶν ὀβελῶν ἐπέθηκε τοῖς τραπεζίοις. Κυριώτατον δὲ καὶ τὸ Ἔχευεν ἐπὶ τρυφερῶν καὶ καλοφημένων κρεάτων. 216 Σῖτον], ἄρτον.

Ἠρὶ μάλ' Ἑλλήσποντον ἐπ' ἰχθυόεντα πλεούσας 360
Νῆας ἐμὰς, ἐν δ' ἄνδρας ἐρεσσέμεναι μεμαῶτας·
Εἰ δέ κεν εὐπλοίην δώῃ κλυτὸς Ἐννοσίγαιος,
Ἤματί κε τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἱκοίμην.
Ἔστι δέ μοι μάλα πολλὰ, τὰ κάλλιπον ἐνθάδε ἔρρων·
Ἄλλον δ' ἐνθένδε χρυσὸν καὶ χαλκὸν ἐρυθρὸν, 365
Ἠδὲ γυναῖκας ἐϋζώνους, πολιόν τε σίδηρον
Ἄξομαι, ἅσσ' ἔλαχόν γε· γέρας δέ μοι, ὅσπερ ἔδωκεν,
Αὖτις ἐφυβρίζων ἕλετο κρείων Ἀγαμέμνων
Ἀτρεΐδης. —τῷ πάντ' ἀγορευέμεν, ὡς ἐπιτέλλω,
Ἀμφαδὸν, ὄφρα καὶ ἄλλοι ἐπισκύζωνται Ἀχαιοὶ, 370
Εἴ τινά που Δαναῶν ἔτι ἔλπεται ἐξαπατήσειν,
Αἰὲν ἀναιδείην ἐπιειμένος· —οὐδ' ἄν ἔμοιγε
Τετλαίη, κύνεός περ ἐὼν, εἰς ὦπα ἰδέσθαι·
Οὐδέ τί οἱ βουλὰς συμφράσσομαι, οὐδὲ μὲν ἔργον.
Ἐκ γὰρ δή μ' ἀπάτησε καὶ ἤλιτεν· οὐδ' ἂν ἔτ' αὖτις 375
Ἐξαπάφοιτ' ἐπέεσσιν· ἅλις δέ οἱ· ἀλλὰ ἕκηλος
Ἐρρέτω· ἐκ γὰρ εὖ φρένας εἵλετο μητίετα Ζεύς.
Ἔχθρὰ δέ μοι τοῦ δῶρα, τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ.
Οὐδ' εἴ μοι δεκάκις τε καὶ εἰκοσάκις τόσα δοίη,
Ὅσσα τέ οἱ νῦν ἐστὶ, καὶ εἴ ποθεν ἄλλα γένοιτο· 380
Οὐδ' ὅσ' ἐς Ὀρχομενὸν ποτινίσσεται, οὐδ' ὅσα Θήβας
Αἰγυπτίας, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται·

σαι, ῥέξας αὔριον ἱρὰ, προερύσας τὰς ναῦς ἅλαδε, νηήσω αὐτὰς, ὄψεαι αὐτὰς πλεούσας ἐφ' Ἑλλήσποντον. 360 Ἠρὶ μάλ'], λίαν πρωΐ. 364 Μεμαῶτας], προθυμουμένους· ἵν' ἀποδείξῃ ὅτι καὶ οἱ ὑπ' αὐτὸν Μυρμιδόνες συμμερίζονται τὴν ἀγανάκτησίν του. 361] Τὸν ζίχον τοῦτον προαναφώνησεν εἰς τὸν Σωκράτην πρὸ τριῶν ἡμερῶν τοῦ θανάτου του ἡ φανεῖσα αὐτῷ καθ' ὕπνους γυνή. 362 Ἔστι δέ μοι μάλα πολλά], ἵν' ἀποδείξῃ ὅτι δὲν ἔχει χρείαν τῶν δώρων τοῦ Ἀγαμ. —Ἔρρων], ἐλθὼν κατὰ κακήν μου τύχην, ὡς μήποτ' ὤφελον. 366 Πολιὸν], λευκὸν, ἐστιλβωμένον, δηλ. κατειργασμένον εἰς ὅπλα. 368 Ἄσσ'], ἅττα, ἅτινα, πάντα τὰ προειρημένα πράγματα. 370 Τῷ], ᾧ περ (Ἀτρεΐδῃ), ἤ, συνδεσμ., ὅθεν, (ἐπὶ) τούτῳ. 371 Ἐπισκύζωνται], ἀγανακτῶσιν. 372] Ἴδε Ἰλ. Δ, 149. 373 Κύνεος], ἀναίσχυντος, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, καθὼς εἶπεν ἀλλαχοῦ. 374] οὔτε συμβουλευθήσομαι αὐτῷ, οὔτε συνεργήσω. 375 Ἐκ. . ἠπάτησε], ἐξηπάτησε. 376 Ἐξαπάφοιτ'], ἐξαπατήσοι, ἐκ τοῦ Ἐξαπαφίσκω. — Ἅλις δέ οἱ], ἐνν. ἔχει ἡ ἐστιν. Ἀρκεῖ αὐτῷ ὅτι τοσοῦτον ἤδη χρόνον μὲ ἐξηπάτα. — Ἕκηλος], ἀτάραχος ὑπ' ἀναισθησίας, τὸ ὁποῖον σαφέστερον ἐκφράζει εἰς τὸν ἑπόμενον στίχον. 377 Εὖ], οὖ, αὐτοῦ. ἄλλοι γρφ. Ἑ, καὶ ἄλλοι Οἱ. 378 Ἐν Καρὸς αἴσῃ], ὅθεν ἡ παροιμ. Ἐν Καρὸς μοίρᾳ· διότι τὰ ἀπὸ τῆς Καρίας ἀνδράποδα ἦσαν εὐτελέστερα. Ἄλλοι ἐξέλαβον τὸ Καρὸς Δωρ. ἀντὶ Κηρὸς, θανάτου, παραβάλλοντες αὐτῷ τὸ «Ἴσον γάρ σφιν ἀπήχθετο κηρὶ μελαίνῃ», «Ἰλ. Γ. 454 Καὶ ἄλλοι, πολὺ ἀτοπώτερον, ἔγραψαν Ἔγκαρος, ἐννοοῦντες τὸν ἐγκέφαλον (ἐν κάρᾳ), τὸν ὁποῖον οὔτε ἔτρωγον οὔτε ὠνόμαζον, ὡς ἀποτρόπαιον, οἱ Ἀθηναῖοι. Ἔχει δέ τινα λόγον καὶ ἡ τετάρτη ἑρμηνεία, καθ' ἣν τὸ Κὰρ, καρὸς, ἐκλαμβανόμενον ἀντὶ τοῦ ἀποκειρομένου τριχιδίου (κοινῶς Ἀποξουριδίου), παραβάλλεται πρὸς τὸ Ἀκαρὲς καὶ Ἀκαρι. 381 Ἐς Ὀρχομενὸν], τὸν Βοιώτειον ἢ Μινύειον, διὰ τοὺς θησαυριζομένους ἐκεῖ τὸ πάλαι φόρους ἀπὸ τῶν Θηβῶν, ἐπὶ τῆς τυραννίας τοῦ Ἐργίνου, τὸν ὁποῖον κατέλυσεν ὁ Ἡρακλῆς, ὅθεν καὶ «Θησαυρόν τε ἀνθρώπων, ὧν ἴσμεν (λέγει ὁ Παυσανίας, Θ', 36), Μινύας πρῶτος εἰς ὑποδοχὴν χρημάτων ᾠκοδομήσατο». — Ποτινίσσεται], προσέρχεται ὡς δασμὸς, προσοδεύονται.—Θήβας], τὴν ἀκμὴν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Θηβῶν μαρτυροῦσιν ἄχρι τοῦδε τὰ σωζόμενα αὐτῶν ἐρείπια.
385 Αἰγυπτίας], ὑφ' ἓν κατὰ συνίζησιν προνενεκτέον τὸ ι α ς.

Φράζευ, ὅπως Δαναοῖσιν ἀλεξήσεις κακὸν ἦμαρ.
Ὦ πέπον, ἦ μὲν σοίγε πατὴρ ἐπετέλλετο Πηλεὺς
Ἥματι τῷ, ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπεν
Τέκνον ἐμόν, κάρτος μὲν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη
Δώσουσ', αἴ κ' ἐθέλωσι· σὺ δὲ μεγαλήτορα θυμὸν 255
Ἴσχειν ἐν στήθεσσι· φιλοφροσύνη γὰρ ἀμείνων·
Ἀηγέμεναι δ' ἔριδος κακομηχάνου, ὄφρα σε μᾶλλον
Τίωσ' Ἀργείων ἡμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες.
Ὡς ἐπέτελλ' ὁ γέρων· σὺ δὲ λήθεαι. ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
Παύε', ἔα δὲ χόλον θυμαλγέα. σοὶ δ' Ἀγαμέμνων 260
Ἄξια δῶρα δίδωσι, μεταλλήξαντι χόλοιο.
Εἰ δὲ, σὺ μέν μευ ἄκουσον, ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω,
Ὅσσα τοι ἐν κλισίῃσιν ὑπέσχετο δῶρ' Ἀγαμέμνων·
Ἑπτ' ἀπύρους τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα,
Αἴθωνας δὲ λέβητας ἐείκοσι, δώδεκα δ' ἵππους 265
Πηγοὺς, ἀθλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο·
Οὔ κεν ἀλήϊος εἴη ἀνὴρ, ᾧ τόσσα γένοιτο,
Οὐδέ κεν ἀκτήμων ἐριτίμοιο χρυσοῖο,
Ὅσσ' Ἀγαμέμνονος ἵπποι ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο!
Δώσει δ' ἑπτὰ γυναῖκας, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυίας, 270
Λεσβίδας, ἃς, ὅτε Λέσβον ἐϋκτιμένην ἕλες αὐτὸς,
Ἐξέλεθ', αἳ τότε κάλλει ἐνίκων φῦλα γυναικῶν.
Τὰς μέν τοι δώσει, μετὰ δ' ἕσσεται, ἣν τότ' ἀπηύρα
Κούρην Βρισῆος· καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμεῖται,
Μήποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι, ἠδὲ μιγῆναι, 275
Ἦ θέμις ἐστὶν, ἄναξ, ἠτ' ἀνδρῶν ἠτε γυναικῶν.
Ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέσσεται· εἰ δέ κεν αὖτε
Ἄστυ μέγα Πριάμοιο θεοὶ δώωσ' ἁλαπάξαι,
Νῆα ἅλις χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ νηήσασθαι,
Εἰσελθὼν, ὅτε κεν δατεώμεθα λῆϊ' Ἀχαιοί. 280
Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας ἐείκοσιν αὐτὸς ἑλέσθαι,
Αἵ κε μετ' Ἀργείην Ἑλένην κάλλισται ἔωσιν.
Εἰ δέ κεν Ἄργος ἱκοίμεθ' Ἀχαϊκὸν, οὖθαρ ἀρούρης,
Γαμβρός κέν οἱ ἔοις· τίσει δέ σε ἶσον Ὀρέστῃ,
Ὃς οἱ τηλύγετος τρέφεται θαλίῃ ἔνι πολλῇ. 285
Τρεῖς δέ εἰσι θύγατρες ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ,
Χρυσόθεμις καὶ Λαοδίκη καὶ Ἰφιάνασσα·
Τάων ἥν κ' ἐθέλῃσθα, φίλην ἀνάεδνον ἄγεσθαι
Πρὸς οἶκον Πηλῆος· ὁ δ' αὖτ' ἐπὶ μείλια δώσει
Πολλὰ μάλ', ὅσσ' οὔπω τις ἑῇ ἐπέδωκε θυγατρί. 290

255, 256 Σὺ δέ. . ἴσχειν], ἐνν. μέμνησο, ἢ ὅρα, ἤ τι ὅμοιον. 257 Κακομηχάνου], διότι εἶνα καὶ ἀγαθὴ ἔρις, ἴδε τὸν Ἡσίοδον. 262 Εἰ δὲ], ἐνν. βούλει, παρόλ. 263 Ἐν κλισίῃσιν], ἐν τῇ σκηνῇ του. 279 Νηήσασθαι] ἐνν. ἕξεις.

Ἑπτὰ δέ τοι δώσει εὐναιόμενα πτολίεθρα,
Καρδαμύλην, Ἐνόπην τε καὶ Ἱρὴν ποιήεσσαν,
Φηράς τε ζαθέας ἠδ' Ἄνθειαν βαθύλειμον,
Καλήν τ' Αἰπειαν καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν.
Πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἁλὸς νέαται Πύλου ἠμαθόεντος· 295
Ἐν δ' ἄνδρες ναίουσι πολύρρηνες, πολυβοῦται,
Οἵ κέ σε δωτίνῃσι, θεὸν ὡς, τιμήσουσιν,
Καί τοι ὑπὸ σκήπτρῳ λιπαρὰς τελέουσι θέμιστας.
Ταῦτά κέ τοι τελέσειε, μεταλλήξαντι χόλοιο.
Εἰ δέ τοι Ἀτρεΐδης μὲν ἀπήχθετο κηρόθι μᾶλλον, 300
Αὐτὰς καὶ τοῦ δῶρα· σὺ δ' ἄλλους περ Παναχαιοὺς
Τειρομένους ἐλέαιρε κατὰ στρατόν, οἵ σε, θεὸν ὡς,
Τίσουσ'· ἦ γάρ κέ σφι μάλα μέγα κῦδος ἄροιο.
Νῦν γάρ χ' Ἕκτορ' ἕλοις, ἐπεὶ ἂν μάλα τοι χεδὸν ἔλθοι,
Λύσσαν ἔχων ὀλοήν· ἐπεὶ οὔτινά φησιν ὁμοῖον 305
Οἵ ἔμεναι Δαναῶν, οὓς ἐνθάδε νῆες ἔνεικαν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Διογενὲς Δαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Χρὴ μὲν δὴ τὸν μῦθον ἀπηλεγέως ἀπρειπεῖν,
Ἦπερ δὴ φρονέω τε, καὶ ὡς τετελεσμένον ἔσται· 310
Ὡς μή μοι τρύζητε παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος.
Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσιν,
Ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δὲ εἴπῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα·
Οὔτ' ἔμεγ' Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα πεισέμεν οἴω, 315
Οὔτ' ἄλλους Δαναούς· ἐπεὶ οὐκ ἄρα τις χάρις ἦεν
Μάρνασθαι δηΐοισιν ἐπ' ἀνδράσι νωλεμὲς αἰεί.
Ἴση μοῖρα μένοντι, καὶ εἰ μάλα τις πολεμίζοι·
Ἐν δὲ ἴῃ τιμῇ ἠμὲν κακὸς ἠδὲ καὶ ἐσθλός·
Κάτθαν' ὁμῶς τ' ἀργὸς ἀνὴρ, ὅ τε πολλὰ ἐοργώς, 320
Οὐδέ τί μοι περίκειται, ἐπεὶ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
Αἰεὶ ἐμὴν ψυχὴν παραβαλλόμενος πολεμίζειν.
Ὡς δ' ὄρνις ἀπτῆσι νεοσσοῖσι προφέρῃσιν
Μάστακ', ἐπεί κε λάβῃσι, κακῶς δ' ἄρα οἱ πέλει αὐτῇ·

---

300 Κηρόθι], ἐγκαρδίως. 304 Νῦν γάρ], πρότερον γὰρ ἐκρύπτετο ἐν τῷ τείχει.
309 Ἀπηλεγέως ἀποειπεῖν], ἐλευθέρως (ἀσυστόλως, ἀποτόμως) ἀρνήσασθαι. 310] Ἐν Ἕλλοις γράφεται Κρανέω. 311 Τρύζητε], μουρμουρύζητε, παρενοχλεῖτε πολυλογοῦντες, ἐπὸ μεταφορᾶς τῶν τρυγόνων. 312 Γάρ], αἰτιολογία τοῦ Ἀπηλεγέως. — Ὁμῶς], ὁμοίως. —Ἀΐδαο πύλῃσιν], περιφραστικῶς ἀντὶ Τῷ ᾅδῃ (τῷ θανάτῳ), ἀπὸ τοῦ μέρους τὸ ὅλον· καθὼς καὶ τὸ τοῦ Εὐαγγελίου (Ματθ. ιϛ', 18) » Πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς (τῆς ἐκκλησίας)«, δηλ. ἀθάνατος (αἰωνία) διαμενεῖ. 315 316] Οὔτε τὸν Ἀγαμέμν. οὔτε τοὺς ἄλλους Δαν. πείσειν ἐμὲ νομίζω. 317 Μάρνασθαι], ἐπὶ τῷ μ. 319 Μένοντι], ἀργοῦντι, ὑπαινίττεται δὲ τὸν Ἀγαμέμνονα, τὸ ὁποῖον ἐκφράζει σαφέστερον κατωτέρω ς΄ίχ. 332. 319 ἴῃ], μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ, ὁμοίᾳ. 321 Περίκειται], περισσότερον ἀπόκειται. 322 Παραβαλλόμενος], ἀφειδῶν, διακινδυνεύων. 324 Μάστακα], τροφὴν μεμασημένην. Ὁ Δούκας λέγει,

Πλειαί τοι οἴνου κλισίαι, τὸν νῆες Ἀχαιῶν
Ἡμάτιαι Θρήκηθεν ἐπ' εὐρέα πόντον ἄγουσιν·
Πᾶσά τοί ἐσθ' ὑποδεξίη· πολέεσσι δ' ἀνάσσεις.
Πολλῶν δ' ἀγρομένων, τῷ πείσεαι, ὅς κεν ἀρίστην
Βουλὴν βουλεύσῃ· μάλα δὲ χρεὼ πάντας Ἀχαιοὺς 75
Ἐσθλῆς καὶ πυκινῆς, ὅτι δηΐοι ἐγγύθι νηῶν
Καίουσιν πυρὰ πολλά· τίς ἂν τάδε γηθήσειεν;
Νὺξ δ' ἤδ' ἠὲ διαῤῥαίσει στρατὸν, ἠὲ σαώσει.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.
Ἐκ δὲ φυλακτῆρες σὺν τεύχεσιν ἐσσεύοντο, 80
Ἀμφί τε Νεστορίδην Θρασυμήδεα, ποιμένα λαῶν,
Ἠδ' ἀμφ' Ἀσκάλαφον καὶ Ἰάλμενον, υἷας Ἄρηος,
Ἀμφί τε Μηριόνην, Ἀφαρῆά τε Δηΐπυρόν τε,
Ἠδ' ἀμφὶ Κρείοντος υἱὸν, Δυκομήδεα δῖον.
Ἕπτ' ἔσαν ἡγεμόνες φυλάκων, ἑκατὸν δὲ ἑκάστῳ 85
Κοῦροι ἅμα στεῖχον, δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες·
Κὰδ δὲ μέσον τάφρου καὶ τείχεος ἵζον ἰόντες·
Ἔνθα δὲ πῦρ κήαντο, τίθεντο δὲ δόρπον ἕκαστος.
Ἀτρεΐδης δὲ γέροντας ἀολλέας ἦγεν Ἀχαιῶν
Ἐς κλισίην, παρὰ δέ σφι τίθει μενοεικέα δαῖτα. 90
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔραν ἕντο,
Τοῖς ὁ γέρων πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν,
Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
Ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν· 95
Ἀτρεΐδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ' ἄρξομαι· οὕνεκα πολλῶν
Λαῶν ἐσσι ἄναξ, καί τοι Ζεὺς ἐγγυάλιξεν
Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσι βουλεύῃσθα.
Τῷ σε χρὴ πέρι μὲν φάσθαι ἔπος, ἠδ' ἐπακοῦσαι, 100
Κρῆῆναι δὲ καὶ ἄλλῳ, ὅτ' ἄν τινα θυμὸς ἀνώγῃ
Εἰπεῖν εἰς ἀγαθόν· σέο δ' ἕξεται, ὅττι κεν ἄρχῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.

---

[72] Ἡμάτιαι], καθημέραν. Διότι ὄχι μόνον ἔκπαλαι ἡ Θρᾴκη ἦτον οἰνοφόρος, ὅθεν καὶ ὁ Μαρωνείτης καὶ ὁ Θάσιος οἶνος ἐφημίζοντο· ἀλλὰ καὶ μέρη τινὰ τῆς ἀντιπέραν Θρᾳκικῆς χερσονήσου ἐκαλλιέργουν οἱ Ἕλληνες. [75] Ὑποδεξίη], ἀφθονία πρὸς ὑποδεξίωσιν. Σεσημείωται δὲ τὸ ξι μακρὸν διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ μέτρου, ὅθεν καί τινες τῶν ἀρχαίων τὸ ἔγραφον διὰ τοῦ ε ι. παρδλ. Ἰλ. Α, 205. [75] Χρεὼ πάντας], ἐνν. βουλῆς ἔχει ἡ ἱκάνει. [76] Τὰ δὲ] , ἐλλ. τῆς Διᾶ. [80] Ἐκ.. ἐσσεύοντο], ἐξήρχοντο τοῦ τείχους. [81] Νεςορίδην], ὀρθῶς ὁ υἱὸς τοῦ εἰσηγησαμένου τὴν βουλὴν κατατάττεται πρῶτος. [87] Καδ... ἵζον], κατὰ ἵζον, ἐκαθέσθησαν. [89] Ἀολλέας ἦγεν], συνήθροισε. [91] Φαίνετο], οὐχὶ Ἐδόκει, ἀλλ' Ἀπεφαίνετο, παθητικῶς, ἀνέλαμπε. [99] Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας], τὴν ἐκτελεστικὴν καὶ τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, ὡς ἤθελεν εἰπεῖν τις τῶν σημερινῶν νομολόγων.

100, 101, 102) Σὲ πρὸ πάντων (πέρι) χρὴ καὶ λέγειν καὶ ἀκούειν ἢ πράττειν τὸ ἀγαθόν. [102] Σέο δ' ἕξ. κτλ.], εἰς σὲ ἀνενεχθήσεται, ὅτι ἂν προσμιμνῇ ὡς συμφερότερον.

Οὐ γάρ τις νόον ἄλλος ἀμείνονα τῶδε νοήσει,
Οἷον ἐγὼ νοέω, ἡμὲν πάλαι, ἠδ' ἔτι καὶ νῦν, 105
Ἐξέτι τοῦ, ὅτε, Διογενὲς, Βρισηΐδα κούρην
Χωομένου Ἀχιλῆος ἔδης κλισίηθεν ἀπούρας·
Οὔτι καθ' ἡμέτερόν γε νόον· μάλα γάρ τοι ἔγωγε
Πόλλ' ἀπεμυθεόμην· σὺ δὲ, σῷ μεγαλήτορι θυμῷ
Εἴξας, ἄνδρα φέριστον, ὃν ἀθάνατοί περ ἔτισαν, 110
Ἠτίμησας· ἑλὼν γὰρ ἔχεις γέρας· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
Φραζώμεσθ', ὥς κέν μιν ἀρεσσάμενοι πεπίθωμεν
Δώροισιν τ' ἀγανοῖσιν, ἔπεσσί τε μειλιχίοισιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Ὦ γέρον, οὔτι ψεῦδος ἐμὰς ἄτας κατέλεξας. 115
Ἀασάμην, οὐδ' αὐτὸς ἀναίνομαι· ἀντί νυ πολλῶν
Λαῶν ἐστὶν ἀνὴρ, ὅντε Ζεὺς κῆρι φιλήσῃ·
Ὡς νῦν τοῦτον ἔτισε, δάμασσε δὲ λαὸν Ἀχαιῶν.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην, φρεσὶ λευγαλέῃσι πιθήσας,
Ἄψ ἐθέλω ἀρέσαι, δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄποινα. 120
Ὑμῖν δ' ἐν πάντεσσι περικλυτὰ δῶρ' ὀνομήνω·
Ἑπτ' ἀπύρους τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα,
Αἴθωνας δὲ λέβητας ἐείκοσι, δώδεκα δ' ἵππους
Πηγοὺς, ἀθλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.
Οὔ κεν ἀλήϊος εἴη ἀνὴρ, ᾧ τόσσα γένοιτο, 125
Οὐδέ κεν ἀκτήμων ἐριτίμοιο χρυσοῖο,
Ὅσσα μοι ἠνείκαντο ἀέθλια μώνυχες ἵπποι.
Δώσω δ' ἑπτὰ γυναῖκας, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυίας,
Λεσβίδας, ἃς, ὅτε Λέσβον ἐϋκτιμένην ἕλεν αὐτὸς,
Ἐξελόμην, αἳ κάλλει ἐνίκων φῦλα γυναικῶν. 130
Τὰς μέν οἱ δώσω· μετὰ δ' ἔσσεται, ἣν τότ' ἀπηύρων

---

106 Ἐξέτι τοῦ], ἐξ ἐκείνου ἔτι τοῦ χρόνου, ὅτε. — Διογενὲς], ἐν ἄλλοις γράφεται κατὰ γενικὴν Διογενεὺς=Διογενοῦς, ἀναφερόμενον εἰς τὸ Ἀχιλῆος. 107 Ἔδης ἀπούρας], ἰδιωτισμὸς, (κοινῶς) τὴν πῆρες καὶ πᾶς. 108 Οὔτι καθ' ἡμέτερόν γε νόον], οὐχὶ συναινοῦντος ἐμοῦ. 109 Ἀπεμυθεόμην], γράφεται καὶ Ἀπεμυθευόμην, ἀπηγόρευον. 115 Ψεῦδος] ἐπιρρηματικῶς ἀντὶ Ψευδῶς, κατὰ ψεῦδος.— Ἄτας], ἁμαρτήματα. 116 Ἀασάμην], ἐσφάλην, ἥμαρτον. Τὸ δὲ α τῆς πρώτης συλλαβῆς ἐνταῦθα μὲν, καθὰ καὶ ἐν τοῖς πλείοσι, μακρόν· ἐν δὲ στίχῳ 737, τὸ ἀνάπαλιν, βραχὺ μὲν τοῦτο, μακρὸν δὲ τὸ μετ' αὐτὸ, διὰ τὸ μέτρον. —Ἀντὶ πολλῶν ἐστιν], πολλῶν ἀντάξιος. 117 Κῆρι φιλήσῃ], ἐκ καρδίας ἀγαπήσῃ.

122 Ἕπτ' ἀπύρους τρίποδας], καινουργεῖς, ἀμεταχειρίστους, ἢ· κατεσκευασμένους οὐχὶ πρὸς χρῆσιν, ἀλλὰ πρὸς στολισμὸν τοῦ οἴκου. — Τάλαντα], ἄλλα, καὶ πολὺ μικρότερα, παρὰ τὰ Ἀττικὰ, καθὼς φαίνεται ἐν τῷ ἐπιταφίῳ τοῦ Πατρόκλου (Ἰλ. Ψ, 269), ὅπου εἰς τὸν τέταρτον νικητὴν προτίθενται ὡς ἄθλον «δύο χρυσοῖο τάλαντα». 123 Αἴθωνας λέβητας], λαμπροὺς, γεγανωμένους. 124 Πηγοὺς], εὐπαγεῖς, εὐτραφεῖς. — Οἳ ἀέθλ. ποσσ. ἄρ.], ἑρμηνεία τοῦ Ἀθλοφόρους. 127 Ἠνείκαντο], ἠνέγκαντο. 128 Ἑπτὰ γ.] ὁ Ὅμηρος μεταχειρίζεται συχνάκις τὰ Ἑπτὰ καὶ τὰ Ἐννέα, ἀντὶ τοῦ Πολλά. Γνωστὸν δὲ ᾖ ἄλλως τὸ τίμιον τοῦ Ἑπτὰ ἀριθμοῦ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. —Ἀμύμονα], ἄμεμπτα. 129 Λεσβίδας], περίφημοι ἦσαν ἔκπαλαι αἱ Λεσβίδες διὰ τὸ κάλλος των, τοῦ ὁποίου καὶ ἀγὼν ἤγετο τὰ λεγόμενα Καλλιστεῖα, ἐν τῷ τῆς Ἥρας τεμένει. Γνωστὸν δὲ ἐπίσης ᾖ ὅτι ἐδυσφημοῦντο ἐπὶ ἀκολασίᾳ, ὅθεν καὶ ὁ Κωμικὸς Φερεκράτης, τὸν στίχον τοῦτον τοῦ Ὁμήρου παρῳδῶν, ἐπιφέρει: «Καλόν γε δῶρον ἕπτ' ἔχειν λαικαστρίας».

Κούρην Βρισῆος· καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι,
Μήποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι ἠδὲ μιγῆναι,
Ἦ θέμις ἀνθρώπων πέλει, ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν.
Ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέσσεται· εἰ δέ κεν αὖτε 135
Ἄστυ μέγα Πριάμοιο θεοὶ δώωσ' ἀλαπάξαι,
Νῆα ἅλις χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ νηησάσθω
Εἰσελθών, ὅτε κεν δατεώμεθα λῆΐ' Ἀχαιοί.
Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας ἐείκοσιν αὐτὸς ἑλέσθω,
Αἴκε μετ' Ἀργείην Ἑλένην κάλλιστα ἔωσιν. 140
Εἰ δέ κεν Ἄργος ἱκοίμεθ' Ἀχαιϊκὸν, οὔθαρ ἀρούρης,
Γαμβρός κέν μοι ἔοι· τίσω δέ μιν ἶσον Ὀρέστῃ,
Ὅς μοι τηλύγετος τρέφεται θαλίῃ ἔνι πολλῇ.
Τρεῖς δέ μοί εἰσι θύγατρες ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ,
Χρυσόθεμις καὶ Λαοδίκη καὶ Ἰφιάνασσα· 145
Τάων ἥν κ' ἐθέλῃσι φίλην ἀνάεδνον ἀγέσθω
Πρὸς οἶκον Πηλῆος· ἐγὼ δ' ἐπὶ μείλια δώσω
Πολλὰ μάλ', ὅσσ' οὔπω τις ἑῇ ἐπέδωκε θυγατρί·
Ἑπτὰ δέ οἱ δώσω εὐναιόμενα πτολίεθρα,
Καρδαμύλην, Ἐνόπην τε, καὶ Ἱρὴν ποιήεσσαν, 150
Φηράς τε ζαθέας, ἠδ' Ἄνθειαν βαθύλειμον,
Καλήν τ' Αἰπειαν καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν.
Πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἁλὸς νέαται Πύλου ἠμαθόεντος·
Ἐν δ' ἄνδρες ναίουσι πολύρρηνες, πολυβοῦται,
Οἵ κέ ἑ δωτίνῃσι, θεὸν ὡς, τιμήσουσιν, 155
Καί οἱ ὑπὸ σκήπτρῳ λιπαρὰς τελέουσι θέμιστας·
Ταῦτά κέ οἱ τελέσαιμι, μεταλλήξαντι χόλοιο.
Δμηθήτω· Ἀΐδης τοι ἀμείλιχος ἠδ' ἀδάμαστος·
Τοὔνεκα καί τε βροτοῖσι θεῶν ἔχθιστος ἁπάντων·

---

135 Τῆς εὐνῆς] τῆς ἑαυτῆς εὐνῆς. 137 Νηησάσθω], σωρευσάτω ἐκ τοῦ Νηέω.

140 Μετ' Ἑλένην], ὡς τῆς Ἑλένης πάσας γυναῖκας ὑπερεχούσης ἐπὶ κάλλει. 141 Ἄργος Ἀχαϊκὸν], πρὸς διαστολὴν τοῦ Πελασγικοῦ, τοῦ ἐν Θεσσαλίᾳ. — Οὔθαρ ἀρούρης], τὸ παχύτατον, εὐφορώτατον, ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ μαστοῦ (οὔθατος). 143 Θαλίῃ], περιουσία.

145 Λαοδίκη], ἡ παρὰ τοῖς Τραγικοῖς Ἠλέκτρα, ὡς καὶ Ἰφιάνασσα ἡ παρ' αὐτοῖς Ἰφιγένεια, ἥτις καὶ ἐκ τούτου φαίνεται ὅτι δὲν ἐθυσιάσθη ἐν Αὐλίδι. 146 Φίλην], φιλῶν φιλοῦσαν, σύζυγον ἀγαπητήν. — Ἀνάεδνον], χωρὶς νὰ δώσῃ ἀντ' αὐτῆς τὰ συνήθως τότε διδόμενα παρὰ τοῦ γαμβροῦ εἰς τὸν πενθερὸν Ἕδνα, ἀντὶ τῶν ὁποίων ἔδιδεν οὗτος εἰς τὸν γαμβρὸν τὰ Μείλια, τὸ παρ' ἡμῖν Τράχωμα. 147 Ἐπὶ μείλια], ὁ Ἀρίσταρχος, ἐὰν πιςεύσωμεν τοὺς Σχολιαστὰς, ἔγραψεν Ἐπιμείλια, κατὰ τὸ Ἐπιφέρνια. Ὀρθότερον ὅμως τὸ Ἐπιδώσω μείλια, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ἐν τῷ ἑπομένῳ στίχῳ Ἐπέδωκε. 150 Καρδαμύλην], μόνη αὕτη ἡ πόλις ἐκ τῶν ἑπτὰ τούτων διέσωσε 3000 ἤδη ἔτη τὸ ὄνομά της.— Ἱρὴν], ψιλοῦται, ὡς διάφορον τοῦ Ἱρή, ἱερά. 151 Ζαθέας], ἴσως διὰ τοὺς ναούς της. 152 Αἰπειαν], κατά τινας, ἡ Μεθώνη, κειμένη ἐπὶ λόφου, ὅθεν καὶ τὸ ὄνομά της. 153 Νέαται], συνήθως τὸ ἐκλαμβάνουσιν ὡς ῥῆμα, καὶ τὸ ἐξηγοῦσι: Κατῴκηνται. Ἀλλ' ὀρθότερον νὰ ἐξηγηθῇ ὡς ὄνομα, ἔσχαται (τῶν περὶ τὴν Πύλον). Εὕρηται δὲ γραφόμενον καὶ Κέαται.

156 Διπαρὰς τελέουσι θέμ.] πλουσίως (λαμπροὺς) τελέσουσι φόρους. 157 Μεταλλήξαντι], τὸ διπλοῦν λλ διὰ τὸ μέτρον. 158 Δμηθήτω], πραϋνθήτω, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν θυμοειδῶν καὶ ἀγερώχων ἵππων. 159 Βροτ. θ. ἔχθ.], ἀποτρόπαιος, ὅθεν καὶ βωμὸς Ἅιδου ἐ. ὀνομάζεται πόλει ὅρκοτο πλὴν εἰ μήκου ἐν Πελοποννήσῳ.

Οἴῃ δ' οὐκ ἔῤῥεξε Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
Ἦ λάθετ', ἢ οὐκ ἐνόησεν· ἀάσατο δὲ μέγα θυμῷ·
Ἣ δὲ χολωσαμένη, δῖον γένος, Ἰοχέαιρα,
Ὤρσεν ἔπι χλούνην σῦν ἄγριον, ἀργιόδοντα,
Ὃς κακὰ πόλλ' ἔρδεσκεν ἔθων Οἰνῆος ἀλωήν· 540
Πολλὰ δ' ὅγε προθέλυμνα χαμαὶ βάλε δένδρα μακρὰ
Αὐτῇσιν ῥίζῃσι καὶ αὐτοῖς ἄνθεσι μήλων.
Τὸν δ' υἱὸς Οἰνῆος ἀπέκτεινεν Μελέαγρος,
Πολλέων ἐκ πολίων θηρήτορας ἀνδρας ἀγείρας
Καὶ κύνας· οὐ μὲν γάρ κ' ἐδάμη παύροισι βροτοῖσιν· 545
Τόσσος ἔην, πολλοὺς δὲ πυρῆς ἐπέβησ' ἀλεγεινῆς.
Ἣ δ' ἀμφ' αὐτῷ θῆκε πολὺν κέλαδον καὶ ἀϋτὴν,
Ἀμφὶ συὸς κεφαλῇ καὶ δέρματι λαχνήεντι,
Κουρήτων τε μεσηγὺ καὶ Αἰτωλῶν μεγαθύμων.
Ὄφρα μὲν οὖν Μελέαγρος ἀρηΐφιλος πολέμιζεν, 550
Τόφρα δὲ Κουρήτεσσι κακῶς ἦν· οὐδ' ἐδύναντο
Τείχεος ἔκτοσθεν μίμνειν, πολέες περ ἐόντες.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Μελέαγρον ἔδυ χόλος, ὅς τε καὶ ἄλλων
Οἰδάνει ἐν στήθεσσι νόον, πύκα περ φρονεόντων·
Ἤτοι ὁ μητρὶ φίλῃ Ἀλθαίῃ χωόμενος κῆρ, 555
Κεῖτο παρὰ μνηστῇ ἀλόχῳ, καλῇ Κλεοπάτρῃ,
Κούρῃ Μαρπήσσης καλλισφύρου Εὐηνίνης,
Ἰδεώ θ', ὃς κάρτιστος ἐπιχθονίων γένετ' ἀνδρῶν
Τῶν τότε· — καί ῥα ἄνακτος ἐναντίον εἵλετο τόξον
Φοίβου Ἀπόλλωνος, καλλισφύρου εἵνεκα νύμφης· 560
Τὴν δὲ τότ' ἐν μεγάροισι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Ἀλκυόνην καλέεσκον ἐπώνυμον, οὕνεκ' ἄρ' αὐτῆς
Μήτηρ, ἀλκυόνος πολυπενθέος οἶτον ἔχουσα,
Κλαῖ', ὅτε μιν ἑκάεργος ἀνήρπασε Φοῖβος Ἀπόλλων·—

---

537 Ἦ.. ἢ..] ἀσύνδετον ἐπεξηγηματικόν· ἢ ἐννοήσας ὅτι ἔπρεπεν, ἐπελάθετο ὕστερον· ἢ οὐδόλως ἀπ' ἀρχῆς ἐνόησε. Τὸ δὲ Ἦ οὐκ, ὑφ' ἓν, ἀντὶ μιᾶς συλλαβῆς, ὡς καὶ ἐν τῷ, Ἦ οὐκ ἅλις (Ἰλ. Ε, 349). 538 Δῖον γένος], Διὸς θυγάτηρ.—Ἰοχέαιρα], ἡ Ἄρτεμις, ὡς τῶς ἕοῖς (βέλεσι) χαίρουσα. 539 Ὤρσεν ἔπι], κατ' ἀναστρφ. ἀντὶ Ἐπῶρσεν, ἐπαφῆκε.— Χλούνην] τὸ ἐξηγοῦσι διαφόρως: τὸ πιθανώτερον φαίνεται Μονόρχης, ἐπιμ. Μονιός, ἄγριος.

540 Ἔθων], ἔθει (συνήθως) ἐπιφοιτῶν, συχνάζων. 544 Προθέλυμνα], πρόῤῥιζα ἢ ἀλλεπάλληλα. 545] συνήθως ἀποδίδουσι τὸ Μήλων εἰς τὸ Ἄνθεσιν· ἀλλ' ἴσως ἀποδοτέον μᾶλλον εἰς τὸ Δένδρεα. Τὸ δὲ Μήλων, ἀντὶ ὀπωρικῶν, ἀκροδρύων ἐν γένει, ὡς ἀπὸ τοῦ ἐκλεκτοτέρου αὐτῶν εἴδους. 546 Πυρῆς ἐπέβησ'], ἐφόνευσεν, ὡς ἐκ τοῦ ἐπακολουθοῦντος.

547 Ἀμφ' αὐτῷ] τῷ νεκρῷ τοῦ συὸς, κατὰ τό: « Αὐτοὺς δ' ἐλώρια τεῦχε κύνεσσι », τὸ ὁποῖον ἐξηγεῖ σαφέστερον ὁ ἑπόμενος στίχος. 548 Ἀμφὶ συὸς κεφαλῇ καὶ δέρματι], διότι ταῦτα συνέθεντο ἐξελεῖν ὡς ἀριστεῖα τῷ πρώτως βαλόντι τὸν σῦν, καὶ λαβὼν αὐτὰ ὁ Μελέαγρος, ἐδωρήσατο τῇ Ἀταλάντῃ. 554 Οἰδάνει], μεταβατ., φουσκόνει, ἐπαίρει, παρβλ. 646.— Πύκα φρονεόντων], πυκνῶς φρονούτων, πάνυ φρονίμων, ὅθεν καὶ Πυκιναὶ φρένες.

557 Εὐηνίνης], πατρωνυμ., θυγατρὸς τοῦ Εὐήνου, βασιλέως τῆς Αἰτωλίας. 558 Ἰδεω], τοῦ Ἴδα, υἱοῦ τοῦ Ἀφαρέως ἢ τοῦ Ποσειδῶνος. 560 Νύμφη], τῆς Μαρπήσσης, τὴν ὁποίαν ἤθελε νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ ὁ Ἀπόλλων. 564 Τὴν δὲ], τὴν Κλεοπάτραν. 565] Ἴδε περὶ τῆς Ἀλκυόνης τὴν Μυθολογ.

Φράζευ, ὅπως Δαναοῖσιν ἀλεξήσεις κακὸν ἦμαρ.
Ὦ πέπον, ἦ μὲν σοίγε πατὴρ ἐπετέλλετο Πηλεὺς
Ἤματι τῷ, ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπεν
Τέκνον ἐμόν, κάρτος μὲν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη
Δώσουσ', αἴ κ' ἐθέλωσι· σὺ δὲ μεγαλήτορα θυμὸν 255
Ἴσχειν ἐν στήθεσσι· φιλοφροσύνη γὰρ ἀμείνων·
Ἀηγέμεναι δ' ἔριδος κακομηχάνου, ὄφρα σε μᾶλλον
Τίωσ' Ἀργείων ἠμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες.
Ὡς ἐπέτελλ' ὁ γέρων· σὺ δὲ λήθεαι. ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
Παύε', ἔα δὲ χόλον θυμαλγέα. σοὶ δ' Ἀγαμέμνων 260
Ἄξια δῶρα δίδωσι, μεταλλήξαντι χόλοιο.
Εἰ δὲ, σὺ μέν μευ ἄκουσον, ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω,
Ὅσσα τοι ἐν κλισίῃσιν ὑπέσχετο δῶρ' Ἀγαμέμνων·
Ἑπτ' ἀπύρους τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα,
Αἴθωνας δὲ λέβητας ἐείκοσι, δώδεκα δ' ἵππους 265
Πηγοὺς, ἀθλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο·
Οὔ κεν ἀλήϊος εἴη ἀνὴρ, ᾧ τόσσα γένοιτο,
Οὐδέ κεν ἀκτήμων ἐριτίμοιο χρυσοῖο,
Ὅσσ' Ἀγαμέμνονος ἵπποι ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο!
Δώσει δ' ἑπτὰ γυναῖκας, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυίας, 270
Λεσβίδας, ἃς, ὅτε Λέσβον ἐϋκτιμένην ἕλες αὐτὸς,
Ἐξέλεθ', αἳ τότε κάλλει ἐνίκων φῦλα γυναικῶν.
Τὰς μέν τοι δώσει, μετὰ δ' ἔσσεται, ἣν τότ' ἀπηύρα
Κούρην Βρισῆος· καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμεῖται,
Μήποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι, ἠδὲ μιγῆναι, 275
Ἣ θέμις ἐστὶν, ἄναξ, ἤτ' ἀνδρῶν ἤτε γυναικῶν.
Ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέσσεται· εἰ δέ κεν αὖτε
Ἄστυ μέγα Πριάμοιο θεοὶ δώωσ' ἀλαπάξαι,
Νῆα ἅλις χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ νηήσασθαι,
Εἰσελθὼν, ὅτε κεν δατεώμεθα λῆϊ' Ἀχαιοί. 280
Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας ἐείκοσιν αὐτὸς ἑλέσθαι,
Αἵ κε μετ' Ἀργείην Ἑλένην κάλλισται ἔωσιν.
Εἰ δέ κεν Ἄργος ἱκοίμεθ' Ἀχαϊκὸν, οὖθαρ ἀρούρης,
Γαμβρός κέν οἱ ἔοις· τίσει δέ σε ἶσον Ὀρέστῃ,
Ὃς οἱ τηλύγετος τρέφεται θαλίῃ ἔνι πολλῇ. 285
Τρεῖς δέ εἰσι θύγατρες ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ,
Χρυσόθεμις καὶ Λαοδίκη καὶ Ἰφιάνασσα·
Τάων ἥν κ' ἐθέλῃσθα, φίλην ἀνάεδνον ἄγεσθαι
Πρὸς οἶκον Πηλῆος· ὃ δ' αὖτ' ἐπὶ μείλια δώσει
Πολλὰ μάλ', ὅσσ' οὔπω τις ἑῇ ἐπέδωκε θυγατρί. 290

255, 256 Σὺ δέ. . ἴσχειν], ἐνν. μέμνησο, ἢ ὅρα, ἤ τι ὅμοιον. 257 Κακομηχάνου], διότι εἶνα καὶ ἀγαθὴ ἔρις, ἴδε τὸν Ἡσίοδον. 262 Εἰ δὲ], ἐνν. βούλει, παρβλ. 263 263 Ἐν κλισίῃσιν], ἐν τῇ σκηνῇ του. 279 Νηήσασθαι], ἐνν. ἕξεις.

Ἑπτὰ δέ τοι δώσει εὐναιόμενα πτολίεθρα,
Καρδαμύλην, Ἐνόπην τε καὶ Ἱρὴν ποιήεσσαν,
Φηράς τε ζαθέας ἠδ' Ἄνθειαν βαθύλειμον,
Καλήν τ' Αἰπειαν καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν.
Πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἁλὸς νέαται Πύλου ἠμαθόεντος· 295
Ἐν δ' ἄνδρες ναίουσι πολυῤῥήνες, πολυβοῦται,
Οἵ κέ σε δωτίνῃσι, θεὸν ὡς, τιμήσουσιν,
Καί τοι ὑπὸ σκήπτρῳ λιπαρὰς τελέουσι θέμιστας.
Ταῦτά κέ τοι τελέσειε, μεταλλήξαντι χόλοιο.
Εἰ δέ τοι Ἀτρείδης μὲν ἀπήχθετο κηρόθι μᾶλλον, 300
Αὐτὰς καὶ τοῦ δῶρα· σὺ δ' ἄλλους περ Παναχαιοὺς
Τειρομένους ἐλέαιρε κατὰ στρατόν, οἵ σε, θεὸν ὡς,
Τίσουσ'· ἦ γάρ κέ σφι μάλα μέγα κῦδος ἄροιο.
Νῦν γάρ χ' Ἕκτορ' ἕλοις, ἐπεὶ ἂν μάλα τοι χεδὸν ἔλθοι,
Λύσσαν ἔχων ὀλοήν· ἐπεὶ οὔτινά φησιν ὁμοῖον 305
Οἱ ἔμεναι Δαναῶν, οὓς ἐνθάδε νῆες ἔνεικαν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Διογενὲς Δαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Χρὴ μὲν δὴ τὸν μῦθον ἀπηλεγέως ἀπρειπεῖν,
Ἥπερ δὴ φρονέω τε, καὶ ὡς τετελεσμένον ἔσται· 310
Ὡς μή μοι τρύζητε παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος.
Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσιν,
Ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δὲ εἴπῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα·
Οὔτ' ἔμεγ' Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα πεισέμεν οἴω, 315
Οὔτ' ἄλλους Δαναούς· ἐπεὶ οὐκ ἄρα τις χάρις ἦεν
Μάρνασθαι δηΐοισιν ἐπ' ἀνδράσι νωλεμὲς αἰεί.
Ἴση μοῖρα μένοντι, καὶ εἰ μάλα τις πολεμίζοι·
Ἐν δὲ ἴῃ τιμῇ ἠμὲν κακὸς ἠδὲ καὶ ἐσθλός·
Κάτθαν' ὁμῶς τ' ἀργὸς ἀνὴρ, ὅ τε πολλὰ ἐοργώς, 320
Οὐδέ τί μοι περίκειται, ἐπεὶ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
Αἰεὶ ἐμὴν ψυχὴν παραβαλλόμενος πολεμίζειν.
Ὡς δ' ὄρνις ἀπτῆσι νεοσσοῖσι προφέρῃσιν
Μάστακ', ἐπεί κε λάβῃσι, κακῶς δ' ἄρα οἱ πέλει αὐτῇ·

---

300 Κηρόθι], ἐγκαρδίως. 304 Νῦν γάρ], πρότερον γάρ ἐκρύπτετο ἐν τῷ τείχει.
309 Ἀπηλεγέως ἀπρειπεῖν], ἐλευθέρως (ἀσυστόλως, ἀποτόμως) ἀρνήσασθαι. 310] Ἐν Ἕλλοις γράφεται Κρανέῳ. 311 Τρύζητε], μουρμουρύζητε, παρρνοχλεῖτε πολυλογοῦντες, ἐκ μεταφορᾶς τῶν τρυγόνων. 312 Γάρ], αἰτιολογία τοῦ Ἀπηλεγέως. — Ὁμῶς], ὁμοίως. —Ἀΐδαο πύλῃσιν], περιφραστικῶς ἀντὶ Τῷ ᾅδῃ (τῷ θανάτῳ), ἀπὸ τοῦ μέρους τὸ ὅλον· καθὼς καὶ τὸ τοῦ Εὐαγγελίου (Ματθ. ιϛ', 18) «Πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς (τῆς ἐκκλησίας)», δηλ. ἀθάνατος (αἰωνία) διαμενεῖ. 313 315] Οὔτε τὸν Ἀγαμέμν. οὔτε τὲς ἄλλους Δαν. πείσειν ἐμὲ νομίζω. 317 Μάρνασθαι], ἐπὶ τῷ μ. 319 Μένοντι], ἀργοῦντι, ὑπαινίττεται δὲ τὸν Ἀγαμέμνονα, τὸ ὁποῖον ἐκφράζει σαφέστερον κατωτέρω ϛίχ. 332. 319 ἴῃ], μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ, ὁμοίᾳ. 321 Περίκειται], περισσότερον ἀπόκειται. 322 Παραβαλλόμενος], ἀφειδῶν, διακινδυνεύων. 324 Μάστακα], τροφὴν μεμασημένην. Ὁ Δούκας λέγει,

Ὡς καὶ ἐγὼ πολλὰς μὲν ἀΰπνους νύκτας ἴαυον, 325
Ἤματα δ' αἱματόεντα διέπρησσον πολεμίζων,
Ἀνδράσι μαρνάμενος ὀάρων ἕνεκα σφετεράων.
Δώδεκα δὴ σὺν νηυσὶ πόλεις ἀλέπαξ' ἀνθρώπων,
Πεζὸς δ' ἕνδεκά φημι κατὰ Τροίην ἐρίβωλον·
Τάων ἐκ πασέων κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλὰ 330
Ἐξελόμην, καὶ πάντα φέρων Ἀγαμέμνονι δόσκον
Ἀτρεΐδῃ· ὁ δ' ὄπισθε μένων παρὰ νηυσὶ θοῇσιν,
Δεξάμενος, διὰ παῦρα δασάσκετο, πολλὰ δ' ἔχεσκεν.
Ἄλλα δ' ἀριστήεσσι δίδου γέρα καὶ βασιλεῦσιν·
Τοῖσι μὲν ἔμπεδα κεῖται, ἐμεῦ δ' ἀπὸ μούνου Ἀχαιῶν 335
Εἵλετ', ἔχει δ' ἄλοχον θυμαρέα· τῇ παριαύων
Τερπέσθω. τί δὲ δεῖ πολεμιζέμεναι Τρώεσσιν
Ἀργείους; τί δὲ λαὸν ἀνήγαγεν ἐνθάδ' ἀγείρας
Ἀτρεΐδης; ἦ οὐχ Ἑλένης ἕνεκ' ἠϋκόμοιο;
Ἦ μοῦνοι φιλέουσ' ἀλόχους μερόπων ἀνθρώπων 340
Ἀτρεῖδαι; ἐπεὶ ὅστις ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ ἐχέφρων,
Τὴν αὐτοῦ φιλέει καὶ κήδεται· ὡς καὶ ἐγὼ τὴν
Ἐκ θυμοῦ φίλεον, δουρικτητήν περ ἐοῦσαν.
Νῦν δ' ἐπεὶ ἐκ χειρῶν γέρας εἵλετο, καί μ' ἀπάτησεν,
Μή μευ πειράτω, εὖ εἰδότος· οὐδέ με πείσει. 345
Ἀλλ', Ὀδυσεῦ, σὺν σοί τε καὶ ἄλλοισιν βασιλεῦσιν
Φραζέσθω, νήεσσιν ἀλεξέμεναι δηΐον πῦρ.
Ἦ μὲν δὴ μάλα πολλὰ πονήσατο νόσφιν ἐμεῖο,
Καὶ δὴ τεῖχος ἔδειμε, καὶ ἤλασε τάφρον ἐπ' αὐτῷ
Εὐρεῖαν, μεγάλην, ἐν δὲ σκόλοπας κατέπηξεν· 350
Ἀλλ' οὐδ' ὣς δύναται σθένος Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
Ἴσχειν. ὄφρα δ' ἐγὼ μετ' Ἀχαιοῖσιν πολέμιζον,
Οὐκ ἐθέλεσκε μάχην ἀπὸ τείχεος ὀρνύμεν Ἕκτωρ,
Ἀλλ' ὅσον ἐς Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἵκανεν·
Ἔνθα ποτ' οἶον ἔμιμνε, μόγις δέ μευ ἔκφυγεν ὁρμήν. 355
Νῦν δ', ἐπεὶ οὐκ ἐθέλω πολεμιζέμεν Ἕκτορι δίῳ,
Αὔριον ἱρὰ Διὶ ῥέξας καὶ πᾶσι θεοῖσιν,
Νηήσας εὖ νῆας, ἐπὴν ἅλαδε προερύσσω,
Ὄψεαι, ἤν ἐθέλῃσθα, καὶ αἴ κέν τοι τὰ μεμήλῃ,

ὅτι εἰς τὰ Ἰωάννινα ὀνομάζεται μέχρι σήμερον Μάσταξ εἶδος ἀκρίδος. 326 Αἱματόεντα], φόνων πλήρῃ. 327 Ὀάρων ἕνεκα σφετεράων], διὰ τὰς γυναῖκας αὐτῶν (τῶν ἀνδρῶν).
333 Διὰ παῦρα δασ.], διαδασέσκετο, κατὰ τιμῆσιν, διεμοίραζεν. 341 Ἐπεί], αἰτιολογία τῆς ὑπεννοουμένης ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως: Οὐχὶ μόνοι οὗτοι. 343 Εὖ εἰδότος], καλῶς γνωρίζοντος αὐτόν. 346 Σὺν σοί τε καὶ ἄλλοισιν], τοῦτο ἀναφέρει εἰς τὸν λόγον τοῦ Ἀγαμέμν. «Παρ' ἔμοι γε καὶ ἄλλοι», Ἰλ. Α, 175. 348] Εἰρωνεία. Καὶ ἐννοεῖ ὅτι, ἐν ὅσῳ ἤμην ἐγὼ παρὼν, δὲν εἶχεν ἀνάγκην τάφρου καὶ τείχους. 355 Οὐκ ἐθέλεσκε], κατ' εὐφημ., ἵνα μὴ εἴπῃ Οὐκ ἐτόλμα. 354 Φηγόν], δύω φηγοὶ ἀναφέρονται περὶ τὴν Τροίαν, ὧν ὑπὸ τὴν μίαν μὲν ἦτον βωμὸς τοῦ Διός, ὑπὸ τὴν ἑτέραν δὲ ὁ τάφος τοῦ Ἴλου. 355 Ἔνθα αἰὲν], ἐκεῖ μόνον. 356. 360] πρωθυστέρως τὰ πλεῖστα: Νῦν δέ, ἐπὴν, μὴ θέλων πολεμῆ-

Πολλά τε καὶ χαρίεντα, κακὸν δ' ἤμυνε καὶ αὖτως.
Ἀλλὰ σὺ μή τοι ταῦτα νόει φρεσὶ, μηδέ σε δαίμων 600
Ἐνταῦθα τρέψειε, φίλος· κάκιον δέ κεν εἴη,
Νηυσὶν κειομένῃσιν ἀμυνέμεν· ἀλλ' ἐπὶ δώροις
Ἔρχεο· ἶσον γάρ σε θεῷ τίσουσιν Ἀχαιοί.
Εἰ δέ κ' ἄτερ δώρων πόλεμον φθισήνορα δύῃς,
Οὐκέθ' ὁμῶς τιμῆς ἔσεαι, πόλεμόν περ ἀλαλκών. 605
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Φοῖνιξ, ἄττα γεραιὲ, διοτρεφὲς, οὔτι με ταύτης
Χρεὼ τιμῆς— φρονέω δὲ τετιμῆσθαι Διὸς αἴσῃ—
Ἢ μ' ἕξει παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, εἰσόκ' ἀϋτμὴ
Ἐν στήθεσσι μένῃ, καί μοι φίλα γούνατ' ὀρώρῃ. 610
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Μή μοι σύγχει θυμὸν ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων,
Ἀτρείδῃ ἥρωϊ φέρων χάριν· οὐδέ τί σε χρὴ
Τὸν φιλέειν, ἵνα μή μοι ἀπέχθηται φιλέοντι·
Καλόν τοι σὺν ἐμοὶ τὸν κήδειν, ὅς κ' ἐμὲ κήδῃ. 615
Ἴσον ἐμοὶ βασίλευε, καὶ ἥμισυ μείρεο τιμῆς.
Οὗτοι δ' ἀγγελέουσι, σὺ δ' αὐτόθι λέξεο μίμνων
Εὐνῇ ἔνι μαλακῇ· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένῃφιν
Φρασσόμεθ', ἤ κε νεώμεθ' ἐφ' ἡμέτερ', ἤ κε μένωμεν.
Ἦ, καὶ Πατρόκλῳ ὅγ' ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε σιωπῇ 620
Φοίνικι στορέσαι πυκινὸν λέχος, ὄφρα τάχιστα
Ἐκ κλισίης νόστοιο μεδοίατο. τοῖσι δ' ἄρ' Αἴας
Ἀντίθεος Τελαμωνιάδης μετὰ μῦθον ἔειπεν·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἴομεν· οὐ γάρ μοι δοκέει μύθοιο τελευτὴ 625
Τῇδέ γ' ὁδῷ κρανέεσθαι· ἀπαγγεῖλαι δὲ τάχιστα
Χρὴ μῦθον Δαναοῖσι, καὶ οὐκ ἀγαθόν περ ἐόντα,
Οἳ που νῦν ἕαται ποτιδέγμενοι. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Ἄγριον ἐν στήθεσσι θέτο μεγαλήτορα θυμόν·
Σχέτλιος, οὐδὲ μετατρέπεται φιλότητος ἑταίρων, 630
Τῆς, ᾗ μιν παρὰ νηυσὶν ἐτίομεν ἔξοχον ἄλλων·
Νηλής· καὶ μέν τίς τε κασιγνήτοιο φονῆος
Ποινὴν ἢ οὗ παιδὸς ἐδέξατο τεθνηῶτος·

μίας· τοῦτο γὰρ ἐνταῦθα σημαίνει ὁ θυμός. 599 Καὶ αὖτως], ἄλλοι γρφ. Καὶ οὕτως, ἢ χωρὶς δώρων. 600 Ταῦτα], ἅπερ ὁ Μελέαγρος. 601 Ἐνταῦθα], εἰς τοιαύτην κατάστασιν. 605 Τιμῆς], κατὰ κρσ. ἐκ τοῦ Τιμήεις, ἔντιμος. 608 Διὸς αἴσῃ], ἀποφάσει. 609 Ἀϋτμὴ], πνοή. 615 Κήδειν] βλάπτειν. 616 Μείρεο], ἀπολάμβανε, συμμερίζου. 619] Ἐν ᾧ ἀνωτέρω προεῖπεν ὅτι Πρωϊαίτατα ἀποπλεύσει, ἐδῷ ἀφήνει τὸ πρᾶγμα εἰς σκέψιν, δίδων ἐλπίδα τινὰ εἰς τοὺς πρέσβεις. —Ἐφ' ἡμέτερ'], ἐνν. δώματα, κοινόν. εἰς τὰ ἴδια. 620 Ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε] ἐπένευσε ταῖς ὀφρύσι. 621 622 Ὄφρα.. Ἐκ κλισίης νόστοιο μεδοίατο], ἵνα φροντίζωσιν (ὁ Ὀδυσσεὺς ἢ ὁ Αἴας) τῆς ἀπὸ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ ἐπιστροφῆς (ἀναχωρήσεως). 625 Τελευτὴ], ὁ σκοπὸς, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐντολῆς μας. 630 Σχέτλιος], σκληρός. — Μετατρέπεται], φροντίζει. 635 Ποινὴν], ἀντίποινον, ἐξαγορὰν τοῦ φόνου, κατὰ τὴν τότε συνήθειαν.

Αἴθ' ἑκατόμπυλοί εἰσι, διηκόσιοι δ' ἀν' ἑκάστην
Ἀνέρες ἐξοιχνεῦσι σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν·
Οὐδ' εἴ μοι τόσα δοίη, ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε, 385
Οὐδέ κεν ὧς ἔτι θυμὸν πείσει' Ἀγαμέμνων,
Πρίν γ' ἀπὸ πᾶσαν ἐμοὶ δόμεναι θυμαλγέα λώβην.
Κούρην δ' οὐ γαμέω Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο·
Οὐδ' εἰ χρυσείῃ Ἀφροδίτῃ κάλλος ἐρίζοι,
Ἔργα δ' Ἀθηναίῃ γλαυκώπιδι ἰσοφαρίζοι, 390
Οὐδέ μιν ὥς γαμέω· ὁ δ' Ἀχαιῶν ἄλλον ἑλέσθω,
Ὅστις οἵ τ' ἐπέοικε, καὶ ὃς βασιλεύτερός ἐστιν.
Ἤν γὰρ δή με σώσι θεοὶ καὶ οἴκαδ' ἵκωμαι,
Πηλεὺς θήν μοι ἔπειτα γυναῖκα γαμέσσεται αὐτός·
Πολλαὶ Ἀχαιΐδες εἰσὶν ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε, 395
Κοῦραι ἀριστήων, οἵτε πτολίεθρα ῥύονται·
Τάων ἥν κ' ἐθέλωμι φίλην ποιήσομ' ἄκοιτιν.
Ἔνθα δέ μοι μάλα πολλὸν ἐπέσσυτο θυμὸς ἀγήνωρ,
Γήμαντι μνηστὴν ἄλοχον, εὐνεῦαν ἄκοιτιν,
Κτήμασι τέρπεσθαι, τὰ γέρω ἐκτήσατο Πηλεύς. 400
Οὐ γὰρ ἐμοὶ ψυχῆς ἀντάξιον, οὐδ' ὅσα φασὶν
Ἴλιον ἐκτῆσθαι, εὐναιόμενον πτολίεθρον,
Τὸ πρὶν ἐπ' εἰρήνης, πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν·
Οὐδ' ὅσα λάϊνος οὐδὸς ἀφήτορος ἐντὸς ἐέργει,
Φοίβου Ἀπόλλωνος, Πυθοῖ ἔνι πετρηέσσῃ. 405
Ληϊστοὶ μὲν γάρ τε βόες καὶ ἴφια μῆλα,
Κτητοὶ δὲ τρίποδές τε καὶ ἵππων ξανθὰ κάρηνα·
Ἀνδρὸς δὲ ψυχὴ πάλιν ἐλθεῖν οὔτε λεϊστὴ

---

383 Ἑκατόμπυλοι], οὐχὶ ὅτι εἶχον ἑκατὸν ἀκριβῶς πύλας, ἀλλὰ τὸ μέγεθος τῆς πόλεως βουλόμενος ἐνδείξασθαι. Πολλαχοῦ γὰρ παρ' αὐτῷ τὸ Ἑκατὸν ἀντὶ τοῦ Πολλά.

384 Διηκόσιοι ἀν' ἑκάστην Ἀνέρες ἐξοιχνεῦσιν σὺν ἵππ. Ψ.], 20,000 ἱππεῖς. Τοῦτο πιστοῦται καὶ ὁ Μωϋσῆς (Ἔξοδ. ιΔ'.) λέγων περὶ τοῦ Φαραὼ ὅτι » Ἔζευξε τὰ ἅρματα αὐ» τοῦ.. καὶ ἔλαβεν ἑξακόσια ἅρματα ἐκλεκτὰ, καὶ πᾶσαν τὴν ἵππον τῶν Αἰγυπτίων καὶ » τριστάτας ἐπὶ πάντων ». 385 Τόσα.. ὅσα], ἀποτελοῦσιν ἡ ψ. καὶ ἡ κ. 386 Πείσει'], πείσειε, εὐκτ., ἄλλοι γρφ. κατὰ μέλλ. Πείσει. 387] Πρὶν ἀποδοῦναί μοι πᾶσαν λώβην, πρὶν λάβω παρ' αὐτοῦ ἐκδίκησιν πάσης τῆς γενομένης μοι βλάβης (ἀτιμίας).

389 Κάλλος ἐρίζοι], ἀμιλλᾶται (ἐξισοῦται) κατὰ τὸ κάλλος.

392 Βασιλεύτερος], κύριος μεγαλητέρου (παρὰ τὸ ἐρὸν) βασιλείου. 394 Θὴν], πάντως. —Γαμέσσεται], μνηστεύσεται ὡς γαμετήν. Ὁ Ἀρίσταρχος ἔγραψε: Γε μάσσεται.

395 Ἑλλάδα τε Φθίην τε], Ἑλλὰς ἐνταῦθα πᾶσα ἡ Θεσσαλία ἤ, καθὼς λέγομεν τῶρφ, ἢ στερεὰ Ἑλλὰς κατὰ τὸ: Ἀν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος· Φθία δὲ, ὡς μέρος τῆς καθόλου Ἑλλάδος, τὸ βασίλειον τοῦ Πηλέως, παρβλ. 447 καὶ 478. 399 Μνηστὴν], νόμιμον. — Εὐνεῦαν], ἁρμόζουσάν μοι. 401 Οὐ γὰρ κτλ.], προσποιεῖται ἐνταῦθα φιλοψυχίαν, κατειρωνευόμενος τοῦ Ἀγαμέμνονος. 402 Λάϊνος οὐδὸς], ἀντὶ Ναὸς, ἀπὸ μέρους τὸ ὅλον. Ἐνοεῖ δὲ τὸν τέταρτον ναὸν τῶν Δελφῶν, ὃν ὁ Τροφώνιος καὶ Ἀγαμήδης λίθινον ἔκτισαν τῷ 1200 πρὸ Χ., οὗτινος πυρποληθέντος τῷ 547 πρὸ Χ. (Ὀλυμπ. νή), τὸν πέμπτον ναὸν ᾠκοδομήσαντο οἱ Ἀμφικτύονες ἀπὸ τῶν ἱερῶν χρημάτων, ἴδε Παυσ. Γ', ς.—Ἀφήτορος], τοῦ τοξικοῦ, ἀπὸ τοῦ ἀφιέναι τὰ βέλη. 406 407 Ληϊστοὶ μέν.. Κτητοὶ δὲ], τὸ μὲν δι' ἁρπαγῆς, τὸ δὲ διὰ νομίμου ἀποκτήσεως. — Ἴφια] παχέα. 407 Ἵππων κάρηνα], περιφρ. ἀντὶ Ἵπποι, καθὼς καὶ ἡμεῖς κοινῶς λέγομεν: Τόσα κεφάλια ζῶα. 408 Πάλιν ἐλθεῖν], ἐπανελθεῖν, ὥστε ἐπαν. 408 409 Οὔτε λεϊστὴ, οὔθ' ἑλετὴ], οὔτε διὰ τῆς βίας, οὔτε οἰκειοθελῶς

Οὔθ' ἑλετὴ, ἐπεὶ ἄρ κεν ἀμείψεται ἕρκος ὀδόντων.
Μήτηρ γάρ τέ μέ φησι θεὰ, Θέτις ἀργυρόπεζα, 410
Διχθαδίας Κῆρας φερέμεν θανάτοιο τέλοσδε.
Εἰ μὲν κ' αὖθι μένων Τρώων πόλιν ἀμφιμάχωμαι,
Ὤλετο μέν μοι νόστος, ἀτὰρ κλέος ἄφθιτον ἔσται·
Εἰ δέ κεν οἴκαδ' ἵκωμι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ὤλετό μοι κλέος ἐσθλὸν, ἐπὶ δηρὸν δέ μοι αἰὼν 415
Ἔσσεται, οὐδέ κέ μ' ὦκα τέλος θανάτοιο κιχείη.
Καὶ δ' ἂν τοῖς ἄλλοισιν ἐγὼ παραμυθησαίμην
Οἴκαδ' ἀποπλείειν· ἐπεὶ οὐκέτι δήετε τέκμωρ
Ἰλίου αἰπεινῆς· μάλα γὰρ ἔθεν εὐρύοπα Ζεὺς
Χεῖρα ἑὴν ὑπερέσχε, τεθαρσήκασι δὲ λαοί. 420
Ἀλλ' ὑμεῖς μὲν ἰόντες, ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν
Ἀγγελίην ἀπόφασθε· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων,
Ὄφρ' ἄλλην φράζωνται ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ἀμείνω,
Ἥ κέ σφιν νῆάς τε σόῃ καὶ λαὸν Ἀχαιῶν
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇς· ἐπεὶ οὔ σφισιν ἥδε γ' ἑτοίμη, 425
Ἣν νῦν ἐφράσσαντο, ἐμεῦ ἀπομηνίσαντος.
Φοῖνιξ δ' αὖθι παρ' ἄμμι μένων κατακοιμηθήτω,
Ὄφρα μοι ἐν νήεσσι φίλην ἐς πατρίδ' ἕπηται
Αὔριον, ἤν ἐθέλῃσιν· ἀνάγκῃ δ' οὔτι μιν ἄξω.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ, 430
Μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀπέειπεν.
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε γέρων ἱππηλάτα Φοῖνιξ,
Δάκρυ' ἀναπρήσας· περὶ γὰρ δίε νηυσὶν Ἀχαιῶν·
Εἰ μὲν δὴ νόστον γε μετὰ φρεσὶ, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
Βάλλεαι, οὐδέ τι πάμπαν ἀμύνειν νηυσὶ θοῇσιν 435
Πῦρ ἐθέλεις ἀΐδηλον, ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῷ·
Πῶς ἂν ἔπειτ' ἀπὸ σεῖο, φίλον τέκος, αὖθι λιποίμην
Οἶος; σοὶ δέ μ' ἔπεμπε γέρων ἱππηλάτα Πηλεὺς
Ἤματι τῷ, ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπεν
Νήπιον, οὔπω εἰδόθ' ὁμοιΐου πολέμοιο, 440
Οὐδ' ἀγορέων, ἵνα τ' ἄνδρες ἀριπρεπέες τελέθουσιν.
Τοὔνεκά με προέηκε διδασκέμεναι τάδε πάντα,

ληπτή. [436] Θανάτοιο τέλοσδε], εἰς τέλος θανάτου, εἰς θάνατον. [438] Ἵκωμι], ἄλλοι Ἱκοίμι καὶ ἄλλοι Ἵκωμαι. [437] Παραμυθησαίμην], παραινέσαιμι. [439] Δήετε], εὑρήσετε.
[440] Ἔθεν], αὐτῆς, τῆς Ἰλίου. [422] Ἀπόφασθε], ἀπαρνήθητε ὡς ἐξ ἐμοῦ τὴν ἀγγελ. — Τὸ γὰρ κτλ.] αἰτιολογεῖ τὸ διατὶ νὰ δώσωσι λογον τῆς πρεσβείας των εἰς τοὺς ἀριστεῖς μᾶλλον παρὰ τὸν Ἀγαμέμνονα. [425] Ἥδε], αὕτη ἡ βουλή. [426] Ἀπομηνίσαντος], ἀμετατρέπεστως (εἰς ὑπερβολὴν) θυμωθέντος. [427] Κατακοιμ.], περιττεύει ἡ πρόθεσις.
[433] Ἀναπρήσας], ἀναβαλὼν, ἀθρόον ἀναδούς. [437] Αὖθι], αὐτόθι, ἐνταῦθα. [440] Νήπιον], νεώτατον.— Εἰδότα πτολέμοιο], εἰδήμονα.—Ὁμοιΐου], ὁμοίως ἀμφοτέροις τοῖς πολεμοῦσι χαλεποῦ, ἢ ἐπίσης δδήλου, ὡς καὶ τὸ γῆρας καὶ τὸν θάνατον εἶπεν ὁμοίϊον. Σεσημείωται δὲ τὸ ἵ τῆς παραληγούσης ὡς μακρόν. [441] ὅθεν καὶ Κυδιάνειραν μονολεκτικῶς ἀποκαλεῖ ἀλλοῦ τὴν ἀγοράν.

Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναί, πρηκτῆρά τε ἔργων.
Ὡς ἄν ἔπειτ' ἀπὸ σεῖο, φίλον τέκος, οὐκ ἐθέλοιμι
Λείπεσθ', οὐδ' εἴ κέν μοι ὑποσταίη θεὸς αὐτὸς, 445
Γῆρας ἀποξύσας, θήσειν νέον ἡβώοντα,
Οἷον ὅτε πρῶτον λίπον Ἑλλάδα καλλιγύναικα,
Φεύγων νείκεα πατρὸς Ἀμύντορος Ὀρμενίδαο·
Ὅς μοι παλλακίδος περιχώσατο καλλικόμοιο·
Τὴν αὐτὸς φιλέεσκεν, ἀτιμάζεσκε δ' ἄκοιτιν, 450
Μητέρ' ἐμήν· ἡ δ' αἰὲν ἐμὲ λισσέσκετο γούνων
Παλλακίδι προμιγῆναι, ἵν' ἐχθήρειε γέροντα.
Τῇ πιθόμην καὶ ἔρεξα· πατὴρ δ' ἐμὸς αὐτίκ' ὀϊσθεὶς,
Πολλὰ κατηρᾶτο, στυγεράς δ' ἐπεκέκλετ' Ἐρινῦς,
Μήποτε γούνασιν οἷσιν ἐφέσσεσθαι φίλον υἱόν, 455
Ἐξ ἐμέθεν γεγαῶτα· θεοὶ δ' ἐτέλειον ἐπαρὰς,
Ζεὺς τε καταχθόνιος καὶ ἐπαινὴ Περσεφόνεια.
Τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατακτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ·
Ἀλλά τις ἀθανάτων παῦσεν χόλον, ὅς ῥ' ἐνὶ θυμῷ
Δήμου θῆκε φάτιν καὶ ὀνείδεα πόλλ' ἀνθρώπων· 460
Ὡς μὴ πατροφόνος μετ' Ἀχαιοῖσιν καλεοίμην.
Ἔνθ' ἐμοὶ οὐκέτι πάμπαν ἐρητύετ' ἐν φρεσὶ θυμὸς
Πατρὸς χωομένοιο κατὰ μέγαρα στρωφᾶσθαι.
Ἦ μὲν πολλὰ ἕταιροι καὶ ἀνεψιοὶ ἀμφὶς ἐόντες
Αὐτοῦ λισσόμενοι κατερήτυον ἐν μεγάροισιν· 465
Πολλὰ δὲ ἴφια μῆλα καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς
Ἔσφαζον, πολλοὶ δὲ σύες θαλέθοντες ἀλοιφῇ
Εὐόμενοι τανύοντο διὰ φλογὸς Ἡφαίστοιο·
Πολλὸν δ' ἐκ κεράμων μέθυ πίνετο τοῖο γέροντος.
Εἰνάνυχες δέ τοι ἀμφ' αὐτῷ παρὰ νύκτας ἴαυον· 470

445] Παροιμιώδης ἐγένετο ὁ στίχος οὗτος διὰ τὴν ὁποίαν ἐκφράζει ἀναντίῤῥητον ἀλήθειαν· διότι, καὶ κατὰ τὸ εὐαγγέλιον, « Ὃς ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας ». 444 Ὡς], οὕτως ἄρα, ἑπομένως. 445 Ὑποσταίη], ὑποσχεθῇ. 446 Ἀποξύσας] μεταφορικὴ ἡ λέξις, διὰ τὴν τραχύτητα τοῦ γεροντικοῦ δέρματος.—Θήσειν], ποιήσειν, ἀναδείξειν. 447 Ἑλλάδα], πόλιν τῆς Θεσσαλίας, τὸ ἄλλως Ὀρμένιον τῆς Μαγνησίας ἡ τῆς Φωκίδος, ᾗ ἄλλως Ἐλεὼν, ἴδε Στράβ. Θ', 670, ἡ 302. 448 Νείκεα], τὴν ὀργὴν, τὰς ἐπιπλήξεις. — Ὀρμενίδαο], υἱοῦ τοῦ Ὀρμένου, τοῦ Κερκάφου, τοῦ Αἰόλου. 451 Ἐμὲ λισσέσκετο γούνων], ἡ γεν. ἐλλειπτ. τῆς διὰ, ἁπτομένη τῶν γ. 452 Προμιγ.], κατά τινας μὲν, περιττεύει ἡ πρόθεσις· κατὰ τὸν Εὐσάθ. ὅμως, σημαίνει τὸ πρὸ τοῦ γέροντος. 453 Τῇ], τῇ μητρί. — Ὀϊσθεὶς], ὑπονοήσας. Παντοῦ ἀλλοῦ μεταχειρίζεται τὸ μέσον Ὀϊσάμενος. 455 Ἐφέσσεσθαι], ἐπικαθίσεσθαι, μέσ. ἐκ τοῦ Ἐφέζομαι. 457 Ζεὺς καταχθόνιος], ὁ Πλούτων.—Ἐπαινὴ], ἐπαινετὴ, κατ' εὐφημισμὸν ἢ ἀντίφρασιν ἀντὶ Φευκτέα, Ἀποτρόπαιος, κατὰ τὸ Νῆε μικρὰν αἰνεῖν=παραιτεῖν. 460 Δήμου φάτιν], καθὼς λέγομεν σήμερον, τὴν κοινὴν γνώμην. 463 Ἐρητύετο], ἐκρατεῖτο. 465 Στρωφᾶσθαι], ἀναςρέφεσθαι. 464 Ἕταιροι], ἑταῖροι.—Ἀνεψιοὶ], ἐξάδελφοι. —Ἀμφὶς ἐόντες], περιςοιχοῦντές με. 466 Εἰλίποδας ἕλικας], ἴδε περὶ τῶν ἐπιθέτων τούτων τὰ Λεξικά. 468 Εὐόμενοι], περιφλογιζόμενοι, (χυδ.) τσουρεφλιζόμενοι ἵνα μαδηθῶσι. —Τανύοντο διὰ φλογὸς], ἠπλόνοντο ἐπὶ τοῦ πυρὸς ἵνα ὀπτηθῶσι, παρβλ. 213. 469 Ἐκ κεράμων], ἐκ τῶν πίθων. 470 Παρὰ. . ἴαυον], παρ' ἐμοὶ ἐκοιμῶντο παραφυλάττοντες. Τὸ δὲ Νύκτας φαίνεται πλεονάζον μετὰ

Οἳ μὲν ἀμειβόμενοι φυλακὰς ἔχον· οὐδέ ποτ' ἔσβη
Πῦρ, ἕτερον μὲν ὑπ' αἰθούσῃ εὐερκέος αὐλῆς,
Ἄλλο δ' ἐνὶ προδόμῳ πρόσθεν θαλάμοιο θυράων.
Ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη μοι ἐπήλυθε νὺξ ἐρεβεννή,
Καὶ τότ' ἐγὼ θαλάμοιο θύρας πυκινῶς ἐραρυίας 475
Ῥῆξας ἐξῆλθον, καὶ ὑπέρθορον ἕρκιον αὐλῆς
Ῥεῖα, λαθὼν φύλακάς τ' ἄνδρας, δμωάς τε γυναῖκας.
Φεῦγον ἔπειτ' ἀπάνευθε δι' Ἑλλάδος εὐρυχόροιο,
Φθίην δ' ἐξικόμην ἐριβώλακα, μητέρα μήλων,
Ἐς Πηλῆα ἄναχθ'· ὁ δέ με πρόφρων ὑπέδεκτο, 480
Καί με φίλησ', ὡσεί τε πατὴρ ὃν παῖδα φιλήσῃ
Μοῦνον, τηλύγετον, πολλοῖσιν ἐπὶ κτεάτεσσιν·
Καί μ' ἀφνειὸν ἔθηκε, πολὺν δέ μοι ὤπασε λαόν·
Ναῖον δ' ἐσχατιὴν Φθίης, Δολόπεσσιν ἀνάσσων.
Καί σε τοσοῦτον ἔθηκα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ, 485
Ἐκ θυμοῦ φιλέων· ἐπεὶ οὐκ ἐθέλεσκες ἅμ' ἄλλῳ
Οὔτ' ἐς δαῖτ' ἰέναι, οὔτ' ἐν μεγάροισι πάσασθαι,
Πρίν γ' ὅτε δή σ' ἐπ' ἐμοῖσιν ἐγὼ γούνεσσι καθίσας,
Ὄψου τ' ἄσαιμι προταμὼν καὶ οἶνον ἐπισχών·
Πολλάκι μοι κατέδευσας ἐπὶ στήθεσσι χιτῶνα 490
Οἴνου, ἀποβλύζων ἐν νηπιέῃ ἀλεγεινῇ.
Ὣς ἐπὶ σοὶ μάλα πολλ' ἔπαθον καὶ πολλ' ἐμόγησα,
Τὰ φρονέων, ὅ μοι οὔτι θεοὶ γόνον ἐξετέλειον
Ἐξ ἐμεῦ· ἀλλὰ σὲ παῖδα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Ποιεύμην, ἵνα μοί ποτ' ἀεικέα λοιγὸν ἀμύνῃς. 495
Ἀλλ', Ἀχιλεῦ, δάμασον θυμὸν μέγαν· οὐδέ τί σε χρὴ
Νηλεὲς ἦτορ ἔχειν· στρεπτοὶ δέ τε καὶ θεοὶ αὐτοί,
Τῶνπερ καὶ μείζων ἀρετὴ τιμή τε βίη τε.
Καὶ μὲν τοὺς θυέεσσι καὶ εὐχωλῆς ἀγανῇσιν,
Λοιβῇ τε κνίσῃ τε, παρατρωπῶσ' ἄνθρωποι 500
Λισσόμενοι, ὅτε κέν τις ὑπερβήῃ καὶ ἁμάρτῃ.
Καὶ γάρ τε Λιταί εἰσι Διὸς κοῦραι μεγάλοιο,
Χωλαί τε, ῥυσαί τε, παραβλῶπές τ' ὀφθαλμώ·
Αἳ ῥά τε καὶ μετόπισθ' Ἄτης ἀλέγουσι κιοῦσαι.

τὸ Εἰνάνυχες, καθὼς ᾗ τὸ οἶνον ἐνοινοχοεῦντες ('Οδ. Γ, 472) ᾗ Ποδάνιπτρα ποδῶν ('Οδ. Τ, 343). 478 Δι' Ἑλλάδος], πάλιν ἐδῷ τῆς Θεσσαλίας, ἴδε 395. 479 Μητέρα μήλων], γόνιμον προβάτων. 484 Ἐσχατιὴν Φθίης], τὰ πρὸς δυσμὰς ἄκρα τῆς Φθιώτιδος. 485 Τοσοῦτον ἔθηκα], τόσον μέγαν ἀνέδειξα (κοιν. σὲ ἔκαμα). 488 Γούνεσσι], ἄλλοι γρφ. γούνασσι, ᾗ ἄλλοι Γούνασι. 489 Ἄσαιμι], κορέσαιμι, ἐκ τοῦ Ἄδω, χορταίνω.—Ἐπισχὼν], κυριολεκτικῶς, πλησιάσας εἰς τὸ σκεῦος, παρόβλ. χ, 83. 490 Κατέδευσας], κατέδρεξας. 491 Ἀποβλύζων], ἀποζέζων, διὰ τὴν μικρότητα τοῦ ζόματος.—Ἀλεγεινῇ], ἐπιμόχθῳ, διὰ τὴν δυσκολίαν τῆς ἀνατροφῆς τῶν νηπίων. 495 Τὰ φρονέων, ὅ], Τοῦτο ἔχων κατὰ νοῦν, ὅτι. 497 Στρεπτοί], τρεπτοί, εὐμετάπειστοι. 498 Ἀρετὴ], ἀνδρία. 500 Παρατρωπῶσι] παρατρέπουσι, μεταπείθουσι. 501 Ὑπερβήῃ], παραβῇ. 502] Προσωποποιεῖ θαυμασῶς τὰς λιτάς. 503], διότι οἱ ἱκετεύοντες ᾗ βραδυποροῦσι ᾗ σκυθρωπάζουσι ᾗ πλαγίως βλέπουσιν, ὑπὸ συζυγίας. 504 Μετόπισθ' Ἄτης

Ἡ δ' Ἄτη σθεναρή τε καὶ ἀρτίπος, οὕνεκα πάσας 505
Πολλὸν ὑπεκπροθέει, φθάνει δέ τε πᾶσαν ἐπ' αἶαν
Βλάπτουσ' ἀνθρώπους· αἱ δ' ἐξακέονται ὀπίσσω.
Ὅς μέν τ' αἰδέσεται κούρας Διὸς ἄσσον ἰούσας,
Τὸν δὲ μέγ' ὤνησαν, καί τ' ἔκλυον εὐξαμένοιο·
Ὅς δέ κ' ἀνήνηται, καί τε στερεῶς ἀποείπῃ, 510
Λίσσονται δ' ἄρα ταίγε Δία Κρονίωνα κιοῦσαι
Τῷ Ἄτην ἅμ' ἕπεσθαι, ἵνα βλαφθεὶς ἀποτίσῃ.
Ἀλλ', Ἀχιλεῦ, πόρε καὶ σὺ Διὸς κούρῃσιν ἕπεσθαι
Τιμήν, ἥτ' ἄλλων περ ἐπιγνάμπτει νόον ἐσθλῶν.
Εἰ μὲν γὰρ μὴ δῶρα φέροι, τὰ δ' ὄπισθ' ὀνομάζοι 515
Ἀτρείδης, ἀλλ' αἰὲν ἐπιζαφελῶς χαλεπαίνοι,
Οὐκ ἂν ἔγωγέ σε μῆνιν ἀπορρίψαντα κελοίμην
Ἀργείοισιν ἀμυνέμεναι, κατέοῦσί περ ἔμπης·
Νῦν δ' ἅμα τ' αὐτίκα πολλὰ διδοῖ, τὰ δ' ὄπισθεν ὑπέσται·
Ἄνδρας δὲ λίσσεσθαι ἐπιπροέηκεν ἀρίστους 520
Κρινάμενος κατὰ λαὸν Ἀχαιικόν, οἵτε σοὶ αὐτῷ
Φίλτατοι Ἀργείων· τῶν μὴ σύγε μῦθον ἐλέγξῃς,
Μηδὲ πόδας· πρὶν δ' οὔτι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι.
Οὕτω καὶ τῶν πρόσθεν ἐπευθόμεθα κλέα ἀνδρῶν
Ἡρώων, ὅτε κέν τιν' ἐπιζάφελος χόλος ἵκοι· 525
Δωρητοί τε πέλοντο, παραῤῥητοί τ' ἐπέεσσιν.
Μέμνημαι τόδε ἔργον ἐγὼ πάλαι, οὔτι νέον γε,
Ὡς ἦν· ἐν δ' ὑμῖν ἐρέω πάντεσσι φίλοισιν.
Κουρῆτές τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοὶ μενεχάρμαι
Ἀμφὶ πόλιν Καλυδῶνα, καὶ ἀλλήλους ἐνάριζον· 530
Αἰτωλοὶ μὲν ἀμυνόμενοι Καλυδῶνος ἐραννῆς·
Κουρῆτες δὲ διαπραθέειν μεμαῶτες Ἄρηϊ.
Καὶ γὰρ τοῖσι κακὸν χρυσόθρονος Ἄρτεμις ὦρσεν
Χωσαμένη, ὅ οἱ οὔτι θαλύσια γουνῷ ἀλωῆς
Οἰνεὺς ῥέξ'· ἄλλοι δὲ θεοὶ δαίνυνθ' ἑκατόμβας· 535

ἀλέγουσι κιοῦσαι], ὁ Σχολ. λέγει ὅτι τὸ Κιοῦσαι εἶναι ἀντὶ τοῦ Κιεῖν, ᾗ τὸ ἑρμηνεύει· Φροντίζουσι νὰ βαδίζωσι κατόπιν τῆς Ἄτης, ἵνα ἐπανορθώσωσι τὰ ὑπ' αὐτῆς πραττόμενα δεινά. Ὀρθότερον νομίζω νὰ συνταχθῇ· Μετόπισθε κιοῦσαι, (περὶ τῆς) Ἄτης ἀλέγουσι.

505 Ἡ δ' Ἄτη.. ἀρτίπος] διότι τὸ κακὸν ἐκτελεῖται ταχύτερον. Δι' ἄλλον δὲ λόγον λέγει ἀλλαχοῦ (Ἰλ. Τ. 92) ὅτι τῆς Ἄτης εἶνε ἁπαλοὶ οἱ πόδες, δηλῶν ὅτι τὸ κακὸν ἔρχεται πολλάκις ἀνεπαισθήτως. — Πάσας] τὰς Λιτάς; 507 Αἳ δ'], αὐταὶ δὲ (αἱ Λιταί).

513 514] Πόρε τὸ ἕπεσθαι τιμὴν ταῖς Διὸς κόραις. 516 Ἐπιζαφελῶς], ἐπιμόνως.

522 Ἐλέγξῃς], ἀποδείξῃς ἀνισχύρους, ἀτιμάσῃς. 523 Μηδὲ πόδας], μηδὲ τὴν ἐνθάδε ἄφιξιν, τὸ συγκεκρ. ἀντὶ τοῦ ἀφῃρημ. — Πρὶν δ' οὔ τι νεμ. κεχολ.], πρὶν (γένωνται ταῦτα), οὐκ ἦν νεμεσητὸν τὸ κεχολῶσθαι. 526 Δωρητοί τε.. παραῤῥητοί τ' ἐπέεσσιν], δώροις καὶ ἔπεσι μεταβλητοί. 528 Ἐν ὑμῖν], ἐνώπιον ἢ ἐν ἐπηκόῳ ὑμῶν. 529 Κουρῆτες], οἱ κάτοικοι τῆς ἐν Αἰτωλίᾳ Πλευρῶνος.— Αἰτωλοί] οἱ κάτοικοι τῆς ἐν Αἰτωλίᾳ Καλυδῶνος.

534 Ὅ οἱ], ὅτι (διότι) αὐτῇ τῇ Ἀρτέμιδι. — Θαλύσια], ἔνν. ἱερὰ ἢ θύματα, τὰ ἐπὶ τῇ συγκομιδῇ τῶν καρπῶν τελούμενα, τὰ ἄλλως Συγκομιστήρια καὶ παρὰ τοῖς Ἀθην. Ἀλῷα. — Γουνῷ ἀλωῆς], ἐν τῷ γονιμωτέρῳ τῆς καλλιεργησίμου γῆς.

Οἴῃ δ' οὐκ ἔῤῥεξε Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
Ἦ λάθετ', ἢ οὐκ ἐνόησεν· ἀάσατο δὲ μέγα θυμῷ·
Ἦ δὲ χολωσαμένη, δῖον γένος, Ἰοχέαιρα,
Ὤρσεν ἔπι χλούνην σὺν ἄγριον, ἀργιόδοντα,
Ὃς κακὰ πόλλ' ἔρδεσκεν ἔθων Οἰνῆος ἀλωήν· 540
Πολλὰ δ' ὅγε προθέλυμνα χαμαὶ βάλε δένδρα μακρὰ
Αὐτῆσιν ῥίζῃσι καὶ αὐτοῖς ἄνθεσι μήλων.
Τὸν δ' υἱὸς Οἰνῆος ἀπέκτεινεν Μελέαγρος,
Πολλέων ἐκ πολίων θηρήτορας ἀνδρας ἀγείρας
Καὶ κύνας· οὐ μὲν γάρ κ' ἐδάμη παύροισι βροτοῖσιν· 545
Τόσσος ἔην, πολλοὺς δὲ πυρῆς ἐπέβησ' ἀλεγεινῆς.
Ἦ δ' ἀμφ' αὐτῷ θῆκε πολὺν κέλαδον καὶ ἀϋτήν,
Ἀμφὶ συὸς κεφαλῇ καὶ δέρματι λαχνήεντι,
Κουρήτων τε μεσηγὺ καὶ Αἰτωλῶν μεγαθύμων.
Ὄφρα μὲν οὖν Μελέαγρος ἀρηΐφιλος πολέμιζεν, 550
Τόφρα δὲ Κουρήτεσσι κακῶς ἦν· οὐδ' ἐδύναντο
Τείχεος ἔκτοσθεν μίμνειν, πολέες περ ἐόντες.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Μελέαγρον ἔδυ χόλος, ὅς τε καὶ ἄλλων
Οἰδάνει ἐν στήθεσσι νόον, πύκα περ φρονεόντων·
Ἤτοι ὁ μητρὶ φίλῃ Ἀλθαίῃ χωόμενος κῆρ, 555
Κεῖτο παρὰ μνηστῇ ἀλόχῳ, καλῇ Κλεοπάτρῃ,
Κούρῃ Μαρπήσσης καλλισφύρου Εὐηνίνης,
Ἰδεώ θ', ὃς κάρτιστος ἐπιχθονίων γένετ' ἀνδρῶν
Τῶν τότε· — καί ῥα ἄνακτος ἐναντίον εἵλετο τόξον
Φοίβου Ἀπόλλωνος, καλλισφύρου εἵνεκα νύμφης· 560
Τὴν δὲ τότ' ἐν μεγάροισι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Ἀλκυόνην καλέεσκον ἐπώνυμον, οὕνεκ' ἄρ' αὐτῆς
Μήτηρ, ἀλκυόνος πολυπενθέος οἶτον ἔχουσα,
Κλαῖ', ὅτε μιν ἑκάεργος ἀνήρπασε Φοῖβος Ἀπόλλων·—

---

537 Ἦ.. ἢ. .] ἀσύνδετον ἐπεξηγηματικόν· ἢ ἐνοήσας ὅτι ἔπρεπεν, ἐπελάθετο ὕστερον· ἢ οὐδόλως ἀπ' ἀρχῆς ἐνόησε. Τὸ δὲ Ἦ οὐκ, ὑφ' ἓν, ἀντὶ μιᾶς συλλαβῆς, ὡς καὶ ἐν τῷ, Ἦ οὐκ ἄλις (Ἰλ. Ε, 349). 538 Δῖον γένος], Διὸς θυγάτηρ.—Ἰοχέαιρα], ἡ Ἄρτεμις, ὡς τοῖς ἰοῖς (βέλεσι) χαίρουσα. 539 Ὤρσεν ἔπι], κατ' ἀναστρφ. ἀντὶ Ἐπῶρσεν, ἐπαφῆκε.— Χλούνην] τὸ ἐξηγοῦσι διαφόρως: τὸ πιθανώτερον φαίνεται Μονόρχης, ἐπμ. Μονιδς, ἄγριος.

540 Ἔθων], ἔθει (συνήθως) ἐπιφοιτῶν, συχνάζων. 541 Προθέλυμνα], πρόῤῥιζα ἢ ἀλλεπάλληλα. 542] συνήθως ἀποδίδουσι τὸ Μήλων εἰς τὸ Ἄνθεσιν· ἀλλ' ἴσως ἀποδοτέον μᾶλλον εἰς τὸ Δένδρεα. Τὸ δὲ Μήλων, ἀντὶ ὀπωρικῶν, ἀκροδρύων ἐν γένει, ὡς ἀπὸ τοῦ ἐκλεκτοτέρου αὐτῶν εἴδους. 546 Πυρῆς ἐπέβησ'], ἐφόνευσεν, ὡς ἐκ τοῦ ἐπακολουθοῦντος.

547 Ἀμφ' αὐτῷ] τῷ νεκρῷ τοῦ συὸς, κατὰ τὸ: « Αὐτοὺς δ' ἐλώρια τεῦχε κύνεσσι », τὸ ὁποῖον ἐξηγεῖ σαφέστερον ὁ ἑπόμενος στίχος. 548 Ἀμφὶ συὸς κεφαλῇ καὶ δέρματι], διότι ταῦτα συνέθεντο ἐξελεῖν ὡς ἀριστεῖα τῷ πρώτως βαλόντι τὸν σῦν, καὶ λαβὼν αὐτὰ ὁ Μελέαγρος, ἐδωρήσατο τῇ Ἀταλάντῃ. 553 Οἰδάνει], μεταβατ., φουσκόνει, ἐπαίρει, παρβλ. 646.— Πύκα φρονεόντων], πυκνῶς φρονούτων, πάνυ φρονίμων, ὅθεν καὶ Πυκιναὶ φρένες.

557 Εὐηνίνης], πατρωνυμ., θυγατρὸς τοῦ Εὐήνου, βασιλέως τῆς Αἰτωλίας. 558 Ἰδεω], τοῦ Ἴδα, υἱοῦ τοῦ Ἀφαρέως ἢ τοῦ Ποσειδῶνος. 560 Νύμφη], τῆς Μαρπήσσης, τὴν ὁποίαν ἤθελε νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ ὁ Ἀπόλλων. 564 Τὴν δέ], τὴν Κλεοπάτραν. 565] Ἴδε περὶ τῆς Ἀλκυόνης τὴν Μυθολογ.

Τῇ ὅγε παρκατέλεκτο, χόλον θυμαλγέα πέσσων, 565
Ἐξ ἀρέων μητρὸς κεχολωμένος, ἥ ῥα θεοῖσιν
Πόλλ' ἀχέουσ' ἠρᾶτο κασιγνήτοιο φόνοιο·
Πολλὰ δὲ καὶ γαῖαν πολυφόρβην χερσὶν ἀλοία,
Κικλήσκουσ' Ἀΐδην καὶ ἐπαινὴν Περσεφόνειαν,
Πρόχνυ καθεζομένη, δεύοντο δὲ δάκρυσι κόλποι, 570
Παιδὶ δόμεν θάνατον· τῆς δ' ἠεροφοῖτις Ἐρινὺς
Ἔκλυεν ἐξ Ἐρέβευσφιν, ἀμείλιχον ἦτορ ἔχουσα·
Τῶν δὲ τάχ' ἀμφὶ πύλας ὅμαδος καὶ δοῦπος ὀρώρει,
Ἠΰργων βαλλομένων· τὰν δὲ λίσσοντο γέροντες
Αἰτωλῶν, πέμπον δὲ θεῶν ἱερῆας ἀρίστους 475
Ἐξελθεῖν καὶ ἀμῦναι, ὑποσχόμενοι μέγα δῶρον.
Ὀππόθι πιότατον πεδίον Καλυδῶνος ἐραννῆς,
Ἔνθα μιν ἤνωγον τέμενος περικαλλὲς ἑλέσθαι,
Πεντηκοντόγυον· τὸ μὲν ἥμισυ οἰνοπέδοιο,
Ἥμισυ δὲ ψιλὴν ἄροσιν πεδίοιο ταμέσθαι. 580
Πολλὰ δέ μιν λιτάνευε γέρων ἱππηλάτα Οἰνεύς,
Οὐδοῦ ἐπεμβεβαὼς ὑψηρεφέος θαλάμοιο,
Σείων κολλητὰς σανίδας, γουνούμενος υἱόν·
Πολλὰ δὲ τόνγε κασίγνηται καὶ πότνια μήτηρ
Ἐλλίσσονθ'· ὁ δὲ μᾶλλον ἀναίνετο· πολλὰ δ' ἑταῖροι, 585
Οἵ οἱ κεδνότατοι καὶ φίλτατοι ἦσαν ἁπάντων·
Ἀλλ' οὐδ' ὣς τοῦ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον,
Πρίν γ' ὅτε δὴ θάλαμος πύκα βάλλετο· ταὶ δ' ἐπὶ πύργων
Βαῖνον Κουρῆτες, καὶ ἐνέπρηθον μέγα ἄστυ.
Καὶ τότε δὴ Μελέαγρον ἐΰζωνος παράκοιτις 590
Λίσσετ' ὀδυρομένη, καί οἱ κατέλεξεν ἅπαντα
Κήδε', ὅσ' ἀνθρώποισι πέλει, τῶν ἄστυ ἁλώῃ·
Ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει,
Τέκνα δέ τ' ἄλλοι ἄγουσι βαθυζώνους τε γυναῖκας.
Τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἀκούοντος κακὰ ἔργα· 595
Βῆ δ' ἰέναι, χροῖ δ' ἔντε' ἐδύσετο παμφανόωντα.
Ὡς ὁ μὲν Αἰτωλοῖσιν ἀπήμυνεν κακὸν ἦμαρ,
Εἴξας ᾧ θυμῷ· τῷ δ' οὐκέτι δῶρ' ἐτέλεσσαν

---

565 Τῇ ὅγε], τῇ Κλεοπάτρᾳ ὁ Μελέαγρος. 566 Χόλον πέσσων], διασκεδάζων τὸν θυμόν του, κοιν. ξεθυμαίνων, ἴδε ᾠ Α, 81. 567 Κασιγνήτοιο φόνοιο], τὸ Κασιγνήτου ἐπιθετικῶς, τοῦ ἀδελφικοῦ, κατὰ τὸ γυναῖκα μαζὸν (Ω, 58)· διότι οἱ φονευθέντες ἀδελφοὶ τῆς Ἀλθαίας ἦσαν πέντε· ἡ δὲ γενικὴ ἐλλειπτ. τῆς προθ. Περὶ ἡ Ἕνεκα. 568 Ἀλοία], ἔτυπτεν. Οὕτω γὰρ ηὔχοντο ταῖς καταχθονίοις θεαῖς. 570 Πρόχνυ], εἰς γόνυ. 574 Ἠεροφοῖτις], ὀφανής.
572 Ἐρέβευσφιν], Ἐρέβους, κατὰ πρόσθεσιν τοῦ φι ν. 573 Τῶν], τῶν Κουρήτων.—Ὀρώρει], ἐκινεῖτο, Ὄρνυμι. 579 Πεντηκοντόγυον], πεντήκοντα πλέθρων. 580 Ψιλὴν ἄροσιν], ἄδενδρον, πρὸς σπορὰν ἐπιτήδειον, ἀρόσιμον παρδλ. Ὀδυσ. Ι. 134. 583 Κολλητὰς σανίδας], τὰς θύρας (τὰ θυρόφυλλα) τοῦ θαλάμου.—Γουνούμενος], ἱκετεύων. 586 Κεδνότατοι], πάσης φροντίδος (κήδους, πολλοῦ λόγου) ἄξιοι. 595 Ἀμαθύνει], κατὰ μικρὸν δαπανᾷ, εἰς κόνιν (ἄμαθον) μεταβάλλει, καταναλίσκει. 598 Εἴξας ᾧ θυμῷ] νικηθεὶς ὑπὸ τῆς ἐρυτοῦ ἐπιθυ-

Πολλά τε καὶ χαρίεντα, κακὸν δ' ἤμυνε καὶ αὔτως.
Ἀλλὰ σὺ μή τοι ταῦτα νόει φρεσὶ, μηδέ σε δαίμων 600
Ἐνταῦθα τρέψειε, φίλος· κάκιον δέ κεν εἴη,
Νηυσὶν καιομένῃσιν ἀμυνέμεν· ἀλλ' ἐπὶ δώροις
Ἔρχεο· ἶσον γάρ σε θεῷ τίσουσιν Ἀχαιοί.
Εἰ δέ κ' ἄτερ δώρων πόλεμον φθισήνορα δύῃς,
Οὐκέθ' ὁμῶς τιμῆς ἔσεαι, πόλεμόν περ ἀλαλκών. 605
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Φοῖνιξ, ἄττα γεραιὲ, διοτρεφὲς, οὔτι με ταύτης
Χρεὼ τιμῆς— φρονέω δὲ τετιμῆσθαι Διὸς αἴσῃ—
Ἦ μ' ἕξει παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, εἰσόκ' ἀϋτμὴ
Ἐν στήθεσσι μένῃ, καί μοι φίλα γούνατ' ὀρώρῃ. 610
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Μή μοι σύγχει θυμὸν ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων,
Ἀτρεΐδῃ ἥρωϊ φέρων χάριν· οὐδέ τί σε χρὴ
Τὸν φιλέειν, ἵνα μή μοι ἀπέχθηται φιλέοντι·
Καλόν τοι σὺν ἐμοὶ τὸν κήδειν, ὅς κ' ἐμὲ κήδῃ. 615
Ἴσον ἐμοὶ βασίλευε, καὶ ἥμισυ μείρεο τιμῆς.
Οὗτοι δ' ἀγγελέουσι, σὺ δ' αὐτόθι λέξεο μίμνων
Εὐνῇ ἔνι μαλακῇ· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένῃφιν
Φρασσόμεθ', ἤ κε νεώμεθ' ἐφ' ἡμέτερ', ἤ κε μένωμεν.
Ἦ, καὶ Πατρόκλῳ ὄγ' ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε σιωπῇ 620
Φοίνικι στορέσαι πυκινὸν λέχος, ὄφρα τάχιστα
Ἐκ κλισίης νόστοιο μεδοίατο. τοῖσι δ' ἄρ' Αἴας
Ἀντίθεος Τελαμωνιάδης μετὰ μῦθον ἔειπεν·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἴομεν· οὐ γάρ μοι δοκέει μύθοιο τελευτὴ 625
Τῇδέ γ' ὁδῷ κρανέεσθαι· ἀπαγγεῖλαι δὲ τάχιστα
Χρὴ μῦθον Δαναοῖσι, καὶ οὐκ ἀγαθόν περ ἐόντα,
Οἳ που νῦν ἕαται ποτιδέγμενοι. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Ἄγριον ἐν στήθεσσι θέτο μεγαλήτορα θυμόν·
Σχέτλιος, οὐδὲ μετατρέπεται φιλότητος ἑταίρων, 630
Τῆς, ᾗ μιν παρὰ νηυσὶν ἐτίομεν ἔξοχον ἄλλων·
Νηλής· καὶ μέν τίς τε κασιγνήτοιο φονῆος
Ποινὴν ἢ οὗ παιδὸς ἐδέξατο τεθνηῶτος·

μίας· τοῦτο γὰρ ἐνταῦθα σημαίνει ὁ θυμός. 599 Καὶ αὔτως], ἄλλοι γρφ. Καὶ οὕτως, ἢ χωρὶς δώρων. 600 Ταῦτα], ἅπερ ὁ Μελέαγρος. 601 Ἐνταῦθα], εἰς τοιαύτην κατάστασιν. 603 Τιμῆς], κατὰ κρσ. ἐκ τοῦ Τιμήεις, ἔντιμος. 608 Διὸς αἴσῃ], ἀποφάσει. 609 Ἀϋτμὴ], πνοή. 615 Κήδειν] βλάπτειν. 616 Μείρεο], ἀπολάμβανε, συμμερίζου. 619] Ἐν ᾧ ἀνωτέρω προειπεν ὅτι Πρωϊαίτατα ἀποπλεύσει, ἐῷ ἀφήνει τὸ πρᾶγμα εἰς σκέψιν, δίδων ἐλπίδα τινὰ εἰς τοὺς πρέσβεις. — Ἐφ' ἡμέτερ'], ἐνν. δώματα, κοινότ. εἰς τὰ ἴδια. 620 Ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε] ἐπένευσε ταῖς ὀφρύσι. 621 622 Ὄφρα.. Ἐκ κλισίης νόστοιο μεδοίατο], ἵνα φροντίσωσιν (ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Αἴας) τῆς ἀπὸ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ ἐπιστροφῆς (ἀναχωρήσεως). 628 Τελευτὴ], ὁ σκοπὸς, τὸ ἀπατέλεσμα τῆς ἐντολῆς μας. 630 Σχέτλιος], σκληρός. — Μετατρέπεται], φροντίζει. 633 Ποινὴν], ἀντίποινον, ἐξαγορὰν τοῦ φόνου, κατὰ τὴν τότε συνήθειαν.

Καί ῥ' ὁ μὲν ἐν δήμῳ μένει αὐτοῦ, πόλλ' ἀποτίσας·
Τοῦ δέ τ' ἐρητύεται κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ,
Ποινὴν δεξαμένου· σοὶ δ' ἄλληκτόν τε κακόν τε
Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι θεοὶ θέσαν εἵνεκα κούρης
Οἴης· νῦν δέ τοι ἑπτὰ παρίσχομεν ἕξοχ' ἀρίστας,
Ἄλλα τε πόλλ' ἐπὶ τῇσι· σὺ δ' ἵλαον ἔνθεο θυμόν,
Αἴδεσσαι δὲ μέλαθρον· ὑπωρόφιοι δέ τοί εἰμεν 640
Πληθύος ἐκ Δαναῶν, μέμαμεν δέ τοι ἔξοχον ἄλλων
Κηδιστοί τ' ἔμεναι καὶ φίλτατοι, ὅσσοι Ἀχαιοί.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλεύς·
Αἴαν διογενὲς, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν,
Πάντα τί μοι κατὰ θυμὸν ἐείσαο μυθήσασθαι· 645
Ἀλλά μοι οἰδάνεται κραδίη χόλῳ, ὁππότ' ἐκείνων
Μνήσομαι, ὡς μ' ἀσύφηλον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν
Ἀτρείδης, ὡσεί τιν' ἀτίμητον μετανάστην.
Ἀλλ' ὑμεῖς ἔρχεσθε, καὶ ἀγγελίην ἀπόφασθε·
Οὐ γὰρ πρὶν πολέμοιο μεδήσομαι αἱματόεντος, 650
Πρίν γ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος, Ἕκτορα δῖον,
Μυρμιδόνων ἐπί τε κλισίας καὶ νῆας ἱκέσθαι,
Κτείνοντ' Ἀργείους, κατά τε σμύξαι πυρὶ νῆας·
Ἀμφὶ δέ τοι τῇ ἐμῇ κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ
Ἕκτορα, καὶ μεμαῶτα, μάχης σχήσεσθαι ὀΐω. 655
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ, ἕκαστος ἑλὼν δέπας ἀμφικύπελλον,
Σπείσαντες, παρὰ νῆας ἴσαν πάλιν· ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς·
Πάτροκλος δ' ἑτάροισιν ἰδὲ δμωῇσι κέλευσεν,
Φοίνικι στορέσαι πυκινὸν λέχος ὅ τ τι τάχιστα.
Αἱ δ' ἐπιπειθόμεναι στόρεσαν λέχος, ὡς ἐκέλευσεν, 660
Κώεά τε, ῥῆγός τε, λίνοιό τε λεπτὸν ἄωτον.
Ἔνθ' ὁ γέρων κατέλεκτο, καὶ Ἠὼ δῖαν ἔμιμνεν.
Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς εὗδε μυχῷ κλισίης εὐπήκτου·
Τῷ δ' ἄρα παρκατέλεκτο γυνὴ, τὴν Λεσβόθεν ἦγεν,
Φόρβαντος θυγάτηρ, Διομήδη καλλιπάρηος. 665
Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν ἐλέξατο· πὰρ δ' ἄρα καὶ τῷ

---

634 Ὁ μὲν], ἐκεῖνος μὲν, ὁ φονεύς. 635 Τοῦ δὲ], αὐτοῦ δὲ, τοῦ συγγενοῦς τοῦ φονευθέντος.—Ἐρητύεται], κρατεῖται, πραΰνεται. 640 Αἴδεσσαι μέλαθρον], αἰδέσθητι τὸν οἶκόν σου, ὑπὸ τὴν ὀροφὴν τοῦ ὁποίου συνήλθομεν καὶ συνεφάγομεν· γνωστὸν γὰρ ὅτι ἡ ἑστία ἐθεωρεῖτο ἱερὰ, καθὼς καὶ σήμερον θεωρεῖται παρὰ τοῖς Ἀσιανοῖς καὶ τοῖς Ἀραψιν ἰδίως. 641 Μέμαμεν], προθυμούμεθα, σεμνυνόμεθα. 642 Κήδιστοι], οἰκειότατοι, διότι αὐτὸς ἦτον θεῖός του. 645 Πάντα τί μοι κτλ.] ἐείσω (ἐφάνης β'. ἑν. πρσ. τοῦ μσ. ἀορ. τοῦ Εἴδω ἢ Ἔΐσκω) πάντα μοι (κατά) τι κατὰ θυμὸν μυθήσασθαι. 646], παρβλ. 554.—Ἐκείνων], τῶν γενομένων μοι ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμν. 647 Ὡς κτλ.], ἐπεξήγησις τοῦ Ἐκείνων. —Ἀσύφηλον], ἐπίῤ. ὑδριστικῶς, ἀτίμως. 648 Ἀτίμητον μετανάστην], ἄτιμον ἢ μὴ τελοῦντα φόρον (τίμημα) μέτοικον. 649 Ἀγγελίην ἀπόφασθε], ἀπαρνήθητε ἐκ μέρους μου τὴν πρότασιν. 657 Σπείσαντες], διότι μετὰ τὸ δεῖπνον ἔσπενδον εἰς τοὺς θεούς. 658 ἰδὲ], = Ἠδὲ, καὶ. 664 Λεπτὸν ἄωτον] λεπτότατον λινὸν σινδόνιον.

Ἶφις ἐΰζωνος, τήν οἱ πόρε δῖος Ἀχιλλεὺς,
Σκῦρον ἑλὼν αἰπεῖαν, Ἐνυῆος πτολίεθρον.
Οἳ δ' ὅτε δὴ κλισίῃσιν ἐν Ἀτρείδαο γένοντο,
Τοὺς μὲν ἄρα χρυσέοισι κυπέλλοις υἷες Ἀχαιῶν 670
Δειδέχατ' ἄλλοθεν ἄλλος ἀνασταδὸν, ἔκ τ' ἐρέοντο·
Πρῶτος δ' ἐξερέεινεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Εἴπ' ἄγε μ', ὦ πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν·
Ἦ ῥ' ἐθέλει νηεσσιν ἀλεξέμεναι δηΐον πῦρ,
Ἦ ἀπέειπε, χόλος δ' ἔτ' ἔχει μεγαλήτορα θυμόν; 675
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Ἀτρεΐδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Κεῖνός γ' οὐκ ἐθέλει σβέσσαι χόλον, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
Πιμπλάνεται μένεος· σὲ δ' ἀναίνεται ἠδὲ σὰ δῶρα.
Αὐτόν σε φράζεσθαι ἐν Ἀργείοισιν ἄνωγεν, 680
Ὄππως κεν νῆάς τε σόης καὶ λαὸν Ἀχαιῶν·
Αὐτὸς δ' ἠπείλησεν ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφιν
Νῆας ἐϋσσέλμους ἅλαδ' ἑλκέμεν ἀμφιελίσσας.
Καὶ δ' ἂν τοῖς ἄλλοισιν ἔφη παραμυθήσασθαι,
Οἴκαδ' ἀποπλείειν· ἐπεὶ οὐκέτι δήετε τέκμωρ 685
Ἰλίου αἰπεινῆς· μάλα γὰρ ἔθεν εὐρύοπα Ζεὺς
Χεῖρα ἑὴν ὑπερέσχε, τεθαρσήκασι δὲ λαοί.
Ὣς ἔφατ'· εἰσὶ καὶ οἵδε τάδ' εἰπέμεν, οἵ μοι ἕποντο,
Αἴας καὶ κήρυκε δύω, πεπνυμένω ἄμφω.
Φοῖνιξ δ' αὖθ' ὁ γέρων κατελέξατο· ὡς γὰρ ἀνώγει, 690
Ὄφρα οἱ ἐν νηεσσι φίλην ἐς πατρίδ' ἕπηται
Αὔριον, ἢν ἐθέλῃσιν· ἀνάγκῃ δ' οὔτι μιν ἄξει.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ
[Μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀγόρευσεν].
Δὴν δ' ἄνεῳ ἦσαν τετιηότες υἷες Ἀχαιῶν· 695
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Ἀτρεΐδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Μὴ ὄφελες λίσσεσθαι ἀμύμονα Πηλείωνα,
Μυρία δῶρα διδούς· ὁ δ' ἀγήνωρ ἐστὶ καὶ ἄλλως·
Νῦν αὖ μιν πολὺ μᾶλλον ἀγηνορίῃσιν ἐνῆκας. 700
Ἀλλ' ἤτοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἤ κεν ἴῃσιν,
Ἤ κε μένῃ· τότε δ' αὖτε μαχήσεται, ὁππότε κέν μιν
Θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγῃ, καὶ θεὸς ὄρσῃ.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
Νῦν μὲν κοιμήσασθε, τεταρπόμενοι φίλον ἦτορ 705

---

669 Οἳ δὲ], ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Αἴας. 671 Δειδέχατ'], ἐδεξιοῦντο, Ἰων. πρκ. τοῦ Δέχνυμι. —Ἀνασταδὸν], ἐπανιστάμενοι, τιμῆς ἢ καὶ ἀνυπομονησίας χάριν. 698 Μὴ ὄφελες λίσσεσθαι], ὄφελες μὴ λίσσεσθαι. 699 Καὶ ἄλλως], καὶ χωρὶς τούτου. 700 Ἀγηνορίῃσιν ἐνῆκας] αὐθαδίᾳ ἐνέβαλες. 701, 702 Ἤ κεν, Ἤ κε], εἴτε, εἴτε. 704 705 Τεταρπόμενοι ἦτορ

Σίτου καὶ οἴνοιο· τὸ γὰρ μένος ἐστὶ καὶ ἀλκή.
Αὐτὰρ ἐπεί κε φανῇ καλὴ ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Καρπαλίμως πρὸ νεῶν ἐχέμεν λαόν τε καὶ ἵππους,
Ὀτρύνων· καὶ δ' αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μάχεσθαι.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνησαν βασιλῆες, 710
Μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
Καὶ τότε δὴ σπείσαντες ἔβαν κλισίηνδε ἕκαστος·
Ἔνθα δὲ κοιμήσαντο, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.

σίτου] τέρψαντες τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν διὰ σίτου κτλ., κορέσαντες. 708 709, Ἔχέμεν. Ὀτρύνων], ἐνν. μέμνησο ἢ ὅρα ἤ τι τοιοῦτο. 708 Λαόν τε καὶ ἵππους], πεζούς τε καὶ ἱππεῖς. 715 Ὕπνου δῶρον], ὕπνον, θεωρούμενον ὡς δῶρον τοῦ θεοῦ Ὕπνου.

ΟΜΗΡΟΥ

ΙΛΙΑΔΟΣ Χ.

Ἕκτορος ἀναίρεσις.

(Σ. Δ. Β.)

Ὣς οἱ μὲν κατὰ ἄστυ πεφυζότες, ἠΰτε νεβροί,
Ἱδρῷ ἀπεψύχοντο, πίον τ', ἀκέοντό τε δίψαν,
Κεκλιμένοι καλῇσιν ἐπάλξεσιν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Τείχεος ἄσσον ἴσαν, σάκε' ὤμοισι κλίναντες.
Ἕκτορα δ' αὖτοῦ μεῖναι ὀλοὴ Μοῖρ' ἐπέδησεν, 5
Ἰλίου προπάροιθε, πυλάων τε Σκαιάων.
Αὐτὰρ Πηλείωνα προσηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων·
Τίπτε με, Πηλέος υἱὲ, ποσὶν ταχέεσσι διώκεις,
Αὐτὸς θνητὸς ἐὼν θεὸν ἄμβροτον; οὐδέ νύ πώ με
Ἔγνως, ὡς θεός εἰμι, σὺ δ' ἀσπερχὲς μενεαίνεις. 10
Ἦ νύ τοι οὔτι μέλει Τρώων πόνος, οὓς ἐφόβησας,
Οἱ δ' ἤτοι εἰς ἄστυ ἅλεν, σὺ δὲ δεῦρο λιάσθης.

---

[1] Οἱ μὲν] Οὗτοι μὲν, οἱ ἄλλοι Τρῶες ὅλοι, ὅσοι διεσώθησαν τραπέντες εἰς φυγὴν ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως, καθὼς τὸ διηγήθη ὁ ποιητὴς εἰς τὸ τέλος τῆς προλαβούσης ῥαψῳδίας.—Πεφυζότες, εἰς φυγὴν (φύζαν) τραπέντες πεφευγότες. [2] Πίον (ἐννοεῖται: ὕδατος), διότι προλαβὼν εἶπεν ὅτι φεῦγον δίψῃ καρχαλέοι (Φ: 541). [4] Ἴσαν], ἤεσαν, ἀόρ. τοῦ Εἶμι.—Σάκε' ὤμοισι κλ.], ὡς τοιχομαχήσοντες δηλονότι. [5] Ὀλοὴ ἀντὶ Ὀλοὴ, ὀλεθρία, διὰ τὸ μέτρον. [6] Σκαιαὶ πύλαι], αἱ ἄλλως Δαρδάνειαι, αἱ πρὸς δυσμὰς τῆς πόλεως· διότι παρετηρήθη ὅτι ὁ ποιητὴς μεταχειρίζεται γεωγραφικῶς τὰ μὲν δεξιὰ ἀντὶ τῶν ἀνατολῶν, τὰ δὲ ἀριστερὰ ἀντὶ τῆς δύσεως. [7] Διότι ὁ Ἀπόλλων, λαβὼν τὴν μορφὴν τοῦ Ἀγήνορος, ᾔ διωκόμενος ὡς τοιοῦτος ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως, εἶχεν ἀπομακρύνῃ αὐτὸν τοῦ τείχους, λαβὼν τὴν παρὰ τὸν ποταμὸν καὶ τὴν πεδιάδα διεύθυνσιν, ὥστε νὰ εὕρωσιν ἐν τούτῳ καιρὸν οἱ Τρῶες νὰ διασωθῶσιν ἐντὸς τῆς πόλεως. [41] Περὶ τῆς σημασίας τοῦ Πόνος ἀμφιβάλλουσιν οἱ Σχολιασταί. Ὁ Bothe ὑπετόπασε γραπτέον εἶναι Φόνος, καὶ ἐξηγεῖ: δὲν φροντίζεις βέβαια πῶς νὰ φονεύσῃς τοὺς Τρῶας! (μὲ ἔμφασιν). Κατὰ δὲ τὴν συνήθη ἀνάγνωσιν: Οὐ σοι μέλει τὸ περὶ τοὺς Τρῶας πονεῖν. [42] Ἅλεν], Αἰολ. ἀντὶ Ἑάλησαν, συνηθροίσθησαν.

Οὐ μέν με κτενέεις, ἐπεὶ οὔτοι μόρσιμός εἰμι.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἔβλαψάς μ', Ἑκάεργε, θεῶν ὀλοώτατε πάντων, 15
Ἐνθάδε νῦν τρέψας ἀπὸ τείχεος· ἦ κ' ἔτι πολλοὶ
Γαῖαν ὀδὰξ εἵλον, πρὶν Ἴλιον εἰσαφικέσθαι.
Νῦν δ' ἐμὲ μὲν μέγα κῦδος ἀφείλεο, τοὺς δ' ἐσάωσας
Ῥηϊδίως, ἐπεὶ οὔτι τίσιν γ' ἔδδεισας ὀπίσσω.
Ἦ σ' ἂν τισαίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη. 20
Ὣς εἰπὼν, προτὶ ἄστυ μέγα φρονέων ἐβεβήκει,
Σευάμενος, ὥσθ' ἵππος ἀεθλοφόρος σὺν ὄχεσφιν,
Ὃς ῥά τε ῥεῖα θέῃσι τιταινόμενος πεδίοιο·
Ὣς Ἀχιλεὺς λαιψηρὰ πόδας καὶ γούνατ' ἐνώμα.
Τὸν δ' ὁ γέρων Πρίαμος πρῶτος ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν, 25
Παμφαίνονθ', ὥστ' ἀστέρ', ἐπεσσύμενον πεδίοιο,
Ὅς ῥά τ' ὀπώρης εἶσιν· ἀρίζηλοι δέ οἱ αὐγαὶ
Φαίνονται πολλοῖσι μετ' ἄστρασι νυκτὸς ἀμολγῷ·
Ὄντε κύν' Ὠρίωνος ἐπίκλησιν καλέουσιν·
Λαμπρότατος μὲν ὁδ' ἐστὶ, κακὸν δέ τε σῆμα τέτυκται, 30
Καί τε φέρει πολλὸν πυρετὸν δειλοῖσι βροτοῖσιν·
Ὣς τοῦ χαλκὸς ἔλαμπε περὶ στήθεσσι θέοντος.
Ὤμωξεν δ' ὁ γέρων, κεφαλὴν δ' ὅγε κόψατο χερσὶν,
Ὑψόσ' ἀνασχόμενος, μέγα δ' οἰμώξας ἐγεγώνει,
Λισσόμενος φίλον υἱόν· ὁ δὲ προπάροιθε πυλάων 35
Ἑστήκει, ἄμοτον μεμαὼς Ἀχιλῆϊ μάχεσθαι·
Τὸν δ' ὁ γέρων ἐλεεινὰ προσηύδα, χεῖρας ὀρεγνύς·
Ἕκτορ, μή μοι μίμνε, φίλον τέκος, ἀνέρα τοῦτον
Οἶος ἄνευθ' ἄλλων, ἵνα μὴ τάχα πότμον ἐπίσπῃς,
Πηλεΐωνι δαμείς· ἐπειὴ πολὺ φέρτερός ἐστιν. 40
Σχέτλιος· αἴθε θεοῖσι φίλος τοσσόνδε γένοιτο,
Ὅσσον ἐμοί· τάχα κέν ἑ κύνες καὶ γῦπες ἔδοιεν
Κείμενον· ἦ κέ μοι αἰνὸν ἀπὸ πραπίδων ἄχος ἔλθοι·

---

[15] ὀλεθριώτατον λέγει αὐτὸν, ὡς τοῦ λοιμοῦ παραίτιον, ὅπερ ἐμφαίνει καὶ τὸ ὄνομα Ἀπόλλων. [17] Ὀδ. εἷλ.], περιφραστικῶς ἀντὶ Ἐφονεύθησαν. [19] Ἔδδ. ὀπίσσω]· ὁ διπλασιασμὸς τῶν ςοιχείων διὰ τὸ μέτρον. [25] Πεδίοιο], διὰ τοῦ πεδίου. [24] Λαιψηρὰ πόδας ϗ γ.], ἀντὶ Λαιψηροὺς, κατὰ σχῆμα τὸ λεγόμενον προεπιζευκτικόν. [25] Ἴδεν ὀφθ.], κατὰ ποιητικὴν παλιλλογίαν. [27] Ὀπώρης], ἐν καιρῷ τῆς, τὸ φθινόπωρον. [28] Ὁ Ἀρίςαρχος, τὸν ὁποῖον ἠκολούθησαν καὶ τινες τῶν νεωτέρων, γράφει: ἀστράσι, καθὼς ἀνδράσι.—νυκτὸς ἀμολγὸς, ἐνταῦθα μὲν ὁ πρὸς τὰ ἐξημερώματα καιρὸς, καθ' ὃν ἀμέλγονται τὰ πρόβατα, τότε γὰρ ἐπιτέλλει ὁ Κύων· Κατόπιν δὲ ἐν ςίχῳ 317, ὅπου περὶ τοῦ Ἑσπέρου ὁ λόγος, ἐννοεῖται ὁ περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς νυκτὸς, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. [29] Ὁ Ὠρίων ὑπῆρξε κυνηγὸς περίφημος, τοῦ ὁποίου διαφόρως ὑπὸ τῶν παλαιῶν μυθεύονται αἱ τύχαι. Κατ' ἄλλους, ὁ καταστερισθεὶς κύων οὗτος ἦν ὁ τῆς Ἠριγόνης, θυγατρὸς τοῦ Ἰκαρίου, περὶ ὧν ἴδε τὴν μυθολογίαν. [31] ἡ λέξις τοῦ πυρετοῦ ἅπαξ μόνον εὕρηται παρ' Ὁμήρῳ. [40] Ἄλλοι γρφ. Ἐπεὶ ἦ. [41] Ἐπαινέσας φιλαλήθως τὸν Ἀχιλλέα, ἐπιφέρει κατάραν, ἵνα μὴ λυπήσῃ τὸν Ἕκτορα. [42] Ἔδοιεν], κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ἀρισάρχου, ἀντὶ τοῦ κοινοῦ Ἔδονται.

[44] Ὅς] σχέτλιος ὅς.— Εὔνιν, μεμονωμένον, ἔρημον· συνήθως τὸ παράγουσιν ἐκ τοῦ Εἷς,

Ὅς μ' υἱῶν πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν εὔνιν ἔθηκεν
Κτείνων καὶ περνὰς νήσων ἔπι τηλεδαπάων. 45
Καὶ γὰρ νῦν δύο παῖδε, Δυκάονα καὶ Πολύδωρον,
Οὐ δύναμαι ἰδέειν, Τρώων εἰς ἄστυ ἀλέντων,
Τούς μοι Λαοθόη τέκετο, κρείουσα γυναικῶν.
Ἀλλ' εἰ μὲν ζώουσι μετὰ στρατῷ, ἤ τ' ἂν ἔπειτα
Χαλκοῦ τε χρυσοῦ τ' ἀπολυσόμεθ· ἔστι γὰρ ἔνδον· 50
Πολλὰ γὰρ ὤπασε παιδὶ γέρων ὀνομακλυτὸς Ἄλτης.
Εἰ δ' ἤδη τεθνᾶσι, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν,
Ἄλγος ἐμῷ θυμῷ καὶ μητέρι, τοὶ τεκόμεσθα·
Λαοῖσιν δ' ἄλλοισι μινυνθαδιώτερον ἄλγος
Ἔσσεται, ἤν μὴ καὶ σὺ θάνῃς, Ἀχιλῆϊ δαμασθείς, 55
Ἀλλ' εἰσέρχεο τεῖχος, ἐμὸν τέκος, ὄφρα σαώσῃς
Τρῶας καὶ Τρωάς, μηδὲ μέγα κῦδος ὀρέξῃς
Πηλείδῃ, αὐτὸς δὲ φίλης αἰῶνος ἀμερθῇς.
Πρὸς δ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἔτι φρονέοντ' ἐλέησον,
Δύσμορον, ὅν ῥα πατὴρ Κρονίδης ἐπὶ γήραος οὐδῷ 60
Αἴσῃ ἐν ἀργαλέῃ φθίσει, κακὰ πόλλ' ἐπιδόντα,
Υἱάς τ' ὀλλυμένους, ἑλκηθείσας τε θύγατρας,
Καὶ θαλάμους κεραϊζομένους, καὶ νήπια τέκνα
Βαλλόμενα προτὶ γαίῃ ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
Ἑλκομένας τε νυοὺς ὀλοῇς ὑπὸ χερσὶν Ἀχαιῶν· 65
Αὐτὸν δ' ἂν πύματόν με κύνες πρώτῃσι θύρῃσιν
Ὠμησταὶ ἐρύουσιν, ἐπεί κέ τις ὀξέϊ χαλκῷ
Τύψας ἠὲ βαλὼν ῥεθέων ἐκ θυμὸν ἕληται,
Οὓς τρέφον ἐν μεγάροισι τραπεζῆας πυλαωρούς,
Οἵ κ' ἐμὸν αἷμα πιόντες, ἀλύσσοντες περὶ θυμῷ, 70
Κείσοντ' ἐν προθύροισι. νέῳ δέ τε πάντ' ἐπέοικεν,
Ἀρηϊκταμένῳ, δεδαϊγμένῳ ὀξέϊ χαλκῷ,
Κεῖσθαι· πάντα δὲ καλὰ θανόντι περ, ὅ τ τι φανήῃ·
Ἀλλ' ὅτε δὴ πολιόν τε κάρῃ, πολιόν τε γένειον.
Αἰδῶ τ' αἰσχύνωσι κύνες κταμένοιο γέροντος, 75
Τοῦτο δὴ οἰκτιστον πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν,

ἀλλ' ὁ πνευματισμὸς ἀντιδαίνει. 45] Ἴδε περὶ τοῦ Περνὰς τὰ Προλεγόμενα τοῦ νέου Λεξικοῦ τοῦ Σ. Δ. Βυζαντίου. 49 Μετὰ στρατῷ], καινοπρεπῶς ἀντὶ τοῦ συνήθους Μετὰ στρατόν. 51] Τῇ ἑαυτοῦ παιδὶ Λαοθόῃ ὁ Ἄλτης. 52 Καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν], ἐννοεῖται εἰσίν.
55] Οὐχὶ ἵνα σωθῇς σύ, ὁ ἀπτόητος, ἀλλ' ἵνα σώσῃς τοὺς ἄλλους. 58 Αἰῶνος], θηλυκῶς, τῆς ζωῆς. 59] Σεσημείωται ὁ στίχος ὡς περιέχων καὶ τὰ ὀκτὼ μέρη τοῦ λόγου. Τὸ δὲ Ἔτι φρονέοντα, ἢ διότι μετ' οὐ πολὺ θέλει παραφρονήσῃ ὑπὸ τοῦ γήρως καὶ τῶν δεινῶν· ἢ ἁπλῶς ἀντὶ τοῦ Αἰσθανόμενον, ζῶντα. 60 Γήραος οὐδῷ], μεταφορ. ἐπὶ τῷ τέρματι, ἐπὶ τῇ ἐξόδῳ. 62 Ἑλκηθείσας], βιασθείσας, ἀτιμασθείσας, ὡς ἐκ τοῦ προηγ. 66] ἀθετεῖται ὁ στίχος, διὰ τὴν ταυτολογίαν. 66 Πρώτῃσι θύρῃσιν], ταῖς αὐλείαις. 67 Ὠμησταί], ὠμοφάγοι. —Ἐρύουσι], σπαράξουσιν. 68 Τύψας ἠὲ βαλὼν], τὸ μὲν διὰ τὰ ἐκ τοῦ συγκόδην ἢ ἀγχέμαχα ὅπλα, τὸ δὲ διὰ τὰ ἐκηβόλα. 70] Διότι παρετηρήθη ὅτι οἱ κύνες, γευσάμενοι ἀνθρωπίνου αἵματος, λυσσῶσι. 75 Αἰδῶ], τὰ αἰδοῖα.

Ἦ ῥ' ὁ γέρων, πολιὰς ὀ' ἄρ' ἀνὰ τρίχας ἕλκετο χερσίν,
Τίλλων ἐκ κεφαλῆς· οὐδ' Ἕκτορα θυμὸν ἔπειθεν.
Μήτηρ δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ὀδύρετο δακρυχέουσα,
Κόλπον ἀνειμένη, ἑτέρῃφι δὲ μαζὸν ἀνέσχεν· 80
Καί μιν δακρυχέουσ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἕκτορ, τέκνον, ἐμὸν, τάδε τ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον
Αὐτήν· εἴποτέ τοι λαθικηδέα μαζὸν ἐπέσχον,
Τῶν μνῆσαι, φίλε τέκνον· ἄμυνε δὲ δῆϊον ἄνδρα,
Τείχεος ἐντὸς ἐὼν, μηδὲ πρόμος ἵστασο τούτῳ· 85
Σχέτλιος· εἴπερ γάρ σε κατακτάνῃ, οὔ σ' ἔτ' ἔγωγε
Κλαύσομαι ἐν λεχέεσσι, φίλον θάλος, ὃν τέκον αὐτὴ,
Οὐδ' ἄλοχος πολύδωρος, ἄνευθε δέ σε μέγα νῶϊν
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ κύνες ταχέες κατέδονται.
Ὣς τώγε κλαίοντε προσαυδήτην φίλον υἱόν, 90
Πολλὰ λισσομένω· οὐδ' Ἕκτορι θυμὸν ἔπειθον·
Ἀλλ' ὅγε μίμν' Ἀχιλῆα πελώριον ἆσσον ἰόντα.
Ὡς δὲ δράκων ἐπὶ χειῇ ὀρέστερος ἄνδρα μένῃσιν,
Βεβρωκὼς κακὰ φάρμακ'· ἔδυ δέ τέ μιν χόλος αἰνός,
Σμερδαλέον δέ δέδορκεν ἑλισσόμενος περὶ χειῇ· 95
Ὣς Ἕκτωρ ἄσβεστον ἔχων μένος οὐχ' ὑπεχώρει,
Πύργῳ ἔπι προὔχοντι φαεινὴν ἀσπίδ' ἐρείσας.
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι ἐγὼν, εἰ μέν κε πύλας καὶ τείχεα δύω,
Πουλυδάμας μοι πρῶτος ἐλεγχείην ἀναθήσει, 100
Ὃς μ' ἐκέλευε Τρωσὶ ποτὶ πτόλιν ἠγήσασθαι
Νύχθ' ὕπο τήνδ' ὀλοὴν, ὅτε τ' ὤρετο δῖος Ἀχιλλεύς.
Ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην· ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν·
Νῦν δ' ἐπεὶ ὤλεσα λαὸν ἀτασθαλίῃσιν ἐμῇσιν,
Αἰδέομαι Τρώας καὶ Τρωάδας ἑλκεσιπέπλους, 105
Μήποτέ τις εἴπῃσι κακώτερος ἄλλος ἐμεῖο·
Ἕκτωρ ἧφι βίηφι πιθήσας ὤλεσε λαόν.
Ὣς ἐρέουσιν· ἐμοὶ δὲ τότ' ἂν πολὺ κέρδιον εἴη
Ἄντην ἢ Ἀχιλῆα κατακτείναντα νέεσθαι,
Ἤ κεν αὐτὸν ὀλέσθαι ἐϋκλειῶς πρὸ πόληος. 110
Εἰ δέ κεν ἀσπίδα μὲν καταθείομαι ὀμφαλόεσσαν

[78] Θαυμάζεται τὸ Οὐ τοῦτο διὰ τὸ ὕψος τοῦ, παραβαλλόμενον μὲ τὸ Νῦν τοῦ μελοδράματος τοῦ Μοζάρτου. [80] Ἀνειμένη], ἀνοίγουσα, ξεσκεπάζουσα. [83] Ἐπέσχον], ἴδε Ι, 489. [85] Πρόμος], πρόμαχος. [88] Ἄνευθε δέ σε κτλ.], πολὺ μακρὰν ἡμῶν. Τὸ δὲ Σέ, μακρόν. [93] Ὀρέστερος], ὀρεινός· διότι οἱ τοιοῦτοι καὶ φοβερώτεροι. [94] Κακὰ φάρμακ'], φαρμακερὰ βότανα ἤ, κατὰ τὸν Σχλ., ἔντομα, ἢ ἐμφότερα· διότι, « τὰ φολιδωτὰ τῶν ζώων, οἷον σαῦροι καὶ.. ὄφεις, παμφάγα ἐστί· καὶ γὰρ σαρκοφάγα, καὶ πάαν ἐσθίουσιν, » Ἀριστ. Ζ. Ι. 8, 6, 1.
[96] Δέδορκεν] ὅθεν καὶ ἡ ἐτυμολογία τοῦ Δράκων. [97] Πύργῳ ἔπι, προὔχοντι], ἐπὶ τῷ προέχοντι μέρει (τῇ προβολῇ) τοῦ πύργου, κατὰ τὸ Πρύμνῃ ἐνὶ νηΐ. [100] Ἐλεγχείην ἀναθήσει], ὄνειδος προσάψει. [101] Ὅς μ' ἐκέλευε κτλ.], ἴδε Ἰλ. Σ, 254-283. [102] Νύχθ' ὕπο τήν δ'], μετὰ τὴν ὀλεθρίαν ἐκείνην νύκτα, καὶ ὅταν κτλ. [111] Εἰ δέ κεν], ἀναντιπόδοτον.

Καὶ κόρυθα βριαρὴν, δόρυ δὲ πρὸς τεῖχος ἐρείσας,
Αὐτὸς ἰὼν Ἀχιλῆος ἀμύμονος ἀντίος ἔλθω,
Καί οἱ ὑπόσχωμαι Ἑλένην καὶ κτήματ' ἅμ' αὐτῇ,
Πάντα μάλ', ὅσσα τ' Ἀλέξανδρος κοίλῃς ἐνὶ νηυσὶν 115
Ἤγαγετο Τροίηνδ', ἥτ' ἔπλετο νείκεος ἀρχὴ,
Δωσέμεν Ἀτρείδῃσιν ἄγειν, ἅμα δ' ἀμφὶς Ἀχαιοῖς
Ἄλλ' ἀποδάσσασθαι, ὅσσα πτόλις ἥδε κέκευθεν·
Τρωσὶν δ' αὖ μετόπισθε γερούσιον ὅρκον ἕλωμαι,
Μήτι κατακρύψειν, ἀλλ' ἄνδιχα πάντα δάσασθαι 120
[Κτῆσιν ὅσην πτολίεθρον ἐπήρατον ἐντὸς ἔέργει]·
Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
Μή μιν ἐγὼ μὲν ἵκωμαι ἰών· ὁ δὲ μ' οὐκ ἐλεήσει,
Οὐδέ τί μ' αἰδέσεται, κτενέει δέ με, γυμνὸν ἐόντα,
Αὖτως, ὥστε γυναῖκα, ἐπεί κ' ἀπὸ τεύχεα δύω. 125
Οὐ μέν πως νῦν ἔστιν ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης
Τῷ ὀαριζέμεναι, ἅτε παρθένος ἠΐθεός τε,
Παρθένος ἠΐθεός τ' ὀαρίζετον ἀλλήλοιϊν.
Βέλτερον αὖτ' ἔριδι ξυνελαυνέμεν· ὅττι τάχιστα
Εἴδομεν, ὁπποτέρῳ κεν Ὀλύμπιος εὖχος ὀρέξει. 130
Ὣς ὥρμαινε μένων· ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἦλθεν Ἀχιλλεὺς,
Ἴσος Ἐνυαλίῳ, κορυθαίκι πτολεμιστῇ,
Σείων Πηλιάδα μελίην κατὰ δεξιὸν ὦμον
Δεινήν· ἀμφὶ δὲ χαλκὸς ἐλάμπετο εἰκελος αὐγῇ
Ἢ πυρὸς αἰθομένου, ἢ ἠελίου ἀνιόντος. 135
Ἕκτορα δ', ὡς ἐνόησεν, ἕλε τρόμος· οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
Αὖθι μένειν, ὀπίσω δὲ πύλας λίπε, δῆ δὲ φοβηθείς.
Πηλείδης δ' ἐπόρουσε, ποσὶ κραιπνοῖσι πεποιθώς.
Ἠΰτε κίρκος ὄρεσφιν, ἐλαφροτάτος πετεηνῶν,
Ῥηϊδίως οἴμησε μετὰ τρήρωνα πέλειαν· 140
Ἡ δέ θ' ὑπαιθα φοβεῖται· ὁ δ' ἐγγύθεν ὀξὺ λεληκὼς
Ταρφέ' ἐπαΐσσει, ἐλέειν τέ ἑ θυμὸς ἀνώγει·
Ὣς ἄρ' ὅγ' ἐμμεμαὼς ἰθὺς πέτετο· τρέσε δ' Ἕκτωρ
Τεῖχος ὕπο Τρώων, λαιψηρὰ δὲ γούνατ' ἐνώμα.
Οἳ δὲ παρὰ σκοπιὴν καὶ ἐρινεὸν ἠνεμόεντα 145

---

119 Γερούσιον], ὑπὸ τῶν γερόντων μόνον διδόμενον. 120] Ἀποσιωπᾷ τὸ συμπέρασμα, διὰ τὸ ἀμφίδολον καὶ ἀσύμφορον. 121] Περιττὸς ἐκρίθη ὁ στίχος, διότι προεῖπεν: ὅσσα πτόλις ἥδε κέκευθεν. 123 [ἵκωμαι], ἱκετεύσω. 125 Αὖτως], εὐκόλως, ἐκ τοῦ προχείρου.
126] Παροιμία, ἀπὸ τῶν ὑπὸ τὰς δρῦς καὶ τὰ σπήλαια ἐκτιθεμένων βρεφῶν, ὅτε κατῴκουν ἀκόμην ἐν τοῖς δρεσιν οἱ ἄνθρωποι, τὰ ὁποῖα οἱ εὑρίσκοντες ἐνόμιζον ὅτι ἐγεννήθησαν ἀπ' αὐτῶν τῶν δένδρων ἢ τῶν πετρῶν, ὅθεν ἡ ἔννοια· Οὐκ ἔστιν εὐκολον (πρόχειρον) τὸ προσομιλεῖν τούτῳ, οὕτως ὡς συνομιλεῖ νέος μετὰ παρθένου. 128] Ἀθετεῖται ὑπό τινων ἡ στίχος, καὶ τρι ὑπὸ τοῦ σχολιαστοῦ κατὰ σχῆμα ἐπαναφορᾶς ἢ ἐπαναλήψεως ἐκλαμβανόμενος. 135 Πηλιάδα], τὴν ἀπὸ τοῦ Πηλίου ὄρους τμηθεῖσαν, ὅδε τὴν περιγραφὴν αὐτῆς ἰλ. Π, 140-144. 141 Ὑπαιθα φοβεῖται] Πλαγίως φεύγει.— Δεληκὼς], κράζων. 142 Ταρφέ'], ταρφέως, πυκνὰ, ἀνενδότως. 145 Πέτετο], φυλάττει καὶ τὴν μεταφο-

Τείχεος αἰὲν ὑπὲκ κατ' ἀμαξιτὸν ἐσσεύοντο·
Κρουνὼ δ' ἵκανον καλλιῤῥόω, ἔνθα τε πηγαὶ
Δεῖαι ἀναΐσσουσι Σκαμάνδρου δινήεντος.
Ἡ μὲν γάρ θ' ὕδατι λιαρῷ ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνὸς
Γίγνεται ἐξ αὐτῆς, ὥστε πυρὸς αἰθομένοιο· 150
Ἡ δ' ἑτέρη θέρεϊ προρέει εἰκυῖα χαλάζῃ,
Ἢ χιόνι ψυχρῇ, ἢ ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ.
Ἔνθα δ' ἐπ' αὐτάων πλυνοὶ εὐρέες ἐγγὺς ἔασιν
Καλοί, λαΐνεοι, ὅθι εἵματα σιγαλόεντα
Πλύνεσκον Τρώων ἄλοχοι καλαί τε θύγατρες 155
Τὸ πρὶν ἐπ' εἰρήνης, πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν.
Τῇ ῥα παραδραμέτην, φεύγων, ὁ δ' ὄπισθε διώκων·
Πρόσθε μὲν ἐσθλὸς ἔφευγε, δίωκε δέ μιν μέγ' ἀμείνων
Καρπαλίμως· ἐπεὶ οὐχ ἱερήϊον, οὐδὲ βοείην
Ἀρνύσθην, ἅ τε ποσσὶν ἀέθλια γίγνεται ἀνδρῶν, 160
ἀλλὰ περὶ ψυχῆς θέον Ἕκτορος ἱπποδάμοιο.
Ὡς δ' ὅτ' ἀεθλοφόροι περὶ τέρματα μώνυχες ἵπποι
Ῥέμφα μάλα τρωχῶσι· τὸ δὲ μέγα κεῖται ἄεθλον,
Ἢ τρίπος ἠὲ γυνή, ἀνδρὸς κατατεθνηῶτος·
Ὡς τὼ τρὶς Πριάμοιο πάλιν περὶ δινηθήτην 165
Καρπαλίμοισι πόδεσσι· θεοὶ δέ τε πάντες ὁρῶντο·
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Ὦ πόποι, ἦ φίλον ἄνδρα διωκόμενον περὶ τεῖχος
Ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι· ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ
Ἕκτορος, ὅς μοι πολλὰ βροῶν ἐπὶ μηρί' ἔκηεν 170
Ἴδης ἐν κορυφῇσι πολυπτύχου, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἐν πόλει ἀκροτάτῃ· νῦν αὖτέ ἑ δῖος Ἀχιλλεὺς
Ἄστυ πέρι Πριάμοιο ποσὶν ταχέεσσι διώκει.
Ἀλλ' ἄγετε, φράζεσθε, θεοί, καὶ μητιάασθε,
Ἠέ μιν ἐκ θανάτοιο σαώσομεν, ἦέ μιν ἤδη 175
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ δαμάσσομεν, ἐσθλὸν ἐόντα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

φωνὴν τῆς παραβολῆς λέξιν, ὡς κυριολεκτουμένην ἐπὶ τοῦ ταχυτάτου Ἀχιλλέως. — Τρέσε], ἔπτηξε φοβηθείς. 146 Τείχεος ὑπέκ.] ὑποκάτω μὲν τοῦ τείχους, πορρωτέρω δὲ αὐτοῦ, ἐπ' αὐτῇ τῇ ἁμαξιτῷ. 147-148 Πηγαί. Σκαμάνδρου], σήμερον ὀνομάζονται Τουρκιστὶ Πουνάρ-μπασσί (Κεφαλόδρυσον), πλησίον ὁμωνύμου τινὸς Τουρκικοῦ χωριδίου, ὃ ὁ Choiseul-Gouffier λέγει ὅτι ὁ κύριος τοῦ χωρίου τὸν ἐβεβαίωσεν ὅτι ἡ θερμὴ πηγὴ σώζεται μέχρι σήμερον, εἰ καὶ ὁ Στράβων, ἐπιστηριζόμενος εἰς τὴν μαρτυρίαν Δημητρίου τοῦ Σκηψίου, λέγει (ΙΓ', 602) ὅτι ἐπ' αὐτοῦ δὲν ἐσώζετο πλέον. 152 Ἐξ ὕδατος κρυσάλλῳ], πρὸς διαστολὴν τοῦ δρυκτοῦ. 157 Παραδραμέτην, φεύγων], κατ' ἔλλειψιν, ἀντὶ τοῦ πλήρους· Ὁ μὲν φ. 158 Ἐπεί], αἰτιολογία τοῦ Καρπαλίμως. 161 Περὶ ψυχῆς], ὅθεν καὶ ἡ παροιμία. ο Τὸν περὶ ψυχῆς θέειν, ο τὸν περὶ τῶν ὅλων ἀγῶνα (κίνδυνον). 162 Περὶ τέρματα], περὶ τὸν καμπτῆρα τοῦ ἱπποδρομίου, διότι τότε τρέχουσι περισσότερον. 164 Τρίπος] κατ' ἀποβολὴν τοῦ υ, διὰ τὸ μέτρον, ὡς καὶ τὸ Ἀελλόπος.—Ἀνδρὸς κατατεθν.], ἐνν. ἕνεκεν, πρὸς τιμήν. 170 Ἕκτορος] ἕνεκεν τοῦ Ἕκτ. — Ἐπί], ἐνν. βωμῷ ἢ βωμοῖς. 172 Πόλει ἀκροτ.], τῇ ἀκροπόλει τῆς Τροίας. 176 Ἐσθλὸν ἐόντα], καὶ τρι ἐσθλὸν ἐόντα.

Ὦ πάτερ, ἀργικέραυνε, κελαινεφὲς, οἷον ἔειπες·
Ἄνδρα θνητὸν ἐόντα, πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ,
Ἄψ ἐθέλεις θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλῦσαι; 180
Ἔρδ' ἀτὰρ οὔ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφελῃγερέτα Ζεύς·
Θάρσει, Τριτογένεια, φίλον τέκος· οὔ νύ τι θυμῷ
Πρόφρονι μυθέομαι· ἐθέλω δέ τοι ἤπιος εἶναι·
Ἔρξον, ὅπῃ δή τοι νόος ἔπλετο, μηδ' ἔτ' ἐρώει. 185
Ὡς εἰπὼν ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
Ἕκτορα δ' ἀσπερχὲς κλονέων ἔφεπ' ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
Ὡς δ' ὅτε νεβρὸν ὄρεσφι κύων ἐλάφοιο δίηται,
Ὄρσας ἐξ εὐνῆς, διά τ' ἄγκεα καὶ διὰ βήσσας· 190
Τὸν δ' εἴπερ τε λάθῃσι καταπτήξας ὑπὸ θάμνῳ,
Ἀλλά τ' ἀνιχνεύων θέει ἔμπεδον, ὄφρα κεν εὕρῃ·
Ὡς Ἕκτωρ οὐ λῆθε ποδώκεα Πηλείωνα.
Ὁσσάκι δ' ὁρμήσειε πολάων Δαρδανιάων
Ἀντίον ἀΐξασθαι ἐϋδμήτους ὑπὸ πύργους, 195
Εἴ πώς οἱ καθύπερθεν ἀλάλκοιεν βελέεσσιν·
Τοσσάκι μιν προπάροιθεν ἀποστρέψασκε παραφθὰς
Πρὸς πεδίον· αὐτὸς δὲ ποτὶ πτόλιος πέτετ' αἰεί.
Ὡς δ' ἐν ὀνείρῳ οὐ δύναται φεύγοντα διώκειν·
Οὔτ' ἄρ' ὁ τὸν δύναται ὑποφεύγειν, οὔθ' ὅ διώκειν· 200
Ὡς ὁ τὸν οὐ δύνατο μάρψαι ποσίν, οὐδ' ὃς ἀλόξαι.
Πῶς δέ κεν Ἕκτωρ Κῆρας ὑπεξέφυγεν θανάτοιο,
Εἰ μή οἱ πύματόν τε καὶ ὕστατον ἤντετ' Ἀπόλλων
Ἐγγύθεν, ὅς οἱ ἐπῶρσε μένος λαιψηρά τε γοῦνα;
Λαοῖσιν δ' ἀνένευε καρήατι δῖος Ἀχιλλεὺς, 205
Οὐδ' ἔα ἱέμεναι ἐπὶ Ἕκτορι πικρὰ βέλεμνα·
Μήτις κῦδος ἄροιτο βαλὼν, ὁ δὲ δεύτερος ἔλθοι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπὶ κρουνοὺς ἀφίκοντο,
Καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα·
Ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέος θανάτοιο, 210
Τὴν μὲν Ἀχιλλῆος, τὴν δ' Ἕκτορος ἱπποδάμοιο·
Ἕλκε δὲ μέσσα λαβών· ῥέπε δ' Ἕκτορος αἴσιμον ἦμαρ,

---

178 Οἷον ἔειπας], οἷον ῥῆμα. 179 Θνητὸν ἐόντα], ὅμοιον τῷ ἀλλαχοῦ· Πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ. 180 Ἐξαναλῦσαι], ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ λίνου τῶν Μοιρῶν. 184 Πρόφρονι], ὑπέρφρονι. 185 Ἐρώει], παῦε, παραιτοῦ. 188 Κλονέων], διώκων ἀνενδότως. 189 Δίηται], διώκει. 190 Εὐνῆς], τῆς ἄλλως κοίτης, τοῦ μέρους ὅπου συνήθως διαμένει. 194 Δαρδανιάων], τῶν ἄλλως Σκαιῶν, ἴδε ς΄.χ. 6. 197 Παραφθὰς], προφθάσας. 198 Ποτὶ πτόλιος] πρὸς τῇ πόλει. Ὁ μὲν Ἀχιλλεὺς ἔτρεχε παρὰ τὴν πόλιν, ὁ δὲ Ἕκτωρ ἐξωτέρω πρὸς τὸ πεδίον. 199 200 Οὐ δύναται φεύγοντα διώκειν· Οὐ δύναται ὑποφεύγειν, οὔτε διώκειν], κατὰ παλλιλλογίαν. Τὸ δὲ Διώκειν, ἐμφατικῶς ἀντὶ τοῦ Καταλαβεῖν, τὸ ὁποῖον σαφέστερον ἐξήλωσε διὰ τοῦ Μάρψαι ποσίν. 206 Πύματόν τε καὶ ὕστατον], ταὐτολογία πάθους ἐμφατική. 205 Ἀνένευε καρήατι], διότι, τρέχων, δὲν ἠδύνατο διὰ τῆς φωνῆς.

Ὤχετο δ' εἰς Ἀΐδαο· λίπεν δέ ἑ Φοῖβος Ἀπόλλων·
Μηκέωνα δ' ἵκανε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 215
Νῦν δὴ νῶϊ γ' ἔολπα, Διὶ φίλε, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
Οἴσεσθαι μέγα κῦδος Ἀχαιοῖσι προτὶ νῆας,
Ἕκτορα δηώσαντε, μάχης ἄτόν περ ἐόντα.
Οὐ γὰρ νῦν ἔτι γ' ἔστι πεφυγμένον ἄμμε γενέσθαι,
Οὐδ' εἴ κεν μάλα πολλὰ πάθοι ἑκάεργος Ἀπόλλων, 220
Προπροκυλινδόμενος πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν στῆθι καὶ ἄμπνυε· τόνδε δ' ἐγώ τοι
Οἰχομένη πεπιθήσω ἐναντίβιον μαχέσασθαι.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη· ὁ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ·
Στῆ δ' ἄρ' ἐπὶ μελίης χαλκογλώχινος ἐρεισθείς. 225
Ἡ δ' ἄρα τὸν μὲν ἔλειπε, κιχήσατο δ' Ἕκτορα δῖον,
Δηϊφόβῳ εἰκυῖα δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν·
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἠθεῖ', ἦ μάλα δή σε βιάζεται ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Ἄστυ πέρι Πριάμοιο ποσὶν ταχέεσσι διώκων· 230
Ἀλλ' ἄγε δὴ στέωμεν, καὶ ἀλεξώμεσθα μένοντες.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Δηΐφοβ', ἦ μέν μοι τὸ πάρος πολὺ φίλτατος ἦσθα
Γνωτῶν, οὓς Ἑκάβη ἠδὲ Πρίαμος τέκε παῖδας·
Νῦν δ' ἔτι καὶ μᾶλλον νοέω φρεσὶ τιμήσασθαι, 235
Ὅς ἕτλης ἐμεῦ εἵνεκ', ἐπεὶ ἴδες ὀφθαλμοῖσιν,
Τείχεος ἐξελθεῖν, ἄλλοι δ' ἔντοσθε μένουσιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ἠθεῖ', ἦ μὲν πολλὰ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Λίσσονθ', ἑξείης γουνούμενοι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι, 240
Αὖθι μένειν· τοῖον γὰρ ὑποτρομέουσιν ἅπαντες·
Ἀλλ' ἐμὸς ἔνδοθι θυμὸς ἐτείρετο πένθεϊ λυγρῷ.
Νῦν δ' ἰθὺς μεμαῶτε μαχώμεθα, μηδέ τι δούρων
Ἕστω φειδωλή, ἵνα εἴδομεν, εἴ κεν Ἀχιλλεὺς
Νῶϊ κατακτείνας ἔναρα βροτόεντα φέρηται· 245
Νῆας ἔπι γλαφυράς, ἤ κεν σῷ δουρὶ δαμείη.
Ὣς φαμένη, καὶ κερδοσύνῃ ἡγήσατ' Ἀθήνη.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,

215 Αἴπεν δέ ἑ Φ. Α.] Διότι ὁ θεὸς τοῦ φωτὸς οὐδὲν ἔχει κοινὴν μὲ τὸν Ἅδην. 218 Ἄστον], κατὰ κρ. ἀντὶ Ἄατον, ἀκόρεστον. 219 Πεφυγμένον ἄμμε γενέσθαι], διαφυγεῖν ἡμᾶς. 221 Προπροκυλινδόμενος], ὁ διπλασιασμὸς τῆς προθέσεως τὸ ἐπίμονον δηλοῖ τῆς ἔκκλισης. 222 Ἄμπνυε] ἀνάπνευσε. 223 Πεπιθήσω], πείσω. 229 Ἠθεῖ'], οἰκεῖε, φίλε, προσφώνησις φιλοφρονητικὴ νεωτέρου πρὸς πρεσβύτερον ἀδελφόν. 234 Γνωτῶν], ἀδελφῶν. 235 Τιμήσασθαι], ἐνν. Σέ. 236 Ὅς ἕτλης] τὸ Ὅς μακρόν· ἄλλως γὰρ ἀκέφαλος ὁ στίχος, καθὼς καὶ τὸ Ὅς ᾤδει τά τ' ἐόντα. 241 Τοῖον], ἐπιρρήματ., τοσοῦτον, τόσον. 244 Φειδωλή], φειδώ, φειδωλία. 247 Ὣς φαμένη, καὶ κερδοσύνῃ ἡγήσατο], ὡς φαμένη καὶ ἡγήσατο κερδοσύνῃ, οὐ μόνον ἔφη, ἀλλὰ καὶ ἡγήσατο, καθ' ὑπερβατόν.

Τὸν πρότερος προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Οὔ σ' ἔτι, Πηλέος υἱέ, φοβήσομαι, ὡς τὸ πάρος περ. 250
Ἤλθες περὶ ἄστυ μέγα Πριάμου δίου, οὐδέ ποτ' ἔτλην
Μεῖναι ἐπερχόμενον· νῦν αὖτέ με θυμὸς ἀνῆκε
Στήμεναι ἀντία σεῖο· ἕλοιμί κεν, ἤ κεν ἁλοίην.
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο θεοὺς ἐπιδώμεθα· τοὶ γὰρ ἄριστοι
Μάρτυροι ἔσσονται καὶ ἐπίσκοποι ἁρμονιάων· 255
Οὐ γὰρ ἐγώ σ' ἔκπαγλον ἀεικιῶ, αἴ κεν ἐμοὶ Ζεὺς
Δώῃ καμμονίην, σὴν δὲ ψυχὴν ἀφελώμαι·
Ἀλλ' ἐπεὶ ἄρ κέ σε συλήσω κλυτὰ τεύχε', Ἀχιλλεῦ,
Νεκρὸν Ἀχαιοῖσιν δώσω πάλιν· ὣς δὲ σὺ ῥέζειν.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς· 260
Ἕκτορ, μή μοι, ἄλαστε, συνημοσύνας ἀγόρευε·
Ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστά,
Οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσιν,
Ἀλλὰ κακὰ φρονέουσι διαμπερὲς ἀλλήλοισιν·
Ὣς οὐκ ἔστ' ἐμὲ καὶ σὲ φιλήμεναι, οὔτε τι νῶιν 265
Ὅρκια ἔσσονται, πρίν γ' ἢ ἕτερόν γε πεσόντα
Αἵματος ἆσαι Ἄρηα, ταλαύρινον πολεμιστήν.
Παντοίης ἀρετῆς μιμνήσκεο· νῦν σε μάλα χρὴ
Αἰχμητήν τ' ἔμεναι καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν.
Οὔ τοι ἔτ' ἔσθ' ὑπάλυξις, ἄφαρ δέ σε Παλλὰς Ἀθήνη 270
Ἔγχει ἐμῷ δαμάᾳ· νῦν δ' ἀθρόα πάντ' ἀπυτίσεις
Κήδε' ἐμῶν ἑτάρων, οὓς ἔκτανες ἔγχεϊ θύων.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος·
Καὶ τὸ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο φαίδιμος Ἕκτωρ·
Ἔζετο γὰρ προϊδών, τὸ δ' ὑπέρπτατο χάλκεον ἔγχος, 275
Ἐν γαίῃ δ' ἐπάγη· ἀνὰ δ' ἥρπασε Παλλὰς Ἀθήνη,
Ἀψ δ' Ἀχιλῆϊ δίδου, λάθε δ' Ἕκτορα, ποιμένα λαῶν.
Ἕκτωρ δὲ προσέειπεν ἀμύμονα Πηλείωνα·
Ἥμβροτες, οὐδ' ἄρ πώ τι, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Ἐκ Διὸς ἠείδης τὸν ἐμὸν μόρον, ἤτοι ἔφης γε· 280
Ἀλλά τις ἀρτιεπὴς καὶ ἐπίκλοπος ἔπλεο μύθων,
Ὄφρα σ' ὑποδδείσας μένεος ἀλκῆς τε λάθωμαι·
Οὐ μέν μοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξεις·
Ἀλλ' ἰθὺς μεμαῶτι διὰ στήθεσφιν ἔλασσον,
Εἴ τοι ἔδωκε θεός· νῦν αὖτ' ἐμὸν ἔγχος ἄλευαι· 285
Χάλκεον· ὡς δή μιν σῷ ἐν χροῖ πᾶν κομίσαιο.

250 Φοβήσομαι], φεύξομαι. 251 Δίου], ἔδεισα, ἐφοβήθην. 254 Ἐπιδώμεθα] ἂς βάλωμεν μάρτυρας. 255 Ἁρμονιάων], συνθηκῶν. 256 Ἔκπαγλον], ἐκθέσμως, αἰσχρῶς, δεινῶς. 257 Καμμονίην], καταμονὴν, ἐκ καταμονῆς νίκην. 258 Ῥέζειν], ἔνν. ὑπόσχεο. 261 Ἄλαστε], ἀνεπίληπτε δεινὰ εἰργασμένε. 267 Ἄρηα], κορέσαι. 275 Ἀμπεπαλὼν], ἀνακινήσας, ἀόρ. β'. τῆς μτχ. τοῦ Ἀναπάλλω. 280 Ἠείδης], ἤδεις, ἤξευρες. 281 Ἀρτιεπὴς], ἄρτιος (ἱκανὸς) εἰπεῖν.— Ἐπικλ. μύθων], ἀπατεῶν, κλέπτων τὴν ἀλήθειαν ἐν λόγοις. 282 Ὡς δή] εἴθε!

Καί κεν ἐλαφρότερος πόλεμος Τρώεσσι γένοιτο,
Σεῖο καταφθιμένοιο· σὺ γάρ σφισι πῆμα μέγιστον.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλε Πηλείδαο μέσον σάκος, οὐδ' ἀφάμαρτεν· 290
Τῆλε δ' ἀπεπλάγχθη σάκεος δόρυ, χώσατο δ' Ἕκτωρ,
Ὅττι ῥά οἱ βέλος ὠκὺ ἐτώσιον ἐκφυγε χειρός·
Στῆ δὲ κατηφήσας, οὐδ' ἄλλ' ἔχε μείλινον ἔγχος·
Δηΐφοβον δ' ἐκάλει λευκάσπιδα, μακρὸν ἀΰσας,
Τοῦ μιν δόρυ μακρόν· ὁ δ' οὔτι οἱ ἐγγύθεν ἦεν. 295
Ἕκτωρ δ' ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσί, φώνησέν τε·
Ὦ πόποι, ἦ μάλα δή με θεοὶ θάνατόνδε κάλεσσαν·
Δηΐφοβον γὰρ ἔγωγ' ἐφάμην ἥρωα παρεῖναι·
Ἀλλ' ὅ μὲν ἐν τείχει, ἐμὲ δ' ἐξαπάτησεν Ἀθήνη.
Νῦν δὲ δὴ ἐγγύθι μοι θάνατος κακός, οὐδέ τ' ἄνευθεν, 300
Οὐδ' ἀλέη· ἦ γάρ ῥα πάλαι τόγε φίλτερον ἦεν
Ζηνί τε καὶ Διὸς υἱεῖ, Ἑκηβόλῳ, οἳ με πάρος γε
Πρόφρονες εἰρύατο· νῦν αὖτέ με Μοῖρα κιχάνει·
Μὴ μὰν ἀσπουδί γε καὶ ἀκλειῶς ἀπολοίμην,
Ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι. 305
Ὣς ἄρα φωνήσας εἰρύσσατο φάσγανον ὀξύ,
Τό οἱ ὑπὸ λαπάρην τέτατο μέγα τε στιβαρόν τε·
Οἴμησεν δὲ ἀλείς, ὥστ' αἰετὸς ὑψιπετήεις,
Ὅστ' εἶσιν πεδίονδε διὰ νεφέων ἐρεβεννῶν
Ἁρπάξων ἢ ἄρν' ἁμαλὴν ἢ πτῶκα λαγωόν· 310
Ὣς Ἕκτωρ οἴμησε, τινάσσων φάσγανον ὀξύ.
Ὡρμήθη δ' Ἀχιλεὺς, μένεος δ' ἐμπλήσατο θυμὸν
Ἀγρίου· πρόσθεν δὲ σάκος στέρνοισι κάλυψεν
Καλὸν, δαιδάλεον· κόρυθι δ' ἐπένευε φαεινῇ,
Τετραφάλῳ· καλαὶ δὲ περισσείοντο ἔθειραι, 315
Χρύσειαι, ἃς Ἥφαιστος ἧσι λόφον ἀμφὶ θαμειάς.
Οἷος δ' ἀστὴρ εἶσι μετ' ἄστρασι νυκτὸς ἀμολγῷ,
Ἕσπερος, ὃς κάλλιστος ἐν οὐρανῷ ἵσταται ἀστήρ
Ὣς αἰχμῆς ἀπέλαμπ' εὐήκεος, ἣν ἄρ' Ἀχιλλεὺς
Πάλλεν δεξιτερῇ, φρονέων κακὸν Ἕκτορι δίῳ, 320
Εἰσορόων χρόα καλὸν, ὅπῃ εἴξειε μάλιστα.

---

294 Ἀπεπλάγχθη], ἀπεκρούσθη, ἀπεπλανήθη. Καὶ παρατηρητέον τὴν δύναμιν τῆς λέξεως, μοναυτὸν ἀποδιδούσης καὶ αὐτὸν τὸν ἦχον τῆς κληγαίσης ἀσπίδος. 296 Ἀλέη] ἀποφυγή; ἐνικῶτατα δέ· Ἔστιν.—Τόγε], τὸ Ἀποφυγεῖν με τὸν θάνατον. 298 Ἀσπουδί], ἀφιλοτίμως. 309 Οἴμησεν ἀλείς], ὥρμησε συστραφείς. 310 Ἁρπάξων], ἀπαρέλλακτον προφέρομεν καὶ ἡμεῖς σήμερον τὸν μέλλοντα τοῦ ῥήματος τούτου.—Ἁμαλὴν], ἀπαλὴν ἢ, μαλλιαρὴν, κατ' ἔκτ. τοῦ α. — Πτῶκα], δειλόν· καὶ μόνον δὲ τὸ ἐπίθετον σημαίνει τὸν λαγῶν, ὡς κατ' ἐξοχὴν δειλὸν ζῶον. 314 Κόρυθι δ' ἐπένευε] ἀντὶ Ἡ κόρυς αὐτοῦ ἐπόνευεν, ἐκυμάτιζεν. 317 Νυκτὸς ἀμολγῷ], ἐν τῷ καιρῷ τῆς νυκτὸς, κατ' ὃν ἀμέλγουσι τὰ πρόβατα, δηλ. ἅμα νυκτώσῃ, διότι τότε φαίνεται λαμπρότατος ὁ Ἕσπερος, παρδλ. ἐπίχ. 28. 319 Αἰχμῆς ἀπέλαμπ'] ἀπὸ τῆς αἰχμῆς αὐτοῦ λάμψις ἀνεβίβαζεν. 322 Ὅπῃ εἴξ-

Τοῦ δὲ καὶ ἄλλο τόσον μὲν ἔχε γρεὸς χάλκεα τεύχη,
Καλὰ, τὰ Πατρόκλοιο βίην ἐνάριξε κατακτάς·
Φαίνετο δ', ᾗ κληῖδες ἀπ' ὤμων αὐχέν' ἔχουσιν,
Λαυκανίην, ἵνα τε ψυχῆς ὤκιστος ὄλεθρος 325
Τῇ ῥ' ἐπὶ οἱ μεμαῶτ' ἔλασ' ἔγχεϊ δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἀντικρὺ δ' ἀπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή·
Οὐδ' ἄρ' ἀπ' ἀσφάραγον μελίη τάμε χαλκοβάρεια,
Ὄφρα τί μιν προτιείποι ἀμειβόμενος ἐπέεσσιν.
Ἤριπε δ' ἐν κονίῃς· ὁ δ' ἐπεύξατο δῖος Ἀχιλλεύς· 330
Ἕκτορ, ἀτάρ που ἔφης, Πατροκλῆ' ἐξεναρίζων,
Σῶς ἔσσεσθ', ἐμὲ δ' οὐδὲν ὑπαίζεο νόσφιν ἐόντα,
Νήπιε, τοῖο δ' ἄνευθεν ἀοσσητὴρ μέγ' ἀμείνων
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐγὼ μετόπισθε λελείμμην,
Ὅς τοι γούνατ' ἔλυσα· σὲ μὲν κύνες ἠδ' οἰωνοὶ 335
Ἑλκήσουσ' ἀϊκῶς· τὸν δὲ κτεριοῦσιν Ἀχαιοί.
Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Λίσσομ' ὑπὲρ ψυχῆς καὶ γούνων, σῶν τε τοκήων,
Μή με ἔα παρὰ νηυσὶ κύνας καταδάψαι Ἀχαιῶν·
Ἀλλὰ σὺ μὲν χαλκόν τε ἅλις χρυσόν τε δέδεξο 340
Δῶρα, τά τοι δώσουσι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
Σῶμα δ' οἴκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν, ὄφρα τεταρπώ
Τρώες καὶ Τρώων ἄλοχοι λελάχωσι θανόντα.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Μή με, κύον, γούνων γουνάζεο, μηδὲ τοκήων· 345
Αἴ γάρ πως αὐτόν με μένος καὶ θυμὸς ἀνείη,
Ὠμ' ἀποταμνόμενον κρέα ἔδμεναι, οἷά μ' ἔοργας·
Ὡς οὐκ ἔσθ' ὅς σῆς γε κύνας κεφαλῆς ἀπαλάλοιτο,
Οὐδ' εἴ κεν δεκάκις τε καὶ εἰκοσινήριτ' ἄποινα
Στήσωσ' ἐνθάδ' ἄγοντες, ὑπόσχωνται δὲ καὶ ἄλλα· 350
Οὐδ' εἴ κέν σ' αὐτὸν χρυσῷ ἐρύσασθαι ἀνώγοι
Δαρδανίδης Πρίαμος· οὐδ' ὡς σέγε πότνια μήτηρ

ξειε μάλιστα], ὅπου ἤθελεν ἐνδύσει μᾶλλον τὸ σῶμά του ὅπου ἦταν μαλλιοφόρος. 323 Ἄλλο τόσον] κατὰ τὸ ἄλλο μὲν τῶμα ἀχρεῖον, τοῦτο γὰρ σημαίνει ἐδῶ, καθὼς καὶ ἀλλοῦ (Σ, 378, Ψ, 454) τὸ Τόσον. 325 Πατρόκλοιο βίην], περιφραστικῶς ἀντὶ τὸν ἀνδρεῖον Πάτροκλον, καθὼς καὶ βίη Ἡρακλῆη, Σθένος Ὠρίωνος κτλ. 326 Κληῖδες ἀπ' ὤμων αὐχ. ἔχ.], ἔχουσιν ἀπὸ τῶν ὤμων τὸν αὐχένα, διείργουσι, χωρίζονται. 328 Λαυκανίην], περὶ τὴν λαυκανίαν, τὴν εἰσοφάγον, τὴν λαιμόν. 329 Ἀσφάραγον], τὸν λάρυγγα, τὸν βρόγχον. 330 Ἐπεύξατο], ἐκαυχήσατο ἐπ' αὐτῷ, κόπτα τὴν φωνήσεται τῶν τόσα βρόγχων, τὴν ὁποίαν ἔχουσι οἱ ἄγριοι τῆς ἀμερικῆς. 331 Ποῦ ἔφης], πάντως ἐνάμισες. 332 Θαυμάζεο], ἐπεστρέφου, ἐφόντιζες. 335 Ἀοσσητὴρ], τιμωρὸς, ἐκδικητής. 336 Γούνατ' ἔλυσα], παρέλυσα, δηλ. ἐφόνευσα. 338 Ἀϊκῶς], οἰκτρῶς, ἀτίμως. 339 Γούνων] δίνει εἰς ἐπεύχοντες ἤπτοντο τῶν γονάτων, ἴδε Λ. Α, 500. 342 Δελάχωσι] μεταδώσωσι, καίσωσι. 343 Γούνων γουνάζεο], πρὸς τῶν γονάτων ἱκέτευε. 346 Αἴ γάρ μέ] σθυμὸς ἀνείη], εἴθε νὰ ἠμπορεῖσα. 347 Οἷά μ' ἔοργας], τὰ ὅσα (δεινὰ) μὲ ἔκαμες. 348 Ὡς], οὕτως, ἐπιμόνως. — σῆς κεφαλῆς], συνεκδ. ἀντὶ Σοῦ. 354 Χρυσῷ ἐρύσασθαι], χρυσῷ ἀντιλαβήσεται δὲ ἀνώγοι, ἰδῷ ἀντὶ τοῦ Προτείνῃ.

Ἐνθεμένη λεχέεσσι γοήσεται, ὃν τέκεν αὐτή,
Ἀλλὰ κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατὰ πάντα δάσονται.
Τὸν δὲ καταθνήσκων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ· 355
Ἦ σ' εὖ γιγνώσκων προτιόσσομαι, οὐδ' ἄρ' ἔμελλον
Πείσειν· ἦ γὰρ σοίγε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός.
Φράζεο νῦν, μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι,
Ἤματι τῷ, ὅτε κέν σε Πάρις καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ἐσθλὸν ἐόντ', ὀλέσωσιν ἐνὶ Σκαιῇσι πύλῃσιν. 360
Ὣς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψεν·
Ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη Ἀϊδόσδε βεβήκει,
Ὃν πότμον γοόωσα, λιποῦσ' ἀδροτῆτα καὶ ἥβην.
Τὸν καὶ τεθνηῶτα προσῴδα δῖος Ἀχιλλεύς·
Τέθναθι· Κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι, ὁππότε κεν δὴ 365
Ζεὺς ἐθέλῃ τελέσαι, ἠδ' ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
Ἦ ῥα, καὶ ἐκ νεκροῖο ἐρύσατο χαλκεον ἔγχος.
Καὶ τόγ' ἄνευθεν ἔθηχ', ὁ δ' ἀπ' ὤμων τεύχε' ἐσύλα
Αἱματόεντ'· ἄλλοι δὲ περίδραμον υἷες Ἀχαιῶν,
Οἳ καὶ θηήσαντο φυὴν καὶ εἶδος ἀγητόν· 370
Ἕκτορος· οὐδ' ἄρα οἵ τις ἀνουτητί γε παρέστη.
Ὧδε δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
Ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ μαλακώτερος ἀμφαφάασθαι
Ἕκτωρ, ἢ ὅτε νῆας ἐνέπρησεν πυρὶ κηλέῳ.
Ὣς ἄρα τις εἶπεσκε, καὶ οὐτήσασκε παραστάς. 375
Τὸν δ' ἐπεὶ ἐξενάριξε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
Στὰς ἐν Ἀχαιοῖσιν ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·
Ὦ φίλοι Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ἐπειδὴ τόνδ' ἄνδρα θεοὶ δαμάασθαι ἔδωκαν,
Ὃς κακὰ πόλλ' ἔρρεξεν, ὅσ' οὐ σύμπαντες οἱ ἄλλοι· 380
Εἰ δ' ἄγετ' ἀμφὶ πόλιν σὺν τεύχεσι πειρηθῶμεν,
Ὄφρα κέ τι γνῶμεν Τρώων νόον, ὅντιν' ἔχουσιν·
Ἢ καταλείψουσιν πόλιν ἄκρην, τοῦδε πεσόντος,
Ἠὲ μένειν μεμάασι, καὶ Ἕκτορος οὐκέτ' ἐόντος.
Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός; 385

---

355 Ἦ σ' εὖ γιγνώσκων προτιόσσομαι], καί τοι καλῶς γιγνώσκων σε (σκληρὸν καὶ ἀμείλικτον ὄντα), προσφθέγγομαι. 358 Φράζεο νῦν], διότι οἱ ἀποθνήσκοντες ἐνομίζοντο προβλέπειν τὰ μέλλοντα· ὅθεν καὶ ὁ Σωκράτης λέγει ἐν τῷ παρὰ Πλάτωνι αὐτοῦ ἀπολογίᾳ: « Καὶ γὰρ τίμι ἐνταῦθα, ἐν ᾧ μάλιστα ἄνθρωποι χρησμῳδοῦσιν, ὅταν μέλλωσιν ἀποθανεῖσθαι, » 370 Θηήσαντο], ἐθαύμασαν. Τὸ ἴδιον διηγεῖται καὶ ὁ Ἡρόδοτος διὰ τὸν Μασίστιον. « Ὁ δὲ νεκρὸς ἦν θέης ἄξιος μεγάθεος εἵνεκα καὶ κάλλεος. Τῶνδε εἵνεκα ἃ ταῦτα ἐποίευν, ἐκλείποντες τὰς τάξις ἐφοίτεον θεησόμενοι Μασίστιον. » 374 Οὐ τις ἀνουτητί γε παρέστη], οὐδεὶς ἔστη πλησίον χωρὶς νὰ τὸν πληγώσῃ, ὅλοι παραστάντες τὸν ἐτρώκων μὲ τὰ δόρατά των. 375 Ἀμφαφάασθαι], ψηλαφᾶσθαι, κατὰ τὴν ἀφήν.

375 Τις], ἕκαστός τις. 381 Εἰ δ'], εἰ δὲ καὶ ὑμῖν δοκεῖ· φράσις ἐλλειπτική.—Ἀμφὶ πόλιν. πειρηθῶμεν], ἂς δοκιμάσωμεν μίαν ἔφοδον κατὰ τῆς π. 383 384 Πεσόντος, ἐόντος], ὁμοιοτέλευτον. Ἀλλ' ἐννοεῖται ὅτι ὁ Ποιητὴς πᾶν ἄλλο εἶχε κατὰ νοῦν ἢ νὰ σχηματίζῃ στίχους ὁμοιοκαταλήκτους. 385 Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα κτλ.], συνήθης φράσις,

Κεῖται πὰρ νήεσσι νέκυς ἄκλαυτος, ἄθαπτος,
Πάτροκλος· τοῦ δ' οὐκ ἐπιλήσομαι ὄφρ' ἂν ἔγωγε
ζείω μετέω, καί μοι φίλα γούνατ' ὀρώρῃ·
Εἰ δὲ θανόντων περ καταλήθονθ' εἰν Ἀΐδαο,
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ κεῖθι φίλου μεμνήσομ' ἑταίρου. 390
Νῦν δ' ἄγ', ἀείδοντες παιήονα, κοῦροι Ἀχαιῶν,
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσι νεώμεθα, τόνδε δ' ἄγωμεν·
Ἠράμεθα μέγα κῦδος· ἐπέφνομεν Ἕκτορα δῖον,
Ὃν Τρῶες κατὰ ἄστυ, θεῷ ὡς, εὐχετόωντο.
Ἦ ῥα, καὶ Ἕκτορα δῖον ἀεικέα μήδετο ἔργα. 395
Ἀμφοτέρων μετόπισθε ποδῶν τέτρηνε τένοντε
Ἐς σφυρὸν ἐκ πτέρνης, βοείους δ' ἐξῆπτεν ἱμάντας,
Ἐν δίφροιο δ' ἔδησεν· κάρη δ' ἔλκεσθαι ἔασεν·
Ἐς δίφρον δ' ἀναβὰς, ἀνά τε κλυτὰ τεύχε' ἀείρας,
Μάστιξέν ρ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην. 400
Τοῦ δ' ἦν ἑλκομένοιο κονίσαλος· ἀμφὶ δὲ χαῖται
Κυάνεαι πίτναντο, κάρη δ' ἅπαν ἐν κονίῃσιν
Κεῖτο, πάρος χαρίεν· τότε δὲ Ζεὺς δυσμενέεσσιν
Δῶκεν ἀεικίσσασθαι ἑῇ ἐν πατρίδι γαίῃ.
Ὡς τοῦ μὲν κεκόνιτο κάρη ἅπαν· ἡ δὲ γε μήτηρ 405
Τίλλε κόμην, ἀπὸ δὲ λιπαρὴν ἔρριψε καλύπτρην,
Τηλόσε· κώκυσεν δὲ μάλα μέγα, παῖδ' ἐσιδοῦσα.
Ὤμωξεν δ' ἐλεεινὰ πατὴρ φίλος· ἀμφὶ δὲ λαοὶ
Κωκυτῷ τ' εἴχοντο καὶ οἰμωγῇ κατὰ ἄστυ.
Τῷ δὲ μάλιστ' ἄρ' ἔην ἐναλίγκιον, ὡς εἰ ἅπασα 410
Ἴλιος ὀφρυόεσσα πυρὶ σμύχοιτο κατ' ἄκρης.
Λαοὶ μέν ῥα γέροντα μόγις ἔχον ἐσχεανόωντα,
Μὴ σφεῖας μεμαῶτα πυλάων Δαρδανιάων
Πάντας δ' ἐλλιτάνευε, κυλινδόμενος κατὰ κόπρον,
Ἐξονομακλήδην ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον· 415
Σχέσθε, φίλοι, καί μ' οἶον ἐάσατε, ἀχνύμενόν περ,

ἐπιλεγομένη ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ μετὰ τὴς ἀνωφελοῦς ἐνδείας.
392 Ἄκλαυτος, ἄθαπτος] ἀσύνδετον, πρὸς ἔκφρασιν πάθους.

392 Τόνδε], τὸν νεκρὸν τοῦ Πατρόκλου. 395 Μήδετο] ἐβουλεύετο καὶ ἐξετέλει. Παρετηρήθη δὲ ὅτι ὁ ποιητὴς ἅπασαν κακὴν καὶ ἀθέμιτον πρᾶξιν κακίζει διὰ τῶν ἀνηκόντων ἐπιθέτων, ὡς καὶ ἐνταῦθα διὰ τοῦ: Ἀεικέα (ἀπρεπῆ, ἀνοίκεια) ἔργα. 397 Ἐς σφυρὸν ἐκ πτέρνης] τοὺς ἀπὸ τῆς πτέρνης ἄχρι τοῦ σφυροῦ διήκοντας τένοντας, τὸ μεταξὺ σφυροῦ καὶ πτέρνης μέρος. 399 Ἐκ δίφρ. κτλ.], κατὰ τὸν Καλλίμαχον, οἱ Θεσσαλοὶ συνείθιζον νὰ σύρωσι τὰ σώματα τῶν φονέων περὶ τοὺς τῶν φονευθέντων τάφους. 400 Μάστιξεν δ' ἐλάαν] ἐνν. τοὺς ἵππους· τὸ δὲ ρ', διὰ τὸ μέτρον ἀλλὰ δύναται καὶ νὰ λείψῃ.
404 Τοῦ δ' ἦν ἑλκ. κονίσ.] (ὑπὸ) τούτου δὲ ἑλκομένου ἦν (ἐγίνετο) κονίσαλος.
408 Πίτναντο], ἔπιπτον ἐπὶ τοῦ κονισάλου, ἐσύροντο· αἱ παλαιαὶ ἐκδόσεις ἔχουσι Πίλναντο, ἐπέλαζον. 406 Λιπαρὴν], λαμπρὰν ἢ λείαν. 407 408] ἡ μὲν θήλεια κωκύει, ὁ δὲ ἄρρην οἰμώζει, καθὼς καὶ κατωτέρω: Κωκυτῷ τ' εἴχοντο (οἱ γυναῖκες δηλαδὴ) καὶ οἰμωτῷ (οἱ ἄνδρες). 410 Τῷ], τούτῳ, τῷ ἑξῆς ῥηθησομένῳ.—Ἐναλίγκιον], ἐνν. τοῦτο, τὸ γινόμενον πρᾶγμα. 411 Ὀφρυόεσσα], ἀνώμαλος. 414 Κόπρον], κόνιν, συρφετόν. 415 Σχέσθε]

Ἐξελθόντα πόληος, ἱκέσθ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Λίσσωμ' ἀνέρα τοῦτον ἀτάσθαλον, ὀδρημόεργον,
Ἤν πως ἡλικίην αἰδέσσεται, ἠδ' ἐλεήσῃ
Γῆρας. καὶ δέ νυ τῷδε πατὴρ τοιόσδε τέτυκται,
Πηλεὺς, ὅς μιν ἔτικτε καὶ ἔτρεφε πῆμα γενέσθαι
Τρωσί· μάλιστα δ' ἐμοὶ περὶ πάντων ἄλγε' ἔθηκεν.
Τόσσους γάρ μοι παῖδας ἀπέκτανε τηλεθάοντας·
Τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι, ἀχνυμένος περ,
Ὅς ἑνός, οὗ μ' ἄχος ὀξὺ κατοίσεται Ἀϊδός εἴσω,
Ἕκτορος· ὡς ὄφελεν θανέειν ἐν χερσὶν ἐμῇσιν·
Τῷ κε κορεσσάμεθα κλαίοντέ τε μυρομένω τε,
Μήτηρ θ', ἥ μιν ἔτικτε, δυσάμμορος, ἠδ' ἐγὼ αὐτός.
Ὣς ἔφατο κλαίων· ἐπὶ δὲ στενάχοντο πολῖται·
Τρωῇσιν δ' Ἑκάβη ἀδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο·
Τέκνον, ἐγὼ δειλή τί νυ βείομαι, αἰνὰ τεκοῦσα,
Σεῦ ἀποτεθνηῶτος; ὅ μοι νύκτας τε καὶ ἦμαρ
Εὐχωλὴ κατὰ ἄστυ πελέσκεο, πᾶσί τ' ὄνειαρ,
Τρωσί τε καὶ Τρωῇσι κατὰ πτόλιν, οἵ σε, θεὸν ὥς,
Δειδέχατ'· ἦ γάρ κέ σφι μάλα μέγα κῦδος ἔησθα,
Ζωὸς ἐών· νῦν αὖ θάνατος καὶ Μοῖρα κιχάνει.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἄλοχος δ' οὔπω τι πέπυστο
Ἕκτορος· οὐ γάρ οἵ τις ἐτήτυμος ἄγγελος ἐλθὼν
Ἤγγειλ', ὅττι ῥά οἱ πόσις ἔκτοθι μίμνε πυλάων·
Ἀλλ' ἥγ' ἱστὸν ὕφαινε, μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
Δίπλακα πορφυρέην, ἐν δὲ θρόνα ποικίλ' ἔπασσεν.
Κέκλετο δ' ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοις κατὰ δῶμα
Ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν, ὄφρα πέλοιτο
Ἕκτορι θερμὰ λοετρὰ μάχης ἐκ νοστήσαντι·
Νηπίη· οὐδ' ἐνόησεν, ὅ μιν μάλα τῆλε λοετρῶν
Χερσὶν Ἀχιλλῆος δάμασε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Κωκυτοῦ δ' ἤκουσε καὶ οἰμωγῆς ἀπὸ πύργου,
Τῆς δ' ἐλελίχθη γυῖα, χαμαὶ δέ οἱ ἔκπεσε κερκίς·
Ἡ δ' αὖτις δμωῇσιν ἐϋπλοκάμοισι μετηύδα·

ἀπόστητε, ἢ παύσαχθε ἐμποδίζοντές με. [418] Λίσσωμ'], ὄφρα λίσσωμαι.. [419] Περὶ πάντων], ἀντὶ Περὶ (Ὑπὲρ) πάντας, παρδλ. Δ, 287. [425] Τόσσους], τόσσον πολλοὺς! — Τηλεθάοντας], μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν φυτῶν, ἀκμαίους, εὐθαλεῖς. [429] Κατοίσεται], κατεβήσεται με. Ἀπαράλλακτα σχεδὸν θρηνεῖ καὶ ὁ Ἰακὼβ τὸν Ἰωσήφ: « Καταβήσομαι πρὸς τὸν υἱόν μου πενθῶν εἰς ᾅδου, » Γενεσ. ΜΖ', 35. [433] Δυσάμμορος], ὁποῖον πάθος ἐμφαίνει παρατιθέμενον ἐνταῦθα τὸ ἐπίθετον! Ἀληθῶς ὁ Ὅμηρος εἶναι τῶν τραγικῶν ὅλων ὁ διδάσκαλος. [434] Ἐγὼ δείλη], ἐγὼ ἡ δύλιε, λέγων ἢ σήμερον μυρολογοῦσα: οἱ Ἕλληνιδες.—Τί νυ βείομαι;]. διὰ τί λοιπὸν νὰ ζῶ (βιώσομαι); Ἀντὶ δὲ τοῦ Τεκοῦσα, συνήθως γράφεται: Πεθοῦσα. [438] Ὅ μοι], Ὅς μοι, ἢ ὅτι μοι. [439] Εὐχωλή], καύχημα. [440] Μυχῷ δόμου], ἐν τῷ ἐνδοτάτῳ πέρατι, ἐν τῷ βάθει, ὅθεν καὶ δὲν ἤκουσε τὸν θόρυβον. [443] Νηπίη], δειλή, ὡς ἀντὶ Ἡ δθλία! — Ὅ μιν], ὅτι μιν. [446] Τῆς δ' ἐλελίχθη γυῖα], ἐκλονίσθησαν ὑπὸ τοῦ τρόμου τὰ μέλη της.

Δεῦτε, δύω μοι ἕπεσθον, ἴδωμ', ὅτιν' ἔργα τέτυκται. 450
Αἰδοίης ἐκυρῆς ὀπὸς ἔκλυον· ἐν δ' ἐμοὶ αὐτῇ
Στήθεσι πάλλεται ἦτορ ἀνὰ στόμα, νέρθε δὲ γοῦνα
Πάγκυται· ἐγγὺς δή τι κακὸν Πριάμοιο τέκεσσιν.
Αἴ γὰρ ἀπ' οὔατος εἴη ἐμεῦ ἔπος· ἀλλὰ μάλ' αἴνως
Δείδω, μὴ δή μοι θρασὺν Ἕκτορα δῖος Ἀχιλλεὺς, 455
Μοῦνον ἀποτμήξας πόλιος, πεδίονδε δίηται,
Καὶ δή μιν καταπαύσῃ ἀγηνορίης ἀλεγεινῆς,
Ἣ μιν ἔχεσκ'· ἐπεὶ οὔποτ' ἐνὶ πληθυῖ μένεν ἀνδρῶν,
Ἀλλὰ πολὺ προθέεσκε, τὸ ὃν μένος οὐδενὶ εἴκων.
Ὡς φαμένη μεγάροιο διέσσυτο, μαινάδι ἴση, 460
Παλλομένη κραδίην· ἅμα δ' ἀμφίπολοι κίον αὐτῇ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πύργον τε καὶ ἀνδρῶν ἵξεν ὅμιλον,
Ἕστη παπτήνασ' ἐπὶ τείχεϊ· τὸν δ' ἐνόησεν
Ἑλκόμενον πρόσθεν πόλιος· ταχέες δέ μιν ἵπποι
Ἕλκον ἀκηδέστως κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν. 465
Τὴν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νὺξ ἐκάλυψεν·
Ἤριπε δ' ἐξοπίσω, ἀπὸ δὲ ψυχὴν ἐκάπυσσεν.
Τῆλε δ' ἀπὸ κρατὸς χέε δέσματα σιγαλόεντα,
Ἄμπυκα, κεκρύφαλόν τ' ἠδὲ πλεκτὴν ἀναδέσμην,
Κρήδεμνόν θ', ὅ ῥά οἱ δῶκε χρυσέη Ἀφροδίτη, 470
Ἤματι τῷ, ὅτε μιν κορυθαίολος ἠγάγεθ' Ἕκτωρ
Ἐκ δόμου Ἠετίωνος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα.
Ἀμφὶ δέ μιν γαλόῳ τε καὶ εἰνατέρες ἅλις ἔσταν,
Αἳ ἑ μετὰ σφίσιν εἶχον ἀτυζομένην ἀπολέσθαι.
Ἡ δ' ἐπεὶ οὖν ἄμπνυτο, καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη, 475
Ἀμβλήδην γοόωσα, μετὰ Τρωῇσιν ἔειπεν·
Ἕκτορ, ἐγὼ δύστηνος· ἰῇ ἄρα γεινόμεθ' αἴσῃ
Ἀμφότεροι, σὺ μὲν ἐν Τροίῃ Πριάμου κατὰ δῶμα,
Αὐτὰρ ἐγὼ Θήβῃσιν ὑπὸ Πλάκῳ ὑληέσσῃ,
Ἐν δόμῳ Ἠετίωνος, ὅ μ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐοῦσαν, 480

---

450 Δύω μοι ἕπεσθον], διότι οὐδέποτε αἱ εὐγενεῖς καὶ σώφρονες τῶν παλαιῶν γυναῖκες ἐξήρχοντο τῆς οἰκίας μόναι.—Ὅτιν'] ἀντὶ Ὀποῖά τινα. 452 Στήθεσι πάλλεται ἦτορ ἀνὰ στόμα], ἡ καρδία μου παλλομένη ἐν τῷ στήθει, σχεδὸν ἀναβαίνει εἰς τὸ στόμα μου. Τὸ ὁποῖον ἀλλοῦ (Ἰλ. Κ, 94) ἐξέφρασε διὰ τοῦ: Κραδίη δέ μοι ἔξω στηθέων ἐκθρώσκει. 453 Αἴ γὰρ ἀπ'] εἴθε· ἀπείη μου τῆς ἀκοῆς τὸ ἔπος τοῦτο! εἴθε μηδέποτε ἀκούσαιμι αὐτό! μὴ γένοιτο! προσφαφώνησις, συνήθης ὅταν μέλλῃ τις νὰ ἀναφέρῃ τι ἀπαίσιον. 455 Μοῦνον ἀποτμήξας], ὑποτεμὼν αὐτοῦ τὸν πρὸς τὴν πόλιν δρόμον. 460 Μεγάροιο διέσσυτο], ὥρμησε (σεύομαι) διὰ τοῦ μεγάρου. 468 Χέε], μεταφορικώτερον, διὰ τὴν ἄκραν τῶν ὑφασμάτων λεπτότητα. 469] ἀθετεῖται ὡς παρεμβεβλημένος ὁ στίχος. 473 Γαλόῳ τε καὶ εἰνατέρες], αἱ ἀνδράδελφαι καὶ αἱ σύνυμφαι. 474 Ἀτυζομένην ἀπολέσθαι], τεταραγμένην ὥστε ἀπολέσθαι, καταπεσοῦσαν ἐκ τοῦ τείχους τυχὸν ἢ ἄλλως πως. Τραγικωτάτη ζωγραφία. 476 Ἀμβλήδην], ἀναβάλλουσα ἐβρόον τὸ πνεῦμα, κοιν. μὲ ἀναφυλλητόν.

477 Ἰῇ.. αἴσῃ], ἐν ὁμοίᾳ μοίρᾳ, (κοιν.) ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς οἰωνούς. 479 Ὑπὸ Πλάκῳ ὑληέσσῃ], Πλάκος, ὄρος τῆς Κιλικίας, τὸ ἄλλως Πλάκιον, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὁποίου ἔκειτο ἡ πόλις Θήβη, ἥτις διὰ τοῦτο καὶ Πλακία καὶ Ὑποπλακία ἐκαλεῖτο. 480 Ὅ μ'], ὅς με. —Τυτθόν], ἀντὶ Τυτθήν, καθὼς: Θερμὸν αὔτμήν.

Δύσμορος αἰνόμορον· ὡς μὴ ὤφελλε τεκέσθαι.
Νῦν δὲ σὺ μέν ῥ' Ἀΐδαο δόμους ὑπὸ κεύθεσι γαίης
Ἔρχεαι, αὐτὰρ ἐμὲ στυγερῷ ἐνὶ πένθεϊ λείπεις
Χήρην ἐν μεγάροισι· πάϊς δ' ἔτι νήπιος αὔτως,
Ὃν τέκομεν σύ τ' ἐγώ τε, δυσάμμοροι· οὔτε σὺ τούτῳ 485
Ἔσσεαι, Ἕκτορ, ὄνειαρ, ἐπεὶ θάνες, οὔτε σοὶ οὗτος.
Ἦν περ γὰρ πόλεμόν γε φύγῃ πολύδακρυν Ἀχαιῶν,
Αἰεί τοι τούτῳ γε πόνος καὶ κήδε' ὀπίσσω
Ἔσσονθ'· ἄλλοι γάρ οἱ ἀπουρίσσουσιν ἀρούρας.
Ἦμαρ δ' ὀρφανικὸν παναφήλικα παῖδα τίθησιν· 490
Πάντα δ' ὑπεμνήμυκε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί.
Δευόμενος δὲ τ' ἄνεισι πάϊς ἐς πατρὸς ἑταίρους,
Ἄλλον μὲν χλαίνης ἐρύων, ἄλλον δὲ χιτῶνος·
Τῶν δ' ἐλεησάντων κοτύλην τις τυτθὸν ἐπέσχεν,
Χείλεα μέν τ' ἐδίην', ὑπερῴην δ' οὐκ ἐδίηνεν. 495
Τὸν δὲ καὶ ἀμφιθαλὴς ἐκ δαιτύος ἐστυφέλιξεν
Χερσὶν πεπληγὼς καὶ ὀνειδείοισιν ἐνίσσων·
Ἔρρ' οὕτως· οὐ σός γε πατὴρ μεταδαίνυται ἡμῖν.
Δακρυόεις δέ τ' ἄνεισι πάϊς ἐς μητέρα χήρην,
Ἀστυάναξ, ὃς πρὶν μὲν ἑοῦ ἐπὶ γούνασι πατρὸς 500
Μυελὸν οἶον ἔδεσκε καὶ οἰῶν πίονα δημόν·
Αὐτὰρ ὅθ' ὕπνος ἕλοι, παύσαιτό τε νηπιαχεύων,
Εὕδεσκ' ἐν λέκτροισιν, ἐν ἀγκαλίδεσσι τιθήνης,
Εὐνῇ ἔνι μαλακῇ, θαλέων ἐμπλησάμενος κῆρ·
Νῦν δ' ἂν πολλὰ πάθῃσι, φίλου ἀπὸ πατρὸς ἁμαρτών, 505
Ἀστυάναξ ὃν Τρῶες ἐπίκλησιν καλέουσιν·
Οἷος γάρ σφιν ἔρυσο πύλας καὶ τείχεα μακρά.
Νῦν δὲ σὲ μὲν παρὰ νηυσὶ κορωνίσι, νόσφι τοκήων,
Αἰόλαι εὐλαὶ ἔδονται, ἐπεί κε κύνες κορέσωνται,
Γυμνόν· ἀτάρ τοι εἵματ' ἐνὶ μεγάροισι κέονται, 510
Λεπτά τε καὶ χαρίεντα, τετυγμένα χερσὶ γυναικῶν.
Ἀλλ' ἤτοι τάδε πάντα καταφλέξω πυρὶ κηλέῳ,

---

484 Οὕτως], ἁπλῶς οὕτως. 487] Ἐν ἄλλοις γρφ. Ἦν γὰρ δή. 489 Ἀπουρίσσουσιν], ἀφαιρέσουσιν. 490 Ἦμαρ δ' ὀρφ. παναφήλ. παῖδα τίθησι], ἡ ὀρφανία κάμνει τὸν παῖδα πάντων τῶν ὁμηλίκων αὐτοῦ ἐςερημένον, διότι ὅλοι τὸν ἀποφεύγουσι. 491 Πάντα δ' ὑπεμνήμυκε] πάντοτε δὲ κάτω ῥέπει, κατανένευκεν. Ἄλλοι γρφ. ὑπεμμήμυκε 492 Δευόμενος], ςερούμενος. 495 Ἐρύων], σύρων ἐκ τοῦ χιτ., ὡς μὴ δυνάμενος ἔτι λαλεῖν. 494 Κοτύλην. . ἐπέσχε], τὸ ποτήριον προσήνεγκεν αὐτῷ. 495 Χείλεα μέν τ' ἐδίην', ὑπερῴην δ' οὐκ], κοινῶς: μόλις ἔδρεξε τὰ χείλη τῶ. 496 Ἐστυφέλιξε], σπρώγνων ἐξεδίωξε, ἐξεσκούντησεν. 497 Ἐνίσσων], κακολογῶν, ὑβρίζων, ἄλλως Ἐνίπτων. 498 Ἔρρ' οὕτως], ὡς ἦλθες· ἄλλοι γρφ. Ἔρρ, οὗτος, ἀλλ' ἀντιδαίνει τὸ μέτρον. Σημειωτέον δὲ ὅτι τοὺς ςίχους τούτους (490 498) ἀθετοῦσί τινες, ὡς ἀνοικείους δῆθεν τῷ βασιλόπαιδι. 499 Ἄνεισ.], ἐπάνεισιν, ἐπιστρέφει.
502 Νηπιαχεύων], παίζων τὰ νηπιώδη παίγνια. 503 Θαλέων], ἡδυσμάτων. 505 Ἀστυάναξ], φερωνύμως ἐπεκλήθη, δ.ότι ὁ πατήρ του ἦτον κυρίως ὁ ἄναξ τοῦ ἄςεος, ὡς μόνος αὐτὸς σώζων τὴν πόλιν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ. 509 Αἰόλαι], ἀπὸ τοῦ ταχέως εἱλεῖσθαι, κατὰ τὸν Πορφύρ.

Ὦ πάτερ, ἀργικέραυνε, κελαινεφὲς, οἷον ἔειπες·
Ἄνδρα θνητὸν ἐόντα, πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ,
Ἄψ ἐθέλεις θανάτοιο δυσηγέος ἐξαναλῦσαι;
Ἔρδ· ἀτὰρ οὔ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Θάρσει, Τριτογένεια, φίλον τέκος· οὔ νύ τι θυμῷ
Πρόφρονι μυθέομαι· ἐθέλω δέ τοι ἤπιος εἶναι·
Ἔρξον, ὅπῃ δή τοι νόος ἔπλετο, μηδ' ἔτ' ἐρώει.
Ὡς εἰπὼν ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
Ἕκτορα δ' ἀσπερχὲς κλονέων ἔφεπ' ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
Ὡς δ' ὅτε νεβρὸν ὄρεσφι κύων ἐλάφοιο δίηται,
Ὄρσας ἐξ εὐνῆς, διά τ' ἄγκεα καὶ διὰ βήσσας·
Τὸν δ' εἴπερ τε λάθῃσι καταπτήξας ὑπὸ θάμνῳ,
Ἀλλά τ' ἀνιχνεύων θέει ἔμπεδον, ὄφρα κεν εὕρῃ·
Ὡς Ἕκτωρ οὐ λῆθε ποδώκεα Πηλείωνα.
Ὁσσάκι δ' ὁρμήσειε πολάων Δαρδανιάων
Ἀντίον ἀΐξασθαι ἐϋδμήτους ὑπὸ πύργους,
Εἴ πώς οἱ καθύπερθεν ἀλάλκοιεν βελέεσσιν·
Τοσσάκι μιν προπάροιθεν ἀποστρέψασκε παραφθὰς
Πρὸς πεδίον· αὐτὸς δὲ ποτὶ πτόλιος πέτετ' αἰεί.
Ὡς δ' ἐν ὀνείρῳ οὐ δύναται φεύγοντα διώκειν·
Οὔτ' ἄρ' ὃ τὸν δύναται ὑποφεύγειν, οὔθ' ὃ διώκειν·
Ὡς ὁ τὸν οὐ δύνατο μάρψαι ποσὶν, οὐδ' ὃς ἀλύξαι.
Πῶς δέ κεν Ἕκτωρ Κῆρας ὑπεξέφυγεν θανάτοιο,
Εἰ μή οἱ πύματόν τε καὶ ὕστατον ἤντετ' Ἀπόλλων
Ἐγγύθεν, ὅς οἱ ἐπῶρσε μένος λαιψηρά τε γοῦνα;
Λαοῖσιν δ' ἀνένευε καρήατι δῖος Ἀχιλλεὺς,
Οὐδ' ἔα ἱέμεναι ἐπὶ Ἕκτορι πικρὰ βέλεμνα·
Μή τις κῦδος ἄροιτο βαλὼν, ὁ δὲ δεύτερος ἔλθοι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπὶ κρουνοὺς ἀφίκοντο,
Καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα·
Ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέος θανάτοιο,
Τὴν μὲν Ἀχιλλῆος, τὴν δ' Ἕκτορος ἱπποδάμοιο·
Ἕλκε δὲ μέσσα λαβὼν· ῥέπε δ' Ἕκτορος αἴσιμον ἦμαρ,

---

178 Οἷον ἔειπας], οἷον ῥῆμα. 179 Θνητὸν ἐόντα], ὅμοιον τῷ ἀλλαχοῦ· Πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ. 180 Ἐξαναλῦσαι], ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ λίνου τῶν Μοιρῶν. 184 Πρόφρονι], ὑπέρφρονι. 185 Ἐρώει], παῦε, παραιτοῦ. 188 Κλονέων], διώκων ἀνενδότως. 189 Δίηται], διώκει. 190 Εὐνῆς], τῆς ἄλλως κοίτης, τοῦ μέρους ὅπου συνήθως διαμένει. 194 Δαρδανιάων], τῶν ἄλλως Σκαιῶν, ἴδε ς. χ. 6. 197 Παραφθὰς], προφθάσας. 198 Ποτὶ πτόλιος] πρὸς τῇ πόλει. Ὁ μὲν Ἀχιλλεὺς ἔτρεχε παρὰ τὴν πόλιν, ὁ δὲ Ἕκτωρ ἐξωτέρω πρὸς τὸ πεδίον. 199 200 Οὐ δύναται φεύγοντα διώκειν· Οὐ δύναται ὑποφεύγειν, οὔτε διώκειν], κατὰ παλιλλογίαν. Τὸ δὲ Διώκειν, ἐμφατικῶς ἀντὶ τοῦ Καταλαβεῖν, τὸ ὁποῖον σαφέστερον ἐδήλωσε διὰ τοῦ Μάρψαι ποσίν. 206 Πύματόν τε καὶ ὕστατον], ταὐτολογία πάθους ἐμφατική. 205 Ἀνένευε καρήατι], διότι, τρέχων, δὲν ἠδύνατο διὰ τῆς φωνῆς.

Ὤχετο δ' εἰς Ἀΐδαο· λίπεν δέ ἑ Φοῖβος Ἀπόλλων.
Δηιφόβῳ δ' ἴκανε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 215
Νῦν δὴ νῶί γ' ἔολπα, Διὶ φίλε, φείδομ' Ἀχιλλεῦ,
Οἴσεσθαι μέγα κῦδος Ἀχαιοῖσι προτὶ νῆας,
Ἕκτορα δηώσαντε, μάχης ἄτον περ ἐόντα.
Οὐδέ τοι νῦν ἔτι γ' ἔστι πεφυγμένον ἄμμε γενέσθαι,
Οὐδ' εἴ κεν μάλα πολλὰ πάθοι ἑκάεργος Ἀπόλλων, 220
Προπροκυλινδόμενος πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν στῆθι καὶ ἄμπνυε· τόνδε δ' ἐγώ τοι
Οἰχομένη πεπιθήσω ἐναντίβιον μαχέσασθαι.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη, ὁ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ·
Στῆ δ' ἄρ' ἐπὶ μελίης χαλκογλώχινος ἐρεισθείς. 125
Ἡ δ' ἄρα τὸν μὲν ἔλειπε, κιχήσατο δ' Ἕκτορα δῖον,
Δηΐφοβῳ εἰκυῖα δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν·
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἠθεῖ', ἦ μάλα δή σε βιάζεται ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Ἄστυ περὶ Πριάμοιο ποσὶν ταχέεσσι διώκων· 230
Ἀλλ' ἄγε δὴ στέωμεν, καὶ ἀλεξώμεσθα μένοντες.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Δηΐφοβ', ἦ μέν μοι τὸ πάρος πολὺ φίλτατος ἦσθα
Γνωτῶν, οὓς Ἑκάβη ἠδὲ Πρίαμος τέκε παῖδας·
Νῦν δ' ἔτι καὶ μᾶλλον νῷν φρεσὶ τιμήσασθαι, 235
Ὅς ἕτλης ἐμεῦ εἵνεκ', ἐπεὶ ἴδες ὀφθαλμοῖσιν,
Τείχεος ἐξελθεῖν, ἄλλοι δ' ἔντοσθε μένουσιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ἠθεῖ', ἦ μὲν πολλὰ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Λίσσονθ', ἑξείης γουνούμενοι, ἄμφι δ' ἑταῖροι, 240
Αὖθι μένειν· τοῖον γὰρ ὑποτρομέουσιν ἅπαντες·
Ἀλλ' ἐμὸς ἔνδοθι θυμὸς ἐτείρετο πένθεϊ λυγρῷ.
Νῦν δ' ἰθὺς μεμαῶτε μαχώμεθα, μηδέ τι δούρων
Ἔστω φειδωλή, ἵνα εἴδομεν, εἴ κεν Ἀχιλλεὺς
Νῶϊ κατακτείνας ἔναρα βροτόεντα φέρηται 245
Νῆας ἐπὶ γλαφυράς, ἤ κεν σῷ δουρὶ δαμείη.
Ὣς φαμένη, καὶ κερδοσύνῃ ἡγήσατ' Ἀθήνη.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,

---

214 Αἶπεν δέ ἑ Φ. Α.] Διότι ὁ θεὸς τοῦ φωτὸς οὐδὲν ἔχει κοινὸν μὲ τὸν Ἅδην. 218 Ἄτον], κατὰ κρ. ἀντὶ Ἄατον, ἀκόρεστον. 219 Πεφυγμένον ἄμμε γενέσθαι], διαφυγεῖν ἡμᾶς. 221 Προπροκυλινδόμενος], ὁ διπλασιασμὸς τῆς προθέσεως τὸ ἐπίμονον δηλοῖ τῆς ἐκεῖας. 222 Ἄμπνυε] ἀνάπνεε. 225 Πεπιθήσω], πείσω. 229 Ἠθεῖ'], οἰκεῖε, φίλε, προσφώνησις φιλοφρονητικὴ νεωτέρου πρὸς πρεσβύτερον ἀδελφόν. 234 Γνωτῶν], ἀδελφῶν. 235 Τιμήσασθαι], ἐνν. Σέ. 236 Ὅς ἕτλης] τὸ Ὅς μακρόν· ἄλλως γὰρ ἀκέφαλος ὁ στίχος, καθὼς καὶ τὸ Ὅς ὄδει τά τ' ἐόντα. 241 Τοῖον], ἐπίρρημα τοσοῦτον, τόσον. 244 Φειδωλή], φειδώ, φειδωλία. 247 Ὣς φαμένη, καὶ κερδοσύνῃ ἡγήσατο], ὡς φαμένη καὶ ἡγήσατο κερδοσύνῃ, οὐ μόνον ἔφη, ἀλλὰ καὶ ἡγήσατο, πρὸ ὑπερβατόν.

Τὸν πρότερος προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Οὔ σ' ἔτι, Πηλέος υἱέ, φοβήσομαι, ὡς τὸ πάρος περ. 250
Ἤλις περὶ ἄστυ μέγα Πριάμου δίον, οὐδέ ποτ' ἔτλην
Μεῖναι ἐπερχόμενον· νῦν αὖτέ με θυμὸς ἀνῆκε
Στήμεναι ἀντία σεῖο· ἕλοιμί κεν, ἤ κεν ἁλοίην.
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο θεοὺς ἐπιδώμεθα· τοὶ γὰρ ἄριστοι
Μάρτυροι ἔσσονται καὶ ἐπίσκοποι ἁρμονιάων· 255
Οὐ γὰρ ἐγώ σ' ἔκπαγλον ἀεικιῶ, αἴ κεν ἐμοὶ Ζεὺς
Δώῃ καμμονίην, σὴν δὲ ψυχὴν ἀφέλωμαι·
Ἀλλ' ἐπεὶ ἄρ κέ σε συλήσω κλυτὰ τεύχε', Ἀχιλλεῦ,
Νεκρὸν Ἀχαιοῖσιν δώσω πάλιν· ὣς δὲ σὺ ῥέζειν.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς· 260
Ἕκτορ, μή μοι, ἄλαστε, συνημοσύνας ἀγόρευε·
Ὡς οὐκ ἔστι λέουσι κατ' ἀνδράσιν ὅρκια πιστά,
Οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσιν,
Ἀλλὰ κακὰ φρονέουσι διαμπερὲς ἀλλήλοισιν·
Ὡς οὐκ ἔστ' ἐμὲ καὶ σὲ φιλήμεναι, οὔτε τι νῶιν 265
Ὅρκια ἔσσονται, πρίν γ' ἢ ἕτερόν γε πεσόντα
Αἵματος ἆσαι Ἄρηα, ταλαύριναν πολεμιστήν.
Παντοίης ἀρετῆς μιμνήσκεο· νῦν σε μάλα χρὴ
Αἰχμητήν τ' ἔμεναι καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν.
Οὔ τοι ἔτ' ἔσθ' ὑπάλυξις, ἄφαρ δέ σε Παλλὰς Ἀθήνη 270
Ἔγχει ἐμῷ δαμάᾳ· νῦν δ' ἐθέλει πάντ' ἀποτίσεις
Κήδε' ἐμῶν ἑτάρων, οὓς ἔκτανες ἔγχεϊ θύων.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος.
Καὶ τὸ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο φαίδιμος Ἕκτωρ·
Ἕζετο γὰρ προϊδών, τὸ δ' ὑπέρπετο χάλκεον ἔγχος, 275
Ἐν γαίῃ δ' ἐπάγη· ἀνὰ δ' ἥρπασε Παλλὰς Ἀθήνη,
Ἄψ δ' Ἀχιλῆϊ δίδου, λάθε δ' Ἕκτορα, ποιμένα λαῶν.
Ἕκτωρ δὲ προσέειπεν ἀμύμονα Πηλείωνα·
Ἥμβροτες, οὐδ' ἄρ πώ τι, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Ἐκ Διὸς ἠείδης τὸν ἐμὸν μόρον, ἤτοι ἔφης γε· 280
Ἀλλά τις ἀρτιεπὴς καὶ ἐπίκλοπος ἔπλεο μύθων,
Ὄφρα σ' ὑποδδείσας μένεος ἀλκῆς τε λάθωμαι.
Οὐ μέν μοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξεις·
Ἀλλ' ἰθὺς μεμαῶτι διὰ στήθεσφιν ἔλασσον,
Εἴ τοι ἔδωκε θεός· νῦν αὖτ' ἐμὸν ἔγχος ἄλευαι 285
Χάλκεον· ὡς δή μιν σῷ ἐν χροῖ πᾶν κομίσαιο.

---

250 Φοβήσομαι], φεύξομαι. 251 Δίον], ἔδεισα, ἐφοβήθην. 254 Ἐπιδώμεθα] ἂς βάλωμεν μάρτυρας. 255 Ἁρμονιάων], συνθηκῶν. 256 Ἔκπαγλον], ἐκθέσμως, αἰσχρῶς, δεινῶς. 257 Καμμονίην], κατεμονὴν, ἐκ κατεμανῆς νίκην. 259 Ῥέζειν], ἔννυ, ὑπόσχου. 263 Ἄλας], ἀνεπίληπτα δεινὰ εἰργασμένα. 267 Ἆσαι], κορέσαι. 273 Ἀμπεπαλὼν], ἀνακινήσας, ἀόρ. β'. τῆς μτχ. τοῦ Ἀναπάλλω. 280 Ἠείδης], ἤδεις, ἤξευρες. 281 Ἀρτιεπὴς], ἄρτιος (ἱκανὸς) εἰπεῖν.— Ἐπικλ. μύθων], ἀπατεῶν, πλέκων τὴν ἀλήθειαν ἐν λόγοις. 282 Ὡς δή] εἴθε !

Καί κεν ἐλαφρότερος πόλεμος Τρώεσσι γένοιτο,
Σεῖο καταφθιμένοιο· σὺ γάρ σφισι πῆμα μέγιστον.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος.
Καὶ βάλε Πηλείδαο μέσον σάκος, οὐδ' ἀφάρταρε· 290
Τῆλε δ' ἀπεπλάγχθη σάκεος δόρυ, χώσατο δ' Ἕκτωρ,
Ὅττι ῥά οἱ βέλος ὠκὺ ἐτώσιον ἐκφυγε χειρός·
Στῆ δὲ κατηφήσας, οὐδ' ἄλλ' ἔχε μείλινον ἔγχος·
Δηΐφοβον δ' ἐκάλει λευκάσπιδα, μακρὸν ἀΰσας,
Πτεῖ μιν δόρυ μακρόν· ὁ δ' οὔτι οἱ ἐγγύθεν ἦεν. 295
Ἕκτωρ δ' ἔγνω ἧσιν ἐνὶ φρεσὶ, φώνησέν τε·
Ὦ πόποι, ἦ μάλα δή με θεοὶ θάνατόνδε κάλεσσαν·
Δηΐφοβον γὰρ ἔγωγ' ἐφάμην ἥρωα παρεῖναι·
Ἀλλ' ὅ μὲν ἐν τείχει, ἐμὲ δ' ἐξαπάτησεν Ἀθήνη.
Νῦν δὲ δὴ ἐγγύθι μοι θάνατος κακὸς, οὐδέ τ' ἄνευθεν, 300
Οὐδ' ἀλέη· ἦ γάρ ῥα πάλαι τόγε φίλτερον ἦεν
Ζηνί τε καὶ Διὸς υἱεῖ, Ἑκηβόλῳ, οἳ με πάρος γε
Πρόφρονες εἰρύατο· νῦν αὖτέ με Μοῖρα κιχάνει·
Μὴ μὰν ἀσπουδί γε καὶ ἀκλειῶς ἀπολοίμην,
Ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι. 305
Ὣς ἄρα φωνήσας εἰρύσσατο φάσγανον ὀξὺ,
Τό οἱ ὑπὸ λαπάρην τέτατο μέγα τε στιβαρόν τε,
Οἴμησεν δὲ ἀλεὶς, ὥστ' αἰετὸς ὑψιπετήεις,
Ὅστ' εἶσιν πεδίονδε διὰ νεφέων ἐρεβεννῶν
Ἁρπάξων ἢ ἄρν' ἀμαλὴν ἢ πτῶκα λαγωόν· 310
Ὣς Ἕκτωρ οἴμησε, τινάσσων φάσγανον ὀξύ.
Ὡρμήθη δ' Ἀχιλεὺς, μένεος δ' ἐμπλήσατο θυμὸν
Ἀγρίου· πρόσθεν δὲ σάκος στέρνοισι κάλυψεν
Καλὸν, δαιδάλεον· κόρυθι δ' ἐπένευε φαεινῇ.
Τετραφάλῳ· καλαὶ δὲ περισσείοντο ἔθειραι, 315
Χρύσειαι, ἃς Ἥφαιστος ἧσι λόφον ἀμφὶ θαμειάς.
Οἷος δ' ἀστὴρ εἶσι μετ' ἄστρασι νυκτὸς ἀμολγῷ,
Ἕσπερος, ὃς κάλλιστος ἐν οὐρανῷ ἵσταται ἀστήρ
Ὣς αἰχμῆς ἀπέλαμπ' εὐήκεος, ἣν ἄρ' Ἀχιλλεὺς
Πάλλεν δεξιτερῇ, φρονέων κακὸν Ἕκτορι δίῳ, 320
Εἰσορόων χρόα καλὸν, ὅπῃ εἴξειε μάλιστα.

---

294 Ἀπεπλάγχθη], ἀπεκρούσθη, ἀπεπλανήθη. Καὶ παρατηρητέον τὴν δύναμιν τῆς λέξεως, μοναυλοῦσαν ἀποδιδούσης καὶ αὐτὸν τὸν ἦχον τῆς πληγείσης ἀσπίδος. 296 Ἀλέη] ἀποφυγή; ἐνοικεῖται δέ: Ἔστιν.—Τόγε], τὸ Ἀποφυγεῖν με εἰς θάνατον. 298 Ἀσπουδί], ἀφιλοτίμως. 299 Οἴμησεν ἀλεὶς], ὥρμησε συστραφείς. 310 Ἁρπάξων], ἀπαράλλακτον προφέρομεν καὶ ἡμεῖς σήμερον τὸν μέλλοντα τοῦ ῥήματος τούτου.—Ἀμαλὴν], ἀπαλὴν ἢ μαλακὴν, κατ' ἔπτα. τοῦ α. — Πτῶκα], δειλὸν· καὶ μόνον δὲ τὸ ἐπίθετον σημαίνει τὸν λαγὼν, ὡς κατ' ἐξοχὴν δειλὸν ζῶον. 314 Κόρυθι δ' ἐπένευε] ἀντὶ Ἡ κόρυς αὐτοῦ ἐπόδεινεν, ἐκυμάτιζεν. 317 Νυκτὸς ἀμολγῷ], ἐν τῷ κοιρῷ τῆς νυκτὸς, καθ' ὃν ἀμέλγουσι τὰ πρόβατα, δηλ. ὥρα νυκτός, διότι τότε φαίνεται λαμπρότατος ὁ Ἕσπερος, παρόλον ὅτι χ. 28. 319 Αἰχμῆς ἀπέλαμπ'] ἀπὸ τῆς αἰχμῆς αὐτοῦ λάμψις ἀνεβίβαζεν. 320 Ὅπῃ εἴξειε

Ὅς μ' υἱῶν πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν εὔνιν ἔθηκεν
Κτείνων καὶ περνὰς νήσων ἔπι τηλεδαπάων. 45
Καὶ γὰρ νῦν δύο παῖδε, Λυκάονα καὶ Πολύδωρον,
Οὐ δύναμαι ἰδέειν, Τρώων εἰς ἄστυ ἀλέντων,
Τούς μοι Λαοθόη τέκετο, κρείουσα γυναικῶν.
Ἀλλ' εἰ μὲν ζώουσι μετὰ στρατῷ, ἤ τ' ἂν ἔπειτα
Χαλκοῦ τε χρυσοῦ τ' ἀπολυσόμεθ· ἔστι γὰρ ἔνδον· 50
Πολλὰ γὰρ ὤπασε παιδὶ γέρων ὀνομακλυτὸς Ἄλτης.
Εἰ δ' ἤδη τεθνᾶσι, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν,
Ἄλγος ἐμῷ θυμῷ καὶ μητέρι, τοὶ τεκόμεσθα·
Λαοῖσιν δ' ἄλλοισι μινυνθαδιώτερον ἄλγος
Ἔσσεται, ἦν μὴ καὶ σὺ θάνῃς, Ἀχιλῆϊ δαμασθείς, 55
Ἀλλ' εἰσέρχεο τεῖχος, ἐμὸν τέκος, ὄφρα σαώσῃς
Τρῶας καὶ Τρωάς, μηδὲ μέγα κῦδος ὀρέξῃς
Πηλείδῃ, αὐτὸς δὲ φίλης αἰῶνος ἀμερθῇς.
Πρὸς δ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἔτι φρονέοντ' ἐλέησον,
Δύσμορον, ὅν ῥα πατὴρ Κρονίδης ἐπὶ γήραος οὐδῷ 60
Αἴσῃ ἐν ἀργαλέῃ φθίσει, κακὰ πόλλ' ἐπιδόντα,
Υἷάς τ' ὀλλυμένους, ἑλκηθείσας τε θύγατρας,
Καὶ θαλάμους κεραϊζομένους, καὶ νήπια τέκνα
Βαλλόμενα προτὶ γαίῃ ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
Ἑλκομένας τε νυοὺς ὀλοῇς ὑπὸ χερσὶν Ἀχαιῶν· 65
Αὐτὸν δ' ἂν πύματόν με κύνες πρώτῃσι θύρῃσιν
Ὠμησταὶ ἐρύουσιν, ἐπεί κέ τις ὀξέϊ χαλκῷ
Τύψας ἠὲ βαλὼν ῥεθέων ἐκ θυμὸν ἕληται,
Οὓς τρέφον ἐν μεγάροισι τραπεζῆας πυλαωρούς,
Οἵ κ' ἐμὸν αἷμα πιόντες, ἀλύσσοντες περὶ θυμῷ, 70
Κείσοντ' ἐν προθύροισι. νέῳ δέ τε πάντ' ἐπέοικεν,
Ἀρηϊκταμένῳ, δεδαϊγμένῳ ὀξέϊ χαλκῷ,
Κεῖσθαι· πάντα δὲ καλὰ θανόντι περ, ὅ τ τι φανήῃ·
Ἀλλ' ὅτε δὴ πολιόν τε κάρῃ, πολιόν τε γένειον,
Αἰδῶ τ' αἰσχύνωσι κύνες κταμένοιο γέροντος, 75
Τοῦτο δὴ οἰκτιστον πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν,

ἀλλ' ὁ πνευματισμὸς ἀντιδαίνει. 46] ἴδε περὶ τοῦ Περνὰς τὰ Προλεγόμενα τοῦ νέου Λεξικοῦ τοῦ Σ. Δ. Βυζαντίου. 49 Μετὰ στρατῷ], καινοπρεπῶς ἀντὶ τοῦ συνήθους Μετὰ στρατόν. 51] Τῇ ἑαυτοῦ παιδὶ Λαοθόῃ ὁ Ἄλτης. 52 Καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν], ἐννοεῖται εἰσίν. 56] Οὐχὶ ἵνα σωθῇς σύ, ὁ ἀπτόητος, ἀλλ' ἵνα σώσῃς τοὺς ἄλλους. 58 Αἰῶνος], θηλυκῶς, τῆς ζωῆς. 59] Σεσημείωται ὁ στίχος ὡς περιέχων καὶ τὰ ὀκτὼ μέρη τοῦ λόγου. Τὸ δὲ Ἔτι φρονέοντα, ἢ διότι μετ' οὐ πολὺ θέλει παραφρονήσῃ ὑπὸ τοῦ γήρως καὶ τῶν δεινῶν· ἢ ἁπλῶς ἀντὶ τοῦ Αἰσθανόμενον, ζῶντα. 60 Γήραος οὐδῷ], μεταφορ. ἐπὶ τῷ τέρματι, ἐπὶ τῇ ἐξόδῳ. 62 Ἑλκηθείσας], βιασθείσας, ἀτιμασθείσας, ὡς ἐκ τοῦ προηγ. 66] ἀθετεῖται ὁ στίχος, διὰ τὴν ταυτολογίαν. 66 Πρώτῃσι θύρῃσιν], ταῖς αὐλείαις. 67 Ὠμησταί], ὠμοφάγοι. —Ἐρύουσι], σπαράξουσιν. 68 Τύψας ἠὲ βαλὼν], τὸ μὲν διὰ τὰ ἐκ τοῦ συγάδην ἢ ἀγχέμαχα ὅπλα, τὸ δὲ διὰ τὰ ἐκηβόλα. 70] Διότι παρετηρήθη ὅτι οἱ κύνες, γευσάμενοι ἀνθρωπίνου αἵματος, λυσσῶσι. 75 Αἰδῶ], τὰ αἰδοῖα.

Ἦ ῥ' ὁ γέρων, πολιὰς ὃ' ἄρ' ἀνὰ τρίχας ἕλκετο χερσίν,
Τίλλων ἐκ κεφαλῆς· οὐδ' Ἕκτορα θυμὸν ἔπειθεν.
Μήτηρ δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ὀδύρετο δακρυχέουσα,
Κόλπον ἀνειμένη, ἑτέρῃφι δὲ μαζὸν ἀνέσχεν· 80
Καί μιν δακρυχέουσ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἕκτορ, τέκνον ἐμόν, τάδε τ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον
Αὐτήν· εἴποτέ τοι λαθικηδέα μαζὸν ἐπέσχον,
Τῶν μνῆσαι, φίλε τέκνον· ἄμυνε δὲ δῆϊον ἄνδρα,
Τείχεος ἐντὸς ἐών, μηδὲ πρόμος ἵστασο τούτῳ· 85
Σχέτλιος· εἴπερ γάρ σε κατακτάνῃ, οὔ σ' ἔτ' ἔγωγε
Κλαύσομαι ἐν λεχέεσσι, φίλον θάλος, ὃν τέκον αὐτή,
Οὐδ' ἄλοχος πολύδωρος, ἄνευθε δέ σε μέγα νῶϊν
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ κύνες ταχέες κατέδονται.
Ὣς τώγε κλαίοντε προσαυδήτην φίλον υἱόν, 90
Πολλὰ λισσομένω· οὐδ' Ἕκτορι θυμὸν ἔπειθον·
Ἀλλ' ὅγε μίμν' Ἀχιλῆα πελώριον ἆσσον ἰόντα.
Ὡς δὲ δράκων ἐπὶ χειῇ ὀρέστερος ἄνδρα μένῃσιν,
Βεβρωκὼς κακὰ φάρμακ'· ἔδυ δέ τέ μιν χόλος αἰνός,
Σμερδαλέον δέ δέδορκεν ἑλισσόμενος περὶ χειῇ· 95
Ὣς Ἕκτωρ ἄσβεστον ἔχων μένος οὐχ' ὑπεχώρει,
Πύργῳ ἔπι προὔχοντι φαεινὴν ἀσπίδ' ἐρείσας.
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι ἐγών, εἰ μέν κε πύλας καὶ τείχεα δύω,
Πουλυδάμας μοι πρῶτος ἐλεγχείην ἀναθήσει, 100
Ὅς μ' ἐκέλευε Τρωσὶ ποτὶ πτόλιν ἠγήσασθαι
Νύχθ' ὕπο τήνδ' ὀλοήν, ὅτε τ' ὤρετο δῖος Ἀχιλλεύς.
Ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην· ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν·
Νῦν δ' ἐπεὶ ὤλεσα λαὸν ἀτασθαλίῃσιν ἐμῇσιν,
Αἰδέομαι Τρώας καὶ Τρωάδας ἑλκεσιπέπλους, 105
Μήποτέ τις εἴπῃσι κακώτερος ἄλλος ἐμεῖο·
Ἕκτωρ ἧφι βίηφι πιθήσας ὤλεσε λαόν.
Ὣς ἐρέουσιν· ἐμοὶ δὲ τότ' ἂν πολύ κέρδιον εἴη
Ἄντην ἢ Ἀχιλῆα κατακτείναντα νέεσθαι,
Ἠέ κεν αὐτὸν ὀλέσθαι ἐϋκλείως πρὸ πόληος. 110
Εἰ δέ κεν ἀσπίδα μὲν καταθείομαι ὀμφαλόεσσαν

[78] Θαυμάζεται τὸ Οὐ τοῦτο διὰ τὸ ὕψος τοῦ, παραβαλλόμενον μὲ τὸ Νοῦ τοῦ μελοδράματος τῶ Μοζάρτου. [80] Ἀνειμένη], ἀνοίγουσα, ξεσκεπάζουσα. [83] Ἐπέσχον], ἴδε Ι, 489. [85] Πρόμος], πρόμαχος. [88] Ἄνευθε δέ σε κτλ.], πολὺ μακρὰν ἡμῶν. Τὸ δὲ Σέ, μακρόν. [93] Ὀρέστερος], ὀρεινός· διότι οἱ τοιοῦτοι καὶ φοβερώτεροι. [94] Κακὰ φάρμακ'], φαρμακερὰ βότανα ἤ, κατὰ τὸν Σχλ., ἔντομα, ἢ ἐμφότερα· διότι, « τὰ φολιδωτὰ τῶν ζώων, οἷον σαῦροι καὶ ὄφεις, πεμφάγα ἐστί· καὶ γὰρ σαρκοφάγα, καὶ πάσαν ἐσθίουσιν, » Ἀριστ. Ζ. Ι. 8, 6, 1.
[95] Δέδορκεν] ὅθεν καὶ ἡ ἐτυμολογία τοῦ Δράκων. [97] Πύργῳ ἔπι, προὔχοντι], ἐπὶ τῷ προέχοντι μέρει (τῇ προβολῇ) τοῦ πύργου, κατὰ τὸ Πρύμνῃ ἐνὶ νηΐ. [100] Ἐλεγχείην ἀναθήσει], ὄνειδος προσάψει. [101] Ὅς μ' ἐκέλευε κτλ.], ἴδε Ἰλ. Σ, 254-283. [102] Νύχθ' ὕπο τήνδ'], μετὰ τὴν ὀλεθρίαν ἐκείνην νύκτα, καὶ ὅταν κτλ. [111] Εἰ δέ κεν], ἀνανταπόδοτον.

Καὶ κόρυθα βριαρὴν, δόρυ δὲ πρὸς τεῖχος ἐρείσας,
Αὐτὸς ἰὼν Ἀχιλῆος ἀμύμονος ἀντίος ἔλθω,
Καί οἱ ὑπόσχωμαι Ἑλένην καὶ κτήματ' ἅμ' αὐτῇ,
Πάντα μάλ', ὅσσα τ' Ἀλέξανδρος κοίλῃς ἐνὶ νηυσὶν 115
Ἤγαγετο Τροίηνδ', ἥτ' ἔπλετο νείκεος ἀρχή,
Δωσέμεν Ἀτρείδῃσιν ἄγειν, ἅμα δ' ἀμφὶς Ἀχαιοῖς
Ἄλλ' ἀποδάσσασθαι, ὅσσα πτόλις ἥδε κέκευθεν·
Τρωσὶν δ' αὖ μετόπισθε γερούσιον ὅρκον ἕλωμαι,
Μήτι κατακρύψειν, ἀλλ' ἄνδιχα πάντα δάσασθαι 120
[Κτῆσιν ὅσην πτολίεθρον ἐπήρατον ἐντὸς ἐέργει]·
Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
Μή μιν ἐγὼ μὲν ἵκωμαι ἰών· ὁ δέ μ' οὐκ ἐλεήσει,
Οὐδέ τί μ' αἰδέσεται, κτενέει δέ με, γυμνὸν ἐόντα,
Αὔτως, ὥστε γυναῖκα, ἐπεί κ' ἀπὸ τεύχεα δύω. 125
Οὐ μέν πως νῦν ἔστιν ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης
Τῷ ὀαριζέμεναι, ἅτε παρθένος ἠΐθεός τε,
Παρθένος ἠΐθεός τ' ὀαρίζετον ἀλλήλοιϊν.
Βέλτερον αὖτ' ἔριδι ξυνελαυνέμεν· ὅττι τάχιστα
Εἴδομεν, ὁπποτέρῳ κεν Ὀλύμπιος εὖχος ὀρέξει. 130
Ὣς ὥρμαινε μένων· ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἦλθεν Ἀχιλλεὺς,
Ἴσος Ἐνυαλίῳ, κορυθάϊκι πτολεμιστῇ,
Σείων Πηλιάδα μελίην κατὰ δεξιὸν ὦμον
Δεινήν· ἀμφὶ δὲ χαλκὸς ἐλάμπετο εἰκέλος αὐγῇ
Ἠὼ πυρὸς αἰθομένου, ἢ ἠελίου ἀνιόντος. 135
Ἕκτορα δ', ὡς ἐνόησεν, ἕλε τρόμος· οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
Αὖθι μένειν, ὀπίσω δὲ πύλας λίπε, δῆ δὲ φοβηθείς.
Πηλείδης δ' ἐπόρουσε, ποσὶ κραιπνοῖσι πεποιθώς.
Ἠΰτε κίρκος ὄρεσφιν, ἐλαφροτάτος πετεηνῶν,
Ῥηϊδίως οἴμησε μετὰ τρήρωνα πέλειαν· 140
Ἡ δέ θ' ὑπαιθα φοβεῖται· ὁ δ' ἐγγύθεν ὀξὺ λεληκὼς
Ταρφέ' ἐπαΐσσει, ἐλέειν τέ ἑ θυμὸς ἀνώγει·
Ὣς ἄρ' ὅγ' ἐμμεμαὼς ἰθὺς πέτετο· τρέσε δ' Ἕκτωρ
Τεῖχος ὕπο Τρώων, λαιψηρὰ δὲ γούνατ' ἐνώμα.
Οἳ δὲ παρὰ σκοπιὴν καὶ ἐρινεὸν ἠνεμόεντα 145

---

119 Γερούσιον], ὑπὸ τῶν γερόντων μόνον διδόμενον. 120] Ἀποσιωπᾷ τὸ συμπέρασμα, διὰ τὸ ἀμφίβολον καὶ ἀσύμφορον. 121] Περιττὸς ἐκρίθη ὁ στίχος, διότι προεῖπεν· ὅσσα πτόλις ἥδε κέκευθεν. 123 [ἵκωμαι], ἱκετεύσω. 125 Αὔτως], εὐκόλως, ἐκ τοῦ προχείρου.

126] Παροιμία, ἀπὸ τῶν ὑπὸ τὰς δρῦς καὶ τὰ σπήλαια ἐκτιθεμένων βρεφῶν, ὅτε κατῴκουν ἀκόμην ἐν τοῖς ὄρεσιν οἱ ἄνθρωποι, τὰ ὁποῖα οἱ εὑρίσκοντες ἐνόμιζον ὅτι ἐγεννήθησαν ἀπ' αὐτῶν τῶν δένδρων ἢ τῶν πετρῶν, ὅθεν ἡ ἔννοια· Οὐκ ἔστιν εὔκολον (πρόχειρον) τὸ προσομιλεῖν τούτῳ, οὕτως ὡς συνομιλεῖ νέος μετὰ παρθένου. 128] Ἀθετεῖται ὑπό τινων ὁ στίχος, καὶ τοι ὑπὸ τοῦ σχολιαστοῦ κατὰ σχῆμα ἐπαναφορᾶς ἢ ἐπαναλήψεως ἐκλαμβανόμενος. 135 Πηλιάδα], τὴν ἀπὸ τοῦ Πηλίου ὄρους εἰρηθεῖσαν, ἴδε τὴν περιγραφὴν αὐτῆς ἰλ. Π, 140-144. 141 Ὑπαιθα φοβεῖται] Πλαγίως φεύγει.— Λεληκὼς], κράζων. 142 Ταρφέ'], ταρφέα, πυκνὰ, ἀνενδότως. 143 Πέτετο], φυλάττει καὶ τὴν μετφορο-

ιος αἰὲν ὑπὲκ κατ' ἀμαξιτὸν ἐσσεύοντο·
ὼ δ' ἵκανον καλλιῤῥόω, ἔνθα τε πηγαὶ
ἀναΐσσουσι Σκαμάνδρου δινήεντος.
ὶν γάρ θ' ὕδατι λιαρῷ ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνὸς
ται ἐξ αὐτῆς, ὡσεὶ πυρὸς αἰθομένοιο· 150
ἑτέρη θέρεϊ προρέει εἰκυῖα χαλάζῃ,
ὀνι ψυχρῇ, ἢ ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ.
δ' ἐπ' αὐτάων πλυνοὶ εὐρέες ἐγγὺς ἔασιν
, λαΐνεοι, ὅθι εἵματα σιγαλόεντα
ισκον Τρώων ἄλοχοι καλαί τε θύγατρες 155
ὶν ἐπ' εἰρήνης, πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν.
παραδραμέτην, φεύγων, ὁ δ' ὄπισθε διώκων·
ε μὲν ἐσθλὸς ἔφευγε, δίωκε δέ μιν μέγ' ἀμείνων
λίμως· ἐπεὶ οὐχ ἱερήϊον, οὐδὲ βοείην
σθην, ἅ τε ποσσὶν ἀέθλια γίγνεται ἀνδρῶν, 160
περὶ ψυχῆς θέον Ἕκτορος ἱπποδάμοιο.
' ὅτ' ἀεθλοφόροι περὶ τέρματα μώνυχες ἵπποι
α μάλα τρωχῶσι· τὸ δὲ μέγα κεῖται ἄεθλον,
ίπος ἠὲ γυνή, ἀνδρὸς κατατεθνηῶτος·
ὼ τρὶς Πριάμοιο πόλιν πέρι δινηθήτην 165
λίμοισι πόδεσσι· θεοὶ δέ τε πάντες ὁρῶντο·
δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
πόποι, ἦ φίλον ἄνδρα διωκόμενον περὶ τεῖχος
λμοῖσιν ὁρῶμαι· ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ
ρος, ὅς μοι πολλὰ βροῶν ἐπὶ μηρί' ἔκηεν 170
ν κορυφῇσι πολυπτύχου, ἄλλοτε δ' αὖτε
ίλει ἀκροτάτῃ· νῦν αὖτέ ἑ δῖος Ἀχιλλεὺς
περὶ Πριάμοιο ποσὶν ταχέεσσι διώκει.
' ἄγετε, φράζεσθε, θεοί, καὶ μητιάασθε,
ιν ἐκ θανάτοιο σαώσομεν, ἠέ μιν ἤδη 175
ίδη Ἀχιλῆϊ δαμάσσομεν, ἐσθλὸν ἐόντα.
ν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

τῆς παραβολῆς λέξιν, ὡς κυριολεκτουμένην ἐπὶ τοῦ ταχυτάτου Ἀχιλλέως. — Τρέτηξε φοβηθείς. 146 Τείχεος ὑπέκ.] ὑποκάτω μὲν τοῦ τείχους, πορρωτέρω δὲ αὐτοῦ, τῇ τῇ ἁμαξιτῷ. 147 148 Πηγαί. Σκαμάνδρου], σήμερον ὀνομάζονται Τουρκιστὶ Πυαπασσί (Κεφαλόβρυσον), πλησίον ὁμωνύμου τινὸς Τουρκικοῦ χωριδίου, ἢ ὁ Choiseul-Gouffier λέγει ὅτι ὁ κύριος τοῦ χωρίου τὸν ἐβεβαίωσεν ὅτι ἡ θερμὴ πηγὴ σώζεται μέχρι σήμερον, εἰ καὶ ὁ Στράβων, ἐπιστηριζόμενος εἰς τὴν μαρτυρίαν Δημητρίου τοῦ Σκηψίου λέγει (ΙΓ',602) ὅτι ἐπ' αὐτοῦ δὲν ἐσώζετο πλέον. 152 Ἐξ ὕδατος κρυσάλλῳ], πρὸς τὴν τοῦ δρυκτοῦ. 157 Παραδραμέτην, φεύγων], κατ' ἔλλειψιν, ἀντὶ τοῦ πλήρους· φ. 158 Ἐπεί], αἰτιολογία τοῦ Καρταλίμως. 161 Περὶ ψυχῆς] , ὅθεν καὶ ἡ παροιμία περὶ ψυχῆς θέειν, ἀ τὸν περὶ τῶν ὅλων ἀγῶνα (κίνδυνον). 162 Περὶ τέρματα], ἀν καμπτῆρα τοῦ ἱπποδρομίου, διότι τότε τρέχουσι περισσότερον. 164 Τρίπος] κατ' ἀφαίρεσιν τοῦ υ, διὰ τὸ μέτρον, ὡς καὶ τὸ Ἀελλόπος.—Ἀνδρὸς κατατεθν.], ἐνν. ἕνεκεν, ἕνεκεν. 170 Ἕκτορος] ἕνεκεν τοῦ Ἕκτ. — Ἐπί], ἐνν. βωμῷ ἢ βωμοῖς. 172 Πόλει], τῇ ἀκροπόλει τῆς Τροίας. 176 Ἐσθλὸν ἐόντα], καὶ τρὶς ἐσθλὸν ἐόντα.

Ὦ πάτερ, ἀργικέραυνε, κελαινεφὲς, οἷον ἔειπες·
Ἄνδρα θνητὸν ἐόντα, πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ,
Ἦ ῥ' ἐθέλεις θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλῦσαι; 180
Ἔρδ'· ἀτὰρ οὔ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Θάρσει, Τριτογένεια, φίλον τέκος· οὔ νύ τι θυμῷ
Πρόφρονι μυθέομαι· ἐθέλω δέ τοι ἤπιος εἶναι·
Ἔρξον, ὅπῃ δή τοι νόος ἔπλετο, μηδ' ἔτ' ἐρώει. 185
Ὡς εἰπὼν ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
Ἕκτορα δ' ἀσπερχὲς κλονέων ἔφεπ' ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
Ὡς δ' ὅτε νεβρὸν ὄρεσφι κύων ἐλάφοιο δίηται,
Ὄρσας ἐξ εὐνῆς, διά τ' ἄγκεα καὶ διὰ βήσσας· 190
Τὸν δ' εἴπερ τε λάθῃσι καταπτήξας ὑπὸ θάμνῳ,
Ἀλλά τ' ἀνιχνεύων θέει ἔμπεδον, ὄφρα κεν εὕρῃ·
Ὡς Ἕκτωρ οὐ λῆθε ποδώκεα Πηλείωνά.
Ὁσσάκι δ' ὁρμήσειε πολάων Δαρδανιάων
Ἀντίον ἀΐξασθαι ἐϋδμήτους ὑπὸ πύργους, 195
Εἴ πώς οἱ καθύπερθεν ἀλάλκοιεν βελέεσσιν·
Τοσσάκι μιν προπάροιθεν ἀποστρέψασκε παραφθὰς
Πρὸς πεδίον· αὐτὸς δὲ ποτὶ πτόλιος πέτετ' αἰεί.
Ὡς δ' ἐν ὀνείρῳ οὐ δύναται φεύγοντα διώκειν·
Οὔτ' ἄρ' ὁ τὸν δύναται ὑποφεύγειν, οὔθ' ὅ διώκειν· 200
Ὡς ὁ τὸν οὐ δύνατο μάρψαι ποσὶν, οὐδ' ὃς ἀλύξαι.
Πῶς δέ κεν Ἕκτωρ Κῆρας ὑπεξέφυγεν θανάτοιο,
Εἰ μή οἱ πύματόν τε καὶ ὕστατον ἤντετ' Ἀπόλλων,
Ἐγγύθεν, ὅς οἱ ἐπῶρσε μένος λαιψηρά τε γοῦνα;
Λαοῖσιν δ' ἀνένευε καρήατι δῖος Ἀχιλλεὺς, 205
Οὐδ' ἔα ἱέμεναι ἐπὶ Ἕκτορι πικρὰ βέλεμνα·
Μή τις κῦδος ἄροιτο βαλὼν, ὁ δὲ δεύτερος ἔλθοι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπὶ κρουνοὺς ἀφίκοντο,
Καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα·
Ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέος θανάτοιο, 210
Τὴν μὲν Ἀχιλλῆος, τὴν δ' Ἕκτορος ἱπποδάμοιο·
Ἕλκε δὲ μέσσα λαβών· ῥέπε δ' Ἕκτορος αἴσιμον ἦμαρ,

---

178 Οἷον ἔειπας], οἷον ῥῆμα. 179 Θνητὸν ἐόντα], ὅμοιον τῷ ἀλλαχοῦ· Πάλαι πεπρωμένων αἴσῃ. 180 Ἐξαναλῦσαι], ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ λίνου τῶν Μοιρῶν. 184 Πρόφρων], ὑπέρφρων. 185 Ἐρώει], παῦε, παραιτοῦ. 188 Κλονέων], διώκων ἀνενδότως. 189 Δίηται], διώκει. 190 Εὐνῆς], τῆς ἄλλως κοίτης, τοῦ μέρους ὅπου συνήθως διαμένει. 194 Δαρδανιάων], τῶν ἄλλως Σκαιῶν, ἴδε ς΄χ. 6. 197 Παραφθὰς], προφθάσας. 198 Ποτὶ πτόλιος] πρὸς τῇ πόλει. Ὁ μὲν Ἀχιλλεὺς ἔτρεχε παρὰ τὴν πόλιν, ὁ δὲ Ἕκτωρ ἐξωτέρω πρὸς τὸ πεδίον. 199 200 Οὐ δύναται φεύγοντα διώκειν· Οὐ δύναται ὑποφεύγειν, οὔτε διώκειν], κατὰ παλιλλογίαν. Τὸ δὲ Διώκειν, ἐμφατικῶς ἀντὶ τοῦ Καταλαβεῖν, τὸ ὁποῖον σαφέστερον ἐδήλωσε διὰ τοῦ Μάρψαι ποσίν. 206 Πύματόν τε καὶ ὕστατον], ταὐτολογία πάθους ἐμφατική. 205 Ἀνένευε καρήατι], διότι, τρέχων, δὲν ἠδύνατο διὰ τῆς φωνῆς.

Ὤχετο δ' εἰς Ἀΐδαο· λίπεν δέ ἑ Φοῖβος Ἀπόλλων·
Πηλείωνα δ' ἵκανε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 215
Νῦν δὴ νῶϊ γ' ἔολπα, Διὶ φίλε, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
Οἴσεσθαι μέγα κῦδος Ἀχαιοῖσι προτὶ νῆας,
Ἕκτορα δηώσαντε, μάχης ἄτον περ ἐόντε.
Οὐ γὰρ νῦν ἔτι γ' ἔστι πεφυγμένον ἄμμε γενέσθαι,
Οὐδ' εἴ κεν μάλα πολλὰ πάθοι ἑκάεργος Ἀπόλλων, 220
Προπροκυλινδόμενος πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν στῆθι καὶ ἄμπνυε· τόνδε δ' ἐγώ τοι
Οἰχομένη πεπιθήσω ἐναντίδιον μαχέσασθαι.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη, ὁ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ·
Στῆ δ' ἄρ' ἐπὶ μελίης χαλκογλώχινος ἐρεισθείς. 125
Ἡ δ' ἄρα τὸν μὲν ἔλειπε, κιχήσατο δ' Ἕκτορα δῖον,
Δηϊφόβῳ εἰκυῖα δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν·
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἠθεῖ', ἦ μάλα δή σε βιάζεται ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Ἄστυ πέρι Πριάμοιο ποσὶν ταχέεσσι διώκων· 230
Ἀλλ' ἄγε δὴ στέωμεν, καὶ ἀλεξώμεσθα μένοντες.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Δηΐφοβ', ἦ μέν μοι τὸ πάρος πολὺ φίλτατος ἦσθα
Γνωτῶν, οὓς Ἑκάβη ἠδὲ Πρίαμος τέκε παῖδας·
Νῦν δ' ἔτι καὶ μᾶλλον νῷϊ φρεσὶ τιμήσασθαι, 235
Ὅς ἔτλης ἐμεῦ εἵνεκ', ἐπεὶ ἴδες ὀφθαλμοῖσιν,
Τείχεος ἐξελθεῖν, ἄλλοι δ' ἔντοσθε μένουσιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ἠθεῖ', ἦ μὲν πολλὰ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Λίσσονθ', ἑξείης γουνούμενοι, ἄμφι δ' ἑταῖροι, 240
Αὖθι μένειν· τοῖον γὰρ ὑποτρομέουσιν ἅπαντες·
Ἀλλ' ἐμὸς ἔνδοθι θυμὸς ἐτείρετο πένθεϊ λυγρῷ.
Νῦν δ' ἰθὺς μεμαῶτε μαχώμεθα, μηδέ τι δούρων
Ἔστω φειδωλή, ἵνα εἴδομεν, εἴ κεν Ἀχιλλεὺς
Νῶϊ κατακτείνας ἔναρα βροτόεντα φέρηται· 245
Νῆας ἐπὶ γλαφυράς, ἤ κεν σῷ δουρὶ δαμείη.
Ὣς φαμένη, καὶ κερδοσύνῃ ἡγήσατ' Ἀθήνη.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,

---

214 Δίπεν δέ ἑ Φ. Α.] Διότι ὁ θεὸς τοῦ φωτὸς οὐδὲν ἔχει κοινὸν μὲ τὸν Ἅδην. 218 Ἄτον], κατὰ κρσ. ἀντὶ Ἄατον, ἀκόρεστον. 219 Πεφυγμένον ἄμμε γενέσθαι], διαφυγεῖν ἡμᾶς. 221 Προπροκυλινδόμενος], ὁ διπλασιασμὸς τῆς προθέσεως τὸ ἐπίμονον δηλοῖ τῆς ἔκεσίας. 222 Ἄμπνυε] ἀνάπνευσε. 225 Πεπιθήσω], πείσω. 229 Ἠθεῖ'], οἰκεῖε, φίλε, προσφώνησις φιλοφρονητικὴ νεωτέρου πρὸς πρεσβύτερον ἀδελφόν. 234 Γνωτῶν], ἀδελφῶν. 235 Τιμήσασθαι], ἐνν. Σέ. 236 Ὅς ἔτλης] τὸ Ὅς μακρόν· ἄλλως γὰρ ἀκέφαλος ὁ στίχος, καθὼς καὶ τὸ Ὅς ᾤδει τά τ' ἐόντα. 241 Τοῖον], ἐπιρρήματ., τοσοῦτον, τόσον. 243 Φειδωλή], φειδώ, φειδωλία. 247 Ὣς φαμένη, καὶ κερδοσύνῃ ἡγήσατο], ὡς φαμένη καὶ ἡγήσατο κερδοσύνῃ, οὐ μόνον ἔφη, ἀλλὰ καὶ ἡγήσατο, καθ' ὑπερβατόν.

Τὸν πρότερος προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Οὔ σ' ἔτι, Πηλέος υἱέ, φοβήσομαι, ὡς τὸ πάρος περ. 250
Ἤδη περὶ ἄστυ μέγα Πριάμου δῖον, οὐδέ ποτ' ἔτλην
Μεῖναι ἐπερχόμενον· νῦν αὖτέ με θυμὸς ἀνῆκε
Στήμεναι ἀντία σεῖο· ἕλοιμί κεν, ἤ κεν ἁλοίην.
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο θεοὺς ἐπιδώμεθα· τοὶ γὰρ ἄριστοι
Μάρτυροι ἔσσονται καὶ ἐπίσκοποι ἁρμονιάων· 255
Οὐ γὰρ ἐγώ σ' ἔκπαγλον ἀεικιῶ, αἴ κεν ἐμοὶ Ζεὺς
Δώῃ καμμονίην, σὴν δὲ ψυχὴν ἀφελώμαι·
Ἀλλ' ἐπεὶ ἄρ κέ σε συλήσω κλυτὰ τεύχε', Ἀχιλλεῦ,
Νεκρὸν Ἀχαιοῖσιν δώσω πάλιν· ὣς δὲ σὺ ῥέζειν.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς· 260
Ἕκτορ, μή μοι, ἄλαστε, συνημοσύνας ἀγόρευε·
Ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστά,
Οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσιν,
Ἀλλὰ κακὰ φρονέουσι διαμπερὲς ἀλλήλοισιν·
Ὡς οὐκ ἔστ' ἐμὲ καὶ σὲ φιλήμεναι, οὐδέ τι νῶιν 265
Ὅρκια ἔσσονται, πρίν γ' ἢ ἕτερόν γε πεσόντα
Αἵματος ἆσαι Ἄρηα, ταλαύρινον πολεμιστήν.
Παντοίης ἀρετῆς μιμνήσκεο· νῦν σε μάλα χρὴ
Αἰχμητήν τ' ἔμεναι καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν.
Οὔ τοι ἔτ' ἔσθ' ὑπάλυξις, ἄφαρ δέ σε Παλλὰς Ἀθήνη 270
Ἔγχει ἐμῷ δαμάᾳ· νῦν δ' ἅθρόα πάντ' ἀπιτίσεις
Κήδε' ἐμῶν ἑτάρων, οὓς ἔκτανες ἔγχεϊ θύων.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προέηε δολιχόσκιον ἔγχος·
Καὶ τὸ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο φαίδιμος Ἕκτωρ·
Ἔζετο γὰρ προϊδών, τὸ δ' ὑπέρπτατο χάλκεον ἔγχος, 275
Ἐν γαίῃ δ' ἐπάγη· ἀνὰ δ' ἥρπασε Παλλὰς Ἀθήνη,
Ἀψ δ' Ἀχιλῆϊ δίδου, λάθε δ' Ἕκτορα, ποιμένα λαῶν.
Ἕκτωρ δὲ προσέειπεν ἀμύμονα Πηλείωνα·
Ἥμβροτες, οὐδ' ἄρ πώ τι, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Ἐκ Διὸς ἠείδης τὸν ἐμὸν μόρον, ἤτοι ἔφης γε· 280
Ἀλλά τις ἀρτιεπὴς καὶ ἐπίκλοπος ἔπλετο μύθων,
Ὄφρα σ' ὑποδδείσας μένεος ἀλκῆς τε λάθωμαι.
Οὐ μέν μοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξεις·
Ἀλλ' ἰθὺς μεμαῶτι διὰ στήθεσφιν ἔλασσον,
Εἴ τοι ἔδωκε θεός· νῦν αὖτ' ἐμὸν ἔγχος ἄλευαι, 285
Χάλκεον· ὡς δή μιν σῷ ἐν χροΐ πᾶν κομίσαιμι.

250 Φοβήσομαι], φεύξομαι. 251 Δίον], ἔδεισα, ἐφοβήθην. 254 Ἐπιδώμεθα] ἄς βάλωμεν μάρτυρας. 255 Ἁρμονιάων], συνθηκῶν. 256 Ἔκπαγλον], ἐμθέρμως, αἰσχρῶς, δεινῶς. 257 Καμμονίην], κατακμονήν, ἐκ καταμονῆς νίκην. 260 Ῥέζειν], ἔνν. ὁπόσγειν. 264 Ἄλας], ἀνεπίληπτα δεινὰ εἰργασμένε. 267 Ἆσαι], κορέσαι. 275 Ἀρπεπαλὼν], ἀνεκίνησας, ἀφ' ὅ. τῆς μετχ. τοῦ Ἀναπάλλω. 280 Ἠείδης], ἤδεις, ἤξευρες. 284 Ἀρτιεπὴς], ἕτοιος (ἱκανὸς) εἰπεῖν.— Ἐπικλ. μύθων], ἀπατεῶν, κλέπτων τὴν ἀλήθειαν ἐν λόγοις. 286 Ὡς δή] ἵνα

Ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν
Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντ'· αὐτὰρ δεκάτῃ ἐπέβημεν
Γαίης Λωτοφάγων, οἵ τ' ἄνθινον εἶδαρ ἔδουσιν.
Ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν καὶ ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ, 85
Αἶψα δὲ δεῖπνον ἕλοντο θοῇς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τε πασσάμεθ' ἠδὲ ποτῆτος,
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους προΐειν πεύθεσθαι ἰόντας
Οἵτινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες, 90
Ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας.
Οἱ δ' αἶψ' οἰχόμενοι μίγεν ἀνδράσι Λωτοφάγοισιν.
Οὐδ' ἄρα Λωτοφάγοι μήδονθ' ἑτάροισιν ὄλεθρον
Ἡμετέροις, ἀλλά σφι δόσαν λωτοῖο πάσασθαι.
Τῶν δ' ὅστις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπὸν,
Οὐκέτ' ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἤθελεν οὐδὲ νέεσθαι, 95
Ἀλλ' αὐτοῦ βούλοντο μετ' ἀνδράσι Λωτοφάγοισιν
Λωτὸν ἐρεπτόμενοι μενέμεν νόστου τε λαθέσθαι.
Τοὺς μὲν ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἄγον κλαίοντας ἀνάγκῃ,
Νηυσὶ δ' ἐνὶ γλαφυρῇσιν ὑπὸ ζυγὰ δῆσα ἐρύσσας·
Αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους 100
Σπερχομένους νηῶν ἐπιβαινέμεν ὠκειάων,
Μή πώ τις λωτοῖο φαγὼν νόστοιο λάθηται.
Οἳ δ' αἶψ' εἰσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθῖζον,
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι, πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ, 105
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ὑπερφιάλων ἀθεμίστων
Ἱκόμεθ', οἵ ῥα θεοῖσι πεποιθότες ἀθανάτοισιν
Οὔτε φυτεύουσιν χερσὶν φυτὸν οὔτ' ἀρόωσιν,
Ἀλλὰ τά γ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται,
Πυροὶ καὶ κριθαὶ ἠδ' ἄμπελοι, αἵτε φέρουσιν 110
Οἶνον ἐριστάφυλον, καὶ σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει.
Τοῖσιν δ' οὔτ' ἀγοραὶ βουληφόροι οὔτε θέμιστες,
Ἀλλ' οἵγ' ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσι κάρηνα

---

[84] Γαίης Λωτοφάγων], τοὺς Λωτοφάγους τοποθετοῦσι ἐν τῇ Λιβύῃ.— Ἄνθειψον εἶδαρ], τὸν κατωτέρω λωτόν. [89] Ἐπὶ χθ. σῖτον ἔδ.] περιφραστ. ἀντὶ Κατοικοῦντες, ζῶντες, ὡς ἀπὸ τοῦ κυριωτάτου τῆς τροφῆς εἴδους, ἢ Ἥμεροι, πεπολισμένοι, σιτοφάγοι, καθὼς λέγει παρακατιὼν στίχ. 198. κατ' ἀντιδιαζολὴν πρὸς τὸν ὠμοφάγον Κύκλωπα. [90] Κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας], εἰς ἀσφάλειαν· ἱεροὶ γὰρ οἱ κήρυκες· ἢ καὶ διὰ τὸ ἐπισημότερον.
[95] Λωτοῖο], διάφοροι περὶ τοῦ καρποῦ τούτου αἱ ἰδέαι τῶν νεωτέρων φυσικῶν. Κατὰ τὴν κοινοτέραν δὲ γνώμην, εἶνε εἶδος μεσπίλου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου κατασκευάζεται καὶ οἶνος.
[98] Πάλιν] ὀπίσω. [98] Τοὺς.. ἐπὶ νῆας ἄγον ἀνάγκῃ], τοὺς ἔφερα διὰ τῆς βίας.
[99] Ζυγὰ], τὰ καθίσματα τῶν κωπηλατῶν. [104] Σπερχομένους], ταχύνοντας, κοιν. βιαστικούς. [105] Ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς], περιφρ. ἀντὶ Ἤρεσσον, ἐκωπηλάτουν. [106] Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν], τὴν Σικελίαν, καὶ ταύτης τὰς περὶ τοὺς Λεοντίνους καὶ τὴν Αἴτνην χώρας. [109] Τά γ'], τὰ ἑξῆς ῥηθησόμενα. Σημείωσαι δὲ τὸ Ἄσπαρτα μηκυνόμενον ἐπὶ τῆς λήγουσης. [112] Οὔτε θέμιστες], ἐνν. εἰσίν. Ἑρμηνεύει δὲ τὸ ἀνωτέρω Ἀθεμίστων.

Τοῦ δὲ καὶ ἄλλο τόσον μὲν ἔχε χρόα χάλκεα τεύχη,
Καλά, τὰ Πατρόκλοιο βίην ἐνάριξε κατακτάς·
Φαίνετο δ', ἦ κληῖδες ἀπ' ὤμων αὐχένα ἔχουσιν,
Λαυκανίην, ἵνα τε ψυχῆς ὤκιστος ὄλεθρος, 325
Τῇ ῥ' ἐπὶ οἱ μεμαὼς ἔλασ' ἔγχεϊ δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἀντικρὺ δ' ἀπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή·
Οὐδ' ἄρ' ἀπ' ἀσφάραγον μελίη τάμε χαλκοβάρεια,
Ὄφρα τί μιν προτιείποι ἀμειβόμενος ἐπέεσσιν·
Ἤριπε δ' ἐν κονίῃς· ὁ δ' ἐπεύξατο δῖος Ἀχιλλεύς· 330
Ἕκτορ, ἀτάρ που ἔφης, Πατροκλῆ ἐξεναρίζων,
Σῶς ἔσεσθ', ἐμὲ δ' οὐδὲν ὀπίζεο νόσφιν ἐόντα,
Νήπιε, τοῖο δ' ἄνευθεν ἀοσσητὴρ μέγ' ἀμείνων
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐγὼ μετόπισθε λελείμμην,
Ὅς τοι γούνατ' ἔλυσα· σὲ μὲν κύνες ἠδ' οἰωνοὶ 335
Ἑλκήσουσ' αἰκῶς· τὸν δὲ κτεριοῦσιν Ἀχαιοί.
Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Λίσσομ' ὑπὲρ ψυχῆς καὶ γούνων, σῶν τε τοκήων,
Μή με ἔα παρὰ νηυσὶ κύνας καταδάψαι Ἀχαιῶν·
Ἀλλὰ σὺ μὲν χαλκόν τε ἄλις χρυσόν τε δέδεξο 340
Δῶρα, τά τοι δώσουσι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
Σῶμα δ' οἴκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν, ὄφρα τεθείω
Τρώες καὶ Τρώων ἄλοχοι λελάχωσι θανόντα.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Μή με, κύον, γούνων γουνάζεο, μηδὲ τοκήων· 345
Αἴ γάρ πως αὐτόν με μένος καὶ θυμὸς ἀνείη,
Ὥμ' ἀποταμνόμενον κρέα ἐδμεναι, οἷά μ' ἔοργας,
Ὡς οὐκ ἔστ' ὃς σῆς γε κύνας κεφαλῆς ἀπαλάλοι·
Οὐδ' εἴ κεν δεκάκις τε καὶ εἰκοσινήριτ' ἄποινα
Στήσωσ' ἐνθάδ' ἄγοντες, ὑπόσχωνται δὲ καὶ ἄλλα· 350
Οὐδ' εἴ κέν σ' αὐτὸν χρυσῷ ἐρύσασθαι ἀνώγοι
Δαρδανίδης Πρίαμος· οὐδ' ὣς σέγε πότνια μήτηρ

ξειε μάλιστα], ὅπου ἤθελεν ἐνδύσῃ μέγιστον τὸ σῶμά σου ὅπου ἤθελεν μπήσει ἡ φύσις.
[323 Ἄλλο τόσον] κατὰ τὸ ἄλλο μέν τῶμα ἀγαθόν, τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ καὶ ἄλλο· καὶ ἄλλοῦ (Σ, 378, Ψ, 454) τὸ Τόσον. [325 Πατρόκλοιο βίην], περιφραστικῶς ἀντὶ τὸν ἀνδρεῖον Πάτροκλον, καθὼς καὶ βίη Ἡρακλῆος, ἀντὶ τὸν Ἡρακλῆ. [326 Κληῖδες ἀπ' ὤμων αὐχ. ἔχ.], ἔχουσιν ἀπὸ τῶν ὤμων τὸν αὐχένα, διείργουσι, χωρίζουσι. [328 Λαυκανίην], περὶ τὴν λαυκανίαν, τὴν οἰσοφάγον, τὴν λαιμόν. [328 Ἀσφάραγον], [τὸν βρόγχον. [330 Ἐπεύξατο], ἐκαυχήσατο ἐπ' αὐτῷ, κόπτων τὴν φωνήσεσιν τῶν πάλαι πρόγονων, τὴν ὁποίαν ἔχουσι ἐξ ἀλάγρια τῆς ἀμερκτῆς. [331 Πῇ ἄρης], σπένδω ἐνάμισε. [332 Θηπίζεο], ἐπεστρέφου, ἐφρόντιζες. [333 Ἀοσσητήρ], τιμωρός, ἐκδικητής. [335 Γούνατ' ἔλυσα], πάρελυσα, δηλ. ἐφόνευσα. [336 Αἰκῶς], οἰκτρῶς, ἀτίμως. [338 Γούνων] διότι οἱ ἱκετεύοντες ἥπτοντο τῶν γονάτων, ἴδε Ἰλ. Δ, 500. [345 Λελάχωσι] μεταδώσωσι, κάμωσι. [346 Γούνων γουνάζεο], πρὸς τῶν γονάτων ἱκέτευε. [348 Οὐ γὰρ μέ· θυμὸς ἀνείη], οὐδὲ ἠμπορούσα. [347 Οἷά μ' ἔοργας], ὁ' ὅσα (δεινὰ) μὲ ἔκαμες. [348 Ὡς οὐκ ἔστ' ὃς ἐπιμέν. κύας.— σῆς κεφαλῆς], συνεκδ. ἀντὶ σοῦ. [349 Χρυσῷ ἐρύσασθαι], χρυσῷ ἀντιλαβήσασθαι· τὸ δὲ Ἀνώγοι, ἴδε ἀντὶ τοῦ Προτείνῃ.

Νύκτα δι' ὀρφναίην· οὐδὲ προὔφαίνετ' ἰδέσθαι·
Ἀὴρ γὰρ παρὰ νηυσὶ βαθεῖ' ἦν, οὐδὲ σελήνη
Οὐρανόθε προὔφαινε, κατείχετο δὲ νεφέεσσιν. 145
Ἔνθ' οὔ τις τὴν νῆσον ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν·
Οὔτ' οὖν κύματα μακρὰ κυλινδόμενα προτὶ χέρσον
Εἰσίδομεν πρὶν νῆας ἐϋσσέλμους ἐπικέλσαι.
Κελσάσῃσι δὲ νηυσὶ καθείλομεν ἱστία πάντα,
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης· 150
Ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν Ἠῶ δῖαν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Νῆσον θαυμάζοντες ἐδινεύμεσθα κατ' αὐτήν.
Ὦρσαν δὲ Νύμφαι, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο,
Αἶγας ὀρεσκῴους, ἵνα δειπνήσειαν ἑταῖροι. 155
Αὐτίκα καμπύλα τόξα καὶ αἰγανέας δολιχαύλους
Εἱλόμεθ' ἐκ νηῶν, διὰ δὲ τρίχα κοσμηθέντες
Βάλλομεν· αἶψα δ' ἔδωκε θεὸς μενοεικέα θήρην.
Νῆες μέν μοι ἕποντο δυώδεκα, ἐς δὲ ἑκάστην
Ἐννέα λάγχανον αἶγες· ἐμοὶ δὲ δέκ' ἔξελον οἴῳ. 160
Ὡς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ, ἐς ἠέλιον καταδύντα,
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
Οὐ γὰρ πω νηῶν ἐξέφθιτο οἶνος ἐρυθρός,
Ἀλλ' ἐνέην· πολλὸν γὰρ ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἕκαστοι
Ἠφύσαμεν, Κικόνων ἱερὸν πτολίεθρον ἑλόντες. 165
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ἐλεύσσομεν, ἐγγὺς ἐόντων,
Καπνόν τ' αὐτῶν τε φθογγὴν οἰῶν τε καὶ αἰγῶν.
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
Δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς, 170
Καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος, μετὰ πᾶσιν ἔειπον·
Ἄλλοι μὲν νῦν μίμνετ', ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι·
Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηί τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισιν
Ἐλθὼν, τῶνδ' ἀνδρῶν πειρήσομαι, οἵτινές εἰσιν·
Ἤ ρ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι, 175
Ἠὲ φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεοῦδής.
Ὡς εἰπὼν ἀνὰ νηὸς ἔβην, ἐκέλευσα δ' ἑταίρους
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αἶψ εἰσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθῖζον,
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς. 180
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸν χῶρον ἀφικόμεθ' ἐγγὺς ἐόντα,

---

145 Προὔφαίνετ'], ἀπροσώπως.—ἰδέσθαι], ὥστε ἰδ. 148 Ἀὴρ], ἀχλύς. 151 Ἀποβρίξαντες], ἀποκοιμηθέντες. 155 Ἐδινεύμεσθα], περιηρχόμεθα. 157 Διὰ τρίχα κοσμ.], τριχῇ διακοσμηθέντες, ἐν τάξει (κόσμῳ) διαιρεθέντες. 159 167 Ἐλεύσσομεν.. Καπνόν τε.. φθογγήν τε], κατὰ ζεῦγμα, ἀλλ. τοῦ Ἠκούομεν. 171 Ἀγορὴν θέμενος], συγκροτήσας.]
177 Ἀνὰ νηὸς ἔβην], ἀνέβην (ἐπὶ) νηός, ὡς καὶ κατωτέρω. Ἀμβαίνειν.

Κεῖται πὰρ νήεσσι νέκυς ἄκλαυστος, ἄθαπτος,
Πάτροκλος· τοῦ δ' οὐκ ἐπιλήσομαι ὄφρ' ἂν ἔγωγε
Ζώω μετέω, καὶ μοι φίλα γούνατ' ὀρώρῃ·
Εἰ δὲ θανόντων περ καταλήθωμαι εἰν Ἀΐδαο,
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ κεῖθι φίλου μεμνήσομ' ἑταίρου. 390
Νῦν δ' ἄγ', ἀείδοντες παιήονα, κοῦροι Ἀχαιῶν,
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσι νεώμεθα, τόνδε δ' ἄγωμεν·
Ἠράμεθα μέγα κῦδος· ἐπέφνομεν Ἕκτορα δῖον,
Ὅ Τρῶες κατὰ ἄστυ, θεῷ ὡς, εὐχετόωντο.
Ἦ ῥα, καὶ Ἕκτορα δῖον ἀκάμα μήδετο ἔργα. 395
Ἀμφοτέρων μετόπισθε πόδων τέτρηχε τένοντε
Ἐς σφυρὸν ἐκ πτέρνης, βοέους δ' ἐξῆπεν ἱμάντας,
Ἐκ δίφροιο δ' ἔδησε κάρη δ' ἔλκεσθαι ἔασεν·
Ἐς δίφρον δ' ἀναβὰς, ἀνά τε κλυτὰ εὐχε' ἀείρας,
Μάστιξέν ρ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην. 400
Τοῦ δ' ἦν ἑλκομένοιο κονίσαλος· ἀμφὶ δὲ χαῖται
Κυάνεαι πίτναντο, κάρη δ' ἅπαν ἐν κονίῃσιν
Κεῖτο, πάρος χαρίεν· τότε δὲ Ζεὺς δυσμενέεσσιν
Δῶκεν ἀεικίσσασθαι ἑῇ ἐν πατρίδι γαίῃ.
Ὡς τοῦ μὲν κεκόνιτο κάρη ἅπαν· ἡ δὲ νυ μήτηρ 405
Τίλλε κόμην, ἀπὸ δὲ λιπαρὴν ἔρριψε καλύπτρην·
Τηλόσε· κώκυσεν δὲ μάλα μέγα, παῖδ' ἐσιδοῦσα.
Ὤμωξεν δ' ἐλεεινὰ πατὴρ φίλος· ἀμφὶ δὲ λαοὶ
Κωκυτῷ τ' εἴχοντο καὶ οἰμωγῇ κατὰ ἄστυ.
Τῷ δὲ μάλιστ' ἄρ' ἔην ἐναλίγκιον, ὡς εἰ ἅπασα 410
Ἴλιος ὀφρύεσσα πυρὶ σμύχοιτο κατ' ἄκρης.
Λαοὶ μέν ῥα γέροντα μόγις ἔχον ἀχνυμένοντα,
Βέλθειν μεμαῶτα πυλάων Δαρδανιάων.
Πάντας δ' ἐλλιτάνευε, κυλινδόμενος κατὰ κόπρον,
Ἐξονομακλήδην ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον· 415
Σχέσθε, φίλοι, καί μ' οἶον ἐάσατε, ἀχνυμένοιό περ

ἐπιλεγομένη ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ μετὰ τὰς ἀνωφελεῖς ἐννοίας.

390 Ἀκλαυτος, ἄθαπτος] ἀσύνδετον, πρὸς ἔκφασιν πάθους.

392 Τόνδε], τὸν νεκρὸν τοῦ Πατρόκλου. 393 Μήδετο] ἐβουλεύετο καὶ ἐξετέλει. Παρετηρήθη δὲ ὅτι ὁ ποιητὴς ἅπασαν κακὴν καὶ ἀθέμιτον πρᾶξιν κακίζει διὰ τῶν ἀνηκόντων ἐπιθέτων, ὡς καὶ ἐνταῦθα διὰ τοῦ: Ἀεικέα (ἀπρεπῆ, ἀνοίκεια) ἔργα. 397 Ἐς σφυρὸν ἐκ πτέρνης] τοὺς ἀπὸ τῆς πτέρνης ἄχρι τοῦ σφυροῦ διήκοντας τένοντας, τὸ μεταξὺ σφυροῦ καὶ πτέρνης μέρος. 398 Ἐκ δίφρ. κτλ.], κατὰ τὸν Καλλίμαχον, οἱ Θεσσαλοὶ συνείθιζον νὰ σύρωσι τὰ σώματα τῶν φονέων περὶ τοὺς τῶν φονευθέντων τάφους. 400 Μάστιξεν δ' ἐλάαν] ἐνν. τοὺς ἵππους· τὸ δὲ ρ', διὰ τὸ μέτρον ἀλλὰ δύναται καὶ νὰ λείψῃ.

402 Τοῦ δ' ἦν ἑλκ. κονίσ.] (ὑπὸ) τούτου δὲ ἑλκομένου ἦν (ἐγίνετο) κονίσαλος.

403 Πίτναντο], ἔπιπτον ἐπὶ τοῦ κονισάλου, ἐσύροντο· οἱ παλαιαὶ ἐκδόσεις ἔχουσι Πίλναντο, ἐπέλαζον. 406 Λιπαρὴν], λαμπρὰν ἢ λεῖαν. 407 408] ἡ μὲν θῆλεια κωκύει, ὁ δὲ ἄρρην οἰμώζει, καθὼς καὶ κατωτέρω: Κωκυτῷ τ' εἴχοντο (οἱ γυναῖκες δηλαδὴ) καὶ οἰμωτῷ (οἱ ἄνδρες). 410 Τῷ], τούτῳ, τῷ ἑξῆς ῥηθησομένῳ. — Ἐναλίγκιον], ἐνν. τοῦτο, τὸ γινόμενον πρᾶγμα. 411 Ὀφρύεσσα], ἀνώμαλος. 414 Κόπρον], κόνιν, σωρεστόν. 415 Σχέσθε]

Ἓν δέπας ἐμπλήσας ὕδατος ἀνὰ εἴκοσι μέτρα
Χεῦ', ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρατῆρος ὀδώδει, 210
Θεσπεσίη· τότ' ἂν οὔ τοι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν.
Τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν, ἐν δὲ καὶ ἧα
Κωρύκῳ· αὐτίκα γάρ μοι ὀΐσατο θυμὸς ἀγήνωρ
Ἄνδρ' ἐπελεύσεσθαι, μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκήν,
Ἄγριον, οὔτε δίκας εὖ εἰδότα οὔτε θέμιστας. 215
Καρπαλίμως δ' εἰς ἄντρον ἀφικόμεθ', οὐδέ μιν ἔνδον
Εὕρομεν, ἀλλ' ἐνόμευε νομὸν κάτα πίονα μῆλα.
Ἐλθόντες δ' εἰς ἄντρον ἐθηεύμεσθα ἕκαστα.
Ταρσοὶ μὲν τυρῶν βρῖθον, στείνοντο δὲ σηκοὶ
Ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων· διακεκριμέναι δὲ ἕκασται 220
Ἔρχατο, χωρὶς μὲν πρόγονοι, χωρὶς δὲ μέτασσαι,
Χωρὶς δ' αὖ ἕρσαι. ναῖον δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα,
Γαυλοί τε σκαφίδες τε, τετυγμένα, τοῖς ἐνάμελγεν.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν πρώτισθ' ἕταροι λίσσοντ' ἐπέεσσιν
Τυρῶν αἰνυμένους ἰέναι πάλιν, αὐτὰρ ἔπειτα 225
Καρπαλίμως ἐπὶ νῆα θοὴν ἐρίφους τε καὶ ἄρνας
Σηκῶν ἐξελάσαντας ἐπιπλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ·
Ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην —ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν—
Ὄφρ' αὐτόν τε ἴδοιμι, καὶ εἴ μοι ξείνια δοίη.
Οὐδ' ἄρ' ἔμελλ' ἑτάροισι φανεὶς ἐρατεινὸς ἔσεσθαι. 230
Ἔνθα δὲ πῦρ κήαντες ἐθύσαμεν ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
Τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν, μένομέν τέ μιν ἔνδον
Ἥμενοι, ἕως ἐπῆλθε νέμων. φέρε δ' ὄβριμον ἄχθος
Ὕλης ἀζαλέης, ἵνα οἱ ποτιδόρπιον εἴη.
Ἔκτοσθεν δ' ἄντροιο βαλὼν ὀρυμαγδὸν ἔθηκεν· 235
Ἡμεῖς δὲ δείσαντες, ἀπεσσύμεθ' ἐς μυχὸν ἄντρου.
Αὐτὰρ ὅγ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα,
Πάντα μάλ', ὅσσ' ἤμελγε, τὰ δ' ἄρσενα λεῖπε θύρηφιν,

---

209 210 Ἀνά.. Χεῦ'], ἀνέχεεν, ἀνεκίρνα. —Εἴκοσι μέτρα], εἰκοσαπλάσιον ὕδωρ. Προσκονόμησις δὲ τοῦτο, ἵνα μὴ ἀπορῇ τις πῶς διὰ τόσον ὀλίγου ἐμεθύσθη ὁ τηλικοῦτος Κύκλωψ. 211 Οὔ τοι ἀποσχ. κτλ.], ἡ ἡδύτης τῆς ὀσμῆς καὶ τῆς γεύσεως (μελιηδέα) δυσαπόσπαστον ἐποίει τὸν πίνοντα. 212 215 Ἓν δὲ καὶ ἧα Κωρύκῳ] ἐν δὲ κωρύκῳ καὶ ἧα —ἧτα (σῖτα)φέρον. 214 Ἐπελεύσεσθαι], ἐλεύσεσθαι ἐπὶ τὸν ἄνδρα.—ἀλκὴν ἐπιειμένον], ἐνδεδυμένον, δηλ. ἄλκιμον, κατὰ τὸ Ἀναιδείην ἐπιειμένε (Ἰλ. Δ, 149). 217 Νομὸν κάτα], κατὰ τὸν νομόν, τὸν συνήθη τόπον τῆς βοσκῆς. 221 Ἔρχατο], εἰργμέναι ἦσαν, ἵδε τὸ Λεξικόν.— Πρόγονοι,.. μέτασσαι, ἕρσαι], αἱ προγενέστεραι, αἱ μεσαῖαι καὶ αἱ νέαι.

222 Ναῖον ὀρῷ], ἀφνάως περιεῤῥέοντο, ἐπεπλήρωντο. 225 Αἰνυμένους], λαβόντας, ἀφελόντας. 227 Ἁλμ. ὕδωρ], περιφρ. τὴν θάλασσαν. 230 Οὐδ' ἔμελλ'.. ἐρατεινὸς ἔσεσθαι], ἀντὶ νὰ εἴπῃ: ἔμελλε στυγερὸς, ἀποτρόπαιος ἔσεσθαι· σχῆμα λόγου, κατὰ τὸ: » Οὐδ' ἄρα τώ γε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεὺς «, ἀντὶ νὰ εἴπῃ Ἐλυπήθη. 231 Ἐθύσαμεν], ἐνν. τυρῶν, ὡς ἀπαρχὴν τοῦ δείπνου, ἴδε Ἰλ. Ι, 219, 220. 234 Ποτιδόρπιον], πρὸς τὸ δεῖπνον χρήσιμον, φέγγον ἐν ᾧ ἔμελλε νὰ δειπνῇ, ὡς καὶ κατωτέρω (στίχ. 249) λέγει τὸ γάλα ποτιδόρπιον. 235 Ἔθηκεν], ἐπροξένησε. 236 Ἀπεσσύμεθ'], ἀπεχωρήσαμεν.

238 Θύρηφιν], ἔξωθεν (τῆς αὐλῆς).

Δεῦτε, δύω μοι ἕπεσθον, ἴδωμ', ὅτιν' ἔργα τέτυκται. 450
Αἰδοίης ἐκυρῆς ὀπὸς ἔκλυον· ἐν δ' ἐμοὶ αὐτῇ
Στήθεσι πάλλεται ἦτορ ἀνὰ στόμα, νέρθε δὲ γοῦνα
Πήγνυται· ἐγγὺς δή τι κακὸν Πριάμοιο τέκεσσιν.
Αἴ γὰρ ἀπ' οὔατος εἴη ἐμεῦ ἔπος· ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
Δείδω, μὴ δή μοι θρασὺν Ἕκτορα δῖος Ἀχιλλεὺς, 455
Μοῦνον ἀποτμήξας πόλιος, πεδίονδε δίηται,
Καὶ δή μιν καταπαύσῃ ἀγηνορίης ἀλεγεινῆς,
Ἣ μιν ἔχεσκ'· ἐπεὶ οὔποτ' ἐνὶ πληθυῖ μένεν ἀνδρῶν,
Ἀλλὰ πολὺ προθέεσκε, τὸ ὃν μένος οὐδενὶ εἴκων.
Ὣς φαμένη μεγάροιο διέσσυτο, μαινάδι ἴση, 460
Παλλομένη κραδίην· ἅμα δ' ἀμφίπολοι κίον αὐτῇ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πύργον τε καὶ ἀνδρῶν ἵξεν ὅμιλον,
Ἕστη παπτήνασ' ἐπὶ τείχεϊ· τὸν δ' ἐνόησεν
Ἑλκόμενον πρόσθεν πόλιος· ταχέες δέ μιν ἵπποι
Ἕλκον ἀκηδέστως κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν, 465
Τὴν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νὺξ ἐκάλυψεν·
Ἤριπε δ' ἐξοπίσω, ἀπὸ δὲ ψυχὴν ἐκάπυσσεν.
Τῆλε δ' ἀπὸ κρατὸς χέε δέσματα σιγαλόεντα,
Ἄμπυκα, κεκρύφαλόν τ' ἠδὲ πλεκτὴν ἀναδέσμην,
Κρήδεμνόν θ', ὅ ῥά οἱ δῶκε χρυσέη Ἀφροδίτη, 470
Ἤματι τῷ, ὅτε μιν κορυθαίολος ἠγάγεθ' Ἕκτωρ
Ἐκ δόμου Ἠετίωνος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα.
Ἀμφὶ δέ μιν γαλόῳ τε καὶ εἰνατέρες ἅλις ἔσταν,
Αἳ ἑ μετὰ σφίσιν εἶχον ἀτυζομένην ἀπολέσθαι.
Ἣ δ' ἐπεὶ οὖν ἄμπνυτο, καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη, 475
Ἀμβλήδην γοόωσα, μετὰ Τρῳῇσιν ἔειπεν·
Ἕκτορ, ἐγὼ δύστηνος· ἰῇ ἄρα γειγόμεθ' αἴσῃ
Ἀμφότεροι, σὺ μὲν ἐν Τροίῃ Πριάμου κατὰ δῶμα,
Αὐτὰρ ἐγὼ Θήβῃσιν ὑπὸ Πλάκῳ ὑληέσσῃ,
Ἐν δόμῳ Ἠετίωνος, ὅ μ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐοῦσαν, 480

---

450 Δύω μοι ἕπεσθον], διότι οὐδέποτε αἱ εὐγενεῖς καὶ σώφρονες τῶν παλαιῶν γυναῖκες ἐξήρχοντο τῆς οἰκίας μόναι.—Ὅτιν'] ἀντὶ Ὁποῖά τινα. 452 Στήθεσι πάλλεται ἦτορ ἀνὰ στόμα], ἡ καρδία μου παλλομένη ἐν τῷ στήθει, ὀχεδὸν ἀναβαίνει εἰς τὸ στόμα μου. Τὸ ὁποῖον ἀλλοῦ (Ἰλ. Κ, 94) ἐξέφρασε διὰ τοῦ: Κραδίη δέ μοι ἔξω στηθέων ἐκθρώσκει. 454 Αἴ γὰρ κτλ.] εἴθε! ἀπείη μου τῆς ἀκοῆς τὸ ἔπος τοῦτο! εἴθε μηδέποτε ἀκούσαιμι αὐτό! μὴ γένοιτο! προσφώνησις, συνήθης ὅταν μέλλῃ τις νὰ ἀναφέρῃ τι ἀπαίσιον. 455 Μοῦνον ἀποτμήξας], ὑποτεμὼν αὐτοῦ τὸν πρὸς τὴν πόλεν δρόμον. 460 Μεγάροιο διέσσυτο], ὥρμησε (σεύομαι) διὰ τοῦ μεγάρου. 463 Χέε], μεταφορικώτερον, διὰ τὴν ἄκραν τῶν ὑφασμάτων λεπτότητα. 469] ἀθετεῖται ὡς παρεμβεβλημένος ὁ στίχος. 473 Γαλόῳ τε καὶ εἰνατέρες], αἱ ἀνδράδελφαι καὶ αἱ σύννυμφαι. 474 Ἀτυζομένην ἀπολέσθαι], τεταραγμένην ὥστε ἀπολέσθαι, καταπεσοῦσαν ἐκ τοῦ τείχους τυχὸν ἢ ἄλλως πως. Τραγικωτάτη ζωγραφία. 476 Ἀμβλήδην], ἀναβάλλουσα ἀθρόον τὸ πνεῦμα, κοιν. μὲ ἀναφυλλητόν.

477 Ἰῇ.. αἴσῃ], ἐν ὁμοίᾳ μοίρᾳ, (ποιν.) ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς οἰωνούς. 479 Ὑπὸ Πλάκῳ ὑληέσσῃ], Πλάκος, ὄρος τῆς Κιλικίας, τὸ ἔλλως Πλάκιον, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὁποίου ἔκειτο ἡ πόλις Θήβη, ἥτις διὰ τοῦτο καὶ Ἠλεκία καὶ Ὑποπλακία ἐκαλεῖτο. 480 Ὅ μ'], ὅς με. —Τυτθόν], ἀντὶ Τυτθήν, καθὼς: Θερμὸν αὔτμήν.

Πολλούς· ἡμεῖς δ' αὖτε κιχανόμενοι τὰ σὰ γοῦνα
Ἱκόμεθ', εἴ τι πόροις ξεινήϊον, ἠὲ καὶ ἄλλως
Δοίης δωτίνην, ἥ τε ξείνων θέμις ἐστίν.
Ἀλλ' αἰδεῖο, φέριστε, θεούς· ἱκέται τέ τοί εἰμεν.
Ζεὺς δ' ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων τε ξείνων τε, 270
Ξείνιος, ὃς ξείνοισιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ·
Νήπιος εἶς, ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας,
Ὃς με θεοὺς κέλεαι ἢ δειδίμεν ἢ ἀλέασθαι·
Οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν 275
Οὐδὲ θεῶν μακάρων, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτεροί εἰμεν.
Οὐδ' ἂν ἐγὼ Διὸς ἔχθος ἀλευάμενος πεφιδοίμην
Οὔτε σεῦ οὔθ' ἑτάρων, εἰ μὴ θυμός με κελεύει.
Ἀλλά μοι εἴφ' ὅπῃ ἔσχες ἰὼν εὐεργέα νῆα,
Ἦ που ἐπ' ἐσχατιῆς, ἦ καὶ σχεδόν, ὄφρα δαείω. 280
Ὣς φάτο πειράζων, ἐμὲ δ' οὐ λάθεν εἰδότα πολλά,
Ἀλλά μιν ἄψορρον προσέφην δολίοις ἐπέεσσιν·
Νέα μέν μοι κατέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Πρὸς πέτρῃσι βαλὼν ὑμῆς ἐπὶ πείρασι γαίης,
Ἄκρῃ προσπελάσας· ἄνεμος δ' ἐκ πόντου ἔνεικεν· 285
Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν τοῖσδε ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ,
Ἀλλ' ὅγ' ἀναΐξας ἑτάροις ἐπὶ χεῖρας ἔαλλεν,
Σὺν δὲ δύω μάρψας ὥστε σκύλακας ποτὶ γαίῃ
Κόπτ'· ἐκ δ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν. 290
Τοὺς δὲ διαμελεϊστὶ ταμὼν ὁπλίσσατο δόρπον·
Ἤσθιε δ' ὥς τε λέων ὀρεσίτροφος, οὐδ' ἀπέλειπεν,
Ἔγκατά τε σάρκας τε καὶ ὀστέα μυελόεντα·
Ἡμεῖς δὲ κλαίοντες ἀνεσχέθομεν Διὶ χεῖρας,
Σχέτλια ἔργ' ὁρόωντες· ἀμηχανίη δ' ἔχε θυμόν. 295
Αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλην ἐμπλήσατο νηδύν,
Ἀνδρόμεα κρέ' ἔδων καὶ ἐπ' ἄκρητον γάλα πίνων,
Κεῖτ' ἔντοσθ' ἄντροιο τανυσσάμενος διὰ μήλων
Τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατὰ μεγαλήτορα θυμόν,
Ἆσσον ἰὼν, ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ, 300
Οὐτάμεναι πρὸς στῆθος, ὅθι φρένες ἧπαρ ἔχουσιν,
Χείρ' ἐπιμασσάμενος· ἕτερος δέ με θυμὸς ἔρυκεν.

---

266 267 Κιχανόμενοι.. ἱκόμεθ'], τυχόντες ἀφικόμεθα. 267 268 Ξεινήϊον ἠέ.. Δωτίνην], τὸ μὲν ὡς πρὸς ξένους (κατὰ συμπάθειαν), τὸ δὲ, ἁπλῶς ὡς δῶρον (τιμῆς χάριν).
270 Ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων κτλ.], ἐπόπτης τῆς τιμῆς (ἐκδικητὴς) τῶν ἱκ. καὶ τῶν ξ.
281 Πειράζων], παγιδεύων ἐν λόγοις.—εἰδότα πολλὰ], πολλὰ ἠξεύρει λέγομεν ἢ σήμερον δι' ἄνθρωπον πολύκειρον. 282 Ἄψορρον], πάλιν. 283 Νέα], ὑφ' ἓν προσενεκτέον, ἄλλως γὰρ ἀνάπαιστος ὁ ποῦς. 290 Κόπτ'], προσέραξε, συνέτριψεν. 292 Οὐδ' ἀπέλειπεν], ὡς ἐν παρενθέσει, οὐδὲν ἀπολείπων. 302 Χεῖρ' ἐπιμασσάμενος], χειρὶ ἀψάμενος (ἀντ. τοῦ ξίφους)

Οὐδὲν σοίγ' ὄφελος, ἐπεὶ οὐκ ἐγκείσεται αὐτοῖς,
Ἀλλὰ πρὸς Τρώων καὶ Τρωϊάδων κλέος εἶναι.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες. 515

514 Ἀλλὰ πρὸς Τρ. κτλ.], οὐδὲν ὄφελος σοί, ἐπεὶ οὐ συγκαταφλεχθήσῃ αὐτοῖς ἐγκείμενος, ἀλλὰ μόνον πρὸς τιμήν σου ἔμπροσθεν τῶν Τρ. καὶ Τρ.

ΟΜΗΡΟΥ

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ι.

Κυκλώπεια.

(Σ. Δ. Β.)

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Ἤτοι μέν τόδε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ
Τοιοῦδ', οἷος ὅδ' ἐστί, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδήν.
Οὐ γὰρ ἔγωγέ τί φημι τέλος χαριέστερον εἶναι, 5
Ἢ ὅτ' ἐϋφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα,
Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ,
Ἥμενοι ἐξείης, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι
Σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων
Οἰνοχόος φορέῃσι καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσιν· 10
Τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἰδέται εἶναι.
Σοὶ δ' ἐμὰ κήδεα θυμὸς ἐπετράπετο στονόεντα
Εἴρεσθ', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω.
Τί πρῶτόν τοι ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον καταλέξω;
Κήδε' ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ Οὐρανίωνες. 15
Νῦν δ' ὄνομα πρῶτον μυθήσομαι, ὄφρα καὶ ὑμεῖς
Εἴδετ'· ἐγὼ δ' ἂν ἔπειτα, φυγὼν ὕπο νηλεὲς ἦμαρ,
Ὑμῖν ξεῖνος ἔω, καὶ ἀπόπροθι δώματα ναίων.
Εἰμ' Ὀδυσσεὺς Λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν

Τὸν δ'], τὸν Ἀλκίνοον βασιλέα τῶν Φαιάκων, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν νῆσον ναυαγήσας ἀγνώριστος ὁ Ὀδυσσεύς, καὶ φιλοξενούμενος ὑπ' αὐτοῦ, ἠρωτήθη, διατί ἔκλαιεν, ἀκούων τοῦ ἀοιδοῦ ψάλλοντος ἐν τῷ δείπνῳ τὰ κατὰ τὴν Ἴλωσιν τῆς Τρωάδος, ἴδε Ὀδυσ. Θ, 356 κ. ε. 2 Κρεῖον] βασιλεῦ, κλητ. τοῦ Κρείων=Κρέων.— Ἀριδείκετε], περιφανέστατε, περίβλεπτε. 4 Ὅδ'], ὁ τυφλὸς ἀοιδὸς Δημόδοκος, ὑπὸ τὸ πρόσωπον τοῦ ὁποίου ὡς εἰκάζουσί τινες ὁ Ὅμηρος εἰκόνισεν ἑαυτόν. 5 Οὐ γὰρ ἔγωγε κτλ.], Ταῦτα λέγει ὁ Ὀδυσσεύς, οὐχὶ τὴν ἡδονὴν ὡς τὸ ἄκρον ἀγαθὸν ὁριζόμενος, ἀλλὰ συμμορφούμενος μὲ τὴν ἰδέαν τοῦ Ἀλκινόου, εἰπόντος (Ὀδ. Θ, 248 κ. ε.) ὅτι » Δίχα δ' ἡμῖν δαὶς τε φίλη κτλ. 6 Ἔχῃ κατὰ δῆμον], κατέχῃ τὸν δῆμον. 14] Ἐν ἄλλοις γρφτ. Τί πρῶτον, τί δ' ἔπειτα.

16 17 18 Ὄφρα.. Εἴδετ', ἐγὼ δ' ἂν.. ἔω], παρατηρητέα ἡ σύνταξις. 17 Φυγὼν ὕπο], ὑποφυγών· 18 Καί, .. ναίων], καί τοι.. κατοικῶν. 19 Εἰμ' Ὀδυσσεὺς], εὐθὺς προσηλόνει τὴν προσοχὴν τῶν Φαιάκων εἰς ἑαυτόν· διότι ὁ Δημόδοκος εἶχεν ἀναφέρῃ ἤδη πρὸ ὀλίγου εἰς τὸ ἄσμά του τὸ ὄνομα καὶ τὰς ἀνδραγαθίας τοῦ Ὀδυσσέως. 19 20 Ὅς πᾶσι δόλοισι

Πάντα μάλ', οὐδέ τι λεῖπε βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς,
Ἤ τι ὀϊσάμενος, ἢ καὶ θεὸς ὣς ἐκέλευσεν.
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας, 340
Ἑζόμενος δ' ἤμελγεν ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας,
Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
Σὺν δ' ὅ γε δ' αὖτε δύω μάρψας ὁπλίσσατο δόρπον.
Καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων ἄγχι παραστὰς, 345
Κισσσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο·
Κύκλωψ, τῆ, πίε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα,
Ὄφρ' εἰδῇς οἷόν τι ποτὸν τόδε νηῦς ἐκεκεύθει
Ἡμετέρη. σοὶ δ' αὖ λοιβὴν φέρον, εἴ μ' ἐλεήσας
Οἴκαδε πέμψειας· σὺ δὲ μαίνεαι οὐκέτ' ἀνεκτῶς. 350
Σχέτλιε, πῶς κέν τίς σε καὶ ὕστερον ἄλλος ἵκοιτο
Ἀνθρώπων πολέων; ἐπεὶ οὐ κατὰ μοῖραν ἔρεξας.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δὲ δέκτο καὶ ἔκπιεν. ἥσατο δ' αἰνῶς
Ἡδὺ ποτὸν πίνων, καί μ' ἤτεε δεύτερον αὖτις·
Δός μοι ἔτι πρόφρων, καί μοι τεὸν οὔνομα εἰπὲ 355
Αὐτίκα νῦν, ἵνα τοι δῶ ξείνιον, ᾧ κε σὺ χαίρῃς.
Καὶ γὰρ Κυκλώπεσσι φέρει ζείδωρος ἄρουρα
Οἶνον ἐριστάφυλον, καί σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει·
Ἀλλὰ τόδ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρός ἐστιν ἀπορρώξ.
Ὣς ἔφατ'· αὐτάρ οἱ αὖτις ἐγὼ πόρον αἴθοπα οἶνον. 360
Τρὶς μὲν ἔδωκα φέρων, τρὶς δ' ἔκπιεν ἀφραδίῃσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωπα περὶ φρένας ἤλυθεν οἶνος,
Καὶ τότε δή μιν ἔπεσσι προσηύδων μειλιχίοισιν·
Κύκλωψ, εἰρωτᾷς μ' ὄνομα κλυτόν; αὐτὰρ ἐγώ τοι
Ἐξερέω· σὺ δέ μοι δὸς ξείνιον, ὥς περ ὑπέστης. 365
Οὖτις ἔμοιγ' ὄνομα· Οὖτιν δέ με κικλήσκουσιν
Μήτηρ ἠδὲ πατὴρ ἠδ' ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμείβετο νηλεῖ θυμῷ·
Οὖτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι μετὰ οἷς ἑτάροισιν,
Τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν· τὸ δέ τοι ξεινήϊον ἔσται. 370
Ἦ, καὶ ἀνακλινθεὶς πέσεν ὕπτιος· αὐτὰρ ἔπειτα
Κεῖτ' ἀποδοχμώσας παχὺν αὐχένα· κάδ' δέ μιν ὕπνος
Ἥρει πανδαμάτωρ· φάρυγος δ' ἐξέσσυτο οἶνος
Ψωμοί τ' ἀνδρόμεοι· ὁ δ' ἐρεύγετο οἰνοβαρείων.
Καὶ τότ' ἐγὼ τὸν μοχλὸν ὑπὸ σποδοῦ ἤλασα πολλῆς, 375

---

339 Ὀϊσάμενος], ὑποπτεύσας. 347 Τῇ], λάβε. 349 Δοιδὴν], σπονδὴν, ὡς πρὸς θεῖον ὢν δῆθεν. 355 Ἥσατο], ἡδύνθη, ἐνοστιμεύθη. 359 Ἀπορρώξ], ἀπόσπασμα, ἀπόρροια.
361 Ἀφραδίῃσιν], ὑπ' ἀννοίας, ἄλλ. τῆς ἐν. 362 Κύκλωπα περὶ φρ. ἤλ. οἶνος], περιῤῥας· ἀντὶ Ἐμεθύσθη. 364 Ὄνομα κλυτόν], ᾧ καλοῦμαι. 372 Ἀποδοχμώσας], πλαγιάσας.
375 Ὑπὸ σποδοῦ], ἀντὶ τῆς συνήθους συντάξεως Ὑπὸ σποδῷ.

Ἤπειρον ναίοντες, ἐπιστάμενοι μὲν ἀφ' ἵππων
Ἀνδράσι μάρνασθαι, καὶ ὅθι χρὴ πεζὸν ἐόντα. 50
Ἦλθον ἔπειθ' ὅσα φύλλα καὶ ἄνθεα γίγνεται ὥρῃ,
Ἠέριοι· τότε δή ῥα κακὴ Διὸς αἶσα παρέστη
Ἡμῖν αἰνομόροισιν, ἵν' ἄλγεα πολλὰ πάθοιμεν.
Στησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχην παρὰ νηυσὶ θοῇσιν,
Βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν. 55
Ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
Τόφρα δ' ἀλεξόμενοι μένομεν πλέονάς περ ἐόντας·
Ἧμος δ' ἠέλιος μετενίσσετο βουλυτόνδε,
Καὶ τότε δὴ Κίκονες κλῖναν δαμάσαντες Ἀχαιούς.
Ἓξ δ' ἀφ' ἑκάστης νηὸς εὐκνήμιδες ἑταῖροι 60
Ὤλονθ'· οἱ δ' ἄλλοι φύγομεν θάνατόν τε μόρον τε.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
Ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
Οὐδ' ἄρα μοι προτέρω νῆες κίον ἀμφιέλισσαι,
Πρίν τινα τῶν δειλῶν ἑτάρων τρὶς ἕκαστον ἀῦσαι, 65
Οἳ θάνον ἐν πεδίῳ, Κικόνων ὕπο δηωθέντες.
Νηυσὶ δ' ἐπῶρσ' ἄνεμον Βορέην νεφεληγερέτα Ζεὺς
Λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψεν
Γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
Αἱ μὲν ἔπειτ' ἐφέροντ' ἐπικάρσιαι, ἱστία δέ σφιν 70
Τριχθά τε καὶ τετραχθὰ διέσχισεν ἷς ἀνέμοιο.
Καὶ τὰ μὲν ἐς νῆας κάθεμεν, δείσαντες ὄλεθρον,
Αὐτὰς δ' ἐσσυμένως προερέσσαμεν ἠπειρόνδε.
Ἔνθα δύω νύκτας δύο τ' ἤματα συνεχὲς αἰεὶ
Κείμεθ', ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες. 75
Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' Ἠώς,
Ἱστοὺς στησάμενοι ἀνά θ' ἱστία λευκ' ἐρύσαντες
Ἥμεθα· τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον.
Καί νύ κεν ἀσκηθὴς ἱκόμην ἐς πατρίδα γαῖαν·
Ἀλλά με κῦμα ῥόος τε περιγνάμπτοντα Μάλειαν 80
Καὶ Βορέης ἀπέωσε, παρέπλαγξεν δὲ Κυθήρων.

εὑρίσκεται ἐν τῇ Ἰλιάδι, καθὼς καὶ ἄλλαι τινές· ἐξ οὗ καὶ συμπεραίνεται ὅτι ἡ Ὀδύσσεια εἶνε μεταγενέστερον ποίημα. 49 50 Ἐπιστάμενοι μὲν ἀφ' ἵππων.. μάρνασθαι, ᾗ ὅθι χρὴ πεζὸν ἐόντα], παράφρασις τοῦ Ἱππεῖς καὶ πεζοί· ὁ δὲ Μὲν ἔχει ἀνταποδοτικὸν τὸν Καί.

51 Ὥρῃ], ἐν τῷ τοῦ ἔαρος καιρῷ. 52 Ἠέριοι], ὄρθριοι. 54] Στησάμενοι μάχην, ἐμάχοντο· ἐκ τούτου καὶ ἡ συστάδην μάχη. 55 Ὄφρα μὲν ἠὼς κτλ.], ἀπὸ πρωΐας ἕως μεσημβρίας. 60 Ἓξ δ' ἀφ' ἑκάστης κτλ.], ὅηλ. ἑβδομήκοντα δύω τὸ ὅλον, διότι τὰ πλοῖα ἦσαν δώδεκα. 62 Προτέρω] προσωτέρω. 63 Ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο], ἐνν. σωθέντες.

65 Τινα], ἕκαστον ἡμῶν. Συνείθιζον δὲ οἱ παλαιοὶ νὰ ἀνακαλῶσι τρὶς ὄνομαζι τοὺς ἐπὶ ξένης ἀποθνήσκοντας. 70 Ἐπικάρσιαι], ἐπὶ κάρ, ἐπὶ κεφαλήν, διὰ τὸν σφοδρὸν κατὰ πρύμναν ἄνεμον. 73 Προερέσσαμεν], ἐρέσσοντες προσεπελάσαμεν. Ἄλλοι γρφ. προερύσσαμεν. 80 Περιγνάμπτοντα Μάλειαν], περικάμπτοντα τὸν Μαλέαν, ἀκρωτήριον τῆς Λακωνικῆς, διασῶζον καὶ σήμερον τὸ αὐτὸ ὄνομα. 81 Παρέπλαγξεν δὲ Κυθήρων], ἀπεπλάνησεν ἀπὸ τῆς νήσου τῶν Κυθήρων.

Οἱ δ' ἀπαμειβόμενοι ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον·
Εἰ μὲν δὴ μή τίς σε βιάζεται, οἷον ἐόντα, 410
Νοῦσόν γ' οὔ πως ἔστι Διὸς μεγάλου ἀλέασθαι,
Ἀλλὰ σύ γ' εὔχεο πατρὶ Ποσειδάωνι ἄνακτι.
Ὣς ἄρ' ἔφαν ἀπιόντες· ἐμὸν δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ,
Ὡς ὄνομα ἐξαπάτησεν ἐμὸν καὶ μῆτις ἀμύμων.
Κύκλωψ δὲ στενάχων τε καὶ ὠδίνων ὀδύνῃσιν, 415
Χερσὶ ψηλαφόων, ἀπὸ μὲν λίθον εἷλε θυράων,
Αὐτὸς δ' εἰνὶ θύρῃσι καθέζετο, χεῖρε πετάσσας,
Εἴ τινά που μετ' ὄεσσι λάβοι στείχοντα θύραζε·
Οὕτω γάρ πού μ' ἤλπετ' ἐνὶ φρεσὶ νήπιον εἶναι.
Αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον ὅπως ὄχ' ἄριστα γένοιτο, 420
Εἴ τιν' ἑταίροισιν θανάτου λύσιν ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ
Εὑροίμην· πάντας δὲ δόλους καὶ μῆτιν ὕφαινον,
Ὡς τε περὶ ψυχῆς· μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν.
Ἦδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή.
Ἄρσενες ὄϊες ἦσαν ἐϋτρεφέες δασύμαλλοι, 425
Καλοί τε μεγάλοι τε, ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχοντες·
Τοὺς ἀκέων συνέεργον ἐϋστρεφέεσσι λύγοισιν,
Τῇς ἔπι Κύκλωψ εὗδε, πέλωρ ἀθεμίστια εἰδός,
Σύντρεις αἰνύμενος· ὁ μὲν ἐν μέσῳ ἄνδρα φέρεσκεν,
Τὼ δ' ἑτέρω ἑκάτερθεν ἴτην, σώοντες ἑταίρους. 430
Τρεῖς δὲ ἕκαστον φῶτ' ὄϊες φέρον· αὐτὰρ ἔγωγε—
Ἀρνειὸς γὰρ ἔην, μήλων ὄχ' ἄριστος ἁπάντων—
Τοῦ κατὰ νῶτα λαβὼν, λασίην ὑπὸ γαστέρ' ἐλυσθεὶς
Κείμην· αὐτὰρ χερσὶν ἀώτου θεσπεσίοιο
Νωλεμέως στρεφθεὶς ἐχόμην τετληότι θυμῷ. 435
Ὣς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν Ἠῶ δῖαν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,
Καὶ τότ' ἔπειτα νομόνδ' ἐξέσσυτο ἄρσενα μῆλα,
Θήλειαι δὲ μέμηκον ἀνήμελκτοι περὶ σηκούς·
Οὔθατα γὰρ σφαραγεῦντο. ἄναξ δ' ὀδύνῃσι κακῇσιν 440
Τειρόμενος πάντων ὀΐων ἐπεμαίετο νῶτα
Ὀρθῶν ἑσταότων· τὸ δὲ νήπιος οὐκ ἐνόησεν,
Ὡς οἱ ὑπ' εἰροπόκων ὀΐων στέρνοισι δέδεντο.
Ὕστατος ἀρνειὸς μήλων ἔστειχε θύραζε,

---

415 Ὠδίνων ὀδύνῃσιν], βασανιζόμενος ὑπὸ τῶν πόνων, ὡς ἡ κοιλοπονοῦσα (ὠδίνουσα) γυνή. 425 Ὡς τε περὶ ψυχῆς], ἴδε Ἰλ. Κ. 161. 426 Ἰοδνεφὲς], μέλαν. 427 Συνέεργον], συνέδεσα, Συνείργω. 428 Πέλωρ], τέρας ἀθέμιτα φρονοῦν καὶ πράττον. 432 Ὄχ' ἄριστος], ἴδε Ἰλ. Α, 69. 435 Ἐλυσθεὶς], συνειληθεὶς, συμπαζωχθείς. 436 Ἠώτου θεσπεσίοιο], τοῦ πολλοῦ (πολλὰ μακροῦ καὶ πυκνοῦ) μαλλίου. 437 Νωλεμέως], ἀπρὶξ, ἀναποσπάστως, φέρεται δὲ πρὸς τὸ Ἐχόμην. 439 Μέμηκον], κυρίως ἐπὶ αἰγῶν· ἐπὶ προσδέτων δὲ τὸ Ἐδληχῶντο. 440 Σφαραγεῦντο], ἐσπάρασσον βαρούμενα ὑπὸ τοῦ πολλοῦ γάλακτος.

Ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, θεμιστεύει δὲ ἕκαστος
Παίδων ἠδ' ἀλόχων, οὐδ' ἀλλήλων ἀλέγουσιν.
Νῆσος ἔπειτα λάχεια παρὲκ λιμένος τετάνυσται
Γαίης Κυκλώπων, οὔτε σχεδὸν οὔτ' ἀποτηλοῦ,
Ὑλήεσσ'· ἐν δ' αἶγες ἀπειρέσιαι γεγάασιν
Ἄγριαι· οὐ μὲν γὰρ πάτος ἀνθρώπων ἀπερύκει,
Οὐδέ μιν εἰσοιχνεῦσι κυνηγέται, οἵ τε καθ' ὕλην 120
Ἄλγεα πάσχουσιν κορυφὰς ὀρέων ἐφέποντες.
Οὔτ' ἄρα ποίμνησιν καταΐσχεται οὔτ' ἀρότοισιν,
Ἀλλ' ἦγ' ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος ἤματα πάντα
Ἀνδρῶν χηρεύει, βόσκει δέ τε μηκάδας αἶγας.
Οὐ γὰρ Κυκλώπεσσι νέες πάρα μιλτοπάρηοι, 125
Οὐδ' ἄνδρες νηῶν ἔνι τέκτονες, οἵ κε κάμοιεν
Νῆας ἐυσσέλμους, αἵ κεν τελέοιεν ἕκαστα,
Ἄστε' ἐπ' ἀνθρώπων ἱκνεύμεναι, οἷά τε πολλὰ
Ἄνδρες ἐπ' ἀλλήλους νηυσὶν περόωσι θάλασσαν·
Οἵ κέ σφιν καὶ νῆσον ἐὐκτιμένην ἐκάμοντο. 130
Οὐ μὲν γάρ τι κακή γε, φέροι δέ κεν ὥρια πάντα·
Ἐν μὲν γὰρ λειμῶνες ἁλὸς πολιοῖο παρ' ὄχθας
Ὑδρηλοί, μαλακοί· μάλα κ' ἄφθιτοι ἄμπελοι εἶεν·
Ἐν δ' ἄροσις λείη· μάλα κεν βαθὺ λήϊον αἰεὶ
Εἰς ὥρας ἀμῷεν· ἐπεὶ μάλα πῖαρ ὑπ' οὖδας. 135
Ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος, ἵν' οὐ χρεὼ πείσματός ἐστιν,
Οὔτ' εὐνὰς βαλέειν, οὔτε πρυμνήσι' ἀνάψαι,
Ἀλλ' ἐπικέλσαντας μεῖναι χρόνον, εἰς ὅ κε ναυτέων
Θυμὸς ἐποτρύνῃ καὶ ἐπιπνεύσωσιν ἀῆται.
Αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος ῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ, 140
Κρήνη ὑπὸ σπείους· περὶ δ' αἴγειροι πεφύασιν.
Ἔνθα κατεπλέομεν, καί τις θεὸς ἡγεμόνευεν

---

[112] Θεμιστεύει], δικάζει, ἄρχει. [113] Οὐδ' ἀλλήλων ἀλέγουσιν], οὔτε φροντίζουσιν ὁ εἷς περὶ τοῦ ἄλλου, ζῶσιν ἀκοινώνητοι, ἰδιορρύθμως. Οὐχ ἧττον ὅμως προσκληθέντες ὕστερον ὑπὸ τοῦ Πολυφήμου, συνέδραμον ἅπαντες. [116] Λάχεια], δασεῖα, ἴδε τὸ Λεξικόν.—Παρὲκ], ἔξω μὲν τοῦ λιμένος, ἀλλὰ πλησίον αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἑρμηνεύει ἐν τῷ ἑπομένῳ στίχῳ. [119] Πάτος], ὁδός. [120] Εἰσοιχνεῦσι], εἰσπορεύονται. [121] Ἐφέποντες], ἐπιπορευόμενοι. [122] Καταΐσχεται], κατέχεται. [125] Γὰρ], αἰτιολογεῖ τὸ διατὶ ἀνδρῶν χηρεύει, καί τοι οὐκ ἀποτηλοῦ κειμένη τῆς γαίης τῶν Κυκλώπων. [126] Ἔνι], ἔνεισιν. [127 128] Αἵ κεν τελέοιεν.. ἱκνεύμεναι], ἐκτελῶσι τὴν ἄφιξιν. [128] Οἷά τε πολλὰ], καθὼς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐπίρρημα. [130] Οἵ], οἱ νεῶν τέκτονες. [131] Ὥρια πάντα], τὰ εἰς ἑκάστην ὥραν τοῦ ἔτους πρόσφορα. [133] Ἐν], ἐν αὐτῇ γάρ. [135] Μαλακοί], παχεῖς, εὔσκαπτοι. — ἄφθιτοι], μηδόλως ἀπορρέουσαι, ἤ, καθὼς τὸ ἐξέφρασεν ἀλλαχοῦ (Η, 117): «Ὧν οὔποτε καρπὸς ἀπόλλυται οὐδ' ἀπολείπει, » [138] Ἄροσις λείη], γῆ ἀρόσιμος, ἑπομένως ὁμαλή, ἄδενδρος, ὅθεν καὶ τὸ Λήϊον. [134 135] Αἰεὶ Εἰς ὥρας], πάντοτε ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι, ἑκάστου ἔτους τῷ θέρει. [136] Ἔπ'], ὕπεστιν. [138] Ἐπικέλσαντας], ἐποκείλαντας.—μεῖναι], ἔνν. χρεὼ ἐστι. [140] Κρατὸς λιμένος], τῇ κορυφῇ ἡ τῇ ἄκρᾳ. [141] Κρήνη], κατ' ἐπεξήγησιν τοῦ ὕδωρ, ἵν' ἀποδείξῃ ὅτι δὲν ἦτον φρεατιαῖον οὔτε στάσιμον, ἀλλ' ἀναβρυστικόν. [142] Καί τις θεὸς ἡγεμόνευεν], αἰτιολογεῖ τὴν ἐν νυκτὶ ζοφερᾷ προσόρμισιν.

Νύκτα δι' ὀρφναίην· οὐδὲ προὐφαίνετ' ἰδέσθαι·
Ἀὴρ γὰρ παρὰ νηυσὶ βαθεῖ' ἦν, οὐδὲ σελήνη
Οὐρανόθε προὔφαινε, κατείχετό δὲ νεφέεσσιν. 145
Ἔνθ' οὔ τις τὴν νῆσον ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν·
Οὔτ' οὖν κύματα μακρὰ κυλινδόμενα προτὶ χέρσον
Εἰσίδομεν πρὶν νῆας ἐϋσσέλμους ἐπικέλσαι.
Κελσάσῃσι δὲ νηυσὶ καθείλομεν ἱστία πάντα,
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης· 150
Ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν Ἠῶ δῖαν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Νῆσον θαυμάζοντες ἐδινεύμεσθα κατ' αὐτήν.
Ὦρσαν δὲ Νύμφαι, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο,
Αἶγας ὀρεσκῴους, ἵνα δειπνήσειαν ἑταῖροι. 155
Αὐτίκα καμπύλα τόξα καὶ αἰγανέας δολιχαύλους
Εἵλομεθ' ἐκ νηῶν, διὰ δὲ τρίχα κοσμηθέντες
Βάλλομεν· αἶψα δ' ἔδωκε θεὸς μενοεικέα θήρην.
Νῆες μέν μοι ἕποντο δυώδεκα, ἐς δὲ ἑκάστην
Ἐννέα λάγχανον αἶγες· ἐμοὶ δὲ δέκ' ἔξελον οἶῳ. 160
Ὡς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ, ἐς ἠέλιον καταδύντα,
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
Οὐ γὰρ πω νηῶν ἐξέφθιτο οἶνος ἐρυθρὸς,
Ἀλλ' ἐνέην· πολλὸν γὰρ ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἕκαστοι
Ἠφύσαμεν, Κικόνων ἱερὸν πτολίεθρον ἑλόντες. 165
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ἐλεύσσομεν, ἐγγὺς ἐόντων,
Καπνόν τ' αὐτῶν τε φθογγὴν οἰῶν τε καὶ αἰγῶν.
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
Δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς, 170
Καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος, μετὰ πᾶσιν ἔειπον·
Ἄλλοι μὲν νῦν μίμνετ', ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι·
Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηί τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισιν
Ἐλθὼν, τῶνδ' ἀνδρῶν πειρήσομαι, οἵτινές εἰσιν·
Ἤ ρ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι, 175
Ἠὲ φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεοῦδής.
Ὡς εἰπὼν ἀνὰ νηὸς ἔβην, ἐκέλευσα δ' ἑταίρους
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αἶψ εἰσέβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθῖζον,
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς. 180
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸν χῶρον ἀφικόμεθ' ἐγγὺς ἐόντα,

---

145 Προὐφαίνετ'], ἀπροσώπως.—ἰδέσθαι], ὥστε ἰδ. 146 Ἀὴρ], ἀχλύς. 151 Ἀποβρίξαντες], ἀποκοιμηθέντες. 155 Ἐδινεύμεσθα], περιηρχόμεθα. 157 Διὰ τρίχα κοσμ.], τριχῇ διακοσμηθέντες, ἐν τάξει (κόσμῳ) διαιρεθέντες. 160 167 Ἐλεύσσομεν.. Καπνόν τε.. φθογγήν τε], κατὰ ζεῦγμα, ἀλλ. τοῦ Ἠκούομεν. 171 Ἀγορὴν θέμενος], συγκροτήσας.]
177 Ἀνὰ νηὸς ἔβην], ἀνέβην (ἐπὶ) νηός, ὡς καὶ κατωτέρω. Ἀμβαίνειν.

Ἔνθα δ' ἐπ' ἐσχατιῇ σπέος εἴδομεν, ἄγχι θαλάσσης,
Ὑψηλόν, δάφνῃσι κατηρεφές. ἔνθα δὲ πολλὰ
Μῆλ', ὅϊές τε καὶ αἶγες ἰαύεσκον· περὶ δ' αὐλὴ
Ὑψηλὴ δέδμητο κατωρυχέεσσι λίθοισιν, 185
Μακρῇσίν τε πίτυσσιν ἰδὲ δρυσὶν ὑψικόμοισιν.
Ἔνθα δ' ἀνὴρ ἐνίαυε πελώριος, ὅς ῥά τε μῆλα
Οἶος ποιμαίνεσκεν ἀπόπροθεν· οὐδὲ μετ' ἄλλους
Πωλεῖτ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐὼν ἀθεμίστια ἤδη.
Καὶ γὰρ θαῦμ' ἐτέτυκτο πελώριον, οὐδὲ ἐῴκει 190
Ἀνδρί γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι
Ὑψηλῶν ὀρέων, ὅτε φαίνεται οἶον ἀπ' ἄλλων.
Δὴ τότε τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
Αὐτοῦ πὰρ νηῒ τε μένειν καὶ νῆα ἔρυσθαι·
Αὐτὰρ ἐγὼ κρίνας ἑτάρων δυοκαίδεκ' ἀρίστους 195
Βῆν· ἀτὰρ αἴγεον ἀσκὸν ἔχον μέλανος οἴνοιο,
Ἡδέος, ὅν μοι ἔδωκε Μάρων, Εὐάνθεος υἱός,
Ἱρεὺς Ἀπόλλωνος, ὃς Ἴσμαρον ἀμφιβεβήκει,
Οὕνεκά μιν σὺν παιδὶ περισχόμεθ' ἠδὲ γυναικὶ
Ἁζόμενοι· ᾤκει γὰρ ἐν ἄλσεϊ δενδρήεντι 200
Φοίβου Ἀπόλλωνος. ὁ δέ μοι πόρεν ἀγλαὰ δῶρα·
Χρυσοῦ μέν μοι δῶκ' εὐεργέος ἑπτὰ τάλαντα,
Δῶκε δέ μοι κρητῆρα πανάργυρον, αὐτὰρ ἔπειτα
Οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι δυώδεκα πᾶσιν ἀφύσσας
Ἡδὺν, ἀκηράσιον, θεῖον ποτόν· οὐδέ τις αὐτὸν 205
Ἤειδη δμώων οὐδ' ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ,
Ἀλλ' αὐτὸς ἄλοχός τε φίλη ταμίη τε μί' οἴη.
Τὸν δ' ὅτε πίνοιεν μελιηδέα οἶνον ἐρυθρὸν,

---

184 Μῆλ' ὅϊές τε καὶ αἶγες], προτάξας τὸ γένος, ἐπήνεγκε τὰ εἴδη. —ἰαύεσκον], ἐστάλιζον λέγουσι σήμερον οἱ ποιμένες μας. 185 Κατωρυχέεσσι λίθοισιν], μεγάλοις, ὥστε μέρος αὐτῶν ἐγκατορωρύχθαι τῇ γῇ. Ἐξ ὧν καὶ τὰ Κυκλώπεια λεγόμενα τείχη.

188 Ἀπόπροθεν], μακρὰν τῶν λοιπῶν, Ἐπ' ἐσχατιῇ τῆς νήσου, καθὼς εἶπεν ἀνωτέρω.

189 Ἀθεμίστια ἤδη], ἐπρέσβευεν ἀνομίαν καὶ ἀδικίαν, τὸ ὁποῖον κατωτέρω (στίχ. 215) σαφέστερον ἐκφράζει διὰ τοῦ Οὔτε δίκας εὖ εἰδότα οὔτε θέμιστας. 191 Ἀνδρί γε σιτοφάγῳ], ἴδε τὴν ἐν στίχῳ 89 ὑποσημείωσιν.—ῥίῳ], κορυφῇ ὄρους, ἀκρωτηρίῳ. 194 Ἔρυσθαι], φυλάττειν. 196 Μέλανος οἴνοιο], ἀνωτέρω (στίχῳ 163) καθὼς καὶ κατωτέρω (στίχ. 208) λέγει ὅτι ἦτον ἐρυθρός. 197 Μάρων], οὗ ἐπώνυμος ἡ Μαρώνεια, περίφημος πάντοτε διὰ τὸν οἶνόν της. 198], τὸ Ἱρεὺς ψιλοῦται Ἰωνικῶς, κατά τινας, ὡς καὶ τὸ Ἱρηξ—Ἱέραξ. — Ἴσμαρον ἀμφιβεβήκει], κατὰ τὸ Χρύσην ἀμφιβέβηκας (Ἰλ. Α, 37.), ἐπροστάτευεν, ἐλατρεύετο ἐν αὐτῇ ἰδιαιτέρως. 199 Παιδί], ἄλλοι γρφ. Παισί. Ἀδηλον δὲ ἐὰν ᾖνε τῷ ἢ τῇ παιδί· τὸ δεύτερον μοὶ φαίνεται πιθανώτερον, ἀπ' ἐναντίας τῆς γνώμης τοῦ Σχλ.—Περισχόμεθ'], πρὸς αἰτιατικὴν Μιν, περιεποιήσαμεν, ἐσώσαμεν. Ἄλλως γὰρ πρὸς γενικήν: Περίσχεο παιδὸς ἑῆος (Ἰλ. Α, 393). 200 Γὰρ], αἰτιολογεῖ τὸ Ἁζόμενοι, σεβασθέντες τὸν τόπον ὅπου κατῴκει, ὡς ἱερὸν, ἄσυλον. 202 Χρυσοῦ κτλ.] ὁ Εὐστάθιος παρατηρεῖ ὅτι οἱ ἱερεῖς τοῦ Ἀπόλλωνος ἦσαν ἔκπαλαι πλούσιοι· διότι καὶ ὁ Χρύσης, καί τοι μετὰ πολυετῆ πολιορκίαν, ἦλθε φέρων ἀπερείσι' ἄποινα.—Τάλαντα], ἴδε Ἰλ. Ι, 122. 205 Ἀκηράσιον], ἄκρατον, ἄδολον, ἀδιάφθορον. 206 Δμώων οὐδ' ἀμφιπόλων], δούλων καὶ δουλίδων.

208 Πίνοιεν], ἐνν. αὐτὸς καὶ ἡ γυνή του· ἐπιφέρει δὲ Ἐμπλήσας, ὡς ἀπὸ τοῦ ἐπικρατεστέρου.

Ἓν δέπας ἐμπλήσας ὕδατος ἀνὰ εἴκοσι μέτρα
Χεῦ', ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρατῆρος ὀδώδει, 210
Θεσπεσίη· τότ' ἂν οὔ τοι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν.
Τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν, ἐν δὲ καὶ ἦα
Κωρύκῳ· αὐτίκα γάρ μοι ὀΐσατο θυμὸς ἀγήνωρ
Ἄνδρ' ἐπελεύσεσθαι, μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκήν,
Ἄγριον, οὔτε δίκας εὖ εἰδότα οὔτε θέμιστας. 215
Καρπαλίμως δ' εἰς ἄντρον ἀφικόμεθ', οὐδέ μιν ἔνδον
Εὕρομεν, ἀλλ' ἐνόμευε νομὸν κάτα πίονα μῆλα.
Ἐλθόντες δ' εἰς ἄντρον ἐθηεύμεσθα ἕκαστα.
Ταρσοὶ μὲν τυρῶν βρῖθον, στείνοντο δὲ σηκοί
Ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων· διακεκριμέναι δὲ ἕκασται 220
Ἔρχατο, χωρὶς μὲν πρόγονοι, χωρὶς δὲ μέτασσαι,
Χωρὶς δ' αὖ ἕρσαι. ναῖον δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα,
Γαυλοί τε σκαφίδες τε, τετυγμένα, τοῖς ἐνάμελγεν.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν πρώτιστ' ἕταροι λίσσοντ' ἐπέεσσιν
Τυρῶν αἰνυμένους ἰέναι πάλιν, αὐτὰρ ἔπειτα 225
Καρπαλίμως ἐπὶ ἦα θοὴν ἐρίφους τε καὶ ἄρνας
Σηκῶν ἐξελάσαντας ἐπιπλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ·
Ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην —ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν—
Ὄφρ' αὐτόν τε ἴδοιμι, καὶ εἴ μοι ξείνια δοίη.
Οὐδ' ἄρ' ἔμελλ' ἑτάροισι φανεὶς ἐρατεινὸς ἔσεσθαι. 230
Ἔνθα δὲ πῦρ κήαντες ἐθύσαμεν ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
Τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν, μένομέν τέ μιν ἔνδον
Ἥμενοι, ἕως ἐπῆλθε νέμων. φέρε δ' ὄβριμον ἄχθος
Ὕλης ἀζαλέης, ἵνα οἱ ποτιδόρπιον εἴη.
Ἔκτοσθεν δ' ἄντροιο βαλὼν ὀρυμαγδὸν ἔθηκεν· 235
Ἡμεῖς δὲ δείσαντες, ἀπεσσύμεθ' ἐς μυχὸν ἄντρου.
Αὐτὰρ ὅγ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα,
Πάντα μάλ', ὅσσ' ἤμελγε, τὰ δ' ἄρσενα λεῖπε θύρηφιν,

---

209 210 Ἀνά.. Χεῦ'], ἀνέχεον, ἀνεκίρνα. —Εἴκοσι μέτρα], εἰκοσαπλάσιον ὕδωρ. Προοικονόμησις δὲ τοῦτο, ἵνα μὴ ἀπορῇ τις πῶς διὰ τόσον ὀλίγου ἐμεθύσθη ὁ τηλικοῦτος Κύκλωψ. 211 Οὔ τοι ἀποσχ. κτλ.], ἡ ἡδύτης τῆς ὀσμῆς καὶ τῆς γεύσεως (μελιηδέα) δυσαπόσπαστον ἐποίει τὸν πίνοντα. 212 215 Ἓν δὲ καὶ ἦα Κωρύκῳ] ἐν δὲ κωρύκῳ καὶ ἦα —ἦϊα (σῖτα)φέρον. 214 Ἐπελεύσεσθαι], ἐλεύσεσθαι ἐπὶ τὸν ἄνδρα.—ἀλκὴν ἐπειμένον], ἐνδεδυμένον, δηλ. ἄλκιμον, κατὰ τὸ Ἀναιδείην ἐπειμένε (Ἰλ. Α, 149). 217 Νομὸν κάτα], κατὰ τὸν νομόν, τὸν συνήθη τόπον τῆς βοσκῆς. 221 Ἔρχατο], εἰργμέναι ἦσαν, ἵδε τὸ Δεξικόν.— Πρόγονοι,.. μέτασσαι, ἕρσαι], αἱ προγενέστεραι, αἱ μεσαῖαι καὶ αἱ νέαι.

222 Ναῖον ὀρῷ], ἀφνάως περιεβρέοντο, ἐπεπλήρωντο. 225 Αἰνυμένους], λαβόντας, ἀφελόντας. 227 Ἁλμ. ὕδωρ], περιφρ. τὴν θάλασσαν. 230 Οὐδ' ἔμελλ'.. ἐρατεινὸς ἔσεσθαι], ἀντὶ νὰ εἴπῃ: ἔμελλε στυγερὸς, ἀποτρόπαιος ἔσεσθαι· σχῆμα λόγου, κατὰ τὸ: » Οὐδ' ἄρα τώ γε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεὺς «, ἀντὶ νὰ εἴπῃ Ἐλυπήθη. 231 Ἐθύσαμεν], ἐνν. τυρῶν, ὡς ἀπαρχὴν τοῦ δείπ. μ, ἴδε Ἰλ. Ι, 219, 220. 234 Ποτιδόρπιον], πρὸς τὸ δεῖπνον χρήσιμον, φέγγον ἐν ᾧ ἔμελλε νὰ δειπνῇ, ὡς καὶ κατωτέρω (στίχ. 249) λέγει τὸ γάλα ποτιδόρπιον. 235 Ἔθηκεν], ἐπροξένησε. 236 Ἀπεσσύμεθ'], ἀπεχωρήσαμεν.

238 Θύρηφιν], ἔξωθεν (τῆς αὐλῆς).

Ἀρνειούς τε τράγους τε, βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς.
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας, 240
Ὄβριμον· οὐκ ἂν τόν γε δύω καὶ εἴκοσ' ἅμαξαι
Ἐσθλαὶ τετταράκυκλοι ἀπ' οὔδεος ὀχλίσσειαν·
Τόσσην ἠλίβατον πέτρην ἐπέθηκε θύρῃσιν.
Ἑζόμενος δ' ἤμελγεν ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας,
Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ. 245
Αὐτίκα δ' ἥμισυ μὲν θρέψας λευκοῖο γάλακτος
Πλεκτοῖς ἐν ταλάροισιν ἀμησάμενος κατέθηκεν,
Ἥμισυ δ' αὖτ' ἔστησεν ἐν ἄγγεσιν, ὄφρα οἱ εἴη
Πίνειν αἰνυμένῳ, καὶ οἱ ποτιδόρπιον εἴη.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα, 250
Καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε καὶ εἴσιδεν, εἴρετο δ' ἡμέας·
Ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
Ἦ τι κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,
Οἷά τε λῃστῆρες ὑπεὶρ ἅλα, τοί τ' ἀλόωνται
Ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες; 255
Ὣς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
Δεισάντων φθόγγον τε βαρὺν αὐτόν τε πέλωρον.
Ἀλλὰ καὶ ὥς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
Ἡμεῖς τοι Τροίηθεν ἀποπλαγχθέντες Ἀχαιοὶ
Παντοίοις ἀνέμοισιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης, 260
Οἴκαδε ἱέμενοι, ἄλλην ὁδὸν ἄλλα κέλευθα
Ἤλθομεν· οὕτω που Ζεὺς ἤθελε μητίσασθαι.
Λαοὶ δ' Ἀτρείδεω Ἀγαμέμνονος εὐχόμεθ' εἶναι,
Τοῦ δὴ νῦν γε μέγιστον ὑπουράνιον κλέος ἐστίν·
Τόσσην γὰρ διέπερσε πόλιν καὶ ἀπώλεσε λαοὺς 265

---

240 Θυρεὸν], λίθον ἐπιμήκη εἰς σχῆμα θυροφύλλου. 241 242 Οὐκ ἂν τόν γε κτλ.], δεῖγμα τοῦ Ὁμηρικοῦ μεγέθους ὑπερβολή· παρετηρήθη δὲ ὅτι συνήθως ὁ ποιητὴς μετάχειρίζεται περὶ τὰ τοιαῦτα τὸν 11 [καὶ τὸν 22 ἀριθμόν (ἴδε Ἰλ. Ο, 678 καὶ Ψ. 264), δι' οὐδὲν ἄλλο, νομίζω, εἰμὴ ὡς εὐχρηστότερα πρὸς τὸ μέτρον τῶν στίχων. 245 Πάντα], ἀπέδωκε πρὸς τὸ ὑπεννοούμενον γενικὸν Μῆλα. —Ἔμβρυον], νεογνόν, βρέφος, ἀπεναντίας τῆς συνήθους χρήσεως, ἥτις ἔμβρυον καλεῖ τὸ εἰσέτι κυοφορούμενον. 246 Θρέψας], πήξας, τυρεύσας, ὅθεν καὶ Τροφαλὶς τυροῦ, καὶ Θρόμβος. 247 Ταλάροισιν] οὗς προλαβὼν (στίχ. 131) ἔφη Ταρσοὺς, κοιν. Τυροβόλια.—ἀμησάμενος], διὰ τῶν χειρῶν συνάξας, καινοποιήσας. 248 Ἔστησεν], ἀφῆκε νὰ στέκῃ. 255 Σπεῦσεν πονησάμενος], σπεύσας ἐπονήσατο, κατ' ἀντιμέρ., μετὰ σπουδῆς ἔκαμε.—Τὰ ἃ ἔργα], ταῦτα, τὰ ἑαυτοῦ ἔργα.

252 Ἐγρὰ κέλευθα], τὴν θάλασσαν. 253 Κατὰ πρῆξιν], πράξεως (ἔργου, ἰδίως δὲ ἐνταῦθα ἐμπορίου, ἴδε προλεγόμενα τοῦ νέου Λεξικοῦ,) ἕνεκα.—μαψιδίως], εἰς μάτην, οὐχὶ πρὸς σκοπὸν ὡρισμένον, ἀλλὰ πρὸς ἀναζήτησιν τύχης, πρὸς πειρατείαν, ἥτις τότε δὲν ἦτον ἐπίμεμπτος, ἴδε τὸν Θουκυδ. βιβλ. Α'. 255 Ψυχὰς παρθέμενοι], διακινδυνεύοντες.

256 257 Ἡμῖν... Δεισάντων], ἂν ᾖ φαίνεται σόλοικον, δὲν εἶνε, λέγει ὁ Εὐςάθιος, «διότι «ἀσφαλεῖς οἱ πλαγιασμοὶ πρὸς σύνταξιν καὶ ἀσόλοικοι». καὶ «Οὐκ οἶδε σολοικισμὸν «ποιεῖν γενικήν». Τοιοῦτο δὲ ᾖ τό: «Ἦσε βίῃ δέκοντος ἀπηύρα νῆα μέλαιναν, «Ὀδ. Δ, 646, ᾖ ἄλλα πολλὰ παρὰ τῷ ποιητῇ. 261 Ἄλλην ὁδὸν ἄλλα κέλευθα], ἐκ παραλλήλου αὐτὸ γὰρ σημαίνουσιν ἀμφότερα. 262 Μητίσασθαι], ἀποφασίσαι καὶ ἐκτελέσαι· διότι παρὰ τῷ Διΐ ἀμφότερα ἰσοδυναμοῦσιν. «Οὐ γὰρ ἐμόν.. ἀτελεύτητον, ὅττι κεν κεφαλῇ κα«νεύσω, «Ἰλ. Α. 264 Ὑπουράνιον], ἐπιρρήματ., ὑπὸ τὸν οὐρανόν.

Πολλούς· ἡμεῖς δ' αὖτε κιχανόμενοι τὰ σὰ γοῦνα
Ἱκόμεθ', εἴ τι πόροις ξεινήϊον, ἠὲ καὶ ἄλλως
Δοίης δωτίνην, ἥ τε ξείνων θέμις ἐστίν.
Ἀλλ' αἰδεῖο, φέριστε, θεούς· ἱκέται τέ τοί εἰμεν.
Ζεὺς δ' ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων τε ξείνων τε, 270
Ξείνιος, ὃς ξείνοισιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ·
Νήπιος εἶς, ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας,
Ὅς με θεοὺς κέλεαι ἢ δειδίμεν ἢ ἀλέασθαι·
Οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν 275
Οὐδὲ θεῶν μακάρων, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτεροί εἰμεν.
Οὐδ' ἂν ἐγὼ Διὸς ἔχθος ἀλευάμενος πεφιδοίμην
Οὔτε σεῦ οὔθ' ἑτάρων, εἰ μὴ θυμός με κελεύει.
Ἀλλά μοι εἴφ' ὅπῃ ἔσχες ἰὼν εὐεργέα νῆα,
Ἦ που ἐπ' ἐσχατιῆς, ἢ καὶ σχεδόν, ὄφρα δαείω. 280
Ὣς φάτο πειράζων, ἐμὲ δ' οὐ λάθεν εἰδότα πολλά,
Ἀλλά μιν ἄψορρον προσέφην δολίοις ἐπέεσσιν·
Νέα μέν μοι κατέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Πρὸς πέτρῃσι βαλὼν ὑμῆς ἐπὶ πείρασι γαίης,
Ἄκρῃ προσπελάσας· ἄνεμος δ' ἐκ πόντου ἔνεικεν· 285
Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν τοῖσδε ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ,
Ἀλλ' ὅγ' ἀναΐξας ἑτάροις ἐπὶ χεῖρας ἔαλλεν,
Σὺν δὲ δύω μάρψας ὥστε σκύλακας ποτὶ γαίῃ
Κόπτ'· ἐκ δ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν. 290
Τοὺς δὲ διαμελεϊστὶ ταμὼν ὁπλίσσατο δόρπον·
Ἤσθιε δ' ὥς τε λέων ὀρεσίτροφος, οὐδ' ἀπέλειπεν,
Ἔγκατά τε σάρκας τε καὶ ὀστέα μυελόεντα·
Ἡμεῖς δὲ κλαίοντες ἀνεσχέθομεν Διὶ χεῖρας,
Σχέτλια ἔργ' ὁρόωντες· ἀμηχανίη δ' ἔχε θυμόν. 295
Αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλην ἐμπλήσατο νηδύν,
Ἀνδρόμεα κρέ' ἔδων καὶ ἐπ' ἄκρητον γάλα πίνων,
Κεῖτ' ἔντοσθ' ἄντροιο τανυσσάμενος διὰ μήλων
Τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατὰ μεγαλήτορα θυμόν,
Ἆσσον ἰὼν, ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ, 300
Οὐτάμεναι πρὸς στῆθος, ὅθι φρένες ἧπαρ ἔχουσιν,
Χείρ' ἐπιμασσάμενος· ἕτερος δέ με θυμὸς ἔρυκεν.

---

266 267 Κιχανόμενοι. . ἱκόμεθ'], τυχόντες ἀφικόμεθα. 267 268 Ξεινήϊον ἠέ.. Δωτίνην], τὸ μὲν ὡς πρὸς ξένους (κατὰ συμπάθειαν), τὸ δὲ, ἁπλῶς ὡς δῶρον (τιμῆς χάριν).
270 Ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων κτλ.], ἐπόπτης τῆς τιμῆς (ἐκδικητὴς) τῶν ἱκ. καὶ τῶν ξ.
281 Πειράζων], παγιδεύων ἐν λόγοις.—εἰδότα πολλὰ], πολλὰ ἠξεύρει λέγομεν ἢ σήμερον δι' ἄνθρωπον πολύπειρον. 282 Ἄψορρον], πάλιν. 285 Νέα], ὑφ' ἓν προσενεκτέον, ἄλλως γὰρ ἀνάπαιστος ὁ ποῦς. 290 Κόπτ'], προσέραξε, συνέτριψεν. 292 Οὐδ' ἀπέλειπεν], ὡς ἐν παρενθέσει, οὐδὲν ἀπολείπων. 303 Χεῖρ' ἐπιμασσάμενος], χειρὶ ἁψάμενος (ἀντ. τοῦ ξίφους)

Αὐτοῦ γάρ κε καὶ ἄμμες ἀπωλόμεθ' αἰπὺν ὄλεθρον·
Οὐ γάρ κεν δυνάμεσθα θυράων ὑψηλάων
Χερσὶν ἀπώσασθαι λίθον ὄβριμον, ὃν προσέθηκεν. 305
Ὣς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν Ἠῶ δῖαν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε καὶ ἤμελγε κλυτὰ μῆλα,
Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα, 310
Σὺν δ' ὅ γε δ' αὖτε δύω μάρψας ὁπλίσσατο δεῖπνον.
Δειπνήσας δ', ἄντρου ἐξήλασε πίονα μῆλα,
Ῥηϊδίως ἀφελὼν θυρεὸν μέγαν· αὐτὰρ ἔπειτα
Ἅψ ἐπέθηκ', ὡς εἴ τε φαρέτρῃ τῶμ' ἐπιθείη.
Πολλῇ δὲ ῥοίζῳ πρὸς ὄρος τρέπε πίονα μῆλα 315
Κύκλωψ· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην κακὰ βυσσοδομεύων,
Εἴ πως τισαίμην, δοίη δέ μοι εὖχος Ἀθήνη.
Ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή.
Κύκλωπος γὰρ ἔκειτο μέγα ῥόπαλον παρὰ σηκῷ,
Χλωρὸν ἐλαΐνεον· τὸ μὲν ἔκταμεν, ὄφρα φοροίη 320
Αὐανθέν. τὸ μὲν ἄμμες εἰσκομεν εἰσορόωντες
Ὅσσον θ' ἱστὸν νηὸς ἐεικοσόροιο μελαίνης,
Φορτίδος εὐρείης, ἥ τ' ἐκπεράᾳ μέγα λαῖτμα·
Τόσσον ἔην μῆκος τόσσον πάχος εἰσοράασθαι.
Τοῦ μὲν ὅσον τ' ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέκοψα παραστάς, 325
Καὶ παρέθηκ' ἑτάροισιν, ἀποξῦσαι δ' ἐκέλευσα.
Οἱ δ' ὁμαλὸν ποίησαν. ἐγὼ δὲ θόωσα παραστὰς
Ἄκρον, ἄφαρ δὲ λαβὼν ἐπυράκτεον ἐν πυρὶ κηλέῳ.
Καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκα κατακρύψας ὑπὸ κόπρῳ,
Ἣ ῥα κατὰ σπείους κέχυτο μεγάλ' ἤλιθα πολλή· 330
Αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κλήρῳ πεπαλάσθαι ἄνωγον,
Ὅστις τολμήσειεν, ἐμοὶ σὺν μοχλὸν ἀείρας,
Τρῖψαι ἐν ὀφθαλμῷ, ὅτε τὸν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
Οἱ δ' ἔλαχον, τοὺς ἄν κε καὶ ἤθελον αὐτὸς ἑλέσθαι,
Τέσσαρες, αὐτὰρ ἐγὼ πέμπτος μετὰ τοῖσιν ἐλέγμην. 335
Ἑσπέριος δ' ἦλθεν καλλίτριχα μῆλα νομεύων.
Αὐτίκα δ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα,

---

[305] Κλυτὰ μῆλα], περίφημα εἰς τὸ εἶδός των, ἐκλεκτά, καθὼς φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ἐπιθέτου Καλλίτριχα, μὲ τὸ ὁποῖον τὰ στολίζει ἀκολούθως. [314] Σύν.. μάρψας], συναρπάσας. [315] Ῥοίζῳ], συριγμῷ τινι δοήθῳ, διὰ τοῦ ὁποίου συνήθως ὁδηγοῦσι τὰ πρόβατα οἱ ποιμένες. [324] Τόσον ἔην κτλ.], δὲν εἶδον τὰς ἐλαίας τῆς Σικελίας· ἀλλ' εἰς τὰ μέρη μας τόσον ξύλον δὲν δύναται τις νὰ κόψῃ ἀπὸ ἐλαίας· ὅθεν καὶ ἀντὶ τοῦ Ἔκταμε γράφουσί τινες Ἔκοπασε. [327] Θόωσα], ἀπώξυνα, ἐποίησα ὀξὺ (θοὸν) κατὰ τὸ ἄκρον.
[328] Ἐπυράκτεον], ἵνα σκληρυνθῇ, καθὸ χλωρόν. [330] Μεγάλ' ἤλιθα], ἐκ παραλληλισμοῦ ἑνὸς πρὸς ἐπίτασιν τοῦ ἑτέρου. [331] Πεπαλάσθαι], ἄλλοι γρφ. Πεπαλάχθαι.
[333] Τρῖψαι], ὡς τρύπανον περιστρίψαι.

Πάντα μάλ', οὐδέ τι λεῖπε βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς,
Ἤ τι ὀϊσάμενος, ἢ καὶ θεὸς ὡς ἐκέλευσεν.
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας, 340
Ἑζόμενος δ' ἤμελγεν ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας,
Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
Σὺν δ' ὅ γε δ' αὖτε δύω μάρψας ὁπλίσσατο δόρπον.
Καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων ἄγχι παραστὰς, 345
Κισσσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο·
Κύκλωψ, τῇ, πίε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα,
Ὄφρ' εἰδῇς οἷόν τι ποτὸν τόδε νηῦς ἐκεκεύθει.
Ἡμετέρῃ. σοὶ δ' αὖ λοιβὴν φέρον, εἴ μ' ἐλεήσας
Οἴκαδε πέμψειας· σὺ δὲ μαίνεαι οὐκέτ' ἀνεκτῶς. 350
Σχέτλιε, πῶς κέν τίς σε καὶ ὕστερον ἄλλος ἵκοιτο
Ἀνθρώπων πολέων; ἐπεὶ οὐ κατὰ μοῖραν ἔρεξας.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δὲ δέκτο καὶ ἔκπιεν. ἥσατο δ' αἰνῶς
Ἡδὺ ποτὸν πίνων, καί μ' ἤτεε δεύτερον αὖτις·
Δός μοι ἔτι πρόφρων, καί μοι τεὸν οὔνομα εἰπὲ 355
Αὐτίκα νῦν, ἵνα τοι δῶ ξείνιον, ᾧ κε σὺ χαίρῃς.
Καὶ γὰρ Κυκλώπεσσι φέρει ζείδωρος ἄρουρα
Οἶνον ἐριστάφυλον, καί σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει·
Ἀλλὰ τόδ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρός ἐστιν ἀποῤῥώξ.
Ὣς ἔφατ'· αὐτάρ οἱ αὖτις ἐγὼ πόρον αἴθοπα οἶνον. 360
Τρὶς μὲν ἔδωκα φέρων, τρὶς δ' ἔκπιεν ἀφραδίῃσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωπα περὶ φρένας ἤλυθεν οἶνος,
Καὶ τότε δή μιν ἔπεσσι προσηύδων μειλιχίοισιν·
Κύκλωψ, εἰρωτᾷς μ' ὄνομα κλυτόν; αὐτὰρ ἐγώ τοι
Ἐξερέω· σὺ δέ μοι δὸς ξείνιον, ὥς περ ὑπέστης. 365
Οὖτις ἔμοιγ' ὄνομα· Οὖτιν δέ με κικλήσκουσιν
Μήτηρ ἠδὲ πατὴρ ἠδ' ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ·
Οὖτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι μετὰ οἷς ἑτάροισιν,
Τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν· τὸ δέ τοι ξεινήϊον ἔσται. 370
Ἦ, καὶ ἀνακλινθεὶς πέσεν ὕπτιος· αὐτὰρ ἔπειτα
Κεῖτ' ἀποδοχμώσας παχὺν αὐχένα· κάδ' δέ μιν ὕπνος
Ἥρει πανδαμάτωρ· φάρυγος δ' ἐξέσσυτο οἶνος
Ψωμοί τ' ἀνδρόμεοι· ὁ δ' ἐρεύγετο οἰνοβαρείων.
Καὶ τότ' ἐγὼ τὸν μοχλὸν ὑπὸ σποδοῦ ἤλασα πολλῆς, 375

---

339 Ὀϊσάμενος], ὑποκτεύσας. 347 Τῇ], λάβε. 349 Δοιβὴν], σπονδὴν, ὡς πρὸς θεῖον ὂν δῆθεν. 353 Ἥσατο], ἡδύνθη, ἐνοστιμεύθη. 359 Ἀποῤῥώξ], ἀπόσπασμα, ἀπόῤῥοια.
361 Ἀφραδίῃσιν], ὑπ' ἀννοίας, ἐλλ. τῆς ἐν. 362 Κύκλωπα περὶ φρ. ἤλ. οἶνος], περιῤῥαγ: ἀντὶ Ἐμεθύσθη. 369 Ὄνομα κλυτὸν], ᾧ καλοῦμαι. 372 Ἀποδοχμώσας], πλαγιάσας.
373 Ὑπὸ σποδοῦ], ἀντὶ τῆς συνήθους συντάξεως Ὑπὸ σποδῷ.

Εἴως θερμαίνοιτο· ἔπεσσί τε πάντας ἑταίρους
Θάρσυνον, μή τίς μοι ὑποδδείσας ἀναδύῃ.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ὁ μοχλὸς ἐλάϊνος ἐν πυρὶ μέλλεν
Ἅψεσθαι, χλωρός περ ἐών, διεφαίνετο δ' αἰνῶς,
Καὶ τότ' ἐγὼν ἄσσον φέρον ἐκ πυρός, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι 380
Ἵσταντ'· αὐτὰρ θάρσος ἐνέπνευσεν μέγα δαίμων·
Οἱ μὲν μοχλὸν ἑλόντες ἐλάϊνον, ὀξὺν ἐπ' ἄκρῳ,
Ὀφθαλμῷ ἐνέρεισαν· ἐγὼ δ' ἐφύπερθεν ἀερθεὶς
Δίνεον, ὡς ὅτε τις τρυπῷ δόρυ νήϊον ἀνὴρ
Τρυπάνῳ, οἱ δέ τ' ἔνερθεν ὑποσσείουσιν ἱμάντι 385
Ἀψάμενοι ἑκάτερθε, τὸ δὲ τρέχει ἐμμενὲς αἰεί·
Ὣς τοῦ ἐν ὀφθαλμῷ πυριήκεα μοχλὸν ἑλόντες
Δινέομεν, τὸν δ' αἷμα περίῤῥεε θερμὸν ἰόντα.
Πάντα δέ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας εὖσεν ἀϋτμὴ
Γλήνης καιομένης· σφαραγεῦντο δέ οἱ πυρὶ ῥίζαι. 390
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκυν μέγαν ἠέ σκέπαρνον
Εἰν ὕδατι ψυχρῷ βάπτῃ μεγάλα ἰάχοντα
Φαρμάσσων· τὸ γὰρ αὖτε σιδήρου γε κράτος ἐστίν·
Ὣς τοῦ σίζ' ὀφθαλμὸς ἐλαϊνέῳ περὶ μοχλῷ.
Σμερδαλέον δὲ μέγ' ᾤμωξεν, περὶ δ' ἴαχε πέτρη. 395
Ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπεσσύμεθ'. αὐτὰρ ὁ μοχλὸν
Ἐξέρυσ' ὀφθαλμοῖο, πεφυρμένον αἵματι πολλῷ.
Τὸν μὲν ἔπειτ' ἔῤῥιψεν ἀπὸ ἕο χερσὶν ἀλύων,
Αὐτὰρ ὁ Κύκλωπας μεγάλ' ἤπυεν, οἳ ῥά μιν ἀμφὶς
Ὤκεον ἐν σπήεσσι δι' ἄκριας ἠνεμοέσσας. 400
Οἳ δὲ βοῆς ἀΐοντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος,
Ἱστάμενοι δ' εἴροντο περὶ σπέος ὅ τί ἑ κήδοι·
Τίπτε τόσον, Πολύφημ', ἀρημένος ὧδ' ἐβόησας
Νύκτα δι' ἀμβροσίην, καὶ ἀΰπνους ἄμμε τίθησθα;
Ἦ μή τις σευ μῆλα βροτῶν ἀέκοντος ἐλαύνει; 405
Ἦ μή τις σ' αὐτὸν κτείνῃ δόλῳ ἠὲ βίηφιν;
Τοὺς δ' αὖτ' ἐξ ἄντρου προσέφη κρατερὸς Πολύφημος·
Ὦ φίλοι, Οὔτίς με κτείνει δόλῳ οὐδὲ βίηφιν·

---

376 Εἴως], ὅπως (εἰς τοῦτο σὸ θαύσημα). 378 Ἀναδύῃ], ἀναδάλῃ τὴν ἐπιχείρησιν, δὲν τολμήσῃ. 379 Διεφαίνετο], ἐφεγγοβόλει πυρακτωθείς. 381 Τρυπῷ], γ'. πλθ. πρσ. τοῦ ἐνς. τῆς εὐκτ. τοῦ Τρυπάω. 385 Οἳ δέ], ἄλλοι δέ. — Ὑποσσείουσιν], ὑποκινοῦσιν.

388 Τὸν δ' αἷμα κτλ.], περὶ αὐτὸν (τὸν μοχλὸν) δὲ (περὶ) ἰόντα ἔῤῥεεν αἷμα θερμόν.

390 Γλήνης], τῆς κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ. — Σφαραγεῦντο], ἐσπαράσσοντο μετά τινος ἤχου.

393 Φαρμάσσων], στομῶν διὰ τῆς βαφῆς, στερεοποιῶν. — Τὸ γάρ], τοῦτο, τὸ βάπτειν τὸν πεκυρωμένον σίδηρον ἐν ὕδατι. 395 Περὶ δ' ἴσχε πέτρη], ἀντήχησεν ὁλόγυρα τὸ στήλαιον. 400 Δι' ἄκριας] διεστηκότες ἀλλήλων ἐπὶ τῶν ἀκρωρειῶν. 403 Ἀρημένος], βεβλαμμένος.

405], ἐννοεῖται ὅτι τὸ Οὔτις ἐξέλαθον οἱ Κύκλωπες ἀντὶ Οὔ τις, οὐδείς· ὅθεν καὶ ἀποκρίνονται: Εἰ μή τις σὲ βιάζεται, ἢ ἐπιφέρουσι: «Νοῦσον Διὸς οὐκ ἔξιν ἀλεύασθαι, ἃ ὑπολαβόντες αὐτὸν νοσοῦντα νόσον ἀνίατον (ἱερὰν, οὕτω γὰρ ὠνόμαζον τὴν μελαγχολίαν κτλ.), παραφρονήσαντα κατὰ θεομηνίαν,

Οἱ δ' ἀπαμειβόμενοι ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον·
Εἰ μὲν δὴ μή τίς σε βιάζεται, οἷον ἐόντα, 410
Νοῦσόν γ' οὔ πως ἔστι Διὸς μεγάλου ἀλέασθαι,
Ἀλλὰ σύ γ' εὔχεο πατρὶ Ποσειδάωνι ἄνακτι.
Ὣς ἄρ' ἔφαν ἀπιόντες· ἐμὸν δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ,
Ὡς ὄνομα ἐξαπάτησεν ἐμὸν καὶ μῆτις ἀμύμων.
Κύκλωψ δὲ στενάχων τε καὶ ὠδίνων ὀδύνῃσιν, 415
Χερσὶ ψηλαφόων, ἀπὸ μὲν λίθον εἷλε θυράων,
Αὐτὸς δ' εἰνὶ θύρῃσι καθέζετο, χεῖρε πετάσσας,
Εἴ τινά που μετ' ὄεσσι λάβοι στείχοντα θύραζε·
Οὕτω γάρ πού μ' ἤλπετ' ἐνὶ φρεσὶ νήπιον εἶναι.
Αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον ὅπως ὄχ' ἄριστα γένοιτο, 420
Εἴ τιν' ἑταίροισιν θανάτου λύσιν ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ
Εὑροίμην· πάντας δὲ δόλους καὶ μῆτιν ὕφαινον,
Ὡς τε περὶ ψυχῆς· μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν.
Ἤδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή.
Ἄρσενες ὄϊες ἦσαν ἐϋτρεφέες δασύμαλλοι, 425
Καλοί τε μεγάλοι τε, ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχοντες·
Τοὺς ἀκέων συνέργον ἐϋστρεφέεσσι λύγοισιν,
Τῇς ἔπι Κύκλωψ εὕδε, πέλωρ ἀθεμίστια εἰδώς,
Σύντρεις αἰνύμενος· ὁ μὲν ἐν μέσῳ ἄνδρα φέρεσκεν,
Τὼ δ' ἑτέρω ἑκάτερθεν ἴτην, σώοντες ἑταίρους. 430
Τρεῖς δὲ ἕκαστον φῶτ' ὄϊες φέρον· αὐτὰρ ἔγωγε—
Ἀρνειὸς γὰρ ἦην, μήλων ὄχ' ἄριστος ἁπάντων—
Τοῦ κατὰ νῶτα λαβὼν, λασίην ὑπὸ γαστέρ' ἐλυσθεὶς
Κείμην· αὐτὰρ χερσὶν ἀώτου θεσπεσίοιο
Νωλεμέως στρεφθεὶς ἐχόμην τετληότι θυμῷ. 435
Ὣς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν Ἠῶ δῖαν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Καὶ τότ' ἔπειτα νομόνδ' ἐξέσσυτο ἄρσενα μῆλα,
Θήλειαι δὲ μέμηκον ἀνήμελκτοι περὶ σηκούς·
Οὔθατα γὰρ σφαραγεῦντο. ἄναξ δ' ὀδύνῃσι κακῇσιν 440
Τειρόμενος πάντων ὀΐων ἐπεμαίετο νῶτα
Ὀρθῶν ἑσταότων· τὸ δὲ νήπιος οὐκ ἐνόησεν,
Ὡς οἱ ὑπ' εἰροπόκων ὀΐων στέρνοισι δέδεντο.
Ὕστατος ἀρνειὸς μήλων ἔστειχε θύραζε,

---

415 Ὠδίνων ὀδύνῃσιν], βασανιζόμενος ὑπὸ τῶν πόνων, ὡς ἡ κοιλοπονοῦσα (ὠδίνουσα) γυνή. 423 Ὡς τε περὶ ψυχῆς], Ἰδε Ἰλ. Κ. 161. 426 Ἰοδνεφὲς], μέλαν. 427 Συνέργον], συνέδεσα, Συνείργω. 428 Πέλωρ], τέρας ἀθέμιτα φρονοῦν καὶ πράττον. 432 Ὄχ' ἄριστος], Ἴδε Ἰλ. Α, 69. 433 Ἐλυσθεὶς], συνειληθεὶς, συμπαζωχθείς. 434 Ἀώτου θεσπεσίοιο], τοῦ πολλοῦ (πολλὰ μακροῦ καὶ πυκνοῦ) μαλλίου. 435 Νωλεμέως], ἀπρίξ, ἀναποσπάσως, φέρεται δὲ πρὸς τὸ Ἐχόμην. 439 Μέμηκον], κυρίως ἐπὶ αἰγῶν· ἐπὶ προβάτων δὲ τὸ Ἐβληχῶντο. 440 Σφαραγεῦντο], ἐσπάρασσον βαρούμενα ὑπὸ τοῦ πολλοῦ γάλακτος.

Λάχνῳ στεινόμενος καὶ ἐμοὶ πυκινὰ φρονέοντι. 445
Τὸν δ' ἐπιμασσάμενος προσέφη κρατερὸς Πολύφημος·
Κριὲ πέπον, τί μοι ὧδε διὰ σπέος ἔσσυο μήλων
Ὕστατος; οὔτι πάρος γε λελειμμένος ἔρχεαι οἰῶν,
Ἀλλὰ πολὺ πρῶτος νέμεαι τέρεν' ἄνθεα ποίης,
Μακρὰ βιβὰς, πρῶτος δὲ ῥοὰς ποταμῶν ἀφικάνεις, 450
Πρῶτος δὲ σταθμόνδε λιλαίεαι ἀπονέεσθαι
Ἑσπέριος· νῦν αὖτε πανύστατος. ἦ σύ γ' ἄνακτος
Ὀφθαλμὸν ποθέεις, τὸν ἀνὴρ κακὸς ἐξαλάωσεν
Σὺν λυγροῖς ἑτάροισι, δαμασσάμενος φρένας οἴνῳ,
Οὖτις, ὃν οὔπω φημὶ πεφυγμένον εἶναι ὄλεθρον. 455
Εἰ δὴ ὁμοφρονέοις, ποτιφωνήεις τε γένοιο,
Εἰπεῖν ὅππῃ κεῖνος ἐμὸν μένος ἠλασκάζει,
Τῷ κέ οἱ ἐγκέφαλός γε διὰ σπέος ἄλλυδις ἄλλῃ
Θεινομένου ῥαίοιτο πρὸς οὔδεϊ· κἀδ δέ κ' ἐμὸν κῆρ
Λωφήσειε κακῶν, τά μοι οὐτιδανὸς πόρεν Οὖτις. 460
Ὣς εἰπὼν τὸν κριὸν ἀπὸ ἕο πέμπε θύραζε.
Ἐλθόντες δ' ἠβαιὸν ἀπὸ σπείους τε καὶ αὐλῆς,
Πρῶτος ὑπ' ἀρνειοῦ λυόμην, ὑπέλυσα δ' ἑταίρους.
Καρπαλίμως δὲ τὰ μῆλα ταναύποδα, πίονα δημῷ,
Πολλὰ περιτροπέοντες ἐλαύνομεν, ὄφρ' ἐπὶ νῆα 465
Ἱκόμεθ'. ἀσπάσιοι δὲ φίλοις ἑτάροισι φάνημεν,
Οἳ φύγομεν θάνατον· τοὺς δὲ στενάχοντο γοῶντες.
Ἀλλ' ἐγὼ οὐκ εἴων, ἀνὰ δ' ὀφρύσι νεῦον ἑκάστῳ
Κλαίειν· ἀλλ' ἐκέλευσα θοῶς, καλλίτριχα μῆλα
Πόλλ' ἐν νηῒ βαλόντας, ἐπιπλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ. 470
Οἳ δ' αἶψ' εἰσβαίνον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθῖζον·
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι, πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν, ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,
Καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων κερτομίοισιν·
Κύκλωψ, οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἀνάλκιδος ἀνδρὸς ἑταίρους 475
Ἔδμεναι ἐν σπῇϊ γλαφυρῷ κρατερῇφι βίηφιν.
Καὶ λίην σέ γ' ἔμελλε κιχήσεσθαι κακὰ ἔργα,

---

455 Λάχνῳ στεινόμενος καὶ ἐμοὶ], τὸ μὲν ὑπὸ τοῦ πυκνοῦ μαλλοῦ στενοχωρούμενος (βαρυνόμενος), τὸ δὲ ὑπ' ἐμοῦ. 457 Πέπον], φιλε παλαιέ. — Ἔσσυο], ὡρμήθης, ὑπερε. τοῦ Σεύομαι. 458 Εἰ.. ποτιφωνήεις (λαλητικός) τε γένοιο, (ὥστε) εἰπεῖν ὅππῃ κ.τ.λ., τῷ (τότε) ὁ ἐγκέφαλος αὐτοῦ ῥέοιτ' ἂν πρὸς οὔδεϊ. 460 Οὐτιδανὸς Οὖτις], εἶδος λογοπαιγνίου (jeu de mots). 462 Τὸν κριὸν], τοῦτον (καὶ κατ' ἐπεξήγησιν, τὸν) κριόν. 463 Ὑπ' ἀρνειοῦ λυόμην], καὶ μὴν αὐτὸς οὐκ ἐδέδετο· πλὴν εἰ μή τις λέγοι, ὅτι ὑπὸ τοῦ φόβου ἐκρατεῖτο τόσον σφιγκτά, ὥστε ἧττον καὶ αὐτὸς μονονουχὶ δεδεμένος. Σημείωσαι δὲ καὶ τὸ Ἐλθόντες.. λυόμην. 464 Ταναύποδα], ἰσχνοὺς ἢ τετανοὺς (λείους ὡς πρὸς τὸ λοιπὸν αὐτῶν σῶμα) πόδας ἔχοντα. 465 Περιτροπέοντες ἐλαύνομεν], περιτροπάδην ἠλάσαμεν, καθὼς τὸ ἐξέφρασεν ὁ Ἀπολλών. Ἀργοναυτ. Β', 143. 467 Τοὺς δὲ], ἐκείνους δὲ, τοὺς μὴ φυγόντας τὸν θάνατον. 468 469 Ἀνὰ δ' ὀφρύσι νεῦον κλαίειν], ἀνένευον αὐτοῖς μὴ κλαίειν· συνήθως δὲ ἀναφέρουσι τὸ κλαίειν, καθ' ὑπερβατὸν, εἰς τὸ Οὐκ εἴων. 473 Ἀπῆν], ἐγὼ δηλ. — γέγωνε βοήσας] ἀκούεται τις κράζων. 477 Σέ γ' ἔμελλε κιχήσεσθαι κακὰ ἔργα], νὰ σὲ εὕρ' ἡ

Σχέτλι', ἐπεὶ ξείνους οὐχ ἄζεο σῷ ἐνὶ οἴκῳ
Ἔσθέμεναι· τῷ σε Ζεὺς τίσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δ' ἔπειτα χολώσατο κηρόθι μᾶλλον.
Ἦκε δ' ἀποῤῥήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο,
Κὰδ δ' ἔβαλε προπάροιθε νεὸς κυανοπρώροιο,
[Τυτθὸν ἐδεύησεν δ' οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι.]
Ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης·
Τὴν δ' ἄψ' ἠπειρόνδε παλιῤῥόθιον φέρε κῦμα,
Πλημυρὶς ἐκ πόντοιο, θέμωσε δὲ χέρσον ἱκέσθαι.
Αὐτὰρ ἐγὼ χείρεσσι λαβὼν περιμήκεα κοντὸν
Ὦσα παρέξ· ἑτάροισι δ' ἐποτρύνας ἐκέλευσα
Ἐμβαλέειν κώπῃς, ἵν' ὑπὲκ κακότητα φύγοιμεν,
Κρατὶ κατανεύων· οἱ δὲ προπεσόντες ἔρεσσον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ δὶς τόσσον ἅλα πρήσσοντες ἀπῆμεν,
Καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος·
Σχέτλιε, τίπτ' ἐθέλεις ἐρεθιζέμεν ἄγριον ἄνδρα;
Ὃς καὶ νῦν πόντονδε βαλὼν βέλος, ἤγαγε νῆα
Αὖτις ἐς ἤπειρον, καὶ δὴ φάμεν αὐτόθ' ὀλέσθαι.
Εἰ δὲ φθεγξαμένου τευ ἢ αὐδήσαντος ἄκουσεν,
Σύν κεν ἄραξ' ἡμέων κεφαλὰς καὶ νήϊα δοῦρα,
Μαρμάρῳ ὀκριόεντι βαλὼν· τόσσον γὰρ ἵησιν.
Ὣς φάσαν· ἀλλ' οὐ πείθον ἐμὸν μεγαλήτορα θυμόν,
Ἀλλά μιν ἄψορρον προσέφην κεκοτηότι θυμῷ·
Κύκλωψ, αἴ κέν τίς σε καταθνητῶν ἀνθρώπων
Ὀφθαλμοῦ εἴρηται ἀεικελίην ἀλαωτύν,
Φάσθαι Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον ἐξαλαῶσαι,
Υἱὸν Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκί' ἔχοντα.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ·
Ὦ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέσφαθ' ἱκάνει.
Ἔσκε τις ἐνθάδε μάντις ἀνὴρ, ἠΰς τε μέγας τε,

ἁμαρτία, καθὼς λέγουσι καὶ σήμερον οἱ πολλοί. 478 479 Οὐχ ἄζεο.. Ἔσθέμεναι], οὐκ ἐντρέπου (ὥστε μὴ) ἐσθίειν. 483] ὀβελίζουσί τινες τὸν στίχον τοῦτον ἐντεῦθεν· ἀκατανόητον γὰρ πῶς, τοῦ λίθου πεσόντος ἔμπροσθεν (πρὸ τῆς πρώρας) τῆς νεὼς, ὀλίγον ἔλειψε νὰ προσβληθῇ ὁ ἐν τῇ πρύμνῃ οἴαξ· οἱ δὲ σώζοντες καὶ ἐνταῦθα τὸν στίχον, λέγουσιν ὅτι ὁ Ὀδυσσεὺς εἶχε στρέψῃ τὴν πρώραν τῆς νηὸς πρὸς τὴν νῆσον τοῦ Κύκλωπος ἵνα τὸν κερτομήσῃ. 485 Τὴν δ'], ταύτην (τὴν ναῦν) δέ. 486 Πλημυρὶς], ταὐτὸν τῷ Παλιῤῥόθιον κῦμα· πρὸς διασάφησιν δὲ ἐπιφέρει: Ἐκ πόντοιο· τοῦτο γὰρ κυρίως ἡ πλημυρὶς, οὐ ἐναντίον ἡ παλίῤῥοια. — Θέμωσε], ἔθηκεν, ἐποίησε. 490 Κρατὶ κατανεύων], ἀνωτέρω (στίχῳ 468) ἀνένευεν αὐτοῖς διὰ μόνων τῶν ὀφρύων· ἐδῶ δὲ δι' ὅλης τῆς κεφαλῆς, διότι καὶ ὁ κίνδυνος ἦτον πολὺ μᾶλλον ἐπικείμενος. Μέγας τῆς φύσεως παρατηρητὴς καὶ ζωγράφος ὁ Ὅμηρος! 494 Πρήσσοντες], (δια)περῶντες. 496 Φάμεν ὀλέσθαι], ἐνομίσαμεν, (καθὼς καὶ ποινῶς λέγομεν) εἴπαμεν πῶς θὰ χαθοῦμεν. 497 Φθεγξαμένου ἢ αὐδήσαντος], ὥσπερ ἐκ παραλλήλου, εἰ καὶ τινες διαφορὰν εἰσάγουσι φθογγῆς (ἤχου ἐν γένει) ἢ αὐδῆς (ἰδίως τῆς ἀνθρωπίνης). 502 503 Αἴ κέν τίς σε.. ὀφθαλμοῦ εἴρηται ἀλαωτύν], ἐρωτήσῃ (διὰ) τήν, 504 Φάσθαι], μέμνησο φάσθαι.

Τήλεμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνῃ ἐκέκαστο
Καὶ μαντευόμενος κατεγήρα Κυκλώπεσσιν· 510
Ὃς μοι ἔφη τάδε πάντα τελευτήσεσθαι ὀπίσσω,
Χειρῶν ἐξ Ὀδυσῆος ἁμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς.
Ἀλλ' αἰεί τινα φῶτα μέγαν καὶ καλὸν ἐδέγμην
Ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι, μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκήν·
Νῦν δέ μ' ἐὼν ὀλίγος τε καὶ οὐτιδανὸς καὶ ἄκικυς, 515
Ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν, ἐπεί μ' ἐδαμάσσατο οἴνῳ.
Ἀλλ' ἄγε δεῦρ', Ὀδυσεῦ, ἵνα τοι πὰρ ξείνια θείω,
Πομπήν τ' ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν Ἐννοσίγαιον·
Τοῦ γὰρ ἐγὼ παῖς εἰμί, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεται εἶναι·
Αὐτὸς δ', αἴ κ' ἐθέλῃσ', ἰήσεται, οὐδέ τις ἄλλος 520
Οὔτε θεῶν μακάρων οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
Αἴ γὰρ δὴ ψυχῆς τε καὶ αἰῶνός σε δυναίμην
Εὖνιν ποιήσας πέμψαι δόμον Ἄϊδος εἴσω,
Ὡς οὐκ ὀφθαλμόν γ' ἰήσεται οὐδ' Ἐνοσίχθων. 525
Ὣς ἐφάμην· ὁ δ' ἔπειτα Ποσειδάωνι ἄνακτι
Εὔχετο, χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα·
Κλῦθι, Ποσείδαον γαιήοχε κυανοχαῖτα·
Εἰ ἐτεόν γε σός εἰμι, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεαι εἶναι,
Δὸς μὴ Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον οἴκαδ' ἱκέσθαι, 530
Υἱὸν Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκί' ἔχοντα.
Ἀλλ' εἴ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ὀψὲ κακῶς ἔλθοι, ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους,
Νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, εὕροι δ' ἐν πήματα οἴκῳ. 535
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Κυανοχαίτης.
Αὐτὰρ ὁ γ' ἐξαῦτις πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας
Ἧκ' ἐπιδινήσας, ἐπέρεισε δὲ ἷν' ἀπέλεθρον,
Κὰδ δ' ἔβαλεν μετόπισθε νεὸς κυανοπρώροιο,
Τυτθὸν ἐδεύησεν δ' οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι. 540
Ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης·
Τὴν δὲ πρόσω φέρε κῦμα, θέμωσε δὲ χέρσον ἱκέσθαι

---

509 Ἐκέκαστο], ἐκεκόσμητο. 519] Εἰπὼν εἶναι παῖς τοῦ Ποσειδῶνος, ἐπέφερε πρὸς διασάφησιν: Πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεται εἶναι. Παῖς γὰρ ᾖ ὁ δοῦλος. 526 Ψυχῆς τε ᾖ αἰῶνος], τὸ Αἰῶνος θηλ., τῆς ζωῆς. 528 Οὐδ' Ἐνοσίχθων], οἱ Σχλ., θέλοντες ν' ἀπαλλάξωσι τὸν Ὀδυσσέα τῆς ἀσεβείας μομφῆς, λέγουσιν ὅτι δὲν ἐνόει, οὐ δυνήσεται, ἀλλ' οὐ βουλήσεται· ἰάσασθαι διὰ τὴν μοχθηρίαν τοῦ Κύκλωπος. 530], τὸ Πτολιπόρθιον φαίνεται ἀνοίκειον ἐδῷ, ὑπὸ τοῦ Κύκλωπος λεγόμενον· καὶ ἡ ἰδέα τῶν Σχλ., ὅτι παρέρριπται δῆθεν εἰρωνικώτερον, δὲν φαίνεται πιθανή· διότι ὁ Κύκλωψ δὲν εἶχε βέβαια πολλὴν πρὸς εἰρωνείαν διάθεσιν. 535 Πατρίδα γαῖαν] τὴν πάτριον, διότι ὁ Ὅμηρος πάντοτε ἐπιθετικῶς μετοχειρίζεται τὴν λέξιν. 538 Ἐπέρεισε δ' ἷν' ἀπέλεθρον], ἐπεστηρίχθη (ἐπὶ τοῦ λίθου μὴ) ἄπειρον δύναμιν, διότι καὶ τὸ πλοῖον ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε μακρυνθῇ πλειότερον καὶ ὁ λίθος ἦτον πολὺ μεγαλήτερος, ὥστε καὶ ἔπεσεν ἤδη ὄπισθεν τοῦ πλοίου.

Ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφικόμεθ', ἔνθα περ ἄλλαι
Νῆες ἐΰσσελμοι μένον ἀθρόαι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Εἵατ' ὀδυρόμενοι, ἡμέας ποτιδέγμενοι αἰεί, 545
Νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισιν,
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Μῆλα δὲ Κύκλωπος γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντες
Δασσάμεθ', ὡς μή τίς μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
Ἀρνειὸν δ' ἐμοὶ οἴῳ ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι 550
Μήλων δαιομένων δόσαν ἔξοχα. τὸν δ' ἐπὶ θινὶ
Ζηνὶ κελαινεφέϊ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει,
Ῥέξας μηρί' ἔκαιον· ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο ἱρῶν,
Ἀλλ' ἄρα μερμήριζεν ὅπως ἀπολοίατο πᾶσαι
Νῆες ἐΰσσελμοι καὶ ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι. 555
Ὡς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
Δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς, 560
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθῖζον,
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ, 565
Ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.

545 Εἵατ'], ἐκάθηντο, Ἤμαι.. 550 Ἀρνειὸν δ' ἐμοὶ.. δόσαν], ἴσως αὐτὸν ἐκεῖνον, ὑπὸ τὸν ὁποῖον καὶ διεσώθη, καὶ τὸν ὁποῖον ἔθυσεν ἴσως τῷ Φυξίῳ ἢ Σωτῆρι Διΐ, κατὰ τὸν Εὐσάθ. 551 Δαιομένων], διανεμομένων. 555 Ῥέξας], σφάξας.

ΟΜΗΡΟΥ

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ρ.

Τηλεμάχου εἰς Ἰθάκην ἐπάνοδος.

(Σ. Δ. Β.)

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Δὴ τότ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὅ οἱ παλάμῃφιν ἀρήρει,
Ἄστυδε ἱέμενος, καὶ ἑὸν προσέειπε συβώτην· 5

4 Παλάμηφιν], τῇ παλάμῃ, τὸ δέ φιν κατὰ πρόσθεσιν. 5 Ἑὸν] ὁ Bothe εἰκάζει γραπτέον εἶναι Ἑόν. Πῶς γὰρ ἑός (τοῦ Τηλεμάχου) ἦν ὁ συβώτης, ζῶντος τοῦ Ὀδυσσέως

Ἄττ', ἤτοι μὲν ἐγὼν εἶμ' ἐς πόλιν, ὄφρα με μήτηρ
Ὄψεται· οὐ γάρ μιν πρόσθεν παύσεσθαι ὀΐω
Κλαυθμοῦ τε στυγεροῖο γόοιό τε δακρυόεντος,
Πρίν γ' αὐτόν με ἴδηται· ἀτὰρ σοί γ' ὧδ' ἐπιτέλλω.
Τὸν ξεῖνον δύστηνον ἄγ' ἐς πόλιν, ὄφρ' ἂν ἐκεῖθι 10
Δαῖτα πτωχεύῃ· δώσει δέ οἱ, ὅς κ' ἐθέλῃσιν,
Πύρνον καὶ κοτύλην· ἐμὲ δ' οὔ πως ἔστιν ἅπαντας
Ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι, ἔχοντά περ ἄλγεα θυμῷ.
Ὁ ξεῖνος δ' εἴπερ μάλα μηνίει, ἄλγιον αὐτῷ
Ἔσσεται· ἦ γὰρ ἐμοὶ φίλ' ἀληθέα μυθήσασθαι. 15
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὦ φίλος, οὐδέ τοι αὐτὸς ἐρύκεσθαι μενεαίνω.
Πτωχῷ βέλτερόν ἐστι κατὰ πτόλιν ἠὲ κατ' ἀγροὺς
Δαῖτα πτωχεύειν· δώσει δέ μοι, ὅς κ' ἐθέλῃσιν,
Οὐ γὰρ ἐπὶ σταθμοῖσι μένειν ἔτι τηλίκος εἰμί, 20
Ὥστ' ἐπιτειλαμένῳ σημάντορι πάντα πιθέσθαι.
Ἀλλ' ἔρχευ· ἐμὲ δ' ἄξει ἀνὴρ ὅδε, τὸν σὺ κελεύεις,
Αὐτίκ' ἐπεί κε πυρὸς θερέω ἀλέη τε γένηται.
Αἰνῶς γὰρ τάδε εἵματ' ἔχω κακά· μή με δαμάσσῃ
Στίβη ὑπηοίη· ἔκαθεν δέ τε ἄστυ φάτ' εἶναι. 25
Ὣς φάτο· Τηλέμαχος δὲ διὰ σταθμοῖο βεβήκει,
Κραιπνὰ ποσὶ προβιβάς, κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν.
Αὐτάρ ἐπεί ῥ' ἵκανε δόμους εὐναιετάοντας,
Ἔγχος μὲν στῆσε, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας,
Αὐτὸς δ' εἴσω ἴεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν, 30
Τὸν δὲ πολὺ πρώτη εἶδε τροφὸς Εὐρύκλεια,
Κώεα καστορνῦσα θρόνοις ἔνι δαιδαλέοισιν.
Δακρύσασα δ' ἔπειτ' ἰθὺς κίεν· ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄλλαι
Δμωαὶ Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἠγερέθοντο,
Καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους. 35

---

6 Ἄττ'], ἄττα, προσφώνησις φιλοφρονητικὴ νέου πρὸς γέροντα. 10 Τὸν ξεῖνον], τοῦτον τὸν ξ., τὸν Ὀδυσσέα, ἐλθόντα καὶ αὐτὸν πρὸ ὀλίγου ἀγνώριστον εἰς τοῦ Εὐμαίου.

12 Πύρνον καὶ κοτύλην], ἄρτον καὶ οἶνον, κατὰ συνεκδ. 15 Ἀνέχεσθαι], ἀναλαμβάνειν, φορτόνεσθαι. 14 15 Ἄλγιον αὐτῷ ἔσσεται], τόσον τὸ χειρότερον δι' αὐτόν.

17 Ἐρύκεσθαι], κρατεῖσθαι ἐνταῦθα. 20 21 Οὐκ εἰμὶ τηλίκος (οἷος) μένειν ἐπὶ σταθμοῖς, ὥστε πίθεσθαι πάντα τῷ σημάντορι· παρῆλιξ εἰμὶ ἤδη ὥστε, μένων κατ' ἀγρούς, ὑπηρετεῖν τῷ δεσπότῃ. 25 Πυρὸς θερέω], θερμανθῶ (διὰ ἡ πρὸς τοῦ) πυρός, ἀνάλογον μὲ τὸ «Δοῦ» σθαι ποταμοῖο α. — Ἀλέη τε γένηται], ἡ ἐκ τοῦ ἡλίου δηλονότι, ἐπειδὰν προχωρήσῃ ἀρκούντως ἡ ἡμέρα. 24 Αἰνῶς], ἐπιτατικὸν τοῦ Κακά, πολὺ (δεινῶς) κακά. 25 Στίβη ὑπηοίη], ἡ πρωϊνὴ πάχνη, ὅθεν συμπεραίνουσιν ὅτι ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ Ὀδυσσ. ἐγένετο χειμῶνος, ἴδε καὶ 191. — ἔκαθεν δὲ κτλ.], προσποιεῖται ὅτι δὲν γνωρίζει πόσον ἀπέχει ἡ πόλις. 27 Φύτευεν], μεταφορικῶς καθὼς καὶ τὸ Ῥάπτειν καὶ Ὑποσκάπτειν κτλ.

30 Εἴσω ἴεν καὶ ὑπέρβη], πρωθυστέρως ἀντὶ Ὑπέρβη καὶ εἰσῄει. 31 Πολὺ πρώτη], ἀντὶ Πολὺ πρότερον τῶν ἄλλων. 32 Κώεα καστορνῦσα], κώδια καταχρωννύουσα ἐν τοῖς θρόνοις. 33] Αἱ μὲν δοῦλαι ἀσπάζονται αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὤμους· ἡ δὲ μήτηρ (στίχ. 39) ὡς ἡ παλαιὸς ἡ πιστὸς δοῦλος Εὔμαιος (Ω, 15) τὴν κεφαλὴν ἡ τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἡ δ' ἶεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη ἠὲ χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ·
Ἀμφὶ δὲ παισὶ φίλῳ βάλε πήχεε δακρύσασα,
Κύσσε δέ μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλά,
Καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἦλθες, Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος; οὔ σ' ἔτ' ἔγωγε
Ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ᾤχεο νηῒ Πύλονδε
Λάθρῃ, ἐμεῦ ἀέκητι, φίλου μετὰ πατρὸς ἀκουήν.
Ἀλλ' ἄγε μοι κατάλεξον ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Μῆτερ ἐμή, μή μοι γόον ὄρνυθι, μηδέ μοι ἦτορ
Ἐν στήθεσσιν ὄρινε, φυγόντι περ αἰπὺν ὄλεθρον·
Ἀλλ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵμαθ' ἑλοῦσα,
[Εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,]
Εὔχεο πᾶσι θεοῖσι τελήσσας ἑκατόμβας
Ῥέξειν, αἴ κέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἀγορὴν ἐσελεύσομαι, ὄφρα καλέσσω
Ξεῖνον, ὅτις μοι κεῖθεν ἅμ' ἕσπετο δεῦρο κιόντι.
Τὸν μὲν ἐγὼ προὔπεμψα σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισιν·
Πείραιον δέ μιν ἠνώγεα προτὶ οἶκον ἄγοντα
Ἐνδικέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰς ὅ κεν ἔλθω.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
Ἡ δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵμαθ' ἑλοῦσα,
Εὔχετο πᾶσι θεοῖσι τελήσσας ἑκατόμβας
Ῥέξειν, αἴ κέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ.
Τηλέμαχος δ' ἄρ' ἔπειτα δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
Ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο.
Θεσπεσίην δ' ἄρα τῷ γε χάριν κατέχευεν Ἀθήνη·
Τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο.
Ἀμφὶ δέ μιν μνηστῆρες ἀγήνορες ἠγερέθοντο,
Ἔσθλ' ἀγορεύοντες, κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
Αὐτὰρ ὁ τῶν μὲν ἔπειτα ἀλεύατο πουλὺν ὅμιλον,
Ἀλλ' ἵνα Μέντωρ ἦστο καὶ Ἄντιφος ἠδ' Ἀλιθέρσης,
Οἵ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώϊοι ἦσαν ἑταῖροι·
Ἔνθα καθέζετ' ἰών· τοὶ δ' ἐξερέεινον ἕκαστα.
Τοῖσι δὲ Πείραιος δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἦλθεν,
Ξεῖνον ἄγων ἀγορήνδε διὰ πτόλιν· οὐδ' ἄρ' ἔτι δίν
Τηλέμαχος ξείνοιο ἑκὰς τράπετ', ἀλλὰ παρέστη.

---

[45] Μετὰ πατρὸς ἀκουήν], πρὸς ἀναζήτησίν του. [48] Ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς], περιφρ. ἀντὶ τί εἶδες; [49] ὁ στίχος οὗτος ἐλλείπει ἔν τινι τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων καὶ παρὰ τῷ Εὐσταθίῳ. [51] Ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ], ἀνταποδώσῃ τὴν τιμωρίαν τῶν γινομένων ἡμῖν ἀδικημάτων. [57] Ἄπτερος ἔπλετο], οὐ διέφυγε τὴν προσοχήν της. Ὁ Κοραῆς τὸ ἐξηγεῖ: Οὐδεὶς λόγος ἔφυγεν ἐκ τοῦ στόματός της, ἐτήρησε σιωπήν.

Τὸν καὶ Πείραιος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Τηλέμαχ', αἴψ' ὄτρυνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα γυναῖκας, 75
Ὡς τοι δῶρ' ἀποπέμψω, ἅ τοι Μενέλαος ἔδωκεν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Πείραι', οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
Εἴ κεν ἐμὲ μνηστῆρες ἀγήνορες ἐν μεγάροισιν
Λάθρη κτείναντες πατρώϊα πάντα δάσωνται, 80
Αὐτὸν ἔχοντά σε βούλομ' ἐπαυρέμεν ἤ τινα τῶνδε·
Εἰ δέ κ' ἐγὼ τούτοισι φόνον καὶ κῆρα φυτεύσω,
Δὴ τότε μοι χαίροντι φέρειν πρὸς δώματα χαίρων.
Ὣς εἰπὼν ξεῖνον ταλαπείριον ἦγεν ἐς οἶκον.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ νατετάοντας, 85
Χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
Ἐς δ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.
Τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμωαὶ λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὔλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας,
Ἐκ ρ' ἀσαμίνθων βάντες ἐπὶ κλισμοῖσι καθῖζον. 90
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων. 95
Μήτηρ δ' ἀντίον ἷζε παρὰ σταθμὸν μεγάροιο,
Κλισμῷ κεκλιμένη, λέπτ' ἠλάκατα στρωφῶσα.
Οἳ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια· 100
Τηλέμαχ', ἤτοι ἐγὼν ὑπερῴϊα εἰσαναβᾶσα,
Λέξομαι εἰς εὐνήν, ἥ μοι στονόεσσα τέτυκται,
Αἰεὶ δάκρυσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
Ὤχεθ' ἅμ' Ἀτρείδῃσιν ἐς Ἴλιον· οὐ δέ μοι ἔτλης,
Πρὶν ἐλθεῖν μνηστῆρας ἀγήνορας ἐς τόδε δῶμα, 105
Νόστον σοῦ πατρὸς σάφα εἰπέμεν, εἴπου ἄκουσας.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Τοιγὰρ ἐγώ τοι, μῆτερ, ἀληθείην καταλέξω.
Ὠχόμεθ' ἔς τε Πύλον καὶ Νέστορα, ποιμένα λαῶν·
Δεξάμενος δέ με κεῖνος ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν 110
Ἐνδυκέως ἐφίλει, ὡς εἴ τε πατὴρ ἑὸν υἷα,
Ἐλθόντα χρόνιον νέον ἄλλοθεν· ὣς ἐμὲ κεῖνος
Ἐνδυκέως ἐκόμιζε σὺν υἱάσι κυδαλίμοισιν.

---

88 Φέρειν], ἐνν. ἕξεις ἡ μεμνήσῃ, ἤ τι ὅμοιον. 89 Χλαῖνας ἠδὲ χιτῶνας], κατὰ ψυχῆμα πρωθύστερον, προϋποβάλλεται γὰρ ὁ χιτὼν τῆς χλαίνης. 95 Παρεόντων], ἐκ τῶν ἐκ περιουσίας ἀποτεθειμένων. 111 Ἐνδυκέως ἐφίλει], ἐφιλοφρονεῖτο. 112 Νέον], νεωστί. 113 Ἐνδυκέως ἐκόμιζε], ἐπεριποιεῖτο.

Αὐτὰρ Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος οὔποτ' ἔφασκεν,
Ζωοῦ οὐδὲ θανόντος, ἐπιχθονίων τευ ἀκοῦσαι· 115
Ἀλλά μ' ἐς Ἀτρείδην δουρικλειτὸν Μενέλαον
Ἵπποισι προὔπεμψε καὶ ἅρμασι κολλητοῖσιν.
Ἔνθ' ἴδον Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλὰ
Ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν.
Εἴρετο δ' αὐτίκ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος, 120
Ὅττευ χρηΐζων ἱκόμην Δακεδαίμονα δῖαν·
Αὐτὰρ ἐγὼ τῷ πᾶσαν ἀληθείην κατέλεξα.
Καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
Ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
Ἤθελον εὐνηθῆναι, ἀνάλκιδες αὐτοὶ ἐόντες. 125
Ὡς δ' ὁπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
Νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνοὺς
Κνημοὺς ἐξερέῃσι καὶ ἄγκεα ποιήεντα
Βοσκομένη, ὁ δ' ἔπειτα ἑὴν εἰσήλυθεν εὐνήν,
Ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν, 130
Ὡς Ὀδυσσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
Αἴ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
Τοῖος ἐὼν, οἷός ποτ' ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ
Ἐξ ἔριδος Φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀναστὰς,
Κὰδ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοὶ, 135
Τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς·
Πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
Ταῦτα δ', ἅ μ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
Ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδὸν, οὐδ' ἀπατήσω·
Ἀλλὰ τὰ μέν μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτὴς, 140
Τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ἐπικεύσω.
Φῆ μιν ὅ γ' ἐν νήσῳ ἰδέειν κρατέρ' ἄλγε' ἔχοντα,
Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκη
Ἴσχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
Οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι, 145

---

[114] [115] Ὀδυσσῆος.. οὔποτ' ἔφασκεν, τευ ἀκοῦσαι], (περὶ) τοῦ Ὀδυσ. ἔφασκεν οὐδέποτε (παρά) τινος ἀκοῦσαι. [119] Θεῶν ἰότητι], θεῶν βουλήσει, vi Superum, καθὼς λέγει ὁ Οὐἵργίλιος. [121] Ὅττευ], ὅττου, τίνος. [126] Ξυλόχῳ], τόπῳ συνδένδρῳ, ὅπου ἔχει τὴν κοίτην του ὁ λέων. [127] Κοιμήσασα], ἐκ τοῦ Κοιμάω. [128] Κνημοὺς] τὰς πρεσβάσεις (οἱονεὶ κνήμας) τῶν ὀρέων, τοὺς πρόποδας. — ἐξερέῃσι], ἐξερευνᾷ.—ἄγκεα], τὰ κοιλώματα τοῦ ὄρους, ὅπου ὑγρότητος συλλειβομένης, φύεται χόρτος. [130] Ἀμφοτέροισι], διότι δύο συνήθως γεννᾷ ἡ ἔλαφος. [131] Ἀεικέα], ἀνάρμοστον, πρόωρον. [134] Φιλομηλείδῃ], βασιλεῖ τινι τῆς Λέσβου, ὃν φονεύσαντες δόλῳ ὁ Ὀδυσ. ἠ Διομήδ., ἐποίησαν τὸν τάφον αὐτοῦ καταγώγιον ξένων. Τὸ δὲ ὄνομα αὐτοῦ κατὰ πατρωνυμικὸν τύπον, ὡς ἐκ τοῦ Φιλομηλεὺς ἴσως, κατὰ τὸ Ἀριστείδης καὶ Βασιλείδης. [136] Ὁμιλήσειεν], συμβάλοι, συνάψαι πρὸς πόλεμον. [139] Ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδὸν], οὐκ ἂν ἐξείποιμι, παρακλίνας τἀληθὲς, ἄλλα παρὰ ταῦτα. [140] Γέρων ἅλιος], ὁ Πρωτεὺς, τὸν ὁποῖον ὁ Μενέλαος, συλλαβὼν δι' ἐνέδρας ἐν Αἰγύπτῳ, ὑπεχρέωσε νὰ τῷ προείπῃ τὰ μέλλοντα, ἴδε Ὀδ. Δ., 351—569. [145] Πάρα], ἐνν. εἰσὶ, πάρεισιν,

Οἴ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης·
Ὡς ἔφατ' Ἀτρεΐδης δουρικλειτὸς Μενέλαος.
Ταῦτα τελευτήσας νεόμην· ἔδοσαν δέ μοι οὖρον
Ἀθάνατοι, τοί μ' ὦκα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν.
Ὡς φάτο, τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινεν. 150
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
Ὦ γύναι αἰδοίη Δαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Ἤτοι ὅ γ' οὐ σάφα οἶδεν, ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθόν·
Ἀτρεκέως γάρ σοι μαντεύσομαι οὐδ' ἐπικεύσω.
Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα, 155
Ἰστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
Ὡς ἤτοι Ὀδυσεὺς ἤδη ἐν πατρίδι γαίῃ
Ἥμενος ἢ ἕρπων, τάδε πευθόμενος κακὰ ἔργα,
Ἔστιν, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει·
Τοῖον ἐγὼν οἰωνὸν ἐϋσσέλμου ἐπὶ νηὸς 160
Ἥμενος ἐφρασάμην καὶ Τηλεμάχῳ ἐγεγώνευν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
Αἴ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἴη·
Τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
Ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἄν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι. 165
Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Μνηστῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσσῆος μεγάροιο
Δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες,
Ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος ὕβριν ἔχεσκον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ δείπνηστος ἔην καὶ ἐπήλυθε μῆλα 170
Πάντοθεν ἐξ ἀγρῶν, οἱ δ' ἤγαγον οἷ τὸ πάρος περ.
Καὶ τότε δή σφιν ἔειπε Μέδων· ὃς γάρ ῥα μάλιστα
Ἥνδανε κηρύκων καί σφιν παρεγίγνετο δαιτί·
Κοῦροι, ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτέρφθητε φρένα δαῖτι,
Ἔρχεσθε πρὸς δώμαθ', ἵν' ἐντυνώμεθα δαῖτα· 175
Οὐ μὲν γάρ τι χέρειον ἐν ὥρῃ δεῖπνον ἑλέσθαι.

---

151 Θεοκλύμενος], μάντις, ἀπόγονος τοῦ Μελάμποδος, τὸν ὁποῖον, φεύγοντα τὴν πατρίδα τῶ διὰ φόνον, συμπαρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ ὁ Τηλέμαχος ἀπὸ πλέων ἐκ τῆς Πύλου, ἴδε Ὀδ. Ο, 223, κ. ε. 153 Εὔνθεο], ἐννόησον ἢ μέμνησο. 155 Ἴστω Ζεύς], εἶδος ὅρκου ἢ προσαναφωνήσεως· μάρτυς μου ὁ θεός! 156 Ἰστίη], Ἰων. ἀντὶ Ἑστία. 158 Ἕρπων], κρύφα προσερχόμενος, ὡς ὄφις. Ἐπαινίττεται δὲ τὸν προσποιητὸν τρόπον, τὸν ὁποῖον μετεχειρίσθη ὁ Ὀδυσσεὺς ἵνα καταφρέψῃ τοὺς ὑβριστὰς μνηστῆρας τῆς γυναικός του. 160 Οἰωνὸν], ἴδε Ο, 525—534. 160 164] οἱ στίχοι οὗτοι ἀθετοῦνται, διότι καὶ τὸν οἰωνὸν εἶδεν ὁ μάντις οὐχὶ ἐπὶ τῆς νηὸς ἥμενος, ἀλλὰ πρὶν εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν· καὶ τὸ Ἐγεγώνευν εἶνε ἄκαιρον, διότι ἡρμήνευσεν αὐτὸν εἰς τὸν Τηλέμαχον, «ἑτάρων ἀπονόσφι καλέσας». Παρ' ἄλλοις δὲ καὶ ὅλοι οὗτοι οἱ 16 στίχοι (150—165) ἀθετοῦνται. 169 Τυκτῷ], ἐπίτηδες πρὸς τοῦτο κατασκευαστῷ, λείῳ καὶ κροτητῷ. 170 Δείπνηστος] ἡ τοῦ δείπνου ὥρα.—μῆλα], γενικώτερον, ὅλα τὰ θρέμματα, καθὼς φαίνεται ἐκ τῶν κατωτέρω στίχων, 180, 181.

175 Ἐντυνώμεθα] εὐτρεπίσωμεν. 176 Οὐ μὲν γάρ τοι χέρειον], ἀντὶ Ἐξὶ κάλλιον, σχῆμα λόγου, κατὰ τὸ Οὐκ ἄρα.. γήθησεν κτλ.—Ἐν ὥρῃ], ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι, ἀφ' ἑδῷ ἴσως παρεφθάρη τὸ παρ' ἡμῖν ('Ε)νωρίς.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἀνστάντες ἔβαν, πείθοντό τε μύθῳ.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
Χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε
Οἳ δ' ἱέρευον ὄϊς μεγάλους καὶ πίονας αἶγας, 180
Ἱρευον δὲ σύας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην,
Δαῖτ' ἐντυνόμενοι. τοὶ δ' ἐξ ἀγροῖο πόλενδε
Ὠτρύνοντ' Ὀδυσσεύς τ' ἰέναι καὶ δῖος ὑφορβός.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
Ξεῖν', ἐπεὶ ἆρ δὴ ἔπειτα πόλινδ' ἰέναι μενεαίνεις 185
Σήμερον, ὡς ἐπέτελλεν ἄναξ ἐμός,—ἦ σ' ἂν ἔγωγε
Αὐτοῦ βουλοίμην σταθμῶν ῥυτῆρα λιπέσθαι·
Ἀλλὰ τὸν αἰδέομαι καὶ δείδια, μή μοι ὀπίσσω
Νεικείῃ· χαλεπαὶ δέ τ' ἀνάκτων εἰσὶν ὁμοκλαί.—
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἴομεν· δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα 190
Ἦμαρ· ἀτὰρ τάχα τοι ποτὶ ἕσπερα ῥίγιον ἔσται.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Γιγνώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
Ἀλλ' ἴομεν, σὺ δ' ἔπειτα διαμπερὲς ἡγεμόνευε.
Δὸς δέ μοι, εἴ ποθί τοι ῥόπαλον τετμημένον ἐστίν, 195
Σκηρίπτεσθ', ἐπειή φατ' ἀρισφαλέ' ἔμμεναι οὐδόν.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην,
Πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.
Εὔμαιος δ' ἄρα οἱ σκῆπτρον θυμαρὲς ἔδωκεν.
Τὼ βήτην, σταθμὸν δὲ κύνες καὶ βώτορες ἄνδρες 200
Ῥύατ', ὄπισθε μένοντες· ὁ δ' ἐς πόλιν ἦγεν ἄνακτα,
Πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι,
Σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῖ εἵματα ἕστο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ στείχοντες ὁδὸν κάτα παιπαλόεσσαν
Ἄστεος ἐγγὺς ἔσαν καὶ ἐπὶ κρήνην ἀφίκοντο 205
Τυκτήν, καλλίροον, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται,
Τὴν ποίησ' Ἰθακος καὶ Νήριτος ἠδὲ Πολύκτωρ·

---

178 Εὖ ναιετάοντας], καλῶς κατοικουμένους, εὐθέτους πρὸς κατοικίαν. 182 Βοῦν ἀγελαίην], ἐντεῦθεν παρέμεινε παρ' ἡμῖν ἡ Ἀγελὰς -ἀδα. 185 Ὠτρύνοντ' .. ἰέναι], καθ' ὑπερβατόν. 188 ἐξευγενίζει διὰ τῶν ἐπιθέτων Δῖος καὶ Ὄρχαμος τὸν ὑφορβὸν Εὔμαιον, τὸν πιστὸν τοῦτον ὑπηρέτην τοῦ Ὀδυσσέως, ὡς ἓν τῶν κυριωτέρων προσώπων τοῦ δράματος τῆς Ὀδυσσείας. 187 Ῥυτῆρα], φύλακα. 188 Τὸν], τὸν Τηλέμαχον. 189 Ὁμοκλαί], αἱ ἐπιπλήξεις, αἱ κραυγαί, αἱ ἀπειλαί. 190 Μέμβλωκε], μεμόληκεν, ἐπροχώρησε. 191 Ποτὶ ἕσπερα], πρὸς ἑσπέραν. — ῥίγιον] χειρότερον διὰ τὸ, ἕνεκεν τοῦ ψύχους, τὸ ὁποῖον ἐπειδὴ ἐπικράτει καὶ τὸ πρωΐ (ρίχ. 25) καὶ τὸ ἑσπέρας, εἰκάζεται ὅτι ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ Ὀδυσσέως ἔγινε, καθὼς εἴπομεν, χειμῶνα. 195 Τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις], ὡς ἂν εἰ ἔλεγε Γιγνώσκω, Φρονέω, Νοέω, τρεῖς λέξεις σχεδὸν ὁμώνυμοι, ἐμφαίνουσαι τὴν προθυμίαν τοῦ λέγοντος. 198 Διαμπερὲς ἡγεμόνευε], προηγοῦ μέχρι τέλους. 199 Οὐδόν], νῦν μένον ἀντὶ Ὀδόν, κατ' ἐκένθεσιν τοῦ υ. 198 Στρόφος.. ἀορτήρ], σχοινίον συνεστραμμένον, ἢ οὗ προσηρτᾶτο. 199 Θυμαρὲς], θυμῆρες, ἀρεστὸν αὐτῷ. 201 Ῥύατ'], ἐρύοντο, ἐφύλαττον. 203 Σκηπτόμενον], σκηριπτόμενον, ἐρειδόμενον, ἢ προσποιούμενον. — Ἔχο], ἐφόρει, ὑπερφ. τοῦ Ἔχνυμι. 206 Τυκτὴν], χειροποίητον.—[θ. καὶ Νήρ. ἠδὲ Πολ.], υἱοὶ τοῦ Πτερ.

Τήλεμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνῃ ἐκέκαστο
Καὶ μαντευόμενος κατεγήρα Κυκλώπεσσιν· 510
Ὃς μοι ἔφη τάδε πάντα τελευτήσεσθαι ὀπίσσω,
Χειρῶν ἐξ Ὀδυσῆος ἁμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς.
Ἀλλ' αἰεί τινα φῶτα μέγαν καὶ καλὸν ἐδέγμην
Ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι, μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκήν·
Νῦν δέ μ' ἐὼν ὀλίγος τε καὶ οὐτιδανὸς καὶ ἄκικυς, 515
Ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν, ἐπεί μ' ἐδαμάσσατο οἴνῳ.
Ἀλλ' ἄγε δεῦρ', Ὀδυσεῦ, ἵνα τοι πὰρ ξείνια θείω,
Πομπήν τ' ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν Ἐννοσίγαιον·
Τοῦ γὰρ ἐγὼ παῖς εἰμί, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεται εἶναι·
Αὐτὸς δ', αἴ κ' ἐθέλῃσ', ἰήσεται, οὐδέ τις ἄλλος 520
Οὔτε θεῶν μακάρων οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
Αἴ γὰρ δὴ ψυχῆς τε καὶ αἰῶνός σε δυναίμην
Εὖνιν ποιήσας πέμψαι δόμον Ἄϊδος εἴσω,
Ὡς οὐκ ὀφθαλμόν γ' ἰήσεται οὐδ' Ἐνοσίχθων. 525
Ὣς ἐφάμην· ὁ δ' ἔπειτα Ποσειδάωνι ἄνακτι
Εὔχετο, χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα·
Κλῦθι, Ποσείδαον γαιήοχε κυανοχαῖτα·
Εἰ ἐτεόν γε σός εἰμι, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεαι εἶναι,
Δὸς μὴ Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον οἴκαδ' ἱκέσθαι, 530
Υἱὸν Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκί' ἔχοντα.
Ἀλλ' εἴ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ὀψὲ κακῶς ἔλθοι, ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους,
Νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, εὕροι δ' ἐν πήματα οἴκῳ. 535
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Κυανοχαίτης.
Αὐτὰρ ὅ γ' ἐξαῦτις πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας
Ἧκ' ἐπιδινήσας, ἐπέρεισε δὲ ἷν' ἀπέλεθρον,
Κὰδ δ' ἔβαλεν μετόπισθε νεὸς κυανοπρώροιο,
Τυτθὸν ἐδεύησεν δ' οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι. 540
Ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης·
Τὴν δὲ πρόσω φέρε κῦμα, θέμωσε δὲ χέρσον ἱκέσθαι

---

509 Ἐκέκαστο], ἐκεκόσμητο. 512] Εἰπὼν εἶναι παῖς τοῦ Ποσειδῶνος, ἐπέφερε πρὸς διασάφησιν: Πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεται εἶναι, Παῖς γὰρ ᾖ ὁ δοῦλος. 523 Ψυχῆς τε ᾖ αἰῶνος], τὸ Αἰῶνος θηλ., τῆς ζωῆς. 525 Οὐδ' Ἐνοσίχθων], οἱ Σχλ., θέλοντες ν' ἀπαλλάξωσι τὸν Ὀδυσσέα τῆς ἀσεβείας μομφῆς, λέγουσιν ὅτι δὲν ἐνόει, οὐ δυνήσεται, ἀλλ' οὐ βουλήσεται· ἰάσασθαι διὰ τὴν μοχθηρίαν τοῦ Κύκλωπος. 530], τὸ Πτολιπόρθιον φαίνεται ἀνοίκειον ἐδῶ, ὑπὸ τοῦ Κύκλωπος λεγόμενον· καὶ ἡ ἰδέα τῶν Σχλ., ὅτι παρέρριπται δῆθεν εἰρωνικώτερον, δὲν φαίνεται πιθανή· διότι ὁ Κύκλωψ δὲν εἶχε βέβαια πολλὴν πρὸς εἰρωνείαν διάθεσιν. 535 Πατρίδα γαῖαν] τὴν πάτριον, διότι ὁ Ὅμηρος πάντοτε ἐπιθετικῶς μεταχειρίζεται τὴν λέξιν. 538 Ἐπέρεισε δ' ἷν' ἀπέλεθρον], ἐπεστηρίχθη (ἐπὶ τοῦ λίθου μὲ) ἄπειρον δύναμιν, διότι καὶ τὸ πλοῖον ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε μακρυνθῇ πλειότερον καὶ ὁ λίθος ἦτον πολὺ μεγαλήτερος; ὅθεν καὶ ἔπεσεν ἤδη ὄπισθεν τοῦ πλοίου.

Ἠὲ μεταΐξας ῥοπάλῳ ἐκ θυμὸν ἕλοιτο,
Ἢ πρὸς γῆν ἐλάσειε κάρη, ἀμφουδὶς ἀείρας.
Ἀλλ' ἐπετόλμησε, φρεσὶ δ' ἔσχετο. τὰν δὲ συβώτης
Νείκεσ' ἐσάντα ἰδών, μέγα δ' εὔξατο χεῖρας ἀνασχών·
Νύμφαι κρηναῖαι, κοῦραι Διός, εἴποτ' Ὀδυσσεὺς
Ὕμμ' ἐπὶ μηρί' ἔκηε, καλύψας πίονι δημῷ,
Ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων, τόδε μοι κρήηνατ' ἐέλδωρ,
Ὡς ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων.
Τῷ κέ τοι ἀγλαΐας γε διασκεδάσειεν ἁπάσας,
Τὰς νῦν ὑβρίζων φορέεις, ἀλαλήμενος αἰεὶ
Ἄστυ κάτ'· αὐτὰρ μῆλα κακοὶ φθείρουσι νομῆες.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν·
Ὦ πόποι, οἷον ἔειπε κύων ὀλοφώϊα εἰδώς,
Τόν ποτ' ἐγὼν ἐπὶ νηὸς ἐϋσσέλμοιο μελαίνης
Ἄξω τῆλ' Ἰθάκης, ἵνα μοι βίοτον πολὺν ἄλφοι.
Αἴ γὰρ Τηλέμαχον βάλοι ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Σήμερον ἐν μεγάροις, ἢ ὑπὸ μνηστῆρσι δαμείη,
Ὡς Ὀδυσῆϊ γε τηλοῦ ἀπώλετο νόστιμον ἦμαρ.
Ὡς εἰπὼν τοὺς μὲν λίπεν αὐταῦ, ἦκα κιόντας,
Αὐτὰρ ὁ βῆ, μάλα δ' ὦκα δόμους ἵκανεν ἄνακτος.
Αὐτίκα δ' εἴσω ἷεν, μετὰ δὲ μνηστῆρσι καθῖζεν,
Ἀντίον Εὐρυμάχου· τὸν γὰρ φιλέεσκε μάλιστα.
Τῷ παρὰ μὲν κρειῶν μοῖραν θέσσαν οἱ πονέοντες,
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα
Ἕδμεναι. ἀγχίμολον δ' Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
Στήτην ἐρχομένω, περὶ δέ σφεας ἦλυθ' ἰωὴ
Φόρμιγγος γλαφυρῆς· ἀνὰ γὰρ σφισι βάλλετ' ἀείδειν
Φήμιος. αὐτὰρ ὁ χειρὸς ἑλὼν προσέειπε συβώτην·
Εὔμαι', ἦ μάλα δὴ τάδε δώματα κάλ' Ὀδυσῆος.
Ῥεῖα δ' ἀρίγνωτ' ἐστὶ καὶ ἐν πολλοῖσιν ἰδέσθαι.
Ἐξ ἑτέρων ἕτερ' ἐστίν, ἐπήσκηται δέ οἱ αὐλὴ
Τοίχῳ καὶ θριγκοῖσι, θύραι δ' εὐερκέες εἰσίν
Δικλίδες· οὐκ ἄν τίς μιν ἀνὴρ ὑπεροπλίσσαιτο.

I, 266, 267. 267 Ἢ πρὸς γῆν ἐλάσειε κτλ.] τὸ πρὸς γῆν ἢ τὸ ἀμφουδὶς φαίνονται συνώνυμα. 268 Ἐπετόλμησε], ὑπέμεινε, παρέλ. 284. — Τὸν δέ], τὸν Μελάνθιον. 241 Ὕμμ'], ὅμμι, Αἰολ. ἀντὶ Ὑμῖν. 242 Τῷ], τότε, ἐν τούτῳ. — ἀγλαΐας], τοὺς καλλωπισμοὺς, τὴν οἴησιν. 245 Ἀλαλήμενος], περιπλανώμενος. 246 Ὀλοφώϊα], ὀλέθρια, ἀνθρωποκτόνα, (ὀλλυμι, φώς). 250 Ἄξω τῆλ' Ἰθάκης, ἵνα κτλ.], θέλω τὸν πωλήσω μακρὰν ὡς δοῦλον. 254 Βάλλοι.. Ἀπόλλων], ν' ἀποθάνῃ αἰωνιδίως, διότι οἱ τοιοῦτοι (οἱ δέξαι) θάνατοι ἀπεδίδοντο εἰς τὸν Ἀπόλλ., εἰς τὸν ἥλιον. 257 Τὸν γὰρ φιλ.], διότι εἶχε σχέσιν μὲ τὴν ἀδελφήν του Μελανθώ. 260 Ἀγχίμολον], ἐκ τοῦ πλησίον, εὐθὺς κατόπιν. 265 Ὅ], ὁ Ὀδυσσεύς. 266 Ἐξ ἑτέρων ἕτερα], ἄλλα μετ' ἄλλα, πολλὰ κατὰ σειρὰν συνεχόμενα, ἢ, κατὰ τὸν Εὐσάθ., διώροφα, ἀλλεπάλληλα, ὡς τῶν ἰδιωτικῶν μονοστέγων ὄντων. — Ἐπήσκηται], ἐπιμελῶς κεκόσμηται. 268 Δικλίδες], μὲ διπλᾶ θυρόφυλλα, διπλαῖ. — μιν.. ὑπεροπλίσσαιτο], ὑπερηφανεύσαιτο αὐτοῦ (τοῦ τοίχου), τὸν ὑπερπηδήσῃ ὑπερηφάνως.

Ἄττ', ἤτοι μὲν ἐγὼν εἶμ' ἐς πόλιν, ὄφρα με μήτηρ
Ὄψεται· οὐ γάρ μιν πρόσθεν παύσεσθαι ὀΐω
Κλαυθμοῦ τε στυγεροῖο γόοιό τε δακρυόεντος,
Πρίν γ' αὐτόν με ἴδηται· ἀτὰρ σοί γ' ὧδ' ἐπιτέλλω.
Τὸν ξεῖνον δύστηνον ἄγ' ἐς πόλιν, ὄφρ' ἂν ἐκεῖθι 10
Δαῖτα πτωχεύῃ· δώσει δέ οἱ, ὅς κ' ἐθέλῃσιν,
Πύρνον καὶ κοτύλην· ἐμὲ δ' οὔ πως ἔστιν ἅπαντας
Ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι, ἔχοντά περ ἄλγεα θυμῷ.
Ὁ ξεῖνος δ' εἴπερ μάλα μηνίει, ἄλγιον αὐτῷ
Ἔσσεται· ἦ γὰρ ἐμοὶ φίλ' ἀληθέα μυθήσασθαι. 15
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὦ φίλος, οὐδέ τοι αὐτὸς ἐρύκεσθαι μενεαίνω.
Πτωχῷ βέλτερόν ἐστι κατὰ πτόλιν ἠὲ κατ' ἀγρούς
Δαῖτα πτωχεύειν· δώσει δέ μοι, ὅς κ' ἐθέλῃσιν.
Οὐ γὰρ ἐπὶ σταθμοῖσι μένειν ἔτι τηλίκος εἰμί, 20
Ὥστ' ἐπιτειλαμένῳ σημάντορι πάντα πιθέσθαι.
Ἀλλ' ἔρχευ· ἐμὲ δ' ἄξει ἀνὴρ ὅδε, τὸν σὺ κελεύεις,
Αὐτίκ' ἐπεί κε πυρὸς θερέω ἀλέη τε γένηται.
Αἰνῶς γὰρ τάδε εἵματ' ἔχω κακά· μή με δαμάσσῃ
Στίβη ὑπηοίη· ἔκαθεν δέ τε ἄστυ φάτ' εἶναι. 25
Ὣς φάτο· Τηλέμαχος δὲ διὰ σταθμοῖο βεβήκει,
Κραιπνὰ ποσὶ προβιβάς, κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν.
Αὐτάρ ἐπεί ῥ' ἵκανε δόμους εὐναιετάοντας,
Ἔγχος μὲν στῆσε, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας,
Αὐτὸς δ' εἴσω ἴεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν. 30
Τὸν δὲ πολὺ πρώτη εἶδε τροφὸς Εὐρύκλεια,
Κώεα καστορνῦσα θρόνοις ἔνι δαιδαλέοισιν.
Δακρύσασα δ' ἔπειτ' ἰθὺς κίεν· ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄλλαι
Δμωαὶ Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἠγερέθοντο,
Καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους. 35

---

6 Ἄττ'], ἄττα, προσφώνησις φιλοφρονητικὴ νέου πρὸς γέροντα. 10 Τὸν ξεῖνον], τοῦτον τὸν ξ., τὸν Ὀδυσσέα, ἐλθόντα καὶ αὐτὸν πρὸ ὀλίγου ἀγνώριστον εἰς τοῦ Εὐμαίου.
12 Πύρνον καὶ κοτύλην], ἄρτον καὶ οἶνον, κατὰ συνεκδ. 15 Ἀνέχεσθαι], ἀναλαμβάνειν, φορτόνεσθαι. 14 15 Ἄλγιον αὐτῷ ἔσσεται], τόσον τὸ χειρότερον δι' αὐτόν.
17 Ἐρύκεσθαι], κρατεῖσθαι ἐνταῦθα. 20 21 Οὐκ εἰμὶ τηλίκος (οἷος) μένειν ἐπὶ σταθμοῖς, ὥστε πίθεσθαι πάντα τῷ σημάντορι· παρῆλιξ εἰμὶ ἤδη ὥστε, μένων κατ' ἀγρούς, ὑπηρετεῖν τῷ δεσπότῃ. 25 Πυρὸς θερέω], θερμανθῶ (διὰ τὴ πρὸς τοῦ) πυρὸς, ἀνάλογον μὲ τὸ «Δοῦσθαι ποταμοῖο α. — Ἀλέη τε γένηται], ἡ ἐκ τοῦ ἡλίου δηλονότι, ἐπειδὰν προχωρήσῃ ἀρκούντως ἡ ἡμέρα. 26 Αἰνῶς], ἐπιτατικὸν τοῦ Κακὰ, πολὺ (δεινῶς) κακά. 25 Στίβη ὑπηοίη], ἡ πρωϊνὴ πάχνη, ὅθεν συμπεραίνουσιν ὅτι ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ Ὀδυσσ. ἐγένετο χειμῶνος, ἴδε καὶ 191. — Ἔκαθεν δὲ κτλ.], προσποιεῖται ὅτι δὲν γνωρίζει πόσον ἀπέχει ἡ πόλις. 27 Φύτευεν], μεταφορικῶς καθὼς καὶ τὸ Ῥάπτειν καὶ Ὑποσκάπτειν κτλ.
30 Εἴσω ἴεν καὶ ὑπέρβη], πρωθυστέρως ἀντὶ Ὑπέρβη καὶ εἰσῄει. 31 Πολὺ πρώτη], ἀντὶ Πολὺ πρότερον τῶν ἄλλων. 32 Κώεα καστορνῦσα], κώδια καταζρωννύουσα ἐν τοῖς θρόνοις. 35] Αἱ μὲν δοῦλαι ἀσπάζονται αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὤμους· ἡ δὲ μήτηρ (στίχ. 39) ὡς ἡ παλαιὸς ἡ πιστὸς δοῦλος Εὔμαιος (Ω, 15) τὴν κεφαλὴν ἢ τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἡ δ' ἶεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη ἠὲ χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ·
Ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε δακρύσασα,
Κύσσε δέ μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλά,
Καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἦλθες, Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος; οὔ σ' ἔτ' ἔγωγε
Ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ᾤχεο νηὶ Πύλονδε
Ἀάθρῃ, ἐμεῦ ἀέκητι, φίλου μετὰ πατρὸς ἀκουήν.
Ἀλλ' ἄγε μοι κατάλεξον ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Μῆτερ ἐμή, μή μοι γόον ὄρνυθι, μηδέ μοι ἦτορ
Ἐν στήθεσσιν ὄρινε, φυγόντι περ αἰπὺν ὄλεθρον·
Ἀλλ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῖ εἵματ' ἑλοῦσα,
[Εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,]
Εὔχεο πᾶσι θεοῖσι τελήσσας ἑκατόμβας
Ῥέξειν, αἴ κέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἀγορὴν ἐσελεύσομαι, ὄφρα καλέσσω
Ξεῖνον, ὅτις μοι κεῖθεν ἅμ' ἕσπετο δεῦρο κιόντι.
Τὸν μὲν ἐγὼ προὔπεμψα σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισιν·
Πείραιον δέ μιν ἠνώγεα προτὶ οἶκον ἄγοντα
Ἐνδυκέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰς ὅ κεν ἔλθω.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
Ἡ δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῖ εἵματ' ἑλοῦσα,
Εὔχετο πᾶσι θεοῖσι τελήσσας ἑκατόμβας
Ῥέξειν, αἴ κέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ.
Τηλέμαχος δ' ἄρ' ἔπειτα δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
Ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο.
Θεσπεσίην δ' ἄρα τῷ γε χάριν κατέχευεν Ἀθήνη·
Τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο.
Ἀμφὶ δέ μιν μνηστῆρες ἀγήνορες ἠγερέθοντο,
Ἔσθλ' ἀγορεύοντες, κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
Αὐτὰρ ὁ τῶν μὲν ἔπειτα ἀλεύατο πουλὺν ὅμιλον,
Ἀλλ' ἵνα Μέντωρ ἦστο καὶ Ἄντιφος ἠδ' Ἀλιθέρσης,
Οἵ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρῴοι ἦσαν ἑταῖροι·
Ἔνθα καθέζετ' ἰών· τοὶ δ' ἐξερέεινον ἕκαστα.
Τοῖσι δὲ Πείραιος δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἦλθεν,
Ξεῖνον ἄγων ἀγορήνδε διὰ πτόλιν· οὐδ' ἄρ' ἔτι δίν
Τηλέμαχος ξείνοιο ἑκὰς τράπετ', ἀλλὰ παρέστη.

---

[48] Μετὰ πατρὸς ἀκουήν], πρὸς ἀναζήτησίν του. [48] Ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς], περιφρ. ἀνεὶ τί εἶδες; [49] ὁ στίχος οὗτος ἐλλείπει ἔν τινι τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων καὶ παρὰ τῷ Βυζαντίῳ. [51] Ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ], ἀνταποδόσῃ τὴν τιμωρίαν τῶν γινομένων ἡμῖν ἀδικημάτων. [57] Ἄπτερος ἔπλετο], οὐ διέφυγε τὴν προσοχήν της. Ὁ Κοραῆς τὸ ἐξηγεῖ: Οὐδεὶς λόγος ἔφυγεν ἐκ τοῦ στόματός της, ἐτήρησε σιωπήν.

Τὸν καὶ Πείραιος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Τηλέμαχ', αἶψ' ὄτρυνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα γυναῖκας, 75
Ὡς τοι δῶρ' ἀποπέμψω, ἅ τοι Μενέλαος ἔδωκεν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Πείραι', οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
Εἴ κεν ἐμὲ μνηστῆρες ἀγήνορες ἐν μεγάροισιν
Λάθρη κτείναντες πατρώϊα πάντα δάσωνται, 80
Αὐτὸν ἔχοντά σε βούλομ' ἐπαυρέμεν ἤ τινα τῶνδε·
Εἰ δέ κ' ἐγὼ τούτοισι φόνον καὶ κῆρα φυτεύσω,
Δὴ τότε μοι χαίροντι φέρειν πρὸς δώματα χαίρων.
Ὣς εἰπὼν ξεῖνον ταλαπείριον ἦγεν ἐς οἶκον.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας, 85
Χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
Ἐς δ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.
Τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμωαὶ λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὔλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας,
Ἐκ ῥ' ἀσαμίνθων βάντες ἐπὶ κλισμοῖσι καθῖζον. 90
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων. 95
Μήτηρ δ' ἀντίον ἷζε παρὰ σταθμὸν μεγάροιο,
Κλισμῷ κεκλιμένη, λέπτ' ἠλάκατα στρωφῶσα.
Οἳ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια· 100
Τηλέμαχ', ἤτοι ἐγὼν ὑπερῴϊα εἰσαναβᾶσα,
Λέξομαι εἰς εὐνήν, ἥ μοι στονόεσσα τέτυκται,
Αἰεὶ δάκρυσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
Ὤχεθ' ἅμ' Ἀτρείδῃσιν ἐς Ἴλιον· οὐ δέ μοι ἔτλης,
Πρὶν ἐλθεῖν μνηστῆρας ἀγήνορας ἐς τόδε δῶμα, 105
Νόστον σοῦ πατρὸς σάφα εἰπέμεν, εἴπου ἄκουσας.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Τοιγὰρ ἐγώ τοι, μῆτερ, ἀληθείην καταλέξω.
Ὤχόμεθ' ἔς τε Πύλον καὶ Νέστορα, ποιμένα λαῶν·
Δεξάμενος δέ με κεῖνος ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν 110
Ἐνδυκέως ἐφίλει, ὡς εἴ τε πατὴρ ἑὸν υἷα,
Ἐλθόντα χρόνιον νέον ἄλλοθεν· ὣς ἐμὲ κεῖνος
Ἐνδυκέως ἐκόμιζε σὺν υἱάσι κυδαλίμοισιν.

---

88 Φέρειν], ἐνν. ἕξεις ἢ μεμνήσῃ, ἤ τι ὅμοιον. 89 Χλαῖνας ἠδὲ χιτῶνας], κατὰ σχῆμα πρωθύστερον, προϋποβάλλεται γὰρ ὁ χιτὼν τῆς χλαίνης. 95 Παρεόντων], ἐκ τῶν ἐκ περιουσίας ἀποτεθειμένων. 111 Ἐνδυκέως ἐφίλει], ἐφιλοφρονεῖτο. 112 Νέον], νεωστί. 113 Ἐνδυκέως ἐκόμιζε], ἐπεριποιεῖτο.

Αὐτὰρ Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος οὔποτ' ἔφασκεν,
Ζωοῦ οὐδὲ θανόντος, ἐπιχθονίων τευ ἀκοῦσαι· 115
Ἀλλά μ' ἐς Ἀτρείδην δουρικλειτὸν Μενέλαον
Ἵπποισι προὔπεμψε καὶ ἅρμασι κολλητοῖσιν.
Ἔνθ' ἴδον Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλὰ
Ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν.
Εἴρετο δ' αὐτίκ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος, 120
Ὅττευ χρῃΐζων ἱκόμην Δακεδαίμονα δῖαν·
Αὐτὰρ ἐγὼ τῷ πᾶσαν ἀληθείην κατέλεξα.
Καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
Ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
Ἤθελον εὐνηθῆναι, ἀνάλκιδες αὐτοὶ ἐόντες. 125
Ὡς δ' ὁπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
Νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνοὺς
Κνημοὺς ἐξερέῃσι καὶ ἄγκεα ποιήεντα·
Βοσκομένη, ὁ δ' ἔπειτα ἑὴν εἰσήλυθεν εὐνήν,
Ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν, 130
Ὡς Ὀδυσσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
Αἴ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
Τοῖος ἐὼν, οἷός ποτ' ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ
Ἐξ ἔριδος Φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀναστὰς,
Κὰδ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί, 135
Τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς·
Πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
Ταῦτα δ', ἃ μ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
Ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδὸν, οὐδ' ἀπατήσω·
Ἀλλὰ τὰ μέν μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτὴς, 140
Τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ἐπικεύσω.
Φῆ μιν ὅ γ' ἐν νήσῳ ἰδέειν κρατέρ' ἄλγε' ἔχοντα,
Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκῃ
Ἴσχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
Οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι, 145

---

115 Ὀδυσσῆος.. οὔποτ' ἔφασκεν, τευ ἀκοῦσαι], (περὶ) τοῦ Ὀδυσ. ἔφασκεν οὐδέποτε (παρά) τινος ἀκοῦσαι. 119 Θεῶν ἰότητι], θεῶν βουλήσει, vi Superum, καθὼς λέγει ὁ Οὐϊργίλιος. 121 Ὅττευ], ὅττου, τίνος. 126 Ξυλόχῳ], τόπῳ συνδένδρῳ, ὅπου ἔχει τὴν κοίτην του ὁ λέων. 127 Κοιμήσασα], ἐκ τοῦ Κοιμάω. 128 Κνημοὺς] τὰς πρεσβάσεις (οἱονεὶ κνήμας) τῶν ὀρέων, τοὺς πρόποδας. — ἐξερέῃσι], ἐξερευνᾷ.—ἄγκεα], τὰ κοιλώματα τοῦ ὄρους, ὅπου ὑγρότητος συλλειβομένης, φύεται χόρτος. 130 Ἀμφοτέροισι], διότι δύο συνήθως γεννᾷ ἡ ἔλαφος. 131 Ἀεικέα], ἀνάρμοστον, πρόωρον. 134 Φιλομηλείδῃ], βασιλεῖ τινι τῆς Λέσβου, ὃν φονεύσαντες δόλῳ ὁ Ὀδυσ. ἢ Διομήδ., ἐποίησαν τὸν τάφον αὐτοῦ καταγώγιον ξένων. Τὸ δὲ ὄνομα αὐτοῦ κατὰ παρφνωμικὸν τύπον, ὡς ἐκ τοῦ Φιλομηλεὺς ἴσως, κατὰ τὸ Ἀριστείδης καὶ Βασιλείδης. 136 Ὁμιλήσειεν], συμβάλοι, συνάψαι πρὸς πόλεμον. 139 Ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδὸν], οὐκ ἂν ἐξείποιμι, παρακλίνας τἀληθὲς, ἄλλα παρὰ ταῦτα. 140 Γέρων ἅλιος], ὁ Πρωτεύς, τὸν ὁποῖον ὁ Μενέλαος, συλλαβὼν δι' ἐνέδρας ἐν Αἰγύπτῳ, ὑπεχρέωσε νὰ τῷ προείπῃ τὰ μέλλοντα, ἴδε Ὀδ. Δ., 351—569.
145 Πάρα], ἔνν. εἰσὶ, πάρεισιν,

Οἴ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης·
Ὣς ἔφατ' Ἀτρεΐδης δουρικλειτὸς Μενέλαος.
Ταῦτα τελευτήσας νεόμην· ἔδοσαν δέ μοι οὖρον
Ἀθάνατοι, τοί μ' ὦκα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν.
Ὣς φάτο, τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινεν. 150
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
Ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Ἤτοι ὅ γ' οὐ σάφα οἶδεν, ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθόν·
Ἀτρεκέως γάρ σοι μαντεύσομαι οὐδ' ἐπικεύσω.
Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα, 155
Ἰστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
Ὡς ἤτοι Ὀδυσεὺς ἤδη ἐν πατρίδι γαίῃ
Ἥμενος ἢ ἕρπων, τάδε πευθόμενος κακὰ ἔργα,
Ἐστίν, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει·
Τοῖον ἐγὼν οἰωνὸν ἐϋσσέλμου ἐπὶ νηὸς 160
Ἥμενος ἐφρασάμην καὶ Τηλεμάχῳ ἐγεγώνευν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
Αἴ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἴη·
Τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
Ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἄν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι. 165
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Μνηστῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσσῆος μεγάροιο
Δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες,
Ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος ὕβριν ἔχεσκον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ δείπνηστος ἔην καὶ ἐπήλυθε μῆλα 170
Πάντοθεν ἐξ ἀγρῶν, οἱ δ' ἤγαγον οἵ τὸ πάρος περ.
Καὶ τότε δή σφιν ἔειπε Μέδων· ὃς γάρ ῥα μάλιστα
Ἥνδανε κηρύκων καί σφιν παρεγίγνετο δαιτί·
Κοῦροι, ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτέρφθητε φρένα δαῖτι,
Ἔρχεσθε πρὸς δώμαθ', ἵν' ἐντυνώμεθα δαῖτα· 175
Οὐ μὲν γάρ τι χέρειον ἐν ὥρῃ δεῖπνον ἑλέσθαι.

---

151 Θεοκλύμενος], μάντις, ἀπόγονος τοῦ Μελάμποδος, τὸν ὁποῖον, φεύγοντα τὴν πατρίδα τῷ διὰ φόνον, συμπαρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ ὁ Τηλέμαχος ἀποπλέων ἐκ τῆς Πύλου, ἴδε Ὀδ. Ο, 223, κ. ε. 153 Εὐνθεο], ἐννόησον ἢ μέμνησο. 155 [Ἴστω Ζεὺς], εἶδος ὅρκου ἢ προσαναφωνήσεως· μάρτυς μου ὁ θεός! 156 Ἰστίη], Ἰων. ἀντὶ Ἑστία. 158 Ἕρπων], κρύφα προσερχόμενος, ὡς ὄφις. Ἐπαινίττεται δὲ τὸν προσποιητὸν τρόπον, τὸν ὁποῖον μετεχειρίσθη ὁ Ὀδυσσεὺς ἵνα καταρρίψῃ τοὺς ὑβριστὰς μνηστῆρας τῆς γυναικός του. 160 Οἰωνὸν], ἴδε Ο, 525—534. 160 161] οἱ στίχοι οὗτοι ἀθετοῦνται, διότι καὶ τὸν οἰωνὸν εἶδεν ὁ μάντις οὐχὶ ἐπὶ τῆς νηὸς ἥμενος, ἀλλὰ πρὶν εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν· καὶ τὸ Ἐγεγώνευν εἶνε ἄκαιρον, διότι ἠρμήνευσεν αὐτὸν εἰς τὸν Τηλέμαχον, ὃ ἑτάρων ἀπονόσφι καλέσας α. Παρ' ἄλλοις δὲ καὶ ὅλοι οὗτοι οἱ 16 στίχοι (150—165) ἀθετοῦνται. 169 Τυκτῷ], ἐπίτηδες πρὸς τοῦτο κατασκευαστῷ, λείῳ καὶ κροτητῷ. 170 Δείπνηστος] ἡ τοῦ δείπνου ὥρα.—μῆλα], γενικώτερον, ὅλα τὰ θρέμματα, καθὼς φαίνεται ἐκ τῶν κατωτέρω στίχων, 180, 181.

175 Ἐντυνώμεθα] εὐτρεπίσωμεν. 176 Οὐ μὲν γάρ τοι χέρειον], ἀντὶ Ἐξὶ κάλλιον, σχῆμα λόγου, κατὰ τὸ Οὐκ ἄρα.. γήθησεν κτλ.—Ἐν ὥρῃ], ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι, ἀπ' ἐδῷ ἴσως παρεφθάρη τὸ παρ' ἡμῖν (Ἐ)νωρίς.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἀνστάντες ἔβαν, πείθοντό τε μύθῳ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
Χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε
Οἱ δ' ἱέρευον ὄϊς μεγάλους καὶ πίονας αἶγας, 180
Ἱρευον δὲ σύας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην,
Δαῖτ' ἐντυνόμενοι. τοὶ δ' ἐξ ἀγροῖο πόλενδε
Ὠτρύνοντ' Ὀδυσεύς τ' ἰέναι καὶ δῖος ὑφορβός.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
Ξεῖν', ἐπεὶ ἦρ δὴ ἔπειτα πόλινδ' ἰέναι μενεαίνεις 185
Σήμερον, ὡς ἐπέτελλεν ἄναξ ἐμός,—ἦ σ' ἂν ἔγωγε
Αὐτοῦ βουλοίμην σταθμῶν ῥυτῆρα λιπέσθαι·
Ἀλλὰ τὸν αἰδέομαι καὶ δείδια, μή μοι ὀπίσσω
Νεικείῃ· χαλεπαὶ δέ τ' ἀνάκτων εἰσὶν ὁμοκλαί.—
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἴομεν· δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα 190
Ἦμαρ· ἀτὰρ τάχα τοι ποτὶ ἕσπερα ῥίγιον ἔσται.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Γιγνώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
Ἀλλ' ἴομεν, σὺ δ' ἔπειτα διαμπερὲς ἡγεμόνευε.
Δὸς δέ μοι, εἴ ποθί τοι ῥόπαλον τετμημένον ἐστίν, 195
Σκηρίπτεσθ', ἐπεί φατ' ἀρισφαλέ' ἔμμεναι οὐδόν.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην,
Πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.
Εὔμαιος δ' ἄρα οἱ σκῆπτρον θυμαρὲς ἔδωκεν.
Τὼ βήτην, σταθμὸν δὲ κύνες καὶ βώτορες ἄνδρες 200
Ῥύατ', ὄπισθε μένοντες· ὁ δ' ἐς πόλιν ἦγεν ἄνακτα,
Πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι,
Σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῖ εἵματα ἕστο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ στείχοντες ὁδὸν κάτα παιπαλόεσσαν
Ἄστεος ἐγγὺς ἔσαν καὶ ἐπὶ κρήνην ἀφίκοντο 205
Τυκτήν, καλλίροον, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται,
Τὴν ποίησ' Ἰθακος καὶ Νήριτος ἠδὲ Πολύκτωρ·

---

178 Εὖ ναιετάοντας], καλῶς κατοικουμένους, εὐθέτους πρὸς κατοικίαν. 184 Βοῦν ἀγελαίην], ἐντεῦθεν παρέμεινε παρ' ἡμῖν ἡ Ἀγελὰς -ἐδα. 185 Ὠτρύνοντ' .. ἰέναι], κατ' ὀπερβατόν. 183 184] ἐξευγενίζει διὰ τῶν ἐπιθέτων Δῖος καὶ Ὄρχαμος τὸν ὑφορβὸν Εὔμαιον, τὸν πιστὸν τοῦτον ὑπηρέτην τοῦ Ὀδυσσέως, ὡς ἓν τῶν κυριωτέρων προσώπων τοῦ δράματος τῆς Ὀδυσσείας. 187 Ῥυτῆρα], φύλακα. 188 Τὸν], τὸν Τηλέμαχον. 189 Ὁμόκλαί], αἱ ἐπιπλήξεις, αἱ κραυγαί, αἱ ἀπειλαί. 190 Μέμβλωκε],μεμόληκεν,ἐπροχώρησε. 191 Ποτὶ ἕσπερα], πρὸς ἑσπέραν. — ῥίγιον] χειρότερον διὰ σὲ, ἕνεκεν τοῦ ψύχους, τὸ ὁποῖον ἐπειδὴ ἀπεκράτει καὶ τὸ πρωΐ (στίχ. 25) καὶ τὸ ἑσπέρας, αἰκίζεται ὅτι ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ Ὀδυσσέως ἔγινε, καθὼς εἴπομεν, χειμῶνα. 192 Τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις], ὡς ἂν εἰ ἔλεγε Γιγνώσκω, Φρονέω, Νοέω, τρεῖς λέξεις σχεδὸν ὁμώνυμοι, ἐμφαίνουσαι τὴν προθυμίαν τοῦ λέγοντος. 193 Διαμπερὲς ἡγεμόνευε], προηγοῦ μέχρι τέλους. 194 Οὐδόν], νῦν μόνον ἀντὶ Ὀδὸν, κατ' ἐπένθεσιν τοῦ υ. 195 Στρόφος.. ἀορτήρ], σχοινίον συνεστραμμένον, δι' οὗ προσηρτᾶτο. 199 Θυμαρὲς], θυμῆρες, ἀρεστὸν αὐτῷ. 201 Ῥύατ'], ἐρύοντο, ἐφύλαττον. 203 Σκηπτόμενον], σκηριπτόμενον, ἐρειδόμενον, ἢ προσποιούμενον. —Ἕστο], ἐφόρει, ὑπῆρχε, τοῦ Ἕννυμι. 206 Τυκτὴν], χειροποίητον.—[θ. καὶ Νήρ. ἠδὲ Πολ.], υἱοὶ τοῦ Πτωχ.

Ἀμφὶ δ' ἄρ' αἰγείρων ὀδατοτρεφέων ἦν ἄλσος,
Πάντοσε κυκλοτερές, κατὰ δὲ ψυχρὸν ῥέεν ὕδωρ
Ὑψόθεν ἐκ πέτρης· βωμὸς δ' ἐφύπερθε τέτυκτο 210
Νυμφάων, ὅθι πάντες ἐπιῤῥέζεσκον ὁδῖται·
Ἔνθα σφέας ἐκίχαν' υἱὸς Δολίοιο Μελανθεύς,
Αἶγας ἄγων, αἳ πᾶσαι μετέπρεπον αἰπολίοισιν,
Δεῖπνον μνηστήρεσσι· δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες.
Τοὺς δὲ ἰδὼν νείκεσσεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ἀνόμαζεν, 215
Ἐκταγλον καὶ ἀεικές· ὄρινε δὲ κῆρ Ὀδυσῆος·
Νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἡγηλάζει·
Ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον.
Πῇ δὴ τόνδε μολοβρὸν ἄγεις, ἀμέγαρτε συβῶτα,
Πτωχὸν ἀνιηρόν, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρα, 220
Ὃς πολλῇς φλιῇσι παραστὰς θλίψεται ὤμους,
Αἰτίζων ἀκόλους, οὐκ ἄροας οὐδὲ λέβητας.
Τόν κ' εἴ μοι δοίης σταθμῶν ῥυτῆρα λιπέσθαι
Σηκοκόρον τ' ἔραναι θαλλόν τ' ἐρίφοισι φορῆναι,
Καί κεν ὀρὸν πίνων μεγάλην ἐπιγουνίδα θεῖτο. 225
Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθεν, οὐκ ἐθελήσει
Ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσων κατὰ δῆμον
Βούλεται αἰτίζων βόσκειν ἦν γαστέρ' ἄναλτον.
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
Αἴ κ' ἔλθῃ πρὸς δώματ' Ὀδυσῆος θείοιο, 230
Πολλά οἱ ἀμφὶ κάρη σφέλα ἀνδρῶν ἐκ παλαμάων
Πλευραὶ ἀποτρίψουσι δόμον κάτα βαλλομένοιο.
Ὡς φάτο, καὶ παριὼν λὰξ ἔνθορεν ἀφραδίῃσιν
Ἰσχίῳ· οὐδέ μιν ἐκτὸς ἀταρπιτοῦ ἐστυφέλιξεν,
Ἀλλ' ἔμεν' ἀσφαλέως. ὁ δὲ μερμήριξεν Ὀδυσεὺς 235

γείλου, ἐπώνυμοι, ὁ μὲν τῆς νήσου, ὁ δὲ τοῦ ἐν αὐτῇ ὄρους, ὁ δὲ τοῦ οὕτω καλουμένου ἐν αὐτῇ χωρίου Πολυκτορίου. 211 Ἐπιῤῥέζ.] ἐπ' αὐτοῦ ἔθυον. — Μελανθεύς], ὁ συγγενὴς Μελάνθιος, ἀχρεῖος αἰπόλος, ὅλως ἀνείθετος τοῦ Ὁμήρου. 213 Ἔκταγλον [ἡ ἀμφίβ.], ἀπιβρῆμαι. ἢ φέρονται πρὸς τὸ Νείκεσσεν· τὰ δὲ λοιπὰ ὡς ἐν παρενθέσει. 217 Μάλα πάγχυ], πάνυ μάλα, Ἀττ. 218 Ὡς αἰεί], οὕτως, τῷ ὄντι, ἀληθῶς· τὸ δὲ ἕτερον Ὡς ἀντὶ τῆς εἰς. 219 Μολοβρὸν], ψωμοζήτην, λῃμαργόν, (βολεῖν, βορά). — ἀμέγαρτε], καταρρυμμένε, περιφρονημένε, ἄζηλε. 220 Ἀνιηρόν], ὀχληρόν. — ἀπολυμαντῆρα], τὸν φυλάττοντα τὰ λύματα (τὰ ἀπομεινάρια). 221 Πολλ. φλ. παρ. θλίψ. ὤμους], πολλὰ φλιὰς θυρῶν ἐκτρίβει, προστριβόμενος αὐταῖς ἢ ῥοῦν καὶ ἐδωδιόμενος. 222 Ἀκόλους], μικρὰ κομμάτια. — ἄροας], ξίφη, ἄλλοι εἶπον γυναῖκας. 224 Θαλλὸν ἐρίφοισι], διότι κυρίως τὰ αἰγίδια νέμονται τοὺς τρυφεροὺς κλάδους (θαλλοὺς) τῶν δένδρων. — φορῆναι], φέρειν, ὡς ἐν τοῦ Φόρκυος. 225 Ὀρόν], ἀντὶ Ὀρρόν, τὸ ὑδατῶδες περίσευμα τοῦ γάλακτος, ἀφ' οὗ πήγεται τὸ τυρί, κοινῶς ταῦρος. — Ἐπιγουνίδα], εὐσαρκίαν, ὡς ἀπὸ καιρίου μέρους τοῦ περὶ τὰ γόνατα δέρματος, ῥυσσομένου ἐπὶ τῶν ἀεροφούνων καὶ λειποσάρκων, καὶ τανύεσθαι. 227 Ἔργον], ἁπλῶς καὶ ἄνευ προσδιορισμοῦ, τὸ ἀγαθὸν καὶ βιωφελές· ὅθεν καὶ τὸ Ἡσιόδειον· Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος. — Πτωχεύων], ζητεύων. 228 Βόσκειν], περιφρονητικῶς, ὡς ἐπὶ ζώου. — Ἄναλτον], ἀκόρεστον, (ἀ, ἀλδήσκω). 234 235], περιεννόητεν ἡ σύνταξις: »Αἱ πλευραὶ αὐτοῦ, βαλλομένου ἀμφικάρη κατὰ δόμον ἐκ παλαμάων ἀνδρῶν, πολλὰ σφέλα ἀποτρίψουσι,« καινοπρεπῶς καὶ τοῦτο, ἀντὶ· τὰς πλευρὰς αὐτῷ ἀποτρίψουσι τὰ σφέλα (τὰ ὑποπόδια) ῥιπτόμενα κατὰ τῆς κεφαλῆς του. Περὶ δὲ τοῦ Οἱ, βαλλομένου, ἴδε

Ἠὲ μεταίξας ῥοπάλῳ ἐκ θυμὸν ἕλοιτο,
Ἢ πρὸς γῆν ἐλάσειε κάρη, ἀμφουδὶς ἀείρας·
Ἀλλ' ἐπετόλμησε, φρεσὶ δ' ἔσχετο. τὸν δὲ συβώτης
Νείκεσ' ἐσάντα ἰδών, μέγα δ' εὔξατο χεῖρας ἀνασχών·
Νύμφαι κρηναῖαι, κοῦραι Διός, εἴποτ' Ὀδυσσεὺς
Ὕμμ' ἐπὶ μηρί' ἔκηε, καλύψας πίονι δημῷ,
Ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων, τόδε μοι κρήηνατ' ἐέλδωρ,
Ὡς ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων.
Τῷ κέ τοι ἀγλαΐας γε διασκεδάσειεν ἁπάσας,
Τὰς νῦν ὑβρίζων φορέεις, ἀλαλήμενος αἰεὶ
Ἄστυ κάτ'· αὐτὰρ μῆλα κακοὶ φθείρουσι νομῆες.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν·
Ὦ πόποι, οἷον ἔειπε κύων ὀλοφώϊα εἰδώς,
Τόν ποτ' ἐγὼν ἐπὶ νηὸς ἐϋσσέλμοιο μελαίνης
Ἄξω τῆλ' Ἰθάκης, ἵνα μοι βίοτον πολὺν ἄλφοι.
Αἴ γὰρ Τηλέμαχον βάλοι ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Σήμερον ἐν μεγάροις, ἢ ὑπὸ μνηστῆρσι δαμείη,
Ὡς Ὀδυσῆϊ γε τηλοῦ ἀπώλετο νόστιμον ἦμαρ.
Ὣς εἰπὼν τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ, ἦκα κιόντας,
Αὐτὰρ ὁ βῆ, μάλα δ' ὦκα δόμους ἵκανεν ἄνακτος.
Αὐτίκα δ' εἶσω ἷεν, μετὰ δὲ μνηστῆρσι καθῖζεν,
Ἀντίον Εὐρυμάχου· τὸν γὰρ φιλέεσκε μάλιστα.
Τῷ παρὰ μὲν κρειῶν μοῖραν θέσσαν οἱ πονέοντο,
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα
Ἕδμεναι. ἀγχίμολον δ' Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
Στήτην ἐρχομένω, περὶ δέ σφεας ἦλυθ' ἰωὴ
Φόρμιγγος γλαφυρῆς· ἀνὰ γὰρ σφισι βάλλετ' ἀείδειν
Φήμιος. αὐτὰρ ὁ χειρὸς ἑλὼν προσέειπε συβώτην·
Εὖμαι', ἦ μάλα δὴ τάδε δώματα κάλ' Ὀδυσῆος.
Ῥεῖα δ' ἀρίγνωτ' ἐστὶ καὶ ἐν πολλοῖσιν ἰδέσθαι.
Ἐξ ἑτέρων ἕτερ' ἐστίν, ἐπήσκηται δέ οἱ αὐλὴ
Τοίχῳ καὶ θριγκοῖσι, θύραι δ' εὐερκέες εἰσίν
Δικλίδες· οὐκ ἄν τίς μιν ἀνὴρ ὑπεροπλίσσαιτο.

I, 266, 267. [257] Ἢ πρὸς γῆν ἐλάσειε κτλ.] τὸ πρὸς γῆν ἢ τὸ ἀμφουδὶς φαίνονται συνώνυμα. [258] Ἐπετόλμησε], ὑπέμεινε, παρδλ. 284. — Τὸν δέ], τὸν Μελάνθιον. [261] Ὕμμ'], ὅμμ, Αἰολ. ἀντὶ Ὑμῖν. [263] Τῷ], τότε, ἐν τούτῳ. — ἀγλαΐας], τοὺς καλλωπισμοὺς, τὴν οἴησιν. [265] Ἀλαλήμενος], περιπλανώμενος. [268] Ὀλοφώϊα], ὀλέθρια, ἀνθρωποκτόνα, (ὄλλυμι, φώς). [270] Ἄξω τῆλ' Ἰθάκης, ἵνα κτλ.], θέλω τὸν πωλήσῃ μακρὰν ὡς δοῦλον. [274] Βάλλοι.. Ἀπόλλων], ν' ἀποθάνῃ αἰφνιδίως, διότι οἱ τοιοῦτοι (οἱ ὀξεῖς) θάνατοι ἀπεεθίοντο εἰς τὸν Ἀπόλλ., εἰς τὸν ἥλιον. [277] Τὸν γὰρ φιλ.], διότι εἶχε σχέσιν μὲ τὴν ἀδελφήν του Μελανθώ. [280] Ἀγχίμολον], ἐκ τοῦ πλησίον, εὐθὺς κατόπιν. [285] Ὀ], ὁ Ὀδυσσεύς. [286] Ἐξ ἑτέρων ἕτερα], ἄλλα μετ' ἄλλα, πολλὰ κατὰ σειρὰν συνεχόμενα, ἤ, κατὰ τὸν Εὐσταθ., διώροφα, ἀλλεπάλληλα, ὡς τῶν ἰδιωτικῶν μονοστέγων ὄντων. — Ἐπήσκηται], ἐπιμελῶς κεκόσμηται. [288] Δικλίδες], μὲ διπλᾶ θυρόφυλλα, διπλαῖ. — μιν.. ὑπεροπλίσσαιτο], ὑπερηφανεύσαιτο αὐτοῦ (τοῦ τοίχου), τὸν ὑπερπηδήσῃ ὑπερηφάνως.

Γιγνώσκω δ' ὅτι πολλοὶ ἐν αὐτῷ δαῖτα τίθενται
Ἄνδρες, ἐπεὶ κνίσῃ μὲν ἀνήνοθεν, ἐν δέ τε φόρμιγξ
Ἤπυει, ἣν ἄρα δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρην.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
Ῥεῖ' ἔγνως· ἐπεὶ οὐδὲ τά τ' ἄλλα πέρ ἐσσ' ἀνοήμων.
Ἀλλ' ἄγε δὴ φραζώμεθ' ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
Ἠὲ σὺ πρῶτος ἔσελθε δόμους εὖ ναιετάοντας,
Δύσεο δὲ μνηστῆρας, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ·
Εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἐγὼ δ' εἶμι προπάροιθεν.
Μηδὲ σὺ δηθύνειν, μή τις σ' ἔκτοσθε νοήσας
Ἢ βάλῃ, ἢ ἐλάσῃ· τὰ δέ σε φράζεσθαι ἄνωγα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Γιγνώσκω, φρονέων· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
Ἀλλ' ἔρχευ προπάροιθεν, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ·
Οὐ γάρ τι πληγέων ἀδαήμων οὐδὲ βολάων.
Τολμήεις μοι θυμός, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπονθα
Κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.
Γαστέρα δ' οὔ πως ἔστιν ἀποκρύψαι μεμαυῖαν,
Οὐλομένην, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσιν,
Τῆς ἕνεκεν καὶ νῆες ἐΰζυγοι ὁπλίζονται
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, κακὰ δυσμενέεσσι φέρουσαι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Ἄν δὲ κύων κεφαλήν τε καὶ οὖατα κείμενος ἔσχεν,
Ἄργος, Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς
Θρέψε μέν, οὐδ' ἀπόνητο, πάρος δ' εἰς Ἴλιον ἱρὴν
Ὤχετο. τὸν δὲ πάροιθεν ἀγίνεσκον νέοι ἄνδρες
Αἰγας ἐπ' ἀγροτέρας ἠδὲ πρόκας ἠδὲ λαγωούς·
Δὴ τότε κεῖτ' ἀπόθεστος, ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
Ἐν πολλῇ κόπρῳ, ἣ οἱ προπάροιθε θυράων
Ἡμιόνων τε βοῶν τε ἅλις κέχυτ', ὄφρ' ἂν ἄγοιεν

---

269 Ἐν αὐτῷ], ἐντὸς αὐτοῦ (τοῦ τοίχου). 270 Δύσεο] εἰσχώρησον (κοινὸν χρῆσαι) μετὰξὺ αὐτῶν. 278 Μὴ.. δηθύνειν], ἐνν. μέμνησο ἢ ὅρα μή. 279 Ἢ βάλῃ ἢ ἐλάσῃ], κτυπήσῃ ἢ ἄποθεν (βάλῃ) ἢ ἐκ τοῦ πλησίον (ἐλάσῃ), ὅπερ σαφέστερον ἑρμηνεύει κατωτέρω (στίχ. 283) διὰ τοῦ: «Πληγέων.. οὐδὲ βολάων». 288 Τολμήεις], ὑπομενετικός, παρέλ. (289).

297 Οὐλομένην], παντοῦ κακίζει διὰ τοῦ ἐπιθέτου τούτου καὶ τῶν ὁμοίων τὴν πεινῶσαν γαστέρα, ὡς πολλῶν κακῶν αἰτίαν, 294 Ἄν.. ἔσχεν] παρεμβαλὼν ἑπτὰ κατὰ σειρὰν λέξεις μεταξὺ τῆς προθέσεως καὶ τοῦ ῥήματος, ἤθελεν εἴπῃ τις ὅτι ἠθέλησε νὰ φανερώσῃ τρόπον τινὰ τὸ δυσκίνητον τοῦ ὑπεργήρου κυνὸς Ἄργου. 296 Ἀπόθεστος], ἀπερρίμμενος, ἀτιμάλητος, ἴδε διὰ τὴν ἐτυμολογίαν τὸ Λεξικόν. 297 Κόπρῳ], ἐκ τῆς λέξεως ταύτης καὶ τῆς κατωτέρω κοπρήσοντες ἐναγόμενοι οἱ νεώτεροι, ἀθετοῦσι τοὺς τέσσαρας τούτους στίχους (296-299), ὡς τοῦ Ὁμήρου κόπρον καλοῦντος τὴν κόνιν μόνον, ὡς ἐν Ἰλ. Χ. 414 καὶ κατωτέρω στίχ. 306. Καὶ τοῦτο μὲν ἐνδέχεται· ὅτι ὅμως οἱ σκύλοι, διὰ τὴν λεπτὴν αὐτῶν δοφρησιν, ἀποφεύγουσι δῆθεν τὴν δυσοσμίαν τῆς κόπρου, δὲν μὲ πείθει, ἐφρονῶ ἐκ τοὐναντίου ὅτι ὁ γέρων καὶ ἀπερρίμμενος κύων τὴν ξηρὰν καὶ θερμὴν κόπρον ἔπρεπε μάλιστα νὰ προτιμήσῃ πρὸς ποίτην· καὶ διὰ τοῦτο καὶ παρ' ἡμῖν οἱ ἄχρηστοι τοῦ δρόμου σκύλοι ὀνομάζονται κοπρόσκυλοι.

Ὡς φάτο· βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν.
Τὸν δ' ὑπὲρ οὐδοῦ βάντα προσηύδα Πηνελόπεια· 575
Οὐ σύ γ' ἄγεις, Εὔμαιε· τί τοῦτ' ἐνόησεν ἀλήτης;
Ἦ τινά που δείσας ἐξαίσιον, ἠὲ καὶ ἄλλως
Αἰδεῖται κατὰ δῶμα; κακὸς δ' αἰδοῖος ἀλήτης.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
Μυθεῖται κατὰ μοῖραν, ἅπερ κ' οἴοιτο καὶ ἄλλος, 580
Ὕβριν ἀλυσκάζων ἀνδρῶν ὑπερηνορεόντων.
Ἀλλά σε μεῖναι ἄνωγεν ἐς ἠέλιον καταδύντα.
Καὶ δὲ σοὶ ὧδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον, ὦ βασίλεια,
Οἴην πρὸς ξεῖνον φάσθαι ἔπος ἠδ' ἐπακοῦσαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια· 585
Οὐκ ἄφρων ὁ ξεῖνος ὀΐεται, ὅς περ ἂν εἴη·
Οὐ γάρ πού τινες ὧδε καταθνητῶν ἀνθρώπων
Ἀνέρες ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
Ἦ μὲν ἄρ' ὡς ἀγόρευεν, ὁ δ' ᾤχετο δῖος ὑφορβός
Μνηστῆρων ἐς ὅμιλον, ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα. 590
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἄγχι σχὼν κεφαλήν, ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι·
Ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ἄπειμι, σύας καὶ εἶνα φυλάξων,
Σὸν καὶ ἐμὸν βίοτον· σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων.
Αὐτὸν μέν σε πρῶτα σάω καὶ φράζεο θυμῷ 595
Μή τι πάθῃς· πολλοὶ δὲ κακὰ φρονέουσιν Ἀχαιῶν,
Τοὺς Ζεὺς ἐξολέσειε πρὶν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Ἔσσεται οὕτως, ἄττα· σὺ δ' ἔρχεο δειελιήσας·
Ἠῶθεν δ' ἱέναι καὶ ἄγειν ἱερήϊα καλά. 600
Αὐτὰρ ἐμοὶ τάδε πάντα καὶ ἀθανάτοισι μελήσει.
Ὡς φάθ'· ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἕζετ' ἐϋξέστου ἐπὶ δίφροιο·
Πλησάμενος δ' ἄρα θυμὸν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος
Βῆ ῥ' ἴμεναι μεθ' ὕας, λίπε δ' ἕρκεά τε μέγαρόν τε
Πλεῖον δαιτυμόνων· οἱ δ' ὀρχηστυῖ καὶ ἀοιδῇ 605
Τέρποντ'· ἤδη γὰρ καὶ ἐπήλυθε δείελον ἦμαρ.

---

575 Τί τοῦτ' ἐνόησε], τί ἐστι τοῦτο ὃ ἐνόησε, τί τοῦ πέρασεν ἀπὸ τὸν νοῦν, τί ὑπώπτευσε; 580 Μυθεῖται κατὰ μοῖραν]. οὗτος λέγει εὔλογα, κοινῶς: ὁμιλεῖ μὲ μέτρα. 587 588 Οὐ.. τινες ὧδε.. ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται] οὐδένες οὕτως ἀτάσθαλα ὑβρίζοντες μηχανῶνται, ὑβριστότεροι τούτων ἄνδρες οὐχ ὑπάρχουσι. 593 Σύας καὶ εἶνα], καὶ τὰ ἐκεῖ λοιπὰ πράγματα, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἐπιφερόμενον Ἐνθάδε. 594 Σὸν καὶ ἐμόν], διότι καὶ αὐτὸς ὡς ἴδια τὰ ἐθεώρει καὶ περιεῖπε διὰ τὴν οἰκειότητα. 599 Δειελιήσας], ἀφ' οὗ φάγῃς ἢ, πιθανώτερον, ἀφ' οὗ προσμείνῃς τὸ δειλινόν, καθὼς φαίνεται ἀπὸ τοῦ κατωτέρω: Ἤδη γὰρ καὶ ἐπήλυθε δείελον ἦμαρ. 600 ἱέναι καὶ ἄγειν], ἐνν. μέμνησο.

Τὸν κατέθηκε φέρων πρὸς Τηλεμάχοιο τράπεζαν
Ἀντίον, ἔνθα δ' ἄρ' αὐτὸς ἐφέζετο· τῷ δ' ἄρα κῆρυξ
Μοῖραν ἑλὼν ἐτίθει, κανέου τ' ἐκ σῖτον ἀείρας. 335
Ἀγχίμολον δὲ μετ' αὐτὸν ἐδόσετο δῶματ' Ὀδυσσεὺς,
Πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιος ἠδὲ γέροντι,
Σκηπτόμενος· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῖ εἵματα ἕστο.
Ἵζε δ' ἐπὶ μελίνου οὐδοῦ ἔντοσθε θυράων,
Κλινάμενος σαθμῷ κυπαρισσίνῳ, ὅν ποτε τέκτων 340
Ξέσσεν ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἔθυνεν.
Τηλέμαχος δ' ἐπὶ οἱ καλέσας προσέειπε συβώτην,
Ἄρτον τ' οὖλον ἑλὼν περικαλλέος ἐκ κανέοιο
Καὶ κρέας, ὥς οἱ χεῖρες ἐχάνδανον ἀμφιβαλόντι·
Δὸς τῷ ξείνῳ ταῦτα φέρων, αὐτόν τε κέλευε 345
Αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας·
Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ παρεῖναι.
Ὣς φάτο· βῆ δὲ συφορβὸς, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν,
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·
Τηλέμαχός τοι, ξεῖνε, διδοῖ τάδε, καί σε κελεύει 350
Αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας·
Αἰδῶ δ' οὐκ ἀγαθὴν φησ' ἔμμεναι ἀνδρὶ πρήκτῃ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ζεῦ ἄνα, Τηλέμαχόν μοι ἐν ἀνδράσιν ὄλβιον εἶναι,
Καί οἱ πάντα γένοιθ', ὅσσα φρεσὶν ᾗσι μενοινᾷ. 355
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρῃσιν ἐδέξατο, καὶ κατέθηκεν
Αὖθι, ποδῶν προπάροιθεν, ἀείκελίης ἐπὶ πήρης,
Ἧσθαι δ' ἕως ὅ τ' ἀοιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄειδεν·
Εὖθ' ὁ δεδειπνήκει, ὁ δ' ἐπαύετο θεῖος ἀοιδός·
Μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρ'. αὐτὰρ Ἀθήνη 360
Ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα
Ὤτρυν', ὡς ἂν πύρνα κατὰ μνηστῆρας ἀγείροι,
Γνοίη θ' οἵ τινές εἰσιν ἐναίσιμοι οἵ τ' ἀθέμιστοι·
Ἀλλ' οὐδ' ὧς τιν' ἔμελλ' ἀπαλεξήσειν κακότητος.
Βῆ δ' ἴμεν αἰτήσων ἐνδέξια φῶτα ἕκαστον, 365

---

[334] Ἀντίον], ἀντικρὺ τοῦ Τηλεμάχου, ὡς εὐνοούμενος αὐτῷ· καθὼς ᾗ ὁ Μελάνθιος προτοῦ ἀντικρὺ τοῦ Εὐρυμάχου. [335] Μοῖραν], ἐνν. κρεῶν. [343] Οὖλον], ἀκέραιον, ὁλόκληρον. Ἀπαράλλακτα προφέρει τὸ Ὅλος ᾗ σήμερον παρ' ἡμῖν συχνάκις ὁ λαός. [344] Ὣς οἱ χεῖρες ἐχάνδ.] ὅσον ἐχώρεσαν αἱ χεῖρές του. [347] Αἰδὼς κτλ.] τὸ ὁποῖον ἐν στίχῳ 578 ἐξέφρασε συντομώτερον: «Κακὸς δ' αἰδοῖος ἀλήτης· ὁ δὲ Ἡσίοδος (Ἔργ. 315) διὰ τοῦ «Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει». Ἀντὶ δὲ τοῦ Παρεῖναι, αἱ παλαιαὶ ἐκδόσεις φέρουσι ᾗ ἐνταῦθα, ὡς ᾗ κατωτέρω: Προίκτῃ, ἐπαίτῃ. [348] Ζεῦ.. εἶναι], ἐννοεῖται: Δός. [356] Ἀμφοτέρῃσιν], ἐνν. χερσίν. [357] Αὖθι], αὐτόθι, κατὰ γῆς. [358] Ἕως ὅτ'], ἕως ὅτε· τὸ Ἕως, ὑφ' ἕν. [359] Δεδειπνήκειν], ἀντὶ Ἐδεδειπνήκει, ὡς τὸ Ἥκειν εἴρια καλὰ (Γ, 388) ᾗ «Ἄλλος μὲν σταθμὸν.. βεβλήκειν (Ι, 274, 275). [360] Ὠμάδησαν], ἐθορύβησαν.

[363] Πύρνα], σιτία, τροφὰς ἢ τεμάχια ἄρτων. [365] Ἐνδέξια], ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν δεξιῶν, ὡς διὰ καλὸν οἰωνὸν, ᾗ Ἐπιδεξίως, τὸ ὁποῖον ᾗ αἰτιολογεῖ τὸ Ὡς εἰ πτωχὸς πάλαι εἴη.

Ἄλλων ἀντιάσειε· νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.
Καὶ γὰρ δὴ νῦν φῶτα κατέκτανες, ὃς μέγ' ἄριστος
Κούρων εἰν Ἰθάκῃ. τῷ σ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται.
Ἴσκεν ἕκαστος ἀνὴρ, ἐπεὶ ἦ φάσαν οὐκ ἐθέλοντα
Ἄνδρα κατακτεῖναι· τὸ δὲ νήπιοι οὐκ ἐνόησαν,
Ὡς δή σφιν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπτο.
Τοὺς δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν, προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὦ κύνες, οὔ μ' ἔτ' ἐφάσκεθ' ὑπότροπον οἴκαδ' ἱκέσθαι
Δήμου ἄπο Τρώων, ὅτι μοι κατεκείρετε οἶκον,
Δμωῇσιν δὲ γυναιξὶ παρευνάζεσθε βιαίως,
Αὐτοῦ τε ζώοντος ὑπεμνάασθε γυναῖκα,
Οὔτε θεοὺς δείσαντες, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Οὔτε τιν' ἀνθρώπων νέμεσιν κατόπισθεν ἔσεσθαι.
Νῦν ὔμιν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται.
Ὡς φάτο· τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλεν·
[Πάπτηνεν δὲ ἕκαστος ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.]
Εὐρύμαχος δέ μιν οἷος ἀμειβόμενος προσέειπεν·
Εἰ μὲν δὴ Ὀδυσεὺς Ἰθακήσιος εἰλήλουθας,
Ταῦτα μὲν αἴσιμα εἶπες, ὅσα ῥέζεσκον Ἀχαιοὶ,
Πολλὰ μὲν ἐν μεγάροισιν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἐπ' ἀγροῦ·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κεῖται, ὃς αἴτιος ἔπλετο πάντων,
Ἀντίνοος· οὗτος γὰρ ἐπίηλεν τάδε ἔργα,
Οὔ τι γάμου τόσσον κεχρημένος οὐδὲ χατίζων,
Ἀλλ' ἄλλα φρονέων, τά οἱ οὐκ ἐτέλεσσε Κρονίων,
Ὄφρ' Ἰθάκης κατὰ δῆμον ἐϋκτιμένης βασιλεύοι
Αὐτὸς, ἀτὰρ σὸν παῖδα κατακτείνειε λοχήσας.
Νῦν δ' ὁ μὲν ἐν μοίρῃ πέφαται· σὺ δὲ φείδεο λαῶν
Σῶν. ἀτὰρ ἄμμες ὄπισθεν ἀρεσσάμενοι κατὰ δῆμον,
Ὅσσα τοι ἐκπέποται καὶ ἐδήδοται ἐν μεγάροισιν,
Τιμὴν ἀμφὶς ἄγοντες ἑεικοσάβοιον ἕκαστος,
Χαλκόν τε χρυσόν τ' ἀποδώσομεν, εἰς ὅ κε σὸν κῆρ
Ἰανθῇ. πρὶν δ' οὔ τι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Εὐρύμαχ', οὐδ' εἴ μοι πατρώϊα πάντ' ἀποδοῖτε,
Ὅσσα τε νῦν ὔμμ' ἔστι, καὶ εἴ ποθεν ἄλλ' ἐπιθεῖτε,

---

[28] Σῶς], ἄφευκτος· ὁ Κοραῆς παραβάλλει τοῦτο μὲ τὸ παρ' ἡμῖν κοινῶς: Τώρα ἔσωσεν (ἔφθασεν) ὁ ἀφανισμός σου. [34] Ἴσκεν]. ἔλεγε. [35] Ὑπότροπον. . ἱκέσθαι], ὑποστρέψαι. [36] Κατεκείρετε], μεταφορ. κατεδαπανᾶτε. [39 40] Οὔτε θεοὺς δείσαντες. . οὔτε τινὰ νέμεσιν ἔσεσθαι], κατὰ σχήματος ἐναλλαγὴν, ἢ τὸ Ἔσεσθαι ὀνοματικῶς ἀντὶ Ἐσομένην. [42] Χλωρὸν δέος], ὡς χλωροποιόν. [43] Ὁ στίχος οὗτος ἐλλείπει ἐν τισιν. [45] Ἐπίηλεν], συνέστησεν, ὑπεκίνησε. [52] Ἰθάκης κατὰ δῆμον], ἀντὶ Κατὰ δῆμον Ἰθάκης, πρωθυστέρως. [55] Ἀρεσσάμενοι κατὰ δῆμον], συμβιβασθέντες ἐν τῷ δήμῳ, ἐνώπιον τοῦ δήμου. Ἐνδέχεται μέν τοι τὸ Κατὰ δῆμον ἀνενεγκεῖν καὶ εἰς τὸ Ἕκαστος. [57] Τιμὴν ἑεικοσάβοιον], εἴκοσι βοῶν ἀξίαν, εἰκοσαπλασίαν. [59] Ἰανθῇ], πραϋνθῇ, ἐξιλεωθῇ.

Δμώων, οἳ κατὰ δῶματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
Ἀλλ' οὔ τοι τοιοῦτον ἐπὶ στήθεσσι νόημα·
Αὐτὸς γὰρ φαγέμεν πολὺ βούλεαι ἢ δόμεν ἄλλῳ.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμειβόμενος προσέειπεν· 405
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες;
Εἴ οἱ τόσσον ἅπαντες ὀρέξειαν μνηστῆρες,
Καί κέν μιν τρεῖς μῆνας ἀπόπροθεν οἶκος ἐρύκοι.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ θρῆνυν ἑλὼν, ὑπέφηνε, τραπέζης
Κείμενον, ᾧ ῥ' ἔπεχεν λιπαροὺς πόδας εἰλαπινάζων. 410
Οἱ δ' ἄλλοι πάντες δίδοσαν, πλῆσαν δ' ἄρα πήρην
Σίτου καὶ κρειῶν. τάχα δὴ καὶ ἔμελλεν Ὀδυσσεὺς
Αὖτις ἐπ' οὐδὸν ἰὼν προικὸς γεύσεσθαι Ἀχαιῶν·
Στῆ δὲ παρ' Ἀντίνοον, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Δὸς, φίλος· οὐ μέν μοι δοκέεις ὁ κάκιστος Ἀχαιῶν 410
Ἔμμεναι, ἀλλ' ὄριστος, ἐπεὶ βασιλῆϊ ἔοικας.
Τῷ σε χρὴ δόμεναι καὶ λώϊον ἠέ περ ἄλλοι
Σίτου· ἐγὼ δέ κέ σε κλείω κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
Καὶ γὰρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
Ὄλβιος ἀφνειὸν, καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ, 420
Τοίῳ ὁποῖος ἔοι καὶ ὅτευ κεχρημένος ἔλθοι·
Ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι, ἄλλα τε πολλά,
Οἷσίν τ' εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
Ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων —ἤθελε γάρ που—,
Ὅς μ' ἅμα λῃϊστῆρσι πολυπλάγκτοισιν ἀνῆκεν 425
Αἰγυπτόνδ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδὸν, ὄφρ' ἀπολοίμην.
Στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
Ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
Αὐτοῦ πὰρ νήεσσι μένειν καὶ νῆας ἐρύσθαι·
Ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιὰς ὤτρυνα νέεσθαι· 430
Οἱ δ' ὕβρει εἴξαντες, ἐπισπόμενοι μενεῖ σῷῳ,
Αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
Πόρθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
Αὐτούς τ' ἔκτεινον. τάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' ἀϋτή.
Οἱ δὲ βοῆς ἀΐοντες ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφιν 435

---

406 Πολὺ], μᾶλλον. 407 Εἰ] ἐάν, ἢ εἴθε· καὶ εἰ μὲν τὸ πρῶτον, τότε τὸ Τόσσον ἔχει ἀναφορικὸν ὑπονοούμενον τὸ Ὅσον ἔδωκας σύ, ἢ ὅσον λέγεις ἵνα τῷ δώσω ἐγώ· εἰ δὲ τὸ δεύτερον, τότε ἐννοεῖ: ὅσον μέλλω νὰ τῷ δώσω ἐγὼ, ὑπαινιττόμενος εἰρωνικῶς τὴν διὰ τοῦ σφέλας πληγὴν, καθὼς τοῦτο φαίνεται καὶ ἐκ τῶν ἑξῆς 409, 410.

408 Καί κεν κτλ.] καὶ τρεῖς μῆνας ἤθελε κάμῃ νὰ ἐπανέλθῃ ἐνταῦθα, ἔχων τί νὰ φάγῃ εἰς τοῦτο τὸ διάστημα. 409 410 Ἑλὼν ὑπ' ἔφηνε τραπέζῃ κείμενον], ἑλὼν, κείμενον ὑπὸ τῇ τραπέζῃ, ἔφηνε, τὸν ἔδαλεν εἰς τρόπον ὥστε νὰ φαίνηται, νὰ ἦνε πρόχειρος.

415 Προικὸς] τῆς δωρεᾶς. 418 Κλείω], κλείσω, δοξάσω, θρυλήσω. 421 Αἰγύπτῳ ποταμῷ], τῷ Νείλῳ, ὁμωνύμως τῇ χώρᾳ, παρεκτὸς τῆς διαφορᾶς τοῦ γένους. Οὐ γὰρ οἶδεν Ὅμηρος τὸ ὄνομα τοῦ Νείλου, ὅθεν καὶ προγενέστερος εἰκάζεται τοῦ Ἡσιόδου, ἀναφέρων τὰς (Θεογον. 337) τὸ τοῦ Νείλου ὄνομα.

Φασγάνῳ ἀΐξας, ἠὲ προπρηνεῖ τύψας.
Βῆ δὲ θέειν, μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ εἰσαφίκανεν,
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 100
Ὦ πάτερ, ἤδη τοι σάκος οἴσω καὶ δύο δοῦρε
Καὶ κυνέην πάγχαλκον, ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖαν,
Αὐτός τ' ἀμφιβαλεῦμαι ἰὼν, δώσω δὲ συβώτῃ
Καὶ τῷ βουκόλῳ ἄλλα· τετευχῆσθαι γὰρ ἄμεινον.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 105
Οἶσε θέων, εἴως μοι ἀμύνεσθαι πάρ' ὀϊστοὶ,
Μή μ' ἀποκινήσωσι θυράων, μοῦνον ἐόντα.
Ὡς φάτο· Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρὶ,
Βῆ δ' ἴμεναι θαλαμόνδ', ὅθι οἱ κλυτὰ τεύχεα κεῖτο.
Ἔνθεν τέσσαρα μὲν σάκε' ἔξελε, δούρατα δ' ὀκτὼ 110
Καὶ πίσυρας κυνέας χαλκήρεας ἱπποδασείας·
Βῆ δὲ φέρων, μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν,
Αὐτὸς δὲ πρώτιστα περὶ χροῖ δύσετο χαλκόν.
Ὡς δ' αὔτως τὼ δμῶε δυέσθην τεύχεα καλὰ,
Ἔσταν δ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα, ποικιλομήτην. 115
Αὐτὰρ ὅ γ', ὄφρα μὲν αὐτῷ ἀμύνεσθαι ἔσαν ἰοὶ,
Τόφρα μνηστήρων ἕνα γ' αἰεὶ ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
Βάλλε τιτυσκόμενος· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ λίπον ἰοὶ ὀϊστεύοντα ἄνακτα,
Τόξον μὲν πρὸς σταθμὰν ἐϋσταθέος μεγάροιο 120
Ἕκλιν' ἑστάμεναι πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα,
Αὐτὸς δ' ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον,
Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκεν,
Ἵππουριν· δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·
Εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε δύω κεκορυθμένα χαλκῷ. 125
Ὀρσοθύρη δέ τις ἔσκεν ἐϋδμήτῳ ἐνὶ τοίχῳ,
Ἀκρότατον δὲ παρ' οὐδὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
Ἦν ὁδὸς ἐς λαύρην, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι·
Τὴν δ' Ὀδυσεὺς φράζεσθαι ἀνώγει δῖον ὑφορβόν,
Ἑσταότ' ἄγχ' αὐτῆς· μία δ' οἴη γίγνετ' ἐφορμή. 130
Τοῖς δ' Ἀγέλεως μετέειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων·
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἀν' ὀρσοθύρην ἀναβαίη
Καὶ εἴποι λαοῖσι, βοὴ δ' ὤκιστα γένοιτο;
Τῷ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσαιτο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν· 135

προπρηνεῖ τύψας], ἢ διελάσῃ (διατρυπήσῃ) αὐτὸν τῷ ξίφει, ἢ τύψειεν αὐτὸν αὐτῷ προπρηνεῖ (ἐκ καταφορᾶς). 126 Ὀρσοθύρη], θύρα ὑπερέχουσα τοῦ ἐδάφους, παραπόρτι, ὑψηλότερον τοῦ δαπέδου. 128 Λαύρην], στενὴν ὁδὸν, στενωπὸν, φέροντα ἔξωθεν τοῦ ἐν δεξιᾷ τοίχου τοῦ ἀνδρῶνος πρὸς τὸν πρόδομον καὶ τὴν αὐλήν.— Σανίδες], θυρόφυλλα, ἄλλως Κληῖδες. 129 Φράζεσθαι], προσέχειν τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν λαύραν. 130 Ἐφορμὴ], ἔξοδος διὰ τῆς λαύρας πρὸς τὴν αὐλήν.

Ἀμφὶ δ' ἄρ' αἰγείρων ὀδατοτρεφέων ἦν ἄλσος,
Πάντοσε κυκλοτερές, κατὰ δὲ ψυχρὸν ῥέεν ὕδωρ
Ὑψόθεν ἐκ πέτρης· βωμὸς δ' ἐφύπερθε τέτυκτο 210
Νυμφάων, ὅθι πάντες ἐπιρρέζεσκον ὁδῖται·
Ἔνθα σφέας ἐκίχαν' υἱὸς Δολίοιο Μελανθεὺς,
Αἶγας ἄγων, αἳ πᾶσαι μετέπρεπον αἰπολίοισιν,
Δεῖπνον μνηστῆρεσσι· δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες.
Τοὺς δὲ ἰδὼν νείκεσσεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζεν, 215
Ἐκπαγλον καὶ ἀεικές· ὄρινε δὲ κῆρ Ὀδυσῆος·
Νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἡγηλάζει·
Ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον.
Πῇ δὴ τόνδε μολοβρὸν ἄγεις, ἀμέγαρτε συβῶτα,
Πτωχὸν ἀνιηρόν, δαιτῶν ἐπολυμαντῆρα, 220
Ὅς πολλῇς φλιῇσι παραστὰς θλίψεται ὤμους,
Αἰτίζων ἀκόλους, οὐκ ἄορας οὐδὲ λέβητας.
Τόν κ' εἴ μοι δοίης σταθμῶν ῥυτῆρα λιπέσθαι
Σηκοκόρον τ' ἔραναι θαλλόν τ' ἐρίφοισι φορῆναι,
Καί κεν ὀρὸν πίνων μεγάλην ἐπιγουνίδα θεῖτο. 225
Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθεν, οὐκ ἐθελήσει
Ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσων κατὰ δῆμον
Βούλεται αἰτίζων βόσκειν ἦν γαστέρ' ἄναλτον.
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
Αἴ κ' ἔλθῃ πρὸς δώματ' Ὀδυσῆος θείοιο, 230
Πολλά οἱ ἀμφὶ κάρη σφέλα ἀνδρῶν ἐκ παλαμάων
Πλευραὶ ἀποτρίψουσι δόμων κάτα βαλλομένοιο.
Ὡς φάτο, καὶ παριὼν λὰξ ἔνθορεν ἀφραδίῃσιν
Ἰσχίῳ· οὐδέ μιν ἐκτὸς ἀταρβέος ἐστυφέλιξεν,
Ἀλλ' ἔμεν' ἀσφαλέως. ὁ δὲ μερμήριξεν Ὀδυσεὺς 235

φλίου, ἐπώνυμοι, ὁ μὲν τῆς νήσου, ὁ δὲ τοῦ ἐν αὐτῇ ὄρους, ὁ δὲ τοῦ οὕτω καλουμένου ἐν αὐτῇ χωρίου Πολυκτορίου. 214 Ἐπιφράζ.] ἐπ' αὐτοῦ ἔθυον. — Μελανθεύς], ὁ συχνότερα Μελάνθιος, ἀχρεῖος αἰπόλος, ὅλως ἀγελθετος τοῦ Ὁμήρου. 216 Ἐκπαγλον ἢ ἀεικές], ἐπιβρῆματ. ἢ φέρονται πρὸς τὸ Νείκεσσεν· τὰ δὲ λοιπὰ ὡς ἐν παρενθέσει. 217 Μάλα πάγχυ], πάνυ μάλα, Ἀττ. 218 Ὡς αἰεί], οὕτως, τῷ ὄντι, ἀληθῶς· τὸ δὲ ἕτερον Ὡς ἀντὶ τῆς εἰς. 219 Μολοβρόν], ψωμοζήτην, λοιμέργον, (μολεῖν, βορά). — ἀμέγαρτε], παρρησιαμένε, περιφρονημένε, ἄζηλε. 220 Ἀνιηρόν], ὀχληρόν. — ἀπολυμαντῆρα], τὸν φυλάττοντα τὰ λύματα (τὰ ἀπομεινάρια). 221 Πολλ. φλ. παρ. θλίψ. ὤμους], πολλὰ φλιὰς θυρῶν ἐκτρίψει, προστριβόμενος αὐταῖς ἢ ῥοῦν καὶ δεδιδόμενος. 222 Ἀκόλους], μικρὰ κομμάτια. — ἄορας], ξίφη, ἄλλοι εἶπον γυναῖκας. 224 Θαλλὸν ἐρίφοισι], διότι κυρίως τὰ αἰγίδια νέμονται τοὺς τρυφεροὺς κλάδους (θαλλοὺς) τῶν δένδρων. — φορῆναι], φέρειν, ὡς ἐν τοῦ Φόρνιδι. 225 Ὀρόν], ἀντὶ Ὀρρόν, τὸ ὑδατῶδες περίσσευμα τοῦ γάλακτος, ἀφ' οὗ πήγεται τὸ τυρί, κοιν. ταῦρος. — Ἐπιγουνίδα], εὐσαρκίαν, ὡς ἀπὸ κυρίου μέρους τοῦ περὶ τὰ γόνατα δέρματος, ῥυσσουμένου ἐπὶ τῶν ἀτροφούντων καὶ λειποσάρκων, καὶ τανύκαλιν. 227 Ἔργον], ἁπλῶς καὶ ἄνευ προσδιορισμοῦ, τὸ ἀγαθὸν καὶ βιωφελές· ὅθεν καὶ τὰ Ἡσιόδειον: Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος. — Πτώσσων], — Πτωχεύων, ζητεύων. 228 Βόσκειν], περιφρονητικῶς, ὡς ἐπὶ ζώου. — Ἄναλτον], ἀκόρεστον, (ἀ, ἀλδήσκω). 234 235], περινενόηται ἡ σύνταξις: »Αἱ πλευραὶ αὐτοῦ, βαλλομένης ἀμφικάρη κατὰ δόμον ἐκ παλαμάων ἀνδρῶν, πολλὰ σφέλα ἀποτρίψουσι, « καινοπρεπῶς καὶ τοῦτο, ἀντὶ: τὰς πλευρὰς αὐτῷ ἀποτρίψουσι τὰ σφέλα (τὰ ὑπαπόδια) ῥιπτόμενα κατὰ τῆς κεφαλῆς του. Περὶ δὲ τοῦ Οἱ, βαλλομένοιο, ἴδε

Ἤτοι ἐγὼ καὶ Τηλέμαχος μνηστῆρας ἀγαυοὺς
Σχήσομεν ἔντοσθεν μεγάρων, μάλα περ μεμαῶτας·
Σφῶϊ δ' ἀποστρέψαντε πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν,
Ἐς θάλαμον βαλέειν, σανίδας δ' ἐκδῆσαι ὄπισθεν·
Σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε, 175
Κίον' ἀν' ὑψηλὴν ἐρύσαι πελάσαι τε δοκοῖσιν,
Ὥς κεν δηθὰ ζωὸς ἐὼν χαλέπ' ἄλγεα πάσχῃ.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο·
Βὰν δ' ἴμεν ἐς θάλαμον, λαθέτην δέ μιν ἔνδον ἐόντα.
Ἤτοι ὁ μὲν θαλάμοιο μυχὸν κάτα τεύχε' ἐρεύνα· 180
Τὼ δ' ἔσταν ἑκάτερθε παρὰ σταθμοῖσι μένοντε.
Εὖθ' ὑπὲρ οὐδὸν ἔβαινε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
Τῇ ἑτέρῃ μὲν χειρὶ φέρων καλὴν τρυφάλειαν,
Τῇ δ' ἑτέρῃ σάκος εὐρὺ, γέρον, πεπαλαγμένον ἄζῃ,
Λαέρτεω ἥρωος, ὃ κουρίζων φορέεσκεν· 185
Δὴ τότε γ' ἤδη κεῖτο, ῥαφαὶ δὲ λέλυντο ἱμάντων·
Τὼ δ' ἄρ' ἐπαΐξανθ' ἑλέτην, ἔρυσάν τέ μιν εἴσω
Κουρίξ· ἐν δαπέδῳ δὲ χαμαὶ βάλον ἀχνύμενον κῆρ,
Σὺν δὲ πόδας χεῖράς τε δέον θυμαλγέϊ δεσμῷ,
Εὖ μάλ' ἀποστρέψαντε διαμπερὲς, ὡς ἐκέλευσεν 190
Υἱὸς Λαέρταο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε,
Κίον' ἀν' ὑψηλὴν ἔρυσαν, πέλασάν τε δοκοῖσιν.
Τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
Νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ, Μελάνθιε, νύκτα φυλάξεις, 195
Εὐνῇ ἔνι μαλακῇ καταλέγμενος, ὥς σε ἔοικεν·
Οὐδέ σέ γ' ἠριγένεια παρ' Ὠκεανοῖο ῥοάων
Λήσει ἐπερχομένη χρυσόθρονος, ἠνίκ' ἀγινεῖς
Αἶγας μνηστήρεσσι, δόμον κατὰ δαῖτα πένεσθαι.
Ὣς ὁ μὲν αὖθι λέλειπτο, ταθεὶς ὀλοῷ ἐνὶ δεσμῷ· 200
Τὼ δ' ἐς τεύχεα δύντε, θύρην ἐπιθέντε φαεινὴν,
Βήτην εἰς Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην.
Ἔνθα μένος πνείοντες ἐφέστασαν, οἱ μὲν ἐπ' οὐδοῦ
Τέσσαρες, οἱ δ' ἔντοσθε δόμων πόλεές τε καὶ ἐσθλοί.
Τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη, 205
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.
Τὴν δ' Ὀδυσσεὺς γήθησεν ἰδὼν, καὶ μῦθον ἔειπεν·

---

173 Σφῶϊ], ὑμεῖς οἱ δύω, σὺ καὶ ὁ βουκόλος. 174 Σανίδας δ' ἐκδῆσαι ὄπισθεν], νὰ δέσητε ἔπειτα τὰ θυρόφυλλα. 175 Ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε], ἀφήσαντες ἀπ' αὐτοῦ τὰς ἄκρας τῆς σειρᾶς· ὅμοιον τῷ: Ἐκ δ' αὐτοῦ πεῖρατ' ἀνήφθω (Μ, 51, 162). 176 Πελάσαι τε δοκοῖσι], ταῖς τῆς στέγης. 180 Σάκος.. γέρον], παλαιὸν, μτνμ. — Πεπαλαγμένον ἄζῃ], μεμολυσμένον εὐρῶτι. 185 Κουρίξων], κοῦρος ἔτι ὢν, νεάζων. 188 Κουρίξ], ἐκ τῆς (κειρομένης) κόμης. 193 Νύκτα φυλάξεις], διανυκτερεύσεις. 198 Ἀγινεῖς], ἄξεις, κομίσεις. 204 Ἐς τεύχεα δύντε], ἐνδυθέντες τὰ ὅπλα, ὁπλισθέντες. 204 Οἱ δ'], οἱ δὲ μνηστῆρες.

Γιγνώσκω δ' ὅτι πολλοὶ ἐν αὐτῷ δαῖτα τίθενται
Ἄνδρες, ἐπεὶ κνίσῃ μὲν ἀνήνοθεν, ἐν δέ τε φόρμιγξ
Ἤπυε, ἣν ἄρα δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρην.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
Ῥεῖ' ἔγνως· ἐπεὶ οὐδὲ τά τ' ἄλλα πέρ ἐσσ' ἀνοήμων.
Ἀλλ' ἄγε δὴ φραζώμεθ' ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
Ἠὲ σὺ πρῶτος ἔσελθε δόμους εὖ ναιετάοντας,
Δύσεο δὲ μνηστῆρας, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ·
Εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἐγὼ δ' εἶμι προπάροιθεν.
Μηδὲ σὺ δηθύνειν, μή τις σ' ἔκτοσθε νοήσας
Ἢ βάλῃ, ἢ ἐλάσῃ· τὰ δέ σε φράζεσθαι ἄνωγα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Γιγνώσκω, φρονέων τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
Ἀλλ' ἔρχευ προπάροιθεν, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ·
Οὐ γὰρ τι πληγέων ἀδαήμων οὐδὲ βολάων.
Τολμήεις μοι θυμός, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπονθα
Κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.
Γαστέρα δ' οὔ πως ἔστιν ἀποκρύψαι μεμαυῖαν,
Οὐλομένην, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσιν,
Τῆς ἕνεκεν καὶ νῆες ἐύζυγοι ὁπλίζονται
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, κακὰ δυσμενέεσσι φέρουσαι.
Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Ἂν δὲ κύων κεφαλήν τε καὶ οὖατα κείμενος ἔσχεν,
Ἄργος, Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὃν ῥά ποτ' αὐτὸς
Θρέψε μέν, οὐδ' ἀπόνητο, πάρος δ' εἰς Ἴλιον ἱρὴν
Ὤχετο. τὸν δὲ πάροιθεν ἀγίνεσκον νέοι ἄνδρες
Αἰγας ἐπ' ἀγροτέρας ἠδὲ πρόκας ἠδὲ λαγωούς·
Δὴ τότε κεῖτ' ἀπόθεστος, ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
Ἐν πολλῇ κόπρῳ, ἣ οἱ προπάροιθε θυράων
Ἡμιόνων τε βοῶν τε ἅλις κέχυτ', ὄφρ' ἂν ἄγοιεν

---

269 Ἐν αὐτῷ], ἐντὸς αὐτοῦ (τοῦ τοίχου). 270 Δύσεο] εἰσχώρησον (κοιτῶ χώρᾳ) μετὰξὺ αὐτῶν. 278 Μὴ.. δηθύνειν], ἐνν. μέμνησο ἢ ὅρα μή. 279 Ἢ βάλῃ ἢ ἐλάσῃ], πτυπήσῃ ἢ ἄποθεν (βάλῃ) ἢ ἐκ τοῦ πλησίον (ἐλάσῃ), ὅπερ σαφέστερον ἑρμηνεύει κατωτέρω (στίχ. 283) διὰ τοῦ: «Πληγέων.. οὐδὲ βολάων». 288 Τολμήεις], ὑπομενετικός, παρδ. (236). 297 Οὐλομένην], παρ' τοῦ κακίζει διὰ τοῦ ἐπιθέτου τούτου καὶ τῶν ὁμοίων τὴν πεινῶσαν γαστέρα, ὡς πολλῶν κακῶν αἰτίαν. 301 Ἂν.. ἔσχεν] παρεμβαλὼν ἑπτὰ κατὰ σειρὰν λέξεις μεταξὺ τῆς προθέσεως καὶ τοῦ ῥήματος, ἤθελεν εἴπῃ τις ὅτι ἠθέλησε νὰ φανερώσῃ τρόπον τινὰ τὸ δυσκίνητον τοῦ ὑπεργήρου κυνὸς Ἄργου. 306 Ἀπόθεστος], ἀπερρίμμενος, ἀτιμάλητος, ἴδε διὰ τὴν ἐτυμολογίαν τὸ Λεξικόν. 307 Κόπρῳ], ἐκ τῆς λέξεως ταύτης καὶ τῆς κατωτέρω κοπρήσοντες ἐναγόμενοι οἱ νεώτεροι, ἀθετοῦσι τοὺς τέσσαρας τούτους στίχους (296-299), ὡς τοῦ Ὁμήρου κόπρον καλοῦντος τὴν κόνιν μόνον, ὡς ἐν Ἰλ. Χ. 414 καὶ κατωτέρω στίχ. 306. Καὶ τοῦτο μὲν ἐνδέχεται· ὅτι ὅμως οἱ σκύλοι, διὰ τὴν λεπτὴν αὐτῶν ὄσφρησιν, ἀποφεύγουσι δηθεν τὴν δυσοσμίαν τῆς κόπρου, δὲν μὲ πείθει, ἐφρονεῖ ἐκ τούναντίου ὅτι ὁ γέρων καὶ ἀπείρριμένος κύων τὴν ξηρὰν καὶ θερμὴν κόπρον ἔτρεπε μάλιστα νὰ προτιμήσῃ πρὸς ποίτην· καὶ διὰ τοῦτο καὶ παρ' ἡμῖν οἱ ὄχρηστοι τῶν θρόμου σκύλοι ὀνομάζονται κοπρόσκυλοι.

Δμῶες Ὀδυσσῆος τέμενος μέγα κοπρήσοντες.
Ἔνθα κύων κεῖτ' Ἄργος, ἐνιπλήειος κυνοραιστέων.
Δὴ τότε γ', ὡς ἐνόησεν Ὀδυσσέα ἐγγὺς ἐόντα,
Οὐρῇ μὲν ῥ' ὅ γ' ἔσηνε καὶ οὔατα κάββαλεν ἄμφω,
Ἄσσον δ' οὐκέτ' ἔπειτα δυνήσατο οἷο ἄνακτος
Ἐλθέμεν. αὐτὰρ ὁ νόσφιν ἰδὼν ἀπομόρξατο δάκρυ,
Ῥεῖα λαθὼν Εὔμαιον, ἄφαρ δ' ἐρεείνετο μύθῳ·
Εὔμαι', ἦ μάλα θαῦμα κύων ὅδε κεῖτ' ἐνὶ κόπρῳ.
Καλὸς μὲν δέμας ἐστίν, ἀτὰρ τόδε γ' οὐ σάφα οἶδα,
Εἰ δὴ καὶ ταχὺς ἔσκε θέειν ἐπὶ εἴδεϊ τῷδε,
Ἦ αὔτως, οἷοί τε τραπεζῆες κύνες ἀνδρῶν
Γίγνοντ'· ἀγλαΐης δ' ἕνεκεν κομέουσιν ἄνακτες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
Καὶ λίην ἀνδρός γε κύων ὅδε τῆλε θανόντος
Εἰ τοιόσδ' εἴη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ ἔργα,
Οἷόν μιν Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
Αἶψά κε θηήσαιο, ἰδὼν ταχύτητα καὶ ἀλκήν.
Οὐ μὲν γάρ τι φύγεσκε βαθείης βένθεσιν ὕλης
Κνώδαλον, ὅ ττι δίοιτο· καὶ ἴχνεσι γὰρ περιήδη·
Νῦν δ' ἔχεται κακότητι, ἄναξ δὲ οἱ ἄλλοθι πάτρης
Ὤλετο· τὸν δὲ γυναῖκες ἀκηδέες οὐ κομέουσιν.
Δμῶες δ', εὖτ' ἂν μηκέτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες,
Οὐκέτ' ἔπειτ' ἐθέλουσιν ἐναίσιμα ἐργάζεσθαι.
Ἥμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεὺς
Ἀνέρος, εὖτ' ἂν μιν κατὰ δούλιον ἦμαρ ἕλῃσιν.
Ὡς εἰπὼν εἰσῆλθε δόμους εὖ ναιετάοντας,
Βῆ δ' ἰθὺς μεγάροιο μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς.
Ἄργον δ' αὖ κατὰ μοῖρ' ἔλαβεν μέλανος θανάτοιο,
Αὐτίκ' ἰδόντ' Ὀδυσῆα ἐεικοστῷ ἐνιαυτῷ.
Τὸν δὲ πολὺ πρῶτος ἴδε Τηλέμαχος θεοειδὴς
Ἐρχόμενον κατὰ δῶμα συβώτην, ὦκα δ' ἔπειτα
Νεῦσ', ἐπὶ οἱ καλέσας. ὁ δὲ παπτήνας ἕλε δίφρον
Κείμενον, ἔνθα τε δαιτρὸς ἐφίζεσκε, κρέα πολλὰ
Δαιόμενος μνηστῆρσι, δόμον κάτα δαινυμένοισιν·

---

500 Κυνοραιστέων], ἐντόμων τῶν καλουμένων παρ' ἡμῖν τσιμπούριων. 501 Ἐνίησεν], οὐκ ἐκ τῆς ὄψεως, ἀλλ' ἐκ τῆς ὀσφρήσεως πάντως. 502 Οὐρῇ μὲν κτλ.] ὑπὸ χαρᾶς. Ὁ Ῥοῦρε λέγει ὅτι τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο τοῦ κυνὸς εἶνε τὸ ὡραιότερον καὶ θελκτικώτερον μέρος ὅλου τοῦ ποιήματος: Καὶ τοῦτο μὲν ἴσως εἶνε ὑπερβολή· ἀφ' ἑτέρου ὅμως εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὅλων τῶν αἰσθημάτων τὴν φυσικὴν ζωγραφίαν εὑρίσκει τις εἰς τὸν Ὅμηρον. 508], εἰ ἐπὶ (πρὸς) τῷ εἴδει ἦν καὶ ταχύς. 509 Αὔτως], ἐνν. ἔσκεν. 510 Ἀγλαΐης], καλλωπισμοῦ, ἐπιδείξεως. 512 Καὶ λίην], φέρεται εἰς τὸ Αἶψά κε θηήσαιο, πρωθυστέρως, καθὼς καὶ τὸ ἑξῆς: Ἀνδρός γε κύων κτλ. Ἐνθυμεῖῃ δ' ἀκείΐτω: Εἰ κύων ὅ δε τοιόσδ' εἴη, οἷόν μιν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς, καὶ λίην αἶψά κε θηήσαιο, ἰδὼν κτλ. 517 Δίοιτο], διέξειε. — Περιήδη], περισσῶς ἤδη (τὸ ἔργον αὐτοῦ). 523 Δούλιον ἦμαρ], περιφρ. ἀντὶ Δουλεία, ὡς τὸ ἐναντίον: Ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας. 539 Συβώτην], πρὸς ἐπεξήγησιν τοῦ Τόν,

Τὸν κατέθηκε φέρων πρὸς Τηλεμάχοιο τράπεζαν
Ἀντίον, ἔνθα δ' ἄρ' αὐτὸς ἐφέζετο· τῷ δ' ἄρα κῆρυξ
Μοῖραν ἑλὼν ἐτίθει, κανέου τ' ἐκ σῖτον ἀείρας. 335
Ἀγχίμολον δὲ μετ' αὐτὸν ἐδόσκετο δῶματ' Ὀδυσσεὺς,
Πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιος ἠδὲ γέροντι,
Σκηπτόμενος· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροΐ εἵματα ἕστο.
Ἵζε δ' ἐπὶ μελίνου οὐδοῦ ἔντοσθε θυράων,
Κλινάμενος σαθμῷ κυπαρισσίνῳ, ὅν ποτε τέκτων 340
Ξέσσεν ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν.
Τηλέμαχος δ' ἐπὶ οἶ καλέσας προσέειπε συβώτην,
Ἄρτον τ' οὖλον ἑλὼν περικαλλέος ἐκ κανέοιο
Καὶ κρέας, ὡς οἱ χεῖρες ἐχάνδανον ἀμφιβαλόντι·
Δὸς τῷ ξείνῳ ταῦτα φέρων, αὐτάν τε κέλευε 345
Αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας·
Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ παρεῖναι.
Ὣς φάτο· βῆ δὲ συφορβὸς, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν,
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·
Τηλέμαχός τοι, ξεῖνε, διδοῖ τάδε, καί σε κελεύει 350
Αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας·
Αἰδῶ δ' οὐκ ἀγαθὴν φησ' ἔμμεναι ἀνδρὶ πρήκτῃ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ζεῦ ἄνα, Τηλέμαχόν μοι ἐν ἀνδράσιν ὄλβιον εἶναι,
Καί οἱ πάντα γένοιθ', ὅσσα φρεσὶν ᾗσι μενοινᾷ. 355
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρῃσιν ἐδέξατο, καὶ κατέθηκεν
Αὖθι, ποδῶν προπάροιθεν, ἄεικελίης ἐπὶ πήρης,
Ἥσθιε δ' ἕως ὅ τ' ἀοιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄειδεν·
Εὖθ' ὁ δεδειπνήκει, ὁ δ' ἐπαύετο θεῖος ἀοιδός·
Μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρ'. αὐτὰρ Ἀθήνη 360
Ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα
Ὤτρυν', ὡς ἂν πύρνα κατὰ μνηστῆρας ἀγείροι,
Γνοίη θ' οἵ τινές εἰσιν ἐναίσιμοι οἵ τ' ἀθέμιστοι·
Ἀλλ' οὐδ' ὧς τιν' ἔμελλ' ἀπαλεξήσειν κακότητος.
Βῆ δ' ἴμεν αἰτήσων ἐνδέξια φῶτα ἕκαστον, 365

---

[334] Ἀντίον], ἀντικρὺ τοῦ Τηλεμάχου, ὡς εὐνοούμενος αὐτῷ· καθὼς ᾗ ὁ Μελάνθιος προτοῦ ἀντικρὺ τοῦ Εὐρυμάχου. [335] Μοῖραν], ἐνν. κρεῶν. [343] Οὖλον], ἀκέραιον, ὁλόκληρον. Ἀπαράλλακτα προφέρει τὸ Ὅλος ᾗ σήμερον παρ' ἡμῖν συχνάκις ὁ λαός. [344] Ὡς οἱ χεῖρες ἐχάνδ.] ὅσον ἐχώρεσαν αἱ χεῖρές του. [347] Αἰδὼς κτλ.] τὸ ὁποῖον ἐν στίχῳ 578 ἐξέφρασε συντομώτερον: «Κακὸς δ' αἰδοῖος ἀλήτης· ὁ δὲ Ἡσίοδος (Ἔργ. 315) διὰ τοῦ «Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει». Ἀντὶ δὲ τοῦ Παρεῖναι, αἱ παλαιαὶ ἐκδόσεις φέρουσι ᾗ ἐνταῦθα, ὡς ᾗ κατωτέρω: Προίκτῃ, ἐπαίτῃ. [350] Ζεῦ... εἶναι], ἐννοεῖται: Δός. [356] Ἀμφοτέρῃσιν], ἐνν. χερσίν. [357] Αὖθ.], αὐτόθι, κατὰ γῆς. [358] Ἕως ὅτ'], ἕως ὅτε· τὸ Ἕως, ὑφ' ἕν. [359] Δεδειπνήκειν], ἀντὶ Ἐδεδειπνήκει, ὡς τὸ Ἠσκεν εἴρια καλὰ (Γ, 388) ᾗ «Ἄλλος μὲν σταθμόν... βοβλήκειν (Χ, 274, 275). [360] Ὁμάδησαν], ἐθορύβησαν. [363] Πύρνα], σιτία, τροφὰς ἡ τεμάχια ἄρτων. [365] Ἐνδέξια], ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν δεξιῶν, ὡς διὰ καλὸν οἰωνὸν, ᾗ Ἐπιδεξίως, τὸ ὁποῖον ᾗ αἰτιολογεῖ τὸ Ὡς εἰ πτωχὸς πάλαι εἴη.

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 320
Εἰ μὲν δὴ μετὰ τοῖσι θυοσκόος εὔχεαι εἶναι,
Πολλάκι που μέλλεις ἀρήμεναι ἐν μεγάροισιν
Τηλοῦ ἐμοὶ νόστοιο τέλος γλυκεροῖο γενέσθαι,
Σοὶ δ' ἄλοχόν τε φίλην σπέσθαι καὶ τέκνα τεκέσθαι.
Τῷ οὐκ ἂν θάνατόν γε δυσηλεγέα προφύγοισθα. 325
Ὣς ἄρα φωνήσας, ξίφος εἵλετο χειρὶ παχείῃ
Κείμενον, ὅ ῥ' Ἀγέλαος ἀποπροέηκε χαμᾶζε,
Κτεινόμενος· τῷ τόν γε κατ' αὐχένα μέσσον ἔλασσεν.
Φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.
Τερπιάδης δέ τ' ἀοιδὸς ἀλύσκανε κῆρα μέλαιναν, 330
Φήμιος, ὅς ῥ' ἤειδε μετὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ.
Ἔστη δ' ἐν χείρεσσιν ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
Ἄγχι παρ' ὀρσοθύρην· δίχα δὲ φρεσὶ μερμήριζεν,
Ἢ ἐκδὺς μεγάροιο Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμόν
Ἑρκείου ἵζοιτο τετυγμένον, ἔνθ' ἄρα πολλὰ 335
Λαέρτης Ὀδυσεύς τε βοῶν ἐπὶ μηρί' ἔκηαν,
Ἢ γούνων λίσσοιτο προσαΐξας Ὀδυσῆα.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι
Γούνων ἅψασθαι Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Ἤτοι ὁ φόρμιγγα γλαφυρὴν κατέθηκε χαμᾶζε 340
Μεσσηγὺς κρητῆρος ἰδὲ θρόνου ἀργυροήλου,
Αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσαΐξας, λάβε γούνων,
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Γουνοῦμαί σ', Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο καὶ μ' ἐλέησον.
Αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, εἴ κεν ἀοιδὸν 348
Πέφνῃς, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀείδω.
Αὐτοδίδακτος δ' εἰμί, θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἴμας
Παντοίας ἐνέφυσεν· ἔοικα δέ τοι παραείδειν
Ὥς τε θεῷ· τῷ μή με λιλαίεο δειροτομῆσαι.
Καί κεν Τηλέμαχος τάδε γ' εἴποι, σὸς φίλος υἱός, 350
Ὡς ἐγὼ οὔ τι ἑκὼν ἐς σὸν δόμον, οὐδὲ χατίζων,
Πωλεύμην μνηστῆσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῖτας·
Ἀλλὰ πολὺ πλέονες καὶ κρείσσονες ἦγον ἀνάγκῃ.
Ὣς φάτο· τοῦ δ' ἤκουσ' ἱερὴ ἷς Τηλεμάχοιο,
Αἶψα δ' ἑὸν πατέρα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα· 355
Ἴσχεο, μηδέ τι τοῦτον ἀναίτιον οὔταε χαλκῷ.
Καὶ κήρυκα Μέδοντα σαώσομεν, ὅς τέ μευ αἰεὶ

522 Μέλλεις ἀρήμεναι], θὰ ἠὐχήθης (κατηράσθης). 524 Σπέσθαι], ἀόρ. τοῦ Ἕπομαι. ἀκολουθῆσαι, κατὰ τὸ Σχέσθαι κτλ. 535 Ἑρκείου], τοῦ ἐφόρου τῆς αὐλῆς (τοῦ ἕρκους), 557] Ἢ ἀΐξας πρὸς τὸν Ὀδυσσ. λίσσοιτο (αὐτὸν) γούνων (ἁπτόμενος). 546 Θεοῖσι], εἰς τὰς ἑορτὰς καὶ θυσίας τῶν Θ. 547 Αὐτοδίδακτος δ' εἰμί, θεὸς δέ μοι κτλ.], ἴδε Ὀδ. Ρ, 518, κ. ε. — οἴμας], ᾠδάς. 548 Ἔοικα δέ τοι παραείδειν], ἁρμόζω (μοὶ πρέπει) παρὰ σοὶ ἄδειν. 552 Πωλεύμην], ἀνεστρεφόμην.

Δμώων, οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο·
Ἀλλ' οὔ τοι τοιοῦτον ἐπὶ στήθεσσι νόημα·
Αὐτὸς γὰρ φαγέμεν πολὺ βούλεαι ἢ δόμεν ἄλλῳ.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμειβόμενος προσέειπεν· 405
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες;
Εἴ οἱ τόσσον ἅπαντες ὀρέξειαν μνηστῆρες,
Καί κέν μιν τρεῖς μῆνας ἀπόπροθεν οἶκος ἐρύκοι.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ θρῆνυν ἑλὼν, ὑπέρηνε, τραπέζης
Κείμενον, ᾧ ῥ' ἔπεχεν λιπαροὺς πόδας εἰλαπινάζων. 410
Οἱ δ' ἄλλοι πάντες δίδοσαν, πλῆσαν δ' ἄρα πήρην
Σίτου καὶ κρειῶν. τάχα δὴ καὶ ἔμελλεν Ὀδυσσεὺς
Αὖτις ἐπ' οὐδὸν ἰὼν προικὸς γεύσεσθαι Ἀχαιῶν·
Στῆ δὲ παρ' Ἀντίνοον, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Δὸς, φίλος· οὐ μέν μοι δοκέεις ὁ κάκιστος Ἀχαιῶν 410
Ἔμμεναι, ἀλλ' ὤριστος, ἐπεὶ βασιλῆϊ ἔοικας.
Τῷ σε χρὴ δόμεναι καὶ λώϊον ἠέ περ ἄλλοι
Σίτου· ἐγὼ δέ κέ σε κλείω κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
Καὶ γὰρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
Ὄλβιος ἀφνειὸν, καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ, 420
Ὁππόῳ ὁποῖός ἔοι καὶ ὅτευ κεχρημένος ἔλθοι·
Ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι, ἄλλα τε πολλά,
Οἷσίν τ' εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
Ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων —ἤθελε γάρ που—,
Ὅς μ' ἅμα λῃϊστῆρσι πολυπλάγκτοισιν ἀνῆκεν 425
Αἰγυπτόνδ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδὸν, ὄφρ' ἀπολοίμην.
Στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
Ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἑρίηρας ἑταίρους
Αὐτοῦ πὰρ νήεσσι μένειν καὶ νῆας ἐρύσθαι·
Ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιὰς ὤτρυνα νέεσθαι· 430
Οἱ δ' ὕβρει εἴξαντες, ἐπισπόμενοι μένεϊ σῷῳ,
Αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
Πόρθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
Αὐτούς τ' ἔκτεινον. τάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' ἀϋτή.
Οἱ δὲ βοῆς ἀΐοντες ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφιν 435

---

[406] Πολὺ], μᾶλλον. [407] Ε[] ἐὰν, ἢ εἴθε· καὶ εἰ μὲν τὸ πρῶτον, τότε καὶ Τόσσον ἔχα ἀναφορικὸν ὑπονοούμενον τὸ Ὅσον ἔδωκάς σὺ, ἢ ὅσον λέγεις ἵνα τῷ δώσω ἐγώ· εἰ δὲ τὸ δεύτερον, τότε ἐννοεῖ: ὅσον μέλλω νὰ τῷ δώσω ἐγὼ, ὑπαινιττόμενος εἰρωνικῶς τὴν διὰ τοῦ σφέλας πληγὴν, καθὼς τοῦτο φαίνεται καὶ ἐκ τῶν εἰχ. 409, 410.

[408] Καί κεν κτλ.] καὶ τρεῖς μῆνας ἤθελε κάμῃ νὰ ἐπαυέλθῃ ἐνταῦθα, ἔχων τί νὰ φάγῃ εἰς τοῦτο τὸ διάστημα. [409 410] Ἑλὼν ὑπ' ἔφηνε τραπέζῃ κείμενον], ἑλὼν, κείμενον ὑπὸ τῇ τραπέζῃ, ἔφηνε, τὸν ἔβαλεν εἰς τρόπον ὥστε νὰ φαίνηται, νὰ ἦνε πρόχειρος.

[415] Προικὸς] τῆς δωρεᾶς. [418] Κλείω], κλείσω, δοξάσω, θρυλήσω. [421] Αἰγύπτῳ ποταμῷ], τῷ Νείλῳ, ὁμωνύμως τῇ χώρᾳ, παρεκτὸς τῆς διαφορᾶς τοῦ γένους. Οὐ γὰρ οἶδεν Ὅμηρος τὸ ὄνομα τοῦ Νείλου, ὅθεν καὶ προγενέστερος εἰκάζεται τοῦ Ἡσιόδου, ἀναφέρων ἐρ (Θεογον. 337) τὸ τοῦ Νείλου ὄνομα.

Δμωάων σκοπός ἐσσι κατὰ μέγαρ' ἡμετεράων,
Ἔρχεο· κικλήσκει σε πατὴρ ἐμός, ὄφρα τι εἴπῃ.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· τῇ δ' ἄπτερος ἕπλετο μῦθος.
Ὤιξεν δὲ θύρας μεγάρων εὖ ναιετάοντων,
Βῆ δ' ἴμεν· αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἡγεμόνευεν. 400
Εὗρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσιν,
Αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον, ὥς τε λέοντα,
Ὅς ῥά τε βεβρωκὼς βοὸς ἔρχεται ἀγραύλοιο·
Πᾶν δ' ἄρα οἱ στῆθός τε παρηΐά τ' ἀμφοτέρωθεν
Αἱματόεντα πέλει, δεινὸς δ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι· 405
Ὣς Ὀδυσεὺς πεπάλακτο πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
Ἦ δ' ὡς οὖν νέκυάς τε καὶ ἄσπετον εἶσιδεν αἷμα,
Ἤθυσέν ῥ' ὀλολύξαι, ἐπεὶ μέγα εἶσιδεν ἔργον·
Ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένην περ,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 410
Ἐν θυμῷ, γρηῦ, χαῖρε, καὶ ἴσχεο, μηδ' ὀλόλυζε·
Οὐχ ὁσίη κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν εὐχετάασθαι.
Τούσδε δὲ μοῖρ' ἐδάμασσε θεῶν καὶ σχέτλια ἔργα·
Οὔ τινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ὅ τίς σφεας εἰσαφίκοιτο· 415
Τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
Ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γυναῖκας ἐνὶ μεγάροις κατάλεξον,
Αἵ τέ μ' ἀτιμάζουσι, καὶ αἵ νηλιτεῖς εἰσίν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
Τοιγὰρ ἐγώ τοι, τέκνον, ἀληθείην καταλέξω. 420
Πεντήκοντά τοί εἰσιν ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες
Δμωαί, τὰς μέν τ' ἔργα διδάξαμεν ἐργάζεσθαι,
Εἴριά τε ξαίνειν, καὶ δουλοσύνης ἀνέχεσθαι.
Τάων δώδεκα πᾶσαι ἀναιδείης ἐπέβησαν,
Οὔτ' ἐμὲ τίουσαι, οὔτ' αὐτὴν Πηνελόπειαν. 425
Τηλέμαχος δὲ νέον μὲν ἀέξετο, οὐδέ ἑ μήτηρ
Σημαίνειν εἴασκεν ἐπὶ δμωῇσι γυναιξίν.
Ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν ἀναβᾶσ' ὑπερῴϊα σιγαλόεντα
Εἴπω σῇ ἀλόχῳ, τῇ τις θεὸς ὕπνον ἐπῶρσεν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 430
Μή πω τήνδ' ἐπέγειρε· σὺ δ' ἐνθάδε εἰπὲ γυναιξὶν
Ἐλθέμεν, αἵ περ πρόσθεν ἀεικέα μηχανόωντο.

---

396 Δμωάων σκοπός], ἐπίσκοπος, ἔφορος. 407 Βεβρωκὼς βοὸς], Ἀττ., καθὼς καὶ τὸ «Πίοι οἶνοιο (ςίχ. 11) α», μέρος δηλ. ἀπὸ τοῦ ὅλου. 408 Ὀλολύξαι], ὑπὸ χαρᾶς δηλονότι, ἀναβοῆσαι. 412 Οὐχ ὁσίη κτλ.], ἐνν. εὐχή, οὐ δίκαιον. Ἔνθεν δὲ λαβὼν καὶ Ἀρχίλοχος, ἔφη: «Οὐ γὰρ ἐσθλὰ κατθανοῦσι κερτομέειν ἐπ' ἀνδράσι α. 418 Νηλιτεῖς], ἀθῶαι, ἀναμάρτητοι. 421 Πεντήκοντα], ὅσαι καὶ τοῦ Ἀλκινόου (Η, 103). 424 Ἀναιδείης ἐπέβησαν], εἰς ἄκρον ἀναιδείας ἦλασαν, μεταφορ. ὡς ἀπὸ τῆς εἰς ἅρμα ἐπιβάσεως. 428 Σιγαλόεντα], κυριολεκτικῶς νῦν ἐπὶ τῶν ὑπερῴων, διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐν αὐτοῖς ἠρεμίαν.

Ὁππότ' ἀνὴρ περὶ οἷσι μαχειόμενος κτεάτεσσιν
Βλήεται, ἢ περὶ βουσίν, ἢ ἀργεννῆς ὀΐεσσιν·
Αὐτὰρ ἔμ' Ἀντίνοος βάλε γαστέρος εἵνεκα λυγρῆς,
Οὐλομένης, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσιν.
Ἀλλ' εἴ που γε θεοὶ καὶ ἐρινύες εἰσὶν, 475
Ἀντίνοον πρὸ γάμοιο τέλος θανάτοιο κιχείη.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·
Ἔσθι' ἔκηλος, ξεῖνε, καθήμενος, ἢ ἄπιθ' ἄλλῃ,
Μή σε νέοι διὰ δώματ' ἐρύσσωσ', οἵ' ἀγορεύεις,
Ἢ ποδὸς ἢ καὶ χειρὸς, ἀποδρύψωσι δὲ πάντα. 480
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν·
Ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·
Ἀντίνο', οὐ μὲν κάλ' ἔβαλες δύστηνον ἀλήτην,
Οὐλόμεν', εἰ δή πού τις ἐπουράνιος θεός ἐστιν.
Καί τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσιν, 485
Παντοῖοι τελέθοντες, ἐπιστρωφῶσι πόληας,
Ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες.
Ὣς ἄρ' ἔφαν μνηστῆρες, ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων.
Τηλέμαχος δ' ἐν μὲν κραδίῃ μέγα πένθος ἄεξεν
Βλημένου, οὐδ' ἄρα δάκρυ χαμαὶ βάλεν ἐκ βλεφάρων, 490
Ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων·
Τοῦ δ' ὡς οὖν ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια
Βλημένου ἐν μεγάρῳ, μετ' ἄρα δμωῇσιν ἔειπεν·
Αἴθ' οὕτως αὐτόν σε βάλοι κλυτότοξος Ἀπόλλων.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν· 495
Εἰ γὰρ ἐπ' ἀρῇσιν τέλος ἡμετέρῃσι γένοιτο·
Οὐκ ἄν τις τούτων γε ἐΰθρονον Ἠὼ ἵκοιτο.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
Μαῖ', ἐχθροὶ μὲν πάντες, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται·
Ἀντίνοος δὲ μάλιστα μελαίνῃ κηρὶ ἔοικεν. 500
Ξείνός τις δύστηνος ἀλητεύει κατὰ δῶμα,
Ἀνέρας αἰτίζων· ἀχρημοσύνη γὰρ ἀνώγει·
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐνέπλησάν τ' ἔδοσάν τε,
Οὗτος δὲ θρήνυε πρυμνὸν βάλε δεξιὸν ὦμον.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς ἀγόρευε μετὰ δμωῇσι γυναιξίν, 505
Ἡμένη ἐν θαλάμῳ· ὁ δ' ἐδείπνεε δῖος Ὀδυσσεύς·

πορεῖ νὰ ἦτον ἐπίσης καὶ Ἐνιπλεῖν. 475-480] ἀθετοῦνται οἱ ἐξ οὗπερ στίχοι, ἐπὶ λόγῳ ὅτι ὁ τόσον ἀγέρωχος Ἀντίνοος ἦτον ἀδύνατον νὰ ἀνεχθῇ τοιαύτας κατάρας.

480 Ἀποδρύψωσι δὲ πάντα], σὲ καταξεσχίσωσιν ὅλον. 481 Ὑπερφ. νεμέσησαν], ὑπερβαλλόντως ἠγανάκτησαν. 483 Κάλ'], καλὰ, καλῶς. Οὐ καλῶς, κακῶς ποιήσας.

484 Παντοῖοι τελέθοντες], παντοίας μορφὰς λαμβάνοντες. — ἐπιστρωφῶσι], ἐπέρχονται, περιφέρονται. 490 Βλημένου], ὑπὲρ τοῦ βεβλημένου.

494 Εἰ γὰρ ἐπ' ἀρῇσι κτλ.], ἐνν. εἴθε γένοιτο· εἰ γὰρ ταῖς ἡμετέραις ἀραῖς τέλος ἐπιγένοιτο, οὐκ ἄν κτλ. 496 Ἠὼ ἵκοιτο], ἤθελε φθάσῃ τὴν αὐγὴν (τὴν αὔριον), κοινῶς ἤθελε, ἡμέρωθῇ. 499 Μαῖ'], μαῖα, τροφέ! 506 Ὁ δ' ἐδείπνεε], ἀθετοῦσί τινες τὸν στίχον,

Ἤτοι ἐγὼ καὶ Τηλέμαχος μνηστῆρας ἀγαυοὺς
Σχήσομεν ἔντοσθεν μεγάρων, μάλα περ μεμαῶτας·
Σφῶϊ δ' ἀποστρέψαντε πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν,
Ἐς θάλαμον βαλέειν, σανίδας δ' ἐκδῆσαι ὄπισθεν·
Σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε, 175
Κίον' ἀν' ὑψηλὴν ἐρύσαι πελάσαι τε δοκοῖσιν,
Ὡς κεν δηθὰ ζωὸς ἐὼν χαλέπ' ἄλγεα πάσχῃ.
Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο·
Βὰν δ' ἴμεν ἐς θάλαμον, λαθέτην δέ μιν ἔνδον ἐόντα.
Ἤτοι ὁ μὲν θαλάμοιο μυχὸν κάτα τεύχε' ἐρεύνα· 180
Τὼ δ' ἔσταν ἑκάτερθε παρὰ σταθμοῖσι μένοντε.
Εὖθ' ὑπὲρ οὐδὸν ἔβαινε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
Τῇ ἑτέρῃ μὲν χειρὶ φέρων καλὴν τρυφάλειαν,
Τῇ δ' ἑτέρῃ σάκος εὐρὺ, γέρον, πεπαλαγμένον ἄζῃ,
Λαέρτεω ἥρωος, ὃ κουρίζων φορέεσκεν· 185
Δὴ τότε γ' ἤδη κεῖτο, ῥαφαὶ δὲ λέλυντο ἱμάντων·
Τὼ δ' ἄρ' ἐπαΐξανθ' ἑλέτην, ἔρυσάν τέ μιν εἴσω
Κουρίξ· ἐν δαπέδῳ δὲ χαμαὶ βάλον ἀχνύμενον κῆρ,
Σὺν δὲ πόδας χεῖράς τε δέον θυμαλγέϊ δεσμῷ,
Εὖ μάλ' ἀποστρέψαντε διαμπερὲς, ὡς ἐκέλευσεν 190
Υἱὸς Λαέρταο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε,
Κίον' ἀν' ὑψηλὴν ἔρυσαν, πέλασάν τε δοκοῖσιν.
Τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
Νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ, Μελάνθιε, νύκτα φυλάξεις, 195
Εὐνῇ ἔνι μαλακῇ καταλέγμενος, ὥς σε ἔοικεν·
Οὐδέ σέ γ' ἠριγένεια παρ' Ὠκεανοῖο ῥοάων
Λήσει ἐπερχομένη χρυσόθρονος, ἡνίκ' ἀγινεῖς
Αἶγας μνηστήρεσσι, δόμον κατὰ δαῖτα πένεσθαι.
Ὡς ὁ μὲν αὖθι λέλειπτο, ταθεὶς ὀλοῷ ἐνὶ δεσμῷ· 200
Τὼ δ' ἐς τεύχεα δύντε, θύρην ἐπιθέντε φαεινὴν,
Βήτην εἰς Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην.
Ἔνθα μένος πνείοντες ἐφέστασαν, οἱ μὲν ἐπ' οὐδοῦ
Τέσσαρες, οἱ δ' ἔντοσθε δόμων πόλεές τε καὶ ἐσθλοί.
Τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη, 205
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.
Τὴν δ' Ὀδυσσεὺς γήθησεν ἰδὼν, καὶ μῦθον ἔειπεν·

---

173 Σφῶϊ], ὑμεῖς οἱ δύω, σὺ καὶ ὁ βουκόλος. 174 Σανίδας δ' ἐκδῆσαι ὄπισθεν], νὰ δέσητε ἔπειτα τὰ θυρόφυλλα. 175 Ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε], ἀφήσαντες ἀπ' αὐτοῦ τὰς ἄκρας τῆς σειρᾶς· ὅμοιον τῷ: Ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνήφθω (Μ, 51, 162). 176 Πελάσαι τε δοκοῖσι], ταῖς τῆς στέγης. 184 Σάκος.. γέρον], παλαιὸν, μτνμ. — Πεπαλαγμένον ἄζῃ], μεμολυσμένον εὐρῶτι. 185 Κουρίζων], κοῦρος ἔτι ὢν, νεάζων. 188 Κουρίξ], ἐκ τῆς (κειρομένης) κόμης. 193 Νύκτα φυλάξεις], διανυκτερεύσεις. 198 Ἀγινεῖς], ἄξεις, κομίσεις. 204 Ἐς τεύχεα δύντε], ἐνδυθέντες τὰ ὅπλα, ὁπλισθέντες. 204 Οἱ δ'], οἱ δὲ μνηστῆρες.

Εἰ δ' Ὀδυσσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
Αἶψά κε σὺν ᾧ παιδὶ βίας ἀποτίσεται ἀνδρῶν. 540
Ὣς φάτο· Τηλέμαχος δὲ μέγ' ἔπταρεν, ἀμφὶ δὲ δῶμα
Σμερδαλέον κονάβησε· γέλασσε δὲ Πηνελόπεια·
Αἶψα δ' ἄρ' Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἔρχεό μοι τὸν ξεῖνον ἐναντίον ὧδε κάλεσσον.
Οὐχ ὁράας ὅ μοι υἱὸς ἐπέπταρε πᾶσιν ἔπεσσιν; 545
Τῷ κε καὶ οὐκ ἀτελὴς θάνατος μνηστῆρσι γένοιτο
Πᾶσι μάλ', οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξοι.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Αἴ κ' αὐτὸν γνῷω νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
Ἕσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα καλά. 550
Ὣς φάτο· βῆ δὲ συφορβὸς, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν·
Ἄγχοῦ δ' ἱστάμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ξεῖνε πάτερ, καλέει σε περίφρων Πηνελόπεια,
Μήτηρ Τηλεμάχοιο· μεταλλῆσαί τί ἑ θυμὸς
Ἀμφὶ πόσει κέλεται, καὶ κήδεά περ πεπαθυίᾳ. 555
Εἰ δέ κέ σε γνώῃ νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
Ἕσσει σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, τῶν σὺ μάλιστα
Χρῄζεις. σῖτον δὲ καὶ αἰτίζων κατὰ δῆμον
Γαστέρα βοσκήσεις· δώσει δέ τοι ὅς κ' ἐθέλῃσιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 560
Εὔμαι', αἶψά κ' ἐγὼ νημερτέα πάντ' ἐνέποιμι
Κούρῃ Ἰκαρίοιο περίφρονι Πηνελοπείῃ·
Οἶδα γὰρ εὖ περὶ κείνου, ὁμὴν δ' ἀνεδέγμεθ' ὀϊζύν.
Ἀλλὰ μνηστήρων χαλεπῶν ὑποδείδε' ὄμιλον,
Τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει. 565
Καὶ γὰρ νῦν, ὅτε μ' οὗτος ἀνὴρ κατὰ δῶμα κιόντα
Οὔ τι κακὸν ῥέξαντα βαλὼν ὀδύνῃσιν ἔδωκεν,
Οὔτε τι Τηλέμαχος τό γ' ἐπήρκεσεν, οὔτε τις ἄλλος.
Τῷ νῦν Πηνελόπειαν ἐνὶ μεγάροισιν ἄνωχθι
Μεῖναι, ἐπειγομένην περ, ἐς ἠέλιον καταδύντα· 570
Καὶ τότε μ' εἰρέσθω πόσιος πέρι νόστιμον ἦμαρ,
Ἀσσοτέρω καθίσασα παραὶ πυρί· εἵματα γάρ τοι
Αὔγρ' ἔχω· οἶσθα καὶ αὐτός, ἐπεί σε πρῶθ' ἱκέτευσα.

---

539 Ἔλθοι καὶ ἵκοιτ'], παραλλήλως. 541 Μέγ' ἔπταρεν], γνωστὸν ὅτι ὁ πταρμὸς ἐθεωρεῖτο οἰωνὸς αἴσιος παρὰ τοῖς παλαιοῖς. 542 Κονάβησε], ἀντήχησεν· ἄλλοι γρ. Κανάχησε. 545 Ὅ μοι], ὅτι μοι. 546 547] ὕποπτοι κρίνονται οἱ στίχοι, διὰ τὴν ταυτολογίαν. 550 Ἕσσω], ἐνδύσω, μέλλων τοῦ Ἕννυμι. 555] Τὸ Πεπαθυῖᾳ σολοικοφανῶς φέρεται πρὸς τὸ Ἔ, ὅθεν καὶ διορθοῦσί τινες: Καὶ κήδε', ἅπερ πεπαθοῖης. 559 Βοσκήσεις], θρέψεις. 564 Ὁμὴν], ὁμοίαν, τὴν αὐτήν. 565 Σιδήρεον οὐρανόν], τὸν στερεόν, ὅθεν καὶ τὸ παρὰ τῇ Γραφῇ Στερέωμα· ἀλλοῦ τὸν λέγει Χάλκεον, ᾗ ἀλλοῦ Πολύχαλκον. Συνηχεῖ δέ πως ἡ λέξις καὶ τῷ Λατινικῷ siderum, ἀστερόεντι. Ἀλλὰ μήπως ἦτον ἄρά γε: Βίη τε σιδήρεος οὐρανὸν ἵκει αὐ; 568 Τό γε], τοῦτο κἂν, τὸ βληθῆναι.

Ὣς φάτο· βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν.
Τὸν δ' ὑπὲρ οὐδοῦ βάντα προσηύδα Πηνελόπεια· 575
Οὐ σύ γ' ἄγεις, Εὔμαιε· τί τοῦτ' ἐνόησεν ἀλήτης;
Ἦ τινά που δείσας ἐξαίσιον, ἠὲ καὶ ἄλλως
Αἰδεῖται κατὰ δῶμα; κακὸς δ' αἰδοῖος ἀλήτης.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
Μυθεῖται κατὰ μοῖραν, ἅπερ κ' οἴοιτο καὶ ἄλλος, 580
Ὕβριν ἀλυσκάζων ἀνδρῶν ὑπερηνορεόντων.
Ἀλλά σε μεῖναι ἄνωγεν ἐς ἠέλιον καταδύντα.
Καὶ δὲ σοὶ ὧδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον, ὦ βασίλεια,
Οἴην πρὸς ξεῖνον φάσθαι ἔπος ἠδ' ἐπακοῦσαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια· 585
Οὐκ ἄφρων ὁ ξεῖνος ὀίεται, ὅς περ ἂν εἴη·
Οὐ γάρ πού τινες ὧδε καταθνητῶν ἀνθρώπων
Ἀνέρες ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
Ἦ μὲν ἄρ' ὡς ἀγόρευεν, ὁ δ' ᾤχετο δῖος ὑφορβός
Μνηστήρων ἐς ὅμιλον, ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα. 590
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἄγχι σχὼν κεφαλήν, ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι·
Ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ἄπειμι, σύας καὶ κεῖνα φυλάξων,
Σὸν καὶ ἐμὸν βίοτον· σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων.
Αὐτὸν μέν σε πρῶτα σάω καὶ φράζεο θυμῷ 595
Μή τι πάθῃς· πολλοὶ δὲ κακὰ φρονέουσιν Ἀχαιῶν,
Τοὺς Ζεὺς ἐξολέσειε πρὶν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Ἔσσεται οὕτως, ἄττα· σὺ δ' ἔρχεο δειελιήσας·
Ἠῶθεν δ' ἰέναι καὶ ἄγειν ἱερήϊα καλά. 600
Αὐτὰρ ἐμοὶ τάδε πάντα καὶ ἀθανάτοισι μελήσει.
Ὣς φάθ'· ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἕζετ' ἐϋξέστου ἐπὶ δίφροιο·
Πλησάμενος δ' ἄρα θυμὸν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος
Βῆ ῥ' ἴμεναι μεθ' ὕας, λίπε δ' ἕρκεά τε μέγαρόν τε
Πλεῖον δαιτυμόνων· οἱ δ' ὀρχηστυῖ καὶ ἀοιδῇ 605
Τέρποντ'· ἤδη γὰρ καὶ ἐπήλυθε δείελον ἦμαρ.

---

576 Τί τοῦτ' ἐνόησε], τί ἐστι τοῦτο ὃ ἐνόησε, τί τοῦ πέρασεν ἀπὸ τὸν νοῦν, τί ὑπώπτευσε; 580 Μυθεῖται κατὰ μοῖραν]. οὗτος λέγει εὔλογα, κοινῶς: ὁμιλεῖ μὲ μέτρα. 587 588 Οὐ.. τινες ὧδε.. ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται] οὐδένες οὕτως ἀτάσθαλα ὑβρίζοντες μηχανῶνται, ὑβριστότεροι τούτων ἄνδρες οὐχ ὑπάρχουσι. 593 Σύας καὶ κεῖνα], καὶ τὰ ἐκεῖ λοιπὰ πράγματα, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἐπιφερόμενον Ἐνθάδε. 594 Σὸν καὶ ἐμὸν], διότι καὶ αὐτὸς ὡς ἴδια τὰ ἐθεώρει καὶ περιεῖπε διὰ τὴν οἰκειότητα. 599 Δειελιήσας], ἀφ' οὗ φάγῃς ἢ, πιθανώτερον, ἀφ' οὗ προσμείνῃς τὸ δειλινόν, καθὼς φαίνεται ἀπὸ ποῦ κατωτέρω: «Ἤδη γὰρ καὶ ἐπήλυθε δείελον ἦμαρ». 600 ἰέναι καὶ ἄγειν], ἐνν. μέμνησο.

ΟΜΗΡΟΥ

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Χ.

Μνηστηροφονία.

(Σ. Δ. Β.)

ΑΥΤΑΡ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Ἆλτο δ' ἐπὶ μέγαν οὐδὸν ἔχων βιὸν ἠδὲ φαρέτρην
Ἰῶν ἐμπλείην, ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀϊστοὺς
Αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν·
Οὗτος μὲν δὴ ἄεθλος ἀάατος ἐκτετέλεσται·
Νῦν αὖτε σκοπὸν ἄλλον, ὃν οὔ πώ τις βάλεν ἀνὴρ,
Εἴσομαι, αἴ κε τύχωμι, πόρῃ δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων.
Ἦ, καὶ ἐπ' Ἀντινόῳ ἰθύνετο πικρὸν ὀϊστόν.
Ἤτοι ὁ καλὸν ἄλεισον ἀναιρήσεσθαι ἔμελλεν,
Χρύσεον ἄμφωτον, καὶ δὴ μετὰ χερσὶν ἐνώμα, 10
Ὄφρα πίοι οἴνοιο· φόνος δέ οἱ οὐκ ἐνὶ θυμῷ
Μέμβλετο· τίς κ' οἴοιτο μετ' ἀνδράσι δαιτυμόνεσσιν
Μοῦνον ἐνὶ πλεόνεσσι, καὶ εἰ μάλα καρτερὸς εἴη,
Οἷ τεύξειν θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα μέλαιναν;
Τὸν δ' Ὀδυσσεὺς κατὰ λαιμὸν ἐπισχόμενος βάλεν ἰῷ, 15
Ἀντίκρυ δ' ἀπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή.
Ἐκλίνθη δ' ἑτέρωσε, δέπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρὸς
Βλημένου· αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθεν
Αἵματος ἀνδρομέοιο· θοῶς δ' ἀπὸ εἷο τράπεζαν
Ὦσε ποδὶ πλήξας, ἀπὸ δ' εἴδατα χεῦεν ἔραζε· 20
Σῖτός τε κρέα τ' ὀπτὰ φορύνετο. τοὶ δ' ὁμάδησαν
Μνηστῆρες κατὰ δώμαθ', ὅπως ἴδον ἄνδρα πεσόντα·
Ἐκ δὲ θρόνων ἀνόρουσαν ὀρινθέντες κατὰ δῶμα,
Πάντοσε παπταίνοντες ἐϋδμήτους ποτὶ τοίχους·
Οὐδέ πῃ ἀσπὶς ἔην, οὐδ' ἄλκιμον ἔγχος ἑλέσθαι. 25
Νείκειον δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·
Ξεῖνε, κακῶς ἀνδρῶν τοξάζεαι· οὐκέτ' ἀέθλων

---

[1] Γυμνώθη ῥακέων], τῶν περιττῶν μόνον· Οὐ γὰρ δή που τὸ ὅλον ἐγύμνου σῶμα, πρὸς μάχην παρατατόμενος. Τοῦτο δὲ δῆλον καὶ ἐξ ὧν ἡ Εὐρύκλεια λέγει πρὸς αὐτὸν ἐν τοῖς ἑξῆς (στίχῳ 458): Μήδ' οὕτω ῥάκεσι πεπυκασμένος εὐρέας ὤμους ἵζαθι. [2] Ἆλτο], ἥλατο. Ψιλοῦται δὲ, οὐ μόνον ὡς Αἰολικὸν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐπαγωγὴν τοῦ ψιλοῦ τ.

[3] Ἀάατος], ἀδλαβὴς ἢ χαλεπός. [7] Εἴσομαι], γνώσομαι, δοκιμάσω. [9] Ἄλεισον], εἶδος ποτηρίου, ἴδε τὸ Λεξικόν. [12] Μέμβλετο], μεμέλητο, κοιν. ἐπερνοῦσεν ἀπὸ τὸν νοῦν του.

[13] Μοῦνον ἐνὶ πλεόνεσσι], ὑπεραίρει τὴν τόλμαν τοῦ Ὀδυσσ. [15] Ἐπισχόμενος], σημαδεύσας. [17 18] Οἱ.. βλημένου], κυρίως ἔπρεπε: βλημένῳ· ἀλλ' ἴδε τὰ σημειωθέντα Ὀδ. Ι, 256, 7.—Αὐλὸς], κρουνὸς αἵματος. [27] Κακῶς], ἀσκόπως, ἀνεπιτηδείως, διότι ἐνόμισεν ὅτι τὸν ἐφόνευσεν ἐξ ἀποτυχίας· ἴδε κατωτέρω,

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 320
Εἰ μὲν δὴ μετὰ τοῖσι θυοσκόος εὔχεαι εἶναι,
Πολλάκι που μέλλεις ἀρήμεναι ἐν μεγάροισιν
Τηλοῦ ἐμοὶ νόστοιο τέλος γλυκεροῖο γενέσθαι,
Σοὶ δ' ἄλοχόν τε φίλην σπέσθαι καὶ τέκνα τεκέσθαι.
Τῷ οὐκ ἂν θάνατόν γε δυσηλεγέα προφύγοισθα. 325
Ὣς ἄρα φωνήσας, ξίφος εἵλετο χειρὶ παχείῃ
Κείμενον, ὅ ῥ' Ἀγέλαος ἀποπροέηκε χαμᾶζε,
Κτεινόμενος· τῷ τόν γε κατ' αὐχένα μέσσον ἔλασσεν.
Φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.
Τερπιάδης δέ τ' ἀοιδὸς ἀλύσκανε κῆρα μέλαιναν, 330
Φήμιος, ὅς ῥ' ἤειδε μετὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ.
Ἔσχη δ' ἐν χείρεσσιν ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
Ἄγχι παρ' ὀρσοθύρην· δίχα δὲ φρεσὶ μερμήριζεν,
Ἢ ἐκδὺς μεγάροιο Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμόν
Ἑρκείου ἵζοιτο τετυγμένον, ἔνθ' ἄρα πολλὰ 335
Λαέρτης Ὀδυσεύς τε βοῶν ἐπὶ μηρί' ἔκηαν,
Ἢ γούνων λίσσοιτο προσαΐξας Ὀδυσῆα.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι
Γούνων ἅψασθαι Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Ἤτοι ὁ φόρμιγγα γλαφυρὴν κατέθηκε χαμᾶζε 340
Μεσσηγὺς κρητῆρος ἰδὲ θρόνου ἀργυροήλου,
Αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσαΐξας, λάβε γούνων,
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Γουνοῦμαί σ', Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο καί μ' ἐλέησον.
Αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, εἴ κεν ἀοιδὸν 348
Πέφνῃς, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀείδω.
Αὐτοδίδακτος δ' εἰμί, θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἴμας
Παντοίας ἐνέφυσεν· ἔοικα δέ τοι παραείδειν
Ὡς τε θεῷ· τῷ μή με λιλαίεο δειροτομῆσαι.
Καί κεν Τηλέμαχος τάδε γ' εἴποι, σὸς φίλος υἱός, 350
Ὡς ἐγὼ οὔτι ἑκὼν ἐς σὸν δόμον, οὐδὲ χατίζων,
Πωλεύμην μνηστῆσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῖτας·
Ἀλλὰ πολὺ πλέονες καὶ κρείσσονες ἦγον ἀνάγκῃ.
Ὣς φάτο· τοῦ δ' ἤκουσ' ἱερὴ ἷς Τηλεμάχοιο,
Αἶψα δ' ἑὸν πατέρα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα· 355
Ἴσχεο, μηδέ τι τοῦτον ἀναίτιον οὔταε χαλκῷ.
Καὶ κήρυκα Μέδοντα σαώσομεν, ὅς τέ μευ αἰεὶ

---

522 Μέλλεις ἀρήμεναι], θὰ ἠυχήθης (κατηράσθης). 524 Σπέσθαι], ἀόρ. τοῦ Ἕπομαι. ἀκολουθῆσαι, κατὰ τὸ Σχέσθαι κτλ. 535 Ἑρκείου], τοῦ ἐφόρου τῆς αὐλῆς (τοῦ ἕρκους), 537] Ἢ ἀίξας πρὸς τὸν Ὀδυσσ. λίσσοιτο (αὐτὸν) γούνων (ἁπτόμενος). 546 Θεοῖσι], εἰς τὰς ἑορτὰς καὶ θυσίας τῶν Θ. 547 Αὐτοδίδακτος δ' εἰμί, θεὸς δέ μοι κτλ.], ἴδε Ὀδ. Ρ, 518, κ. ε. — οἴμας], ᾠδάς. 548 Ἔοικα δέ τοι παραείδειν], ἁρμόζω (μοὶ πρέπει) παρὰ σοὶ ἄδειν. 552 Πωλεύμην], ἀνεστρεφόμην.

Οὐδέ κεν ὣς ἔτι χεῖρας ἐμὰς λήξαιμι φόνοιο
Πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτῖσαι.
Νῦν ὑμῖν παράκειται ἐναντίον ἠὲ μάχεσθαι 65
Ἢ φεύγειν, ὅς κεν θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξῃ.
Ἀλλά τιν' οὐ φεύξεσθαι ὀίομαι αἰπὺν ὄλεθρον.
Ὣς φάτο· τῶν δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος προσεφώνεε δεύτερον αὖτις·
Ὦ φίλοι· οὐ γὰρ σχήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους· 70
Ἀλλ' ἐπεὶ ἔλλαβε τόξον ἐύξοον ἠδὲ φαρέτρην,
Οὐδοῦ ἄπο ξεστοῦ τοξάσσεται, εἰς ὅ κε πάντας
Ἄμμε κατακτείνῃ· ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης.
Φάσγανά τε σπάσσασθε, καὶ ἀντίσχεσθε τραπέζας
ἸΩν ὠκυμόρων· ἐπὶ δ' αὐτῷ πάντες ἔχωμεν 75
Ἀθρόοι, εἴ κέ μιν οὐδοῦ ἀπώσομεν ἠδὲ θυράων,
Ἔλθωμεν δ' ἀνὰ ἄστυ, βοὴ δ' ὤκιστα γένοιτο·
Τῷ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσαιτο.
Ὣς ἄρα φωνήσας εἰρύσσατο φάσγανον ὀξὺ
Χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον· ἄλτο δ' ἐπ' αὐτῷ 80
Σμερδαλέα ἰάχων· ὁ δ' ἀμαρτῇ δῖος Ὀδυσσεὺς
Ἰὸν ἀποπροϊεὶς βάλλε στῆθος παρὰ μαζὸν,
Ἐν δέ οἱ ἧπατι πῆξε θοὸν βέλος· ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
Φάσγανον ἧκε χαμᾶζε, περιῤῥηδὲς δὲ τραπέζῃ
Κάππεσε δινηθείς, ἀπὸ δ' εἴδατα χεῦεν ἔραζε 85
Καὶ δέπας ἀμφικύπελλον· ὁ δὲ χθόνα τύπτε μετώπῳ
Θυμῷ ἀνιάζων, ποτὶ δὲ θρόνον ἀμφοτέροισιν
Λακτίζων ἐτίνασσε· κατ' ὀφθαλμῶν δ' ἔχυτ' ἀχλύς.
Ἀμφίνομος δ' Ὀδυσῆος ἐείσατο κυδαλίμοιο
Ἀντίος ἀΐξας, εἴρυτο δὲ φάσγανον ὀξὺ, 90
Εἴ πώς οἱ εἴξειε θυράων. ἀλλ' ἄρα μιν φθῆ
Τηλέμαχος κατόπισθε βαλὼν χαλκήρεϊ δουρὶ
Ὤμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν·
Δούπησεν δὲ πεσὼν, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.
Τηλέμαχος δ' ἀπόρουσε, λιπὼν δολιχόσκιον ἔγχος 95
Αὐτοῦ ἐν Ἀμφινόμῳ· περὶ γὰρ δίε μή τις Ἀχαιῶν
Ἔγχος ἀνελκόμενον δολιχόσκιον ἢ ἐλάσειεν

---

67 Ἀλλά τιν' οὐ], ἀντὶ Ἀλλ' οὔ τινα, οὐδένα. 70 Οὐ γὰρ], ὁ Γὰρ ἐναρκτικὸς λόγου, κατὰ προαιτιολογίαν· ἔχει δὲ τὴν ἀπόδοσιν εἰς τὸ Ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης. 75 Ἐπὶ δ' αὐτῷ ἔχωμεν], ἐπίωμεν αὐτῷ, παρδλ. στίχ. 15. 77 Γένοιτο], τὸ εὐκτικὸν ὡς ἐπ' ἐνδεχομένου. 80 Ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον], ἀμφήκη, δίστομον, ἀλλ' ἴδε τὸ Λεξικόν.
81 Ἀμαρτῇ], συγχρόνως, ἐν τῷ ἅμα. 84 Περιῤῥηδὲς δὲ τραπέζῃ], περιῤῥυεὶς τῇ τραπ., ῥιφθεὶς περὶ αὐτὴν ὡς περιῤῥαγῆναι. 88 Ἀπὸ δ' εἴδατα χ.], ἐκ τούτου φαίνεται ὅτι ἑκάστος τῶν ἑστιωμένων εἶχεν ἰδίαν πρὸ αὐτοῦ τράπεζαν· διότι ἐὰν ἦτον μία, πῶς ἀνατρέπεται αὕθις, προανατραπεῖσα ἤδη (στίχ. 19, 20) ὑπὸ τοῦ Ἀντινόου; 87 Θυμῷ ἀνιάζων], ἀγωνιῶν, ψυχομαχῶν. 89 Ὀδυσῆος ἐείσατο], ὥρμησε κατὰ τοῦ. Π. μσ. ἀόρ. τοῦ Εἶμι.
90 Εἴρυτο], εἶχε τραβήξῃ. Π. μσ. ὑπερσ. τοῦ Ἐρύω. 97 98 Ἢ ἐλάσειεν Φασγάνῳ.. ἠὲ

Δμωάων σκοπός ἐσσι κατὰ μέγαρ' ἡμετεράων,
Ἔρχεο· κικλήσκει σε πατὴρ ἐμός, ὄφρα τι εἴπῃ.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
Ὤιξεν δὲ θύρας μεγάρων εὖ ναιετάοντων,
Βῆ δ' ἴμεν· αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἡγεμόνευεν. 400
Εὗρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσιν,
Αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον, ὥς τε λέοντα,
Ὅς ῥά τε βεβρωκὼς βοὸς ἔρχεται ἀγραύλοιο·
Πᾶν δ' ἄρα οἱ στῆθός τε παρήϊά τ' ἀμφοτέρωθεν
Αἱματόεντα πέλει, δεινὸς δ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι· 405
Ὣς Ὀδυσεὺς πεπάλακτο πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
Ἦ δ' ὡς οὖν νέκυάς τε καὶ ἄσπετον εἶσιδεν αἷμα,
Ἤθυσέν ῥ' ὀλολύξαι, ἐπεὶ μέγα εἶσιδεν ἔργον·
Ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένην περ,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 410
Ἐν θυμῷ, γρηῦ, χαῖρε, καὶ ἴσχεο, μηδ' ὀλόλυζε·
Οὐχ ὁσίη κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν εὐχετάασθαι.
Τοῦδε δὲ μοῖρ' ἐδάμασσε θεῶν καὶ σχέτλια ἔργα·
Οὔ τινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ὅ τίς σφεας εἰσαφίκοιτο· 415
Τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
Ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γυναῖκας ἐνὶ μεγάροις κατάλεξον,
Αἵ τέ μ' ἀτιμάζουσι, καὶ αἵ νηλιτεῖς εἰσίν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
Τοιγὰρ ἐγώ τοι, τέκνον, ἀληθείην καταλέξω. 420
Πεντήκοντά τοί εἰσιν ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες
Δμωαί, τὰς μέν τ' ἔργα διδάξαμεν ἐργάζεσθαι,
Εἴριά τε ξαίνειν, καὶ δουλοσύνης ἀνέχεσθαι.
Τάων δώδεκα πᾶσαι ἀναιδείης ἐπέβησαν,
Οὔτ' ἐμὲ τίουσαι, οὔτ' αὐτὴν Πηνελόπειαν. 425
Τηλέμαχος δὲ νέον μὲν ἀέξετο, οὐδέ ἑ μήτηρ
Σημαίνειν εἴασκεν ἐπὶ δμωῇσι γυναιξίν.
Ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν ἀναβᾶσ' ὑπερῴϊα σιγαλόεντα
Εἴπω σῇ ἀλόχῳ, τῇ τις θεὸς ὕπνον ἐπῶρσεν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 430
Μή πω τήνδ' ἐπέγειρε· σὺ δ' ἐνθάδε εἰπὲ γυναιξὶν
Ἐλθέμεν, αἵ περ πρόσθεν ἀεικέα μηχανόωντο.

---

396 Δμωάων σκοπός], ἐπίσκοπος, ἔφορος. 403 Βεβρωκὼς βοὸς], Ἀττ., καθὼς καὶ τὸ «Πίοι οἶνοιο (στίχ. 11)», μέρος δηλ. ἀπὸ τοῦ ὅλου. 408 Ὀλολύξαι], ὑπὸ χαρᾶς δηλονότι, ἀναβοῆσαι. 412 Οὐχ ὁσίη κτλ.], ἐνν. εὐχὴ, οὐ δίκαιον. Ἔνθεν δὲ λαβὼν καὶ Ἀρχίλοχος, ἔφη: «Οὐ γὰρ ἐσθλὰ κατθανοῦσι κερτομέειν ἐπ' ἀνδράσι α. 418 Νηλιτεῖς], ἀθῶαι, ἀναμάρτητοι. 421 Πεντήκοντα], ὅσαι καὶ τοῦ Ἀλκινόου (Η, 103). 424 Ἀναιδείης ἐπέβησαν], εἰς ἄκρον ἀναιδείας ἦλασαν, μεταφορ. ὡς ἀπὸ τῆς εἰς ἅρμα ἐπιβάσεως. 428 Σιγαλόεντα], κυριολεκτικῶς νῦν ἐπὶ τῶν ὑπερῴων, διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐν αὐτοῖς ἡρεμίαν.

Οὔ πως ἔστ', Ἀγέλαε διοτρεφές· ἄγχι γὰρ αἰνῶς
Αὐλῆς καλὰ θύρετρα, καὶ ἀργαλέον στόμα λαύρης·
Καί χ' εἷς πάντας ἐρύκοι ἀνὴρ, ὅς τ' ἄλκιμος εἴη·
Ἀλλ' ἄγεθ', ὑμῖν τεύχε' ἐνείκω θωρηχθῆναι
Ἐκ θαλάμου· ἔνδον γὰρ, οἴομαι, οὐδέ πῃ ἄλλῃ 140
Τεύχεα κατθέσθην Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός.
Ὣς εἰπὼν, ἀνέβαινε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν
Ἐς θαλάμους Ὀδυσῆος, ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο.
Ἔνθεν δώδεκα μὲν σάκε' ἔξελε, τόσσα δὲ δοῦρα
Καὶ τόσσας κυνέας χαλκήρεας ἱπποδασείας· 145
Βῆ δ' ἴμεναι, μάλα δ' ὦκα φέρων μνηστῆρσιν ἔδωκεν.
Καὶ τότ' Ὀδυσσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
Ὡς περιβαλλομένους ἴδε τεύχεα χερσί τε δοῦρα
Μακρὰ τινάσσοντας· μέγα δ' αὐτῷ φαίνετο ἔργον.
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 150
Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
Νῶϊν ἐποτρύνει πόλεμον κακὸν, ἠὲ Μελανθεύς.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Ὦ πάτερ, αὐτὸς ἐγὼ τόδε γ' ἤμβροτον, οὐδέ τις ἄλλος
Αἴτιος, ὃς θαλάμοιο θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν 155
Κάλλιπον ἀγκλίνας· τῶν δὲ σκοπὸς ἦεν ἀμείνων.
Ἀλλ' ἴθι, δῖ' Εὔμαιε, θύρην ἐπίθες θαλάμοιο,
Καὶ φράσαι εἴ τις ἄρ' ἐστὶ γυναικῶν ἢ τάδε ῥέζει,
Ἢ υἱὸς Δολίοιο Μελανθεὺς, τόν περ ὀΐω.
Ὣς οἳ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον. 160
Βῆ δ' αὖτις θάλαμόνδε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
Οἴσων τεύχεα καλά· νόησε δὲ δῖος ὑφορβός,
Αἶψα δ' Ὀδυσσῆα προσεφώνεεν, ἐγγὺς ἐόντα·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Κεῖνος δ' αὖτ' ἀΐδηλος ἀνὴρ, ὃν ὀϊόμεθ' αὐτοὶ, 165
Ἔρχεται ἐς θάλαμον. σὺ δέ μοι νημερτὲς ἐνίσπες,
Ἢ μιν ἀποκτείνω, αἴ κε κρείσσων γε γένωμαι,
Ἠέ σοι ἐνθάδ' ἄγω, ἵν' ὑπερβασίας ἀποτίσῃ
Πολλὰς, ὅσσας οὗτος ἐμήσατο σῷ ἐνὶ οἴκῳ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 170

---

156 157 Ἄγχι γὰρ αἰνῶς Αὐλῆς καλὰ θύρετρα], αἰνῶς (σφόδρα, πάνυ) γὰρ ἄγχι (ζενῶς) εἰσὶ (δεδομημένα) τὰ τῆς αὐλῆς θύρετρα.—Ἀργαλέον], στενόχωρον, (ἐπμ.) ἐπικίνδυνον.—στόμα], ἡ ἔξοδος πρὸς τὴν αὐλήν. 158 Καί χ'] Καί κεν. 162 Ἀνέβαινε], διὰ τῆς ὀρσοθύρης. 163 Ῥῶγας], διόδους, ὑπερῶα, μακρυνάρια, (ὅθεν τὸ τῶν Γραικορωμ. ῥούγας).

164 Δώδεκα σάκε'], ἐννοεῖται ὅτι οὐχ ἅπαξ, διότι ᾗ κατωτέρω (στίχ. 160) λέγει: Βῆ δ' αὖτις: καὶ ἐν στίχ. 183, 184: «Τῇ ἑτέρῃ μὲν τρυφάλειαν, τῇ δ' ἑτέρῃ σάκος α, ὅπερ μὴ συνιδὼν ὁ Ἀριστάρχος ὠθέλισε τοὺς στίχους τούτους. 165 Ἤμβροτον], ἐσφάλην, ἔπταισα.

166 Κάλλιπον ἀγκλίνας], κατέλιπον ἀνακλίνας, ἀνοίξας αὐτὴν ἀφῆκα οὕτως.— Τῶν δὲ σκοπὸς], αὐτῶν (τῶν μνηστήρων) ὁ κατάσκοπος. 167 Ἐπίθει], κλεῖσε. 168 Ἀΐδηλος], ὀλέθριος. 169 Ἐνίσπες], εἰπέ.

Αὔλιν ἐσιέμεναι, στυγερὸς δ' ὑπεδέξατο κοῖτος· 470
Ὣς αἵ γ' ἑξείης κεφαλὰς ἔχον, ἀμφὶ δὲ πάσαις
Δειρῇσι βρόχοι ἦσαν, ὅπως οἴκτιστα θάνοιεν.
Ἥσπαιρον δὲ πόδεσσι μίνυνθά περ, οὔ τι μάλα δήν.
Ἐκ δὲ Μελάνθιον ἦγον ἀνὰ πρόθυρόν τε καὶ αὐλήν·
Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν ῥῖνάς τε καὶ οὔατα νηλέϊ χαλκῷ 475
Τάμνον, μηδεά τ' ἐξέρυσαν, κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι,
Χεῖράς τ' ἠδὲ πόδας κόπτον κεκοτηότι θυμῷ.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀπονιψάμενοι χεῖράς τε πόδας τε
Εἰς Ὀδυσῆα δόμονδε κίον, τετέλεστο δὲ ἔργον·
Αὐτὰρ ὅ γε προσέειπε φίλην τροφὸν Εὐρύκλειαν· 480
Οἶσε θέειον, γρηῦ, κακῶν ἄκος, οἶσε δέ μοι πῦρ,
Ὄφρα θειώσω μέγαρον. σὺ δὲ Πηνελόπειαν
Ἐλθεῖν ἐνθάδ' ἄνωχθι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν·
Πάσας δ' ὄτρυνον δμωὰς κατὰ δῶμα νέεσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια· 485
Ναὶ δὴ ταῦτά γε, τέκνον ἐμόν, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
Ἀλλ' ἄγε τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐνείκω,
Μηδ' οὕτω ῥάκεσιν πεπυκασμένος εὐρέας ὤμους
Ἕσταθ' ἐνὶ μεγάροισι· νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 490
Πῦρ νῦν μοι πρώτιστον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω.
Ὣς ἔφαθ'· οὐδ' ἀπίθησε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
Ἤνεικεν δ' ἄρα πῦρ καὶ θήϊον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Εὖ διεθείωσεν μέγαρον καὶ δῶμα καὶ αὐλήν.
Γρηῦς δ' αὖτ' ἐπέβη διὰ δώματα κάλ' Ὀδυσῆος, 495
Ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι·
Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.
Αἱ μὲν ἄρ' ἀμφεχέοντο καὶ ἠσπάζοντ' Ὀδυσῆα,
Καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους
Χεῖράς τ' αἰνύμεναι· τὸν δὲ γλυκὺς ἵμερος ἥρει 500
Κλαυθμοῦ καὶ στοναχῆς, γίγνωσε δ' ἄρα φρεσὶ πάσας.

---

470 Αὔλιν ἐσιέμεναι], εἰς ἔπαυλιν ἱέμεναι (ἰοῦσαι). 481 Θέειον], θεῖον ἄπυρον.
494 Μέγαρον καὶ δῶμα], μέγαρον τὸ ἐσωτέρω (ἡ γυναικωνῖτις) καὶ δῶμα τὸ ἐξωτέρω.
497 Δάος], φῶς δᾴδων, ὅθεν φαίνεται ὅτι εἶχεν ἤδη νυκτώσης. 499 500 Κεφαλήν τε καὶ ὤμους Χεῖράς τε], κατὰ τὴν ἡλικίαν ἢ τὴν ἀρχαιότητά των ἑκάστης. 500 Γίγνωσκε φρεσί], ἀνεγνώριζεν ἐν ἑαυτῷ (ἀναμιμνησκόμενος).

Μέντορ, ἄμυνον ἀρὴν, μνῆσαι δ' ἑτάροιο φίλοιο,
Ὅς σ' ἀγαθὰ ῥέζεσκον· ὁμηλικίη δέ μοί ἐσσι.
Ὣς φάτ', ὀϊόμενος λαοσσόον ἔμμεν Ἀθήνην. 210
Μνηστῆρες δ' ἑτέρωθεν ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν·
Πρῶτος τήν γ' ἐνένιπε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος·
Μέντορ, μή σ' ἐπέεσσι παραιπεπίθῃσιν Ὀδυσσεὺς
Μνηστήρεσσι μάχεσθαι, ἀμυνέμεναι δέ οἱ αὐτῷ.
Ὧδε γὰρ ἡμέτερόν γε νόον τελέεσθαι ὀΐω· 215
Ὁπτότε κεν τούτους κτέωμεν, πατέρ' ἠδὲ καὶ υἱόν,
Ἐν δὲ σὺ τοῖσιν ἔπειτα πεφήσεαι, οἷα μενοινᾷς
Ἔρδειν ἐν μεγάροις· σῷ δ' αὐτοῦ κράατι τίσεις.
Αὐτὰρ ἐπὴν ὑμέων γε βίας ἀφελώμεθα χαλκῷ,
Κτήμαθ', ὁπόσσα τοι ἔατι, τά τ' ἔνδοθι καὶ τὰ θύρηφιν, 220
Τοῖσιν Ὀδυσσῆος μεταμίξομεν· οὐδέ τοι υἷας
Ζώειν ἐν μεγάροισιν ἐάσομεν, οὐδὲ θύγατρας,
Οὐδ' ἄλοχον κεδνὴν Ἰθάκης κατὰ ἄστυ πολεύειν.
Ὣς φάτ', Ἀθηναίη δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
Νείκεσσεν δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν· 225
Οὐκέτι σοί γ', Ὀδυσεῦ, μένος ἔμπεδον, οὐδέ τις ἀλκὴ,
Οἵη ὅτ' ἀμφ' Ἑλένῃ λευκωλένῳ εὐπατερείῃ
Εἰνάετες Τρώεσσιν ἐμάρναο νωλεμὲς αἰεὶ,
Πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπεφνες ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
Σῇ δ' ἦλω βουλῇ Πριάμου πόλις εὐρυάγυια. 230
Πῶς δὴ νῦν, ὅτε σόν τε δόμον καὶ κτήμαθ' ἱκάνεις,
Ἄντα μνηστήρων ὀλοφύρεαι ἄλκιμος εἶναι;
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο, πέπον, παρ' ἔμ' ἵστασο καὶ ἴδε ἔργον,
Ὄφρ' εἰδῇς οἷός τοι ἐν ἀνδράσι δυσμενέεσσιν
Μέντωρ Ἀλκιμίδης εὐεργεσίας ἀποτίνειν. 235
Ἦ ῥα, καὶ οὔ πω πάγχυ δίδου ἑτεραλκέα νίκην,
Ἀλλ' ἔτ' ἄρα σθένεός τε καὶ ἀλκῆς πειρήτιζεν
Ἠμὲν Ὀδυσσῆος ἠδ' υἱοῦ κυδαλίμοιο.
Αὐτὴ δ' αἰθαλόεντος ἀνὰ μεγάροιο μέλαθρον
Ἕζετ' ἀναΐξασα, χελιδόνι εἰκέλη ἄντην. 240
Μνηστῆρας δ' ὤτρυνε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος
Εὐρύνομός τε καὶ Ἀμφιμέδων Δημοπτόλεμός τε
Πείσανδρός τε Πολυκτορίδης Πόλυβός τε δαΐφρων·
Οἱ γὰρ μνηστήρων ἀρετῇ ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι,

---

208 Ἄμυνον ἀρὴν], ἀπάμυνον ὑμῖν τὸ δεινὸν (τὴν ἀρὰν), βοήθησον. 209 Ὁμηλικίη δέ μοί ἐσσι], εἶσε ὁμήλιξ μου, τὸ ἀφῃρημ. ἀντὶ τοῦ συγκεκρ. 210 Ὀϊόμενος], νομίζων, ὑποπτεύων. 215 Παραιπεπίθῃσιν], παραπείσῃ. 216 Κτέωμεν], κτάνωμεν, κατὰ τὸ Φθέωμεν, Ἀφέωμεν κτλ. 217 Πεφήσεαι], φονευθήσῃ, (πεφνεῖν). 218 Σῷ αὐτοῦ], καινοπρεπῶς, ἀντὶ Σοῦ αὐτοῦ. 232 Ὀλοφύρεαι ἄλκιμος εἶναι], ἀποδειλιᾷς (ὥστε) εἶναι. 239 Αἰθαλόεντος], καπνισμένου, ἑπομένως ἀρχαίου. Τῆς αὐτῆς αἰτίας ἔχεται ἐτυμολογικῶς καὶ τὸ Μέλαθρον, κυρίως ἐνταῦθα ἡ ὀροφὴ, ἄλλεχοῦ δὲ συνεκδοχικῶς ὅλος ὁ οἶκος.

Εἰσὶ δύω· τὴν μέν κεν ἐπαινήσειε νοήσας·
Ἡ δ' ἐπιμωμητή· διὰ δ' ἄνδιχα θυμὸν ἔχουσιν.
Ἡ μὲν γὰρ πόλεμόν τε κακὸν καὶ δῆριν ὀφέλλει,
Σχετλίη· οὔ τις τήν γε φιλεῖ βροτός, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης 15
Ἀθανάτων βουλῇσιν ἔριν τιμῶσι βαρεῖαν·
Τὴν δ' ἑτέρην προτέρην μὲν ἐγείνατο Νὺξ ἐρεβεννή,
Θῆκε δέ μιν Κρονίδης ὑψίζυγος αἰθέρι νέων
Γαίης ἐν ῥίζῃσι καὶ ἀνδράσι, πολλὸν ἀμείνω·
Ἥ τε καὶ ἀπάλαμόν περ ὅμως ἐπὶ ἔργον ἐγείρει. 20
Εἰς ἕτερον γὰρ τίς τε ἰδὼν ἔργοιο χατίζων
Πλούσιον, ὃς σπεύδει μὲν ἀρόμεναι ἠδὲ φυτεύειν,
Οἶκόν τ' εὖ θέσθαι· ζηλοῖ δέ τε γείτονα γείτων,
Εἰς ἄφενον σπεύδοντ'· ἀγαθὴ δ' ἔρις ἥδε βροτοῖσι.
Καὶ κεραμεῖ κεραμεὺς κοτέει, καὶ τέκτονι τέκτων, 25
Καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονέει, καὶ ἀοιδὸς ἀοιδῷ.
Ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα τεῷ ἐνικάτθεο θυμῷ·
Μηδέ σ' ἔρις κακόχαρτος ἀπ' ἔργου θυμὸν ἐρύκοι
Νείκε' ὀπιπτεύοντ', ἀγορῆς ἐπακουὰν ἐόντα.
Ὥρη γὰρ τ' ὀλίγη πέλεται νεικέων τ' ἀγορέων τε, 30
Ὅ τινι μὴ βίος ἔνδον ἐπηετανὸς κατάκειται
Ὡραῖος, τὸν γαῖα φέρει, Δημήτερος ἀκτήν,
Τοῦ κε κορεσσάμενος νείκεα καὶ δῆριν ὀφέλλοις
Κτήμασ' ἐπ' ἀλλοτρίοις. σοὶ δ' οὐκ ἔτι δεύτερον ἔσται
Ὧδ' ἔρδειν· ἀλλ' αὖθι διακρινώμεθα νεῖκος 35
Ἰθείῃσι δίκαις, αἳ τ' ἐκ Διός εἰσιν ἄρισται.
Ἤδη μὲν γὰρ κλῆρον ἐδασσάμεθ'· ἀλλὰ τὰ πολλὰ
Ἁρπάζων ἐφόρεις, μέγα κυδαίνων βασιλῆας
Δωροφάγους, οἳ τήν δε δίκην ἐθέλουσι δικάσσαι,

νον, μονοειδές. 42 Τὴν μέν], τὴν μίαν.—νοήσας], ὁ νοήσας ἐπαινέσειεν ἄν. 45 Ἔχουσιν], διέχουσι θυμὸν ἄνδιχα, δίχα. 46 Ὀφέλλει], διεγείροι. 47 Προτέρην] δηλ. πρὸ τῆς ἄλλης. 48 Ὑψίζυγος], ὑψίθρονος. Ζυγὸς κυρίως ἡ κωπηλατικὴ ἕδρα. 49 Ἐν ῥίζ. καὶ ἀνδράσι], εἰς τὰς ῥίζας τῆς γῆς, ἐννοεῖ τὴν φυσικὴν ἔριν τῶν στοιχείων, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν ἁρμονίαν τῆς φύσεως. Μεταξὺ δὲ τῶν ἀνδρῶν τὴν ἠθικὴν φιλοτιμίαν καὶ ζηλοτυπίαν.—ἀμείνω], καλλιωτέραν λέγει αὐτὴν τῆς ἄλλης, διότι ἐκείνη γεννᾷ πολέμους, αὐτὴ δι μόνον ζηλείαν καὶ ἅμιλλαν. 50 Ἀπάλαμον], ἄκακον, ἥμερον. 51 Εἰς ἕτ.] ἕτερον πλούσιον ἄνδρα.—χατίζων], στερούμενος. 52 Ὅς], αὐτὸς ὁ ἴδιος, ὁ ἰδών. 53 Ἄφενον], πλοῦτον. 57 Ἐνικάτθεο] ἐγκατάθου. 58 Κακόχαρτος] τοῖς κακοῖς ἐπιχαίρουσα. 59 Ὀπιπτεύοντ'], εἰς νεῖκη προσέχοντα. 60 Πέλεται], ὑπάρχει. 61 Βίος], προμήθεια διὰ τὸ βίον, πλοῦτος, τὸ κοινῶς βίος. — ἐπηετανὸς] ἐπαρκὴς δι' ὅλον τὸ ἔτος. 62 Ὡραῖος] ἔγκαιρος, ἀπὸ ἑκάστην ὥραν τοῦ ἔτους προμηθευόμενος. — ἀκτήν] σῖτον ἀλεσμένον (ἐκ τοῦ ἄγνυμι, ἀκτή). 63 Ὀφέλλεις] ἠμπορεῖς νὰ διεγείρῃς. 64 Δεύτ. ἔσται] Δεύτερον εἶναι σημαίνει τὸ μὴ εἶναι τῆς πρώτης ἀνάγκης, ἑπομένως τὸ παρορᾶσθαι, ἐπιτρέπεσθαι. Σοὶ δ' οὐκ ἐπιτρέπεται πράττειν οὕτω, ἤγ. ὀφέλλειν δῆριν, κτλ. 65 Αὖθι], ἐκ νέου, ἀναφέρεται εἰς τὸ κατωτέρω ἤδη γάρ. — νεῖκος] ἐννοεῖ τὴν μεταξύ των διαφοράν. 67 Κλῆρον]. τὴν πατριὴν κληρονομίαν. 68 Ἐφόρεις], ἔφερες.—Κυδαίνων], κολακεύων ἢ καὶ δωροδοκῶν.—Βασιλῆας], ἀντὶ ἄρχοντας, δικαστάς. Οὕτω Ὅμ. Ὀδυσ. Θ, 40, ὀνομάζει πολλοὺς βασιλεῖς τῶν Φαιάκων. 69 Δικάσσαι], τὸ Ἐθέλουσιν ἔχει ἐδῶ μᾶλλον

Μέντορ, ἄμυνον ἀρὴν, μνῆσαι δ' ἑτάροιο φίλοιο,
Ὅς σ' ἀγαθὰ ῥέζεσκον· ὁμηλικίη δέ μοί ἐσσι.
Ὣς φάτ', ὀϊόμενος λαοσσόον ἔμμεν Ἀθήνην. 210
Μνηστῆρες δ' ἑτέρωθεν ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν·
Πρῶτος τήν γ' ἐνέπε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος·
Μέντορ, μή σ' ἐπέεσσι παραιπεπίθησιν Ὀδυσσεὺς
Μνηστήρεσσι μάχεσθαι, ἀμυνέμεναι δέ οἱ αὐτῷ.
Ὧδε γὰρ ἡμέτερόν γε νόον τελέεσθαι ὀΐω· 215
Ὀππότε κεν τούτους κτέωμεν, πατέρ' ἠδὲ καὶ υἱόν,
Ἐν δὲ σὺ τοῖσιν ἔπειτα περήσεαι, οἷα μενοινᾷς
Ἔρδειν ἐν μεγάροις· σίν δ' αὐτοῦ κράατι τίσεις.
Αὐτὰρ ἐπὴν ὑμέων γε βίας ἀφελώμεθα χαλκῷ,
Κτήματ', ὁπόσα τοι ἔατι, τά τ' ἔνδοθι καὶ τὰ δόμῳφιν, 220
Τοῖσιν Ὀδυσσῆος μεταμίξομεν· οὐδέ τοι υἷας
Ζώειν ἐν μεγάροισιν ἐάσομεν, οὐδὲ θύγατρας,
Οὐδ' ἄλοχον κεδνὴν Ἰθάκης κατὰ ἄστυ πολεύειν.
Ὣς φάτ', Ἀθηναίη δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
Νείκεσσεν δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν· 225
Οὐκέτι σοί γ', Ὀδυσεῦ, μένος ἔμπεδον, οὐδέ τις ἀλκὴ,
Οἵη ὅτ' ἀμφ' Ἑλένῃ λευκωλένῳ εὐπατερείῃ
Εἰνάετες Τρώεσσιν ἐμάρναο νωλεμὲς αἰεί,
Πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπεφνες ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
Σῇ δ' ἥλω βουλῇ Πριάμου πόλις εὐρυάγυια. 230
Πῶς δὴ νῦν, ὅτε σόν τε δόμον καὶ κτήματ' ἱκάνεις,
Ἄντα μνηστήρων ὀλοφύρεαι ἄλκιμος εἶναι;
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο, πέπον, παρ' ἔμ' ἵστασο καὶ ἴδε ἔργον,
Ὄφρ' εἰδῇς οἷός τοι ἐν ἀνδράσι δυσμενέεσσιν
Μέντωρ Ἀλκιμίδης εὐεργεσίας ἀποτίνειν.
Ἦ ῥα, καὶ οὔ πω πάγχυ δίδου ἑτεραλκέα νίκην,
Ἀλλ' ἔτ' ἄρα σθένεός τε καὶ ἀλκῆς πειρήτιζεν
Ἥμὲν Ὀδυσσῆος ἠδ' υἱοῦ κυδαλίμοιο.
Αὐτὴ δ' αἰθαλόεντος ἀνὰ μεγάροιο μέλαθρον
Ἕζετ' ἀναΐξασα, χελιδόνι εἰκέλη ἄντην.
Μνηστῆρας δ' ὤτρυνε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος
Εὐρύνομός τε καὶ Ἀμφιμέδων Δ[illegible]
Πείσανδρός τε Πολυκτορίδης [illegible]
Οἳ γὰρ μνηστήρων ἀρετῇ [illegible]

---

209 Ἄμυνον ἀρὴν], ἀπο[illegible] μοί ἐσσι], εἶσε ὁμηλίξ [illegible] πεκεῶν. 215 Παρα[illegible] Ἀφέωμεν κτλ. [illegible] Σοῦ αὐτοῦ. [illegible] καπνισμένον, [illegible] ἄρον, κυρίω[illegible]

Ἐν δὲ θέμεν κύνεόν τε νόον καὶ ἐπίκλοπον ἦθος
Ἑρμείην ἤνωγε διάκτορον Ἀργειφόντην.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἐπίθοντο Διῒ Κρονίωνι ἄνακτι.
Αὐτίκα δ' ἐκ γαίης πλάσσε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις
Παρθένῳ αἰδοίῃ ἴκελον, Κρονίδεω διὰ βουλάς·
Ζῶσε δὲ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ἀμφὶ δέ οἱ Χάριτές τε θεαὶ καὶ πότνια Πειθὼ
Ὅρμους χρυσείους ἔθεσαν χροΐ· ἀμφὶ δὲ τήν γε
Ὧραι καλλίκομοι στέφον ἄνθεσιν εἰαρινοῖσι.
Ἐν δ' ἄρα οἱ στήθεσσι διάκτορος Ἀργειφόντης
Ψεύδεά θ' αἱμυλίους τε λόγους καὶ ἐπίκλοπον ἦθος
Τεῦξε, Διὸς βουλῇσι βαρυκτύπου· ἐν δ' ἄρα φωνὴν
Θῆκε θεῶν κῆρυξ, ὀνόμηνε δὲ τήνδε γυναῖκα
Πανδώρην, ὅτι πάντες Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Δῶρον ἐδώρησαν, πῆμ' ἀνδράσιν ἀλφηστῇσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δόλον αἰπὺν ἀμήχανον ἐξετέλεσσεν,
Εἰς Ἐπιμηθέα πέμπε πατὴρ κλυτὸν Ἀργειφόντην
Δῶρον ἄγοντα θεῶν, ταχὺν ἄγγελον· οὐδ' Ἐπιμηθεὺς
Ἐφράσαθ' ὥς οἱ ἔειπε Προμηθεύς, μήποτε δῶρον
Δέξασθαι παρὰ Ζηνὸς Ὀλυμπίου, ἀλλ' ἀποπέμπειν
Ἐξοπίσω, μὴ ποῦ τι κακὸν θνητοῖσι γένοιτο.
Αὐτὰρ ὁ δεξάμενος, ὅτε δὴ κακὸν εἶχ', ἐνόησε,
Πρὶν μὲν γὰρ ζώεσκον ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων
Νόσφιν ἄτερθε κακῶν καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνοιο
Νούσων τ' ἀργαλέων, αἵ τ' ἀνδράσι κῆρας ἔδωκαν·
Ἀλλὰ γυνὴ χείρεσσι πίθου μέγα πῶμ' ἀφελοῦσα
Ἐσκέδασ', ἀνθρώποισι δ' ἐμήσατο κήδεα λυγρά.
Μούνη δ' αὐτόθι Ἐλπὶς ἐν ἀρρήκτοισι δόμοισιν
Ἔνδον ἔμεινε πίθου ὑπὸ χείλεσιν, οὐδὲ θύραζε

νὴν, καὶ τοιαύτην ὥστε νὰ προξενῇ μερίμνας εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Εἰς ἀρχαιοτέρας δὲ ἐκδόσεις φέρεται γυιοκόρους, οἷον φιλοκόσμους φροντίδας.

67 Κύνεον] ἀναιδῆ. 68 Ἑρμείαν] ὁ Ἑρμέας καὶ Ἑρμῆς.—Ἀργειφόντην] ὡς φονεύσαντα τὸν Ἄργον, τὸν ὁποῖον ἡ Ἥρα εἶχεν ἐπιστήσει φύλακα τῆς Ἰοῦς. 70 Ἀμφιγυήεις] ὁ Ἥφαιστος ὡς χωλὸς ἀμφοτέρους τοὺς πόδας. 74 Ἴκελον], ὁμοίωμα. 76 Διάκτορος] ὑπηρέτης τῶν θεῶν ὁ Ἑρμῆς. 79 Ὀνόμηνε] ὠνόμασε· ἐκ τοῦ ὀνομαίνω, Δωρ. καὶ Αἰολ.

84 Ἀλφηστῇσιν], νοήμοσιν, ἐφευρετικοῖς, γενικῶν ἐπίθετον τῶν ἀνδρῶν. 86 Ἀμήχανον], βαθὺν καὶ ὃν δὲν δύνασαί τις νὰ διαφύγῃ. 88 Ἐπιμηθέα], Ἐπιμηθεὺς, ἀδελφὸς τοῦ Προμηθέως, ἔχων τὸ ἐλάττωμα νὰ πράττῃ πρὶν ἢ σκεφθῇ. 89 Δῶρον], τὴν Πανδώραν.—Ἄγγελον], τὸν Ἑρμῆν. 90 Ἐφράσαθ'], ἐστοχάσθη. 92 Κακὸν εἶχ'], ἀφ' οὗ ἔλαβε τὸ κακόν. 90 Ἄτερθε], πλεονασμός· μακρὰν ἀπό. 94 Κῆρας], θανάτους μοῖραν. εἰς ἄλλας ἐκδόσεις γῆρας. 99 Γυνὴ], ἡ Πανδώρα· οἱ θεοὶ ἔδοσαν εἰς αὐτὴν πίθον περιέχοντα ὅλα τὰ ἐπίγεια κακὰ, τὰ ὁποῖα, ἅμα ἐκείνη ἀπεκαμάκωσε τὸν πίθον, ἐξεχύθησαν εἰς τὴν γῆν.

95 Ἐσκέδασ'], τὰ διεσκόρπισεν ἐπὶ τῆς γῆς.—ἐμήσατο], ἐπέθηκε. 98 Ἀρρ. δόμοισιν], εἰς τὸν μὴ διαῤῥαγέντα μυχόν. Λέγει δὲ εἰς τοὺς δόμους, ὡς ἤθελεν εἰπεῖν περὶ παρθένου, ἥτις ὅταν ὅλοι ἐξέρχωνται τοῦ οἴκου, μένει εἰς τὸν θάλαμόν της. 99 Θύραζε], δηλ. ἀπὸ τὰ χείλη τοῦ πίθου.

Αμφιμέδοντά δὲ Τηλέμαχος, Πόλυβον δὲ συβώτης·
Κτήσιππον δ' ἄρ' ἔπειτα βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ 285
Βεβλήκει πρὸς στῆθος, ἐπευχόμενος δὲ προσηύδα·
Ὦ Πολυθερσείδη φιλοκέρτομε, μήποτε πάμπαν
Εἴκων ἀφραδίῃς μέγα εἰπεῖν, ἀλλὰ θεοῖσιν
Μῦθον ἐπιτρέψαι· ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.
Τοῦτό τοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήϊον, ὅν ποτ' ἔδωκας 290
Ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ, δόμον κατ' ἀλητεύοντι.
Ἦ ῥα βοῶν ἑλίκων ἐπιβουκόλος· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Οὖτα Δαμαστορίδην αὐτοσχεδὸν ἔγχεϊ μακρῷ.
Τηλέμαχος δ' Εὐηνορίδην Λειώκριτον οὖτα
Δουρὶ μέσον κενεῶνα, διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν· 295
Ἤριπε δὲ πρηνής, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.
Δὴ τότ' Ἀθηναίη φθισίμβροτον αἰγίδ' ἀνέσχεν
Ὑψόθεν ἐξ ὀροφῆς· τῶν δὲ φρένες ἐπτοίηθεν.
Οἱ δ' ἐφέβοντο κατὰ μέγαρον βόες ὡς ἀγελαιαι,
Τὰς μέν τ' αἰόλος οἶστρος ἐφορμηθεὶς ἐδόνησεν 300
Ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται.
Οἱ δ' ὥς τ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι,
Ἐξ ὀρέων ἐλθόντες ἐπ' ὀρνίθεσσι θόρωσιν·
Ταὶ μέν τ' ἐν πεδίῳ νέφεα πτώσσουσαι ἵενται,
Οἱ δέ τε τὰς ὀλέκουσιν ἐπάλμενοι, οὐδέ τις ἀλκὴ 305
Γίγνεται οὐδὲ φυγή· χαίρουσι δέ τ' ἀνέρες ἄγρῃ·
Ὣς ἄρα τοι μνηστῆρας ἐπεσσύμενοι κατὰ δῶμα
Τύπτον ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικὴς
Κράτων τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.
Λειώδης δ' Ὀδυσῆος ἐπεσσύμενος λάβε γούνων, 310
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Γουνοῦμαί σ', Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο καὶ μ' ἐλέησον.
Οὐ γάρ πώ τινά φημι γυναικῶν ἐν μεγάροισιν
Εἰπεῖν οὐδέ τι ῥέξαι ἀτάσθαλον· ἀλλὰ καὶ ἄλλους
Παύεσκον μνηστῆρας, ὅ τις τοιαῦτά γε ῥέζοι. 315
Ἀλλά μοι οὐ πείθοντο κακῶν ἄπο χεῖρας ἔχεσθαι·
Τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
Αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ τοῖσι θυοσκόος, οὐδὲν ἐοργώς,
Κείσομαι· ὡς οὐκ ἔστι χάρις μετόπισθ' εὐεργέων.

---

287 288 Μή.. μέγα εἰπεῖν], ὅρα, πρόσεχε. 289 Μῦθον ἐπιτρέψαι], τὴν τῶν λόγων ἐκτέλεσιν ἀναθεῖναι. 290 Ἀντὶ ποδὸς], τοῦ βοείου, διὰ τοῦ ὁποίου τὸν εἶχε κτυπήσῃ, ἴδε Υ, 299 κ. ε. 298] Ἐν ἄλλοις γράφεται Φρένας ἐπτοίησεν. 301] Ἐν καιρῷ τοῦ ἔαρος, ὅτε γίνονται (ἀρχίζουν δηλ. νὰ γίνωνται) μεγάλαι αἱ ἡμέραι. 302 Οἱ δ'], οἱ περὶ τὸν Ὀδυσσ. 303 Νέφεα], εἶδος κυνηγετικῶν δικτύων, ἄλλως Νεφέλαι (κατὰ τὸ « Μὰ νεφέλας, μὰ δίκτυα », Ἀρχφν. Ὄρν. 195). 308 Ἐπιστροφάδην], στρεφόμεναι δεξιὰ καὶ ἀριστερά. 309 Κράτων], τῶν κεφαλῶν, Κρᾶς. 313 Θυοσκόος], μάντις, ἱεροθύτης. —οὐδὲν ἐοργώς], οὐδὲν (δεινὸν) ἐργασάμενος.

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 320
Εἰ μὲν δὴ μετὰ τοῖσι θυοσκόος εὔχεαι εἶναι,
Πολλάκι που μέλλεις ἀρήμεναι ἐν μεγάροισιν
Τηλοῦ ἐμοὶ νόστοιο τέλος γλυκεροῖο γενέσθαι,
Σοὶ δ' ἄλοχόν τε φίλην σπέσθαι καὶ τέκνα τεκέσθαι.
Τῷ οὐκ ἂν θάνατόν γε δυσηλεγέα προφύγοισθα. 325
Ὣς ἄρα φωνήσας, ξίφος εἵλετο χειρὶ παχείῃ
Κείμενον, ὅ ῥ' Ἀγέλαος ἀποπροέηκε χαμᾶζε,
Κτεινόμενος· τῷ τόν γε κατ' αὐχένα μέσσον ἔλασσεν.
Φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.
Τερπιάδης δέ τ' ἀοιδὸς ἀλύσκανε κῆρα μέλαιναν, 330
Φήμιος, ὅς ῥ' ἤειδε μετὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ.
Ἕστη δ' ἐν χείρεσσιν ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
Ἄγχι παρ' ὀρσοθύρην· δίχα δὲ φρεσὶ μερμήριζεν,
Ἢ ἑκὸς μεγάροιο Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμόν
Ἑρκείου ἵζοιτο τετυγμένον, ἔνθ' ἄρα πολλὰ 335
Λαέρτης Ὀδυσεύς τε βοῶν ἐπὶ μηρί' ἔκηα·,
Ἢ γούνων λίσσοιτο προσαΐξας Ὀδυσῆα.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι
Γούνων ἅψασθαι Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Ἤτοι ὁ φόρμιγγα γλαφυρὴν κατέθηκε χαμᾶζε 340
Μεσσηγὺς κρητῆρος ἰδὲ θρόνου ἀργυροήλου,
Αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσαΐξας, λάβε γούνων,
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Γουνοῦμαί σ', Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο καὶ μ' ἐλέησον.
Αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, εἴ κεν ἀοιδὸν 348
Πέφνῃς, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀείδω.
Αὐτοδίδακτος δ' εἰμί, θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἴμας
Παντοίας ἐνέφυσεν· ἔοικα δέ τοι παραείδειν
Ὥς τε θεῷ· τῷ μή με λιλαίεο δειροτομῆσαι.
Καί κεν Τηλέμαχος τάδε γ' εἴποι, σὸς φίλος υἱός, 350
Ὡς ἐγὼ οὔτι ἑκὼν ἐς σὸν δόμον, οὐδὲ κατίζων,
Πωλεύμην μνηστῆσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῖτας·
Ἀλλὰ πολὺ πλέονες καὶ κρείσσονες ἦγον ἀνάγκῃ.
Ὣς φάτο· τοῦ δ' ἤκουσ' ἱερὴ ἷς Τηλεμάχοιο,
Αἶψα δ' ἑὸν πατέρα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα· 355
Ἴσχεο, μηδέ τι τοῦτον ἀναίτιον οὔταε χαλκῷ.
Καὶ κήρυκα Μέδοντα σαώσομεν, ὅς τέ μευ αἰεὶ

---

522 Μέλλεις ἀρήμεναι], θὰ ἠυχήθης (κατηράσθης). 524 Σπέσθαι], ἀόρ. τοῦ Ἕπομαι. ἀκολουθῆσαι, κατὰ τὸ Σχέσθαι κτλ. 555 Ἑρκείου], τοῦ ἐφόρου τῆς αὐλῆς (τοῦ ἕρκους). 557] Ἢ ἀΐξας πρὸς τὸν Ὀδυσσ. λίσσοιτο (αὐτὸν) γούνων (ἁπτόμενος). 546 Θεοῖσι], εἰς τὰς ἑορτὰς καὶ θυσίας τῶν Θ. 547 Αὐτοδίδακτος δ' εἰμί, θεὸς δέ μοι κτλ.], ἴδε Ὀδ. Ρ, 518, κ. ε. — οἴμας], ᾠδάς. 548 Ἔοικα δέ τοι παραείδειν], ἁρμόζω (μοι· πρέπει) παρὰ σοὶ ἄδειν. 552 Πωλεύμην], ἀνεστρεφόμην.

Οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ κηδέσκετο, παιδὸς ἐόντος,
Εἰ δὴ μή μιν ἔπεφνε Φιλοίτιος ἠὲ συβώτης,
Ἠὲ σοὶ ἀντεβόλησεν, ὁρινομένῳ κατὰ δῶμα. 360
Ὣς φάτο· τοῦ δ' ἤκουσε Μέδων, πεπνυμένα εἰδώς·
Πεπτηὼς γὰρ ἔκειτο ὑπὸ θρόνον, ἀμφὶ δὲ δέρμα
Ἕστο βοὸς νεόδαρτον, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
Αἶψα δ' ἀπὸ θρόνου ὦρτο, θοῶς δ' ἀπέδυνε βοείην·
Τηλέμαχον δ' ἄρ' ἔπειτα προσαΐξας, λάβε γούνων, 395
Καί μιν λισσόμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ὅδ' εἰμί, σὺ δ' ἴσχεο· εἰπὲ δὲ πατρὶ
Μή με περισθενέων δηλήσεται ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἀνδρῶν μνηστήρων κεχολωμένος, οἵ οἱ ἔκειρον
Κτήματ' ἐνὶ μεγάροις, σὲ δὲ νήπιοι οὐδὲν ἔτιον. 370
Τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Θάρσει, ἐπεὶ δή σ' οὗτος ἐρύσσατο καὶ ἐσάωσεν,
Ὄφρα γνῷς κατὰ θυμὸν, ἀτὰρ εἴπῃσθα καὶ ἄλλῳ,
Ὡς κακοεργίης εὐεργεσίη μέγ' ἀμείνων.
Ἀλλ' ἐξελθόντες μεγάρων, ἕζεσθε θύραζε 375
Ἐκ φόνου εἰς αὐλὴν, σύ τε καὶ πολύφημος ἀοιδὸς,
Ὄφρ' ἂν ἐγὼ κατὰ δῶμα πονήσομαι ὅττεό με χρή.
Ὣς φάτο· τὼ δ' ἔξω βήτην μεγάροιο κιόντε,
Ἑζέσθην δ' ἄρα τώγε Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμὸν,
Πάντοσε παπταίνοντε, φόνον ποτιδεγμένω αἰεί. 380
Πάπτηνεν δ' Ὀδυσεὺς καθ' ἑὸν δόμον, εἴτις ἔτ' ἀνδρῶν
Ζωὸς ὑποκλοπέοιτο, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
Τοὺς δὲ ἴδεν μάλα πάντας ἐν αἵματι καὶ κονίῃσιν
Πεπτεῶτας πολλοὺς, ὥς τ' ἰχθύας, οὓς θ' ἁλιῆες
Κοῖλον ἐς αἰγιαλὸν πολιῆς ἔκτοσθε θαλάσσης 385
Δικτύῳ ἐξέρυσαν πολυωπῷ· οἱ δέ τε πάντες
Κύμαθ' ἁλὸς ποθέοντες ἐπὶ ψαμάθοισι κέχυνται·
Τῶν μέν τ' Ἠέλιος φαέθων ἐξείλετο θυμόν.
Ὣς τότ' ἄρα μνηστῆρες ἐπ' ἀλλήλοισι κέχυντο.
Δὴ τότε Τηλέμαχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 390
Τηλέμαχ', εἰ δ' ἄγε μοι κάλεσον τροφὸν Εὐρύκλειαν,
Ὄφρα ἔπος εἴπωμι, τό μοι καταθύμιόν ἐστιν.
Ὣς φάτο· Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί·
Κινήσας δὲ θύρην, προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν·
Δεῦρο δὴ ὄρσο, γρηῦ παλαιγενὲς, ἥ τε γυναικῶν 395

---

376 Ἐκ φόνου], ἐκ τοῦ αἵματος ἢ τοῦ αἱματωμένου δώματος. 377 Ὅττεό με χρὴ], ἐκεῖνο, οὕτινός μοι χρεία. 382 Ὑποκλοπέοιτο], ὑποκλέπτοιτο, ὑποκλέπτει (ὑποκρύπτει) ἑαυτόν. 383 384 Μάλα πάντας] Πολλοὺς πάντας, μάλα πολλοὺς, καθ' ὑπερβατόν. — κονίῃσιν], ἐκ τούτου συμπεραίνουσιν ὅτι δὲν ἦτον ἐστρωμένον τὸ ἔδαφος τοῦ ἀνδρῶνος, ὅθεν καὶ ῥαίνεται ὕδατι. 385 Κοῖλον], βαθύν. 391 Εἰδ' ἄγε], εἰ δὴ βούλει, ἄγε. 394 Κινήσας], κρούσας, σείσας, καθὼς τὸ ἐξέφρασεν Ἰλ. Ι, 583.

Γ'. ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΡΟΔΙΟΥ

ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΩΝ.

Ἀπολλώνιος, ὁ Ῥόδιος ἐπικληθείς, ἦν τὸ γένος Ἀλεξανδρεύς, σύγχρονος δὲ Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου. Ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ συνέταξε τὰ ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΑ, ποίημα εἰς τέσσαρα βιβλία περὶ τοῦ πλοῦ τῶν Ἀργοναυτῶν εἰς Κολχίδα, ἀλλὰ τὸ ποίημά του ἀπεδοκιμάσθη. Διὰ τοῦτο λυπηθεὶς ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς πατρίδος του καὶ κατῴκησεν εἰς Ῥόδον, ὅθεν ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν. Ἐνταῦθα δὲ πολλὰ διορθώσας εἰς τὰ Ἀργοναυτικά, εὐδοκίμησε μεγάλως ὡς εἷς τῶν ἐξόχων ποιητῶν τῆς ἐποχῆς του.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΧΑΛΜΥΣ ΙΑΣΟΝΟΣ.

Αὐτὰρ ὅ γ' ἀμφ' ὤμοισι θεᾶς Ἰτωνίδος ἔργον,
Δίπλακα πορφυρέην περονήσατο, τὴν οἱ ὄπασσε
Παλλὰς, ὅτε πρῶτον δρυόχους ἐπεβάλλετο νηὸς
Ἀργοῦς, καὶ κανόνεσσι δάε ζυγὰ μετρήσασθαι.
Ἦ μὲν ῥηΐτερόν κεν ἐς ἠέλιον ἀνιόντα 5
Ὅσσε βάλοις, ἢ κεῖνο μεταβλέψειας ἔρευθος.
Δὴ γάρ τοι μέσση μὲν ἐρευθήεσσα τέτυκτο,
Ἄκρα δὲ πορφυρέη πάντη πέλεν· ἐν δ' ἄρ' ἑκάστῳ
Τέρματι δαίδαλα πολλὰ διακριδὸν εὖ ἐτέταστο.
Ἐν μὲν ἔσαν Κύκλωπες ἐπ' ἀφθίτῳ ἠμενοι ἔργῳ, 10
Ζηνὶ κεραυνὸν ἄνακτι πονεύμενοι· ὃς τόσον ἤδη
Παμφαίνων ἐτέτυκτο, μιῇ δ' ἔτι δεύετο μοῦνον
Ἀκτῖνος, τὴν οἷγε σιδηρείῃς ἐλάασκον
Σφύρῃσι, μαλεροῖο πυρὸς ζείουσαν ἀϋτμῇ.
Ἐν δ' ἔσαν Ἀντιόπης Ἀσωπίδος υἱέε δοιώ, 15
Ἀμφίων καὶ Ζῆθος, ἀπύργωτος δ' ἔτι Θήβη
Κεῖτο πέλας, τῆς οἵ γε νέον βάλλοντο δομαίους

[1] Ὅ γ'], ὁ Ἰάσων.—Ἰτωνίδος], τῆς Ἀθηνᾶς· φέρει δὲ τὸ ἐπίθετον τοῦτο ἀπὸ τῆς Ἰτώνης, πόλεως τῆς Θεσσαλίας, ὅπου εἶχε ναόν. [2] Δίπλακα], διπλῆ ἡ ἱμάτιος χλαμύς. — — ὄπασσε], ἔδοσε. [3] Δρυόχους], τὰ πρῶτα ξύλα, τὸ σκαρί. [4] Ἀργοῦς], ἡ ναῦς ἐφ' ἧς ἐπέπλευσαν οἱ ἀπ' αὐτῆς ἐπικληθέντες Ἀργοναῦται.—δάε] ἐδίδαξεν ἡ Ἀθηνᾶ.—ζυγὰ], τὰς ἕδρας τῶν κωπηλατῶν. [5] Ῥηΐτερον], εὐκολωτέρως.... [6] Ὄσσε], τοὺς ὀφθαλμοὺς, δυΐκ. ἔνευ ἐνικοῦ, ἐκ τοῦ Ὄπτω.—ἔρευθος], τὸ ἐρυθρὸν τῆς χλαμύδος χρῶμα. [7] Μέσση μέν], ἀντὶ ἐν τῷ μέσῳ. — τέτυκτο], ὑπῆρχε, ἐκ τοῦ Τεύχω. [9] Δαίδαλα], ποικίλματα. — ἐτέταστο], ἦσαν εὐτρεπισμένα. Κάζω. [10] ἐν μὲν ἔσαν], ἐνῆσαν μέν. — ἐπ' ἀφθ. ἠμ. ἔργῳ], ἀσχολούμενοι εἰς (καθὼς καὶ κοινῶς λέγομεν· ἐκάθησαν εἰς τὴν δουλειάν).

[11] Τόσον] τόσον εἶχε κατασκευασθῆ, ὥστε μιᾶς μόνης ἐστερεῖτο ἀκτῖνος. [13] ἐλάασκον], ἐλαύνω. [14] Π. ζ. Ἀϋτμῇ], ζέουσαν (τὴν ἀκτῖνα) ἀτμῷ πυρός. [15] Ἀσωπίδες], Ἀντιόπη, θυγάτηρ τοῦ Ἀσωποῦ ἐγέννησεν ἐκ τοῦ Διὸς τοὺς δύο υἱούς. [17] Νέον] νεωστί.—δο-

Ὡς ἄρ' ἔφη· γρηῢς δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκει
Ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
Αὐτὰρ ὁ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην 435
Εἰς ἓ καλεσσάμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἄρχετε νῦν νέκυας φορέειν, καὶ ἄνωχθε γυναῖκας·
Αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
Ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι καθαίρειν.
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ πάντα δόμον κατακοσμήσησθε, 440
Δμωὰς ἐξαγαγόντες ἐϋσταθέος μεγάροιο,
Μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς,
Θεινέμεναι ξίφεσιν τανυήκεσιν, εἰς ὅ κε πασέων
Ψυχὰς ἐξαφέλησθε, καὶ ἐκλελάθοιντ' Ἀφροδίτης,
Τὴν ἄρ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ἔχον, μίσγοντό τε λάθρη. 445
Ὡς ἔφαθ'· αἳ δὲ γυναῖκες ἀολλέες ἦλθον ἅπασαι,
Αἴν' ὀλοφυρόμεναι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσαι.
Πρῶτα μὲν οὖν νέκυας φόρεον κατατεθνηῶτας,
Κὰδ δ' ἄρ' ὑπ' αἰθούσῃ τίθεσαν εὐερκέος αὐλῆς,
Ἀλλήλῃσιν ἐρείδουσαι· σήμαινε δ' Ὀδυσσεὺς, 450
Αὐτὸς ἐπισπέρχων· ταὶ δ' ἐκφόρεον καὶ ἀνάγκη.
Αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
Ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι κάθαιρον.
Αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
Λίστροισιν δάπεδον πύκα ποιητοῖο δόμοιο 455
Ξῦον· ταὶ δ' ἐφόρεον δμωαί, τίθεσαν δὲ θύραζε.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶν μέγαρον διεκοσμήσαντο,
Δμωὰς δ' ἐξαγαγόντες ἐϋσταθέος μεγάροιο,
Μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς,
Εἴλεον ἐν στείνει, ὅθεν οὔ πως ἦεν ἀλύξαι. 460
Τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν·
Μὴ μὲν δὴ καθαρῷ θανάτῳ ἀπὸ θυμὸν ἑλοίμην
Τάων, αἳ δὴ ἐμῇ κεφαλῇ κατ' ὀνείδεα χεῦαν
Μητέρι θ' ἡμετέρῃ, παρά τε μνηστῆρσιν ἴαυον.
Ὡς ἄρ ἔφη, καὶ πεῖσμα νεὸς κυανοπρώροιο 465
Κίονος ἐξάψας μεγάλης, περίβαλλε θόλοιο,
Ὑψόσ' ἐπεντανύσας, μή τις ποσὶν οὖδας ἵκοιτο.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἢ κίχλαι τανυσίπτεροι ἠὲ πέλειαι
Ἕρκει ἐνιπλήξωσι, τὸ θ' ἑστήκῃ ἐνὶ θάμνῳ,

---

437 Καὶ ἄνωχθε γυναῖκας], ἐννοεῖται φορέειν καὶ αὐτάς. 439 Θόλου], τοῦ κυκλοτεροῦς ταμείου, ὅπου ἀπετίθεντο τὰ σκεύη. 450 Ἀλλήλῃσιν ἐρείδουσαι], συναντιλαμβανόμεναι ἀλλήλαις, ἢ Ἐρίζουσαι (Ἁμιλλώμεναι) πρὸς ἀλλήλας. 460 Εἴλεον ἐν στείνει], συνέκλεισαν ἐν στενῷ τινι τόπῳ. 462 Καθαρῷ θανάτῳ], τῷ διὰ τοῦ ξίφους· οὕτω γὰρ ἐνομίζετο, ὡς καὶ μιαρὸς ὁ δι' ἀγχόνης. 466 Κίονος ἐξάψας κτλ.], ἐκδήσας μεγάλης τινὸς κίονος, περιέβαλε τὸν θόλον. 469 Ἕρκει], δικτύῳ.—ἐνιπλήξωσι], ἐμπέσωσιν ἢ ἐμπλοκῶσι, κοινῶς Ἐμπλέξωσι.

Αὔλιν ἐσιέμεναι, στυγερὸς δ' ὑπεδέξατο κοῖτος· 470
Ὡς αἵ γ' ἑξείης κεφαλὰς ἔχον, ἀμφὶ δὲ πάσαις
Δειρῇσι βρόχοι ἦσαν, ὅπως οἴκτιστα θάνοιεν.
Ἥσπαιρον δὲ πόδεσσι μίνυνθά περ, οὔ τι μάλα δήν.
Ἐκ δὲ Μελάνθιον ἦγον ἀνὰ πρόθυρόν τε καὶ αὐλήν·
Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν ῥῖνάς τε καὶ οὔατα νηλέϊ χαλκῷ 475
Τάμνον, μηδεά τ' ἐξέρυσαν, κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι,
Χεῖράς τ' ἠδὲ πόδας κόπτον κεκοτηότι θυμῷ.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀπονιψάμενοι χεῖράς τε πόδας τε
Εἰς Ὀδυσῆα δόμονδε κίον, τετέλεστο δὲ ἔργον·
Αὐτὰρ ὅ γε προσέειπε φίλην τροφὸν Εὐρύκλειαν· 480
Οἶσε θέειον, γρηῦ, κακῶν ἄκος, οἶσε δέ μοι πῦρ,
Ὄφρα θειώσω μέγαρον. σὺ δὲ Πηνελόπειαν
Ἐλθεῖν ἐνθάδ' ἄνωχθι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν·
Πάσας δ' ὄτρυνον δμωὰς κατὰ δῶμα νέεσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια· 485
Ναὶ δὴ ταῦτά γε, τέκνον ἐμόν, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
Ἀλλ' ἄγε τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐνείκω,
Μηδ' οὕτω ῥάκεσιν πεπυκασμένος εὐρέας ὤμους
Ἕσταθ' ἐνὶ μεγάροισι· νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 490
Πῦρ νῦν μοι πρώτιστον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω.
Ὡς ἔφαθ'· οὐδ' ἀπίθησε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
Ἤνεικεν δ' ἄρα πῦρ καὶ θήϊον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Εὖ διεθείωσεν μέγαρον καὶ δῶμα καὶ αὐλήν.
Γρηῦς δ' αὖτ' ἐπέβη διὰ δώματα κάλ' Ὀδυσῆος, 495
Ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι·
Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.
Αἱ μὲν ἄρ' ἀμφεχέοντο καὶ ἠσπάζοντ' Ὀδυσῆα,
Καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους
Χεῖράς τ' αἰνύμεναι· τὸν δὲ γλυκὺς ἵμερος ἥρει 500
Κλαυθμοῦ καὶ στοναχῆς, γίγνωσε δ' ἄρα φρεσὶ πάσας.

---

470 Αὔλιν ἐσιέμεναι], εἰς ἔπαυλιν ἰέμεναι (ἰοῦσαι). 481 Θέειον], θεῖον ἄπυρον.
494 Μέγαρον καὶ δῶμα], μέγαρον τὸ ἐσωτέρω (ἡ γυναικωνῖτις) καὶ δῶμα τὸ ἐξωτέρω.
497 Δάος], φῶς δᾴδων, ὅθεν φαίνεται ὅτι εἶχεν ἤδη νυκτώσῃ. 499 500 Κεφαλήν τε καὶ ὤμους Χεῖράς τε], κατὰ τὴν ἡλικίαν ᾗ τὴν ἀρχαιότητά των ἑκάστη. 500 Γίγνωσκε φρεσί], ἀνεγνωριζεν ἐν ἑαυτῷ (ἀναμιμνησκόμενος).

Β'. ΗΣΙΟΔΟΥ.

Ἡσίοδος, εἷς τῶν ἐπιφανεστάτων τῆς ἀρχαιότητος ποιητῶν, λέγεται ὑπὸ μέν τινων σύγχρονος, ὑπ' ἄλλων δὲ κατὰ ἕνα αἰῶνα μεταγενέστερος τοῦ Ὁμήρου. Πατρίς του δὲ λέγεται ἡ ἐν τῇ Αἰολίδι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας Κύμη· ἀλλὰ τραφεὶς ἐν Ἀσκρῃ τῆς Βοιωτίας, ἐπεκαλεῖτο Ἀσκραῖος. Κατὰ τοὺς βιογράφους του, ἐθανατώθη ἐν Λοκρίδι, καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα τὸ πτῶμά του εὑρεθὲν ἐτάφη ἐν Ὀρχομενῷ τῷ Βοιωτικῷ. Ἔγραψε δὲ ποιήματα δεκαοκτώ. Ἀλλ' ὑπὸ τὸ ὄνομά του διεσώθησαν μόνον τρία, ἡ ΘΕΟΓΟΝΙΑ, ἡ ΑΣΠΙΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ, καὶ ΤΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ, παραίνεσις οἰκονομικὴ περὶ τῶν ἀγροτικῶν ἐργασιῶν. Τοῦ Ἡσιόδου ἐπαινεῖτο ἰδίως ἡ γλαφυρότης τοῦ ὕφους καὶ τὸ ἐμμελὲς τῆς φράσεως.

ΕΚ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΗΜΕΡΩΝ

Η ΑΡΧΗ.

ΜΟΥΣΑΙ Πιερίηθεν ἀοιδῇσι κλείουσαι,
Δεῦτε δή, ἐννέπετε σφέτερον πατέρ' ὑμνείουσαι,
Ὅν τε διὰ βροτοὶ ἄνδρες, ὁμῶς ἄφατοί τε φατοί τε,
Ῥητοί τ' ἄῤῥητοί τε, Διὸς μεγάλοιο ἕκητι.
Ῥεῖα μὲν γὰρ βριάει, ῥεῖα δὲ βριάοντα χαλέπτει, 5
Ῥεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθει, καὶ ἄδηλον ἀέξει,
Ῥεῖα δέ τ' ἰθύνει σκολιὸν, καὶ ἀγήνορα κάρφει,
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ὃς ὑπέρτατα δώματα ναίει.
Κλῦθι ἰδὼν ἀΐων τε· δίκῃ δ' ἴθυνε θέμιστας
Τύνη· ἐγὼ δέ κε Πέρσῃ ἐτήτυμα μυθησαίμην. 10
Οὐκ ἄρα μοῦνον ἔην ἐρίδων γένος, ἀλλ' ἐπὶ γαῖαν

[1] Μοῦσαι] Κατὰ Παυσανίαν οἱ πρῶτοι δέκα στίχοι δὲν εἶναι τοῦ Ἡσιόδου, οὔτε εὑρίσκοντο εἰς τὸ ἀρχαιότατον χειρόγραφόν του, τὸ ἐπὶ μολυβδίνων πετάλων.—Πιερίηθεν] ἡ Πιερία ἦν ἐπαρχία τῆς Θεσσαλίας παρὰ τὸν Ὄλυμπον. Εἰς αὐτὴν ἐμυθολογεῖτο ὅτι κατῴκουν αἱ Μοῦσαι.—Κλείουσαι] ἀκούουσαι. [2] Ἐννέπετε ὑμνείουσαι] ἀντὶ Ὑμνήσατε· τὸ διπλοῦν ν διὰ τὸ μέτρον.—πατέρ'] τὸν Δία. Διότι ἀπὸ Διὸς ἄρχονται οἱ ἀρχαῖοι ποιηταί.

[3] Ὅν τε διὰ] δι' ὅν.— ἄφατοί τε φατοί τε] ἄδοξοι καὶ ἔνδοξοι· ὑπενν. εἰσί. [4] Ῥητοί τ' ἄῤῥητοί τε] περίφημοι καὶ μή.—ἕκητι] διὰ τοῦ Διός. [5] Ῥεῖα], εὐκόλως.—βριάει], ἐνδυναμοῖ.—χαλέπτει], ταπεινοῖ. [6] Ἀρίζηλον] τὸν περίβλεπτον.—μινύθει] ὀμικρύνει.

[7] Ἀγήνορα] τὸν ἀγέρωχον.— κάρφει], μαραίνει, καταβάλλει. [9] Κλῦθι] τοῦτο πρὸς τὸν Δία.— θέμιστας], δικαιοσύνῃ διεύθυνε τὰς δίκας. [10] Τύνη], Δωρικῶς ἀντὶ τοῦ Τύ, Σύ, ὡς καὶ Ἐγώνη ἀντὶ Ἐγώ, καὶ παρ' ἡμῖν: Ἐμένα, Ἐσένα, ἀντὶ Ἐμέ, Σέ.—Πέρσῃ] κατ' ἄλλους κλητικὴ, καὶ ὁ στίχος γράφεται: Ἐγὼ δέ κε, Πέρση, ἐτήτυμα, κτλ. κατ' ἄλλους δὲ ἀναφέρεται καὶ ὁ προλαβὼν στίχος ὄχι εἰς τὸν Δία, ἀλλ' εἰς τὸν Πέρσην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἡσιόδου, πρὸς ὃν διευθύνεται τὸ παρὸν πόνημα. Τῷ συμβουλεύει δὲ νὰ διευθύνῃ δικαίως τὰς δίκας, ἤτοι νὰ ἦναι δίκαιος περὶ τὰς διαφοράς του, ὡς ἐν ἀλλαχοῦ τοῦ αὐτοῦ ποιήματος τὸν παρακινεῖ, καὶ διότι, ὡς ἱστορεῖται, ὁ Πέρσης ἐφιλονείκει πρὸς τὸν Ἡσίοδον καὶ, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τῶν γραμματικῶν, δίκαις κατέτριβεν αὐτόν. Τοῦτο ἐξηγεῖ καὶ τὸ διατί προοιμιάζει διὰ τῶν ἑπομένων στίχων. [11] Ἔην], ἓν μό-

Εἰσὶ δύω· τὴν μέν κεν ἐπαινήσειε νοήσας·
Ἡ δ' ἐπιμωμητή· διὰ δ' ἄνδιχα θυμὸν ἔχουσιν.
Ἡ μὲν γὰρ πόλεμόν τε κακὸν καὶ δῆριν ὀφέλλει,
Σχετλίη· οὔ τις τήν γε φιλεῖ βροτός, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης 15
Ἀθανάτων βουλῇσιν ἔριν τιμῶσι βαρεῖαν·
Τὴν δ' ἑτέρην προτέρην μὲν ἐγείνατο Νὺξ ἐρεβεννή,
Θῆκε δέ μιν Κρονίδης ὑψίζυγος αἰθέρι νέων
Γαίης ἐν ῥίζῃσι καὶ ἀνδράσι, πολλὸν ἀμείνω·
Ἥ τε καὶ ἀπάλαμόν περ ὅμως ἐπὶ ἔργον ἐγείρει. 20
Εἰς ἕτερον γὰρ τίς τε ἰδὼν ἔργοιο χατίζων
Πλούσιον, ὃς σπεύδει μὲν ἀρόμεναι ἠδὲ φυτεύειν,
Οἶκόν τ' εὖ θέσθαι· ζηλοῖ δέ τε γείτονα γείτων,
Εἰς ἄφενον σπεύδοντ'· ἀγαθὴ δ' ἔρις ἥδε βροτοῖσι.
Καὶ κεραμεῖ κεραμεὺς κοτέει, καὶ τέκτονι τέκτων, 25
Καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονέει, καὶ ἀοιδὸς ἀοιδῷ.
Ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα τεῷ ἐνικάτθεο θυμῷ·
Μηδέ σ' ἔρις κακόχαρτος ἀπ' ἔργου θυμὸν ἐρύκοι
Νείκε' ὀπιπτεύοντ', ἀγορῆς ἐπακουὸν ἐόντα.
Ὥρη γὰρ τ' ὀλίγη πέλεται νεικέων τ' ἀγορέων τε, 30
Ὅ τινι μὴ βίος ἔνδον ἐπητανὸς κατάκειται
Ὡραῖος, τὸν γαῖα φέρει, Δημήτερος ἀκτήν,
Τοῦ κε κορεσσάμενος νείκεα καὶ δῆριν ὀφέλλοις
Κτήμασ' ἐπ' ἀλλοτρίοις. σοὶ δ' οὐκ ἔτι δεύτερον ἔσται
Ὧδ' ἔρδειν· ἀλλ' αὖθι διακρινώμεθα νεῖκος 35
Ἰθείῃσι δίκαις, αἳ τ' ἐκ Διός εἰσιν ἄρισται.
Ἤδη μὲν γὰρ κλῆρον ἐδασσάμεθ'· ἀλλὰ τὰ πολλὰ
Ἁρπάζων ἐφόρεις, μέγα κυδαίνων βασιλῆας
Δωροφάγους, οἳ τήνδε δίκην ἐθέλουσι δικάσσαι,

νον, μονοειδές. 12 Τὴν μέν], τὴν μίαν.—νοήσας], ὁ νοήσας ἐπαινέσειεν ἄν. 13 Ἔχουσιν], διέχουσι θυμὸν ἄνδιχα, δίχα. 14 Ὀφέλλει], διεγείροι. 17 Προτέρην] δηλ. πρὸ τῆς ἄλλης. 18 Ὑψίζυγος], ὑψίθρονος. Ζυγὸς κυρίως ἡ κωπηλατικὴ ἕδρα. 19 Ἐν ῥίζ. καὶ ἀνδράσι], εἰς τὰς ῥίζας τῆς γῆς, ἐννοεῖ τὴν φυσικὴν ἔριν τῶν στοιχείων, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν ἁρμονίαν τῆς φύσεως. Μεταξὺ δὲ τῶν ἀνδρῶν τὴν ἠθικὴν φιλοτιμίαν καὶ ζηλοτυπίαν.—ἀμείνω], καλλιωτέραν λέγει αὐτὴν τῆς ἄλλης, διότι ἐκείνη γεννᾷ πολέμους, αὐτὴ δὲ μόνον ζηλείαν καὶ ἔμιλλαν. 20 Ἀπάλαμον], ἄκακον, ἥμερον. 21 Εἰς ἕτ.] ἕτερον πλούσιον ἄνδρα.—χατίζων], στερούμενος. 22 Ὅς], αὐτὸς ὁ ἴδιος, ὁ ἰδών. 23 Ἄφενον], πλοῦτον. 27 Ἐνικάτθεο] ἐγκατάθου. 28 Κακόχαρτος] τοῖς κακοῖς ἐπιχαίρουσα. 29 Ὀπιπτεύοντ'], εἰς νεῖκη προσέχοντα. 30 Πέλεται], ὑπάρχει. 31 Βίος], προμήθεια διὰ τὸ βίον, πλοῦτος, τὸ κοινῶς βιός. — ἐπητανὸς] ἐπαρκὴς δι' ὅλον τὸ ἔτος. 32 Ὡραῖος] ἔγκαιρος, ἀπὸ ἑκάστην ὥραν τοῦ ἔτους προμηθευόμενος. — ἀκτήν] σῖτον ἀλεσμένον (ἐκ τοῦ ἄγνυμι, ἀκτή). 35 Ὀφέλλεις] ἠμπορεῖς νὰ διεγείρῃς. 36 Δεύτ. ἔσται] Δεύτερον εἶναι σημαίνει εὐ μὴ εἶναι τῆς πρώτης ἀνάγκης, ἑπομένως τὸ παρορᾶσθαι, ἐπιτρέπεσθαι. Σοὶ δ' οὐκ ἐπιτρέπεται πράττειν οὕτω, δηλ. ὀφέλλειν δῆριν, κτλ. 38 Δῦθι], ἐκ νέου, ἀναφέρεται εἰς τὸ κατωτέρω ἡ δὴ γάρ. — νεῖκος] ἐννοεῖ τὴν μεταξύ των διαφοράν. 37 Κλῆρον]. τὴν πατρικὴν κληρονομίαν. 38 Ἐφόρεις], ἔφερες.—Κυδαίνων], κολακεύων ἢ καὶ δωροδοκῶν.—Βασιλῆας], ἀντὶ ἄρχοντας, δικαστάς. Οὕτω Ὅμ. Ὀδυσ. Θ, 40, ὀνομάζει πολλοὺς βασιλεῖς τῶν Φαιάκων. 39 Δικάσαι], τὸ Ἐθέλουσιν ἔχει ἐδῶ μᾶλλον

Νήπιοι· οὐδὲ ἴσασιν, ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντὸς, 40
Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ.
Κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισι.
Ῥηϊδίως γάρ κεν καὶ ἐπ' ἤματι ἐργάσαιο,
Ὥστε σέ κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἔχειν, καὶ ἀεργὸν ἐόντα.
Αἶψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ καταθεῖο, 45
Ἔργα βοῶν δ' ἀπόλοιτο καὶ ἡμιόνων ταλαεργῶν.
Ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε χολωσάμενος φρεσὶν ᾗσιν,
Ὅττι μιν ἐξαπάτησε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης.
Τοὔνεκ' ἄρ' ἀνθρώποισιν ἐμήσατο κήδεα λυγρά.
Κρύψε δὲ πῦρ· τὸ μὲν αὖθις ἐῢς παῖς Ἰαπετοῖο 50
Ἔκλεψ' ἀνθρώποισι Διὸς παρὰ μητιόεντος
Ἐν κοίλῳ νάρθηκι, λαθὼν Δία τερπικέραυνον.
Τὸν δὲ χολωσάμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἰαπετονίδη, πάντων πέρι μήδεα εἰδώς,
Χαίρεις πῦρ κλέψας, καὶ ἐμὰς φρένας ἠπεροπεύσας, 55
Σοί τ' αὐτῷ μέγα πῆμα καὶ ἀνδράσιν ἐσσομένοισι.
Τοῖς δ' ἐγὼ ἀντὶ πυρὸς δώσω κακόν, ᾧ κεν ἅπαντες
Τέρπωνται κατὰ θυμὸν, ἑὸν κακὸν ἀμφαγαπῶντες.
Ὣς ἔφατ'· ἐκ δ' ἐγέλασσε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Ἥφαιστον δ' ἐκέλευσε περικλυτὸν ὅττι τάχιστα 60
Γαῖαν ὕδει φύρειν, ἐν δ' ἀνθρώπου θέμεν αὐδὴν
Καὶ σθένος, ἀθανάταις δὲ θεαῖς εἰς ὦπα ἐΐσκειν
Παρθενικῆς καλὸν εἶδος ἐπήρατον· αὐτὰρ Ἀθήνην
Ἔργα διδασκέμεναι, πολυδαίδαλον ἱστὸν ὑφαίνειν,
Καὶ χάριν ἀμφιχέαι κεφαλῇ χρυσῆν Ἀφροδίτην, 65
Καὶ πόθον ἀργαλέον, καὶ γυιοβόρους μελεδῶνας·

μελλοντικὴν σημασίαν, ὡς παρ' ἡμῖν. Εἰς τὸ δικάσαι διπλασιάζεται τὸ σ διὰ τὸ μέτρον.

40 Νήπιοι], ἄφρονες. — πλέον ἥμισυ παντὸς], τὸ ἥμισυ τὸ ὁποῖον λαμβάνομεν εἰς δικαίαν διανομὴν εἶναι περισσότερον, ὅηλ. ὠφελιμώτερον δι' ἡμᾶς ἀπὸ τὸ ὅλον τὸ ὁποῖον ἀδίκως κατακρατοῦμεν· ἢ ὀλίγα ἔχων μετριοπαθὴς εἶναι πλουσιώτερος τοῦ πολλὰ κεκτημένου ἀσώτου. 41 Ἀσφοδέλῳ], ὅηλ. ἐν τῇ λιτῇ διαίτῃ. 42 Ἔχουσι], περίφρασις ἀντὶ ἀπέκρυψαν. — βίον], τὸν τρόπον τοῦ βίου. 43 Ἐπ' ἤματι], ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ νὰ ἐργασθῇ τόσον. 44 Ἔχειν], νὰ ἔχῃς ἐφόδια.— καὶ], καίτοι. 45 Αἶψά κε] ῥᾳδίως. — ὑπὲρ καπνοῦ], οἱ ἀρχαῖοι ἀφῄρουν τὰ πηδάλια ἀπὸ τὰς ναῦς μετὰ τὸν πλοῦν. Λέγει δὲ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ δύνασαι τώρα νὰ κερδίσῃς διὰ τοῦ ἐμπορίου π. χ. ὥστε ἐφ' ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν νὰ μείνῃς ἀργὸς κρεμάσας εἰς τὸν καπνὸν τὸ πηδάλιον. 46 Ἀπόλοιτο] νὰ καύσωσι.

48 Ὅττι] διπλοῦν τὸ τ διὰ τὸ μέτρον. — Προμηθεὺς], εἰς διανομὴν κρεάτων τῷ ἔδοσεν ὀστᾶ κεκαλυμμένα μὲ λίπος. Ἰδ. Θεογ. 521. 49 Ἐμήσατο], μήδομαι. Ἐφεῦρεν, ἐπεμέτρησε.—κήδεα λυγρὰ], ἡ συνέφεια εἶναι. Καλὸς εἶναι ὁ λιτὸς βίος, διότι καὶ αἰφνιδίως ἂν πλουτήσῃ τις, δὲν ἠξεύρει ποῖα τῷ ἐπικρίμανται κακά· διότι ὀργισθεὶς ὁ Ζεὺς ἔκρυψε τὸ μέλλον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ πολλὰ τοῖς ἐπεκρίμασε κακά. 47 Ἰαπετοῖο], ὁ Προμηθεὺς υἱὸς τοῦ Ἰαπετοῦ. 52 Ἐν κ. νάρθ.], εἶδος καλάμου, εἰς τὴν ἐνεριώνην τοῦ ὁποίου ἔκρυψεν ὁ Προμηθεὺς τὸ πῦρ. 54 Πάντων πέρι], ἐξόχως. 55 Ἠπεροπεύσας], ἐξαπατήσας Τὸ ἠπεροπεύω ἀμφιβόλου παραγωγῆς. 56 Ἐσσομένοισι], τοῖς μεταγενεστέροις.

61 Ὕδει, ὕδατι, ἐξ ἀχρήστου ὀνομαστικῆς ὕδος. 62 Ἐΐσκειν], νὰ καταζήσῃ κατὰ τὴν ὄψιν ὅμοιον. 63 Παρθενικῆς] ἀντὶ παρθένου κατ' ἔλλειψιν τῆς κόρης.

66 Μελεδῶνας] μερίμνας καταβιδρωσκούσας τὰ μέλη, ὅηλ. νὰ τὴν κατεστήσῃ πεθει-

Ἐν δὲ θέμεν κύνεόν τε νόον καὶ ἐπίκλοπον ἦθος
Ἑρμείην ἤνωγε διάκτορον Ἀργειφόντην.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἐπίθοντο Διΐ Κρονίωνι ἄνακτι.
Αὐτίκα δ' ἐκ γαίης πλάσσε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις 70
Παρθένῳ αἰδοίῃ ἴκελον, Κρονίδεω διὰ βουλάς·
Ζῶσε δὲ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ἀμφὶ δέ οἱ Χάριτές τε θεαὶ καὶ πότνια Πειθὼ
Ὅρμους χρυσείους ἔθεσαν χροΐ· ἀμφὶ δὲ τήν γε
Ὧραι καλλίκομοι στέφον ἄνθεσιν εἰαρινοῖσι. 75
Ἐν δ' ἄρα οἱ στήθεσσι διάκτορος Ἀργειφόντης
Ψεύδεά θ' αἱμυλίους τε λόγους καὶ ἐπίκλοπον ἦθος
Τεῦξε, Διὸς βουλῇσι βαρυκτύπου· ἐν δ' ἄρα φωνὴν
Θῆκε θεῶν κῆρυξ, ὀνόμηνε δὲ τήνδε γυναῖκα
Πανδώρην, ὅτι πάντες Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες 80
Δῶρον ἐδώρησαν, πῆμ' ἀνδράσιν ἀλφηστῇσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δόλον αἰπὺν ἀμήχανον ἐξετέλεσσεν,
Εἰς Ἐπιμηθέα πέμπε πατὴρ κλυτὸν Ἀργειφόντην
Δῶρον ἄγοντα θεῶν, ταχὺν ἄγγελον· οὐδ' Ἐπιμηθεὺς
Ἐφράσαθ' ὥς οἱ ἔειπε Προμηθεύς, μήποτε δῶρον 85
Δέξασθαι παρὰ Ζηνὸς Ὀλυμπίου, ἀλλ' ἀποπέμπειν
Ἐξοπίσω, μὴ ποῦ τι κακὸν θνητοῖσι γένοιτο.
Αὐτὰρ ὁ δεξάμενος, ὅτε δὴ κακὸν εἶχ', ἐνόησε,
Πρὶν μὲν γὰρ ζώεσκον ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων
Νόσφιν ἄτερθε κακῶν καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνοιο 90
Νούσων τ' ἀργαλέων, αἵ τ' ἀνδράσι κῆρας ἔδωκαν·
Ἀλλὰ γυνὴ χείρεσσι πίθου μέγα πῶμ' ἀφελοῦσα
Ἐσκέδασ', ἀνθρώποισι δ' ἐμήσατο κήδεα λυγρά.
Μούνη δ' αὐτόθι Ἐλπὶς ἐν ἀῤῥήκτοισι δόμοισιν
Ἔνδον ἔμεινε πίθου ὑπὸ χείλεσιν, οὐδὲ θύραζε 95

νὴν, καὶ τοιαύτην ὥστε νὰ προξενῇ μερίμνας εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Εἰς ἀρχαιοτέρας δὲ ἐκδόσεις φέρεται γυιοκόρους, οἷον φιλοκόσμους φροντίδας.

67 Κύνεον] ἀναιδῆ. 68 Ἑρμείαν] ὁ Ἑρμέας καὶ Ἑρμῆς.—Ἀργειφόντην] ὡς φονεύσαντα τὸν Ἄργον, τὸν ὁποῖον ἡ Ἥρα εἶχεν ἐπιστήσει φύλακα τῆς Ἰοῦς. 70 Ἀμφιγυήεις] ὁ Ἥφαιστος ὡς χωλὸς ἀμφοτέρους τοὺς πόδας. 74 Ἴκελον], ὁμοίωμα. 76 Διάκτορος] ὑπηρέτης τῶν θεῶν ὁ Ἑρμῆς. 79 Ὀνόμηνε] ὠνόμασε· ἐκ τοῦ ὀνομαίνω, Δωρ. καὶ Αἰολ. 84 Ἀλφηστῇσιν], νοήμοσιν, ἐφευρετικοῖς, γενικῶν ἐπίθετον τῶν ἀνδρῶν. 86 Ἀμήχανον], βαθὺν καὶ ὃν δὲν δύναταί τις νὰ διαφύγῃ. 85 Ἐπιμηθέα], Ἐπιμηθεὺς, ἀθελφὸς τοῦ Προμηθέως, ἔχων τὸ ἐλάττωμα νὰ πράττῃ πρὶν ἢ σκεφθῇ. 84 Δῶρον], τὴν Πανδώρην.—Ἄγγελον], τὸν Ἑρμῆν. 86 Ἐφράσαθ'], ἐστοχάσθη. 88 Κακὸν εἶχ'], ἀφ' οὗ ἔλαβε τὸ κακόν. 90 Ἄτερθε], πλεονασμὸς· μακρὰν ἀπό. 91 Κῆρας], θανάτου μοῖραν. εἰς ἄλλας ἐκδόσεις γῆρας. 92 Γυνὴ], ἡ Πανδώρα· οἱ θεοὶ ἔδοσαν εἰς αὐτὴν πίθον περιέχοντα ὅλα τὰ ἐπίγεια κακὰ, τὰ ὁποῖα, ἅμα ἐκείνη ἀπεκαμάκωσε τὸν πίθον, ἐξεχύθησαν εἰς τὴν γῆν.

96 Ἐσκέδασ'], τὰ διεσκόρπισεν ἐπὶ τῆς γῆς.—ἐμήσατο], ἐπέθηκε. 98 Ἀῤῥ. δόμοισιν], εἰς τὸν μὴ διαῤῥαγέντα μυχόν. Δίγει δὲ εἰς τοὺς δόμους, ὡς ἤθελεν εἰπεῖν περὶ παρθένου, ἥτις ὅταν ἅπαξ ἐξέρχωνται τοῦ οἴκου, μένει εἰς τὸν θάλαμόν της. 99 Θύραζε], δηλ. ἀπὸ τὰ χείλη τοῦ πίθου.

Ἐξέπτη· πρόσθεν γὰρ ἐπέμβαλε πῶμα πίθοιο.
Ἄλλα δὲ μυρία λυγρὰ κατ' ἀνθρώπους ἀλάληται.
Πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη δὲ θάλασσα·
Νοῦσοι δ' ἀνθρώποισιν ἐφ' ἡμέρῃ ἠδ' ἐπὶ νυκτὶ
Αὐτόματοι φοιτῶσι, κακὰ θνητοῖσι φέρουσαι 100
Σιγῇ, ἐπεὶ φωνὴν ἐξείλετο μητιέτα Ζεύς·
Οὕτως οὔ τί πού ἐστι Διὸς νόον ἐξαλέασθαι.
Εἰ δ' ἐθέλεις, ἕτερόν τοι ἐγὼ λόγον ἐκκορυφώσω
Εὖ καὶ ἐπισταμένως· σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.
Ὡς ὁμόθεν γεγάασι θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι, 105
Χρύσεον μὲν πρώτιστα γένος μερόπων ἀνθρώπων
Ἀθάνατοι ποίησαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.
Οἱ μὲν ἐπὶ Κρόνου ἦσαν, ὅτ' οὐρανῷ ἐμβασίλευεν·
Ὡς δὲ θεοὶ ζώεσκον, ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες,
Νόσφιν ἄτερθε πόνων καὶ ὀϊζύος· οὐδέ τι δειλὸν 110
Γῆρας ἐπῆν· αἰεὶ δὲ πόδας καὶ χεῖρας ὁμοῖοι
Τέρποντ' ἐν θαλίῃσι κακῶν ἔκτοσθεν ἁπάντων.
Θνῄσκον δ' ὡς ὕπνῳ δεδμημένοι· ἐσθλὰ δὲ πάντα
Τοῖσιν ἔην· καρπὸν δ' ἔφερε ζείδωρος ἄρουρα
Αὐτομάτη πολλόν τε καὶ ἄφθονον· οἱ δ' ἐθελημοὶ 115
Ἥσυχοι ἔργα νέμοντο σὺν ἐσθλοῖσιν πολέεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψεν,
Οἱ μὲν δαίμονες ἁγνοὶ ἐπιχθόνιοι καλέονται,
Ἐσθλοί, ἀλεξίκακοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων,
Πλουτοδόται· καὶ τοῦτο γέρας βασιληΐον ἔσχον. 120
Δεύτερον αὖτε γένος πολὺ χειρότερον μετόπισθεν
Ἀργύρεον ποίησαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
Χρυσέῳ οὔτε φυὴν ἐναλίγκιον, οὔτε νόημα.
Ἀλλ' ἑκατὸν μὲν παῖς ἔτεα παρὰ μητέρι κεδνῇ
Ἐτρέφετ' ἀτάλλων μέγα νήπιος ᾧ ἐνὶ οἴκῳ. 125

---

96 Πρόσθεν] πρὶν ἀποπτῇ ἡ ἐλπίς.—ἐπέμβαλε], ἡ Πανδώρα. 97 Ἀλάληται] πλανᾶται. 101 Ἐξείλετο], ἀφῄρεσεν ἀπὸ αὐτάς. 102 Ἐξαλέασθαι], ἀποφυγεῖν. Ἀόρ. (ἀντὶ ἐξαλέασθαι) τοῦ ἐξαλέομαι. 105 Ἐκκορυφώσω], οἰκοδομήσω, συντάξω ἢ ἀνακεφαλαιώσω. 106 Ὡς ὁμόθεν], ὅτε ὁμοῦ, συγχρόνως. 108 Οἱ μὲν], οὗτοι μέν.—ἐμβασίλευεν], ἐν Οὐρανῷ ἐβασίλευεν. 110 Ὀϊζύος], θλίψεως. 111 Ὁμοῖα], πρὸς ἑαυτοὺς ὅμοιοι, δηλ. μὴ ἐξασθενοῦντες τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας. 112 Ἦην], ἦσαν. 115 Ἐθελημοί], προθύμως. 116 Πολέεσσιν], πολλοῖσι. 117 Γαῖα κάλυψεν], ἡ γαῖα κατεκάλυψε. 118 Οἱ μὲν] οὗτοι μέν. 119 Ἀνθρώπων], οἱ δύω οὗτοι στίχοι ἐκδίδονται οὕτως ἐκ Πλάτωνος, Κρατύλῳ· εἰς ἄλλας δὲ ἐκδόσεις εὕρηνται:

Τοὶ μὲν δαίμονές εἰσι, Διὸς μεγάλου διὰ βουλὰς,
Ἐσθλοί, ἐπιχθόνιοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων·
Οἵ ῥα φυλάσσουσίν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα,
Ἠέρα ἐσσάμενοι, πάντῃ φοιτῶντες ἐπ' αἶαν,
Πλουτοδόται.

120 Βασιληΐον] βασιλικὸν δῶρον. 123 Ἐναλίγκιον] τὴν μορφὴν, τὸ σῶμα ὅμοιον.—νόημα] τὸν νοῦν. 124 Κεδνῇ] καὶ τῇ φρονίμῃ· Ἡ νηπιότης των διήρκει ἐπὶ ἑκατὸν ἔτη. 125 Ἀτάλλων], αὐξάνων.

Ἀλλ' ὅταν ἡβήσειε καὶ ἥβης μέτρον ἵκοιτο,
Παυρίδιον ζώεσκον ἐπὶ χρόνον, ἄλγε' ἔχοντες
Ἀφραδίαις. ὕβριν γὰρ ἀτάσθαλον οὐκ ἐδύναντο
Ἀλλήλων ἀπέχειν, οὐδ' ἀθανάτους θεραπεύειν
Ἤθελον, οὐδ' ἔρδειν μακάρων ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς, 130
Ἣ θέμις ἀνθρώποισι κατ' ἤθεα. τοὺς μὲν ἔπειτα
Ζεὺς Κρονίδης ἔκρυψε, χολούμενος, οὕνεκα τιμὰς
Οὐκ ἐδίδουν μακάρεσσι θεοῖς, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψε,
Τοὶ μὲν ἐπιχθόνιοι μάκαρες θνητοὶ καλέονται 135
Δεύτεροι, ἀλλ' ἔμπης τιμὴ καὶ τᾶσιν ὀπηδεῖ.
Ζεὺς δὲ πατὴρ τρίτον ἄλλο γένος μερόπων ἀνθρώπων
Χάλκειον ποίησ', οὐκ ἀργυρῷ οὐδὲν ὁμοῖον,
Ἐκ μελιᾶν, δεινόν τε καὶ ὄβριμον· οἷσιν Ἄρηος
Ἔργ' ἔμελλε στονόεντα καὶ ὕβριες· οὐδέ τι σῖτον 140
Ἤσθιον, ἀλλ' ἀδάμαντος ἔχον κρατερόφρονα θυμόν.
Ἄπλατοι· μεγάλη δὲ βίη καὶ χεῖρες ἄαπτοι
Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσιν.
Τοῖς δ' ἦν χάλκεα μὲν τεύχεα, χάλκεοι δέ τε οἶκοι,
Χαλκῷ δ' εἰργάζοντο· μέλας δ' οὐκ ἔσκε σίδηρος. 145
Καὶ τοὶ μὲν χείρεσσιν ὑπὸ σφετέρῃσι δαμέντες
Βῆσαν ἐς εὐρώεντα δόμον κρυεροῦ Ἀΐδαο,
Νώνυμνοι· θάνατος δὲ καὶ ἐκπάγλους περ ἐόντας
Εἷλε μέλας, λαμπρὸν δ' ἔλιπον φάος ἠελίοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψεν, 150
Αὖθις ἔτ' ἄλλο τέταρτον ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
Ζεὺς Κρονίδης ποίησε δικαιότερον καὶ ἄρειον,
Ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οἱ καλέονται
Ἡμίθεοι, προτέρῃ γενεῇ, κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
Καὶ τοὺς μὲν πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνή, 155
Τοὺς μὲν ἐφ' ἑπταπύλῳ Θήβῃ, Καδμηΐδι γαίῃ,
Ὤλεσε μαρναμένους μήλων ἕνεκ' Οἰδιπόδαο·
Τοὺς δὲ καὶ ἐν νήεσσιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης
Ἐς Τροίην ἀγαγών, Ἑλένης ἕνεκ' ἠϋκόμοιο·
Ἔνθ' ἤτοι τοὺς μὲν θανάτου τέλος ἀμφεκάλυψε. 160

---

[127] Παυρίδιον], ὀλίγιστον. [128] Ἀφραδίαις] διὰ τὰς ἀνοησίας των. [131] Κατ' ἤθεα], τὰ ἔθιμά των πράττειν ἐπὶ τοῖς βωμοῖς, τὰς θυσίας. [132] Ἔκρυψε] Ἔκρυψε τῇ γῇ.
[136] Ἀλλ' ἔμπης], ἀλλ' ὅμως.—ὀπηδεῖ], ἕπεται. [137] Ἐκ μελιᾶν] ἐκ ξύλου μελίας, δηλ. ἀκατεργάστους ὡς ὁ λίνος. Κατ' ἄλλους γραπτέον: ἐκ τε μελές, δεινόν τε, ἐκμελές, δηλ. ἄρρυθμον, ἄτακτον. [140] Ἄπλατοι], ἀπροσπέλαστοι· εἰς ἄλλας ἐκδ. ἄπλαστοι, ταὐτόν.—ἄαπτοι], ἀπροσπέλαστοι. [145] Οὐκ ἔσκε], οὐκ ἦν (ἔπι). [146] Ἐπιφοτέρῃσι], τῶν ἰδίων ἑαυτῶν. [147] Ῥωρώεντα], εὐρωτιῶντα, ὅθεν σκοτεινόν. [148] Νώνυμνα], ἀνώνυμοι, ἄδοξοι.—Ἐκπάγλους], τρομερούς. [152] Ἄρειον], καλλήτερον. [154] Πρ. γενεῇ], τῇ προτέρᾳ ταύτης, εἰς ἣν ἔγραφε.—ἀπείρονα], ἄπειρον.— [155] Φύλοπις], μάχη, βοὴ πολέμου. [156] Γαίῃ] τοὺς ἐπτὰ ἐπὶ Θήβας. [160] Ἤτοι] δή.

Τοῖς δὲ δίχ' ἀνθρώπων βίοτον καὶ ἤθε' ὀπάσσας
Ζεὺς Κρονίδης κατένασσε πατὴρ ἐς πείρατα γαίης·
Καὶ τοὶ μὲν ναίουσιν ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες
Ἐν μακάρων νήσοισι, παρ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην,
Ὄλβιοι ἥρωες· τοῖσι μελιηδέα καρπὸν
Τρὶς ἔτεος θάλλοντα φέρει ζείδωρος ἄρουρα.
Μηκέτ' ἔπειτ' ὤφειλον ἐγὼ πέμπτοισι μετεῖναι
Ἀνδράσιν, ἀλλ' ἢ πρόσθε θανεῖν, ἢ ἔπειτα γενέσθαι.
Νῦν γὰρ δὴ γένος ἐστὶ σιδήρεον· οὐδέ ποτ' ἦμαρ
Παύσονται καμάτου καὶ δείλοιο, οὐδέ τι νύκτωρ
Φθειρόμενοι· χαλεπὰς δὲ θεοὶ δώσουσι μερίμνας.
Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμίξεται ἐσθλὰ κακοῖσιν.
Ζεὺς δ' ὀλέσει καὶ τοῦτο γένος μερόπων ἀνθρώπων,
Εὖτ' ἂν γεινόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσιν.
Οὐδὲ πατὴρ παίδεσσιν ὁμοῖος, οὐδέ τι παῖδες,
Οὐδὲ ξεῖνος ξεινοδόκῳ, καὶ ἑτέρος ἑταίρῳ,
Οὐδὲ κασίγνητος φίλος ἔσσεται, ὡς τὸ πάρος περ
Αἶψα δὲ γηράσκοντας ἀτιμήσουσι τοκῆας·
Μέμψονται δ' ἄρα τοὺς χαλεποῖς βάζοντ' ἐπέεσσι,
Σχέτλιοι, οὐδὲ θεῶν ὄπιν εἰδότες· οὐδέ κεν οἵ γε
Γηράντεσσι τοκεῦσιν ἀπὸ θρεπτήρια δοῖεν,
Χειροδίκαι· ἕτερος δ' ἑτέρου πόλιν ἐξαλαπάξει.
Οὐδέ τις εὐόρκου χάρις ἔσσεται, οὔτε δικαίου,
Οὔτ' ἀγαθοῦ· μᾶλλον δὲ κακῶν ῥεκτῆρα καὶ ὕβριν
Ἀνέρα τιμήσουσι· δίκη δ' ἐν χερσὶ, καὶ αἰδὼς
Οὐκ ἔσται· βλάψει δ' ὁ κακὸς τὸν ἀρείονα φῶτα,
Μύθοισι σκολιοῖς ἐνέπων, ἐπὶ δ' ὅρκον ὀμεῖται·
Ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν ὀιζυροῖσιν ἅπασιν
Δυσκέλαδος κακόχαρτος ὁμαρτήσει στυγερώπης.
Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὄλυμπον ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης,
Λευκοῖσιν φαρέεσσι καλυψαμένω χρόα καλὸν,
Ἀθανάτων μετὰ φῦλον ἴτην, προλιπόντ' ἀνθρώπους,
Αἰδὼς καὶ Νέμεσις· τὰ δὲ λείψεται ἄλγεα λυγρὰ
Θνητοῖς ἀνθρώποισι· κακοῦ δ' οὐκ ἔσσεται ἀλκή.

---

164 Δίχ'], μακράν.—δ. ἢ ἤθε'], συνήθη κατασκεύαν.—ὀπάσσας], χορηγήσας. 166 Κατένασσε, κατῴκισε. ἀόρ. τοῦ Καταναίω. 168 Μελιηδέα], γλυκὺν ὡς μέλι. 167 Ὤφειλον], εἴθε μηκέτι.—μετεῖναι] νὰ συναναστρέφωμαι, νὰ ὑπάρχω μεταξύ. 169 Ἦμαρ], εἰς τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας. 172 Μεμίξεται], θέλουσι μιχθῇ. Μετ' ὀλίγον μέλλ. 174 Ἂν], ὅταν.—Τελέθωσιν], μόλις γεννώμενοι γίνονται πολιοί. 175 Ὁμοῖος], σύμφωνος, ὁμονοῶν. 179 Τοὺς], αὐτοὺς τοὺς γονεῖς.— Βάζοντ'], λέγοντες. 180 Ὄπιν], τιμωρίαν, ἐκδίκησιν. 181 Δοῖεν], δὲν δίδουν αὐτοὶ θρεπτήρια, ἀμοιβὴν διὰ τὴν τροφήν των. 182 Χειροδίκαι], οἱ διὰ τῶν χειρῶν των δίκην λαμβάνοντες.—ἐξαλαπάξει], πορθήσει. 185 Ἔσσεται] ἡ εὐφραίνει δὲν θέλει εὐχαριστεῖ. 186 Ὕβριν], ὑβριστὴν. 185 Ἐν χερσὶ], θέλουν εἶναι χειροδίκαι, καθὼς εἶπεν ἐνωτέρω. 189 Δυσκέλαδος], δύσφημος, κακὰς φήμας ἐγείρων. —κακόχαρτος], εἰς τὰ κακὰ ἐπιχαίρων. 190 Εὐρυοδείας], τὰς ἔχουσας πλατυτάτας ὁδούς. πλατυτάτας. 194 Φαρέεσσι], καλύμμασιν.—χρόα] τὸ σῶμα. 192 Μετὰ], πρός. 193 Νέμεσις], ἡ δικαία ἀπόδοσις.—ἄλγεα], τὰ ἄλγη θέλουν ἐγκαταλειφθῇ. 193 Ἀλκὴ], ἄμυνα.

Γ'. ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΡΟΔΙΟΥ

ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΩΝ.

Ἀπολλώνιος, ὁ Ῥόδιος ἐπικληθείς, ἦν τὸ γένος Ἀλεξανδρεύς, σύγχρονος δὲ Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου. Ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ συνέταξε τὰ ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΑ, ποίημα εἰς τέσσαρα βιβλία περὶ τοῦ πλοῦ τῶν Ἀργοναυτῶν εἰς Κολχίδα, ἀλλὰ τὸ ποίημά του ἀπεδοκιμάσθη. Διὰ τοῦτο λυπηθεὶς ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς πατρίδος του καὶ κατῴκησεν εἰς Ῥόδον, ὅθεν ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν. Ἐνταῦθα δὲ πολλὰ διορθώσας εἰς τὰ Ἀργοναυτικά, εὐδοκίμησε μεγάλως ὡς εἷς τῶν ἐξόχων ποιητῶν τῆς ἐποχῆς του.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΧΑΛΜΥΣ ΙΑΣΟΝΟΣ.

Αὐτὰρ ὅ γ' ἀμφ' ὤμοισι θεᾶς Ἰτωνίδος ἔργον,
Δίπλακα πορφυρέην περονήσατο, τῆν οἱ ὄπασσε
Παλλὰς, ὅτε πρῶτον δρυόχους ἐπεβάλλετο νηὸς
Ἀργοῦς, καὶ κανόνεσσι δάε ζυγὰ μετρήσασθαι.
Ἦ μὲν ῥηΐτερόν κεν ἐς ἠέλιον ἀνιόντα 5
Ὅσσε βάλοις, ἢ κεῖνο μεταβλέψειας ἔρευθος.
Δὴ γάρ τοι μέσση μὲν ἐρευθήεσσα τέτυκτο,
Ἄκρα δὲ πορφυρέη πάντη πέλεν· ἐν δ' ἄρ' ἑκάστῳ
Τέρματι δαίδαλα πολλὰ διακριδὸν εὖ ἐκέκαστο.
Ἐν μὲν ἔσαν Κύκλωπες ἐπ' ἀφθίτῳ ἠμενοι ἔργῳ, 10
Ζηνὶ κεραυνὸν ἄνακτι πονεύμενοι· ὃς τόσον ἤδη
Παμφαίνων ἐτέτυκτο, μιῆς δ' ἔτι δεύετο μοῦνον
Ἀκτῖνος, τὴν οἷγε σιδηρείῃς ἐλάασκον
Σφύρῃσι, μαλεροῖο πυρὸς ζείουσαν ἀϋτμῇ.
Ἐν δ' ἔσαν Ἀντιόπης Ἀσωπίδος υἷε δοιώ, 15
Ἀμφίων καὶ Ζῆθος, ἀπύργωτος δ' ἔτι Θήβη
Κεῖτο πέλας, τῆς οἵ γε νέον βάλλοντο δομαίους

[1] Ὅ γ'], ὁ Ἰάσων.—Ἰτωνίδος], τῆς Ἀθηνᾶς· φέρει δὲ τὸ ἐπίθετον τοῦτο ἀπὸ τῆς Ἰτώνης, πόλεως τῆς Θεσσαλίας, ὅπου εἶχε ναόν. [2] Δίπλακα], διπλῆ ἡ ἱμάτιος χλαμύς. — — ὄπασσε], ἔδοσε. [3] Δρυόχους], τὰ πρῶτα ξύλα, τὸ σκαρί. [4] Ἀργοῦς], ἡ ναῦς ἐφ' ἧς ἐπέπλευσαν οἱ ἀπ' αὐτῆς ἐπικληθέντες Ἀργοναῦται.—δάε] ἐδίδαξεν ἡ Ἀθηνᾶ.—ζυγὰ], τὰς ἕδρας τῶν κωπηλατῶν. [5] Ῥηΐτερον], εὐκολωτέρως.... [6] Ὄσσε], τοὺς ὀφθαλμοὺς, διὸ κ. ἄνευ ἐνικοῦ, ἐκ τοῦ Ὄπτω.—ἔρευθος], τὸ ἐρυθρὸν τῆς χλαμύδος χρῶμα. [7] Μέσση μέν], ἀντὶ ἐν τῷ μέσῳ. — τέτυκτο], ὑπῆρχε, ἐκ τοῦ Τεύχω. [9] Δαίδαλα], ποικίλματα. — ἐκέκαστο], ἦσαν εὐτρεπισμένα. Κάζω. [10] ἐν μὲν ἔσαν], ἐνῆσαν μέν.—ἐπ' ἀφθ. ἠμ. ἔργῳ], ἀσχολούμενοι εἰς (καθὼς καὶ κοινῶς λέγομεν· ἐκάθησαν εἰς τὴν δουλειάν).

[11] Τόσον] τόσον εἶχε κατασκευασθῆ, ὥστε μιᾶς μόνης ἐστερεῖτο ἀκτῖνος. [13] ἐλάασκον], ἐλαύνω. [14] Π. ζ. Ἀϋτμῇ], ζέουσαν (τὴν ἀκτῖνα) ἀτμῷ πυρός. [15] Ἀσωπίδος], Ἀντιόπη, θυγάτηρ τοῦ Ἀσωποῦ ἐγέννησεν ἐκ τοῦ Διὸς τοὺς δύο υἱούς. [17] Νέον] νεωστί.—δο-

Ἱέμενοι. Ζῆθος μὲν ἐπωμαδὸν ἠέρταζεν
Οὔρεος ἠλιβάτοιο κάρῃ, μογέοντι ἐοικώς·
Ἀμφίων δ' ἐπί οἱ χρυσέῃ φόρμιγγι λιγαίνων 20
Ἧϊε, δίς τόσσῃ δὲ μετ' ἴχνια νίσσετο πέτρη.
Ἐξείης δ' ἤσκητο βαθυπλόκαμος Κυθερείη,
Ἄρεος ὀχμάζουσα θοὸν σάκος· ἐκ δέ οἱ ὤμου
Πῆχυν ἐπὶ σκαιὸν ξυνοχὴ κεχάλαστο χιτῶνος
Νέρθεν ὑπὲρ μαζοῖο· τὸ δ' ἀντίον ἀτρεκὲς αὖτως 25
Χαλκείῃ δείκηλον ἐν ἀσπίδι φαίνετ' ἰδέσθαι.
Ἐν δὲ βοῶν ἔσκε λάσιος νομός· ἀμφὶ δὲ βουσὶ
Τηλεβόαι μάρναντο καὶ υἱέες Ἠλεκτρύωνος·
Οἱ μὲν ἀμειβόμενοι, ἀτὰρ οἵ γ' ἐθέλοντες ἀμέρσαι
Ἠϊσταὶ Τάφιοι· τῶν δ' αἵματι δεύετο λειμὼν 30
Ἐρσήεις, πολέες δ' ὀλίγους βιώοντο νομῆας.
Ἐν δὲ δύω δίφροι πεπονήατο δηριόωντες.
Καὶ τὸν μὲν προπάροιθε Πέλοψ ἴθυνε, τινάσσων
Ἠνία, σὺν δέ οἱ ἔσκε παραιβάτις Ἱπποδάμεια·
Τὸν δὲ μεταδρομάδην ἐπὶ Μυρτίλος ἤλασεν ἵππους· 35
Σὺν τῷ δ' Οἰνόμαος, προτενὲς δόρυ χειρὶ μεμαρπὼς,
Ἄξονος ἐν πλήμνῃσι παρακλιδὸν ἀγνυμένοιο
Πίπτεν, ἐπεσσύμενος Πελοπηΐα νῶτα δαΐξαι.
Ἐν καὶ Ἀπόλλων Φοῖβος ὀϊστεύων ἐτέτυκτο,
Βούπαις οὔπω πολλὸς, ἐὴν ἐρύοντα καλύπτρης 40
Μητέρα θαρσαλέως Τιτυὸν μέγαν, ὃν ῥ' ἔτεκέν γε

μαίους], ὑπεν. λάας, λίθους, τοὺς κρὸς οἰκοδομὴν. [18] Ἠέρταζε], ἐκ τοῦ Ἀερτάζω, ὁ ταὐτὸν τῷ Ἀείρω, αἴρω. [19] Κάρῃ], τὸ Κάρη οὐδέτ. κορυφὴν, ὅηλ. μέγεθ λίθου.

[20] Ἐπί οἱ], μετ' αὐτόν.—λιγαίνων], ψάλλων. [21] Νίσσετο], ἤρχετο. διότι μυθολογεῖται ὅτι, διὰ τῶν τόνων τῆς λύρας του ὁ Ἀμφίων ἐκίνει τοὺς λίθους καὶ ἐτείχισε τὰς Θήβας. [22] Ἤσκητο], ὅηλ. ἦν ἐνυφασμένη, ἐνειργασμένη.—Κυθερείη], ἡ Ἀφρόδιτη.

[23] Ὀχμάζουσα], κρατοῦσα ἐκ τῆς ὀχάνης. [24] Πῆχυν] τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τῆς χειρός.—ξυνοχὴ], τὸ κόμβωμα. [26] Δείκελον] τὸ ὁμοίωμα (αὐτῆς) ἐφαίνετο ἀπαράλλακτον ἀπέναντι εἰς τὴν χαλκῆν ἀσπίδα. [27] Ἔσκε], ἦν.—νομὸς], βοσκή. [28] Τηλεβόαι], οἱ Τηλεβόαι, ἔθνος καταγόμενον ἐκ Μηκυνῶν, κατῴκησαν εἰς τὰς νήσους τῆς Ἀκαρνανίας. ὧν μία καὶ ἡ Τάφος, ὅθεν καὶ ἐκλήθησαν Τάφιοι· ἔζων δ' ἐκ πειρατείας.—Ἠλεκτρύωνος], υἱὸς τοῦ Περσέως, βασιλεὺς τῶν Μυκηνῶν. [29] Ἀμέρσαι], νὰ ἁρπάσωσιν. Ἀμέρδω.

[31] Ἐρσήεις], δροσερὸς, διότι Ἔρση ἡ δρόσος, ἐκ τοῦ Ἀρδω ἢ Ἔρδω.—βιόωντο], ἐβίαζον, ἐκ τοῦ Βιάω. [32] Δηριόωντες] ἀνταγωνιζόμενοι. [34] Παραιβάτις], ἡ ἀναβαίνουσα ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δίφρου. Ὁ Οἰνόμαος, μὴ θέλων νὰ νυμφεύσῃ τὴν κόρην του Ἱπποδάμειαν, ἠνάγκαζε τοὺς μνηστῆρας αὐτῆς νὰ συναγωνισθῶσι μετ' αὐτοῦ εἰς διφρηλασίαν. Καὶ ὁ μὲν μνηστὴρ ἔπρεπε προλαβὼν νὰ φθάσῃ εἰς Κόρινθον· ὁ δὲ Οἰνόμαος παρακολουθῶν καὶ ἀκοντίζων αὐτὸν τὸν ἐφόνευεν. Ἀλλ' ὁ Πέλοψ ἐκέρδισε τὸν ἡνίοχον τοῦ Οἰνομάου Μυρτίλον, ὅστις ἐσύντριψε τὸ ἅρμα ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος, καὶ οὕτως ὁ Πέλοψ ἐνυμφεύθη τὴν Ἱπποδάμειαν.

[35] Ἐπὶ], ἐπὶ τόνδε. [36] Μεμαρπὼς], κρατῶν. [37] Πλήμνῃσι], ἡ ὀπὴ τοῦ τροχοῦ εἰς ἣν ἐναρμόζεται ὁ ἄξων.—παρακλιδὸν], πλαγίως, ἢ μὲ τρόπον ὥστε νὰ παρεκκλίνῃ.

[38] Ἐπεσσύμενος], ὁρμῶν. Ἐπισεύω.—δαΐξαι], νὰ σχίσῃ. Δαΐζω. [40] Βούπαις], παῖς ἡύξημένος.—πολλὸς], μέγας.—καλύπτρης], κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, σκεπάζον καὶ τὸ πρόσωπον, σύροντα αὐτὴν ἀπὸ τοῦ καλύμματός της. [41] Τιτυὸν], Τιτυός, γίγας, υἱὸς τοῦ Ἀιδὸς καὶ τῆς Κλάρας θυγατρὸς τοῦ Ὀργομενοῦ. Τοῦτον θέλοντα νὰ ἁρπάσῃ τὴν Δητὼ, κατεστόξευσεν ὁ υἱὸς της Ἀπόλλων.

Δῖ' Ἑλάρῃ, θρέψεν δὲ καὶ ἄψ ἐλοχεύσατο Γαῖα.
Ἦν καὶ Φρίξος ἔην Μινυήϊος, ὡς ἐτέον περ
Εἰσαΐων κριοῦ, ὁ δ' ἄρ' ἐξενέποντι ἐώκει.
Κείνους κ' εἰσορόων ἀκέοις, ψεύδοιό τε θυμὸν,
Ἐλπόμενος πυκινήν τιν' ἀπὸ σφείων ἐσακοῦσαι
Βάξιν, ὃ καὶ δηρόν νυν ἐπ' ἐλπίδι θηήσαιο.

ΕΚ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΦΙΝΕΥΣ.

Ἦμος δ' ἠέλιος δνοφερὰς ἐπέλαμψε κολώνας.
Ἐκ περάτων ἀνιὼν, ἤγειρε δὲ μηλοβοτῆρας,
Δὴ τότε λυσάμενοι νεάτης ἐκ πείσματα δάφνης,
Ληΐδα τ' εἰσβήσαντες, ὅσην χρεὼ ἦεν ἄγεσθαι,
Πνοιῇ δινήεντ' ἀνὰ Βόσπορον ἰθύνοντο.
Ἔνθα μὲν ἠλιβάτῳ ἐναλίγκιον οὔρεϊ κῦμα
Ἐμφέρεται προπάροιθεν ἐπαΐσσοντι ἐοικὸς,
Δῖον ὑπὲρ νεφέων ἠερμένον· οὐδέ κε φαίης
Φεύξεσθαι κακὸν οἶτον, ἐπεὶ μάλα μεσσόθι νηὸς
Ἀάβρον ἐπικρέμαται, καθάπερ νέφος. ἀλλὰ τό γ' ἔμπης
Στόρνυται, εἴ κ' ἐσθλοῖο κυβερνητῆρος ἐπαύρῃ.
Τῷ καὶ Τίφυος οἶδε δαημοσύνῃσι νέοντο,
Ἀσκηθεῖς μὲν, ἀτὰρ πεφοβημένοι. ἤματι δ' ἄλλῳ
Ἀντιπέρην γαίῃ Βιθυνίδι πείσματ' ἀνῆψαν.
Ἐνθάδ' ἐπάκτιον οἶκον Ἀγηνορίδης ἔχε Φινεὺς,
Ὃς περὶ δὴ πάντων ὀλοώτατα πήματ' ἀνέτλη,
Εἵνεκα μαντοσύνης, τήν οἱ πάρος ἐγγυάλιξε

---

[42] Γαῖα] μετὰ τὴν γέννησίν του ἔκρυψεν ὁ Ζεὺς τὸν Τιτυὸν εἰς τὴν γῆν, ὅθεν ἐγεννήθη ἐκ δευτέρου. [43] Μινυήϊος], ὁ Φρίξος ἦν υἱὸς τοῦ Ἀθάμαντος, βασιλεὺς τῆς Βοιωτίας. Ὅθεν τὸν λέγει Μινυήϊον, διότι ἀρχαιότατοι τῆς Βοιωτίας καὶ ἴδιως τοῦ Ὀρχομενοῦ κάτοικοι ἦσαν οἱ Μινύαι. Οὗτος διωκόμενος ἀπὸ τῆς μητρυιᾶς του Ἰνοῦς, ἔφυγε μετὰ τῆς ἀδελφῆς του Ἕλλης, ἐπὶ τοῦ χρυσομάλλου κριοῦ διέπλευσε τὸν πορθμὸν εἰς τὸν ὁποῖον πεσοῦσα ἡ Ἕλλη ἔδοσε τὸ ὄνομα Ἑλλήσποντος. — Ὡς ἐτέον περ], τόσον ζωηρῶς παριστάμενος ὥστε ἐφαίνετο ὅτι ἀκούει, ὡς νὰ ἤκουε κατ' ἀλήθειαν. [44] Εἰσαΐων], ἀκούων.—ἐξενέποντι], ὁμιλοῦντι. [45] Ἀκέοις] ἤθελες σιωπήσει. Τὸ ἀλλαχοῦ μὴ ἀπαντώμενον Ἀκέω, οὗ ἡ μετοχὴ Ἀκέων, λαμβάνεται ἐπιρρηματικῶς. [46] Πυκινήν], πυκνὴν, συνετήν.

[47] Βάξιν], βοὴν, φωνήν.—θηήσαιο], ἐπὶ μακρὸν δύνασαι νὰ θεωρῇς μὲ αὐτὴν τὴν ἐλπίδα, διότι δηλ. αὐτὰ τὰ ὁποῖα νομίζεις ἔμψυχα εἶναι μόνον ποικίλματα.

[1] Κολώνας], τοὺς λόφους. Ἐκ περάτων] τοῦ ὁρίζοντος.— μηλοβοτῆρας], ποιμένας.

[2] Δάφνης], λύσαντες τὰ σχοινία ἐκ τοῦ κατωτάτου μέρους, ἐκ τῆς ῥίζης τῆς δάφνης, τοῦ δένδρου εἰς ὃ ἦσαν δεμένα. [3] Ληΐδα], πρόβατα. [5] Ἠλιβάτῳ], ὑψηλῷ. Οἱ γραμματικοὶ διαφωνοῦσιν ὡς πρὸς τὴν παραγωγήν.—ἐναλίγκιον], ὅμοιον. [7] Ἐπαΐσσοντι], ἐφορμήσοντι. Τὸ κῦμα ὁμοιάζει ὡς νὰ θέλῃ νὰ ἐφορμήσῃ. [8] Οἶτον], τύχην· Ἐκ τοῦ οἴω, τοῦ ἀχρήστου ἐνεστῶτος τοῦ Οἴω (μέλλ. τοῦ Φέρω). [10] Ἀάβρον], μέγα.—ἔμπης], ὅμως.

[11] Ἐπαύρῃ], ἐπιτύχῃ, δηλ. ἂν πρὸς αὐτὸ τύχῃ κυβερνήτης. — Τίφυος], ὁ κυβερνήτης τῆς Ἀργοῦς. [12] Νέοντο], ἐπροχώρουν. [13] Ἀσκηθεῖς], ἀδλαβεῖς· α σκάζω. [14] Βιθυνίδι], πέραν τῆς Βιθυνίας, δηλ. εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν ἀκτὴν τοῦ Βοσπόρου. [15] Φινεὺς], υἱὸς ἢ ἀπόγονος Ἀγήνορος τοῦ βασιλέως τῆς Φοινίκης. [16] Ὀλοώτατα], ὀλεθριώτατα. [17] Ἐγγυάλιξε], ἐχορήγησε.

Λητοΐδης· οὐδ' ὅσσον ὀπίζετο, καὶ Διὸς αὐτοῦ
Χρείων ἀτρεκέως ἱερὸν νόον ἀνθρώποισι.
Τῷ καί οἱ γῆρας μὲν ἐπὶ δηναιὸν ἔαλλεν, 20
Ἐκ δ' ἕλετ' ὀφθαλμῶν γλυκερὸν φάος· οὐδὲ γάνυσθαι
Εἴα ἀπειρεσίοισιν ὀνείασιν, ὅσσα οἱ αἰεὶ
Θέσφατα πευθόμενοι περιναιέται οἴκαδ' ἄγειρον.
Ἀλλὰ διὲκ νεφέων ἄφνω πέλας ἀΐσσουσαι
Ἅρπυιαι στόματος χειρῶν τ' ἄπο γαμφηλῆσι 25
Συνεχέως ἥρπαζον. ἐλείπετο δ' ἄλλοτε φορβῆς
Οὐδ' ὅσον, ἄλλοτε τυτθὸν, ἵνα ζώων ἀκάχοιτο.
Καὶ δ' ἐπὶ μυδαλέην ὀδμὴν χέον· οὐδέ τις ἔτλη
Μὴ ὅτι λευκανίηνδε φορεύμενος, ἀλλ' ἀπὸ τηλοῦ
Μηδ' ἑστεώς· τοῖόν οἱ ἀπέπνεε λείψανα δαιτός. 30
Αὐτίκα δ' εἰσαΐων ἐνοπὴν καὶ δοῦπον ὁμίλου,
Τοὺς δ' αὐτοὺς παρεόντας ἐπήϊσεν, ὧν οἱ ἐόντων
Θέσφατον ἐκ Διὸς ἦεν ἑῆς ἀπόνασθαι ἐδωδῆς.
Ὀρθωθεὶς δ' εὐνῆθεν, ἀκήριον ἠΰτ' ὄνειρον,
Βάκτρῳ σκηπτόμενος, ῥικνοῖς ποσὶν ἦε θύραζε, 35
Τοίχους ἀμφαφόων· τρέμε δ' ἄψεα νισσομένοιο
Ἀδρανίῃ γήρᾳ τε· πίνῳ τέ οἱ αὐσταλέος χρὼς
Ἐσκλήκει, ῥινοὶ δὲ σὺν ὀστέα μοῦνον ἔεργον.
Ἐκ δ' ἐλθὼν μεγάροιο καθέζετο, γοῦνα βαρυνθεὶς,
Οὐδοῦ ἐπ' αὐλείοιο· κάρος δέ μιν ἀμφεκάλυψε 40
Πορφύρεος, γαῖαν δὲ περὶξ ἐδόκησε φέρεσθαι
Ναιόθεν, ἀβληχρῷ δ' ἐπὶ κώματι κέκλιτ' ἄναυδος.
Οἱ δέ μιν ὡς εἶδοντο, περισταδὸν ἠγερέθοντο,
Καὶ τάφον. αὐτὰρ ὁ τοῖσι μάλα μόλις ἐξ ὑπάτοιο

---

[18] Λητοΐδης], ὁ Ἀπόλλων.— ὀπίζετο], οὐδόλως δὲν συνεστέλλετο, δὲν ἐφοβεῖτο.
[19] Χρείων], μαντεύων, χρηματιζῶν. [20] Τῷ], ἐπὶ τούτῳ, διὰ τοῦτο.— δηναιὸν], μακρόν. [20] ἔαλλεν], ἔπεμψεν (ὁ Ζεύς). [21] Γάνυσθαι], δὲν τὸν ἄφησε ν' ἀπολαμβάνῃ.
[22] Ὀνείασιν], τὰ βρώματα, τὰ φαγητά. [23] Περιναιέται], οἱ περίοικοι. [23] Ἀγειρόν οἴκαδε], ὅσα συνῆγον εἰς τὸν οἶκόν του οἱ περίοικοι, ἀκούοντες τοὺς χρησμοὺς του.
[24] Διεκ.] διὰ καὶ ἐκ. [24] Ἀΐσσουσαι], ὁρμῶσαι. [25] Γαμφηλῆσι], μὲ τὰς σιαγόνας.
[26] Ἐλείπετο], τῷ ἔμενε. [27] Ὅσον], οὐδὲ.—ἀκάχοιτο], ὅπως ζῶν λυπῆται, πάσχῃ.
[28] Μυδαλέην], ὑγρὰν, ὅθεν σεσηπυῖαν. [29] Λευκανίηνδε], εἰς τὸν λάρυγγα· ὄχι ἀμφορούμενος τὴν τροφὴν εἰς τὸν λάρυγγα, ἀλλ' οὔτε μακρόθεν ἱστάμενος. [30] Οἱ], Αὐτῷ τῷ Φινεῖ· οὕτως ἦν ὀμνώδης. [31] Ἐνοπὴν], φωνήν. [32] Αὐτοὺς], αὐτοὺς ἐκείνους.—ἐπήϊσεν], ἔσπευσε.—Οἱ], ἦν οἱ θέσφατον. [33] Ἀπόνασθαι], ὅτι θέλει ἀπολαμβάνει. [34] Ἀκήριον], ἄψυχον. [35] Ῥικνοῖς], νευρωμένοις. [36] Ἀμφαφῶν], ψαύων, ἀπτόμενος.—ἄψεα], τὰ μέλη του. [36] Νισσομένοιο], Νεομένου, ἐρχομένου. [37] Πίνῳ], ῥύπῳ. — αὐσταλέος], ζαρωμένος. Αὔω. [38] Ῥινὸς], τὸ δέρμα.— ἔεργον), συνέσφιγον, συνεῖχον τὰ ὀστᾶ. [39] Βαρυνθεὶς], αἰσθανθεὶς βαρεῖα τὰ γόνατά του. [40] Κάρος], νάρκωσις, ζάλη. [42] Ναιόθεν] ἀπὸ κάτω του.—ἀβληχρῷ], ἀσθενεῖ, νοσηρῷ. — κώματι], κοιμήματα. Διὰ τὸν νοσηρὸν τοῦτον ὕπνον ἔκειτο. [43] Τάφου], ἐξεκλάγησαν. ἐκ τοῦ ἀχρ. Τάφω, θαυμάζω, ἐξ οὗ καὶ τὸ Τέθηπα.— ὑπάτοιο], ἐκ τοῦ βάθους τοῦ στήθους, διότι ὑπάτη ἡ βαθυτάτη χορδὴ εἰς τὴν λύραν. Ἐξ ὑπάτοιο, μόλις φοβηθείσας τῷ ἄκρῳ τοῦ στήθους, διότι ὕπατος ὁ ἐνώτατος.

Στήθεος ἀμπνεύσας μετεφώνεε μαντοσύνῃσι. 45
» Κλῦτε, Πανελλήνων προφερέστατοι, εἰ ἐτεὸν δὴ
» Οἷδ' ὑμεῖς, οὓς δὴ κρυερῇ βασιλῆος ἐφετμῇ
» Ἀργῴης ἐπὶ νηὸς ἄγει μετὰ κῶας Ἰήσων.
» Ὑμεῖς ἀτρεκέως. ἔτι μοι νόος οἶδεν ἕκαστα
» Ἧσι θεοπροπίῃσι. χάριν νύ τοι, ὦ ἄνα, Δηοῦς 50
» Υἱέ, καὶ ἀργαλέοισιν ἀνάπτομαι ἐν καμάτοισιν.
» Ἱκεσίου πρὸς Ζηνὸς, ὅτις ῥίγιστος ἀλιτροῖς
» Ἀνδράσι, Φοίβου τ' ἄμφι, καὶ αὐτῆς εἵνεκεν Ἥρης,
» Λίσσομαι, ἠδὲ θεῶν, οἷσι μέμβλεσθε κιόντες,
» Χραίσμετέ μοι, ῥύσασθε δυσάμμορον ἀνέρα λύμης, 55
» Μηδ' ἔμ' ἀκηδείῃσιν ἀφορμήθητε λιπόντες
» Αὖτως. οὐ γὰρ μοῦνον ἐπ' ὀφθαλμοῖσιν Ἐρινὺς
» Δὰξ ἐπέβη, καὶ γῆρας ἀμήρυτον ἐς τέλος ἕλκω.
» Πρὸς δ' ἔτι πικρότατον κρέμαται κακὸν ἄλλο κακοῖσιν.
» Ἅρπυιαι στόματός μοι ἀφαρπάζουσιν ἐδωδὴν, 60
» Ἐκ πόθεν ἀφράστοιο καταΐσσουσαι ὀλέθρου.
» Ἰσχω δ' οὔ τινα μῆτιν ἐπίρροθον. ἀλλά κε ῥᾷον
» Αὐτὸς ἐμὸν λελάθοιμι νόον, δόρποιο μεμηλὼς,
» Ἢ κείνας· ὧδ' αἶψα διηέριαι ποτέονται.
» Τυτθὸν δ' ἦν ἄρα δήποτ' ἐδητύος ἄμμι λίπωσι, 65
» Πνεῖ τόδε μυδαλέον τε καὶ οὐ τλητὸν μένος ὀδμῆς·
» Οὔ κέ τις οὐδὲ μίνυνθα βροτῶν ἄνσχοιτο πελάσσας,
» Οὐδ' εἴ οἱ ἀδάμαντος ἐληλαμένον κέαρ εἴη.
» Ἀλλά με πικρὴ δῆτα κατίσχει δαιτὸς ἀνάγκη
» Μίμνειν, καὶ μίμνοντα κακῇ ἐν γαστέρι θέσθαι. 70
» Τὰς μὲν θέσφατόν ἐστιν ἐρητύσαι Βορέαο
» Υἱέας· οὐδ' ὀθνεῖοι ἀλαλκήσουσιν ἐόντες,
» Εἰ δὴ ἐγὼν ὁ πρίν ποτ' ἐπικλυτὸς ἀνδράσι Φινεὺς

---

46 Δὴ] ἂν ἀληθῶς. 47 Ὑμεῖς], ἂν ἦσθε σεῖς ἐκεῖνοι.—βασιλῆος] τοῦ Πελίου, βασιλέως τῆς Θεσσαλίας, ὅς τις ἐξαπέστειλε τοὺς Ἀργοναύτας. 48 Κῶας], διὰ τὸ δέρμα.
49 Ὑμεῖς], σεῖς εἶσθε. 50 Θεσπροπίῃσι], μαντείαις. 51 Ἀνάπτομαι], ἀπονέμω, ἀνατίθημι. 52 Ῥίγιστος], φοβερώτατος. Ῥίγος.—ἀλιτροῖς], τοῖς ἀσεβέσι. 54 Μέμβλεσθε], μεριμνήσθε, ἂν δὲν ὑπῆρχε ἡ ἐνεστὼς Μέμβλομαι. Εἰς ὃν τὴν φροντίδα ἐχὲ ἀνατεθειμένοι ἀδεκτοροῦντες. 55 Χραίσμετε], βοηθήσατέ με.—δυσάμμορον], δύσμορον, δυσυχῆ.—λύμης], ὕβρεως, βλάβης. 56 Ἀκηδ. ἀφορμήθητε], ἀμερίμνως ἀναχωρήσατε. 58 Ἀμήρυτον], μακρότατον, ἀτελεύτητον, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ἐκτυλιχθῇ. 61 Ὀλέθρου], ἐφορμώσαι ἐξ ἀφρίζου τινὸς ὀλέθρου, ἐξ ἀγνώστου τινὸς θλεθρίου καταγωγίου. 62 Ἐπίρροθον], δὲν ἔχω παρμίαν βυλὴν βοηθὸν, οὐδεμία βυλὴ ὠφελεῖ μοι. 64 Κείνας], θέλων νὰ φάγω, εὐκολώτερα ἠμπορῶ νὰ ὑποκρυφθῶ ἀπὸ ἐμαυτὸν παρὰ ἀπὸ ἐκείνας. — διηέριαι], διὰ τοῦ ἀέρος. 65 Ἄμμι], ἡμῖν, ἐμοί. 66 Μένος], ἡ δύναμις. 67 Μίνυνθα], ἐλάχιστον.
69 Ἐληλαμένον], κεχαλκευμένον, κατεσκευασμένον. 70 Μίμνειν], νὰ μένω, νὰ μὴ φύγω τὴν δυσωδίαν. — θέσθαι], τὰ δοσόδη βρώματα. 71 Τὰς], ταύτας τὰς Ἅρπυίας.—ἐρητύσαι], κωλύσαι, ἀποδιώξαι. 72 Υἱέας], Υἱοὶ τοῦ Βορέως ἦσαν οἱ μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν συμπλεύσαντες Ζήτης καὶ Κάλαϊς. Τούτων δὲ ἡ ἀδελφὴ Κλεοπάτρα ἦν γυνὴ τοῦ Φινέως. — ὀθνεῖοι], ξένοι ὄντες. — ἀλαλκήσουσιν], ἀλέξουσιν, ὑπερασπισθῶσιν, ἐκ τοῦ ἄχρ. ἀλκω, ἀλέκω.

» Ὄλβῳ μαντοσύνῃ τε, πατὴρ δ' ἐμ' ἐγείνατ' Ἀγήνωρ·
» Τῶν δὲ κασιγνήτη, ὅτ' ἐνὶ Θρήκεσσιν ἄνασσον, 75
» Κλειοπάτρη ἔδνοισιν ἐμὸν δόμον ἦκεν ἄκοιτις.
Ἶσκεν Ἀγηρονίδης· ἀδινὸν δ' ἕλε κῆδος ἕκαστον
Ἥρῳων, πέρι δ' αὖτε δύω υἷας Βορέαο.
Δάκρυ δ' ὀμορξαμένω σχεδὸν ἦλυθον, ὧδέ τ' ἔειπε
Ζήτης, ἀσχαλόωντος ἑλὼν χερὶ χεῖρα γέροντος· 80
» Ἄ δειλ', οὔ τινα φημὶ σέθεν σμυγερώτερον ἄλλον
» Ἔμμεναι ἀνθρώπων· τί νύ τοι τόσα κῆδε' ἀνῆπται;
» Ἦ ῥα θεοὺς ὀλοῇσι παρήλιτες ἀφραδίῃσι,
» Μαντοσύνας δεδαώς· τῷ τοι μέγα μηνιόωσιν.
» Ἄμμι γε μὴν νόος ἔνδον ἀτύζεται ἱεμένοισι 85
» Χραισμεῖν, εἰ δὴ πρόχνυ γέρας τόδε πάρθετο δαίμων
» Νῶϊν. ἀρίζηλοι γὰρ ἐπιχθονίοισιν ἐνιπαὶ
» Ἀθανάτων. οὐδ' ἂν πρὶν ἐρητύσαιμεν ἰούσας
» Ἁρπυίας, μάλα περ λελιημένοι, ἔς τ' ἂν ὀμόσσῃς,
» Μὴ μὲν τοῖό γ' ἕκητι θεοῖς ἀπὸ θυμοῦ ἔσεσθαι. 90
Ὣς φάτο· τοῦ δ' ἰθὺς κενεὰς ὁ γεραιὸς ἀνέσχε
Γλήνας ἀμπετάσας, καὶ ἀμείψατο τοῖσδ' ἐπέεσσι·
» Σίγα· μή μοι ταῦτα νόῳ ἐνιβάλλεο, τέκνον.
» Ἴστω Λητοῦς υἱός, ὅ με πρόφρων ἐδίδαξε
» Μαντοσύνας· ἴστω δὲ δυσώνυμος, ἥ μ' ἔλαχεν κὴρ, 95
» Καὶ τόδ' ἐπ' ὀφθαλμῶν ἀλαὸν νέφος, οἵ θ' ὑπένερθε
» Δαίμονες, οἵ μηδ' ὧδε θανόντι περ εὐμενέοιεν,
» Ὡς οὔ τις θεόθεν χόλος ἔσσεται εἵνεκ' ἀρωγῆς.
Τὼ μὲν ἔπειθ' ὅρκοισιν ἀλαλκέμεναι μενέαινον.
Αἶψα δὲ καὶ κουρότεροι πεπονήατο δαῖτα γέροντι, 100
Λοίσθιον Ἁρπυίῃσιν ἑλώριον· ἐγγύθι δ' ἄμφω
Στῆσαν, ἵνα ξιφέεσσιν ἐπεσσυμένας ἐλάσειαν.
Καὶ δὴ ταπρώτισθ' ὁ γέρων ἔψαυεν ἐδωδῆς·

---

76 Ἔδνοισιν], διὰ τῶν δώρων, τὰ ὁποῖα ὁ νυμφίος ἔδιδεν εἰς τοὺς γονεῖς. 77 Ἶσκεν] εἶπε· τὸ Ἴσκω σημαίνει εἰκάζω· λέγουσι δὲ οἱ κριτικοί, ὅτι οἱ μεταγενέστεροι Ἀπολλόδ Αυκόφρ. κλπ. μετεχειρίσθησαν τὸ Ἴσκεν ἀντὶ τοῦ Εἶπε, παρεξηγήσαντές τινα χωρίσ τοῦ Ὁμήρου.—ἀδινὸν], μέγα. 78 Πέρι], ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους. 79 Ὀμορξαμένω], σπογγίσαντες.— σχεδὸν], πλησίον αὐτοῦ. 80 Ἀσχαλόωντος], λυπουμένου. 84 Δειλ'], ἄθλιε. —σμυγερώτερον], δυστυχέστερον. 85 Παρήλιτες], ἡμαρτες, Παραλιτέω· ὁ δὲ τύπος Παραλίτω ἄχρ. 84 Δεδαώς], διδαχθείς. 85 Ἀτύζεται], φοβεῖται. 86 Πρόχνυ], πάνυ. Τὸ Πρόχνυ κυρίως σημαίνει γονατιστά· ἐκ μεταφορᾶς δὲ τῶν φοβουμένων καὶ πιπτόντων μετέπεσεν εἰς τὴν σημασίαν ταύτην. 87 Νῶϊν], φοβούμεθα, ἐνῷ συγχρόνως ἐπιθυμοῦμεν νὰ σὲ βοηθήσωμεν, ἂν ἀληθῶς ὁ θεὸς μᾶς ἐπεφύλαξε τοῦτο τὸ γέρας.— ἐνιπαί], αἱ ἐπιπλήξεις, ἡ ὀργή.— λελιημένοι], ἐφιέμενοι ἐκ τοῦ Λιλαίομαι. 90 Ἔσεσθαι], ὅτι δὲν θέλομεν παροξύνει τοὺς θεοὺς ἕνεκα σοῦ. 92 Γλήνας], κόρας τοῦ ὀφθαλμοῦ. 96 Μοί], Περιποιητ. ἀντὶ Πρὸς χάριν μου. 94 Ἴστω], ὁ Ἀπόλλων ἠξεύρει, ὁ θεὸς ἠξεύρει, ὅρκος. 95 Κὴρ], ἡ κακὴ μοῖρα. 96 Ἀλαὸν], σκοτεινόν. 97 Εὐμενέοιεν], εὐμενεῖς ἔστωσαν. 99 Ὅρκοισιν], ἕνεκα τῶν ὅρκων. 100 Κουρότεροι], οἱ νέοι· οἱ αὐτοῦ νεώτεροι. 101 Ἑλώριον], ἔσχατον ἔργον, διότι ἄλλο δὲν ἔμελλον ν' ἀρπάσουσι πλέον. 102 Ἐπεσσυμένας], ἐφορμήσας. 103 Ταπρώτισθ'], μόλις.

Αἱ δ' ἄφαρ, ἠΰτ' ἄελλαι ἀδευκέες, ἢ στεροπαὶ ὡς,
Ἀπρόφατοι νεφέων ἐξάλμεναι ἐσσεύοντο
Κλαγγῇ, μαιμώωσαι ἐδητύος· οἱ δ' ἐσιδόντες
Ἥρωες μεσσηγὺς ἀνίαχον· αἱ δ' ἅμ' ἀϋτῇ
Πάντα καταβρώξασαι ὑπὲρ πόντοιο φέροντο
Τῆλε παρέξ· ὁδμὴ δὲ δυσάσχετος αὖθι λέλειπτο.
Τέων δ' αὖ κατόπισθε δύω υἷες Βορέαο
Φάσγαν' ἐπισχόμενοι ὀπίσω θέον· ἐν γὰρ ἔηκε
Ζεὺς μένος ἀκάματόν σφιν· ἐτὰρ Διὸς οὔ κεν ἐπέσθην.
Νόσφιν, ἐπεὶ Ζεφύροιο παραΐσσεσκον ἀέλλας
Αἰὲν, ὅτ' ἐς Φινῆα καὶ ἐκ Φινῆος ἴοιεν.
Ὡς δ' ὅτ' ἐνὶ κνημοῖσι κύνες, δεδαημένοι ἄγρης,
Ἢ αἶγας κεραοὺς, ἠὲ πρόκας ἰχνεύοντες,
Θείωσι, τυτθὸν δὲ τιταινόμενοι μετόπισθεν
Ἄκρης ἐν γενύεσσι μάτην ἀράβησαν ὀδόντας·
Ὣς Ζήτης Καλαΐς τε μάλα σχεδὸν αἴσσοντες,
Τέων ἀκροτάτῃσιν ἐπέχραον ἤλιθα χερσί.
Καί νύ κε δή σφ' ἀέκητι θεῶν διεθηλήσαντο,
Πολλὸν ἑκὰς νήσοισιν ἐπὶ Πλωτῇσι κιχόντες,
Εἰ μὴ ἄρ' ὠκέα Ἶρις ἴδεν, κατὰ δ' αἰθέρος ἆλτο
Οὐρανόθεν, καὶ τοῖα παραιφαμένη κατέρυκεν·
» Οὐ θέμις, ὦ υἷες Βορέω, ξιφέεσσιν ἐλάσσαι
» Ἁρπυίας, μεγάλοιο Διὸς κύνας· ὅρκια δ' αὐτὴ
» Δώσω ἐγὼν, ὡς οὔ οἱ ἔτι χρίμψουσιν ἰοῦσαι.
Ὣς φαμένη, λοιβὴν Στυγὸς ὤμοσεν, ἥ τε θεοῖσι
Ῥιγίστη πάντεσσιν ὀπιδνοτάτη τε τέτυκται,
Μὴ μὲν Ἀγηνορίδαο δόμοις ἔτι τάσδε πελάσσαι
Εἰσαῦτις Φινῆος, ἐπεὶ καὶ μόρσιμον ἦεν.
Οἱ δ' ὅρκῳ εἴξαντες ὑπέστρεφον ἂψ ἐπὶ νῆα
Σεύεσθαι· Στροφάδας δὲ μετακλείουσ' ἄνθρωποι

---

404 Ἄφαρ], εὐθὺς—ἀδευκέες], θύελλαι πικραί. 405 Ἀπρόφατοι], ἀπροσδόκητοι, ἀπρομήνυστοι. 407 Μεσσηγὺς], ἐν τῷ μέσῳ των.—ἀϋτῇ], βοῇ. 409 Παρέξ], μακρὰν δὲ αὐτοῦ ἢ πέραν αὐτοῦ.—αὖθι], ὀπίσω. 411 Ὀπίσω], πλεονασμὸς μετὰ τὸ Κατόπισθε.—ἔηκε], ἐνῆκε, ἐφῆκεν ἐν αὐτοῖς. 415 Νόσφιν], ἄνευ γὰρ τῆς βοηθείας τοῦ Διὸς οὐκ ἐδύναντο ἕπεσθαι.—παραΐσσεσκον], ἔτρεχον ἐμπρὸς, ἐξεπέρνων τὰς ἄλλας. Παραΐσσω. 418 Κνημοῖσι], ὀρυμοῖς. 419 Πρόκας], δορκάδας. 417 Θείωσι], θέωσι.—τιταινόμεναι], τεινόμενοι, τεντονόμενοι.—μετόπισθεν], ὀλίγον ὀπίσω τῆς ἄγρας. 418 Ἀράβησαν], ἐκρότησαν, κροτοῦσι τοὺς ὀδόντας, νομίζοντες, ὅτι μὲ τὸ ἄκρον τῶν χειλέων τεντωνόμενοι ψαύουσι τὴν ἄγραν ἤδη. 420 Ἤλιθα], μάτην, χωρὶς ὄφελ. νὰ δυνηθῶσι νὰ τὰς πτυπήσωσι. 424 Θεῶν], παρὰ τὴν θέλησιν τῶν θεῶν.—διεθηλήσαντο], ἤθελον τὰς βλάψει, τὰς σπαράξει.

422 Ἑκὰς], πολλὰ μακράν.—Πλωτῇσι], ὄνομα τῶν νήσων, εἰς τὰς ὁποίας ἔφθασαν τὰς Ἁρπυίας ἐν τῷ Σικελικῷ πελάγει, ὡς μυθολογεῖται. 424 Κατέρυκεν], ἐμπόδισεν.

426 Κύνας], αἱ ἅρπυιαι ἐθεωροῦντο ὡς κύνες τοῦ Διός. 427 Οἱ], τῷ Φινεῖ.—χρίμψουσιν], πλησιάσουσι. 428 Λοιβὴν], τὴν σπονδὴν, τὸ ὕδωρ. 429 Ῥιγίστη], φοβερωτάτη.—ὀπιδνοτάτη], καταπληκτικωτάτη. 431 Μόρσιμον], ὑπὸ τῆς μοίρας ἀποφασισμένον τὸ νὰ μὴ ἐπανέλθωσι. 433 Εἴξαντες], ὑποχωρήσαντες. 435 Σεύεσθαι], τοῦ καταδιώκειν.

Νήσους τοῖό γ' ἔκητι, πάρος Ἠλωτὰς καλέοντες,
Ἅρπυιαί τ' Ἶρίς τε διέτμαγον. αἳ μὲν ἔδυσαν 135
Κευθμῶνα Κρήτης Μινωΐδος· ἡ δ' ἀνόρουσεν
Οὔλυμπόνδε, θοῇσι μεταχθονίῃ πτερύγεσσι.
Τόφρα δ' ἀριστῆες πινόεν περὶ δέρμα γέροντος
Πάντη φοιβήσαντες, ἐπικριδὸν ἱρεύσαντο
Μῆλα, τά τ' ἐξ Ἀμύκοιο λειηλασίης ἐκόμισσαν. 140
Αὐτὰρ ἐπεὶ μέγα δόρπον ἐνὶ μεγάροισιν ἔθεντο,
Δαίνυνθ' ἑζόμενοι· σὺν δὲ σφίσι δαίνετο Φινεὺς
Ἀρπαλέως, οἷόντ' ἐν ἐνείρασι θυμὸν ἰαίνων.
Ἔνθάδ', ἐπεὶ δόρποιο κορέσσαντ' ἠδὲ ποτῆτος,
Παννύχιοι Βορέῳ μένον ψίεας ἐγρήσσοντες. 145

Ἀλλαχοῦ δὲ γράφεται Σώσεσθαι ἢ Εἴδεσθαι. [134] Ἕκητι], διὰ τοῦτο, διότι ἔκειθεν ἐπέστρεψαν. [135] Διέτμαγον], ἐχωρίσθησαν, Διατμήγω. [136] Μινωΐδος], ἀπὸ τοῦ βασιλέως Μίνωος. [137] Μεταχθονίῃ], ὑπεράνω τῆς γῆς. [138] Πινόεν], ῥυπαρόν. [139] Φοιβήσαντες], καθαρίσαντες.—Ἱρεύσαντο], ἐθυσίασαν κατ' ἐκλογὴν ἐκλεκτὰ πρόβατα. [140] Ἀμύκοιο], ὁ Ἀμυκὸς βασιλεὺς τῶν Βεβρύκων εἶχε φονευθῆ ὑπὸ τῶν Ἀργοναυτῶν. [141] Ἀρπαλέως], ἁρπακτικῶς.— Ἰαίνων], ὡς εὐωχούμενος ἐν ἐνείρῳ, νομίζων ὅτι ἦτον ὄνειρον. [145] Ἐγρήσσοντες], ἀγρυπνοῦντες, ἐνῷ.

Δ'. ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΥ.

Καλλίμαχος, υἱὸς Βάττου ἐκ Κυρήνης, ἤκμασεν ἐπὶ Πτολεμαίων Φιλαδέλφου καὶ Εὐεργέτου, ὑφ' ὧν καὶ μεγάλως ἐτιμήθη διὰ τὴν ἀγχίνοιαν καὶ τὴν μάθησίν του. Κατὰ τοὺς γραμματικοὺς, ἔγραψεν ὀγδοήκοντα συγγράμματα, τὰ μὲν πεζὰ, τὰ δὲ ἔμμετρα, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν μόνον ἓξ θρησκευτικοὶ ὕμνοι καὶ τινὰ ἐπιγράμματα διεσώθησαν. Μαθητὴς αὐτοῦ, μετὰ ταῦτα δὲ ἀντίζηλος καὶ ἐχθρός του, ἦν Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι μέχρι τέλους διηλλάγησαν· διότι οἱ νεκροὶ ἀμφοτέρων ἀπετέθησαν εἰς τὸν αὐτὸν τάφον.

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΔΗΜΗΤΡΑ.

Τὸν ὕμνον τοῦτον ἔγραψε δωριστὶ, διατρίβων, ὡς φαίνεται, εἰς Ἄργος ὁ Καλλίμαχος.

Ὦ καλάθω κατιόντος ἐπιφθέγξασθε γυναῖκες·
« Δάματερ μέγα χαῖρε, πολύτροφε, πουλυμέδιμνε. »
Τὸν κάλαθον κατιόντα χαμαὶ θασεῖσθε βέβαλοι,
Μηδ' ἀπὸ τῶ τέγεος, μηδ' ὑψόθεν αὐγάσσησθε,

[1] Τῷ καλάθῳ] τοῦ καλάθου. Τὸν κάλαθον τοῦτον ἔφερον εἰς τὰ Θεσμοφόρια, τὴν δοχὴν τῆς Δήμητρος, μυστηριωδῶς κεκαλυμμένον. — ἐπιφθέγξασθε] ψάλατε. [2] Μέγα], πολύ. — πουλυμέδιμνε], πολλοὺς σίτου μεδίμνους χορηγοῦσα. [3] Θασεῖσθε], καθήσατε. Πλούτ. Ἰουδ. Καὶ γὰρ Ἀθήνησι γησταεύουσιν αἱ γυναῖκες ἐν θεσμοφορίοις χαμαὶ καθήμεναι. [4] Ἀπὸ τῶ τέγεος], ἀπὸ τῆς στέγης. Λέγει εἰς τὰς γυναῖκας ὅτι ταῖς εἰς

Αἱ δ' ἄφαρ, ἠΰτ' ἄελλαι ἀδευκέες, ἢ στεροπαὶ ὡς,
Ἀπρόφατοι νεφέων ἐξάλμεναι ἐσσεύοντο
Κλαγγῇ, μαιμώωσαι ἐδητύος· αἱ δ' ἐσιδόντες
Ἥρωες μεσσηγὺς ἀνίαχον· αἱ δ' ἅμ' ἀϋτῇ
Πάντα καταβρώξασαι ὑπὲρ πόντοιο φέροντο
Τῆλε παρέξ· ὀδμὴ δὲ δυσάσχετος αὖθι λέλειπτο.
Τέων δ' αὖ κατόπισθε δύω υἷες Βορέαο
Φάσγαν' ἐπισχόμενοι ὀπίσω θέον· ἐν γὰρ ἕηκε
Ζεὺς μένος ἀκάματόν σφιν· ἀτὰρ Διὸς οὔ κεν ἐπέσθην
Νόσφιν, ἐπεὶ Ζεφύροιο παραΐσσεσκον ἀέλλας
Αἰὲν, ὅτ' ἐς Φινῆα καὶ ἐκ Φινῆος ἴοιεν.
Ὡς δ' ὅτ' ἐνὶ κνημοῖσι κύνες, δεδαημένοι ἄγρης,
Ἢ αἶγας κεραοὺς, ἠὲ πρόκας ἰχνεύοντες,
Θείωσι, τυτθὸν δὲ τιταινόμενοι μετόπισθεν
Ἄκρης ἐν γενύεσσι μάτην ἀράβησαν ὀδόντας·
Ὡς Ζήτης Καλαΐς τε μάλα σχεδὸν ἀΐσσοντες,
Τέων ἀκροτάτῃσιν ἐπέχραον ἤλιθα χερσί.
Καί νύ κε δή σφ' ἀέκητι θεῶν διεθηλήσαντο,
Πολλὸν ἐκὰς νήσοισιν ἐπὶ Πλωτῇσι κιχόντες,
Εἰ μὴ ἄρ' ὠκέα Ἶρις ἴδεν, κατὰ δ' αἰθέρος ἆλτο
Οὐρανόθεν, καὶ τσῖα παραιφαμένη κατέρυκεν·
» Οὐ θέμις, ὦ υἷες Βορέω, ξιφέεσσιν ἐλάσσαι
» Ἁρπυίας, μεγάλοιο Διὸς κύνας· ὅρκια δ' αὐτὴ
» Δώσω ἐγὼν, ὡς οὔ οἱ ἔτι χρίμψουσιν ἰοῦσαι.
Ὡς φαμένη, λοιβὴν Στυγὸς ὤμοσεν, ἥ τε θεοῖσι
Ῥιγίστη πάντεσσιν ὀπιδνοτάτη τε τέτυκται,
Μὴ μὲν Ἀγηνορίδαο δόμοις ἔτι τάσδε πελάσσαι
Εἰσαῦτις Φινῆος, ἐπεὶ καὶ μόρσιμον ἦεν.
Οἱ δ' ὅρκῳ εἴξαντες ὑπέστρεφον ἂψ ἐπὶ νῆα
Σεύεσθαι· Στροφάδας δὲ μετακλείουσ' ἄνθρωποι

---

[104] Ἄφαρ], αὐθύς—ἀδευκέες], θύελλαι πικραί. [109] Ἀπρόφατοι], ἀπροσδόκητοι, ἀπρομήνυτοι. [107] Μεσσηγὺς], ἐν τῷ μέσῳ των.—ἀϋτῇ], βοῇ. [109] Παρέξ], μακρὰν δὲ αὐτοῦ ἢ πέραν αὐτοῦ.—αὖθι], ὀπίσω. [111] Ὀπίσω], πλεονασμὸς μετὰ τὸ Κατόπισθε.—ἕηκε], ἐνῆκε, ἐφῆκεν ἐν αὐτοῖς. [115] Νόσφιν], ἄνευ γὰρ τῆς βοηθείας τοῦ Διὸς οὐκ ἐδύναντο ἕπεσθαι.—παραΐσσεσκον], ἔτρεχον ἐμπρὸς, ἐξεπέρνων τὰς ἄλλας. Παραΐσσω. [115] Κνημοῖσι], δρυμοῖς. [116] Πρόκας], δορκάδας. [117] Θείωσι], θέωσι.—τιταινόμεναι], τεινόμενοι, τεντονόμενοι.—μετόπισθεν], ὀλίγον ὀπίσω τῆς ἄγρας. [118] Ἀράβησαν], ἐκρότησαν, κροτοῦσι τοὺς ὀδόντας, νομίζοντες, ὅτι μὲ τὸ ἄκρον τῶν χειλέων τεντωνόμενοι ψαύουσι τὴν ἄγραν ἤδη. [120] Ἤλιθα], μάτην, χωρὶς ὄηλ. νὰ δυνηθῶσι νὰ τὰς κτυπήσωσι. [121] Θεῶν], παρὰ τὴν θέλησιν τῶν θεῶν.—διεθηλήσαντο], ἤθελον τὰς βλάψει, τὰς σπαράξει.

[122] Ἐκὰς], πολλὰ μακράν.—Πλωτῇσι], ὄνομα τῶν νήσων, εἰς τὰς ὁποίας ἔφθασαν τὰς Ἁρπυίας ἐν τῷ Σικελικῷ πελάγει, ὡς μυθολογεῖται. [124] Κατέρυκεν], ἐμπόδισεν.

[126] Κύνας], αἱ ἅρπυιαι ἐθεωροῦντο ὡς κύνες τοῦ Διός. [127] Οἱ], τῷ Φινεῖ,—χρίμψωσιν], πλησιάσουσι. [128] Λοιβὴν], τὴν σπονδὴν, τὸ ὕδωρ. [129] Ῥιγίστη], φοβερωτάτη.—ὀπιδνοτάτη], καταπληκτικωτάτη. [131] Μόρσιμον], ὑπὸ τῆς μοίρας ἀποφασισμένον τὸ νὰ μὴ ἐπανέλθωσι. [132] Εἴξαντες], ὑποχωρήσαντες. [133] Σεύεσθαι], τοῦ καταδιώκειν.

Οὔπω τὴν Κνιδίαν, ἔτι Δώτιόν ἱρὸν ἔναιον, 25
Ἣν δ' αὐτῇ καλὸν ἄλσος ἐπρηήσαντο Πελασγοὶ
Δένδρεσιν ἐμφιλαφές· διά κεν μόλις ἤνθεν ὀϊστός.
Ἓν πίτυς, ἐν μεγάλαι πτελέαι ἔσαν, ἐν δὲ καὶ ὄχναι,
Ἓν δὲ καλὰ γλυκύμαλα· τὸ δ', ὥστ' ἀλέκτρινον, ὕδωρ
Ἐξ ἀμαρᾶν ἀνέθυε. Θεὰ δ' ἐπεμαίνετο χώρῳ, 30
Ὅσσον Ἐλευσῖνι, Τριόπῳ θ' ὅσον, ὁκκόσον Ἔννᾳ.
Ἀλλ' ὅκα Τριοπίδαισιν ὁ δεξιὸς ἄχθετο δαίμων,
Τουτάκις ἁ χείρων Ἐρυσίχθονος ἅψατο βωλά.
Σεύατ' ἔχων θεράποντας ἐείκοσι, πάντας ἐν ἀκμᾷ,
Πάντας δ' ἀνδρογίγαντας, (ὅλαν πόλιν ἄρκιοι ἄραι) 35
Ἀμφότερον πελέκεσσι καὶ ἀξίναισιν ὁπλίσσας·
Ἐς δὲ τὸ τᾶς Δάματρος ἀναιδέες ἔδραμον ἄλσος.
Ἧς δέ τις αἴγειρος, μέγα δένδρεον, αἰθέρι κῦρον·
Τῷ δ' ἔπι ταὶ Νύμφαι ποτὶ τ' ὤνδιον ἐψιόωντο·
Ἁ πράτα πλαγεῖσα, κακὸν μέλος ἴαχεν ἄλλαις. 40
Ἥσθετο Δαμάτηρ ὅτι οἱ ξύλον ἱερὸν ἀλγεῖ·
Εἶπε δὲ χωσαμένα· « Τίς μοι καλὰ δένδρεα κόπτει; »
Αὐτίκα Νικίππᾳ (τάν οἱ πόλις ἀρήτειραν
Δαμοσίαν ἔστασαν,) ἐείσατο· γέντο δὲ χειρὶ
Στέμματα καὶ μάκωνα, κατωμαδίαν δ' ἔχε κλαῖδα, 45
Φᾶ δὲ παραψήχοισα κακὸν καὶ ἀναιδέα φῶτα·
« Τέκνον, ὅτις τὰ θεοῖσιν ἀνειμένα δένδρεα κόπτεις,
« Τέκνον, ἐλίνυσον, τέκνον πολύθεστε τοκεῦσι,
« Παύεο, καὶ θεράποντας ἀπότρεπε, μή τι χαλεφθῇ
« Πότνια Δαμάτηρ, τᾶς ἱερὸν ἐκκεραίζεις. » 50
Τὰν δ' ἄρ' ὑποβλέψας χαλεπώτερον ἠὲ κυναγὸν

---

25 Κνιδίαν], τὴν ἐπαρχίαν τῆς Κνίδου ἐν Καρίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. — Δώτιον], πόλις τῆς Θεσσαλίας, ὅπου ἦν ἱερὸν ἄλσος τῆς Δήμητρος, καὶ ὅθεν ὡρμήθησαν οἱ τὴν Κνίδον κατοικήσαντες Θεσσαλοί. 26 Τὶν δ' αὐτᾷ], σοὶ αὐτῇ τῇ Δήμητρᾳ. 27 Ἀμφιλαφές], πάντοθεν περιλαμβανόμενον. — ἤνθεν] Δωρ. ἀντὶ Ἦλθεν. Μόλις διήρχετο βέλος δι' αὐτοῦ, τόσον πυκνὸν ἦτον. 29 Γλυκύμηλα] γλυκὰ, ἥμερα μῆλα, — ἀλέκτρινον] ἠλέκτρινον, διαυγές. 30 Ἐξ ἀμαρᾶν] ἐκ τῶν ὀχετῶν τῶν πηγῶν.—Ἐπ. χώρῳ] ἠγάπα τὸν τόπον.

34 Τριόπῳ] ἀκρωτήριον τῆς Κνιδίας, ὅπου ὁ Τριόπας ἔφερε τὴν λατρείαν τῆς Δήμητρος. 35 Τριοπίδαισιν] τοῖς υἱοῖς τοῦ Τριόπα. — δαίμων] ὁ ἀγαθὸς δαίμων, ἡ εὔνοια τῶν θεῶν. 35 Τουτάκις] τότε.—βωλὰ] ἡ χείρων βωλὴ ἥψατο τοῦ Ἐρυσίχθονος, τὸν ἐνέπνευσε.

34 Σεύατ'], ὥρμησε. 35 Ἀνδρογίγαντας], γιγαντιαίους ἄνδρας.— Ἄρκιοι], ἱκανοί, ἴδ. Εὐριπ. Φοιν. 1037. Γίγας ἐπ' ὤμων γηγενὴς ὅλην πόλιν φέρων. — ἀξίναισιν], ἡ ἀξίνη διπλοῦς πέλεκυς. 38 Ἧς] Δωρ. ἀντὶ Ἦν. — κῦρον] φθάνον. 39 Τῷ δ' ἔπι] ἐπὶ τούτου· εἰς ἄλλας ἐκδόσεις: Τῷ δ' ὑπο·—τ' Ὤνδιον] τὸ ἔνδιον, τὴν μεσημβρίαν. — ἐψιόωντο] ἔπαιζον. 40 Πράτα] ἥτις αἴγειρος, πρώτη.—ἄλλαις] παρὰ τὰς ἄλλας, ὡς παρατηρουμένη τρόπον τινὰ πρὸς αὐτάς. 41 Οἱ ξύλον] τὸ ξύλον της. 42 Χωσαμένα] ὀργισθεῖσα.

43 Ἀρήτειραν] ἱέρειαν αὐτῆς. 44 Ἔστασαν] τὸ πληθ. διότι ἡ πόλις περιεκτικόν.— ἐείσατο] ὡμοίασε, μετεμορφώθη.—γέντο] ἔλαβεν, ἐξ ἀχρήστου τινὸς ῥήματος.

45 Μάκωνα] μήκωνα.—κλαῖδα] κλεῖδα ἐπὶ τῶν ὤμων κρεμαμένην, καθ' ὃ ἱέρεια.

46 Παραψήχουσα] θωπεύουσα, καλοπιάνουσα. 47 Ὅτις] ὅστις. — ἀνειμένα] ἀνατεθειμένα. 48 Ἐλίνυσον] παῦσε, σχόλασε.— πολύθεστε] πολυπόθητε, ἐκ τοῦ θέσθαι, σημαίνοντος καὶ τὸ αἰτεῖν. 50 Χαλεφθῇ] χαλεπήνῃ, ὀργισθῇ. 50 Ἐκκεραίζεις] δενδροτομεῖς.

Μὴ παῖς, μηδὲ γυνὰ, μηδ' ἃ κατεχεύατο χαῖταν, 5
Μηδ' ὄκ' ἀφ' αὐαλέων στομάτων πτύωμες ἄπαστοι.
Ἕσπερος ἐκ νεφέων ἐσκέψατο, παγίκα νεῦται·
Ἕσπερος, ὅς τε πιεῖν Δαμάτερα μῶνος ἔπεισεν,
Ἁρπαγίμας ὄκ' ἄπυστα μετέστιχεν ἴχνια κώρας.
Πότνια, πῶς σε δύναντο πόδες φέρεν ἔς τ' ἐπὶ δυθμὰς, 10
Ἔς τ' ἐπὶ τὼς μέλανας, καὶ ὅπα τὰ χρύσεα μᾶλα;
Οὐ πίες, οὔτ' ἄρ' ἔδες τῆνον χρόνον, οὐδ' ἐλοέσσω.
Τρὶς μὲν δὴ διέβης Ἀχελώϊον ἀργυροδίναν,
Τοσσάκι δ' ἀενάων ποταμῶν ἐπέρασσας ἕκαστον,
Τρὶς δ' ἐπὶ καλλίστης νήσου δράμες ὀμφαλὸν Ἔνναν, 15
Τρὶς δ' ἐπὶ Καλλιχόρω χαμάδις ἐκαθίσσαο φρητὶ,
Αὐσταλέα, ἄποτός τε· καὶ φάγες, οὐδ' ἐλοέσσω....
Μὴ μὴ ταῦτα λέγωμες, ἃ δάκρυον ἄγαγε Δηοῖ.
Κάλλιον, ὡς πολίεσσιν ἑαδότα τέθμια δῶκε·
Κάλλιον, ὡς καλάμαν τε καὶ ἱερὰ δράγματα πράτα 20
Ἀσταχύων ἀπέκοψε, καὶ ἐν βόας ἧκε πατῆσαι,
Ἀνίκα Τριπτόλεμος ἀγαθὰν ἐδιδάσκετο τέχναν·
Κάλλιον, ὡς (ἵνα καί τις ὑπερβασίας ἀλέηται)
Θήκατο βουπείνᾳ Τριόπεω γόνον οἰκτρὸν ἰδέσθαι.

ναι ἀπηγορευμένον ν' ἀναβῶσιν εἰς τὰς στέγας διὰ νὰ ἴδωσι τὴν πομπὴν νὰ διέλθῃ, ὡς βέβηλον θέαμα. [5] Χαῖταν], οἱ σχολιασταὶ λέγουσιν ὅτι αἰνίττεται τὰς παρθένους. Ἀλλ' αὐτῶν ἔθος ἦν ν' ἀναδέωσι καὶ ὄχι νὰ κατεχεύωσι, νὰ λύωσι τὰς κόμας των. Διὰ τοῦτο ἄλλοι ὑπέθεσαν ὅτι ἐννοεῖ τὰς ἑταίρας, αἱ ὁποῖαι εἶχον τὴν κόμην λυτήν· ἀλλὰ ἡ τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι ἐνταῦθα ἀνοίκειον. Μὴ μετὰ τοὺς παῖδας ἢ τὰς γυναῖκας ἀναφέρει ἢ τὰς χήρας, αἱ ὁποῖαι κατέχυσαν, ἀπέῤῥιψαν τὴν κόμην των; διότι, ὡς γνωστὸν αἱ κηδεύουσαι ἐκείροντο. Ἴσως ἐννοεῖ δὲ καὶ αὐτὰς τὰς θεσμοφοριαζούσας, τὰς ὁποίας λέγει ἀνάμεσον ἐν στίχ. 125. [6] Ἄπαστοι], μήτε ὅταν πτύωμεν ἐκ τῶν ξηρῶν στομάτων μας, ὡς οὖσαι ἄγευστοι, νήστεις, γνωστὸν δὲ ὅτι πρὸ τῶν θεσμοφορίων ἐνήστευον. [7] Ἕσπερος], ὁ ἑσπέρ. Τὰ Θεσμοφόρια ἐτελοῦντο διὰ νυκτὸς, ἢ φαίνεται ὅτι ἤρχιζον περὶ τὰς ἑπτὰ τοῦ Ἑσπέρου. Ὅθεν ἐν Ἀθην. Δ'. 44. Ἀνέτεινας γὰρ ἡμᾶς, ὥσπερ νηστείαν ἄγοντας καὶ περιμένοντας τὸ ἀνατέλλον ἄστρον. —νεῖται], πότε ἔρχεται ὁ κάλαθος. [8] Ὥστε πιεῖν], ἡ Δήμητρα ἐζήτει τὴν Περσεφόνην ἄσιτος· ὁ δ' Ἕσπερος πρῶτος τὴν ἔπεισε νὰ πίῃ. [9] Ἁρπαγίμας] ἁρπαγείσης.—ἄπυστα], περὶ ὧν οὐδεὶς ποτὲ ἤκουσε.—μετέστιχεν], ἐπήγαινεν εἰς ἀναζήτησιν. [10] Ἐπὶ δυσμὰς], μέχρι δυσμῶν. [11] Μέλανας], τοὺς Αἰθίοπας, ἀντὶ: μέχρι Ἀνατολῶν.

[12] Ἔνναν], πόλιν τῆς Σικελίας, ἣν λέγει ὀμφαλὸν τῆς καλλίστης νήσου. Περὶ δὲ τῆς Ἐννης λέγει ὁ Διόδωρος: «Δοκεῖ δὲ ἐν μέσῳ κεῖσθαι τῆς ὅλης νήσου, δι' ὃ καὶ Σικελίας ὀμφαλὸς ὑπό τινων ὀνομάζεται», Διόδ. Ε', σ. 287). [13] Φρητὶ], φρέατι. Καλλιχόρον φρέαρ, ἐν Ἐλευσῖνι, ἀναφέρεται καὶ ὑπὸ τοῦ Παυσανίου καὶ Ἀπολλοδώρου. [14] Αὐσταλέα], ἡλιοκαυμένη, ξηρά. [15] Δέγωμες], ἀντὶ τοῦ λέγωμεν· ἀλλὰ ἡ ποῖον ἐλέγετο εἰς τὰ Θεσμοφόρια. Ἐπειδὴ ἡ ἑορτὴ ἤγετο εἰς μνήμην τῆς θλίψεως τῆς Δήμητρος, διὰ τοῦτο οὐδὲν λυπηρὸν ἔπρεπε νὰ λέγεται εἰς αὐτὴν, ἀλλὰ μᾶλλον εὐθυμα σκώμματα, πρὸς διασκέδασιν τῆς θλίψεως τῆς θεᾶς.—Δηοῖ], Δηώ, ἐπίθετον τῆς Δήμητρος. [16] Κάλλιον], μᾶλλον ἢ λέγωμεν. — ἑαδότα], εὐάρεστα, παρακ. β'. τοῦ Ἀνδάνω. —τέθμια], νόμους, θεσμούς. Ἡ Δήμητρα ἦν καὶ Θεσμοφόρος. [20] Καλάμαν], τὴν καλάμην τοῦ σίτου, τὸ ἄχυρον.—πράτα], πρώτη αὐτή. [21] Πατῆσαι], ἔφηνεν εἰς τὰ δράγματα τοὺς βόας νὰ τὰ πατήσουν, νὰ τὰ ἀλωνίσουν ἤγ. μὲ τοὺς πόδας των, ὡς τοῦτο σήμερον γίνεται μὲ ἵππους. [22] Ἀλέηται], ἀποφεύγῃ τὰς παραβάσεις, τὰς ἁμαρτίας.

[23] Βουπείνᾳ], εἰς μεγίστην πείναν.—Τρ. γόνον], Τριόπας, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ἢ κατ' ἄλλους τοῦ Ἡλίου, βασιλεύων ἐν Θεσσαλίᾳ. Υἱὸς αὐτοῦ ὁ Ἐρυσίχθων, ὡς κατωτέρω.

Οὔπω τὴν Κνιδίαν, ἔτι Δώτιόν ἱρὸν ἔναιον, 25
Ἣν δ' αὐτῇ καλὸν ἄλσος ἐπιοιήσαντο Πελασγοὶ
Δένδρεσιν ἀμφιλαφές· διά κεν μόλις ἤνθεν ὀϊστός.
Ἐν πίτυς, ἐν μεγάλαι πτελέαι ἔσαν, ἐν δὲ καὶ ὄχναι,
Ἐν δὲ καλὰ γλυκύμαλα· τὸ δ', ὥστ' ἀλέκτριγον, ὕδωρ
Ἐξ ἀμαρᾶν ἀνέθυε. Θεὰ δ' ἐπεμαίνετο χώρῳ, 30
Ὅσσον Ἐλευσῖνι, Τριόπῳ θ' ὅσον, ὁκκόσον Ἔννᾳ.
Ἀλλ' ὅκα Τριοπίδαισιν ὁ δεξιὸς ἄχθετο δαίμων,
Τουτάκις ἁ χείρων Ἐρυσίχθονος ἅψατο βωλά.
Σεύατ' ἔχων θεράποντας ἑείκοσι, πάντας ἐν ἀκμᾷ,
Πάντας δ' ἀνδρογίγαντας, (ὅλαν πόλιν ἄρκιοι ἄραι,) 35
Ἀμφότερον πελέκεσσι καὶ ἀξίναισιν ὁπλίσσας·
Ἐς δὲ τὸ τᾶς Δάματρος ἀναιδέες ἔδραμον ἄλσος.
Ἧς δέ τις αἴγειρος, μέγα δένδρεον, αἰθέρι κῦρον·
Τῷ δ' ἔπι ταὶ Νύμφαι ποτὶ τ' ὤνδιον ἐψιόωντο·
Ἁ πράτα πλαγεῖσα, κακὸν μέλος ἴαχεν ἄλλαις. 40
Ἤσθετο Δαμάτηρ ὅτι οἱ ξύλον ἱερὸν ἀλγεῖ·
Εἶπε δὲ χωσαμένα· « Τίς μοι καλὰ δένδρεα κόπτει; »
Αὐτίκα Νικίππᾳ (τάν οἱ πόλις ἀρήτειραν
Δαμοσίαν ἔστασαν,) ἐείσατο· γέντο δὲ χειρὶ
Στέμματα καὶ μάκωνα, κατωμαδίαν δ' ἔχε κλαῖδα, 45
Φᾶ δὲ παραψήχοισα κακὸν καὶ ἀναιδέα φῶτα·
« Τέκνον, ὅτις τὰ θεοῖσιν ἀνειμένα δένδρεα κόπτεις,
« Τέκνον, ἐλίνυσον, τέκνον πολύθεστε τοκεῦσι,
« Παύεο, καὶ θεράποντας ἀπότρεπε, μή τι χαλεφθῇ
« Πότνια Δαμάτηρ, τᾶς ἱερὸν ἐκκεραΐζεις. » 50
Τὰν δ' ἄρ' ὑποβλέψας χαλεπώτερον ἠὲ κυναγὸν

---

25 Κνιδίαν], τὴν ἐπαρχίαν τῆς Κνίδου ἐν Καρίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. — Δώτιον], πόλις τῆς Θεσσαλίας, ὅπου ἦν ἱερὸν ἄλσος τῆς Δήμητρος, καὶ ὅθεν ὡρμήθησαν οἱ τὴν Κνίδον κατοικήσαντες Θεσσαλοί. 26 Τὶν δ' αὐτᾷ], σοὶ αὐτῇ τῇ Δήμητρᾳ. 27 Ἀμφιλαφές], πάντοθεν περιλαμβανόμενον. — ἤνθεν] Δωρ. ἀντὶ Ἦλθεν. Μόλις διήρχετο βέλος δι' αὐτοῦ, τόσον πυκνὸν ἦτον. 29 Γλυκύμηλα] γλυκὰ, ἥμερα μῆλα, — ἀλέκτριγον] ἠλέκτριγον, διαυγές. 30 Ἐξ ἀμαρᾶν] ἐκ τῶν ὀχετῶν τῶν πηγῶν.—Ἐπ. χώρῳ] ἠγάπα τὸν τόπον.

34 Τριόπῳ] ἀκρωτήριον τῆς Κνιδίας, ὅπου ὁ Τριόπας ἔφερε τὴν λατρείαν τῆς Δήμητρος. 38 Τριοπίδαισιν] τοῖς υἱοῖς τοῦ Τριόπα. — δαίμων] ὁ ἀγαθὸς δαίμων, ἡ εὔνοια τῶν θεῶν. 33 Τουτάκις] τότε.—βωλὰ] ἡ χείρων βωλὴ ἥψατο τοῦ Ἐρυσίχθονος, τὸν ἐνέπνευσε.

34 Σεύατ'], ὥρμησε. 35 Ἀνδρογίγαντας], γιγαντιαίους ἄνδρας.— Ἄρκιοι]. ἱκανοί, ἴδ. Εὐριπ. Φοιν. 1037. Γίγας ἐπ' ὤμων γηγενὴς ὅλην πόλιν φέρων. — ἀξίναισιν], ἡ ἀξίνη διπλοῦς πέλεκυς. 38 Ἧς] Δωρ. ἀντὶ Ἦν. — κῦρον] φθάνον. 39 Τῷ δ' ἔπι] ἐπὶ τούτου· εἰς ἄλλας ἐκδόσεις: Τῷ δ' ὑπο·—τ' Ὤνδιον] τὸ ἔνδιον, τὴν μεσημβρίαν. — ἐψιόωντο] ἔπαιζον. 40 Πράτα] ἥτις αἴγειρος, πρώτη.—ἄλλαις] παρὰ τὰς ἄλλας, ὡς παρακουομένη τρόπον τινὰ πρὸς αὐτάς. 41 Οἱ ξύλον] τὸ ξύλον της. 42 Χωσαμένα] ὀργισθεῖσα.

43 Ἀρήτειραν] ἱέρειαν αὐτῇ. 44 Ἔστασαν] τὸ πληθ. διότι ἡ πόλις περιεκτικόν.— ἐείσατο] ὡμοίασε, μετεμορφώθη.—γέντο] ἔλαβεν, ἐξ ἀχρήστου τινὸς ῥήματος.

45 Μάκωνα] μήκωνα.—κλαῖδα] κλεῖδα ἐπὶ τῶν ὤμων κρεμαμένην, καθ' ὃ ἱέρεια. 46 Παραψήχουσα] θωπεύουσα, καλοπιάνουσα. 47 Ὅτις] ὅστις. — ἀνειμένα] ἀνατεθειμένα. 48 Ἐλίνυσον] παῦσε, σχόλασε.— πολύθεστε] πολυπόθητε, ἐκ τοῦ θέσθαι, σημαίνοντος καὶ τὸ αἰτεῖν. 49 Χαλεφθῇ] χαλεπήνῃ, ὀργισθῇ. 50 Ἐκκεραΐζεις] δενδροτομεῖς.

» Χῆραι μὲν μάνδραι, κενεαὶ δέ μοι αὔλιες ἤδη
» Τετραπόδων· ἤδη γὰρ ἀπηρνήσαντο μάγειροι.
» Ἀλλὰ καὶ οὐρῆας μεγαλᾶν ὑπέλωσαν ἁμαξᾶν,
» Καὶ τὰν βῶν ἔφαγεν τὰν Ἑστίᾳ ἔτρεφε μάτηρ,
» Καὶ τὸν ἀεθλοφόρον, καὶ τὸν πολεμήϊον ἵππον, 110
» Καὶ τὰν αἴλουρον, τὰν ἔτρεμε θηρία μικκά. »
Μέσφ' ὅκα μὲν Τριόπαο δόμοις ἔνι χρήματα κεῖτο,
Μῶνοι ἄρ' οἰκεῖοι θάλαμοι κακὸν ἠπίσταντο.
Ἀλλ' ὅκα τὸν βαθὺν οἶκον ἀνεξήραναν ὀδόντες,
Καὶ τόχ' ὁ τῶ βασιλῆος ἐνὶ τριόδοισι καθῆστο, 115
Αἰτίζων ἀκόλως τε καὶ ἔκβολα λύματα δαιτός.
Δάματερ, μὴ τῆνος ἐμὶν φίλος, ὅς τοι ἀπεχθής,
Εἴη, μηδ' ὁμότοιχος· ἐμὶν κακογείτονες ἐχθροί.
Εἴπατε παρθενικαί, καὶ ἐπιφθέγξασθε τεκοῖσαι·
« Δάματερ, μέγα χαῖρε. πολύτροφε, πουλυμέδιμνε. » 120
Χ' ὡς αἱ τὸν κάλαθον λευκότριχες ἵπποι ἄγοντι
Τέσσαρες, ὦς ἁμῖν μεγάλα θεὸς εὐρυάνασσα
Λευκὸν ἔαρ, λευκὸν δὲ θέρος καὶ χεῖμα φέροισα
Ἥξεῖ καὶ φθινόπωρον, ἔτος δ' εἰς ἄλλο φυλαξεῖ.
Ὡς δ' ἀπεδίλωτοι καὶ ἀνάμπυκες ἄστυ πατεῦμες, 125
Ὡς πόδας, ὦς κεφαλὰς παναπηρέας ἕξομες αἰεί.
Ὡς αἱ λικνοφόροι χρυσῶ πλέα λίκνα φέροντι,
Ὡς ἄμμες τὸν χρυσὸν ἀφειδέα πασαίμεσθα.
Μέσφα τὰ τᾶς πόλιος πρυτανήϊα τὰς ἀτελέστως
Τᾶσδε τελεσφορίας· ποτὶ τὰν θεῦν ἄχρις ὁμαρτεῖν 130
Αἴτινες ἑξήκοντα κατώτεραι· αἱ δὲ βαρεῖαι,
Χ' ἄτις Εἰλειθυίᾳ τείνει χέρα, χ' ἄτις ἐν ἄλγει,
Ὡς ἄλις, ὡς αὐτᾶν ἱκανὸν γόνυ· ταῖσι δὲ Δηὼ
Δωσεῖ πάντ' ἐπίμεστα, καὶ ὡς ποτὶ ναὸν ἵκωνται,

---

107 Ἀπηρνήσαντο], ἠρνήθησαν, δὲν ἔχουν πλέον νὰ δώσωσι βρώματα. 108 Οὐρῆας], τὰς ἡμιόνους. 109 Ἑστίᾳ], διὰ νὰ τὸν θυσιάσῃ εἰς τὴν Ἑστίαν. 110 Ἀεθλοφόρον], τὸν νικήσαντα εἰς τοὺς δημοσίους ἀγῶνας. 111 Μικκά], Δωρ. μικρά. 112 Μέσφ' ὅκα], μέχρις ὅτου. 113 Οἶκ. θάλαμοι], οἱ θάλαμοι τοῦ οἴκου του. 115 Βασιλῆος], υἱός.

116 Ἀκόλως], βούκως ψωμίου. ἴδε σχολ. Ἀριστοφ. Ἱππ. Ἔνθεσις γὰρ ὁ ἄκολος. —λύματα], τὰς ἀποβλιπτομένας ἀκαθαρσίας. 118 Ὁμόταχος], γείτων· ἔχων τὸν διαιροῦντα τὰς οἰκίας τοῖχον κοινόν.—κακ. ἐχθροί], οἱ κακοὶ γείτονες μοὶ εἶναι μισητοί.

119 Εἴπατε], ψάλατε.—παρθενικαί], παρθένοι.—τεκοῖσαι], γυναῖκες, μητέρες.

122 Λευκὸν], εὐτυχὲς, καθὼς μαῦραι ἡμέραι, μαύρη τύχη, ἡ δυστυχής.

125 Ἀνάμπυκες], χωρὶς ἀναδέσμην εἰς τὴν κεφαλήν. 126 Παναπηρέας], οὐ πεκηρωμένας, ἀβλαβεῖς. 127 Λίκνα], κανᾶ, κιβώτια ἱερὰ, τὰ ὁποῖα ἔφερον αἱ λεγόμεναι λικνοφόροι ἢ κανηφόροι εἰς τὰς πομπάς. Χρυσοῦ πλέα δὲ ἦσαν, ἢ ὡς χρυσότευκτα (ἦν δὲ ἐκ χρυσοῦ πεποιημένα τὰ κανᾶ. Σχολ. Ἀριστοφ. Ἀχαρν.) ἢ ὡς περιέχοντα χρυσᾶ σκεύη, φιάλας κτλ. 128 Πασαίμεσθα], ν' ἀπολαμβάνωμεν. πατέομαι. 130 Τελεσφορίας], τὰς ἀτελέστους, τὰς μὴ μεμυημένας (πορεύεσθαι) μέχρι τοῦ πρυτανείου. 131 Κατώτεραι], τὰς νεωτέρας τῶν 60 ἐτῶν ἐλθεῖν πρὸς τὴν θεόν.—βαρεῖαι], ἐκ τοῦ γήρως. 132 Χέρα], ἐπίτακτος.— ἐν ἄλγει], νοσοῦσα. 133 Ὡς ἄλις], πορευθήτωσαν ὅσον ἀρκεῖ, ὅσον δυνατόν, ὅσον δύνανται νὰ τὰς φέρωσι τὰ γόνατά των. 134 Ἐπίμεστα], ἄφθονα. μεστά. —ἵκωνται],

Χαῖρε, θεὰ, καὶ τάνδε σάω πόλιν, ἔν θ' ὁμονοίᾳ, 135
Ἔν τ' εὐηπελίᾳ. Φέρε δ' ἀγρόθι νόστιμα πάντα.
Φέρβε βόας, φέρε μᾶλα· φέρε στάχυν, οἶσε θερισμόν.
Φέρβε καὶ εἰράναν, ἵν' ὃς ἄροσε, τῆνος ἀμᾶσεῖ.
Ἵλαθί μοι, τρίλλιστε, μέγα κρείοισα θεάων.

ὁμοίως ὡς καὶ ἂν ἔλθοιν. 155 Σάω], σῶσον. 156 Εὐηπελίᾳ], εὐημερίᾳ, εὖ πέλομαι. — νόστιμα], ἐπανερχόμενα εἰς τὴν τεταγμένην ὥραν· ἔτι δὲ καὶ νόστιμα, ὡς καρ' ἡμῖν.
157 Φέρε], εἰς ἄλλας ἐκδόσεις φέρβε· ἀλλὰ προσκρούει εἰς τὸ μέτρον. Φέρε δὲ ἀντὶ Πάραγε, ἢ καθίστα γόνιμα.— Οἶσε], φέρε. 159 Τρίλλιστε], τρὶς λιτανευομένη, πολύευκτε.—κρείοισα] βασίλισσα.

Ε'. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΝΑΖΙΑΝΖΗΝΟΥ
ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ.

Ὁ Ἰουλιανὸς εἶχεν ἀπαγορεύσῃ εἰς τοὺς τῶν Χριστιανῶν παῖδας τὴν σπουδὴν τῆς ἑλληνικῆς (τῶν Ποιητῶν ἰδίως), ἐπὶ λόγῳ ὅτι ἦτον ἀνοίκειον εἰς αὐτοὺς νὰ διδάσκωνται τὰς πράξεις τῶν θεῶν καὶ ἡμιθέων, τοὺς ὁποίους περιεφρόνουν. Τότε ὁ θεῖος οὗτος πατὴρ (περὶ οὗ ἴδε σελ. 246 τοῦ Β'. Τόμου τῆς παρούσης Χρηστομαθείας), πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς στερήσεως ταύτης, συνέταξε διάφορα ποιήματα, ἐν οἷς μετὰ τοῦ ἀκραιφνεστάτου τῆς εὐσεβείας αἰσθήματος διαπρέπει πᾶσα ἡ χάρις τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Ποιήσεως, (Σ. Δ. Β.).

Α'. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΜΑΤΑΙΟΤΗΤΟΣ.

(Ἑξάμετροι).

Ἠθελον ἠὲ πέλεια τανύπτερος, ἠὲ χελιδὼν
Ἔμμεναι, ὥς κε φύγοιμι βροτῶν βίον, ἤ τιν' ἔρημον
Ναιετάειν, θήρεσσιν ὁμέστιος· οἵ γαρ ἔασι
Πιστότεροι μερόπων, καὶ ἡμάτιον βίον ἕλκειν
Νηπενθῆ, νηποινον, ἀκηδέα· ἓν ἄθηρον 5
Μοῦνον ἔχειν, θεότητος ἵδριν νόον, οὐρανοφοίτην,
Ὥς κε γαληνιόωντι βίῳ φάος αἰὲν ἀγείρω·
Ἤ τινος ἠερίης σκοπιῆς καθύπερθεν ἀερθεὶς,
Βρονταῖον πάντεσσιν ἐπιχθονίοισιν ἀύσαι·
» Ἄνθρωποι θνητοὶ, ῥοιῆς γένος, οὐδὲν ἐόντες, 10
Οἱ θανάτῳ ζώοντες, ἐτώσια φυσιόωμεν,
Μέχρι τίνος ψεύστῃσι καὶ ἡματίοισιν ὀνείροις

4 Τανύπτερος], ἡ τὰ πτερὰ τανύουσα. 6 Ναιετάειν], κατοικεῖν.—ἔασι], εἰσί. 8 Μερόπων], ἀνθρώπων.—ἡμάτιον], καθημερινόν.—ἕλκειν], βιοῦν. 5 Ἄθηρον], μὴ κατὰ τὰ θηρία. 6 Ἔχειν], ἤθελον.—ἵδριν], εἰδήμονα.—οὐρανοφ.] εἰς οὐρανὸν αἰρόμενον.
8 Ἠερ.] ἀερίας. 9 Βρονταῖον] μὲ φωνὴν βροντῆς. 10 Ῥοιῆς], ῥοῆς, ῥοώδεις τὴν φύσιν, [illegible] 11 Θανάτῳ], διὰ τὸν θάνατον.—φυσιόωμεν], ὑπερηφανευόμεθα.

Παιζόμενοι, παίζοντες, ἐπὶ χθονὶ μὰψ ἁλάλησθε;
Ἄθρει δὴ πραπίδεσσι τεαῖς ἐπὶ πάντας ὁδεύων,
Ὡς καὶ ἐγώ. Δὴ γάρ με θεὸς μέγαν ἶδριν ἔθηκεν 15
Ἐσθλῶν τε στυγερῶν τε, νόος δ' ἐπὶ πάντα φορεῖται·
Οὗτος ἔην θαλερός τε καὶ ἄλκιμος, εὖχος ἑταίρων,
Ὕψι βιβὰς, μελέεσσιν ἐριζώοισι τεθηλώς·
Οὗτος κάλλιμος ἦεν ἐωσφόρος, ὄμματα πάντων
Ἕλκων, εἶαρος ἄνθος ἐν ἀνδράσιν· οὗτος ἀγῶσι 20
Κύδιμος· ἔντεσιν οὗτος ἀρήϊος· οὗτος ἄριστος
Θηροφόνων, σταδίοισι καὶ οὔρεσι κάρτος ἐγείρων·
Οὗτος δ' αὖ θαλίῃσι καὶ εἰλαπίνῃσι μεμηλώς,
Γαίῃ καὶ πελάγεσσι καὶ ἠέρι γαστέρα φέρβων·
Νῦν ῥικνὸς καὶ ἄναλκις· ἀπηύδησεν γὰρ ἅπαντα· 25
Γῆρας ἔβη, τὸ δὲ κάλλος ἀπέπταto· νεκρὰ τὰ γαστρός·
Βαιὸν ἔτ' ἐν μερόπεσσι, τὸ δὲ πλέον εἰν ἀΐδαο·
Οὗτος δ' αὖ μύθοις πνείων μέγα παντοδαποῖσιν·
Οὗτος δ' εὐγενέτης, τύμβοις φρονέων μεγάλοισιν,
Ἢ δέλτοις ὀλίγῃσι νεόγραφον αἷμα λελογχώς. 30
Οὗτος καρτερόμητις, ἐνὶ πτολίεσσι μέγιστος,
Πανδήμοις στομάτεσσι βοώμενος· οὗτος ἄμετρον
Πλοῦτον τὸν μὲν ἔχων, τὸν δὲ φρεσὶν ἔνδον ἀέξων·
Οὗτος δ' ὑψιθρόνοιο δίκης πλάστιγξι γέγηθεν·
Οὗτος δ' αἱματόεντι ῥάκει, δεσμῷ τε καρήνου 35
Γαίης κάρτος ἔχων, καὶ οὐρανὸν αὐτὸν ἀτίζει,
Θνητὸς, ἐν οὐ θνητῇσι μετήορος ἐλπωρῇσι·
Νῦν τάδε μικρὰ κόνις, ... καὶ πάντες ὁμόσσοι,
Δμῶες, σκηπτοφόροι, θῆτες, πλούτῳ κομόωντες·
Εἷς ζόφος, εἷς δὲ δόμος, τόσσον πλέον ὀφρυόεσσιν, 40
Ὅσσον κλεινοτέροιο γόου τύμβου τε τυχῆσαι,
Οὔνομά τ' ἐν λάεσσι λιπεῖν ἐπικήδειον οἰκτροῖς.
Ὀψὲ μὲν, ἔμπα δὲ πᾶσιν ἴσον θνητοῖσι τάλαντον·
Ὀστέα πάντες ἀφαυρὰ, σεσηπότα, γυμνὰ κάρηνα·

---

15 Μὰψ ἁλ.] ματαίως πλανᾶσθε. 16 Πραπίδ.] φρεσί· ἐπισκόπησον νοερῶς ὅλους.
18 Δὴ γάρ με], καὶ γάρ με.—Ἶδρ. ἔθ.] εἰδήμονα κατέστησε. 17 Οὗτος], εἷς τις.—θαλ.] ἀκμαῖος.. 18 Ὕψι β.] ἀγέρωχος, ἢ μᾶλλον ὑψιβίας, ἰσχυρός. — Ἐριζ.] μακροβίοις μέλεσι. 19 Κάλλιμ.] κάλλιστος. 21 Ἔντεσιν], διὰ τῶν ὅπλων, μάχιμος. 22 Θηροφ.] εἰς τοὺς αἰῶνας ἐκείνους ἐπάλαιον μὲ θηρία εἰς τὰ γυμναστικὰ στάδια. 23 Θαλ.] συμποσίοις. 24 Γαίῃ] μὲ τὰ προϊόντα τῆς γῆς κτλ. 26 Τὰ γαστρ.] τὰ κατὰ τὴν γαστέρα, ἡ γαστήρ. 27 Βαιὸν], βραχὺν χρόνον θέλει μείνει μετὰ τῶν ἀνθρώπων.
28 Μύθ. πν. μέγ.] μεγαλοφρονῶν ἐπὶ τοῖς λόγοις. 30 Νεόγρ.] ὁ νεωστὶ εὐγενοῦς λαβὼν δίπλωμα. 31 Καρτερόμ.] καρτερόφρων. 33 Ἀέξων], αὐξάνων αὐτὸν ἐν ταῖς φρεσί του, δηλ. κέρδη λογιζόμενος. 35 Αἱματ.] πορφύρᾳ.— δεσμ.] δ ιαδήματι. 36 Ἀτίζει], περιφρονεῖ. 37 Ἐν οὐ θν.] δηλ. οὐκ ἐλπίζων τὸν θάνατον. 39 Τάδε], ὅλοι οὗτοι μικρὸν πρᾶγμα εἶναι· ὁ στίχος εἶναι λαγαρός. τόσον πλ.] τόσον μόνον πλεονέκτημα παρέχων εἰς τοὺς ὑπερηφάνους. 42 Ἐν λάεσσι], ἐπὶ τῶν λίθων τῶν ἐπιταφίων.—οἰκτροῖς], λάεσσιν. 43 Ἔμπα], ὅμως.—τάλαντον], ἡ στάθμη. 44 Ἀφαυρά], ἀδύνατα.

Λῆξε τύφος· πενίην δὲ μόγος λίπε· νοῦσος, ἄϊστος· 45
Ἔχθος, ἀτασθαλίη, πλεόνων πόθος, ὕβρις ἀτειρής,
Πάντ' ἔθανε φθιμένοισιν ὁμοῦ καὶ πάντα μέμυκεν,
Ἄχρις ἂν ἐγρομένοισι συνέμπορα ἔνθεν ἵκηται·
Ταῦτ' οὖν εἰσορόωντες, ἐμοῖς πείθεσθ' ἐπέεσσι,
Παῖδες ἐμοί· παῖδες γὰρ, ὅσον πλέον εἴρυσα πνεῦμα· 50
Δεῦρ' ἄγε κόσμον ἅπαντα, καὶ ἁππόσα τῷδ' ἀλάληται,
Ῥίψαντες, κακότητας ἐπιχθονίου βασιλῆος,
Ἅρπαγος ἀλλοτρίων, δηλήμονος, ἀνδροφόνοιο,
Πλοῦτον, εὔκλειην, θώκους, γένος, ὄλβον ἄπιστον,
Πρωτοπάδην φεύγωμεν ἐς οὐρανὸν, ἠχί τε πολλὰ 55
Κάλλεα μαρμαίροντα, φάος περὶ τρισσὸν, ἄφραστον.
Οἱ δ' ἄλλοι, πεσσοῖσιν ἑοικότες, ἔνθα καὶ ἔνθα
Πίπτοιεν, πεσσῶν τε κυλίσμασι τέρψιν ἔχοιεν,
Ἡ δνοφερὴν σκοτόμαιναν ἑοῖς ἐπικείμενοι ὄσσοις,
Τοίχους ἀμφαφόωντες, ἐπ' ἀλλήλοισιν ἴοιεν. 60

Β'. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΠΙΚΗΡΟΥ ΒΙΟΥ.

Μέτρον ἐλεγειακὸν, δηλ. συγκείμενον ἐξ ἑνὸς ἑξαμέτρου καὶ ἑνὸς πενταμέτρου.

– ⏑⏑ – ⏑ – | – ⏑⏑ – ⏑ –

Κόσμε φίλ', οὐ φίλε πάντα, τί μ' ὡς τροχὸς ἀμφιέλικτος
Ῥιζηδὸν φορέεις ἀντιπορευόμενον,
Μύρμηχ' ὡς ὀλίγον, πικρὴν φορὰν ἀσχαλόωντα;
Ἔμπα γε μὴν φορέεις τόσσον ἐόντα, τόσος· 5
Οἶδα μὲν ὡς θεόθεν σὺ θεοῦ κλέος· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
Χριστοῦ χειρὶ πάγην πλεκτὸς ἀπ' ἀμφοτέρων,
Οὐρανίων, χθονίων τε· τὸ μὲν δέμας ἔνθεν ἐτύχθη,
Ψυχὴ δ' αὖ μεγάλου ἐστὶν ἄημα νόου.
Ἀλλὰ καὶ ὣς πολλοῖσιν ἐλαύνομαι ἔνθα καὶ ἔνθα
Πήμασιν, ἐξ ἐμέθεν πήμασι δυσμενέος· 10
Δελφὶς δ' ὡς, ἐπὶ χέρσον ἁλίδρομος, ἠέρι θνήσκων·
Κόσμε, παρῆλθον ἐγὼ· λαὸν ἄτρωτον ἄγοις.

---

45 Ἄϊστος] ἄφαντος (ἐγένετο), ἐξέλιπε. 46 Συνέμπορα], συνοδοιπόρα, διότι τὰ πταίσματα ἑκάστου θέλουν τὸν συνοδεύσει εἰς τὴν ἀνάστασιν. 50 Εἴρυσα], εἵλκυσα. πλειότερα ἔτη ὑπῶν ἔζηθα. 52 Βασιλῆος], τοῦ Οὐέλεντος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἱεράτευε.
54 Θώκους], πρωτοκαθεδρίας. 55 Φέος περὶ τρισ.] περὶ τὸ τριευπόστατον φῶς τῆς θεότητος. 57 Οἱ δ' ἄλλοι], ὅσοι δὲν φεύγουσιν εἰς οὐρανόν. 58 Κυλίσμ.] ἂς πίπτουν ὡς πεσσοὶ, καὶ ἂς ἔχωσι μόνην τέρψιν τοὺς πεσσούς. 59 Σκοτόμ.] σκότος. — ἐπικειμ.] ἐπικειμένην ἔχοντες. 60 Ἀμφαφ.] ἑκατέρωθεν ψηλαφοῦντες.
4 Πάντα], κατὰ π. — ἀμφιέλ.] ἑκατέρωθεν στερεόμενος. 5 Ἀντιπορ.], καν' ἀνανείαν διεύθυνσιν σοῦ πορ. 8 Ὀλίγον], μικρόν. — πικρ.] διὰ τὴν πικρὰν φοράν. 9 Σὺ], ἔλαβες. — αὐτὸς], ἐγώ. 7 Ἔνθεν], ἐντεῦθεν, ἀπὸ τὴν γῆν. 6 Ἄημα], φύσημα. 10 Ἐξ ἐμέθεν], πήμασι προελθοῦσιν ἐξ ἐμοῦ, τοῦ πρὸς ἐμαυτὸν δυσμενοῦς. 11 Ἁλίδρ.], ὡς θαλάσσιος δελφὶν ῥιφθεὶς εἰς τὴν χέρσον, θνήσκω εἰς τὸν ἀέρα. 12 Ἄτρωτον], εἴθε νὰ φέρῃς σῶον τὸν λαὸν τοῦ Χριστοῦ.

ΣΤ. ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΕΚΑΒΗ(*).

(Σ. Δ. Β.)

Εὐριπίδης Μνησάρχου, γεννηθεὶς ἐν Σαλαμῖνι κατὰ τὸ 479 ἔτος Π. Χ. (Ὀλ. 75, 4.) κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς περιφήμου μάχης, ὑπῆρξεν εἷς τῶν περιφημοτάτων δραματικῶν ποιητῶν. Δεκαοκταετὴς μόλις ὢν ἤρχισε νὰ γράφῃ τραγῳδίας, περὶ δὲ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας Ἀρχέλαον, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐτιμήθη μεγάλως, καὶ παρὰ τῷ ὁποίῳ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 76 ἐτῶν. Ἐκ τῶν 75 ἢ κατ' ἄλλους 92 δραμάτων του 19 μόνον ἐσώθησαν, καί τινα τεμάχια. Εἶναι ὁ περιπαθέστερος καὶ συγχρόνως ἀφελέστερος τῶν λοιπῶν δραματουργῶν τῆς Ἑλλάδος, καὶ εἰς τὴν ποίησίν του παρενείρει πυκνότατα ἠθικὰ ἀξιώματα.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ εἴδωλον.
ΕΚΑΒΗ.
ΧΟΡΟΣ αἰχμαλωτίδων γυναικῶν.
ΠΟΛΥΞΕΝΗ.
ΟΔΥΣΣΕΥΣ.
ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.
ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ.
ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.
ΠΟΛΥΜΗΣΤΩΡ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ.

Σημ. Ἡ γλῶσσα εἶνε Ἀττική· τὸ δὲ μέτρον τρίμετρον Ἰαμβικόν, συγκείμενον ἀπὸ τρεῖς διποδίας Ἰάμβων οὕτως:

⏑ – ⏑ – | ⏑ – ⏑ – | ⏑ – ⏑ –

ΗΚΩ, νεκρῶν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας
λιπὼν, ἵν' Ἅδης χωρὶς ᾤκισται θεῶν,
Πολύδωρος, Ἑκάβης παῖς γεγὼς, τῆς Κισσέως,
Πριάμου τε πατρός· ὅς μ', ἐπεὶ Φρυγῶν πόλιν
κίνδυνος ἔσχε δορὶ πεσεῖν Ἑλληνικῷ, 5
δείσας ὑπεξέπεμπε Τρωϊκῆς χθονὸς
Πολυμήστορος πρὸς δῶμα, Θρᾳκίου ξένου,
Ὃς τὴν ἀρίστην Χερσονησίαν πλάκα

[1] Ἥκω], ὁ Πολύδωρος, προλογίζων, προσκτίθησι, πρὸς τὴν συνήθειαν, τὴν ὑπόθεσιν τοῦ δράματος· φαίνεται δὲ ὑπεραιωρούμενος τῆς σκηνῆς, ὡς σκιὰ ὄθεν κεριπολοῦσα ἄνευ σώματος τὸν αἰθέρα, ἧς Ἑκάβης κατακειμένης ὑπὸ τὴν σκηνὴν ἢ ὑποτιθεμένης ὅτι δὲν τὴν βλέπει οὔτε τὸν ἀκούει.— σκότου πύλας], περίφρας. ἀντὶ τὸν Σκότον, καθὼς καὶ Πύλαι ᾅδου, ἴδε Ἰλ. Ι, 312. [2] Ἅδης], εἴτε ὁ τόπος, εἴτε ὁ θεὸς τοῦ Ἅδου, ὁ Πλούτων.

[4] Φρυγῶν πόλιν] τὴν Τροάδα. [3] Χερσονησίαν πλάκα], περίφρας. ἀντὶ τὴν πεδινὴν χώραν τῆς Θρᾳκικῆς Χερσονήσου.

(*) Ὡς κείμενον τῶν ποιητῶν ἐλάβομεν τὸ τῆς ἐν Λειψίᾳ ἐκδόσεως τοῦ Φ. Β. Bothe τῶν 1825.

Σπείρει, φίλιππον λαὸν εὐθύνων δορί.
Πολὺν δὲ σὺν ἐμοὶ χρυσὸν ἐκπέμπει λάθρα 10
Πατὴρ, ἵν', εἴ ποτ' Ἰλίου τείχη πέσοι,
Τοῖς ζῶσιν εἴη παισὶ μὴ σπάνις βίου.
Νεώτατος δ' ἦν Πριαμιδῶν· ὁ καί με γῆς
Ὑπεξέπεμψεν· οὔτε γὰρ φέρειν ὅπλα,
Οὔτ' ἔγχος οἷός τ' ἦν νέῳ βραχίονι. 15
Ἕως μὲν οὖν γῆς ὄρθ' ἔκειθ' ὁρίσματα,
Πύργοι τ' ἄθραυστοι Τρωϊκῆς ἦσαν χθονὸς,
Ἕκτωρ τ' ἀδελφὸς δύμος εὐτύχει δορὶ,
Καλῶς παρ' ἀνδρὶ Θρῃκὶ, πατρῴῳ ξένῳ,
Τροφαῖσιν, ὥς τις πτόρθος, ηὐξόμην τάλας· 20
Ἐπεὶ δὲ Τροία θ' Ἕκτορός τ' ἀπόλλυται
Ψυχὴ, πατρῴα θ' ἑστία κατεσκάφη,
Αὐτός τε βωμῷ πρὸς θεοδμήτῳ πιτνεῖ,
Σφαγεὶς Ἀχιλλέως παιδὸς ἐκ μιαιφόνου,
Κτείνει με χρυσοῦ, τὸν ταλαίπωρον, χάριν 25
Ξένος πατρῷος, καὶ κτανὼν ἐς οἶδμ' ἁλὸς
Μεθῆχ', ἵν' αὐτὸς χρυσὸν ἐν δόμοις ἔχῃ·
Κεῖμαι δ' ἐπ' ἀκταῖς, ἄλλοτ' ἐν πόντου σάλῳ,
Πολλοῖς διαύλοις κυμάτων φορούμενος,
Ἄκλαυστος, ἄταφος. νῦν δ' ὑπὲρ μητρὸς φίλης 30
Ἑκάβης ἀΐσσω, σῶμ' ἐρημώσας ἐμόν,
Τριταῖον ἤδη φέγγος αἰωρούμενος,
Ὅσονπερ ἐν γῇ τῇδε Χερσονησίᾳ
Μήτηρ ἐμὴ δύστηνος ἐκ Τροίας πάρα.
Πάντες δ' Ἀχαιοὶ, ναῦς ἔχοντες, ἥσυχοι 35
Θάσσουσ' ἐπ' ἀκταῖς τῇδε Θρῃκίας χθονός.
Ὁ Πηλέως γὰρ παῖς ὑπὲρ τύμβου φανεὶς
Κατέσχ' Ἀχιλλεὺς πᾶν στράτευμ' Ἑλληνικὸν,
Πρὸς οἶκον εὐθύνοντας ἐναλίαν πλάτην·
Αἰτεῖ δ' ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν Πολυξένην 40
Τύμβῳ φίλον πρόσφαγμα καὶ γέρας λαβεῖν.

---

9 Σπείρει], συνκδχ. ἀντὶ Κέκτηται. — φίλιππον λαὸν], διότι οἱ Θρᾷκες ἦσαν ἔκπαλαι περίφημοι ἱππότρόφοι.—εὐθύνων δορί], διοικῶν στρατιωτικῶς, στρατηγῶν. 15 Ἦν], ἡμην —Ὄ], δι' ὅ. 21 22 Ἕκτορος. . ψυχὴ], περιφρας. ἀντὶ Ὁ εὔψυχος Ἕκτωρ, ὁμοίως ᾗ κατωτέρω (τίχ. 83): Ἑλένου ψυχάν. 23 Αὐτὸς], ὁ πατὴρ μου Πρίαμος. — θεοδμήτῳ], τῷ πρὸς τιμὴν τοῦ Διὸς Ἑρκείου κτισθέντι. 24 Ἀχιλλ. παιδὸς], τοῦ Νεοπτολέμου. 26 Ἄλλοτε μὲν ἐπ' ἀκταῖς, ἄλλοτε δ' ἐν πόντου σάλῳ. 30 Ἄκλαυστος, ἄταφος], παρβλ. Ἰλ. Χ, 386. 31 Ἀΐσσω], κινοῦμαι μετέωρος. 34 Σῶμ' ἐρημώσας ἐμὸν], χωρισθεὶς τοῦ σώματός μου. Διότι ἐπίστευον ὅτι πρὶν ταφῇ τὸ σῶμα, ἡ ψυχὴ περιφέρεται ὑπὲρ τὴν γῆν· ὅθεν λέγει καὶ ὁ Πάτροκλος εἰς τὸν Ἀχιλλέα παρὰ τῷ Ὁμήρῳ (Ἰλ. Ψ, 71). «Θάπτε με ὡς τάχιστα, πύλας Ἀΐδαο περήσω». Τὴν αὐτὴν ἰδέαν ἔχουσι καὶ οἱ Ὀθωμανοὶ, ὅθεν καὶ σπεύδουσι νὰ θάψωσιν ὅσον τάχιστα τοὺς νεκρούς των. 52 Τριταῖον ἤδη φέγγος], τρίτην ταύτην ἡμέραν. 33 Ἐκ Τροίας πάρα], ἐνν. ἐστὶν, πάρεστι. 40 Ἐναλίαν πλάτην], τὴν κώπην ἢ τὸ πηδάλιον.

Καὶ τεθξεται τοῦδ', οὐδ' ἀδώρητος φίλων
Ἔσται πρὸς ἀνδρῶν· ἡ πεπρωμένη δ' ἄγει
Θανεῖν ἀδελφὴν τῷδ' ἐμὴν ἐν ἤματι.
Δυεῖν δὲ παίδοιν δύο νεκρὼ κατόψεται 45
Μήτηρ, ἐμοῦ τε, τῆς τε δυστήνου κόρης.
Φανήσομαι γὰρ, ὡς τάφου τλήμων τύχω,
Δούλης ποδῶν πάροιθεν ἐν κλυδωνίῳ·
Τοὺς γὰρ κάτω σθένοντας ἐξητήσάμην
Τύμβου κυρῆσαι, κεἰς χέρας μητρὸς πεσεῖν. 50
Τοὐμὸν μὲν οὖν, ὅσονπερ ἤθελον τυχεῖν,
Ἔσται· γεραιᾷ δ' ἐκποδὼν χωρήσομαι
Ἑκάβῃ· περᾷ γὰρ ἥδ' ὑπὸ σκηνῆς πόδα
Ἀγαμέμνονος, φάντασμα δειμαίνουσ' ἐμόν.

χορ.

Ὦ μῆτερ, ἥτις ἐκ τυραννικῶν δόμων 55
Δούλειον ἦμαρ εἶδες, ὡς πράσσεις κακῶς,
Ὅσονπερ εὖ ποτ'! ἀντισηκώσας δέ σε
Φθείρει θεῶν τις τῆς πάροιθ' εὐπραξίας.

ΕΚ. Ἄγετ', ὦ παῖδες, τὴν γραῦν πρὸ δόμων,
Ἄγετ', ὀρθοῦσαι τὴν ὁμόδουλον, 60
Τρῳάδες, ὑμῖν, πρόσθε δ' ἄνασσαν!
Λάβετε, φέρετε, πέμπετ', ἀείρετέ μου δέμας,
Γεραιᾶς χειρὸς προσλαζύμεναι·
Κἀγὼ, σκολιῷ σκίπωνι χερὸς
Διερειδομένα, σπεύσω βραδύπουν 65
Ἤλυσιν ἄρθρων προτιθεῖσα.
Ὦ στεροπὰ Διός, ὦ σκοτία νὺξ,
Τί ποτ' αἴρομαι ἔννυχος οὕτω
Δείμασι, φάσμασιν; ὦ πότνια χθὼν,
Μελανοπτερύγων μᾶτερ ὀνείρων, 70
Ἀποπέμπομαι ἔννυχον ὄψιν,
Ἂν περὶ παιδὸς ἐμοῦ, τοῦ σωζομένου κατὰ Θρῄκην,
Ἀμφὶ Πολυξείνης τε, φίλης θυγατρὸς, δι' ὀνείρων
Εἶδον. φοβερὰν ὄψιν ἔμαθον, ἐδάην.
Ὦ χθόνιοι θεοὶ, σώσατε παῖδ' ἐμὸν, 75

---

45 Δυεῖν δὲ παίδοιν], ἐκ τῶν δύω αὐτῆς τέκνων. 48 Δούλης], τῆς δούλης τῆς Ἑκάβης. 49 Τοὺς κάτω σθένοντας], τοὺς ἄρχοντας (θεοὺς) τοῦ Ἅιδου. 53 54 Περᾷ γὰρ κτλ.], ἐξέρχεται τῆς σκηνῆς τοῦ Ἀγαμ. 55 Ἐκ τυράνν. δόμων], ἀπὸ βασιλίσσης. 56 Δούλειον ἦμαρ], ἴδε τὴν ἐν Ὀδυσ. Ρ. 323 ὑποσημ. 57 58 Ἀντισηκώσας.. τῆς πάροιθ' εὐπραξίας], σταθμίσας ἀντὶ τῆς προτοῦ εὐτυχίας. 59] Ἀναπαιστικοὶ δίμετροι ἢ ἀσυνάρτητοι, ἰθυφαλλικοὶ καὶ Ἀνακρεόντεοι καταληκτικοὶ ἢ ὑπερκαταληκτικοὶ ἢ δοχμιακοὶ κτλ. 65 Προσλαζύμεναι], προσλαμβάνουσαι, ἀντιλαμβανόμεναι. 65-66 Βραδύπουν ἤλυσιν ἄρθρων προτιθεῖσα], περίφρας. ἀντὶ βραδέως προπατοῦσα. 71 Ἀποπέμπομαι], ἀποτροπιάζομαι, οὐ παραδέχομαι, μὴ γένοιτο! παρβλ. 1216. 74 Ἔμαθον, ἐδάην], τραγικὰ καὶ πάθους ἐμφανεστικὰ τὰ συνώνυμα καὶ ἀσύνδετα ταῦτα.

Ὃς μόνος, οἴκων ἄγκυρά τ' ἐμῶν,
Τὴν χιονώδη Θρῄκην κατέχει,
Ξείνου πατρίου φυλακεῖσιν.
Ἔσται τι νέον,
Ἕξει τι μέλος γοερὸν γοεραῖς· 80
Οὔποτ' ἐμὰ φρὴν ὧδ' ἀλίαστος
Φρίσσει, ταρβεῖ.
Ποῦ ποτε θείαν Ἑλένου ψυχὰν
Ἢ Κασάνδρας, ἐσίδω, Τρῳάδες,
Ὅς μοι κρίνωσιν ὀνείρους; 85
Εἶδον γὰρ βαλιὰν ἔλαφον λύκου αἵμονι χαλᾷ
Σφαζομέναν, ἀπ' ἐμῶν γονάτων σπασθεῖσαν ἀνάγκᾳ
Οἰκτρῶς· καὶ τόδε δεῖμά μοι ἤλυθεν.
Ἦλθ' ὑπὲρ ἄκρας τύμβου κορυφᾶς
Φάντασμ' Ἀχιλέως, 90
Ἥτει δὲ γέρας τῶν πολυμόχθων
Τινὰ Τρωϊάδων.
Ἀπ' ἐμᾶς, ἀπ' ἐμᾶς οὖν τόδε παιδὸς
Πέμψατε, δαίμονες, ἱκετεύω!

ΧΟΡ. Ἑκάβη, σπουδῇ πρός σ' ἐλιάσθην, 95
Τὰς δεσποσύνους σκηνὰς προλιποῦσ',
Ἵν' ἐκληρώθην καὶ προσετάχθην
Δούλη, πόλεως ἀπελαυνομένης
Τῆς Ἰλιάδος, λόγχης αἰχμῇ
Δοριθήρατος πρὸς Ἀχαιῶν, 100
Οὐδὲν παθέων ἀποκουφίζουσ',
Ἀλλ' ἀγγελίας βάρος ἀραμένη
Μέγα, σοί τε, γύναι, κήρυξ ἀχέων.
Ἐν γὰρ Ἀχαιῶν πλήρει ξυνόδῳ
Λέγεται δόξαι, σὴν παῖδ' Ἀχιλεῖ 105
Σφάγιον θέσθαι· τύμβου δ' ἐπιβὰς
Οἶσθ' ὅτι χρυσέοις ἐφάνη ξὺν ὅπλοις,
Τὰς ποντοπόρους δ' ἔσχεν σχεδίας,
Λαίφη προτόνοις ἐπερειδομένας,
Τάδε θωύσσων· 110
Ποῖ δή, Δαναοί, τὸν ἐμὸν τύμβον
Στέλλεσθ' ἀγέραστον ἀφέντες;
Πολλῆς δ' ἔριδος ξυνέπαισε κλύδων,

---

81 Ἀλίαστος], ἀκατάπαυστος. 85 Ἑλένου ψυχὰν], ἴδε ξ ἰχ. 21, 22. Ἣν δὲ ὁ μὲν αὐτῆς Ἕλενος μάντις, ὡς καὶ ἡ Κασάνδρα. 86 Αἵμονι χαλᾷ], αἱματηρᾷ χηλῇ. 88 Ἐλιάσθην], ἦλθον χωρισθεῖσα (παραμερισθεῖσα). 100 Παθέων], τῶν σῶν παθῶν, τῶν δεινῶν σε.
103 Λαίφη προτόνοις ἐπερειδομένας], ἤδη τὰ ἱστία ἐκαιρούσας πρὸς ἀπόπλουν.
105 Ξυνέπαισε], συνεκρούσθη, διηγέρθη.

Δόξα δ' ἐχώρει δίχ' ἀν' Ἑλλήνων
Στρατὸν αἰχμητὴν, τοῖς μὲν διδόναι 115
Τύμβῳ σφάγιον, τοῖς δ' οὐχὶ δοκοῦν.
Ἦν δὲ τὸ μὲν σὸν σπεύδων ἀγαθὸν,
Τῆς μαντιπόλου Βάκχης ἀνέχων
Λέκτρ' Ἀγαμέμνων·
Τὼ Θησείδα δ', ὅζω Ἀθηνῶν, 120
Δισσῶν μύθων ῥήτορες ἦσαν·
Γνώμῃ δὲ μιᾷ ξυνεχωρείτην,
Τὸν Ἀχίλλειον τύμβον στεφανοῦν
Αἵματι χλωρῷ· τὰ δὲ Κασάνδρας
Λέκτρ' οὐκ ἐφάτην τῆς Ἀχιλείας 125
Πρόσθεν θήσειν ποτὲ λόγχης.
Σπουδαὶ δὲ λόγων κατατεινομένων
Ἦσαν ἴσαι πως, πρὶν ὁ ποικιλόφρων,
Κόπις, ἡδολόγος, δημοχαριστὴς
Δαερτιάδης πείθει στρατιάν, 130
Μὴ τὸν ἄριστον Δαναῶν πάντων
Δούλων σφαγίων οὕνεκ' ἀπωθεῖν,
Μηδέ τιν' εἰπεῖν παρὰ Περσεφόνῃ
Στάντα φθιμένων,
Ὡς ἀχάριστοι Δαναοὶ Δαναοῖς, 135
Τοῖς οἰχομένοις ὑπὲρ Ἑλλήνων,
Τροίας πεδίων ἀπέβησαν.
Ἥξει δ' Ὀδυσεὺς ὅσον οὐκ ἤδη,
Πῶλον ἀφέλξων σῶν ἀπὸ μαστῶν,
Ἔκ τε γεραιᾶς χερὸς ὁρμήσας 140
Ἀλλ' ἴθι ναούς, ἴθι πρὸς βωμούς,
Ἵζ' Ἀγαμέμνονος ἱκέτις γονάτων·
Κήρυσσε θεούς,
Τούς τ' οὐρανίδας, τούς θ' ὑπογαίους·
Ἢ γάρ σε λιταὶ διακωλύσουσ' 145
Ὀρφανὸν εἶναι παιδὸς μελέας,
Ἢ δεῖ σ' ἐπιδεῖν τύμβου προπετῆ,
Φοινισσομένην αἵματι, παρθένον,

---

118 Τῆς μαντιπόλου Βάκχης], τῆς Κασάνδρας. —ἀνέχων λέκτρ'], εὐφήμως ἀντὶ Συγκαινοζόμενος. 120 Τὼ Θησείδα], οἱ δύο υἱοὶ τοῦ Θησέως, ὁ Ἀκάμας καὶ ὁ Δημοφῶν, τῶν ὁποίων σύδαμοῦ μέμνηται ὁ Ὅμηρος, Μενεσθία εἰσάγων ἀρχηγοῦντα τῶν κατὰ τῆς Τρωάδος Ἀθηναίων. Ἀλλ' οἱ τραγικοὶ ἐθεράπευον τὰς πατρίους παραδόσεις καὶ τὴν ἐπικρατοῦσαν δόξαν. 121 Αἵματι χλωρῷ], νεαρῷ ἢ νεανικῷ. 123 124 Τὰ λέκτρα.. τῆς λόγχης], τὸν γάμον.. τῆς ἀνδρίας, τὰ συγκεκριμ. ἀντὶ τῶν ἀφηρημ. 127 128 Σπουδαὶ.. ἦσαν ἴσαι], ἐπίσης ἐσκούδαζον περὶ τοῦ πράγματος ἀμφότερα τὰ διχογνωμοῦντα μέρη. 129 Κόπις], δημοκόπος ἢ δεινὸς ῥήτωρ· Καθὼς καὶ κοινῶς λέγομεν: Κόπτει ἡ γλῶσσά του. Κατ' ἄλλην δὲ ἔκδοχὴν ὁ Δημοσθένης ὠνόμαζε Κοπίδα τῶν λόγων του τὸν Φωκίωνα. 130 Ὀρμήσων], μετ' ὁρμῆς ἀποσπάσων. 135 Κήρυσσε θεούς], ἐπικαλοῦ τούς. 137 Τύμβου προπ-

Ἐκ χρυσοφόρου
Δειρῆς νασμῷ μελαναυγεῖ. 150
ΕΚ. Οἴ ἐγὼ μελέα, τί ποτ' ἀπύσω;
Ποίαν ἀχώ; ποῖον ὀδυρμόν;
Δειλαία δειλαίου γήρως, δουλείας, τᾶς οὐ τλατᾶς!
[Τὰς οὐ φερτᾶς·] ὦ μοί μοι!
Τίς ἀμύνει μοι; ποία γενεὰ, 155
Ποία δὲ πόλις;
Φροῦδος πρέσβυς, φροῦδοι παῖδες!
Ποίαν, ἢ ταύταν, ἢ κείναν, στείχω; ποῖ δ' ἵπω; ποῦ τᾶς θεῶν
Ἢ δαιμόνων ἐπαρωγός;
Ὦ κάκ' ἐνεγκοῦσαι πήματ', ἀπωλέσατ', 160
Ὠλέσατε, Τρῳάδες!
Οὐκέτι μοι βίος ἀγαστὸς ἐν φάει.
Ὦ τλάμων, ἄγγησαί μοι, ποῦς, ἄγγησαι τᾷ γραίᾳ
Πρὸς τάνδ' αὐλάν! ὦ τέκνον, ὦ παῖ
Δυστανοτάτας ματέρος, ἔξελθ', 165
Ἔξελθ' οἴκων!
Ἄϊε ματέρος αὐδὰν, ὦ τέκνον,
Ὡς εἰδῇς, οἷαν, οἷαν ἀΐω
Φάμαν περὶ σᾶς ψυχάς!
ΠΟΛ. Ἰώ,
Μᾶτερ, μᾶτερ, τί βοᾷς; τί νέον 170
Καρύξασ' οἴκων μ', ὥστ' ὄρνιν,
Θάμβει τῷδ' ἐξέπταξας.
ΕΚ. Ὦ μοι, τέκνον! ΠΟΛ. τί με δυσφημεῖς;
Φροίμιά μοι κακά. ΕΚ. αἴ, αἴ, σᾶς ψυχᾶς!
ΠΟΛ. Ἐξαύδα, μὴ κρύψῃς δαρόν· 175
Δειμαίνω, δειμαίνω, μᾶτερ,
Τί ποτ' ἀναστένεις. ΕΚ. ὦ τέκνον, τέκνον
Μελέας ματρός.... ΠΟΛ. τί τόδ' ἀγγέλλεις;
ΕΚ. Σφάξαι σ' Ἀργείων κοινὰ ξυντείνει
Πρὸς τύμβον γνώμα Πηλείδα γέννᾳ. 180
ΠΟΛ. Οἴ μοι, μᾶτερ, πῶς φθέγγει
Ἀμέγαρτα κακῶν;
Μάνυσόν μοι, μάνυσόν μοι, μᾶτερ!
ΕΚ. Αὐδῶ, παῖ, δυσφάμους φάμας· ἀγγέλλουσ' Ἀργείων δόξαι

πεπῇ], πεπτωκυῖαν πρὸ τοῦ τύμβου (τοῦ Ἀχιλλ.). 149 150 Ἐκ δειρῆς νασμῷ μελ.], κρουνῷ μέλανος αἵματος ῥέοντος ἐκ τῆς δ. 153 Δειλαίου γήρως], ἐνν. ἕνεκα. 155 Ποία γενεὰ], τίς συγγενής; Ἀντὶ τούτου αἱ παλαιαὶ ἐκδόσεις ἔχουσι Γέννα, ἀπεναντίας τῷ μέτρῳ. 158 Ἵπω], μέλλ. τοῦ Εἶμι, πορεύσομαι. 160 163] οἱ στίχοι οὗτοι ἄλλως ἔχουσιν εἰς τὰς παλαιὰς ἐκδόσεις, ἀπ' ἐναντίας τῷ μέτρῳ. Ἄγησαί μοι], ὁδήγησόν με, φέρε με. 175 Δαρὸν], ἐπὶ πολύ. 179 180 Πηλείδα γέννᾳ], τῷ υἱῷ τοῦ Πηλείδου Ἀχιλλέως, τῷ Νεοπτολέμῳ. 182 Ἀμέγαρτα κακῶν], ἄφθονα κακά.

Ψήφῳ τᾶς σᾶς περί μοι ψυχᾶς 185
ΠΟΛ. Ὦ δεινὰ παθοῦσ', ὦ παντλάμων!
Ὦ δυστάνου, μῆτερ, βιοτᾶς!
Οἷαν, οἷαν
Αὖ σοι λώβαν ἐχθίσταν
Ἀρρήταν τ' ὤρσέν τις δαίμων! 190
Οὐκέτι σοι παῖς ἅδ', οὐκέτι δὴ
Γήρᾳ δειλαίῳ δειλαία ξυνδουλεύσω·
Σκύμνον γάρ μ' ὥστ' οὐριθρέπταν,
Μόσχον δειλαίῳ δειλαίαν ἐσάψει
Χειρὸς ἀναρπαστὰν σᾶς ἄπο, λαιμότομόν θ' 195
Ἅδα γᾶς ὑποπεμπομέναν σκότον,
Ἔνθα νεκρῶν μεθ' ἁ τάλαινα κείσομαι.
Καὶ σὲ μέν, ὦ μᾶτερ δύστανε βίου, κλάω πανοδύρτοις θρήνοις·
Τὸν ἐμὸν δὲ βίον, λώβαν, λύμαν τ',
Οὐ μεταλαίομαι, ἀλλὰ θανεῖν μοι ξυντυχία κρείσσων ἐκύρησεν. 200
ΧΟΡ. Καὶ μὴν Ὀδυσσεὺς ἔρχεται σπουδῇ ποδός,
Ἐκάβη νέον τι πρὸς σὲ σημαγῶν ἔπος.
ΟΔ. Γύναι, δοκῶ μέν σ' εἰδέναι γνώμην στρατοῦ,
Ψῆφόν τε τὴν κρανθεῖσαν· ἀλλ' ὅμως φράσω.
Ἔδοξ' Ἀχαιοῖς παῖδα σὴν Πολυξένην 205
Σφάξαι πρὸς ὀρθὸν χῶμ' Ἀχιλλείου τάφου·
Ἡμᾶς δὲ πομποὺς καὶ κομιστῆρας κόρης
Τάσσουσιν εἶναι· θύματος δ' ἐπιστάτης
Ἱερεύς τ' ἐπέστη τοῦδε παῖς Ἀχιλλέως.
Οἶσθ' οὖν, ὃ δρᾶσον; μήτ' ἀποσπασθῇς βίᾳ, 210
Μήτ' εἰς χερῶν ἅμιλλαν ἐξέλθῃς ἐμοί·
Γίγνωσκε δ' ἀλκὴν καὶ παρρησίαν κακῶν
Τῶν σῶν. σοφόν τοι κἂν κακοῖς, ἃ δεῖ, φρονεῖν.
ΕΚ. Αἴ, αἴ, παρέστηχ', ὡς ἔοικ', ἀγὼν μέγας.
Πλήρης στεναγμῶν, οὐδὲ δακρύων κενός! 215
Κἀγὼ γὰρ οὐκ ἔθνησκον, οὔ μ' ἐχρῆν θανεῖν,
Οὐδ' ὤλεσέν με Ζεύς, τρέφει δ', ὅπως ὁρῶ
Κακῶν κάκ' ἄλλα μείζον' ἢ τάλαιν' ἐγώ.
Εἰ δ' ἔστι τοῖς δούλοισι τοὺς ἐλευθέρους
Μὴ λυπρὰ μηδὲ καρδίας δηκτήρια 220
Ἐξιστορῆσαι, σοὶ μὲν εἰρῆσθαι χρεών,

186], θρηνεῖ οὐχὶ ἑαυτὴν, ἀλλὰ τὴν μητέρα της, καὶ ἐξηγεῖ κατωτέρω (στίχ. 198, 199) τὴν αἰτίαν. 193 195] ἡ σύνταξις οὕτως: Ἐπόψει γάρ με δειλαίᾳ τὴν δειλαίαν μόσχον, ὥσπερ σκύμνον οὐριθρέπταν, ἀναρπαστὰν ἀπὸ τῆς σῆς χειρὸς πεμπομένην τε λαιμότομον (ἐν) ᾅδῃ ὑπὸ τὸν τῆς γῆς σκότον. 198 Βίου], κλαίω σε ἕνεκεν τοῦ βίου, διότι ζῇς.

210 Οἶσθ' οὖν, ὃ δρᾶσον;], Ἀττ. ἀντὶ Δράσεις. Δρᾶσον οὖν ἐκεῖνο, ὃ οἶσθα ὅτι δεῖ δρᾶσαι. 219 Εἰ δ' ἔστι κτλ.] εἰ δ' ἔστι (δυνατὸν ἢ θεμιτὸν) τοῖς δούλοις τὸ ἐξιστορῆσαι τοὺς ἐλευθέρους μὴ λυπρὰ κτλ., σὲ μὲν χρὴ λέγειν, ἡμᾶς δὲ ἀκούσαι.

ΟΔ. Οὐ σ', ὦ γεραιά, κατθανεῖν Ἀχιλλέως
Φάντασμ' Ἀχαιοὺς, ἀλλὰ τήνδ', ἡτήσατο. 375
ΕΚ. Ὑμεῖς δέ μ' ἀλλὰ θυγατρὶ συμφονεύσατε,
Καὶ δὶς τόσον πῶμ' αἵματος γενήσεται
Γαίᾳ νεκρῷ τε, τῷ τάδ' ἐξαιτουμένῳ.
ΟΔ. Ἅλις κόρης σῆς θάνατος· οὐ προσαιστέος
Ἄλλος πρὸς ἄλλῳ· μηδὲ τόν δ' ὠφείλομεν. 380
ΕΚ. Πολλή γ' ἀνάγκη θυγατρὶ συνθανεῖν ἐμέ.
ΟΔ. Πῶς; οὐ γὰρ οἶδα δεσπότας κεκτημένος.
ΕΚ. Ὁποῖα κισσὸς δρυὸς, ὅπως τῆσδ' ἕξομαι.
ΟΔ. Οὔκ, ἤν γε πείθῃ τοῖσι σοῦ σοφωτέροις.
ΕΚ. Ὡς τῆσδ' ἑκοῦσα παιδὸς οὐ μεθήσομαι. 385
ΟΔ. Ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ μὴν τήνδ' ἄπειμ' αὐτοῦ λιπών..
ΠΟΔ. Μῆτερ, πιθοῦ μοι· καὶ σὺ, παῖ Δαερτίου,
Χάλα τοκεῦσιν εἰκότως θυμουμένοις.
Σὺ δ', ὦ τάλαινα, τοῖς κρατοῦσι μὴ μάχου.
Βούλει πεσεῖν πρὸς οὖδας, ἑλκῶσαί τε σὸν 390
Γέροντα χρῶτα, πρὸς βίαν ὠθουμένη,
Ἀσχημονῆσαί τ', ἐκ νέου βραχίονος
Σπασθεῖσ'; ἃ πείσει. μὴ σύ γ'· οὐ γὰρ ἄξιον.
Ἀλλ', ὦ φίλη, μοι, μῆτερ, ἡδίστην χέρα
Δὸς καὶ παρειὰν προσβαλεῖν παρηΐδι·
Ὡς οὔποτ' αὖθις, ἀλλὰ νῦν πανύστατον,
Ἀκτῖνα κύκλον θ' ἡλίου προσόψομαι.
Τέλος δέχει δὴ τῶν ἐμῶν προσφθεγμάτων.
Ὦ μῆτερ, ὦ τεκοῦσ', ἄπειμι δὴ κάτω....
ΕΚ. Ὦ θύγατερ, ἡμεῖς δ' ἐν φάει δουλεύσομεν. 400
ΠΟΔ. Ἄνυμφος, ἀνυμέναιος, ὧν μ' ἐχρῆν τυχεῖ·
ΕΚ. Οἰκτρὰ σὺ, τέκνον· ἀθλία δ' ἐγὼ γυνή.
ΠΟΔ. Ἐκεῖ δ' ἐν ᾅδου κείσομαι χωρὶς σέθεν.
ΕΚ. Οἴ μοι, τί δράσω; ποῖ τελευτήσω βίον;
ΠΟΔ. Δούλη θανοῦμαι, πατρὸς σὺσ' ἐλευθέρου. 405
ΕΚ. Ἡμεῖς δὲ πεντήκοντα γ' ἄμμοροι τέκνων.
ΠΟΔ. Τί σοι πρὸς Ἕκτορ' ἢ γέροντ' εἴπω πόσιν;
ΕΚ. Ἄγγελλε πασῶν ἀθλιωτάτην ἐμέ.
ΠΟΔ. Ὦ στέρνα, μαστοί θ', οἵ μ' ἐθρέψαθ' ἡδέως

---

380 Μηδὲ τόν δ' ὠφείλομεν], Ὡς εἴθε (ὠφελε) μηδὲ τοῦδε προσηνέγκαμεν! 382 Πῶς; Οὐ γὰρ κτλ.], ἀκούσας ὁ Ὀδυσσεὺς τὸ Ἀνάγκη, παροργίζεται. 383 Ὁποῖα κισσὸς δρυὸς, ὅπως κτλ.], ὅμοιον τῷ: Μάτηρ δ' ὡς τις πτανοῖς κλαγγὰν ὄρνισιν, ὅπως ἐξάρξω 'γὼ Μολπὰν (Τρῳάδ. 147). 385 Ὡς; τῆς δ' ἑκοῦσα κτλ.], ἐνν. Ἴσθι ἡ, Πείθομαι τοῦτο μόνον ὡς, ἀπὸ κοινοῦ τοῦ ἐν τῷ προηγηθέντι στίχῳ Πείθῃ. 388 Χάλα], μετρίασον τὴν ὀργήν σου, ὑποχώρησον. 395 Μὴ σύ γ'], ἐνν. ποιήσῃς ταῦτα. 406 Πεντήκοντα τέκνων], ὑπερβολὴ τοῦτο, οἰκειοποιουμένης τῆς Ἑκάβης καὶ τὰ νόθα τέκνα τοῦ Πριάμου. 407 Σοί], χαριζομένη σοι.

Ἔπειτ' ἐθρέφθην ἐλπίδων καλῶν ὕπο,
Βασιλεῦσι νύμφη, ζῆλον οὐ σμικρὸν γάμων
Ἔχουσ', ὅτου δῶμ' ἑστίαν τ' ἀφίξομαι·
Δέσποινα δ' ἡ δύστηνος Ἰδαίαισιν ἦν
Γυναιξί, παρθένοις τ' ἀπόβλεπτος μέτα, 240
Ἴση θεοῖσι, πλὴν τὸ κατθανεῖν μόνον.
Νῦν δ' εἰμὶ δούλη· πρῶτα μέν με τοὔνομα
Θανεῖν ἐρᾷν τίθησιν, οὐκ εἰωθὸς ὄν·
Ἔπειτ' ἴσως ἂν δεσποτῶν ὠμῶν φρένας
Τύχοιμ' ἄν, ὅστις ἀργύρου μ' ὠνήσεται, 345
Τὴν Ἕκτορός τε χἀτέρων πολλῶν κάσιν.
Προσθεὶς δ' ἀνάγκην σιτοποιὸν ἐν δόμοις,
Σαίρειν τε δῶμα, κερκίσιν τ' ἐφεστάναι
Δυπρὰν ἄγουσαν ἡμέραν μ' ἀναγκάσει·
Δέχη δὲ τἀμὰ δοῦλος ὠνητὸς ποθὲν 350
Χρανεῖ, τυράννων πρόσθεν ἠξιωμένα.
Οὐ δῆτ'· ἀφίημ' ὀμμάτων ἐλεύθερον
Φέγγος τόδ', Ἅιδῃ πρωστιθεῖσ' ἐμὸν δέμας.
Ἄγ' οὖν, Ὀδυσσεῦ, καὶ διέργασαί μ' ἄγων·
Οὔτ' ἐλπίδος γὰρ, οὔτε του δόξης ὁρῶ 355
Θάρσος παρ' ἡμῖν, ὡς ποτ' εὖ πρᾶξαί με χρή.
Μῆτερ, σὺ δ' ἡμῖν μηδὲν ἐμποδὼν γένῃ
Λέγουσα, μηδὲ δρῶσα· συμβούλου δέ μοι
Θανεῖν, πρὶν αἰσχρῶν μὴ κατ' ἀξίαν τυχεῖν.
Ὅστις γὰρ οὐκ εἴωθε γεύεσθαι κακῶν, 360
Φέρει μέν, ἀλγεῖ δ', αὐχέν' ἐντιθεὶς ζυγῷ·
Θανὼν δ' ἂν εἴη μᾶλλον εὐτυχέστερος,
Ἢ ζῶν· τὸ γὰρ ζῆν μὴ καλῶς μέγας πόνος.

ΧΟΡ. Δεινὸς χαρακτὴρ κἀπίσημος ἐν βροτοῖς
Ἐσθλῶν γενέσθαι, κἀπὶ μεῖζον ἔρχεται 365
Τῆς εὐγενείας ὄνομα τοῖσιν ἀξίοις.

ΕΚ. Καλῶς μὲν εἶπας, θύγατερ, ἀλλὰ τῷ καλῷ
Λύπη πρόσεστιν. εἰ δὲ δεῖ τῷ Πηλέως
Χάριν γενέσθαι παιδί, καὶ ψόγον φυγεῖν
Ὑμᾶς, Ὀδυσσεῦ, τήνδε μὲν μὴ κτείνετε, 370
Ἡμᾶς δ' ἄγοντες πρὸς πυρὰν Ἀχιλλέως
Κεντεῖτε! μὴ φείδεσθ'! ἐγὼ τεκὼν Πάριν,
Ὃς παῖδα Θέτιδος ὤλεσεν τόξοις βαλών.

---

357 358 ζῆλον οὐ σμικρὸν γάμων Ἔχουσα], Ζηλωτὴ τὰ μέγιστα οὖσα (ἕνεκα) τῶν γάμων ἐκείνῳ, ὅτου κτλ., ζηλωτὸν ποιοῦσα αὐτὸν διὰ τὸν γάμον μου. 343 Πλὴν τὸ κατθανεῖν μόνον], πλὴν μόνον (κατὰ) τὸ κατθανεῖν. 347 Προσθεὶς δ' ἀνάγκην σιτοποιὸν], ἀναγκάσας σιτοποιεῖν (ζυμόνειν, μαγειρεύειν). 348 Κερκίσιν τ' ἐφεστάναι], ὅμοιον τῷ Ὁμηρικῷ: Ἱστὸν ἐποιχομένην (Ἰλ. Α, 31). 353 355], Οὔτ' ἐλπίδος, οὔτε δόξης του (τινὸς) ὁρῶ θάρσος παρ' ἡμῖν. Οὐκ ἔχω ἡμῖν θαρσεῖν οὔτ' ἐλπίδος οὔτε προσδοκίας τινὸς ἕνεκεν.

ΟΔ. Οὐ σ', ὦ γεραιά, κατθανεῖν Ἀχιλλέως
Φάντασμ' Ἀχαιοὺς, ἀλλὰ τήνδ', ἠτήσατο. 375
ΕΚ. Ὑμεῖς δέ μ' ἀλλὰ θυγατρὶ συμφονεύσατε,
Καὶ δὶς τόσον πῶμ' αἵματος γενήσεται
Γαίᾳ νεκρῷ τε, τῷ τάδ' ἐξαιτουμένῳ.
ΟΔ. Ἅλις κόρης σῆς θάνατος· οὐ προσαιστέος
Ἄλλος πρὸς ἄλλῳ· μηδὲ τόν δ' ὠφείλομεν. 380
ΕΚ. Πολλή γ' ἀνάγκη θυγατρὶ συνθανεῖν ἐμέ.
ΟΔ. Πῶς; οὐ γὰρ οἶδα δεσπότας κεκτημένος.
ΕΚ. Ὁποῖα κισσὸς δρυὸς, ὅπως τῆσδ' ἕξομαι.
ΟΔ. Οὔκ, ἤν γε πείθῃ τοῖσι σοῦ σοφωτέροις.
ΕΚ. Ὡς τῆσδ' ἐκοῦσα παιδὸς οὐ μεθήσομαι. 385
ΟΔ. Ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ μὴν τήνδ' ἄπειμ' αὐτοῦ λιπών..
ΠΟΛ. Μῆτερ, πιθοῦ μοι· καὶ σὺ, παῖ Λαερτίου,
Χάλα τοκεῦσιν εἰκότως θυμουμένοις.
Σὺ δ', ὦ τάλαινα, τοῖς κρατοῦσι μὴ μάχου.
Βούλει πεσεῖν πρὸς οὖδας, ἑλκῶσαί τε σὸν 390
Γέροντα χρῶτα, πρὸς βίαν ὠθουμένη,
Ἀσχημονῆσαί τ', ἐκ νέου βραχίονος
Σπασθεῖσ'; ἃ πείσει. μὴ σύ γ'· οὐ γὰρ ἄξιον.
Ἀλλ', ὦ φίλη, μοι, μῆτερ, ἡδίστην χέρα
Δὸς καὶ παρειὰν προσβαλεῖν παρηΐδι·
Ὡς οὔποτ' αὖθις, ἀλλὰ νῦν πανύστατον,
Ἀκτῖνα κύκλον θ' ἡλίου προσόψομαι.
Τέλος δέχει δὴ τῶν ἐμῶν προσφθεγμάτων.
Ὦ μῆτερ, ὦ τεκοῦσ', ἄπειμι δὴ κάτω....
ΕΚ. Ὦ θύγατερ, ἡμεῖς δ' ἐν φάει δουλεύσομεν. 400
ΠΟΛ. Ἄνυμφος, ἀνυμέναιος, ὧν μ' ἐχρῆν τυχεῖ·
ΕΚ. Οἰκτρὰ σὺ, τέκνον· ἀθλία δ' ἐγὼ γυνή.
ΠΟΛ. Ἐκεῖ δ' ἐν ᾅδου κείσομαι χωρὶς σέθεν.
ΕΚ. Οἴ μοι, τί δράσω; ποῖ τελευτήσω βίον;
ΠΟΛ. Δούλη θανοῦμαι, πατρὸς σοῦ' ἐλευθέρου. 405
ΕΚ. Ἡμεῖς δὲ πεντήκοντα γ' ἄμμοροι τέκνων.
ΠΟΛ. Τί σοι πρὸς Ἕκτορ' ἢ γέροντ' εἴπω πόσιν;
ΕΚ. Ἄγγελλε πασῶν ἀθλιωτάτην ἐμέ.
ΠΟΛ. Ὦ στέρνα, μαστοί θ', οἵ μ' ἐθρέψαθ' ἡδέως

---

380 Μηδὲ τόν δ' ὠφείλομεν], Ὡς εἴθε (ὤφελε) μηδὲ τοῦτον προσηνέγκαμεν! 383 Πῶς; Οὐ γὰρ κτλ.], ἀκούσας ὁ Ὀδυσσεὺς τὸ Ἀνάγκη, παροργίζεται. 385 Ὁποῖα κισσὸς δρυὸς, ὅπως κτλ.], ὅμοιον τῷ: Μάτηρ δ' ὥς τις πτανοῖς κλαγγὰν ὄρνισιν, ὅπως ἐθέρξω 'γὼ Μολπὰν (Τρῳάδ. 147). 385 Ὡς τῆς δ' ἑκοῦσα κτλ.], ἐνν. Ἴσθι ἡ, Πείθομαι τοῦτο μόνον ὡς, ἀπὸ κοινοῦ τοῦ ἐν τῷ προηγηθέντι στίχῳ Πείθῃ. 388 Χάλα], μετρίασον τὴν ὀργὴν σου, ὑποχώρησον. 395 Μὴ σύ γ'], ἐνν. ποιήσῃς ταῦτα. 406 Πεντήκοντα τέκνων], ὑπερβολὴ τοῦτο, οἰκειοποιουμένης τῆς Ἑκάβης καὶ τὰ νώθα τέκνα τοῦ Πριάμου. 407 Σοί], χαριζομένη σοι.

ΕΚ. Ὦ τῆς ἀώρου, θύγατερ, ἀθλίας τύχης! 410
ΠΟΛ. Χαῖρ', ὦ τεκοῦσα, χαῖρε, Κασάνδρα τέ μοι.
ΕΚ. Χαίρουσιν ἄλλοι, μητρὶ δ' οὐκ ἔστιν τόδε.
ΠΟΛ. Ὅ τ' ἐν φιλίπποις Θρῃξὶ Πολύδωρος κάσις.
ΕΚ. Εἰ ζῇ γ'· ἀπιστῶ δ'· ὧδε πάντα δυστυχῶ.
ΠΟΛ. Ζῇ, καὶ θανούσης ὄμμα συγκλείσει τὸ σόν. 415
ΕΚ. Τέθνηκ' ἔγωγε, πρὶν θανεῖν, κακῶν ὕπο.
ΠΟΛ. Κόμιζ', Ὀδυσσεῦ, μ', ἀμφιθεὶς κάρα πέπλοις,
Ὡς, πρὶν σφαγῆναί γ', ἐκτέτηκα καρδίαν
Θρήνοισι μητρὸς, τήνδε τ' ἐκτήκω γόοις.
Ὦ φῶς· προσειπεῖν γὰρ σὸν ὄνομ' ἔξεστί μοι, 420
Μέτεστι δ' οὐδὲν, πλὴν ὅσον χρόνον ξίφους
Βαίνω μεταξὺ καὶ πυρᾶς Ἀχιλλέως.
ΕΚ. Οἴ 'γὼ, προλείπω· λύεται δέ μου μέλη·
Ὦ θύγατερ, ἅψαι μητρὸς, ἔκτεινον χέρα,
Δός· μὴ λίπῃς μ' ἄπαιδ'· ἀπωλόμην, φίλαι· 425
Ὡς τὴν Δάκαιναν ξύγγονον Διοσκόροιν,
Ἑλένην ἴδοιμι· διὰ καλῶν γὰρ ὀμμάτων
Αἴσχιστα Τροίαν εἶλε τὴν εὐδαίμονα.
ΧΟΡ. Αὔρα, ποντιὰς αὔρα,
Ἅ τε ποντοπόρους κομίζεις 430
Θοὰς ἀκάτους ἐπ' οἶδμα λίμνας,
Ποῖ με τὰν μελέαν πορεύσεις;
Τῷ δουλόσυνος πρὸς οἶκον κτηθεῖσ' ἀφίξομαι;
Ἢ Δωρίδος ὅρμον αἴας,
Ἢ Φθιάδος, ἔνθα καλλίστων ὑδάτων πατέρα 435
Φασὶν Ἀπιδανὸν γύας λιπαίνειν;
Ἢ νάσων, ἁλιήρει
Κώπᾳ πεμπομέναν τάλαιναν,
Οἰκτρὰν βιοτὰν ἔχουσαν οἴκοις,
Ἔνθα πρωτόγονός τε φοίνιξ 440
Δάφνα θ' ἱεροὺς ἀνέσχε πτόρθους Λατοῖ φίλᾳ,
Ὠδῖνος ἄγαλμα δίας;
Σὺν Δηλιάσιν τε κούραις, Ἀρτέμιδός τε θεᾶς
Χρυσέαν ἄμπυκα τόξα τ' εὐλογήσω;
Ἢ Παλλάδος ἐν πόλει 445
Τᾶς καλλιδίφροι' Ἀθαναίας ἐν κροκεῳ πέπλῳ

---

426 Ὡς], οὕτως ἴδοιμι ἀπαγομένην καὶ τὴν Α. 429 Αὔρα Ποντ.] Φερεκράτειοι, Γλυκώνειοι, Ἀνακρεόντειοι κτλ. ἀντίσπαστοι. 430 Ἄτε], ὁ Δούκας ἔγραψεν Ἄτις.
433 Λίμνας], τῆς θαλάσσης. 437 442 Ἢ νάσων... ἔνθα], ἢ πρός τινα τῶν νήσων, ἔνθα κτλ., καὶ ἐννοεῖ τὴν Δῆλον, ὅπου, κατὰ τὴν μυθολογίαν, ἀνεφύησαν πρῶτον ὁ φοῖνιξ καὶ ἡ δάφνη, τεκούσης τῆς Λητοῦς. 445 448] Ἢ ἐν τῇ πόλει τῆς Παλλάδος (τοῖς Ἀθήναις) ζεύξομαι ἅρματι πώλους ἐν τῷ κροκέῳ πέπλῳ τῆς καλλιδίφρου Ἀθηνᾶς, ποικίλλουσα αὐτὸν ἐν δαιδαλ. κτλ. Ἐννοεῖ δὲ τὴν πομπὴν τῶν Παναθηναίων, καθ' ἣν ἀνεφέρε-

Ζεύξομαι ἁρματεῖ πώλους
Ἐν δαιδαλέαισι ποικίλλουσ' ἀνθοκρόκοισι πήναις,
Ἢ Τιτάνων γενεὰν,
Τὰν Ζεὺς ἀμφιπύρῳ κοιμίζει 450
Φλογμῷ Κρονίδας;
Ὤ μοι τεκέων ἐμῶν,
Ὤ μοι πατέρων, χθονός θ', ἃ καπνῷ κατερείπεται
Τυφομένα, δορίληπτος
Ὑπ' Ἀργείων· ἐγὼ δ' ἐν ξείνᾳ χθονὶ δὴ κέκλημαι 455
Δούλα, λιποῦσ' Ἀσίαν
Εὐρώπας θεράπναν, ἀλλάξασ'
Ἀΐδα θαλάμους.

ΤΑΛ. Ποῦ τὴν ἄνασσαν δή ποτ' οὖσαν Ἰλίου
Ἑκάβην ἂν ἐξεύροιμι, Τρῳάδες κόραι; 460

ΧΟΡ. Αὕτη πέλας σου, νῶτ' ἔχουσ' ἐπὶ χθονὶ,
Ταλθύβιε, κεῖται, ξυγκεκλεισμένη πέπλοις.

ΤΑΛ. Ὦ Ζεῦ, τί λέξω; πότερα, σ' ἀνθρώπους ὁρᾷν,
Ἢ δόξαν ἄλλως τήνδε κεκτῆσθαι μάτην
Ψευδῆ δοκοῦντας δαιμόνων εἶναι γένος, 465
Τύχην δὲ πάντα τὰν βροτοῖς ἐπισκοπεῖν;
Οὐχ ἥδ' ἄνασσα τῶν πολυχρύσων Φρυγῶν;
Οὐχ ἥδε Πριάμου τοῦ μέγ' ὀλβίου δάμαρ;
Καὶ νῦν πόλις μὲν πᾶσ' ἀνέστηκεν δορὶ,
Αὐτὴ δὲ δούλη, γραῦς, ἄπαις, ἐπὶ χθονὶ 470
Κεῖται, κόνει φύρουσα δύστηνον κάρα.
Φεῦ, φεῦ, γέρων μέν εἰμ'· ὅμως δέ μοι θανεῖν
Εἴη, πρὶν αἰσχρᾷ περιπεσεῖν τύχῃ τινί.
Ἀνίστασ', ὦ δύστηνε, καὶ μετάρσιον
Πλευρὰν ἔπαιρε, καὶ τὸ πάλλευκον κάρα! 475

ΕΚ. Ἔα, τίς οὗτος σῶμα τοὐμὸν οὐκ ἐᾷς
Κεῖσθαι; τί κινεῖς μ', ὅστις εἶ, λυπουμένην;

ΤΑΛ. Ταλθύβιος ἥκω, Δαναΐδων ὑπηρέτης,
Ἀγαμέμνονος πέμψαντος, ὦ γύναι, μέτα.

ΕΚ. Ὦ φίλτατ', ἄρα κἄμ' ἐπισφάξαι τάφῳ 480
Δοκοῦν Ἀχαιοῖς ἦλθες; ὡς φίλ' ἂν λέγοις.
Σπεύδωμεν, ἐγκονῶμεν, ἡγοῦ μοι, γέρον!

ΤΑΛ. Σὴν παῖδα κατθανοῦσαν ὡς θάψῃς, γύναι,
Ἥκω μεταστείχων σε· πέμπουσιν δέ με

το εἰς τὴν Ἀκρόπολιν ἐπὶ πλοίου συρομένου ἐπὶ τροχῶν ὁ ἱερὸς τῆς Ἀθ. πέπλος, τὸν ὁποῖον ἐκέντων κατ' ἔτος αἱ παρθένοι τῶν Ἀθ. 449 Ἢ Τιτ. γενεὰν], ποικίλλουσα ἐν τῷ πέπλῳ ἄνθη ἢ τὴν Τιτανομαχίαν. 456 457 Ἀσίαν Εὐρώπας θεράπναν], ἐπαίρει διὰ τούτων τὸ φρόνημα τῶν Ἑλλήνων. 463 Ξυγκεκλεισμένη], ἀντὶ Συγκεκαλυμμένη.
478 Δαναΐδων], τῶν Ἑλλήνων, ὡς ἀπογόνων τοῦ Δαναοῦ.

Δισσοί τ' Ἀτρεῖδαι, καὶ λεὼς Ἀχαϊκός. 485
ΕΚ. Οἴμοι, τί λέξεις; οὐκ ἄρ' ὡς θανουμένους
Μετῆλθες ἡμᾶς, ἀλλὰ σημανῶν κακά;
Ὄλωλας, ὦ παῖ, μητρὸς ἁρπασθεῖσ' ἄπο·
Ἡμεῖς δ' ἄτεκνοι τοὔπί σ'. ὦ τάλαιν' ἐγώ!
Πῶς καί νιν ἐξεπράξατ'; ἆρ' αἰδούμενοι, 490
Ἢ πρὸς τὸ δεινὸν ἦλθεθ', ὡς ἐχθρὰν, γέρον,
Κτείνοντες; εἰπὲ, καίπερ οὐ λέξων φίλα.
ΤΑΔ. Διπλᾶ με χρῄζεις δάκρυα κερδᾶναι, γύναι
Σῆς παιδὸς οἴκτῳ· νῦν τε γὰρ λέγων κακὰ
Τέγξω τόδ' ὄμμα, πρὸς τάφῳ θ', ὅτ' ὤλλυτο. 495
Παρῆν μὲν ὄχλος πᾶς Ἀχαϊκοῦ στρατοῦ
Πλήρης πρὸ τύμβου σῆς κόρης ἐπὶ σφαγάς·
Λαβὼν δ' Ἀχιλλέως παῖς Πολυξένην χερὸς
Ἔστησ' ἐπ' ἄκρου χώματος· πέλας δ' ἐγὼ·
Λεκτοί τ' Ἀχαιῶν ἔκκριτοι νεανίαι, 500
Σκίρτημα μόσχου σῆς καθέξοντες χεροῖν,
Ἔσποντο. πλῆρες δ' ἐν χεροῖν λαβὼν δέπας
Πάγχρυσον, ἔῤῥει χειρὶ παῖς Ἀχιλλέως
Χοὰς θανόντι πατρί· σημαίνει δέ μοι
Σιγὴν Ἀχαιῶν παντὶ κηρῦξαι στρατῷ. 505
Κἀγὼ παραστὰς εἶπον ἐν μέσοις τάδε·
Σιγᾶτ', Ἀχαιοί, σῖγα πᾶς ἔστω λεώς!
Σίγα, σιώπα! νήνεμον δ' ἔστησ' ὄχλον.
Ὁ δ' εἶπεν· Ὦ παῖ Πηλέως, πατὴρ δ' ἐμὸς,
Δέξαι χοάς μοι τάσδε κηλητηρίους, 510
Νεκρῶν ἀγωγούς· ἐλθὲ δ', ὡς πίῃς μέλαν
Κόρης ἀκραιφνὲς αἷμ', ὅ σοι δωρούμεθα,
Στρατός τε κἀγώ· πρευμενὴς δ' ἡμῖν γενοῦ,
Λῦσαί τε πρύμνας καὶ χαλινωτήρια
Νεῶν δὸς ἡμῖν, πρευμενοῦς τ' ἀπ' Ἰλίου 515
Νόστου τυχόντας πάντας ἐς πάτραν μολεῖν.
Τοσαῦτ' ἔλεξε, πᾶς δ' ἐπεύξατο στρατός·
Εἶτ' ἀμφίχρυσον φάσγανον κώπης λαβὼν
Ἐξεῖλκε κολεοῦ, λογάσι δ' Ἀργείων στρατοῦ
Νεανίαις ἔνευσε παρθένον λαβεῖν. 520
Ἡ δ', ὡς ἐφράσθη, τόν δ' ἐσήμηνεν λόγον·
Ὦ τὴν ἐμὴν πέρσαντες Ἀργεῖοι πόλιν,
Ἑκοῦσα θνήσκω! μή τις ἅψηται χροὸς

---

489 Τοὔπί σ'], τὸ ἐπὶ σοί, καθ' ὅσον ἀφορᾷ σέ. 493 Διπλᾶ με χρ.], ἀναγκάζεις με κερδᾶναι διπλᾶ δάκρυα, ὅτε δακρῦσαι, τότε καὶ νῦν. 495 Πρὸς τάφῳ θ' ὅτ' ὤλλ.], ἐνν. ἔτεγξα. 514 515 Χαλινωτήρια νεῶν], τὰ ἀπόγεια ἢ πρυμνήσια σχοινία. 524 Ἔῤῥεθεν], ἐνόησε, παρετήρησε τοῦτο.

Τοῦ 'μοῦ· παρέξω γὰρ δέρην εὐκαρδίως.
Ἐλευθέραν δέ μ', ὡς ἐλευθέρα θάνω, 525
Πρὸς θεῶν, μεθέντες κτείνατ'· ἐν νεκροῖσι γὰρ
Δούλη κεκλῆσθαι, βασιλὶς οὖσ', αἰσχύνομαι.
Λαοὶ δ' ἐπερρόθησαν, Ἀγαμέμνων τ' ἄναξ
Εἶπεν μεθεῖναι παρθένον νεανίαις.
Οἱ δ', ὡς τάχιστ' ἤκουσαν ὑστάτην ὄπα, 530
Μεθῆκαν, οὗπερ καὶ μέγιστον ἦν κράτος.
Κἀπεὶ τόδ' εἰσήκουσε δεσποτῶν ἔπος,
Λαβοῦσα πέπλους ἐξ ἄκρας ἐπωμίδος
Ἔρρηξε λαγόνας ἐς μέσον, παρ' ὀμφαλόν,
Μαστούς τ' ἔδειξε στέρνα θ', ὡς ἀγάλματος, 535
Κάλλιστα, καὶ, καθεῖσα πρὸς γαῖαν γόνυ,
Ἔλεξε πάντων τλημονέστατον λόγον·
Ἰδοὺ, τόδ' εἰ μὲν στέρνον, ὦ νεανία,
Παίειν προθυμεῖ, παῖσον· εἰ δ' ὑπ' αὐχένα
Χρῄζεις, πάρεστι λαιμὸς εὐτρεπὴς ὅδε. 540
Ὁ δ', οὐ θέλων τε καὶ θέλων, οἴκτῳ κόρης,
Τέμνει σιδήρῳ πνεύματος διαῤῥοάς·
Κρουνοὶ δ' ἐχώρουν. ἡ δὲ καὶ θνήσκουσ' ὅμως
Πολλὴν πρόνοιαν εἶχεν εὐσχήμως πεσεῖν,
Κρύπτουσ', ἃ κρύπτειν ὄμματ' ἀρσένων χρεών. 545
Ἐπεὶ δ' ἀφῆκε πνεῦμα θανασίμῳ σφαγῇ,
Οὐδεὶς τὸν αὐτὸν εἶχεν Ἀργείων πόνον,
Ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν τὴν θανοῦσαν ἐκ χερῶν
Φύλλοις ἔβαλλον, οἱ δὲ πληροῦσιν πυρὰν,
Κορμοὺς φέροντες πευκίνους. ὁ δ' οὐ φέρων 550
Πρὸς τοῦ φέροντος τοιάδ' ἤκουεν κακά·
Ἔστηκας, ὦ κάκιστε, τῇ νεάνιδι
Οὐ πέπλον, οὐδὲ κόσμον ἐν χεροῖν ἔχων;
Οὐκ εἶ τι δώσων τῇ περίσσ' εὐκαρδίῳ,
Ψυχήν τ' ἀρίστῃ; τοιάδ' ἀμφὶ σῆς λέγων 555
Παιδὸς θανούσης, εὐτεκνωτάτην τε σὲ
Πασῶν γυναικῶν δυστυχεστάτην θ' ὁρῶ.

ΧΟΡ. Δεινόν τι πῆμα Πριαμίδαις ἐπέζεσεν,
Πόλει τε τῇ 'μῇ, θεῶν ἀναγκαῖον τόδε.

ΕΚ. Ὦ θύγατερ, οὐκ οἶδ', εἰς ὅ τι βλέψω κακῶν, 560
Πολλῶν παρόντων· ἦν γὰρ ἅψωμαι τινὸς,
Τόδ' οὐκ ἐᾷ με· παρακαλεῖ δ' ἐκεῖθεν αὖ
Λύπη τις ἄλλη, διάδοχος κακῶν κακοῖς.

---

[524] Ἐπερρόθησαν], ἐπεπόθησαν, ἐπευφήμησαν. [525] Οὗπερ καὶ μέγ.], τοῦ Ἀγαμέμνονος, καθ' ὑπερβατόν. [526] Οὐ θέλων τε καὶ θέλων], ἑκὼν ἄκων. [528] Πνεύματος διαῤῥοάς], ἐν ἀναπνοῇ. [529] Οὐ σῇ], οὐχ ὑπαρχοῦσ, ἢ, ἐν. πρὸς τοῦ Ἕλλ.

Καὶ νῦν τὸ μὲν σὸν, ὥστε μὴ στένειν, πάθος
Οὐκ ἂν δυναίμην ἐξαλείψασθαι φρενός. 565
Τὸ δ' αὖ λίαν παρεῖλες, ἀγγελθεῖσά μοι
Γενναῖος. οὔκουν δεινὸν, εἰ γῆ μὲν κακὴ,
Τυχοῦσα καιροῦ θεόθεν, εὖ στάχυν φέρει,
Χρηστὴ δ', ἁμαρτοῦσ' ὧν χρεὼν αὐτὴν τυχεῖν,
Κακὸν δίδωσι καρπόν· ἄνθρωποι δ' ἀεὶ 570
Ὁ μὲν πονηρὸς οὐδὲν ἄλλο πλὴν κακὸς,
Ὁ δ' ἐσθλὸς, ἐσθλὸς, οὐδὲ συμφορᾶς ὕπο
Φύσιν διέφθειρ', ἀλλὰ χρηστός ἐστ' ἀεί.
Ἆρ' οἱ τεκόντες διαφέρουσιν, ἢ τροφαί;
Ἔχει γε μέντοι καὶ τὸ θρεφθῆναι καλῶς 575
Διδαξιν ἐσθλοῦ· τοῦτο δ' ἤν τις εὖ μάθῃ,
Οἶδεν τό γ' αἰσχρὸν κανόνι τοῦ καλοῦ μαθών.
Καὶ ταῦτα μὲν δὴ νοῦς ἐτόξευσεν μάτην·
Σὺ δ' ἐλθὲ καὶ σήμηνον Ἀργείοις τάδε,
Μὴ θιγγάνειν μοι μηδέν', ἀλλ' εἴργειν ὄχλον, 580
Τῆς παιδός. ἔν τοι μυρίῳ στρατεύματι
Ἀκόλαστος ὄχλος, ναυτικὴ τ' ἀναρχία
Κρείσσων πυρὸς, κακὸς δ' ὁ μή τι δρῶν κακόν.
Σὺ δ' αὖ λαβοῦσα τεῦχος, ἀρχαία λάτρι,
Βάψασ' ἔνεγκε δεῦρο ποντίας ἁλὸς, 585
Ὡς παῖδα λουτροῖς τοῖς πανυστάτοις ἐμὴν,
Νύμφην τ' ἄνυμφον, παρθένον τ' ἀπάρθενον,
Λούσω, προθῶμαί θ', ὡς μὲν ἀξία, πόθεν;
Οὐκ ἂν δυναίμην· ὡς δ' ἔχω, (τί γὰρ πάθω;)
Κόσμον τ' ἀγείρασ' αἰχμαλωτίδων πάρα, 590
Αἵ μοι πάρεδροι τῶνδ' ἔσω σκηνωμάτων
Ναίουσιν, εἴ τις, τοὺς νεωστὶ δεσπότας
Λαθοῦσ', ἔχει τι κλέμμα τῶν αὐτῆς δόμων.
Ὦ σχήματ' οἴκων, ὦ ποτ' εὐτυχεῖς δόμοι,
Ὦ πλεῖστ' ἔχων, κάλλιστά τ', εὐγενώτατε 595
Πρίαμε, γεραιά θ' ἥδ' ἐγὼ μήτηρ τέκνων,
Ὡς εἰς τὸ μηδὲν ἥκομεν, φρονήματος
Τοῦ πρὶν στερέντες! εἶτα δῆτ' ὀγκούμεθα,
Ὁ μέν τις ἡμῶν πλουσίοις ἐν δώμασιν,
Ὁ δ' ἐν πολίταις τίμιος κεκλημένος. 600
Τὰ δ' οὐδέν· ἄλλως φροντίδων βουλεύματα,

565 Τὸ δ' αὖ λίαν παρεῖλες], τὸ δὲ λίαν αὖ στένειν ἀφεῖλες. 568 Καιροῦ], ἐφικαίρου θεοῦ, ἡλίου κτλ. 574] Ἆρά γε ἀπὸ τῶν γονέων προέρχεται ἡ διαφορὰ αὕτη ἢ ἀπὸ τῆς ἀνατροφῆς; 578] Εἰς μάτην (ἐμπαρόδως) ἐστοχάσατο τούτων ὁ νοῦς μου. 585], Βαθίσασα τὸ τεῦχος κόμισον ὕδωρ ἐκ τῆς θαλάσσης. 587 Ἀπάρθενον], καθ' ὁμοιότητα τοῦ Ἀνυμφον, ὡς μεμνηστευμένην τῷ Ἀχιλλεῖ. Συνέφη δὲ ταῦτα τοῖς Τραγικοῖς. 588 Προθῶμαι], νὰ τὴν ἐκθέσω, καθὼς ἐκθέτουσιν ἔτι καὶ νῦν παῖς νεκροὺς πρὶν τοὺς θάψωσι.

Γλώσσης τε κόμποι, κεῖνος ὀλβιώτατος,
Ὅτῳ κατ' ἦμαρ τυγχάνει μηδὲν κακόν.
ΧΟΡ. Ἐμοὶ χρῆν συμφορὰν, ἐμοὶ χρῆν
Πημονὰν γενέσθαι, 605
Ἰδαίαν ὅτε πρῶτον ὕλαν
Ἀλέξανδρος εἰλατίναν
Ἐτάμεθ', ἅλιον ἐπ' οἴδμα ναυστολήσων
Ἑλένας ἐπὶ λέκτρα, τὰν καλλίσταν ὁ χρυσοφαὴς
Ἅλιος αὐγάζει. 610
Πόνοι γὰρ καὶ πόνων ἀνάγκαι
Κρείσσονες κυκλοῦνται,
Κοινὸν δ' ἐξ ἰδίας ἀνοίας
Κακὸν τᾷ Σιμουντίδι γᾷ
Ὀλέθριον ἔμολε, συμφορά τ' ἀπ' ἄλλων. 615
Ἐκρίθη δ' ἔρις, ἂν ἐν Ἴδᾳ κρίνει τρισσὰς μακάρων
Παῖδας ἀνὴρ βούτας
Ἐπὶ δορὶ, καὶ φόνῳ, καὶ ἐμῶν μελάθρων λώβᾳ·
Στένει δὲ καί τις ἀμφὶ τὸν εὔροον Εὐρώταν
Δάκαινα πολυδάκρυτος ἐν δόμοις κόρα, 620
Πολιόν τ' ἐπὶ κρᾶτα μάτηρ;
Τέκνων θανόντων, τίθεται χέρας;
Δρύπτεταί τε παρειὰν,
Δίαιμον ὄνυχα τιθεμένα σπαραγμοῖς.
ΘΕΡ. Γυναῖκες, Ἑκάβη ποῦ ποθ', ἡ παναθλία, 625
Ἢ πάντα νικῶσ' ἄνδρα καὶ θῆλυν σπορὰν
Κακοῖσιν; οὐδεὶς στέφανον ἀνθαιρήσεται.
ΧΟΡ. Τί δ', ὦ τάλαινα σῆς κακογλώσσου βοῆς;
Ὡς οὔ ποθ' εὕδει λυπρά σου κηρύγματα.
ΘΕΡ. Ἑκάβῃ φέρω τόδ' ἄλγος· ἐν κακοῖσι δὲ 630
Οὐ ῥᾴδιον βροτοῖσιν εὐφημεῖν στόμα.
ΧΟΡ. Καὶ μὴν περῶσα τυγχάνει δόμων ὕπερ
Ἥδ', εἰς δὲ καιρὸν σοῖσι φαίνεται λόγοις.
ΘΕΡ. Ὦ παντάλαινα, κἄτι μᾶλλον ἢ λέγω,
Δέσποιν', ὀλωλας, οὐκέτ' εἶ, βλέπουσα φῶς, 635
Ἄπαις, ἄνανδρος, ἄπολις, ἐξεφθαρμένη.
ΕΚ. Οὐ καινὸν εἶπας, εἰδόσιν δ' ὠνείδισας.
Ἀτὰρ τί νεκρὸν τόνδε μοι Πολυξένης

604] Ἔχρῆν ἐμοὶ συμφορὰν γενέσθαι, ἐπεὶ πρωτό μοι. 611 612 Πόνοι.. κυκλοῦνται], διαδέχονται ἀλλήλους. 614 Σιμουντίδι γᾷ], τῇ γῇ τοῦ Σιμόεντος ποταμοῦ. 616 Ἔρις, ἣν ἐν Ἴδᾳ κτλ.], ἡ μεταξὺ τῶν τριῶν θεαινῶν, Ἥρας, Ἀθηνᾶς καὶ Ἀφροδίτης, ἐριζουσῶν τῆς καλλίων, τὴν ὁποίαν ἔκρινεν ὁ Πάρις, ἴδε τὴν Μυθολογ. 618 Ἐπὶ δορὶ κτλ.], πρὸς πόλεμον καὶ φόνον καὶ ἀφανισμὸν τοῦ οἴκου μου. 619 Εὔροον Εὐρώταν], παρωνομασία.
624] τιθεμένη (ποιοῦσα) δίαιμον τοῖς σπαραγμοῖς τὸν ἑαυτῆς ὄνυχα. 627 Οὐδεὶς στέφ. ἀνθαιρ.], οὐδεὶς ἀντ' αὐτῆς αἱρήσεται τὸν στέφανον· αὕτη νικᾷ τοὺς πάντας τοῖς κακοῖς.

Ἥκεις κομίζουσ', ἧς ἀπηγγέλθη τάφος
Πάντων Ἀχαιῶν διὰ χερὸς σπουδὴν ἔχειν; 640
ΘΕΡ. Ἣδ' οὐδὲν οἶδεν, ἀλλά μοι Πολυξένην
Θρηνεῖ, νέων δὲ πημάτων οὐχ ἅπτεται.
ΕΚ. Οἴ 'γὼ τάλαινα, μῶν τὸ βακχεῖον κάρα
Τῆς θεσπιῳδοῦ δεῦρο Κασάνδρας φέρεις;
ΘΕΡ. Ζῶσαν λέλακας, τὸν θανόντα δ' οὐ στένεις 645
Τόνδ'· ἀλλ' ἄθρησον σῶμα γυμνωθὲν νεκρῶν,
Εἴ σοι φανεῖται θαῦμα καὶ παρ' ἐλπίδας.
ΕΚ. Οἴμοι, βλέπω δὴ παῖδ' ἐμὸν τεθνηκότα
Πολύδωρον, ὅν μοι Θρῆξ ἔσωζ' οἴκοις ἀνήρ!
Ἀπωλόμην δύστηνος! οὐκέτ' εἰμὶ δή! 650
Ὦ τέκνον, τέκνον!
Αἴ, αἴ, κατάρχομαι νόμον βακχεῖον, ἐξ ἀλάστορος
Ἀρτιμαθὴς κακῶν!
ΘΕΡ. Ἔγνως γὰρ ἄτην παιδός, ὦ δύστηνε σύ;
ΕΚ. Ἄπιστ', ἄπιστα, καινὰ, καινὰ δέρκομαι! 655
Ἕτερα δ' ἀφ' ἑτέρων κακὰ κακῶν κυρεῖ·
Οὐδέποτ' ἀδάκρυτος, ἀστένακτος,
Ἁμέρα μ' ἐπισχήσει.
ΧΟΡ. Δεῖν', ὦ τάλαινα, δεινὰ πάσχομεν κακά!
ΕΚ. Ὦ τέκνον, τέκνον ταλαίνας ματρὸς, 660
Τίνι μόρῳ θνήσκεις, τίνι πότμῳ κεῖσαι;
Πρὸς τίνος ἀνθρώπων;
ΘΕΡ. Οὐκ οἶδ'· ἐπ' ἀκταῖς νιν κυρῶ θαλασσίαις.
ΕΚ. Ἔκβλητον, ἢ πέσημα
Φονίου δορός; ΘΕΡ. ἐν ψαμάθῳ λευρᾷ 665
Πόντου νιν ἐξήνεγκε πελάγιος κλύδων.
ΕΚ. Ὦ μοι, αἴ, αἴ, ἔμαθον ἐνύπνιον
Ὀμμάτων ἐμῶν ὄψιν,
— Οὔ με παρέβα φάσμα μελανόπτερον —
Ἂν ἐσεῖδον ἀμφί σ', ὦ τέκνον, 670
Οὐκέτ' ὄντα Διὸς ἐν φάει.
ΘΕΡ. Τίς γάρ νιν ἔκταν'; οἶσθ', ὀνειρόφρον, φράσαι;
ΕΚ. Ἐμὸς, ἐμὸς ξένος, Θράκιος ἱππότας,
Ἵν' ὁ γέρων πατὴρ ἔθετό νιν κρύψας.
ΘΕΡ. Ὦ μοι, τί λέξεις; χρυσὸν ὡς ἔχοι κτανών; 675
ΕΚ. Ἀῤῥητ', ἀνωνόμαστα, θαυμάτων πέρα,
Οὐχ ὅσι', οὐδ' ἀνεκτά. ποῦ δίκα ξένων;
Ὦ κατάρατ' ἀνδρῶν, ὡς διεμοιράσω

---

639 640] Ἧς ὁ τάφος ἀπηγγέλθη μοι ἔχειν διὰ χειρὸς (ἀπασχολεῖν) τὴν σπουδὴν πάντων τῶν Ἀχαιῶν. 651 Ὦ τ. τ. τ.], οἱ πλεῖστοι τῶν ϛίχων δόχμιοι. 652 Αἴ, αἴ], ἴαμβος ἀστράμετρος. 673 Ὀνειρόφρον], ὀνειροκρίτα.

Χρόα, σιδαρέῳ τεμὼν φασγάνῳ
Μέλεα τοῦδε παιδός, οὐδ' ἔκτισας!
ΧΟΡ. Ὦ τλήμον, ὡς σε πολυπονωτάτην βροτῶν
Δαίμων ἔθηκεν, ὅστις ἐστί σοι βαρύς.
Ἀλλ' (εἰσορῶ γὰρ τοῦδε δεσπότου δέμας
Ἀγαμέμνονος) τοὐνθένδε σιγῶμεν, φίλαι.
ΑΓ. Ἑκάβη, τί μέλλεις παῖδα σὴν κρύπτειν τάφῳ
Ἐλθοῦσ', ἐφ' οἷσπερ Ταλθύβιος ἤγγειλέ μοι,
Μὴ θιγγάνειν σῆς μηδέν' Ἀργείων κόρης;
Ἡμεῖς μὲν οὖν ἐῶμεν, οὐδ' ἐφαύομεν·
Σὺ δὲ σχολάζεις, ὥστε θαυμάζειν ἐμέ.
Ἧκω δ' ἀποστελῶν σε· τἀκεῖθεν γὰρ εὖ
Πεπραγμέν' ἐστίν, εἴ τι τῶνδ' ἐστὶν καλῶς.
Ἔα, τίν' ἄνδρα τόνδ' ἐπὶ σκηναῖς ὁρῶ
Θανόντα Τρώων; οὐ γὰρ Ἀργείων πέπλοι
Δέμας περιπτύσσοντες ἀγγέλλουσί μοι.
ΕΚ. Δύστην', (ἐμαυτὴν γὰρ λέγω, λέγουσα σέ,
Ἑκάβη,) τί δράσω; πότερα προσπέσω γόνυ
Ἀγαμέμνονος τοῦδ', ἢ φέρω σιγῇ κακά;
ΑΓ. Τί μοι προσώπῳ νῶτον ἐγκλίνασα σὸν
Δύρει, τὸ πραχθὲν δ' οὐ λέγεις; τίς ἔσθ' ὅδε;
ΕΚ. Ἀλλ' εἴ με δούλην πολεμίαν θ' ἡγούμενος
Γονάτων ἀπώσαιτ', ἄλγος ἂν προσθείμεθ' ἄν.
ΑΓ. Οὔ τοι πέφυκα μάντις, ὥστε μὴ κλύων
Ἐξιστορῆσαι σῶν ὁδὸν βουλευμάτων.
ΕΚ. Ἆρ' ἐκλογίζομαί γε πρὸς τὸ δυσμενὲς
Μᾶλλον φρένας τοῦδ', ὄντος οὐχὶ δυσμενοῦς;
ΑΓ. Εἴ τί με βούλει τῶνδε μηδὲν εἰδέναι,
Εἰς ταὐτὸν ἥκεις· καὶ γὰρ οὐδ' ἐγὼ κλύειν.
ΕΚ. Οὐκ ἂν δυναίμην τοῦδε τιμωρεῖν ἄτερ
Τέκνοισι τοῖς ἐμοῖσι. τί στρέφω τάδε;
Τολμᾶν ἀνάγκη, κἂν τύχω, κἂν μὴ τύχω.
Ἀγάμεμνον, ἱκετεύω σε τῶνδε γουνάτων,
Καὶ σοῦ γενείου, δεξιᾶς τ' εὐδαίμονος!
ΑΓ. Τί χρῆμα μαστεύουσα; μῶν ἐλεύθερον
Αἰῶνα θέσθαι; ῥᾴδιον γὰρ ἐστί σοι.
ΕΚ. Οὐ δῆτα· τοὺς κακοὺς δὲ τιμωρουμένη,
Αἰῶνα τὸν ξύμπαντα δουλεῦσαι θέλω.
ΑΓ. Καὶ δὴ τίν' ἡμᾶς εἰς ἐπάρκεσιν καλεῖς;

---

685 Δεσπότου δέμας], περιφρ. ἀντὶ Δεσπότην. 703-705] Ἐκλογίζομαι τὰς τοῦ δὲ φρένας πρὸς τὸ δυσμενὲς, ὄντος οὐχὶ δυσμενοῦς; Τὸν ἐκλαμβάνω φρονοῦντα ἐχθρικὰ κατ' ἐμοῦ, ἐγὼ δὲν εἶν' ἐχθρός μου. 707 Εἰς ταὐτὸν ἥκεις], τὸ ἐπέτυχες. 709 Τί στρέφω τάδε], τί μὲ στριφογυρίζω; 713-714 Ἐλεύθερον αἰῶνα], ζωὴν ἐλευθέραν, ἐλευθερίαν.

Ὡς πάνθ' ὁμαρτῇ σῶν ἔχοιτο γουνάτων,
Κλάοντ', ἐπισκήπτοντα παντοίους λόγους.
Ὦ δέσποτ', ὦ μέγιστον Ἕλλησιν φάος, 800
Πιθοῦ, παράσχες χεῖρα τῇ πρεσβύτιδι
Τιμωρὸν, εἰ καὶ μηδέν ἐστιν, ἀλλ' ὅμως.
Ἀσθλοῦ γὰρ ἀνδρὸς τῇ δίκῃ θ' ὑπηρετεῖν,
Καὶ τοὺς κακοὺς δρᾶν πανταχοῦ κακῶς ἀεί.
ΧΟΡ. Δεινόν γε, θνητοῖς ὡς ἅπαντα συμπιτνεῖ, 805
Καὶ τὰς ἀνάγκας οἱ νόμοι διώρισαν,
Φίλους τιθέντες τούς γε πολεμιωτάτους,
Ἐχθρούς τε τοὺς πρὶν εὐμενεῖς ποιούμενοι.
ΑΓ. Ἐγὼ σὲ, καὶ σὸν παῖδα, καὶ τύχας σέθεν,
Ἑκάβη, δι' οἴκτου, χεῖρά θ' ἱκεσίαν, ἔχω, 810
Καὶ βούλομαι θεῶν θ' οὕνεκ', ἀνόσιον ξένον,
Καὶ τοῦ δικαίου, τήνδε σοι δοῦναι δίκην,
Εἴ πως φανείη γ', ὥστε σοί τ' ἔχειν καλῶς
Στρατῷ τε μὴ δόξαιμι Κασάνδρας χάριν
Θρῄκης ἄνακτι τόνδε βουλεῦσαι φόνον. 815
Ἔστιν γὰρ ἡ ταραγμὸς ἐμπέπτωκέ μοι·
Τὸν ἄνδρα τοῦτον φίλιον ἡγεῖται στρατὸς,
Τὸν κατθανόντα δ', ἐχθρόν· εἰ δέ σοι φίλος
Ὁδ' ἔστι, χωρὶς τοῦτο, κοὐ κοινὸν στρατῷ.
Πρὸς ταῦτα φρόντιζ', ὡς θέλοντα μέν μ' ἔχεις 820
Σοὶ ξυμπονῆσαι, καὶ ταχὺν προσαρκέσαι,
Βραδὺν δ', Ἀχαιοῖς εἰ διαβληθήσομαι.
ΕΚ. Φεῦ,
Οὐκ ἔστι θνητῶν, ὅστις ἐστ' ἐλεύθερος·
Ἢ χρημάτων γὰρ δοῦλός ἐστιν, ἢ τύχης,
Ἢ πλῆθος αὐτὸν πόλεος, ἢ νόμων γραφαὶ 825
Εἴργουσι χρῆσθαι μὴ κατὰ γνώμην τρόποις.
Ἐπεὶ δὲ ταρβεῖς, τῷ τ' ὄχλῳ πλέον νέμεις,
Ἐγώ σε θήσω τοῦδ' ἐλεύθερον φόβου.
Ξύνισθι μὲν γὰρ, ἤν τι βουλεύσω κακὸν
Τῷ τόνδ' ἀποκτείναντι, συνδράσῃς δὲ μή. 830
Ἢν δ' ἐξ Ἀχαιῶν θόρυβος, ἢ 'πικουρία,
Πάσχοντος ἀνδρὸς Θρῃκὸς οἷα πείσεται,
Φανῇ τις, εἴργε, μὴ δοκῶν ἐμὴν χάριν·
Τὰ δ' ἄλλα θάρσει· πάντ' ἐγὼ θήσω καλῶς.

καὶ λαλοῦντα ἀγάλματα. 802 Εἰ καὶ μηδέν ἐστιν, ἀλλ' ὅμως], τῇ πρεσβύτιδι, καὶ τοι μηδὲν οὖσῃ, ἀλλὰ καὶ οὕτως ἐχούσῃ, οὐχ ἧττον, πάρασχε χεῖρα τιμωρὸν. 806 808 Καὶ τὰς ἀνάγκας οἱ νόμοι διώρισαν], ὅμοιον τῷ « Ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις ». 815 Εἴ πως φανείη γ', ὥστε κτλ.] ἐὰν φανῇ τις τρόπος ὥστε κτλ. 820] εἴργουσι μὴ χρῆσθαι τοῖς κατὰ γνώμην τρόποις. 833 Μὴ δοκῶν ἐμὴν χάριν], χωρὶς νὰ φανῇς ὅτι κάμνεις τοῦτο πρὸς χάριν μου.

Καὶ ζῶμεν ἄδικα καὶ δίκαι' ὡρισμένοι. 760
Ὃς εἴς σ' ἀνελθὼν εἰ διαφθαρήσεται,
Καὶ μὴ δίκην δώσουσιν οἵτινες ξένους
Κτείνουσιν, ἢ θεῶν ἱερὰ τολμῶσιν φέρειν,
Οὐκ ἔστιν οὐδὲν τῶν ἐν ἀνθρώποις ἴσον.
Ταῦτ' οὖν ἐν αἰσχρῷ θέμενος αἰδέσθητί με! 765
Οἴκτειρον ἡμᾶς, ὡς γραφεύς τ' ἀποσταθεὶς
Ἴδοῦ με, κἀνάθρησον, οἷ' ἔχω κακά!
Τύραννος ἦν ποτ', ἀλλὰ νῦν δούλη σέθεν,
Εὔπαις ποτ' οὖσα, νῦν δὲ γραῦς ἄπαις θ' ἅμα,
Ἄπολις, ἔρημος, ἀθλιωτάτη βροτῶν. 770
Οἴμοι τάλαινα, ποῖ μ' ὑπεξάγεις πόδα;
Ἔοικα πράξειν οὐδέν. ὦ τάλαιν' ἐγώ!
Τί δῆτα θνητοὶ τἄλλα μὲν μαθήματα
Μοχθοῦμεν, ὡς χρὴ, πάντα, καὶ μαστευόμεν,
Πειθὼ δὲ, τὴν τύραννον ἀνθρώποις μόνην, 775
Οὐδέν τι μᾶλλον εἰς τέλος σπουδάζομεν,
Μισθοὺς διδόντες, μανθάνειν, ἵν' ἦ ποτὲ
Πείθειν ἅ τις βούλοιτο, τυγχάνειν θ' ἅμα;
Πῶς οὖν ἔτ' ἄν τις ἐλπίσαι πράξειν καλῶς;
Οἱ μὲν τοσοῦτοι παῖδες οὐκέτ' εἰσί μοι· 780
Αὐτὴ δ' ἐπ' αἰσχροῖς αἰχμάλωτος οἴχομαι·
Καπνὸν δὲ πόλεως τόν δ' ὑπερθώσκοντ' ὁρῶ.
Καὶ μὴν ἴσως μὲν τοῦ λόγου κενὸν τόδε,
Κύπριν προβάλλειν· ἀλλ' ὅμως εἰρήσεται.
Πρὸς σοῖσι πλευροῖς παῖς ἐμὴ κοιμίζεται 785
Ἡ φοιβὰς, ἣν καλοῦσι Κασάνδραν Φρύγες.
Ποῦ τὰς φίλας δῆτ' εὐφρόνας δείξεις, ἄναξ,
Ἢ τῶν ἐν εὐνῇ φιλτάτων ἀσπασμάτων
Χάριν τίν' ἕξει παῖς ἐμὴ, κείνης δ' ἐγώ;
Ἐκ τοῦ σκότου γὰρ, τῶν τε νυκτέρων πάνυ 790
Φίλτρων μεγίστη γίγνεται βροτοῖς χάρις.
Ἄκουε δή νυν! τὸν θανόντα τόν δ' ὁρᾷς;
Τοῦτον καλῶς δρῶν, ὄντα κηδεστὴν σέθεν
Δράσεις. ἑνός μοι μῦθος ἐνδεὴς ἔτι·
Εἴ μοι γένοιτο φθόγγος ἐν βραχίοσι 795
Καὶ χερσὶ καὶ κόμαισι καὶ ποδῶν βάσει,
Ἢ Δαιδάλου τέχναισιν, ἢ θεῶν τινος,

νόμος ὁ κρατῶν ᾗ τῶν θεῶν αὐτῶν· διότι ᾗ τοὺς θεοὺς νόμῳ ἡγούμεθα ὑπάρχειν ᾗ τὰ ἄδικα καὶ δίκαια νόμῳ ζῶμεν ὁρίσαντες. 761 Ὃς, εἴς σ' ἀνελθὼν], ὃς (νόμος, ὁ περὶ δικαίου ᾗ ἀδίκου), ἐὰν ἀνατεθεὶς πρὸς ἐκτέλεσιν εἰς σὲ, μένῃ ἀνενέργητος. 767 Φέρειν], παραβαίνειν. 770 Ἀποσταθεὶς], σταθεὶς μακρόθεν, καθὼς οἱ ζωγράφοι. 772 Ὑπεξάγεις πόδα], ὑποχωρεῖ ὁ Ἀγαμ., μὴ θέλων κακοποιῆσαι τὸν Πολυμήστορα. 795 Εἴ μοι γένοιτο], εἴθε μοι γ. 797 Ἢ Δαιδ. τέχναισιν], διότι ὁ Δαίδαλος μυθολογεῖται κατασκευάσαι κινούμενα

Κηλῖδ' οἰκτροτάταν κέχρωσαι,
Τάλαιν'· οὐκέτι σ' ἐμβατεύσω, 870
Μεσονύκτιος ὠλλύμαν,
Ἧμος ἐκ δείπνων ὕπνος ἡδὺς ἐπ' ὄσσοις
Κίδναται· μολπᾶν δ' ἄπο καὶ χοροποιῶν
Θυσιᾶν καταπαύσας
Πόσις ἐν θαλάμοις ἔκειτο, ξυστὸν δ' ἐπὶ πασσάλῳ, 875
Ναύταν οὐκέθ' ὁρῶν ὅμιλον
Τροίαν Ἰλιάδ' ἐμβεβῶτα.
Ἐγὼ δὲ πλόκαμον ἀναδέτοις μίτραισιν ἐρρυθμιζόμαν
Χρυσέων ἐνόπτρων λεύσσουσ' ἀτέρμονας εἰς αὐγάς,
Ἐπιδέμνιος ὡς πέσοιμ' ἐς εὐνάν. 880
Ἀνὰ δὲ κέλαδος ἔμολε πόλιν·
Κέλευσμα δ' ἦν κατ' ἄστυ Τροίας τόδ'. Ὦ
Παῖδες Ἑλλάνων πότε δὴ, πότε τὰν
Ἰλιάδα σκοπιὰν
Πέρσαντες ἥξετ' οἴκους; 885
Λέχη δὲ φίλια μονόπεπλος λιποῦσα, Δωρὶς ὡς κόρα,
Σεμνὰν προσίζουσ' οὐκ ἤνυσ' Ἄρτεμιν, ἁ τλάμων·
Ἄγομαι δὲ θανόντ' ἰδοῦσ' ἀκοίταν
Τὸν ἐμὸν, ἅλιον ἐπὶ πέλαγος
Πόλιν τ' ἀποσκοποῦσ', ἐπεὶ νόστιμον 890
Ναῦς ἐκίνησεν πόδα καί μ' ἀπὸ γᾶς
Ὥρισεν Ἰλιάδος.
Τάλαιν', ἀπεῖπον ἄλγει,
Τὰν τοῖν Διοσκόροιν Ἑλέναν κάσιν,
Ἰδαῖόν τε βούταν αἰνόπαριν 895
Κατάρᾳ διδοῦσ', ἐπεί με γᾶς ἐκ πατρῴας ἀπώλεσεν
Ἐξῴκισέ τ' οἴκων ὁ γάμος, οὐ γάμος,
Ἀλλ' ἀλάστορός τις ὀϊζύς·
Ἂν μήτε πελαγος ἅλιον ἀπαγάγοι πάλιν,

---

870 Μεσονύκτιος ὠλλ.] ἐπιρρήματ. ἀντὶ Μεσονύκτιον. 875 Ξυστὸν δ' ἐπὶ πασσάλῳ], ἐνν. ἔκειτο· παρεμβέβληται δὲ ὡς ἐν παρενθέσει. 878 Ναύταν οὐκέθ' ὁρῶν ὅμιλον], διότι οἱ Ἕλληνες, ἀφέντες τὸν δούρειον ἵππον, ἐγκαθημένους ἔχοντα ἐντὸς αὐτοῦ τοὺς ἀριστεῖς τῶν ἀρχηγῶν, ἀπέπλευσαν, καὶ προσορμισθέντες κρύφα ὄπισθεν τῆς Τενέδου, ἅμα εἶδον τὸ σύνθημα (πῦρ ἀναλάμψαν) ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπανελθόντες τὴν ἐκυρίευσαν.

879 Πλόκαμον ἀναδ. μίτρ. ἐρρυθμ.] ἀνέδεον τὸν πλόκαμον (ἐσήκωνα τὰ μαλλιά μου) ὡς καθωδήσουσα. 879 Ἐνόπτρων.. ἀτέρμ. εἰς αὐγάς], περιφρ. ἀντὶ Εἰς κάτοπτρον γρυγγύλον (διότι ὁ κύκλος δὲν ἔχει τέρμα). Ἔστι δὲ πλαγίως εἰρωνεία τῶν γυναικῶν, ὅσαι εἰς κοίτην ἀπιοῦσαι, ὅμως κατοπτρίζονται. 881 Ἀνὰ δὲ κέλ. κτλ.], κέλαδος δ' ἔμολεν ἀνὰ τὴν πόλιν. 884 Ἰλιάδα σκοπιὰν], τὴν ὑψηλὴν ἀκρόπολιν τῆς Τροίας. 885 Μονόπεπλος], μονοχίτων, κοιν. μὲ τὸ ὑποκάμισον. — Δωρὶς ὡς κόρα]. διότι αἱ παρθένοι τῶν Δακεδ. ἠγωνίζοντο ἡμίγυμνοι. 887 Προσίζ. Ἄρτ.] προσδραμοῦσα ἱκέτις εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἄρτεμ. οὐδὲν ἤνυσα. 890 894] Ἡ ναῦς ἐκίνησε νόστιμον πόδα, ἐκινήθη πρὸς ἀπόπλουν.

897 Ὁ γάμος] τοῦ Πάριδος καὶ τῆς Ἑλένης. 898 Ἀλάστορος ὀϊζύς], κακοτυχοῦ δαίμονος τιμωρία. 899 Ἂν], ἤν, τὴν Ἑλένην.

Μήτε πατρῷον ἵκοιτ' ἐς οἶκον.

ΠΟΛ. Ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν Πρίαμε, φιλτάτη δὲ σὺ,
Ἑκάβη, δακρύω σ' εἰσορῶν, πόλιν τε σὴν,
Τήν τ' ἀρτίως θανοῦσαν ἔκγονον σέθεν.
Φεῦ.
Οὐκ ἔστιν οὐδὲν πιστὸν, οὔτ' εὐδοξία,
Οὔτ' αὖ, καλῶς πράσσοντα μὴ πράξειν κακῶς· 905
Φύρουσι δ' αὐτὰ θεοὶ πάλιν τε καὶ πρόσω,
Ταραγμὸν ἐντιθέντες, ὡς ἀγνωσίᾳ
Σέβωμεν αὐτούς. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τί δεῖ
Θρηνεῖν, προκόπτοντ' οὐδὲν εἰς πρόσθεν κακῶν;
Σὺ δ' εἴ τι μέμφει τῆς ἐμῆς ἀπουσίας, 910
Σχές· τυγχάνω γὰρ ἐν μέσοις Θρῄκης ὅροις
Ἀπὼν, ὅτ' ἦλθες δεῦρ'· ἐπεὶ δ' ἀφικόμην,
Ἤδη πόδ' ἔξω δωμάτων αἴροντί μοι
Εἰς ταὐτὸν ἥδε συμπιτνεῖ δμωὶς, σέθεν
Λέγουσα μύθους, ὧν κλύων ἀφικόμην. 915

ΕΚ. Αἰσχύνομαί σε προσβλέπειν ἐναντίον,
Πολυμῆστορ, ἐν τοιοῖσδε κειμένη κακοῖς·
Ὅτῳ γὰρ ὤφθην εὐτυχοῦσ', αἰδὼς μ' ἔχει,
Ἐν τῷδε πότμῳ τυγχάνουσ', ἵν' εἰμὶ νῦν,
Κοὐκ ἂν δυναίμην προσβλέπειν σ' ὀρθαῖς κόραις. 920
Ἀλλ' αὐτὸ μὴ δύσνοιαν ἡγήσῃ σέθεν,
Πολυμῆστορ· ἄλλως δ' αἴτιόν τι καὶ νόμος,
Γυναῖκας ἀνδρῶν μὴ βλέπειν ἐναντίον.

ΠΟΛ. Καὶ θαῦμά γ' οὐδέν. ἀλλὰ τίς χρεία σ' ἐμοῦ;
Τί χρῆμ' ἐπέμψω τὸν ἐμὸν ἐκ δόμων πόδα; 925

ΕΚ. Ἴδιον ἐμαυτῆς δή τι πρὸς σὲ βούλομαι
Καὶ παῖδας εἰπεῖν σούς· ὀπάονας δέ μοι
Χωρὶς κέλευσον τῶνδ' ἀποστῆναι δόμων.

ΠΟΛ. Χωρεῖτ'· ἐν ἀσφαλεῖ γὰρ ἥδ' ἐρημία.
Φίλη μὲν εἶ σὺ, προσφιλὲς δέ μοι τόδε 930

---

906 Πάλιν τε καὶ πρόσω], ἐμπρὸς ὀπίσω. 907 8 Ὡς ἀγνωσίᾳ σέβωμεν αὐτούς], ὥστε ἀγνοίᾳ τοῦ μέλλοντος σέβειν ἡμᾶς αὐτούς. Παρατηρητέον δὲ ὅτι τὴν σφαλερὰν ταύτην περὶ τοῦ θείου ἰδέαν ἐμβάλλει ὁ ποιητὴς εἰς τὸ στόμα τοῦ μοχθηροῦ Πολυμήστορος.

909 Προκόπτοντ' οὐδὲν εἰς πρόσθεν κακῶν], κατ' οὐδὲν προχωροῦντα (οὐδὲν κατορθοῦντα) πρὸς ὑπέρβασιν τῶν κακῶν. 914 Σχὲς], ἐπίσχες.—τυγχάνω.. ἀπὼν, ὅτ' ἦλθες], ἀντιχρονισμὸς, ἀντὶ Ἐτύγχανον. 918 Αἰσχύνομαί σε προσβλέπειν], ἀποστρεφομένη καὶ τὴν ὄψιν αὐτοῦ ὑπὸ μίσους, λέγει ὅτι αἰσχύνεται νὰ τὸν ἴδῃ κατὰ πρόσωπον ὡς ἀναξιοπαθοῦσα. 918 919 Αἰδὼς μ' ἔχει.. τυγχάνουσ'], φαίνεται σόλοικον, ἀλλ' ὁ Σχολ. λέγει ὅτι δὲν εἶνε, καὶ τὸ συντάττει ὡς ἐξῆς: Ἐν τῷδε τῷ πότμῳ, ἵν' εἰμὶ νῦν τυγχάνουσα, αἰδὼς μ' ἔχει ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς, ὅτῳ ὤφθην εὐτυχοῦσα. 922 Ἄλλως δ' αἴτιόν τι καὶ νόμος], ἐκτὸς δὲ τούτου, εἶναι κατά τι αἰτία ἡ ὁ νόμος, τὸ μὴ βλέπειν κτλ. 925 Τίς χρεία σ' ἐμοῦ], τίς χρεία σε (ἱκάνει) ἐμοῦ, καθὼς καὶ τὸ «Τί δέ σε χρεὼ ἐμεῖο (Ἰλ. Α, 605). 925 Τί χρῆμ'], πρὸς τί χρῆμα; διὰ τί; 929 Ἐν ἀσφαλεῖ γὰρ ἥδ' ἐρ.], μόνος γὰρ μένων ἐνταῦθα, ἐν ἀσφαλεῖ εἰμὶ· διότι καὶ σὺ φίλη, καὶ τὸ γράτευμα,

Στράτευμ' Ἀχαιῶν. ἀλλὰ σημαίνειν σε χρὴ,
Τί χρὴ τὸν εὖ πράσσοντα μὴ πράσσουσιν εὖ
Φίλοις ἐπαρκεῖν· ὡς ἕτοιμός εἰμ' ἐγώ.
ΕΚ. Πρῶτον μὲν εἰπὲ παῖδ', ὃν ἐξ ἐμῆς χερὸς
Πολύδωρον, ἔκ τε πατρὸς ἐν δόμοις ἔχεις, 935
Εἰ ζῇ· τὰ δ' ἄλλα δεύτερόν σ' ἐρήσομαι.
ΠΟΛ. Μάλιστα· τοὐκείνου μὲν εὐτυχεῖς μέρος.
ΕΚ. Ὦ φίλταθ', ὡς εὖ κἀξίως σέθεν λέγεις.
ΠΟΛ. Τί δῆτα βούλει δεύτερον μαθεῖν ἐμοῦ;
ΕΚ. Εἰ τῆς τεκούσης τῆσδε μέμνηταί τί μου; 940
ΠΟΛ. Καὶ δεῦρό γ' ὡς σε κρύφιος ἐζήτει μολεῖν.
ΕΚ. Χρυσὸς δὲ σῶς, ὃν ἦλθεν ἐκ Τροίας ἔχων;
ΠΟΛ. Σῶς, ἐν δόμοις γε τοῖς ἐμοῖς φρουρούμενος.
ΕΚ. Σῶσόν νυν αὐτόν, μήδ' ἔρα τῶν πλησίον.
ΠΟΛ. Ἥκιστ'· ὀναίμην τοῦ παρόντος, ὦ γύναι. 945
ΕΚ. Οἶσθ' οὖν ἃ λέξαι σοί τε καὶ παισὶν θέλω;
ΠΟΛ. Οὐκ οἶδα· τῷ σῷ τοῦτο σημανεῖς λόγῳ.
ΕΚ. Ἔστω φιληθεὶς, ὡς σὺ νῦν ἐμοὶ φιλεῖ.
ΠΟΛ. Τί χρῆμ', ὃ κἀμὲ καὶ τέκν' εἰδέναι χρεών;
ΕΚ. Χρυσοῦ παλαιαὶ Πριαμιδῶν κατώρυχες. 950
ΠΟΛ. Ταῦτ' ἔσθ', ἃ βούλει παιδὶ σημῆναι σέθεν;
ΕΚ. Μάλιστα, διὰ σοῦ γ'· εἶ γὰρ εὐσεβὴς ἀνήρ.
ΠΟΛ. Τί δῆτα τέκνων τῶνδε δεῖ παρουσίας;
ΕΚ. Ἄμεινον, ἢν σὺ κατθάνῃς, τούσδ' εἰδέναι.
ΠΟΛ. Καλῶς ἔλεξας τῆδε καὶ σοφώτερον. 955
ΕΚ. Οἶσθ' οὖν Ἀθάνας Ἰλιάς ἵνα στέγαι.
ΠΟΛ. Ἐνταῦθ' ὁ χρυσός ἐστί; σημεῖον δὲ τί;
ΕΚ. Μέλαινα πέτρα γῆς ὑπερτέλλουσ' ἄνω.
ΠΟΛ. Ἔτ' οὖν τι βούλει τῶν ἐκεῖ φράζειν ἐμοί;
ΕΚ. Σῶσαί σε χρήμαθ', οἷς συνεξῆλθον, θέλω. 960
ΠΟΛ. Ποῦ δῆτα; πέπλων ἐντὸς ἢ κρύψας' ἔχεις;
ΕΚ. Σκύλων ἐν ὄχλῳ ταῖσδε σώζεται στέγαις.
ΠΟΛ. Ποῦ δ'; αἷδ' Ἀχαιῶν ναύλοχοι περιπτυχαί.
ΕΚ. Ἴδιαι γυναικῶν αἰχμαλωτίδων στάσεις.
ΠΟΛ. Τἄνδον δὲ πιστὰ, κἀρσένων ἐρημία 965
ΕΚ. Οὐδεὶς Ἀχαιῶν ἔνδον, ἀλλ' ἡμεῖς μόναι.
Ἀλλ' ἕρπ' ἐς οἴκους (καὶ γὰρ Ἀργεῖοι νεῶν

---

957 Τοὐκείνου εὐτυχεῖς μέρος], ὅσον δι' ἐκεῖνον, καθ' ὅσον ἀφορᾷ ἐκεῖνον, εὐτυχεῖς.
958 Ὦ φίλταθ', ὡς εὖ κτλ.], εἰρωνικῶς. 945 Ὀναίμην τοῦ παρόντος], εἴθε νὰ ἀπολαύσω τὸν ἐμοὶ παρόντα (τὸν ἰδικόν μου) χρυσόν. 948 Ἔςω φιληθεὶς], δυσνόητον τί ποτε βούλεται λέγειν. Κατὰ τὸν Σχλ. ἐννοεῖ τὸν Πολύδωρον. Σημειωτέον δὲ τὸ Ἔςω φιληθεὶς, βοηθητικῶς, κατὰ τὸ Γαλλ. qu'il soit aimé de vous. 961], αἱ παλαιαὶ ἐκδόσεις ἔχουσιν: Ἐντός; ἢ κρύψας' ἔχεις; 962] Ἐν τῷ σωρῷ τῶν λαφύρων σώζεται ἐν ταύταις ταῖς ςέγ. 963], Ποῦ δὲ (σώζονται τὰ χρήματα); Οὐ γὰρ ἂν ἐνταῦθα· αὗται γάρ εἰσιν αἱ σκηναὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ναυστάθμου. 967 Ἀλλ' ἕρπ' ἐς οἴκους], εἴσελθε τοίνυν ἐντὸς τῆς σκηνῆς·

Δῦσαι πεθοῦσιν οἶκαδ' ἐκ Τροίας πόδα)·
Ὡς πάντα πράξας, ὧν σε δεῖ, στείχῃς πάλιν
Ξὺν παισίν, οὕπερ τὸν ἐμὸν ᾤκισας γόνον. 970
ΧΟΡ. Οὔπω δέδωκας, ἀλλ' ἴσως δώσεις δίκην·
Ἁλίμενόν τις ὡς ἐς ἄντλον ἐμπεσὼ
Λέχριος, ἐκπεσεῖ φίλας καρδίας,
Ἀμέρσας βίοτον· τὸ γὰρ ὑπέγγυον
Δίκᾳ καὶ θεοῖσιν οὐ ξυμπιτνεῖ, 975
Ὀλέθριον, ὀλέθριον κακόν.
Ψεύσει σ' ὁδοῦ τῇδ' ἐλπίς, ἥ σ' ὑπήγαγεν
Θανάσιμον πρὸς ἀΐδαν. ἰώ, ἰώ, τάλας!
Ἀπολέμῳ δὲ χειρὶ λείψεις βίον.
ΠΟΛ. Ὤ μοι, τυφλοῦμαι φέγγος ὀμμάτων τάλας! 980
ΗΜ. Ἠκούσατ' ἀνδρὸς Θρῃκὸς οἰμωγὴν, φίλαι;
ΠΟΛ. Ὤ μοι μάλ' αὖθις, τέκνα, δυστήνου σφαγῆς!
ΗΜ. Φίλαι, πέπρακται καίν' ἔσω δόμων κακά.
ΠΟΛ. Ἀλλ' οὔτι μὴ φύγητε λαιψηρῷ ποδί·
Βάλλων γὰρ οἴκων τῶνδ' ἀναῤῥήξω μυχούς. 985
ΗΜ. Ἰδοὺ, βαρείας χειρὸς ὁρμᾶται βέλος!
Βούλεσθ' ἐπεισπέσωμεν; ὡς ἀκμὴ καλεῖ
Ἑκάβῃ παρεῖναι Τρῳάσιν τε συμμάχους.
ΕΚ. Ἄρασσε, φείδου μηδὲν, ἐκβάλλων πύλας·
Οὐ γάρ ποτ' ὄμμα λαμπρὸν ἐνθήσεις κόραις, 990
Οὐ παῖδας ὄψει ζῶντας, οὓς ἔκτειν' ἐγώ.
ΧΟΡ. Ἦ γὰρ καθεῖλες Θρῃκα, καὶ κρατεῖς ξένου,
Δέσποινα, καὶ δέδρακας, οἷά περ λέγεις;
ΕΚ. Ὄψει νιν αὐτίκ' ἄντα, δωμάτων πάρος
Τυφλὸν τυφλῷ στείχοντα παραφόρῳ ποδί, 995
Παίδων τε δισσῶν σώματ', οὓς ἔκτειν' ἐγὼ
Ξὺν ταῖς ἀρίσταις Τρῳάσιν· δίκην δέ μοι
Δέδωκε. χωρεῖ δ', ὡς ὁρᾷς, ὅδ' ἐκ δόμων.
Ἀλλ' ἐκποδὼν ἄπειμι κἀποστήσομαι
Θυμὸν ζέοντι Θρῃκὶ δυσμαχωτάτῳ. 1000
ΠΟΛ. Ὦ μοι ἐγὼ, πᾶ βῶ; πᾶ στῶ; πᾶ κέλσω
Τετράποδος βάσιν θηρὸς ὀρεστέρου

970 Οὔπερ τὸν ἐμὸν ᾤκισας γόνον], ὑπαινίττεται εἰρωνευομένη τὸ σκότος, εἰς τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ τὸν βυθίσῃ. 971 Οὔπω δέδ., ἀλλ' ἴσως δώσεις δίκην], εἰσελθόντος εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Πολυμήςορος, ὁ χορὸς, ἔξω μένων, λέγει ταῦτα. 972 Ἁλίμενόν τιν' ὡς ἐς ἄντλον κτλ.], ἐμπεσὼν λέχριος ὡς εἰς ἁλίμενον ἄντλον (πυθμένα θαλάσσης), ἐκπεσεῖ τῆς φίλης σοι καρδίας (ἐπιθυμίας, φιλοχρηματίας), στερηθεὶς τοῦ βίου. Τὸ γὰρ ὑπέγγυον τῇ δίκῃ καὶ τοῖς θεοῖς κακὸν (ἡ ἀδικία καὶ ἀσέβεια), ὀλέθριον οὐ ξυμπιτνεῖ (ὅπου συμπέσῃ). Ἡ ἐλπὶς (τοῦ χρυσοῦ), ἥτις σε ὑπήγαγε, ψεύσει σε τῆς δε τῆς ὁδοῦ πρὸς τὸν θανάσιμον ᾅδην. 979 Ἀπολέμῳ], γυναικείᾳ. 980 Ὦ μοι] βοᾷ τυφλούμενος ἔνδον τῆς σκηνῆς ὁ Πολυμ. 987 Ἀκμὴ καλεῖ], ἡ κρίσιμος περίστασις μᾶς προσκαλεῖ. 1000 Θυμὸν ζέοντι], βράζοντι (κατὰ τὸν) θυμὸν αὐτοῦ. 1002 ε] τιθέμενος βάσιν τετράποδος ἐπὶ χεῖρα κατ' ἴχνος,

Τιθέμενος ἐπὶ χεῖρα κατ' ἴχνος;
Ποίαν, ἢ ταύταν, ἢ τάνδ' ἐξαλλάξω,
Τὰς ἀνδροφόνους μάρψαι χρῄζων 1005
Ἰλιάδας, αἵ με διώλεσαν;
Τάλαιναι, τάλαιναι κόραι Φρυγῶν,
Ὦ κατάρατοι! —
Ποῖ καί με φυγᾷ πτώσσουσι μυχῶν;
Εἴθε μοι ὀμμάτων αἱματόεν βλέφαρον 1010
Ἀκέσαιο, τυφλὸν, Ἅλιε,
φέγγος ἀπαλλάξας!
Ἀ ἄ,
Σίγα· κρυπτὰν βάσιν αἰσθάνομαι
Τάνδε γυναικῶν. πᾶ πόδ' ἐπάξας
Σαρκῶν ὀστέων τ' ἐμπλησθῶ, 1015
Θοίναν ἀγρίων θηρῶν τιθέμενος,
Ἀρνύμενος λώβαν,
Λύμας ἀντίποιν' ἐμᾶς; ἰώ, τάλας!
Ποῖ, πᾶ φέρομαι, τέκν' ἔρημα λιπὼν
Βάκχαις Ἅιδου διαμοιρᾶσαι, 1020
Σφακτὰν κυσίν τε φοινίαν δαῖτ',
Ἀνήμερόν τ' οὐρείαν ἐκβολάν;
Πᾶ στῶ; πᾶ κάμψω; πὰ βῶ,
Ναῦς ὅπως ποντίοις πείσμασιν
Λινόκροκον φάρος ἕλκων, 1025
Ἐπὶ τάνδε συθεὶς, τέκνων ἐμῶν φύλαξ,
Ὀλέθριον κοίταν;

ΧΟΡ. Ὦ τλῆμον, ὥς σοι δύσφορ' εἴργασται κακά!
Δράσαντι δ' αἰσχρὰ δεινὰ τἀπιτίμια
Δαίμων ἔδωκεν ὅστις ἐστί σοι βαρύς. 1030

ΠΟΛ. Αἴ, αἴ, ἰὼ Θρῄκης λογχοφόρον. ἔνοπλον,
Εὔιππον, Ἄρει κάτοχον γένος!
Ἰώ, Ἀχαιοί! ἰώ, Ἀτρεῖδαι!
Βοᾶν, βοᾶν ἀϋτῶ, βοάν·
Ὦ ἴτε, μόλετε, πρὸς θεῶν! 1035

βάλλων τὸν πόδα μου κατόπιν τῆς χειρός μου (ψηλαφῶν πρῶτον τὸ μέρος ὅπου θὰ πατήσω), ἐν εἴδει τετράποδος θηρίου. 1004 Ποίαν], ἐνν. ὁδόν. 1011 12 Τυφλόν.. φέγγος ἀπαλλάξας], θεραπεύσας τὸ τυφλὸν φέγγος (τοὺς τυφλοὺς ὀφθαλμούς) μου. 1016 Θοίναν θηρῶν τιθέμενος], ποιῶν θοίνην θηρίων, τρώγων αὐτὰς καθὼς τὰ θηρία. 1017 18], Λαμβάνων ἐκδίκησιν βλάβην ἀντὶ βλάβης (τὴν αὐτῶν τῆς ἐμῆς). 1020 Βάκχαις Ἅιδου διαμοιρᾶσαι], φοβεῖται μὴ διασπάσωσι καὶ τὰ πτώματα τῶν τέκνων του καὶ τὰ ῥίψωσιν εἰς τὰ ὄρη πρὸς βορὰν τῶν κυνῶν. 1025 Πᾶ βῶ, ναῦς ὅπως κτλ.], πᾶ βῶ, (ὥστε γενέσθαι) τέκνων ἐμῶν φύλαξ, συθεὶς ἐπὶ τήνδε τὴν ὀλέθριον κοίτην, ἕλκων, ὥσπερ ναῦς, ποντίοις πείσμασι λινόκροκον φάρος; Ποῦ νὰ ὑπάγω, διευθυνόμενος πρὸς τὴν ὀλεθρίαν ταύτην κοίτην (σκηνὴν), σύρων ὥσπερ ναῦς διὰ τῶν σχοινίων τὸ ἱστίον μου (ὀπισθοδρομῶν ἢ μεταστρεφόμενος), ἵνα φυλάξω τὰ τέκνα μου.

Κλύει τις; ἢ οὐδεὶς ἀρκέσει; τί μέλλετε;
Γυναῖκες ὤλεσάν με,
Γυναῖκες αἰχμαλώτιδες!
Δεινὰ πεπόνθαμεν! ὦ μοι ἐμᾶς λώβας!
Ποῖ τράπωμαι; ποῖ πορευθῶ; 1040
Αἰθέρ' ἀμπτάμενος οὐράνιον,
Ὑψιπετὲς εἰς μέλαθρον,
Ὠρίων ἢ Σείριος ἔνθα πυρὸς
Φλογέας ἀφίησιν ὄσσων αὐγάς;
Ἢ τὸν ἐς Ἀΐδα 1045
Μελανοχρῶτα πορθμὸν ἄξω τάλας;

ΧΟΡ. Ξυγγνώσθ', ὅταν τις κρείσσον' ἢ φέρειν κακὰ
Πάθῃ, ταλαίνης ἐξαπαλλάξαι ζόης.

ΑΓ. Κραυγῆς ἀκούσας ἦλθον· οὐ γὰρ ἥσυχος
Πέτρας ὀρείας παῖς λέλακ' ἀνὰ στρατὸν 1050
Ἠχώ, διδοῦσα θόρυβον. εἰ δὲ μὴ Φρυγῶν
Πύργους πεσόντας ἦσμεν Ἑλλήνων δορί,
Φόβον παρέσχ' ἂν οὐ μέσως ὅδε κτύπος.

ΠΟΛ. Ὦ φίλτατ', (ἠσθόμην γάρ, Ἀγάμεμνον, σέθεν
Φωνῆς ἀκούσας,) εἰσορᾷς ἃ πάσχομεν; 1055

ΑΓ. Ἔα, Πολυμήστορ! ὦ δύστηνε, τίς σ' ἀπώλεσεν·
Τίς ὄμμ' ἔθηκε τυφλόν, αἱμάξας κόρας,
Παῖδάς τε τούσδ' ἔκτεινεν; ἢ μέγαν χόλον
Σοὶ καὶ τέκνοισιν εἶχεν, ὅστις ἦν ἄρα.

ΠΟΛ. Ἑκάβη με σὺν γυναιξὶν αἰχμαλωτίσιν 1060
Ἀπώλεσ', οὐκ ἀπώλεσ', ἀλλὰ μειζόνως.

ΑΓ. Τί φῄς; σὺ τοὔργον εἴργασαι τόδ', ὡς λέγει;
Σὺ τόλμαν, Ἑκάβη, τήνδ' ἔτλης ἀμήχανον;

ΠΟΛ. Ὦ μοι, τί λέξεις; ἢ γὰρ ἐγγύς ἐστί που;
Σήμηνον, εἰπὲ, ποῦ 'σθ', ἵν' ἁρπάσας χεροῖν 1065
Διασπάσωμαι καὶ καθαιμάξω χρόα.

ΑΓ. Οὗτος, τί πάσχεις; ΠΟΛ. Πρὸς θεῶν σε λίσσομαι,
Μέθες μ' ἐφεῖναι τῇδε μαργῶσαν χέρα!

ΑΓ. Ἴσχ'· ἐκβαλὼν δὲ καρδίας τὸ βάρβαρον,
Λέγ', ὡς ἀκούσας σοῦ τε, τῇσδέ τ' ἐν μέρει, 1070

1045 43] Τοῦ Ὠρίωνος καὶ Σειρίου τῶν ἀστέρων ἐμνήσθη μόνων, ὡς νοσοποιῶν ἢ ὀλεθρίων. 1045 Τὸν ἐς Ἀΐδα μελανοχρῶτα πορθμὸν], τὸν διὰ τῆς Ἀχερουσίας λίμνης.

1047], Συγγνωστά ἐστι (συγχωρεῖται), ὅταν τις πάθῃ ἀνυπόφερτα κακὰ, ν' ἀπαλλάξῃ ἑαυτὸν τῆς ταλαιπώρου ζωῆς. 1050 Πέτρας ὀρείας παῖς], παῖδα τῆς ὀρείας πέτρας ἀποκαλεῖ τὴν Ἠχὼ, ὡς γινομένην συνήθως ὅπου εἰσὶ βράχοι ἐν τοῖς ὄρεσι. 1052 Ἦσμεν], ἤδειμεν, Ἀττ. 1061 Οὐκ ἀπώλεσ', ἀλλὰ μειζόνως], ὄχι ἀπώλεσεν, ἀλλὰ καὶ τι χεῖριον τούτου. 1067 Τί πάσχεις;], τί κάμνεις, ἢ μᾶλλον, Τί προσπαθεῖς νὰ κάμῃς; Κυριολεκτικῶς δὲ τοῦτο: Τυφλὸς γὰρ ὢν ἢ σπερχόμενος συλλαβεῖν τὴν Ἑκάβην, αὐτὸς ἂν ἔπαθε μᾶλλον, προσκρούσας που ἢ καὶ συμποδισθεὶς τυχόν. 1068 Μαργῶσαν], μαινομένην, σφαδαζουσαν ὑπὸ προθυμίας.

Κρίνω δικαίως, ἀνθ' ὅτου πάσχεις τάδε.
ΠΟΛ. Λέγοιμ' ἄν. ἦν τις Πριαμιδῶν νεώτατος
Πολύδωρος, Ἑκάβης παῖς, ὃν ἐκ Τροίας ἐμοὶ
Πατὴρ δίδωσι Πρίαμος ἐν δόμοις τρέφειν,
Ὑποπτος ὢν δὴ Τρωϊκῆς ἁλώσεως. 1075
Τοῦτον κατέκτειν' ἀνθ' ὅτου δ' ἔκτεινά νιν,
Ἄκουσον, ὡς εὖ, καὶ σοφῇ προμηθίᾳ.
Ἔδεισα, μή σοι πολέμιος λειφθεὶς ὁ παῖς
Τροίαν ἀθροίσῃ καὶ ξυνοικίσῃ πάλιν,
Γνόντες δ' Ἀχαιοὶ ζῶντα Πριαμιδῶν τινα 1080
Φευγῶν ἐς αἶαν αὖθις αἴροιεν στόλον,
Κἄπειτα Θρῄκης πεδία τρίβοιεν τάδε
Λεηλατοῦντες, γείτοσιν δ' εἴη κακὸν
Τρώων, ἐν ᾧπερ νῦν, ἄναξ, ἐκάμνομεν.
Ἑκάβη δὲ, παιδὸς γνοῦσα θανάσιμον μόρον, 1085
Λόγῳ με τοιῷδ' ἤγαγ', ὡς κεκρυμμένας
Θήκας φράσουσα Πριαμιδῶν ἐν Ἰλίῳ
Χρυσοῦ· μόνον δὲ σὺν τέκνοισι μ' εἰσάγει
Δόμους, ἵν' ἄλλος μή τις εἰδείη τάδε.
Ἵζω δὲ, κλίνης ἐν μέσῳ κάμψας γόνυ· 1090
Πολλαὶ δὲ, χειρὸς αἱ μὲν ἐξ ἀριστερᾶς,
Αἱ δ' ἔνθεν, ὡς δὴ παρὰ φίλῳ, Τρῴων κόραι
Θάκουν, ἔχουσαι κερκίδ' Ἠδωνῆς χερὸς,
Ἧνουν θ' ὑπ' αὐγὰς τούσδε λεύσσουσαι πέπλους·
Ἄλλαι δὲ, κάμακα Θρῃκίαν θεώμεναι, 1095
Γυμνόν μ' ἔθηκαν διπτύχου στολίσματος.
Ὅσαι δὲ τοκάδες ἦσαν, ἐκπαγλούμεναι
Τέκν' ἐν χεροῖν ἔπαλλον, ὡς πρόσω πατρὸς
Γένοιντο, διαδοχαῖς ἀμείβουσαι χεροῖν.
Κἄτ' ἐκ γαληνῶν, πῶς δοκεῖς; προσφθεγμάτων 1100
Εὐθὺς λαβοῦσαι φάσγαν' ἐκ πέπλων ποθὲν
Κεντοῦσι παῖδας· αἱ δὲ πολεμίων δίκην
Ξυναρπάσασαι τὰς ἐμὰς εἶχον χέρας,
Καὶ κῶλα· παισὶ δ' ἀρκέσαι χρῄζων ἐμοῖς,
Εἰ μὲν πρόσωπον ἐξανισταίην ἐμὸν, 1105
Κόμης κατεῖχον· εἰ δὲ κινοίην χέρας,

1075 Ὑποπτος ὢν Τρ. ἁλώσεως], ὑποπτεύων τὴν τῆς Τρωάδος ἅλωσιν. 1083 Ἐν ᾧπερ νῦν.. ἐκάμνομεν], ἐνῷ (κακῷ) καὶ νῦν (πρὸ ὀλίγου, ἐν ὅσῳ ὑπῆρχεν ἀκόμην ἡ Τροία) ἐταλαιπωρούμεθα. 1085 Θανάσιμον μόρον], θανάσιμον μοίραν, περιφρ. ἀντὶ Θάνατον.

1095 Κερκίδ' Ἠδωνῆς χερὸς], τὸ ὕφασμα τῆς Μακεδονικῆς ἢ Θρακικῆς ἐργασίας, ὅπερ ἐφόρει οὗτος δηλονότι, κατὰ συνεκδ. 1095 Κάμακα], τὸ δόρυ μου. 1096 Διπτύχου στολ.], τοῦ διπλοῦ φορέματος, τοῦ πέπλου δηλ. καὶ τοῦ δόρατος. 1097 Τοκάδες], μητέρες, — ἐκπαγλούμεναι], θαυμάζουσαι. 1099 Διάδοχ. ἀμ. χεροῖν], παραλαμβάνουσαι αὐτὰ ἐκ διαδοχῆς ἡ μία ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς ἄλλης. 1100 Ἐκ γαληνῶν.. προσφθεγμ.] μεταβαλοῦσαι τὰ κρλακρυτικὰ ἐς προσηνῆ προσφθέγματα.

Πλήθει γυναικῶν οὐδὲν ἤνυτον τάλας.
Τὸ λοίσθιον δὲ, πῆμα πήματος πλέον,
Ἐξειργάσαντο δεῖν· ἐμῶν γὰρ ὀμμάτων,
Πόρπας λαβοῦσαι, τὰς ταλαιπώρους κόρας 1110
Κεντοῦσιν, αἱμάσσουσιν· εἶτ' ἀνὰ στέγας
Φυγάδες ἔβησαν· ἐκ δὲ πηδήσας ἐγὼ,
Θὴρ ὡς, διώκω τὰς μιαιφόνους κύνας,
Ἅπαντ' ἐρευνῶν τοῖχον, ὡς κυνηγέτης,
Βάλλων, ἀράσσων. τοιάδε σπεύδων χάριν 1115
Πέπονθα τὴν σὴν, πολέμιόν τε σὸν κτανὼν,
Ἀγάμεμνον. ὡς δὲ μὴ μακροὺς τείνω λόγους,
Εἴ τις γυναῖκας τῶν πρὶν εἴρηκεν κακῶς,
Ἢ νῦν λέγων τις ἔστιν, ἢ μέλλει λέγειν,
Ἅπαντα ταῦτα συντεμὼν ἐγὼ φράσω. 1120
Γένος γὰρ οὔτε πόντος οὔτε γῆ τρέφει
Τοιόνδ'· ὁ δ' αἰεὶ ξυντυχὼν ἐπίσταται.

ΧΟΡ. Μηδὲν θρασύνου, μηδὲ τοῖς σαυτοῦ κακοῖς
Τὸ θῆλυ συνθεὶς ὧδε πᾶν μέμψῃ γένος·
Πολλαὶ γὰρ ἡμῶν αἱ μὲν εἰσ' ἐπίφθονοι, 1125
Αἱ δ' εἰς ἀριθμὸν τῶν κακῶν πεφύκαμεν.

ΕΚ. Ἀγάμεμνον, ἀνθρώποισιν οὐκ ἐχρῆν ποτὲ
Τῶν πραγμάτων τὴν γλῶσσαν ἰσχύειν πλέον,
Ἀλλ' εἴτε χρήστ' ἔδρασε, χρήστ' ἔδει λέγειν·
Εἶτ' αὖ πονηρὰ, τοὺς λόγους εἶναι σαθροὺς, 1130
Καὶ μὴ δύνασθαι τἄδικ' εὖ λέγειν ποτέ.
Σοφοὶ μὲν οὖν εἰσ' οἱ τάδ' ἠκριβωκότες,
Ἀλλ' οὐ δύναιντ' ἂν διὰ τέλους εἶναι σοφοὶ,
Κακῶς δ' ἀπώλοντ'· οὔτις ἐξήλυξέ πω.
Κἀμοὶ τὸ μὲν σὸν ὧδε φροιμίοις ἔχει· 1135
Πρὸς τόνδε δ' εἶμι, καὶ λόγοις ἀμείψομαι,
Ὃς φῆς Ἀχαιῶν πόνον ἀπαλλάσσων διπλοῦν
Ἀγαμέμνονός θ' ἕκατι, παῖδ' ἐμὸν κτανεῖν.
Ἀλλ', ὦ κάκιστε, πρῶτον οὔ ποτ' ἂν φίλον
Τὸ βάρβαρον γένοιτ' ἂν Ἑλλήσιν γένος, 1140
Οὔτ' ἂν δύναιτο. τίνα δὲ καὶ σπεύδων χάριν

1107 Πλήθει γυναικῶν], ὑπὸ τοῦ πληθ. τῶν γ. 1015 16] Τοιάδε πέπονθα σπεύδων (πρὸς) χάριν τὴν σὴν (χάριν σοῦ). 1120], Πάλιν ὁ ποιητὴς ὑπὸ τὸ πρόσωπον τοῦ Πολυμής. καθάπτεται πικρῶς τοῦ γυναικείου φύλου. 1123 Τοῖς σαυτοῦ κακοῖς], ὑπὸ τῶν σεαυτοῦ κακῶν (ἐναγόμενος). 1125, 26] Αἱ μὲν πολλαὶ (πλεῖσται) γὰρ ἡμῶν εἰσὶν ἐπίφθονοι (ζηλωταὶ δι' ἀρετήν), αἱ δ' εἰς ἀριθμὸν (ἀγόμεναι) (ἐκ) τῶν κακῶν πεφύκαμεν· αἱ δὲ πονηραὶ ἔσμὲν εὐάριθμοι. 1127 28] Τὴν γλῶτταν ἀνθρώποισιν οὐκ ἐχρῆν ἰσχύειν πλέον τῶν πραγμ. Οἱ λόγοι δὲν ἔπρεπε νὰ ἦνε ἰσχυρότεροι τῶν πραγμάτων (ὥστε νὰ τὰ παραμορφόνωσι).

1132 Οἱ τάδ' ἠκριβωκότες], οἱ τὰς ῥητορικὰς τέχνας ἐπιτηδεύοντες. 1135 Τὸ μὲν σὸν κτλ.], ὡς πρὸς σὲ μὲν ἀπόκεινσμένη, ταῦτα λέγω ἐν προοιμίοις. 1137 Πόνον διπλοῦν], διότι ἐὰν ἔζη ὁ Πολύδωρος καὶ συνφκιζε πάλιν τὴν Τροίαν, ἤθελον στρατεύσῃ ἐξ δεύτε-

Πρόθυμος ἦσθα; πότερα κηδεύσων τινά,
Ἢ ξυγγενὴς ὤν, ἢ τίν' αἰτίαν ἔχων;
Ἢ σῆς ἔμελλον γῆς τεμεῖν βλαστήματα,
Πλεύσαντες αὖθις; τίνα δοκεῖς πείσειν τάδε; 1145
Ὁ χρυσὸς, εἰ βούλοιο τἀληθῆ λέγειν,
Ἔκτεινε τὸν ἐμὸν παῖδα, καὶ κέρδη τὰ σά.
Ἐπεὶ δίδαξον τοῦτο· πῶς, ὅτ' ηὐτύχει
Τροία, πέριξ δὲ πύργος εἶχ' ἔτι πτόλιν,
Ἔζη τε Πρίαμος, Ἕκτορός τ' ἤνθει δόρυ· 1150
Τί δ' οὐ τότ', εἴπερ τῷδ' ἐβουλήθης χάριν
Θέσθαι, τρέφων τὸν παῖδα κἀν δόμοις ἔχων,
Ἔκτεινας, ἢ ζῶντ' ἦλθες Ἀργείοις ἄγων;
Ἀλλ' ἡνίχ' ἡμεῖς οὐκέτ' ἦμεν ἐν φάει,
Καπνῷ δ' ἐσήμην' ἄστυ πολεμίων ὕπο, 1155
Ξένον κατέκτας σὴν μολόντ' ἐφ' ἑστίαν;
Πρὸς τοῖσδε νῦν ἄκουσον, ὡς φανεῖ κακός.
Χρῆν σ', εἴπερ ἦσθα τοῖς Ἀχαιοῖσιν φίλος.
Τὸν χρυσὸν, ὃν φῆς οὐ σὸν, ἀλλὰ τοῦδ', ἔχειν,
Δοῦναι φέροντα πενομένοις τε, καὶ χρόνον 1160
Πολὺν πατρῴας γῆς ἀπεξενωμένοις·
Σὺ δ' οὐδὲ νῦν πω σῆς ἀπαλλάξαι χερὸς
Τολμᾷς, ἔχων δὲ καρτερεῖς ἔτ' ἐν δόμοις.
Καὶ μὴν τρέφων μὲν, ὥς σε παῖδ' ἐχρῆν τρέφειν,
Σώσας τε τὸν ἐμὸν, εἶχες ἂν καλὸν κλέος· 1165
Ἐν τοῖς κακοῖς γὰρ οἱ γαθοὶ σαφέστατοι
Φίλοι, τὰ χρηστὰ δ' αὖθ' ἕκαστ' ἔχει φίλους.
Εἰ δ' ἐσπάνιζες χρημάτων, ὁ δ' ηὐτύχει,
Θησαυρὸς ἂν σοι παῖς ὑπῆρχ' οὐμὸς μέγας·
Νῦν δ' οὔτ' ἐκεῖνον ἄνδρ' ἔχεις σαυτῷ φίλον, 1170
Χρυσοῦ τ' ὄνησις οἴχεται, παῖδές τε σοί,
Αὐτός τε πράσσεις ὧδε. σοὶ δ' ἐγὼ λέγω,
Ἀγάμεμνον, εἰ τῷδ' ἀρκέσεις, κακὸς φανεῖ·
Οὔτ' εὐσεβῆ γὰρ, οὔτε πιστὸν, οἷς ἐχρῆν,
Οὐχ ὅσιον, οὐ δίκαιον εὖ δράσεις ξένον· 1175
Αὐτὸν δὲ χαίρειν τοῖς κακοῖς σὲ φήσομεν,
Τοιοῦτον ὄντα· δεσπότας δ' οὐ λοιδορῶ·

ρον κατ' αὐτῆς οἱ Ἕλληνες, ὡς προεῖπε (στίχ. 1081). 1142 Κηδεύσων τινά], κῆδος συνάψων πρὸς αὐτὸν, (κοιν.) συμπενθεριάσων. 1159 Τὸν χρυσὸν, ὃν φῆς κ.τ.λ.] ὁ Σχλ. λέγει ὅτι ὁ Πολυμήστωρ οὐκ εἶπέ τι περὶ τοῦ χρυσοῦ. Καὶ ἔχει δίκαιον, ἐὰν ἐννοῇ ὅτι οὐκ εἶπε πρὸς τὸν Ἀγαμέμν., διότι πρὸς τὴν Ἑκάβην ὡμολόγησεν ἤδη (στίχ. 943, 45) ὅτι εἶνε σῶος, ἐν δόμοις τῆς αὐτοῦ φρουρούμενος, καὶ τοῦτο, φαίνεται, ἐννοεῖ ὁ ποιητής. 1167 Τὰ χρηστὰ δ' αὖθ' ἔκ. ἔχει φίλους], τὰ ἀγαθὰ ἔχουσιν αὐτὰ ἀφ' ἑαυτῶν φίλους, διότι «Τῶν εὐτυχούντων πάντες ἄνθρωποι φίλοι». 1177 Τοιοῦτον ὄντα], ὁμοίως κακὸν δηλονότι· ὅθεν καὶ ἐπιφέρει, μετριάζουσα τὴ ἐπιτόμῳ τῆς ἐκφράσεως: Δεσπότας δ' οὐ λοιδορῶ.

ΧΟΡ. Φεῦ, φεῦ, βροτοῖσιν ὡς τὰ χρηστὰ πράγματα
Χρηστῶν ἀφορμὰς ἐνδίδωσ' ἀεὶ λόγων!
ΑΓΑ. Ἀχθεινὰ μέν μοι τἀλλότρια κρίνειν κακά, 1180
Ὅμως δ' ἀνάγκη· καὶ γὰρ αἰσχύνην φέρει,
Πρᾶγμ' ἐς χέρας λαβόντ' ἀπώσασθαι τόδε.
Ἐμοὶ δ', ἵν' εἰδῆς, οὔτ' ἐμὴν δοκεῖς χάριν,
Οὔτ' οὖν Ἀχαιῶν, ἄνδρ' ἀποκτεῖναι ξένον,
Ἀλλ' ὡς ἔχῃς τὸν χρυσὸν ἐν δόμοισι σοῖς· 1185
Λέγεις δὲ σαυτῷ πρόσφορ', ἐν κακοῖσιν ὤν.
Τάχ' οὖν παρ' ὑμῖν ῥᾴδιον ξενοκτονεῖν.
Ἡμῖν δέ γ' αἰσχρὸν τοῖσιν Ἕλλησιν τόδε.
Πῶς οὖν, σὲ κρίνας μὴ ἀδικεῖν, φύγω ψόγον;
Οὐκ ἂν δυναίμην. ἀλλ' ἐπεὶ τὰ μὴ καλὰ 1190
Πράσσειν ἐτόλμας, τλῆθι καὶ τὰ μὴ φίλα.
ΠΟΛ. Οἴμοι, γυναικὸς, ὡς ἔοιχ', ἡσσώμενος
Δούλης, ὑφέξω τοῖς κακίοσιν δίκην.
ΑΓ. Οὔκουν δικαίως, εἴπερ εἰργάσω κακά;
ΠΟΛ. Οἴμοι τέκνων τῶνδ', ὀμμάτων τ' ἐμῶν τάλας. 1195
ΕΚ. Ἀλγεῖς· τί δ' ἡμᾶς; παιδὸς οὐκ ἀλγεῖν δοκεῖς;
ΠΟΛ. Χαίρεις ὑβρίζουσ' εἰς ἔμ', ὦ πανοῦργε σύ.
ΕΚ. Οὐ γάρ με χαίρειν χρὴ, σὲ τιμωρουμένην;
ΠΟΛ. Ἀλλ' οὐ τάχ', ἡνίκ' ἄν σε ποντία νοτὶς...
ΕΚ. Μῶν ναυστολήσῃ γῆς ὅρους Ἑλληνίδος; 1200
ΠΟΛ. Κρύψῃ μὲν οὖν πεσοῦσαν ἐκ καρχησίων.
ΕΚ. Πρὸς τοῦ βιαίων τυγχάνουσαν ἁλμάτων;
ΠΟΛ. Αὐτὴ πρὸς ἱστὸν ναὸς ἀμβήσει ποδί.
ΕΚ. Ὑποπτέροις νώτοισιν, ἢ ποίῳ τρόπῳ;
ΠΟΛ. Κύων γενήσει, πύρσ' ἔχουσα δέργματα. 1205
ΕΚ. Πῶς οἶσθα μορφῆς τῆς ἐμῆς μετάστασιν;
ΠΟΛ. Ὁ Θρῃξὶ μάντις εἶπε Διόνυσος τάδε.
ΕΚ. Σοὶ δ' οὐκ ἔχρησεν οὐδὲν, ὧν ἔχεις, κακῶν;
ΠΟΛ. Οὐ γάρ ποτ' ἂν σύ μ' εἷλες ὧδε σὺν δόλῳ.
ΕΚ. Θανοῦσα δ'; ἢ ζῶσ' ἐνθάδ' ἐκπλήσω βίον; 1210
ΠΟΛ. Θανοῦσα· τύμβῳ δ' ὄνομα σῷ κεκλήσεται...
ΕΚ. Μορφῆς ἐπῳδὸν ἤ τι τῆς ἐμῆς ἐρεῖς;

1178 79 Τὰ χρηστὰ πράγμ. Ἑλ.], ἵνα μή τις εἴπῃ: Καὶ πόθεν ἡ δειλότης αὕτη τοῦ λόγου τῇ γραίᾳ Ἑκάβῃ; ἐπιφωνεῖ ὁ χορος γνωμολογικῶς ταῦτα. 1187 Τάχ' οὖν παρ' ὑμῖν Ἑλ.] ἴσως μὲν εἰς ὑμᾶς (τοὺς βαρβάρους δηλονότι) ἡ ξενοκτονία εἶν' εὔκολος. Ὀνειδίζει διὰ τούτου τὰ βάρβαρα ἔθνη. 1192 95 Γυναικὸς δούλης] ὑπετόπασάν τινες ὅτι ἐννοεῖ τὴν Κασάνδραν, καθαπτόμενος δῆθεν τοῦ Ἀγαμέμν., ἀλλὰ περιττὸν τοῦτο· διότι ὁ λόγος εἶνε περὶ τῆς Ἑκάβης. 1200] Τὸν διακόπτει εἰρωνευομένη, ὡς ἐὰν εἰ ἔλεγε: Μήπως τάχα εἶνε ἄδηλον τοῦτο, καὶ εἶνε ἀνάγκη νὰ τὸ προείπῃς σύ; 1207 Ὁ Θρῃξὶ μάντις Δ.], διότι εἰς τὸ Πάγγαιον ἢ τὸ Αἷμον ὄρος τῆς Θράκης ἦτον μαντεῖον τοῦ Διονύσου, ὅπου ἐσώζοντο καὶ τοῦ Ὀρφέως αἱ ἀναγραφαὶ ἐν σανίσιν. 1210 Θανοῦσα δ' ἢ ζῶσ' ἐνθάδ' ἐκπλήσω βίον;] Θανοῦσα δὲ γενήσομαι κύων, ἢ ζῶσα οὕτως διάξω. 1211] ἐπῳδὸν (ἐπώνυμον) τῆς ἐμῆς κυνείας μορφῆς, ἤ τί ἄλλο;

ΠΟΛ. Κυνὸς ταλαίνης σῆμα, ναυτίλοις τέκμαρ.
ΕΚ. Οὐδὲν μέλει μοι, σοῦ γ' ἐμοὶ δόντος δίκην.
ΠΟΛ. Καὶ σήν γ' ἀνάγκη παῖδα Κασάνδραν θανεῖν. 1215
ΕΚ. Ἀπέπτυσ'· αὐτῷ ταῦτα σοὶ δίδωμ' ἔχειν.
ΠΟΛ. Κτενεῖ νεν ἡ τοῦδ' ἄλοχος, οἰκουρὸς πικρά...
ΕΚ. Μή πως μανείη Τυνδαρὶς τοσόνδε παῖς!
ΠΟΛ. Καὐτὸν σὲ τοῦτον, πέλεκυν ἐξάρασ' ἄνω.
ΑΓΑ. Οὗτος σὺ, μαίνει, καὶ κακῶν ἐρᾷς τυχεῖν! 1220
ΠΟΛ. Κτεῖν', ὡς ἐν Ἄργει φόνια λουτρά σ' ἀναμένει.
ΑΓΑ. Οὐχ ἕλξετ' αὐτὸν, δμῶες, ἐκποδὼν βίᾳ;
ΠΟΛ. Ἀλγεῖς ἀκούων; ΑΓΑ. οὐκ ἐφέξεται στόμα;
ΠΟΛ. Ἐγκλείετ'! εἴρηται γάρ. ΑΓΑ. οὐχ ὅσον τάχος
Νήσων ἐρήμων αὐτὸν ἐκβαλεῖτέ ποι, 1225
Ἐπείπερ οὕτω καὶ λίαν θρασυστομεῖ;
Ἑκάβη, σὺ δ', ὦ τάλαινα διπτύχους νεκροὺς
Στείχουσα θάπτε. δεσποτῶν δ' ὑμᾶς χρεὼν
Σκηναῖς πελάζειν, Τρῳάδες· καὶ γὰρ πνοὰς
Πρὸς οἶκον ἤδη τάσδε πομπίμους ὁρῶ. 1230
Εὖ δ' ἐς πάτραν πλεύσαιμεν, εὖ δὲ τὰν δόμοις
Ἔχοντ' ἴδοιμεν, τῶνδ' ἀφειμένοι πόνων!
ΧΟΡ. Ἴτε πρὸς λιμένας σκηνάς τε, φίλαι,
Τῶν δεσποσύνων πειρασόμεναι
Μόχθων· στερρὰ γὰρ ἀνάγκη. 1235

1215] Κυνὸς σῆμα ϡ Κυνόσσημα, ἀκρωτήρ. τῆς Θρᾴκ. Χερσον., περὶ οὗ ἴδε Στρβ. ΙΓ' ά, ϡ Ἰούλ. Πολυδ. ΙΕ'. έ. 1216 Ἀπέπτυσ'·] ἀποδιοπομπούμαι (δι' ἐμπτύσεως) τὸν λόγον τοῦτον, μὴ γένοιτο! παρβλ. 71. 1221 Φόνια λουτρά], διότι λυόμενον ἐφόνευσεν αὐτὸν ὁ Αἴγισθος μετὰ τῆς Κλυταιμνήστρας. 1227 Διπτύχους], δύω, διττούς.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΗΛΕΚΤΡΑ.

(Σ. Δ. Β.)

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΥΤΟΥΡΓΟΣ ΜΥΚΗΝΑΙΟΣ.
ΟΡΕΣΤΗΣ.
ΧΟΡΟΣ.
ΠΡΕΣΒΥΣ.
ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙ.
ΗΛΕΚΤΡΑ.
ΠΥΛΑΔΗΣ, κωφὸν πρόσωπον.
ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΘΕΡΑΠΟΝΤΕΣ ΑΥΤΟΥΡΓΟΥ καὶ ΟΡΕΣΤΟΥ, κωφὰ πρόσωπα *).

Ἡ σκηνὴ ὑποτίθεται ἐν Ἀργολίδι.

ΑΥΤ. Ὦ γῆς παλαιὸν Ἄργος, Ἰνάχου ῥοαί,
Ὅθεν ποτ' ἄρας νηυσὶ χιλίαις Ἄρην
Εἰς γῆν ἔπλευσε Τρῳάδ' Ἀγαμέμνων ἄναξ·
Κτείνας δὲ τὸν κρατοῦντ' ἐν Ἰλιάδι χθονὶ
Πρίαμον, ἑλών τε Δαρδάνου κλεινὴν πόλιν, 5
Ἀφίκετ' εἰς τόδ' Ἄργος, ὑψηλῶν δ' ἐπὶ
Ναῶν τέθεικε σκῦλα πλεῖστα βαρβάρων!
Κἀκεῖ μὲν εὐτύχησεν· ἐν δὲ δώμασι
Θνήσκει γυναικὸς πρὸς Κλυταιμνήστρας δόλῳ,
Καὶ τοῦ Θυέστου παιδὸς Αἰγίσθου χερί. 10
Χὠ μέν, παλαιὰ σκῆπτρα Ταντάλου λιπών,
Ὄλωλεν· Αἴγισθος δὲ βασιλεύει χθονὸς,
Ἄλοχον ἐκείνου Τυνδαρίδα κόρην ἔχων.
Οὗς δ' ἐν δόμοισιν ἔλιφ', ὅτ' εἰς Τροίαν ἔπλει,
Ἄρσενά τ' Ὀρέστην, θῆλύ τ' Ἠλέκτρας θάλος· 15
Τὸν μὲν πατρὸς γεραιὸς ἐκκλέπτει τροφεὺς,
Μέλλοντ', Ὀρέστην, χερὸς ὑπ' Αἰγίσθου θανεῖν,
Στροφίῳ τ' ἔδωκε Φωκέων εἰς γῆν τρέφειν·
Ἡ δ' ἐν δόμοις ἔμεινεν Ἠλέκτρα πατρὸς,
Ταύτην ἐπειδὴ θαλερὸς εἶχ' ἥβης χρόνος, 20
Μνηστῆρες ἤτουν Ἑλλάδος πρῶτοι χθονός.

[1] Ὦ γῆς παλαιὸν Ἄργος], τὸ Γῆς φαίνεται ὡς περιττεῦον, ἢ φέρεται κτητικῶς πρὸς τὸ Ἄργος, ἵν' ᾖ: Ὦ Ἄργος πόλις παλαιὰ τῆς γῆς. [2] Ἄρας. . ἄρην], κινήσας (ἢ καθὼς λέγομεν ἀκόμη, σηκώσας) πόλεμον ἢ στρατόν. [15] Θῆλυ τ' Ἠλέκτρας θάλος], περιφρας. ἀντὶ τὴν θήλειαν Ἠλ. [18] Στροφίῳ], ὁ Στρόφιος, βασιλεὺς τῶν Φωκ., εἶχε γυναῖκα τὴν ἀδελφὴν τοῦ Ἀγαμ. Ἀναξιβίαν, ἐξ ἧς ἐγέννησε τὸν Πυλάδην, ὅς τις ἑπομένως ἦτον ἐξάδελφος τοῦ Ὀρέστου. [20] Θαλ. εἶχ' ἥβης χρόνος], περιφρ. ἀντὶ Ἡβήσασαν.

(*) Ἴδε στίχ. 332, 366.

Δείσας δὲ, μή τῳ παῖδας Ἀργείων τέκοι,
Ἀγαμέμνονος ποινάτορας, εἶχεν ἐν δόμοις
Αἴγισθος, οὐδ' ἤρμοζε νυμφίῳ τινί.
Ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦτ' ἦν φόβου πολλοῦ πλέον, 25
Μή τῳ λαθραίως τέκνα γενναίῳ τέκοι,
Κτανεῖν σφε βουλεύσαντος ὠμόφρων ὅμως
Μήτηρ νιν ἐξέσωσεν Αἰγίσθου χερός·
Εἰς μὲν γὰρ ἄνδρα σκῆψιν εἶχ' ὀλωλότα,
Παίδων δ' ἔδεισε μὴ φθονηθείη φόνῳ. 30
Ἐκ τῶνδε δὴ τοιόνδ' ἐμηχανήσατο.
Αἴγισθος· ὃς μὲν γῆς ἀπηλλάχθη φυγὰς
Ἀγαμέμνονος παῖς, χρυσὸν εἴφ', ὃς ἂν κτάνῃ,
Ἡμῖν δὲ δὴ δίδωσιν Ἠλέκτραν ἔχειν.
Δάμαρτα, πατέρων μὲν Μυκηναίων ἄπο 35
Γεγῶσιν (οὐ δὴ τοῦτό γ' ἐξελέγχομαι·
Λαμπροὶ γὰρ εἰς γένος γε, χρημάτων δὲ δὴ
Πένητες, ἔνθεν ἡὐγένει' ἀπόλλυται)·
Ὡς ἀσθενεῖ δοὺς, ἀσθενῆ λάβοι φόβον.
Εἰ γάρ νιν ἔσχεν ἀξίωμ' ἔχων ἀνὴρ,
Εὔδοντ' ἂν ἐξήγειρε τὸν Ἀγαμέμνονος
Φόνον, δίκη τ' ἂν ἦλθεν Αἰγίσθῳ τότε.
Ἦν οὔποθ' ἁνὴρ ὅδε (σύνοιδέμοι Κύπρις,)
Ἥσχυνεν εὐνῇ, παρθένος δ' ἔτ' ἔστι δή·
Αἰσχύνομαι γὰρ ὀλβίων ἀνδρῶν τέκνα 45
Λαβὼν ὑβρίζειν, οὐ κατάξιος γεγώς.
Στένω δὲ τὸν λόγοισι κηδεύοντ' ἐμοὶ
Ἄθλιον Ὀρέστην, εἴ ποτ', εἰς Ἄργος μολὼν,
Γάμους ἀδελφῆς δυστυχεῖς ἐσόψεται.
Ὅστις δέ μ' εἶναί φησι μῶρον, εἰ λαβὼν 50
Νέαν ἐς οἴκους παρθένον μὴ θιγγάνω,
Γνώμης πονηροῖς κανόσιν ἀναμετρούμενος
Τὸ σῶφρον ἴστω, καὐτὸς αὖ τοιοῦτος ὤν.

ΗΛΕ. Ὦ νὺξ μέλαινα, χρυσέων ἄστρων τροφὲ,
Ἐν ᾗ τόδ' ἄγγος, τῷδ' ἐφεδρεύον κάρᾳ, 55

22] Ἀντὶ Ἀργείων ἔγραψάν τινες Ἀριστέων, οὐδὲν δέον. Ἀργείους δὲ ἐνταῦθα ἐννοεῖ φαίνεται, ὅλους τοὺς Ἕλληνας, καθὼς καὶ ὁ Ὅμηρος. 25 Ποινάτορας], τιμωροὺς, ἐκδικητάς. 27 Ὠμόφρων ὅμως], καί τοι ὠμὰ φρονοῦσα, ἄστοργος, οὐχ ἧττον ὅμως· ᾗ λέγει παρακατιὼν τὴν αἰτίαν. 29 Σκῆψιν], πρόφασιν, τὸν φόνον τῆς Ἰφιγενείας, ἵδε κατόπιν στίχ. 944 κ. ε. καὶ Σοφ. Ἠλ. 526. κ. ε. 30 Φθονηθείη] τὴν μεμφθῶσι, νεμεσηθῇ. 31 Ἐκ τῶνδε], διὰ τοῦτο ἢ μετὰ ταῦτα. 35 Χρυσὸν εἴφ'], εἶπεν, ἐπεκήρυξεν (ἐνν. δώσειν ἐκείνῳ, ὃς ἂν κτάνῃ τὸν παῖδα τοῦ Ἀγ. ὃς γῆς ἀπηλλ. φυγάς). 45 Ἀνὴρ ὅδε], δεικτικῶς ἀντὶ Ἐγώ· σύνηθες δὲ τοῦτο τοῖς Τραγικοῖς, ἵδε καὶ στίχ. 84. 47 Λόγοισι κηδ.], λόγῳ μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ πράγματι κηδεστὴν (γυναικάδελφον) ἐμόν. 52 53] Ἴστω ἀναμετρούμενος τὸ σῶφρον πονηροῖς γνώμης κανόσι, κακῶς ὁριζόμενος τὴν σωφροσύνην.
55 Ἄγγος, ἐφεδρ. κάρᾳ], παλαιὰ συνήθεια τοῦ φέρειν τὴν ὑδρίαν τὰς γυναῖκας ἐπὶ κε-

Φέρουσα πηγὰς ποταμίας μετέρχομαι,
Οὐ δή τι χρείας εἰς τοσόνδ' ἀφιγμένη,
Ἀλλ' ὡς ὕβριν δείξωμεν Αἰγίσθου θεοῖς·
Γόους τ' ἀφείην αἰθέρ' εἰς μέγαν πατρί.
Ἡ γὰρ πανώλης Τυνδαρὶς, μήτηρ ἐμὴ, 60
Ἐξέβαλέ μ' οἴκων, χάριτα τιθεμένη πόσει·
Τεκοῦσα δ' ἄλλους παῖδας Αἰγίσθῳ πάρα
Πάρεργ' Ὀρέστην κἀμὲ ποιεῖται δόμων.

ΑΥΤ. Τί γὰρ τάδ', ὦ δύστην', ἐμὴν μοχθεῖς χάριν,
Πόνους ἔχουσα, πρόσθεν εὖ τεθραμμένη, 65
Καὶ, ταῦτ' ἐμοῦ λέγοντος, οὐκ ἀφίστασαι;

ΗΛ. Ἐγώ σ' ἴσον θεοῖσιν ἡγοῦμαι φίλον·
Ἐν τοῖς ἐμοῖς γὰρ οὐκ ἐνύβρισας κακοῖς·
Μεγάλη δὲ θνητοῖς μοῖρα συμφορᾶς κακῆς
Ἰατρὸν εὑρεῖν, ὡς ἐγὼ σὲ λαμβάνω. 70
Δεῖ δή με κἀκέλευστον, εἰς ὅσον σθένω,
Μόχθου ἐπικουφίζουσαν, ὡς ῥᾷον φέρῃς,
Ξυνεκκομίζειν σοι πόνους. ἅλις δ' ἔχεις
Τἄξωθεν ἔργα· τἀν δόμοις δ' ἡμᾶς χρεὼν
Ἐξευτρεπίζειν. εἰσιόντι δ' ἐργάτῃ 75
Θύραθεν ἡδὺ τἄνδον εὑρίσκειν καλῶς.

ΑΥΤ. Εἴ τοι δοκεῖ σοι, στεῖχε· καὶ γὰρ οὐ πρόσω
Πηγαὶ μελάθρων τῶνδ'. ἐγὼ δ' ἅμ' ἡμέρᾳ,
Βοῦς εἰς ἀρούρας εἰσβαλὼν, σπερῶ γύας·
Ἀργὸς γὰρ οὐδεὶς, θεοὺς ἔχων ἀνὰ στόμα, 80
Βίον δύναιτ' ἂν ξυλλέγειν ἄνευ πόνου.

ΟΡ. Πυλάδη, (σὲ γὰρ δὴ πρῶτον ἀνθρώπων ἐγὼ
Πιστὸν νομίζω καὶ φίλον, ξένον τ' ἐμοί·
Μόνος δ' Ὀρέστην τόνδ' ἐθαύμαζες φίλων,
Πράσσοντθ' ἃ πράσσω, δείν' ὑπ' Αἰγίσθου παθὼν, 85
Ὅς μου κατέκτα πατέρα χ' ἡ πανώλεθρος
Μήτηρ·) ἀφῖγμαι δ' ἐκ θεοῦ μυστηρίων
Ἀργεῖον οὖδας, οὐδενὸς ξυνειδότος,
Φόνον φονεῦσι πατρὸς ἀλλάξων ἐμοῦ.
Νυκτὸς δὲ τῆσδε πρὸς τάφον μολὼν πατρὸς, 90
Δάκρυά τ' ἔδωκα, καὶ κόμης ἀπηρξάμην,

φαλῆς. 65 Πάρεργα.. δόμων], ὡς νόθους. 75 Ξυνεκκομίζειν πόνους], συνδιαπονεῖν.
79 Εἰς ἀρ. εἰσβαλὼν], ἐκ παραλλήλου αἱ προθέσεις. 82 Πυλάδη] ἀναχωρησάντων τῶν πρώτων προσώπων, εἰσέρχονται Ὀρέστης καὶ Πυλάδης μόνοι ἐπὶ τῆς σκηνῆς.
83 Ὀρέστην τόνδ'], δεικτικῶς ἀντὶ ἐμὲ τὸν Ὀρ., παρβλ. 43. 87 Ἐκ θεοῦ μυστηρίων], κατὰ χρησμὸν τοῦ θεοῦ Ἀπόλλ., ἴδε Ὀρές. 399 καὶ 513, κ. ἑ. 89 Ἀλλάξων], ἀντιδώσων. 91 Κόμης ἀπηρξάμην], συνήθεια ἦτον αὕτη παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, τὸ νὰ ἀποκείρωσι τὴν κόμην των ἢ πλοκάμους τινὰς μόνον αὐτῆς ἐπὶ τοῦ τάφου καὶ πρὸς τιμὴν φίλου τεθνηκότος, ἴδε Ἰλ. Ψ, 46, 135, 136 καὶ 141 κ. ἑ.

Πυρᾷ τ' ἐπέσφαξ' αἷμα μηλείου φόνου,
Λαθὼν τυράννους, οἳ κρατοῦσι τῆσδε γῆς·
Καὶ τειχέων μὲν ἐντὸς οὐ βαίνω πόδα,
Δυεῖν δ' ἄμιλλαν ξυντιθεὶς, ἀφικόμην 95
Πρὸς τέρμονας γῆς τῆσδ', ἵν' ἐκβάλω ποδὶ
Ἄλλην ἐπ' αἶαν, εἴ μέ τις γνοίη σκοπῶν
Ζητοῦντ' ἀδελφὴν (φασὶ γάρ νιν ἐν γάμοις
Ζευχθεῖσαν οἰκεῖν, οὐδὲ παρθένον μένειν),
Ὡς ξυγγένωμαι, καὶ, φόνου ξυνεργάτιν 100
Λαβὼν, τά γ' εἴσω τειχέων σαφῶς μάθω.
Νῦν οὖν (Ἕως γὰρ λευκὸν ὄμμ' ἀναίρεται)
Ἔξω τρίβου τοῦδ' ἴχνος ἀλλαξώμεθα·
Ἢ γάρ τις ἀροτὴρ, ἤ τις οἰκέτις γυνὴ,
Φανήσεται νῶν, ἥντιν' ἱστορήσομεν, 105
Εἰ τούσδε ναίει σύγγονος τόπους ἐμή.
Ἀλλ' (εἰσορῶ γὰρ τήν δε προσπόλων τινὰ,
Πηγαῖον ἄχθος ἐγκεκαρμένῳ κάρᾳ
Φέρουσαν) ἐζώμεσθα, κἀκπυθώμεθα
Δούλης γυναικὸς, ἤν τι δεξώμεσθ' ἔπος, 110
Ἐφ' οἷσι, Πυλάδη, τήνδ' ἀφίγμεθα χθόνα.

ΠΛ. Ξύντειν' (ὥρα) ποδὸς ὁρμάν· Στρφ. α.
Ὤ ἔμβα, ἔμβα κατακλαίουσα.
Ἰώ μοί μοι!
Ἐγενόμαν Ἀγαμέμνονος, καὶ τέκεν με Κλυταιμνήστρα, 115
Στυγνὰ Τυνδαρέου κόρα·
Κικλήσκουσι δέ μ' ἀθλίαν Ἠλέκτραν πολῖται.
Φεῦ, φεῦ, τῶν σχετλίων πόνων,
Καὶ στυγερᾶς ζωᾶς!
Ὤ πάτερ, σὺ δ' ἐν ᾅδᾳ δὴ 120
Κεῖσαι σᾶς ἀλόχου σφαγαῖς, Αἰγίσθου τ', Ἀγάμεμνον.
Ἴθι, τὸν αὐτὸν ἔγειρε γόον! Μεσῳδ.
Ἄναγε πολύδακρυν ἀδονάν!
Ξύντειν' (ὥρα) ποδὸς ὁρμάν·

---

92 Ἐπέσφαξ' αἷμα μηλείου φόνου], ἀντὶ Ἔθυσα αἷμα σφαγμένου προβάτου, καθὼς λέγει καὶ ὁ Ἀπολλών. Β', 482. » Παρὰ δ' ἄσπετα μῆλα, ᾗ θέμις οἰχομένοισι, ταφήϊα λαι» μοτόμησαν ». παρβλ. 253. 95 Δυεῖν δ' ἄμιλλαν ξυντιθεὶς], δύο τινὰ ἐναντία (ἀμιλλώμενα) ἀλλήλοις συλλογιζόμενος. 96 Ἐκβάλω], ἐνν. ἐμαυτὸν, ἔβγω. 101 Εἴσω τειχέων], τὰ ἐντὸς τῆς πόλεως (τοῦ φρουρίου) τοῦ Ἄργους. 102 Ἕως λ. ὄμμ' ἀναίρ.] ἡ αὐγὴ ὑψόνει τὸ λευκὸν αὐτῆς ὄμμα, ἄρχεται ὑποφαίνεσθαι. 105 Ἱστορήσομεν], ἐξετάσομεν, ἐρωτήσομεν. 108 Ἐγκεκαρμένῳ κάρᾳ], διότι αἱ δοῦλαι περιέκειρον τὴν κόμην των, ὅθεν καὶ ἡ Ἐγκουρὰς, ἴδε καὶ στίχ. 213. 112 Ὥρα], τὸ ὥρα, ἐν παρενθέσει, ἐνν. ἐστιν.

115] Αἱ παλαιαὶ ἐκδόσεις ἔχουσιν Ἀγαμέμνονος κούρα· ἀλλὰ, καὶ διὰ τὸ μέτρον καὶ διὰ τὸ ἀμέσως ἐτιφερόμενον Κόρα, οἱ νεώτεροι τὸ ἐξήλωσαν. 117 Ἠλέκτραν], διότι τὸ καθ' αὐτὸ ὄνομά της ἦτον Λαοδίκη (ἴδε Ἰλ. Ι, 145)· ἐπωνομάσθη δὲ Ἠλέκτρα, διότι πολλὰ ἔτη ἔμενεν ἀνύπανδρος (ἄλεκτρος). 122 Ἴθι], αὐτὴ ἑαυτῇ ἐγκελεύεται. 125 Ἀδονάν], ᾠδονὴν, τὴν ἀπὸ τῶν δακρύων.

Ὦ ἔμβα, ἔμβα κατακλαίουσα! 125
Ἰώ μοί, μοι!
Τίνα πόλιν, τίνα δ' οἶκον, ὦ τλᾶμον ξύγγονε, λατρεύεις,
Οἰκτρὰν ἐν θαλάμοις λιπὼν
Πατρῴοις ἐπὶ συμφοραῖς ἀλγίσταισιν ἀδελφεάν;
Ἔλθοις τῶνδε πόνων ἐμοὶ 130
Τᾷ μελέᾳ λυτήρ,
(Ὦ Ζεῦ, Ζεῦ!) πατρὶ θ' αἱμάτων
Ἐχθίστων ἐπίκουρος, Ἄργει κέλσας πόδ' ἀλάταν!
Θὲς τόδε τεῦχος ἐμᾷς ἀπὸ κρατὸς ἑλοῦσ', ἵνα πατρὶ Μεσῳδ.
Γόους νυχίους ἐπορθοδοάσω. 135
Ἰακχὰν Ἀΐδα, πάτερ,
Σοὶ κατὰ γᾶς ἐνέπω, γόους, οἷς ἀεὶ τὸ κατ' ἦμαρ
Διέπομαι, κατὰ μὲν φίλαν ὄνυχι τεμνομένα δέραν,
Χέρα τε κρᾶτ' ἐπὶ κούριμον τιθεμένα θανάτῳ σῷ.
Ἔ, ἔ, δρύπτε κάρᾳ! Ἐπῳδ. 140
Οἷα δέ τις κύκνος ἀχέτας ποταμίοις παρὰ χεύμασι
Πατέρα φίλτατον καλεῖ,
Ὀλόμενον δολίοις βρόχων ἕρκεσιν, ὡς σὲ, τὸν ἄθλιον,
Πάτερ, ἐγὼ κατακλαίομαι,
Λουτρὰ πανύσταθ' ὑδρανάμενον χροΐ, 145
Κοίτᾳ ἐν οἰκτροτάτᾳ θανάτου.
Ἰώ μοί, μοι,
Πικρᾶς μὲν πελέκεως τομᾶς σᾶς,
Πάτερ, πικρᾶς δ' ἐκ Τροίας ὁδοῦ
Βουλᾶς. οὐ μίτραις, σὲ γυνὴ δέξατ', οὐδ' ἐπὶ στεφάνοις· 150
Ξίφεσι δ' ἀμφιτόμοις λυγρὰν
Αἰγίσθου λώβαν θεμένα, δόλιον ἔσχεν ἀκοίταν.

ΧΟΡ. Ἀγαμέμνονος ὦ κόρα, Στρῳ. 6'.
Ἤλυθον, Ἠλέκτρα, ποτὶ σὰν ἀγρότειραν αὐλάν.
Ἔμολέ τις, ἔμολε γαλακτοπότας ἀνὴρ 155
Μυκηναῖος ὀρειβάτας·
Ἀγγέλλει δ', ὅτι νῦν τριταίαν καρύσσουσιν θυσίαν
Ἀργεῖοι, πᾶσαι δὲ παρ' Ἥραν

---

129 Ἐπὶ συμφοραῖς], μετὰ τὰς συμβάσας τῷ πατρῴῳ ἡμῶν οἴκῳ συμφοράς· ἐννοεῖ δὲ τὸν φόνον τοῦ πατρός των κτλ. 132 53 Αἱμάτων.. ἐπίκουρος] φόνου ἐκδικητής.
134 Θὲς], πρὸς ἑαυτὴν ἀποτείνεται καὶ ἐνταῦθα. 135 Ἐπορθοδοάσω], ἐπορθιάσω, ἀναβοήσω. 136 Ἰακχὰν ἀΐδα], μέλος ᾄδε (νεκρώσιμον), ἄλλοι γρφ., ἀοιδάν. 138 Διέπομαι], σύνειμι. 139 Χέρα τε κρᾶτ' ἐπὶ κούριμον τιθ.], κτυποῦσα τὴν κεκαρμένην (δουλικῶς, ἴδε ἀνωτέρω) κεφαλήν μου, ἢ μᾶλλον τραβοῦσα τὰ κουρευμένα μαλλιά μου, καθὼς φαίνεται ἀπὸ τοῦ κατωτέρω Δρύπτε. 145 Λουτρὰ κτλ.] ἴδε Ἑκάβης στίχ. 1221. 149 150 Πικρᾶς δ' ἐκ Τροίας ὁδοῦ βουλᾶς], ἕνεκα τῆς πικρᾶς κατὰ σοῦ ἐπιβουλῆς μετὰ τὴν ἐκ Τροίας ἐπάνοδον. Ἄλλοι διορθ. Ὁδοῦ! Βουλαῖς οὐ μίτραις σε γυνὴ δέξατο: Πλὴν ἡ διόρθωσις δέν μοι φαίνεται πιθανή. 152 Θεμένα], προσθεμένη, οἰκειοποιηθεῖσα. 155 Γαλακτοπότας], γαλακτοφάγος, ποιμενικὸν διάγων βίον. 158 Παρ' Ἥραν], εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἥρας, τὸ Ἡ-

Μέλλουσιν παρθενικαὶ στείχειν.

ΗΛ. Οὐκ ἐπ' ἀγλαΐας, φίλαι, Στρφ. γ'. 160
Θυμὸν, οὐδ' ἐπὶ χρυσείοις ὅρμοις, ἐκπεπόταμαι
Τάλαιν', οὐδ', ἱστᾶσα χοροὺς Ἀργείαις ἅμα νύμφαις,
Ἑλικτὸν κρούσω πόδ' ἐμόν·
Δάκρυσι χεύω, δακρύων δέ μοι μέλει
Δειλαίᾳ τὸ κατ' ἦμαρ. 165
Σκέψαι μου πινυρὰν κόμαν, καὶ τρύχη τάδ' ἐμῶν πέπλων,
Εἰ πρέποντ' Ἀγαμέμνονος κούρᾳ, τᾷ βασιληΐᾳ,
Τᾷ Τροίᾳ θ', ἃ μου πατέρος μέμναται ποθ' ἁλοῦσα.

ΧΟΡ. Μεγάλα θεός· ἀλλ' ἴθι, Ἀντιστρφ. β'.
Καὶ παρ' ἐμοῦ χρῆσαι πολύπτηνα φάρεα δῦναι, 170
Χρύσεά τε χάρισι προσθέματ' ἀγλαΐας.
Δοκεῖς τοῖς σοῖσιν δακρύοις,
Μὴ τιμῶσα θεοὺς, κρατήσειν ἐχθρῶν; οὔ τοι στοναχαῖς,
Ἀλλ' εὐχαῖς τοὺς θεούς γε σεβίζουσ'
Ἕξεις εὐαμερίαν, ὦ παῖ. 175

ΗΛ. Οὐδεὶς θεῶν ἐνοπὰς κλύει Ἀντιστρφ. γ'.
Τᾶς δυσδαίμονος, οὐ παλαιῶν πατρὸς σφαγιασμῶν.
Οἴμοι τοῦ καταφθιμένου, τοῦ τε ζῶντος ἀλάτα,
Ὅς που γᾶν ἄλλαν κατέχει,
Μέλεος, ἀλαίνων ποτὶ θῆσσαν ἑστίαν, 180
Τοῦ κλεινοῦ πατρὸς ἐκφύς!
Αὐτὰ δ' ἐν χέρνησι δόμοις ναίω ψυχὰν τακομένα,
Δωμάτων πατρίων φυγὰς, οὐρείας ναίουσ' ἐρίπνας·
Μάτηρ δ' ἐν λέκτροις φονίοις ἄλλῳ ξύγγαμος οἰκεῖ.

ΧΟΡ. Πολλῶν κακῶν Ἕλλησιν αἰτίαν ἔχει 185
Σῆς μητρὸς Ἑλένη ξύγγονος, δόμοις τε σοῖς.

ΗΛ. Οἴμοι, γυναῖκες! ἐξέβην θρηνημάτων.
Ξένοι τινὲς παρ' οἶκον οἵδ' ἐφεστίους
Εὐνὰς ἔχοντες ἐξανίστανται λόχου·
Φυγῇ, σὺ μὲν κατ' οἶμον, εἰς δόμους δ' ἐγὼ, 190
Φῶτας κακούργους ἐξαλύξωμεν ποδί.

ΟΡ. Μέν', ὦ τάλαινα· μὴ τρέσῃς ἐμὴν χέρα.

ΗΛ. Ὦ Φοῖβ' Ἄπολλον, προσπιτνῶ σε μὴ θανεῖν!

ραῖον, ὅπου καὶ τὸ περίφημον αὐτῆς ἄγαλμα, ἔργον τοῦ Πολυκλείτου. 160 161 Ἐπ' ἀγλ θυμόν. . ἐκπεπόταμαι], ἀνεπτέρωμαι], ἔχω τὸν νοῦν μου. 163 Δάκρυσι χεύω], δακρύων χοὰς προσφέρω. 169 Μεγάλα θεὸς], ἡ Ἥρα, ἐνν. ἐστιν. Καὶ σήμερον δὲ παρ' ἡμῖν ὁ λαὸς λέγει: Ὁ θεὸς εἶνε μεγάλος, δηλ. μεγαλοδύναμος. 171 Χρύσεά τε χάρισι προσθέματ' Ἀγλαΐας], χρύσεά τε προσθέματα ταῖς χάρισι τῆς ἀγλαΐας, προστιθέντα χάριν ταῖς φυσικαῖς τῆς ὡραιότητος χάρισι. 178 Τοῦ τε ζ. ἀ.], τοῦ Ὀρέστου. 180 Ἀλαίνων], ἀλητεύων, πλανώμενος. 182 Αὐτὰ], ἐγὼ δὲ αὐτή. —χέρνησι δόμοις], ἐν οἴκῳ χερνήτου (ἀποχειροβιώτου) ἀνδρός. 185 86 Ἕλλησιν. . δόμοις τε σοῖς], ἐνν. Ἐν. 187 Ἐξέβην θρηνημάτων], ἐξέστην, ἐξέπεσον, ἀφῆκα. 188 Ξένοι τινὲς κτλ.] ἰδοῦσα οἴφνης πλησιάζοντας τοὺς περὶ τὸν Ὀρέστην καὶ Πυλάδην, τοὺς ἐκλαμβάνει ὡς κακούργους. 195 Ἐμὴν χέρα], διὰ τῆς

ΟΡ. Ἄλλους κτάνοιμι μᾶλλον ἐχθίους σέθεν.
ΗΛ. Ἄπελθε· μὴ ψαῦ', ὧν σὲ μὴ ψαύειν χρεών. 195
ΟΡ. Οὐκ ἔσθ', ὅτου θίγοιμ' ἂν ἐνδικώτερον.
ΗΛ. Καὶ πῶς ξιφήρης πρὸς δόμοις λοχᾷς ἐμοῖς;
ΟΡ. Μείνασ' ἄκουσον, καὶ τάχ' οὐκ ἄλλως ἐρεῖς.
ΗΛ. Ἕστηκα· πάντως δ' εἰμὶ σή· κρείσσων γὰρ εἶ.
ΟΡ. Ἥκω φέρων σοι σοῦ κασιγνήτου λόγους. 200
ΗΛ. Ὦ φίλτατ', ἆρα ζῶντος, ἢ τεθνηκότος;
ΟΡ. Ζῇ. πρῶτα γάρ σοι τἀγάθ' ἀγγέλλειν θέλω.
ΗΛ. Εὐδαιμονοίης, μισθὸν ἡδίστων λόγων.
ΟΡ. Κοινῇ δίδωμι τοῦτο νῷν ἀμφοῖν ἔχειν.
ΗΛ. Ποῦ γῆς ὁ τλήμων, τλήμονας φυγὰς ἔχων; 205
ΟΡ. Οὐχ ἕνα νομίζων φθείρεται πόλεως νόμον.
ΗΛ. Ἦ που σπανίζων τοῦ καθ' ἡμέραν βίου;
ΟΡ. Ἔχει μέν, ἀσθενὴς δὲ δὴ φεύγων ἀνήρ.
ΗΛ. Λόγον δὲ δὴ τίν' ἦλθες ἐκ κείνου φέρων;
ΟΡ. Εἰ ζῇς, ὅπου τε ζῶσα συμφορὰς ἔχεις. 210
ΗΛ. Οὐκοῦν ὁρᾷς μου πρῶτον ὡς ξηρὸν δέμας...
ΟΡ. Λύπαις γε συντετηκὸς, ὥστε με στένειν.
ΗΛ. Καὶ κρᾶτα πλόκαμόν τ' ἐσκυθισμένον ξυρῷ.
ΟΡ. Δάκνει σ' ἀδελφὸς ὅ τε θανὼν ἴσως πατήρ;
ΗΛ. Οἴμοι! τί γάρ μοι τῶνδέ γ' ἔστι φίλτερον; 215
ΟΡ. Φεῦ, φεῦ! τὶ δαὶ σὺ σῷ κασιγνήτῳ δοκεῖς;
ΗΛ. Ἀπὼν ἐκεῖνος, οὐ παρὼν, ἡμῖν φίλος.
ΟΡ. Ἐκ τοῦ δὲ ναίεις ἐνθάδ', ἄστεως ἑκάς;
ΗΛ. Ἐγημάμεσθ', ὦ ξεῖνε, θανάσιμον γάμον.
ΟΡ. Ὤμωξ' ἀδελφὸν σόν. Μυκηναίων τίνι; 220
ΗΛ. Οὐχ ὡς πατὴρ μ' ἤλπιζεν ἐκδώσειν ποτέ.
ΟΡ. Εἴφ', ὡς ἀκούσας σῷ κασιγνήτῳ λέγω.
ΗΛ. Ἐν τοῖσδ' ἐκείνου τηλορὸς ναίω δόμοις.
ΟΡ. Σκαφεύς τις ἢ βουφορβὸς ἄξιος δόμων.
ΗΛ. Πένης ἀνὴρ γενναῖος, εἴς τ' ἔμ' εὐσεβής. 225
ΟΡ. Ἡ δ' εὐσέβεια τίς πρόσεστι σῷ πόσει;
ΗΛ. Οὐ πώποτ' εὐνῆς τῆς ἐμῆς ἔτλη θιγεῖν.
ΟΡ. Ἅγνευμ' ἔχων τι θεῖον, ἢ σ' ἀπαξιῶν;

ὁποίας τὴν σταματᾷ. 195 Ὧν σε μὴ ψ. χρ.], ὡς γυναῖκα ἑτέρου ἢ παρθένον. 198 Καὶ τάχ' οὐκ ἄλλως ἐρεῖς], ταχέως καὶ σὺ τὸ αὐτὸ ἐρεῖς, ὡς οὐδενὸς ἄλλου δικαιότερον ἂν θίγοιμι ἢ σοῦ, ἀδελφῆς ἀδελφός.

203 Μισθὸν ἡδ. λ.] πρὸς μισθὸν τῶν λόγων σε, χάριν τῶν. 204 Τοῦτο] τὸ εὐδαιμονεῖν. εἴθε κοινῶς ἀμφότεροι εὐδαιμονήσαιμεν. 206 Οὐχ ἕνα νόμ. κτλ.] δὲν μένει εἰς μίαν πόλιν, ἀλλὰ πλανᾶται κακὴν κακῶς ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν. 208 Φεύγων], φυγὰς, ἄπατρις. 215 Ἐσκυθισμένον], Σκυθικῶς περικεκαρμένον, ἴδε τὸ Λεξικόν. 214 Δάκνει], λυπεῖ ἡ ἀνάμνησις. 218 Ἐκ τοῦ], διὰ τί; 220 Ὤμωξ'], οἰκτείρω. 223 Ἐκείνου], τοῦ ἀνδρός μου, καὶ δείχνει συγχρόνως τὴν χωρικὴν οἰκίαν του, ἐκ τῆς ὁποίας συμπεραίνων ὁ Ὀρέστης, ἐπιφέρει· Σκαφεύς τις ἢ βουφορβὸς κτλ. 228 Ἅγνευμ' ἔχων τι θεῖον], ὑποχω-

ΗΛ. Γονέας ὑβρίζειν τοὺς ἐμοὺς οὐκ ἠξίου.
ΟΡ. Καὶ πῶς γάμον τοιοῦτον οὐχ ἥσθη λαβὼν; 230
ΗΛ. Οὐ κύριον τὸν δόντα μ' ἡγεῖται, ξένε.
ΟΡ. Ξυνῆκ'· Ὀρέστῃ μή ποτ' ἐκτίσῃ δίκην.
ΗΛ. Τοῦτ' αὐτὸ ταρβῶν, πρὸς δὲ καὶ σώφρων ἔφυ.
ΟΡ. Φεῦ,
Γενναῖον ἄνδρ' ἔλεξας, εὖ τε δραστέον!
ΗΛ. Εἰ δή ποθ' ἥξει γ' εἰς δόμους ὁ νῦν ἀπών. 235
ΟΡ. Μήτηρ δέ σ' ἡ τεκοῦσα ταῦτ' ἠνέσχετο;
ΗΛ. Γυναῖκες ἀνδρῶν, ὦ ξέν', οὐ παίδων, φίλαι.
ΟΡ. Τίνος δέ σ' οὕνεχ' ὕβρισ' Αἴγισθος τάδε;
ΗΛ. Τεκεῖν μ' ἐβούλετ' ἀσθενῆ, τοιῷδε δούς.
ΟΡ. Ὡς δῆθε παῖδας μὴ τέκοις ποινάτορας; 240
ΗΛ. Τοιαῦτ' ἐβούλευσ', ὧν ἐμοὶ δοίη δίκην.
ΟΡ. Οἶδεν δέ σ' οὖσαν παρθένον μητρὸς πόσις;
ΗΛ. Οὐκ οἶδε· σιγῇ τοῦθ' ὑφαιρούμεσθά νιν.
ΟΡ. Αἷδ' οὖν φίλαι σοι τούσδ' ἀκούουσιν λόγους;
ΗΛ. Ὥστε στέγειν γε τἀμὰ καὶ σ' ἔπη καλῶς. 245
ΟΡ. Τί δῆτ' Ὀρέστης, πρὸς τόδ' Ἄργος ἦν μόλῃ;
ΗΛ. Ἥρου τόδ'; αἰσχρόν γ' εἶπας· οὐ γὰρ νῦν ἀκμή;
ΟΡ. Ἐλθὼν δὲ δὴ πῶς φονέας ἂν κτάνοι πατρός;
ΗΛ. Τολμῶν, ὑπ' ἐχθρῶν οἵ' ἐτολμήθη πατήρ.
ΟΡ. Ἦ καὶ μετ' αὐτοῦ μητέρ' ἂν τλαίης κτανεῖν; 250
ΗΛ. Ταὐτῷ γε πελέκει, τῷ πατὴρ ἀπώλετο.
ΟΡ. Λέγω τάδ' αὐτῷ, καὶ βέβαια τἀπὸ σοῦ;
ΗΛ. Θάνοιμι, μητρὸς αἷμ' ἐπισφάξασ' ἐμῆς!
ΟΡ. Φεῦ,
Εἴθ' ἦν Ὀρέστης πλησίον κλύων τάδε!
ΗΛ. Ἀλλ', ὦ ξέν', οὐ γνοίην ἂν εἰσιδοῦσά νιν. 255
ΟΡ. Νέα γὰρ (οὐδὲν θαῦμ') ἀπεζεύχθης νέου.
ΗΛ. Εἷς ἂν μόνος νιν τῶν ἐμῶν γνοίη φίλων.
ΟΡ. Ἆρ', ὃν λέγουσιν αὐτὸν ἐκκλέψαι φόνου;
ΗΛ. Πατρός γε παιδαγωγὸς ἀρχαῖος γέρων.
ΟΡ. Ὁ κατθανὼν δὲ σὸς πατὴρ τύμβου κυρεῖ; 260
ΗΛ. Ἔκυρσεν, ὡς ἔκυρσεν, ἐκβληθεὶς δόμων.
ΟΡ. Οἴμοι, τόδ' οἷον εἶπας! αἴσθησις γὰρ οὖν
Κἀκ τῶν θυραίων πημάτων δάκνει βροτούς.
Λέξον δ', ἵν' εἰδὼς σῷ κασιγνήτῳ φέρω

θεὶς ἀγνείαν εἰς κἀνένα θεόν. 237 Γυναῖκες ἀνδρ. κτλ.] πάλιν προσβάλλει, κατὰ τὴν συνήθειάν του, ὁ Εὐριπίδης τὰς γυναῖκας. 243 Τοῦθ' ὑφαιρούμεσθά νιν], ἀποκρύπτομεν αὐτὸν τοῦτο. 246 Τί δῆτ' Ὀρέστης], ἐνν. δύναται ἐλπίζειν ἢ πρᾶξαι; 251 Ταυτῷ γε πελέκει], τὸ θηριῶδες τῆς πρόθύμου συγκαταθέσεως μετριάζει ὁ ποιητὴς ἀναφέρων τὸν πέλεκυν, διὰ τοῦ ὁποίου ἐφονεύθη ὁ Ἀγ. 255 Αἷμ' ἐπισφάξασ'], ἀντὶ Ἐπιχύσασα, παρβλ. 92. 258 Θυραίων], ξένων, ἀλλοτρίων.

Λόγους ἀτερπεῖς, ἀλλ' ἀναγκαίους κλύειν. 265
Ἔνεστι δ' οἶκτος ἀμαθίᾳ μὲν οὐδαμοῦ,
Σοφοῖσι δ' ἀνδρῶν· καὶ γὰρ οὐδ' ἀζήμιον,
Γνώμην ἐνεῖναι τοῖς σοφοῖς λίαν σοφήν.
ΧΟΡ. Κἀγὼ τὸν αὐτὸν τῷδ' ἔρον ψυχῆς ἔχω·
Πρόσω γὰρ ἄστεως οὖσα, τἀν πόλει κακὰ 270
Οὐκ οἶδα, νῦν δὲ βούλομαι κἀγὼ μαθεῖν.
ΗΛ. Λέγοιμ' ἄν, εἰ χρή· χρὴ δὲ πρὸς φίλον λέγειν
Τύχας βαρείας τὰς ἐμὰς, κἀμοῦ πατρός.
Ἐπεὶ δὲ κινεῖς μῦθον, ἱκετεύω, ξένε,
Ἄγγελλ' Ὀρέστῃ τἀμὰ καὶ κείνου κακὰ, 275
Πρῶτον μὲν οἵοις ἐν πέπλοις αὐλίζομαι,
Πίνῳ θ' ὅσῳ βέβριθ', ὑπὸ στέγαισί τε
Οἴαισι ναίω βασιλικῶν ἐκ δωμάτων,
Αὐτὴ μὲν ἐκμοχθοῦσα κερκίσιν πέπλους,
Ἢ γυμνὸν ἔξω σῶμα, καὶ στερήσομαι, 280
Αὐτὴ δὲ πηγὰς ποταμίους φορουμένη,
Ἀνέορτος ἱερῶν, καὶ χορῶν τητωμένη.
Ἀναίνομαι γυναῖκας, οὖσα παρθένος,
Ἀναίνομαι δὲ Κάστορ', ᾧ, πρὶν εἰς θεοὺς
Ἐλθεῖν, ἔμ' ἐμνήστευον, οὖσαν ἐγγενῆ. 285
Μήτηρ δ' ἐμὴ Φρυγίοισιν ἐν σκυλεύμασιν
Θρόνῳ κάθηται, πρὸς δ' ἕδρας Ἀσιήτιδες
Δμωαὶ στατίζουσ', ἃς ἔπερσ' ἐμὸς πατὴρ,
Ἰδαῖα φάρη χρυσέαις ἐζευγμέναι
Πόρπαισιν. αἷμα δ' ἔτι πατρὸς κατὰ στέγας 290
Μέλαν σέσηπεν· ὃς δ' ἐκεῖνον ἔκτανεν,
Εἰς ταὐτὰ βαίνων ἅρματ' ἐκφοιτᾷ πατρὶ,
Καὶ σκῆπτρ', ἐν οἷς Ἕλλησιν ἐστρατηλάτει,
Μιαιφόνοισι χερσὶ γαυροῦται λαβών.
Ἀγαμέμνονος δὲ τύμβος ἠτιμασμένος 295
Οὔπω χοάς ποτ', οὐδὲ κλῶνα μυρσίνης
Ἔλαβε, πυρὰ δὲ χέρσος ἀγλαϊσμάτων.
Μέθη δὲ βρεχθεὶς τῆς ἐμῆς μητρὸς πόσις,
Ὁ κλεινὸς, ὡς λέγουσιν, ἐνθρώσκει τάφῳ,

---

266 267 Ἔνεστι δ' οἶκτος κτλ.], οἶκτος οὐκ ἔνεστι τοῖς ἀμαθέσιν, ἀλλὰ τοῖς σοφοῖς τῶν ἀνθρ. 267 268, Καὶ γὰρ οὐδ' ἀζ. γνώμην ἐν.], τὸ γὰρ ἐνεῖναι τοῖς σοφοῖς λίαν σοφὴν γνώμην (τοιαύτην δηλονότι ὥστε ἀναλγήτους εἶναι πρὸς οἶκτον, καὶ ὑπαινίττεται ὁ ποιητὴς τὴν ἀπάθειαν τῶν Στωϊκῶν), οὐκ ἀζήμιον. 276 Ἐν πέπλοις αὐλίζομαι], ἀσυνήθως, ὅθεν καὶ διορθ. τινές: στολίζομαι. 281 Πηγ. ποτ. φορουμένη], φέρουσα (κουβαλοῦσα) ὕδωρ, ἢ ἀπερχομένη εἰς τὸν ποταμὸν ἵνα πλύνω. 282 Ἀνέορτος ἱερῶν], ἀμέτοχος τῶν ἑορτῶν καὶ τῶν ἐν αὐταῖς θυσιῶν, κατὰ τὸ: » Ἄπεπλος φαρέων (Φοιν. 295), « Ἄχαλκος ἀσπίδων (Σοφ. Οἰδ. Τ. 200) κτλ. 283 Στατίζουσ'], ἵστανται. 297 Χέρσος ἀγλ.], ἐστερημένη. 299 Ὁ κλεινὸς], εἰρωνικῶς.

Πέτροις τε λεύει μνῆμα λάϊνον πατρός, 300
Καὶ τοῦτο τολμᾷ τοὔπος εἰς ἡμᾶς λέγειν·
„Ποῦ παῖς Ὀρέστης; ἆρά σε τύμβῳ καλῶς
Παρὼν ἀμύνει;“ ταῦτ' ἀπὼν ὑβρίζεται.
Ἀλλ', ὦ ξέν', ἱκετεύω σ', ἀπάγγειλον τάδε·
Πολλοὶ δ' ἐπιστέλλουσιν (ἑρμηνεὺς δ' ἐγώ), 305
Αἱ χεῖρες, ἡ γλῶσσ', ἡ ταλαίπωρός τε φρήν,
Κάρα τ' ἐμὸν ξυρῆκες, ὅ τ' ἐκείνου τεκών·
Αἰσχρὸν γάρ, εἰ πατὴρ μὲν ἐξεῖλεν Φρύγας,
Ὁ δ' ἄνδρ' ἓν' εἷς ὢν οὐ δυνήσεται κτανεῖν,
Νέος πεφυκὼς, κἀξ ἀμείνονος πατρός. 310

ΧΟΡ. Καὶ μὴν δέδορκα τόνδε, σὸν λέγω πόσιν,
Δήξαντα μόχθου πρὸς δόμους ὡρμημένον.

ΑΥΓ. Ἔα, τίνας τούσδ' ἐν πύλαις ὁρῶ ξένους;
Τίνος δ' ἕκατι τάσδ' ἐπ' ἀγραύλους πύλας
Προσῆλθον; ἢ μου δεόμενοι; γυναικί τοι 315
Αἰσχρὸν μετ' ἀνδρῶν ἑστάναι νεανιῶν.

ΗΛ. Ὦ φίλτατ', εἰς ὕποπτα μὴ μόλῃς ἐμοί.
Τὸν ὄντα δ' εἴσει μῦθον· οἵδε γὰρ ξένοι
Ἥκουσ' Ὀρέστου πρός με κήρυκες λόγων. —
Ἀλλ', ὦ ξένοι, ξύγγνωτε τοῖς εἰρημένοις. 320

ΑΥΓ. Τί φασιν; ἀνὴρ ἔστι, καὶ λεύσσει φάος;

ΗΛ. Ἔστιν λόγῳ γοῦν· φασὶ δ' οὐκ ἄπιστ' ἐμοί.

ΑΥΓ. Ἦ καί τι πατρὸς σῶν τε μέμνηται κακῶν;

ΗΛ. Ἐν ἐλπίσιν ταῦτ'· ἀσθενὴς φεύγων ἀνήρ.

ΑΥΓ. Ἦλθον δ' Ὀρέστου τίν' ἀγορεύοντες λόγον; 325

ΗΛ. Σκοποὺς ἔπεμψε τούσδε τῶν ἐμῶν κακῶν.

ΑΥΓ. Οὐκοῦν τὰ μὲν λεύσσουσι, τὰ δὲ σύ που λέγεις.

ΗΛ. Ἴσασιν, οὐδὲν τῶνδ' ἔχουσιν ἐνδεές.

ΑΥΓ. Οὐκοῦν πάλαι χρῆν τοῖσδ' ἀνεπτύχθαι πύλας.
Χωρεῖτ' ἐς οἴκους· ἀντὶ γὰρ χρηστῶν λόγων 330
Ξενίων κυρήσεθ', οἷ' ἐμὸς κεύθει δόμος.
Αἴρεσθ', ὀπαδοί, τῶνδ' ἔσω τεύχη δόμων·
Καὶ μηδὲν ἀντείπητε, παρὰ φίλου φίλοι
Μολόντες ἀνδρός· καὶ γὰρ εἰ πένης ἔφυν,
Οὔ τοι τό γ' ἦθος δυσγενὲς παρέξομαι. 335

ΟΡ. Πρὸς θεῶν, ὅδ' ἀνὴρ, ὃς ξυνεκκλέπτει γάμους
Τοὺς σοὺς, Ὀρέστην οὐ καταισχύνειν θέλων;

ΗΛ. Οὗτος κέκληται πόσις ἐμὸς τῆς ἀθλίας.

---

330 Ξύγγνωτε ταῖς εἰρημένοις], ὑπὸ τοῦ αὐτουργοῦ δηλονότι. 332 Τεύχη], τὰ σκεύη τῶν ξένων. 336 37 Ξυνεκκλέπτει γάμους], συγκρύπτει μετὰ σοῦ, προσποιεῖται ὅτι εἶνε ἀνήρ σου.

ΘΡ. Φεῦ,
Οὐκ ἔστ' ἀκριβὲς οὐδὲν εἰς εὐανδρίαν·
Ἔχουσι γὰρ ταραγμὸν αἱ φύσεις βροτῶν. 340
Ἤδη γὰρ εἶδον ἄνδρα γενναίου πατρὸς
Τὸ μηδὲν ὄντα, χρηστά τ' ἐκ κακῶν τέκνα,
Λιμόν τ' ἐν ἀνδρὸς πλουσίου φρονήματι,
Γνώμην τε μεγάλην ἐν πένητι σώματι.
Πῶς οὖν τις αὐτὰ διαλαβὼν ὀρθῶς κρινεῖ; 345
Πλούτῳ; πονηρῷ γ' ἄρα χρήσεται κριτῇ.
Ἢ τοῖς ἔχουσι μηδέν; ἀλλ' ἔχει νόσον
Πενία, διδάσκει δ' ἄνδρα τῇ χρείᾳ κακόν.
Ἀλλ' εἰς ὅπλ' ἔλθω; τίς δὲ πρὸς λόγχην βλέπων
Μάρτυς γένοιτ' ἂν, ὅστις ἐστὶν ἀγαθός; 350
Κράτιστον εἰκῇ ταῦτ' ἐᾷν ἀφειμένα.
Οὗτος γὰρ ἀνὴρ οὔτ' ἐν Ἀργείοις μέγας,
Οὔτ' αὖ δοκήσει δωμάτων ὠγκωμένος,
Ἐν τοῖς τε πολλοῖς ὤν, ἄριστος εὑρέθη.
Οὐ μὴ φρονήσεθ', οἱ κενῶν δοξασμάτων 355
Πλήρεις πλανᾶσθε, τῇ δ' ὁμιλίᾳ βροτοὺς
Κρινεῖτε καὶ τοῖς ἤθεσιν τοὺς εὐγενεῖς;
Οἱ γὰρ τοιοῦτοι τὰς πόλεις οἰκοῦσιν εὖ,
Καὶ δώμαθ'· αἱ δὲ σάρκες αἱ κεναὶ φρενῶν
Ἀγάλματ' ἀγορᾶς εἰσίν. οὐδὲ γὰρ δόρυ 360
Μᾶλλον βραχίων σθεναρὸς ἀσθενοῦς μένει·
Ἐν τῇ φύσει δὲ τοῦτο, κἀν εὐψυχίᾳ.
Ἀλλ' (ἄξιος γὰρ ὅ τε παρὼν, ὅ τ' οὐ παρὼν
Ἀγαμέμνονος παῖς, οὕπερ οὕνεχ' ἥκομεν)
Δεξώμεθ' οἴκων καταλύσεις. χωρεῖν χρεὼν, 365
Δμῶες, δόμων τῶνδ' ἐντός· ὡς ἐμοὶ πένης
Εἴη πρόθυμος πλουσίου μᾶλλον ξένος.
Αἰνῶ μὲν οὖν τοῦδ' ἀνδρὸς εἰσδοχὰς δόμων·
Ἐβουλόμην δ' ἂν, εἰ κασίγνητός με σὸς
Εἰς εὐτυχοῦντας ἦγεν εὐτυχῶν δόμους. 370
Ἴσως δ' ἂν ἔλθοι· Λοξίου γὰρ ἔμπεδοι
Χρησμοὶ, βροτῶν δὲ μαντικὴν χαίρειν ἐῶ.

---

[335] Λιμὸν], πλούσιον λιμῷ διὰ φιλαργυρίαν τρυχόμενον. [338] Διδ. δ' ἄνδρα κτλ.] διδάσκει αὐτὸν γενέσθαι κακὸν, βιάζει τὸν ἄνθρωπον νὰ γένῃ καὶ ἄκων κακός. [340] Εἰς ὅπλ' ἔλθω;] ἐκ τῆς στρατιωτικῆς ἱκανότητος νὰ κρίνω περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἀνθρ.— Τίς δὲ πρὸς λ. βλ. κτλ.], παρβλ. Ἱκέτ. 823 κ. ε. [351] Εἰκῇ. . ἀφειμένα] ὅπως τύχῃ, ἀπροσδιόριστα. [353] Δοκήσει], δόξῃ. [355] Οὐ μὴ φρ.] οὐδέποτε φρονιμώτερον περὶ τούτων σκέψεσθε; [358 59] Τὰς πόλεις οἰκ. εὖ καὶ δ.], καὶ κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν εὖ πολιτεύονται.
[360 62] Οὐδὲ γὰρ ὁ σθεναρὸς βραχίων μένει (κρατεῖ ἰσχυρῶς) τὸ δόρυ μᾶλλον τοῦ ἀσθενοῦς, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐξήρτηται ἀπὸ τὴν εὐψυχίαν κτλ. [363], Ὅ,τε παρὼν (ὁ αὐτεργός), ὅ τ' οὐ παρὼν παῖς τοῦ Ἀγ., ὁ Ὀρέστης. [368] Εἰσδοχὰς δόμων], τὴν ἐν οἴκῳ ὑποδοχήν.
[372] Βροτῶν δὲ μαντικὴν χαίρειν ἐῶ], ἴδε Ἑλένη, 695 κ. ε.

ΧΟΡ. Νῦν ἢ πάροιθεν μᾶλλον, Ἠλέκτρα, χαρᾷ
Θερμαινόμεσθα καρδίαν· ἴσως γὰρ ἂν
Μόλις προβαίνουσ' ἡ τύχη σταίη καλῶς. 375
ΗΛ. Ὦ τλῆμον, εἰδὼς δωμάτων χρείαν σέθεν,
Τί τούσδ' ἐδέξω μείζονας σαυτοῦ ξένους;
ΑΥΤ. Τί δ'; εἴπερ εἰσίν, ὡς δοκοῦσιν, εὐγενεῖς,
Οὐκ ἔν τε μικροῖς, ἔν τε μὴ, στέρξουσ' ὅμως;
ΗΛ. Ἐπεί νυν ἐξήμαρτες, ἐν σμικροῖσιν ὢν, 380
Ἔλθ' ὡς παλαιὸν τροφὸν ἐμοῦ φίλον πατρὸς,
Ὃς ἀμφὶ ποταμὸν Ταναὸν, Ἀργείας ὅρους
Τέμνοντα γαίας Σπαρτιάτιδος τε γῆς,
Ποίμναις ὁμαρτεῖ, πόλεος ἐκβεβλημένος·
Κέλευε δ' αὐτὸν, εἰς δόμους ἀφιγμένον, 385
Ἐλθεῖν, ξένων τ' εἰς δαῖτα πορσῦναι τινά.
Ἡσθήσεταί τοι, καὶ προσεύξεται θεοῖς,
Ζῶντ' εἰσακούσας παῖδ', ὃν ἐκσώζει ποτέ.
Οὐ γὰρ πατρῴων ἐκ δόμων μητρὸς πάρα
Λάβοιμεν ἄν τι· πικρὰ δ' ἀγγείλαιμεν ἄν, 390
Εἰ ζῶντ' Ὀρέστην ἡ τάλαιν' αἴσθοιτ' ἔτι.
ΑΥΤ. Ἀλλ', εἰ δοκεῖ σοι, τούσδ' ἀπαγγελῶ λόγους
Γέροντι· χώρει δ' εἰς δόμους ὅσον τάχος,
Καὶ τἄνδον ἐξάρτυε· πολλά τοι γυνὴ
Χρῄζουσ' ἂν εὕροι δαιτὶ προσφορήματα. 395
Ἔστιν δὲ δὴ τοσαῦτα τἀν δόμοις ἔτι,
Ὥσθ' ἕν γ' ἐπ' ἦμαρ τούσδε πληρῶσαι βορᾶς·
Ἐν τοῖς τοιούτοις δ' ἡνίκ' ἂν γνώμη πέσῃ,
Σκοπῶ τὰ χρήμαθ' ὡς ἔχει μέγα σθένος,
Ξένοις τε δοῦναι, σῶμά τ' εἰς νόσον πεσὸν 400
Δαπάναισι σῶσαι· τῆς δ' ἐφ' ἡμέραν βορᾶς,
Εἰς μικρὸν ἥκει· πᾶς γὰρ ἐμπλησθεὶς ἀνὴρ,
Ὁ πλούσιός τε χὠ πένης ἴσον φέρει.
ΧΟΡ. Κλειναὶ ναῦαι, οἵ ποτ' ἔμβατε Τροίαν Στρφ. α.
Τοῖς ἀμετρήτοις ἐρετμοῖς, 405
Πέμπουσαι χοροὺς μετὰ Νηρηΐδων,
Ἵν' ὁ φίλαυλος ἔπαλλε δελφὶς,

---

375 Μόλις προβ. ἡ τ.], προχωρήσασα μόλις ἐπὶ τὸ βέλτιον. 383 Εἰς δόμους ἀφιγμένον], τοὺς ἑαυτοῦ δηλονότι, ἵνα λάβῃ ἐκεῖθεν τὰ πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ξένων χρήσιμα.
388 Ἐκσώζει], ἀντιχρον. ἀντὶ Ἐξέσωζε. 397 Ὥσθ' ἕν γ' ἐπ' ἦμαρ κτλ.] δείκνυσι διὰ τούτων τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἡμεροβίου ἀνδρὸς ἔνδειαν. 398 Ἐν τοῖς τοιούτοις δὲ κτλ.], ὅταν παρατηρήσῃ τις τὰς τοιαύτας περιπτώσεις, δηλ. τὴν ὑποδοχὴν ξένων καὶ τὰς συμπιπτούσας νόσους, τότε τὰ χρήματα τῷ ὄντι σημαίνουσι πολύ. 401 2 Τῆς δ' ἐφ' ἡμέραν βορᾶς εἰς σμικρὸν, ἥκει], ὅσον δὲ περὶ τῆς καθημερινῆς τροφῆς, τοῦτο καταντᾷ ὀλίγης φροντίδος ἄξιον· διότι κτλ. 406 Πέμπ. Χ. μετὰ Ν.] ναυστολούμεναι καὶ παραπεμπόμεναι ὑπὸ τοῦ χοροῦ τῶν Νηρηΐδων. 407 Ἔπαλλε], ἀντὶ Ἐπάλλετο, ἐσκίρτα· ἴδε καὶ

Πρῶραις κυανεμβόλοισιν εἱλισσόμενος,
Πορεύων τὸν τᾶς Θέτιδος κοῦφον ἅλμα ποδῶν Ἀχιλῆ
Σὺν Ἀγαμέμνονι Τροίας ἐπὶ Σιμουντίδας ἀκτάς. 410
Νηρῆδες δ', Εὐβοΐδας ἀκτὰς λιποῦσαι, Ἀντιστρ. ά.
Ἡφαίστου χρυσέων ἀκμόνων
Μόχθους ἀσπιστὰς ἔφερον τευχέων
Ἀνά τε Πήλιον, ἀνά τε πρυμνὰς
Ὄσσας ἱερὰς Νάπας, νυμφαίας σκοπιὰς 415
Κόρας μάτευσ'*, ἔνθα πατὴρ ἱππότας τρέφεν Ἑλλάδι φῶς,
Θέτιδος εἰνάλιον γόνον, ταχύπορον πόδ', Ἀτρείδαις.
Ἰλιόθεν δ' ἔκλυον τινὸς ἐν λιμέσιν Στρφ. β'.
Ναυπλίοισι βεβῶτος τὰς σᾶς, ὦ Θέτιδος παῖ,
Κλεινᾶς ἀσπίδος ἐν κύκλῳ τοιάδε σήματα, δείματα 420
Φρύγια, τετύχθαι·
Περιδρόμῳ μὲν ἴτυος ἕδρᾳ Περσέα λαιμοτόμον ὑπὲρ ἁλὸς
Ποτανοῖσι πεδίλοισι φυὰν
Γοργόνος ἴσχειν, Διὸς ἀγγέλῳ σὺν Ἑρμᾷ,
Τῷ Μαίας ἀγροτῆρι κούρῳ· 425
Ἐν δὲ μέσῳ κατέλαμπε σάκει φαέθων Ἀντιστρ. β'.
Κύκλος ἀελίοιο ἵπποις ἂν πτεροέσσαις,
Ἄστρων τ' αἰθέριοι χοροί, Πλειάδες, Ὑάδες, Ἕκτορος
Ὄμμασι τροπαῖοι·
Ἐπὶ δὲ χρυσοτύπῳ κράνει Σφίγγες ὄνυξιν ἄοιμον ἄγραν 430
Φέρουσαι· περιπλεύρῳ δὲ κύτει

---

434. [406] Εἱλισσόμενος], τριγυρίζων περὶ τὰς πρῴρας. [409] Κοῦφον ἅλμα ποδῶν], ἀντὶ: τὸν κούφως ἁλλόμενον τῶν ποδῶν (» Πόδας ὠκὺν ,« καθὼς τὸν λέγει ὁ Ὅμηρος) Ἀχιλλέα, τὸ ἀφῃρημ. ἀντὶ τοῦ συγκεκρ. ἢ τὸν κοῦφον (κατὰ τὸ) ἅλμα τῶν ποδῶν Ἀχιλ.

[410] Σιμουντίδας ἀκτάς], τὰς περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Σιμόεντος, ποταμοῦ τῆς Τρῳάδος. [412] Νηρῆδες], ὡς ἀδελφαὶ καὶ ἀμφίπολοι τῆς Θέτιδος.—Εὐβ. ἀκτάς], διότι παραλαβοῦσα τὰ ὅπλα ἀπὸ τῆς Λήμνου, ὅπου ἐμυθεύετο ἔχων τὰ ἐργοστάσια αὐτοῦ ὁ Ἥφαιστος, διενήξαντο εἰς Εὔβοιαν, κἀκεῖθεν ἔφερον αὐτὰ εἰς τὸ Πήλιον καὶ τὴν Φθιῶτιν, ὅπου ἦτον ὁ Ἀχιλ. [412 415] Ἀκμόνων μόχθους ἀσπιστὰς τευχέων], ὑπαινίττεται τὴν περίφημον ἀσπίδα τοῦ Ἀχιλλ., τῆς ὁποίας τὴν περιγραφὴν ἴδε Ἰλ. Σ. καὶ Τ. [415] Νυμφαίας σκοπιάς], τὰς τῶν Νυμφῶν κατοικίας. [416] *Κόρας μάτευσ'], τὸ χωρίον διέφθαρται, καὶ ἡ διόρθωσις τινῶν: Κρασπεδοῦσαι (-δοῖσαι), μοὶ φαίνεται πολλὰ αὐθαίρετος: Ἴσως ἡ φυσικωτέρα ἀνάγνωσις εἶνε: αἱ Νηρηΐδες ματεῦσ' (ματεύουσαι, ζητοῦσαι) τὰς Νυμφικὰς σκοπιάς (τὴν κατοικίαν) τῆς κόρης (τῆς Θέτιδος): ἀλλὰ λεγέτωσαν καὶ ἄλλοι.—πατὴρ ἱππότας], ὁ Πηλεύς, τὸν ὁποῖον καὶ ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Η, 125) Ἱππηλάτην ἀποκαλεῖ. [418 19] Ἐν λιμέσιν Ναυπλίοισι βεβῶτος], ἀποβάντος ἐν τῷ λιμένι τοῦ Ναυπλίου, τὸ ὁποῖον τότε ἦτον, κατὰ τὸν Στρβ. (Π', 569), ναύσταθμον τῶν Ἀργείων. [420] Σήματα, δείματα], συνήθεις αἱ παρηχήσεις αὗται τοῖς Τραγικοῖς. [420 21] Δείματα Φρύγια], φοβερὰ τοῖς Φρυξὶ (τοῖς Τρωσὶ) σύμβολα. [422 23] ἐν μὲν τῇ τῆς ἀσπίδος περιφερείᾳ τὸν Περσέα (ἐσταλμένον) πτερωτοῖς πεδίλοις, σὺν τῷ Ἑρμῇ τῷ Μαίας ἀγροτέρῳ (διὰ τὴν ἐν Κυλλήνῃ τῆς Ἀρκαδ. γέννησιν καὶ διαμονήν του) υἱῷ, ἔσχειν ὑπὲρ ἁλὸς τὴν λαιμότομον κεφαλὴν (φυὰν) τῆς Γοργόνος.

[427] Ἵπποις ἂν πτεροέσσαις], ἐν πτερωτοῖς ἵπποις, κατὰ τὸ » Ἀμπέτραις ἠλιβάτοισιν «, τοῦ Αἰσχύλου (Ἱκετ. 362). [428 29] Ἕκτορος ὄμμασι τροπαῖοι] τρέποντες εἰς φυγὴν τὸν Ἕκτορα (ἀποτρόπαιοι εἰς αὐτόν) βλέποντα αὐτοὺς, παρβλ. Ἰλ. Τ, 14. [430] Ἄοιμον ἄγραν], ἄδατον. » Ἰσορεῖται γὰρ (λέγει ὁ Σχλ. Φοινισσ. 754) ὅτι εἰς ὕψος αὐτοὺς ἀνῆγεν (ἡ Σφίγξ), καὶ ἤφιε ἐπὶ τῆς γῆς φέρεσθαι, πρῶτον ἄνω διασταράξασα. Αἱ παλαιαὶ ἐκδόσεις ἔχουσι: Ἀοίδιμον, ἀπ' ἐναντίας τῷ δακτυλικῷ μέτρῳ. [431] Περιπλ. δὲ κύτει], τῷ θώρακι, περιφρ.

Πύρπνοος ἔσπευδε δρόμῳ λέαινα, χαλαῖς
Πειρηναῖον θηρῶσα πῶλον·
Ἐν δὲ δόρει φονίῳ τετραβάμονες ἵπποι ἔπαλλον, Ἐπῳδ.
Κελαινὰ δ' ἀμφὶ νῶθ' ἵετο κόνις. 435
Τοιῶνδ' ἄνακτα δοριπόνων
Ἔκανεν ἀνέρων Τυνδαρὶς, ἃ λέχεα,
Κακόφρων κούρα. τοιγάρ σέ ποτ'
Οὐρανίδαι πέμψουσιν θανάτοισι, κἂν
Ἔτ', ἔτι φοίνιον ὑπὸ δέραν ὄψομαι αἷμα χυθὲν σιδάρῳ. 440
ΠΡ. Ποῦ, ποῦ νεᾶνις πότνι' ἐμὴ, δέσποινά τε,
Ἀγαμέμνονος παῖς, ὅν ποτ' ἐξέθρεψ' ἐγώ;
Ὡς πρόσβασιν τῶνδ' ὀρθίαν οἴκων ἔχει
Ῥυσσῷ γέροντι τῷδε προσβῆναι ποδί!
Ὅμως δὲ πρός γε τοὺς φίλους ἐξελκτέον 445
Διπλῆν ἄκανθαν καὶ παλίῤῥοπον γόνυ.
Ὦ θύγατερ (ἄρτι γάρ σε πρὸς δόμοις ὁρῶ),
Ἥκω φέρων σοι τῶν ἐμῶν βοσκημάτων
Ποίμνης νεογνὸν θρέμμ' ὑποσπάσας τόδε,
Στεφάνους τε, τευχέων τ' ἐξελὼν τυρεύματα 450
Πολιόν τε θησαύρισμα Διονύσου τόδε,
Ὀσμῇ κατῆρες, μικρὸν, ἀλλ' ἐπεισβαλεῖν
Ἡδὺ σκύφον τῷδ' ἀσθενεστέρῳ ποτῷ.
Ἴτω φέρων τις τοῖς ξένοις τάδ' εἰς δόμους·
Ἐγὼ δὲ τρύχει τῷδ' ἐμῶν πέπλων κόρας 455
Δακρύοισι τέγξας ἐξομόρξασθαι θέλω.
ΗΛ. Τί δ', ὦ γεραιὲ, διάβροχον τόδ' ὄμμ' ἔχεις;
Μῶν τἀμὰ διὰ χρόνου σ' ἀνέμνησαν κακά;

---

432 Πύρπνοος λέαινα], ἡ Χίμαιρα. 433 Πειρην. πῶλον], τὸν Πήγασον, ἀπὸ τῆς ἐν Κορίνθῳ πηγῆς Πειρήνης, περὶ ὧν ἴδε τὴν μυθολογ. 434 Ἐν δὲ δόρει], ἀπίθανον δικαίως ἐκρίθη τὸ ἐπὶ τοῦ δόρατος ἵππους, καὶ τούτους κόνιν ἐγείροντας, ἐντετυπῶσθαι. Καὶ διὰ τοῦτο διορθοῦσί τινες: »Ἐν δ' ἄρα «, ὥστε τοὺς ἵππους μεμορφῶσθαι ἐπὶ τῆς τοῦ ξίφους γοῦν λαβῆς. Τὸ δὲ Ἔπαλλον ἀντὶ Ἐπάλλοντο, ἐσκίρτων, ὡς καὶ ἀνωτέρω (στίχ. 407).

436 37 Δοριπόνων.. ἀνέρων], πολεμικῶν (ἐμπειροπολέμων) ἀνδρῶν. 437 Ἃ λέχεα], τὸν ἑαυτῆς ὁμόλεκτρον. 438 Σὲ], ἀποστρέφει τὸν λόγον πρὸς τὴν Κλυταιμν. 439 40 Κἂν.. ὄψομαι], κατὰ τὸ ἐν Ἰωνι (139) » Μάρψω α' ἂν τόξοις, «. 443 Ὡς πρόσβ. ὀρθ. ἔχει], ἡ Ἠλέκτρα δηλονότι. 444 Γέροντι τῷδε], ἐμοὶ (ἴδε 43 καὶ 84) τῷ γέρ., ὥστε προσβῆναι ποδί. 445 46 Ἐξελκτ. διπλῆν ἄκανθαν κτλ.], ἃς σύρωμεν ὅπως δήποτε τὴν κυρτὴν (δύο δίπλαις, καθὼς λέγομεν κοινῶς) ῥάχιν μας. 447 Ἄρτι γάρ σε κτλ.], διότι μόλις τῶρα ἐξ εἶδα [ἐμβλυωπῶν διὰ τὸ γῆρας, ἐννοεῖται,] πληαιάσας εἰς τὸν οἰκόν σου. 449 Ὑποσπάσας], ἀποσπάσας αὐτὸ θηλάζον τέως ὑπὸ τὴν μητέρα του. 450 Στεφάνους], συνηθιζομένως εἰς τὰ συμπόσια τῶν παλαιῶν. Ἄλλοι γρφ. Πελάνους.—τευχέων], τῶν τυροβολίων, ἴδε Ὀδ. I, 247. 454 Πολιὸν θησ. Διον.] παλαιὸν τεθησαυρισμένον οἶνον. 452 Ὀσμῇ κατῆρες], εὐώδη. 452-53 Μικρὸν, ἀλλ' ἐπεισβ. ἡδ.], ὀλίγον μὲν, ἀλλ' ἡδὺν οὕτως, ὥστε, πιόντας πρῶτον ἄλλον ἀσθενέστερον τοῦδε, ἐπιπιεῖν ἔπειτα σκύφον ἐξ αὐτοῦ. 458 Τἀμὰ σ' ἀνέμν. κακά;] τὰ ἐμὰ κακὰ ἐπανῆλθον εἰς τὴν μνήμην σου; Ὁ Bothe ἐξηγεῖ: Οἱ πρὸς σὲ ἐλέντες ἀνέμνησάν σε τὰ ἐμὰ κακά. Ἀλλὰ πρῶτον ὁ σταλεὶς ἦτον αὐτὸς μόνος ὁ Αὐτυργός· ἔπειτα ἡ ἀριστολογία φαίνεται ἐντεῦθα πάντῃ ξένη τοῦ Ἕλληνος λόγου.

Ἢ τὰς Ὀρέστου τλήμονας φυγὰς στένεις,
Καὶ πατέρα τὸν ἐμὸν, ὅν ποτ' ἐν χεροῖν ἔχων 460
Ἀνόνητ' ἔθρεψας σοί τε καὶ τοῖς σοῖς φίλοις;
ΠΡ. Ἀνόνηθ'. ὅμως δ' οὖν τοῦτό γ' οὐκ ἠνεσχόμην·
Ἦλθον γὰρ αὐτοῦ πρὸς τάφον πάρεργ' ὁδοῦ,
Καὶ προσπεσὼν ἔκλαυσ', ἐρημίας τυχὼν,
Σπονδάς τε, λύσας ἀσκὸν, ὃν φέρω ξένοις, 465
Ἔσπεισα, τύμβῳ δ' ἀμφέθηκα μυρσίνας.
Πυρᾶς δ' ἐπ' αὐτῆς οἶν μελάγχιμον πόκῳ
Σφάγιον ἐσεῖδον, αἷμά τ' οὐ πάλαι χυθὲν,
Ξανθῆς τε χαίτης βοστρύχους κεκαρμένους.
Κἀθαύμασ', ὦ παῖ, τίς ποτ' ἀνθρώπων ἔτλη 470
Πρὸς τύμβον ἐλθεῖν· οὐ γὰρ Ἀργείων γέ τις·
Ἀλλ' ἦλθ' ἴσως που σὸς κασίγνητος λάθρα,
Μολὼν δ' ἐθαύμασ' ἄθλιον τύμβον πατρός.
Σκέψαι δὲ χαίτην προστιθεῖσα σῇ κόμῃ,
Εἰ χρῶμα ταύτῃ κουρίμης ἔσται τριχός. 475
Φιλεῖ γὰρ, αἷμα ταὐτὸν οἷς ἂν ᾖ πατρὸς,
Τὰ πόλλ' ὅμοια σώματος πεφυκέναι.
ΠΛ. Οὐκ ἄξι' ἀνδρὸς, ὦ γέρον, σοφοῦ λέγεις,
Εἰ κρυπτὸν εἰς γῆν τήνδ' ἂν Αἰγίσθου φόβῳ
Δοκεῖς ἀδελφὸν τὸν ἐμὸν εὐθαρσῆ μολεῖν. 480
Ἔπειτα χαίτης πῶς ξυνοίσεται πλόκος,
Ὁ μὲν παλαίστραις ἀνδρὸς εὐγενοῦς τραφεὶς,
Ὁ δὲ κτενισμοῖς θῆλυς; ἀλλ' ἀμήχανον.
Πολλοῖς δ' ἂν εὕροις βοστρύχους ὁμοπτέρους,
Καὶ μὴ γεγῶσιν αἵματος ταὐτοῦ, γέρον. 485
ΠΡ. Σὺ δ', εἰς ἴχνος βᾶσ', ἀρβύλης σκέψαι βάσιν,
Εἰ ξύμμετρος σῷ ποδὶ γενήσεται, τέκνον.
ΗΛ. Πῶς δ' ἂν γένοιτ' ἂν ἐν κραταιλέῳ πέδῳ
Γαίας ποδῶν ἔκμακτρον; εἰ δ' ἔστιν τόδε,
Δυεῖν ἀδελφοῖν ποῦς ἂν οὐ γένοιτ' ἴσος, 490
Ἀνδρός τε καὶ γυναικὸς, ἀλλ' ἄρσην κρατεῖ.
ΠΡ. Οὐκ ἔστιν, εἰ * καὶ γῆν * κασίγνητος μολὼν,
Κερκίδος ὅτῳ γνοίης ἂν ἐξύφασμα σῆς,
Ἐν ᾧ ποτ' αὐτὸν ἐξέκλεψα μὴ θανεῖν;
ΗΛ. Οὐκ οἶσθ', Ὀρέστης ἡνίκ' ἐκπίπτει χθονὸς, 495
Νέαν μ' ἔτ' οὖσαν; εἰ δὲ κἄκρεκον πέπλους,

---

461 Ἀνόνητ'], ἀνόνητα, ἀνωφελῶς, ἐπίρ. 462 Τοῦτό γ'], τοῦτο τὸ ἐξῆς. 465 Πάρεργ' ὁδοῦ], ἐν παρέργῳ, ἐν παρόδῳ, ἐπίρ. 467 Πυρᾶς], ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ τάφου. 475 Ἐθαύμασ'], ἐτίμησεν. 484 Ὁμοπτέρους], ὁμοτρίχους, μετωνυμ. 488 Κραταιλέῳ], σκληρολίθῳ. 490 Εἰ δ' ἔστιν τόδε], πλὴν καὶ τοῦτο ἐὰν ᾖνε (δυνατόν). 492], ἐν ἄλλοις γρφ. Μόλοι. 492 93 Οὐκ ἔστιν. . . ὅτῳ], οὐκ ἔστι (τρόπος, ἐν) ᾧ. 496 Κἄκρεκρον], ᾗ ἔκρεκον, καὶ ἂν (ὑποτεθῇ ὅτι) ὕφανα.

Πῶς ἄν, τότ' ὢν παῖς, νῦν τάδ' ἄρ' ἔχοι φάρη,
Εἰ μὴ ξυναύξοινθ' οἱ πέπλοι τῷ σώματι;
Ἀλλ' ἤ τις αὐτοῦ τάφον ἐποικτείρας ξένος
Ἐκείρατ', ἢ τῆσδε, σκότος λαβὼν, χθονός. 500
ΠΡ. Οἱ δὲ ξένοι ποῦ; βούλομαι γὰρ, εἰσιδὼν
Αὐτοὺς, ἔρεσθαι σοῦ κασιγνήτου πέρι.
ΗΛ. Οἴδ' ἐκ δόμων βαίνουσι λαιψηρῷ ποδί.
ΠΡ. Ἀλλ' εὐγενεῖς μέν, ἐν δὲ κιβδήλῳ τόδε·
Πολλοὶ γὰρ ὄντες εὐγενεῖς εἰσὶν κακοί· 505
Ὅμως δὲ χαίρειν τοὺς ξένους προσεννέπω.
ΟΡ. Χαῖρ', ὦ γεραιέ.—τοῦ ποτ', Ἠλέκτρα, τόδε
Παλαιὸν ἀνδρὸς λείψανον φίλων κυρεῖ;
ΗΛ. Οὗτος τὸν ἀμὸν πατέρ' ἔθρεψεν, ὦ ξένε.
ΟΡ. Τί φῄς; ὅδ', ὃς σὸν ἐξέκλεψε σύγγονον; 510
ΗΛ. Ὅδ' ἔσθ' ὁ σώσας κεῖνον, εἴπερ ἔστ' ἔτι.
ΟΡ. Ἔα,
Τί μ' εἰσδέδορκεν, ὥσπερ ἀργύρου σκοπῶν
Λαμπρὸν χαρακτῆρ'; ἢ προσεικάζει μέ τῳ;
ΗΛ. Ἴσως Ὀρέστου σ' ἥλιχ' ἥδεται βλέπων.
ΟΡ. Φίλου γε φωτός· τί δὲ κυκλεῖ πέριξ πόδα; 515
ΗΛ. Καὐτὴ τόδ' εἰσορῶσα θαυμάζω, ξένε.
ΠΡ. Ὦ πότνι', εὔχου, θύγατερ Ἠλέκτρα, θεοῖς...
ΗΛ. Τί τῶν ἀπόντων, ἢ τί τῶν ὄντων πέρι;
ΠΡ. Λαβεῖν φίλον θησαυρὸν, ὃν φαίνει θεός.
ΗΛ. Ἰδοὺ, καλῶ θεούς· ἢ τί δὴ λέγεις, γέρον; 520
ΠΡ. Βλέψον νυν εἰς τόν δ', ὦ τέκνον, τὸν φίλτατον.
ΗΛ. Πάλαι δέδοικα, μὴ σύ γ' οὐκ ἔτ' εὖ φρονῇς.
ΠΡ. Οὐκ εὖ φρονῶ 'γὼ, σὸν κασίγνητον βλέπων;
ΗΛ. Πῶς εἶπας, ὦ γεραί', ἀνέλπιστον λόγον;
ΠΡ. Ὁρᾷν Ὀρέστην τόνδε, τὸν Ἀγαμέμνονος. 525
ΗΛ. Ποῖον χαρακτῆρ' εἰσιδὼν, ᾧ πείσομαι;
ΠΡ. Οὐλὴν παρ' ὀφρὺν, ἥν ποτ', ἐν πατρὸς δόμοις
Νεβρὸν διώκων σοῦ μέθ', ἡμάχθη πεσών.
ΗΛ. Πῶς φῄς; ὁρῶ μὲν πτώματος τεκμήριον.
ΠΡ. Ἔπειτα μέλλεις προσπιτνεῖν τοῖς φιλτάτοις; 530
ΗΛ. Ἀλλ' οὐκ ἔτ', ὦ γεραιέ· συμβόλοισι γὰρ
Τοῖς σοῖς πέπεισμαι θυμόν. ὦ χρόνῳ φανεὶς,

500 Ἢ τῆς δε, σκ. λαβὼν, χθ.] ἤ τις (ἀπὸ κοινοῦ, ἐκ) τῆς δε τῆς γῆς (ἐντόπιος), λαβὼν (σύμμαχον ἑαυτοῦ τὸ) σκότος (,ἐκείρατο). Ἄλλοι γρφ. Σκοποὺς λαθών. 504 Ἀλλ' ἐν κιβδ. τόδε], ἀλλὰ τοῦτο (τὸ γνώρισμα κεῖται) ἐν κιβδήλῳ, εἶνε ἀδόκιμον. 515 Κυκλοῖ πέριξ πόδα], περιέρχεται τριγύρω μου, παρατηρῶν με πανταχόθεν. 518 Τί τῶν ἀπ. κτλ.], τί εὔξωμαι περὶ τῶν ἀπόντων; ἢ τί περὶ τῶν ὄντων; 527 Οὐλὴν παρ' ὀφρὺν], δι' οὐλῆς γίνεται καὶ ἡ ἀναγνώρισις τοῦ Ὀδυσσέως (Ὀδ. Τ, 392)· ἄλλως δὲ αὐτὴν οἰκονομεῖ ὁ Σοφοκλῆς (ἐν Ἠλ.) καὶ ἄλλως ὁ Αἰσχύλος (ἐν Χοηφ.), διότι περὶ τὰ τοιαῦτα καινοτομοῦσι κατὰ τὸ δοκοῦν οἱ ποιηταί.

Ἔχω σ' ἀέλπτως!
ΟΡ. Κἀξ ἐμοῦ γ' ἔχει χρόνῳ!
ΗΛ. Οὐδέποτ' ἐδόξασ'.
ΟΡ. Οὐδ' ἐγὼ γὰρ ἤλπισα.
ΗΛ. Ἐκεῖνος εἶ σύ; 535
ΟΡ. Ξύμμαχός γέ σοι μόνος.
Ἢν ἐκσπάσωμαί γ', ὃν μετέρχομαι βόλον.
Πέποιθα δ', ἢ χρὴ μηκέθ' ἡγεῖσθαι θεοὺς,
Εἰ τἄδικ' ἔσται τῆς δίκης ὑπέρτερα.
ΧΟΡ. Ἔμολες, ἔμολες, ὦ χρόνιος ἁμέρα!
Κατέλαμψας, ἔδειξας ἐμφανῆ 540
Πόλει πυρσὸν, ὃς παλαιᾷ φυγᾷ
Πατρῴων ἀπὸ δωμάτων
Τάλας ἀλαίνων ἔβα σοι!
Θεὸς αὖ, θεὸς ἁμετέραν τις ἄγε
Νίκαν, ὦ φίλα. 545
Ἄνεχε χέρας, ἄνεχε λόγον, ἵει
Λιτὰς εἰς θεοὺς, τύχᾳ σοι, τύχᾳ
Κασίγνητον ἐμβατεῦσαι πόλιν!
ΟΡ. Εἶεν· φίλας μὲν ἡδονὰς ἀσπασμάτων
Ἔχω, χρόνῳ δὲ καὖθις αὐτὰ δώσομεν. 550
Σὺ δ', ὦ γεραιὲ (καίριος γὰρ ἦλθες),
Λέξον, τί δρῶν ἂν φονέα τισαίμην πατρὸς,
Μητέρα τε τὴν κοινωνὸν ἀνοσίων γάμων.
Ἔστιν τί μοι κατ' Ἄργος εὐμενὲς φίλων,
Ἢ πάντ' ἀνεσκευάσμεθ', ὥσπερ αἱ τύχαι; 555
Τῷ ξυγγένωμαι νύχιος, ἢ καθ' ἡμέραν;
Ποίαν ὁδὸν τραπώμεθ' εἰς ἐχθροὺς ἐμούς;
ΠΡ. Ὦ τέκνον, οὐδεὶς δυστυχοῦντί σοι φίλος.
Εὕρημα γάρ τοι χρῆμα γίγνεται τόδε,
Κοινῇ μετασχεῖν τἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. 560
Σὺ δ' (ἐκ βάθρων γὰρ πᾶς ἀνήρησαι φίλοις,
Οὐδ' ἐλλέλοιπας ἐλπίδ') ἴσθι μου κλύων·
Ἐν χειρὶ τῇ σῇ πάντ' ἔχεις καὶ τῇ τύχῃ,
Πατρῷον οἶκον καὶ πόλιν λαβεῖν σέθεν.
ΟΡ. Τί δῆτα δρῶντες τοῦδ' ἂν ἐξικοίμεθα; 565
ΠΡ. Κτανὼν Θυέστου παῖδα, σήν τε μητέρα.

---

557 Ἢν ἐκσπ. ὃν μετέρχ. βόλον], ἐὰν μόνον κατορθώσω νὰ ἀνασύρω τὸν βόλον τοῦ διεκδικοῦ μου εἰς τὴν ξηράν, ἐὰν ἐπιτύχῃ δηλ. ὁ σκοπός μου, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἁλιέων.

539 Ἔμολες, ἔμ.], οἱ πλεῖστοι τῶν στίχων δοχμιακοί, διότι τὸ μέτρον τοῦτο μεταχειρίζονται συνήθως οἱ Τραγικοὶ πρὸς ἔκφρασιν χαρᾶς. 546 Ἄν. χέρας, ἄν. λόγον], ὕψωσον χεῖρας, ὕψωσον φωνήν. 547-48 Τύχα σοι.. κασίγνητον ἐμβ.], ἀγαθῇ τύχῃ ἐλθεῖν σου τὸν ἀδελφὸν εἰς τὴν π. 554 Τί.. φίλων], ἀντὶ Τινὲς φίλοι; 555 Ἢ πάντ' ἀνεσκ.] ἢ ὅλα τὰ καθ' ἡμᾶς ἀνατρέπησαν, ἐκ βάθρων ἀνήρηνται, καθὼς λέγει παρακατιών. 559 Χρῆμα.. τό δε], τοῦτο τὸ πρᾶγμα, ὁ φίλος δηλ.

ΟΡ. Ἧκω 'πὶ τόνδε στέφανον· ἀλλὰ πῶς λάβω;
ΠΡ. Τειχέων μὲν ἐλθὼν ἐντὸς οὐδ' ἂν, εἰ θέλοις.
ΟΡ. Φρουραῖς κέκασται, δεξιαῖς τε δορυφόρων;
ΠΡ. Ἔγνως· φοβεῖται γάρ σε, κοὐχ εὕδει σαφῶς: 570
ΟΡ. Εἶεν· σὺ δὴ τοὐνθένδε βούλευσον, γέρον.
ΠΡ. Κἀμοῦ γ' ἄκουσον· ἄρτι γάρ μ' ἐσῆλθέ τι.
ΟΡ. Ἐσθλόν τι μηνύσειας, αἰσθοίμην δ' ἐγώ.
ΠΡ. Αἴγισθον εἶδον, ἡνίχ' εἶρπον ἐνθάδε.
ΟΡ. Προσηκάμην τὸ ῥηθέν. ἐν ποίοις τόποις; 575
ΠΡ. Ἀγρῶν πέλας τῶνδ', ἱπποφορβίων ἔπι.
ΟΡ. Τί δρῶνθ'; ὁρῶ γὰρ ἐλπίδ' ἐξ ἀμηχάνων.
ΠΡ. Νύμφαις ἐπόρσυν' ἔροτιν, ὡς ἔδοξέ μοι.
ΟΡ. Τροφεῖα παίδων, ἢ πρὸ μέλλοντος τόκου;
ΠΡ. Οὐκ οἶδα πλὴν ἓν, βουσφαγεῖν ὡπλίζετο. 580
ΟΡ. Πόσων μετ' ἀνδρῶν; ἢ μόνος δμώων μέτα;
ΠΡ. Οὐδεὶς παρῆν Ἀργεῖος, οἰκεία δὲ χείρ.
ΟΡ. Ἦ πού τις, ὅστις γνωριεῖ μ' ἰδὼν, γέρον;
ΠΡ. Δμῶες μὲν εἰσιν, οἵ σέ γ' οὐκ εἶδον ποτέ.
ΟΡ. Ἡμῖν δ' ἂν εἶεν, εἰ κρατοῖμεν, εὐμενεῖς; 585
ΠΡ. Δούλων γὰρ ἴδιον τοῦτο, σοὶ δὲ σύμφορον.
ΟΡ. Πῶς οὖν ἂν αὐτῷ πλησιασθείην ποτέ;
ΠΡ. Στείχων, ὅθεν σε βουθυτῶν ἐσόψεται.
ΟΡ. Ὁδὸν παρ' αὐτὴν, ὡς ἔοικ', ἀγροὺς ἔχει;
ΠΡ. Ὅθεν γ' ἰδών σε, δαιτὶ κοινωνὸν καλεῖ. 590
ΟΡ. Πικρόν γε συνθοινάτορ', ἣν θεὸς θέλῃ.
ΠΡ. Τοὐνθένδε πρὸς τὸ πίπτον αὐτὸς ἐννόει.
ΟΡ. Καλῶς ἔλεξας. ἡ τεκοῦσα δ' ἐστὶ ποῦ;
ΠΡ. Ἄργει· παρέσται δ' ἔτι πόσει θοίνην ἔτι.
ΟΡ. Τί δ' οὐχ ἅμ' ἐξωρμᾶτ' ἐμὴ μήτηρ πόσει; 595
ΠΡ. Ψόγον τρέμουσα δημοτῶν ἐλείπετο.
ΟΡ. Ξυνῆχ'. ὕποπτος οὖσα γιγνώσκει πόλει.
ΠΡ. Τοιαῦτα· μισεῖται γὰρ ἀνόσιος γυνή.
ΟΡ. Πῶς οὖν ἐκείνην τόνδε τ' ἐν ταὐτῷ κτενῶ;
ΗΛ. Ἐγὼ φόνον γε μητρὸς ἐξαρτύσομαι. 600
ΟΡ. Καὶ μὴν ἐκεῖνά γ' ἡ τύχη θήσει καλῶς.

---

568 Τειχέων μὲν κτλ.] ἐντὸς μὲν τῶν τειχῶν ἐλθὼν οὐκ ἂν λάβοις, οὐδ' ἂν εἰ θέλοις (ἐλθεῖν, δυνατόν σοι τοῦτο). 569 Κέκασται], κεκόσμηται, πέφρακται. 572 Μ' ἐσῆλθέ τι], μοῦ ἦλθέ τι κατὰ νοῦν. 575 Εἶρπον], προσφωῶς ἐπὶ γέροντος βραδυποροῦντος, παρδλ. Ὀδ. Ρ, 158. 578 Ἐπόρσυν' ἔροτιν], ηὐτρέπιζεν ἑορτὴν, Αἰολ. 579 Τροφ. παίδων, ἢ κτλπ.] ὑπὲρ ἀνατροφῆς καὶ αὐξήσεως τέκνου γεννηθέντος αὐτῷ (ταῦτα δὲ ἐκαλοῦντο τῇ ζ' ἢ τῇ ἡμέρᾳ ἀπὸ τοῦ τοκετοῦ τῇ Ἀρτέμιδι Δοχείᾳ), ἢ ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος τεχθῆναι; 582 Οἰκεία δὲ χείρ], οἱ οἰκέται αὐτοῦ μόνον. 586 Τοῦτο], τὸ προστίθεσθαι τοῖς κρατοῦσιν ἀεί. Ὁ δὲ Γὰρ αἰτιολογεῖ τὴν ὑπεννοουμένην καταφατικὴν ἀπόκρισιν τοῦ γέροντος. 588 Ὅθεν], ἐκεῖ, ὅθεν (ἀπ' ὅπου). Διότι εἰς τὰς θυσίας ὅλοι οἱ παριόντες προσεκαλοῦντο καὶ ἐλάμβανον μέρος, ἴδε Ὀδ. Γ, 589 περὶ τὴν ἀρχήν. 592 Πρὸς τὸ πίπτον] κατὰ πᾶς περιστάσεις. 593 Τοιαῦτα], τοιοῦτόν τι φαίνεται εἶναι. 601 Ἐκεῖνά γ'], τὰ κατὰ τοῦ Αἰγίσθου.

ΗΛ. Ὑπηρετείτω μὲν δυοῖν ὄντοιν ὅδε.
ΠΡ. Ἔσται τάδ'· εὑρίσκεις δὲ μητρὶ πῶς φόνον;
ΗΛ. Λέγ', ὦ γεραιὲ, τάδε Κλυταιμνήστρᾳ μολών·
Λεχώ μ' ἀπάγγελλ' οὖσαν ἄρσενος τόκῳ. 605
ΠΡ. Πότερα πάλαι τεκοῦσαν, ἢ νεωστὶ δή;
ΗΛ. Λέγ' ἡλίους, ἐν οἷσιν ἁγνεύει λεχώ.
ΠΡ. Καὶ δὴ τί τοῦτο μητρὶ προσβάλλει φόνον;
ΗΛ. Ἥξει κλύουσα λόχτ' ἐμοῦ νοσήματα.
ΠΡ. Πόθεν; Τί δ' αὐτῇ σοῦ μέλειν δοκεῖς, τέκνον; 610
ΗΛ. Ναί· καὶ δακρύσει γ' ἀξίωμ' ἐμῶν τόκων.
ΠΡ. Ἴσως· πάλιν τοι μῦθον εἰς καμπὴν ἄγω.
ΗΛ. Ἐλθοῦσα μέντοι δῆλον ὡς ἀπόλλυται.
ΠΡ. Καὶ μὴν ἐπ' αὐτάς γ' εἰσίτω δόμων πύλας.
ΗΛ. Οὐκοῦν τραπέσθαι σμικρὸν εἰς Ἅδου τόδε. 615
ΠΡ. Εἰ γὰρ θάνοιμι τοῦτ' ἰδὼν ἐγώ ποτε!
ΗΛ. Πρώτιστα μὲν νῦν τῷδ' ὑφήγησαι, γέρον.
ΠΡ. Αἴγισθος ἔνθα νῦν θυηπολεῖ θεοῖς.
ΗΛ. Ἔπειτ' ἀπαντῶν μητρὶ τἀπ' ἐμοῦ φράσον.
ΠΡ. Ὡς ταῦτά γ' ἐκ σοῦ στόματος εἰρῆσθαι δοκεῖν. 620
ΗΛ. Σὸν ἔργον ἤδη· πρόσθεν εἴληχας φόνου.
ΟΡ. Στείχοιμ' ἄν, εἴ τις ἡγεμὼν γίγνοιθ' ὁδοῦ,
ΠΡ. Καὶ μὴν ἐγὼ πέμποιμ' ἄν οὐκ ἀκουσίως.
ΟΡ. Ὦ Ζεῦ πατρῷε, καὶ τροπαῖ' ἐχθρῶν ἐμῶν,
Οἴκτειρέ θ' ἡμᾶς (οἰκτρὰ γὰρ πεπόνθαμεν)... 625
ΗΛ. Οἴκτειρε δῆτα σοῦ γε φύντας ἐκγόνους.
ΟΡ. Ἥρα τε, βωμῶν ἣ Μυκηναίων κρατεῖς,
Νίκην δὸς ἡμῖν, εἰ δίκαι' αἰτούμεθα.
Καὶ Γαῖ' ἄνασσα, χεῖρας ᾗ δίδωμ' ἐμάς!
ΗΛ. Δὸς δῆτα πατρὸς τοῖσδε τιμωρὸν δίκην! 630
ΟΡ. Σύ τ', ὦ κάτω γῆς ἀνοσίως οἰκῶν, πάτερ,
Ἄμυν', ἄμυνε τοῖσδε φιλτάτοις τέκνοις.
Νῦν πάντα νεκρὸν ἐλθὲ σύμμαχον λαβών,

607 Ἡλίους, ἐν οἷσιν ἁγν. λ.], δηλ. δέκα ἡμέρας. Τῇ δεκάτῃ γὰρ ἔθυον, ὡς προείρηται: τῇ Λοχείᾳ Ἀρτέμιδι, ἵδε κατωτέρω στίχ. 1059. 614 Ἀξίωμ' ἐμῶν τόκων], περιφρ. ἀντὶ Τοὺς ἐμοὺς τόκους, ἔνεστι δὲ καὶ εἰρωνείας τι ἐν τῷ λόγῳ. 612 Πάλιν τοι μῦθον εἰς κ. ἄ.], ἀλλ' ἐπανάγω τὸν λόγον εἰς τὸ προκείμενον, καὶ ἐννοεῖ τὴν ἀνωτέρω ἐρώτησίν του: Εὑρίσκεις δὲ μητρὶ πῶς φόνον; 614 Καὶ μὴν ἐπ' αὐτὰς κτλπ.], εἰ τοίνυν οὕτως ἔχει, εἰσίτω ἐπ' αὐτὰς τὰς τῶν δόμων πύλας. 615 Οὐκοῦν κτλ.], οὐκοῦν τοῦτο (τὸ εἰσελθεῖν αὐτὴν ἐνταῦθα) σμικρόν ἐστιν ὥστε τραπέσθαι εἰς Ἅδου; ὅ ἐστιν: ἀπὸ τοῦ οἴκου τούτου εἰς τὸν ᾅδην μικρὸν ἔςαι αὐτῇ τὸ διάστημα. 620], ἐρῶ ταῦτα οὕτως ἀκριβῶς, ὥςε ἐκ σοῦ στόματος εἰρῆσθαι δοκεῖν. 621 Σὸν ἔργον ἤδη], ἀποτείνεται πρὸς τὸν Ὀρέστην. — πρόσθεν εἴλ.] πρῶτος ἔλαχες τοῦ φ. 626 Σοῦ.. ἐκγόνους], διότι ἡ Κλυταιμνήστρα ἦτον θυγ. τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λήδας. 629 Χεῖρας ᾗ δ. ἐμάς], καὶ λέγων ταῦτα ἐκτύπα συγχρόνως τὴν γῆν μὲ τὰς χεῖράς του, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ἐπικαλουμένων τοὺς χθονίους θεοὺς, καθὼς τὸ ἐκφράζει σαφέστερον ὁ Ὅμηρος ἐν Ὕμνῳ Ἀπόλλ. 332 κ. ε. ὃ Αὐτίκ' ἔπειτ' ἤρατο βοῶπις πότνια Ἥρη, Χειρὶ καταπρηνεῖ δ' ἔλασε χθόνα, καὶ φάτο μῦθον· Κέκλυτε νῦν μοι, Γαῖα ᾗ Οὐρανός.— Ὡς ἔφα φωνήσασ' ἔμασε χθόνα χειρὶ παχείῃ. εἶδε ᾗ Ἰλ. 566 κ. ε.

Οἵπερ γε σὺν σοὶ Φρύγας ἀνάλωσαν δορί,
Χὤσοι στυγοῦσιν ἀνοσίους μιάστορας. 635
Ἤκουσας, ὦ δεῖν' ἐξ ἐμῆς μητρὸς παθών;
ΗΛ. Πάντ' (οἶδ') ἀκούει τάδε πατήρ· στείχειν δ' ἀκμή·
Καὶ σοὶ προφωνῶ πρὸς τάδ', Αἴγισθον θανεῖν·
Ὡς, εἰ παλαισθεὶς πτῶμα θανάσιμον πεσεῖ,
Τέθνηκα κἀγώ, μηδέ με ζῶσαν λέγε. 640
Παίσω κάρα γὰρ τοὐμὸν ἀμφήκει ξίφει.
Δόμων δ' ἔσω βᾶσ', εὐτρεπὲς ποιήσομαι·
Ὡς, ἢν μὲν ἔλθῃ πύστις εὐτυχὴς σέθεν,
Ὀλολύξεται πᾶν δῶμα· θνήσκοντος δέ σου,
Τἀναντί' ἔσται τῶνδε. ταὐτά σοι λέγω. 645
ΟΡ. Πάντ' οἶδα.
ΗΛ. Πρὸς τάδ' ἄνδρα γίγνεσθαί σε χρή.
Ὑμεῖς δέ μοι, γυναῖκες, εὖ πυρσεύετε
Κραυγὴν ἀγῶνος τοῦδε. φρουρήσω δ' ἐγώ,
Πρόχειρον ἔγχος χειρὶ βαστάζουσ' ἐμῇ·
Οὐ γάρ ποτ' ἐχθροῖς τοῖς ἐμοῖς νικωμένη 650
Δίκην ὑφέξω σῶμ' ἐμὸν καθυβρίσαι.
ΧΟΡ. Ἀταλᾶς ὑπὸ ματέρος Ἀργείων ὀρέων ποτὲ κληδὼν Στρφ. α.
Ἐν πολιαῖσι μένει φάμαις εὐαρμόστοις ἐν καλάμοις
Πᾶνα μοῦσαν ἡδύθροον πνέοντ', ἀγρῶν ταμίαν,
Χρυσέαν ἄρνα καλλιπλόκαμον πορεῦσαι· 655
Πετρίνοις τ' ἐπιστὰς κάρυξ ἴαχει βάθροις·
„Ἀγορὰν, ἀγορὰν, Μυκηναῖοι, στείχετε, μακαρίων
Ὀψόμενοι τυράννων φάσματ' ἄδειμα!"
Χοροὶ δ' Ἀτρειδᾶν ἐγέραιρον οἴκους· 659
Θυμέλαι δ' ἐπίτναντο χρυσήλατοι, σελαγεῖτο δ' ἀν' ἄστυ Ἀντ. α.
Πῦρ ἐπιβώμιον Ἀργείων· λωτὸς δὲ φθόγγον κελάδει
Κάλλιστον, Μουσᾶν θεράπων. μολπαὶ δ' ἠύξοντ' ἐραταὶ
Χρυσέας ἀρνὸς, ὡς ἐπίλογοι Θυέστου.
Κρυφίαις γὰρ εὐναῖς πείσας ἄλοχον φίλαν
Ἀτρέως, τέρας ἐκκομίζει πρὸς δώματα· νεόμενος δ' 665
Εἰς ἀγόρους αὔτει τὰν κερόεσσαν

644 Ὀλολύξεται], ἀντηχήσει ὑπὸ τῶν χαρμοσύνων κραυγῶν (ὀλολυγῶν, ἴδε Ὀδ. Σ. 411) τῶν γυναικῶν. 647 48 Πυρσεύετε Κραυγὴν ἀγ.] ἀναγγέλλετέ μοι διὰ κραυγῆς ὡς διὰ πυρσῶν τὰ κατὰ τὸν ἀγῶνα (τοῦ Ὀρέστου δηλονότι). 649 Ἔγχος], ξίφος.

652 Ἀταλ. ὑπὸ μ.] κληδὼν μένει ἐν πολιαῖσι φήμαις (τῶν) Ἀργείων ὀρέων Πᾶνα ποτὲ, ταμίαν ἀγρῶν, πνέοντα μοῦσαν ἡδύθροον ἐν εὐαρμόστοις καλάμοις, πορεῦσαι ἄρνα χρυσέαν καλλιπλόκαμον ὑπὸ ματέρας ἀταλᾶς, ἴδε τὸν μῦθον καὶ ἐν Ὀρέστῃ 968. 656 Πετρίνοις .. βάθροις], διότι εἰς ὅλας τὰς ἀρχαίας Ἑλληνικὰς πόλεις ὑπῆρχον λίθοι ἐπίτηδες, ἐφ' ὧν ἀναβαίνοντες ἐκήρυττον οἱ δημόσιοι κήρυκες. 658 Φάσματ' ἄδειμα], οὐδενὸς δείματος (φόβου) πρόξενα, ἀντὶ τοῦ ἐν ταῖς ἀρχαίαις ἐκδόσεσι: Φάσματα, δείματα, κ τὸ ὁποῖον ἄλλοι διορθ. Φάσματ' ἀδείματα. 660 Θυμέλαι δ' ἐπίτναντο], οἱ δὲ βωμοὶ (οἱ ναοὶ) ἀνεπετάννυντο. 661 Λωτὸς], ὁ αὐλὸς, συνεκδοχ. 663 Ἐπίλογοι], ἔπαινοι. 664 Κλεψιγαμίᾳ γὰρ παραπείσας (ὁ Θυέστης) τὴν τοῦ Ἀτρέως γυναῖκα (Ἀερόπην). 665 Ἀγόρους], ἀγορὰς, θ.

Σχεῖν χρυσόμαλλον κατὰ δῶμα ποίμναν.
Τότε δή, τότε φαεννὰς ἄστρων μετέβασ' ἀδοὺς Στρφ. β'.
Ζεὺς, καὶ φέγγος ἀελίου,
Λευκόν τε πρόσωπον Ἀοῦς, τὰ δ' ἕσπερα νῶτ' ἐλαύνει 670
Θερμὰ φλογὶ θεοπτόρῳ, νεφέλαι δ' ἔνυδροι πρὸς ἄρκτον,
Ἠραί τ' Ἀμμωνίδες ἕδραι φθίνουσ' ἀπειρόδρασοι,
Καλλίστων ὄμβρων διόθεν στερεῖσαι.
Λέγεται· τὰν δὲ πίστιν σμικρὰν παρ' ἐμοί γ' ἔχει, Ἀντιστρ. β'.
Στρέψαι θερμὰν ἀελίου 675
Χρυσωπὸν ἕδραν ἀλλάξαντα δυστυχίᾳ βροτείῳ
Θνατᾶς ἕνεκεν δίκας. φοβεροὶ δὲ βροτοῖσι μῦθοι
Κέρδος πρὸς θεῶν θεραπείας· ὧν οὐ μνασθεῖσα πόσιν
Κτείνει, κλεινῶν ξυγγετένειρ' ἀδελφῶν.
Ἔα, ἔα,
Φίλαι, βοῆς ἠκούσατ', ἢ δοκῶ κενὴ 680
Ὑπῆλθέ μ', ὥστε νερτέρα βροντὴ Διός;
Ἰδού· τάδ' οὐκ ἄσημα πνεύματ' αἴρεται.
Δέσποιν', ἄμειψον δώματ', Ἠλέκτρα, τάδε!

ΗΛ. Φίλαι, τί χρῆμα; πῶς ἀγῶνος ἥκομεν;

ΧΟΡ. Οὐκ οἶδα πλὴν ἔν, φόνιον οἰμωγὴν κλύω. 685

ΗΛ. Ἤκουσα κἀγὼ, τηλόθεν μὲν, ἀλλ' ὅμως.

ΧΟΡ. Μακρὰν γὰρ ἕρπει γῆρυς, ἐμφανής γε μήν.

ΗΛ. Ἀργεῖος ὁ στεναγμὸς, ἢ φίλων ἐμῶν;

ΧΟΡ. Οὐκ οἶδα· πᾶν γὰρ μίγνυται μέλος βοῆς.

ΗΛ. Σφαγὴν ἀϋτεῖς τήνδε μοι. τί μέλλομεν; 690

ΧΟΡ. Ἔπισχε, τρανῶς ὡς μάθῃς τύχας σέθεν.

ΗΛ. Οὐκ ἔστι, νικώμεσθα· ποῦ γὰρ ἄγγελοι;

ΧΟΡ. Ἥξουσιν· οὔ τοι βασιλέα φαῦλον κτανεῖν.

ΑΓ. Ὦ καλλίνικοι παρθένοι Μυκηνίδες,
Νικῶντ' Ὀρέστην πᾶσιν ἀγγέλλω φίλοις, 695
Ἀγαμέμνονος δὲ φονέα κείμενον πέδῳ
Δίγισθον· ἀλλὰ θεοῖσιν εὔχεσθαι χρεών.

ΗΛ. Τίς δ' εἶ σύ; πῶς μοι πιστὰ σημαίνεις τάδε;

ΑΓ. Οὐκ οἶσθ' ἀδελφοῦ μ' εἰσορῶσα πρόσπολον;

μίλους. 667 Ποίμναν], ἀντὶ Ἄρνα, καθὼς καὶ οἱ Λατῖνοι τὸ pecus ἐκλαμβάνουσιν ἐνίοτε ἀντὶ ἑνὸς προβάτου. 670 72], τὰ δὲ νῶτα τῆς ἑσπερίας γῆς ἐλαύνει (μαρίζει ὁ Ζεὺς) θερμὰ γενόμενα φλογὶ θεοπύρῳ. 671 Νεφ. δ' ἔν. πρὸς ἄρκτ.], ἐνν. μετέβησαν, (ἀπὸ κοινοῦ). 675 Στρέψαι], τὸν Δία. 676 Δυστυχίᾳ βρ.], ἐπὶ δυς. 677 Θν. ἕν. δ] ἕνεκα τῆς μεταξὺ δύω θνητῶν (τοῦ Ἀτρ. καὶ Θυέστου) δίκης, διότι ἐφιλονείκουν περὶ τῆς βασιλείας.

679 78 Φοβ. δὲ βροτ. μῦθοι κτλ.] οἱ φοβεροὶ μῦθοι εἰσι κέρδος τοῖς βροτοῖς πρὸς τὸ θεραπεύειν τοὺς θεοὺς (ὡς συντελοῦντες πρὸς θεοσέβειαν). 679 Ξυγγενέτειρα], συγγενὴς, (ἀδελφὴ) τῶν Διοσκούρων, καὶ ὄχι καθὼς τὸ ἐξέλαβον ὁ Bothe καὶ ὁ Heath. 680 Δοκῶ], δόκησις. 683 Πῶς ἀγῶνος ἥκομεν], πῶς ἔχει ἡμῖν ὁ ἀγών; ποῦ εὑρισκόμεθα ὡς πρὸς τὸν ὁποῖον ἀνελάβομεν ἀγῶνα; 690 Σφαγὴν ἀϋτεῖς τήνδε μοι] σφαγῆναί με ἄρα λέγεις, τοῦτο λέγουσα.

ΗΛ. Ὦ φίλτατ', ἔκ τοι δείματος δυσγνωσίαν
Εἶχον προσώπου· νῦν δὲ γιγνώσκω σὲ δή.
Τί φῄς; τέθνηκε πατρὸς ἐμοῦ στυγνὸς φονεύς;
ΑΓ. Τέθνηκε· δίς σοι ταῦθ', ἃ γοῦν βούλει, λέγω.
ΧΟΡ. Ὦ θεοί, Δίκη τε πάνθ' ὁρῶσ', ἦλθές ποτε!
ΗΛ. Ποίῳ τρόπῳ δὲ καὶ τίνι ῥυθμῷ φόνου
Κτείνει Θυέστου παῖδα βούλομαι μαθεῖν.
ΑΓ. Ἐπεὶ μελάθρων τῶνδ' ἀπήραμεν πόδα,
Εἰσβάντες ἦμεν δίκροτον εἰς ἁμαξιτὸν,
Ἔνθ' ἦν ὁ κλεινὸς τῶν Μυκηναίων ἄναξ.
Κυροῖ δὲ κήποις ἐν καταῤῥύτοις βεβὼς,
Δρέπων τερείνης μυρσίνης κάρᾳ πλόκους·
Ἰδών τ' ἀϋτεῖ «χαίρετ', ὦ ξένοι! τίνες;
Πόθεν πορεύεσθ', ἔστε τ' ἐκ ποίας χθονός;»
Ὁ δ' εἶπ' Ὀρέστης «Θεσσαλοί· πρὸς δ' Ἀλφεὸν
Θύσοντες ἐρχόμεσθ' Ὀλυμπίῳ Διί.»
Κλύων δὲ ταῦτ' Αἴγισθος ἐννέπει τάδε·
«Νῦν μὲν παρ' ἡμῖν χρὴ ξυνεστίους ἐμοὶ
Θοίνῃ γενέσθαι (τυγχάνω δὲ βουθυτῶν
Νύμφαις)· ἑῷοι δ' ἐξαναστάντες λέχους,
Εἰς ταυτὸν ἥξετ'· ἀλλ' ἴωμεν εἰς δόμους,
(Καὶ ταῦθ' ἅμ' ἡγάρευε, καὶ χερὸς λαβὼν
Παρῆγεν ἡμᾶς,) οὐδ' ἀπαρνεῖσθαι χρεών.»
Ἐπεὶ δ' ἐν οἴκοις ἦμεν, ἐννέπει τάδε·
«Λούτρ' ὡς τάχιστα τοῖς ξένοις τις αἱρέτω,
Ὡς ἀμφὶ βωμὸν στῶσι χερνίβων πέλας.
Ἀλλ' εἶπ' Ὀρέστης· «ἀρτίως ἡγνίσμεθα
Λουτροῖσι καθαροῖς ποταμίων ῥείθρων ἄπο.
Εἰ δὲ ξένους ἀστοῖσι συνθύειν χρεών,
Αἴγισθ', ἕτοιμοι, κοὐκ ἀπαρνούμεθ', ἄναξ.»
Τοῦτον μὲν οὖν μεθεῖσαν ἐκ μέσου λόγον·
Λόγχας δὲ θέντες, δεσπότου φρουρήματα,
Δμῶες, πρὸς ἔργον πάντες ἵεσαν χέρας·
Οἱ μὲν σφαγεῖον ἔφερον, οἱ δ' ἧρον κανᾶ,
Ἄλλοι δὲ πῦρ ἀνῆπτον, ἀμφί τ' ἐσχάρας
Λέβητας ὤρθουν· πᾶσα δ' ἐκτύπει στέγη.
Λαβὼν δὲ προχύτας μητρὸς εὐνέτης σέθεν
Ἔβαλλε βωμοὺς, τοιάδ' ἐννέπων ἔπη·

---

705 Τίνι], τὸ νι μακρὸν, διὰ τὴν ἐπιφορὰν τοῦ ρ. — τίνι ῥυθμῷ], τίνι τρόπῳ (τάξει). 708 Δίκροτον], ὅπου δύω συγγρόνως ἅμαξαι δύνανται νὰ τρέξωσι. 709 Ὁ κλεινὸς], εἰρωνικῶς, καθὰ καὶ ἐν στίχῳ 299. 712 Ὁ δ' εἶπ' Ὀρέστης], καθ' ὑπερβ. ἀντὶ Ὁ δὲ Ὀρ. εἶπεν, ἢ Ἐκεῖνος δὲ, (καὶ κατ' ἐπεξήγησιν) ὁ Ὀρέστης. 720 Εἰς ταὐτὸν ἥξετ'], εἰς τὸ αὐτὸ (μέρος, ὅπου νῦν ἀπέρχεσθε). 724 Αἱρέτω], Ἄρας φερέτω, ἴδε τὸ Δεξ.
731 Θέντες], καταθέντες, ἀποθέμενοι. 735 Ἐκτύπει], ἀντήχει. 737. Ἔβαλλεν], Ἔρ-

» Νύμφαι πετραῖαι, πολλάκις με βουθυτεῖν,
Καὶ τὴν κατ' οἴκους Τυνδαρίδα δάμαρτ' ἐμὴν,
Πράσσοντας, ὡς νῦν, τοὺς δ' ἐμοὺς ἐχθροὺς κακῶς·α 740
Λέγων Ὀρέστην καὶ σέ. δεσπότης δ' ἐμὸς
Τἀναντί' εὔχετ', οὐ γεγωνίσκων λόγους,
Λαβεῖν πατρῷα δώματ'. ἐκ κανοῦ δ' ἑλὼν
Αἴγισθος ὀρθὴν σφαγίδα, μοσχίαν τρίχα
Τεμὼν, ἐφ' ἁγνὸν πῦρ ἔθηκε δεξιᾷ, 745
Κἄσφαξ' ἐπ' ὤμων μόσχον, ὡς ἦραν χεροῖν
Δμῶες· λέγει δὲ σῷ κασιγνήτῳ τάδε·
» Ἐκ τῶν καλῶν κομποῦσι τοῖσι Θεσσαλοῖς
Εἶναι τόδ', ὅστις ταῦρον ἀρταμεῖ καλῶς,
Ἵππους τ' ὀχμάζει· λάβε σίδηρον, ὦ ξένε, 750
Δεῖξόν τε φήμην ἔτυμον ἀμφὶ Θεσσαλῶν α.
Ὁ δ', εὐκρότητον Δωρίδ' ἁρπάσας χεροῖν,
Ῥίψας ἀπ' ὤμων εὐπρεπῆ πορπάματα,
Πυλάδην μὲν εἵλετ' ἐν πόνοις ὑπηρέτην,
Δμῶας δ' ἀπωθεῖ· καὶ λαβὼν μόσχου πόδα, 755
Λευκὰς ἐγύμνου σάρκας, ἐκτείνων χέρα·
Θᾶσσον δὲ βύρσαν ἐξέδειρεν ἢ δρομεὺς
Δισσοὺς διαύλους ἱππίους διήνυσεν,
Κάνεῖτο λαγόνας. ἱερὰ δ' εἰς χεῖρας λαβὼν
Αἴγισθος ἤθρει· καὶ λοβὸς μὲν οὐ προσῆν 760
Σπλάγχνοις, πύλαι δὲ καὶ δοχαὶ χολῆς πέλας;
Κακὰς ἔφαινον τῷ σκοποῦντι προσβολάς.
Χὼ μὲν σκυθράζει, δεσπότης δ' ἀνιστορεῖ
„Τί χρῆμ' ἀθυμεῖς;"— „„ὦ ξέν', ὀρρωδῶ τινα
Δόλον θυραῖον. ἔστι δ' ἔχθιστος βροτῶν 765
Ἀγαμέμνονος παῖς, πολέμιός τ' ἐμοῖς δόμοις.""
Ὁ δ' εἶπε „φυγάδος δῆτα δειμαίνεις δόλον,

βαινε. 738 Βουθυτεῖν], ἐνν. Δότε. 740 Κακῶς], ἐνν. πράσσειν. 746 Κἄσφαξ' ἐπ' ὤμων], ἐμπήξας τὴν σφαγίδα εἰς τὸ μεταξὺ τῶν ὤμων καὶ τοῦ τραχήλου καίριον μέρος, καθὼς τὸ περιγράφει ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Χ. 324, 325): » Ἦ κληῖδες ἀπ' ὤμων αὐχέν' ἔχουσιν, Λευκανίην, ἵνα τε ψυχῆς ὤκιστος ὄλεθρος. — ὡς ἦραν χερσὶ δμῶες], ἀφ' οὗ οἱ ὑπηρέται ἅραντες τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου ἐπέθηκαν αὐτὴν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ. 748 50 Ἐκ τῶν καλῶν κομποῦσι κτλ.] θρυλλοῦσιν εἶναι τοῦτο παρὰ τοῖς Θεσσ. ἐκ τῶν καλῶν, τὸ διατεμεῖν καλῶς ταῦρον καὶ τὸ ἵππους ὀχμάζειν. Τούτοις καιριώτατα παρατίθενται τὰ ἑξῆς τοῦ Ὀνέστου: » Θεσσαλοῖσι δὲ καλὸν τὼς ἵππως ἐκ τῆς ἀγέλας λαβόντι αὐτὼς δαμᾶσαι, καὶ τὼς ὀρέας· βὼς δὲ λαβόντι αὐτὼς σφάξαι, καὶ ἐκδεῖραι καὶ κατακόψαι α.

752 Εὐκρότητον Δωρίδ'], καλῶς σιδηρουργημένην μάχαιραν. 759 Κάνεῖτο λαγόνας], καὶ διήνοιξε (διέτεμε) τὴν κοιλίαν τοῦ θύματος. 761 Πύλαι]. »καλεῖται δὲ τοῦ ἥπατος τὸ μὲν αὐτοῦ πύλαι, καθ' ἃς ὑποδέχεται τὸ αἷμα, ὅπερ διὰ μιᾶς φλεβὸς εἰς πάσας τὰς φλέβας ἀπ' αὐτῶν ἀναπέμπεται· τὸ δὲ λοβοὶ κτλ. , α Πολυδ. —δοχαὶ χολῆς], τὸ δοχεῖον (ἡ κύστις) τῆς χ. » Θεοῦ δὲ θυσίας μὴ παρόντος, ὥσπερ ἱερεῖον δοχῆς, ἄθεόν ἐστι καὶ ἀνιόρταζον καὶ ἀνενθουσίαστον τὸ λειπόμενον, α Πλούτ. 763 Χὼ μὲν σκυθράζει], καὶ ὁ μὲν (Αἴγισθος) σκυθρωπάζει.

Πόλεως ἀνάσσων; οὐχ, ὅπως πευστηρίαν
Θοινασόμεσθα, Φθιάδ' ἀντὶ Δωρικῆς
Οἴσει τις ἡμῖν κοπίδ'; ἀπορρήξω χέλυν·" 770
Λαβὼν δὲ κόπτει· σπλάγχνα δ' Αἴγισθος λαβὼν
Ἤθρει διαιρῶν. τοῦ δὲ νεύοντος κάτω,
Ὄνυχας ἐπ' ἄκρους στὰς κασίγνητος σέθεν,
Εἰς σφονδύλους ἔπαισε, νωτιαῖα δὲ
Ἔρρηξεν ἄρθρα· πᾶν δὲ σῶμ' ἄνω κάτω 775
Ἤσπαιρεν, ἠλάλαζε, δυσθνῆσκον φόνῳ.
Δμῶες δ' ἰδόντες εὐθὺς ἦξαν εἰς δόρυ,
Πολλοὶ μάχεσθαι πρὸς δύ'. ἀνδρίας δ' ὕπο
Ἔστησαν ἀντίπρωρα σείοντες βέλη
Πυλάδης, Ὀρέστης τ'. εἶπε δ' „οὐχὶ δυσμενὴς 780
Ἥκω πόλει τῇδ', οὐδ' ἐμοῖς ὀπάοσιν,
Φονέα δὲ πατρὸς ἀντετιμωρησάμην,
Τλήμων Ὀρέστης. ἀλλὰ μή με κτείνετε,
Πατρὸς παλαιοὶ δμῶες." οἱ δ', ἐπεὶ λόγων
Ἤκουσαν, ἔσχον κάμακας· ἐγνώσθη δ' ὕπο 785
Γέροντος ἐν δόμοισιν ἀρχαίου τινός.
Στέφουσι δ' εὐθὺς σοῦ κασιγνήτου κάρα
Χαίροντες, ἀλαλάζοντες. ἔρχεται δέ σοι
Κάρα 'πιδείξων οὐχὶ Γοργόνος φέρων,
Ἀλλ', ὃν στυγεῖς Αἴγισθον· αἷμα δ' αἵματος 790
Πικρὸς δανεισμὸς ἦλθε τῷ θανόντι νῦν.

ΧΟΡ. Θὲς εἰς χορὸν, ὦ φίλα, ἴχνος, Στρφ.
Ὡς νεβρὸς, οὐράνιον
Πήδημα κουφίζουσα σὺν ἀγλαΐᾳ!
Νικᾷ στεφανηφορίαν 795
Κρείσσω παρ' Ἀλφειοῦ ῥεέθροις τελετᾶς
Κασίγνητος σέθεν· ἀλλ' ἐπάειδε
Καλλίνικον ᾠδὰν ἐμῷ χορῷ!

ΗΛ. Ὦ φέγγος, ὦ τέθριππον ἡλίου σέλας,
Ὦ γαῖα, καὶ νὺξ, ἣν ἐδερκόμην πάρος, 800
Νῦν ὄμμα τοὐμὸν ἀμπτυχαί τ' ἐλεύθεροι,
Ἐπεὶ πατρὸς πέπτωκεν Αἴγισθος φονεύς.
Φέρ', οἷα δὴ 'γὼ καὶ δόμοι κεύθουσί μου

768 59 Οὐχ, ὅπως πευστηρίαν κτλ.], οὐκ οἴσει τις ἡμῖν κοπίδα Φθιάδα ἀντὶ Δωρικῆς, ὅπως πευστηρίαν (ἐνν. θοίνην ἢ θυσίαν) θοινασόμεσθα; αἱ Φθιωτικαὶ (Θεσσαλικαὶ) κοπίδες ἦσαν μεγαλήτεραι καὶ βαρύτεραι τῶν Δωρίδων, ἠρέμα καμπύλαι. Τὸ δὲ Πευστηρίαν θοινασσόμεθα ὑπαινίττεται εἰρωνικῶς πως τὸν φόνον τοῦ Αἰγίσθου, καὶ δηλοῖ κατὰ λέξιν ὅπως θύσωμεν τὰ πευστήρια (ἱερά). 770 Χέλυν] τὸ στῆθος τοῦ θύματος. 776 Ἠλάλαζε], πῶς ἅπαν τὸ σῶμα ἠλάλαζεν; ἐκτὸς ἐὰν ἐπληρθῇ ἡ λέξις ἀντὶ τοῦ Ἐκτύπει σφαδάζον. 781 Εἶπε δ'], ὁ Ὀρέστης δηλονότι. 785 Κάμακας], τὰ δόρατά των. 790 Παρ' Ἀλφ. ῥ.], διότι εἶχε προειπεῖ ὁ Ὀρέστης (714 15): Πρὸς δ' Ἀλφεὸν θύσοντες ἐρχόμεσθ' Ὀλυμπίῳ Διί. 801 Ἀμπτυχαί], ἀναπτυχαὶ (αἰθέρος, καθὼς τὸ ἔχει ἀλλοῦ), ἀναπτυαί.

Κόμης ἀγάλματ', ἐξενέγκωμαι, φίλαι,
Στέψω τ' ἀδελφοῦ κρᾶτα τοῦ νικηφόρου. 805
ΧΟΡ. Σὺ μέν νυν ἀγάλματ' ἄειρε Ἀντ. γ'.
Κρατί· τὸ δ' ἁμέτερον
Χωρήσεται Μούσαισι χόρευμα φίλον.
Νῦν οἱ πάρος ἁμέτεροι
Γαίας τυραννεύσουσι φίλοι βασιλῆς, 810
Δικαίως τοὺς ἀδίκους καθελόντες.
Ἀλλ' ἴτω ξύναυλος βοὰ χαρᾷ!
ΗΛ. Ὦ καλλίνικε, πατρὸς ἐκ νικηφόρου
Γεγὼς, Ὀρέστα, τῆς ὑπ' Ἰλίῳ μάχης,
Δέξαι κόμης σῆς βοστρύχων ἀναδήματα! 815
Ἥκεις γὰρ οὐκ ἀχρεῖον ἔκπλεθρον δραμὼν
Ἀγῶν' ἐς οἴκους, ἀλλὰ πολέμιον κτανὼν
Αἴγισθον, ὃς σὸν πατέρα κἀμὸν ὤλεσε.
Σύ τ', ὦ παρασπίστ', ἀνδρὸς εὐσεβεστάτου
Παίδευμα, Πυλάδη, στέφανον ἐξ ἐμῆς χερὸς 820
Δέχου· φέρει γὰρ καὶ σὺ τῷδ' ἴσον μέρος
Ἀγῶνος· αἰεὶ δ' εὐτυχεῖς φαίνοισθέ μοι.
ΟΡ. Θεοὺς μὲν ἡγοῦ πρῶτον, Ἠλέκτρα, τύχης
Ἀρχηγέτας τῆσδ', εἶτα κἄμ' ἐπαίνεσον,
Τὸν τῶν θεῶν τε τῆς τύχης θ' ὑπηρέτην. 825
Ἥκω γὰρ οὐ λόγοισιν, ἀλλ' ἔργοις, κτανὼν
Αἴγισθον· ὡς δέ τῳ σάφ' εἰδέναι τάδε
Προθῶμεν, αὐτὸν τὸν θανόντα σοι φέρω,
Ὃν, εἴτε χρῄζεις, θηρσὶν ἁρπαγὴν πρόθες,
Ἢ σκῦλον οἰωνοῖσιν, αἰθέρος τέκνοις, 830
Πήξασ' ἔρεισον σκόλοπι· σὸς γὰρ ἔστι νῦν
Δοῦλος, πάροιθε δεσπότης κεκλημένος.
ΗΛ. Αἰσχύνομαι μὲν (βούλομαι δ' εἰπεῖν ὅμως) . . .
ΟΡ. Τί χρῆμα; λέξον, ὡς φόβου γ' ἔξωθεν εἶ.
ΗΛ. Νεκροὺς ὑβρίζειν, μή μέ τις φθόνῳ βάλῃ. 835
ΟΡ. Οὐκ ἔστιν οὐδείς, ὅστις ἂν μέμψαιτό σοι.
ΗΛ. Δυσάρεστος ἡμῶν καὶ φιλόψογος πόλις.
ΟΡ. Λέγ', εἴ τι χρῄζεις, ξύγγον'· ἀσπόνδοισι γὰρ
Νόμοισιν ἔχθραν τῷδε συμβεβλήκαμεν.
ΗΛ. Εἶεν. τίν' ἀρχὴν πρῶτά σ' ἐξείπω κακῶν;
Ποίας τελευτάς; τίνα μέσον τάξω λόγον;
Καὶ μὴν δι' ὄρθρων γ' οὔποτ' ἐξελίμπανον

---

816 17 Ἔκπλεθρον ἀγῶνα], στάδιον, διότι τὸ πλέθρον εἶνε τὸ ἕκτον μέρος τοῦ σταδίου. 819 Ἀνδρὸς εὐσεβ.] τοῦ Στροφίου. 827, 28 Ὡς δέ τῳ σάφ' εἰδ.] ἵνα δὲ προθῶμέν τῳ (τινι, ἑκάστῳ) σάφα (σαφῶς) εἰδέναι τοῦτο. 829 30 Ἀσπόνδ. ν. ἔχθραν], ἄσπονδον. 842 Δι' ὄρθρων], ὄρθριος.

Θρυλλοῦσ', ἃ γ' εἰπεῖν ἤθελον κατ' ὄμμα σόν,
Εἰ δὴ γενοίμην δειμάτων ἐλευθέρα
Τῶν πρόσθε· νῦν αὖν ἐσμέν· ἀποδώσω δέ σοι 845
Ἐκεῖν', ἃ σε ζῶντ' ἤθελον λέξαι κακά.
Ἀπώλεσάς με κὠρφανὴν φίλου πατρὸς
Καὶ τόνδ' ἔθηκας, οὐδὲν ἠδικημένος,
Κἄγημας αἰσχρῶς μητέρ', ἄνδρα τ' ἔκτανες
Στρατηλατοῦνθ' Ἕλλησιν, οὐκ ἐλθὼν Φρύγας. 850
Εἰς τοῦτο δ' ἦλθες ἀμαθίας, ὥστ' ἤλπισας,
Ὡς εἰς σὲ μὲν δὴ μητέρ' οὐχ ἕξεις κακὴν
Γήμας, ἐμοῦ δὲ πατρὸς ἠδίκεις λέχη.
Ἴστω δ', ὅταν τις, διολέσας δάμαρτά του
Κρυπταῖσιν εὐναῖς, εἶτ' ἀναγκασθῇ λαβεῖν, 855
Δύστηνός ἐστιν, εἰ δρκεῖ τὸ σωφρονεῖν
Ἐκεῖ μὲν αὐτὴν οὐκ ἔχειν, παρ' οἷ δ' ἔχειν.
Ἄλγιστα δ' ᾤκεις, οὐ δοκῶν οἰκεῖν κακῶς·
Ἥδησθα γὰρ δὴτ' ἀνόσιον γήμας γάμον,
Μήτηρ δέ σ' ἄνδρα δυσσεβῆ κεκτημένη, 860
Ἄμφω πονηρὼ δ' ὄντ' ἀφαιρεῖσθον τύχην,
Κείνη τε τὴν σὴν, καὶ σὺ τοὐκείνης κακόν.
Πᾶσιν δ' ἐν Ἀργείοισιν ἤκουες τάδε,
Ὁ τῆς γυναικὸς, οὐχὶ τἀνδρὸς ἡ γυνή.
Καί τοι τόδ' αἰσχρὸν, προστατεῖν γε δωμάτων 865
Γυναῖκα, μὴ τὸν ἄνδρα· κἀκείνους ατυγῶ
Τοὺς παῖδας, ὅστις τοῦ μὲν ἄρσενος, πατρὸς,
Οὐκ ὠνόμασται, τῆς δὲ μητρὸς, ἐν πόλει.
Ἐπίσημα γὰρ γήμαντι καὶ μείζω λέχη,
Τἀνδρὸς μὲν οὐδεὶς, τῶν δὲ θηλειῶν λόγος, 870
Ὁ δ' ἠπάτα σε πλεῖστον οὐκ ἐγνωκότα,
Ἡὔχεις τις εἶναι, τοῖσι χρήμασι σθένων·
Τὰ δ' οὐδὲν, εἰ μὴ βραχὺν ὁμιλῆσαι χρόνον,
Ἡ γὰρ φύσις βέβαιος, οὐ τὰ χρήματα.
Ἡ μὲν γὰρ αἰεὶ παραμένουσ' αἱρεῖ κακά· 875
Ὁ δ' ὄλβος, ἄδικος καὶ μετὰ σκαιῶν ξυνὼν,
Ἐξέπτατ' οἴκων, σμικρὸν ἀνθήσας χρόνον.
Ἃ δ' εἰς γυναῖκας (παρθένῳ γὰρ οὐ καλὸν
Λέγειν), σιωπῶ, γνωρίμως δ' αἰνίξομαι.
Ὑβριζες, ὡς δὴ βασιλικοὺς ἔχων δόμους, 880

---

852 Διολέσας], διαφθείρας. 857 Ἐκεῖ], παρὰ τῷ πρώτῳ αὐτῆς συζύγῳ. 861 68 Ἀφαιρεῖσθον τύχην, κείνη τε τὴν σὴν κτλ.], ἀνεδέχθητε τὰς κακίας ἀλλήλων. 864 Ὁ τῆς γ.] ὁ ἀνὴρ τῆς Κλυτ. καὶ ὄχι ἡ γυνὴ τοῦ Αἰγίσθου· διότι αὐτὸς ἦτον ἄσημος καὶ ἐκείνη ἐπίσημος. 875 Εἰ μὴ βραχὺν ὁμ. χρ.] πρόσκαιρα. 878 Αἱρεῖ κακὰ, νικᾷ τὰ κακὰ, κατὰ διόρθ. ἀντὶ Αἷρει κακὰ, τὸ ὁποῖον ἄλλοι γρφ. κέρα.

Κάλλει τ' ἀραρώς. ἀλλ' ἐμοί γ' εἴη πόσις
Μὴ παρθενωπός, ἀλλὰ τἀνδρείου τρόπου·
Τὰ γὰρ τέκν' αὐτῶν Ἄρεος ἐκκρεμάννυται,
Τὰ δ' εὐπρεπῆ δὴ κόσμος ἐν χοροῖς μόνον.
Ἔρρ', οὐδὲν εἰδὼς ὤν, ἐφευρεθεὶς χρόνῳ, 885
Δίκην δέδωκας, ὧδέ τις κακοῦργος ὤν.
Μή μοι, τὸ πρῶτον βῆμ' ἐὰν δράμῃ καλῶς,
Νικᾷν δοκείτω τὴν δίκην, πρὶν ἂν πέλας
Γραμμῆς ἵκηται καὶ τέλος κάμψῃ βίου.
ΧΟΡ. Ἔπραξε δεινά· δεινὰ δ' ἀντέδωκε σοί 890
Καὶ τῷδ'. ἔχει γὰρ ἡ Δίκη μέγα σθένος.
ΟΡ. Εἶεν· κομίζειν τοῦδε σῶμ' εἶσω χρεών,
Σκότῳ τε δοῦναι, δρῶες, ὡς, ὅταν μόλῃ
Μήτηρ, σφαγῆς πάροιθε μὴ 'σίδῃ νεκρόν.
ΗΛ. Ἐπίσχες· ἐμβάλωμεν εἰς ἄλλον λόγον. 895
ΟΡ. Τί δ'; ἐκ Μυκηνῶν μῶν βοηδρόμους ὁρᾷς;
ΗΛ. Οὐκ, ἀλλὰ τὴν τεκοῦσαν, ἥ μ' ἐγείνατο.
ΟΡ. Καλῶς ἄρ' ἄρκυν εἰς μέσην πορεύεται.
ΗΛ. Καὶ μὴν ὄχοις γε καὶ στολῇ λαμπρύνεται.
ΟΡ. Τί δῆτα δρῶμεν; μητέρ' ἢ φονεύσομεν; 900
ΗΛ. Μῶν σ' οἶκτος εἷλε; μητρὸς ὡς εἶδες δέμας;
ΟΡ. Φεῦ·
Πῶς γὰρ κτάνω νιν, ἥ μ' ἔθρεψε κἄτεκεν;
ΗΛ. Ὥσπερ πατέρα σὸν ἥδε κἀμὸν ὤλεσεν.
ΟΡ. Ὦ Φοῖβε, πολλὴν γ' ἀμαθίαν ἐθέσπισας...
ΗΛ. Ὅπου δ' Ἀπόλλων σκαιὸς ᾖ, τίνες σοφοί; 905
ΟΡ. Ὅστις μ' ἔχρησας μητέρ', ἣν οὐ χρῆν κτανεῖν.
ΗΛ. Βλάπτει δὲ δὴ τί πατρὶ τιμωρῶν σέθεν;
ΟΡ. Μητροκτόνος νῦν φεύξομαι, τόθ' ἁγνὸς ὤν.
ΗΛ. Καὶ μή γ' ἀμύνων πατρὶ, δυσσεβὴς ἔσῃ.
ΟΡ. Ἐγὼ δὲ μητρὶ τοῦ φόνου δώσω δίκας. 910
ΗΛ. Τῷ δαί, πατρῴαν διαμεθεὶς τιμωρίαν;
ΟΡ. Ἄρ' αὖτ' ἀλάστωρ εἶπ', ἀπεικασθεὶς θεῷ;
ΗΛ. Ἱερὸν καθίζων τρίποδ'; ἐγὼ μὲν οὐ δοκῶ.
ΟΡ. Οὐδ' ἂν πιθοίμην εὖ μεμαντεῦσθαι τάδε.
ΗΛ. Οὐ μὴ κακισθεὶς εἰς ἀνανδρίαν πέσῃς. 915

---

885 Ἀρ. ἐκκρεμ.] ἀπρὶξ ἀντέχονται, εἶνε φύσει φιλοπόλεμα. 889 Πέλας γραμμῆς], τῆς ἄλλως βαλβίδος καὶ ἀφετηρίας τοῦ σταδίου, ἀπ' ὅπου κινοῦντες ἔπρεπε πάλιν νὰ φθάσωσιν εἰς αὐτὴν οἱ ἀγωνιζόμενοι τὸν δίαυλον. 893 Σκότῳ τε δοῦναι], κρύψατε εἰς σκοτεινὸν μέρος. 894 Σφαγῆς πάροιθε], πρὶν σφαγῇ καὶ αὐτή. 895 Ἐμβάλ. εἰς ἄλλ. λ.], ἄς ἀλλάξωμεν ὁμιλίαν, ἄλλα λόγια, καθὼς λέγομεν κοινῶς. Τοῦτο δὲ, διότι εἶδεν ἐρχομένην τὴν μητέρα της. 899 Ὄχοις], ὀχήματι λαμπρῷ, ἴδε καὶ 1068. 904 Πολλὴν γ' ἀμαθ. ἐθ.] ἀκατανόητον χρησμὸν μοὶ ἔδωκας. 908 Φεύξομαι] κατηγορηθήσομαι, ἢ συγχρόνως ὡς φυγὰς ἐλθήσομαι. 911 Διαμεθεὶς], προέμενος, παραμελήσας. 912 Αὖτ'], αὐτό.

ΟΡ. Ἀλλ' ἢ τὸν αὐτὸν τῇδ' ὑποστήσω δόλον;
ΗΛ. Ὦ καὶ πόσιν καθεῖλες Αἴγισθον, κτανών.
ΟΡ. Εἴσειμι· δεινοῦ δ' ἄρχομαι προβλήματος.
Καὶ δεινὰ δράσω γ'. εἰ θεοῖς δοκεῖ τάδε,
Ἔστω· πικρὸν δὲ χἠδὺ τἀγώνισμά μοι. 920
ΧΟΡ. Ἰὼ,
Βασίλεια γύναι χθονὸς Ἀργείας,
Παῖ Τυνδαρέου, καὶ τοῖν ἀγαθοῖν
Ξύγγονε κούροιν Διός, οἳ φλογερὰν
Αἰθέρ' ἐν ἄστροις ναίουσι, βροτῶν
Ἐν ἁλὸς ῥοθίοις 925
Τιμὰς σωτῆρας ἔχοντες,
Χαῖρε· σεβίζω σ' ἴσα καὶ μάκαρας
Πλούτου, μεγάλης τ' εὐδαιμονίας·
Τὰς σὰς δὲ τύχας θεραπεύεσθαι
Καιρὸς, καιρὸς, βασίλεια. 930
ΚΛ. Ἔκβητ' ἀπήνης, Τρῳάδες, χειρὸς δ' ἐμῆς
Λάβεσθ', ἵν' ἔξω τοῦδ' ὄχου στήσω πόδα.
Σκύλοισι μὲν γὰρ θεῶν κεκόσμηνται δόμοι
Φρυγίοις, ἐγὼ δὲ τάσδε, Ἰρῳάδος χθονὸς
Ἐξαίρετ', ἀντὶ ποιδὸς, ἣν ἀπώλεσα, 935
Σμικρὸν γέρας, καλὸν δὲ, κέκτημαι δόμοις.
ΗΛ. Οὔκουν ἐγὼ, (δούλη γὰρ ἐκβεβλημένη
Δόμων πατρῴων δυστυχεῖς οἰκῶ δόμους)
Μῆτερ, λάβωμαι μακαρίας τῆς σῆς χερός;
ΚΛ. Δοῦλαι πάρεισιν αἵδε· μὴ σύ μοι πόνει. 940
ΗΛ. Τί δ'; αἰχμάλωτόν τοί μ' ἀπῴκισας δόμων·
Ἠρημένων δὲ δωμάτων ἠρήμεθα,
Ὡς αἵδε πατρὸς ὀρφαναὶ λελειμμέναι.
ΚΛ. Τοιαῦτα μέντοι σὸς πατὴρ βουλεύματα,
Εἰς οὓς ἐχρῆν ἥκιστ', ἐβούλευσεν φίλων. 945
Λέξω δὲ, καίτοι, δόξ' ὅταν λάβῃ κακὴ
Γυναῖκα, γλώσσῃ πικρότης ἔνεστί τις,
Ὡς μὲν παρ' ἡμῖν, οὐ καλῶς· τὸ πρᾶγμα δὲ
Μαθόντας, ἢν μὲν ἀξίως μισεῖν ἔχῃ,
Στυγεῖν δίκαιον· εἰ δὲ μὴ, τί δεῖ στυγεῖν; 950

---

939 Τὰς σὰς τ. θ.] τὴν σὴν εὐτυχίαν τιμᾶσθαι. 945-52], παρβλ. εἰχ. 7. 948 Ἐξαίρετ'], ἐξαίρετα (ἐνν. δῶρα). — παιδὸς], τῆς Ἰφιγενείας. 949 Εἰς οὓς φίλων...], εἰς ἐκείνους ἐκ τῶν φίλων (καὶ ἐννοεῖ ἑαυτὴν καὶ τὴν Ἰφιγένειαν), εἰς οὓς ἥκιστ' ἐχρῆν (βουλεῦσαι τοιαῦτα). 946-47 Δόξ' ὅταν λάβῃ κακὴ γυναῖκα, γλ. κτλ.] ἡ δυσφημισθεῖσα γυνὴ ἔχει πικρὰν γλῶσσαν (ὁμιλεῖ μὲ πικρίαν). 948 Ὡς μὲν παρ' ἡμῖν], τὸ καθ' ἡμᾶς, κατ' ἐμὴν γνώμην.—οὐ καλῶς], κακῶς γίνεται τοῦτο, τὸ δυσφημίζεσθαι γυναῖκα ἀκρίτως· καὶ τὸ αἰτιολογῶ κατωτέρω. 949 Ἢν μὲν δέ. μ. ε.] ἐὰν μὲν ἔχῃ ἀξίως τοῦ μισεῖν (ἤγουν μίσους ἄξιον) τὸ πρᾶγμα...

Ἡμᾶς δ' ἔδωκε Τυνδάρεως τῷ σῷ πατρί,
Οὐχ ὥστε θνήσκειν, οὐδ', ἃ γειναίμην ἐγώ·
Κεῖνος δὲ παῖδα τὴν ἐμὴν, Ἀχιλλέως
Λέκτροισι πείσας, ᾤχετ' ἐκ δόμων ἄγων
Πρυμνοῦχον Αὔλιν· ἔνθ' ὑπερτείνας πυρᾶς, 955
Λευκὴν διήμησ' Ἰφιγόνης παρηΐδα.
Κεἰ μὲν πόλεως ἅλωσιν ἐξιώμενος,
Ἢ δῶμ' ὀνήσων, τἄλλα τ' ἐκσώζων τέκνα,
Ἔκτεινε πολλῶν μίαν ὕπερ, ξυγγνώστ' ἂν ἦν·
Νῦν δ', οὕνεχ' Ἑλένη μάργος ἦν, ὅ τ' αὖ λαβὼν 960
Ἄλοχον κολάζειν προδότιν οὐκ ἠπίστατο,
Τούτων ἕκατι παῖδ' ἐμὴν διώλεσεν.
Ἐπὶ τοῖσδε τοίνυν, καίπερ ἠδικημένη,
Οὐκ ἠγριούμην, οὐδ' ἂν ἔκτανον πόσιν·
Ἀλλ' ἦλθ' ἔχων μοι Μαινάδ', ἔνθεον κόρην, 965
Λέκτροις τ' ἐπεισέφρησε, καὶ νύμφα δύο
Ἐν τοῖσιν αὐτοῖς δώμασιν κατείχομεν.
Μῶρον μὲν οὖν γυναῖκες, οὐκ ἄλλως λέγω·
Ὅταν δ', ὑπόντος τοῦδ', ἁμαρτάνῃ πόσις,
Τἄνδον παρώσας λέκτρα, μιμεῖσθαι θέλει 970
Γυνὴ τὸν ἄνδρα, χἄτερον κτᾶσθαι φίλον.
Κἄπειτ' ἐν ἡμῖν ὁ φόνος λαμπρύνεται,
Οἱ δ' αἴτιοι τῶνδ' οὐ κλύουσ' ἄνδρες κακῶς.
Εἰ δ' ἐκ δόμων ἥρπαστο Μενέλεως λάθρα,
Κτανεῖν μ' Ὀρέστην χρῆν, καπιγνήτης πόσιν 975
Μενέλαον ὡς σώσαιμι; σὸς δὲ πῶς πατὴρ
Ἠνέσχετ' ἂν ταῦτ'; εἶτα τὸν μὲν οὐ θανεῖν
Κτείνοντα χρῆν τἄμ', ἐμὲ δὲ πρὸς κείνου παθεῖν;
Ἔκτειν'· ἐτρέφθην, ἧνπερ ἦν πορεύσιμον,
Πρὸς τοὺς ἐκείνῳ πολεμίους. φίλων γὰρ ἂν 980
Τίς ἂν πατρός σου φόνον ἐκοινώνησέ μοι;
Λέγ', εἴ τι χρῄζεις, κἀντίθες παῤῥησίᾳ,
Ὅπως τέθνηκε σὸς πατὴρ οὐκ ἐνδίκως.

ΗΛ. Δίκαι' ἔλεξας· ἡ δίκη δ' αἰσχρῶς ἔχει·
Γυναῖκα γὰρ χρὴ πάντα συγχωρεῖν πόσει, 985
Ἥτις φρενήρης. εἰ δὲ μὴ δοκεῖ τάδε,
Οὐδ' εἰς ἀριθμὸν τῶν ἐμῶν ἥκει λόγων,

---

952 Ἃ γειναίμην], τὰ τέκνα ἃ ἤθελαν γεννήσῃ. 955 Πρυμνοῦχον Αὔλιν], ὡς κατέχουσαν τὰς πρύμνας τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων. 958 Διήμησ'], διέκοψε, διεθέρισε, διαμέω. — Ἰφιγόνης], ἀντὶ Ἰφιγενείας, καθὼς Πηνελόπεια καὶ Πηνελόπη, Καλλιόπεια καὶ Καλλιόπη. 965 Μαινάδ'] τὴν Κασάνδραν. 967 Κατείχομεν], κατῳκοῦμεν.
972 Ἐν ἡμῖν] ταῖς γυναιξί. — λαμπρύνεται], μεγαλοποιεῖται. 979 Ἐτρέφθην], ἐτρέπην (ἠκολούθησα τὴν ὁδὸν ἐκείνην.), ἧν κτλ. 984 Ἡ δίκη δ' αἰσχρῶς ἔχει], ἀλλὰ τὸ δίκαιον τοῦτο εἶνε αἰσχρόν. 987 Οὐδ' εἰς ἀριθ. τῶν ἐμ. ἥκει λ.] οὐδὲ ἥκει (τάδε)

Μέμνησο, μῆτερ, οὓς ἔλεξας ὑστάτους
Λόγους, διδοῦσα πρὸς σέ μοι παῤῥησίαν.
ΚΛ. Καὶ νῦν γε φημὶ, κοὐκ ἀπαρνοῦμαι, τέκνον. 990
ΗΛ. Ἆρα κλύουσα, μῆτερ, εἶτ' ἔρξεις κακῶς;
ΚΛ. Οὐκ ἔστι, τῇ σῇ δ' ἡδὺ προσθήσω φρενί.
ΗΛ. Λέγοιμ' ἄν· ἀρχὴ δ' ἥδε μοι προοιμίου.
Εἶθ' εἶχες, ὦ τεκοῦσα, βελτίους φρένας!
Τὸ μὲν γὰρ εἶδος αἶνον ἄξιον φέρει, 995
Ἑλένης τε καὶ σοῦ, δύο δ' ἔφυτε συγγόνω
Ἄμφω ματαίω, Κάστορός τ' οὐκ ἀξίω.
Ἡ μὲν γὰρ ἀρπασθεῖσ' ἑκοῦσ' ἀπῴχετο·
Σὺ δ' ἄνδρ' ἄριστον Ἑλλάδος διώλεσας,
Σκῆψιν προτείνουσ', ὡς ὑπὲρ τέκνου πόσιν 1000
Ἔκτεινας (οὐ γὰρ, ὡς ἔγωγ', ἴσασιν εὖ),
Ἢ, τῆς θυγατρὸς πρὶν κεκυρῶσθαι σφαγὰς,
Νέον τ' ἀπ' οἴκων ἀνδρὸς ἐξωρμημένου,
Ξανθὸν κατόπτρῳ πλόκαμον ἐξήσκεις κόμης.
Γυνὴ δ' ἀπόντος ἀνδρὸς ἥτις ἐκ δόμων 1005
Εἰς κάλλος ἀσκεῖ, διάγραφ' ὡς οὖσαν κακήν.
Οὐδὲν γὰρ αὐτὴν δεῖ θύραισιν εὐπρεπὲς
Φαίνειν πρόσωπον, ἤν τι μὴ ζητῇ κακόν.
Μόνην δὲ πασῶν οἶδ' ἐγώ σ' Ἑλληνίδων,
Εἰ μὲν τὰ Τρώων εὐτυχοῖ, κεχαρμένην, 1010
Εἰ δ' ἥσσον' εἴη, συννεφοῦσαν ὄμματα,
Ἀγαμέμνον' οὐ χρῄζουσαν ἐκ Τροίας μολεῖν.
Καίτοι καλῶς γε σωφρονεῖν παρεῖχέ σοι·
Ἄνδρ' εἶχες οὐ κακίον' Αἰγίσθου πόσιν,
Ὃν Ἑλλὰς αὐτῆς εἵλετο στρατηλάτην· 1015
Ἑλένης δ' ἀδελφῆς τοιάδ' ἐξειργασμένης,
Ἐξὴν κλέος σοι μέγα λαβεῖν· τὰ γὰρ κακὰ
Παράδειγμα τοῖς ἐσθλοῖσιν εἴσοψίν τ' ἔχει.
Εἰ δ', ὡς λέγεις, σὴν θυγατέρ' ἔκτεινεν πατὴρ,
Ἐγὼ τί σ' ἠδίκησ', ἐμός τε σύγγονος; 1020
Πῶς οὐ, πόσιν κτείναντα, πατρῴους δόμους
Ἡμῖν προσῆψας, ἀλλ' ἀπηνέγκω λέχη
Τἀλλότρια, μισθοῦ τοὺς γάμους ὠνουμένη;
Κοὔτ' ἀντιφεύγει παιδὸς ἀντὶ σοῦ πόσις,

εἰς ἀριθμὸν (εἰς τὴν σειρὰν) τῶν ἐμῶν λόγων, εἶνε ἀνάρμοστα εἰς τὸ ζῆν θυγατρὸς πρὸς μητέρα. Ἄλλοι γρφ. Ἥκεις. 992 Τῇ σῇ δ' ἡδὺ προσθ. φρ.] τῷ σῷ δὲ ἡδέως προστεθήσομαι φρονήματι. 1001 (Οὐ γὰρ κτλ.)] οὐ γὰρ ἴσασιν εὖ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τὴν περὶ τούτων ἀλήθειαν, ὡς ἔγωγε οἶδα. 1013 Παρεῖχέ σοι] ἐξὴν σοι, ἠδύνασό. 1018 Εἴσοψιν] πρὸ τῆς ὄψεως κειμένην οἷον εἰκόνα. 1022 Προσῆψας], ἀνέθου, παρεχώρησας. — ἀπηνέγκω λέχη τάλλ.], ἀλλὰ μετέφερες αὐτοὺς (τοὺς πατρ. δόμους) εἰς τἀλλότρια λέχη.
1024 Παιδὸς ἀντὶ σοῦ], τοῦ Ὀρέστου.—πόσις] ὁ Αἴγισθος.

Οὔτ' ἀντ' ἐμοῦ τέθνηκε, δὶς τόσως ἐμὲ 1025
Κτείνας ἀδελφῆς ζῶσαν; εἰ δ' ἀμείψεται
Φόνον δικάζων φόνος, ἀποκτενῶ σ' ἐγὼ
Καὶ παῖς Ὀρέστης, πατρὶ τιμωρούμενοι.
Εἰ γὰρ δίκαι' ἐκεῖνα, καὶ τάδ' ἔνδικα.
Ὅστις δὲ, πλοῦτον ἢ ὑγένειαν εἰσιδὼν, 1030
Γαμεῖ πονηρὰν, μῶρός ἐστι μικρὰ γὰρ
Μεγάλων ἀμείνω σώφρον' ἐν δόμοις λέχη.

ΧΟΡ. Τύχη γυναικῶν εἰς γάμους· τὰ μὲν γὰρ εὖ,
Τὰ δ' οὐ καλῶς πίπτοντα δέρκομαι βροτῶν.

ΚΛ. Ὦ παῖ, πέφυκας πατέρα σὸν στέργειν ἀεί. 1035
Ἔστιν δὲ καὶ τόδ'· οἱ μὲν εἰσὶν ἀρσένων,
Οἱ δ' αὖ φιλοῦσι μητέρας μᾶλλον πατρός.
Ξυγγνώσομαί σοι· καὶ γὰρ οὐχ οὕτως ἄγαν
Χαίρω τι, τέκνον, τοῖς δεδραμένοις ἐμοί.
Σὺ δ' ὧδ' ἄλουτος, καὶ δυσείματος χρόα, 1040
Δεχῷ, νεογνῶν ἐκ τόκων πεπαυμένη;
Οἴμοι τάλαινα τῶν ἐμῶν βουλευμάτων!
Ὡς μᾶλλον ἢ χρῆν ἤλασ' εἰς ὀργὴν πόσιν!

ΗΛ. Ὀψὲ στενάζεις, ἡνίκ' οὐκ ἔχεις ἄκη.
Πατὴρ μὲν οὖν τέθνηκε· τὸν δ' ἔξω χθονὸς 1045
Πῶς οὐ κομίζει παῖδ' ἀλητεύοντα σόν;

ΚΛ. Δέδοικα· τοὐμὸν δ', οὐχὶ τοὐκείνου, σκοπῶ·
Πατρὸς γὰρ, ὡς λέγουσι, θυμοῦται φόνῳ.

ΗΛ. Τί δαὶ πόσιν σὸν ἄγριον εἰς ἡμᾶς ἔχεις;

ΚΛ. Τρόποι τοιοῦτοι· καὶ σὺ δ' αὐθάδης ἔφυς. 1050

ΗΛ. Ἀλγῶ γάρ· ἀλλὰ παύσομαι θυμουμένη.

ΚΛ. Καὶ μὴν ἐκεῖνος οὐκ ἔτ' ἔσται σοι βαρύς.

ΗΛ. Φρονεῖ μέγ'· ἐν γὰρ τοῖς ἐμοῖς ναίει δόμοις.

ΚΛ. Ὁρᾷς; ἀν' αὖ σὺ ζωπυρεῖς νείκη νέα.

ΗΛ. Σιγῶ· δέδοικα γάρ νιν, ὡς δέδοικ' ἐγώ. 1055

ΚΛ. Παῦσαι λόγων τῶνδ'· ἀλλὰ τί μ' ἐκάλεις, τέκνον;

ΗΛ. Ἤκουσας, οἶμαι, τῶν ἐμῶν λοχευμάτων·
Τούτων ὑπέρ μοι θῦσον (οὐ γὰρ οἶδ' ἐγὼ),
Δεκάτῃ σελήνῃ παιδὸς ὡς νομίζεται·
Τρίβων γὰρ οὐκ εἶμ', ἄτοκος οὖσ' ἐν τῷ πάρος. 1060

ΚΛ. Ἄλλης τόδ' ἔργον, ἥ σ' ἔλυσεν ἐκ τόκων.

1023 Τύχη γυναικῶν εἰς γάμους], τὰ περὶ τοὺς γάμους τῶν γυναικῶν εἶνε τυχαῖα.
1036 Οἱ μὲν εἰσιν ἀρσένων], ἄλλοι μὲν εἶνε ὅλοι τοῦ πατρός των, αὐτὸν ἀγαποῦν μόνον. 1054 Ἀν' αὖ σὺ ζωπυρεῖς], ἀναζωπυρεῖς, καθ' ὑπερβατόν. 1055 Δέδοικα.. ὡς δέδοικα], ὑπαινίττεται τὸν περὶ τῆς ἀποτυχίας τῆς δολοφονίας φόβον της. 1059 Δεκάτῃ σελήνῃ παιδὸς] «ὅτι τὴν δεκάτην εἰστίων ἐπὶ τοῖς γεννηθεῖσι, καὶ ἐν αὐτῇ τὰ ὀνόματα ἐτίθεντο τοῖς παισί,» Σχλ. Ἀρχφ., ἴδ. καὶ 579. 1061 Ἥ σ' ἔλυσεν ἐκ τ.] τῆς μαίας, ἥτις σ' ἐξεγέννησε, καθὼς λέγομεν κοινῶς.

ΗΛ. Αὐτὴ 'λόχευον, κἄτεκον μόνη βρέφος.
ΚΛ. Οὕτως ἀγείτον' οἶκον ἵδρυσαι φίλων;
ΗΛ. Πένητας οὐδεὶς βούλεται κτᾶσθαι φίλους.
ΚΛ. 'Αλλ' εἶμι, παιδὸς ἀριθμὸν ὡς τελεσφόρον 1065
Θύσω θεοῖσι· σοὶ δ' ὅταν πράξω χάριν
Τήνδ', εἶμ' ἐπ' ἀγρὸν, οὗ πόσις θυηπολεῖ
Νύμφαισιν. ἀλλὰ τούσδ' ὄχους, ὀπάονες,
Φάτναις ἄγοντες πρόσθεθ'. ἡνίκ' ἂν δέ με
Δοκῆτε θυσίας τῆσδ' ἀπηλλάχθαι θεοῖς, 1070
Πάρεστε· δεῖ γὰρ καὶ πόσει δοῦναι χάριν.
ΗΛ. Χώρει πένητας εἰς δόμους· φρούρει δέ μοι,
Μή σ' αἰθαλώσῃ πολύκαπνον στέγος πέπλους.
Θύσεις γὰρ, οἷα χρή σε δαίμοσιν θύειν·
Κανοῦν δ' ἐνῆρκται, καὶ τεθῃγμένη σφαγὶς, 1075
Ἥπερ καθεῖλε ταῦρον, οὗ πέλας πεσεῖ
Πληγεῖσα· νυμφεύσει δὲ κἀν Ἅιδου δόμοις,
Ὅπερ ξυνῃδες ἐν φάει. τόσην ἐγὼ
Δώσω χάριν σοί· σὺ δὲ δίκην ἐμοὶ πατρός.
ΧΟΡ. 'Αμοιβαὶ κακῶν· 1080
Μετάτροποι πνέουσιν αὖραι δόμων. Στρφ.
Τότε μὲν ἐν λουτροῖς ἔπεσεν ἐμὸς, ἐμὸς ἀρχέτας,
Ἰάκχησε δὲ στέγα,
Δάϊνοί τε θριγκοὶ δόμων,
Τάδ' ἐνέποντος »ὦ σχετλία, τί μ', γύναι, 1085
Φονεύεις, φίλαν πατρίδα δεκέτεσιν
Σποραῖσιν ἐλθόντ' ἐμάν; «
Παλίῤῥους δὲ τάνδ' 'Αντστρ.
'Υπάγεται δίκα διαδρόμου λέχους,
Μελέαν, ἃ πότιν χρόνιον ἱκόμενον εἰς οἴκους, 1090
Κυκλώπειά τ' οὐράνια
Τείχε', ὀξυθήκτῳ βέλει
Ἔκανεν αὐτόχειρ, πέλεκυν ἐν χεροῖν
Λαβοῦσ'. ἃ τλάμων πόσις, ὅτι ποτὲ τὰν
Τάλαιναν ἔσχεν κακόν! 1095
Ὀρεία τις ὡς λέαιν' ὀργάδων Ἐπῳδ.
Δρύοχα νεμομένα, τάδε κατήνυσεν.
ΚΛ. Ὦ τέκνα, πρὸς θεῶν μὴ κτάνητε μητέρα!

1065 Ἀγείτονα. . φίλων] ἐστερημένον γειτόνων καὶ φίλων, κατὰ τὸ Ἄπεπλος φαρέων καὶ ἄλλα τοιαῦτα. 1068 Παιδὸς ἀριθμὸν τελεσφόρον], τὴν δεκάτην· διότι ὁ δέκα ἀριθμὸς ἐλογίζετο τέλειος. 1068 Ὄχους], τοὺς ἵππους τοῦ ὀχήματος. 1074 1079] τοὺς τελευταίους τούτους λόγους τῆς Ἠλέκτρας δὲν ἀκούει ἡ Κλυτ. εἰσελθοῦσα ἤδη εἰς τὸν οἶκον.

1088 90 Παλίῤῥους δὲ κτλ.] ἡ δὲ παλίῤῥους δίκη τοῦ διαδρόμου λέχους (τοῦ μοιχικοῦ) ὑπάγεται τήνδε μελέαν. 1092 Κυκλώπεια τείχεα], τὰ τῶν Μυκηνῶν. 1094 95 Ὅτι. . κακὸν], διὰ τὸ κακὸν ὃ κατέσχε ποτὲ τὴν τάλαιναν αὐτοῦ σύζυγον,

ΧΟΡ. Κλύεις ὑπόροφον βοάν; ΗΛ. ὦ μοί, μοι!
ΧΟΡ. Ὤμωξα κἀγώ, πρὸς τέκνων χειρουμένης. 1100
Νέμειτοι δίκαν θεὸς, ὅταν τύχῃ.
Σχέτλια μὲν ἔπαθες, ἀνόσια δ' εἰργάσω,
Τάλαιν', εὐνέταν.
Ἀλλ' οἶδε, μητρὸς νεοφόνοις ἐν αἵμασιν
Πεφυρμένοι, βαίνουσιν ἐξ οἴκων πόδα, 1105
Τρόπαια δείγματ' ἀθλίων προσφθεγμάτων.
Οὐκ ἔστιν οὐδεὶς οἶκος ἀθλιώτερος
Τῶν Τανταλείων, οὐδ' ἔφυ ποτ', ἐκγόνων.
ΟΡ. Ἰὼ Γᾶ, καὶ Ζεῦ, πανδερκέτα βροτῶν,
Ἴδετε τάδ' ἔργα φόνια, μυσαρὰ, δίγονα 1110
Σώματ' ἐν χθονὶ κείμενα, πλαγᾷ
Χερὸς ὑπ' ἐμᾶς, ἄποιν' ἐμῶν πημάτων.
ΗΛ. Δακρύτ' ἄγαν, ὦ ξύγγον'· αἰτία δ' ἐγώ·
Διὰ πυρὸς ἔμολον ἁ τάλαινα
Ματρὶ τᾷδ', ἅ μ' ἔτικτε κούραν. 1115
Ἰὼ τύχας, τᾶς σᾶς τύχας, μᾶτερ τεκοῦσ',
Ἄλαστα, μέλεα, καὶ πέρα γε
Παθοῦσα σῶν τέκνων ὑπαί!
Πατρὸς δ' ἔτισας φόνον δικαίως.
ΟΡ. Ἰὼ, Φοῖβ', ἀνύμνησας δίκαν 1120
Ἄφατα, φανερὰ, δὴ ξέπραξας ἄχεα, φοίνια δ' ὤπασας
Λέχε' ἀπὸ γᾶς Ἑλλανίδος.
Τίνα δ' ἑτέραν μόλω πόλιν;
Τίς ξένος, τίς εὐσεβὴς, ἐμὸν κάρα προσόψεται
Ματέρα κτανόντος; 1125
ΗΛ. Ἰὼ, ἰώ μοι! ποῖ δ' ἐγὼ; τίν' εἰς χορὸν,
Τίνα γάμον εἶμι; τίς πόσις με δέξεται
Νυμφικὰς ἐς εὐνάς;
ΟΡ. Πάλιν, πάλιν φρόνημα σὸν μετεστάθη πρὸς αὔραν·
Φρονεῖς γὰρ ὅσια νῦν, τότ' οὐ φρονοῦσα γ' εὖ, 1130
Δεινὰ δ' εἰργάσω, φίλῳ,
Κασίγνητον οὐκ ἐθέλοντα.
Κατεῖδες, οἷον ἁ τάλαιν' ἑῶν πέπλων
Ἔβαλεν, ἔδειξε μαστὸν ἐν φρονεῖς —
Ἰὼ, ἰώ μοι! —
Πρὸς πέδῳ τιθεῖσα γόνιμα μέλεα; τακόμαν δ' ἐγώ. 1135

1103 Τρόπ. δείγμ.] τὰ ἀποτρόπαια δείγματα τῶν (ὧν ἠκούομεν ἀρτίως) ἀθλίων προσφθεγμάτων. 1113 Δακρύτ' ἄγαν]; πολυδάκρυτα. 1116 Μᾶτερ τεκοῦσα], συνάπτει ταῦτα πολλαχοῦ κατὰ παλιλλογίαν ὁ ποιητής. 1117 Καὶ πέρα γε], δεινὰ, καὶ πέρα δεινῶν. 1120 Ἀνύμνησας], ἐνέκρινας, ἐπεγρήμισας. 1121 Ὤπασας], ἀπεδίωξας. 1129 Μετεστάθη πρὸς αὔραν], μετεβλήθη πρὸς τὸν (νῦν πνέοντα) ἄνεμον. 1133 Ἑῶν πέπλων], ἐξ ἑῶν π.

ΗΛ. Σάφ' οἶδα, δι' ὀδύνας ἔβας, ἰήϊον κλύων γόον
Ματρὸς, ἃ σ' ἔτικτεν.
ΟΡ. Βοὰν δ' ἔλασκε τάνδε, πρὸς γένυν ἐμὰν
Τιθεῖσα χεῖρας, ὦ τέκος ἐμὸν λιταίνω! α
Παρῄδων τέ γ' ἐξ ἐμᾶν ἐκρήμναθ', 1140
Ὥστε χέρας ἐμὰς λιπεῖν βέλος.
ΗΛ. Τάλαινα, πῶς ἔτλας φόνον δι' ὀμμάτων ἰδεῖν σέθεν
Ματρὸς ἐκπνεούσας;
ΟΡ. Ἐγὼ μὲν, ἐπιβαλὼν φάρη κόραις ἐμαῖσι,
Φασγάνῳ κατηρξάμαν, 1145
Ματέρος ἔσω δέρας μεθείς.
ΗΛ. Ἐγὼ δέ γ' ἐπεκέλευσά σοι,
Ξίφους τ' ἐφηψάμαν ἅμα,
ΧΟΡ. Δεινότατον παθέων ἔρεξας.
Λαβοῦ, κάλυπτε μέλεα ματέρος πέπλοις· 1150
Καθάρμοσον σφαγάς.
Φονέας ἔτικτες ἄρα σοι.
ΗΛ. Ἰδοὺ, φίλαι τε κοὐ φίλαι·
Φάρεα δέ γ' ἀμφιβάλλομεν,
Τέρμα κακῶν μεγάλων δόμοισιν. 1155
ΧΟΡ. Ἀλλ' οἵδε δόμων ὑπὲρ ἀκροτάτων
Φαίνουσί τινες δαίμονες, ἢ θεῶν
Τῶν οὐρανίων· οὐ γὰρ θνητῶν γ'
Ἥδε κέλευθος. τί ποτ' εἰς φανερὰν
Ὄψιν βαίνουσι βροτοῖσιν; 1160
ΔΙ. Ἀγαμέμνονος παῖ, κλῦθι· δίπτυχοι δέ σε
Καλοῦσι μητρὸς ξύγγονοι Διόσκοροι,
Κάστωρ, κασίγνητός τε Πολυδεύκης ὅδε·
Δεινὸν δὲ ναὸς ἀρτίως πόντου σάλον
Παύσαντ', ἀφίγμεθ' Ἄργος, ὡς εἰσείδομεν 1165
Σφαγὰς ἀδελφῆς τῆσδε, μητέρος δὲ σῆς.
Δίκαια μὲν νῦν ἥδ' ἔχει· σὺ δ' οὐχὶ δρᾷς,
Φοῖβός τε, Φοῖβος—ἀλλ' (ἄναξ γὰρ ἔστ' ἐμὸς)
Σιγῶ· σοφὸς δ' ὤν, οὐκ ἔχρησέ σοι σοφά.
Αἰνεῖν δ' ἀνάγκη ταῦτα· τἀντεῦθεν δὲ χρὴ 1170
Πράσσειν, ἃ μοῖρα Ζεύς τ' ἔκρανε σοῦ πέρι.
Πυλάδῃ μὲν Ἠλέκτραν δὸς ἄλοχον εἰς δόμους,
Σὺ δ' Ἄργος ἔκλιπ'· οὐ γὰρ ἔστι σοι πόλιν
Τήνδ' ἐμβατεύειν, μητέρα κτείναντα σήν·

1139 Τάλαινα], ἐγώ εἰμι. 1146 Δέρας], δέρης, λαιμοῦ. 1152 Ἕωικτες], πρὸς τὴν Κλυταιμν. κειμένην. 1161 Δίπτυχοι ξύγγονοι] δίδυμοι ἀδελφοί. 1164-65 Δεινὸν δὲ κτλ.] παύσαντε δὲ (ἀπὸ) ναός (τίνος) δεινὸν πόντου σάλον· διότι ἐτιμῶντο ὡς σωτῆρες τῶν πλοιζομένων.

Δεῖναὶ δὲ Κῆρες, αἱ κυνώπιδες θεαὶ, 1175
Τροχηλατήσουσ' ἐμμανῆ πλανώμενον.
Ἐλθὼν δ' Ἀθήνας, Παλλάδος σεμνὸν βρέτας
Πρόσπτυξον· εἴρξει γάρ νιν ἐπτοημένας
Δεινοῖς δράκουσιν, ὥστε μὴ ψαύειν σέθεν,
Γοργῶφ' ὑπερτείνουσά σου κάρᾳ κύκλον. 1180
Ἔστιν δ' Ἄρεώς τις ὄχθος, οὗ πρῶτον θεοὶ
Ἕζοντ' ἐπὶ ψήφοισιν αἵματος πέρι,
Ἁλιῤῥόθιον ὅτ' ἔκταν' ὠμόφρων Ἄρης,
Μῆνιν θυγατρὸς ἀνοσίων νυμφευμάτων,
Πόντου κρέοντος παῖδ· ἵν' εὐσεβεστάτη 1185
Ψῆφος βεβαία τ' ἐστὶν ἐκ γε τοῦ θεοῖς.
Ἐνταῦθα καὶ σὲ δεῖ δραμεῖν φόνου πέρι,
Ἴσαι δέ σ' ἐκσώζουσι μὴ θανεῖν δίκῃ
Ψῆφοι τεθεῖσαι· Λοξίας γὰρ αἰτίαν
Εἰς αὐτὸν οἴσει, μητέρος χρήσας φόνον. 1190
Καὶ τοῖσι λοιποῖς ὅδε νόμος τεθήσεται,
Νικᾷν ἴσαις ψήφοισι τὸν φεύγοντ' ἀεί.
Δειναὶ μὲν οὖν θεαὶ, τῷδ' ἄχει πεπληγμέναι,
Πάγον παρ' αὐτὸν χάσμα δύσονται χθονὸς,
Σεμνὸν βροτοῖσιν εὐσεβὲς χρηστήριον. 1195
Σὲ δ' Ἀρκάδων χρὴ πόλιν ἐπ' Ἀλφειοῦ ῥοαῖς
Οἰκεῖν, Δυκαίου πλησίον σηκώματος·
Ἐπώνυμος δέ σου πόλις κεκλήσεται.
Σοὶ μὲν τάδ' εἶπον· τόνδε δ' Αἰγίσθου νέκυν
Ἄργους πολῖται γῆς καλύψουσιν τάφῳ· 1200
Μητέρα δὲ τὴν σὴν ἄρτι Ναυπλίαν παρὼν
Μενέλαος, ἐξ οὗ Τρωϊκὴν εἷλε χθόνα,
Ἑλένη τε θάψει· Πρωτέως γὰρ ἐκ δόμων
Ἥκει, λιποῦσ' Αἴγυπτον, οὐδ' ἦλθε Φρύγας.
Ζεὺς δ', ὡς ἔρις γένοιτο καὶ φόνος βροτῶν, 1205
Εἴδωλον Ἑλένης ἐξέπεμψ' εἰς Ἴλιον.
Πυλάδης μὲν οὖν κόρην τε καὶ δάμαρτ' ἔχων,
Ἀχαΐδος γῆς οἴκαδ' εἰσπορευέτω,
Καὶ τὸν λόγῳ σὸν πενθερὸν κομιζέτω

1175 Αἱ κυνώπιδες Θεαί], αἱ Ἐριννύες. 1180 Γοργῶφ'.. κύκλον], γοργῶπα κύκλον λέγει τὴν ἀσπίδα τῆς Ἀθηνᾶς, τὸ Γοργώνειον. 1182 Ἀρεώς τις ὄχθος], ὁ Ἄρειος πάγος.
1183 Ἕζοντ' ἐπὶ ψήφοισι], ἤδρευσαν δικάσοντες (ψηφηφορήσοντες). 1184 Μῆνιν], διὰ μῆνιν· καθὼς Χάριν, Δίκην κτλ. 1185 Πόντου κρ. π.], υἱὸν τοῦ βασιλέως τῆς θαλάσσης, τοῦ Ποσειδ. 1186 Ἐκ γε τοῦ], ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου, ἔκτοτε. 1187 Δραμεῖν], κριθῆναι, ἀγωνίσασθαι δίκην, μτφορ. ὅθεν καὶ Φεύγων (ὁ κατηγορούμενος) καὶ Διώκων (ὁ κατήγορος. 1197 Δυκαίου.. σηκώματος], «τὸ τοῦ Δυκαίου Διὸς ἱερὸν κατὰ τὸ Δύκαιον ὄρος « τῆς Ἀρκαδίας. 1207 Κόρην τε καὶ δάμαρτα], παρθένον οὖσαν καὶ γυναῖκα (τοῦ αὐτουργοῦ) κομιζομένην. 1208 Ἀχαΐδος γῆς], τῆς Φωκίδος. 1200 Σοῦ πενθερὸν], τὸν (ἐπ' ἀδελφῇ) γαμβρόν σου.

Φωκέων ἐς αἶαν, καὶ δότω πλούτου βάρος. 1210
Σὺ δ' Ἰσθμίας γῆς αὐχέν' ἐμβαίνων ποδὶ,
Χώρει πρὸς οἶκον Κεκροπίας εὐδαίμονα·
Πεπρωμένην γὰρ μοῖραν ἐκπλήσας φόνου,
Εὐδαιμονήσεις, τῶνδ' ἀπαλλαχθεὶς πόνων.

ΧΟΡ. Ὦ παῖδε Διὸς, θέμις εἰς φθογγὰς 1215
Τὰς ὑμετέρας ἡμῖν πελάθειν;

ΔΙ. Θέμις, οὐ μυσαροὺς τοῖσδε σφαγίοις.

ΟΡ. Κἄμοὶ μύθου μέτα, Τυνδαρίδαι·

ΔΙ. Καὶ σοί· Φοίβῳ τήνδ' ἀναθήσω
Πρᾶξιν φονίαν. 1220

ΧΟΡ. Πῶς, ὄντε θεὼ, τῆσδε τ' ἀδελφῶ,
Τῆς καπφθιμένης,
Οὐκ ἠρκέσατον Κῆρας μελάθροις;

ΔΙ. Μοῖραν ἀνάγκης ἦγεν τὸ χρεὼν,
Φοίβου τ' ἄσοφοι γλώσσης ἐνοπαί. 1225

ΗΛ. Τίς δ' ἔμ' Ἀπόλλων, ποῖοι χρησμοὶ
Φονίαν ἔδοσαν μητρὶ γενέσθαι;

ΔΙ. Κοιναὶ πράξεις, κοινοὶ δέ πότμοι·
Μία δ' ἀμφοτέρους
Ἄτη πατέρων διέκναισεν. 1230

ΟΡ. Ὦ ξύγγονέ μοι, χρονίαν σ' ἐσιδὼν,
Τῶν σῶν εὐθὺς φίλτρων στέρομαι,
Καὶ σ' ἀπολείψω, σοῦ λειπόμενος.

ΔΙ. Πόσις ἔστ' αὐτῇ καὶ δόμος· οὐχ ἥδ'
Οἰκτρὰ πέπονθεν, πλὴν ὅτι λείπει 1235
Πόλιν Ἀργείων.

ΟΡ. Καὶ τίνες ἄλλαι στοναχαὶ μείζους
Ἢ γῆς πατρίας ὅρον ἐκλείπειν;
Ἀλλ' ἐγὼ οἴκων ἔξειμι πατρὸς,
Καὶ ἐπ' ἀλλοτρίαις ψήφοισι φόνον 1240
Μητρὸς ὑφέξω.

ΔΙ. Θάρσει· Παλλάδος ὁσίαν ἥξεις
Πόλιν· ἀλλ' ἀνέχου.

ΗΛ. Περί μοι στέρνοις στέρνα πρόσαψον,
Ξύγγονε φίλτατε· 1245
Διὰ γὰρ ζευγνῦσ' ἡμᾶς πατρίων
Μελάθρων μητρὸς φόνιοι κατάραι.

ΟΡ. Βάλε, πρόσπτυξον σῶμα· θανόντος δ'
Ὡς ἐπὶ τύμβῳ καταθρήνησον.

1215 16 Εἰς φθ. τὰς ὑμ. πελ.] θεμιτόν ἐστιν ἡμῖν πλησιάσαι εἰς τὰς ὑμετέρας φθογγὰς, συλλαλῆσαι ὑμῖν. 1123] Τὸ χρεὼν ἦγε πρὸς τὴν τῆς ἀνάγκης μοῖραν, τὸ πεπρωμένον, εἰν εἱμαρμένην. 1240 41 Φόνον ὑφέξω], φόνου δίκην.

ΔΙ. Φεῦ, φεῦ, δεινὸν τόδ' ἐγηρύσω 1250
Καὶ θεοῖσι κλύειν·
Ἔνι γὰρ κἀμοὶ, τοῖς τ' οὐρανίδαις,
Οἶκτοι θνητῶν πολυμόχθων.
ΟΡ. Οὐκ ἔτι σ' ὄψομαι.
ΗΛ. Οὐδ' ἐγὼ εἰς σὸν βλέφαρον πελάσω. 1255
ΟΡ. Τάδε λοίσθιά μοι προφθέγματά σου.
ΗΛ. Ὦ χαῖρε, πόλις·
Χαίρετε δ' ὑμεῖς πολλὰ, πολίτιδες.
ΟΡ. Ὦ πιστοτάτη, στείχεις ἤδη;
ΗΛ. Στείχω, βλέφαρον τέγγουσ' ἁπαλόν. 1260
ΟΡ. Πυλάδη, χαίρων ἴθι· νυμφεύου
Δέμας Ἠλέκτρας.
ΔΙ. Τοῖσδε μελήσει γάμος· ἀλλὰ κύνας
Τάσδ' ὑποφεύγων, στεῖχ' ἐπ' Ἀθηνῶν
(Δεινὸν γὰρ ἴχνος βάλλουσ' ἐπὶ σοὶ 1265
Χειροδράκοντες, χρῶτα κελαιναὶ,
Δεινῶν ὀδυνῶν καρπὸν ἔχουσαι)·
Νὼ δ' ἐπὶ πόντον Σικελὸν σπουδῇ,
Σῶσόντε νεῶν πρῴρας ἐνάλους.
Διὰ δ' αἰθερίας στείχοντε πλακὸς, 1270
Τοῖς μὲν μυσαροῖς οὐκ ἐπαρήγομεν·
Οἷσιν δ' ὅσιον καὶ τὸ δίκαιον
Φίλον ἐν βιότῳ, τούτους χαλεπῶν
Ἐκλύοντες μόχθων σώζομεν.
Οὕτως ἀδικεῖν μηδεὶς θελέτω, 1275
Μηδ' ἐπιόρκων μέτα συμπλείτω·
Θεὸς ὢν, θνητοῖς ἀγορεύω.
ΧΟΡ. Χαίρετε! χαίρειν δ' ὅστις δύναται,
Καὶ ξυντυχίᾳ μήτινι κάμνει
Θνητῶν, εὐδαίμονα πράσσει. 1280

1250 Ἐγηρύσω], ἐφθέγξω. 1252 Τάς δ'], φαίνονται ἐπὶ τῆς σκηνῆς αἱ Ἐριννύες.
1266 Χειροδράκοντες], κρατοῦσαι δράκοντας εἰς τὰς χεῖράς των. 1280 Εὐδαίμονα πράσσει], Εὐδαιμονεῖ.

Ζ'. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

(Σ. Δ. Β.)

Σοφοκλῆς Σοφίλου, γεννηθεὶς ἐν Ἀθήναις (ἐν Ὀλ. 71, 6'.) καὶ διαπρέψας ὡς πολιτικὸς καὶ στρατηγὸς, ἀνεδείχθη εἷς τῶν ἀρίστων δραματικῶν ποιητῶν τῆς ἀρχαιότητος, ἀναπτύξας καὶ τελειοποιήσας τὴν τραγῳδίαν περισσότερον ἀφ' ὅ,τι ὁ πατὴρ αὐτῆς καὶ διδάσκαλός του Αἰσχύλος. Ἡ πλοκὴ τῶν δραμάτων του εἶνε ἁπλουστέρα, ἀλλ' ἡ γλῶσσα καὶ στιχουργία του ἐντονωτέρα τῆς τοῦ Εὐριπίδου. Ἐκ τῶν πολλῶν τραγῳδιῶν του ἐννέα μόνον ἐσώθησαν.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.	ΑΙΜΩΝ.
ΙΣΜΗΝΗ.	ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.
ΧΟΡΟΣ.	ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΚΡΕΩΝ.	ΕΥΡΥΔΙΚΗ.
ΦΥΛΑΞ.	ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἡ Σκηνὴ ὑποκίθεται ἐν Θήβαις τῆς Βοιωτίας.

ΑΝΤ. Ὦ κοινὸν αὐτάδελφον Ἰσμήνης κάρα,
Ἆρ' οἶσθ' ὅ, τι Ζεὺς τῶν ἀπ' Οἰδίπου κακῶν
Ὁποῖον οὐχὶ νῷν ἔτι ζώσαιν τελεῖ;
Οὐδὲν γὰρ οὔτ' ἀλγεινὸν, οὔτ' ἄτης ἄτερ,
Οὔτ' αἰσχρὸν, οὔτ' ἄτιμόν ἐσθ', ὁποῖον οὐ 5
Τῶν σῶν τε κἀμῶν οὐκ ὄπωπ' ἐγὼ κακῶν.
Καὶ νῦν τί τοῦτ' αὖ φασὶ πανδήμῳ πόλει
Κήρυγμα θεῖναι τὸν στρατηγὸν ἀρτίως;
Ἔχεις τι, κεἰσήκουσας; ἤ σε λανθάνει
Πρὸς τοὺς φίλους στείχοντα τῶν ἐχθρῶν κακά; 10
ΙΣΜ. Ἐμοὶ μὲν οὐδεὶς μῦθος, Ἀντιγόνη, φίλων
Οὔθ' ἡδὺς, οὔτ' ἀλγεινὸς ἵκετ', ἐξ ὅτου
Δυοῖν ἀδελφοῖν ἐστερήθημεν δύο,
Μιᾷ θανόντων ἡμέρᾳ διπλῇ χερί·
Ἐπεὶ δὲ φροῦδός ἐστιν Ἀργείων στρατὸς 15
Ἐν νυκτὶ τῇ νῦν, οὐδὲν οἶδ' ὑπέρτερον,
Οὔτ' εὐτυχοῦσα μᾶλλον, οὔτ' ἀτωμένη.
ΑΝΤ. Ἤδη καλῶς, καί σ' ἐκτὸς αὐλείων πυλῶν

---

[1] Αὐτάδ. Ἰσμ. κάρα], περιφρ. ἀντὶ Αὐταδέλφη Ἰσμήνη. [2-5] Οἶσθ' ὅ,τι.. ὁποῖον], οἶσθά τι τῶν κακῶν, ὅπερ ὁ Ζεὺς ἡμῖν οὐχὶ τελεῖ (ἐκτελεῖ). [4] Οὔτ' ἄτης ἄτερ], μὴ τὰ χωρὶς ἄτης, ἐπομ. μετ' ἄτης, βλαβερόν. [8] Τὸν στρατηγὸν], τὸν Κρέοντα, διοικοῦντα τὰς Θήβας ἐν ἐλλείψει βασιλέως. [11] Φίλων], περὶ φίλων. [15] Δύο], δύο ἡμεῖς.

[15-16] Ἐπεὶ ὁ τῶν Ἀργ. στρατὸς φροῦδός ἐστιν (ἀναχωρεῖ) ἐν τῇ νῦν νυκτί — Οὐδὲν οἶδ' ὑπέρτερον], τίποτε περισσότερον τούτου δὲν γνωρίζω.

Τοῦδ' οὕνεκ' ἐξέπεμπον, ὡς μόνη κλύοις.
ΙΣΜ. Τί δ' ἔστι; δηλοῖς γάρ τι καλχαίνουσ' ἔπος. 20
ΑΝΤ. Οὐ γὰρ τάφου νῷν τῷ κασιγνήτῳ Κρέων,
Τὸν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας ἔχει;
Ἐτεοκλέα μὲν, ὡς λέγουσι, σὺν δίκῃ
Χρησθεὶς δικαίᾳ καὶ νόμῳ κατὰ χθονὸς
Ἔκρυψε, τοῖς ἔνερθεν ἔντιμον νεκροῖς· 25
Τὸν δ' ἀθλίως θανόντα Πολυνείκους νέκυν
Ἀστοῖσί φασιν ἐκκεκηρύχθαι τὸ μὴ
Τάφῳ καλύψαι, μηδὲ κωκῦσαί τινα,
Ἐᾷν δ' ἄκλαυστον, ἄταφον, οἰωνοῖς γλυκὺν
Θησαυρὸν, εἰσορῶσι πρὸς χάριν βορᾶς. 30
Τοιαῦτά φασι τὸν ἀγαθὸν Κρέοντα σοὶ
Κἀμοὶ (λέγω γὰρ κἀμὲ) κηρύξαντ' ἔχειν,
Καὶ δεῦρο νεῖσθαι ταῦτα τοῖσι μὴ εἰδόσι
Σαφῆ προκηρύξοντα· καὶ τὸ πρᾶγμ' ἄγειν
Οὐχ ὡς παρ' οὐδέν· ἀλλ' ὃς ἂν τούτων τι δρᾷ, 35
Φόνον προκεῖσθαι δημόλευστον ἐν πόλει.
Οὕτως ἔχει σοι ταῦτα, καὶ δείξεις τάχα,
Εἴτ' εὐγενὴς πέφυκας, εἴτ' ἐσθλῶν κακή.
ΙΣΜ. Τί δ', ὦ ταλαίφρων, εἰ τάδ' ἐν τούτοις, ἐγὼ
Λύουσ' ἂν ἢ 'φάπτουσα προσθείμην πλέον; 40
ΑΝΤ. Εἰ ξυμπονήσεις καὶ ξυνεργάσει, σκόπει.
ΙΣΜ. Ποῖόν τι κινδύνευμα; ποῦ γνώμης ποτ' εἶ;
ΑΝΤ. Εἰ τὸν νεκρὸν ξὺν τῇδε κουφιεῖς χερί.
ΙΣΜ. Ἦ γὰρ νοεῖς θάπτειν σφ', ἀπόρρητον πόλει;
ΑΝΤ. Τὸν γοῦν ἐμὸν καὶ τὸν σόν, ἢν σὺ μὴ θέλῃς, 45
Ἀδελφόν. οὐ γὰρ δὴ προδοῦσ' ἁλώσομαι.
ΙΣΜ. Ὦ σχετλία, Κρέοντος ἀντειρηκότος;
ΑΝΤ. Ἀλλ' οὐδὲν αὐτῷ τῶν ἐμῶν μ' εἴργειν μέτα.
ΙΣΜ. Οἴμοι· φρόνησον, ὦ κασιγνήτη, πατὴρ
Ὡς νῷν ἀπεχθὴς δυσκλεής τ' ἀπώλετο, 50
Πρὸς αὐτοφώρων ἀμπλακημάτων διπλᾶς
Ὄψεις ἀράξας αὐτὸς αὐτουργῷ χερί·
Ἔπειτα μήτηρ καὶ γυνὴ, διπλοῦν ἔπος,

---

20 Καλχαίνουσ' ἔπος], κρύπτουσα, βυσσοδομοῦσα. 21 22 Τάφου. . τὸν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας], τὸν μὲν ἐντίμως ἀξιώσας, τὸν δὲ ἀτίμως στερήσας. 25 Τοῖς ἔνερθεν ἔντιμον νεκροῖς], ἐντίμως ἐναρίθμιον ποιήσας αὐτὸν διὰ τούτου τοῖς κάτω νεκροῖς, ἴδε Εὐρ. Ἑκ. 31. 31 Τὸν ἀγαθὸν], εἰρωνικῶς. 27, 30 παρδλ. σίχ. 189—192.
32 Λέγω γὰρ κἀμὲ], διότι συγκαταλέγω καὶ ἐμαυτὴν, καί τοι παρ' ὑμῖν οὐδενὸς λόγου ἀξιουμένην. 34 35 Καὶ τὸ πρᾶγμ' ἄγειν οὐχ ὡς παρ' οὐδέν], καὶ δὲν θεωρεῖ τὸ πρᾶγμα τοῦτο ὡς μηδαμινόν. 38 Εἴτ' ἐσθλῶν κακὴ], εἴτ' ἐξ ἀγαθῶν (γονέων) κακὴ αὐτή.
39 Εἰ τάδ' ἐν τούτοις], εἰ ταῦθ' οὕτως ἔχει. 40 Λύουσ' ἄν, ἢ 'φάπτουσα], ἀφαιροῦσα ἢ προστιθεῖσα. 44 Ἀπόρρητον], ἐνν. ὄν, ἀπολύτως. 46], Ἀλλὰ οὐδὲν αὐτῷ μέτα (μέτεστι) ὥστε μὴ εἴργειν τῶν ἐμῶν, οὐδὲν ἔχει δικαίωμα. 53 Μήτηρ καὶ γυνὴ διπλοῦν ἔπος], ἢ

Πλεκταῖσιν ἀρτάναισι λωβᾶται βίον·
Τρίτον δ' ἀδελφὼ δύο μίαν καθ' ἡμέραν 55
Αὐτοκτονοῦντε τὼ ταλαιπώρω, μόρον
Κοινὸν κατειργάσαντ' ἐπ' ἀλλήλοιν χεροῖν.
Νῦν δ' αὖ μόνα δὴ νὼ λελειμμένα, σκόπει,
Ὅσῳ κάκιστ' ὀλούμεθ', εἰ νόμου βίᾳ
Ψῆφον τυράννων ἢ κράτη παρέξιμεν. 60
Ἀλλ' ἐννοεῖν χρὴ τοῦτο μὲν, γυναῖχ' ὅτι
Ἔφυμεν, ὡς πρὸς ἄνδρας οὐ μαχουμένα·
Ἔπειτα δ', οὕνεκ' ἀρχόμεσθ' ἐκ κρεισσόνων,
Καὶ ταῦτ' ἀκούειν, κἄτι τῶνδ' ἀλγίονα.
Ἐγὼ μὲν οὖν αἰτοῦσα τοὺς ὑπὸ χθονὸς 65
Ξύγγνοιαν ἴσχειν, ὡς βιάζομαι τάδε,
Τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι. τὸ γὰρ
Περισσὰ πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα.
ΑΝΤ. Οὔτ' ἂν κελεύσαιμ', οὔτ' ἂν, εἰ θέλοις ἔτι
Πράσσειν, ἐμοῦ γ' ἂν ἡδέως δρῴης μέτα. 70
Ἀλλ' ἴσθ' ὁποῖά σοι δοκεῖ. κεῖνον δ' ἐγὼ
Θάψω. καλόν μοι τοῦτο ποιούσῃ θανεῖν.
Φίλη μετ' αὐτοῦ κείσομαι, φίλου μέτα,
Ὅσια πανουργήσασ'· ἐπεὶ πλείων χρόνος,
Ὃν δεῖ μ' ἀρέσκειν τοῖς κάτω, τῶν ἐνθάδε. 75
Ἐκεῖ γὰρ αἰεὶ κείσομαι· σοὶ δ' εἰ δοκεῖ,
Τὰ τῶν θεῶν ἔντιμ' ἀτιμάσασ' ἔχε.
ΙΣΜ. Ἐγὼ γὲν οὐκ ἄτιμα ποιοῦμαι· τὸ δὲ
Βίᾳ πολιτῶν δρᾷν ἔφυν ἀμήχανος.
ΑΝΤ. Σὺ μὲν τάδ' ἂν προὔχοι'· ἐγὼ δὲ δὴ τάφον 80
Χώσουσ' ἀδελφῷ φιλτάτῳ πορεύσομαι.
ΙΣΜ. Οἴμοι ταλαίνης, ὡς ὑπερδέδοικά σου.
ΑΝΤ. Μὴ μοῦ προτάρβει· τὸν σὸν ἐξόρθου πότμον.
ΙΣΜ. Ἀλλ' οὖν προμηνύσῃς γε τοῦτο μηδενὶ
Τοὔργον· κρυφῇ δὲ κεῦθε· σὺν δ' αὔτως ἐγώ. 85
ΑΝΤ. Οἴμοι· καταύδα· πολλὸν ἐχθίων ἔσει
Σιγῶσ', ἐὰν μὴ πᾶσι κηρύξῃς τάδε.
ΙΣΜ. Θερμὴν ἐπὶ ψυχροῖσι καρδίαν ἔχεις.
ΑΝΤ. Ἀλλ' οἷδ' ἀρέσκουσ', οἷς μάλισθ' ἁδεῖν με χρή.

ἰσκάστη διττὴν κλῆσιν ἔχουσα (ὡς πρὸς τὸν Οἰδίπουν). 55 Πλεκτ. ἀρτ.], δι' ἀγχόνης, διὰ σχοινίου. 59 Νόμου βίᾳ], σὺν βίᾳ (διὰ τῆς παραβάσεως) τοῦ νόμου. 60 Παρέξιμεν], παραδῶμεν. 64 Καὶ ταῦτ' ἀκούειν], καὶ κατὰ ταῦτα ὑπακούειν. 65 66 Αἰτοῦσα τοὺς ὑπὸ χθ. ξύγγν. ἴσχειν], ἐξαιτουμένη τοὺς ὑποχθονίους θεοὺς συγγνώμην μοι ἔχειν. 67 Τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι], τοῖς ἄρχουσι. 68 Περισσὰ πράσσειν], πολυπραγμονεῖν, νεωτερίζειν. 80 Σὺ μὲν τάδ' ἂν προὔχοι'], ταῦτα προτείνεις ὡς πρόσχημα (πρόφασιν). 85 Σὺν δ' αὔτως], ὡσαύτως δέ. 88 Θερμ. ἐπὶ ψυχρ. κτλ.] ἐξάπτῃ ἐν οὐ δέοντι (ἐν πράγματι ἀπαιτοῦντι ψυχρότητα, du sang froid, καθὼς λέγουσιν οἱ Γάλλοι).

ΙΣΜ. Εἰ καὶ δυνήσει γ'· ἀλλ' ἀμηχάνων ἐρᾷς. 90
ΑΝΤ. Οὐκοῦν, ὅταν δὴ μὴ σθένω, πεπαύσομαι.
ΙΣΜ. Ἀρχὴν δὲ θηρᾶν οὐ πρέπει τἀμήχανα.
ΑΝΤ. Εἰ ταῦτα λέξεις, ἐχθαρεῖ μὲν ἐξ ἐμοῦ,
Ἐχθρὰ δὲ τῷ θανόντι προσκείσει δίκη.
Ἀλλ' ἔα με καὶ τὴν ἐξ ἐμοῦ δυσβουλίαν 95
Παθεῖν τὸ δεινὸν τοῦτο. πείσομαι γὰρ οὐ
Τοσοῦτον οὐδὲν, ὥστε μὴ οὐ καλῶς θανεῖν.
ΙΣΜ. Ἀλλ', εἰ δοκεῖ σοι, στεῖχε· τοῦτο δ' ἴσθ', ὅτι
Ἄνους μὲν ἔρχει, τοῖς φίλοις δ' ὀρθῶς φίλη.
ΧΟΡ. Ἀκτὶς ἀελίου, τὸ κάλλιστον ἑπταπύλῳ φανὲν Στρφ. α. 100
Θήβᾳ τῶν πρότερον φάος,
Ἐφάνθης ποτ', ὦ χρυσέας ἁμέρας βλέφαρον,
Διρκαίων ὑπὲρ ῥεέθρων μολοῦσα,
Τὸν λεύκασπιν Ἀργόθε πρὶν φῶτα βάντα πανσαγίᾳ,
Φυγάδα πρόδρομον ὀξυτέρῳ κινήσασα χαλινῷ, 105
Ὃν ἐφ' ἁμετέρᾳ γᾷ Πολυνείκης
Ἀρθεὶς νεικέων ἐξ ἀμφιλόγων,
Ὀξέα κλάζων αἰετὸς εἰς γᾶν
Ὡς, ὑπερέπτα, λευκῆς χιόνος
Πτέρυγι στεγανὸς, πολλῶν μεθ' ὅπλων, 110
Ξὺν θ' ἱπποκόμοις κορύθεσσι.
Στὰς δ' ὑπὲρ μελάθρων, φονίαισιν ἀμφιχανῶν κύκλῳ Ἀντιστρ. α.
Λόγχαις ἑπτάπυλον στόμα,
Ἔβα, πρὶν ποθ' ἁμετέρων αἱμάτων γένυσιν
Πλησθῆναί τε, καὶ στεφάνωμα πύργων 115
Πευκάενθ' Ἥφαιστον ἐλεῖν· τοῖος ἀμφὶ νῶτ' ἐτάθη
Πάταγος Ἄρεος, ἀντιπάλῳ δυσχείρωμα δράκοντι.
Ζεὺς γὰρ μεγάλης γλώσσης κόμπους Ἀντισύστ. α.
Ὑπερεχθαίρει· καί σφας ἐσιδὼν
Πολλῷ ῥεύματι [προσνισσομένους], χρυσοῦ καναχῆς 120
Ὑπεροπλίαις, παλτῷ ῥιπτεῖ

---

98 Δίκῃ], ἐν δίκῃ, δικαίως. 100 108 Ἀκτὶς Ἀελίου κτλ.] Ὦ ἀκτὶς τοῦ ἡλίου, χρυσῆς ἡμέρας βλέφαρον, τὸ κάλλιστον τῶν ἐν τῇ ἑπτάπυλῳ Θήβᾳ φανέντων πρότερον φάος, ἀνέτειλας ποτὲ (τέλος πάντων), κινήσασα φυγάδα πρόδρομον (φυγαδεύσασα προτροπάδην) ὀξυτέρῳ χαλινῷ τὸν Ἀργόθεν βάντα πανσαγίᾳ λεύκασπιν φῶτα. — Διρκ. ὑπὲρ ῥεέθρων], ὑπὲρ τὴν πηγὴν Δίρκην, ῥύακά τινα παρὰ τὰς Θήβας, πηγάζοντα πρὸς ἀνατολὰς, ὡς φαίνεται, τῆς πόλεως.—Λεύκασπιν.. φῶτα], τὸν στρατὸν τῶν Ἀργείων, οἱ ὁποῖοι εἶχον λευκὰς ἀσπίδας. 109 10 Λευκῆς χιόνος πτέρυγι στεγανὸς], διὰ τὰς λευκὰς πανοπλίας των. 111 Ἱπποκόμοις κορύθ.], περικεφαλαίαις ἵππων θριξὶ κομώσαις. 112 13 Ἀμφιχανὼν ἑπτάπυλον στόμα], διότι ἦσαν ἑκτὰ στρατηλάται, τῶν ὁποίων τὰ τάγματα παραβάλλει μὲ στόματα τοῦ ἀετοῦ. Τὸ δὲ Φονίαισιν ἐν ἄλλοις γρφτ. Φονώσαισιν. 115 16 Καὶ στεφάνωμα πύργων Πευκάενθ' Ἥφ. ἑλεῖν], ἢ πρὶν ἡ πευκίνη φλὸξ κυριεύσῃ (καύσῃ) τὸν περίβολον τῶν πύργων μας. 116 18] Τοιοῦτος πάταγος τοῦ Ἄρεος, δυσχείρωμα τῷ ἀντιπάλῳ (τοῦ ἀετοῦ) δράκοντι (τοῖς δρακοντοφυέσι Θηβαίοις), ἐτάθη ἐπὶ νῶτα (τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοῦ). 121 Παλτῷ ῥιπτεῖ πυρὶ], κατεκρήμνισεν αὐτὸν (καὶ ἐννοεῖ τὸν Καπανέα), ἴδε Αἰσχλ. Ἑπτὰ ἐπὶ Θ. 437. διὰ τοῦ τινακτοῦ πυ-

Πυρὶ, βαλβίδων ἐπ' ἄκρων ἤδη
Νίκην ὁρμῶντ' ἀλαλάξαι·
Ἀντίτυπα δ' ἐπὶ γᾷ πέσε τανταλωθεὶς Στρφ. β'.
* Πυρφόρος, ὃς τότε μαινομένᾳ ξὺν ὁρμᾷ 125
Βακχεύων ἐπέπνει ῥιπαῖς ἐχθίστων ἀνέμων.
Εἶχε δ' ἄλλα τὰ μέν γ'
Ἄλλα, τὰ δ' ἄλλοις ἐπενώμα στυφελίζων μέγας Ἄρης
Δεξιόσειρος.
Ἑπτὰ λοχαγοὶ γὰρ ἐφ' ἑπτὰ πύλαις Ἀντ. β'.
Ταχθέντες ἴσοι πρὸς ἴσους, ἔλιπον
Ζηνὶ τροπαίῳ πάγχαλκα τέλη·
Πλὴν τοῖν στυγεροῖν, ὦ, πατρὸς ἑνὸς
[Μητρός τε μιᾶς φύντε, καθ' αὑτοῖν]
Δικρατεῖς λόγχας στήσαντ', ἔχετον
Κοινοῦ θανάτου μέρος ἄμφω. 135
Ἀλλὰ γὰρ ἁ μεγαλώνυμος ἦλθε Νίκα Ἀντιστρ. β'.
Τᾷ πολυαρμάτῳ ἀντιχαρεῖσα Θήβᾳ,
Ἐκ μὲν δὴ πολέμων τῶν νῦν θέσθε λησμοσύναν,
Θεῶν δὲ ναοὺς χοροῖς
Παννυχίοις πάντας ἐπέλθωμεν· ὁ Θήβας δ' ἐλελίχθων 140
Βάκχιος ἄρχοι.
Ἀλλ' ὅδε γὰρ δὴ βασιλεὺς χώρας Ἀντισύστ. β'.
Ὁ Μενοικέως θεῶν νεοχμὸς νεαραῖς
Ἐπὶ συντυχίαις χωρεῖ, τινὰ δὴ
Μῆτιν ἐρέσσων, ὅτι σύγκλητον 145
Τήνδε γερόντων προὔθετο λέσχην,
Κοινῷ κηρύγματι πέμψας;
ΚΡΕ. Ἄνδρες, τὰ μὲν δὴ πόλεος ἀσφαλῶς θεοὶ
Πολλῷ σάλῳ σείσαντες, ὤρθωσαν πάλιν·
Ὑμᾶς δ' ἐγὼ πομποῖσιν ἐκ πάντων δίχα 150
Ἔστειλ' ἱκέσθαι· τοῦτο μὲν, τὰ Λαΐου
Σέβοντας εἰδὼς εὖ θρόνων ἀεὶ κράτη.
Τοῦτ' αὖθις, ἡνίκ' Οἰδίπους ὤρθου πόλιν,
Κἀπεὶ διώλετ', ἀμφὶ τοὺς κείνων ἔτι

ρὸς τοῦ κεραυνοῦ). 122 23 Βαλβ. ἐπ' ἄκρων ἤδη κτλ.] ἐπιβαίνοντα ἤδη τοῦ τείχους τῶν Θ. 125 Πυρφόρος], ὑπαινίττεται τὸν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τοῦ Καπανέως εἰκονισμένον πυρφόρον ἄνδρα. 127 29] ὁ δὲ μέγας δεξιόσειρος (ἴδε τὸ Δεξ.) Ἄρης, ἄλλα μὲν (μέρη τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοῦ) κατεῖχεν· ἄλλα δὲ στυφελίζων ἐπενώμα ἐπ' ἄλλοις. 131 32 Ἔλιπον Ζ. τροπ. κτλ.], κατέλιπον (φονευθέντες ἢ φυγόντες ἓν δήποτε) τῶν ὅπλων των ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς τρόπαιον. 133 Τοῖν στυγεροῖν], τῶν μισητῶν δύο ἀδελφῶν, τοῦ Ἐτεοκλ. καὶ Πολυν. 134 35], στήσαντες καθ' ἑαυτῶν (κατ' ἀλλήλων) τὰς δικρατεῖς αὐτῶν λόγχας (μονομαχήσαντες), ἔλαχον ἀμφότεροι κοινοῦ θανάτου. 137 Ἀντιχαρεῖσα], ἀντὶ λύπης χαρὰν χορηγοῦσα. 143 Νεοχμὸς], νέος (βασιλεύς). 143 44 Νεαραῖς ἐπὶ σ.] μετὰ τὰς νέας θεόθεν τελεσθείσας περιπτώσεις. 145 Ἐρέσσων], στρέφων, ἀνακυκλῶν, μτφορ.
145 46 Σύγκλ. προὔθ'. λέσχην], συνεκάλεσε συμβούλιον. 155 Τοῦτ' αὖθις], ἀντὶ Τοῦτο δ' αὖθις. Ὤρθου πόλιν], διῴκει, διεύθυνεν, ἐβασίλευε.

Παῖδας μένοντας ἐμπέδοις φρονήμασιν. 155
Ὅτ' οὖν ἐκεῖνοι πρὸς διπλῆς μοίρας μίαν
Καθ' ἡμέραν ὤλοντο, πείσαντές τε καὶ
Πληγέντες αὐτόχειρι σὺν μιάσματι,
Ἐγὼ κράτη δὴ πάντα καὶ θρόνους ἔχω
Γένους κατ' ἀγχιστεῖα τῶν ὀλωλότων. 160
Ἀμήχανον δὲ παντὸς ἀνδρὸς ἐκμαθεῖν
Ψυχήν τε καὶ φρόνημα καὶ γνώμην, πρὶν ἂν
Ἀρχαῖς τε καὶ νόμοισιν ἐντριβὴς φανῇ.
Ἐμοὶ γὰρ, ὅστις, πᾶσαν εὐθύνων πόλιν,
Μὴ τῶν ἀρίστων ἅπτεται βουλευμάτων, 165
Ἀλλ' ἐκ φόβου του γλῶσσαν ἐγκλείσας ἔχει,
Κάκιστος εἶναι νῦν τε καὶ πάλαι δοκεῖ·
Καὶ μείζον' ὅστις ἀντὶ τῆς αὑτοῦ πάτρας
Φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω.
Ἐγὼ γὰρ, ἴστω Ζεὺς ὁ πάνθ' ὁρῶν ἀεὶ, 170
Οὔτ' ἂν σιωπήσαιμι τὴν ἄτην ὁρῶν
Στείχουσαν ἀστοῖς ἀντὶ τῆς σωτηρίας,
Οὔτ' ἂν φίλον ποτ' ἄνδρα δυσμενῆ χθονὸς
Θείμην ἐμαυτῷ, τοῦτο γιγνώσκων, ὅτι
Ἥδ' ἐστὶν ἡ σώζουσα, καὶ ταύτης ἔπι 175
Πλέοντες ὀρθῆς τοὺς φίλους ποιούμεθα.
Τοιοῖσδ' ἐγὼ νόμοισι τήνδ' αὔξω πόλιν,
Καὶ νῦν ἀδελφὰ τῶνδε κηρύξας ἔχω
Ἀστοῖσι, παίδων τῶν ἀπ' Οἰδίπου πέρι.
Ἐτεοκλέα μὲν, ὃς πόλεως ὑπερμαχῶν 180
Ὄλωλε τῆδε, πάντ' ἀριστεύσας δορὶ,
Τάφῳ τε κρύψαι καὶ τὰ πάντ' ἐφαγνίσαι,
Ἃ τοῖς ἀρίστοις ἔρχεται κάτω νεκροῖς·
Τὸν δ' αὖ ξύναιμον τοῦδε, Πολυνείκην λέγω,
Ὃς γῆν πατρῴαν καὶ θεοὺς τοὺς ἐγγενεῖς, 185
Φυγὰς κατελθὼν, ἠθέλησε μὲν πυρὶ
Πρῆσαι κατάκρας, ἠθέλησε δ' αἵματος
Κοινοῦ πάσασθαι, τοὺς δὲ δουλώσας ἄγειν,
Τοῦτον πόλει τῇδ' ἐκκεκήρυκται τάφῳ
Μήτε κτερίζειν, μήτε κωκῦσαί τινα, 190
Ἐᾶν δ' ἄθαπτον, καὶ πρὸς οἰωνῶν δέμας
Καὶ πρὸς κυνῶν ἐδεστὸν αἰκισθέντ' ἰδεῖν.
Τοιόνδ' ἐμὸν φρόνημα, κοὔποτ' ἔκ γ' ἐμοῦ
Τιμὴν προέξουσ' οἱ κακοὶ τῶν ἐνδίκων.

---

160 Κατ' ἀγχιστ. τῶν ὀλωλ.], διότι ἡ Ἰοκάστη ἦτον ἀδελφή του. 178 Ἀδελφὰ τῶν δε], ὅμοια (σύμφωνα) τούτοις (τοῖς εἰρημένοις). 185 Ἔρχεται κάτω], προσφέρεται. 188 Τοὺς δὲ], τοὺς μὲν φονεῦσαι, τοὺς δὲ δουλαγωγῆσαι. 190 Τιμὴν προέξ.] κατὰ τὴν τιμὴν

Ἀλλ' ὅστις εὔνους τῇδε τῇ πόλει, θανὼν 195
Καὶ ζῶν ὁμοίως ἐξ ἐμοῦ τιμήσεται.
ΧΟΡ. Σοὶ ταῦτ' ἀρέσκει, παῖ Μενοικέως Κρέον,
Τὸν τῇδε δύσνουν καὶ τὸν εὐμενῆ πόλει.
Νόμῳ δὲ χρῆσθαι παντί πού γ' ἔνεστί σοι,
Καὶ τῶν θανόντων, χὠπόσοι ζῶμεν, περί. 200
ΚΡΕ. Ὡς ἂν σκοποὶ νῦν ἦτε τῶν εἰρημένων.
ΧΟΡ. Νεωτέρῳ τῳ τοῦτο βαστάζειν πρόθες.
ΚΡΕ. Ἀλλ' εἰσ' ἕτοιμοι τοῦ νεκροῦ γ' ἐπίσκοποι.
ΧΟΡ. Τί δῆτ' ἂν ἄλλο τοῦτ' ἐπεντέλλοις ἔτι;
ΚΡΕ. Τὸ μὴ 'πιχωρεῖν τοῖς ἀπιστοῦσιν τάδε. 205
ΧΟΡ. Οὐκ ἔστιν οὕτω μῶρος, ὃς θανεῖν ἐρᾷ.
ΚΡΕ. Καὶ μὴν ὁ μισθός γ' οὗτος. ἀλλ' ὑπ' ἐλπίδων
Ἄνδρας τὸ κέρδος πολλάκις διώλεσεν.
ΦΥΛ. Ἄναξ, ἐρῶ μὲν οὐχ ὅπως τάχους ὕπο
Δύσπνους ἱκάνω, κοῦφον ἐξάρας πόδα· 210
Πολλὰς γὰρ ἔσχον φροντίδων ἐπιστάσεις,
Ὁδοῖς κυκλῶν ἐμαυτὸν εἰς ἀναστροφήν.
Ψυχὴ γὰρ ἡὖδα πολλά μοι μυθουμένη·
«Τάλας, τί χωρεῖς, οἷ μολὼν δώσεις δίκην;
Τλήμων, μενεῖς αὖ; κεἰ τάδ' εἴσεται Κρέων 215
Ἄλλου παρ' ἀνδρὸς, πῶς σὺ δῆτ' οὐκ ἀλγυνεῖ;»—
Τοιαῦθ' ἑλίσσων ἦνυτον σχολῇ βραδύς·
Χοὕτως ὁδὸς βραχεῖα γίγνεται μακρά.
Τέλος γε μέντοι δεῦρ' ἐνίκησεν μολεῖν
Σοί· κεἰ τὸ μηδὲν ἐξερῶ, φράσω δ' ὅμως· 220
Τῆς ἐλπίδος γὰρ ἔρχομαι δεδραγμένος
Τὸ μὴ παθεῖν ἂν ἄλλο πλὴν τὸ μόρσιμον.
Τί δ' ἔστιν, ἀνθ' οὗ τήνδ' ἔχεις ἀθυμίαν;
ΦΥ. Φράσαι θέλω σοι πρῶτα τἀμαυτοῦ. τὸ γὰρ
Πρᾶγμ' οὔτ' ἔδρασ', οὔτ' εἶδον ὅστις ἦν ὁ δρῶν· 225
Οὐδ' ἂν δικαίως εἰς κακὸν πέσοιμί τι.
ΚΡ. Εὖ γε στοχάζει, κἀποφράγνυσαι κύκλῳ
Τὸ πρᾶγμα· δηλοῖς δ' ὡς τι σημανῶν νέον·
ΦΥ. Τὰ δεινὰ γάρ τοι προστίθησ' ὄκνον πολύν.
ΚΡ. Οὔκουν ἐρεῖς ποτ', εἶτ' ἀπαλλαχθεὶς ἄπει; 230
ΦΥ. Καὶ δὴ λέγω σοι. τὸν νεκρόν τις ἀρτίως
Θάψας βέβηκε, κἀπὶ χρωτὶ διψίαν
Κόνιν παλώνας, κἀφαγιστεύσας ἃ χρή.

ὑπερέξουσιν, ἢ· ἕξουσι τιμὴν ἐξ ἐμοῦ πρὸ τῶν ἐνδ. 201 Ὡς ἂν σκοποὶ ἦτε], ἐνν. ὁρᾶτε τοίνυν ὅπως ἦτε. 202 Τοῦτο], τὸ φρουρεῖν τὸν νεκρόν. 205 Τὸ μὴ 'πιχ. τοῖς ἀπις. τάδε], τὸ μὴ συγχωρεῖν τοῖς ἀπειθήσουσι τυγὸν περὶ ταῦτα. 207 Ὁ μισθός γ' οὗτος], τοῦ ἀπειθήσοντος ὁ μισθὸς (ὁ θάνατος) ἔσται. 209 Ἐρῶ μὲν οὐχ ὅπως κτλ.] οὐκ ἐρῶ μὲν ὅτι ἦλθον δύσπνους ὑπὸ τάχους.

ΚΡ. Τί φῄς; τίς ἀνδρῶν ἦν ὁ τολμήσας τάδε;
ΦΥΛ. Οὐκ οἶδ'. ἐκεῖ γὰρ οὔτε του γενῆδος ἦν 235
Πλῆγμ', οὐ δικέλλης ἐκβολή· στύφλος δὲ γῆ,
Καὶ χέρσος ἀῤῥώξ, οὐδ' ἐπημαξευμένη
Τροχοῖσιν, ἀλλ' ἄσημος οὐργάτης τις ἦν.
Ὅπως δ' ὁ πρῶτος ἡμῖν ἡμεροσκόπος
Δείκνυσι, πᾶσι θαῦμα δυσχερὲς παρῆν. 240
Ὁ μὲν γὰρ ἠφάνιστο, τυμβήρης μὲν οὔ·
Λεπτὴ δ', ἄγος φεύγοντος ὡς, ἐπῆν κόνις·
Σημεῖα δ' οὔτε θηρὸς, οὔτε του κυνῶν
Ἐλθόντος, οὐ σπάσαντος ἐξεφαίνετο.
Λόγοι δ' ἐν ἀλλήλοισιν ἐῤῥόθουν κακοί, 245
Φύλαξ ἐλέγχων φύλακα· κἂν ἐγίγνετο
Πληγὴ τελευτῶσ', οὐδ' ὁ κωλύσων πάρῃν.
Εἷς γάρ τις ἦν ἕκαστος οὐξειργασμένος,
Κοὐδεὶς ἐναργὴς, ἀλλ' ἔφευγε μὴ εἰδέναι.
Ἥμεν δ' ἕτοιμοι καὶ μύδρους αἴρειν χεροῖν, 250
Καὶ πῦρ διέρπειν, καὶ θεοὺς ὁρκωμοτεῖν,
Τὸ μήτε δρᾶσαι, μήτε τῳ ξυνειδέναι
Τὸ πρᾶγμα βουλεύσαντι, μήτ' εἰργασμένῳ.
Τέλος δ', ὅτ' οὐδὲν ἦν ἐρευνῶσιν πλέον,
Λέγει τις εἷς, ὃς πάντας εἰς πέδον κάρα 255
Νεῦσαι φόβῳ προὔτρεψεν· οὐ γὰρ εἴχομεν
Οὔτ' ἀντιφωνεῖν, οὔθ' ὅπως δρῶντες καλῶς
Πράξαιμεν. ἦν δ' ὁ μῦθος, ὡς ἀνοιστέον
Σοὶ τοὔργον εἴη τοῦτο, κοὐχὶ κρυπτέον.
Καὶ ταῦτ' ἐνίκα, κἀμὲ τὸν δυσδαίμονα 260
Πάλος καθαιρεῖ τοῦτο τἀγαθὸν λαβεῖν.
Πάρειμι δ' ἄκων οὐχ ἑκοῦσιν, οἶδ' ὅτι.
Στέργει γὰρ οὐδεὶς ἄγγελον κακῶν ἐπῶν.
ΧΟΡ. Ἄναξ, ἐμοί τοι, μήτι καὶ θεήλατον
Τοὔργον τόδ', ἡ ξύννοια βουλεύει πάλαι. 265
ΚΡ. Παῦσαι, πρὶν ὀργῆς κἀμὲ μεστῶσαι λέγων,
Μὴ 'φευρεθῇς ἄνους τε καὶ γέρων ἅμα.

---

234 58 Γενῆδος Πλῆγμ'], ἀξίνης πληγή.—δικέλλης ἐκβολή], χῶμα ἀνεσκαμμένον διὰ δικέλλης.—στύφλος], στυφελὸς, σκληρὸ, Ἀττ. 237 Ἀῤῥώξ], ἄῤῥηκτος, ἄσκαπτος. 244 Ὁ μὲν γὰρ (νεκρὸς) οὐκ ἐφαίνετο, ἐκεκάλυπτο (ὑπὸ τῆς κόνεως). 242 Ἄγος φεύγοντος ὡς], ὡς ἀφοσιωμένου τινὸς τὸ ἄγος (τὸ μίασμα, ὃ προσετρίβετο τῷ παρόρῶντι νεκρὸν ἄταφον). 246 Φ. ἐλέγχων φ.], εὐθεῖα ἀπόλυσις ἀνὰ γενιᾶς. 248 49 Εἷς γάρ τις κτλ.], διότι αὐτὸς μέν τις ἕκαστος ἡμῶν εἷς ἦν (ἐδόκει εἶναι) ὁ δράσας, οὐδεὶς δ' ἦν ἐναργής.—ἔφευγε τῷ μὴ εἰδέναι], ἀπέφευγε τὴν ἐνοχὴν τῆς πράξεως, λέγων ὅτι οὐκ οἶδε. 250 Μύδρους αἴρειν], εἶδος ὅρκου, καθ' ὃ μύδρους πεπυρακτωμένους ἐβάζαζον· οὕτω δὲ τὸ: Πῦρ διέρπειν ἔρριπται ἦσαν δὲ περὶ τὸν μεσαίωνα αἱ καλούμεναι κρίσεις τοῦ θεοῦ, Jugemens de Dieu 261 Τοῦτο τ' ἀγαθὸν], τοῦτο τὸ ἀριστεῖον, εἴρων. 264 Θεήλατον], θεόθεν γενόμενον, ὡς ἐπὶ συμφορᾶς ἡ θεομηνίας.

Λέγεις γὰρ οὐκ ἀνεκτὰ, δαίμονας λέγων
Πρόνοιαν ἴσχειν τοῦδε τοῦ νεκροῦ πέρι.
Πότερον ὑπερτιμῶντες, ὡς εὐεργέτην, 270
Ἔκρυπτον αὐτὸν, ὅστις ἀμφικίονας
Ναοὺς πυρώσων ἦλθε κἀναθήματα,
Καὶ γῆν ἐκείνων καὶ νόμους διασκεδῶν;
Ἢ τοὺς κακοὺς τιμῶντας εἰσορᾶς θεούς;
Οὐκ ἔστιν· ἀλλὰ ταῦτα καὶ πάλαι πόλεως 275
Ἄνδρες μόλις φέροντες ἐρρόθουν ἐμοί,
Κρυφῇ κάρα σείοντες· οὐδ' ὑπὸ ζυγῷ
Λόφον δικαίως εἶχον, ὡς στέργειν ἐμέ.
Ἐκ τῶνδε τούτους ἐξεπίσταμαι καλῶς
Παρηγμένους μισθοῖσιν εἰργάσθαι τάδε. 280
Οὐδὲν γὰρ ἀνθρώποισιν, οἷον ἄργυρος,
Κακὸν νόμισμ' ἔβλαστε. τοῦτο καὶ πόλεις
Πορθεῖ, τόδ' ἄνδρας ἐξανίστησιν δόμων·
Τόδ' ἐκδιδάσκει καὶ παραλλάσσει φρένας
Χρηστὰς πρὸς αἰσχρὰ πράγμαθ' ἵστασθαι βροτῶν· 285
Πανουργίας δ' ἔδειξεν ἀνθρώποις ἔχειν,
Καὶ παντὸς ἔργου δυσσέβειαν εἰδέναι.
Ὅσοι δὲ μισθαρνοῦντες ἤνυσαν τάδε,
Χρόνῳ ποτ' ἐξέπραξαν ὡς δοῦναι δίκην.
Ἀλλ' εἴπερ ἴσχει Ζεὺς ἔτ' ἐξ ἐμοῦ σέβας, 290
Εὖ τοῦτ' ἐπίστασ', ὅρκιος δέ σοι λέγω,
Εἰ μὴ τὸν αὐτόχειρα τοῦδε τοῦ τάφου
Εὑρόντες ἐκφανεῖτ' ἐς ὀφθαλμοὺς ἐμοὺς,
Οὐχ ὑμῖν ᾅδης μοῦνος ἀρκέσει, πρὶν ἂν
Ζῶντες κρεμαστοὶ τήνδε δηλώσητ' ὕβριν, 295
Ἵν' εἰδότες τὸ κέρδος ἔνθεν οἰστέον,
Τὸ λοιπὸν ἁρπάζητε, καὶ μάθητ', ὅτι
Οὐκ ἐξ ἅπαντος δεῖ τὸ κερδαίνειν φιλεῖν.
Ἐκ τῶν γὰρ αἰσχρῶν λημμάτων τοὺς πλείονας
Ἀτωμένους ἴδοις ἂν ἢ σεσωσμένους. 300

ΦΥΛ. Εἰπεῖν τι δώσεις, ἢ στραφεὶς οὕτως ἴω;

ΚΡ. Οὐκ οἶσθα καὶ νῦν ὡς ἀνιαρῶς λέγεις;

ΦΥΛ. Ἐν τοῖσιν ὠσὶν ἢ 'πὶ τῇ ψυχῇ δάκνει;

ΚΡ. Τί δὲ ῥυθμίζεις τὴν ἐμὴν λύπην, ὅπου;

ΦΥΛ. Ὁ δρῶν σ' ἀνιᾷ τὰς φρένας, τὰ δ' ὦτ' ἐγώ. 305

ΚΡ. Οἴμ', ὡς λάλημα δῆλον ἐκπεφυκὸς εἶ.

---

271 72 Ἀμφικίονας ναοὺς], περιστύλους. 275 Ἐρρόθων ἐμοί], ὑπεψιθύριζον (ἐγόγγυζον) κατ' ἐμοῦ. 279 Τούτους], τοὺς φύλακας. 282 Νόμισμ'], ἔθιμον, νόμιμον. 293 Οὐχ ἡμῖν Ἅδης μοῦνος ἀρκέσει], δὲν θέλει εἶναι ἀρκετὸς δι' ὑμᾶς ἁπλῶς θάνατος, δὲν θέλετε φονευθῇ πρὶν κρ. (ἄλλως ἢ δι' ἀγχόνης). 303 Ἐν τοῖσιν ὠσὶν ἢ κτλ.], τὰ ὦτά σου λυποῦνται ἢ ἡ ψυχή σου; Τί σε λυπεῖ λοιπὸν, ἐὰν ἀκούσῃς;

ΦΥΛ. Οὐκοῦν τό γ' ἔργον τοῦθ' ὁ ποιήσας ποτέ.
ΚΡ. Καὶ ταῦτ' ἐπ' ἀργύρῳ γε τὴν ψυχὴν προδούς.
ΦΥΛ. Φεῦ!
Ἦ δεινόν, ᾧ δοκεῖ γε, καὶ ψευδῆ δοκεῖν.
ΚΡ. Κόμψευέ νυν τὴν δόξαν· εἰ δὲ ταῦτα μὴ 310
Φανεῖτέ μοι τοὺς δρῶντας, ἐξερεῖθ', ὅτι
Τὰ δειλὰ κέρδη πημονὰς ἐργάζεται.
ΦΥΛ. Ἀλλ' εὑρεθείη μὲν μάλιστ'· ἐὰν δέ τοι
Ληφθῇ τε καὶ μὴ (τοῦτο γὰρ τύχη κρινεῖ),
Οὐκ ἔσθ' ὅπως ὄψει σὺ δεῦρ' ἐλθόντα με· 315
Καὶ νῦν γὰρ ἐκτὸς ἐλπίδος γνώμης τ' ἐμῆς
Σωθεὶς ὀφείλω τοῖς θεοῖς πολλὴν χάριν.
ΧΟΡ. Πολλὰ τὰ δεινά, κοὐδὲν ἀνθρώπου δεινότερόν πέλει. Στρφ. ά.
Τοῦτο καὶ πολιοῦ πέραν πόντου χειμερίῳ νότῳ
Χωρεῖ, περιβρυχίοισι περῶν ὑπ' οἰδμασι· 320
Θεῶν τε τὰν ὑπερτάταν, Γᾶν
Ἄφθιτον, ἀκαμάταν ἀποτρύεται,
Ἰλλομένων ἀρότρων ἔτος εἰς ἔτος,
Ἱππείῳ γένει πολεύων.
Κουφονόων τε φῦλον ὀρνίθων ἀμφιβαλὼν ἄγει, Ἀντιστρφ. ά.
Καὶ θηρῶν ἀγρίων ἔθνη, πόντου τ' εἰναλίαν φύσιν
Σπείραισι δικτυοκλώστοις, ἀριφραδὴς ἀνήρ·
Κρατεῖ δὲ μηχαναῖς ἀγραύλου
Θηρὸς ὀρεσσιβάτα, λασιαύχενά θ'
Ἵππον ἄξεται ἀμφίλοφον ζυγόν, 330
Οὔρειόν τ' ἀδμῆτα ταῦρον.
Καὶ φθέγμα, καὶ ἀνεμόεν φρόνημα, καὶ ἀστυνόμους Στρφ. β'.
Ὀργὰς ἐδιδάξατο, καὶ δυσαύλων πάγων
Αἴθρια καὶ δύσομβρα φεύγειν βέλη.

---

309 Ἦ δεινὸν κ.τ.λ.], δεινὸν ἡ ψευδὴς δόξα (ἡ πρόληψις). 310 Κόμψευε νῦν τὴν δόξαν], ῥητόρευε κομψῶς περὶ δόξης. 312 Τὰ δειλὰ κέρδη], τὰ αἰσχρὰ, ὡς ἐκ τοῦ ἐπακολουθ. 315 Τοὺς τελευταίους τούτους λόγους ἐννοεῖται ὅτι λέγει ὁ κήρυξ, ἀναχωρήσαντος ἤδη τοῦ Κρέοντος.
318 Τὰ δεινὰ], τὰ δραστήρια. 319 20 Πολιοῦ.. πόντου], τοῦ λευκοῦ, διὰ τὰ ἀφρίζοντα κύματα, καθὼς λέγουσι καὶ σήμερον οἱ ναῦται Ἀσπρην θάλασσαν, Τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, τὸ ὁποῖον φαίνεται ὅτι ἐννοεῖ καὶ ὁ ποιητὴς, ὅθεν ἐπιφέρει: Χειμερίῳ νότῳ. διότι ἵνα πλεύσῃ τις πέραν (ἐπέκεινα) τοῦ Αἰγαίου, πρὸς τὴν Μαύρην θάλασσαν, χρειάζεται νότιον ἄνεμον. 320 Περιβρυχ.. οἰδμ.], ἴσως ἐννοεῖ τὰς Κυανέας πέτρας καὶ τὸν Βόσπορον, « Τρηχείης σπιλάδεσσιν ἐεργμένον ἀμφοτέρωθε, βινήεις δ' ὑπένερθεν ἀνακλύζεσκεν ἰοῦσαν νῆα ῥόος, » κατὰ τὸν Ἀπολλών. 320 Ἀκαμάταν], ἀκούραστον εἰς τὸ βλαστάνειν. — ἀποτρύεται], ἀποδρύπτει, γεωργεῖ. 325 Ἰλλομένων], στρεφομένων.—ἔτος εἰς ἔτος], κατ' ἔτος. 324 Ἱππείῳ γένει πολεύων], περιπολῶν (στρέφων) διὰ τῶν ἵππων. 325 Κουφονόων], διὰ τὸ εὐαπάτητον.—ἀμφιβαλὼν], διὰ τοῦ ἀμφιβλήστρου (δικτύου) θηρεύσας.
330 Ἵππον ἄξ. ἀμφ. ζυγόν], ἄξει ὑπὸ τὸν ἀμφίλοφον ζυγὸν (τὴν ζεύγλην).
332 34 Καὶ φθέγμα], τὴν γλῶσσαν, τὸν λόγον. — ἀνεμόεν φρόνημα], τὴν περὶ τῶν μετεώρων (τῆς ἀτμοσφαίρας) γνῶσιν. — Ἀστυνόμους ἀρχὰς], τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως, κατὰ διόρθ. ἀντὶ Ὀργάς.—βέλη, τὰς προσβολὰς (τὰς ἐπηρείας) τῆς αἴθρίας, τῶν παγετῶν καὶ τῶν ὄμβρων.

Παντοπόρος, ἄπορος 335
Ἐπ' οὐδὲν ἔρχεται τὸ μέλλον·
Ἀΐδα μόνον φεῦξιν οὐκ ἐπάξεται·
Νόσων δ' ἀμηχάνων φυγὰς ξυμπέφρασται.
Σοφόν τι τὸ μηχανόεν τέχνας ὑπὲρ ἐλπίδ' ἔχων, Ἀντεστρ. β'.
Ποτὲ μὲν κακόν, ἄλλοτ' ἐπ' ἐσθλὸν ἕρπει, νόμους 340
Παρείρων θεῶν τ' ἔνορκον δίκαν,
Ὑψίπολις· ἄπολις δ',
Ὅτῳ τὸ μὴ καλὸν ξύνεστι
Τόλμας χάριν. μήτ' ἐμοὶ παρέστιος
Γένοιτο, μήτ' ἴσον φρονῶν, ὃς τάδ' ἔρδει. 345
Εἰς δαιμόνιον τέρας ἀμφινοῶ
Τόδε, πῶς εἰδὼς ἀντιλογήσω
Τήνδ' οὐκ εἶναι παῖδ' Ἀντιγόνην.
Ὦ δύστηνος,
Καὶ δυστήνου πατρὸς Οἰδιπόδα, 350
Τί ποτ'; οὐ δή που σέ γ' ἀπιστοῦσαν
Τοῖς βασιλείοισιν ἄγουσι νόμοις,
Καὶ ἐν ἀφροσύνῃ καθελόντες;
ΦΥΛ. Ἥδ' ἔστ' ἐκείνη τοὔργον ἡ ξειργασμένη.
Τήνδ' εἷλομεν θάπτουσαν. ἀλλὰ ποῦ Κρέων; 355
ΧΟΡ. Ὅδ' ἐκ δόμων ἄψορρος εἰς δέον περᾷ.
ΚΡ. Τί δ' ἔστι; ποίᾳ ξύμμετρος προὔβην τύχῃ;
ΦΥΛ. Ἄναξ, βροτοῖσιν οὐδὲν ἐστ' ἀπώμοτον.
Ψεύδει γὰρ ἡ 'πίνοια τὴν γνώμην· ἐπεὶ
Σχολῇ ποθ' ἥξειν δεῦρ' ἂν ἐξηύχουν ἐγώ, 360
Ταῖς σαῖς ἀπειλαῖς, αἷς ἐχειμάσθην τότε.
Ἀλλ' ἡ γὰρ ἐκτὸς καὶ παρ' ἐλπίδας χαρὰ
Ἔοικεν ἄλλῃ μῆκος οὐδὲν ἡδονῇ,
Ἧκω, δι' ὅρκων καίπερ ὢν ἀπώμοτος,
Κόρην ἄγων τήνδ', ἣ καθευρέθη τάφον 365
Κοσμοῦσα. κλῆρος ἐνθάδ' οὐκ ἐπάλλετο,
Ἀλλ' ἔστ' ἐμὸν θοὔρμαιον, οὐκ ἄλλου, τόδε.
Καὶ νῦν, ἄναξ, τήνδ' αὐτός, ὡς θέλεις, λαβὼν
Καὶ κρῖνε, κἀξέλεγχ'· ἐγὼ δ' ἐλεύθερος
Δίκαιός εἰμι τῶνδ' ἀπηλλάχθαι κακῶν. 370

---

335 36], Πάντα πόρον ἐφευρίσκων, ἐπ' οὐδὲν τὸ μέλλον ἔρχεται ἄπορος. 339], Ἔχων τε ὑπὲρ ἐλπίδα σοφὸν τὸ μηχανόεν τῆς τέχνης· διὰ τῆς περὶ τὰς τέχνας σοφίας αὐτοῦ μηχανώμενος καὶ τὰ ἀνέλπιστα. 340 41 Νόμους παρείρων κτλ.], παρεμβάλλων μὲν ἢ γηΐνους (ἀνθρωπίνους) καὶ θείους νόμους, ὑψοῖ τὰς πόλεις· ὅτῳ δὲ τὸ μὴ καλὸν ξύνεςι τόλμας χάριν, (οὗτος) ἄπολις. 345 Εἰς δαιμ. τέρας κτλ.], ὁ χορὸς, βλέπων αἴφνης τὴν Ἀντιγόνην ἀγομένην, ἀπορεῖ. 353 Καὶ ἐν ἀφρ. καθελ.] καί τοι ἑλόντες ἀφρόνως (ἀνοήτως).

357 Ξύμμετρ. πρ. τ.] τί εὔλογον ἢ ἑπόμενον τοῖς προανηγγελμένοις συνέβη;

359 Ψεύδει γὰρ κτλ.] ἡ ἐπιγιγνομένη ἔννοια ψεύδει τὴν γενομένην ἀπόφασιν.

360 Σχολῇ ποθ'], ἀντὶ τοῦ Οὐδέποτε. 367 Θοὔρμαιον], τὸ ἕρμαιον, τὸ εὕρημα τοῦτο.

ΚΡ. Ἀγεῖς δὲ τήνδε τῷ τρόπῳ πόθεν λαβών;
ΦΥΛ. Αὕτη τὸν ἄνδρ' ἔθαπτε. πάντ' ἐπίστασο.
ΚΡ. Ἦ καὶ ξυνίης καὶ λέγεις ὀρθῶς, ἃ φῄς;
ΦΥΛ. Ταύτην γ' ἰδὼν θάπτουσαν ὃν σὺ τὸν νεκρὸν
Ἀπεῖπας. ἆρ' ἔνδηλα καὶ σαφῆ λέγω; 375
ΚΡ. Καὶ πῶς ὁρᾶται, κἀπίληπτος εὑρέθη;
ΦΥΛ. Τοιοῦτον ἦν τὸ πρᾶγμ'. ὅπως γὰρ ἥκομεν,
Πρὸς σοῦ τὰ δεῖν' ἐκεῖν' ἐπηπειλημένοι,
Πᾶσαν κόνιν σήραντες, ᾗ κατείχετο
Νέκυς, μυδῶν τε σῶμα γυμνώσαντες, εὖ 380
Καθήμεθ' ἄκρων ἐκ πάγων ὑπήνεμοι,
Ὀσμὴν ἀπ' αὐτοῦ, μὴ βάλῃ, πεφευγότες,
Ἐγερτὶ κινῶν ἄνδρ' ἀνὴρ ἐπιῤῥόθοις
Κακοῖσιν, εἴ τις τοῦδ' ἀφειδήσοι πόνου.
Χρόνον τάδ' ἦν τοσοῦτον, ἔστ' ἐν αἰθέρι 385
Μέσῳ κατέστη λαμπρὸς ἡλίου κύκλος,
Καὶ καῦμ' ἔθαλπε· καὶ τότ' ἐξαίφνης χθονὸς
Τυφὼς ἀείρας σκηπτὸν, οὐράνιον ἄχος,
Πίμπλησι πεδίον, πᾶσαν αἰκίζων φόβην
Ὕλης πεδιάδος· ἐν δ' ἐμεστώθη μέγας 390
Αἰθήρ· μύσαντες δ' εἴχομεν θείαν νόσον.
Καὶ τοῦδ' ἀπαλλαγέντος ἐν χρόνῳ μακρῷ,
Ἡ παῖς ὁρᾶται, κἀκωκύει πικρᾶς
Ὄρνιθος ὀξὺν φθόγγον, ὡς ὅταν κενῆς
Εὐνῆς νεοσσῶν ὀρφανὸν βλέψῃ λέχος· 395
Οὕτω δὲ χαὕτη, ψιλὸν ὡς ὁρᾷ νέκυν,
Γόοισιν ἐξώμωξεν, ἐκ δ' ἀρᾶς κακὰς
Ἠρᾶτο τοῖσι τοὔργον ἐξειργασμένοις.
Καὶ χερσὶν εὐθὺς διψίαν φέρει κόνιν,
Ἔκ τ' εὐκροτήτου χαλκέας ἄρδην πρόχου 400
Χοαῖσι τρισπόνδοισι τὸν νέκυν στέφει.
Ἡμεῖς δ' ἰδόντες ἱέμεσθα, σὺν δέ νιν
Θηρώμεθ' εὐθὺς οὐδὲν ἐκπεπληγμένην,
Καὶ τάς τε πρόσθεν, τάς τε νῦν, ἠλέγχομεν
Πράξεις· ἄπαρνος δ' οὐδενὸς καθίστατο, 405
Ἀλλ' ἡδέως ἔμοιγε κἀλγεινῶς ἅμα·

---

373 Ὃν σὺ τὸν νεκρὸν], ἀντὶ Τὸν νεκρὸν ὃν σύ. 376 Κἀπίληπτος], καὶ ἐπ' αὐτοφώρῳ ληφθεῖσα. 377 Ὅπως γὰρ], διότι ἀφ' οὗ. 383 84 Ἐπιῤῥόθοις κακοῖσιν], κακολογίαις, ὕβρεσιν. 388 89 Χθονὸς Τυφὼς ἀείρας σκηπτὸν], ὁ Τυφὼν ἤγειρεν ἀπὸ τῆς γῆς ἀνεμοστρόβιλον. 390 Ὕλης πεδιάδος], τῆς ἐν ᾧ πεδίῳ, ἐπιθετ. 391 Μύσαντες δ' εἶχ. θ. ν.], συγκλείσαντες τὸ στόμα καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς, περιεμένομεν νὰ παρέλθῃ ἡ θεία αὕτη νόσος (ἡ θύελλα). 401 Τρισπόνδοισι (ἐκ τριῶν εἰδῶν συγκειμέναις, μέλιτος, γάλακτος καὶ οἴνου). 403 405 Σὺν δέ νιν Θηρώμεθ'], συνθηρώμεθα αὐτὴν, συλλαμβάνομεν περιστάντες ὁμοῦ πάντες. 408 Ἀλλ' ἡδ. ἔμοιγε κἀλγ. ἅμα], ἔγω, ἔχει ταῦτα, ὀηλ. καὶ ἀλγῶ ἢ ἥδομαι

Τὸ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐκ κακῶν πεφευγέναι
Ἥδιστον, εἰς κακὸν δὲ τοὺς φίλους ἄγειν
Ἀλγεινόν. ἀλλὰ πάντα ταῦθ' ἥσσω λαβεῖν
Ἐμοὶ πέφυκε τῆς ἐμῆς σωτηρίας. 410
ΚΡ. Σὲ δή, σὲ τὴν νεύουσαν εἰς πέδον κάρα,
Φής, ἢ καταρνῇ μὴ δεδρακέναι τάδε;
ΑΝ. Καὶ φημὶ δρᾶσαι, κοὐκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μή.
ΚΡ. Σὺ μὲν κομίζοις ἂν σεαυτόν, ᾗ θέλεις,
Ἔξω βαρείας αἰτίας ἐλεύθερον· 415
Σὺ δ' εἰπέ μοι, μὴ μῆκος, ἀλλὰ σύντομα,
Ἤδης τὰ κηρυχθέντα μὴ πράσσειν τάδε;
ΑΝ. Ἤδη. τί δ' οὐκ ἔμελλον; ἐμφανῆ γὰρ ἦν.
ΚΡ. Καὶ δῆτ' ἐτόλμας τούσδ' ὑπερβαίνειν νόμους;
ΑΝ. Οὐ γάρ τί μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε, 420
Οὐδ' ἡ ξύνοικος τῶν κάτω θεῶν Δίκη,
Οἳ τούσδ' ἐν ἀνθρώποισιν ὥρισαν νόμους·
Οὐδὲ σθένειν τοσοῦτον ᾠόμην τὰ σά
Κηρύγμαθ', ὥστ' ἄγραπτα κἀσφαλῆ θεῶν
Νόμιμα δύνασθαι θνητὸν ὄνθ' ὑπερδραμεῖν. 425
Οὐ γάρ τι νῦν γε κἀχθὲς, ἀλλ' ἀεί ποτε
Ζῇ ταῦτα, κοὐδεὶς οἶδεν ἐξ ὅτου 'φάνη.
Τούτων ἐγὼ οὐκ ἔμελλον, ἀνδρὸς οὐδενὸς
Φρόνημα δείσασ', ἐν θεοῖσι τὴν δίκην
Δώσειν. θανουμένη γὰρ ἐξῄδη, τί δ' οὔ; 430
Κεἰ μὴ σὺ προὐκήρυξας· εἰ δὲ τοῦ χρόνου
Πρόσθεν θανοῦμαι, κέρδος αὔτ' ἐγὼ λέγω.
Ὅστις γὰρ ἐν πολλοῖσιν, ὡς ἐγὼ, κακοῖς
Ζῇ, πῶς ὅδ' οὐχὶ κατθανὼν κέρδος φέρει;
Οὕτως ἔμοιγε τοῦδε τοῦ μόρου τυχεῖν 435
Παρ' οὐδὲν ἄλγος· ἀλλ' ἂν, εἰ τὸν ἐξ ἐμῆς
Μητρὸς θανόντ' ἄθαπτον ἐσχόμην νέκυν,
Κείνοις ἂν ἤλγουν· τοῖσδε δ' οὐκ ἀλγύνομαι.
Σοὶ δ' εἰ δοκῶ νῦν μῶρα δρῶσα τυγχάνειν,
Σχεδόν τι μώρῳ μωρίαν ὀφλισκάνω. 440
ΧΟΡ. Δηλοῖ τὸ γέννημ' ὠμὸν ἐξ ὠμοῦ πατρός
Τῆς παιδός· εἴκειν δ' οὐκ ἐπίσταται κακοῖς.
ΚΡ. Ἀλλ' ἴσθι τοι τὰ σκλήρ' ἄγαν φρονήματα
Πίπτειν μάλιστα· καὶ τὸν ἐγκρατέστατον
Σίδηρον, ὀπτὸν ἐκ πυρὸς περισκελῆ, 445
Θραυσθέντα καὶ ῥαγέντα πλεῖστ' ἂν εἰσίδοις·

καὶ ἐπιφέρει τὴν αἰτίαν. 409 Ἥσσω λαβεῖν], ἐλάσσονα εἶναι, ὥστε λαβεῖν. 446 [illegible] φας], μὴ εἰς μῆκος, μὲ πολλὰ λόγια. 422 Τούς δ'], τοὺς περὶ ταφῆς τῶν νεκρῶν. [illegible] Ἐν θεοῖσι], ἐνώπιον τῶν θεῶν. 451 [illegible] Τὸ γέννημα.. τῆς παιδός] ἡ [illegible]

Σμικρῷ χαλινῷ δ' οἶδα τοὺς θυμουμένους
Ἵππους καταρτυθέντας. οὐ γὰρ ἐκπέλει
Φρονεῖν μέγ', ὅστις δοῦλός ἐστι τῶν πέλας,
Αὕτη δ' ὑβρίζειν μὲν τότ' ἐξηπίστατο, 450
Νόμους ὑπερβαίνουσα τοὺς προκειμένους·
Ὕβρις δ', ἐπεὶ δέδρακεν, ἥδε δευτέρα,
Τούτοις ἐπαυχεῖν, καὶ δεδρακυῖαν γελᾷν.
Ἢ νῦν ἐγὼ μὲν οὐκ ἀνὴρ, αὐτὴ δ' ἀνὴρ,
Εἰ ταῦτ' ἀνατεὶ τῇδε κείσεται κράτη. 455
Ἀλλ' εἴτ' ἀδελφῆς, εἴθ' ὁμαιμονεστέρα
Τοῦ παντὸς ἡμῖν Ζηνὸς Ἑρκείου κυρεῖ,
Αὐτή τε χἠ ξύναιμος οὐκ ἀλύξετον
Μόρου κακίστου. καὶ γὰρ οὖν κείνην ἴσον
Ἐπαιτιῶμαι τοῦδε βουλεῦσαι τάφου. 460
Καί νιν καλεῖτ'! ἔσω γὰρ εἶδον ἀρτίως
Λυσσῶσαν αὐτὴν, οὐδ' ἐπήβολον φρενῶν.
Φιλεῖ δ' ὁ θυμὸς πρόσθεν ἡρῆσθαι κλοπεὺς
Τῶν μηδὲν ὀρθῶς ἐν σκότῳ τεχνωμένων.
Μισῶ γε μέντοι χὤταν ἐν κακοῖσί τις 465
Ἁλοὺς ἔπειτα τοῦτο καλλύνειν θέλῃ.

ΑΝ. Θέλεις τι μεῖζον ἢ κατακτεῖναί μ' ἑλών;

ΚΡ. Ἐγὼ μὲν οὐδέν· τοῦτ' ἔχων ἅπαντ' ἔχω.

ΑΝ. Τί δῆτα μέλλεις; ὡς ἐμοὶ τῶν σῶν λόγων
Ἀρεστὸν οὐδὲν, μηδ' ἀρεσθείη ποτέ· 470
Οὕτω δὲ καὶ σοὶ τἄμ' ἀφανδάνοντ' ἔφυ.
Καίτοι πόθεν κλέος γ' ἂν εὐκλεέστερον
Κατέσχον ἢ τὸν αὐτάδελφον ἐν τάφῳ
Τιθεῖσα; τούτοις τοῦτο πᾶσιν ἀνδάνειν
Λέγοιτ' ἄν, εἰ μὴ γλῶσσαν ἐγκλείσοι φόβος· 475
Ἀλλ' ἡ τυραννὶς πολλά τ' ἄλλ' εὐδαιμονεῖ,
Κἄξεστιν αὐτῇ δρᾷν, λέγειν θ', ἃ βούλεται.

ΚΡ. Σὺ τοῦτο μούνῃ τῶνδε Καδμείων ὁρᾷς.

ΑΝ. Ὁρῶσι χ' οἵδε· σοὶ δ' ὑπίλλουσι στόμα.

ΚΡ. Σὺ δ' οὐκ ἐπαιδῇ, τῶνδε χωρὶς εἰ φρονεῖς; 480

ΑΝ. Οὐδὲν γὰρ αἰσχρὸν τοὺς ὁμοσπλάγχνους σέβειν.

ΚΡ. Οὔκουν ὅμαιμος χὠ καταντίον θανών;

ΑΝ. Ὅμαιμος ἐκ μιᾶς τε καὶ ταὐτοῦ πατρός.

ΚΡ. Πῶς δῆτ' ἐκείνῳ δυσσεβῆ τιμᾶς χάριν;

---

448 Ἐκπέλει], ἔξεστι. 455] Εἰ ταῦτα τὰ κράτη κείσεται ταύτῃ ἀνατεὶ, εἰ ἐξέσται αὐτῇ ταῦτα ποιεῖν ἀτιμωρητί. 456 57], ἀλλ' εἴτε τῆς ἐμῆς ἀδελφῆς (θυγάτηρ), εἴτε ἡ αὐτοῦ τοῦ Ἑρκείου Διὸς οἰκειοτέρας ἡμῖν τυγχάνει οὖσα. 465 Κλοπεὺς], προδότης. 472 Ἀφανδάνοντ'], ἀπαρέσκοντα. 474 Πῶς δῆτ' ἐκείνῳ κτλ.], πῶς οὖν τιμᾷς χάριν (προσφέρεις τιμὴν) δυσσεβῆ ἐκείνῳ;

ΑΝΤ. Οὐ μαρτυρήσει τάδ' ὁ κατὰ χθονὸς νέκυς. 485
ΚΡ. Εἴ τοί σφε τιμᾷς ἐξ ἴσου τῷ δυσσεβεῖ.
ΑΝΤ. Οὔ γάρ τι δοῦλος, ἀλλ' ἀδελφὸς ὤλετο.
ΚΡ. Πορθῶν γε τήνδε γῆν· ὁ δ', ἀντιστὰς ὕπερ.
ΑΝΤ. Ὅμως ὅ γ' Ἅιδης τοὺς νόμους ἴσους ποθεῖ.
ΚΡ. Ἀλλ' οὐχ ὁ χρηστὸς τῷ κακῷ λαχεῖν ἴσος. 490
ΑΝΤ. Τίς οἶδεν, εἰ κάτωθεν εὐαγῆ τάδε;
ΚΡ. Οὔ τοί ποθ' ὁ ἐχθρὸς, οὐδ' ὅταν θάνῃ, φίλος.
ΑΝΤ. Οὔ τοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν.
ΚΡ. Κάτω νυν ἐλθοῦσ', εἰ φιλητέον, φίλει
Κείνους· ἐμοῦ δὲ ζῶντος οὐκ ἄρξει γυνή. 495
ΧΟΡ. Καὶ μὴν πρὸ πυλῶν ἥδ' Ἰσμήνη,
Φιλάδελφα κάτω δάκρυ' εἰβομένη·
Νεφέλη δ' ὀφρύων ὕπερ αἱματόεν
Ῥέθος αἰσχύνει,
Τέγγουσ' εὐῶπα παρειάν. 500
ΚΡ. Σὺ δ', ἡ κατ' οἴκους, ὡς ἔχιδν', ὑφειμένη
Δῆθουσά μ' ἐξέπινες, οὐδ' ἐμάνθανον
Τρέφων δύ' ἄτας κἀπαναστάσεις θρόνων,
Φέρ', εἰπὲ δή μοι, καὶ σὺ τοῦδε τοῦ τάφου
Φήσεις μετασχεῖν, ἢ ἄξομεῖ τὸ μὴ εἰδέναι; 505
ΙΣΜ. Δέδρακα τοὔργον, εἴπερ ἥδ' ὁμορροθεῖ,
Καὶ ξυμμετίσχω καὶ φέρω τῆς αἰτίας.
ΑΝΤ. Ἀλλ' οὐκ ἐάσει τοῦτό γ' ἡ δίκη σ', ἐπεὶ
Οὔτ' ἠθέλησας, οὔτ' ἐγὼ κοινωσάμην.
ΙΣΜ. Ἀλλ' ἐν κακοῖς τοῖς σοῖσιν οὐκ αἰσχύνομαι 510
Ξύμπλουν ἐμαυτὴν τοῦ πάθους ποιουμένη.
ΑΝΤ. Ὧν τοὔργον, Ἅιδης χ' οἱ κάτω ξυνίστορες·
Λόγοις δ' ἐγὼ φιλοῦσαν οὐ στέργω φίλην.
ΙΣΜ. Μή τοι, κασιγνήτη, μ' ἀτιμάσῃς τὸ μὴ οὐ
Θανεῖν τε σὺν σοὶ, τὸν θανόντα θ' ἁγνίσαι. 515
ΑΝΤ. Μή μοι θάνῃς σὺ κοινὰ, μήθ', ἃ μὴ ἥψαο,
Ποιοῦ σεαυτῆς· ἀρκέσω θνήσκουσ' ἐγώ.
ΙΣΜ. Καὶ τίς βίος μοι, σοῦ λελειμμένη, φίλος;
ΑΝΤ. Κρέοντ' ἐρώτα· τοῦδε γὰρ σὺ κηδεμών.
ΙΣΜ. Τί ταῦτ' ἀνιᾷς μ', οὐδὲν ὠφελουμένη; 520
ΑΝΤ. Ἀλγοῦσα μὲν δῆτ', εἰ γέλωτ' ἐν σοὶ γελῶ.
ΙΣΜ. Τί δῆτ' ἂν ἀλλὰ νῦν σ' ἔτ' ὠφελοῖμ' ἐγώ;
ΑΝΤ. Σῶσον σεαυτήν. οὐ φθονῶ σ' ὑπεκφυγεῖν.

---

498 99 Αἱματόεν ῥέθος], τὸ αἱματόχρουν ἐρύθημα (τῶν παρειῶν). 512 Ὧν τοὔργον, Ἅιδης κτλ.] ὁ Ἅιδης καὶ οἱ καταχθόνιοι θεοὶ μόνοι οἴδασι σὺν ἐμοὶ ἐκείνους, ὧν ἐστι τοῦτο τὸ ἔργον. 521 Ἀλγοῦσα μὲν δῆτ', εἰ κτλ.], εἰ καὶ καταγελῶ σου (διότι εἶπεν εἰρωνευομένη: Κρέοντ' ἐρώτα), ἀλλ' οὖν ἀλγοῦσα πράττω τοῦτο. 522 Ἀλλὰ νῦν], εἰ μὴ πρότερον, ἀλλὰ νῦν κἄν.

ΙΣΜ. Οἴμοι τάλαινα, κἀμπλάκω τοῦ σοῦ μόρου;
ΑΝΤ. Σὺ μὲν γὰρ εἵλου ζῆν, ἐγὼ δὲ κατθανεῖν. 525
ΙΣΜ. Ἀλλ' οὐκ ἐπ' ἀῤῥήτοις γε τοῖς ἐμοῖς λόγοις·
ΑΝΤ. Καλῶς σὺ μὲν σοί, τοῖς δ' ἐγὼ δόκουν φρονεῖν.
ΙΣΜ. Καὶ μὴν ἴση νῷν ἐστὶν ἡ ἁμαρτία.
ΑΝΤ. Θάρσει. σὺ μὲν ζῇς· ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ πάλαι
Τέθνηκεν, ὥστε τοῖς θανοῦσιν ὠφελεῖν. 530
ΚΡ. Τὼ παῖδε φημὶ τώδε, τὴν μὲν ἀρτίως
Ἄνουν πεφάνθαι, τὴν ἀφ' οὗ τὰ πρῶτ' ἔφυ.
ΙΣΜ. Οὐ γάρ ποτ', ὦ ἄναξ, οὐδ' ὃς ἂν βλαστῇ μένει
Νοῦς τοῖς κακοῖς πράσσουσιν, ἀλλ' ἐξίσταται.
ΚΡ. Σοὶ γοῦν, ὅθ' εἵλου ξὺν κακοῖς πράσσειν κακά. 535
ΙΣΜ. Τί γ' ἂρ μόνη μοι τῇδ' ἄτερ βιώσιμον;
ΚΡ. Ἀλλ' ἥδε μέν τοι μὴ λέγ', οὐ γὰρ ἔστ' ἔτι.
ΙΣΜ. Ἀλλὰ κτενεῖς νυμφεῖα τοῦ σαυτοῦ τέκνου;
ΚΡ. Ἀρώσιμοι γὰρ χἀτέρων εἰσὶν γύαι.
ΙΣΜ. Οὐχ ὥς γ' ἐκείνῳ τῇδέ τ' ἦν ἡρμοσμένα. 540
ΚΡ. Κακὰς ἐγὼ γυναῖκας υἱάσιν στυγῶ.
ΙΣΜ. Ὦ φίλταθ' Αἵμον, ὡς σ' ἀτιμάζει πατήρ!
ΚΡ. Ἄγαν γε λυπεῖς, καὶ σύ, καὶ τὸ σὸν λέχος!
ΙΣΜ. Ἦ γὰρ στερήσεις τῆσδε τὸν σαυτοῦ γόνον;
ΚΡ. Ἅιδης ὁ παύσων τούσδε τοὺς γάμους ἔφυ. 545
ΙΣΜ. Δεδογμένα, ὡς ἔοικε, τήνδε κατθανεῖν.
ΚΡ. Καὶ σοί γε κἀμοί. μὴ τριβὰς ἔτ', ἀλλά νιν
Κομίζετ' εἴσω, δμῶες· ἐκ δὲ τοῦδε χρὴ
Γυναῖκας εἶναι τάσδε, μηδ' ἀνειμένας.
Φεύγουσι γάρ τοι χ' οἱ θρασεῖς, ὅταν πέλας 550
Ἤδη τὸν Ἅιδην εἰσορῶσι τοῦ βίου.
ΧΟΡ. Εὐδαίμονες, οἷσι κακῶν ἄγευστος αἰών. Στρ. α'
Οἷς γὰρ ἂν σεισθῇ θεόθεν δόμος, ἄτας
Οὐδὲν ἐλλείπει, γενεᾶς ἐπὶ πλῆθος ἕρπον·
Ὁμοῖον ὥστε ποντίαις οἴδμα δυςπνόοις ὅταν 555
Θρήσσησιν ἔρεβος ὕφαλον ἐπιδράμῃ πνοαῖς,
Κυλίνδει βυσσόθεν κελαινὰν
Θῖνα καὶ δυσάνεμον,
Στόνῳ βρέμουσι δ' ἀντιπλῆγες ἀκταί.

---

524 Κἀμπλάκω], ἢ ἀμπλάκω; ἢ νὰ ἀποτύχω λαιπόν; 526 Ἀλλ' οὐκ ἐπ' ἀῤῥήτοις γε τοῖς ἐ. λ.] ἀλλ' οὐκ (ἂν εἴποις ὡς) οὐκ ἐῤῥέθησάν σοι παρ' ἐμοῦ τὰ δέοντα (οὐ συνεβούλευσά σοι τἀναντία). 527 Σὺ μὲν τοῖς, τοῖς δ' ἐγὼ], σὺ μὲν ἐπ' ἐκείνοις (τοῖς λόγοις ἐδόκεις φρονεῖν) ἐγὼ δὲ ἐπὶ τούτοις. 530 Ὥςτε τοῖς θ. ὠφ.], ἵνα ὠφελήσω (θάψω, τιμήσω) τοὺς θανόντας. 533 Οὐδ' ὃς ἂν βλαςῇ], οὔτε ὁ φυσικός. 538 Νυμφεῖα], τὴν νύμφην, τὴν μνηςήν. 540] Καὶ ἄλλων θυγατέρες εἰσὶν ἐπίγαμοι, μεφορ. 541 Μὴ τριβὰς ἔτ'], μὴ χρονοτριβὰς ἐμποιῆτε ἔτι. 543 Ἐκ δὲ τοῦδε], τοῦ λοιποῦ δέ. 549 Γυναῖκας εἶνε τάς δε], ἑπομένως φρουρεῖσθαι ἐγκλείστους.. 554 55 Γενεᾶς ἐπὶ πλῆθος ἕρπον], ἐπὶ πάντας τοὺς ἐκ σοῦ γένους αὐτῶν (ἢ ἐπὶ πολλὰς γενεάς) ἐκτεινομένη. 555 59] Ὥσπερ ὅταν ἔρεβος ὕφα-

Ἀρχαῖα τὰ Λαβδακιδᾶν οἴκων ὁρῶμαι Ἀντῳρ. ε'
Πήματα φθιμένων ἐπὶ πήμασι πίπτοντ'·
Οὐδ' ἀπαλλάσσει γενεὰν γένος, ἀλλ' ἐρείπει
Θεῶν τις, οὐδ' ἔχει λύσιν. νῦν γὰρ ἐσχάτας ὑπὲρ
Ῥίζας ὁ τέτατο φάος ἐν Οἰδίπου δόμοις,
Κατ' αὖ νιν φοινία θεῶν τῶν
Νερτέρων ἀμᾷ κόνις,
Λόγου τ' ἄνοια, καὶ φρενῶν Ἐριννύς.
Τεὰν, Ζεῦ, δύνασιν τίς ἀνδρῶν ὑπερβασίᾳ κατάτχοι, Στρῳ. ϛ'.
Τὰν οὔθ' ὕπνος αἱρεῖ ποθ' ὁ παντογήρως,
Οὔτε θεῶν ἀκάματοι μῆνες; ἀγήρῳ δὲ χρόνῳ δυνάστας 570
Κατέχεις Ὀλύμπου μαρμαρόεσσαν αἴγλαν·
Τό τ' ἔπειτα καὶ τὸ μέλλον, ὡς τὸ πρίν, ἐπαρκέσει
Νόμος ὅδ'· οὐδὲν ἕρπει
Θνατῶν βιότῳ πάμπολύ γ' ἐκτὸς ἄτας.
Ἁ γὰρ δὴ πολύπλαγκτος ἐλπὶς πολλοῖς μὲν ὄνασις ἀνδρῶν, Ἀντῳρ. ϛ'.
Πολλοῖς δ' ἀπάτα κουφονόων ἐρώτων·
Εἰδότι δ' οὐδὲν ἕρπει, πρὶν πυρὶ θερμῷ πόδα τις προσαύσῃ.
Σοφίᾳ γὰρ ἔκτου κλεινὸν ἔπος πέφανται,
Τὸ κακὸν δοκεῖν ποτ' ἐσθλὰν τῷδ' ἔμμεν, ὅτῳ φρένας
Θεὸς ἄγει πρὸς ἄταν· 580
Πράσσει δ' ὀλιγοστὸν χρόνον ἐκτὸς ἄτας.
Ὅδε μὴν Αἵμων, παίδων τῶν σῶν
Νέατον γέννημ'· ἆρ' ἀχνύμενος
Τῆς μελλογάμου τάλιδος ἥκει
Μόρον Ἀντιγόνης, 585
Ἀπάτας λεχέων ὑπεραλγῶν;
ΚΡ. Τάχ' εἰσόμεσθα μάντεων ὑπέρτερον·
Ὦ παῖ, τελείαν ψῆφον ἆρα μὴ κλύων
Τῆς μελλονύμφου πατρὶ λυσσαίνων πάρει,
Ἢ σοὶ μὲν ἡμεῖς πανταχῇ δρῶντες φίλοι; 590
ΑΙΜ. Πάτερ, σός εἰμι· καὶ σύ μοι γνώμας ἔχων

λον οἶδμα ἐπιδράμῃ δυσπνόοις ποντίαις θρήσσῃσιν πνοαῖς, κυλίνδει βυσσόθεν κελαινὰν ᾗ δυσάνεμον θῖνα. Συνήθως γράφεται: »Ποντίας ἁλὸς οἶδμα,« 560 61], Ὁρῶ τὰ τῶν Λαβδακιδῶν φθιμένων οἴκων ἀρχαῖον πήματα πίπτοντα ἐπὶ πήμασιν (ἀλλεπάλληλα).

562 65 Οὐδ' ἀπηλ. γ. γ.] οὐδ' ἀπαλλάσσει τὸ γένος τὴν γενεὰν, ἡ μία γενεὰ διαδέχεται τὰ πήματα τῆς ἄλλης. 563 64] Ὑπὲρ τῆς ἐσχάτης ῥίζης ἐτέτατο φάος (ἐλπὶς, βλαστὸς) ἐν δόμοις Οἰδίποδος· ἐννοεῖ δὲ τὴν Ἀντιγόνην. 567 Λόγου τ' ἄνοια], ἀλογιστία. 568 Ὑπερβ. κατ.] ὑπερβῇ, ὑπερνικήσει. 569 70] Τὰν οὔθ' ὕπνος αἱρεῖ ποθ' (εἴν' ἀκοίμητος, ἀκούραστος), οὔτ' ἀκάματοι θεῶν μῆνες (οἱ αἰῶνες). 573 574] ὁ νόμος ὅδε (ὅτι οὐδὲν ἕρπει ἐκτὸς ἄτας) διαρκέσει ᾗ εἰς τὸ ἔπειτα, καθὰ διήρκει ᾗ εἰς τὸ πρίν. 577 Προσαύσῃ], προσεγγίσῃ. Ἄλλ. γρφ. Προσάρῃ ᾗ ἄλλ. Προσψαύσῃ.: 578 80 Σοφίᾳ γὰρ κτλ.] Σοφῶς γέρ τις τὸ κλεινὸν τοῦτο ἔπος ἀπεφήνατο. 582 Ὅδε μὴν Αἵμων κτλ.] βλέπων ὁ χορὸς τὸν Αἵμονα εἰσερχόμενον, λέγει ταῦτα πρὸς τὸν Κρέοντα παρόντα. 585 86] Ἀχνύμενος (διὰ τὸν) μόρον τῆς μελλογ. τάλιδος (μνηστῆς, ἥδε τὸ Λεξ.) Ἀντιγ., ἥκει ἀλγῶν ὑπὲρ τῆς ἀπάτης τῶν λεχέων (ψευσθεὶς τοῦ γάμου). 588 Τελείαν ψῆφον], τὴν τελευταίαν (τὴν θανατικήν). 589 Λυσσαίνων], θυμούμενος.

Χρηστὰς ἀπορθοῖς, αἷς ἔγωγ' ἐφέψομαι.
Ἐμοὶ γὰρ οὐδεὶς ἀξίως ἔσται γάμος
Μείζων φέρεσθαι σοῦ καλῶς ἡγουμένου.
ΚΡ. Οὕτω γάρ, ὦ παῖ, χρὴ διὰ στέρνων ἔχειν, 595
Γνώμης πατρῴας πάντ' ὄπισθεν ἑστάναι.
Τούτου γὰρ οὕνεκ' ἄνδρες εὔχονται γονὰς
Κατηκόους φύσαντες ἐν δόμοις ἔχει
Ὡς καὶ τὸν ἐχθρὸν ἀνταμύνωνται κακοῖς,
Καὶ τὸν φίλον τιμῶσιν ἐξ ἴσου πατρί. 600
Ὅστις δ' ἀνωφέλητα φιτύει τέκνα,
Τί τόνδ' ἂν εἴποις ἄλλο πλὴν αὐτῷ πέδας
Φῦσαι, πολὺν δὲ τοῖσιν ἐχθροῖσιν γέλων;
Μή νύν ποτ', ὦ παῖ, τὰς φρένας γ' ὑφ' ἡδονῆς,
Γυναικὸς οὕνεκ', ἐκβάλῃς, εἰδὼς, ὅτι 605
Ψυχρὸν παραγκάλισμα τοῦτο γίγνεται,
Γυνὴ κακὴ ξύνευνος ἐν δόμοις. τί γὰρ
Γένοιτ' ἂν ἕλκος μεῖζον ἢ φίλος κακός;
Ἀλλὰ πτύσας, ὡσεί τε δυσμενῆ, μέθες
Τὴν παῖδ' ἐν ᾅδου τήνδε νυμφεύσειν τινί. 610
Ἐπεὶ γὰρ αὐτὴν εἷλον ἐμφανῶς ἐγὼ
Πόλεως ἀπιστήσασαν ἐκ πάσης μόνην,
Ψευδῆ γ' ἐμαυτὸν οὐ καταστήσω πόλει,
Ἀλλὰ κτενῶ. πρὸς ταῦτ' ἐφυμνείτω Δία
Ξύναιμον. εἰ γὰρ δὴ τάδ' ἐγγενῆ φύσει 615
Ἄκοσμα θρέψω, κάρτα τοὺς ἔξω γένους.
Ἐν τοῖς γὰρ οἰκείοισιν ὅστις ἔστ' ἀνὴρ
Χρηστὸς, φανεῖται κἀν πόλει δίκαιος ὤν·
Καὶ τοῦτον ἂν τὸν ἄνδρα θαρσοίην ἐγὼ
Καλῶς μὲν ἄρχειν, εὖ δ' ἂν ἄρχεσθαι θέλειν· 620
Δορός τ' ἂν ἐν χειμῶνι προστεταγμένον
Μένειν δίκαιον κἀγαθὸν παραστάτην.
Ὅστις δ' ὑπερβὰς ἢ νόμους διάζεται,
Ἢ τοὐπιτάσσειν τοῖς κρατοῦσιν ἐννοεῖ,
Οὐκ ἔστ' ἐπαίνου τοῦτον ἐξ ἐμοῦ τυχεῖν· 625
Ἀλλ' ὃν πόλις στήσειε, τοῦδε χρὴ κλύειν,
Καὶ σμικρὰ, καὶ δίκαια, καὶ τἀναντία.
Ἀναρχίας γὰρ μεῖζον οὐκ ἔστιν κακόν.
Αὕτη πόλεις ὄλλυσιν, ἥδ' ἀναστάτους

---

592 Ἀπορθοῖς], διευθύνεις, ὁδηγεῖς. 593 94] ἐμοὶ γὰρ οὐδεὶς γάμος ἔσται ἀξίως μείζων σου (προτιμότερος). 595 Διὰ στέρν. ἔχ.] φρονεῖν. 602 Πέδας], ἡ λέξις ὑπεμφαίνει εἶδος λογοπαιγνίου, κατὰ παρήχησιν πρὸς τὸ Παῖδας, τὸ ὁποῖον ὅμως ἀπέφυγεν ἐπίτηδες, φείσαιτε, ὁ ποιητής. 614 15 Ἐφυμνείτω Δ. ξύναιμον], ἐπικαλείσθω τὸν προστάτην τῆς συγγενείας (τὸν ὁμόγνιον) Δία. 616 Κάρτα], πολὺ μᾶλλον, 618 Δορὸς.. ἐν χειμῶνι], ἐν ταραχῇ (συμπλοκῇ) μάχης. 625 Ὑπερβὰς], ἐκβὰς τῶν ὁρίων του, ὑπερφρονήσας.
626 Στήσειε], καταστήσει ἄρχοντα.

Οἴκους τίθησιν, ἥδε σὺν μάχῃ δορὸς 630
Τροπὰς καταῤῥήγνυσι· τῶν δ' ὀρθουμένων
Σώζει τὰ πολλὰ σώμαθ' ἡ πειθαρχία.
Οὕτως ἀμυντέ' ἐστὶ τοῖς κοσμουμένοις,
Κοὔ τοι γυναικὸς οὐδαμῶς ἡσσητέα.
Κρεῖσσον γὰρ, εἴπερ δεῖ, πρὸς ἀνδρὸς ἐκπεσεῖν· 635
Κοὐκ ἂν γυναικῶν ἥσσονες καλοίμεθ' ἄν.

ΧΟΡ. Ἡμῖν μὲν, εἰ μὴ τῷ χρόνῳ κεκλέμμεθα,
Λέγειν φρονούντως ὧν λέγεις δοκεῖς πέρι.

ΑΙΜ. Πάτερ, θεοὶ φύουσιν ἀνθρώποις φρένας,
Πάντων, ὅσ' ἐστὶ, χρημάτων ὑπέρτατον. 640
Ἐγὼ δ' ὅπως σὺ μὴ λέγεις ὀρθῶς τάδε,
Οὔτ' ἂν δυναίμην, μήτ' ἐπισταίμην λέγειν·
Γένοιτο μέν τ' ἂν χἀτέρῳ καλῶς ἔχον.
Σὺ δ' οὐ πέφυκας πάντα προσκοπεῖν, ὅσα
Λέγει τις, ἢ πράσσει τις, ἢ ψέγειν ἔχει· 645
Τὸ γὰρ σὸν ὄμμα δεινὸν ἀνδρὶ δημότῃ
Λόγοις τοιούτοις, οἷς σὺ μὴ τέρψει κλύων.
Ἐμοὶ δ' ἀκούειν ἔσθ' ὑπὸ σκότου τάδε,
Τὴν παῖδα ταύτην οἵ' ὀδύρεται πόλις,
Πασῶν γυναικῶν ὡς ἀναξιωτάτη 650
Κάκιστ' ἀπ' ἔργων εὐκλεεστάτων φθίνει·
Ἥτις τὸν αὐτῆς αὐτάδελφον ἐν φοναῖς
Πεπτῶτ' ἄθαπτον μήθ' ὑπ' ὠμηστῶν κυνῶν
Εἴασ' ὀλέσθαι, μήθ' ὑπ' οἰωνῶν τινός.
» Οὐχ ἥδε χρυσῆς ἀξία τιμῆς λαχεῖν; « 655
Τοιάδ' ἐρεμνὴ σῖγ' ἐπέρχεται φάτις.
Ἐμοὶ δὲ σοῦ πράσσοντος εὐτυχῶς, πάτερ,
Οὐκ ἔστιν οὐδὲν κτῆμα τιμιώτερον.
Τί γὰρ πατρὸς θάλλοντος εὐκλείᾳ τέκνοις
Ἄγαλμα μεῖζον, ἢ τί πρὸς παίδων πατρί; 660
Μὴ νῦν ἓν ἦθος μοῦνον ἐν σαυτῷ φόρει,
Ὡς φῂς σὺ, κοὐδὲν ἄλλο, τοῦτ' ὀρθῶς ἔχειν,
Ὅστις γὰρ αὐτὸς ἢ φρονεῖν μόνος δοκεῖ,
Ἢ γλῶσσαν, ἣν οὐκ ἄλλος, ἢ ψυχὴν ἔχειν,
Οὗτοι διαπτυχθέντες ὤφθησαν κενοί. 665

651 Τροπὰς καταῤῥήγνυ.] τροπὴν ἐπιφέρει (διασκῶσα τὰς τάξεις). — Τῶν δ' ὀρθουμένων κτλ.] τῶν δὲ σωζομένων (ὀρθοποδούντων) οἱ πλεῖστοι σώζονται διὰ τὴν πειθαρχίαν. 655 Ἀμυντέ' ἐστὶ τοῖς κοσμ.] βοηθεῖν χρὴ τοῖς κρείττοσι. 657 Εἰ μὴ τῷ χρ. κεκλέμμ.] ἐὰν ὑπὸ τοῦ γήρως μὴ ἀπατώμεθα. 645 Γένοιτο μέν τ' ἂν κτλ.] εἴθε μέν τοι καὶ τοῖς ἄλλοις ταῦτα εὖ ἔχοντα δόξειεν. 646 47] Διότι ἡ παρουσία σου φοβίζει πάντα δημότην ὥστε εἰπεῖν ἐνώπιόν σου δυσάρεστόν τι. 648 Ὑπὸ σκότου] κρυφίως. 650 51] Ὡς πασῶν γυναικῶν ἀναξιωτάτη ἐστὶν ἀπολέσθαι κάκιστα διὰ πρᾶξιν εὐκλεεστάτην. 655 Χρυσῆς τιμῆς], χρυσοῦ ἀνδριάντος. 656 Ἐρεμνὴ], κρυφία, σκοτεινή. 660 Ἢ τί πρὸς π. π], ἢ τί μεῖζον ἄγαλμα (ἀγλάϊσμα, ἐγκαλλώπισμα) πατρὶ τοῦ προσγινομένου αὐτῷ ἀπὸ τῶν παίδων; 665 Διαπτυχθέντες], ἐξετασθέντες κατὰ βάθος. παρατηρητέα καὶ ἡ σύνταξις τοῦ Ὅς

Ἀλλ' ἄνδρα, κεἴ τις ἦ σοφὸς, τὸ μανθάνειν
Πόλλ' αἰσχρὸν οὐδὲν, καὶ τὸ μὴ τείνειν ἄγαν,
Ὁρᾷς, παρὰ ῥείθροισι χειμάῤῥοις ὅσα
Δένδρων ὑπείκει, κλῶνας ὡς ἐκσώζεται·
Τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται. 670
Αὕτως δὲ ναὸς ὅστις ἐγκρατὴς πόδα
Τείνας ὑπείκει μηδὲν, ὑπτίοις κάτω
Στρέψας τὸ λοιπὸν σέλμασιν ναυτίλλεται.
Ἀλλ' εἶκε θυμοῦ, καὶ μετάστασιν δίδου.
Γνώμη γὰρ εἴ τις κἀπ' ἐμοῦ νεωτέρου 675
Πρόσεστι, φημ' ἔγωγε πρεσβεύειν πολὺ,
Φῦναι τὸν ἄνδρα πάντ' ἐπιστήμης πλέων·
Εἰ δ' οὖν (φιλεῖ γὰρ τοῦτο μὴ ταύτῃ ῥέπειν),
Καὶ τῶν λεγόντων εὖ καλὸν τὸ μανθάνειν.
ΧΟΡ. Ἄναξ, σέ τ' εἰκὸς, εἴ τι καίριον λέγει, 680
Μαθεῖν, σέ τ' αὖ τοῦδ'· εὖ γὰρ εἴρηται διπλᾷ.
ΚΡ. Οἱ τηλικοῖδε καὶ διδαξόμεσθα δὴ
Φρονεῖν πρὸς ἀνδρὸς τηλικοῦδε τὴν φύσιν;
ΑΙΜ. Μηδὲν τὸ μὴ δίκαιον· εἰ δ' ἐγὼ νέος,
Οὐ τὸν χρόνον χρὴ μᾶλλον ἢ τἄργα σκοπεῖν. 685
ΚΡ. Ἔργον γάρ ἐστι τοὺς ἀκοσμοῦντας σέβειν;
ΑΙΜ. Οὐδ' ἂν κελεύσαιμ' εὐσεβεῖν εἰς τοὺς κακούς.
ΚΡ. Οὐχ ἥδε γὰρ τοιᾷδ' ἐπείληπται νόσῳ;
ΑΙΜ. Οὔ φησι Θήβης τῆσδ' ὁμόπτολις λεώς.
ΚΡ. Πόλις γὰρ ἡμῖν ἁμὲ χρὴ τάσσειν ἐρεῖ; 690
ΑΙΜ. Ὁρᾷς τόδ' ὡς εἴρηκας ὡς ἄγαν νέος;
ΚΡ. Ἄλλῳ γὰρ ἢ 'μοὶ χρή γε τῆσδ' ἄρχειν χθονός;
ΑΙΜ. Πόλις γὰρ οὐκ ἔσθ', ἥτις ἀνδρός ἐσθ' ἑνός.
ΚΡ. Οὐ τοῦ κρατοῦντος ἡ πόλις νομίζεται;
ΑΙΜ. Καλῶς ἐρήμης γ' ἂν σὺ γῆς ἄρχοις μόνος. 695
ΚΡ. Ὅδ', ὡς ἔοικε, τῇ γυναικὶ συμμαχεῖ.
ΑΙΜ. Εἴπερ γυνὴ σύ· σοῦ γὰρ οὖν προκήδομαι.
ΚΡ. Ὦ παγκάκιστε, διὰ δίκης ἰὼν πατρί!
ΑΙΜ. Οὐ γὰρ δίκαιά σ' ἐξαμαρτάνονθ' ὁρῶ.
ΚΡ. Ἁμαρτάνω γὰρ τὰς ἐμὰς ἀρχὰς σέβων; 700

τις ἤ, ἤ, ἤ. . Οὗτοι. 667 Μὴ τείνειν ἄγαν], ἐνν. τὸν πόδα τῆς νεὼς, μεταφορὰ τὴν ὁποίαν ἐπιφέρει παρακατιών. 671 72] Ὁ νεὼς κρατῶν (κυβερνήτης), ὅς τις, τείνας τὸν πόδα (χυδ. μπότζον), μηδὲν ὑπείκει, οὗτος, κάτω στρέψας (ἀνατραπέντος αὐτῷ τοῦ πλοίου), ὑπτίοις τὸ λοιπὸν σέλμασι ναυτίλλεται. 674 Μετάστασιν], μεταβολήν. 676 Πρεσβεύειν πολὺ], πολὺ προέχει (σημαίνει), εἶνε τὸ πᾶν. 677 Πάντ'], κατὰ πάντα. 681 Σέ τ' αὖ τοῦδ'], καὶ σὲ (τὸν Αἵμονα) πάλιν (παρὰ) τοῦδε (τοῦ Κρέοντος εἰκὸς μαθεῖν).
682 85 Οἱ τηλικοῖδε. . πρὸς τηλικοῦδε] οἱ εἰς τοιαύτην (γεροντικὴν) ἡλικίαν. . ὑπὸ τοῦ βόσον νέου τὴν ἡλικίαν. 684 Μηδὲν τὸ μὴ δίκαιον], μηδὲν διδαχθῆς ὃ μὴ δίκαιόν ἐστιν. 688 Διὰ δίκης ἰὼν πατρί], διωδικαζόμενος πρὸς τὸν πατέρα σου; 700 Τὰς ἐμὰς ἀρχὰς

ΑΙΜ. Οὐ γὰρ σέβεις, τιμάς γε τὰς θεῶν πατῶν.
ΚΡ. Ὦ μιαρὸν ἦθος, καὶ γυναικὸς ὕστερον!
ΑΙΜ Οὐκ ἄν γ' ἕλοις ἥσσω γε τῶν αἰσχρῶν ἐμέ.
ΚΡ. Ὁ γοῦν λόγος σοι πᾶς ὑπὲρ κείνης ὅδε.
ΑΙΜ. Καὶ σοῦ γε, κἀμοῦ, καὶ θεῶν τῶν νερτέρων. 705
ΚΡ. Ταύτην ποτ' οὐκ ἔσθ' ὡς ἔτι ζῶσαν γαμεῖς.
ΑΙΜ. Ἣδ' οὖν θανεῖται, καὶ θανοῦσ' ὀλεῖ τινά.
ΚΡ. Ἦ κἀπαπειλῶν ὧδ' ἐπεξέρχει θρασύς;
ΑΙΜ. Τίς δ' ἔστ' ἀπειλή, πρὸς κενὰς γνώμας; λέγειν;
ΚΡ. Κλαίων φρενώσεις, ὧν φρενῶν αὐτὸς κενός. 710
ΑΙΜ. Εἰ μὴ πατὴρ ἦσθ', εἶπον ἄν σ' οὐκ εὖ φρονεῖν.
ΚΡ. Γυναικὸς ὢν δούλευμα, μὴ κώτιλλέ με.
ΑΙΜ. Βούλει λέγειν τι, καὶ λέγων μηδὲν κλύειν.
ΚΡ. Ἄληθες; ἀλλ' οὐ, τόνδ' Ὄλυμπον, ἴσθ' ὅτι
Χαίρων ἐπὶ ψόγοισι δεννάσεις ἐμέ. 715
Ἄγετε τὸ μῖσός, ὡς κατ' ὄμματ' αὐτίκα
Παρόντι θνήσκῃ πλησία τῷ νυμφίῳ.
ΑΙΜ. Οὐ δῆτ' ἔμοιγε (τοῦτο μὴ δόξῃς ποτὲ)
Οὔθ' ἥδ' ὀλεῖται πλησία, σύ τ' οὐδαμᾷ
Τοὐμὸν προσόψει κρᾶτ' ἐν ὀφθαλμοῖς ὁρῶν, 720
Ὡς τοῖς θέλουσι τῶν φίλων μαίνῃ ξυνών.
ΧΟΡ. Ἀνὴρ, ἄναξ, βέβηκεν ἐξ ὀργῆς ταχύς·
Νοῦς δ' ἔστι τηλικοῦτος ἀλγήσας βαρύς.
ΚΡ. Δράτω, φρονείτω μεῖζον ἢ κατ' ἄνδρ' ἰών·
Τὰ δ' οὖν κόρα τάδ' οὐκ ἀπαλλάξει μόρου. 725
ΧΟΡ. Ἄμφω γὰρ αὐτὰ καὶ κατακτεῖναι νοεῖς;
ΚΡ. Οὐ τήν γε μὴ θιγοῦσαν· εὖ γὰρ οὖν λέγεις.
ΧΟΡ. Μόρῳ δὲ ποίῳ καί σφε βουλεύει κτανεῖν;
ΚΡ. Ἄγων ἔρημος ἔνθ' ἂν ᾖ βροτῶν στίβος,
Κρύψω πετρώδει ζῶσαν ἐν κατώρυχι, 730
Φορβῆς τοσοῦτον ὡς ἅγος μόνον προθεὶς,
Ὅπως μίασμα πᾶσ' ὑπεκφύγῃ πόλις·
Κἀκεῖ, τὸν Ἅιδην, ὃν μόνον σέβει θεῶν,
Αἰτουμένη που, τεύξεται τὸ μὴ θανεῖν,
Ἢ γνώσεται γοῦν ἀλλὰ τηνικαῦθ', ὅτι 735

σέβων], φυλάττων τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς κυβερνήσεώς μου; ἤθελεν εἰπεῖ Κρέων τις τοιοῦτο αἰῶνος. 702 Γυναικὸς ὕστερον], κατώτερον, νικώμενον ὑπό. 712 Κώτιλλε], κεφαλοπόνει. 714 Τὸν δ' Ὄλυμπον], μὰ τὸν (μαρτύρομαι τὸν) Ὄλ., τὸν Οὐρανόν. 716 Τὸ μῖσος], τὸ βδέλυγμα (τὸ μίασμα) ἐκεῖνο, τὴν Ἀντιγ. 721] Ἵνα μαίνῃ συνὼν τοῖς θέλουσι τῶν φίλων (καὶ οὐχὶ ἐμοί). 727] Εἰς τοιαύτην ἡλικίαν ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρ. ὅταν βαρυαλγήσῃ, εἶν' ἐπικίνδυνος. 730 Πετρώδει ἐν κατώρυχι], ἐν ὑπογείῳ σπηλαίῳ. 731 32 Ὡς ἅγος μόνον], ὅσον ἀφοσιώσασθαι μόνον τὸ ἅγος (τὸ μίασμα τοῦ θανάτου της), ᾗ ἑρμηνεύει τοῦτο διὰ τοῦ ἐπιφερομένου στίχου. 733] Ὃν μόνον ἐκ πάντων σέβει τῶν θεῶν. Καταγελᾷ δὲ διὰ τούτων τῆς Ἀντιγόνης, ὡς περὶ πλείστου ποιουμένης τὴν ταφὴν τῶν νεκρῶν, ἴδε στίχ. 448 κ. ἑ.

Πόνος περισσός ἐστι τὰν Ἅιδου σέβειν.

ΧΟΡ. Ἔρως ἀνίκατε μάχαν, Ἔρως, ὃς ἐν κτήμασι πίπτεις, Στρφ. ἀ.
Ὃς ἐν μαλακαῖς παρειαῖς νεάνιδος ἐννυχεύεις·
Φοιτᾷς δ' ὑπερπόντιος, ἔν τ' ἀγρονόμοις αὐλαῖς·
Καί σ' οὔτ' ἀθανάτων φύξιμος οὐδεὶς, 740
Οὔθ' ἁμερίων ἐπ' ἀνθρώπων· ὁ δ' ἔχων μέμηνεν.
Σὺ καὶ δικαίων ἀδίκους φρένας παρασπᾷς ἐπὶ λώβᾳ· Ἀντστρφ. ἀ.
Σὺ καὶ τόδε νεῖκος ἀνδρῶν ξύναιμον ἔχεις ταράξας·
Νικᾷ δ' ἐναργὴς βλεφάρων ἵμερος εὐλέκτρου
Νύμφας, τῶν μεγάλων πάρεδρος ἐν ἀρχαῖς 745
Θεσμῶν· ἄμαχος γὰρ ἐμπαίζει θεὸς Ἀφροδίτα.
Νῦν δ' ἤδη γὼ καὐτὸς θεσμῶν
Ἔξω φέρομαι, τάδ' ὁρῶν, ἰσχειν δ'
Οὐκ ἔτι πηγὰς δύναμαι δακρύων,
Τὸν παγκοίταν ὅθ' ὁρῶ θάλαμον 750
Τήνδ' Ἀντιγόνην ἀνύτουσαν.

ΑΝΤ. Ὁρᾶτέ μ', ὦ γᾶς πατρίας πολῖται, Στρφ. β'.
Τὰν νεάταν ὁδὸν
Στείχουσαν, νέατον δὲ φέγγος λεύσσουσαν ἀελίου,
Κοὔ ποτ' αὖθις, ἀλλά μ' ὁ παγκοίτας Ἅιδας ζῶσαν ἄγει 755
Τὰν Ἀχέροντος ἀκτὰν, οὔθ' ὑμεναίων
Ἔγκληρον, οὔτ' ἐπινυμφίδιός πώ μέ τις
Ὕμνος ὕμνησεν, ἀλλ' Ἀχέροντι νυμφεύσω.

ΧΟΡ. Οὐκοῦν κλεινὴ καὶ ἔπαινον ἔχουσ'
Εἰς τόδ' ἀπέρχει κεῦθος νεκύων, 760
Οὔτε φθινάσιν πληγεῖσα νόσοις,
Οὔτε ξιφέων ἐπίχειρα λαχοῦσ',
Ἀλλ' αὐτόνομος ζῶσα μόνη δὴ
Θνατῶν ἀΐδαν καταβήσει.

ΑΝΤ. Ἤκουσα δὴ λυγροτάταν ὀλέσθαι Ἀντστρφ. β'.
Τὰν Φρυγίαν γένναν
Ταντάλου, Σιπύλῳ πρὸς ἄκρῳ· τὰν, κισσὸς ὡς, ἀτενὴς

737] Ἐν ἄλλοις γρφ. Ἀνίκατ' ἀμάχαν'. — ἐν κτήμ. πίπτεις], διότι πολλοὶ κτημάτων ἐρῶσιν, οἱ καὶ φιλοκτήμονες. 741 Ἁμερίων ἐπ' ἀνθρ.] ἀντὶ Ἐφημέρων. 742 Δικαίων ἀδίκους φρ.] παρασπᾷς τῶν δικαίων (τῆς δικαιοσύνης) τὰς τῶν ἀδίκων φρένας, ἢ τὸ Ἀδίκους ἐκληπτέον ἐπιρρηματικῶς. 743 Ἔχεις ταράξας], Ἐτάραξας, καὶ σημειωτέον καὶ ἐνταῦθα τὴν βοηθητικὴν δύναμιν τοῦ ῥήματος. 744 46] Νικᾷ γὰρ ὁ τῶν βλεφάρων τῆς εὐλέκτρου νύμφης ἵμερος, ὁ πάρεδρος τῶν μεγάλων ἐν ἀρχαῖς (τῶν ἀρχικῶν τῆς φύσεως) θεσμῶν. 746] Διότι ἐν αὐτοῖς (τοῖς βλεφάροις τῆς νύμφης) παίζει ἡ ἄμαχος θεὰ Ἀφροδίτη. 747 Γὼ καὐτὸς], ἀντὶ Καὶ ἐγὼ αὐτός.—θεσμῶν ἔξω], τῶν τοῦ Κρέοντος. 751] Ἀνύτουσαν (τὴν ὁδὸν τὴν φέρουσαν πρὸς τὸν) θάλαμον. Προφαίνεται γὰρ ἡ Ἀντιγ. ἀπαγομένη τὴν ἐπὶ θάνατον. 756 57 Ἔμεν. ἔγκληρον], μέτοχον. 760 Κεῦθος νεκύων], κευθμῶνα νεκρικὸν, τάφον ὑπόγειον. 765 Αὐτόνομος], κατ' ἰδιαίτερόν τινα νόμον, κατὰ σοῦ μόνης τεθέντα, καὶ τὸ ἑρμηνεύει κατωτέρω. 766 67 Τὰν Φρυγ. γένναν Ταντ.], τὴν Νιόβην, θυγ. τοῦ Τ. (ὅλαι αἱ ἐκδόσεις, ὅσας εἶδον, ἔχουσι Ξένας. Ἀλλ' ἐγὼ ἐτόλμησα νὰ μεταβάλω τὴν λέξιν, ἃς κρίνωσιν οἱ σοφοὶ διδάσκαλοι ἐὰν ἔχω δίκαιον). 767 68 Κισσὸς ὡς κ.τ.λ.

Πετραία βλάστα δάμασεν· καί νιν ὄμβροι τακομέναν,
Ὡς φάτις ἀνδρῶν, χιών τ' οὐδαμᾶ λείπει,
Τέγγει δ' ὑπ' ὀφρύσι παγκλαύτοις δειράδας· 770
Ἃ με δαίμων ὁμοιοτάταν κατευνάζει.

ΧΟΡ. Ἀλλὰ θεός τοι καὶ θεογεννής·
Ἡμεῖς δὲ βροτοὶ καὶ θνητογενεῖς.
Καίτοι φθιμένᾳ τοῖς ἰσοθέοις
Ἔγκληρα λαχεῖν μέγ' ἀκοῦσαι. 775

ΑΝΤ. Οἴμοι, γελῶμαι· τί με, πρὸς θεῶν πατρῴων, Στρφ. γ'.
Οὐκ ὀλλυμέναν ὑβρίζεις,
Ἀλλ' ἐπίφαντον; ὦ πόλις, ὦ πόλεως
Πολυκτήμονες ἄνδρες·
Ἰὼ
Διρκαῖαι κρῆναι, Θήβας τ' εὐαρμάτου ἄλσος· 780
Ξυμμάρτυρας ὔμμ' ἐπικτῶμαι,
Οἷα, φίλων ἄκλαυτος, οἵοις νόμοις πρὸς ἕρμα τυμβόχωστον
Ἔρχομαι τάφου ποταινίου·
Ὦ δύστανος,
Οὔτε βροτοῖσιν, οὔτ' ἐν νεκροῖσι 785
Μέτοικος, οὐ ζῶσιν, οὐ θανοῦσι.

ΧΟΡ. Προβᾶσ' ἐπ' ἔσχατον θράσους,
Ὑψηλὸν εἰς Δίκας βάθρον
Προσέπεσες, ὦ τέκνον, πολύ·
Πατρῷον δ' ἐκτίνεις τιν' ἄθλον. 790

ΑΝΤ. Ἔψαυσας ἀλγεινοτάτας ἐμοὶ μερίμνας, Ἀντιστρφ. γ'.
Πατρὸς τριπόλιστον οἶκτον,
Τοῦ τε πρόπαντος ἁμετέρου πότμου,
Κλεινοῖς Λαβδακίδαισιν.
Ἰὼ
Ματρῷαι λέκτρων ἄται, καμήματά τ' αὐτογέννητ' 795
Ἀμῷ πατρὶ δυσμόρου ματρός,
Οἵων ἐγώ ποθ' ἁ ταλαίφρων ἔφυν· πρὸς οὓς ἀραῖος, ἄγαμος,
Ἅδ' ἐγὼ μέτοικος ἔρχομαι.

ἡ πέτρα βλαστήσασα περιέσχεν αὐτὴν ὡς κισσός. [769] Χιών τ' οὐδ. λ], ὅτότι αἱ κορυφαὶ τοῦ Σιπύλου εἶν' ὁλοχρονικῶς χιονοσκέπαστοι, ἐπμν. [770] Τέγγει θ' ὑπ' ὀφρ. παγκλ. δειρ.], ἡ χιὼν ἀναλυομένη βρέχει ἀεννάως τὰς ὑπὸ τὰς ὀφρύας τοῦ ὄρους δειράδας (φάραγγας). Φυσικωτάτη καὶ ὡραιοτάτη ἐξήγησις τῆς δακρυούσης πέτρας, εἰς ἣν μετεμορφώθη, κατὰ τὴν μυθολογίαν, ἡ Νιόβη. [774] Ἃ με.. ὁμοιοτ.], διότι καὶ αὐτὴ μέλλει νὰ ἐγκατοιχθῇ ζῶσα εἰς πέτρινον ὑπόγειον. [775] Ἔγκλ. λαχεῖν] τῆς αὐτῆς τύχης γενέσθαι μέτοχον.

[777 78] Οὐκ ὀλομ... ἀλλ' ἐπίφ.] οὐ μετὰ θάνατον, ἀλλ' ἔτι ζῶσαν καὶ φαινομένην.

[781] Ξυμμάρτ. ὔμμ. ἐπικτ.], ἐπικαλοῦμαι, συνεπιμαρτύρομαι. [782] Ἕρμα], ἕρκος, ἔρυμα. [783] Ποταινίου], καινοφανοῦς, παραδόξου, ἴδε τὸ Δεξ. [791 92] ἔψαυσας ἀλγεινοτάτης ἐμοὶ μερίμνης (ἰδέας), τοῦ τριπλοῦ ὀλέθρου τοῦ πατρός μου, καὶ τῆς τύχης ἁπάντων ἡμῶν τῶν κλεινῶν Λαβδακιδῶν. [795] Κοιμήματ' αὐτογέννητα], αἱ μετὰ τοῦ ἑαυτῆς γεννήματος (τοῦ ἐμοῦ πατρός) συγκοιμήσεις (τῆς δυσμόρου μου μητρός). [797] Ἀραῖος], ἐπικατάρατος.

Ὦ δυσπότμων
Κασίγνητε γάμων κυρήσας, 800
Θανὼν ἔτ' οὖσαν κατήναρές με!
ΧΟΡ. Σέβειν μὲν εὐσέβειά τις·
Κράτος δ', ὅτῳ κράτος μέλει,
Παραβατὸν οὐδαμῇ πέλει·
Σὲ δ' αὐτόγνωτος ὤλεσ' ὀργά. 805
ΑΡΤ. Ἄκλαυτος, ἄφιλος, ἀνυμέναιος, Ἐπῳδ.
Ταλαίφρων ἄγομαι τάνδ' ἑτοίμαν ὁδόν.
Οὐκ ἔτι μοι τόδε λαμπάδος ἱερὸν ὄμμα
Θέμις ὁρᾶν τἀλαίνᾳ·
Τὸν δ' ἐμὸν πότμον ἀδάκρυτον οὐδεὶς φίλων στενάζει. 810
ΚΡ. Ἆρ' ἴστ', ἀοιδὰς καὶ γόους πρὸ τοῦ θανεῖν,
Ὡς οὐδ' ἂν εἷς παύσαιτ' ἄν, εἰ χρείη λέγειν;
Οὐκ ἄξεθ' ὡς τάχιστα, καὶ κατηρεφεῖ
Τύμβῳ περιπτύξαντες, ὡς εἴρηκ' ἐγώ,
Ἄπιτε μόνην ἔρημον, εἴτε χρὴ θανεῖν, 815
Εἴτ' ἐν τοιαύτῃ ζῶσα τυμβεύσει στέγῃ·
Ἡμεῖς γὰρ ἁγνοί τοῦπὶ τήνδε τὴν κόρην·
Μετοικίας δ' οὖν τῆς ἄνω στερήσεται.
ΑΝΤ. Ὦ τύμβος, ὦ νυμφεῖον, ὦ κατασκαφὴς
Οἴκησις ἀιείφρουρος, οἷ πορεύομαι 820
Πρὸς τοὺς ἐμαυτῆς, ὧν ἀριθμὸν ἐν νεκροῖς
Πλεῖστον δέδεκται Περσέφασσ' ὀλωλότων·
Ὧν λοισθία 'γὼ καὶ κάκιστα δὴ μακρῷ
Κάτειμι, πρίν μοι μοῖραν ἐξήκειν βίου.
Ἐλθοῦσα μέντοι κἀρτ' ἐν ἐλπίσιν τρέφω 825
Φίλη μὲν ἥξειν πατρὶ, προσφιλὴς δὲ σοὶ,
Μῆτερ, φίλη δὲ σοὶ, κασίγνητον κάρα,
Ἐπεὶ θανόντας αὐτόχειρ ὑμᾶς ἐγὼ
Ἔλουσα, κἀκόσμησα, κἀπιτυμβίους
Χοὰς ἔδωκα, νῦν δὲ, Πολύνεικες, τὸ σὸν 830
Δέμας περιστέλλουσα τοιάδ' ἄρνυμαι.
Καίτοι σ' ἐγὼ 'τίμησα τοῖς φρονοῦσιν εὖ.
Οὐ γάρ ποτ' οὔτ' ἂν, εἰ τέκνων μήτηρ ἔφυν,
Οὔτ' εἰ πόσις μοι κατθανὼν ἐτήκετο,

799 800 Δυσπότμων γάμων], τῶν τοῦ Πολυνείκους μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀδράστου Ἀρμείας. 801 Θανὼν ἔτ' οὖσαν κατήναρές με], θανὼν σὺ ἀπέκτεινας ἐμὲ ζῶσαν ἔτι.
805 806] Τὸ κράτος τοῦ φροντίζοντος νὰ διατηρῇ τοῦτο ἀπρόσβλητον (τοῦ τυραννοῦντος μονάρχου) οὐ παραβαίνεται. 805 Αὐτόγνωτος], αὐθαίρετος. 808 Τόδε λαμπ. ἱερὸν ὄμμα], τὸν ἥλιον. 811 12] συντακτέον οὕτω ταῦτα. Ἆρ' ἴστε ὡς, εἰ χρείη λέγειν ἀοιδὰς καὶ γ. πρὸ τοῦ θ., οὐδ' ἂν εἷς παύσαιτ' ἄν (τούτου, τοῦ λέγειν τοιαῦτα); 817 Ἡμεῖς γὰρ ἁγνοί κτλ.], ἡμεῖς γάρ, ὅσον τὸ ἐπὶ (καθ' ὅσον ἀφορᾷ) τήνδε τὴν κόρην, ἁγνοί ἐσμεν. Διότι νομίζει ὅτι, παραθεὶς αὐτῇ μικρὸν τροφῆς, ἀπαλλάττεται τοῦ ἄγους τοῦ φόνου. 825 Κάκιστα [illegible], μακρῷ (τῷ μέτρῳ) κάκιστα.

Βίᾳ πολιτῶν τόνδ' ἂν ἠρόμην πόνον. 835
Τίνος νόμου δὴ ταῦτα πρὸς χάριν λέγω;
Πόσις μὲν ἄν μοι, κατθανόντος, ἄλλος ἦν,
Καὶ παῖς ἀπ' ἄλλου φωτὸς, εἰ τοῦδ' ἠμπλακον·
Μητρὸς δ' ἐν Ἅδου καὶ πατρὸς κεκευθότοιν
Οὐκ ἔστ' ἀδελφὸς ὅστις ἂν βλάστοι ποτέ. 840
Τοιῷδε μέντοι σ' ἐκπροτιμήσασ' ἐγὼ
Νόμῳ, Κρέοντι ταῦτ' ἔδοξ' ἁμαρτάνειν,
Καὶ δεινὰ τολμᾷν, ὦ κασίγνητον κάρα·
Καὶ νῦν ἄγει με διὰ χερῶν οὕτω λαβὼν,
Ἄλεκτρον, ἀνυμέναιον, οὔτε του γάμου 845
Μέρος λαχοῦσαν, οὔτε παιδείου τροφῆς,
Ἀλλ' ὧδ' ἔρημος πρὸς φίλων ἡ δύσμορος
Ζῶσ' εἰς θανόντων ἔρχομαι κατασκαφάς·
Ποίαν παρεξελθοῦσα δαιμόνων δίκην;—
Τί χρή με τὴν δύστηνον εἰς θεοὺς ἔτι 850
Βλέπειν, τίν' αὐδᾷν ξυμμάχων, ἐπεί γε δὴ
Τὴν δυσσέβειαν εὐσεβοῦσ' ἐκτησάμην;
Ἀλλ' εἰ μὲν οὖν τάδ' ἐστὶν ἐν θεοῖς καλὰ,
Παθόντες ἂν ξυγγνοῖμεν ἡμαρτηκότες·
Εἰ δ' οἵδ' ἁμαρτάνουσι, μὴ πλείω κακὰ 855
Πάθοιεν ἢ καὶ δρῶσιν ἐκδίκως ἐμέ.
Ἔτι τῶν αὐτῶν ἀνέμων αὐταὶ
Ψυχῆς ῥιπαὶ τήνδ' ἔτ' ἔχουσιν.

ΚΡ. Τοιγὰρ τούτων τοῖσιν ἄγουσιν
Κλαύμαθ' ὑπάρξει βραδυτῆτος ὕπερ. 860

ΑΝΤ. Οἴμοι, θανάτου τοῦτ' ἐγγυτάτω
Τοῦπος ἀφῖκται!

ΧΟΡ. Θαρσεῖν οὐδὲν παραμυθοῦμαι
Μὴ οὐ τάδε ταύτῃ κατακυροῦσθαι.

ΑΝΤ. Ὦ γῆς Θήβης ἄστυ πατρῷον, 865
Καὶ θεοὶ προγενεῖς,
Ἄγομαι δὴ, κοὐκ ἔτι μέλλω.
Λεύσσετε, Θήβης οἱ κοιρανίδαι,
Τὴν βασιλίδα τὴν μούνην λοιπὴν,
Οἷα πρὸς οἵων ἀνδρῶν πάσχω, 870
Τὴν εὐσεβίαν σεβίσασα.

---

835 Βίᾳ πολιτῶν], ἀπ' ἐναντίας τῆς θελήσεως τῶν συμπολιτῶν μου. 837 Κατθανόντος], ἀντὶ τοῦ θανόντος. 838 Τοῦδ'], τοῦ παιδὸς, ἢ μᾶλλον τοῦ ἀνδρός. 844 Διὰ χερῶν οὕτω λαβὼν], κρατουμένην διὰ τῶν δορυφόρων αὐτοῦ ἑκατέρωθεν, 849 Παρεξελθοῦσα], παραβᾶσα. 857 58] Ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πάθους (ὡς ὑπὸ ἀνέμου) παραφέρεται εἰσέτι αὕτη.

865 64] Θαῤῥεῖν σε οὐδόλως παρηγορῶ ὅτι ταῦτα οὐχ οὕτως (ὡς ἔφη δηλ. ἡ Ἀντιγ.) ἐπικυρωθήσονται. 865 Καὶ θεοὶ προγενεῖς], πατρῷοι. Ἐν ἄλλοις γρφ. Θεοί τε πατρογενεῖς. 868 Κοιρανίδαι], οἱ ἄριστοι, οἱ ἄρχοντες. 869], Διατί μόνην, ἐν ᾧ ζῇ ἢ ἐμένω

ΧΟΡ. Ἔτλα καὶ Δανάας οὐράνιον φῶς
Ἀλλάξαι δέμας ἐν χαλκοδέτοις αὐλαῖς,
Κρυπτομένα δ' ἐν
Τυμβήρει θαλάμῳ κατεζεύχθη· 875
Καίτοι γενεᾷ τίμιος, ὦ παῖ, παῖ,
Καὶ Ζηνὸς ταμιεύεσκε γονὰς χρυσορύτους.
Ἀλλ' ἁ μοιριδία τις δύνασις δεινά·
Οὔτ' ἂν νιν ὄμβρος, οὔτ' Ἄρης, οὐ πύργος, οὐχ ἁλίκτυποι
Κελαιναὶ ναῦς ἐκφύγοιεν 880
Ζεύχθη δ' ὀξύχολος παῖς ὁ Δρύαντος, Ἀντιστρ. α.
Ἠδωνῶν βασιλεὺς, κερτομίαις ὀργαῖς
Ἐκ Διονύσου
Πετρώδει κατάφρακτος ἐν δεσμῷ·
Οὕτω μανίας δεινὸν ἀποστάζει 885
Ἀνθηρόν τε μένος. κεῖνος ἐπέγνω μανίαις
Ψαύων τὸν θεὸν ἐν κερτομίοις γλωσσᾶν.
Παύεσκε μὲν γὰρ ἐνθέους γυναῖκας, εὔιόν τε πῦρ,
Φιλαύλους τ' ἠρέθιζε Μούσας.
Παρὰ δὲ Κυανέων πελαγέων διδύμας ἁλὸς Στρφ. β'.
Ἀκταὶ Βοσπόριαι, ἰὼ ὁ Θρῃκῶν Σαλμυδησσός,
Ἵν' ἀγχίπολις Ἄρης δισσοῖσι Φινείδαις
Εἶδεν ἀρατὸν ἕλκος
Τυφλωθὲν ἐξ ἀγρίας δάμαρτος
Ἀλαὸν ἀλαστόροισιν ὀμμάτων κύκλοις, 895
* Ἀραχθὲν ἐγχέων, ὑφ' αἱματηραῖς
Χείρεσσι καὶ κερκίδων ἀκμαῖσι·
Κατὰ δὲ τακόμενοι μέλεοι μελέαν πάθαν Ἀντιστρφ β'.
Κλαῖον ματρὸς, ἔχοντες ἀνύμφευτον γονάν· ἁ
Σπέρμ' ἀρχαιογόνων ἄνασ' Ἐρεχθειδᾶν, 900
Τηλεπόροις δ' ἐν ἄντροις

---

872 κ. ε.] ἔτλη καὶ τῆς Δανάης τὸ δέμας (περιφρ. ἀντὶ ἡ Δανάη) ἀλλάξαι (ἀφεῖναι, στερηθῆναι, ἀπαλλάξαι) τὸ οὐράνιον φῶς ἐν αὐλαῖς χαλκοδέτοις (ἐν χαλκοθύρῳ φυλακῇ). 875 Κατεζεύχθη], κατεκλείσθη. 877 Γονὰς χρυσορύτους], διότι γνωστὸν ὅτι ἡ Δανάη ἐκυοφόρει ἐκ τοῦ Διός, μεταμορφωθέντος εἰς χρυσῆν βροχήν. 878 Μοιριδία δύνασις], ἡ τῆς εἱμαρμένης δύναμις. 880 Παῖς ὁ Δρ.], ὁ Λυκοῦργος, βασιλεὺς τῆς Θρᾴκης ἴδε Ἰλ. Ζ, 140 κ. ε. 884 Πετρώδει ἐν δεσμῷ], ἐν σπηλαίῳ. 888 Ἐνθέους γυναῖκας], τὰς Βάκχας. —εὔιόν τε πῦρ], τὰς δᾷδας (τὰ ὄργια) τοῦ Διονύσου (Εὐοῖ, εὐάν). 890 99 Παρὰ δὲ τῶν Κυανέων πελάγεων τῆς διδύμης ἁλὸς (τῆς Προποντ. καὶ τοῦ Εὐξ.), ὅπου (ἵν') αἱ Βοσπόριοι ἀκταὶ ᾗ ὁ τῶν Θρᾳκῶν Σαλμυδησσὸς, ὁ ἀγχίπολις τοῖς διδύμοις Φινείδαις Ἄρης εἶδε τυφλωθὲν (ἐπενεχθὲν πρὸς τύφλωσιν) ἐξ ἀγρίας δάμαρτος ἀρατὸν ἕλκος, ἀλαὸν ἀλαζόροισιν ὀμμάτων κύκλοις, χωρὶς ἐγχέων, ἀλλ' ὑφ' αἱματ. χείρ. καὶ κερκ. ἀκμ. Ὁ δὲ μῦθος ἔχει οὕτως: Φινεὺς ὁ Ἀγήνορος ἢ Ποσειδῶνος, βασιλεὺς τῶν περὶ τὴν Σαλμυδησσὸν καὶ τὸν Βόσπορον χωρίων, γήμας Κλεοπάτραν τὴν Βορέως καὶ Ὠρειθυίας τῆς Ἐρεχθέως, ἐπέγημεν αὐτῇ Ἰδαίαν τὴν Δαρδάνου, ἥτις, ζηλοτυποῦσα, ἐτύφλωσε διὰ τῆς κερκίδος τοὺς δύω πρόγονους αὐτῆς, Πλήξιππον καὶ Πανδίονα, υἱοὺς τῆς Κλεοπάτρας. 899 Ἀνύμφ. γονὰν ἔχοντες] γεννηθέντες πρὸς τὸ μὴ νυμφευθῆναι. 900 Ἄνασ'], ἤντησεν, ἔλαχεν, ἦν.
900 Τηλεπόροις δ' ἐν ἄντροις], ἐν τοῖς ὑπερβορέοις.

Τράφη θυέλλησιν ἐν πατρῴαις,
Βορεὰς ἄμιππος, ὀρθόποδος ὑπὲρ πάγου,
Θεῶν παῖς· ἀλλὰ κἀπ' ἐκείνᾳ
Μοῖραι μακραίωνες ἔσχον, ὦ παῖ. 905
ΤΕΙ. Θήβης ἄνακτες, ἥκομεν κοινὴν ὁδὸν
Δύ' ἐξ ἑνὸς βλέποντε· τοῖς τυφλοῖσι γὰρ
Αὕτη κέλευθος ἐκ προηγητοῦ πέλει.
ΚΡ. Τί δ' ἔστιν, ὦ γεραιὲ Τειρεσία, νέον;
ΤΕΙ. Ἐγὼ διδάξω. καὶ σὺ τῷ μάντει πιθοῦ. 910
ΚΡ. Οὔκουν πάρος γε σῆς ἀπεστάτουν φρενός.
ΤΕΙ. Τοιγὰρ δι' ὀρθῆς τήνδε ναυκλήρεις πόλιν.
ΚΡ. Ἔχω πεπονθὼς μαρτυρεῖν ὀνήσιμα
ΤΕΙ. Φρόνει βεβὼς αὖ νῦν ἐπὶ ξυροῦ τύχης.
ΚΡ. Τί δ' ἔστιν; ὡς ἐγὼ τὸ σὸν φρίσσω στόμα. 915
ΤΕΙ. Γνώσει, τέχνης σημεῖα τῆς ἐμῆς κλύων.
Εἰς γὰρ παλαιὸν θᾶκον ὀρνιθοσκόπον
Ἵζων, ἵν' ἦν μοι παντὸς οἰωνοῦ λιμὴν,
Ἀγνῶτ' ἀκούω φθόγγον ὀρνίθων, κακῷ
Κλάζοντας οἴστρῳ καὶ βεβαρβαρωμένῳ, 920
Καὶ σπῶντας ἐν χηλαῖσιν ἀλλήλους φοναῖς
Ἔγνων· πτερῶν γὰρ ῥοῖβδος οὐκ ἄσημος ἦν.
Εὐθὺς δὲ δείσας ἐμπύρων ἐγευόμην
Βωμοῖσι παμφλέκτοισιν· ἐκ δὲ θυμάτων
Ἥφαιστος οὐκ ἔλαμπεν, ἀλλ' ἐπὶ σποδῷ 925
Μυδῶσα κηκὶς μηρίων ἐτήκετο,
Κἄτυφε, κἀνέπτυε· καὶ μετάρσιοι
Χολαὶ διεσπείροντο, καὶ καταῤῥυεῖς
Μηροὶ καλυπτῆς ἐξέκειντο πιμελῆς.
Τοιαῦτα παιδὸς τοῦδ' ἐμάνθανον πάρα 930
Φθίνοντ' ἀσήμων ὀργίων μαντεύματα·
Ἐμοὶ γὰρ οὗτος ἡγεμών, ἄλλοις δ' ἐγώ.
Καὶ ταῦτα τῆς σῆς ἐκ φρενὸς νοσεῖ πόλις·
Βωμοὶ γὰρ ἡμῖν ἐσχάραι τε παντελεῖς
Πλήρεις, ὑπ' οἰωνῶν τε καὶ κυνῶν βορᾶς, 935

---

905 Βορεὰς ἄμιππος], ἡ τοῦ Βορέως ταχύπους (ἴσα ἵππῳ θέουσα) θυγάτηρ. — ὀρθόποδος ὑπὲρ πάγου] ὑπὲρ τοῦ ὀρθίου (ὑψηλοῦ ᾗ ἀποκρήμνου) πάγου. 904 905 Κἀπ' ἐκείνᾳ.. ἔσχον], καὶ ἐπ' ἐκείνῃ ἔσχον (κατέσχον), κἀκείνης κατίσχυσαν. 911 Σᾶς ἀπες. φρεν.] παρήκουον τῶν φρονίμων σου συμβουλῶν. 912 Δι' ὀρθῆς], ὀρθῶς. 913 Παντὸς οἰωνοῦ λιμὴν], παντὸς πτηνοῦ καταγωγή. 923 Ἐμπύρων ἐγευόμην βωμ. παμφλ.], ἐδοκίμασα (ἐσυμβουλεύθην) τὴν δι' ἐμπύρων (ὁλοκαυτωμάτων) μαντείαν. 926 Κηκίς], ἡ λιγνὺς τοῦ καπνοῦ. 928 Χολαὶ διεσπείροντο], αἱ κύστεις τῆς χολῆς ᾗ τοῦ οὔρους (αἱ συγκατακαιόμεναι τοῖς μηρίοις, ἴδε Εὐρ. Φοινισσ. 1271) διεῤῥήγνυντο πάντοθεν. — ᾗ καταῤῥυεῖς μηροὶ κτλ.] ᾗ οἱ μηροὶ ἐξέκειντο καταῤῥυεῖς καλυπτῆς πιμελῆς. Ἡ καλύπτουσα τοὺς μηροὺς πιμελὴ καταῤῥυεῖσα ἀφῆκεν αὐτοὺς γυμνούς. 930 34 Τοιαῦτα.. ἐμάνθανον. . φθίνοντα τὰ μαντ.] ἀντὶ Οὕτω φθίνοντα.

Τοῦ δυσμόρου πεπτῶτος Οἰδίπου γόνου;
Κἄτ' οὐ δέχονται θυστάδας λιτὰς ἔτι
Θεοὶ παρ' ἡμῶν, οὐδὲ μηρίων φλόγα,
Οὐδ' ὄρνις εὐσήμους ἀπορροιβδεῖ βοὰς,
Ἀνδροφθόρου βεβρῶτες αἵματος λίπος. 940
Ταῦτ' οὖν, τέκνον, φρόνησον· ἀνθρώποισι γὰρ
Τοῖς πᾶσι κοινόν ἐστι τοὐξαμαρτάνειν·
Ἐπεὶ δ' ἁμάρτῃ, κεῖνος οὐκ ἔτ' ἔστ' ἀνὴρ
Ἄβουλος οὐδ' ἄνολβος, ὅστις εἰς κακὸν
Πεσὼν ἀκεῖται, μηδ' ἀκίνητος πέλει. 945
Αὐθαδία τοι σκαιότητ' ὀφλισκάνει.
Ἀλλ' εἶκε τῷ θανόντι, μηδ' ὀλωλότα
Κέντει. τίς ἀλκὴ τὸν θανόντ' ἐπικτανεῖν;
Εὖ σοι φρονήσας εὖ λέγω· τὸ μανθάνειν δ'
Ἥδιστον εὖ λέγοντος, εἰ κέρδος φέρει. 950

ΚΡ. Ὦ πρέσβυ, πάντες, ὥστε τοξόται σκοποῦ,
Τοξεύετ' ἀνδρὸς τοῦδε, κοὐδὲ μαντικῆς
Ἄπρακτος ὑμῖν εἰμι· τῶν δ' ὑπαὶ γένους
Ἐξημπόλημαι κἀκπεφόρτισμαι πάλαι.
Κερδαίνετ', ἐμπολᾶτε τὸν πρὸς Σάρδεων 955
Ἤλεκτρον, εἰ βούλεσθε, καὶ τὸν Ἰνδικὸν
Χρυσόν· τάφῳ δ' ἐκεῖνον οὐχὶ κρύψετε.
Οὐδ' εἰ θέλουσ' οἱ Ζηνὸς αἰετοὶ βορὰν
Φέρειν νιν ἁρπάζοντες εἰς Διὸς θρόνους,
Οὐδ' ὥς, μίασμα τοῦτο μὴ τρέσας, ἐγὼ 960
Θάπτειν παρήσω κεῖνον· εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι
Θεοὺς μιαίνειν οὔτις ἀνθρώπων σθένει.
Πίπτουσι δ', ὦ γεραιὲ Τειρεσία, βροτῶν
Χοἱ πολλὰ δεινοὶ πτώματ' αἴσχρ', ὅταν λόγους
Αἰσχροὺς καλῶς λέγωσι τοῦ κέρδους χάριν. 965

ΤΕΙ. Φεῦ·
Ἆρ' οἶδεν ἀνθρώπων τις, ἆρα φράζεται . . ;

ΚΡ. Τί χρῆμα; ποῖον τοῦτο πάγκοινον λέγεις;

ΤΕΙ. Ὅσῳ κράτιστον κτημάτων εὐβουλία;

ΚΡ. Ὅσῳπερ, οἶμαι, μὴ φρονεῖν πλείστη βλάβη.

ΤΕΙ. Ταύτης σὺ μέντοι τῆς νόσου πλήρης ἔφυς. 970

ΚΡ. Οὐ βούλομαι τὸν μάντιν ἀντειπεῖν κακῶς.

ΤΕΙ. Καὶ μὴν λέγεις, ψευδῆ με θεσπίζειν λέγων.

---

957 Θυστάδας λιτὰς], θυσίας ἱκετηρίους. 950 40 Ὄρνις. . . βεβρῶτες], ἀπὸ ἑνικοῦ εἰς πλῆθ. διὰ τὸ Οὐδὲ, ὡς ἐὰν ἦτον: Οὐδένες ἐκ τῶν ὀρνίθων. 952 Ἀνδρὸς τοῦδε], ἐμοῦ, ἵδε Σόφ. Ἠλ. 43. 952 953 Μαντικῆς ἄπρακτος ὑμῖν], ἀπείρατος τῆς μαντικῆς σας· διότι ἡ ἄλλοτε ἔποθε δι' αὐτήν.—τῶν ὑπαὶ], ὑμῖν, ὑφ' ὧν. 954 Κἀκπεφόρτισμαι], ἐστερήθην, ἀπώλεσα, ἐννοεῖ δὲ τὸν υἱόν του Μενοικέα, θυσιασθέντα ἑκουσίως εἰς τὸν Ἄρην, πολιορκουμένων τῶν Θηβῶν. 967 Πάγκοινον], πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις κοινόν.

ΚΡ. Τὸ μαντικὸν γὰρ πᾶν φιλάργυρον γένος.
ΤΕΙ. Τὸ δ' ἐκ τυράννων αἰσχροκέρδειαν φιλεῖ.
ΚΡ. Ἆρ' οἶσθα ταγοὺς ὄντας, ἃ 'ν λέγῃς, λέγων; 975
ΤΕΙ. Οἶδ'· ἐξ ἐμοῦ γὰρ τήνδ' ἔχεις σώσας πόλιν.
ΚΡ. Σοφὸς σὺ μάντις, ἀλλὰ τἀδικεῖν φιλῶν.
ΤΕΙ. Ὄρσεις με τἀκίνητα διὰ φρενῶν φράσαι.
ΚΡ. Κίνει, μόνον δὲ μὴ 'πὶ κέρδεσιν λέγων.
ΤΕΙ. Οὕτω γὰρ ἤδη καὶ δοκῶ τὸ σὸν μέρος. 980
ΚΡ. Ὡς μὴ 'μπολήσων ἴσθι τὴν ἐμὴν φρένα.
ΤΕΙ. Ἀλλ' εὖ γέ τοι κάτισθι μὴ πολλοὺς ἔτι
Τροχοὺς ἁμιλλητῆρας Ἡλίου τελῶν,
Ἐν οἷσι τῶν σῶν αὐτὸς ἐκ σπλάγχων ἕνα
Νέκυν νεκρῶν ἀμοιβὸν ἀντιδοὺς ἔσει, 985
Ἀνθ' ὧν ἔχεις μὲν τῶν ἄνω βαλὼν κάτω,
Ψυχὴν τ' ἀτίμως ἐν τάφῳ κατῴκισας·
Ἔχεις δὲ τῶν κάτωθεν ἐνθάδ' αὖ θεῶν
Ἄμοιρον, ἀκτέριστον, ἀνόσιον νέκυν·
Ὧν οὔτε σοὶ μέτεστιν οὔτε τοῖς ἄνω 990
Θεοῖσιν, ἀλλ' ἐκ σοῦ βιάζονται τάδε.
Τούτων σε λωβητῆρες ὑστεροφθόροι
Λοχῶσιν Ἅιδου καὶ θεῶν Ἐρινύες,
Ἐν τοῖσιν αὐτοῖς τοῖσδε ληφθῆναι κακοῖς.
Καὶ ταῦτ' ἄθρησον εἰ κατηργυρωμένος 995
Λέγω. φανεῖ γὰρ οὐ μακροῦ χρόνου τριβῇ
Ἀνδρῶν, γυναικῶν, σοῖς δόμοις κωκύματα·
Ἐχθραὶ δὲ πᾶσαι ξυνταράσσονται πόλεις,
Ὅσων σπαράγματ' ἢ κύνες καθήγισαν,
Ἢ θῆρες, ἤ τις πτηνὸς οἰωνὸς, φέρων 1000
Ἀνόσιον ὀσμὴν ἑστιοῦχον εἰς πόλιν.
Τοιαῦτά σου (λυπεῖς γὰρ), ὥστε τοξότης,
Ἀφῆκα θυμῷ καρδίας τοξεύματα
Βέβαια, τῶν σὺ θάλπος οὐχ ὑπεκδραμεῖ.
Ὦ παῖ, σὺ δ' ἡμᾶς ἄπαγε πρὸς δόμους, ἵνα 1005
Τὸν θυμὸν οὗτος εἰς νεωτέρους ἀφῇ,
Καὶ γνῷ τρέφειν τὴν γλῶσσαν ἡσυχωτέραν,
Τὸν νοῦν τ' ἀμείνω τῶν φρενῶν ἢ νῦν φέροι.

---

975 Ταγοὺς ὄντας], οἷσθα λέγων ταῦτα πρὸς ἡμᾶς, ταγοὺς (ἄρχοντας) ὄντας; 981 [illegible] 'μπολήσων], ἀπατήσων. 983 Τροχοὺς ἁμιλλητῆρας], κύκλος διαδεχομένους ἐξ ὑπαμοιβῆς ἀλλήλους.—τελῶν] τελέσων 986 88, Ἔχεις μὲν τῶν ἄνω βαλὼν κάτω.. ἔχεις δὲ τῶν κάτωθεν θεῶν ἐνθάδε], ἔθαψας μὲν ἄνθρωπον ζῶντα, ἀφῆκες δὲ ἄταφον νεκρόν. 990 [illegible], [illegible] γὰρ τριβῇ οὐ μακροῦ χρόνου Φανεῖ (θέλει δείξῃ) σοῖς δόμοις κωκύματα ἀνδρ. καὶ γυν. 998 Ἐχθραὶ ξυνταράσσονται], εἰς ἔχθραν συγκρούονται, 999 Σπαράγματα], κομμάτια νεκρῶν πτωμάτων. 1001 Ἑστιοῦχον ἐς π.], εἰς πόλιν ἑστιοῦχον. 1004 Θάλπος], τὴν καῦσιν, τὴν δριμύτητα. 1007 8 Τρέφειν τὴν γλῶσσαν, τὸν νοῦν τε], ἀντὶ Ἔχειν.

ΧΟΡ. Ἀνὴρ, ἄναξ, βέβηκε δεινὰ θεσπίσας·
Ἐπιστάμεσθα δ', ἐξ ὅτου λευκὴν ἐγὼ 1010
Τήνδ' ἐκ μελαίνης ἀμφιβάλλομαι τρίχα,
Μὴ πώποτ' αὐτὸν ψεῦδος εἰς πόλιν λακεῖν.
ΚΡ. Ἔγνωκα κἀυτὸς, καὶ ταράσσομαι φρένας.
Τό τ' εἰκάθειν γὰρ δεινόν· ἀντιστάντα δὲ
Ἄτῃ πατάξαι θυμὸν, ἐν δεινῷ πάρα. 1015
ΧΟΡ. Εὐβουλίας δεῖ, παῖ Μενοικέως Κρέον.
ΚΡ. Τί δῆτα χρὴ δρᾶν; φράζε· πείσομαι δ' ἐγώ.
ΧΟΡ. Ἐλθὼν, κόρην μὲν ἐκ κατώρυχος στέγης
Ἄνες· κτίσον δὲ τῷ προκειμένῳ τάφον.
ΚΡ. Καὶ ταῦτ' ἐπαινεῖς, καὶ δοκεῖς παρεικάθειν; 1020
ΧΟΡ. Ὅσον γ', ἄναξ, τάχιστα. συντέμνουσι γὰρ
Θεῶν ποδώκεις τοὺς κακόφρονας βλάβαι.
ΚΡ. Οἴμοι, μόλις μὲν, καρδίας δ' ἐξίσταμαι
Τὸ δρᾶν· ἀνάγκῃ δ' οὐχὶ δυσμαχητέον.
ΧΟΡ. Δρᾶ νυν τάδ' ἐλθὼν, μηδ' ἐπ' ἄλλοισιν τρέπε. 1025
ΚΡ. Ὧδ', ὡς ἔχω, στείχοιμ' ἄν. ἴτ', ἴτ', ὀπάονες,
Οἵ τ' ὄντες, οἵ τ' ἀπόντες, ἀξίνας χεροῖν
Ὁρμᾶσθ' ἑλόντες εἰς ἐπόψιον τόπον!
Ἐγὼ δ', ἐπειδὴ δόξα τῇδ' ἐπεστράφη,
Αὐτός τ' ἔδησα, καὶ παρὼν ἐκλύσομαι· 1030
Δέδοικα γὰρ, μὴ τοὺς καθεστῶτας νόμους
Ἄριστον ἢ σώζοντα τὸν βίον τελεῖν.
ΧΟΡ. Πολυώνυμε, Καδμείας νύμφας ἄγαλμα Στρφ. ά.
Καὶ Διὸς βαρυβρεμέτα γένος, κλειτὰν ὃς ἀμφέπεις
Ἰταλίαν, μέδεις δὲ παγκοίνοις Ἐλευσινίας 1035
Δηοῦς ἐν κόλποις, ὦ Βακχεῦ, Βακχᾶν μητρόπολιν Θήβαν
Ναίων παρ' ὑγρῶν Ἰσμηνοῦ ῥεέθρων,
Ἀγρείου τ' ἐπὶ σπορᾷ δράκοντος·
Σὲ δ' ὑπὲρ διλόφου πέτρας στέροψ ὄπωπε Ἀντιστρφ. ά.
Λιγνὺς, ἔνθα Κωρύκιαι Νύμφαι στείχουσι Βακχίδες, 1040
Κασταλίας τε νᾶμα· καὶ σὲ Νυσαίων ὀρέων
Κισσήρεις ὄχθαι χλωρά τ' ἀκτὰ πολυστάφυλος πέμπει,
Ἀβρότων ἐπέων εὐαζόντων,

1015 Ἐν δεινῷ πάρα], πάρεστι. 1022 23 Καρδ. δ' ἐξέις. τὸ δρᾶν], ἡ καρδία μου ἀποποιεῖται τὴν τῶν δεδογμένων ἐκτέλεσιν. 1025 Μηδ' ἐπ' ἄλλ. τρέπε], μηδ' ἐπίτρεπε τούτῳ ἄλλοις (ἐνν. δρᾷν). 1028 Εἰς ἐπόψιον τόπον], εἰς μέρος ἐμφανὲς (περίοπτον).
1033 Πολυώνυμε], ἀποτείνεται πρὸς τὸν Διόνυσον. 1035 Ἰταλίαν], διὰ τὸν ἄριζον αὐτῆς οἶνον. 1038 Ἀγρείου τ' ἐπὶ σπορᾷ δράκ.] τοῦ κατασταθέντος ὑπὸ τοῦ Ἄρεως φύλακος τῆς Δίρκης, ὃν ὁ Κάδμος φονεύσας, ἔσπειρεν αὐτοῦ τοὺς ὀδόντας, ἐξ ὧν ἀνεφύησαν οἱ καλούμενοι Σπαρτοί. 1039 Ὑπὲρ διλόφου πέτρας], τοῦ δικορύφου Παρνασσοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ ἕτερον ἄκρον κατεῖχεν ὁ Διόνυσος. 1039 40 Στέροψ' λιγνὺς], ἡ τῶν θυσιῶν. — Κωρύκιαι Νύμφαι], αἱ τοῦ Κωρυκίου σπηλαίου. 1045 Ἀβρότων], θείων· ἐννοεῖ δὲ τὰ Βακχικὰ ἐπιφωνήματα Εὐοῖ, Εὐάν.

Θηβαίας ἐπισκοποῦντ' ἁγνιὰς,
Τὰν ἐκ πασᾶν τιμᾶς ὑπερτάταν πόλεων Στρφ. β'.
Ματρὶ σὺν κεραυνίᾳ.
Καὶ νῦν, ὡς βιαίας ἔχεται πάνδημος πόλις ἐπὶ νόσου,
Ποδὶ καθαρσίῳ
Μολεῖν, μολεῖν, Παρνασσίαν ὑπὲρ κλιτύν,
Ἢ στονόεντα πορθμόν! 1050
Ἰὼ, πῦρ πνεόντων χοράγ' ἄστρων. νυχίων Ἀντ. β'.
Φθεγμάτων ἐπίσκοπε
Παῖ, Ζηνὸς γένεθλον, προφάνηθι Ναξίαις Θυιάσι
Σαῖς ἅμα περιπόλοις,
Αἳ μαινόμεναί σε πάννυχοι χορεύουσι, 1055
Τὸν ταμίαν Ἴακχον!

ΑΓ. Κάδμου πάροικοι καὶ δόμων Ἀμφίονος,
Οὐκ ἔσθ' ὁποῖον στάντ' ἂν ἀνθρώπου βίον
Οὔτ' αἰνέσαιμ' ἄν, οὔτε μεμψαίμην ποτέ·
Τύχη γὰρ ὀρθοῖ καὶ τύχη καταῤῥέπει 1060
Τὸν εὐτυχοῦντα, τόν τε δυστυχοῦντ', ἀεί,
Καὶ μάντις οὐδεὶς τῶν καθεστώτων βροτοῖς.
Κρέων γὰρ ἦν ζηλωτὸς, ὡς ἐμοὶ, ποτὲ,
Σώσας μὲν ἐχθρῶν τήνδε Καδμείαν χθόνα·
Λαβὼν τε χώρας ταντελῆ μοναρχίαν, 1065
Εὔθυνε, θάλλων εὐγενεῖ τέκνων σπορᾷ·
Καὶ νῦν ἀφεῖται πάντα. τὰς γὰρ ἡδονὰς
Ὅταν προδῶσιν ἄνδρες, οὐ τίθημ' ἐγὼ
Ζῆν τοῦτον, ἀλλ' ἔμψυχον ἡγοῦμαι νεκρόν.
Πλούτει τε γὰρ κατ' οἶκον, εἰ βούλει, μέγα, 1070
Καὶ ζῇ τύραννον σχῆμ' ἔχων· ἐὰν δ' ἀπῇ
Τούτων τὸ χαίρειν, τἄλλ' ἐγὼ καπνοῦ σκιᾶς
Οὐκ ἂν πριαίμην ἀνδρὶ πρὸς τὴν ἡδονήν.

ΧΟΡ. Τί δ' αὖ τόδ' ἄχθος βασιλέων ἥκεις φέρων;

ΑΓ. Τεθνᾶσιν· οἱ δὲ ζῶντες αἴτιοι θανεῖν. 1075

ΧΟΡ. Καὶ τίς φονεύει; τίς δ' ὁ κείμενος; λέγε.

ΑΓ. Αἵμων ὄλωλεν, αὐτόχειρ δ' αἱμάσσεται.

1046 Ματρὶ σὺν κεραυνίᾳ], τῇ Σεμέλῃ, ὡς ἀπεβαλούσῃ ὑπὸ κεραυνοῦ, ἥδε τὴν Μυθολογ. 1047], Ἐπεὶ ἡ πόλις ἔχεται πανδήμιος ἐπὶ νόσου. 1048 Καθαρσίῳ ποδὶ], καθαρτικῷ τοῦ κατέχοντος τὴν πόλιν μιάσματος. 1049 Μολεῖν], δεόμεθά σου μολεῖν. 1050 Στονόεντα πορθμὸν], τὸν τῆς Εὐβοίας. 1051 52, Νυχίων φθεγμάτων], τῶν νυκτερινῶν ἐπιφωνημάτων τῶν Μαινάδων. 1053 54 Ναξίαις περιπόλ.], ταῖς Βάκχαις τῆς Νάξου, ὅπου συνῆλθεν ὁ Διόνυσος τῇ Ἀριάδνῃ. 1056 Τὸν Ταμίαν], τὸν χορηγὸν τῶν ἀγαθῶν, τὸν ἀγαθοδότην κτλ. 1057] Ὦ κάτοικοι τῶν δόμων τοῦ Ἀμφίονος ἢ Κάδμου, τῶν Θηβῶν (τὰς ὁποίας ἐτείχισεν ὁ Ζῆθος καὶ ὁ Ἀμφίων), καὶ τῆς Καδμείας. 1058 Στάντ'], κεθεστῶτα, ὑφιστάμενον, ὑπάρχοντα. 1065 Ὡς ἐμοὶ], ἐνν. δοκεῖ. 1068 Ὅταν προδῶσιν], ἀπολέσωσι. 1074 Ζῇ], ζῆθι. 1077 Αὐτόχειρ], ἀπὸ χειρὸς, δηλ. οὐχὶ κατὰ σύμπτωσιν, ὅθεν ἢ ἐρωτᾷ ὁ χορός. Πότερα, πατρῴας ἤ..;

ΧΟΡ. Πότερα πατρῴας ἢ πρὸς οἰκείας χερός;
ΑΓ. Αὐτὸς πρὸς αὑτοῦ, πατρὶ μηνίσας φόνου.
ΧΟΡ. Ὦ μάντι, τοὔπος ὡς ἄρ' ὀρθὸν ἤνυσας. 1080
ΑΓ. Ὡς ὧδ' ἐχόντων, τἄλλα βουλεύειν πάρα.
ΧΟΡ. Καὶ μὴν ὁρῶ τάλαιναν Εὐρυδίκην ὁμοῦ
Δάμαρτα τὴν Κρέοντος· ἐκ δὲ δωμάτων,
Ἤτοι κλύουσα παιδὸς, ἢ τύχῃ, πάρα.
ΕΥΡ. Ὦ πάντες ἀστοὶ, τοῦ λόγου γ' ἐπῃσθόμην 1085
Πρὸς ἔξοδον στείχουσα, Παλλάδος θεᾶς
Ὅπως ἱκοίμην εὐγμάτων προσήγορος·
Καὶ τυγχάνω γε κλεῖθρ' ἀνασπαστοῦ πύλης
Χαλῶσα, καί μ' ῳθόγγος οἰκείου κακοῦ
Βάλλει δι' ὤτων· ὑπτία δὲ κλίνομαι 1090
Δείσασα πρὸς δμωαῖσι, κἀποπλήσσομαι.
Ἀλλ' ὅστις ἦν ὁ μῦθος, αὖθις εἴπατε·
Κακῶν γὰρ οὐκ ἄπειρος οὖσ' ἀκούσομαι.
ΑΓ. Ἐγὼ, φίλη δέσποινα, καὶ παρὼν ἐρῶ,
Κοὐδὲν παρήσω τῆς ἀληθείας ἔπος. 1095
Τί γάρ σε μαλθάσσοιμ' ἄν, ὧν εἰς ὕστερον
Ψεῦσται φανούμεθ'; ὀρθὸν ἡ ἀλήθει' ἀεί.
Ἐγὼ δὲ σῷ ποδαγὸς ἑσπόμην πόσει
Πεδίον ἐπ' ἄκρον, ἔνθ' ἔκειτο νηλεὲς
Κυνοσπάρακτον σῶμα Πολυνείκους ἔτι· 1100
Καὶ τὸν μὲν, αἰτήσαντες ἐνοδίαν θεὸν,
Πλούτωνά τ', ὀργὰς εὐμενεῖς κατασχέθειν,
Λούσαντες ἁγνὸν λουτρὸν, ἐν νεοσπάσι
Θαλλοῖς ὁ δὴ λέλειπτο συγκατῄθομεν,
Καὶ τύμβον ὀρθόκρανον οἰκείας χθονὸς 1105
Χώσαντες αὖθις πρὸς λιθόστρωτον κόρης
Νυμφεῖον Ἅιδου κοῖλον εἰσεβαίνομεν.
Φωνῆς δ' ἄπωθεν ὀρθίων κωκυμάτων
Κλύει τις ἀκτέριστον ἀμφὶ παστάδα,
Καὶ δεσπότῃ Κρέοντι σημαίνει μολών. 1110
Τῷ δ' ἀθλίας ἄημα περιβαίνει βοῆς
Ἕρποντι μᾶλλον ἄσσον· οἰμώξας δ', ἔπος
Ἵησι δυσθρήνητον· » Ὦ τάλας ἐγὼ,
Ἆρ' εἰμὶ μάντις; ἆρα δυστυχεστάτην

1080 Ἤντησας], ἐπέτυχες. 1086 87 Παλλάδος.. εὐγμ. προσήγ.], προσευξομένη τῇ Παλλάδι. 1094 Κακῶν γὰρ οὐκ ἄπειρος οὖσ'], διότι εἶχεν ἀκούσῃ πρὸ ὀλίγῳ καὶ τοῦ Μενοικέως τὸν θάνατον. 1101 Ἐνοδίαν θεὸν], τὴν Ἑκάτην ἢ τὴν Περσεφόνην. 1104 Ὁ δὴ λέλειπτο], ὅσον μέρος τοῦ σώματός του εἶχεν ἐναπολειφθῇ, τὸ λείψανόν του. 1105 Ὀρθόκρανον], ὑψηλόν. 1108 Ὀρθίων], δυνατῶν, μεγαλοφώνων. 1109 Ἀκτέριστον ἀμφὶ πας.], τὸν τάφον, περὶ ὃν οὐκ ἐτελέσθησαν τὰ νομιζόμενα, ὃν ἀνωτέρω εἶπε Νυμφεῖον Ἅιδου, 1111 Ἄημα.. βοῆς], πνοὴ, ἦχος. Εἰς τὰς παλαιὰς ἐκδόσεις γράφεται Ἄσημα.

Κέλευθον ἕρπω τῶν παρελθουσῶν ὁδῶν; 1115
Παιδός με σαίνει φθόγγος. ἀλλὰ, πρόσπολοι,
Ἴτ' ἄσσον ὡκεῖς, καὶ παραστάντες τάφῳ
Ἀθρήσαθ', ἁρμὸν χώματος λιθοσπαδῆ,
Δύντες πρὸς αὐτὸ στόμιον, εἰ τὸν Αἵμονος
Φθόγγον ξυνίημ', ἢ θεοῖσι κλέπτομαι. α 1120
Τάδ' ἐξ ἀθύμου δεσπότου κελεύσμασιν
Ἠθροῦμεν. ἐν δὲ λοισθίῳ τυμβεύματι
Τὴν μὲν κρεμαστὴν αὐχένος κατείδομεν,
Βρόχῳ μιτώδει σινδόνος καθημμένην·
Τὸν δ' ἀμφὶ μέσσῃ περιπετῆ προσκείμενον, 1125
Εὐνῆς ἀποιμώζοντα τῆς κάτω φθορὰν,
Καὶ πατρὸς ἔργα, καὶ τὸ δύστηνον λέχος.
Ὁ δ' ὡς ὁρᾷ σφε, στυγνὸν οἰμώξας, ἔσω
Χωρεῖ πρὸς αὐτὸν, κἀνακωκύσας καλεῖ·
Ὦ τλῆμον, οἷον ἔργον εἴργασαι; τίνα 1130
Νοῦν ἔσχες; ἐν τῷ ξυμφορᾷς διεφθάρης;
Ἔξελθε, τέκνον! ἱκέσιός σε λίσσομαι α.
Τὸν δ' ἀγρίοις ὄσσοισι παπτήνας ὁ παῖς,
Πτύσας προσώπῳ, κοὐδὲν ἀντειπὼν, ξίφους
Ἕλκει διπλοῦς κνώδοντας· ἐκ δ' ὁρμωμένου 1135
Πατρὸς φυγαῖσιν ἤμπλακ'· εἶθ' ὁ δύσμορος
Αὐτῷ χολωθεὶς, ὥσπερ εἶχ', ἐπενταθεὶς
Ἤρεισε πλευραῖς μέσσον ἔγχος, εἰς δ' ὑγρὸν
Ἀγκῶν' ἔτ' ἔμφρων παρθένῳ προσπτύσσεται·
Καὶ φυσιῶν ὀξεῖαν ἐκβάλλει πνοὴν 1140
Λευκῇ παρειᾷ φονίου σταλάγματος.
Κεῖται δὲ νεκρὸς περὶ νεκρῷ, τὰ νυμφικὰ
Τέλη λαχὼν δείλαιος εἰν Ἅιδου δόμοις,
Δείξας ἐν ἀνθρώποισι τὴν ἀβουλίαν,
Ὅσῳ μέγιστον ἀνδρὶ πρόσκειται κακόν. 1145

ΧΟΡ. Τί τοῦτ' ἂν εἰκάσειας; ἡ γυνὴ πάλιν
Φρούδη, πρὶν εἰπεῖν ἐσθλὸν ἢ κακὸν λόγον.

ΑΓ. Καὐτὸς τεθάμβηκ'· ἐλπίσιν δὲ βόσκομαι,
Ἄχη τέκνου κλύουσαν, εἰς πόλιν γόους
Οὐκ ἀξιώσειν, ἀλλ' ὑπὸ στέγης ἔσω 1150

1116 Σαίνει], ταράττει. 1118 Ἁρμὸν χώματος λιθοσπαδῆ], τὸ ἐκ λίθων συνηρμοσμένον ῥόμιον τοῦ χώματος. 1120 Θεοῖσι κλέπτομαι], ἀπατῶμαι ὑπὸ τῶν θεῶν. 1126] Ἀποιμώζοντα τὴν ἀπώλειαν τοῦ γάμου τῆς ἀποθανούσης. 1131 Ἐν τῷ ξυμφ. διεφθ.] ἐν ποίῳ συμφορᾷ φθοροποιῷ περιέπεσες; 1135 Διπλοῦς κνώδοντας], τὸ δίστομον (ξίφος).

1140 41] Καὶ ἀναφυσῶν, ἐκβάλλει ἐπὶ τῇ λευκῇ (τῆς νεάνιδος) παρειᾷ ὀξεῖαν πνοὴν φονίου σταλάγματος· μετὰ τοῦ ἀναφυσωμένου αἵματος ἐξέβαλε καὶ τὴν πνοὴν (ἐξέπνευσεν). 1142 43 Τὰ νυμφικὰ τέλη], τὸ τέλος τοῦ γάμου. 1146 47 Ἡ γυνὴ πάλιν Φρούδη], ἡ Εὐρυδίκη ὀπίσω ἀνεχώρησεν.

ΧΟΡ. Πότερα πατρῴας ἢ πρὸς οἰκείας χερός;
ΑΓ. Αὐτὸς πρὸς αὑτοῦ, πατρὶ μηνίσας φόνου.
ΧΟΡ. Ὦ μάντι, τοὔπος ὡς ἄρ' ὀρθὸν ἤνυσας. 1080
ΑΓ. Ὡς ὧδ' ἐχόντων, τἄλλα βουλεύειν πάρα.
ΧΟΡ. Καὶ μὴν ὁρῶ τάλαιναν Εὐρυδίκην ὁμοῦ
Δάμαρτα τὴν Κρέοντος· ἐκ δὲ δωμάτων,
Ἤτοι κλύουσα παιδὸς, ἢ τύχῃ, πάρα.
ΕΥΡ. Ὦ πάντες ἀστοὶ, τοῦ λόγου γ' ἐπῃσθόμην 1085
Πρὸς ἔξοδον στείχουσα, Παλλάδος θεᾶς
Ὅπως ἱκοίμην εὐγμάτων προσήγορος·
Καὶ τυγχάνω γε κλεῖθρ' ἀνασπαστοῦ πύλης
Χαλῶσα, καί με φθόγγος οἰκείου κακοῦ
Βάλλει δι' ὤτων· ὑπτία δὲ κλίνομαι 1090
Δείσασα πρὸς δμωαῖσι, κἀποπλήσσομαι.
Ἀλλ' ὅστις ἦν ὁ μῦθος, αὖθις εἴπατε·
Κακῶν γὰρ οὐκ ἄπειρος οὖσ' ἀκούσομαι.
ΑΓ. Ἐγὼ, φίλη δέσποινα, καὶ παρὼν ἐρῶ,
Κοὐδὲν παρήσω τῆς ἀληθείας ἔπος. 1095
Τί γάρ σε μαλθάσσοιμ' ἄν, ὧν εἰς ὕστερον
Ψεῦσται φανούμεθ'; ὀρθὸν ἡ ἀλήθει' ἀεί.
Ἐγὼ δὲ σῷ ποδαγὸς ἐσπόμην πόσει
Πεδίον ἐπ' ἄκρον, ἔνθ' ἔκειτο νηλεὲς
Κυνοσπάρακτον σῶμα Πολυνείκους ἔτι· 1100
Καὶ τὸν μὲν, αἰτήσαντες ἐνοδίαν θεὸν,
Πλούτωνά τ', ὀργὰς εὐμενεῖς κατασχέθειν,
Λούσαντες ἁγνὸν λουτρὸν, ἐν νεοσπάσι
Θαλλοῖς δ δὴ λέλειπτο συγκατήθομεν,
Καὶ τύμβον ὀρθόκρανον οἰκείας χθονὸς 1105
Χώσαντες αὖθις πρὸς λιθόστρωτον κόρης
Νυμφεῖον Ἅιδου κοῖλον εἰσεβαίνομεν.
Φωνῆς δ' ἄπωθεν ὀρθίων κωκυμάτων
Κλύει τις ἀκτέριστον ἀμφὶ παστάδα,
Καὶ δεσπότῃ Κρέοντι σημαίνει μολών. 1110
Τῷ δ' ἀθλίας ἄημα περιβαίνει βοῆς
Ἕρποντι μᾶλλον ἄσσον· οἰμώξας δ', ἔπος
Ἵησι δυσθρήνητον· » Ὦ τάλας ἐγὼ,
Ἆρ' εἰμὶ μάντις; ἆρα δυστυχεστάτην

1080 Ἤντησας], ἐπέτυχες. 1086 87 Παλλάδος.. εὐγμ. προσήγ.], προσευξομένη τῇ Παλλάδι. 1094 Κακῶν γὰρ οὐκ ἄπειρος οὖσ'], διότι εἶχεν ἀκούσῃ πρὸ ὀλίγου καὶ τοῦ Μενοικέως τὸν θάνατον. 1101 Ἐνοδίαν θεὸν], τὴν Ἑκάτην ἢ τὴν Περσεφόνην. 1104 Ὁ δὴ λέλειπτο], ὅσον μέρος τοῦ σώματός του εἶχεν ἐναπολειφθῆ, τὸ λείψανόν του. 1105 Ὀρθόκρανον], ὑψηλόν. 1108 Ὀρθίων], δυνατῶν, μεγαλοφώνων. 1109 Ἀκτέριστον ἀμφὶ παστ.], τὸν τάφον, περὶ ὃν οὐκ ἐτελέσθησαν τὰ νομιζόμενα, ὃν ἀνωτέρω εἶπε Νυμφεῖον Ἅιδου.
1111 Ἄημα. . βοῆς], πνοὴ, ἦχος. Εἰς τὰς παλαιὰς ἐκδόσεις γράφεται Ἄσημα.

Κέλευθον ἕρπω τῶν παρελθουσῶν ὁδῶν; 1115
Παιδός με σαίνει φθόγγος. ἀλλὰ, πρόσπολοι,
Ἴτ' ἄσσον ὡκεῖς, καὶ παραστάντες τάφῳ
Ἀθρήσαθ', ἁρμὸν χώματος λιθοσπαδῆ,
Δύντες πρὸς αὐτὸ στόμιον, εἰ τὸν Αἵμονος
Φθόγγον ξυνίημ', ἢ θεοῖσι κλέπτομαι. α 1120
Τάδ' ἐξ ἀθύμου δεσπότου κελεύσμασιν
Ἠθροῦμεν. ἐν δὲ λοισθίῳ τυμβεύματι
Τὴν μὲν κρεμαστὴν αὐχένος κατείδομεν,
Βρόχῳ μιτώδει σινδόνος καθημμένην·
Τὸν δ' ἀμφὶ μέσσῃ περιπετῆ προσκείμενον, 1125
Εὐνῆς ἀποιμώζοντα τῆς κάτω φθορὰν,
Καὶ πατρὸς ἔργα, καὶ τὸ δύστηνον λέχος.
Ὁ δ' ὡς ὁρᾷ σφε, στυγνὸν οἰμώξας, ἔσω
Χωρεῖ πρὸς αὐτὸν, κἀνακωκύσας καλεῖ·
» Ὦ τλῆμον, οἷον ἔργον εἴργασαι; τίνα 1130
Νοῦν ἔσχες; ἐν τῷ ξυμφορᾷς διεφθάρης;
Ἔξελθε, τέκνον! ἱκέσιός σε λίσσομαι α.
Τὸν δ' ἀγρίοις ὄσσοισι παπτήνας ὁ παῖς,
Πτύσας προσώπῳ, κοὐδὲν ἀντειπὼν, ξίφους
Ἕλκει διπλοῦς κνώδοντας· ἐκ δ' ὁρμωμένου 1135
Πατρὸς φυγαῖσιν ἥμπλακ'· εἶθ' ὁ δύσμορος
Αὐτῷ χολωθεὶς, ὥσπερ εἶχ', ἐπενταθεὶς
Ἤρεισε πλευραῖς μέσσον ἔγχος, εἰς δ' ὑγρὸν
Ἀγκῶν' ἔτ' ἔμφρων παρθένῳ προσπτύσσεται·
Καὶ φυσιῶν ὀξεῖαν ἐκβάλλει πνοὴν 1140
Λευκῇ παρειᾷ φονίου σταλάγματος.
Κεῖται δὲ νεκρὸς περὶ νεκρῷ, τὰ νυμφικὰ
Τέλη λαχὼν δείλαιος εἰν Ἅιδου δόμοις,
Δείξας ἐν ἀνθρώποισι τὴν ἀβουλίαν,
Ὅσῳ μέγιστον ἀνδρὶ πρόσκειται κακόν. 1145
ΧΟΡ. Τί τοῦτ' ἂν εἰκάσειας; ἡ γυνὴ πάλιν
Φρούδη, πρὶν εἰπεῖν ἐσθλὸν ἢ κακὸν λόγον.
ΑΓ. Καὐτὸς τεθάμβηκ'· ἐλπίσιν δὲ βόσκομαι,
Ἄχη τέκνου κλύουσαν, εἰς πόλιν γόους
Οὐκ ἀξιώσειν, ἀλλ' ὑπὸ στέγης ἔσω 1150

1116 Σαίνει], ταράττει. 1118 Ἁρμὸν χώματος λιθοσπαδῆ], τὸ ἐκ λίθων συνηρμοσμένον ζόμιον τοῦ χώματος. 1120 Θεοῖσι κλέπτομαι], ἀπατῶμαι ὑπὸ τῶν θεῶν. 1126] Ἀποιμώζοντα τὴν ἀπώλειαν τοῦ γάμου τῆς ἀποθανούσης. 1131 Ἐν τῷ ξυμφ. διεφθ.] ἐν ποίῳ συμφορᾷ φθοροποιῷ περιέπεσες; 1135 Διπλοὺς κνώδοντας], τὸ δίστομον (ξίφος).

1140 41] Καὶ ἀναφυσῶν, ἐκβάλλει ἐπὶ τῇ λευκῇ (τῆς νεάνιδος) παρειᾷ ὀξεῖαν πνοὴν φονίου σταλάγματος· μετὰ τοῦ ἀναφυσωμένου αἵματος ἐξέβαλε καὶ τὴν πνοὴν (ἐξέπνευσεν). 1142 45 Τὰ νυμφικὰ τέλη], τὸ τέλος τοῦ γάμου. 1146 47 Ἡ γυνὴ πάλιν Φρούδη], ἡ Εὐρυδίκη ὀπίσω ἀνεχώρησεν.

Δμωαῖς προθήσειν πένθος οἰκεῖον στένειν·
Γνώμης γὰρ οὐκ ἄπειρος, ὥσθ' ἁμαρτάνειν.
ΧΟΡ. Οὐκ οἶδ'· ἐμοὶ δ' οὖν ἥ τ' ἄγαν σιγὴ βαρὺ
Δοκεῖ προσεῖναι, χὴ μάτην πολλὴ βοή.
ΑΓ. Ἀλλ' εἰσόμεσθα, μή τι καὶ κατάσχετον 1155
Κρυφῇ καλύπτει καρδίᾳ θυμουμένῃ,
Δόμους παραστείχοντες. εὖ γὰρ οὖν λέγεις·
Καὶ τῆς ἄγαν γὰρ ἐστί που σιγῆς βάρος.
ΧΟΡ. Καὶ μὴν ὅδ' ἄναξ αὐτὸς ἐφήκει
Μμῆμ' ἐπίσημον διὰ χειρὸς ἔχων, 1160
Εἰ θέμις εἰπεῖν, οὐκ ἀλλοτρίαν
Ἄτην, ἀλλ' αὐτὸς ἁμαρτών.
ΚΡ. Ἰὼ
Φρενῶν δυσφρόνων ἁμαρτήματα Στρφ. ά.
Στερεὰ, θανατόεντ'! ὦ κτανόντας τε καὶ
Θανόντας βλέποντες ἐμφυλίους! 1165
Ὦ μοι ἐμῶν ἄνολβα βουλευμάτων!
Ὦ παῖ, παῖ, νέος νέῳ ξὺν μόρῳ,
Αἰαῖ, αἰαῖ, ἔθανες, ἀπελύθης,
Ἐμαῖς, οὐδὲ σαῖσι δυσβουλίαις!
ΧΟΡ. Οἴμ', ὡς ἔοικας ὀψὲ τὴν δίκην ἰδεῖν! 1170
ΚΡ. Οἴμοι,
Ἔχω μαθὼν δείλαιος! ἐν δ' ἐμῷ κάρᾳ Στρφ. β'.
Θεὸς τότ' ἄρα, τότε, μέγα βάρος μ' ἔχων
Ἔπαισεν, ἐν δ' ἔσεισεν ἀγρίαις ὁδοῖς,
Οἴμοι, λαξπάτητον ἀντρέπων χαράν.
Φεῦ, φεῦ! ὦ πόνοι βροτῶν δύσπονοι! 1175
ΕΞ. Ὦ δέσποθ', ὡς ἔχων τε καὶ κεκτημένος
[Τὰ μὲν πρὸ χειρῶν τάδε φέρων, τὰ δ' ἐν δόμοις]
Ἔοικας ἥκειν καὶ τάχ' ὄψεσθαι κακά!
ΚΡ. Τί δ' ἔστιν αὖ; κάκιον ἢ κακῶν ἔτι;
ΕΞ. Γυνὴ τέθνηκε, τοῦδε παμμήτωρ νεκροῦ, 1180
Δύστηνος, ἄρτι νεοτόμοισι πλήγμασιν.
ΚΡ. Ἰὼ,
Ἰὼ δυσκάθαρτος Ἅιδου λιμήν, Ἀντιστρφ. ά.
Τί μ' ἄρα, τί μ' ὀλέκεις; ὦ κακάγγελτά μοι
Προπέμψας ἄχη, τίνα θροεῖς λόγον;
Αἰαῖ, ὀλωλότ' ἄνδρ' ἐπεξειργάσω! 1185

1162 Γνώμης γὰρ οὐκ ἄπειρος], οὐκ ἐστέρηται γνώσεως. 1170 Μνῆμ' ἐπίσημον], ἴσως τὸν νεκρὸν τοῦ υἱοῦ του, αἰρόμενον μὲν ὑπὸ τῶν οἰκετῶν, συναναστενιζόμενον δὲ ὑπ' αὐτοῦ. 1161 62 Οὐκ ἀλλοτρ. ἄτην], οὐ (δι') ἀλλοτρίαν βλάβην. 1166 Ἄνολβα βουλευμάτων], ἀτυχῆ βουλεύματα. 1182 Δυσκάθαρτος Ἅιδου λιμήν], λιμὴν ὅπου καταίρουσιν ὅλα τὰ δυστυχήματα· ἢ καταγώγιον τοῦ Ἅιδου, τοῦ δυσκόλως διὰ καθαρμῶν ἐξιλεουμένου.

Τί φῆς, ὦ παῖ; τίνα λέγεις μοι νέα;
Αἴ, αἴ, αἴ, αἴ, σφάγιον ἐπ' ὀλέθρῳ
Γυναικεῖον ἀμφικεῖσθαι μόρον;
ΕΞ. Ὁρᾷν πάρεστιν· οὐ γὰρ ἐν μυχοῖς ἔτι.
ΚΡ. Οἴμοι,
Κακὸν τόδ' ἄλλο δεύτερον βλέπω τάλας. Ἀντιστρ. β'.
Τίς ἄρα, τίς με πότμος ἔτι περιμένει;
Ἔχω μὲν ἐν χείρεσσιν ἀρτίως τέκνον,
Τάλας, τὸν δ' ἔναντα προσβλέτω νεκρόν.
Φεῦ, φεῦ, μᾶτερ ἀθλία! φεῦ, τέκνον!
ΕΞ. Ἡ δ' ὀξύθηκτος ἥδε βωμία πέριξ 1195
Λύει κελαινὰ βλέφαρα, κωκύσασα μὲν
Τοῦ πρὶν θανόντος Μεγαρέως κλεινὸν λάχος
Αὖθις δὲ τοῦδε, λοίσθιον δὲ σοὶ κακὰς
Πράξεις ἐφυμνήσασα τῷ παιδοκτόνῳ.
ΚΡ. Αἰαῖ, αἰαῖ, Στρφ γ'.
Ἀνέπταν φόβῳ. τί μ' οὐκ ἀνταίαν
Ἔπαισέν τις ἀμφιθήκτῳ ξίφει;
Δείλαιος ἐγώ, ἒ, ἒ,
Δειλαίᾳ δὲ συγκέκραμαι δύᾳ.
ΕΞ. Ὡς αἰτίαν γε τῶνδε κἀκείνων ἔχω 1205
Πρὸς τῆς θανούσης τῆσδ' ἐπεσκήπτου μόρων.
ΚΡ. Ποίῳ δὲ κἀπελύσατ' ἐν φοναῖς τρόπῳ;
ΕΞ. Παίσασ' ὑφ' ἧπαρ αὐτόχειρ αὐτὴν, ὅπως
Παιδὸς τόδ' ᾔσθετ' ὀξυκώκυτον πάθος.
ΚΡ. Ὦ μοί μοι, τάδ' οὐκ ἐπ' ἄλλον βροτῶν Στρφ. δ'.
Ἐμᾶς ἁρμόσει ποτ' ἐξ αἰτίας·
Ἐγὼ γάρ σ', ἐγὼ γ' ἔκανον ὁ μέλεος,
Ἐγώ. φάμ' ἔτυμον· ἰώ, πρόσπολοι,
Ἄγετέ μ' ὅτι τάχος, ἄγετέ μ' ἐκποδὼν,
Τὸν οὐκ ὄντα μᾶλλον ἢ μηδένα. 1215
ΧΟΡ. Κέρδη παραινεῖς, εἴ τι κέρδος ἐν κακοῖς·
Βράχιστα γὰρ κάκιστα τἀν ποσὶν κακά.
ΚΡ. Ἴτω, ἴτω, Ἀντιστρ. γ'.

1195 96 Ἡ δ' ὀξυθ. κελ.] πολλὰ πράγματα παρέσχε τοῖς σχολιασταῖς ὁ στίχος οὗτος, ᾧ οἱ πλεῖστοι αὐτῶν ὑπετόπησαν ἐλλείπειν στίχον ὅλον τοῦ χωρίου. Ἐὰν ὅμως τὸ κείμενον μείνῃ ὅπως ἔχει, τὸ Ὀξύθηκτος πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἰς κὴν Εὐρυδίκην ᾧ νὰ ἐκληφθῇ ἀντὶ Περίθυμος, ἐρεθισμένη εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν ὑπὸ τῆς λύπης, κατὰ τὸ » Ὀργῇ συντεθηγμένος φρένας (Ἱππολ. 653). Τὸ δὲ Βωμία πέριξ, ἀντὶ Περὶ τὸν βωμόν. 1197 Μεγαρέως], τοῦ Μενοικέως, ὅστις εἶχε δύο ὀνόματα. » Μεγαρεὺς, Κρέοντος σπέρμα, τῶν Σπαρτῶν γένος, « Αἰσχλ. Ἑ. ἐπὶ Θ. 470. 1203 206] Ὡς ἔχων τὴν αἰτίαν Τῶν δε κἀκείνων τῶν μόρων (τῶν θανάτων ἀμφοτέρων) ἐπεσκήπτου πρὸς τῆς δε τῆς θανούσης. 1210 212] Τάδε ἐπ' οὐδένα ἄλλων βροτῶν ἁρμόσαι ἐξ ἐμῆς αἰτίας, οὐδένα ἄλλον ἢ ἐμαυτὸν αἰτιῶμαι ἐπὶ τούτοις.
1217 Βράχιστα γὰρ κράτιστα κτλ.], διότι τὰ ἐν ποσὶ κακὰ ὅσῳ ὀλιγώτερα τόσῳ καλλιώτερον.

Φανήτω μόρων ὁ κάλλιστ' ἐμῶν,
Ἐμοὶ τερμίαν ἄγων ἡμέραν 1220
Ὕπατος! ἴτω, ἴτω,
Ὅπως μηκέτ' ἄμαρ ἄλλ' εἰσίδω!

ΕΞ. Μέλλοντα ταῦτα· τῶν προκειμένων τι χρὴ
Πράσσειν· μέλει γὰρ τῶνδ' ὅτοισι χρὴ μέλειν.

ΚΡ. Ἀλλ' ὧν ἐρῶ μέν, ταῦτα συγκατηυξάμην. 1225

ΕΞ. Μὴ νῦν προσεύχου μηδέν, ὡς πεπρωμένης
Οὐκ ἔστι θνητοῖς ξυμφορᾶς ἀπαλλαγή.

ΚΡ. Ἄγοιτ' ἂν μάταιον ἄνδρ' ἐκποδὼν,
Ὅς, ὦ παῖ, σέ τ' οὐχ ἑκὼν κάκτανον,
Σέ τ' αὐτὰν (ᾧ μοι μέλεος), οὐδ' ἔχω, 1130
Ὅπα πρὸς πότερον ἴδω. πᾷ καὶ θῶ;
Λέχρια τὰν χεροῖν, τά τ' ἐπὶ κρατί μοι,
Πότμος δυσκόμιστος εἰσήλατο.

ΧΟΡ. Πολλῷ τὸ φρονεῖν εὐδαιμονίας
Πρῶτον ὑπάρχει· 1235
Χρὴ δὲ τά γ' εἰς θεοὺς μηδὲν ἀσεπτεῖν·
Μεγάλοι δὲ λόγοι μεγάλας πληγὰς
Τῶν ὑπεραύχων ἀποτίσαντες
Γήρᾳ τὸ φρονεῖν ἐδίδαξαν.

1219 220] Φανήτω τῶν ἐμῶν μόρων ὁ ὕπατος, ὁ κάλλιστα ἄγων ἐμοὶ τὴν τερμίαν ἡμέραν. 1224 Μέλλει γὰρ τῶνδ', ὅτοισι χρὴ μέλειν], ἐννοεῖ τοὺς θεούς. 1226 Μάταιον], ἄχρηστον ἢ ἄφρονα. 1234 Πᾷ καὶ θῶ], ἐνν. τὸν πόδα, ποῦ νὰ σταθῶ; 1232 Λέχρια τὰν χεροῖν, τά τ' ἐπὶ κρατί μοι], ὅλα λεξὰ (ἀνάποδα) καὶ τὰ ἐν ταῖς χερσὶ, καὶ τὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἤ τὰ νῦν παρόντα καὶ τὰ ἐπικείμενα. 1235 Πρῶτον], ἀνώτερον, κρατιμότερον 1237 38 Τῶν ὑπεραύχων ἀποτίσαντες], ἀπὸ τῶν ὑπεραύχων εἰσπραξάμενοι, ἐπενεγκόντες αὐτοῖς.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Α'. Ὁμήρου Ἰλιάδος	Α.	Σελ.	1
» »	Ι.		23
» »	Χ.		46
Ὁμήρου Ὀδυσσείας	Ι.		62
» »	Ρ.		79
» »	Χ.		98
Β'. Ἡσιόδου ἐκ τῶν Ἔργων καὶ ἡμερῶν.			112
Γ'. Ἀπολλωνίου Ῥοδίου Ἀργοναυτικῶν.			119
Δ'. Καλλιμάχου ὕμνος εἰς Δήμητρα.			126
Ε'. Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ τοῦ Θεολόγου.			132
ΣΤ'. Εὐριπίδου Ἑκάβη.			135
» Ἠλέκτρα.			170
Ζ'. Σοφοκλέους Ἀντιγόνη.			207

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΤΟΜΟΥ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑ

ΕΚ ΤΩΝ

ΔΟΚΙΜΩΤΕΡΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΕΖΟΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΗΤΩΝ

Μετὰ σχολίων γραμμα ὼν ἱστορικῶν καὶ γεωγραφικῶν, καὶ μετ' ἐπιτόμων φιλολογικῶν καὶ κριτικῶν ἐκθέσεων,

Διῃρημένη εἰς τόμους πέντε.

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΕΜΠΤΗ

ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΟΣ.

Ὑπὸ Σ. Δ. ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ καὶ Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ.

Δαπάναις

ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

Κατ' ἔγκρισιν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου.

ΤΟΜΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

Κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ Ἑρμοῦ Ἀριθ. 215.

1852.

Αριθ. Πρωτ. 28487.

Αριθ. Διεκπ. 2696.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἐν Ἀθήναις,
τῇ 18 Δεκεμβρίου
1844.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤ. ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τὸν Κύριον Ἀνδρέαν Κορομηλᾶν.

Κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐξεταστικῆς τῶν βιβλίων Ἐπιτροπῆς, ἐγκρίνομεν νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα ὡς διδακτικὸν σύγγραμμα ἡ παρὰ σοῦ ἐκδοθεῖσα τρίτομος Ἑλληνικὴ Χρηστομάθεια τοῦ Κ. Α. Ῥ. Ῥαγκαβῆ.

(Τ. Σ.) *Ὁ Ὑπουργὸς*
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΛΕΤΤΗΣ.

Μ. ΚΑΛΛΙΦΡΩΝΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤ. ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τοὺς Γυμνασιάρχας, Σχολάρχας καὶ Διδασκάλους τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων.

Κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς, συνιστῶμεν ὡς διδακτικὸν βιβλίον τὴν νέαν τρίτομον Ἑλληνικὴν Χρηστομάθειαν, ἐκδεδομένην ἐσχάτως παρὰ τοῦ Κυρίου Ἀνδρέου Κορομηλᾶ, συλλεγεῖσαν δὲ παρὰ τοῦ Κυρίου Α. Ῥ. Ῥαγκαβῆ.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 28 Δεκεμβρίου 1844.

(Τ. Σ.) *Ὁ Ὑπουργὸς*
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΛΕΤΤΗΣ.

Μ. ΚΑΛΛΙΦΡΩΝΑΣ

ΑΘ. Τί δ' ἔστι τοῦτο;
ΟΙΔ. Ξυμφορᾶς ξύνθημ' ἐμῆς.
ΑΘ. Ἀλλ' οὐδὲ μέντοι τοὐξανιστάναι πόλεως
Δίχ' ἔστι θάρσος, πρίν γ' ἂν ἐνδείξω, τί δρῶ.
ΟΙΔ. Πρός νυν θεῶν, ὦ ξεῖνε, μή μ' ἀτιμάσῃς,
Τοιόνδ' ἀλήτην, ὧν σε προστρέπω φράσαι. 50
ΑΘ. Σήμαινε, κοὐκ ἄτιμος ἔκ γ' ἐμοῦ φανεῖ.
ΟΙΔ. Τίς δ' ἔσθ' ὁ χῶρος δῆτ', ἐν ᾧ βεβήκαμεν;
ΑΘ. Ὅσ' οἶδα κἀγώ, πάντ' ἐπιστήσει κλύων.
Χῶρος μὲν ἱερὸς πᾶς ὅδ' ἔστ'· ἔχει δέ νιν
Σεμνὸς Ποσειδῶν· ἐν δ' ὁ πυρφόρος θεὸς 55
Τιτὰν Προμηθεύς· ὃν δ' ἐπιστείβει τόπον,
Χθονὸς καλεῖται τῆσδε χαλκόπους ὁδός,
Ἔρεισμ' Ἀθηνῶν· οἱ δὲ πλησίον γύαι
Τὸν ἱππότην Κολωνὸν εὔχονται σφίσιν
Ἀρχηγὸν εἶναι, καὶ φέρουσι τοὔνομα 60
Τὸ τοῦδε κοινὸν πάντες ὠνομασμένοι.
Τοιαῦτά σοι ταῦτ' ἐστίν, ὦ ξέν', οὐ λόγοις
Τιμώμεν', ἀλλὰ τῇ ξυνουσίᾳ πλέον.
ΟΙΔ. Ἦ γάρ τινες ναίουσι τούσδε τοὺς τόπους;
ΑΘ. Καὶ κάρτα, τοῦδε τοῦ θεοῦ γ' ἐπώνυμοι. 65
ΟΙΔ. Ἄρχει τις αὐτῶν, ἢ 'πὶ τῷ πλήθει λόγος;
ΑΘ. Ἐκ τοῦ κατ' ἄστυ βασιλέως τάδ' ἄρχεται.
ΟΙΔ. Οὗτος δὲ τίς λόγῳ τε καὶ σθένει κρατεῖ;
ΑΘ. Θησεὺς καλεῖται, τοῦ πρὶν Αἰγέως τόκος.
ΟΙΔ. Ἆρ' ἄν τις αὐτῷ πομπὸς ἐξ ὑμῶν μόλοι; 70
ΑΘ. Ὡς πρὸς τί λέξων, ἢ καταρτύσων μολεῖν;
ΟΙΔ. Ὡς ἂν, προσαρκῶν σμικρά, κερδάνῃ μέγα.

---

[46] Ξυμφ. ξύνθ. ἐμῆς], τὸ πέρας (τέρμα) τῶν συμφορῶν μου. [47 48] Ἄλλοι ἔγραψαν: Τί δρᾶν. Ἀλλ' οὐδ' ἐμοί τοι ἐςὶ θάρσος (ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ τολμῶ) τοὐξανιςάναι δίχα πόλεως (νὰ σὲ ἐξαναςήσω ἐντεῦθεν χωρὶς τὴν εἴδησιν τῆς πόλ.], ᾗ πρὶν φανερώσω εἰς αὐτὴν τὸ πρᾶγμα.

[53] Ἔν δ'], ἔνεστι δέ.—ὁ πυρφόρος θεός], ὁ Προμηθεὺς ἐτιμᾶτο ὑπὸ τῶν κεραμέων, ὡς ὁ πρῶτος πηλουργός, ᾗ πρῶτος ἐπιςεύετο συςῆσαι τὰς Λαμπαδηδρομίας, καθ' ἃς οἱ ἀγωνιζόμενοι, κρατοῦντες δᾷδας ἀναμμένας εἰς τὴν δεξιὰν («Δεξιᾷ λαμπάδα Τιτὰν Προμηθεὺς φέρει», «Εὐρ. Φοιν. 1128), ἐκίνουν ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ βωμοῦ αὐτοῦ, ᾗ διήρχοντο τοὺς δύο Κεραμεικοὺς πρὸς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν. [57] Χαλκόπους ὁδός], ἀντὶ Οὐδός, κατώφλιον, ᾗ συνκδχ. Θύρα, τὴν ὁποίαν ἐν ςίχ. 1590 ὀνομάζει καταῤῥάκτην, χάσμα γῆς (ἀρχαῖον μεταλλεῖον), κατὰ τὸν Σχολ., ὅθεν ἐπίςευον ὅτι ἦτον ἡ εἰς Ἅιδου κατάβασις ᾗ ἐγένετο καὶ τῆς Περσεφόνης ἡ ἁρπαγή. [59] Τόνδ' ἱππότην Κολωνόν], τὸν ἐπώνυμον ἥρωα τοῦ δήμου. [62 63] Οὐ λόγοις.. ἀλλὰ τῇ ξυνουσίᾳ], οὐχὶ κατὰ παράδοσιν ἁπλῶς ἀρχαίαν, ἀλλὰ διὰ τῆς καθημέραν ἐπόψεως τῶν τόπων καὶ τῶν πραγμάτων. [65] Τοῦδε τοῦ θεοῦ], τοῦ ἥρωος Κολωνοῦ, τὸν ὁποῖον θεοποιεῖ, καθὼς καὶ ὁ Εὔπολις (ἐν Ἀστρατ.) τὸν ἐπώνυμον τῆς Ἀκαδημίας ἥρωα ὀνομάζει Ἀκάδημον θεόν. [66] Ἦ 'πὶ τῷ πλήθει λόγος;] ἢ ἡ ὑπερτάτη ἐξουσία (ἥτις εἰς τὰς δημοκρατουμένας πολιτείας συνίστατο κυρίως εἰς τὴν περὶ τὰ λέγειν δεινότητα) ἀπόκειται εἰς τὸν δῆμον; ἢ μοναρχοῦνται δηλ. ἢ δημοκρατοῦνται;

[68] Λόγῳ τε καὶ σθένει κρατεῖ], ἔχει τὴν νομοθετικὴν ᾗ ἐκτελεςικὴν ἐξουσίαν, πολὺς λέγομεν τῷρα.

Ὅπου πότ' ἐσμέν· μανθάνειν γὰρ ἥκομεν
Ξένοι πρὸς ἀστῶν, ἅ'ν δ' ἀκούσωμεν, τελεῖν.
ΑΝΤ. Πάτερ ταλαίπωρ' Οἰδίπους, πύργοι μέν, οἳ
Πόλιν στέγουσιν, ὡς ἀπ' ὀμμάτων, πρόσω· 15
Χῶρος δ' ὅδ' ἱερός, ὡς σάφ' εἰκάσαι, βρύων
Δάφνης, ἐλαίας, ἀμπέλου· πυκνόπτεροι δ'
Εἴσω κατ' αὐτὸν εὐστομοῦσ' ἀηδόνες.
Οὗ κῶλα κάμψον τοῦδ' ἐπ' ἀξέστου πάγου·
Μακρὰν γὰρ ὡς γέροντι προὐστάλης ὁδόν. 20
ΟΙΔ. Κάθιζέ νύν με, καὶ φύλασσε τὸν τυφλόν.
ΑΝΤ. Χρόνου μὲν οὕνεκ' οὐ μαθεῖν με δεῖ τόδε.
ΟΙΔ. Ἔχεις διδάξαι δή μ', ὅποι καθέσταμεν;
ΑΝΤ. Τὰς γοῦν Ἀθήνας οἶδα, τὸν δὲ χῶρον οὔ.
ΟΙΔ. Πᾶς γάρ τις ἡὖδα τοῦτό γ' ἡμῖν ἐμπόρων. 25
ΑΝΤ. Ἀλλ', ὅστις ὁ τόπος, ἢ μάθω μολοῦσά ποι,
ΟΙΔ. Ναί, τέκνον, εἴπερ ἐστί γ' ἐξοικήσιμος.
ΑΝΤ. Ἀλλ' ἔστι μὴν οἰκητός. οἶομαι δὲ δεῖν
Οὐδέν· πέλας γὰρ ἄνδρα τόνδε νῷν ὁρῶ.
ΟΙΔ. Ἦ δεῦρο προσστείχοντα κἀξορμώμενον; 30
ΑΝΤ. Καὶ δὴ μὲν οὖν παρόντα· χὠτι σοι λέγειν
Εὔκαιρόν ἐστιν, ἔννεφ', ὡς ἀνὴρ ὅδε.
ΟΙΔ. Ὦ ξεῖν', ἀκούων τῆσδε, τῆς ὑπὲρ τ' ἐμοῦ
Αὐτῆς θ' ὁρώσης, οὕνεχ' ἡμῖν αἴσιος
Σκοπὸς προσήκεις τῶν ἀδηλοῦμεν φράσαι... 35
ΑΘ. Πρὶν νῦν τὰ πλείον' ἱστορεῖν, ἐκ τῆσδ' ἕδρας
Ἔξελθ'· ἔχεις γὰρ χῶρον οὐχ ἁγνὸν πατεῖν.
ΟΙΔ. Τίς δ' ἔσθ' ὁ χῶρος; τοῦ θεῶν νομίζεται;
ΑΘ. Ἄθικτος, οὐδ' οἰκητός· αἱ γὰρ ἔμφοβοι
Θεαί σφ' ἔχουσι, Γῆς τε καὶ Σκότου κόραι. 40
ΟΙΔ. Τίνων τὸ σεμνὸν ὄνομ' ἂν εὐξαίμην κλύων;
ΑΘ. Τὰς πάνθ' ὁρώσας Εὐμενίδας ὅ γ' ἐνθάδ' ἂν
Εἴποι λεώς νιν· ἄλλα δ' ἀλλαχοῦ καλά.
ΟΙΔ. Ἀλλ' ἵλεῳ μὲν τὸν ἱκέτην δεξαίατο·
Ὡς οὐχ ἕδρας γε τῆσδ' ἂν ἐξέλθοιμ' ἔτι. 45

---

[15] Πόλιν στέγουσιν], ὁ Διονδόρφιος ἔγραψεν οὐκ ἀφυῶς: Στέφουσιν — ὡς ἀπ' ὀμμάτων] ὅσον ἐξ ὄψεως εἰκάσαι. — πρόσω], μακρὰν ἀπέχει. [16 17 18] Χῶρος.. βρύων δ' ἀφν. ἐλ ἀμπ. κτλ.] τὸ μέρος τοῦτο εἶναι καὶ σήμερον ἐλαιόφυτον καὶ ἀμπελόφυτον, καὶ αἱ ἀηδόνες κελαδοῦσιν ἐν αὐτῷ τὸ ἔαρ. [19] Ἐν ταῖς παλαιαῖς ἐκδόσεσι γρφτ. Πέτρου. [20] Ὡς γέροντι], ὅσον διὰ γέροντα. [22] Χρόνου μὲν οὕνεκ'], ὅσον ἐκ τοῦ χρόνου: εἶνε ὅηλ. τόσος πολὺς χρόνος ἀφ' ὅτου πράττω τοῦτο, ὥστε κτλ. [25] Τοῦτο γ'], τὸ τὴν φαινομένην πόλιν εἶναι τὰς Ἀθήνας.— ἐμπόρων], ὁδοιπόρων. [28 29] Οἶομαι δὲ δεῖν οὐδέν], οἶμαι δὲ οὐδὲν δεῖν μαθεῖν μολοῦσαν ποι. [35] Ἀδηλοῦμεν], ἀγνοοῦμεν. [37] Οὐχ ἁγνὸν πατεῖν], ἄβατον.

[40] Γῆς τε καὶ Σκότου κόραι], ἄλλοι ἄλλως γενεαλογοῦσι τὰς Εὐμενίδας: Καὶ κατὰ μὲν τὸν Ἡσίοδον, ἐγεννήθησαν ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ ὑπὸ τοῦ Κρόνου ἀποτμηθέντος Οὐρανοῦ· κατ' ἄλλους δὲ ἐκ τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Εὐρυνόμης ἢ Εὐνομίας, ἢ τοῦ Αἰθέρος καὶ τῆς Γῆς. [46] Ἄλλα δ' ἀλλαχοῦ καλά], παροιμ. » Ἄλλο δ' ἄλλοισιν νόμισμα, « Πίνδ. διότι ὠνομάζοντο καὶ Πρεσβαί, καὶ Ἀραί, καὶ Σεμναί, καὶ Κῆρες, καὶ Ἐρινύες.

ΑΘ. Τί δ' ἔστι τοῦτο;
ΟΙΔ. Ξυμφορᾶς ξύνθημ' ἐμῆς.
ΑΘ. Ἀλλ' οὐδὲ μέντοι τοὐξανιστάναι πόλεως
Δίχ' ἔστι θάρσος, πρίν γ' ἂν ἐνδείξω, τί δρῶ.
ΟΙΔ. Πρός νυν θεῶν, ὦ ξεῖνε, μή μ' ἀτιμάσῃς,
Τοιόνδ' ἀλήτην, ὧν σε προστρέπω φράσαι. 50
ΑΘ. Σήμαινε, κοὐκ ἄτιμος ἔκ γ' ἐμοῦ φανεῖ.
ΟΙΔ. Τίς δ' ἔσθ' ὁ χῶρος δῆτ', ἐν ᾧ βεβήκαμεν;
ΑΘ. Ὅσ' οἶδα κἀγώ, πάντ' ἐπιστήσει κλύων.
Χῶρος μὲν ἱερὸς πᾶς ὅδ' ἔστ'· ἔχει δέ νιν
Σεμνὸς Ποσειδῶν· ἐν δ' ὁ πυρφόρος θεὸς 55
Τιτὰν Προμηθεύς· ὃν δ' ἐπιστείβει τόπον,
Χθονὸς καλεῖται τῆσδε χαλκόπους ὁδός,
Ἔρεισμ' Ἀθηνῶν· οἱ δὲ πλησίον γύαι
Τὸν ἱππότην Κολωνὸν εὔχονται σφίσιν
Ἀρχηγὸν εἶναι, καὶ φέρουσι τοὔνομα 60
Τὸ τοῦδε κοινὸν πάντες ὠνομασμένοι.
Τοιαῦτά σοι ταῦτ' ἐστίν, ὦ ξέν', οὐ λόγοις
Τιμώμεν', ἀλλὰ τῇ ξυνουσίᾳ πλέον.
ΟΙΔ. Ἦ γάρ τινες ναίουσι τούσδε τοὺς τόπους;
ΑΘ. Καὶ κάρτα, τοῦδε τοῦ θεοῦ γ' ἐπώνυμοι. 65
ΟΙΔ. Ἄρχει τις αὐτῶν, ἢ 'πὶ τῷ πλήθει λόγος;
ΑΘ. Ἐκ τοῦ κατ' ἄστυ βασιλέως τάδ' ἄρχεται.
ΟΙΔ. Οὗτος δὲ τίς λόγῳ τε καὶ σθένει κρατεῖ;
ΑΘ. Θησεὺς καλεῖται, τοῦ πρὶν Αἰγέως τόκος.
ΟΙΔ. Ἆρ' ἄν τις αὐτῷ πομπὸς ἐξ ὑμῶν μόλοι; 70
ΑΘ. Ὡς πρὸς τί λέξων, ἢ καταρτύσων μολεῖν;
ΟΙΔ. Ὡς ἄν, προσαρκῶν σμικρά, κερδάνῃ μέγα.

---

46 Ξυμφ. ξύνθ. ἐμῆς], τὸ πέρας (τέρμα) τῶν συμφορῶν μου. 47 48] Ἄλλοι ἔγραψαν: Τί δρᾷν. Ἀλλ' οὐδ' ἐμοί τοι ἐςὶ θάρσος (ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ τολμῶ) τοὐξανιςάναι δίχα πόλεως (νὰ σὲ ἐξαναςήσω ἐντεῦθεν χωρὶς τὴν εἴδησιν τῆς πόλ.], ᾗ πρὶν φανερώσω εἰς αὐτὴν τὸ πρᾶγμα.

53 Ἐν δ'], ἔνεστι δέ.—ὁ πυρφόρος θεὸς], ὁ Προμηθεὺς ἐτιμᾶτο ὑπὸ τῶν κεραμέων, ὡς ὁ πρῶτος πηλουργὸς, ᾗ πρῶτος ἐπιςεύετο συςῆσαι τὰς Λαμπαδηδρομίας, καθ' ἃς οἱ ἀγωνιζόμενοι, κρατοῦντες δᾷδας ἀναμμένας εἰς τὴν δεξιὰν («Δεξιᾷ λαμπάδα Τιτὰν Προμηθεὺς φέρει», «Εὐρ. Φοιν. 1128), ἐκίνουν ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ βωμοῦ αὐτοῦ, ᾗ διήρχοντο τοὺς δύο Κεραμεικοὺς πρὸς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν. 57 Χαλκόπους ὁδός], ἀντὶ Οὐδὸς, κατώφλιον, ᾗ συνκδχ. Θύρα, τὴν ὁποίαν ἐν ςίχ. 1590 ὀνομάζει καταῤῥάκτην, χάσμα γῆς (ἀρχαῖον μεταλλεῖον), κατὰ τὸν Σχολ., ὅθεν ἐπίςευον ὅτι ἦτον ἡ εἰς Ἅδου κατάβασις ᾗ ἐγένετο καὶ τῆς Περσεφόνης ἡ ἁρπαγή. 59 Τόνδ' ἱππότην Κολωνόν], τὸν ἐπώνυμον ἥρωα τοῦ δήμου. 62 63 Οὐ λόγοις.. ἀλλὰ τῇ ξυνουσίᾳ], οὐχὶ κατὰ παράδοσιν ἁπλῶς ἀρχαίαν, ἀλλὰ διὰ τῆς καθημέραν ἐπόψεως τῶν τόπων καὶ τῶν πραγμάτων. 65 Τοῦδε τοῦ θεοῦ], τοῦ ἥρωος Κολωνοῦ, τὸν ὁποῖον θεοποιεῖ, καθὼς καὶ ὁ Εὔπολις (ἐν Ἀστρατ.) τὸν ἐπώνυμον τῆς Ἀκαδημίας ἥρωα ὀνομάζει Ἀκάδημον θεόν. 66 Ἦ 'πὶ τῷ πλήθει λόγος;] ἢ ἡ ὑπερτάτη ἐξουσία (ἤτις εἰς τὰς δημοκρατουμένας πολιτείας συνίστατο κυρίως εἰς τὴν περὶ τὸ λέγειν δεινότητα) ἀπόκειται εἰς τὸν δῆμον; ἢ μοναρχοῦνται δηλ. ἢ δημοκρατοῦνται;

68 Λόγῳ τε καὶ σθένει κρατεῖ], ἔχει τὴν νομοθετικὴν ᾗ ἐκτελεςικὴν ἐξουσίαν, καθὼς λέγομεν τῷρα.

ΑΘ. Καὶ τίς πρὸς ἀνδρὸς μὴ βλέποντος ἄρκεσις;
ΟΙΔ. Ὅσ' ἂν λέγωμεν, πάνθ' ὁρῶντα λέξομεν.
ΑΘ. Οἶσθ', ὦ ξέν', ὡς νῦν μὴ σφαλῇς; (ἐπείπερ εἶ 75
Γενναῖος, ὡς ἰδόντι, πλὴν τοῦ δαίμονος.)
Αὐτοῦ μέν', οὗπερ κἀφάνης, ἕως ἐγὼ
Τοῖσδ' ἐνθάδ' αὐτοῦ, μὴ κατ' ἄστυ, δημόταις
Λέξω τάδ' ἐλθών· οἷδε γὰρ κρινοῦσί γε,
Εἰ χρήσε μίμνειν, ἢ πορεύεσθαι πάλιν. 80
ΟΙΔ. Ὦ τέκνον, ἦ βέβηκεν ἡμῖν ὁ ξένος;
ΑΝΤ. Βέβηκεν, ὥστε πᾶν ἐν ἡσύχῳ, πάτερ,
Ἔξεστι φωνεῖν, ὡς ἐμοῦ μόνης πέλας.
ΟΙΔ. Ὦ πότνιαι δεινῶπες, εὖτε νῦν ἕδρας
Πρώτων ἐφ' ὑμῶν τῇσδε γῆς ἔκαμψ' ἐγὼ, 85
Φοίβῳ τε κἀμοὶ μὴ γένησθ' ἀγνώμονες,
Ὅς μοι, τὰ πολλ' ἐκεῖν' ὅτ' ἐξέχρη κακὰ,
Ταύτην ἔλεξε παῦλαν ἐν χρόνῳ μακρῷ,
Ἐλθόντι χώραν τερμίαν, ὅπου θεῶν
Σεμνῶν ἕδραν λάβοιμι καὶ ξενόστασιν· 90
Ἐνταῦθα κάμψειν τὸν ταλαίπωρον βίον,
Κέρδη μὲν οἰκίσαντα τοῖς δεδεγμένοις,
Ἄτην δὲ τοῖς πέμψασιν, οἵ μ' ἀπήλασαν.
Σημεῖα δ' ἥξειν τῶνδέ μοι παρηγγύα
Ἢ σεισμὸν, ἢ βροντήν τιν', ἢ Διὸς σέλας. 95
Ἔγνωκα μὲν νῦν ὥς με τήνδε τὴν ὁδὸν
Οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ πιστὸν ἐξ ὑμῶν πτερὸν
Ἐξήγαγ' εἰς τόδ' ἄλσος· οὐ γὰρ ἄν ποτε
Πρώταισιν ὑμῖν ἀντέκυρσ' ὁδοιπορῶν,
Νήφων ἀοίνοις, κἀπὶ σεμνὸν ἑζόμην 100
Βάθρον τόδ' ἀσκέπαρνον. ἀλλά μοι, θεαί,
Βίου, κατ' ὀμφὰς τὰς Ἀπόλλωνος, δότε
Πέρασιν ἤδη καὶ καταστροφήν τινα,
Εἰ μὴ δοκῶ τι μειόνως ἔχειν, ἀεὶ
Μόχθοις λατρεύων τοῖς ὑπερτάτοις βροτῶν. 105
Ἴτ'. ὦ γλυκεῖαι παῖδες ἀρχαίου Σκότου,
Ἴτ', ὦ μεγίστης Παλλάδος καλούμεναι,
Πασῶν Ἀθῆναι τιμιωτάτη πόλις,
Οἰκτείρατ' ἀνδρὸς Οἰδίπου τόδ' ἄθλιον
Εἴδωλον· οὐ γὰρ δὴ τόδ' ἀρχαῖον δέμας. 110

---

74 Ὁρῶντα], ἀληθῆ, πραγματικά. 75 Οἶσθ' ὡς νῦν μὴ σφαλῇς;] οἶσθα τί χρὴ πράξαι σε, ὅπως μὴ σφαλῇς. 76 Ὡς ἰδόντι] ὅσον ἔνεστί τινι ἰδόντι σε (ἐξ ὄψεως) εἰκάσαι.
85 85] Εὖτε νῦν ἔκαμψα (ἐνν. κῶλα) ἐφ' ἕδρας τῆς δε γῆς πρῶτον ὑμῶν. 97 Πτερόν], οἰωνὸς, σημεῖον. 100 Ἀοίνοις], διότι εἰς τὰς Ἐριννύας ἐπροσφέροντο ἄοινοι χοαὶ, » νηφάλια μειλίγματα, « καθὼς λέγει ὁ Αἰσχύλος, ἴδε καὶ στίχ. 481. 101 Βάθρον ἀσκέπαρνον], τὸ ὁπωῖον ἀνῳτέρω (στίχ. 19) εἶπεν ἄξεστον πέτρον.

ΑΝΤ. Σίγα· πορεύονται γὰρ οἵδε δή τινες
Χρόνῳ παλαιοί, σῆς ἕδρας ἐπίσκοποι.
ΟΙΔ. Σιγήσομαί τε, καὶ σύ μ' ἐξ ὁδοῦ πόδα
Κρύψον κατ' ἄλσος, τῶνδ' ἕως ἂν ἐκμάθω,
Τίνας λόγος ἐροῦσιν· ἐν γὰρ τῷ μαθεῖν 115
Ἔνεστιν ἡ λάβεια τῶν ποιουμένων.
ΧΟΡ. Ὅρα! Στρφ.
Τίς ἄρ' ἦν; ποῦ ναίει; ποῦ κυρεῖ, ἐκτόπιος συθείς,
Ὁ πάντων, ὁ πάντων ἀκορέστατος;
Λεύσσατ' αὐτόν. προσδέρκου, προσφθέγγου πανταχῇ. 120*
Πλανάτας, πλανάτας τις ὁ πρέσβυς, οὐδ'
Ἔγχωρος· προσέβα γὰρ οὐκ ἄν ποτ' ἀστιβὲς ἄλσος εἰς
Τᾶνδ' ἀμαιμακετᾶν κορᾶν,
Ἃς τρέμομεν λέγειν,
Καὶ παραμειβόμεσθ' ἀδέρκτως, 125
Ἀφώνως, ἀλόγως τὸ τᾶς εὐφήμου στόμα φροντίδος
Ἱέντες, τὰ δὲ νῦν τιν' ἥκειν λόγος οὐδὲν ἄζογθ',
Ὃν ἐγὼ λεύσσων περὶ πᾶν οὔπω
Δύναμαι τέμενος
Γνῶναι, ποῦ μοί ποτε ναίει. 130
ΟΙΔ. Ὅδ' ἐκεῖνος ἐγώ· φωνῇ γὰρ ὁρῶ
Τὸ φατιζόμενον.
ΧΟΡ. Ἰὼ, ἰώ!
Δεινὸς μὲν ὁρᾶν, δεινὸς δὲ κλύειν.
ΟΙΔ. Μή μ', ἱκετεύω, προσίδητ' ἄνομον! 135
ΧΟΡ. Ζεῦ ἀλεξήτορ, τίς ποθ' ὁ πρέσβυς;
ΟΙΔ. Οὐ πάνυ μοίρας εὐδαιμονίσαι
Πρώτης, ὦ τῆσδ' ἔφοροι χώρας.
Δηλῶ δ'· οὐ γὰρ ἂν ὧδ' ἀλλοτρίοις
Ὄμμασιν εἶρπον, 140
Κἀπὶ σμικροῖς μέγας ὥρμουν.
ΧΟΡ. Ἔ, ἔ! Ἀντστρφ.
Ἀλαῶν ὀμμάτων ἄρα καὶ ἦσθα φυτάλμιος,
Δυσαίων, μακραίων θ', ὅσ' ἐπεικάσαι.

---

115 16] Κρύψον με (κατὰ) πόδα ἐξ ὁδοῦ, ἐκκόμισόν με. 115 16 Ἐν γὰρ τῷ μαθεῖν κτλ.] προμαθὼν γάρ τις, δεξιώτερον ἅπτεται τῶν πραγμάτων. 118 Ἐκτόπιος συθείς], ἐκτοπίσας, παραμερίσας. 120 Ἀλόγως ἱέντες τὸ στόμα τῆς εὐφήμου φροντίδος] ἐκπέμποντες ἀνεκφωνήτως τὸν ἐνδιάθετον λόγον, καθ' ἑαυτοὺς μόνον εὔφημα διανοούμενοι. 132 Τὸ φατιζόμενον], τὸ δὴ λεγόμενον, παροιμιαζόμενον. 135 Μή με.. προσίδητ' ἄνομον], μή με θεωρεῖτε ὡς παράνομον (ἀσεβῆ), διότι ἐπάτησα τὸ ἄβατον ἄλσος τῶν Ἐριννύων.
137 38 Οὐ πάνυ μοίρας εὐδαιμονῆσαι πρώτης], οὐ τῶν πρώτων ἐν εὐδαιμονίας μοίρᾳ.
139 Δηλῶ δ'· οὐ γὰρ ἄν], καὶ δῆλον ἐκ τοῦ ὅτι. 141 Κἀπὶ σμικροῖς μέγας ὥρμουν], καὶ ἐπὶ μικροῖς (πείσμασιν) ἐγὼ ὁ μέγας (τὴν ἡλικίαν) ὥρμουν· ἢ ἐπὶ σμικρᾶς ἀγκύρας (τῆς θυγατρός μου) ἐσάλευον. 143 Ἆρα καὶ ἦσθα φυτάλμιος ἀλαῶν ὀμμάτων;] ἐκ γενετῆς ἦς τυφλός; 144 Δυσαίων, μακραίων], δυστυχὴς γέρων.

Ἀλλ' οὐ μὰν ἔν γ' ἡμῖν προσθήσεις τάσδ' ἀράς.
Περᾷς γάρ, περᾷς. ἀλλ', ἵνα τῷδ' ἐν οὐ
Φθεγκτῷ μὴ προπέσῃς νάπει ποιάεντι, κάθυδρος οὖ
Κρατὴρ μειλιχίων ποτῶν
Ῥεύματι συντρέχει,
Τὸν, ξένε πάμμορ', εὖ φύλαξαι, 150
Μετάσταθ', ἀπόβαθι! πολλὰ κέλευθος ἐρατύει·
Κλύεις, ὦ πολύμοχθ' ἀλᾶτα; λόγον εἴ τιν' οἴσεις
Πρὸς ἐμὰν λέσχαν, ἀβάτων ἀποβὰς,
Ἵνα πᾶσι νόμος,
Φώνει· πρόσθεν δ' ἀπερύκου. 155

ΟΙΔ. Θύγατερ, ποῖ τις φροντίδος ἔλθῃ;

ΑΝΤ. Ὦ πάτερ, ἀστοῖς ἴσα χρὴ μελετᾷν,
Εἴκοντας, ἃ δεῖ, καὶ ἀκούοντας.

ΟΙΔ. Πρόσθιγέ νύν μου.

ΑΝΤ. Ψαύω καὶ δή.

ΟΙΔ. Ὦ ξένοι, μὴ δῆτ' ἀδικηθῶ, σοὶ πιστεύσας καὶ μεταναστάς! 160

ΧΟΡ. Οὔ τοι μήποτέ σ' ἐκ τῶνδ' ἑδράνων, ὦ γέρον, ἄκοντά τις ἄξει. Μνεμ.

ΟΙΔ. Ἔτ' οὖν, ἔτι προβῶ; ΧΟΡ. Ἐπίβαινε πρόσω.

ΟΙΔ. Ἔτι προβίβαζε, κούρα, πρόσω· σὺ γὰρ ἀΐεις.

ΑΝΤ. Ἕπεο μὰν, ἕπε' ὧδ' ἀμαυρῷ κώλῳ πάτερ, ᾗ σ' ἄγω,
Τόλμα, ξεῖνος ἐπὶ ξείνης, ὦ τλᾶμον, 165
Ὅ τι καὶ πόλις τέτροφεν ἄφιλον, ἀποστυγεῖν,
Καὶ τὸ φίλον σέβεσθαι.

ΟΙΔ. Ἄγε νυν σύ με, παῖ, ἵν' ἄν, εὐσεβίας
Ἐπιβαίνοντες, τὸ μὲν εἴποιμεν,
Τὸ δ' ἀκούσαιμεν, 170
Καὶ μὴ χρείᾳ πολεμῶμεν.

ΧΟΡ. Αὐτοῦ· μηκέτι τοῦδ' ἀντιπέτρου βήματος ἔξω πόδα κλίνῃς.

ΟΙΔ. Οὕτως...

ΧΟΡ. Ἅλις, ὡς ἀκούεις.

ΟΙΔ. Ἑσθῶ; ΧΟΡ. Λέχριός γ' ἐπ' ἄκρου λάου βραχὺς ὀκλάσας.

---

146 Περᾷς γάρ, περᾷς], διότι προχωρεῖς (καθὼς βλέπω), προχωρεῖς ὁλονὲν ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ ἄλσους.—ἐν ἀφθέγκτῳ.. νάπει], ἐν τῷ βάθει τοῦ ἄλσους, ὅπου λιμνάζοντα, ὡς φαίνεται, τὰ ὕδατα τοῦ Κηφισσοῦ, καὶ τινος αὐτόθι ἀναδρυούσης κρήνης (ἴδε προσωτέρω στίχ. 469, 470), ἐσχημάτιζον ἐπικίνδυνόν τινα βάλτον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου συμβουλεύουσιν οἱ γέροντες τοῦ χοροῦ τὸν Οἰδίπουν νὰ φυλάττηται. 150 Πάμμορ'], πάντη ἄμοιρε (ἄμμορος, καθὼς τὸ προφέρουσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον), παντάθλιε. Ἔστι δὲ τῶν ἅπαξ εἰρημένων ἡ λέξις, ὅθεν καὶ τις εἴκασε γραπτέον εἶναι Κάμμορ'. 151 Πολλὰ κέλευθος ἐρατύει], πολλὰ μακρὰν ἀπέχει ἔτι ἡ ὁδὸς (ὅπου ἵζατο ὁ χορός). 152 53 Λόγον εἴ τιν' οἴσεις πρὸς ἐ. λ.], εἴ τι ἔχεις μοι συλλαλῆσαι. 156 Ποῖ τις φροντ. ἔλθοι], τί ν' ἀποφασίσῃ, παρβλ. 310.

157 Ἀστοῖς ἴσα χρὴ μελετᾷν], τὰ αὐτὰ φρονεῖν. 159 Σοὶ πιστεύσας καὶ μεταναστὰς], ἐὰν μεταναστῶ ἐντεῦθεν, σοὶ πιστεύσας. 162 Ἀμαυρῷ κώλῳ], τυφλῷ ποδί. 166 Ὅτι ἡ πόλις τέτροφεν ἄφιλον], πᾶν ὅτι ἡ πόλις νομίζει μισητόν. 168 69 Εὐσεβίας ἐπιβ.], εὐσεβοῦντες. 172 Αὐτοῦ], ἐνν. κλῖνον πόδα, στῆθι.—ἀντιπέτρου βήματος], θριγκοῦ τυχὸν λιθίνου, χωρίζοντος τὸν χαλκοῦν οὐδὸν τῆς λεωφόρου.

ΑΝΤ. Πάτερ, ἐμὸν τόδ'. ἐν ἡσυχίᾳ (ὤ μοί, μοι!) βάσιν ἅρμοσαι; 175
Γεραὸν εἰς χέρα σῶμα σὸν προκλίνας φιλίαν ἐμάν.
ΟΙΔ. Ὤ μοι δύσφρονος ἄτας!
ΧΟΡ. Ὦ τλάμων, ὅτε νῦν χαλᾷς, αὔδασον, τίς ἔφυσεν,
Βροτῶν τίς ὢν πολύπονος ἄγει, τίν' ἂν σοῦ πατρίδ' ἐκπυθοίμαν.
ΟΙΔ. Ὦ ξένοι, ἀπόπτολις. 180
Ἀλλὰ μὴ... ΧΟΡ. Τί τόδ' ἀπεννέπεις, γέρον;
ΟΙΔ. Μή, μή, μή μ' ἀνέρῃ, τίς εἰμι,
Μηδ' ἐξετάσῃς πέρα ματεύων.
ΧΟΡ. Τί τόδε;
ΟΙΔ. Δεινὰ φύσις.
ΧΟΡ. Αὔδα.
ΟΙΔ. Τέκνον, ὤ μοι, τι γεγώνω; 185
ΧΟΡ. Τίνος εἶ σπέρματος, ξεῖνε, φώνει, πατρόθεν.
ΟΙΔ. Ὤ μοι ἐγώ, τί πάθω, τέκνον ἐμόν;
ΑΝΤ. Λέγ', ἐπείπερ ἐπ' ἔσχατα βαίνεις.
ΟΙΔ. Ἀλλ' ἐρῶ· οὐ γὰρ ἔχω κατακρυφάν. ΧΟΡ. μακρὰ
Μέλλετ'· ἀλλὰ ταχύνατε. 190
ΟΙΔ. Λαΐου ἴστε τιν' ἀπόγονον;
ΧΟΡ. Ὤ, ὤ, ἰού!
ΟΙΔ. Τό τε Λαβδακιδᾶν γένος;
ΧΟΡ. Ὦ Ζεῦ!
ΟΙΔ. Ἄθλιον Οἰδιποδαν;
ΧΟΡ. Σὺ γὰρ ὅδ' εἶ;
ΟΙΔ. Δέος ἰσχετε μηδὲν, ὅσ' αὐδῶ.
ΧΟΡ. Ἰώ, ἰώ, ὤ, ὤ, δύσμορος! ἰού, ὤ, ὤ! 195
ΟΙΔ. Θύγατερ, τί ποτ' αὐτίκα κύρσει;
ΧΟΡ. Ἔξω πρόσω βαίνετε χώρας.
ΟΙΔ. Ἃ δ' ὑπέσχεο, ποῖ καταθήσεις;
ΧΟΡ. Οὐδενὶ μοιριδία τίσις ἔρχεται,
Ὧν προπάθῃ, τὸ τίνειν. 200
Ἀπάτα δ' ἀπάταις ἑτέραις ἑτέρα παραβαλλομένα,
Πόνον, οὐ χάριν, ἀντιδίδωσιν ἔχειν.
Σὺ δ' ἐκ τῶνδ' ἑδράνων πάλιν ἔκτοπος
Αὖθις ἄφορμος ἐμᾶς χθονὸς ἔκθορε,
Μή τι πέρα χρέος ἐμᾷ πόλει προσάψῃς. 205

---

175 Ἐν ἡσυχ. βάσιν ἅρμ.] προχώρει ἡσύχως βῆμα πρὸς βῆμα. Εἰς τὰς παλαιὰς ἐκδόσεις γράφεται: Βάσει βάσιν. 178 Ὅτε νῦν χαλᾷς], νῦν ὅτε ἐκάθισας. Τίς ὢν πολύπονος ἄγει;] τίς ὢν σὺ ὁ πολύπονος περιάγῃ. 181 Ἀπεννέπεις], ἀπαγορεύεις, διὰ τὸ Μή. 184 Δεινὰ φύσις], δεινὴ (φρικώδης, ἀποτρόπαιος) γέννησις. 188 Ἐπ' ἔσχατα βαίνεις], εἰς ἐσχάτην ἀνάγκην εἶσαι. 189 Κατακρυφάν], καταφυγὴν, ἀποφυγήν. 191 Λαΐου], ἢ μόνον τὸ ὄνομα τοῦ πατρός τε ἐπιφέρει φρίκην εἰς τοὺς ἀκούοντας. 193 Δέος ἴσχετε μηδὲν ὅσ' αὐδῶ], μηδὲν φοβηθῆτε (δι') ὅσα λέγω. 199 200] Οὐδεὶς τιμωρεῖται (διὰ) τὸ τίνειν (ἀποδιδόναι τιμωρίαν, ἐκδικεῖσθαι, περὶ) ὧν προπάθῃ. Καὶ ἡμεῖς τοίνυν, παθόντες (ἀπατηθέντες) ὑπὸ σοῦ, ἀντιτιμωρούμεθά σε. 205 Μή τι πέρα χρέος; κτλ.] μή τινα χείρονα συμφορὰν προσάψῃς μου τῇ πόλει.

ΑΝΤ. Ὦ ξένοι αἰδόφρονες, ἀλλ', ἐπεὶ γεραιὸν ἀλαὸν
Πατέρα τόνδ' ἐμὸν οὐκ ἀνέτλατ', ἔργων
Ἀκόντων αἴοντες αὐδὰν,
Ἀλλ' ἐμὲ τὰν μελέαν, ἱκετεύομεν,
Ὦ ξένοι, οἰκτείρατε· ἃ πατρὸς ὕπερ τοῦ μόνου ἄντομαι, 210
Ἄντομαι, οὐκ ἀλαοῖς προσορωμένα
Ὄμμα σὸν ὄμμασιν, ὥς τις ἀφ' αἵματος
Ὑμετέρου προφανεῖσα, τὸν ἄθλιον αἰδοῦς κύρσαι.
Ἐν ὑμῖν γὰρ, ὡς θεῷ, κείμεθα τλάμονες·
Ἀλλ' ἴτε, νεύσατε τὰν ἀδόκητον χάριν! 215
Πρός σ' ὅ τί σοι φίλον ἐκ σέθεν ἄντομαι,
Ἢ τέκνον, ἢ λόγος, ἢ χρέος, ἢ θεός·
Οὐ γὰρ ἴδοις ἂν ἀθρῶν βροτὸν, ὅστις ἄν,
Εἰ θεὸς ἄγοι, ἐκφυγεῖν δύναιτο.
ΧΟΡ. Ἀλλ' ἴσθι, τέκνον Οἰδίπου, σέ τ' ἐξ ἴσου 220
Οἰκτείρομεν καὶ τόνδε συμφορᾶς χάριν·
Τὰ δ' ἐκ θεῶν τρέμοντες, οὐ σθένοιμεν ἂν
Φωνεῖν πέρα τῶν πρὸς σὲ νῦν εἰρημένων.
ΟΙΔ. Τί δῆτα δόξης, ἢ τί κληδόνος καλῆς
Μάτην ῥεούσης ὠφέλημα γίγνεται; 225
Εἰ τάς γ' Ἀθήνας φασὶ θεοσεβεστάτας
Εἶναι, μόνας δὲ τὸν κακούμενον ξένον
Σώζειν οἵας τε, καὶ μόνας ἀρκεῖν ἔχειν;
Κἀμοίγε ποῦ ταῦτ' ἐστὶν, οἵτινες βάθρων
Ἐκ τῶνδέ μ' ἐξάραντες εἶτ' ἐλαύνετε, 230
Ὄνομα μόνον δείσαντες; οὐ γὰρ δὴ τό γ'
Σῶμ', οὐδὲ τἄργα τἄμ'· ἐπεὶ τά γ' ἔργα μου
Πεπονθότ' ἐστὶ μᾶλλον ἢ δεδρακότα,
Εἴ σοι τὰ μητρὸς καὶ πατρὸς χρείη λέγειν,
Ὧν οὕνεκ' ἐκφοβεῖ με· τοῦτ' ἐγὼ καλῶς 235
Ἔξοιδα. καίτοι πῶς ἐγὼ κακὸς φύσιν,
Ὅστις παθὼν μὲν ἀντέδρων, ὥςτ', εἰ φρονῶν
Ἔπρασσον, οὐδ' ἂν ὧδ' ἐγιγνόμην κακὸς,

---

206 Ἀλλ' ἐπεί], ὁ Ἀλλὰ φέρεται (ἐπαναλαμβανόμενος καὶ κατωτέρω, ς'ίχ. 241) εἰς τὸ Οἰκτείρατε· τὰ δὲ λοιπὰ ἐν παρενθέσει καὶ κατὰ προαιτιολογίαν. 208 Ἀκόντων] ἀντὶ Ἀκουσίων. 212 15] Ὥς τις τῶν ἀπὸ τοῦ σοῦ αἵματος, θυγάτηρ σου δηλ. ἢ συγγενής σου. 216 Πρὸς σ' ὅτι σοι φίλον κτλ.], ἄντομαί (ἱκετεύω) σε πρὸς (παντὸς) ὅτι σοι φίλον ἐκ σέθεν (ἐνν. γεγονὸς, καὶ φέρεται κυρίως εἰς τὸ τέκνον). 217 Χρέος], κτῆμα πολύτιμον. 223 Ἀρκεῖν ἔχειν], ἐπαρκεῖν (βοηθεῖν) δύνασθαι. 229 Ποῦ ταῦτ' ἐστὶν, οἵτινες], ποῦ ταῦτ' ἐςι (γινόμενα ἐμοὶ παρ' ὑμῶν), οἵτινες. 230 Ἐξάραντες], ἀναστήσαντες, δόντες τὰ πιστά. 232 35 Τά γ' ἔργα μου πεπονθότ' ἐστὶ μᾶλλον ἢ δεδρακότα], πεπονθὼς εἶμι μᾶλλον ἢ δεδρακὼς, χείρονα ἔπαθον ἢ ἔδρασα. 237 Παθὼν ἀντέδρων], ἐννοεῖ τὴν εἰς τὸν Κιθαιρῶνα ἔκθεσιν καὶ τὸ κατὰ τὴν Σχιστὴν καλουμένην ὁδὸν συμβὰν, ὅπου, ἀμυνόμενος τοὺς περὶ τὸν Λάϊον, τὸν ἐφόνευσε. — εἰ φρονῶν ἔπρασσον κτλ.] καὶ ἐὰν ἐν γνώσει τοῦ πράγματος ἔπρασσον ὅτι ἔπραξα, πάλιν δὲν ἤμην ἔνοχος, διότι παθὼν ἀντέδρων· πολλῷ δὲ μᾶλλον ἀφ' οὗ κατήντησα εἰς τοῦτο οὐδὲν εἰδώς.

Νῦν δ' οὐδὲν εἰδὼς ἱκόμην, ἵν' ἱκόμην·
Ὑφ' ὧν δ' ἔπασχον, εἰδότων ἀπωλλύμην. 240
Ἀνθ' ὧν ἱκνοῦμαι πρὸς θεῶν ὑμᾶς, ξένοι,
Ὥςπερ με κἀνεστήσαθ', ὧδε σώσατε.
Καὶ μὴ, θεοὺς τιμῶντες, εἶτα τοὺς θεοὺς
Μοῖραν ποιεῖσθε μηδαμῶς· ἡγεῖσθε δὲ
Βλέπειν μὲν αὐτοὺς πρὸς τὸν εὐσεβῆ βροτῶν, 245
Βλέπειν δὲ πρὸς τοὺς δυσσεβεῖς· φυγὴν δέ του
Μήπω γενέσθαι φωτὸς ἀνοσίου βροτῶν.
Ξὺν οἷς σὺ μὴ κάλυπτε τὰς εὐδαίμονας
Ἔργοις Ἀθήνας ἀνοσίοις ὑπηρετῶν·
Ἀλλ', ὥςπερ ἔλαβες τὸν ἱκέτην ἐχέγγυον, 250
Ῥύου με κἀκφύλασσε, μηδέ μου κάρα
Τὸ δυσπρόςωπον εἰσορῶν ἀτιμάσῃς·
Ἥκω γὰρ ἱερὸς εὐσεβής τε, καὶ φέρων
Ὄνησιν ἀστοῖς τοῖςδ'. ὅταν δὲ κύριος
Παρῇ τις, ὑμῶν ὅςτις ἐστὶν ἡγεμὼν, 255
Τότ' εἰσακούων πάντ' ἐπιστήσει· τὰ δὲ
Μεταξὺ τούτου, μηδαμῶς γίγνου κακός.

ΧΟΡ. Ταρβεῖν μὲν, ὦ γεραιὲ, τἀνθυμήματα
Πολλή 'στ' ἀνάγκη τἀπὸ σοῦ· λόγοισι γὰρ
Οὐκ ὠνόμασται βραχέσι· τοὺς δὲ τῆςδε γῆς 260
Ἄνακτας ἀρκεῖ ταῦτά μοι διειδέναι.

ΟΙΔ. Καὶ ποῦ 'σθ' ὁ κραίνων τῆσδε τῆς χώρας, ξένοι;

ΧΟΡ. Πατρῷον ἄστυ γῆς ἔχει· σκοπὸς δέ νιν,
Ὃς κἀμὲ δεῦρ' ἔπεμπεν, οἴχεται στελῶν.

ΟΙΔ. Ἢ δοκεῖτε τοῦ τυφλοῦ τιν' ἐντροπὴν 265
Ἢ φροντίδ' ἕξειν, κἀπόνως τ' ἐλθεῖν πέλας;

ΟΡ. Καὶ κἀρῶ', ὅταν περ τοὔνομ' αἴσθηται τὸ σόν.

ΟΙΔ. Τίς δ' ἔσθ' ὁ κείνῳ τοῦτο τοὔπος ἀγγελῶν;

ΧΟΡ. Μακρὰ κέλευθος· πολλὰ δ' ἐμπόρων ἔπη
Φιλεῖ πλανᾶσθαι, τῶν ἐκεῖνος ἀΐων, 270
Θάρσει, παρέσται. πολὺ γὰρ, ὦ γέρον, τὸ σὸ
Ὄνομα διήκει πάντας, ὥστε κεἰ βραδὺς
Σπεύδει, κλύων σοῦ δεῦρ' ἀφίξεται ταχύς.

240] Ὑφ' ὧν δ' ἔπασχον (ὑπὸ τούτων) εἰδότων ἀπωλλ. 235 48 Τοὺς θεοὺς Μοῖραν ποιεῖσθε μηδ.] ἐν οὐδεμιᾷ μοίρᾳ (ἐν οὐδενὶ λόγῳ) τίθεσθε. Ὁ μακαρίτης Δούκας διώρθωσεν οὐκ ἀνεπιτυχῶς: Τῶν θεῶν Ὥραν ποιεῖσθε μηδαμῶς. 246 47 Φυγὴν δὲ κτλ.], οὐδεὶς τῶν βροτῶν ἀνόσιος διέφυγε (τὴν θεόθεν τιμωρίαν). 248 Ξὺν οἷς], τοῖς θεοῖς. — μὴ κάλυπτε], μὴ ἀμαύρου τὴν δόξαν τῶν Ἀθ. 250 Ἔλαβες.. ἐχέγγυον], ἐγγύησιν (ὑπόσχεσιν) παρασχών. 253 Ἱερὸς], ἀφιερωμένος τρόπον τινὰ εἰς τὰς Ἐριννύας. 257 Μεταξὺ τούτου], ἐνν. τοῦ χρόνου. 259 60 Λόγοισι γὰρ κτλ.] οὐ σμικρὰ γὰρ τὰ λεγόμενα. 261 Διειδέναι], διακρίναι. 269 70 Μακρὰ κέλευθος, πολλὰ δ' κτλ.], καὶ ἡ ὁδὸς (ἐντεῦθεν ἄχρι τοῦ ἄστους) μακρὰ, καὶ τῶν ὁδοιπόρων οἱ λόγοι συνήθως θρυλλοῦνται (διαδίδονται ἀπὸ στόματος εἰς στόμα). 272 73 Καὶ βραδὺς Σπεύδει], εἰ καὶ (γνοὺς τὸ πρῶτον παρὰ τοῦ [illegible]

ΟΙΔ. Ἀλλ' εὐτυχὴς ἵκοιτο τῇ θ' αὐτοῦ πόλει,
Ἐμοί τε. τίς γὰρ ἐσθλὸς οὐχ αὑτῷ φίλος; 275
ΑΝΤ. Ὦ Ζεῦ, τί λέξω; ποῖ φρενῶν ἔλθω, πάτερ;
ΟΙΔ. Τί δ' ἔστι, τέκνον Ἀντιγόνη;
ΑΝΤ. Γυναῖχ' ὁρῶ
Στείχουσαν ἡμῶν ἄσσον, Αἰτναίας ἐπὶ
Πώλου βεβῶσαν· κρατὶ δ' ἡλιοστερὴς
Κυνῆ πρόςωπα Θεσσαλίς νιν ἀμπέχει. 280
Τί φῶ;
Ἆρ' ἔστιν; ἆρ' οὐκ ἔστιν; ἢ γνώμη πλανᾷ;
Καὶ φημὶ, κἀπόφημι, κοὐκ ἔχω τί φῶ, τάλαινα.
Οὐκ ἔστιν ἄλλη! φαιδρὰ γοῦν ἀπ' ὀμμάτων
Σαίνει με προσστείχουσα· σημαίνει δ', ὅτι 285
Μόνης τόδ' ἔστι, δῆλον, ἰσμήνης κάρα.
ΟΙΔ. Πῶς εἶπας, ὦ παῖ;
ΑΝΤ. Παῖδα σὴν, ἐμὴν δ' ὁρᾷν
Ὅμαιμον· αὐδῇ δ' αὐτίκ' ἔξεστιν μαθεῖν.
ΙΣΜ. Ὦ δισσὰ πατρὸς καὶ καστιγνήτης ἐμοὶ
Ἥδιστα προσφωνήμαθ', ὡς ἡμᾶς μόλις 290
Εὑροῦσα λύπῃ δεύτερον μόλις βλέπω!
ΟΙΔ. Ὦ τέκνον, ἥκεις;
ΙΣΜ. Ὦ πάτερ δύσμοιρ' ὁρᾷν!
Ὦ σπέρμ' ὅμαιμον! ὦ δυσάθλιαι τροφαί . . .
ΟΙΔ. Ἢ τῆσδε κἀμοῦ;
ΙΣΜ. Δυσμόρου δ' ἐμοῦ τρίτης.
ΟΙΔ. Τέκνον, πέφηνας . . . 295
ΙΣΜ. Οὐκ ἄνευ μόχθου γέ μοι.
ΟΙΔ. Πρόσψαυσον, ὦ παῖ!
ΙΣΜ. Θιγγάνω δυοῖν ὁμοῦ.
ΟΙΔ. Τέκνον, τί δ' ἦλθες;
ΙΣΜ. Σῇ, πάτερ, προμηθίᾳ.
ΟΙΔ. Πότερα πόθοισι;
ΙΣΜ. Καὶ λόγοις τ', αὐτάγγελος,
Ξὺν ᾧπερ εἶχον οἰκετῶν πιστῷ μόνῳ.
ΟΙΔ. Οἱ δ' αὐθόμαιμοι ποῖ νεανίαι πονεῖν; 300
ΙΣΜ. Εἰσ', οὗπέρ εἰσι· δεινὰ δ' ἐν κείνοις τανῦν.

ποῦ τὰ κατὰ σέ) σπεύδει βραδέως, κατὰ τὴν παροιμίαν. Ἐν ἄλλοις γρφ. Εὔδε.
276 Ποῖ φρενῶν ἔλθω;], τί νὰ φρονήσω (νὰ ὑποθέσω); παρβλ. 156. 278 79 Αἰτν. ἐπὶ π.], αἱ Σικελαὶ ἵπποι ἦσαν περίφημοι. 279 80 Ἡλιοστερὴς Κυνῆ. . Θεσσαλὶς], πέτασος (σκιάδιον) μὲ πλατὺ περιθώριον διὰ τὸν ἥλιον. 284 85 Ἀπ' ὀμμάτων Σαίνει με προσστείχουσα], μὲ ἀσπάζεται μακρόθεν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν. 291 Λύπῃ δεύτερον μόλις βλέπω], ὑπὸ τῶν δακρύων δηλονότι κλυζομένη τοὺς ὀφθαλμούς. 293 Ὦ δυσάθλιαι τροφαί], ὦ πανάθλιος τρόπος ζωῆς! ἐλεεινολογεῖ τὴν ταλαιπωρίαν, μεθ' ἧς ἐπρομηθεύοντο τὴν καθημέραν τροφὴν, παρβλ. 410. 298 Καὶ λόγοις], κυρίως ἔπρεπε νὰ ᾖνε κατὰ γενικήν· ἀλλὰ τὸ συνεστάλεν ὁμαρπτώτως τῷ Πόθοισι. 300 Οἱ δ' αὐθόμ. ποῖ νεαν. πονεῖν;], ποῦ εἰσιν ὥςε πονεῖν;

ΟΙΔ. Ὦ πάντ' ἐκείνω τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ νόμοις
Φύσιν κατειχασθέντε καὶ βίου τροφάς!
Ἐκεῖ γὰρ οἱ μὲν ἄρσενες κατὰ στέγας
Θακοῦσιν ἱστουργοῦντες· αἱ δὲ σύννοιοι 305
Τἄξω βίου τροφεῖα πορσύνουσ' ἀεί.
Σφῷν δ', ὦ τέκν', οὓς μὲν εἰκὸς ἦν πονεῖν τάδε,
Κατ' οἶκον οἰκουροῦσιν, ὥςτε παρθένοι·
Σφὼ δ' ἀντ' ἐκείνων τἀμὰ δυστήνου κακὰ
Ὑπερπονεῖτον. ἡ μὲν, ἐξ ὅτου νέας 310
Τροφῆς ἔληξε καὶ κατίσχυσεν δέμας,
Ἀεὶ μεθ' ἡμῶν δύσμορος πλανωμένη
Γεροντάγωγεῖ, πολλὰ μὲν κατ' ἀγρίαν
Ὕλην ἄσιτος νηλίπους τ' ἀλωμένη,
Πολλοῖσι δ' ὄμβροις ἡλίου τε καύμασι 315
Μοχθοῦσα τλήμων, δεύτερ' ἡγεῖται τὰ τῆς
Οἴκοι διαίτης, εἰ πατὴρ τροφὴν ἔχοι.
Σὺ δ', ὦ τέκνον, πρόσθεν μὲν ἐξίκου πατρὶ
Μαντεῖ' ἄγουσα πάντα, Καδμείων λάθρα,
Ἃ τοῦδ' ἐχρήσθη σώματος· φύλαξ δέ μου 320
Πιστὴ κατέστης, γῆς ὅτ' ἐξηλαυνόμην·
Νῦν δ' αὖ τίν' ἥκεις μῦθον, Ἰσμήνη, πατρὶ
Φέρουσα; τίς σ' ἐξῆρεν οἴκοθεν στόλος;
Ἥκεις γὰρ οὐ κενή γε (τοῦτ' ἐγὼ σαφῶς
Ἔξοιδα), μὴ οὐχὶ δεῖμ' ἐμοὶ φέρουσά τι. 325
ΙΣΜ. Ἐγὼ τὰ μὲν παθήμαθ', ἅ 'παθον, πάτερ,
Ζητοῦσα τὴν σὴν, ποῦ κατοικοίης, τροφὴν,
Παρεῖσ' ἐάσω. δὶς γὰρ οὐχὶ βούλομαι
Πονοῦσά τ', ἀλγεῖν, καὶ λέγουσ' αὖθις πάλιν,
Ἃ δ' ἀμφὶ τοῖν σοῖν δυσμόροιν παίδοιν κακὰ 330
Νῦν ἐστι, ταῦτα σημανοῦσ' ἐλήλυθα.
Πρὶν μὲν γὰρ αὐτοῖς ἦν ἔρως, Κρέοντί τε
Θρόνους ἑᾶσθαι, μηδὲ χραίνεσθαι πόλιν,
Λόγῳ σκοποῦσι τὴν πάλαι γένους φθορὰν,
Οἷα κατέσχε τὸν σὸν ἄθλιον δόμον· 335
Νῦν δ' ἐκ θεῶν τοῦ κἀξ ἀλιτηροῦ φρενὸς
Εἰσῆλθε τοῖν τρισαθλίοιν ἔρις κακὴ,
Ἀρχῆς λαβέσθαι καὶ κράτους τυραννικοῦ.

---

302 Ὦ πάντ' ἐκείνω κτλ.], ταῦτα ἴσως ἐκτοξεύει ὁ ποιητὴς κατὰ τῶν ἰδίων του υἱῶν, ἐὰν ἀληθεύῃ ὅτι ἐνήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ δικαστήριον, ὡς παραφρονήσαντα ὑπὸ γήρως καὶ σπαταλῶντα τὴν περιουσίαν του. 304 308 Ἐκεῖ γὰρ κτλ.] ἴδε Ἡρόδ. Β', 35. 310 Ἡ μὲν], ἡ Ἀντιγόνη. 316 17 Τὰ τῆς οἴκοι διαίτης], τὰ τῆς ἐν οἴκῳ, διότι εἶπε: Κατ' ἀγρίαν ὕλην ἀλωμένη. 312 Τοῦδε. . σώματος], περὶ τούτου τοῦ σώματος, ἐμοῦ δηλ. 325 Τίς σ' ἐξῆρεν οἴκοθεν στόλος;] τί σε παρεκίνησε σταλῆναι οἴκοθεν; 333 Μηδὲ χραίνεσθαι πόλιν], μὴ μιαίνεσθαι ὑπ' αὐτῶν, ὡς ἐναγῶν δηλονότι. 334 Λόγῳ σκοποῦσι], λογιζομένοις

ΟΙΔ. Ἀλλ' εὐτυχὴς ἵκοιτο τῇ θ' αὐτοῦ πόλει,
Ἐμοί τε. τίς γὰρ ἐσθλὸς οὐχ αὑτῷ φίλος; 275
ΑΝΤ. Ὦ Ζεῦ, τί λέξω; ποῖ φρενῶν ἔλθω, πάτερ;
ΟΙΔ. Τί δ' ἔστι, τέκνον Ἀντιγόνη;
ΑΝΤ. Γυναῖχ' ὁρῶ
Στείχουσαν ἡμῶν ἄσσον, Αἰτναίας ἐπὶ
Πώλου βεβῶσαν· κρατὶ δ' ἡλιοστερὴς
Κυνῆ πρόςωπα Θεσσαλίς νιν ἀμπέχει. 280
Τί φῶ;
Ἆρ' ἔστιν; ἆρ' οὐκ ἔστιν; ἢ γνώμη πλανᾷ;
Καὶ φημὶ, κἀπόφημι, κοὐκ ἔχω τί φῶ, τάλαινα.
Οὐκ ἔστιν ἄλλη! φαιδρὰ γοῦν ἀπ' ὀμμάτων
Σαίνει με προσστείχουσα· σημαίνει δ', ὅτι 285
Μόνης τόδ' ἔστι, δῆλον, ἰσμήνης κάρα.
ΟΙΔ. Πῶς εἶπας, ὦ παῖ;
ΑΝΤ. Παῖδα σὴν, ἐμὴν δ' ὁρᾷν
Ὄμαιμον· αὐδῇ δ' αὐτίκ' ἔξεστιν μαθεῖν.
ΙΣΜ. Ὦ δισσὰ πατρὸς καὶ κασιγνήτης ἐμοὶ
Ἥδιστα προσφωνήμαθ', ὡς ἡμᾶς μόλις 290
Εὑροῦσα λύπῃ δεύτερον μόλις βλέπω!
ΟΙΔ. Ὦ τέκνον, ἥκεις;
ΙΣΜ. Ὦ πάτερ δύσμοιρ' ὁρᾷν!
Ὦ σπέρμ' ὅμαιμον! ὦ δυσάθλιαι τροφαί . . .
ΟΙΔ. Ἦ τῆσδε κἀμοῦ;
ΙΣΜ. Δυσμόρου δ' ἐμοῦ τρίτης.
ΟΙΔ. Τέκνον, πέφηνας . . . 295
ΙΣΜ. Οὐκ ἄνευ μόχθου γέ μοι.
ΟΙΔ. Πρόσψαυσον, ὦ παῖ!
ΙΣΜ. Θιγγάνω δυοῖν ὁμοῦ.
ΟΙΔ. Τέκνον, τί δ' ἦλθες;
ΙΣΜ. Σῇ, πάτερ, προμηθίᾳ.
ΟΙΔ. Πότερα πόθοισι;
ΙΣΜ. Καὶ λόγοις γ', αὐτάγγελος,
Ξὺν ᾧπερ εἶχον οἰκετῶν πιστῷ μόνῳ.
ΟΙΔ. Οἱ δ' αὐθόμαιμοι ποῖ νεανίαι πονεῖν; 300
ΙΣΜ. Εἴσ', οὗπέρ εἰσι· δεινὰ δ' ἐν κείνοις τανῦν.

ποῦ τὰ κατὰ σέ) σπεύδει βραδέως, κατὰ τὴν παροιμίαν. Ἐν ἄλλοις γρφ. Εὖδει. 276 Ποῖ φρενῶν ἔλθω;], τί νὰ φρονήσω (νὰ ὑποθέσω); παρβλ. 156. 278 79 Αἴτν. ἐπὶ π.], αἱ Σικελαὶ ἵπποι ἦσαν περίφημοι. 279 80 Ἡλιοστερὴς Κυνῆ. . Θεσσαλίς], πέτασος (σκιάδιον) μὲ πλατὺ περιθώριον διὰ τὸν ἥλιον. 284 85 Ἀπ' ὀμμάτων Σαίνει με προσστείχουσα], μὲ ἀσπάζεται μακρόθεν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν. 292 Δύπῃ δεύτερον μόλις βλέπω], ὑπὸ τῶν δακρύων δηλονότι κλυζομένη τοὺς ὀφθαλμούς. 293 Ὦ δυσάθλιαι τροφαί], ὦ πανάθλιος τρόπος ζωῆς! ἐλεεινολογεῖ τὴν ταλαιπωρίαν, μεθ' ἧς ἐπρομηθεύοντο τὴν καθημέραν τροφὴν, παρβλ. 410. 298 Καὶ λόγοις], κυρίως ἔπρεπε νὰ ᾖνε κατὰ γενικήν· ἀλλὰ τὸ συντρέχον ὁμοιοπτώτως τῷ Πόθοισι. 300 Οἱ δ' αὐθόμ. ποῖ νεαν, πονεῖν;], ποῦ εἰσιν ὥςτε πονεῖν;

ΟΙΔ. Ὦ πάντ' ἐκείνω τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ νόμοις
Φύσιν κατειχασθέντε καὶ βίου τροφάς!
Ἐκεῖ γὰρ οἱ μὲν ἄρσενες κατὰ στέγας
Θακοῦσιν ἱστουργοῦντες· αἱ δὲ σύννομοι 305
Τἄξω βίου τροφεῖα πορσύνουσ' ἀεί.
Σφῷν δ', ὦ τέκν', οὓς μὲν εἰκὸς ἦν πονεῖν τάδε,
Κατ' οἶκον οἰκουροῦσιν, ὥςτε παρθένοι·
Σφὼ δ' ἀντ' ἐκείνων τἀμὰ δυστήνου κακὰ
Ὑπερπονεῖτον. ἡ μὲν, ἐξ ὅτου νέας 310
Τροφῆς ἔληξε καὶ κατίσχυσεν δέμας,
Ἀεὶ μεθ' ἡμῶν δύσμορος πλανωμένη
Γεροντάγωγεῖ, πολλὰ μὲν κατ' ἀγρίαν
Ὕλην ἄσιτος νηλίπους τ' ἀλωμένη,
Πολλοῖσι δ' ὄμβροις ἡλίου τε καύμασι 315
Μοχθοῦσα τλήμων, δεύτερ' ἡγεῖται τὰ τῆς
Οἴκοι διαίτης, εἰ πατὴρ τροφὴν ἔχοι.
Σὺ δ', ὦ τέκνον, πρόσθεν μὲν ἐξίκου πατρὶ
Μαντεῖ' ἄγουσα πάντα, Καδμείων λάθρα,
Ἃ τοῦδ' ἐχρήσθη σώματος· φύλαξ δέ μου 320
Πιστὴ κατέστης, γῆς ὅτ' ἐξηλαυνόμην·
Νῦν δ' αὖ τίν' ἥκεις μῦθον, Ἰσμήνη, πατρὶ
Φέρουσα; τίς σ' ἐξῆρεν οἴκοθεν στόλος;
Ἥκεις γὰρ οὐ κενή γε (τοῦτ' ἐγὼ σαφῶς
Ἔξοιδα), μὴ οὐχὶ δεῖμ' ἐμοὶ φέρουσά τι. 325
ΙΣΜ. Ἐγὼ τὰ μὲν παθήμαθ', ἅ 'παθον, πάτερ,
Ζητοῦσα τὴν σὴν, ποῦ κατοικοίης, τροφὴν,
Παρεῖσ' ἐάσω. δὶς γὰρ οὐχὶ βούλομαι
Πονοῦσά τ', ἀλγεῖν, καὶ λέγουσ' αὖθις πάλιν,
Ἃ δ' ἀμφὶ τοῖν σοῖν δυσμόροιν παίδοιν κακὰ 330
Νῦν ἐστι, ταῦτα σημανοῦσ' ἐλήλυθα.
Πρὶν μὲν γὰρ αὐτοῖς ἦν ἔρως, Κρέοντί τε
Θρόνους ἑᾶσθαι, μηδὲ χραίνεσθαι πόλιν,
Λόγῳ σκοποῦσι τὴν πάλαι γένους φθορὰν,
Οἵα κατέσχε τὸν σὸν ἄθλιον δόμον· 335
Νῦν δ' ἐκ θεῶν τοῦ κἀξ ἀλιτηροῦ φρενὸς
Εἰσῆλθε τοῖν τρισαθλίοιν ἔρις κακὴ,
Ἀρχῆς λαβέσθαι καὶ κράτους τυραννικοῦ.

---

502 Ὦ πάντ' ἐκείνω κτλ.], ταῦτα ἴσως ἐκτοξεύει ὁ ποιητὴς κατὰ τῶν ἰδίων του υἱῶν, ἐὰν ἀληθεύῃ ὅτι ἐνήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ δικαστήριον, ὡς παραφρονήσαντα ὑπὸ γήρως καὶ σπαταλῶντα τὴν περιουσίαν του. 504 505 Ἐκεῖ γὰρ κτλ.] ἴδε Ἡρόδ. Β', 35. 510 Ἡ μὲν], ἡ Ἀντιγόνη. 516 17 Τὰ τῆς οἴκοι διαίτης], τὰ τῆς ἐν οἴκῳ, διότι εἶπε: Κατ' ἀγρίαν ὕλην ἀλωμένη. 519 Τοῦδε. . σώματος], περὶ τούτου τοῦ σώματος, ἐμοῦ δηλ. 525 Τίς σ' ἐξῆρεν οἴκοθεν στόλος;] τί σε περεκίνησε σταλῆναι οἴκοθεν; 535 Μηδὲ χραίνεσθαι πόλιν] μὴ μιαίνεσθαι ὑπ' αὐτῶν, ὡς ἐναγῶν δηλονότι. 534 Λόγῳ σκοποῦσι], λογιζομένοις.

ΟΙΔ. Ἀλλ' εὐτυχὴς ἵκοιτο τῇ θ' αὑτοῦ πόλει,
Ἐμοί τε. τίς γὰρ ἐσθλὸς οὐχ αὑτῷ φίλος; 275
ΑΝΤ. Ὦ Ζεῦ, τί λέξω; ποῖ φρενῶν ἔλθω, πάτερ;
ΟΙΔ. Τί δ' ἔστι, τέκνον Ἀντιγόνη;
ΑΝΤ. Γυναῖχ' ὁρῶ
Στείχουσαν ἡμῶν ἄσσον, Αἰτναίας ἐπὶ
Πώλου βεβῶσαν· κρατὶ δ' ἡλιοστερὴς
Κυνῆ πρόςωπα Θεσσαλίς νιν ἀμπέχει. 280
Τί φῶ;
Ἆρ' ἔστιν; ἆρ' οὐκ ἔστιν; ἢ γνώμη πλανᾷ;
Καὶ φημὶ, κἀπόφημι, κοὐκ ἔχω τί φῶ, τάλαινα.
Οὐκ ἔστιν ἄλλη! φαιδρὰ γοῦν ἀπ' ὀμμάτων
Σαίνει με προσστείχουσα· σημαίνει δ', ὅτι 285
Μόνης τόδ' ἔστι, δῆλον, Ἰσμήνης κάρα.
ΟΙΔ. Πῶς εἶπας, ὦ παῖ;
ΑΝΤ. Παῖδα σὴν, ἐμὴν δ' ὁρᾷν
Ὄμαιμον· αὐδῇ δ' αὐτίκ' ἔξεστιν μαθεῖν.
ΙΣΜ. Ὦ δισσὰ πατρὸς καὶ καφιγνήτης ἐμοὶ
Ἥδιστα προσφωνήμαθ', ὡς ἡμᾶς μόλις 290
Εὑροῦσα λύπῃ δεύτερον μόλις βλέπω!
ΟΙΔ. Ὦ τέκνον, ἥκεις;
ΙΣΜ. Ὦ πάτερ δύσμοιρ' ὁρᾷν!
Ὦ σπέρμ' ὅμαιμον! ὦ δυσάθλιαι τροφαί . . .
ΟΙΔ. Ἦ τῆσδε κἀμοῦ;
ΙΣΜ. Δυσμόρου δ' ἐμοῦ τρίτης.
ΟΙΔ. Τέκνον, πέφηνας . . . 295
ΙΣΜ. Οὐκ ἄνευ μόχθου γέ μοι.
ΟΙΔ. Πρόσψαυσον, ὦ παῖ!
ΙΣΜ. Θιγγάνω δυοῖν ὁμοῦ.
ΟΙΔ. Τέκνον, τί δ' ἦλθες;
ΙΣΜ. Σῇ, πάτερ, προμηθίᾳ.
ΟΙΔ. Πότερα πόθοισι;
ΙΣΜ. Καὶ λόγοις τ', αὐτάγγελος,
Ξὺν ᾧπερ εἶχον οἰκετῶν πιστῷ μόνῳ.
ΟΙΔ. Οἱ δ' αὐθόμαιμοι ποῖ νεανίαι πονεῖν; 300
ΙΣΜ. Εἴσ', οὗπερ εἰσι· δεινὰ δ' ἐν κείνοις τανῦν.

ποῦ τὰ κατὰ σέ) σπεύδει βραδέως, κατὰ τὴν παροιμίαν. Ἐν ἄλλοις γρφ. Εὕδει.
276 Ποῖ φρενῶν ἔλθω;], τί νὰ φρονήσω (νὰ ὑποθέσω); παρβλ. 156. 278 79 Αἰτν. ἐπὶ π.], αἱ Σικελαὶ ἵπποι ἦσαν περίφημοι. 279 80 Ἡλιοστερὴς Κυνῆ. . Θεσσαλίς], πέτασος (σκιάδιον) μὲ πλατὺ περιθώριον διὰ τὸν ἥλιον. 284 85 Ἀπ' ὀμμάτων Σαίνει με προσστείχουσα], μὲ ἀσπάζεται μακρόθεν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν. 291 Λύπῃ δεύτερον μόλις βλέπω], ὑπὸ τῶν δακρύων δηλονότι κλυζομένη τοὺς ὀφθαλμούς. 293 Ὦ δυσάθλιαι τροφαί], ὦ πανάθλιος τρόπος ζωῆς! ἐλεεινολογεῖ τὴν ταλαιπωρίαν, μεθ' ἧς ἐπρομηθεύοντο τὴν καθημέραν τροφὴν, παρβλ. 410. 298 Καὶ λόγοις], κυρίως ἔπρεπε νὰ ἦνε κατὰ γενικήν· ἀλλὰ τὸ συνεχὲς ὁμοιοπτώτως τῷ Πόθοισι. 300 Οἱ δ' αὐθόμ. ποῦ νεαν. πονεῖν;], ποῦ εἰσιν ὥςε πονεῖν;

ΟΙΔ. Οὐκ' ἄρ' ἐμοῦ γε μὴ κρατήσουσίν ποτε.
ΙΣΜ. Ἔσται ποτ' ἄρα τοῦτο Καδμείοις βάρος.
ΟΙΔ. Ποίας φανείσης, ὦ τέκνον, ξυναλλαγῆς; 375
ΙΣΜ. Τῆς σῆς ὑπ' ὀργῆς σοῖς ὅταν στῶσιν τάφοις.
ΟΙΔ. Ἃ δ' ἐννέπεις, κλύουσα τοῦ λέγεις, τέκνον;
ΙΣΜ. Ἀνδρῶν θεωρῶν Δελφικῆς ἀφ' ἑστίας.
ΟΙΔ. Καὶ τοῦτ' ἐφ' ἡμῖν Φοῖβος εἰρηκὼς κυρεῖ;
ΙΣΜ. Ὡς φασιν οἱ μολόντες εἰς Θήβης πέδον. 380
ΟΙΔ. Παίδων τις οὖν ἤκουσε τῶν ἐμῶν τάδε;
ΙΣΜ. Ἄμφω γ' ὁμοίως, κἀξεπίστασθον καλῶς.
ΟΙΔ. Κἄθ' οἱ κάκιστοι, τῶνδ' ἀκούσαντες, πάρος
Τοῦ 'μοῦ πόθου προὔθεντο τὴν τυραννίδα;
ΙΣΜ. Ἀλγῶ κλύουσα ταῦτ' ἐγώ· φέρω δ' ὅμως. 385
ΟΙΔ. Ἀλλ' οἱ θεοί σφι μήτε τὴν πεπρωμένην
Ἔριν κατασβέσειαν, ἐν δ' ἐμοὶ τέλος
Αὐτοῖν γένοιτο τῆσδε τῆς μάχης πέρι,
Ἧς νῦν ἔχονται, κἀπαναιροῦνται δόρυ·
Ὡς οὔτ' ἂν, ὃς νῦν σκῆπτρα καὶ θρόνους ἔχει, 390
Μείνειεν, οὔτ' ἂν ὀὐξεληλυθὼς πόλιν
Ἔλθοι ποτ' αὖθις· οἵγε τὸν φύσαντ' ἐμὲ
Οὕτως ἀτίμως πατρίδος ἐξωθούμενον
Οὐκ ἔσχον, οὐδ' ἤμυναν, ἀλλ' ἀνάστατος
Αὐτοῖν ἐπέμφθην κἀξεκηρύχθην φυγάς. 395
Εἴποις ἂν, ὡς θέλοντι τοῦτ' ἐμοὶ τότε
Πόλις τὸ δῶρον εἰκότως κατήνυσεν.
Οὐ δῆτ', ἐπεί τοι τὴν μὲν αὐτίχ' ἡμέραν
Ὀπηνίκ' ἔζει θυμός, ἥδιστον δέ μοι
Τὸ κατθανεῖν ἦν καὶ τὸ λευσθῆναι πέτροις, 400
Οὐδεὶς ἔρωτος τοῦδ' ἐφαίνετ' ὠφελῶν·
Χρόνῳ δ' ὅτ' ἤδη πᾶς ὁ μόχθος ἦν πέπων,
Κἀμάνθανον τὸν θυμὸν ἐκδραμόντα μοι
Μείζω κολαστὴν τῶν πρὶν ἡμαρτημένων,
Τοτηνίκ' ἤδη τοῦτο μὲν πόλις βίᾳ 405
Ἤλαυνέ μ' ἐκ γῆς χρόνιον· οἱ δ' ἐπωφελεῖν,
Οἱ τοῦ πατρὸς, τῷ πατρὶ δυνάμενοι, τὸ δρᾷν
Οὐκ ἠθέλησαν, ἀλλ' ἔπους σμικροῦ χάριν

380 Οἱ μολόντες ἐς Θ. πέδον], οἱ ἐλθόντες εἰς Θήβας (Δελφικῆς ἀφ' ἑστίας). 386 87 Μήτε. . ἐν δὲ], κάλλιον νομίζω νὰ γραφῇ Ἔν τ'. 387 88] Ἐν ἐμοὶ γένοιτο αὐτοῖν τὸ τέλος (περὶ) τῆςδε τῆς μ., ἴδε 392. 390 Ὡς νῦν.. θρόνους ἔχει], ὁ Ἐτεοκλῆς, ἢ 391 Ὀὐξεληλυθὼς], ὁ Πολυνείκης. 398 Τὴν αὐτίχ' ἡμέραν], καθ' ἣν ὁ Οἰδίπους ἐγνώσθη ὡς φονεὺς τοῦ Λαΐου. 401] Οὐδεὶς ἐφαίνετο ὠφελῶν (μοι πρὸς) τοῦδε τοῦ ἔρωτος, συνεργῶν μοι πρὸς ἀπόλαυσιν αὐτοῦ. 402 Ὁ μόχθος ἦν πέπων], ἡ λύπη μου ὡρίμασεν (ἐμετριάσθη). 403 404 Τὸν θυμὸν ἐκδραμ. μείζω κολ. τῶν πρὶν ἡμαρτ.], ἐξενεχθέντα εἰς παρανομίαν μείζονα τῶν ἁμαρτημάτων. 406 Χρόνιον], κατ' ἐπανάληψιν τοῦ ἀνωτέρω: Χρόνῳ δέ. 408 Ἔπους σμικροῦ χάριν], μὴ θελήσαντες ἐκφωνῆσαι μικρὰν γοῦν λέξιν ὑπὲρ ἐμοῦ·

Χὡ μὲν νεάζων καὶ χρόνῳ μείων γεγὼς
Τὸν πρόσθε γεννηθέντα Πολυνείκην θρόνων 340
Ἀποστερίσκει κἀξελήλακεν πάτρας·
Ὁ δ', ὡς καθ' ἡμᾶς ἔσθ' ὁ πληθύων λόγος,
Τὸ κοῖλον Ἄργος βὰς φυγὰς, προσλαμβάνει
Κῆδός τε καινὸν καὶ ξυνασπιστὰς φίλους,
Ὡς αὐτίκ' Ἄργος ἢ τὸ Καδμεῖον πέδον 345
Τιμῇ καθέξον, ἢ πρὸς οὐρανὸν βιβῶν.
Ταῦτ' οὐκ ἀριθμός ἐστιν, ὦ πάτερ, λόγων,
Ἀλλ' ἔργα δεινά· τοὺς δὲ σοὺς ὅποι θεοὶ
Πόνους κατοικτιοῦσιν, οὐκ ἔχω μαθεῖν.
ΟΙΔ. Ἤδη γὰρ ἔσχες ἐλπίδ', ὡς ἐμοῦ θεοὺς 350
Ὥραν τιν' ἕξειν, ὥστε σωθῆναί ποτε;
ΙΣΜ. Ἔγωγε. τοῖν νῦν γ', ὦ πάτερ, μαντεύμασι.
ΟΙΔ. Ποίοισι τούτοις; τί δὲ τεθέσπισται, τέκνον;
ΙΣΜ. Σὲ τοῖς ἐκεῖ ζητητὸν ἀνθρώποις ποτὲ
Θανόντ' ἔσεσθαι, ζῶντά τ', εὐσοίας χάριν. 355
ΟΙΔ. Τίς δ' ἂν τοιοῦδ' ὑπ' ἀνδρὸς εὖ πράξειεν ἄν;
ΙΣΜ. Ἐν σοὶ τὰ κείνων φασὶ γίγνεσθαι κράτη.
ΟΙΔ. Ὅτ' οὐκ ἔτ' εἰμὶ, τηνικαῦτ' ἄρ' εἰμ' ἀνήρ.
ΙΣΜ. Νῦν γὰρ θεοί σ' ὀρθοῦσι, πρόσθε δ' ὤλλυσαν.
ΟΙΔ. Γέροντα δ' ὀρθοῦν φλαῦρον, ὃς νέος πέσῃ. 360
ΙΣΜ. Καὶ μὴν Κρέοντά γ' ἴσθι σοι τούτων χάριν
Ἥξοντα βαιοῦ κοὐχὶ μυρίου χρόνου.
ΟΙΔ. Ὅπως τί δράσῃ, θύγατερ; ἑρμήνευέ μοι.
ΙΣΜ. Ὡς σ' ἄγχι γῆς στήσωσι Καδμείας, ὅπως
Κρατῶσι μέν σου, γῆς δὲ μὴ 'μβαίνῃς ὅρων. 365
ΟΙΔ. Ἡ δ' ὠφέλησις τίς θύρασι κειμένου;
ΙΣΜ. Κείνοις ὁ τύμβος δυστυχῶν ὁ σὸς βαρύς.
ΟΙΔ. Κἄνευ θεοῦ τις τοῦτό γ' ἂν γνώμῃ μάθοι.
ΙΣΜ. Τούτου χάριν τοίνυν σε προσθέσθαι πέλας
Χώρας θέλουσι, μηδ', ἵν' ἂν σαυτοῦ κρατῇς. 370
ΟΙΔ. Ἢ καὶ κατασκιῶσι Θηβαίᾳ κόνει;
ΙΣΜ. Ἀλλ' οὐκ ἐᾷ τοὔμφυλον αἷμά σ', ὦ πάτερ.

---

340 Ὡς καθ' ἡμᾶς ἔσθ' ὁ πληθύων λόγος], κατὰ τὴν ἐν τῷ ἡμετέρῳ πλήθει διατρέχουσαν φήμην. 343 Τὸ Κοῖλον Ἄργος], εἴτε ὡς ἐν τῷ μυχῷ τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου κείμενον, εἴτε πιθανώτερον, ὡς ὑπὸ ὀρέων περιεχόμενον, καθὼς καὶ Κοίλη Λακεδαίμων, Κοίλη Ἦλις, Κοίλη Συρία κτλ. 344 Κῆδός τε καινὸν], διότι ἐνυμφεύθη τὴν Ἀργείαν, θυγατέρα τοῦ Ἀδράστου. 345-46], ὡς αὐτίκα ἢ τὸ Ἄργος πρὸς οὐρανὸν βιβῶν (βιβάσων), »ὑπουράνιον κλέος«, καθὼς λέγει ὁ Ὅμηρος, περιποιήσων αὐτῷ· ἢ τὸ Καδμεῖον πέδον τιμῇ καθέξων. Τὸ σχῆμα χιαζόν. 348-49 Ὅποι.. κατοικτιοῦσι], ποῦ προελθόντας, δηλ. πότε.

350 Εὐσοίας], σωτηρίας. 356] Τίς δ' ἂν τι (ἐκ) τοιοῦδ' ἀνδρὸς (οἷος ἐγὼ) εὖ πράξειεν ἄν. 357 Ἐν σοί.. γίγνεσθαι] ἐκ σοῦ ἐξήρτηται. 362 Βαιοῦ.. χρόνου], ἐντὸς ὀλίγου (χρόνου). 367 Ὁ τύμβος δυστυχῶν], ἀτιμαζόμενος, ἐπὶ ξένης κείμενος. 368 Κἄνευ θεοῦ], ἢ χωρὶς τοῦ μαντείου. 370 Ἵν' ἂν σαυτοῦ κρατῇς], ὅπου διαμένων ἤθελες εἶσθαι κύριος σεαυτοῦ.

ΟΙΔ. Τοῦ τόνδε πλήσας θῶ; δίδασκε καὶ τόδε. 445
ΧΟΡ. Ὕδατος, μελίσσης· μηδὲ προσφέρειν μέθυ.
ΟΙΔ. Ὅταν δὲ τούτων γῆ μελάμφυλλος τύχῃ;
ΧΟΡ. Τρὶς ἐννέ' αὐτῇ κλῶνας ἐξ ἀμφοῖν χεροῖν
Τιθεὶς ἐλαίας, τάδ' ἐπεύχεσθαι λιτάς.
ΟΙΔ. Τούτων ἀκοῦσαι βούλομαι· μέγιστα γάρ. 450
ΧΟΡ. Ὡς σφας καλοῦμεν Εὐμενίδας, ἐξ εὐμενῶν
Στέρνων δέχεσθαι τὸν ἱκέτην σωτήριον,
Αἰτοῦ σύ τ' αὐτὸς, κεἴ τις ἄλλος ἀντὶ σοῦ,
Ἄπυστα φωνῶν, μηδὲ μηκύνων βοήν·
Ἔπειτ' ἀφέρπειν ἄστροφος, καὶ ταῦτά σοι 355
Δράσαντι θαρσῶν ἂν παρασταίην ἐγώ·
Ἄλλως δὲ δειμαίνοιμ' ἄν, ὦ ξέν', ἀμφὶ σοί.
ΟΙΔ. Ὦ παῖδε, κλύετον τῶνδε προσχώρων ξένων;
ΑΝΤ. Ἠκούσαμέν τε, χὦ τι δεῖ πρόστασσε δρᾷν.
ΟΙΔ. Ἐμοὶ μὲν οὐχ ὁδωτά· λείπομαι γὰρ ἐν 460
Τῷ μὴ δύνασθαι, μηθ' ὁρᾷν, δυοῖν κακοῖν.
Σφῷν δ' ἡτέρα μολοῦσα πραξάτω τάδε·
Ἀρκεῖν γὰρ οἶμαι κἀντὶ μυρίων μίαν
Ψυχὴν τάδ' ἐκτίνουσαν, ἣν εὔνους παρῇ.
Ἀλλ' ἐν τάχει τι πράσσετον· μόνον δέ με 465
Μὴ λείπετ'· οὐ γὰρ ἂν σθένοι τοὐμὸν δέμας
Ἔρημον ἕρπειν, οὐδ' ὑφηγητοῦ γ' ἄνευ.
ΙΣΜ. Ἀλλ' εἶμ' ἐγὼ τελοῦσα· τὸν τόπον δ' ἵνα
Χρῆσται μ' ἐφευρεῖν, τοῦτο βούλομαι μαθεῖν.
ΧΟΡ. Τοὐκεῖθεν ἄλσους, ὦ ξένη, τοῦδ'· ἢν δέ του 470
Σπάνιν τιν' ἴσχῃς, ἔστ' ἔποικος, ὃς φράσει.
ΙΣΜ. Χωροῖμ' ἂν εἰς τόδ'· Ἀντιγόνη, σὺ δ' ἐνθάδε
Φύλασσε πατέρα τόνδε· τοῖς τεκοῦσι γὰρ
Οὐδ', εἰ πονεῖ τις, δεῖ πόνου μνήμην ἔχειν.
ΧΟΡ. Δεινὸν μὲν τὸ πάλαι κείμενον ἤδη κακὸν, ὦ ξεῖν', ἐπεγείρειν· Στρ. α.
Ὅμως δ' ἔραμαι πυθέσθαι...
ΟΙΔ. Τί τοῦτο;
ΧΟΡ. Τᾶς δειλαίας ἀπόρου φανείσας

χοὰς (ἐνν. ὑγροῦ· τὰς μὲν δύω ὕδατος)· τὸν δὲ τελευταῖον (κρωσσὸν) ὅλον (ἐνν. πλήσας).
446 Ὕδατος μελίσσης], ὕδατος καὶ μέλιτος, (μονολεκτ.) μελικράτου· ὅθεν ᾗ ἡ τοιαύτη σπονδὴ ἐκαλεῖτο μειλίχιος.—μηδὲ προσφ. μέθυ], διότι εἰς τὰς Ἐριννῦς, καθὼς καὶ εἰς τὰς Μούσας, καὶ ἐν γένει εἰς τὰς Νύμφας ἐπροσφέροντο νηφάλιοι (ἄοινοι) θυσίαι, ἴδε στίχ. 100. 451 52 Ἐξ εὐμενῶν στέρνων], εὐμενῶς, ἐξ εὐμενοῦς καρδίας.—[σωτήριον], ἐπὶ σωτηρίᾳ αὐτοῦ, ἐπιρρήματ. 454 Ἄπυστα φωνῶν], λαλῶν χωρὶς ν' ἀκούησαι. 455 Ἀφέρπειν], ἐνν. ὅρα ἢ λέγω σοι.— ἄστροφος], ἀμεταστρεπτί. Διότι εἰς τὰς καθαρσίους καὶ τὰς τᾶς νερτέροις προσφερομένας θυσίας παρεφυλάττετο τοῦτο, καὶ σώζεται καὶ μέχρι τῆς σήμερον εἰς γραώδεις τινὰς τελετάς. Ἴδε Αἰσχλ. Χοηφ. 89, Θεοκο. ΚΔ', 91, ᾗ Ὁμήρου Ὀδ. Δ, 24 κ. ἑ. 460 Ἐμοὶ μὲν οὐχ ὁδωτὰ], οὐ δυνατὸν ὁδεῦσαι. 468 Τελοῦσα], τελέσασα.
469 Χρῆσται μ'], χρὴ (χρεὼ) ἔσται, καθὼς Χρῆν ἀντὶ Χρὴ ἦν, Χρῆναι ἀντὶ Χρὴ εἶναι κτλ. 475 Δεινὸν μὲν κτλ.], Μὴ κινεῖν κακὸν εὖ κείμενον, παροιμ. 477 Τᾶς δειλ.. ἀλ.

Φυγάς σφιν ἔξω πτωχὸς ἠλώμην ἐγώ.
Ἐκ ταῖνδε δ', οὕσαιν παρθένοιν, ὅσον φύσις 410
Δίδωσιν αὐταῖν, καὶ τροφὰς ἔχω βίου,
Καὶ γῆς ἄδειαν, καὶ γένους ἐπάρκεσιν·
Τὼ δ' ἀντὶ τοῦ φύσαντος εἱλέσθην θρόνους
Καὶ σκῆπτρα κραίνειν, καὶ τυραννεύειν χθονός.
Ἀλλ' οὔτι μὴ λάχωσι τοῦδε συμμάχου, 415
Οὔτε σφιν ἀρχῆς τῆσδε Καδμείας ποτὲ
Ὄνησις ἥξει. τοῦτ' ἐγῷδα, τῆσδέ τε
Μαντεῖ' ἀκούων, ξυννοῶν τε τἀξ ἐμοῦ
Παλαίφαθ', ἁμοὶ Φοῖβος ἤνυσέν ποτε.
Πρὸς ταῦτα καὶ Κρέοντα πεμπόντων ἐμοὶ 420
Μαστῆρα, κεἴ τις ἄλλος ἐν πόλει σθένει.
Ἐὰν γὰρ ὑμεῖς, ὦ ξένοι, θέλητέ μου
Πρὸς ταῖσι ταῖς σεμναῖσι δημούχοις θεαῖς
Ἀλκὴν ποιεῖσθαι, τῆδε τῇ πόλει μέγαν
Σωτῆρ' ἀρεῖσθε, τοῖς δ' ἐμοῖς ἐχθροῖς πόνους. 425
ΧΟΡ. Ἐπάξιος μὲν Οἰδίπους κατοικτίσαι,
Αὐτός τε, παῖδές θ' αἵδ'· ἐπεὶ δὲ τῆσδε γῆς
Σωτῆρα σαυτὸν τῷδ' ἐπεμβάλλεις λόγῳ,
Παραινέσαι σοὶ βούλομαι τὰ σύμφορα.
ΟΙΔ. Ὦ φίλταθ', ὡς νυν πᾶν τελοῦντι προξένει. 430
ΧΟΡ. Θοῦ νυν καθαρμὸν τῶνδε δαιμόνων, ἐφ' ἃς
Τὸ πρῶτον ἵκου καὶ κατέστειψας πέδον.
ΟΙΔ. Τρόποισι ποίοις; ὦ ξένοι, διδάσκετε.
ΧΟΡ. Πρῶτον μὲν ἱερὰς ἐξ ἀειρύτου χοὰς
Κρήνης ἐνεγκοῦ, δι' ὁσίων χειρῶν θιγών. 435
ΟΙΔ. Ὅταν δὲ χεῦμα τοῦτ' ἀκήρατον λάβω;
ΧΟΡ. Κρατῆρές εἰσιν, ἀνδρὸς εὔχειρος τέχνη,
Ὧν κρᾶτ' ἔρεψον καὶ λαβὰς ἀμφιστόμους..
ΟΙΔ. Θαλλοῖσιν, ἢ κρόκαισιν, ἢ ποίῳ τρόπῳ;
ΧΟΡ. Οἰός γε νεαρᾶς νεοπόκῳ μαλλῷ λαβών. 440
ΟΙΔ. Εἶεν· τὸ δ' ἔνθεν ποῖ τελευτῆσαί με χρή;
ΧΟΡ. Χοὰς χέασθαι στάντα πρὸς πρώτην ἕω.
ΟΙΔ. Ἦ τοῖσδε κρωσσοῖς, οἷς λέγεις, χέω τάδε;
ΧΟΡ. Τρισσάς γε πηγάς· τὸν τελευταῖον δ' ὅλον.

[411 12] Καὶ ζωοτροφίας καὶ ἀσφάλειαν καὶ συγγενικὴν βοήθειαν. [418 19] Συννοῶν τε τἀξ ἐμοῦ Παλαίφαθ'], ἀναλογιζόμενος, τὸ ἐπ' ἐμοί, τὰ παλαίφατα, ἃ κτλ. [423] Δημούχοις], κατὰ τὸ Πολιούχοις, ὡς προστάτισι τοῦ δήμου Κολωνοῦ. [430] Προξένει], συμβούλευε, ὁδήγει. Τὸ δὲ Τελοῦντι, μέλλοντος χρόνου. [431] Θοῦ καθαρμὸν], ἐξιλέωσαι αὐτὰς διὰ θρησκευτικῶν καθαρμῶν. [435] Δι' ὁσίων χειρῶν], ἁγνῶν, καθαρῶν. [438] Λαβὰς ἀμφιστόμους], διπλᾶς. [441] Τὸ δ' ἔνθεν], τὸ μετὰ ταῦτα δέ. [442] Πρὸς πρώτην ἕω], βλέπων πρὸς ἀνατολάς, ὅπου πρῶτον ἀνατέλλει ὁ ἥλιος. [445] Τοῖσδε κρωσσοῖς, οἷς λέγεις], διὰ τῶν κρατήρων, οὓς ἀνέφερον ἀνωτέρω (στίχ. 437). [446] Τρισσάς γε πηγάς, κτλ.], τρεῖς

ΧΟΡ. Ἔκανες ;..
ΟΙΔ. Ἔκανον. ἔχει δέ μοι...
ΧΟΡ. Τί τοῦτο;
ΟΙΔ. Πρὸς δίκας τι.
ΧΟΡ. Τί γάρ;
ΟΙΔ. Ἐγὼ φράσω.
Καὶ γὰρ ἁλοὺς ἐφόνευσα καὶ ὤλεσα·
Νόμῳ δὲ καθαρός, ἄϊδρις εἰς τόδ' ἦλθον.
ΧΟΡ. Καὶ μὴν ἄναξ ὅδ' ἡμῖν Αἰγέως γόνος
Θησεὺς κατ' ὀμφὴν σὴν ἀποσταλεὶς πάρα.
ΘΗΣ. Πολλῶν ἀκούων ἔν τε τῷ πάρος χρόνῳ
Τὰς αἱματηρὰς ὀμμάτων διαφθορὰς,
Ἔγνωκά σ', ὦ παῖ Λαΐου, τανῦν θ' ὁδοῖς
Ἐν ταῖσδ' ἀκούων μᾶλλον ἐξεπίσταμαι.
Σκευή τε γάρ σε καὶ τὸ δύστηνον κάρα
Δηλοῦτον ἡμῖν ὅνθ', ὃς εἶ, καὶ σ' οἰκτίσας
Θέλω 'περέσθαι, δύσμορ' Οἰδίπου, τίνα
Πόλεως ἐπέστης προστροπὴν ἐμοῦ τ' ἔχων,
Αὐτός τε χ' ἡ σὴ δύσμορος παραστάτις;
Δίδασκε· δεινὴν γάρ τιν' ἂν πρᾶξιν τύχοις
Λέξας, ὁποίας ἐξαφισταίμην ἐγώ.
Ὡς οἶδά γ' αὐτὸς, ὡς ἐπαιδεύθην ξένος,
Ὅςπερ σὺ, χὤςτις πλεῖστ' ἀνὴρ ἐπὶ ξένης
Ἤθλησα κινδυνεύματ' ἐν τῷ 'μῷ κάρᾳ.
*Ὥςτε ξένον γ' ἂν οὐδέν' ὄνθ', ὥςπερ σὺ νῦν,
Ὑπεκτραποίμην μὴ οὐ συνεκσώζειν· ἐπεὶ
Ἔξοιδ' ἀνὴρ ὤν, χὤτι τῆς ἐς αὔριον
Οὐδὲν πλέον μοι σοῦ μέτεστιν ἡμέρας.
ΟΙΔ. Θησεῦ, τὸ σὸν γενναῖον ἐν σμικρῷ λόγῳ
Παρῆκεν, ὥςτε βραχέ' ἐμοὶ δεῖσθαι φράσαι.
Σὺ γάρ μ', ὃς εἰμί, κἀφ' ὅτου πατρὸς γεγὼς,
Καὶ γῆς ὁποίας ἦλθον, εἰρηκὼς κυρεῖς·
Ὥςτ' ἔστι μοι τὸ λοιπὸν οὐδὲν ἄλλο, πλὴν
Εἰπεῖν ἃ χρῄζω, χὠ λόγος διοίχεται.
ΘΗΣ. Τοῦτ' αὐτό νυν δίδασχ', ὅπως ἂν ἐκμάθω.
ΟΙΔ. Δώσων ἱκάνω τοὐμὸν ἄθλιον δέμας
Σοὶ δῶρον, οὐ σπουδαῖον εἰς ὄψιν, τὰ δὲ

---

505 Ἔχει δέ μοι], ὑπάρχει δέ μοι. 506 Πρὸς δίκας τι], δικαιολόγημά τι. 507 Ἁλοὺς], ἀπατηθείς, (Γαλλ.) par surprise. 508 Νόμῳ δὲ καθαρὸς], διότι, κατὰ τοὺς ἀρχαίους θεσμοὺς τοῦ Ῥαδαμάνθυος (παρ' Ἀπολλοδ. β', δ', 9, » Ὅς ἂν ἀμύνηται τὸν χειρῶν ἀδίκων » ἄρξαντα, ἀθῶος ἔσται,α. —ἄϊδρις εἰς τόδ' ἦλθον], τὸ ὁποῖον ἀνωτέρω (στίχ. 239) ἐξέφρασε διὰ τοῦ: Οὐδὲν εἰδὼς ἱκόμην ἵν' ἱκόμην». 510] Ἐν ἄλλοις γρφτ. Σὴν ἐφ' ἃ 'στάλη πάρα.
509 510] Ἡ σὴ εὐγένεια παρῆκέ (ἀφῆκέ) μοι ὥστε βραχέα ἐν σμικρῷ λόγῳ φράσαι.
514 Διοίχεται], ἄλλοι γρφ. Διέρχεται.

Ἀλγηδόνος, ᾗ ξυνέστας.
ΟΙΔ. Μὴ, πρὸς ξενίας, ἀνοίξῃς, τᾶς σᾶς, πέπον' ἔργ' ἀναιδῆ·
ΧΟΡ. Τό τοι πολὺ καὶ μηδαμὰ λῆγον 480
Χρῄζω, ξεῖν', ὀρθὸν ἄκουσμ' ἀκοῦσαι.
ΟΙΔ. Ὤ μοι!
ΧΟΡ. Στέρξον, ἱκετεύω!
ΟΙΔ. Φεῦ, Φεῦ! ΧΟΡ. πείθου· κἀγὼ γὰρ, ὅσον σὺ προσχρῄζεις.
ΟΙΔ. * Ἤνεγκον κακότατ', ὦ ξένοι, ἤνεγκον ἄκων μὲν, θεὸς ἴσω· Ἀντςρ. α'.
Τούτων δ' αὐθαίρετον οὐδέν. 485
ΧΟΡ. Ἀλλ' ἐς τί; ΟΙΔ. Κακᾷ μ' ἐν εὐνᾷ πόλις οὐδὲν ἴδρις
Γάμων ἐνέδησεν ἄτᾳ.
ΧΟΡ. Ἦ μητρόθεν, ὡς ἀκούω, δυσώνυμα λέκτρ' ἐπλήσω;
ΟΙΔ. Ὤ μοι, θάνατος μὲν τάδ' ἀκούει.
Ὤ ξεῖν'! αὗται δὲ δύ' ἐξ ἐμοῖο.. 490
ΧΟΡ. Πῶς φῄς;
ΟΙΔ. Παῖδε· δύο δ' ἄτα...
ΧΟΡ. Ὦ Ζεῦ. ΟΙΔ. Ματρὸς κοινᾶς ἀπέβλαστον ὠδῖνος.
ΧΟΡ. Σαὶ τᾶρ' ἀπόγονοί τ' εἰσὶ καὶ Στρφ. β'.
Κοιναί γε πατρὸς ἀδελφεαί;
ΟΙΔ. Ἰώ. 495
ΧΟΡ. Ἰὼ δῆτα!
ΟΙΔ. Μυρίων ἐπιστροφαὶ κακῶν!
ΧΟΡ. Ἔπαθες..;
ΟΙΔ. Ἔπαθον ἄλαστ' ἔχειν.
ΧΟΡ. Ἔρεξας...
ΟΙΔ. Οὐκ ἔρεξα!
ΧΟΡ. Τί γάρ;
ΟΙΔ. Ἐδεξάμην
Δῶρον, ὃ μήποτ' ἐγὼ ταλακάρδιος
Ἐπωφέλησα πόλεως ἐξελέσθαι. 500
ΧΟΡ. Δύστανε, (τί γάρ;) ἔθου φόνον... Ἀντςρφ. β'.
ΟΙΔ. Τί τοῦτο; τί δ' ἐθέλεις μαθεῖν;
ΧΟΡ. Πατρός;
ΟΙΔ. Παπαῖ, δευτέραν ἔπαισας ἐπὶ νόσῳ νόσον!

γηθ.], περὶ τῆς. 479] Πρὸς ξενίας τῆς σῆς, μὴ ἀνοίξῃς τὰ, πέπονα ἤδη ὡς ἐκ τοῦ χρόνου, ἀναιδῆ ἔργα μου, (κατὰ τὴν διόρθ. τοῦ Διονδορφίου· ὁ Ἑρμάννος ἔγραψε: Τὰς τᾶς, ἃ πέπονθ' ἔργ' ἀναιδῆ. 481] Χρῄζω ἀκοῦσαι ὀρθὸν (ὀρθῶς, ἀκριβῶς) τὸ πολὺ μηδαμοῦ λῆγον (τὸ ἀκαταπαύςως θρυλλούμενον τοῦτο) ἄκουσμα. 485 Κἀγὼ γὰρ], ἐνν. πείθομαι. 486 87 Κακᾷ μ' ἐν εὐνᾷ κτλ.] ἡ πόλις, οὐδὲν εἰδότα με, ἐνέδησεν ἐν εὐνῇ γάμων κακῇ ἄτῃ· ἐννοεῖ δὲ τὸν μετὰ τῆς Ἰοκάστης γάμον του. 488], ἐπλήσω (; ἐπέλασας τὰ) μητρόθεν δυσώνυμα λέκτρα. 491 Δύο δ' ἄτα], καὶ δύο βλάβαι, ἐννοεῖ δὲ τοὺς δύο του υἱοὺς, τοὺς ὁποίους ἀποφεύγει καὶ νὰ ὀνομάσῃ. 496 Μυρ. ἐπιςρ. κ.], συμπτώσεις, συμφοραί. 497 Ἔπαθον ἄλ. ἔχ.], ἔπαθον (ὥστε) ἔχειν ἄληστα (δεινά). 499 500 Δῶρον, ὃ μήποτ' ἐγὼ κτλ.], δῶρον, ᾧ μήποτ' ὤφελον λαβεῖν.

Τοῖς μὲν γὰρ ἤδη, τοῖς δ' ἐν ὑστέρῳ χρόνῳ
Τὰ τερπνὰ πικρὰ γίνεται, καὐθις φίλα. 576
Καὶ ταῖσι Θήβαις εἰ τανῦν εὐημερεῖ
Καλῶς τὰ πρὸς σὲ, μυρίας ὁ μυρίος
Χρόνος τεκνοῦται νύκτας ἡμέρας τ' ἰὼν,
Ἐν αἷς τὰ νῦν ξύμφωνα δεξιώματα
Δόρει διασκεδῶσιν ἐκ σμικροῦ λόγου, 580
Ἵν' ὁ μὸς εὕδων καὶ κεκρυμμένος νέκυς
Ψυχρός ποτ' αὐτῶν θερμὸν αἷμα πίεται,
Εἰ Ζεὺς ἔτι Ζεὺς, γὼ Διὸς Φοῖβος σαφής.
Ἀλλ', οὐ γὰρ αὐδᾶν ἡδὺ τἀκίνητ' ἔπη,
Ἔα μ' ἐν οἷσιν ἠρξάμην, τὸ σὸν μόνον 585
Πιστὸν φυλάσσων· κοὔποτ' Οἰδίπουν ἐρεῖς
Ἀχρεῖον οἰκητῆρα δέξασθαι τόπων
Τῶν ἐνθάδ', εἴπερ μὴ θεοὶ ψεύσουσί με.
ΧΟΡ. Ἄναξ, πάλαι καὶ ταῦτα καὶ τοιαῦτ' ἔπη
Γῇ τῇδ' ὅδ' ἀνὴρ ὡς τελῶν ἐφαίνετο. 590
ΘΗΣ. Τίς δῆτ' ἂν ἀνδρὸς εὐμένειαν ἐκβάλοι
Τοιοῦδ', ὅτῳ πρῶτον μὲν ἡ δορύξενος
Κοινὴ παρ' ἡμῖν αἰέν ἐστιν ἑστία·
Ἔπειτα δ' ἱκέτης δαιμόνων ἀφιγμένος
Γῇ τῇδε κἀμοὶ δασμὸν οὐ σμικρὸν τίνει; 595
Ἀγὼ σεβισθεὶς οὔποτ' ἐκβαλῶ χάριν
Τὴν τοῦδε, χώρᾳ δ' ἔμπολιν κατοίκιῶ.
Εἰ δ' ἐνθάδ' ἡδὺ τῷ ξένῳ μίμνειν, σέ νιν
Τάξω φυλάσσειν· εἰ δ' ἐμοῦ στείχειν μέτα
Τόδ' ἡδύ, τούτων, Οἰδίπους, δίδωμί σοι 600
Κρίναντι χρῆσθαι· τῇδε γὰρ ξυνοίσομαι.
ΟΙΔ. Ὦ Ζεῦ, διδοίης τοῖσι τοιούτοισιν εὖ!
ΘΗΣ. Τί δῆτα χρῄζεις; ἢ δόμους στείχειν ἐμοὺς;
ΟΙΔ. Εἴ μοι θέμις γ' ἦν· ἀλλ' ὁ χῶρος ἔσθ' ὅδε. . . .
ΘΗΣ. Ἐν ᾧ τί πράξεις; οὐ γὰρ ἀντιστήσομαι. 605
ΟΙΔ. Ἐν ᾧ κρατήσω τῶν ἔμ' ἐκβεβληκότων. . .
ΘΗΣ. Μέγ' ἂν λέγοις δώρημα τῆς ξυνουσίας.
ΟΙΔ. Εἰ σοί γ' ἅπερ φῂς ἐμμενεῖ τελοῦντί μοι.
ΘΗΣ. Θάρσει τὸ τοῦδέ γ' ἀνδρός· οὔ σε μὴ προδῶ.
ΟΙΔ. Οὔτοι σ' ὑφ' ὅρκου γ', ὡς κακὸν, πιστώσομαι. 610
ΘΗΣ. Οὔκουν πέρα γ' ἂν οὐδὲν ἢ λόγῳ φέροις.

576 77 Εὐημερεῖ Καλῶς τὰ πρὸς σὲ], κατὰ διόρθ. ἀντὶ Τὰ λῷστα πρὸς σέ. 580 Ἐκ σμικροῦ λόγου], ἐκ μικρᾶς προφάσεως. 584 Τἀκίνητ' ἔπη], τὰ ἄῤῥητα. 585 86 Τὸ σὸν μόνον Πιστὸν φυλ.], φυλάττων μόνον τὴν παρ' σοῦ δοθεῖσάν μοι πίστιν. 589 Πάλαι], πρότερον, πρὸ πολλοῦ. 591 92 Ἡ δορύξενος Κοινὴ παρ' ἡμῖν κτλ.] ξενία καὶ συμμαχία ὑπάρχει ἡμῖν (τοῖς Αἰγείδαις) πρὸς τοὺς Καδμείους, ἴδε Εὐρ. Ἱκ. 930. 597 Ἔμπολιν], ἐν τῇ πόλει (τῶν Ἀθηνῶν), κατὰ διόρθ. ἀντὶ Ἔμπαλιν. 601 Ξυνοίσομαι], συμφωνήσω, συγκατατεθήσομαι. 609 Τὸ τοῦδε γ' ἀνδρὸς], ἐμοῦ δηλ., ἴδε Εὐρ. Ἡλ. 43. 611 Οὔκουν

Κέρδη παρ' αὐτοῦ κρείσσον' ἡ μορφὴ καλή.
ΘΗΣ. Ποῖον δὲ κέρδος ἀξιοῖς ἥκειν φέρων;
ΟΙΔ. Χρόνῳ μάθοις ἄν, οὐχὶ τῷ παρόντι που. 540
ΘΗΣ. Ποίῳ γὰρ ἡ σὴ προσφορὰ δηλώσεται;
ΟΙΔ. Ὅταν θάνω 'γώ, καὶ σύ μου ταφεὺς γένῃ.
ΘΗΣ. Τὰ λοίσθι' αἰτεῖ τοῦ βίου· τὰ δ' ἐν μέσῳ,
Ἢ λῆστιν ἴσχεις, ἢ δι' οὐδενὸς ποιεῖ.
ΟΙΔ. Ἐνταῦθα γάρ μοι κεῖνα συγκομίζεται. 545
ΘΗΣ. Ἀλλ' ἐν βραχεῖ δὴ τήνδε μ' ἐξαιτεῖ χάριν.
ΟΙΔ. Ὅρα γε μήν· οὐ σμικρός, οὐκ, ἀγὼν ὅδε.
ΘΗΣ. Πότερα τὰ τῶν σῶν ἐκγόνων ἢ 'μοῦ λέγεις;
ΟΙΔ. Κεῖνοι κομίζειν κεῖσ' ἀναγκάζουσί με.
ΘΗΣ. Ἀλλ' εἰ θέλοιέν γ', οὐδὲ σοὶ φεύγειν καλόν. 550
ΟΙΔ. Ἀλλ' οὐδ', ὅτ' αὐτὸς ἤθελον, παρίεσαν.
ΘΗΣ. Ὦ μῶρε, θυμὸς δ' ἐν κακοῖς οὐ ξύμφορον.
ΟΙΔ. Ὅταν μάθῃς μου, νουθέτει· τανῦν δ' ἔα.
ΘΗΣ. Δίδασκ'· ἄνευ γνώμης γὰρ οὔ με χρὴ λέγειν.
ΟΙΔ. Πέπονθα, Θησεῦ, δεινὰ πρὸς κακοῖς κακά. 555
ΘΗΣ. Ἦ τὴν παλαιὰν ξυμφορὰν γένους ἐρεῖς;
ΟΙΔ. Οὐ δῆτ'· ἐπεὶ πᾶς τοῦτό γ' Ἑλλήνων θροεῖ.
ΘΗΣ. Τί γὰρ τὸ μεῖζον ἢ κατ' ἄνθρωπον νοσεῖς;
ΟΙΔ. Οὕτως ἔχει μοι. γῆς ἐμῆς ἀπηλάθην
Πρὸς τῶν ἐμαυτοῦ σπερμάτων· ἔστιν δέ μοι 560
Πάλιν κατελθεῖν μήποθ', ὡς πατροκτόνῳ.
ΘΗΣ. Πῶς δῆτά σ' ἂν πεμψαίαθ', ὥστ' οἰκεῖν δίχα;
ΟΙΔ. Τὸ θεῖον αὐτοὺς ἐξαναγκάζει στόμα.
ΘΗΣ. Ποῖον πάθος δείσαντας ἐκ χρηστηρίων;
ΟΙΔ. Ὅτι σφ' ἀνάγκη τῇδε πληγῆναι χθονί. 565
ΘΗΣ. Καὶ πῶς γένοιτ' ἂν τἀμὰ κἀκείνων πικρά;
ΟΙΔ. Ὦ φίλτατ' Αἰγέως παῖ, μόνοις οὐ γίγνεται
Θεοῖσι γῆρας, οὐδὲ κατθανεῖν ποτε·
Τὰ δ' ἄλλα συγχεῖ πάνθ' ὁ παγκρατὴς χρόνος.
Φθίνει μὲν ἰσχὺς γῆς, φθίνει δὲ σώματος· 570
Θνήσκει δὲ πίστις, βλαστάνει δ' ἀπιστία·
Καὶ πνεῦμα ταὐτὸν ῥὔποτ' οὔτ' ἐν ἀνδράσι
Φίλοις βέβηκεν, οὔτε πρὸς πόλιν πόλει·

---

543 [a] Τὰ δ' ἐν μ. ἢ λῆστιν ἴσχεις], κυρίως ἔπρεπε: Τῶν δ' ἐν μέσῳ· ἀλλὰ τὸ ἀπέδωκε πρὸς τὸ: Δι' οὐδενὸς ποιεῖ. 546 Ἀλλ' ἐν βραχεῖ δή], ὁ Ἑρμάννος ἔγραψεν: Ἀλλ' οὖν βραχεῖαν· ὁ δὲ Bakc: Ἀλλ' ἐν βραχεῖ δῆθ': ἀμφότερα χωρὶς ἀνάγκης. 550] Ἄλλοι ἔγραψαν: Ἀλλ' ἂν θελόντων], κατὰ διόρθ. ἀντὶ Ἀλλ' ἐθέλοντ' ἂν γ'.

553 Ὅταν μάθῃς μου], ἐπειδὰν (ἀκούσας) μάθῃς (παρ') ἐμοῦ, τότε. 554 Ἄνευ γνώμης], ἐὰν μὴ γνῶ πρῶτον, ἐν ἀγνοίᾳ. 558 Τί γὰρ τὸ μ.], τί ἐστι τοῦτο ὅ. 565 Ὅτι σφ' ἀνάγκη τῇδε πληγ. χθ.], ὅτι πέπρωται αὐτοὺς ἐν τῇδε τῇ χώρᾳ τῇ Ἀττικῇ (ἢ ὑπ' αὐτῇ) ἡττηθῆναι. 566 Καὶ πῶς γένοιτ' ἂν κτλ.] καὶ πῶς ἔσται μοι πρὸς ἐκείνους ἔχθρα (πικρία, δυσερέσκεια); 572 Καὶ πνεῦμα ταὐτόν], σύμπνοια.

Θείαις ἀμφιπολῶν τιθήναις. 635
Θάλλει δ' οὐρανίας ὑπ' ἄχνας ὁ καλλίβοτρυς κατ' ἦμαρ αἰεὶ Ἀντιστρ. α'.
Νάρκισσος, μεγάλαιν θεαῖν ἀρχαῖον στεφάνωμ', ὁ τε
Χρυσαυγὴς κρόκος· οὐδ' ἄϋπνοι κρῆναι μινύθουσι
Κηφισοῦ νομάδες ῥεέθρων, ἀλλ' αἰὲν ἐπ' ἤματι
Ὠκύτοκος πεδίων ἐπινίσσεται 640
Ἀκηράτῳ ξὺν ὄμβρῳ στερνούχου χθονός·
* Οὐδὲ Μουσᾶν χοροί νιν ἀπεστύγησαν, οὐδ'
Ἁ χρυσάνιος Ἀφροδίτα.
Ἔστιν δ', οἷον ἐγὼ γᾶς Ἀσίας οὐκ ἐπακούω, Στρφ. β'.
Οὐδ' ἐν τᾷ μεγάλᾳ Δωρίδι νάσῳ Πέλοπός ποτε βλαστὸν, 645
Φύτευμ' ἀχείρωτον, αὐτόποιον,
Ἐγχέων φόβημα δαΐων,
Ὃ τᾷδε θάλλει μέγιστα χώρᾳ,
Γλαυκᾶς παιδοτρόφου φύλλον ἐλαίας·
Τὸ μέν τις οὔτε νέος, οὔτε γήρᾳ 650
Σημαίνων ἁλιώσει χερὶ πέρσας. ὁ γὰρ ἐς αἰὲν ὁρῶν κύκλος
Λεύσσει νιν Μορίου Διός, χἁ γλαυκῶπις Ἀθάνα.
Ἄλλον δ' αἶνον ἔχω μητροπόλει τᾷδε κράτιστον. Ἀντιστρ. β'.
Δῶρον τοῦ μεγάλου δαίμονος εἰπεῖν, αὔχημα μέγιστον
Εὔϊππον, εὔπωλον, εὐθάλασσον. 655
Ὦ παῖ Κρόνου, σὺ γάρ νιν εἰς
Τόδ' εἶσας αὔχημ', ἄναξ Ποσειδάν,

διαμπερὲς, « κατὰ τὸν Ὅμηρον, Ὀδ. Ε, 478 κ. ε. Τὸ δὲ Ἀνήνεμον χειμώνων, ἐκπέφρασται κατὰ τὸ Ἀχαλκος ἀσπίδων κτλ. 635 Θείαις. . ἀθ.], ταῖς Νύμφαις, (Ὀδ. Ἰλ. Ζ, 132).

636 Οὐρανίας ὑπ' ἄχνας], ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ. 637 Μεγάλαιν θεαῖν], τῆς Δήμητρος καὶ Περσεφόνης. 638 39 Ἄϋπνοι κρῆναι, Κηφισοῦ νομάδες ῥεέθρων], ἀένναοι ῥύακες, παροχετευόμενοι (νομάδες) ἀπὸ τῶν ῥείθρων τοῦ Κηφισοῦ, ὅς τις καὶ σήμερον παρομοίως διοχετευόμενος ποτίζει τὰ περιδόλια τῶν Σεκολίων. 639 40 Ἀλλ' αἰὲν ἐπ' ἤματι κτλ.], ἀλλ' ἀεννάως ἐπιπορεύεται τὰς πεδιάδας τῆς εὐόρσου (στερνούχου) γῆς, συντελῶν διὰ τῶν διαυγῶν καὶ ποτίμων αὐτοῦ ὑδάτων (ἀκηράτῳ ξὺν ὄμβρῳ) εἰς τὴν ταχεῖαν καὶ πρώϊμον τῶν φυτῶν βλάστησιν (ὠκύτοκος). 643 (Οὐδὲ Μουσᾶν χορός νιν ἀπεστύγ.] βωμὸν τῶν Μουσῶν ἐν Ἀκαδημίᾳ, μεταποιηθέντα ὕστερον ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος εἰς ναὸν, ἀναφέρει ὁ Παυσανίας (Α', λ'.). Ναὸν δὲ τῆς Ἀφροδίτης ἐπὶ Σοφοκλέους οὐδεὶς ἀναφέρει, εἰ μὴ ὁ Χάρμος ἱδρύσατο βωμὸν τοῦ Ἔρωτος πρὸ τῆς Ἀκαδημίας. 644 45], ἔπτινος τῆς ἐλαίας, καὶ ἰδίως τῆς ἱερᾶς, τῆς καλουμένης ἐν Ἀθήναις Μορίας. » Ἔστιν δὲ φύτευμ' ἀχείρωτον (ὑπὸ χειρὸς ἀνθρωπίνης ἀφύτευτον, ἢ ἄψαυστον), αὐτόποιον (αὐτοφυὲς), ἐγχ. φόβ. δαΐων (διότι καὶ οἱ ἐχθροὶ τὰς ἐσέδοντο καὶ δὲν τὰς ἔκοπτον, ἴδε Θουκ. Δ', 80), ὃ τάδε θάλλει μέγ. χώρᾳ, φύλλον (φυτὸν) γλ. παιδοτρόφου (διὰ τὸ χρήσιμον εἰς τὰ γυμνάσια τῶν παίδων ἔλαιον) ἐλ., οἷον ἐγὼ οὐκ ἐπακούω βλαστὸν (βλαστῆσαν) οὔτε γᾶς Ἀσίας πούποτε, οὐδ' ἐν τᾷ μεγ. Δωρ. νάσῳ Πέλ. 650 2], Ὃ οὔτε τις ἀδὸς (ἡδῶν, νέος) οὔτε γήρᾳ σημαίνων (γέρων) ἁλιώσει χερὶ πέρσας (παραβλάψει), ὅθεν καὶ ὁ Εὐρίπ. (Ἴων. 1435) ὀνομάζει τὸν Ἀθήνησιν ἐλαιῶνα τοῦτον: Ἀκήρατον. . κύκλον, « ἴδε καὶ Λυσίου τὸν περὶ τῆς Ἱερᾶς ἐλαίας λόγον. 651 Κύκλος], ὀφθαλμός. 652] Μορίου (τοῦ ἄλλως Καταιβάτου) Διὸς βωμὸς, ὡς ἐφόρου τῶν ἱερῶν ἐλαιῶν, ἵδρυτο ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ.—τὸ δὲ Γλαυκῶπις ἐδῷ ἴσως εἶνε κατὰ συνέμφασιν, ὡς ἐφόρου τῆς γλαυκῆς (διὰ τὸ χρῶμα τῶν φύλλων της) ἐλαίας.

654 Τοῦ μεγ. δαίμ.], τοῦ Ποσειδῶνος, κατὰ προαναφώνησιν, ὡς καὶ ἀνωτέρω στίχ. 675. 655 Εὔϊππον, εὔπωλον], ἐκ παραλλ. — εὐθάλασσον], δῶρον, διὰ τὴν ναυτικὴν τῶν Ἀθηναίων ἐμπειρίαν. 656 Νιν], τὴν μητρόπολιν τῶν Ἀθ. 657 Εἶσας], ἵδρυσας, Ἔζω.

ΟΙΔ. Πῶς οὖν ποιήσεις;
ΘΗΣ. Τοῦ μάλιστ' ὄκνος σ' ἔχει;
ΟΙΔ. Ἥξουσιν ἄνδρες . . .
ΘΗΣ. ἀλλὰ τοῖσδ' ἔσται μέλον.
ΟΙΔ. Ὅρα με λείπων . . .
ΘΗΡ. Μὴ δίδασχ' ἃ χρή με δρᾷν;
ΟΙΔ. Ὀκνοῦντ' ἀνάγκη. 615
ΘΗΣ. Τοὐμὸν οὐκ' ὀκνεῖ κέαρ.
ΟΙΔ. Οὐκ' οἶσθ' ἀπειλὰς . . .
ΘΗΣ. Οἶδ' ἐγώ σε μή τινα
Ἐνθένδ' ἀπάξοντ' ἄνδρα πρὸς βίαν ἐμοῦ.
Πολλαὶ δ' ἀπειλαὶ πολλὰ δὴ μάτην ἔπη
Θυμῷ κατηπείλησαν· ἀλλ' ὁ νοῦς ὅταν
Αὐτοῦ γένηται, φροῦδα τἀπειλήματα. 620
Κείνοις δ' ἴσως κεἰ δεῖν' ἐπερρώσθη λέγειν
Τῆς σῆς ἀγωγῆς, οἶδ' ἐγώ, φανήσεται
Μακρὸν τὸ δεῦρο πέλαγος, οὐδὲ πλώσιμον
* Θαρσεῖν μὲν οὖν ἔγωγε κἄνευ τῆς ἐμῆς
Γνώμης ἐπαινῶ, Φοῖβος εἰ προὔπεμψέ σε· 625
Ὅμως δὲ κἀμοῦ μὴ παρόντος οἶδ' ὅτι
Τοὐμὸν φυλάξει σ' ὄνομα μὴ πάσχειν κακῶς.
ΧΟΡ. Εὐίππου, ξένε, τᾶσδε χώρας ἵκου τὰ κράτιστα γᾶς ἔπαυλα, Στρφ.
Τὸν ἀργῆτα Κολωνὸν, ἔνθ' ἁ λιγεία μινύρεται
Θαμίζουσα μάλιστ' ἀηδὼν χλωραῖς ὑπὸ βάσσαις, 630
Τὸν οἰνῶπ' ἀνέχουσα κισσὸν καὶ τὰν ἄβατον θεοῦ
Φυλλάδα μυριόκαρπον ἀνάλιον,
Ἀνήνεμόν τε πάντων χειμώνων· ἵν' ὁ
Βακχιώτας ἀεὶ Διόνυσος ἐμβατεύει,

πέρα γ' ἂν κτλ.] οὐδὲν ἂν πλέον τοῦ λόγου ἕξοις (δι' ὅρκου πιςούμενος). 615 Ὀκνοῦντα], φοβούμενον. 616 Ἀπειλὰς], τὰς τοῦ Κρέοντος, ἃς ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἡ Ἰσμήνη, ἴδε ςίχ. 361 κ. ε. 618 Πολλοὶ δὲ πολλοῖς πολλά], ὅμοιον τῷ: »Πολλὰ πολλᾶς πολλῶν ἔρωτα ἐργάζεται, Πλάτ. Γοργ. 100. » Ἅπαντες ἅπασι πάντα τἀγαθὰ εὔχονται, « Δημοσθ., κτλ. 624 22 Κείνοις δ' ἴσως κτλ.] ἐκεῖνοι δὲ, εἰ καὶ δεινὰ ἐπερρώσθησαν εἰπεῖν (περὶ) τῆς σῆς ἀγωγῆς. 624 25 Κἄνευ τῆς ἐμῆς Γνώμης], καὶ παρὰ τὴν ἐμὴν τυχὸν γνώμην, κἂν ἐγὼ μὴ θέλω. — ἐπαινῶ], παραινῶ. 628 Εὐίππου τᾶς δε χώρας κτλ.], ἀναχωρήσαντος τοῦ Θησέως, ὁ Χορὸς ᾄδει ἐγκώμιον τοῦ Κολωνοῦ, καιρὸν εὑρόντος τοῦ ποιητοῦ ὑμνῆσαι τὸν ἑαυτοῦ δῆμον. Ἡ δὲ σύνταξις: Ὦ ξένε, ἵκου (ἐπὶ) τὸν ἀργ. Κολ., τὰ κράτιστα τᾶςδε χώρας ἔπαυλα. Καὶ τῷ ὄντι, ἐὰν συμπεράνωμεν ἐκ τῆς λέξεως τῶν Σεπολίων (Ἐξωπολίων), τὸ προάστειον (ἔπαυλις) τοῦτο φαίνεται ὅτι ἦτον καὶ τότε τὸ εὐφορώτερον καὶ ὡραιότερον τῶν περὶ τὰς Ἀθήνας. Τὸ δὲ ἀργῆτα χαρακτηρίζει φυσικώτατα τὸν λευκόγαιον λόφον τῶν Σεπολίων. 631 Τὸν οἰνῶπ' ἀνέχουσα κισσὸν] ἔχουσα ὑπεράνωθεν αὐτῆς (δηλ. καταδυομένη) ὑπὸ τὸν ἀμπελοειδῆ ἢ μελανωπὸν κισσόν. Ὁ Δινδόρφιος διορθοῦν ἐπεβάλλετο: Τὸν οἰνῶπα νέμουσα. — τὰν ἄβατον θεοῦ φυλλάδα], τὸ πυκνὸν ἄλσος τοῦ Διονύσου. 632 35 Ἀνάλιον Ἀνήνεμόν τε πάντων χειμώνων], ἀδιαπέραστον ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἀνέμων, ἐξ αἰτίας τῶν πυκνῶν θάμνων, » Τοὺς μὲν ἄρ οὔτ' ἀνέμων διιέμενος ὑγρὸν ἀέντων, οὔτε ποτ' ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν, οὔτ' ὄμβρος περάασκε

Ἀεὶ σὲ κηδεύουσα καὶ τὸ σὸν κάρα
Πτωχῷ διαίτῃ τηλικοῦτος, οὐ γάμων
Ἔμπειρος, ἀλλὰ τοῦ πιόντος ἁρπάσαι·
Ἆρ' ἄθλιον τοὔνειδος, ὦ τάλας ἐγώ, 695
Ὠνείδισ' εἰς σὲ, κἀμὲ, καὶ τὸ πᾶν γένος;
Ἀλλ' οὐ γάρ ἐστι τἀμφανῆ κρύπτειν, σὺ νῦν
Πρὸς θεῶν πατρῴων, Οἰδίπους, πεισθεὶς ἐμοὶ,
Κρύψον, θελήσας ἄστυ καὶ δόμους μολεῖν
Τοὺς σοὺς πατρῴους, τήνδε τὴν πόλιν φίλως 700
Εἰπών· ἐπαξία γάρ· ἡ δ' οἴκοι πλέον
Δίκῃ σέβοιτ' ἂν, οὖσα σὴ πάλαι τροφός.

ΟΙΔ. Ὦ πάντα τολμῶν, κἀπὸ παντὸς ἂν φέρων
Λόγου δικαίου μηχάνημα ποικίλον,
Τί ταῦτα πειρᾷ, κἀμὲ δεύτερον θέλεις 705
Ἑλεῖν, ἐν οἷς μάλιστ' ἂν ἀλγοίην ἁλούς;
Πρόσθεν τε γάρ με τοῖσιν οἰκείοις κακοῖς
Νοσοῦνθ', ὅτ' ἦν μοι τέρψις ἐκπεσεῖν χθονὸς,
Οὐκ ἤθελες θέλοντι προσθέσθαι χάριν·
Ἀλλ' ἡνίκ' ἤδη μεστὸς ἦν θυμούμενος, 710
Καὶ τοὺν δόμοισιν ἦν διαιτᾶσθαι γλυκὺ,
Τότ' ἐξεώθεις κἀξέβαλλες, οὐδέ σοι
Τὸ συγγενὲς τοῦτ' οὐδαμῶς τότ' ἦν φίλον·
Νῦν τ' αὖθις, ἡνίκ' εἰσορᾷς πόλιν τέ μοι
Ξυνοῦσαν εὔνουν τήνδε, καὶ γένος τὸ πᾶν, 715
Πειρᾷ μετασπᾷν, σκληρὰ μαλθακῶς λέγων·
Καίτοι τίς αὕτη τέρψις ἄκοντας φιλεῖν;
Ὥσπερ τις εἴ σοι λιπαροῦντι μὲν τυχεῖν
Μηδὲν διδοίη, μηδ' ἐπαρκέσαι θέλοι,
Πλήρη δ' ἔχοντι θυμὸν ὧν χρῄζεις, τότε 720
Δωροῖθ', ὅτ' οὐδὲν ἡ χάρις χάριν φέρει.
Ἆρ' ἂν ματαίου τῆςδ' ἂν ἡδονῆς τύχοις;
Τοιαῦτα μέντοι καὶ σὺ προσφέρεις ἐμοὶ,
Λόγῳ μὲν ἐσθλὰ, τοῖσι δ' ἔργοισιν κακά.
Φράσω δὲ καὶ τοῖσδ', ὡς σε δηλώσω κακόν. 725
Ἧκεις ἔμ' ἄξων, οὐχ ἵν' εἰς δόμους ἄγῃς,
Ἀλλ' ὡς πάραυλον οἰκίσῃς, πόλις δέ σοι
Κακῶν ἄνατος τῆςδ' ἀπαλλαχθῇ χθονός.
Οὐκ ἔστι σοι ταῦτ'· ἀλλά σοι τάδ' ἔστ', ἐκεῖ

---

[695] Πτωχῷ], ἀντὶ Πτωχῇ, ὡς καὶ —τηλικοῦτος], ἀντὶ Τηλικαύτη. [700 701] Φίλως Εἰπών], φιλίως προσειπὼν, ἀποχαιρετήσας. [727] Πάραυλον], γείτονα, πάροικον. [728] Κακῶν ἄνατος τῆς δ' ἀπαλλ. χθ.] ἀπαλλαχθῇ τῆς δε τῆς χθονὸς (τῆς Ἀττικῆς) ἀδλαβὴς (ὑπὸ τῶν) κακῶν. [729] Ἀλλὰ σοὶ τάδ' ἔς'], ταῦτα τὰ ἑξῆς ῥηθησόμενα, δηλ. ὅτι ὁ ἐμὸς βλάστωρ τῆς ἐκεῖ χώρας ἔσται ἐνναίων ἀεί.

Ἱπποισιν τὸν ἀκεστῆρα χαλινὸν
Πρῶταισι ταῖσδε κτίσας ἀγυιαῖς·
Ἁ δ' εὐήρετμος ἔκπαγλ' ἁλία χερσὶν παραπτομένα πλάτα 660
Θρώσκει τῶν ἑκατομπόδων Νηρήδων ἀκόλουθος.

ΑΝΤ. Ὦ πλεῖστ' ἐπαίνοις εὐλογούμενον πέδον,
Νῦν σοι τὰ λαμπρὰ ταῦτα δεῖ φαίνειν ἔπη.

ΟΙΔ. Τί δ' ἔστιν, ὦ παῖ, καινόν;

ΑΝΤ. Ἄσσον ἔρχετα·
Κρέων ὅδ' ἡμῖν οὐκ ἄνευ πομπῶν, πάτερ. 665

ΟΙΔ. Ὦ φίλτατοι γέροντες, ἐξ ὑμῶν ἐμοὶ
Φαίνοιτ' ἂν ἤδη τέρμα τῆς σωτηρίας.

ΧΟΡ. Θάρσει, παρέσται. καὶ γὰρ εἰ γέρων κυρῶ,
Τὸ τῆσδε χώρας οὐ γεγήρακε σθένος.

ΚΡ. Ἄνδρες χθονὸς τῆσδ' εὐγενεῖς οἰκήτορες, 670
Ὁρῶ τιν' ὑμᾶς ὀμμάτων εἰληφότας
Φόβον νεωρῆ τῆς ἐμῆς ἐπεισόδου,
Ὃν μήτ' ὀκνεῖτε, μήτ' ἀφῆτ' ἔπος κακόν·
Ἥκω γὰρ οὐχ ὡς δρᾶν τι βουληθεὶς, ἐπεὶ
Γέρων μέν εἰμι, πρὸς πόλιν δ' ἐπίσταμαι 675
Σθένουσαν ἥκων, εἴ τιν' Ἑλλάδος, μέγα·
Ἀλλ' ἄνδρα τόνδε τηλικόνδ' ἀπεστάλην
Πείσων ἕπεσθαι πρὸς τὸ Καδμείων πέδον,
Οὐκ ἐξ ἑνὸς στείλαντος, ἀλλ' ἀνδρῶν ὑπὸ
Πάντων κελευσθεὶς, οὕνεχ' ἥκέ μοι γένει 680
Τὰ τοῦδε πενθεῖν πήματ' εἰς πλεῖστον πόλεως·
Ἀλλ', ὦ ταλαίπωρ' Οἰδίπους, κλύων ἐμοῦ,
Ἵκου πρὸς οἴκους. πᾶς σε Καδμείων λεὼς
Καλεῖ δικαίως· ἐκ δὲ τῶν μάλιστ' ἐγὼ,
Ὅσῳ περ, εἰ μὴ πλεῖστον ἀνθρώπων ἔφυν 685
Κάκιστος, ἀλγῶ τοῖσι σοῖς κακοῖς, γέρον,
Ὁρῶν σε τὸν δύστηνον, ὄντα μὲν ξένον,
Ἀεὶ δ' ἀλήτην, κἀπὶ προσπόλου μιᾶς
Βιοστερῆ χωροῦντα· τὴν ἐγὼ τάλας
Οὐκ ἄν ποτ' εἰς τοσοῦτον αἰκείας πεσεῖν 690
Ἔδοξ', ὅσον πέπτωκεν ἥδε δύσμορος,

659-59 Ἱπποισιν τὸν ἀκ. χαλ. πρωτ. κτλ.], ὡς ἐν τῷ Κολωνῷ δῆθεν πρῶτον κατασκευασθέντος χαλινοῦ, καθ' ὑποβολὴν τοῦ Ποσειδ. 660 Ἁ δ' εὐήρετμος κτλ.], ἀνάπτυξις τοῦ ἀνωτέρω Εὐθάλασσος. Ἡ δ' εὐήρετμος ἁλία πλάτη (ἡ κώπη), χερσὶ παραπτομένη, ἔκπαγλα θρώσκει, τῶν ἑκατομπ. Ν. ἀκόλουθος (παρακολουθουμένη ὑπὸ τῶν πεντήκοντα θυγατέρων τοῦ Νηρέως), ὅμοιον μὲ τοῦ Πινδάρου τὸ « Κορᾶν ἀγέλαν ἑκατόγγυον, » παρβλ. καὶ Εὐρ. Ἡλ. 430. 668 Φαίνειν], δεῖξαι, πραγματοποιῆσαι. 672 Νεωρῆ], = Νέορτον, πρόσφατον, ἀσυνείθιστον. 675 Ὃν] τῆς ἐμῆς, ὅν. 677 Τηλικόν δ'], τόσον γέρων (τὴν ἡλικίαν). 680 Ἥκέ μοι γένει], προσήκει ἡ ἀνήκει μοι ὡς συγγενεῖ. 681 Εἰς πλεῖστον πόλεως], ὑπὲρ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς π. 688 Κἀπὶ προσπόλου μιᾶς], ἐπιστηριζομένην εἰς τὴν χεῖρα καὶ τὴν βοήθειαν μιᾶς μόνης ἀκολούθου.

ΟΙΔ. Ἰὼ ξένοι, τί δράσετ'; ἢ προδώσετε,
Κοὐκ ἐξελᾶτε τὸν ἀσεβῆ τῆνδε χθονός; 765
ΧΟΡ. Χώρει, ξέν', ἔξω θᾶσσον· οὔτε γὰρ τὰ νῦν
Δίκαια πράσσεις, οὔτε πρόσθεν εἴργασαι.
ΚΡ. Ὑμῖν ἂν εἴη τήνδε καιρὸς ἐξάγειν·
Ἄκουσαν, εἰ θέλουσα μὴ πορεύσεται. 770
ΑΝΤ. Οἴ μοι τάλαινα, ποῖ φύγω; ποίαν λάβω
Θεῶν ἄρηξιν, ἢ βροτῶν;
ΧΟΡ. Τί δρᾷς, ξένε;
ΚΡ. Οὐχ ἅψομαι τοῦδ' ἀνδρὸς, ἀλλὰ τῆς ἐμῆς.
ΟΙΔ. Ὦ γῆς ἄνακτες.
ΧΟΡ. Ὦ ξέν', οὐ δίκαια δρᾷς.
ΚΡ. Δίκαια.
ΧΟΡ. Πῶς δίκαια;
ΚΡ. Τοὺς ἐμοὺς ἄγω.
ΑΝΤ. Ἰὼ πόλις. Στρ.
ΧΟΡ. Τί δρᾷς, ὦ ξέν'; οὐκ ἀφήσεις; τάχ' εἰς
Βάσανον εἶ χερῶν.
ΚΡ. Εἴργου!
ΧΟΡ. Σοῦ μὲν οὔ, τάδε γε μωμένου.
ΚΡ. Πόλει μάχει γάρ, εἴ τι πημαίνεις ἐμέ.
ΟΙΔ. Οὐκ ἠγόρευον ταῦτ' ἐγώ; 780
ΧΟΡ. Μέθες χεροῖν
Τὴν παῖδα θᾶσσον!
ΚΡ. Μὴ 'πίτασσ' ἃ μὴ κρατεῖς.
ΧΟΡ. Χαλᾷν λέγω σοι.
ΚΡ. Σοὶ δ' ἔγωγ' ὁδοιπορεῖν.
ΧΟΡ. Προβᾶθ' ὧδε, βᾶτε, βᾶτ', ἔντοποι·
Πόλις ἐναίρεται, πόλις ἐμὰ, σθένει.
Προβᾶθ' ὧδέ μοι. 785
ΑΝΤ. Ἀφέλκομαι δύστηνος, ὦ ξένοι, ξένοι!
ΟΙΔ. Ποῦ, τέκνον, εἶ μοι;
ΑΝΤ. Πρὸς βίαν πορεύομαι.
ΟΙΔ. Ὄρεξον, ὦ παῖ, χεῖρας.
ΑΝΤ. Ἀλλ' οὐδὲν σθένω.
ΚΡ. Οὐκ ἄξεθ' ὑμεῖς;
ΟΙΔ. Ὦ τάλας ἐγὼ, τάλας!
ΚΡ. Οὔκουν ποτ' ἐκ τούτοιν γε μὴ σκήπτροιν ἔτι 790
Ὁδοιπορήσεις· ἀλλ' ἐπεὶ νικᾷν θέλεις

---

768 Ὑμῖν], ἀποτείνεται πρὸς τοὺς δορυφόρους του (παμπόλυς, ἴδε 665). 772 Τῆς ἐμῆς], ὑποθέτει ἑαυτὸν κύριον τῆς Ἰσμ. καὶ Ἀντιγ., ὡς Θηβαίων. 776 77 Εἰς βάσανον εἶ χερῶν], εἰς ἅμιλλαν ἔρχῃ χειρῶν, (κοιν.) εἰς χεῖρας. 778 Μωμένου], ζητοῦντες. 782 Σοὶ δ' ἔγωγ', γ']; πρὸς τὴν Ἀντιγόνην. 784 Πόλις ἐναίρεται. . σθένει], βίᾳ. 790 Ἐκ τούτοιν. . σκήπτροιν], ἐνν. τὰς δύο θυγατέρας του, ὡς βακτηρίας τοῦ γήρους του.

Χώρας ἀλάστωρ ὁ ὑμὸς ἐνναίων ἀεί· 730
Ἔστιν δὲ παισὶ τοῖς ἐμοῖσι τῆς ἐμῆς
Χθονὸς λαχεῖν τοσοῦτον ἐνθανεῖν μόνον.
Ἆρ' οὐκ ἄμεινον ἢ σὺ τἀν Θήβαις φρονῶ;
Πολλῷ γ', ὅσῳπερ καὶ σαφεστέρων κλύω
Φοίβου τε καὐτοῦ Ζηνὸς, ὃς κείνου πατήρ. 735
Τὸ σὸν δ' ἀφῖκται δεῦρ' ὑπόβλητον στόμα,
Πολλὴν ἔχον στόμωσιν· ἐν δὲ τῷ λέγειν
Κάκ' ἂν λάβοις τὰ πλείον' ἢ σωτήρια.
Ἀλλ' οἶδα γάρ σε ταῦτα μὴ πείθων, ἴθι,
Ἡμᾶς δ' ἔα ζῆν ἐνθάδ'· οὐ γὰρ ἂν κακῶς, 740
Οὐδ' ὧδ' ἔχοντες, ζῶμεν, εἰ τερποίμεθα.

ΚΡ. Πότερα νομίζεις δυστυχεῖν ἔμ' εἰς τὰ σὰ,
Ἢ σ' εἰς τὰ σαυτοῦ μᾶλλον, ἐν τῷ νῦν λόγῳ;

ΟΙΔ. Ἐμοὶ μέν ἔσθ' ἥδιστον, εἰ σὺ μήτ' ἐμὲ
Πείθειν οἷός τ' εἶ, μήτε τούσδε τοὺς πέλας. 745

ΚΡ. Ὦ δύσμορ', οὐδὲ τῷ χρόνῳ φύσας φανεῖ
Φρένας ποτ', ἀλλὰ λῦμα τῷ γήρᾳ τρέφει.

ΟΙΔ. Γλώσσῃ σὺ δεινός· ἄνδρα δ' οὐδέν' οἶδ' ἐγὼ
Δίκαιον, ὅστις ἐξ ἅπαντος εὖ λέγει.

ΚΡ. Χωρὶς τό τ' εἰπεῖν πολλὰ καὶ τὸ καίρια. 750

ΟΙΔ. Ὡς δὴ σὺ βραχέα, ταῦτα δ' ἐν καιρῷ λέγεις.

ΚΡ. Οὐ δῆθ', ὅτῳ γε νοῦς ἴσος καὶ σοὶ πάρα.

ΟΙΔ. Ἄπελθ' (ἐρῶ γὰρ καὶ πρὸ τῶνδε), μηδέ με
Φύλασσ' ἐφορμῶν ἔνθα χρὴ ναίειν ἐμέ.

ΚΡ. Μαρτύρομαι τούσδ', οὐ σὲ, πρός γε τοὺς φίλους 755
Οἳ' ἀνταμείβει ῥήματ'. ἦν σ' ἕλω ποτὲ...

ΟΙΔ. Τίς δ' ἄν με τῶνδε συμμάχων ἕλοι βίᾳ;

ΚΡ. Ἦ μὴν σὺ κἄνευ τῶνδε λυπηθεὶς ἔσει.

ΟΙΔ. Ποίῳ ξὺν ἔργῳ τοῦτ' ἀπειλήσας ἔχεις;

ΚΡ. Παίδοιν δυοῖν σοι τὴν μὲν ἀρτίως ἐγὼ 760
Ξυναρπάσας ἔπεμψα, τὴν δ' ἄξω τάχα.

ΟΙΔ. Ὤμοι...

ΚΡ. Τάχ' ἕξεις μᾶλλον οἰμώζειν τάδε.

ΟΙΔ. Τὴν παῖδ' ἔχεις μου;

ΚΡ. Τήνδε τ' οὐ μακροῦ χρόνου.

---

756 57 Τὸ σόν.. ὑπόβλ. στόμα, Πολλὴν ἔχον στόμωσιν], σὺ δ ὑπόβλητα καὶ πανοῦργα (ἐστομωμένα) λαλῶν. 740 41 Οὐ γὰρ ἂν κακῶς, οὐδ' ὧδ' ἔχοντες, ζῶμεν, εἰ τερποίμεθα], οὐ γὰρ ἂν κακῶς εἴημεν ζῶντες, καί τοι οὕτως ἀθλίως ἔχοντες, εἰ τερποίμεθα ταύτῃ τῇ ζωῇ. 749 Ἐξ ἅπαντος εὖ λέγει], ἴσον τῷ » πείθειν λέγοντα καὶ δίκαια κἄδικα «-

752 Οὐ δῆθ', ὅτῳ κτλ.], οὐκ εἰσὶ πάντως καίρια τῷ ἔχοντι ὅμοιόν σοι νοῦν. 755 Ἐρῶ γὰρ καὶ πρὸ τῶνδε], λέγω σοι ἀπελθεῖν, ἢ πρὶν ἀκόμη σοὶ τὸ εἴπωσιν οὗτοι· προλαμβάνω σοὶ τὸ εἴπω. 757 Τίς δ' ἂν ἕλοι με βίᾳ (ἀκόντων] τῶν δε συμμάχων; 758 Κἄνευ τοῦ- δε], καὶ χωρὶς τούτου, καὶ ἐὰν μή σε ἕλω.

ΟΙΔ. Ἀκούεθ', οἷα φθέγγεται;
ΧΟΡ. Τά γ' οὐ τελεῖ.
ΚΡ. * Ζεὺς ταῦτ' ἂν εἰδείη, σὺ δ' οὔ.
ΧΟΡ. Ἆρ' οὐχ ὕβρις τάδ'; 825
ΚΡ. Ὕβρις· ἀλλ' ἀνεκτέα.
ΧΟΡ. Ἰὼ πᾶς λεώς, ἰὼ γᾶς πρόμοι,
Μόλετε σὺν τάχει, μόλετ'· ἐπεὶ πέραν
* Περῶσι δή.
ΘΗΣ. Τίς ποθ' ἡ βοή; τί τοὔργον; ἐκ τίνος φόβου ποτὲ
Βουθυτοῦντά μ' ἀμφὶ βωμὸν ἔσχετ' ἐναλίῳ θεῷ, 830
Τοῦδ' ἐπιστάτῃ Κολωνοῦ; λέξαθ', ὡς εἰδῶ τὸ πᾶν,
Οὗ χάριν δεῦρ' ἦξα θᾶσσον ἢ καθ' ἡδονὴν ποδός.
ΟΙΔ. Ὦ φίλτατ' (ἔγνων γὰρ τὸ προσφώνημά σου),
Πέπονθα δεινὰ τοῦδ' ὑπ' ἀνδρὸς ἀρτίως.
ΘΗΣ. Τὰ ποῖα ταῦτα; τίς δ' ὁ πημήνας; λέγε. 835
ΟΙΔ. Κρέων ὅδ', ὃν δέδορκας, οἴχεται τέκνων
Ἀποσπάσας μου τὴν μόγην ξυνωρίδα.
ΘΗΣ. Πῶς εἶπας;
ΟΙΔ. Οἷά περ πέπονθ', ἀκήκοας.
ΘΗΣ. Οὔκουν τις ὡς τάχιστα προσπόλων, μολὼν
Πρὸς τούσδε βωμοὺς, πάντ' ἀναγκάσει λεὼν 840
Ἄνιππον ἱππότην τε θυμάτων ἄπο
Σπεύδειν ἄπο ῥυτῆρος, ἔνθα δίστομοι
Μάλιστα συμβάλλουσιν ἐμπόρων ὁδοί,
Ὡς μὴ παρέλθωσ' αἱ κόραι, γέλως δ' ἐγὼ
Ξένῳ γένωμαι τῷδε, χειρωθεὶς βίᾳ; 845
Ἴθ', ὡς ἄνωγα, ξὺν τάχει. τοῦτον δ' ἐγὼ,
Εἰ μὲν δι' ὀργῆς ἧκον, ἧς ὅδ' ἄξιος,
Ἄτρωτον οὐ μεθῆκ' ἂν ἐξ ἐμῆς χερός·
Νῦν δ' ὥσπερ αὐτὸς τοὺς νόμους εἰσῆλθ' ἔχων,
Τούτοισι, κοὐκ ἄλλοισιν, ἁρμοσθήσεται. 850
Οὐ γάρ ποτ' ἕξει τῆσδε τῆς χώρας, πρὶν ἂν
Κείνας ἐναργεῖς δεῦρό μοι στήσῃς ἄγων,
Ἐπεὶ δέδρακας οὔτ' ἐμοῦ καταξίως,
Οὔθ' ὧν πέφυκας αὐτὸς, οὔτε σῆς χθονός,
Ὅστις δίκαι' ἀσκοῦσαν εἰσελθὼν πόλιν, 855
Κἄνευ νόμου κραίνουσαν οὐδὲν, εἶτ' ἀφεὶς
Τὰ τῆσδε τῆς γῆς κύρι', ὧδ' ἐπεισπεσὼν
Ἄγεις θ', ἃ χρῄζεις, καὶ παρίστασαι βίᾳ,

ὁποῖαν ὁ Εὐριπίδης (Ἰκ. 437) ἐξέφρασε διὰ τοῦ: «Νικᾷ δ' ὁ μείων τὸν μέγαν δίκαι' ἔχων». 827 28 Πέραν περῶσ' οἵδε δή], οἱ ἀπάγοντες τὴν Ἀντιγόνην. 842 43 Ἔνθα δίστομοι, συμβάλλουσιν ὁδοί], ἵδε, 995 96. 850 Ἁρμοσθήσεται], δικασθήσεται. 857 Τὰ τῆσδε γῆς κύρι'], τὰ νόμιμα.

Πατρίδα τε τὴν σὴν καὶ φίλους, ὑφ' ὧν ἐγὼ
Ταχθεὶς τάδ' ἔρδω, καὶ τύραννος ὢν ὅμως,
Νίκα. χρόνῳ γὰρ, οἶδ' ἐγὼ, γνώσει τάδε,
Ὀθούνεκ' αὐτὸς αὐτὸν οτε νῦν καλὰ 795
Δρᾷς, οὔτε πρόσθεν εἰργάσω βίᾳ φίλων,
Ὀργῇ χάριν δοὺς, ἥ σ' ἀεὶ λυμαίνεται.
ΧΟΡ. Ἐπίσχες αὐτοῦ, ξεῖνε!
ΚΡ. Μὴ ψαύειν λέγω.
ΧΟΡ. Οὗτοι σ' ἀφήσω, τῶνδέ γ' ἐστερημένος.
ΚΡ. Καὶ μεῖζον ἄρα ῥύσιον πόλει τάχα 800
Θήσεις· ἐφάψομαι γὰρ οὐ ταύταιν μόναιν.
ΧΟΡ. Ἀλλ' εἰς τί τρέψει;
ΚΡ. Τόνδ' ἀπάξομαι λαβών.
ΧΟΡ. *Δεινὸν λέγεις.
ΚΡ. Ὦ; τοῦτο νῦν πεπράξεται,
Ἢν μή μ' ὁ κραίνων τῆσδε γῆς ἀπειργάθῃ.
ΟΙΔ. Ὦ φθέγμ' ἀναιδὲς, ἦ σὺ γὰρ ψαύσεις ἐμοῦ; 805
ΚΡ. Αὐδῶ σιωπᾷν.
ΟΙΔ. Μὴ γὰρ αἵδε δαίμονες
Θεῖέν μ' ἄφωνον τῆσδε τῆς ἀρᾶς ἔτι,
Ὅς μ', ὦ κάκιστε, ψιλὸν ὄμμ' ἀποσπάσας
Πρὸς ὄμμασιν τοῖς πρόσθεν ἐξοίχει βίᾳ.
Τοιγὰρ σέ τ' αὐτὸν, καὶ γένος τὸ σὸν, θεῶν 810
Ὁ πάντα λεύσσων Ἥλιος δοίη βίον
Τοιοῦτον, οἷον κἀμὲ, γηρᾶναί ποτε.
ΚΡ. Ὁρᾶτε ταῦτα, τῆσδε γῆς ἐγχώριοι;
ΟΙΔ. Ὁρῶσι κἀμὲ, καὶ σὲ, καὶ φρονοῦσ', ὅτι
Ἔργοις πεπονθὼς ῥήμασίν σ' ἀμύνομαι. 815
ΚΡ. Οὗτοι καθέξω θυμὸν, ἀλλ' ἄξω βίᾳ,
Κεἰ μοῦνός εἰμι, τόνδε, κεἰ χρόνῳ βραδύς.
ΟΙΔ. Ἰὼ τάλας! Ἀντιστρ.
ΧΟΡ. Ὅσον λῆμ' ἔχων ἀφίκου, ξέν', εἰ
Τάδε δοκεῖς τελεῖν. 820
ΚΡ. Δοκῶ.
ΧΟΡ. Τάνδ' ἄρ' οὐκ ἔτι νέμω πόλιν.
ΚΡ. Τοῖς τοι δικαίοις χὠ βραχὺς νικᾷ μέγαν.

795 Καὶ τύραννος ὢν ὅμως], ἐπειδὴ εἶπε τ α χ θ ε ὶ ς, ἐπιφέρει τοῦτο, φυλάττων τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς ἐξουσίας του. 800 801 Καὶ μεῖζον ἄρα ῥύσιον κτλ.] καὶ ἄλλο μεῖζον ἅρπαγμα ἕξεις τάχα ῥύσασθαι παρὰ τῆς πόλεως (σῶν Θεῶν;) 805 Ὦ φθέγμ' ἀναιδὲς], ἐπειδὴ ὁ τυφλὸς Οἰδίπους, τὴν φωνὴν μόνον τοῦ Κρέοντος, ἀκούων, δὲν δύναται νὰ εἴπῃ βλέμμα ἢ πρόσωπον. 807 Ἄφωνον τῆσδε τῆς ἀρᾶς], μὴ δυνάμενον ἐκφωνῆσαι ταύτην τὴν κατάραν. 808 Ψιλὸν ὄμμ'], τὸ μόνον ἐναπολειφθέν μοι ὄμμα, καὶ ἐννοεῖ τὴν θυγατέρα του. 810 11 Θεῶν ὁ πάντα λεύσσων Ἥλιος], ὁ Ἥλιος ὁ (μόνος ἐκ) τῶν Θ. λεύσσων πάντα, ὅμοιον τῷ Ὁμηρικῷ: »Ἠέλιός θ', ὅς πάντ' ἐφορᾷς καὶ πάντ' ἐπακούεις α. 817 Καὶ χρόνῳ βραδὺς], εἰ ἢ ἀργοκίνητος ὑπὸ τοῦ γήρως. 822 Τοῖς τοι δικαίοις κτλ.] Γνωμολογία, τὴν

Θυμοῦ γὰρ οὐδέν ἐστι γῆρας ἄλλο πλὴν
Θανεῖν· θανόντων δ' οὐδὲν ἄλγος ἅπτεται.
Πρὸς ταῦτα πράξεις, οἷον ἂν θέλῃς· ἐπεὶ
Ἐρημία με, κεἰ δίκαι' ὅμως λέγω,
Σμικρὸν τίθησι· πρὸς δὲ τὰς πράξεις ὅμως, 900
Καὶ τηλικόσδ' ὤν, ἀντιδρᾶν πειράσομαι.
ΟΙΔ. Ὦ λῆμ' ἀναιδὲς, τοῦ καθυβρίζειν δοκεῖς,
Πότερον ἐμοῦ γέροντος, ἢ σαυτοῦ, τόδε;
Ὅστις φόνους μοι, καὶ γάμους, καὶ ξυμφορὰς
Τοῦ σοῦ διῆκας στόματος, ἃς ἐγὼ τάλας 905
Ἤνεγκον ἄκων· θεοῖς γὰρ ἦν οὕτω φίλον,
Τάχ' ἄν τι μηνίουσιν εἰς γένος πάλαι.
Ἐπεὶ καθ' αὑτόν γ' οὐκ ἂν ἐξεύροις ἐμοὶ
Ἁμαρτίας ὄνειδος οὐδὲν, ἀνθ' ὅτου
Τάδ' εἰς ἐμαυτὸν τοὺς ἐμούς θ' ἡμάρτανον. 910
Ἐπεὶ δίδαξον, εἴ τι θέσφατον πατρὶ
Χρησμοῖσιν ἱκνεῖθ', ὥστε πρὸς παίδων θανεῖν,
Πῶς ἂν δικαίως τοῦτ' ὀνειδίζοις ἐμοὶ,
Ὃς οὔτε βλάστας πω γενεθλίους πατρὸς,
Οὐ μητρὸς εἶχον, ἀλλ' ἀγέννητος τότ' ἦν. 915
Εἰ δ' αὖ, φανεὶς δύστηνος, ὡς ἐγὼ 'φάνην,
Ἐς χεῖρας ἦλθον πατρὶ, καὶ κατέκτανον,
Μηδὲν ξυνιεὶς ὧν ἔδρων, εἰς οὓς τ' ἔδρων,
Πῶς γ' ἂν τό γ' ἄκρον πρᾶγμ' ἂν εἰκότως ψέγοις;
Μητρὸς δὲ, τλῆμον, οὐκ ἐπαισχύνει γάμους, 920
Οὔσης ὁμαίμου σῆς, μ' ἀναγκάζων λέγειν,
Οἵους ἐρῶ τάχ'; οὐ γὰρ οὖν σιγήσομαι,
Σοῦ γ' εἰς τόδ' ἐξελθόντος ἀνόσιον στόμα.
Ἔτικτε γάρ μ', ἔτικτεν, ὦ μοί μοι κακῶν,
Οὐκ εἰδότ' οὐκ εἰδυῖα· καὶ τεκοῦσά με, 925
Αὐτῆς ὄνειδος παῖδας ἐξέφυσέ μοι.
Ἀλλ' ἓν γὰρ οὖν ἔξοιδα, σὲ μὲν ἐκόντ' ἐμὲ
Κείνην τε ταῦτα δυσστομεῖν· ἐγὼ δέ νιν
Ἄκων ἔγημα, φθέγγομαί τ' ἄκων τάδε.
Ἀλλ' οὐ γὰρ οὔτ' ἐν τοῖσδ' ἀκούσομαι κακὸς 930
Γάμοισιν, οὐθ' οὓς αἰὲν ἐμφέρεις σύ μοι
Φόνους πατρῴους ἐξονειδίζων πικρῶς.
Ἓν γάρ μ' ἄμειψε μοῦνον, ὧν σ' ἀνιστορῶ·
Εἴ τις σὲ, τὸν δίκαιον, αὐτίκ' ἐνθάδε
Κτείνοι παραστὰς, πότερα πυνθάνοι' ἄν, εἰ 935

899 Ἐρημία], ἡ μόνωσις. 901 Καὶ τηλικόσδ'] σμικρὸς, ἀδύνατος. ... ' αὑτὸν], κατ' ἐμαυτόν. 905 Τοῦτ'] τὸ θέσφατον. 914 15 Οὔτε, .. οὐ], ἀντὶ Οὔτε. . οὔτε, ὡς καὶ ἐν Ἀντιγ. 235, 36. 919 Τό γ' ἄκον πραγμ.], τὸ ἀκούσιον. 925 Ἐξελθόντος], παρεκτραπέντος. 928 Δυσφημεῖν], κακολογεῖν, βλασφημεῖν. 935 Κτείνοι], κτεῖναι ἐπιχειρεῖοι.

Καί μοι πόλιν κένανδρον ἢ δούλην τινὰ
Ἔδοξας εἶναι, κἄμ' ἴσον τῷ μηδενί. 860
Καίτοι σε Θῆβαί γ' οὐκ ἐπαίδευσαν κακόν·
Οὐ γὰρ φιλοῦσιν ἄνδρας ἐκδίκους τρέφειν·
Οὐδ' ἄν σ' ἐπαινέσειαν, εἰ πυθοίατο
Συλῶντα τἀμὰ καὶ τὰ τῶν θεῶν, βίᾳ
Ἄγοντα φωτῶν ἀθλίων ἱκτήρια. 865
Οὔκουν ἔγωγ' ἄν, σῆς ἐπεμβαίνων χθονός,
Οὐδ' εἰ τὰ πάντων εἶχον ἐνδικώτατα,
Ἄνευ γε τοῦ κραίνοντος, ὅστις ἦν, χθονός,
Οὔθ' εἷλκον, οὔτ' ἂν ἦγον, ἀλλ' ἠπιστάμην·
Ξεῖνον παρ' ἀστοῖς ὡς διαιτᾶσθαι χρεών. 870
Σὺ δ' ἀξίαν οὐκ οὖσαν αἰσχύνεις πόλιν
Τὴν αὐτὸς αὐτοῦ, καί σ' ὁ πληθύων χρόνος
Γέρονθ' ὁμοῦ τίθησι καὶ τοῦ νοῦ κενόν.
Εἶπον μὲν οὖν καὶ πρόσθεν, ἐννέπω δὲ νῦν,
Τὰς παῖδας ὡς τάχιστα δεῦρ' ἄγειν τινά, 875
Εἰ μὴ μέτοικος τῆσδε τῆς χώρας θέλεις
Εἶναι βίᾳ τε κοὐχ ἑκών· καὶ ταῦτά σοι
Τῷ νῷ θ' ὁμοίως κἀπὸ τῆς γλώσσης λέγω.

ΧΟΡ. Ὁρᾷς ἵν' ἥκεις, ὦ ξέν'; ὡς ἀφ' ὧν μὲν εἶ,
Φαίνει δίκαιος, δρῶν δ' ἐφευρίσκει κακά. 880

ΚΡ. Ἐγὼ οὔτ' ἄνανδρον τήνδε τὴν πόλιν λέγων,
Ὦ τέκνον Αἰγέως, οὔτ' ἄβουλον, ὡς σὺ φῆς,
Τοὔργον τόδ' ἐξέπραξα, γιγνώσκων δ', ὅτι
Οὐδείς ποτ' αὐτοὺς τῶν ἐμῶν ἂν ἐμπέσοι
Ζῆλος ξυναίμων, ὥστ' ἐμοῦ τρέφειν βίᾳ. 885
Ἤδη δ', ὅθ' οὕνεκ' ἄνδρα καὶ πατροκτόνον
Κἄναγνον οὐ δεξαίατ', οὐδ' ὅτῳ γάμοι
Ξυνόντες εὑρέθησαν ἀνόσιοι τέκνων·
Τοιοῦτον αὐτοῖς Ἄρεος εὔβουλον πάγο
Ἐγὼ ξυνῆδον χθόνιον ὄνθ', ὃς οὐκ ἐᾷ 890
Τοιούσδ' ἀλήτας τῆδ' ὁμοῦ ναίειν πόλει·
Ὦ πίστιν ἴσχων τήνδ' ἐχειρούμην ἄγραν.
Καὶ ταῦτ' ἂν οὐκ ἔπρασσον, εἰ μή μοι πικρὰς
Αὐτῷ τ' ἀρὰς ἠρᾶτο καὶ τῷ 'μῷ γένει·
Ἀνθ' ὧν πεπονθὼς ἠξίουν τάδ' ἀντιδρᾶν. 895

---

[862] Καὶ τοι σε Θῆβαι κτλ.], ὅμοιον τῷ τοῦ Πινδάρου: « Οὔ τοι με ξένον οὐδ' ἀδαήμονα » Μοισᾶν ἐπαίδευσαν κλυταὶ Θῆβαι ». [865] Φωτῶν ἀθλίων ἱκτήρια], ἱκέτας ἀνθρώπους ἀθλίους. [871] Ἀξίαν οὐκ οὖσαν], ἐνν. αἰσχύνεσθαι. [876] Μέτοικος], ξένος κάτοικος. [879] Ἀφ' ὧν μὲν εἶ], ἐξ ἐκείνων μέν, ἐκ μέρους τῶν ὁποίων ἔρχεσαι, δηλ. τῶν Θηβαίων.

[884] Αὐτοὺς], τοὺς κατοίκους τῆσδε τῆς χώρας. — τῶν ἐμῶν ξυναίμων], τῶν ἐξ αἵματος συγγενῶν μου, τῆς ἴσμ. καὶ Ἀντιγ. [886] Ἤδη], Ἀττ. ἀντὶ Ἤδειν. [890] Χθόνιον], ἰγχώριον. [893-94] Μοι... Αὐτῷ τ]', ἐμοί τε αὐτῷ καὶ τλπ.

Ἥκοντα τόλμης τῆς παρεστώσης τανῦν·
Ἀλλ' ἔσθ' ὅτῳ σὺ πιστὸς ὢν ἔδρας τάδε·
Ἃ δεῖ μ' ἀθρῆσαι, μηδὲ τήνδε τὴν πόλιν
Ἑνὸς ποιῆσαι φωτὸς ἀσθενεστέραν. 975
Νοεῖς τι τούτων, ἢ μάτην τανῦν τέ σοι
Δοκεῖ λελέχθαι, χὥτε ταῦτ' ἐμηχανῶ;

ΚΡ. Οὐδὲν σὺ μεμπτὸν ἐνθάδ' ὢν ἐρεῖς ἐμοί·
Οἶκοι δὲ χἠμεῖς εἰσόμεσθ', ἃ χρὴ ποιεῖν.

ΘΗΣ. Χωρῶν ἀπείλει νῦν· σὺ δ' ἡμῖν, Οἰδίπους, 980
Ἔκηλος αὐτοῦ μίμνε, πιστωθεὶς ὅτι,
Ἢν μὴ θάνω' γὼ πρόσθεν, οὐχὶ παύσομαι,
Πρὶν ἄν σε τῶν σῶν κύριον στήσω τέκνων.

ΟΙΔ. Ὄνεο, Θησεῦ, τοῦ τε γενναίου χάριν,
Καὶ τῆς πρὸς ἡμᾶς ἐνδίκου προμηθίας. 985

ΧΟΡ. Εἴην ὅθι δαΐων ἀνδρῶν τάχ' ἐπιστροφαὶ Στρφ. ά.
Τὸν χαλκοβόαν Ἄρη
Μίξουσιν, ἢ πρὸς Πυθίαις, ἢ λαμπάσιν ἀκταῖς,
Οὗ Πότνιαι σεμνὰ τιθηνοῦνται τέλη
Θνατοῖσιν, ὧν καὶ χρυσέα κλὴς ἐπὶ γλώσσᾳ βέβακε 990
Προσπόλων Εὐμολπιδῶν· ἔνθ' οἶμαι τὸν ὀρειδάταν [ἐγρεμάχαν]
Θησέα καὶ τὰς διστόλους ἀδμῆτας ἀδελφὰς
Αὐτάρκει τάχ' ἐμμίξειν βοᾷ
Τούσδ' ἀνὰ χώρους·
Ἢ που τὸν ἑφέσπερον πέτρας νιφάδος πελῶσ' Ἀντιστρ. ά.
Οἰάτιδος ἐκ νομοῦ,
Πώλοισιν ἢ ῥιμφαρμάτοις φεύγοντες ἁμίλλαις.
Ἁλώσεται, δεινὸς ὁ προσχώρων Ἄρης,

977 Χὥτε ταῦτ' ἐμηχανῶ;] νῦν τε λελέχθαι ὑπ' ἐμοῦ ᾗ πρότερον ὑπ' αὐτῶν, ὅτε ταῦτα δρᾷν ἐτόλμας. 986 Ἐπιστροφαί], ὁ χορὸς, ἐκ τῶν λόγων τοῦ Κρέοντος ἐναγόμενος, ὑποθέτει ὅτι οἱ Βοιωτοὶ ἐπιστρέψαντες πολυπληθέστεροι, συνεπλάκησαν (Ἄρην ἔμιξαν) μετὰ τῶν σαλέντων πρὸς καταδίωξιν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Θησέως. 988 Ἢ πρὸς Πυθ. ἢ λαμπ. ἀκτ.], ἀκταὶ εἴησαν ἂν αἱ ὑπὸ τὸ Πύθιον (ναὸν τοῦ Ἀπόλλ. Πυθίου ἢ Δαφναίου, ὅπου νῦν τὸ μονήδριον Δαφνί), κείμενον ἐν δ.αβάσει τινὶ τοῦ Ποικίλου Ὄρους, ἀποτελοῦντος μέρος τοῦ Αἰγαλέου, ἐν τοῖς ἀρχαίοις μεθορίοις τῆς Ἀττ. ᾗ Μεγαρ., ὅθεν ἡ πρὸς τὴν Ἐλευσ. ᾗ Βοιωτ. ὁδός. Λαμπάδες δὲ ἀκταί, αἱ παρὰ τὸ Θριάσιον πεδίον ᾗ τὴν Ἐλευσ., διὰ τὴν ἐν καιρῷ τῆς πανυχίδος τῶν Ἐλευσιν. μυστηρίων λαμπαδηφορίαν. 989 90 Πότνιαι] αἱ κατ' ἐξοχὴν Θεαὶ καὶ Θεσμοφόροι, ἡ Δήμητρα ᾗ Περσεφόνη. 989 90 Σεμνὰ τιθηνοῦνται τέλη θνατοῖσι] τελοῦσι (κατηχοῦσι) τοὺς μυουμένους.—ὧν (τῶν θεῶν τούτων) τῶν προσπ. Εὐμολπ. ἐπὶ τῇ γλώσσῃ χρυσ. κλὴς βέβαπεν, ἔχουσι κλεισμένον τὸ στόμα των, διὰ τὴν ἀπαιτουμένην ἐχεμυθίαν τῶν τε μυούντων ᾗ μουμένων. 994 Τὸν ὀρειδάταν ἐγρεμάχαν], λείπει τὸ δεύτερον ἐπίθετον εἴς τινας τῶν νεωτέρων ἐκδόσ. 992 Τὰς διστόλους], τὰς δύο. 993 Αὐτάρκει τάχ' ἐμμίξειν βοᾷ], θέλει προφθάσει (νὰ σώσῃ) μὲ αὐτάρκη βοήθειαν. 994 Τούσδ' ἀνὰ χώρους], τοὺς προαιρημένους. 995 96 Ἢ που τὸν ἑφέσπερον κ.τ.λ.] Ἢ ἴσως ἐκ τοῦ Οἰάτιδος νομοῦ (τῆς εἰς τὸν δῆμον Ὄην ἢ Οἴην ἀνηκούσης Φυλῆς) πολῶσι (πελάσουσι) τὸν ἑφέσπερον (ἐνν. χῶρον τὸν πρὸς δυσμὰς) τῆς νιφάδος πέτρας (τοῦ ὄρους Πάρνηθος, τὸ ὁποῖον χιονίζεται πρῶτον τῶν κατὰ τὴν Ἀττικὴν), φεύγοντες ἵππους ἢ ἅρμασιν. Ἐννοεῖ δὲ τὴν ἄλλην μεταξὺ Ἀτ. ᾗ Βοιωτ. διάβασιν (πρὸς Δ. ᾗ Β. τοῦ Κολωνοῦ) τὴν διὰ τοῦ Θριασίου πεδίου ὑπὲρ τῆς Ἐλευθρᾶς ᾗ τὸν Κιθαιρῶνα ἢ τὴν ὑπὲρ τὴν Φυλὴν (Τατοῖ) πρὸς τὸν Ἐτεωνόν. 998 Ἁλώσεται], θέλει νι-

Πατήρ σ' ὁ καίνων, ἢ τίνοι' ἂν εὐθύς;
Δοκῶ μὲν, εἴπερ ζῆν φιλεῖς, τὸν αἴτιον
Τίνοι' ἄν, οὐδὲ τοὔνδικον περιβλέποις.
Τοιαῦτα μέντοι καὐτὸς εἰσέδην κακὰ,
Θεῶν ἀγόντων. οἷς ἐγὼ οὐδὲ τὴν πατρὸς 640
Ψυχὴν ἂν οἶμαι ζῶσαν ἀντειπεῖν ἐμοί.
Σὺ δ', εἰ γὰρ οὐ δίκαιος, ἀλλ' ἅπαν καλὸν
Λέγειν νομίζων ῥητὸν ἄῤῥητόν τ' ἔπος,
Τοιαῦτ' ὀνειδίζεις με τῶνδ' ἐναντίον·
Καί σοι τὸ Θησέως ὄνομα θωπεῦσαι καλὸν, 945
Καὶ τὰς Ἀθήνας, ὡς κατῴκηνται καλῶς·
Κἄθ', ὧδ' ἐπαινῶν πολλὰ, τοῦδ' ἐκλανθάνει,
Ὀθούνεκ', εἴ τις γῆ θεοὺς ἐπίσταται
Τιμᾶς σεβίζειν, ἥδε τοῦθ' ὑπερφέρει,
Ἀφ' ἧς σὺ κλέψας τὸν ἱκέτην γέροντ' ἐμὲ 950
Αὐτόν τ' ἐχειροῦ, τὰς κόρας τ' οἴχει λαβών.
Ἀνθ' ὧν ἐγὼ νῦν τάσδε τὰς θεὰς ἐμοὶ
Καλῶν ἱκνοῦμαι καὶ κατασκήπτω λιταῖς
Ἐλθεῖν ἀρωγοὺς ξυμμάχους θ', ἵν' ἐκμάθῃς,
Οἵων ὑπ' ἀνδρῶν ἥδε φρουρεῖται πόλις. 955

ΧΟΓ. Ὁ ξεῖνος, ὦ ἄναξ, χρηστός· αἱ δὲ συμφοραὶ
Αὐτοῦ πανώλεις, ἄξιαι δ' ἀμυνάθειν.

ΘΗΣ. Ἅλις λόγων· ὡς οἱ μὲν ἐξῃρπασμένοι
Σπεύδουσιν, ἡμεῖς δ', οἱ παθόντες, ἕσταμεν.

ΚΡ. Τί δῆτ' ἀμαυρῷ φωτὶ προστάσεις ποιεῖν; 960

ΘΗΣ. Ὁδοῦ κατάρχειν τῆς ἐκεῖ, πομπὸν δ' ἐμὲ
Χωρεῖν, ἵν', εἰ μὲν ἐν τόποισι τοῖσδ' ἔχεις
Τὰς παῖδας ἡμῖν, αὐτὸς ἐκδείξῃς ἐμοί·
* Εἰ δ' ἐγκρατεῖς φεύγουσιν, οὐδὲν δεῖ πονεῖν,
Ἄλλοι γὰρ οἱ σπεύδοντες, οὓς οὐ μήποτε 965
Χώρας φυγόντες τῆσδ' ἐπεύχωνται θεοῖς.
Ἀλλ' ἐξυφηγοῦ· γνῶθι δ', ὡς ἔχων ἔχε,
Καί σ' εἷλε θηρῶνθ' ἡ τύχη· τὰ γὰρ δόλῳ
Τῷ μὴ δικαίῳ κτήματ' οὐχὶ σώζεται.
Κοὐκ ἄλλον ἕξεις εἰς τόδ' · ὡς ἑξοιδά σε 970
Οὐ ψιλὸν, οὐδ' ἄσκευον εἰς τοσήνδ' ὕβριν

---

940 Οἷς], τούτοις τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις. 949 Ἥδε τοῦθ' ὑπερφέρει], αὕτη ἡ γῆ (, ἡ Ἀντικὴ, κατὰ) τοῦτο (τὸ θεοὺς σέβειν) ὑπερτερεῖ. 960 Ἀμαυρῷ], ἀδυνάτῳ. 961 ὅσ Πομπὸν δέ με χωρεῖν], ἐμὲ δὲ χωρεῖν μετὰ σοῦ, ὡς παραπέμποντα σε. 964 Ἐγκρατεῖς], κρατούμεναι ὑπὸ τῶν ἀπαγόντων. 965 Ἄλλοι γὰρ οἱ σπεύδοντες] οἱ διαταχθέντες ὑπ' αὐτοῦ πρὸ ὀλίγου νὰ καταδιώξωσι τοὺς ἁρπάσαντας τὰς παῖδας, ἴδε 839 κ. ε. — Οὓς οὐ μή κοτε κτλ.], οὓς οὐκ ἂν διαφυγόντες εὔχονται τοῖς θεοῖς· τοὺς ὁποίους ἐλπίζω ὅτι δὲν διέφυγον, ἤ, ἐὰν διέφυγον, ἂς εὐχαριστοῦν τὸν θεόν. 967 Ἔχων ἔχει], ἔχων τὰς κόρας, ἔχει σὺ ὑπ' ἐμοῦ. 970 Κοὐκ ἄλλον ἕξεις εἰς τόδ'], καὶ οὐδένα ἄλλον ἕξεις (συνεργόν;) εἰς ταῦτα.

ΑΝΤ. Αἰτεῖς, ἃ τεύξει· ξὺν πόθῳ γὰρ ἡ χάρις. 1030
ΟΙΔ. Ποῦ δῆτα, ποῦ 'στον;
ΑΝΤ. Αἷδ' ὁμοῦ πελάζομεν.
ΟΙΔ. Ὦ φίλτατ' ἔρνη!
ΑΝΤ. Τῷ τεκόντι πᾶν φίλον.
ΟΙΔ. Ὦ σκῆπτρα φωτός...
ΑΝΤ. Δυσμόρου γε δύσμορα.
ΟΙΔ Ἔχω τὰ φίλτατ', οὐδ' ἔτ' ἂν πανάθλιος
Θανὼν ἂν εἴην, σφῷν παρεστώσαιν ἐμοί. 1035
Ἐρείσατ', ὦ παῖ, πλευρὸν ἀμφιδέξιον,
Ἐμφύντε τῷ φύσαντι, κἀναπαύσατον
Τοῦ πρόσθ' ἐρήμου τοῦδε δυστήνου πλάνου.
Καί μοι τὰ πραχθέντ' εἴπαθ' ὡς βράχιστ', ἐπεὶ
Ταῖς τηλικαῖσδε σμικρὸς ἐξαρκεῖ λόγος. 1040
ΑΝΤ. Ὅδ' ἔσθ' ὁ σώσας· τοῦδε χρὴ κλύειν, πάτερ,
Καὶ σοίγε τοὔργον τοὐμὸν ὧδ' ἔσται βραχύ.
ΟΙΔ. Ὦ ξεῖνε, μὴ θαύμαζε πρὸς τὸ λιπαρὲς,
Τέκν' εἰ φανέντ' ἄελπτα μηκύνω λόγον·
Ἐπίσταμαι γὰρ τήνδε τὴν ἐς τάσδε μοι 1045
Τέρψιν παρ' ἄλλου μηδενὸς πεφασμένην.
Σὺ γάρ νιν ἐξέσωσας, οὐκ ἄλλος βροτῶν.
Καὶ σοὶ θεοὶ πόροιεν, ὡς ἐγὼ θέλω,
Αὐτῷ τε καὶ γῇ τῇδ', ἐπεὶ τό γ' εὐσεβὲς
Μόνοις παρ' ὑμῖν εὗρον ἀνθρώπων ἐγώ, 1050
Καὶ τοὐπιεικὲς, καὶ τὸ μὴ ψευδοστομεῖν.
Εἰδὼς δ' ἀμύνω τοῖσδε τοῖς λόγοις τάδε·
Ἔχω γὰρ ἃ 'χω διὰ σὲ, κοὐκ ἄλλον βροτῶν.
Καί μοι χέρ', ὦ ἄναξ, δεξιὰν ὄρεξον, ὡς
Ψαύσω, φιλήσω θ', ἧ θέμις, τὸ σὸν κάρα. 1055
Καίτοι τί φωνῶ; πῶς δ' ἂν ἄθλιος γεγὼς
Θιγεῖν θελήσαιμ' ἀνδρὸς, ᾧ τίς οὐκ ἔνι
Κηλὶς κακῶν ξύνοικος; οὐκ ἔγωγε σὲ,
Οὐδ' οὖν ἐάσω· τοῖς γὰρ ἐμπείροις βροτῶν
Μόνοις οἷόν τε ξυνταλαιπωρεῖν τάδε· 1060
Σὺ δ' αὐτόθεν μοι χαῖρε, καὶ τὰ λοιπά μου

1030 Ξὺν πόθῳ γὰρ ἡ χάρις], καὶ ἡμῖν γὰρ ποθεινὴ ἐςιν ἡ χάρις αὕτη.
1036 Ἐρείσατ', ὦ παῖ], ἀπὸ ἑνικοῦ εἰς πλθ., καθὼς καὶ ἀνωτέρω (στίχ. 1028), «Προσέλθετ', ὦ παῖ,» — πλευρὸν ἀμφιδέξιον] διότι, ἑκατέρωθεν αὐτὸν ὑπερείδουσαι, ἡ μὲν ἦν δεξιόθεν αὐτοῦ, ἡ δὲ εἶχεν αὐτὸν δεξιόθεν αὐτῆς. 1037 Ἐμφύντε], ἀντὶ Ἐμφύσα, ἴδε καὶ 1128, 29. 1040 Ταῖς τηλικαῖσδε], ταῖς τόσον μικραῖς τὴν ἡλικίαν. 1042 Τοὔργον τοῦτ'], τὸ εἰπεῖν τὰ πραχθέντα. 1045 46] Μὴ θαύμαζε, εἰ, τέκνα φανέντ' ἄελπτα (εὐθεῖα ἀπόλυτος ἀντὶ γενικῆς), μηκύνω λόγον πρὸς τὸ λιπαρές. 1047 Νιν], αὐτάς.
1049 50] ἔπαινος τῶν Ἀθηναίων, τοῦ ὁποίου (ἀσμενιζόμεθα νὰ φρονοῦμεν ὅτι) ἦσαν τῷ ὄντι ἄξιοι. 1058 Οὐκ ἔγωγέ σε] θιγεῖν θελήσαιμ' ἂν ἀνδρὸς οἷος ἐγώ. — οὐδ' οὖν ἐάσω] σε θιγεῖν ἐμοῦ. — τοῖς γὰρ ἐμπείροις κτλ.], μόνοι γὰρ οἱ ἐν πείρᾳ γενόμενοι τῶν τοιούτων κακῶν δύναιντ' ἂν ξυνταλαιπωρεῖν περὶ ταῦτα. 1062 Αὐτόθεν], ἀπ' αὐτοῦ ὅπου εἶσε.

Δεινὰ δὲ Θησειδᾶν ἀκμά. πᾶς γὰρ ἀστράπτει χαλινὸς,
Πᾶσα δ' ὁρμᾶται κατ' ἀμπυκτήρια φάλαρα πώλων 1000
Ἄμβασις, οἳ τὰν Ἱππίαν τιμῶσιν Ἀθάναν,
Καὶ τὸν πόντιον γαιάοχον
Ῥέας φίλον υἱόν.
Ἔρδουσιν, ἢ μέλλουσιν· ὡς προμνᾶταί τί μοι
Γνώμα, τάχ' ἂν δώσειν τὰν δεινὰ τλᾶσαν, δεινά δ' 1005
Εὑροῦσαν πρὸς αὐθαίμων πάθη.
Τελεῖ, τελεῖ Ζεύς τι κατ' ἄμαρ·
Μάντις εἶμ' ἐσθλῶν ἀγώνων.
Εἶθ' ἀελλαία ταχύῤῥωστος πελειὰς
Αἰθερίας νεφέλας κύρσαιμ', αὐτῶν δ' ἀγώνων 1010
Ἐωρήσασα τοὐμὸν ὄμμα!
Ἰὼ θεῶν πάνταρχε, παντόπτα Ζεῦ, πόροις
Γᾶς τᾶσδε δαμούχοις ἐπινικίῳ σθένει τὸν
Εὔαγρον τελειῶσαι λόχον,
Σεμνά τε παῖς Παλλὰς Ἀθάνα. 1015
Καὶ τὸν ἀγρευτὰν Ἀπόλλω,
Καὶ κασιγνήταν πυκνοστίκτων ὀπαδὸν
Ὠκυπόδων ἐλάφων στέργω διπλᾶς ἀρωγὰς
Μολεῖν γᾷ τᾷδε καὶ πολίταις.
Ὦ ξεῖν' ἀλῆτα, τῷ σκοπῷ μὲν οὐκ ἐρεῖς, 1020
Ὡς ψευδόμαντις· τὰς κόρας γὰρ εἰσορῶ
Τάσδ' ἄσσον αὖθις ὧδε προσπολουμένας.

ΟΙΔ. Ποῦ, ποῦ; τί φῄς; πῶς εἶπας;

ΑΝΤ. Ὦ πάτερ, πάτερ,
Τίς ἂν θεῶν σοι τόνδ' ἄριστον ἄνδρ' ἰδεῖν
Δοίη, τὸν ἡμᾶς δεῦρο προσπέμψαντά σοι; 1025

ΟΙΔ. Ὦ τέκνον, ἢ πάρεστον;

ΑΝΤ. Αἷδε γὰρ χέρες
Θησέως ἔσωσαν, φιλτάτων τ' ὀπαόνων.

ΟΙΔ. Προσέλθετ', ὦ παῖ, πατρὶ, καὶ τὸ μηδαμᾷ
Ἐλπισθὲν ἥξειν σῶμα βαστάσαι δότε.

κηθῆ, ἐνν. ὁ ἐχθρὸς, ὁ Κρέων. — προσχώρων] τῶν τοῦ Κολωνοῦ περιοίκων, τοὺς ὁποίους διέταξεν ὁ Θησεὺς νὰ καταδιώξωσι τοὺς ἀπαγοντας τὴν Ἀντιγ. 999 Πᾶς γὰρ ἀστρ. χαλ. κτλ.], ἀναφέρεται εἰς τὸ »Πάντα λαὸν ἱππότην.. σπεύδειν ἀπὸ ῥυτῆρος, « στίχ. 40-42.

1000 Ἀμπυκτήρια], τὰ φάλαρα (χάμουρα) τῆς ἁμάξης. — πωλικὰ ἄμβασις], οἱ ἀναβάται τῶν πώλων. 1004 Ἢ μέλλουσιν], ἐνν. ἔρδειν, καὶ ἐννοεῖ τοὺς μαχομένους, τοὺς ὁποίους νομίζει ὅτι βλέπει. 1006 Αὐθαίμων], συγγενῶν, ἐκ τοῦ αὐτοῦ αἵματος. 1007 Κατ' ἄμαρ], σήμερον, κατὰ τὴν (σήμερον) ἡμέραν. 1009-10]. Εἶθε (γενόμενος) ἀελλ. ταχύῤῥ. πελειὰς, κύρσαιμι (πλησιάσω) αἰθερίας νεφέλας, ἐωρήσασα τοὐμὸν ὄμμα ἄνωθ' ἀγώνων!

1014 Τὸν εὔαγρον τελ. λόχον] νὰ ἐκτελέσωσιν εὐτυχῶς τὴν ζωγρείαν τῶν ἀπαγαγόντων τὴν Ἀντιγ. 1016 Καὶ τὸν Ἀγρευτὰν Ἀπ.], ἐπειδὴ προεῖπεν εὔαγρον λόχον, καὶ περὶ ἄγρας φυγάδων ὁ λόγος. 1018-19 Στέργω.. μολεῖν], ἀσμένως ἐπικαλοῦμαι συναρωγούς.

1026 Χεῖρες Θησέως], κατὰ σχῆμα ὑπερβολῆς, διότι ὁ Θησεὺς δὲν τὰς ἔσωσεν αὐτὸς ἰδιοχείρως.

ΑΝΤ. Αἰτεῖς, ἃ τεύξει· ξὺν πόθῳ γὰρ ἡ χάρις. 1030
ΟΙΔ. Ποῦ δῆτα, ποῦ 'στον;
ΑΝΤ. Αἷδ' ὁμοῦ πελάζομεν.
ΟΙΔ. Ὦ φίλτατ' ἔρνη!
ΑΝΤ. Τῷ τεκόντι πᾶν φίλον.
ΟΙΔ. Ὦ σκῆπτρα φωτός...
ΑΝΤ. Δυσμόρου γε δύσμορα.
ΟΙΔ Ἔχω τὰ φίλτατ', οὐδ' ἔτ' ἂν πανάθλιος
Θανὼν ἂν εἴην, σφῷν παρεστώσαιν ἐμοί. 1035
Ἐρείσατ', ὦ παῖ, πλευρὸν ἀμφιδέξιον,
Ἐμφύντε τῷ φύσαντι, κἀναπαύσατον
Τοῦ πρόσθ' ἐρήμου τοῦδε δυστήνου πλάνου.
Καί μοι τὰ πραχθέντ' εἴπαθ' ὡς βράχιστ', ἐπεὶ
Ταῖς τηλικαῖσδε σμικρὸς ἐξαρκεῖ λόγος. 1040
ΑΝΤ. Ὅδ' ἔσθ' ὁ σώσας· τοῦδε χρὴ κλύειν, πάτερ,
Καὶ σοίγε τοὔργον τοὐμὸν ὧδ' ἔσται βραχύ.
ΟΙΔ. Ὦ ξεῖνε, μὴ θαύμαζε πρὸς τὸ λιπαρὲς,
Τέκν' εἰ φανέντ' ἄελπτα μηκύνω λόγον·
Ἐπίσταμαι γὰρ τήνδε τὴν ἐς τάσδε μοι 1045
Τέρψιν παρ' ἄλλου μηδενὸς πεφασμένην.
Σὺ γάρ νιν ἐξέσωσας, οὐκ ἄλλος βροτῶν.
Καὶ σοὶ θεοὶ πόροιεν, ὡς ἐγὼ θέλω,
Αὐτῷ τε καὶ γῇ τῇδ', ἐπεὶ τό γ' εὐσεβὲς
Μόνοις παρ' ὑμῖν εὗρον ἀνθρώπων ἐγώ, 1050
Καὶ τοὐπιεικὲς, καὶ τὸ μὴ ψευδοστομεῖν.
Εἰδὼς δ' ἀμύνω τοῖσδε τοῖς λόγοις τάδε·
Ἔχω γὰρ ἃ 'χω διὰ σὲ, κοὐκ ἄλλον βροτῶν.
Καί μοι χέρ', ὦ ἄναξ, δεξιὰν ὄρεξον, ὡς
Ψαύσω, φιλήσω θ', ἧ θέμις, τὸ σὸν κάρα. 1055
Καίτοι τί φωνῶ; πῶς δ' ἂν ἄθλιος γεγὼς
Θιγεῖν θελήσαιμ' ἀνδρὸς, ᾧ τίς οὐκ ἔνι
Κηλὶς κακῶν ξύνοικος; οὐκ ἔγωγε σὲ,
Οὐδ' οὖν ἐάσω· τοῖς γὰρ ἐμπείροις βροτῶν
Μόνοις οἷόν τε ξυνταλαιπωρεῖν τάδε· 1060
Σὺ δ' αὐτόθεν μοι χαῖρε, καὶ τὰ λοιπά μου

1030 Ξὺν πόθῳ γὰρ ἡ χάρις], καὶ ἡμῖν γὰρ ποθεινὴ ἐςιν ἡ χάρις αὕτη.
1036 Ἐρείσατ', ὦ παῖ], ἀπὸ ἑνικοῦ εἰς πλθ., καθὼς καὶ ἀνωτέρω (στίχ. 1028). » Προσέλθετ', ὦ παῖ, « — πλευρὸν ἀμφιδέξιον] διότι, ἑκατέρωθεν αὐτὸν ὑπερείδουσαι, ἡ μὲν ἦν δεξιόθεν αὐτοῦ, ἡ δὲ εἶχεν αὐτὸν δεξιόθεν αὐτῆς. 1037 Ἐμφύντε], ἀντὶ Ἐμφύσα, ἴδε καὶ 1128, 29. 1040 Ταῖς τηλικαῖσδε], ταῖς τόσον μικραῖς τὴν ἡλικίαν. 1042 Τοὔργον τοῦτ'], τὸ εἰπεῖν τὰ πραχθέντα. 1045 46] Μὴ θαύμαζε, εἰ, τέκνα φανέντ' ἄελπτα (εὐθεῖα ἀπόλυτος ἀντὶ γενικῆς), μηκύνω λόγον πρὸς τὸ λιπαρές. 1047 Νιν], αὐτάς.
1049 50] ἔπαινος τῶν Ἀθηναίων, τοῦ ὁποίου (ἀσμενιζόμεθα νὰ φρονοῦμεν ὅτι) ἦσαν τῷ ὄντι ἄξιοι. 1058 Οὐκ ἔγωγέ σε] θιγεῖν θελήσαιμ' ἂν ἀνδρὸς οἷος ἐγώ. — οὐδ' οὖν ἐάσω] σε θιγεῖν ἐμοῦ. — τοῖς γὰρ ἐμπείροις κτλ.], μόνοι γὰρ οἱ ἐν πείρᾳ γενόμενοι τῶν τοιούτων κακῶν δύναιντ' ἂν ξυνταλαιπωρεῖν περὶ ταῦτα. 1068 Αὐτόθεν], ἀπ' αὐτοῦ ὅπου εἶσε.

Μέλου δικαίως, ὥσπερ ἐς τόδ' ἡμέρας.
ΘΗΣ. Οὔτ' εἴ τι μῆκος τῶν λόγων ἔθου πλέον,
Τέκνοισι τερφθεὶς τοῖσδε, θαυμάσας ἔχω,
Οὐδ' εἰ πρὸ τοῦ 'μοῦ προὔλαβες τὰ τῶνδ' ἔπη· 1065
Βάρος γὰρ ἡμᾶς οὐδὲν ἐκ τούτων ἔχει.
Οὐ γὰρ λόγοισι τὸν βίον σπουδάζομεν
Λαμπρὸν ποιεῖσθαι μᾶλλον ἢ ταῖς δρωμένοις.
Δείκνυμι δ'. ὧν γὰρ ὤμοσ', οὐκ ἐψευσάμην
Οὐδέν σε, πρέσβυ· τάσδε γὰρ πάρειμ' ἄγων 1070
Ζώσας, ἀκραιφνεῖς τῶν κατηπειλημένων.
Χὤπως μὲν 'ἀγὼν οὗτος ἠρέθη, τί δεῖ μάτην
Κομπεῖν, ἃ γ' εἴσει καὐτὸς ἐκ ταύταιν ξυνών;
Λόγος δ', ὃς ἐμπέπτωκεν ἀρτίως ἐμοὶ
Στείχοντι δεῦρο, συμβαλοῦ γνώμην· ἐπεὶ 1075
Σμικρὸς μὲν εἰπεῖν, ἄξιος δὲ θαυμάσαι.
Πρᾶγος δ' ἀτίζειν οὐδὲν ἄνθρωπον χρεών.
ΟΙΔ. Τί δ' ἔστι, τέκνον Αἰγέως; δίδασκέ με,
Ὡς μὴ εἰδότ' αὐτὸν μηδὲν ὢν σὺ πυνθάνει.
ΘΗΣ. Φασίν τιν' ἡμῖν ἄνδρα, σοὶ μὲν ἔμπολιν 1080
Οὐκ ὄντα, συγγενῆ δὲ, προσπεσόντα πως
Βωμῷ καθῆσθαι τῷ Ποσειδῶνος, παρ' ᾧ
Θύων ἔκυρον, ἡνίχ' ὡρμώμην ἐγώ.
ΟΙΔ. Ποδαπόν; τί προσχρῄζοντα τῷ θακήματι;
ΘΗΣ. Οὐκ οἶδα πλὴν ἕν. σοῦ γάρ, ὡς λέγουσί μοι, 1085
Βραχύν τιν' αἰτεῖ μῦθον, οὐκ ὄγκου πλέων.
ΟΙΔ. Ποῖόν τιν'; οὐ γὰρ ἦδ' ἕδρα σμικροῦ λόγου.
ΘΗΣ. Σοί φασιν αὐτὸν εἰς λόγους ἐλθεῖν μολόντ'
Αἰτεῖν, ἀπελθεῖν τ' ἀσφαλῶς τῆς δεῦρ' ὁδοῦ.
ΟΙΔ. Τίς δῆτ' ἂν εἴη τήνδ' ὁ προσθακῶν ἕδραν; 1090
ΘΗΣ. Ὅρα, κατ' Ἄργος εἴ τις ὑμιν ἐγγενὴς
Ἔσθ', ὅστις ἄν σου τοῦτο προσχρῄζοι τυχεῖν.
ΟΙΔ. Ὦ φίλτατε, σχὲς, οὗπερ εἶ!
ΘΗΣ. Τί δ' ἔστι σοι;
ΟΙΔ. Μή μου δεηθῇς.
ΘΗΣ. Πράγματος ποίου; λέγε.

1063 Ἐς τόδ' ἡμέρας], ἐς τήνδε τὴν ἡμέραν. 1065 Οὔτ' εἰ πρὸ τοῦ 'μοῦ κτλ.] οὔτε ἐὰν, πρὸ τοῦ λαλήσῃς πρὸς ἐμὲ, ἐλάλησας πρὸς αὐτάς. 1071 Ἀκραιφνεῖς τῶν κατηπειλημένων], ἀδλαβεῖς ἐκ τῶν ἀπειληθέντων αὐταῖς ὑπὸ τοῦ Κρ. 1072 Ἀγὼν ἠρέθη], ἐνικήθη, ἐκερδήθη. 1074 Λόγος δ' ὃς ἐμπέπτωκε], φαίνεται ἀνανταπόδοτον, ἀλλὰ φέρεται, κατὰ σχῆμα τὸ καλούμενον προεπιζευκτικὸν, εἰς τὸ: Σμικρὸς μὲν εἰπεῖν. 1079 Πυνθάνει], ἤκουσας, ἔμαθες. 1081 Προσπεσόντα πως], οὕτω, χωρὶς γνωστῆς αἰτίας. 1085 Ἡνίχ' ὡρμώμην], ὅτε ἀνεχώρουν ἐκεῖθεν ἐγώ. 1086 Οὐκ ὄγκου πλέων], ἐλαφρὸν (εὔογκον) λόγον, ἀλλὰ τοῦτο ἐξέφρασεν ἤδη διὰ τοῦ Βραχύν. Ὅθεν ὁ Firnhaber εἴκασε γραπτέον εἶναι: Πλέως. 1088 84] Φασὶν αὐτὸν, μολόντα, αἰτεῖν ἐλθεῖν σοι ἐς λόγους, ἀπελθεῖν τ'.

1091 Σχὲς οὗπερ εἶ], ἐπίσχες σεαυτὸν (ἐνν. τοῦ λέγειν).

Αἱ δ' ἀνατέλλοντος, αἱ δ' ἀνὰ μέσσαν
Ἀκτῖν', αἱ δὲ νυχιᾶν ἀπὸ Ῥιπᾶν.
ΑΝΤ. Καὶ μὴν ὅδ' ἡμῖν, ὡς ἔοικεν, ὁ ξένος,
Ἀνδρῶν γε μοῦνος, ὦ πάτερ, δι' ὄμματος 1160
Ἀστακτὶ λείβων δάκρυον, ὧδ' ὁδοιπορεῖ.
ΟΙΔ. Τίς οὗτος;
ΑΝΤ. Ὅνπερ καὶ πάλαι κατείχομεν
Γνώμῃ, πάρεστι δεῦρο Πολυνείκης ὅδε.
ΠΟΛ. Οἴμοι, τί δράσω; πότερα τἀμαυτοῦ κακὰ
Πρόσθεν δακρύσω, παῖδες, ἢ τὰ τοῦδ' ὁρῶν 1165
Πατρὸς γέροντος, ὃν ξένης ἐπὶ χθονὸς
Ξὺν σφῷν ἐφεύρηκ' ἐνθάδ' ἐκβεβλημένον,
Ἐσθῆτι σὺν τοιᾷδε, τῆς ὁ δυσφιλὴς
Γέρων γέροντι ξυγκατῴκηκεν πίνος,
Πλευρὰν μαραίνων· κρατὶ δ' ὀμματοστερεῖ 1170
Κόμη δι' αὔρας ἀκτένιστος ᾄσσεται·
Ἀδελφὰ δ', ὡς ἔοικε, τούτοισιν φορεῖ
Τὰ τῆς ταλαίνης νηδύος θρεπτήρια.
Ἃ 'γὼ πανώλης δῷ' ἄγαν ἐκμανθάνω,
Καὶ μαρτυρῶ κάκιστος ἀνθρώπων τροφαῖς 1175
Ταῖς σαῖσιν ἥκειν τἄλλα (μὴ 'ξ ἄλλων πύθῃ)·
Ἀλλ' ἔστι γάρ καὶ Ζηνὶ σύνθακος θρόνων
Αἰδὼς ἐπ' ἔργοις πᾶσι, καὶ πρὸς σοί, πάτερ,
Παρασταθήτω· τῶν γὰρ ἡμαρτημένων
Ἄκη μέν ἐστι, προσφορὰ δ' οὐκ ἔστ' ἔτι. — 1180
Τί σιγᾷς;
Φώνησον, ὦ πάτερ, τι· μή μ' ἀποστραφῇς.
Οὐδ' ἀνταμείβει μ' οὐδὲν, ἀλλ' ἀτιμάσας
Πέμψεις, ἄναυδος, οὐδ' ἃ μηνίεις φράσας; —
Ὦ σπέρματ' ἀνδρὸς τοῦδ', ἐμαὶ δ' ὁμαίμονες, 1185
Πειράσατ' ἀλλ' ὑμεῖς γε κινῆσαι πατρὸς
Τὸ δυσπρόσοιστον κἀπροσήγορον στόμα,
Ὡς μή γ' ἄτιμον, τοῦ θεοῦ γε προστάτην,
Οὕτως ἀφῇ με, μηδὲν ἀντειπὼν ἔπος.
ΑΝΤ. Λέγ', ὦ ταλαίπωρ', αὐτὸς ὢν χρείᾳ πάρει· 1190

1157 58 Ἀνὰ μέσσαν ἀκτῖν'], ἐκ μεσημβρίας. — νυχιᾶν ἀπὸ Ῥιπᾶν], ἀπὸ τῶν σκοτεινῶν (διὰ τὰ πυκνὰ δάση) Ῥικαίων ὀρέων, ἀπὸ βορρᾶ, ὅπου ὁ περίφημος Μέλας ὀρυμὸς (Schwarz-Wald) τῆς Γερμ. » Ῥιπᾶν ὄρος ἀνθέον ὕλᾳ «, καθὼς λέγει ὁ Ἀλκμάν. 1159 60] βλέπουσα ἡ Ἀντιγ. μακρόθεν ἐρχόμενον τὸν Πολυνείκην, εἴτε μὴ διακρίνουσα αὐτὸν διὰ τὴν ἀπόχρωσιν, εἴτε ἵνα μὴ δυσαρεστήσῃ τὸν πατέρα της, δὲν τὸν ὀνομάζει. 1163 Παῖδες], δὲν τὰς λέγει ἀδελφὰς, ἴσως καθὸ πρεσβύτερος· ἀλλὰ καὶ ἡ Ἀντιγόνη κατόπιν (στίχ. 1330) προσφωνεῖ αὐτὸν διὰ τοῦ Ὦ παῖ. 1171 Ἄσσεται], σείσσεται, κινεῖται, κυματίζει. 1172 Φορεῖ], φέρει. 1175 Θρεπτήρια], τροφάς. 1175 76 Τροφαῖς ταῖς σαῖσιν ἥκειν], περὶ τὰ πρὸς σέ μοι ὀφειλόμενα τροφεῖα Κάκιστος γενέσθαι. 1180 Προσφορά], ὀνειδισμὸς, (κοιν.) κτύπημα εἰς τὸ πρόσωπον, καθὼς ἡ τὸ ῥῆμα Προσφέρω ἀντὶ τοῦ Ὀνειδίζω κατὰ πρόσωπον.

ΟΙΔ. Τέκνον, βαρεῖαν ἡδονὴν νικᾶτέ με
Λέγοντες· ἔστω δ' οὖν ὅπως ὑμῖν φίλον.
Μόνον, ξέν', εἴπερ κεῖνος ὧδ' ἐλεύσεται, 1130
Μηδεὶς κρατείτω τῆς ἐμῆς ψυχῆς ποτέ.
ΘΗΣ. Ἄπαξ τὰ τοιαῦτ', οὐχὶ δίς, χρῄζω κλύειν,
Ὦ πρέσβυ. κομπεῖν δ' οὐχὶ βούλομαι· σὺ δὲ
Σῶς ἴσθ', ἐάν περ κἀμέ τις σώζῃ θεῶν.
ΧΟΡ. Ὅστις τοῦ πλέονος μέρους χρῄζει, τοῦ μετρίου παρεὶς, Στρφ.
Ζώειν, σκαιοσύναν φυλάσσων ἐν ἐμοὶ κατάδηλος ἔσται·
Ἐπεὶ πολλὰ μὲν αἱ μακραὶ ἁμέραι κατέθεντο δὴ
Λύπας ἐγγυτέρω· τὰ τέρποντα δ' οὐκ ἂν ἴδοις ὅπου,
Ὅταν τις εἰς πλέον πέσῃ
Τοῦ θέλοντος, οὐδ' ἔπι κόρος, ἰσοτέλεστος Ἄϊδος ὅτε μοῖρ', 1140
Ἀνυμέναιος, ἄλυρος, ἄχορος, ἀναπέφηνε,
Θάνατος, εἰς τελευτάν.
Μὴ φῦναι τὸν ἅπαντα νικᾷ λόγον· τὸ δ', ἐπὴν φανῇ, Ἀντιστρφ.
Βῆναι κεῖθεν, ὅθεν περ ἧκει, πολὺ δεύτερον, ὡς τάχιστα·
Ὡς εὖτ' ἂν τὸ νέον παρῇ κούφας ἀφροσύνας φέρον, 1145
Τίς πλάγχθη πολύμοχθος ἔξω, τίς οὐ καμάτων ἔνι,
Φόνοι, στάσεις, ἔρις, μάχαι,
Καὶ φθόνος; τό τε κατάμεμπτον ἐπιλέλογχε πύματον ἀκρατὲς,
Ἀπροσόμιλον γῆρας ἄφιλον, ἵνα πρόπαντα
Κακὰ κακῶν ξυνοικεῖ. 1150
Ἐν ᾧ τλάμων ὅδ', οὐκ ἐγὼ μόνος·
Πάντοθεν βόρειος ὥς τις ἀκτά
Κυματοπλὴξ χειμερία κλονεῖται,
Ὡς καὶ τόνδε κατάκρας δειναὶ κυματοαγεῖς
Ἄται κλονέουσιν ἀεὶ ξυνοῦσαι, 1155
Αἱ μὲν ἀπ' ἀελίου δυσμᾶν,

1129 Βαρεῖαν ἡδονὴν κτλ.], ἡδεῖαν μὲν ὑμῖν, βαρεῖαν δ' ἐμοὶ, νικᾶτέ με. Σημείωσε δὲ τὸ: Νικᾶτέ με λέγοντες, ἀντὶ Λέγουσαι, ὡς ἐκ τοῦ ἐπικρατεστέρου· διότι ἀποτείνεται ἡ πρὸς τὸν Θησέα συγχρόνως. 1134 Σῶς] σῶος. 1138 κ. ε. Ὅς τις τοῦ πλ. κτλ.] Ὅς τις, τοῦ μετρίου παρεὶς, χρῄζει τοῦ πλέονος μέρους (τοῦ) ζώειν, κατάδηλος ἔσται ἐν ἐμοὶ σκαιοσύναν φυλάσσων (σκαιότητα ὀφλισκάνων). Ἐπεὶ αἱ μακραὶ ἡμέραι (ἡ μακροβιότης) πολλὰ μὲν κατέθεντο λύπας ἐγγυτέρω (πολλὰ λυπηρὰ συνεπάγονται), τὰ δὲ τέρποντα οὐκ ἂν ἴδοις ὅπου (οὐδαμοῦ φαίνονται), ὅταν τις ἐς πλέον τοῦ θέλοντος πέσῃ (ὅταν τις περιπέσῃ εἰς τὴν περὶ τὰς θελήσεις [ἐπιθυμίας] πλεονεξίαν)· ὁ δ' ἐπίκουρος (τῶν θλίψεων) θάνατος, ὅτε ἡ ἀνυμέναιος, ἄλ., ἄχ. Μοῖρ' Ἄϊδος (ἡ εἱμαρμένη ἡμέρα) ἀναπέφηνεν, ἰσοτέλεστος (ἐστὶν) ἐς τελευτὰν (ἐπίσης [τῷ τε νέῳ ἢ τῷ γέροντι] εἰς τελευτὴν καταστρέφει). 1145 κ. ε. Μὴ φῦναι κτλ.] τὸ μὲν μὴ φῦναι νικᾷ (ὑπερτερεῖ κατὰ) πάντα λόγον· τὸ δὲ, ἐπεὶ φανῇ, βῆναι κεῖθεν ὅθεν περ ἧκει ὡς τάχιστα, πολὺ δεύτερον (« Πάντων μὲν μὴ φῦναι ἐπιχθονίοισιν ἄριστον. . . Φύντα δ' ὅπως ὠκιστα πύλας Ἀΐδαο περῆσαι, » Θγν. 425 κ. ε.). 1145 Τὸ νέον], ἡ νεότης. 1146 Τίς πλάγχθη πολύμοχθος ἔξω;] τίς τῶν πολυμόχθων (καμάτων) ἐςὶν ἔξω (ἄπεςιν) τοῦ νέου; 1148 Ἐπιλέλογχε πύματον], ἐπέρχεται τελευταῖον. 1149 50 Ἵνα πρόπαντα Κακὰ κακῶν ξυν.] τὸ ὁπαῖον ἀλλαχοῦ ἐξέφρασε διὰ τοῦ « Πάντ' ἐμπέφυκε τῷ μακρῷ γήρᾳ κακά. 1151 Ἐν ᾧ], γήρᾳ. —ὅδ'] ὁ Οἰδίπους.

Αἱ δ' ἀνατέλλοντος, αἱ δ' ἀνὰ μέσσαν
Ἀκτῖν', αἱ δὲ νυχιᾶν ἀπὸ Ῥιπᾶν.
ΑΝΤ. Καὶ μὴν ὅδ' ἡμῖν, ὡς ἔοικεν, ὁ ξένος,
Ἀνδρῶν γε μοῦνος, ὦ πάτερ, δι' ὄμματος 1160
Ἀστακτὶ λείβων δάκρυον, ὧδ' ὁδοιπορεῖ.
ΟΙΔ. Τίς οὗτος;
ΑΝΤ. Ὅνπερ καὶ πάλαι κατείχομεν
Γνώμῃ, πάρεστι δεῦρο Πολυνείκης ὅδε.
ΠΟΛ. Οἴ μοι, τί δράσω; πότερα τἀμαυτοῦ κακὰ
Πρόσθεν δακρύσω, παῖδες, ἢ τὰ τοῦδ' ὁρῶν 1165
Πατρὸς γέροντος, ὃν ξένης ἐπὶ χθονὸς
Ξὺν σφῷν ἐφεύρηκ' ἐνθάδ' ἐκβεβλημένον,
Ἐσθῆτι σὺν τοιᾷδε, τῆς ὁ δυσφιλὴς
Γέρων γέροντι ξυγκατῴκηκεν πίνος,
Πλευρὰν μαραίνων· κρατὶ δ' ὀμματοστερεῖ 1170
Κόμη δι' αὔρας ἀκτένιστος ᾄσσεται·
Ἀδελφὰ δ', ὡς ἔοικε, τούτοισιν φορεῖ
Τὰ τῆς ταλαίνης νηδύος θρεπτήρια.
Ἃ 'γὼ πανώλης ὄψ' ἄγαν ἐκμανθάνω,
Καὶ μαρτυρῶ κάκιστος ἀνθρώπων τροφαῖς 1175
Ταῖς σαῖσιν ἥκειν τἄλλα (μὴ ἐξ ἄλλων πύθῃ)·
Ἀλλ' ἔστι γάρ καὶ Ζηνὶ σύνθακος θρόνων
Αἰδὼς ἐπ' ἔργοις πᾶσι, καὶ πρὸς σοί, πάτερ,
Παρασταθήτω· τῶν γὰρ ἡμαρτημένων
Ἄκη μέν ἐστι, προσφορὰ δ' οὐκ ἔστ' ἔτι. — 1180
Τί σιγᾷς;
Φώνησον, ὦ πάτερ, τι· μή μ' ἀποστραφῇς.
Οὐδ' ἀνταμείβει μ' οὐδὲν, ἀλλ' ἀτιμάσας
Πέμψεις, ἄναυδος, οὐδ' ἃ μηνίεις φράσας; —
Ὦ σπέρματ' ἀνδρὸς τοῦδ', ἐμαὶ δ' ὁμαίμονες, 1185
Πειράσατ' ἀλλ' ὑμεῖς γε κινῆσαι πατρὸς
Τὸ δυσπρόσοιστον κἀπροσήγορον στόμα,
Ὡς μή γ' ἄτιμον, τοῦ θεοῦ γε προστάτην,
Οὕτως ἀφῇ με, μηδὲν ἀντειπὼν ἔπος.
ΑΝΤ. Λέγ', ὦ ταλαίπωρ', αὐτὸς ὧν χρείᾳ πάρει· 1190

1157 58 Ἀνὰ μέσσαν ἀκτῖν'], ἐκ μεσημβρίας. — νυχιᾶν ἀπὸ Ῥιπᾶν], ἀπὸ τῶν σκοτεινῶν (διὰ τὰ πυκνὰ δάση) Ῥικαίων ὀρέων, ἀπὸ βορρᾶ, ὅπου ὁ περίφημος Μέλας δρυμὸς (Schwarz-Wald) τῆς Γερμ. » Ῥιπᾶν ὄρος ἀνθέον ὕλᾳ «, καθὼς λέγει ὁ Ἀλκμάν. 1159 60] βλέπουσα ἡ Ἀντιγ. μακρόθεν ἐρχόμενον τὸν Πολυνείκην, εἴτε μὴ διακρίνουσα αὐτὸν διὰ τὴν ἀπόχαισιν, εἴτε ἵνα μὴ δυσαρεστήσῃ τὸν πατέρα της, δὲν τὸν ὀνομάζει. 1165 Παῖδες], δὲν τὰς λέγει ἀδελφὰς, ἴσως καθὸ πρεσβύτερος· ἀλλὰ καὶ ἡ Ἀντιγόνη κατόπιν (στίχ. 1330) προσφωνεῖ αὐτὸν διὰ τοῦ Ὦ παῖ. 1171 Ἄσσεται], ἄσσεται, κινεῖται, κυματίζει. 1172 Φορεῖ], φέρει. 1175 Θρεπτήρια], τροφάς. 1175 76 Τροφαῖς ταῖς σαῖσιν ἥκειν], περὶ τὰ πρὸς σέ μοι ὀφειλόμενα τροφεῖα Κάκιστος γενέσθαι. 1180 Προσφορά], ὀνειδισμὸς, (κοιν.) κτύπημα εἰς τὸ πρόσωπον, καθὼς ἐκ τοῦ ῥήματος Προσφέρω ἀντὶ τοῦ Ὀνειδίζω κατὰ πρόσωπον.

Τὰ πολλὰ γάρ τοι ῥήματ', ἢ τέρψαντά τι,
Ἢ δυσχεράναντ', ἢ κατοικτίσαντά πως,
Παρέσχε φωνὴν τοῖς ἀφωνήτοις τινά.
ΠΟΛ. Ἀλλ' ἐξερῶ (καλῶς γὰρ ἐξηγεῖ σύ μοι),
Πρῶτον μὲν αὐτὸν τὸν θεὸν ποιούμενος 1195
Ἀρωγόν, ἔνθεν μ' ὧδ' ἀνέστησεν μολεῖν
Ὁ τῆσδε τῆς γῆς κοίρανος, διδοὺς ἐμοὶ
Δίξαι τ' ἀκοῦσαί τ' ἀσφαλεῖ ξὺν ἐξόδῳ.
Καὶ ταῦτ' ἀφ' ὑμῶν, ὦ ξένοι, βουλήσομαι,
Καὶ ταῖνδ' ἀδελφαῖν, καὶ πατρὸς κυρεῖν ἐμοί· 1200
Ἃ δ' ἦλθον, ἤδη σοι θέλω λέξαι, πάτερ.
Γῆς ἐκ πατρῴας ἐξεληλαμαι φυγάς,
Τοῖς σοῖς πανάρχοις οὕνεκ' ἐνθακεῖν θρόνοις
Γονῇ πεφυκὼς ἠξίουν γεραιτέρᾳ.
Ἀνθ' ὧν μ' Ἐτεοκλῆς, ὧν φύσει νεώτερος, 1205
Γῆς ἐξέωσεν, οὔτε νικήσας λόγῳ,
Οὔτ' εἰς ἔλεγχον χειρὸς οὐδ' ἔργου μολὼν,
Πόλιν δὲ πείσας. ὧν ἐγὼ μάλιστα μὲν
Τὴν σὴν Ἐριννὺν αἰτίαν εἶναι λέγω·
Ἔπειτα κἀπὸ μάντεων ταύτῃ κλύων. 1210
Ἐπεὶ γὰρ ἦλθον Ἄργος εἰς τὸ Δωρικὸν,
Λαβὼν Ἄδραστον πενθερὸν, ξυνομότας
Ἔστησ' ἐμαυτῷ γῆς ὅσοιπερ Ἀπίας
Πρῶτοι καλοῦνται καὶ τετίμηνται δορί,
Ὅπως, τὸν ἑπτάλογχον εἰς Θήβας στόλον 1215
Ξὺν τοῖσδ' ἀγείρας, ἢ θάνοιμι πανδίκως,
Ἢ τοὺς τάδ' ἐκπράξαντας ἐκβάλοιμι γῆς.
Εἶεν. τί δῆτα νῦν ἀφιγμένος κυρῶ;
Σοὶ προστροπαίους, ὦ πάτερ, λιτὰς ἔχων,
Αὐτός τ' ἐμαυτοῦ, ξυμμάχων τε τῶν ἐμῶν, 1220
Οἳ νῦν ξὺν ἑπτὰ τάξεσι, ξὺν ἑπτά τε
Λόγχαις, τὸ Θήβης παιδίον ἀμφεστᾶσι πᾶν·
Οἷος δορυσσοῦς Ἀμφιάρεως, τὰ πρῶτα μὲν
Δόρει κρατύνων, πρῶτα δ' οἰωνῶν ὁδοῖς·
Ὁ δεύτερος δ' Αἰτωλὸς Οἰνέως τόκος 1225
Τυδεύς· τρίτος δ' Ἐτέοκλος Ἀργεῖος γεγως·
Τέταρτον Ἱππομέδοντ' ἀπέστειλεν πατὴρ

1210 Ἔπειτα κτλ.] μάλιστα μὲν λέγω τὴν σὴν Ἐρ. εἶναι αἰτίαν· ἔπειτα δὲ (λέγω ταῦτα) κἀπὸ μάντ. τ. κλύων. Ἀλλὰ μήπως ἦτον δράγε: Ταῦτ' ἔκλυον; 1214 Ἄργος τὸ Δωρικόν], πρὸς διαστολὴν τοῦ Πελασγικοῦ, παρβλ. 645. 1216 Γῆς Ἀπίας], τῆς Πελοποννήσου, ἡ ἐδίως τοῦ Ἄργους, ἀπὸ τοῦ ἰατρομάντεως Ἄπιος (Ἤπιος) τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀπόλλ., ὅς τις, ἐλθὼν ἐκ Ναυπάκτου, « Χθόνα τήνδ' ἐκκαθαίρει κνωδάλων βροτοφθόρων, » κατὰ τὸν Αἰσχλ. (Ικ. 270 κ. ε.). 1223 Λόγχαις], σημαίαις (;). 1224 Δορυσσοῦς], δαρυσσόος,

1225 Τὰ πρῶτα μὲν.. πρῶτα δὲ], πρῶτος μὲν ἐν δόρει, πρῶτος δ' ἐν οἰωνοσκοπίᾳ, ἀμφότερον μάχης τ' ἐγαθὸς καὶ δουρὶ μάρνασθαι, » κατὰ τὸν Πίνδ.

Ταλαός· ὁ πέμπτος δ' εὔχεται κατασκαφῆ
Καπανεὺς τὸ Θήβης ἄστυ δῃώσειν τάχα·
Ἕκτος δὲ Παρθενοπαῖος Ἀρκὰς ὄρνυται, 1230
Ἐπώνυμος τῆς πρόσθεν ἀδμήτης χρόνῳ
Μητρὸς λοχευθεὶς πιστὸς Ἀταλάντης γόνος.
Ἐγὼ δὲ, σός, κεἰ μὴ σός, ἀλλὰ τοῦ κακοῦ
Πότμου φυτευθεὶς, σός γέ τοι καλούμενος,
Ἄγω τὸν Ἄργους ἄφοβον εἰς Θήβας στρατόν. 1235
Οἵ σ' ἀντὶ παίδων τῶνδε καὶ ψυχῆς, πάτερ,
Ἱκετεύομεν ξύνπαντες, ἐξαιτούμενοι
Μῆνιν βαρεῖαν εἰκάθειν ὁρμωμένῳ
Τῷδ' ἀνδρὶ τοὐμοῦ πρὸς κασιγνήτου τίσιν,
Ὃς μ' ἐξέωσε κἀπεσύλησεν πάτρας. 1240
Εἰ γάρ τι πιστόν ἐστιν ἐκ χρηστηρίων,
Οἷς ἂν σὺ πρόσθῃ, τοῖσδ' ἔφασκ' εἶναι κράτος·
Πρὸς νύν σε κρηνῶν, πρὸς θεῶν ὁμογνίων,
Αἰτῶ πιθέσθαι καὶ παρεικάθειν, ἐπεὶ
Πτωχοὶ μὲν ἡμεῖς καὶ ξένοι, ξένος δὲ σύ· 1245
Ἄλλους δὲ θωπεύοντες οἰκοῦμεν σύ τε
Κἀγὼ, τὸν αὐτὸν δαίμον' ἐξειληφότες·
Ὁ δ' ἐν δόμοις τύραννος, ὦ τάλας ἐγὼ,
Κοινῇ καθ' ἡμῶν ἐγγελῶν ἀβρύνεται.
Ὃν, εἰ σὺ τῇ 'μῇ ξυμπαραστήσει φρενὶ, 1250
Βραχεῖ ξὺν ὄγκῳ καὶ χρόνῳ διασκεδῶ·
Ὡς ἐν δόμοισι τοῖσι σοῖς στήσω σ' ἄγων,
Στήσω δ' ἐμαυτὸν, κεῖνον ἐκβαλὼν βίᾳ.
Καὶ ταῦτα, σοῦ μὲν ξυνθέλοντος, ἔστι μοι
Κομπεῖν· ἄνευ σοῦ δ' οὐδὲ σωθῆναι σθένω. 1255

ΧΟΡ. Τὸν ἄνδρα, τοῦ πέμψαντος οὕνεκ', Οἰδίπου,
Εἰπὼν ὁποῖα ξύμφορ', ἔκπεμψαι πάλιν.

ΟΙΔ. Ἀλλ' εἰ μὲν, ἄνδρες, τῇδε δημοῦχος χθονὸς
Μὴ 'τύγχαν' αὐτὸν δεῦρο προσπέμψας ἐμοὶ
Θησεὺς, δικαιῶν ὥστ' ἐμοῦ κλύειν λόγους, 1260
Οὔ τ' ἄν ποτ' ὀμφῆς τῆς ἐμῆς ἐπήσθετο·
Νῦν δ' ἀξιωθεὶς εἶσι, κἀκούσας γ' ἐμοῦ
Τοιαῦθ', ἃ τὸν τοῦδ' οὔποτ' εὐφρανεῖ βίον.
Ὃς γ', ὦ κάκιστε, σκῆπτρα καὶ θρόνους ἔχων,

1228 29 Δῃώσειν τάχα], ἀντὶ τοῦ ἐν ταῖς παλ. ἐκθόσ. Δῃώσειν πυρί. 1234 35 Ἐπώνυμος τῆς Ἀδμήτης μητρὸς λοχευθεὶς], ἐπονομασθεὶς, ἅμα τῷ γεννηθῆναι, ἀπὸ τῆς παρθένου χρόνῳ πρότερον μητρὸς αὐτοῦ, Παρθενοπαῖος. 1239 Τῷ δ' ἀνδρὶ], ἐμοὶ, ἴδε Εὐρ. Ἱκ. 43.
1247 Ἐξειληφότες], φυσικώτερον εἶνε τὸ Ἐξειληχότες, (ἐκλαγχάνω). 1248 Ὦ τάλας ἐγώ], ὁποίαν δίψαν ἐκδικήσεως καὶ φιλαρχίαν ἐμφαίνει ἡ ἐπιφώνησις αὕτη, παρεντεθειμένη! 1251 Βραχεῖ ξὺν ὄγκῳ] δι' ὀλίγης παρασκευῆς. 1256 Τοῦ πέμψαντος οὕνεκ'], τοῦ Θησέως.

Ἃ νῦν ὁ σὸς ξύναιμος ἐν Θήβαις ἔχει, 1265
Τὸν αὐτὸς αὑτοῦ πατέρα τόνδ' ἀπήλασας,
Κἄθηκας ἄπολιν, καὶ στολὰς ταύτας φορεῖν,
Ἃς νῦν δακρύεις εἰσορῶν, ὅτ' ἐν πόνῳ
Ταὐτῷ βεβηκὼς τυγχάνεις κακῶν ἐμοί.
Οὐ κλαυστὰ δ' ἐστίν, ἀλλ' ἐμοὶ μὲν οἰστέα 1270
Τάδ', ὡς περ ἂν ζῶ σοῦ φονέως μεμνημένος.
Σὺ γάρ με μόχθῳ τῷδ' ἔθηκας ἔντροφον,
Σύ μ' ἐξέωσας· ἐκ σέθεν δ' ἀλώμενος
Ἄλλους ἐπαιτῶ τὸν καθ' ἡμέραν βίον.
Εἰ δ' ἐξέφυσα τάσδε μὴ 'μαυτῷ τροφοὺς 1275
Τὰς παῖδας, ἤ τ' ἂν οὐκ ἄν ἦν, τὸ σὸν μέρος·
Νῦν δ' αἵδε μ' ἐκσώζουσιν, αἵδ' ἐμαὶ τροφοί,
Αἵδ' ἄνδρες, οὐ γυναῖκες, εἰς τὸ συμπονεῖν·
Ὑμεῖς δ' ἀπ' ἄλλου, κοὐκ ἐμοῦ, πεφύκατον.
Τοιγάρ σ' ὁ δαίμων εἰσορᾷ μὲν οὔ τί πω, 1280
Ὡς αὐτίκ', εἴπερ οἵδε κινοῦνται λόχοι
Πρὸς ἄστυ Θήβης. οὐ γάρ ἐσθ' ὅπως πόλιν
Κείνην ἐρείπεις· ἀλλὰ πρόσθεν αἵματι
Πεσεῖ μιανθείς, χὠ ξύναιμος ἐξ ἴσου·
Τοιάσδ' ἀρὰς σφῷν πρόσθε τ' ἐξανῆκ' ἐγώ, 1285
Νῦν τ' ἀνακαλοῦμαι ξυμμάχους ἐλθεῖν ἐμοί,
Ἵν' ἀξιῶτον τοὺς φυτεύσαντας σέβειν,
Καὶ μὴ 'ξατιμάζητον, εἰ τυφλοῦ πατρὸς
Τοιώδ' ἔφυτον· αἵδε γὰρ τάδ' οὐκ ἔδρων.
Τοιγὰρ τὸ σὸν θάκημα καὶ τοὺς σοὺς θρόνους 1290
Κρατοῦσιν, εἴπερ ἐστὶν ἡ παλαίφατος
Δίκη ξύνεδρος Ζηνὸς ἀρχαίοις νόμοις·
Σὺ δ' ἔρρ' ἀπόπτυστός τε κἀπάτωρ ἐμοῦ,
Κακῶν κάκιστε, τάσδε συλλαβὼν ἀρὰς,
Ἃς σοι καλοῦμαι, μήτε γῆς ἐμφυλίου 1295
Δόρει κρατῆσαι, μήτε νοστῆσαί ποτε
Τὸ κοῖλον Ἄργος, ἀλλὰ συγγενεῖ χερὶ
Θανεῖν, κτανεῖν θ' ὑφ' οὗπερ ἐξεληλάσαι.
Τοιαῦτ' ἀρῶμαι, καὶ καλῶ τὸ Ταρτάρου
Στυγνὸν πατρῷον Ἔρεβος, ὡς σ' ἀποικίσῃ· 1300
Καλῶ δὲ τάσδε δαίμονας· καλῶ δ' Ἄρη,

1270 71 Οὐ κλαυστὰ δ' ἐστὶν κτλ.] ἀλλ' ἐμοὶ τάδ' οὐ κλαυστά ἐστιν, ἀλλ' οἰστέα, ὅως ἂν ζῶ. 1272 Ἔθηκας ἔντροφον], ἐποίησας σύντροφον. 1276 Ἤ τ' ἂν οὐκ ἂν ἦν], πάντως ἂν οὐκ ἂν ἦμην. 1280 81] Τοιγὰρ ὁ δαίμων (ὁ ἀλάστωρ) οὔτι πω ὡς αὐτίκα σε εἰσορᾷ· οὔπω μέχρι τοῦδε ἐνέσκηψέ σοι, αὐτίκα δὲ καὶ μάλα. 1285 Ἐρείπεις], κατὰ διόρθ. ἀντὶ Ἐρεῖ τις, ὅπου ἄλλ. ἔγραψαν Ἐρείψεις. 1293 Κρατοῦσιν], τίνες; Αἵδε (αἱ θυγατέρες), ἢ αἱ Ἀραί; ὁ Δούκας ἐπροτίμησε τὸ πρῶτον, καὶ τούτῳ τίθεμαι κἀγώ. 1299 300] Καὶ καλῶ τὸ πατρῷον τοῦ Ταρτάρου Ἔρεβος, ὅπως σε δεχθῇ ἄποικον. 1301 Τάσδε δαίμονας] τὰς

Τὸν σφῷν τὸ δεινὸν μῖσος ἐμβεβληκότα.
Καὶ ταῦτ' ἀκούσας στεῖχε, κἀξάγγελλ' ἰὼν
Καὶ πᾶσι Καδμείοισι, τοῖς σαυτοῦ θ' ἅμα
Πιστοῖσι συμμάχοισιν, οὕνεκ' Οἰδίπους 1305
Τοιαῦτ' ἔνειμε παισὶ τοῖς αὑτοῦ γέρα.
ΧΟΡ. Πολύνεικες, οὔτε ταῖς παρελθούσαις ὁδοῖς
Ξυνήδομαί σοι, νῦν τ' ἴθ' ὡς τάχος πάλιν.
ΠΟΛ. Οἴ μοι κελεύθου, τῆς τ' ἐμῆς δυσπραξίας,
Οἴ μοι δ' ἑταίρων! οἷον ἄρ' ὁδοῦ τέλος 1310
Ἄργους ἀφωρμήθημεν, ὦ τάλας ἐγώ!
Τοιοῦτον, οἷον οὐδὲ φωνῆσαί τινι
Ἔξεσθ' ἑταίρων, οὐδ' ἀποστρέψαι πάλιν,
Ἀλλ' ὄντ' ἄναυδον τῇδε συγκύρσαι τύχῃ!
Ὦ τοῦδ' ὄμαιμοι παῖδες, ἀλλ' ὑμεῖς, ἐπεὶ 1315
Τὰ σκληρὰ πατρὸς κλύετε τοῦδ' ἀρωμένου,
Μή τοί με πρὸς θεῶν σφώ γ', ἐάν γ' αἱ τοῦδ' ἄραι
Πατρὸς τελῶνται, καί τις ὑμῖν εἰς δόμους
Νόστος γένηται, μή μ' ἀτιμάσητέ γε,
Ἀλλ' ἐν τάφοισι θέσθε κἀν κτερίσμασι· 1320
Καὶ σφῷν ὁ νῦν ἔπαινος, ὃν κομίζετον,
Τοῦδ' ἀνδρὸς, οἷς πονεῖτον, οὐκ ἐλάσσονα
Ἔτ' ἄλλον οἴσει τῆς ἐμῆς ὑπουργίας.
ΑΝΤ. Πολύνεικες, ἱκετεύω σε πεισθῆναί τί μοι.
ΠΟΛ. Ὦ φιλτάτη, τὸ ποῖον, Ἀντιγόνη; λέγε. 1325
ΑΝΤ. Στρέψαι στρατευμ' εἰς Ἄργος ὡς τάχιστά γε,
Καὶ μὴ σέ τ' αὐτὸν καὶ πόλιν διεργάσῃ.
ΠΟΛ. Ἀλλ' οὐχ οἷόν τε· πῶς γὰρ αὖθις αὖ πάλιν
Στράτευμ' ἄγοιμι ταὐτόν, εἰσάπαξ τρέσας;
ΑΝΤ. Τί δ' αὖθις, ὦ παῖ, δεῖ σε θυμοῦσθαι; τί σοι 1330
Πάτραν κατασκάψαντι κέρδος ἔρχεται;
ΠΟΛ. Αἰσχρὸν τὸ φεύγειν, καὶ τὸ πρεσβεύοντ' ἐμὲ
Οὕτω γελᾶσθαι τοῦ κασιγνήτου πάρα.
ΑΝΤ. Ὁρᾷς τὰ τοῦδ' οὖν ὡς ἐς ὀρθὸν ἐκφέρει
Μαντεύμαθ', ὃς σφῷν θάνατον ἐξ ἀμφοῖν θροεῖ; 1335
ΠΟΛ. Χρῄζει γάρ· ἡμῖν δ' οὐχὶ συγχωρητέα.
ΑΝΤ. Οἴ μοι τάλαινα! τίς δὲ τολμήσει κλύων

Ἐρινύας, ὧν ἐν τῷ ἅλσει ἵσταται. 1307 Οὔτε ταῖς παρελθούσαις ὁδοῖς], οὔτε ἐπὶ τῇ ἐνταῦθα ἀφίξει σου. 1310 Οἷον ἄρ' ὁδοῦ τέλος] πρὸς τί τέλος, ὁποῖον ἀποτέλεσμα εἶχεν!
1315 Τοῦδ'], ἐμοῦ. Ἀλλὰ τὸ παράδοξον εἶνε ὅτι ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὸν Οἰδίποδα, εἴγε ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἦτον καὶ τῶν θυγατέρων του. 1320] Ἴσως ταῦτα ποιῶν εἶχεν ὁ Σοφοκλῆς κατὰ νοῦν τὸ δρᾶμα τῆς Ἀντιγόνης του. 1322 Τοῦδ' ἀνδρὸς, οἷς πονεῖτον], ὑπὲρ τοῦδε τοῦ ἀνδρός. 1323 29] πῶς γάρ, εἰσάπαξ τρέσας, ἄγαιμι πάλιν αὖ (αὖθις) ταὐτὸν στράτευμα.
1330] Καὶ διατί νὰ θυμωθῇς (καὶ νὰ στρατεύσῃς ἐπομένως) καὶ δεύτερον. 1336 Χρῄζει γὰρ] τῷ ὄντι αὐτὸς χρησμολογεῖ ταῦτα· ἀλλ' ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ συγκατανεύσωμεν.
1337 38] Τίς δὲ, κλύων τὰ ὑπὸ τοῦδε θεσπισθέντα, τολμήσει ἕπεσθαι ὑμῖν;

Τὰ τοῦδ' ἕπεσθαι τἀνδρὸς, οἷ' ἐθέσπισεν;
ΠΟΛ. Οὐδ' ἀγγελοῦμεν φλαῦρ'· ἐπεὶ στρατηλάτου
Χρηστοῦ τὰ κρείσσω, μηδὲ τἀνδεᾶ λέγειν. 1340
ΑΝΤ. Οὕτως ἄρ', ὦ παῖ, ταῦτά σοι δεδογμένα;
ΠΟΛ. Καὶ μή μ' ἐπίσχῃς γ'· ἀλλ' ἐμοὶ μὲν ἥδ' ὁδὸς
Ἔσται μέλουσα δύσποτμός τε καὶ κακὴ
Πρὸς τοῦδε πατρὸς, τῶν τε τοῦδ' Ἐριννύων·
Σφῷ δ' εὐοδοίη Ζεὺς, τάδ' εἰ τελεῖτέ μοι 1345
Θανόντ'· ἐπεὶ οὔ με ζῶντα γ' αὖθις ἕξετον.
Μέθεσθε δ' ἤδη, χαίρετόν τ'· οὐ γάρ μ' ἔτι
Βλέποντ' ἐσόψεσθ' αὖθις.
ΑΝΤ. Ὦ τάλαιν' ἐγώ!
ΠΟΛ. Μή τοί μ' ὀδύρου.
ΑΝΤ. Καὶ τίς ἄν σ' ὁρμώμενον
Εἰς προὔπτον ᾅδην οὐ καταστένοι, κάσι; 1350
ΠΟΛ. Εἰ χρὴ, θανοῦμαι.
ΑΝΤ. Μὴ σύ γ', ἀλλ' ἐμοὶ πιθοῦ.
ΠΟΛ. Μὴ πεῖθ' ἃ μὴ δεῖ.
ΑΝΤ. Δυστάλαινά τἄρ' ἐγὼ,
Εἴ σου στερηθῶ.
ΠΟΛ. Ταῦτα δ' ἐν τῷ δαίμονι,
Καὶ τῇδε φῦναι χἀτέρᾳ σφῷν δ' οὖν ἐγὼ
Θεοῖς ἀρῶμαι μή ποτ' ἀντῆσαι κακόν· 1355
Ἀνάξιαι γὰρ πᾶσίν ἐστε δυστυχεῖν.
ΧΟΡ. Νέα τάδε νεόθεν ἦλθέ μοι βαρύποτμα κακὰ Στρφ. α.
Παρ' ἀλαοῦ ξένου,
Εἴ τι μοῖρα μὴ κιγχάνει·
Μάτην γὰρ οὐδὲν ἀξίωμα δαιμόνων ἔχω φράσαι· 1360
*Ὁρᾷ, ὁρᾷ ταῦτ' ἀεὶ χρόνος, ἐπεὶ μὲν ἕτερα,
Τὰ δὲ παρ' ἦμαρ αὖθις, αὔξων ἄνω.
Ἔκτυπεν αἰθὴρ, ὦ Ζεῦ!
ΟΙΔ. Ὦ τέκνα, τέκνα, πῶς ἂν, εἴ τις ἔντοπος,
Τὸν πάντ' ἄριστον δεῦρο Θησέα πόροι; 1365
ΑΝΤ. Πάτερ, τί δ' ἐστὶ τἀξίωμ', ἐφ' ᾧ καλεῖς;
ΟΙΔ. Διὸς πτερωτὸς ἥδε μ' αὐτίκ' ἄξεται
Βροντὴ πρὸς ᾅδην· ἀλλὰ πέμψαθ' ὡς τάχος.

1339 Εὐοδοίη], ἐν ἄλλοις: Εὖ δεδοίη.—τάδ' εἰ τελεῖτέ μοι] τὰ προειρημένα (ς'γ. 1320), δηλ. νὰ τὸν θάψωσι. 1343 Καὶ τῇδε φῦναι χἀτέρᾳ] ἢ οὕτω γενέσθαι ἢ ἄλλως. 1356 Ἀνάξιαι γὰρ ἥμ.] διότι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις κρίνεσθε ἀνάξιαι τοῦ δυστυχεῖν. 1357 Νέα νεόθεν], κατὰ τὸ Ὁμηρικὸν Αἰνόθεν αἰνῶς, Οἰόθεν οἷοθεν οἷος κτλ. 1359 Εἴ τι Μοῖρα μὴ κιγχάνει], πλὴν εἰ μή τι ὑπὸ τῆς Μοίρας τύχῃ γενόμενον. 1360 Μάτην γὰρ κτλ.] οὐδὲν γὰρ τῶν, ὅσα οἱ θεοὶ ἀξιοῦσι, μάταιον ἔχω φράσαι. 1361 62] Ὁρᾷ ταῦτ' (τὰ τῶν δαιμόνων ἀξιώματα) ὁ ἀεὶ χρόνος, ἐπεὶ (γρφ. ἀπὸ) αὔξων ἄνω τὰ μὲν αὐτίκα παρ'ἦμαρ, ἕτερα δ'ὄπισθεν. 1365 Ἔκτυπεν αἰθὴρ], γίνεται βροντὴ αἴφνης. 1366 Πόροι], πορίσῃ, πορεύσῃ. 1367 Πτερωτός. βροντὴ], ἀντὶ ἀγγὶ πτερωτὴ, κεραυνός.

Ὃ μὴ σὺ, τέκνον Αἰγέως, βούλου παθεῖν.
Τὰ μὲν τοιαῦτ' οὖν εἰδότ' ἐκδιδάσκομεν·
Χῶρον δ' (ἐπείγει γάρ με τοὐκ θεοῦ παρὸν) 1440
Στείχωμεν ἤδη, μηδέ γ' ἐντρεπώμεθα.
Ὦ παῖδες, ὧδ' ἕπεσθ'· ἐγὼ γὰρ ἡγεμὼν
Σφῷν αὖ πέφασμαι καινὸς, ὥςπερ σφὼ πατρί.
Χωρεῖτε, καὶ μὴ ψαύετ', ἀλλ' ἐᾶτέ με
Αὐτὸν τὸν ἱερὸν τύμβον ἐξευρεῖν, ἵνα 1445
Μοῖρ' ἀνδρὶ τῷδε τῇδε κρυφθῆναι χθονί.
Τῇδ', ὧδε, τῇδε βᾶτε· τῇδε γάρ μ' ἄγει
Ἑρμῆς ὁ πομπὸς, ἥ τε νερτέρα θεός.
Ὦ φῶς ἀφεγγές, πρόσθε πού ποτ' ἦσθ' ἐμόν·
Νῦν δ' ἔσχατόν σου τοὐμὸν ἅπτεται δέμας· 1450
Ἤδη γὰρ ἕρπω, τὸν τελευταῖον βίον
Κρύψων παρ' Ἅιδην. ἀλλὰ, φίλτατε ξένων,
Αὐτός τε, χώρα θ' ἥδε, πρόσπολοί τε σοὶ,
Εὐδαίμονες γένοισθε, κἀπ' εὐπραξίᾳ
Μέμνησθέ μου θανόντος εὐτυχεῖς ἀεί. 1455

ΧΟΡ. Εἰ θέμις ἐστί μοι τὰν ἀφανῆ θεὸν Στρφ.
Καὶ σὲ λιταῖς σεβίζειν, ἐννυχίων ἄναξ,
Ἀϊδωνεῦ, Ἀϊδωνεῦ, λίσσομαι
Μήτ' ἐπίπονα, μήτ' ἐπὶ βαρυαχεῖ ξένον ἐξανύσαι
Μόρῳ τὰν παγκευθῆ κάτω νεκρῶν πλάκα, 1460
Καὶ Στύγιον δῶμα. πολλῶν γὰρ ἂν καὶ μάταν
Πημάτων ἱκνουμένων
Πάλιν σὲ δαίμων δίκαιος αὔξοι.
Ὦ χθόνιαι θεαὶ, σῶμά τ' ἀνικάτου Ἀντστρφ.
Θηρὸς, ὃν ἐν πύλαισι φασὶ πολυξένοις 1465
Εὐνᾶσθαι, κνυζεῖσθαί τ' ἐξ ἄντρων,
Ἀδάματον φύλαχ' Ἅιδα, ὡς λόγος αἰὲν ἔχει·
Ὃν, ὦ Γᾶς παῖ καὶ Ταρτάρου, κατεύχομαι
Ἐν καθαρῷ βῆναι ὁρκωμένῳ νερτέρας

εἰς τὸ μαίνεσθαι τραπῇ, εἰσορῶσι μὲν εὖ, ὀψὲ δ' (ὅμως), Κατὰ τὸ: Εἴπερ γόρ τε καὶ αὐτίκ' Ὀλύμπιος οὐκ ἐτέλεσσεν, Ἔκ τε καὶ ὀψὲ τελεῖ, « Ὁμ. Ἰλ. Δ. 160. 1439 Εἰδότ' ἐκδιδάσκομεν], πρὸς εἰδότα λέγοιμ' ἄν. 1440 Τοὐκ θεοῦ παρὸν], τὸ παρὰ τοῦ θεοῦ δοθὲν σημεῖον, ἡ ὁ Ἑρμῆς, τοῦ ὁποίου αἰσθάνεται τὴν παρουσίαν, ἵδε κατωτέρω. Ὁ Ματθίας ἔγραψε: Πτερόν. 1441 Ἐντρεπώμεθα], περιστρεφώμεθα, μέλλωμεν, βραδύνωμεν. 1443 Ὥσπερ σφὼ πατρί], ὥσπερ ὑμεῖς ἄμφω (ἡγεμόνες ἐφάνητέ μοι) τῷ πατρὶ ὑμῶν. 1445 Αὐτὸν], ἐμέ. 1446 Ἀνδρὶ τῷδε], ἐμοί. 1448 Ἥτε νερτ. θ.], ἡ Περσεφόνη. 1449 Πρόσθε ποῦ ποτ'], πρότερόν ποτε. 1450 Τὰν ἀφ. θ.] τὴν Περσεφ. 1457 Ἐννυχ[ων], = Ἐνέρων. 1460 61] τὸν ξένον (τὸν Οἰδ.) μὴ ἐξανύσαι τὰν παγκ. κάτω νεκρῶν πλ. καὶ Στύγ. δ. ἐπὶ βαρυαχεῖ καὶ ἐπιπ. μόρῳ. 1463] ὁ γὰρ δίκαιος δαίμων αὔξοι ἂν σφε (αὐτὸν) πάλιν (ἀντὶ τῶν) πολλῶν καὶ μάτην ἱκνουμένων (αὐτῷ) πημάτων. 1464 65 Ἀνικάτου θηρὸς], τοῦ Κερβέρου. 1465 Πολυξένοις], διὰ τὸ πλῆθος τῶν εἰς αὐτὸν (ὡς εἰς ξενοδοχεῖον) καταγομένων ἀνθρώπων, ὅθεν καὶ ὁ Αἰσχλ. (Ἰκ. 163) ὀνομάζει τὸν Πλούτωνα » Πολυξενώτατον Ζῆνα τῶν » κεκμηκότων «. Ἄλλοι ἔγραψαν: Πολυξέστοις. 1468 Ὦ Γ. παῖ ᾗ Τ.], ἀπρτείνεται ἐπὶ τέλους πρὸς αὐτὸν τὸν Θάνατον.

Τοιαῦτα χειμάζοντος εἰκάσαι πάρα.
ΟΙΔ. Ἄναξ, ποθοῦντι προὐφάνης, καί σοι θεῶν 1405
Τύχην τις ἐσθλὴν τῆσδ' ἔθηκε τῆς ὁδοῦ.
ΘΗΣ. Τί δ' ἐστίν, ὦ παῖ Λαΐου, νέορτον αὖ;
ΟΙΔ. Ῥοπὴ βίου μοι· καί σ', ἅπερ ξυνήνεσα,
Θέλω πόλιν τε τήνδε μὴ ψεύσας θανεῖν.
ΘΗΣ. Ἐν τῷ δὲ κεῖσαι τοῦ μόρου τεκμηρίῳ; 1410
ΟΙΔ. Αὐτοὶ θεοὶ κήρυκες ἀγγέλλουσί μοι,
Ψεύδοντες οὐδὲν σημάτων προκειμένων.
ΘΗΣ. Πῶς εἶπας, ὦ γεραιέ, δηλοῦσθαι τάδε;
ΟΙΔ. Αἱ πολλὰ βρονταὶ διατελεῖς, τὰ πολλά τε
Στράψαντα χειρὸς τῆς ἀνικήτου βέλη. 1415
ΘΗΣ. Πείθεις με· πολλὰ γάρ σε θεσπίζονθ' ὁρῶ,
Κοὐ ψευδόφημα· χὠ τι χρὴ ποιεῖν λέγε.
ΟΙΔ. Ἐγὼ διδάξω, τέκνον Αἰγέως, ἅ σοι
Γήρως ἄλυπα τῇδε κείσεται πόλει.
Χώρον μὲν αὐτὸς αὐτίκ' ἐξηγήσομαι, 1420
Ἄθικτος ἡγητῆρος, οὗ με χρὴ θανεῖν·
Τοῦτον δὲ φράζε μή ποτ' ἀνθρώπων τινί,
Μήθ' οὗ κέκευθε, μήτ' ἐν οἷς κεῖται τόποις·
Ὡς σοι πρὸ πολλῶν ἀσπίδων ἀλκὴν ὅδε
Δορός τ' ἐπακτοῦ γειτόνων ἀεὶ τιθῇ. 1425
Ἃ δ' ἐξάγιστα, μηδὲ κινεῖται λόγῳ,
Αὐτὸς μαθήσει, κεῖσ' ὅταν μόλῃς, μόνος·
Ὡς οὔτ' ἂν ἀστῶν τῶνδ' ἂν ἐξείποιμί τῳ,
Οὔτ' ἂν τέκνοισι τοῖς ἐμοῖς, στέργων ὅμως·
Ἀλλ' αὐτὸς αἰεὶ σῶζε, χὥταν εἰς τέλος 1430
Τοῦ ζῆν ἀφικνῇ, τῷ προφερτάτῳ μόνῳ
Σήμαιν'· ὁ δ' αἰεὶ τῷ πιόντι δεικνύτω·
Χοὕτως ἀδῃον τήνδ' ἐνοικήσεις πόλιν
Σπαρτῶν ἀπ' ἀνδρῶν. αἱ δὲ μυρίαι πόλεις,
Κἂν εὖ τις οἰκῇ, ῥᾳδίως καθύβρισαν. 1435
Θεοὶ γὰρ εὖ μέν, ὀψὲ δ' εἰσορῶσ', ὅταν
Τὰ θεῖ' ἀφεὶς τις εἰς τὸ μαίνεσθαι τραπῇ.

εἰ τοιαῦτα, χειμάζοντος τοῦ θεοῦ, πάρεστιν εἰκάσαι (γιγνόμενα). 1406] Θεός τις ἔθηκε [προεξένησέ] σοι τύχην ἐσθλὴν (περὶ ἡ ἕνεκα) τῆςδε τῆς ὁδοῦ. 1408 'Ροπὴ βίου μοι], ὁ βίος μου ῥέπει (περὶ τὸ τέρμα). 1408 409] Καὶ (ἑπομένως) θέλω θανεῖν μὴ ψεύσας ἅπερ ξυνήνεσα σὲ πόλιν τε τήνδε. 1414 Αἱ πολλὰ βρονταὶ διατελεῖς] αἱ κατὰ πολλὰ διαρκεῖς· βρονταί. 1419 Γήρως ἄλυπα] ὑπὸ γήρως μὴ λυπούμενα (βλαπτόμενα), αἰώνια, ἀτελεύτητα, κατὰ τὸ »Ἄλυπος ἄτης,« Ἡλ. 1002. 1422 Ἄθικτος ἡγητῆρος], χωρὶς ὁδηγοῦ, ἀχειραγώγητος. 1425 Μήθ' οὗ κέκευθε], μήτε ποῦ κρύπτεται. 1425] ἐν ἄλλ. γρφ. Δόρους ἐπακτοῦ. 1426 Ἐξάγιστα], ἀπόῤῥητα. 1429 Στέργων ὅμως], καί τοι στέργων αὐτὰ (τὰ τέκνα μου). 1430 Σῶζε], φύλαττε ἀπόῤῥητα. 1433 Ἀδῃον], ἀδήωτον. 1434 Σπαρτῶν ἀπ' ἀνδρῶν], τῶν Θηβαίων, ἵδε Ἀνειγ. 1038. ἢ τὴν Μυθολογ.—ἀντὶ τοῦ Μυρίαι ἔγραψέ τις Μωρίαι, λαβὼν τὸ ἐνδόσιμον ἐκ τοῦ κατωτέρω· Μαίνεσθαι. Ἀλλ' ἡ λέξις εἶνε ξενήκουστος ἢ, [illegible] τοὐλόχιστον, ἄχρηστος. 1436 37 Θεοὶ γὰρ κτλ.] εἰ θεοὶ γὰρ, ὅταν τις, τὰ θεῖ' ἀφεὶς,

Ὅ μὴ σὺ, τέκνον Αἰγέως, βούλου παθεῖν.
Τὰ μὲν τοιαῦτ' οὖν εἰδότ' ἐκδιδάσκομεν·
Χῶρον δ' (ἐπείγει γάρ με τοὐκ θεοῦ παρὸν) 1440
Στείχωμεν ἤδη, μηδέ γ' ἐντρεπώμεθα.
Ὦ παῖδες, ὧδ' ἕπεσθ'· ἐγὼ γὰρ ἡγεμὼν
Σφῷν αὖ πέφασμαι καινὸς, ὥσπερ σφὼ πατρί.
Χωρεῖτε, καὶ μὴ ψαύετ', ἀλλ' ἐᾶτέ με
Αὐτὸν τὸν ἱερὸν τύμβον ἐξευρεῖν, ἵνα 1445
Μοῖρ' ἀνδρὶ τῷδε τῇδε κρυφθῆναι χθονί.
Τῇδ', ὧδε, τῇδε βᾶτε· τῇδε γάρ μ' ἄγει
Ἑρμῆς ὁ πομπὸς, ἥ τε νερτέρα θεός.
Ὦ φῶς ἀφεγγές, πρόσθε πού ποτ' ἦσθ' ἐμόν·
Νῦν δ' ἔσχατόν σου τοὐμὸν ἅπτεται δέμας· 1450
Ἤδη γὰρ ἕρπω, τὸν τελευταῖον βίον
Κρύψων παρ' Ἅιδην. ἀλλὰ, φίλτατε ξένων,
Αὐτός τε, χώρα θ' ἥδε, πρόσπολοί τε σοὶ,
Εὐδαίμονες γένοισθε, κἀπ' εὐπραξίᾳ
Μέμνησθέ μου θανόντος εὐτυχεῖς ἀεί. 1455

ΧΟΡ. Εἰ θέμις ἐστί μοι τὰν ἀφανῆ θεὸν Στρφ.
Καὶ σὲ λιταῖς σεβίζειν, ἐννυχίων ἄναξ,
Ἀϊδωνεῦ, Ἀϊδωνεῦ, λίσσομαι
Μήτ' ἐπίπονα, μήτ' ἐπὶ βαρυαχεῖ ξένον ἐξανύσαι
Μόρῳ τὰν παγκευθῆ κάτω νεκρῶν πλάκα, 1460
Καὶ Στύγιον δῶμα. πολλῶν γὰρ ἂν καὶ μάταν
Πημάτων ἱκνουμένων
Πάλιν σὲ δαίμων δίκαιος αὔξοι.
Ὦ χθόνιαι θεαὶ, σῶμά τ' ἀνικάτου Ἀντστρφ.
Θηρὸς, ὃν ἐν πύλαισι φασὶ πολυξένοις 1465
Εὐνᾶσθαι, κνυζεῖσθαί τ' ἐξ ἄντρων,
Ἀδάματον φύλαχ' Ἅιδα, ὡς λόγος αἰὲν ἔχει·
Ὃν, ὦ Γᾶς παῖ καὶ Ταρτάρου, κατεύχομαι
Ἐν καθαρῷ βῆναι ὁρμωμένῳ νερτέρας

εἰς τὸ μαίνεσθαι τραπῇ, εἰσορῶσι μὲν εὖ, ὀψὲ δ' (ὅμως), Κατὰ τὸ: Εἴπερ γόρ τε καὶ αὐτίκ' Ὀλύμπιος οὐκ ἐτέλεσσεν, Ἔκ τε καὶ ὀψὲ τελεῖ, « Ὅμ. Ἰλ. Δ. 160. 1439 Εἰδότ' ἐκδιδάσκομεν], πρὸς εἰδότα λέγομ' ἄν. 1440 Τοὐκ θεοῦ παρὸν], τὸ παρὰ τοῦ θεοῦ δοθὲν σημεῖον, ἢ ὁ Ἑρμῆς, τοῦ ὁποίου αἰσθάνεται τὴν παρουσίαν, ἴδε κατωτέρω. Ὁ Ματθίας ἔγραψε: Πτερόν. 1442 Ἐντρεπώμεθα], περιστρεφώμεθα, μέλλωμεν, βραδύνωμεν. 1443 Ὥσπερ σφὼ πατρί], ὥσπερ ὑμεῖς ἄμφω (ἡγεμόνες ἐφάνητέ μοι) τῷ πατρὶ ὑμῶν. 1445 Αὐτὸν], ἐμέ. 1446 Ἀνδρὶ τῷδε], ἐμοί. 1448 Ἥτε νερτ. θ.], ἡ Περσεφόνη. 1449 Πρόσθε ποῦ ποτ'], πρότερόν ποτε. 1450 Τὰν ἀφ. θ.] τὴν Περσεφ. 1457 Ἐννυχίων], = Ἐνέρων. 1460 61] τὸν ξένον (τὸν Οἰδ.) μὴ ἐξανύσαι τὰν παγκ. κάτω νεκρῶν πλ. καὶ Στύγ. δ. ἐπὶ βαρυαχεῖ καὶ ἐπιπ. μόρῳ. 1463] ὁ γὰρ δίκαιος δαίμων αὔξοι ἂν σφε (αὐτὸν) πάλιν (ἀντὶ τῶν) πολλῶν καὶ μάτην ἱκνουμένων (αὐτῷ) πημάτων. 1464 65 Ἀνικάτου θηρὸς], τοῦ Κερβέρου. 1468 Πολυξένοις], διὰ τὸ πλῆθος τῶν εἰς αὐτὸν (ὡς εἰς ξενοδοχεῖον) καταγομένων ἀνθρώπων, ὅθεν καὶ ὁ Αἰσχλ. (Ἱκ. 163) ὀνομάζει τὸν Πλούτωνα » Πολυξενώτατον Ζῆνα τῶν » κεκμηκότων «. Ἄλλοι ἔγραψαν: Πολυξέστοις. 1469 Ὦ Γ. παῖ ἢ Τ.], ἀπρτείνεται ἐπὶ τέλους πρὸς αὐτὸν τὸν Θάνατον.

Τῷ ξένῳ νεκρῶν πλάκας. 1470
Σέ τοι κικλήσκω τὸν αἰένυπνον.
ΑΓ. Ἄνδρες πολῖται, ξυντομωτάτως μὲν ἂν
Τύχοιμι λέξας Οἰδίπουν ὀλωλότα·
Ἃ δ' ἦν τὰ πραχθέντ', οὔθ' ὁ μῦθος ἐν βραχεῖ
Φράσαι πάρεστιν, οὔτε τἄργ' ὅσ' ἦν ἐκεῖ. 1475
ΧΟΡ. Ὄλωλε γὰρ δύστηνος;
ΑΓ. Ὡς λελοιπότα
Κεῖνον τὸν αἰεὶ βίοτον ἐξεπίστασο.
ΧΟΡ. Πῶς; ἆρα θείᾳ κἀπόνῳ τάλας τύχῃ;
ΑΓ. Τοῦτ' ἔστιν ἤδη κἀποθαυμάσαι πρέπον.
Ὡς μὲν γὰρ ἐνθένδ' εἶρπε, καὶ σύ που παρὼν 1480
Ἔξοισθ', ὑφηγητῆρος οὐδενὸς φίλων,
Ἀλλ' αὐτὸς ἡμῖν πᾶσιν ἐξηγούμενος.
Ἐπεὶ δ' ἀφῖκτο τὸν καταῤῥάκτην ὀδόν,
Χαλκοῖς βάθροισι γῆθεν ἐῤῥιζωμένον,
Ἔστη κελεύθων ἐν πολυσχίστων μιᾷ, 1485
Κοίλου πέλας κρατῆρος, οὗ τὰ Θησέως
Περίθου τε κεῖται πίστ' ἀεὶ ξυνθήματα·
Ἀφ' οὗ μέσος στὰς, τοῦ τε Θορικίου πέτρου,
Κοίλης τ' ἀχέρδου, κἀπὸ λαΐνου τάφου,
Καθέζετ'· εἶτ' ἔλυσε δυσπινεῖς στολάς· 1490
Κἄπειτ' αὔσας παῖδας, ἠνώγει ῥυτῶν
Ὑδάτων ἐνεγκεῖν λουτρὰ καὶ χοάς ποθεν.
Τὼ δ' εὐχλόου Δήμητρος εἰς ἐπόψιον
Πάγον μολούσα, τάσδ' ἐπιστολὰς πατρὶ
Ταχεῖ πόρευσαν ξὺν χρόνῳ, λουτροῖς τέ νιν 1495
Ἐσθῆτί τ' ἐξήσκησαν, ᾗ νομίζεται.
Ἐπεὶ δὲ παντὸς εἶχε δρῶντος ἡδονὴν,
Κοὐκ ἦν ἔτ' ἀργὸν οὐδὲν ὧν ἐφίετο,
Κτύπησε μὲν Ζεὺς χθόνιος, αἱ δὲ παρθένοι

1481 Ὑφηγητῆρος], ὁ Δούκας εἴκασε δικαίως γραπτέον εἶναι: Ὑφ' ὑγητῆρος.
1485 86 Τὸν καταῤῥ ὀδὸν χαλκ. βάθρ. γῆθεν ἐῤῥ.] τὸν ὁποῖον ἐν στίχῳ 57 (ὅπου ἴδε) ὠνόμασε Χαλκόπουν ὀδὸν χθονός. 1486 87 Οὗ τὰ Θησ. κολ.], « Ἔνθα Πειρίθουν καὶ Θησέα συνθεμένους (« Ἐγγράψαι ὅρκους τρίποδος ἐν κοίλῳ κύτει, » Εὐρ. Ἰκ. 1202), ἐς Λακεδαίμονα καὶ ὕστερον ἐς Θεσπρωτοὺς σταλῆναι λέγουσι, » Παυσ. Α', 18, 30 ἴδε καὶ Πλούτ. Θησ. 30. 1488 89 Ἀφ' οὗ] τοῦ κρατῆρος δηλ Στὰς μέσος αὐτοῦ, τοῦ Θ. πέτρου, τῆς ἀχέρδου καὶ τοῦ λαΐνου τάφου, καθέζετο. Ὁ δὲ Θορίκιος Πέτρος, ἄλλως πάντῃ ἄγνωστος, οὐδὲν ἔχει κοινὸν μὲ τὸν Θόρικον, δῆμον τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς· ὅθεν καί τις τῶν Γερμανῶν ἐκδοτῶν, λαβὼν τὸ ἐνδόσιμον ἐκ τοῦ περὶ τοῦ τάφου τοῦ Οἰδίποδος δοθέντος χρησμοῦ (« Ἔνθα λίθος τρικάρανος ἔχει καὶ χάλκεος οὐδός »), εἴκασε γραπτέον εἶναι, ἀντὶ Θορικίου, Τρικορύφου. 1493 94 Εὐχλόου Δ. ἐς προσ. πάγον] τῆς Δήμητρος Χλόης ἱερὸν ἀναφέρει ὁ Παυσαν. παρὰ τὴν Ἀκρόπολιν· ἀλλ' ἐνταῦθα πρόκειται περί τινος ἄλλου ναοῦ τῆς θεᾶς ταύτης, κειμένου παρὰ τὸν Κολωνόν. Σημειωτέον δὲ ᾗ τὸ Τὼ .. μολούσα, Ἀττικῶς. 1495 Ταχὺ.. ξὺν χρόνῳ], ταχέως. 1496 Παντὸς δρῶντος εἶχεν ἡδονὴν], [παντὸς ἔργου ἔσχεν ἡδονὴν (ἀπήλαυσε). 1499 Κτύπησε μὲν Ζ. χθ.] ἠκούσθη βροντὴ ὑπόγειος.

Ῥίγησαν, ὡς ἤκουσαν· ἐς δὲ γούνατα 1500
Πατρὸς πεσοῦσαι κλαῖον, οὐδ' ἀνίεσαν
Στέρνων ἀραγμοὺς οὐδὲ παμμήκεις γόους.
Ὁ δ', ὡς ἀκούει φθόγγον ἐξαίφνης πικρὸν,
Πτύξας ἐπ' αὐταῖς χεῖρας, εἶπεν· Ὦ τέκνα,
Οὐκ ἔστ' ἔθ' ὑμῖν τῆδ' ἐν ἡμέρᾳ πατήρ. 1505
Ὄλωλε γὰρ δὴ πάντα τἀμὰ, κοὐκ ἔτι
Τὴν δυσπόνητον ἕξετ' ἀμφ' ἐμοὶ τροφήν·
Σκληρὰν μὲν, οἶδα, παῖδες· ἀλλ' ἓν γὰρ μόνον
Τὰ πάντα λύει ταῦτ' ἔπος μοχθήματα·
Τὸ γὰρ φιλεῖν οὐκ ἔστιν ἐξ ὅτου πλέον 1510
Ἢ τοῦδε τἀνδρὸς ἔσχεθ', οὗ τητώμεναι
Τὸ λοιπὸν ἤδη τοῦ βίου διάξετον.α
Τοιαῦτ' ἐπ' ἀλλήλοισιν ἀμφικείμενοι
Δύγδην ἔκλαιον πάντες. ὡς δὲ πρὸς τέλος
Γόων ἀφίκοντ', οὐδ' ἔτ' ὠρώρει βοὴ, 1515
Ἦν μὲν σιωπὴ· φθέγμα δ' ἐξαίφνης τινὸς
Θώϋξεν αὐτὸν, ὥστε πάντας ὀρθίας
Στῆσαι φόβῳ δείσαντας ἐξαίφνης τρίχας.
Καλεῖ γὰρ αὐτὸν πολλὰ πολλαχῇ θεός·
» Ὦ οὗτος, οὗτος, Οἰδίπους, τί μέλλομεν 1520
Χωρεῖν; πάλαι δὴ τἀπὸ σοῦ βραδύνεται.φ
Ὁ δ', ὡς ἐπῄσθετ' ἐκ θεοῦ καλούμενος,
Αὐδᾷ μολεῖν οἱ γῆς ἄνακτα Θησέα·
Κἀπεὶ προσῆλθεν, εἶπεν· » Ὦ φίλον κάρα,
Δός μοι χερὸς σῆς πίστιν ἀρχαίαν τέκνοις, 1525
Ὑμεῖς τε, παῖδες, τῷδε· καὶ καταίνεσον
Μή ποτε προδώσειν τάσδ' ἑκὼν, τελεῖν δ' ὅσ' ἂν
Μέλλῃς φρονῶν εὖ ξυμφέροντ' αὐταῖς ἀεί.α
Ὁ δ', ὡς ἀνὴρ γενναῖος, οὐκ οἴκτου μέτα
Κατήνεσεν τάδ' ὅρκιος δράσειν ξένῳ. 1530
Ὅπως δὲ ταῦτ' ἔδρασεν, εὐθὺς Οἰδίπους
Ψαύσας ἀμαυραῖς χερσὶν ὧν παίδων λέγει·
» Ὦ παῖδε, τλάσας χρὴ τὸ γενναῖον φρενὶ
Χωρεῖν τόπων ἐκ τῶνδε, μηδ', ἃ μὴ θέμις,

1500ᵃ Πτύξας ἐπ' αὐταῖς χεῖρας], περιπτυξάμενος αὐτάς. 1503 Σκληρὰν μὲν], τὴν τροφὴν δηλ. 1514ᵃ Δύγδην], μετὰ λυγμῶν, κοιν. μὲ ἀναφυλλητόν. 1519 Καλεῖ γὰρ αὐτὸν θεὸς] ὁ Χάρων, καθὼς καὶ ἐν τῇ τοῦ Εὐρ. Ἀλκήστ. 260 κ. ε. » Νεκύων πορθμεὺς, ἔχων χέρ' ἐπὶ κοντῷ, Χάρων μ' ἤδη καλεῖ· Τί μέλλεις; ἐπείγου· σὺ κατείργεις τάδ' ἕτοιμα σπερχομένοις· τάχυνε. 1525 Πίστιν ἀρχαίαν], διότι καὶ ἀνωτέρω (στίχ. 592) εἶπεν ὅτι μεταξὺ τῶν Αἰγιδῶν ἢ Λακεδαιμονίων ὑπῆρχε Δορυξενία. 1528 29 Ὅσ' ἂν μέλλῃς φρονῶν], ὅσ' ἂν φρονήσῃς. 1529 Οὐκ οἴκτου μέτα], τούτοις παρατίθενται τὰ τοῦ Αἰσχύλου (Ἑπτὰ ἐπὶ Θ. 51). » Δάκρυ λείβοντες· οἴκτος δ' οὔτις ἦν διὰ στόμα«. 1532 Ἀμαυραῖς χερσὶν], ἀρβλ. 164.

Λεύσσειν δικαιοῦν, μηδὲ φωνούντων κλύειν· 1535
Ἀλλ' ἕρπεθ' ὡς τάχιστα· πλὴν ὁ κύριος
Θησεὺς παρέστω μανθάνων τὰ δρώμενα. —
Τοσαῦτα φωνήσαντος εἰσηκούσαμεν
Ξύμπαντες· ἀστακτὶ δὲ σὺν ταῖς παρθένοις
Στένοντες ὠμαρτοῦμεν. ὡς δ' ἀπήλθομεν, 1540
Χρόνῳ βραχεῖ στραφέντες, ἐξαπείδομεν
Τὸν ἄνδρα, τὸν μὲν οὐδαμοῦ παρόντ' ἔτι,
Ἄνακτα δ' αὐτὸν ὀμμάτων ἐπίσκιον
Χεῖρ' ἀντέχοντα κρατὸς, ὡς δεινοῦ τινος
Φόβου φανέντος, οὐδ' ἀνασχετοῦ βλέπειν. 1545
Ἔπειτα μέντοι βαιὸν, οὐδὲ σὺν χρόνῳ,
Ὁρῶμεν αὐτὸν γῆν τε προσκυνοῦνθ' ἅμα
Καὶ τὸν θεῶν Ὄλυμπον ἐν ταὐτῷ λόγῳ.
Μόρῳ δ' ὁποίῳ κεῖνος ὤλετ', οὐδ' ἂν εἷς
Θνητῶν φράσειε πλὴν τὸ Θησέως κάρα. 1550
Οὐ γάρ τις αὐτὸν οὔτε πυρφόρος θεοῦ
Κεραυνὸς ἐξέπραξεν, οὔτε ποντία
Θύελλα κινηθεῖσα τῷ τότ' ἐν χρόνῳ,
Ἀλλ' ἤ τις ἐκ θεῶν πομπὸς, ἢ τὸ νερτέρων
Εὔνουν διαστὰν γῆς ἀλάμπετον βάθρον. 1555
Ἀνὴρ γὰρ οὐ στενακτὸς, οὐδὲ σὺν νόσοις
Ἀλγεινὸς ἐξεπέμπετ', ἀλλ', εἴ τις βροτῶν,
Θαυμαστός. εἰ δὲ μὴ δοκῶ φρονῶν λέγειν,
* Οὐκ ἂν παρείμην οἷσι μὴ δοκῶ φρονεῖν.

ΧΟΡ. Ποῦ δ' αἵ τε παῖδες χοἱ προπέμψαντες φίλων; 1560

ΑΓ. Αἷδ' οὐχ' ἑκάς· γόων γὰρ οὐκ ἀσήμονες
Φθόγγοι σφε σημαίνουσι δεῦρ' ὁρμωμένας.

ΑΝΤ. Αἰαῖ, ἔστιν, ἔςι νῷν δὴ Στρφ. α.
Οὐ τὸ μέν, ἄλλο δὲ μὴ, πατρὸς ἔμφυτον
Ἄλαστον αἷμα δυσμόροιν στενάζειν, 1565
Ὥ τινι τὸν πολὺν ἄλλοτε μὲν πόνον ἔμπεδον εἴχομεν,
Ἐν πυμάτῳ δ' ἀλόγιστα παροίσομεν
* Ἰδόντε καὶ παθούσα.

1546 Βαιὸν, οὐδὲ σὺν χρόνῳ], ἐκ παραλλ., ἢ κατ' ἐπεξήγ. 1547 48 Γῆν τε προσκ. καὶ τὸν Ὄλ.] ὅμοιον τῷ τοῦ Αἰσχλ. (Πέρσ, 449) «Εὔχετο λιτῇσι γαῖαν οὐρανόν τε προσκυνῶν». τὸ μὲν διὰ τὸν Οἰδ., τὸ δὲ διὰ τὸν ἐπιφανέντα αὐτῷ θεόν. 1559 Οὐκ ἂν παρ. οἷσι κτλπ.] οὐχ ὑποχωρῶ τοῖς δοκοῦσί με μὴ φρονεῖν, δύναμαι νὰ τοῖς ἀποδείξω τὸ ἐναντίον, διισχυρίζομαι ὅτι οὕτως ἐγένετο τὸ πρᾶγμα. 1561 62 Γόων γὰρ κτλ.] φθόγγοι γὰρ εὔσημοι γόων σημαίνουσιν αὐτὰς ὁρμωμένας δεῦρο. 1564 Οὐ τὸ μὲν, ἄλλο δὲ μὴ], οὐ τὸ πλῆρες ἦν ἔνι· οὐ τὸ μὲν, τὸ δ' οὐ, ἀλλὰ πάντα. 1566 67 Ἄλλοτε μὲν... Ἐν πυμάτῳ δὲ κτλ.] ζῶντος μὲν ἡμῖν τοῦ πατρὸς, συνεταλαιπωρούμεθα αὐτῷ διηνεκῶς· ἐπὶ τέλους δὲ ἀνυπολογίστα (δεινὰ) ὑποίσομεν, τὰ μὲν ἰδοῦσαι, τὰ δὲ παθοῦσαι. Τὸ δὲ: «ἰδόντε καὶ παθούσα» πρὸς ἀποφυγὴν τῆς κακοζήλου παρισώσεως τοῦ «ἰδόντε καὶ παθόντε, ἢ ἰδοῦσα καὶ παθοῦσα».

ΧΟΡ. Τί δ' ἔστιν;
ΑΝΤ. Ἔστιν μὲν εἰκάσαι, φίλοι.
ΧΟΡ. Βέβηκεν; 1570
ΑΝΤ. Ὡς μάλιστ' ἂν εἰ πόθῳ λάβοις.
Τί γάρ; ὅτῳ μήτ' Ἄρης,
Μήτε πόντος ἀντέκυρσεν, ἄσκοποι δὲ πλάκες ἔμαψαν
Ἐν ἀφανεῖ τινι φαινόμεναι μόρῳ.
Τάλαινα, νῷν δ' ὀλεθρία νὺξ ἐπ' ὄμμασιν βέβηκε.
Πῶς γὰρ ἤ τιν' ἀπίαν 1575
Γᾶν, ἢ πόντιον κλύδων',
Ἁλώμεναι βίου δύσοιστον ἕξομεν τροφάν;
ΙΣΜ. Οὐ κάτοιδα. Στρφ. β'.
Κατά με φόνιος Ἅιδας ἕλοι
* Πατρὶ ξυνθανεῖν γεραιῷ 1580
* Τάλαιναν· ὡς ἔμοιγ' ὁ μέλλων
* Βίος οὐ βιωτός.
ΧΟΡ. Ὦ διδύμα τέκνων ἄριστα,
Τὸ φέρον ἐκ θεοῦ καλῶς χρὴ φέρειν,
*Μηδ' ἄγαν οὕτω φλέγεσθον· οὗτοι κατάμεμπτ' ἔδητον. 1585
ΑΝΤ. Πόθος καὶ κακῶν ἄρ' ἥντις· Ἀντιστρ. α.
Καὶ γὰρ ὁ μηδαμὰ δὴ τὸ φίλον φίλον,
Ὁπότε γε καὶ τὸν ἐν χεροῖν κατεῖχον.
Ὦ πάτερ, ὦ φίλος, ὦ τὸν ἀεὶ κατὰ
* Γᾶς σκότον εἱμένος, οὐδὲ γέρων ἀφίλητος ἐμοί ποτε 1590
Καὶ τᾷδε μὴ κυρήσῃς.
ΧΟΡ. Ἔπραξεν...
ΑΝΤ. Ἔπραξεν οἷον ἤθελε.
ΧΟΡ. Τὸ ποῖον;
ΑΝΤ. Ἃς ἔχρῃζε γᾶς ἐπὶ ξένας
Ἔθανε· κοίταν δ' ἔχει
Νέρθεν εὐσκίαστον αἰεν, οὐδὲ πένθος ἔλιπ' ἄκλαυστον. 1595
Ἀεὶ γάρ σε τόδ' ὄμμ', ὦ πάτερ, ἐμὸν
Στένει δακρύον· οὐδ' ἔχω πῶς με χρὴ τὸ σὸν τάλαιναν
Ἀφανίσαι τοσόνδ' ἄχος.
Ὦ, μὴ γᾶς ἐπὶ ξένας

1570 Βέβηκεν], ᾤχετο, ἀπέθανεν, (κοιν.) ὑπάγει (ἐνν. ὁ πατὴρ ὑμῶν); — Ὡς μάλιστ' ἂν κτλ.], οὕτως ἀπόνως, ὡς ἂν καὶ αὐτὸς εὔξαιο ἂν ἀποθανεῖν. Σημειωτέον δὲ ὅτι οἱ συγκροτοῦντες τὸν χορὸν εἶνε γέροντες. 1572 Ἄσκοποι κτλ.], τὸ ὁποῖον ἀνωτέρω (στίχ. 1553) εἶπε: γῆς ἀλάμπετον βάθρον. 1575 76 Ἀπίαν γᾶν], μακρὰν κειμένην, ἀπῳκισμένην, κατὰ τὸ Ὁμηρικόν: » Τηλόθεν ἐξ Ἀπίης γαίης «, 1577 Δύσοιστον], δυσπόριστον. 1585, 86] Μὴ λίαν φλέγεσθον (θλίβεσθε) διὰ τὰ θεόθεν καλῶς (ἐπὶ καλῷ πάντως) συμβαίνοντα. 1586 Οὗ τοι κατάμ. ἔδ.] οὐδὲν ὑμῖν ἐπίμεμπτον συνέβη. 1587 89] Καὶ γὰρ καὶ τὸ μηδαμῶς (δοκοῦν εἶναί τινι) φίλον, φίλον (ἦν ἐμοί), ὁπότε γε κατεῖχον τὸν (ἐκεῖνον) ἐν χεροῖν. 1591 92] Οὐδέποτε γὰρ ἀφίλητος ὢν κυρήσῃς ἐμοί καὶ τῇδε (τῇ Ἰσμήνῃ). 1599 Τὸ μὴ, γᾶς ἐπὶ ξ. κτλπ], ἐπεὶ οὐκ ἐχρῆν σε θανεῖν ἐπὶ ξένης γῆς· καὶ μὴν ὧδέ μοι ἔθανες

Θανεῖν ἔχρῃζες· ἀλλ' ἔρημος ἔθανες ὧδέ μοι. 1600

ΙΣΜ. Ὦ τάλαινα, Ἀντιστρ. β'.
Τίς ἄρα με πότμος αὖθις ὧδ'
* Ἔρημος, ἄπορος, ἐπαμμένει,
* Σέ τ', ὦ φίλα,
* Πατρὸς ὧδ' ἐρήμας; 1605

ΧΟΡ. Ἀλλ' ἐπεὶ ὀλβίως γ' ἔλυσε
Τὸ τέλος, ὦ φίλαι, βίου, λήγετον
Τοῦδ' ἄχους· κακῶν γὰρ δυσάλωτος οὐδείς.

ΑΝΤ. Πάλιν, φίλα, συθῶμεν. ΙΣΜ. Ὦ; τί ῥέξομεν; Στρφ. γ'.

ΑΝΤ. Ἵμερος ἔχει με... 1610

ΙΣΜ. Τίς;

ΑΝΤ. Τὰν χθόνιον ἑστίαν ἰδεῖν...

ΙΣΜ. Τίνος;

ΑΝΤ. Πατρός. τάλαιν' ἐγώ!

ΙΣΜ. Θέμις δὲ πῶς τάδ' ἐστί; μῶν οὐχ ὁρᾷς;

ΑΝΤ. Τί τόδ' ἐπέπληξας;

ΙΣΜ. Καὶ τόδ', ὡς..!

ΑΝΤ. Τί τόδε μάλ' αὖθις; 1615

ΙΣΜ. Ἄταφος ἔπιτνε, δίχα τε παντός.

ΑΝΤ. Ἄγε με καὶ τότ' ἐπενάριζον.

* * * * .

ΙΣΜ. Αἰαῖ, δυστάλαινα! ποῖ δῆτ'
Αὖθις ὧδ' ἔρημος, ἄπορος, αἰῶνα τλάμον' ἕξω;

ΧΟΡ. Φίλαι, τρέσητε μηδέν. ΑΝΤ. Ἀλλὰ ποῖ φύγω; Ἀντιστρ. γ'.

ΧΟΡ. Καὶ πάρος ἀπεφύγετον
Τὰ σφῷν τὸ μὴ πιτνεῖν κακῶς.

ΑΝΤ. Φρονῶ...

ΧΟΡ. Τί δῆθ' ὑπερνοεῖς;

ΑΝΤ. Ὅπως μολούμεθ' εἰς δόμους οὐκ ἔχω.

ΧΟΡ. Μηδέ γε μάτευε. ΑΝΤ. μόγος ἔχει. 1625

ΧΟΡ. * Καὶ πάρος ἐπεί.

ΑΝΤ. Τοτὲ πέρα μὲν, τοτὲ δ' ὕπερθεν.

ΧΟΡ. Μέγ' ἄρα πέλαγος ἐλάχετόν τι.

ΑΝΤ. Ναί, ναί.

ΧΟΡ. Ξύμφημι καὐτός.

ΑΝΤ. Φεῦ, φεῦ, ποῖ μόλωμεν, ὦ Ζεῦ; 1630

* Ἐλπίδων γὰρ εἰς τί με δαίμων τανῦν γ' ἐλαύνει;

1603 Ἐπαμμένει], ἐπαναμένει, ἀπεκδέχεται, κατὰ διόρθ. ἀντὶ Ἐπιμένει. 1611 Τὰν χθ. ἑς.] τὸν τάφον. 1613 Δίχα τε π.] μεμονωμένος. 1621 Καὶ πάρος ἐπεί.] διέφθαρται· εἴη δ' ἄν: ἢ πρότερον (ὅτε ἡρπάγητε ὑπὸ τοῦ Κρ.) ἐπῆν (μόγος). Ἐν ἄλλοις γρφ. Ἀπέφυγεν. 1623 Ὑπερνοεῖς], ἄλλ. γρφ. Ὑπεννοεῖς. 1627 Τοτὲ μὲν, .. τοτὲ δ'], νῦν (ἢ ἔνθεν) μὲν, ἄπορα (τὰ καθ' ὑμᾶς)· νῦν (ἢ ἑτέρωθεν) δέ, καὶ πέρα ἀπορίας.

ΘΗΣ. Παύετε θρῆνον, παῖδες· ἐν οἷς γὰρ
Χάρις ἡ χθονία ξύν' ἀπόκειται,
Πενθεῖν οὐ χρή· νέμεσις γάρ.
ΑΝΤ. Ὦ τέκνον Αἰγέως, προσπίτνομέν σοι. 1635
ΘΗΣ. Τίνος, ὦ παῖδες, χρείας ἀνύσαι;
ΑΝΤ. Τύμβον θέλομεν προσιδεῖν αὐταὶ
Πατρὸς ἡμετέρου.
ΘΗΣ. Ἀλλ' οὐ θεμιτὸν κεῖσε μολεῖν.
ΑΝΤ. Πῶς εἶπας, ἄναξ, κοίραν' Ἀθηνῶν; 1640
ΘΗΣ. Ὦ παῖδες, ἀπεῖπεν ἐμοὶ κεῖνος,
Μήτε πελάζειν εἰς τούσδε τόπους,
Μήτ' ἐπιφωνεῖν μηδένα θνητῶν
Θήκην ἱερὰν, ἣν κεῖνος ἔχει.
Καὶ ταῦτά μ' ἔφη πράσσοντα καλῶς 1645
Χώραν ἕξειν αἰὲν ἄλυπον.
Ταῦτ' οὖν ἔκλυε δαίμων ἡμῶν,
Χὠ πάντ' αἴων Διὸς Ὅρκος.
ΑΝΤ. Ἀλλ' εἰ τάδ' ἔχει κατὰ νοῦν κείνῳ,
Ταῦτ' ἂν ἀπαρκοῖ· Θήβας δ' ἡμᾶς 1650
Τὰς Ὠγυγίους πέμψον, ἐάν πως
Διακωλύσωμεν ἰόντα φόνον
Ταῖσιν ὁμαίμοις.
ΘΗΣ. Δράσω καὶ τάδε, καὶ πάνθ', ὁπόσ' ἂν
Μέλλω πράσσειν, πρόσφορά θ' ὑμῖν 1655
Καὶ τῷ κατὰ γῆς, ὃς νέον ἔρρει,
Πρὸς χάριν· οὐ γὰρ δεῖ μ' ἀποκάμνειν.
ΧΟΡ. Ἀλλ' ἀποπαύετε, μηδ' ἐπὶ πλείω
Θρῆνον ἐγείρετε·
Πάντως γὰρ ἔχει τάδε κῦρος. 1660

1634], οὐ χρὴ γὰρ πενθεῖν ἐκείνους, οἷς ἡ χθονία χάρις (τὰ νομιζόμενα) ξύν' ἀπόκειται (ἐτελέσθησαν κοινῶς, ἐκ συμφώνου ὑμῖν τε ἠ ἡμῖν). 1643 Μήτ' ἐπιφωνεῖν], ὀδυρόμενοι προσφωνεῖν. 1646 Κακῶν.. ἄλυπον], ἴδε. . . . 1647 Δαίμων], ὁ ἐπιφανεὶς θνήσκοντι τῷ Οἰδίποδι.

Η'. ΑΙΣΧΥΛΟΥ ΠΕΡΣΑΙ.

(Σ. Δ. Β.)

Αἰσχύλος Εὐφορίωνος, ὁ πατὴρ τῆς Ἑλληνικῆς τραγῳδίας, ἐγεννήθη ἐν Σαλαμῖνι τὸ 524 ἔτος Π. Χ., καὶ ἠρίστευσεν εἰς διαφόρους μάχας, ἰδίως δ' ἐν Μαραθῶνι. Εἰς' τὴν Τραγῳδίαν, οὖσαν μέχρις ἐκείνου ἄμορφον ἄθροισμα θρησκευτικῶν ᾀσμάτων καὶ διηγήσεων, ἔδοσεν ἐντελεστέραν μορφὴν, ἐφεύρων καὶ τὴν σκηνικὴν διακόσμησιν. Ἡ ποίησίς του εἶνε πλήρης ὕψους καὶ δυνάμεως, καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις σκοτεινή. Ἐκ τῶν 70 ἢ 80 τραγῳδιῶν του διεσώθησαν μόνον [7].

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΧΟΡΟΣ γερόντων.	ΕΙΔΩΛΟΝ Δαρείου.
ΑΤΟΣΣΑ.	ΞΕΡΞΗΣ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.	

Ἡ σκηνὴ τοῦ δράματος ὑποτίθεται ἐν Σούσοις παρὰ τὸν τάφον τοῦ Δαρείου.

ΧΟΡ. Τάδε μὲν Περσῶν τῶν οἰχομένων[1]
Ἑλλάδ' ἐς αἶαν πιστὰ καλεῖται,
Καὶ τῶν ἀφνεῶν ἑδράνων φύλακες,
Κατὰ πρεσβείαν οὓς αὐτὸς ἄναξ
Ξέρξης, βασιλεὺς Δαρειογενής, 5
Εἵλετο χώρας ἐφορεύειν·
Ἀμφὶ δὲ νόστῳ τῷ βασιλείῳ
Καὶ πολυχρύσου στρατιᾶς ἤδη
Κακόμαντις ἄγαν ὀρσολοπεῖται
Θυμὸς ἔσωθεν. 10
Πᾶσα γὰρ ἰσχὺς Ἀσιατογενὴς
Ὤχωκε, νέον δ' ἄνδρα βαΰζει,
Κοὔτε τις ἄγγελος οὔτε τις ἱππεὺς
Ἄστυ τὸ Περσῶν ἀφικνεῖται,
Οἴτε τὸ Σούσων, ἠδ' Ἀγβατάνων, 15
Καὶ τὸ παλαιὸν Κίσσιον ἕρκος
Προλιπόντες ἔβαν, οἱ μὲν ἐφ' ἵππων,

[1] κ. ἑ. Τάδε μὲν κτλ.] οἵδε μὲν (ἡμεῖς οἱ λαλοῦντες πρεσβύται) καλούμεθα πιςὰ (πιςοὶ φύλακες, καθὼς καὶ κατωτέρω στίχῳ 171 λέγει: Γηραλέα πιστώματα) τῶν εἰς Ἑλλ. οἰχομένων Περσῶν, καὶ φύλακες τῶν ἀφν. καὶ πολυχρ. ἑδρ., οὓς αὐτὸς ὁ Ξ. εἵλετο κατὰ πρεσβ. ἐφορεύειν (τῆσδε τῆς) χώρας. [5] Δαρειογενής], ἴδε στίχ. 122. [7] κ. ἑ. Ἀμφὶ δὲ νόστῳ κτλ.] ὁ δὲ θυμὸς (ἡ ψυχή μου) ἔσωθεν, κακόμαντις, ἄγαν ὀρσολοπεῖται (συνταράττεται) ἀμφὶ τῷ νόστῳ τοῦ βασιλ. καὶ τῆς στρατ. [12] Νέον δ' ἄνδρα βαΰζει], ἐνν. ὁ θυμὸς ἐνακαλεῖται (καθὼς τὰ ὀνείρατα) νέον ἄνδρα (ἐπιθυμεῖ τὴν ἐπιστροφὴν τῆς ἀπούσης νεολαίας). [16] Τὸ παλ. Κίσσ. ἕρκος] τὴν ἀρχαίαν πόλιν (τῆς Σουσιανῆς) Κίσσιον.

Παράγει βροτὸν εἰς ἀρκύστατα, 85
Τόθεν οὐκ ἔστιν ὑπὲρ θνατὸν ἀλύξαντα φυγεῖν.
Θεόθεν γὰρ κατὰ μοῖρ' ἐκράτησεν Στρφ. ά.
Τὸ παλαιόν, ἐπέσκηψε δὲ Πέρσαις
Πολέμους πυργοδαίκτους διέπειν,
Ἱππιοχάρμας τε κλόνους, πόλεών τ' ἀναστάσεις· 90
Ἔμαθον δ' εὐρυπόροιο θαλάσσης Ἀντιστρφ. ά.
Πολιαινομένας πνεύματι λάβρῳ
Ἐσορᾶν πόντιον ἅλσος, πίσυνοι
Λεπτοδόμοις πείσμασι, λαοπόροις τε μηχαναῖς.
Ταῦτά μοι μελαγχίτων Στρφ. β'.
Φρὴν ἀμύσσεται φόβῳ,
Ὀᾶ, Περσικοῦ
Στρατεύματος τοῦδε, μὴ πόλις πύθηται κένανδρον
Μέγ' ἄστυ Σουσίδος
Καὶ τὸ Κίσσιον πόλισμ' Ἀντιστρφ. β'.
(Ἀντίδουπον ἔσσεται,
Ὀᾶ, τοῦτ' ἔπος
Γυναικοπληθὴς ὅμιλος ἀπύων), βυσσίνοις δ' ἐν
Πέπλοις πέσῃ λακίς·
Πᾶς γὰρ ἱππηλάτας Στρφ. γ'.
Καὶ πεδοστιβὴς λεὼς
Σμῆνος ὡς ἐκλέλοιπε μελισσᾶν
Σὺν ὀρχάμῳ στρατοῦ,
Τὸν ἀμφίζευκτον ἐξαμείψας ἀμφοτέρας ἅλιον
Πρῶνα κοινὸν αἴας· 110
Λέκτρα δ' ἀνδρῶν πόθῳ Ἀντιστρφ. γ'.
Πίμπλαται δακρύμασιν,
Περσίδες δ' ἀκροπενθεῖς ἑκάστα
Πόθῳ φιλάνορι
Τὸν αἰχμάεντα θοῦρον εὐνατῆρα προπεμψαμένα 115
Λείπεται μονόζυξ.
Ἀλλ' ἄγε, Πέρσαι, τόδ' ἐνεζόμενοι
Στέγος ἀρχαῖον,
Φροντίδα κεδνὴν καὶ βαθύβουλον
Θώμεθα (χρεία δὲ προσήκει), 120

---

85 Παράγει], ἡ ἀπάτη τοῦ θ. 86 Ὑπὲρ θν. ἀλύξ. φυγεῖν], καθ' ὑπερβ., ἀντὶ θνητὸν ἀλύξαντα ὑπερφυγεῖν. 88 Πόντιον ἅλσος], ἔκτασιν ἢ βάθος. 94 Λεοπόροις τε μηχαναῖς], ταῖς ναυσίν. 95 Ταῦτα], διὰ ταῦτα. — μελαγχίτων], τεθλιμμένη, κοινὰ συνεχῆ.

96 99 Φρὴν ἀμύσσεται φόβῳ κ.τ.λ.] φοβοῦμαι (ὀᾶ!) μὴ ἡ πόλις πύθεται τὸ μέγα τῆς Σουσίδος ἄστυ καὶ τὸ Κίσσιον πόλισμα (γενόμενον) κένανδρον Περσικοῦ στρατεύματος τοῦδε, ὁ δὲ γυναικοπληθὴς ὅμιλος ἀπύων ἀντίδουπον ἔσεται (ὀᾶ) τοῦτ' ἔπος, βυσσ. δ' ἐν πέπλ. πέσῃ λακίς (διαρρηγνύουσαι τοὺς βυσσίνους αὐτῶν πέπλους). 109 10] Ἐξαμείψας τὸν ἀμφίζευκτον (διὰ τὰς δύο γεφύρας) κοινὸν ἅλιον πρῶνα ἀμφοτέρας αἴας (τὸν Ἑλλήσποντον, ὡς κοινὸν ἀμφοτέρων τῶν ἠπείρων, τῆς Ἀσίας καὶ Εὐρώπης, θαλάσσιον πρόβολον),

Τὸ μαχαιροφόρον τ' ἔθνος ἐκ πάσης 55
Ἀσίας ἕπεται
Δειναῖς βασιλέως ὑπὸ πομπαῖς.
Τοιόνδ' ἄνθος Περσίδος αἴας
Οἴχεται ἀνδρῶν,
Οὗς πέρι πᾶσα χθὼν Ἀσιῆτις 60
Θρέψασα πόθῳ στένεται μαλερῷ,
Τοκέες τ' ἄλοχοί θ' ἡμερόλεγδον
Τείνοντα χρόνον τρομέονται.
Πεπέρακεν μὲν ὁ περσέπτολις ἤδη Στρφ. α.
Βασίλειος στρατὸς εἰς ἀντίπορον γείτονα χώραν, 65
Λινοδέσμῳ σχεδίᾳ πορθμὸν ἀμείψας
Ἀθαμαντίδος Ἕλλας,
Πολύγομφον ὅδισμα ζυγὸν ἀμφιβαλὼν
Αὐχένι πόντου.
Πολυάνδρου δ' Ἀσίας θούριος ἄρχων Ἀντ. α.
Ἐπὶ πᾶσαν χθόνα ποιμανόριον θεῖον ἐλαύνει
Διχόθεν πεζονόμοις ἔκ τε θαλάσσης,
Ὀχυροῖσι πεποιθὼς
Στυφελοῖς ἐφέταις, χρυσογόνου γενεᾶς
Ἰσόθεος φώς. 75
Κυανοῦν δ' ὄμμασι λεύσσων φονίου δέργμα δράκοντος, Στρφ. β'.
Πολύχειρ καὶ πολυναύτης, Σύριόν θ' ἅρμα δινῶν,
Ἐπάγει δουρικλύτοις ἀνδράσι τοξοδάμνον ἄρην.
Δόκιμος δ' οὔτις ὑποστὰς μεγάλῳ ῥεύματι φωτῶν, Ἀντ. β'.
Ὀχυροῖς ἔρκεσιν εἴργειν ἄμαχον κῦμα θαλάσσης· 80
Ἀπρόσοιστος γὰρ ὁ Περσῶν στρατός, ἀλκίφρων τε λαός,
Δολόμητιν δ' ἀπάταν θεοῦ τίς ἀνὴρ θνατὸς ἀλύξει;
Τίς ὁ κραιπνῷ ποδὶ πηδήματος εὐπετέος ἀνάσσων;
Φιλόφρων γὰρ σαίνουσα τὸ πρῶτον

---

60 Πέρι πᾶσα], σύμπασα. 61 Πόθῳ στένεται μαλερῷ], στενοχωρεῖται (βλίβεται) ποθοῦσα διακαῶς αὐτούς. 62 Ἡμερόλεγδον] μετροῦντες (ἀναλογιζόμενοι) τὰς ἡμέρας.

65 Τείνοντα χρόνον] μακρὸν (πολὺν, ἐκτεταμένον) ἤδη χρόνον. 66 Λινοδέμῳ σχεδίᾳ], γεφύρᾳ ζευχθείσῃ ἐπὶ λινῶν σχοίνων, ἴδε τὸν Ἡρόδ. 66 67 Πορθμὸν ἀμείψας Ἀθαμ. Ἕλλης], διαβὰς τὸν ἐπώνυμον τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀθάμαντος Ἕλλης πορθμὸν, τὸν Ἑλλήσποντον. 68 Πολύγομφον ὅδισμα], πολυσύνδετον διάβασιν. 71 Ποιμανόριον], ποίμνιον, τὸν στρατόν. Διότι καὶ ὡς ποίμνια ἀληθῶς ὑπὸ ῥάβδοις ἠλαύνοντο, ἴδε τὸν Ἡρόδοτον. 72 Ἐφέταις] οὕτω γράφεται εἰς ὅλας τὰς παλαιὰς ἐκδόσεις· Ἀλλὰ νομίζω ὅτι εἶναι Ἐρέταις, καὶ τότε εὐοδοῦνται καὶ τὰ τῆς συντάξεως ὁμαλώτερον, ὡς ἑξῆς: Ἄρχων, πεποιθὼς διχόθεν, πεζονόμοις, ἔκ τε θαλάσσης ὀχυροῖσι στυφέλοις ἐρέταις. 76 Λεύσσων δ' ὄμμασι κυάνεον δέργμα φονίου δράκοντος. 77 Σύριον], ἀντὶ Ἀσσύριον, Συριηγενές, κατὰ τὸν παρ' Ἡροδ. χρησμόν. 78 Δουρικλ. ἀνδρ. τοξόδ. Ἄ.], διότι οἱ Ἕλληνες ἦσαν ἐπιτηδειότεροι εἰς τὴν ἐκ τοῦ συστάδην (διὰ τῶν ἀγχεμάχων ὅπλων δόρει) μάχην, οἱ δὲ Πέρσαι εἰς τὴν διὰ τῶν βελῶν, ἴδε στίχ. 216, 217. 79 80 Δόκιμος δ' οὔτις κτλ.] οὐδεὶς δὲ δόκιμος (προσδόκιμος) ἐστιν, ὑποστὰς μεγάλῳ ῥεύματι φωτῶν, εἴργειν ὀχυροῖς ἔρκεσιν ἄμαχον κῦμα θαλάσσης· οὐδεὶς δὲ καὶ ἱκανὸς εἶναι ἀντιστῆναι καὶ εἴρξαι τὴν ὁρμὴν αὐτῶν.

83 Κραιπνῷ ποδὶ πηδήματος], κατ' ἀναλογίαν, ἀντὶ Κραιπνοῦ ποδὸς πηδήματι.

Παράγει βροτὸν εἰς ἀρκύστατα, 85
Τόθεν οὐκ ἔστιν ὑπὲρ θνατὸν ἀλύξαντα φυγεῖν.
Θεόθεν γὰρ κατὰ μοῖρ' ἐκράτησεν Στρφ. ά.
Τὸ παλαιὸν, ἐπέσκηψε δὲ Πέρσαις
Πολέμους πυργοδαΐκτους διέπειν,
Ἱππιοχάρμας τε κλόνους, πόλεών τ' ἀναστάσεις· 90
Ἔμαθον δ' εὐρυπόροιο θαλάσσης Ἀντιστρφ. ά.
Πολιαινομένας πνεύματι λάβρῳ
Ἐσορᾶν πόντιον ἄλσος, πίσυνοι
Λεπτοδόμοις πείσμασι, λαοπόροις τε μηχαναῖς.
Ταῦτά μοι μελαγχίτων Στρφ. β'.
Φρὴν ἀμύσσεται φόβῳ,
Ὀᾶ, Περσικοῦ
Στρατεύματος τοῦδε, μὴ πόλις πύθηται κένανδρον
Μέγ' ἄστυ Σουσίδος
Καὶ τὸ Κίσσιον πόλισμ' Ἀντιστρφ. β'.
(Ἀντίδουπον ἔσσεται,
Ὀᾶ, τοῦτ' ἔπος
Γυναικοπληθὴς ὅμιλος ἀπύων), βυσσίνοις δ' ἐν
Πέπλοις πέσῃ λακίς·
Πᾶς γὰρ ἱππηλάτας Στρφ. γ'.
Καὶ πεδοστιβὴς λεὼς
Σμῆνος ὡς ἐκλέλοιπε μελισσᾶν
Σὺν ὀρχάμῳ στρατοῦ,
Τὸν ἀμφίζευκτον ἐξαμείψας ἀμφοτέρας ἅλιον
Πρῶνα κοινὸν αἶας· 110
Λέκτρα δ' ἀνδρῶν πόθῳ Ἀντιστρφ. γ'.
Πίμπλαται δακρύμασιν,
Περσίδες δ' ἀκροπενθεῖς ἑκάστα
Πόθῳ φιλάνορι
Τὸν αἰχμάεντα θοῦρον εὐνατῆρα προπεμψαμένα 115
Λείπεται μονόζυξ.
Ἀλλ' ἄγε, Πέρσαι, τόδ' ἐνεζόμενοι
Στέγος ἀρχαῖον,
Φροντίδα κεδνὴν καὶ βαθύβουλον
Θώμεθα (χρεία δὲ προσήκει), 120

---

85 Παράγει], ἡ ἀπάτη τοῦ θ. 86 Γὰρ θν. ἀλύξ. φυγεῖν], καθ' ὑπερβ., ἀντὶ θνητὸν ἀλύξαντα ὑπερφυγεῖν. 88 Πόντιον ἄλσος], ἔκτασιν ἡ βάθος. 93 Λαοπόροις τε μηχαναῖς], ταῖς ναυσίν. 95 Ταῦτα], διὰ ταῦτα. — μελαγχίτων], τεθλιμμένη, κατὰ συνεκδ.
96 99 Φρὴν ἀμύσσεται φόβῳ κ.τ.λ.] φοβοῦμαι (ὀᾶ!) μὴ ἡ πόλις πύθεται τὸ μέγα τῆς Σουσίδος ἄστυ καὶ τὸ Κίσσιον πόλισμα (γενόμενον) κένανδρον Περσικοῦ στρατεύματος τοῦδε, ὃ δὲ γυναικοπληθὴς ὅμιλος ἀπύων ἀντίδουπον ἔσεται (ὀᾶ) τοῦτ' ἔπος, βυσσ. δ' ἐν πέπλ. πέσῃ λακὶς (διρρήγνυσται τοὺς βυσσίνους αὐτῶν πέπλους). 109 10] Ἐξαμείψας τὸν ἀμφίζευκτον (διὰ τὰς δύω γεφύρας) κοινὸν ἅλιον πρῶνα ἀμφοτέρας αἶας (τὸν Ἑλλήσποντον, ὃς κοινὸν ἀμφοτέρων τῶν ἠπείρων, τῆς Ἀσίας καὶ Εὐρώπης, θαλάσσιον πρόβολον),

Θέλουσα θῦσαι πέλανον, ὧν τέλη τάδε,
Ὁρῶ δὲ φεύγοντ' ἀετὸν πρὸς ἐσχάραν
Φοίβου (φόβῳ δ' ἄφθογγος ἐστάθην, φίλοι),
Μεθύστερον δὲ κίρκον εἰσορῶ δρόμῳ
Πτεροῖς ἐφορμαίνοντα, καὶ χηλαῖς κάρα 185
Τίλλοντ'· ὁ δ' οὐδὲν ἄλλο γ' ἢ πτήξας δέμας
Παρεῖχε. ταῦτ' ἔμοιγε δείματ' ἔστ' ἰδεῖν,
Ὑμῖν δ' ἀκούειν· εὖ γὰρ ἴστε, παῖς ἐμὸς
Πράξας μὲν εὖ θαυμαστὸς ἂν γένοιτ' ἀνήρ,
Κακῶς δὲ πράξας — οὐχ ὑπεύθυνος πόλει, 190
Σωθεὶς δ' ὁμοίως τῆσδε κοιρανεῖ χθονός.

ΧΟΡ. Οὔ σε βουλόμεσθα, μῆτερ, οὔτ' ἄγαν φοβεῖν λόγοις,
Οὔτε θαρσύνειν· θεοὺς δὲ προστροπαῖς ἱκνουμένη,
Εἴ τι φλαῦρον εἶδες, αἰτοῦ τῶνδ' ἀποτροπὴν λαβεῖν,
Τὰ δ' ἀγάθ' ἐκτελῆ γενέσθαι σοί τε καὶ τέκνοις σέθεν, 195
Καὶ πόλει φίλοις τε πᾶσι. δεύτερον δὲ χρὴ χοὰς
Γῇ τε καὶ φθιτοῖς χέασθαι, πρευμενῶς δ' αἰτοῦ τάδε,
Σὸν πόσιν Δαρεῖον, ὅν περ φῆς ἰδεῖν κατ' εὐφρόνην,
Ἐσθλὰ σοὶ πέμπειν τέκνῳ τε γῆς ἔνερθεν ἐς φάος,
Τἄμπαλιν δὲ τῶνδε γαίας κάτοχ' ἀμαυροῦσθαι σκότῳ· 200
Ταῦτα θυμόμαντις ὤν σοι πρευμενῶς παρήνεσα·
Εὖ δὲ πανταχῇ τελεῖν σοι τῶνδε κρίνομεν πέρι.

ΑΤ. Ἀλλὰ μὴν εὔνους γ' ὁ πρῶτος τῶνδ' ἐνυπνίων κριτὴς
Παιδὶ καὶ δόμοις ἐμοῖσι τήνδ' ἐκύρωσας φάτιν.
Ἐκτελοῖτο δὴ τὰ χρηστά· ταῦτα δ', ὡς ἐφίεσαι, 205
Πάντα θήσομεν θεοῖσι, τοῖς τ' ἔνερθε γῆς φίλοις,
Εὔτ' ἂν εἰς οἴκους μόλωμεν. κεῖνα δ' ἐκμαθεῖν θέλω,
Ὦ φίλοι, ποῦ τὰς Ἀθήνας φασὶν ἱδρύσθαι χθονός.

ΧΟΡ. Τῆλε πρὸς δυσμαῖς ἄνακτος Ἡλίου φθινασμάτων.

ΑΤ. Ἀλλὰ μὴν ἵμειρ' ἐμὸς παῖς τήνδε θηρᾶσαι πόλιν. 210

ΧΟΡ. Πᾶσα γὰρ γένοιτ' ἂν Ἑλλὰς βασιλέως ὑπήκοος.

ΑΤ. Ὧδέ τις πάρεστιν αὐτοῖς ἀνδροπληθεια στρατοῦ;

ΧΟΡ. * Καὶ στρατὸς τοιοῦτος ἔρξας πολλὰ δὴ Μήδους κακά.

ΑΤ. Καὶ τί πρὸς τούτοισιν ἄλλο; πλοῦτος ἐξαρκὴς δόμοις;

ΧΟΡ. Ἀργύρου πηγή τις αὐτοῖς ἔστι, θησαυρὸς χθονός. 215

184] Ὧν (δαιμόνων εἰσὶ) τέλη τάδε (αἱ τελεταὶ αὗται). 185 Πρὸς ἐσχάραν] πρὸς τὸν βωμόν. 187 Φθιτοῖς] ἀντὶ Φθιμένοις, νεκροῖς. 200 Τἄμπαλιν δὲ τῶνδε] τὰ ἐναντία τῶν ἐσθλῶν, δηλ. τὰ κακά, τὰ ὁποῖα ἀπέφευγον πάντοτε οἱ Ἕλληνες νὰ ὀνομάζωσι.— γαίας κάτοχα] ὑπὸ τῆς γῆς κρατούμενα. 201 Θυμόμαντις] οὐκ ἐξ ἀπαγγέλματος ἀλλ' ἐξ εἰκασίας μόνον μάντις. 202 Εὖ δὲ τελεῖν σοι], εἰς ἀγαθὸν τέλος ἀποβῆναι. 209 Πρὸς δυσμαῖς Ἡλ. φθινασμάτων], ὡς ἐκ παραλλήλου, καθὼς καὶ Δάκτριων εὐνὰς καὶ Ἄριδος νεῖκος κτλ. 213 Ἔρξας πολλὰ δὴ Μήδους κακά], ἐννοεῖ τὴν ἐν Μαραθῶνι ἧττα.

215 Ἀργύρου πηγή], διὰ τὰ ἐν τῷ Λαυρίῳ ἢ Θορικῷ μεταλλεῖα τοῦ ἀργύρου, τὰ ὁποῖα ὅμως ἐμφιβόλλω ἐὰν ἐνθυμοῦντο οἱ Πέρσαι.

ΑΤ. Πότερα γὰρ τοξουλκὸς αἰχμὴ διὰ χερός γ' αὐτοῖς πρέπει;
ΧΟΡ. Οὐδαμῶς· ἔγχη σταδαῖα καὶ φεράσπιδες σάγαι.
ΑΤ. Τίς δὲ ποιμάνωρ ἔπεστι κἀπιδεσπόζει στρατοῦ;
ΧΟΡ. Οὔ τινος δοῦλοι κέκληνται φωτὸς οὐδ' ὑπήκοοι.
ΑΤ. Πῶς ἂν οὖν μένοιεν ἄνδρας πολεμίους ἐπήλυδας; 220
ΧΟΡ. Ὥστε Δαρείου πολύν τε καὶ καλὸν φθεῖραι στρατόν.
ΑΤ. Δεινὰ τοι λέγεις ἰόντων τοῖς τεκοῦσι φροντίσαι.
ΧΟΡ. Ἀλλ' ἐμοὶ δοκεῖν τάχ' εἴσει πάντα νημερτῆ λόγον·
Τοῦδε γὰρ δράμημα φωτὸς Περσικὸν πρέπει μαθεῖν,
Καὶ φέρει σαφές τι πρᾶγος ἐσθλὸν ἢ κακὸν κλύειν. 225
ΑΓ. Ὦ γῆς ἁπάσης Ἀσιάδος πολίσματα,
Ὦ Περσὶς αἶα καὶ πολὺς πλούτου λιμήν,
Ὡς ἐν μιᾷ πληγῇ κατέφθαρται πολὺς
Ὄλβος, τὸ Περσῶν δ' ἄνθος οἴχεται πεσόν!
Ὤμοι, κακὸν μὲν πρῶτον ἀγγέλλειν κακά, 230
Ὅμως δ' ἀνάγκη πᾶν ἀναπτύξαι πάθος,
Πέρσαι! στρατὸς γὰρ πᾶς ὄλωλε βαρβάρων.
ΧΟΡ. Ἄνι', ἄνια κακά, νεόκοτα, δάϊ', αἰαῖ, Στρφ. α'.
Διαίνεσθε, Πέρσαι, τόδ' ἄχος κλύοντες!
ΑΓ. Ὡς πάντα γ' ἔστ' ἐκεῖνα διαπεπραγμένα, 235
Αὐτὸς δ' ἀέλπτως νόστιμον βλέπω φάος.
ΧΟΡ. Ἦ μακροβίοτος ὅδε γέ τις αἰὼν ἐφάνθη Ἀντιστρ. α'.
Γεραιοῖς ἀκούειν τόδε πῆμ' ἄελπτον!
ΑΓ. Καὶ μὴν παρών τε, κοὐ λόγους ἄλλων κλύων,
Πέρσαι, φράσαιμ' ἄν, οἷ' ἐπορσύνθη κακά. 240
ΧΟΡ. Ὀτοτοτοῖ, Στρφ. β'.
Μάταν τὰ πολλὰ βέλεα παμμιγῆ
Γᾶς ἄπ' Ἀσίδος ἦλθ' ἐπ' αἶαν
Δῖαν Ἑλλάδα χώραν.
ΑΓ. Πλήθουσι νεκρῶν δυσπότμως ἐφθαρμένων 245
Σαλαμῖνος ἀκταὶ πᾶς τε πρόσχωρος τόπος.
ΧΟΡ. Ὀτοτοτοῖ, Ἀντιστρ. β'.
Φίλων ἁλίδονα σώματα πολυβαφῆ
Κατθανόντα λέγεις φέρεσθαι
Πλαγκτοῖς ἐν διπλάκεσσιν; 250
ΑΓ. Οὐδὲν γὰρ ἤρκει τόξα, πᾶς δ' ἀπώλλυτο
Λεὼς, δαμασθεὶς ναΐοισιν ἐμβολαῖς.

---

217 Ἔγχη σταδαῖα], δόρατα πρὸς τὴν ἐκ τοῦ συστάδην μάχην χρήσιμα. 223] Δεινὰ λέγεις τοῖς τεκοῦσι τῶν ἰόντων (ἡμῖν δηλ. ὥστε) φροντίσαι. 224] τὸ γὰρ δράμημα τοῦδε τοῦ ἀνδρὸς Περσικὸν πρέπει μαθεῖν (Περσικὸν ἔοικεν εἶναι τῷ καταμανθάνοντι).
233 Ἄνια], ἀνιαρά. — νεόκοτα], νεοφανῆ, ἀλλόκοτα. 252 Διαίνεσθε], ὑγραίνεσθε (δακρύοις δηλ.), δακρύετε, ἴδε 956. 250 Πλαγκτοῖς ἐν διπλάκεσσιν], κατὰ τὴν ἐξήγησιν τοῦ Bothe, ταῖς ναυσί· κατὰ δὲ τὸν Δούκαν, ᾧ καὶ αὐτὸς τίθεμαι, τοῖς κύμασι, κατὰ τὸ: « Πολλοῖς διαύλοις κυμάτων φερούμενος, » Εὐρ. Ἑκ. 29.

ΧΟΡ. *Ἰώ, ἄποτμον βοᾶν, Στρφ. γ'.
Δυσαιανῆ Πέρσαις δάοις,
Ὡς πάντα παγκάκως 255
Ἔθεσαν, αἰαῖ, στρατοῦ φθαρέντος!
ΑΓ. Ὦ πλεῖστον ἔχθος ὄνομα Σαλαμῖνος κλύειν!
Φεῦ, τῶν Ἀθηνῶν ὡς στένω μεμνημένος!
ΧΟΡ. *Στυγναὶ δ' Ἀθᾶναι δαΐοις. Ἀντστρφ. γ'.
Μεμνῆσθαί τοι πάρ', ὡς πολλὰς 260
Τῶν Περσίδων μάταν
Ἔκτισαν εὔνιδας ἠδ' ἀνάνδρους.
ΑΤ. Σιγῶ πάλαι δύστηνος ἐκπεπληγμένη
Κακοῖς· ὑπερβάλλει γὰρ ἥδε συμφορά,
Τὸ μήτε λέξαι μήτ' ἐρωτῆσαι πάθη· 265
Ὅμως δ' ἀνάγκη πημονὰς βροτοῖς φέρειν,
Θεῶν διδόντων. πᾶν δ' ἀναπτύξας πάθος
Λέξον καταστάς, κεἰ στένεις κακοῖς ὅμως,
Τίς οὐ τέθνηκε, τίνα δὲ καὶ πενθήσομεν
Τῶν ἀρχελάων, ὅς τ' ἐπὶ σκηπτουχίᾳ 270
Ταχθεὶς ἄνανδρον τάξιν ἠρήμου θανών.
ΑΓ. Ξέρξης μὲν αὐτὸς ζῇ τε καὶ φάος βλέπει...
ΑΤ. Ἐμοῖς μὲν εἶπας δώμασιν φάος μέγα,
Καὶ λευκὸν ἦμαρ νυκτὸς ἐκ μελαγχίμου.
ΑΓ. Ἀρτεμβάρης δὲ, μυρίας ἵππου βραβεὺς, 275
Στύφλους παρ' ἀκτὰς θείνεται Σιληνιῶν·
Χὠ χιλίαρχος Δαδάκης πληγῇ δορὸς
Πήδημα κοῦφον ἐκ νεὼς ἀφήλατο·
Τενάγων τ' ἄριστος. Βακτρίων ἰθαγενὴς,
Θαλασσόπληκτον νῆσον Αἴαντος πολεῖ. 280
Λίλαιος Ἀρσάμης τε Κἀργήστης τρίτος,
Οἷδ' ἀμφὶ νῆσον τὴν πελειοθρέμμονα
Νικώμενοι κύρισσον ἰσχυρὰν χθόνα,
Πηγαῖς τε Νείλου γειτονῶν Αἰγυπτίου
* Ἀρκτεὺς, Ἀδεύης, καὶ Φερεσσεύης τρίτος, 285
Φαρνοῦχος, οὔτε ναὸς ἐκ μιᾶς πέσον.
* Χρυσεὺς Μάταλλος μυριόνταρχος θανὼν,

254 Δυσαιανῆ], δυσθρήνητον.—δάοις], τοῖς ἀθλίοις, οἱονεὶ δεδῃωμένοις, (ὅμοιον κατά τι μὲ τὸ παρ' ἡμῖν, καϋμένοις). 257 Ὦ πλεῖστον ἔχθος ὄνομα], ὦ ἔχθιστον κλύειν ὄνομα.
262 Ἔκτισαν εὔνιδας], ἐποίησαν χήρας. 268 Καταστὰς], καταστήσας (συνελθὼν εἰς) σεαυτόν. 270 Τῶν ἀρχελάων]!, τῶν στρατηγῶν. 271 Ἄνανδρον], ὡς ἐκ τοῦ ἐπακολουθοῦντος. 276 Σιληνιῶν], Σιλήνιαι, αἰγιαλὸς τῆς Σαλαμῖνος, πλησίον τοῦ καλουμένου Τροπαίου ἄκρου. 282 Νῆσον τὴν πελειοθρέμμονα], τὴν Σαλαμῖνα, ὡς πολλὰς βόσκουσαν ἀγριοπεριστερὰς (ὁ Δοῦκας, ἀγνοῶ διατί, εἶπε πέρδικας). 285 Κύρισσον], ἐκτύπων μὲ τὴν κεφαλὴν των (ἐκεράτιζον) σφαδάζοντες, ἴδε Ὀδ. Χ, 86, 296, 309. 285 Ἀρκτεὺς κτλ.], δηλοῖται ὅτι ὅλα σχεδὸν ταῦτα τὰ Περσικὰ ὀνόματα ἢ ἔπλασεν ἢ μετέπλασεν, ὅπως ἤθελεν, ὁ Αἰσχύλος· διότι οὔτε νὰ τὰ γράψῃ πάντως οὔτε νὰ τὰ προφέρῃ ἠδύνατο.

Ἵππου μελαίνης ἡγεμὼν τρισμυρίας,
Πυῤῥὰν ζαπληθὴ δάσκιον γενειάδα
Ἔτεγγ', ἀμείβων χρῶτα πορφυρᾷ βαφῇ. 290
Καὶ Μᾶγος Ἄραβος, Ἀρτάμης τε Βάκτριος,
Σκληρᾶς μέτοικος γῆς ἐκεῖ κατέφθετο.
Ἄμιστρις, Ἀμφιστρεύς τε πολυπόνον δόρυ
Νωμῶν, ὅ τ' ἐσθλὸς Ἀριόμαρδος ἄρδεσι
Πένθος παρασχὼν, Σεισάμης ὁ Μύσιος, 295
Θάρυβίς τε πεντήκοντα πεντάκις νεῶν
* Ταγὸς, γένος Δυρναῖος, εὐειδὴς ἀνὴρ,
Κεῖται θανὼν δείλαιος οὐ μάλ' εὐτυχῶς·
Συέννεσίς τε πρῶτος εἰς εὐψυχίαν,
Κιλίκων ἔπαρχος, εἷς ἀνὴρ πλεῖστον πόνον 300
Ἐχθροῖς παρασχὼν, εὐκλεῶς ἀπώλετο·
Τοιῶνδέ γ' ἀρχῶν νῦν ὑπεμνήσθην πέρι·
Πολλῶν παρόντων δ' ὀλίγ' ἀπαγγέλλω κακά.

ΑΤ. Αἰαῖ, κακῶν ὕψιστα δὴ κλύω τάδε,
Αἶσχη τε Πέρσαις καὶ λιγέα κωκύματα! 305
Ἀτὰρ φράσον μοι τοῦτ', ἀνατρέψας πάλιν,
* Πόσον δὲ πλῆθος ἦν νεῶν Ἑλληνίδων,
Ὥστ' ἀξιῶσαι Περσικῷ στρατεύματι
Μάχην ξυνάψαι ναῦσιν ἐμβολαῖς.

ΑΓ. Πλήθους μὲν ἂν σάφ' ἴσθ' ἕκατι βάρβαρον 310
Ναυσὶν κρατῆσαι· καὶ γὰρ Ἕλλησιν μὲν ἦν
Ὁ πᾶς ἀριθμὸς ἐς τριακάδας δέκα
Ναῶν, δεκὰς δ' ἦν τῶνδε χωρὶς ἔκκριτος·
Ξέρξῃ δὲ (καὶ γὰρ οἶδα) χιλιὰς μὲν ἦν,
Ὧν ἦγε, πλῆθος, αἱ δ' ὑπέρκομποι τάχει 315
Ἑκατὸν δὶς ἦσαν ἑπτά θ'· ὧδ' ἔχει λόγος.
Μή σοι δοκοῦμεν τῇδε λειφθῆναι μάχῃ;
Ἀλλ', ὧδε δαίμων τις κατέφθειρε στρατὸν,
Τάλαντα βρίσας οὐκ ἰσορρόπῳ τύχῃ,
Θεοὶ πόλιν σώζουσι Παλλάδος θεᾶς. 320

ΑΤ. Ἔτ' ἄρ' Ἀθηνῶν ἔστ' ἀπόρθητος πόλις;

---

288 Ἵππου μελαίνης] ἴσως ἐκ τῆς Αἰθίας ἢ Ἰνδίας, ἴδε Ἡρόδ. Ζ', 86. 291 Μᾶγος Ἄραβος], τὸ Μᾶγος ἐθνικὸν, τὸ δὲ Ἄραβος κύριον. 293 Σκληρᾶς μέτοικος γῆς] τῆς Σαλαμῖνος. 294 Ἄρδεσι], τοῖς βέλεσιν. οὕτω διώρθωσαν οἱ νεώτεροι ἐκδόται τὸ Σάρδεσι τῶν παλαιῶν· διότι ὁ Ἀριόμαρδος οὗτος εἴρηται (στίχῳ 37) εἶναι Αἰγύπτιος· ἀλλ' οὐχ ἧττον τὸ πένθος τῶν βελῶν μοι φαίνεται καὶ αὐτῆς τῆς τοῦ Αἰσχύλου τόλμης ἀνώτερον.

297 Δυρναῖος], ἄγνωστος ἄλλως ἡ χώρα αὕτη, ὅθεν εἰκασέν τινες γραπτέον εἶναι Σμυρναῖος. 310 Πλήθους μὲν κτλ.], πλήθους μὲν ἕνεκα, σαφῶς ἴσθι (τὸν) βάρβαρον ἂν κρατῆσαι ταῖς ναυσίν. 311 κ. ε.] Κατὰ τὸν Ἡρόδ. τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα ἦσαν 380, ἐξ ὧν τὰ 16 μόνον τῶν Λακεδ., τὰ δὲ 180 τῶν Ἀθ. Τὰ δὲ Περσικὰ 1207, ἤ, κατὰ τὸν Κτησ., 1000 μόνον. 318 20] Ἀλλ' οἱ θεοὶ πόλιν σώζ. Π. θ. (τὰ δὲ λοιπὰ ἐν παρενθέσει): Ὧδε δαίμων τις κατέφθειρε κλτ.

ΑΓ. Ἀνδρῶν γὰρ ὄντων ἕρκος ἐστὶν ἀσφαλές.
ΑΤ. Ἀρχὴ δὲ ναυσὶ ξυμβολῆς τίς ἦν φράσον,
Τίνες κατῆρξαν, πότερον Ἕλληνες, μάχης,
Ἢ παῖς ἐμὸς, πλήθει καταυχήσας νεῶν; 325
ΑΓ. Ἦρξεν μὲν, ὦ δέσποινα, τοῦ παντὸς κακοῦ
Φανεὶς ἀλάστωρ ἢ κακὸς δαίμων ποθέν.
Ἀνὴρ γὰρ Ἕλλην ἐξ Ἀθηναίων στρατοῦ
Ἐλθὼν, ἔλεξε παιδὶ σῷ Ξέρξῃ τάδε,
Ὡς, εἰ μελαίνης νυκτὸς ἵξεται κνέφας, 330
Ἕλληνες οὐ μένοιεν, ἀλλὰ σέλμασι
Ναῶν ἐπανθορόντες ἄλλος ἄλλοσε
Δρασμῷ κρυφαίῳ βίοτον ἐκσωσαίατο.
Ὁ δ' εὐθὺς ὡς ἤκουσεν, οὐ ξυνεὶς δόλον
Ἕλληνος ἀνδρὸς, οὐδὲ τὸν θεῶν φθόνον, 335
Πᾶσιν προφωνεῖ τόνδε ναυάρχοις λόγον·
Εὖτ' ἂν φλέγων ἀκτῖσιν ἥλιος χθόνα
Λήξῃ, κνέφας δὲ τέμενος αἰθέρος λάβῃ,
Τάξαι νεῶν στῖφος μὲν ἐν στοίχοις τρισὶν,
Ἔκπλους φυλάσσειν καὶ πόρους ἁλιῤῥόθους, 340
Ἄλλας δὲ κύκλῳ νῆ ον Αἴαντος περίξ·
Ὡς εἰ μόρον φευξοίαθ' Ἕλληνες κακὸν,
Ναυσὶν κρυφαίως δρασμὸν εὑρόντες τινὰ,
Πᾶσι στέρεσθαι κρατὸς ἦν προκείμενον.
Τοσαῦτ' ἔλεξε κάρθ' ὑπ' ἐκθύμου φρενός· 345
Οὐ γὰρ τὸ μέλλον ἐκ θεῶν ἠπίστατο.
Οἱ δ' οὐκ ἀκόσμως, ἀλλὰ πειθάρχῳ φρενὶ
Δεῖπνόν τ' ἐπορσύνοντο, ναυβάτης τ' ἀνὴρ
Τροποῦτο κώπην σκαλμὸν ἀμφ' εὐήρετμον.
Ἐπεὶ δὲ φέγγος ἡλίου κατέφθιτο, 350
Καὶ νὺξ ἐπῄει, πᾶς ἀνὴρ κώπης ἄναξ
Ἐς ναῦν ἐχώρει, πᾶς θ' ὅπλων ἐπιστάτης,
Τάξις δὲ τάξιν παρεκάλει νεὼς μακρᾶς,
Πλέουσι δ', ὡς ἕκαστος ἦν τεταγμένος,
Καὶ πάννυχοι δὴ διάπλοον καθίστασαν 355
Ναῶν ἄνακτες πάντα ναυτικὸν λεών·
Καὶ νὺξ ἐχώρει, κοὐ μάλ' Ἑλλήνων στρατὸς
Κρυφαῖον ἔκπλουν οὐδαμῇ καθίστατο·
Ἐπεί γε μέν τοι λευκόπωλος ἡμέρα

532] Ὁ Γὰρ αἰτιολογεῖ τὴν ὑπεννοουμένην καταφατικὴν τοῦ ἀγγέλου ἀπόκρισιν. 533 Ἐπενθορ.] ἐν ταῖς νεωτέραις ἐκδόσ. Ἐπανθορόντες. 535 Τὸν θ. φθ.] ἴδε Ἡρόδ. Α', 32. καὶ παρβλ. σίχ. 82. 541 Νῆσον Αἴαντες] τὴν Σαλαμῖνα, ὡς ἐ ἀνωτέρω (σίχ. 280). 551 Κώπης ἄναξ], κωπηλάτης. 552 Ὅπλων ἐπιστάτης], ὁπλίτης. 553.55 Διάπλ. καθίσ. ταυτ. λαῶν], διαπλεῦσαι ἐπρίησαν. 559 Λευκόπωλος], λευκίππος, καθὼς τὴν ὀνομάζει ὁ Ὅμηρ.

Πᾶσαν κατέσχε γαῖαν εὐφεγγὴς ἰδεῖν, 360
Πρῶτον μὲν ἠχῇ κέλαδος Ἑλλήνων πάρα
Μολπηδὸν εὐφήμησεν, ὄρθιον δ' ἅμα
Ἀντηλάλαξε νησιώτιδος πέτρας
Ἠχώ. φόβος δὲ πᾶσι βαρβάροις παρῆν,
Γνώμης ἀποσφαλεῖσιν· οὐ γὰρ ὡς φυγῇ 365
Παιᾶν' ἐφύμνουν σεμνὸν Ἕλληνες τότε,
Ἀλλ' ἐς μάχην ὁρμῶντες εὐψύχῳ θράσει,
Σάλπιγξ δ' αὐτῇ πάντ' ἐκεῖν' ἐπέφλεγεν·
* Εὐθὺς δὲ κώπης ῥοθιάδος ξυνεμβολῇ
Ἔπαισαν ἅλμην βρύχιον ἐκ κελεύσματος, 370
Θοῶς δὲ πάντες ἦσαν ἐκφανεῖς ἰδεῖν·
* Τὸ δεξιὸν μὲν πρῶτον εὐτάκτως κέρας
Ἡγεῖτο κόσμῳ, δεύτερον δ' ὁ πᾶς στόλος
Ἐπεξεχώρει, καὶ παρῆν ὁμοῦ κλύειν
Πολλὴν βοὴν, » Ὦ παῖδες Ἑλλήνων, ἴτε, 375
Ἐλευθεροῦτε πατρίδ', ἐλευθεροῦτε δὲ
Παῖδας, γυναῖκας, θεῶν τε πατρῴων ἕδη,
Θήκας τε προγόνων! νῦν ὑπὲρ πάντων ἀγών ».
Καὶ μὴν παρ' ἡμῶν Περσίδος γλώσσης ῥόθος
Ὑπηντίαζε, κοὐκ' ἔτ' ἦν μέλλειν ἀκμὴ, 380
Εὐθὺς δὲ ναῦς ἐν νηῒ χαλκήρη στόλον
Ἔπαισεν· ἦρξε δ' ἐμβολῆς Ἑλληνικὴ
Ναῦς, κἀποθραύει πάντα Φοινίσσης νεὼς
Κόρυμβ', ἐπ' ἄλλην δ' ἄλλος ἴθυνεν δόρυ.
Τὰ πρῶτα μέν νυν ῥεῦμα Περσικοῦ στρατοῦ 385
Ἀντεῖχεν· ὡς δὲ πλῆθος ἐν στενῷ νεῶν
Ἤθροιστ', ἀρωγὴ δ' οὔτις ἀλλήλοις παρῆν,
Αὐτοὶ δ' ὑφ' αὑτῶν ἐμβολαῖς χαλκοστόμοις
Παίοντ', ἔθραυον πάντα κωπήρη στόλον,
Ἑλληνικαί τε νῆες οὐκ ἀφραδμόνως 390
Κύκλῳ περιξ ἔθεινον· ὑπτιοῦτο δὲ
Σκάφη νεῶν, θάλασσα δ' οὐκ' ἔτ' ἦν ἰδεῖν,
Ναυαγίων πλήθουσα καὶ φόνου βροτῶν,
Ἀκταὶ δὲ νεκρῶν χοιράδες τ' ἐπλήθυον,
Φυγῇ δ' ἀκόσμως πᾶσα ναῦς ἠρέσσετο, 395
Ὅσαιπερ ἦσαν βαρβάρου στρατεύματος·

---

361 62 Κέλαδος.. μολπηδὸν εὐφήμησεν], παιὰν ἐμβατήριος, καθὼς τὸν ὀνομάζει παρακατιών. 368 Σάλπιγξ.. ἐπέφλεγεν], ἐξέκαιε, διήγειρεν, ἐπεκράτει. 369 Ῥοθιάδος], ῥόθιον (ἴδε τὸ Δεξ.) ἀποτελούσης. 370 Ἐκ κελεύσμ.] κατὰ τὴν διδομένην ὑπὸ τῶν κελευστῶν (» ἐνδιδόντων τὰς ἀρχάς τε καὶ ἀναπαύλας τῇ εἰρεσίᾳ, « Ἀρρ.) παραγγελίαν.

384 Χαλκήρη στόλον], τὰ χαλκᾶ ἔμβολα (ἀκροστόλια). 389 Παίοντ'] ἐπαίοντο, κατὰ διόρθ. ἀντὶ τοῦ ἐν ταῖς ἀρχ. ἐκδόσ. Ἠοισθέντ'. 393 Σκάφη νεῶν], αἱ γαστέρες, τὰ κοιλώματα.

Τοὶ δ' ὥστε θύννους ἤ τιν' ἰχθύων βόλον
Ἀγαῖσι κωπῶν θραύσμασίν τ' ἐρειπίων
Ἔπαιον, ἐῤῥάχιζον· οἰμωγὴ δ' ὁμοῦ
Κωκύμασιν κατεῖχε πελαγίαν ἅλα, 400
Ἕως κελαινῆς νυκτὸς ὄμμ' ἀφείλετο.
Κακῶν δὲ πλῆθος οὐδ' ἂν εἰ δέκ' ἤματα
Στοιχηγοροίην, οὐκ ἂν ἐκπλήσαιμί σοι·
Εὖ γὰρ τόδ' ἴσθι, μηδάμ' ἡμέρᾳ μιᾷ
Πλῆθος τοσουτάριθμον ἀνθρώπων θανεῖν. 405

ΑΤ. Αἰαῖ, κακῶν δὴ πέλαγος ἔῤῥωγεν μέγα
Πέρσαις τε καὶ πρόπαντι βαρβάρων γένει!

ΑΓ. Εὖ νῦν τόδ' ἴσθι, μηδέπω μεσοῦν κακόν·
Τοιάδ' ἐπ' αὐτοῖς ἦλθε συμφορὰ πάθους,
Ὡς τοῖσδε καὶ δὶς ἀντισηκῶσαι ῥοπῇ. 410

ΑΤ. Καὶ τίς γένοιτ' ἂν τῆσδ' ἔτ' ἐχθίων τύχη;
Λέξον, τίν' αὖ φῆς τήνδε συμφορὰν στρατῷ
Ἐλθεῖν κακῶν ῥέπουσαν ἐς τὰ μάσσονα.

ΑΓ. Περσῶν ὅσοιπερ ἦσαν ἀκμαῖοι φύσιν,
Ψυχὴν τ' ἄριστοι κεὐγένειαν ἐκπρεπεῖς, 415
Ἀυτῷ τ' ἄνακτι πίστιν ἐν πρώτοις ἀεί,
Τεθνᾶσιν αἰσχρῶς δυστυχεστάτῳ μόρῳ.

ΑΤ. Οἴ 'γὼ τάλαινα ξυμφορᾶς κακῆς, φίλοι!
Ποίῳ μόρῳ δὲ τούσδε φῆς ὀλωλέναι;

ΑΓ. Νῆσός τίς ἐστι πρόσθε Σαλαμῖνος τόπων, 420
Βαιά, δύσορμος ναυσίν, ἣν ὁ φιλόχορος
Πὰν ἐμβατεύει, ποντίας ἀκτῆς ἔπι·
Ἐνταῦθα πέμπει τούσδ', ὅπως, ὅταν νεῶν
Φθαρέντες ἐχθροὶ νῆσον ἐκσωζοίατο,
Κτείνειαν εὐχείρωτον Ἑλλήνων στρατόν, 425
Φίλους δ' ὑπεκσώζοιεν ἐναλίων πόρων,
Κακῶς τὸ μέλλον ἱστορῶν· ὡς γὰρ θεὸς
Ναῶν ἔδωκε κῦδος Ἕλλησιν μάχης,
Αὐθημερὸν φράξαντες εὐχάλκοις ὀχμας
Ὅπλοισι ναῶν ἐξέθρωσκον, ἀμφὶ δὲ 430

398 Ἐρειπίων], καταχρηστ. ἀντὶ Ναυαγίων. 401 Ἀφείλετο], κατέπαυσε (τὴν οἰμωγήν). Νυκτὸς δὲ ὄμμα, περιφρ. ἀντὶ Ἡ νύξ. 405] ἐν ἄλλοις γράφεται διῃρημένως: Τοσοῦτ' ἀριθμόν. Συμφωνότερον ὅμως τὸ ἐν συνθέσει πρὸς τοῦ Αἰσχύλου τὸ ὕφος.
406 Ἔῤῥωγεν], ἀνεφάνη. 408] Εὖ ἴσθι μηδὲ μεσοῦν πω τόδε τὸ κακὸν, ὅτι δὲν εἶνε οὔτε τὸ ἥμισυ. 410 Ὡς τοῖσδε καὶ δὶς κτλ], ὥστε τοῖς δε (τοῖς κακοῖς) καὶ δὶς ἀντισταθμῆσαι, δηλ. διπλασίως βαρύτερα... 415] Ῥέπουσαν ἐς τὰ μάσσονα τῶν κακῶν, περιφρ. ἀντὶ βαρυτέραν, χειροτέραν, μεγαλητέραν. 416 Πίστιν ἐν πρώτοις], πρῶτοι (κατὰ τὴν) πίστιν, πιστότεροι. 420 Νῆσός τις], ἡ Ψυττάλεια, κοινῶς σήμερον Δειψοκουτάλα. 421 22 Ἦν ὁ φιλόχορος Πὰν ἐμβατ.], δηλ. ἔρημος· διότι εἰς τὰς ἐρήμους διέτριβε συνήθως ὁ Πὰν, τὸν ὁποῖον ᾖδ ὁ Σοφοκλῆς (Αἴαντ. 647) Χοροποιὸν ὀνομάζει, ὡς παίζοντα πάντοτε τὴν σύριγγα, καὶ κινοῦντα τὰς Νύμφας τῶν ὀρέων εἰς χορόν. 428] ἔδωκε (τοῖς) Ἕλλησι (τὸ) κῦδος τῆς τῶν ναῶν) μάχης (ναυμαχίας).

Κυκλοῦντο πᾶσαν νῆσόν, ὥστ' ἀμηχανεῖν,
Ὅποι τράποιντο· πολλὰ μὲν γὰρ ἐκ χερῶν
Πέτροισιν ἠράσσοντο, τοξικῆς δ' ἄπο
Θώμιγγος ἰοὶ προσπιτνόντες ὤλλυσαν·
Τέλος δ' ἐφορμηθέντες ἐξ ἑνὸς ῥόθου 435
Παίουσι, κρεοκοποῦσι δυστήνων μέλη,
Ἕως ἁπάντων ἐξαπέφθειραν βίον.
* Ξέρξης δ' ἀνώμωξεν κακῶν ὁρῶν βάθος.
Ἕδραν γὰρ εἶχε παντὸς εὐαυγὴ στρατοῦ
Ὑψηλὸν ὄχθον ἄγχι πελαγίας ἁλός· 440
Ῥήξας δὲ πέπλους κἀνακωκύσας λιγύ,
Πεζῷ παραγγείλας ἄφαρ στρατεύματι,
Ἤιξ' ἀκόσμῳ ξὺν φυγῇ. τοιάνδε σοι
Πρὸς τῇ πάροιθε ξυμφορὰν πάρα στένειν.
ΑΤ. Ὦ στυγνὲ δαῖμον, ὡς ἄρ' ἔψευσας φρενῶν 445
Πέρσας! πικρὰν δὲ παῖς ἐμὸς τιμωρίαν
Κλεινῶν Ἀθηνῶν εὗρε, κοὐκ ἀπήρκεσαν
Οὓς πρόσθε Μαραθὼν βαρβάρων ἀπώλεσεν,
Ὧν ἀντίποινα παῖς ἐμὸς πράξειν δοκῶν,
Τοσόνδε πλῆθος πημάτων ἐπέσπασε. 450
Σὺ δ' εἰπὲ, ναῶν αἳ πεφεύγασιν μόρον,
Ποῦ τάσδ' ἔλειπες. οἶσθα σημῆναι τορῶς;
ΑΓ. Ναῶν γε ταγοὶ τῶν λελειμμένων σύδην
Κατ' οὖρον οὐκ εὔκοσμον αἱροῦνται φυγήν·
Στρατὸς δ' ὁ λοιπὸς ἔν τε Βοιωτῶν χθονὶ 455
Διώλλυθ', οἱ μὲν ἀμφὶ Κρηναῖον γάνος
Δίψει πονοῦντες, οἱ δ' ὑπ' ἄσθματος κενοί,
Διεκπερῶμεν ἔς τε Φωκέων χθόνα,
Καὶ Δωρίδ' αἶαν, Μηλιᾶ τε κόλπον, οὗ
Σπερχειὸς ἄρδει πεδίον εὐμενεῖ ποτῷ· 460
Κἀντεῦθεν ἡμᾶς γῆς Ἀχαΐδος πέδον
Καὶ Θεσσαλῶν πόλισμ' ὑπεσπανισμένους
Βορᾶς ἐδέξαντ'. ἔνθα δὴ πλεῖστοι θάνον

458] ὁ στίχος ἄμετρος, ὡς μὴ ἔχων τομὴν, ἑκτὸς εἰ μή τι αὐτοῦ ἐλλείπει. 459 Ἕδραν εὐαυγῆ (κατὰ διορθ. ἀντὶ Εὐαγῆ) στρατοῦ], ἥδρευεν εἰς μέρος ἀπ' ὄπου ἠδύνατο νὰ ἐπιβλέπῃ καλῶς τὸ στράτευμά του. Ἐκάθητο δὲ ὁ Ξέρξης ἐπὶ τοῦ ὄρους Αἰγαλέου, τὸ πρὸς τὴν Σαλαμῖνα, ἐπὶ δίφρου ἀργυρόποδος, τὸν ὁποῖον κυριεύσαντες οἱ Ἕλληνες (ὅθεν καὶ ἐκαλεῖτο αἰχμάλωτος) ἀνέθεσαν εἰς τὸν Παρθενῶνα. 422 Ἄφαρ], εὐθέως ἢ χωριστὰ, ἐνν. φεύγειν. 466 47] Πικρὰν εὗρε τιμωρίαν τῶν Ἀθηνῶν, πικρῶς ἑαυτῷ ἐτιμωρήσατο τὰς Ἀθήνας. 449 Ἀντίποινα πράξειν], ἐκδίκησιν λαβεῖν. 454 Κατ' οὖρον], κατὰ τὸν ἄνεμον, ὅπου τὰς ἔφερεν ὁ ἄνεμος. 456 Κρηναῖον γάνος], περί τινα (διαυγῆ) πηγὴν τῆς Βοιωτ., ἄσηλον ποίαν. 457 Γπ' ἄσθμ. κενοί], ἀσθμαίνοντες καὶ νήστεις (= ὑπεσπανισμένους βορᾶς, καθὼς λέγει κατωτέρω). 459 Δωρίδ' αἶαν], τὴν Δωρικὴν Τετράπολιν, μεταξὺ τοῦ Ἐχίνου καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Σπερχειοῦ. — Μηλιᾶ τε κόλπον], τὸν Μαλιακὸν, κοιν. τοῦ Ζητουνίου. 461 Γῆς Ἀχαΐδος], τῆς ἐν τῇ Φθιώτιδι. 462 Θεσσαλ. πολ.] ἴσως ἡ Λάρισσα ἢ τὰ Φάρσαλα.

Δίψει τε λιμῷ τ'· ἀμφότερα γὰρ ἦν τάδε.
Μαγνητικὴν δὲ γαῖαν ἠδὲ Μακεδόνων 465
Χώραν ἀφικόμεσθ' ἐπ' Ἀξίου πόρον,
Βόλβης θ' ἕλειον δόνακα, Παγγαῖόν τ' ὄρος,
Ἠδωνίδ' αἶαν. νυκτὶ δ' ἐν ταύτῃ θεὸς
Χειμῶν' ἄωρον ὦρσε, πήγνυσιν δὲ πᾶν
Ῥεῦθρον ἁγνοῦ Στρυμόνος· θεοὺς δέ τις 470
Τὸ πρὶν νομίζων οὐδαμοῦ, τότ' εὔχετο
Λιταῖσι, γαῖαν οὐρανόν τε προσκυνῶν.
Ἐπεὶ δὲ πολλὰ θεοκλυτῶν ἐπαύσατο
Στρατὸς, περᾷ κρυσταλλοπῆγα διὰ πόρον.
Χὥστις μὲν ἡμῶν, πρὶν σκεδασθῆναι θεοῦ 475
Ἀκτῖνας, ὡρμήθη, σεσωσμένος κυρεῖ·
Φλέγων γὰρ αὐγαῖς λαμπρὸς ἡλίου κύκλος
Μέσον πόρον διῆκε θερμαίνων φλογί·
Πῖπτον δ' ἐπ' ἀλλήλοισιν· εὐτυχεῖς δέ τοι
Ὅστις τάχιστα πνεῦμ' ἀπέρρηξεν βίου· 480
Ὅσοι δὲ λοιποὶ, κἄτυχον σωτηρίας,
Θρῆκην περάσαντες μόγις πολλῷ πόνῳ,
Ἥκουσιν ἐκφυγόντες, οὐ πολλοί τινες,
Ἐφ' ἑστιοῦχον γαῖαν· ὡς στένειν πόλιν
Περσῶν, ποθοῦσαν φιλτάτην ἥβην χθονός· 485
Ταῦτ' ἔστ' ἀληθῆ· πολλὰ δ' ἐκλείπω λέγων
Κακῶν, ἃ Πέρσαις ἐγκατέσκηψεν θεός.

ΧΟΡ. Ὦ δυσπόνητε δαῖμον, ὡς ἄγαν βαρὺς
Ποδοῖν ἐνήλου παντὶ Περσικῷ γένει!

ΑΤ. Οἴ 'γὼ τάλαινα, διαπεπραγμένου στρατοῦ! 490
Ὦ νυκτὸς ὄψις ἐμφανὴς ἐνυπνίων,
Ὡς κάρτα μοι σαφῶς ἐδήλωσας κακά!
Ὑμεῖς δὲ φαύλως αὖτ' ἄγαν ἐκρίνατε.
Ὅμως δ', ἐπειδὴ τῇδ' ἐκύρωσεν φάτις
Ὑμῶν, θεοῖς μὲν πρῶτον εὔξασθαι θέλω· 495
Ἔπειτα γῇ τε καὶ φθιτοῖς δωρήματα
Ἥξω λαβοῦσα πέλανον ἐξ οἴκων ἐμῶν,
Ἐπίσταμαι μὲν ὡς ἐπ' ἐξειργασμένοις,

---

465 Μαγνητ. γαῖαν], τὴν Θεσσαλικὴν ἡ πρὸς τῷ Πηλίῳ Μαγνησίαν, τὴν νῦν Ζαγοράν. 466] Ἀξιός, ποτ. τῆς Μακεδ. χυν. εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον, κοιν. Βαρδάρι. 467 Βόλβης θ'ἕλειον δόνακα], συνεκδ. ἀντὶ τὴν Βόλβην, λίμνην τῆς Μακεδ. 468 Ἄωρον], παράκαιρον, διότι ἡ ἐν Σαλαμῖνι μάχη ἔγινε περὶ τὰς 20 τοῦ Βοηδρομ., τρίτου θερινοῦ μηνός. 470 Ἁγνοῦ], τοῦ ἁγίου, διότι οἱ Πέρσαι ἐσέβοντο τοὺς ποταμοὺς, ἴδε Ἡροδ. Α', 138. 472 Νομίζων οὐδαμοῦ], μὴ πιστεύων. 475 76 Πρὶν σκεδασθ. θεοῦ ἀκτ.] πρὶν ἀνατείλῃ ὁ Ἥλιος (θεὸς τῶν Περσ.). 482 Θρῆκην περάσαντες κτλ.] τραχὺς ἡ ἄμετρος ὁ ῥίχ., ἴσως πρὸς ἔνδειξιν τῆς ἀταξίας τῶν διαβαινόντων τὸν ποταμόν. 484 Ἑστιοῦχον], τὴν ἔχουσαν τὰς ἑστίας αὐτῶν, τὴν οἰκείαν των. 487 Πέλανον], ἴδε 181. 488 Ἐπ' ἐξειργασμένοις], ἐπὶ τετελεσμένοις ἤδη πράγμασιν, ἑρμ. εἰς μάτην. Τὸ γὰρ γεγονὸς οὐδὲ θεὸς ἂν ἀγένητον θείη

Ἀλλ' ἐς τὸ λοιπὸν εἴ τι δὴ λῷον πέλοι.
Ὑμᾶς δὲ χρὴ 'πὶ τοῖσδε τοῖς πεπραγμένοις 500
Πιστοῖσι πιστὰ ξυμφέρειν βουλεύματα·
Καὶ παῖδ', ἐάν περ δεῦρ' ἐμοῦ πρόσθεν μόλῃ,
Παρηγορεῖτε, καὶ προπέμπετ' ἐς δόμους,
Μὴ καί τι πρὸς κακοῖσι πρόσθηται κακόν.
ΧΟΡ. *Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, νῦν Περσῶν 505
Τῶν μεγαλαύχων καὶ πολυάνδρων
Στρατιὰν ὀλέσας,
Ἄστυ τὸ Σούσων ἠδ' Ἐκβατάνων
Πένθει δνοφερῷ κατέκρυψας!
*Πολλαὶ δ' ἀπαλαῖς χερσὶ καλύπτρας 510
Κατερεικόμεναι, διαμυδαλέοις
Δάκρυσι κόλπους
Τέγγουσ', ἄλγους μετέχουσαι·
*Αἱ δ' ἀβρογόοι Περσίδες, ἀνδρῶν
Ποθέουσαι ἰδεῖν ἀρτιζυγίαν, 515
Λέκτρων τ' εὐνὰς ἀβροχίτωνας,
Χλιδανῆς ἥβης τέρψιν ἀφεῖσαι,
Πενθοῦσι γόοις ἀκορεστοτάτοις·
Κἀγὼ δὲ μόρον τῶν οἰχομένων
Αἴρω δοκίμως πολυπενθῆ. 520
Νῦν δὴ πρόπασα μὲν στένει Στρφ. ά.
Γαῖ' Ἀσιὰς ἐκκενουμένα.
Ξέρξης μὲν ἄγαγεν, ποποῖ,
Ξέρξης δ' ἀπώλεσεν, τοτοῖ,
Ξέρξης δὲ πάντ' ἐπέσπε δυσφρόνως 525
Βαρίδεσσι ποντίαις.
Τί ποτε Δαρεῖος μὲν οὕτω τότ' ἀβλαβὴς ἐπῆν
Τόξαρχος, πολιήταις
Σουσίδαις φίλος ἄκτωρ;
Πεζούς τε καὶ θαλασσίους Ἀντστρφ. ά.
Ὁμόπτεροι κυανώπιδες
Νᾶες μὲν ἄγαγον, ποποῖ,
Νᾶες δ' ἀπώλεσαν, τοτοῖ,
Νᾶες πανωλέθροισιν ἐμβολαῖς

---

505 * Ὦ Ζεῦ], ο στίχος ἀκέφαλος, τὸν ὁποῖον ἄλλοι μὲν γράφουσιν: Ἀλλ', ὦ Ζεῦ· ἄλλοι δὲ: Νῦν μὲν Περσῶν· καὶ ἄλλοι: Νῦν, νῦν Π. 514 Κατερεικόμεναι], ὁ Σχλ. λέγει ὅτι παρακεκοίηται ἡ λέξις ἐκ τῆς ἐρείκης, ὅπερ ἐστὶν εἴδος χιστον φυτόν. Ἀλλὰ μήπως ἦτον κατερειπόμεναι;—διαμυδαλέοις], ὁ Δούκας ἔγραψε διῃρημένως: Διὰ μυδαλ., ὡς ἀναφερομένης τῆς προθέσεως εἰς τὸ Τέγγουσι. 514a Ἀβρογόοις], ἄλλ. γρφ. Ἀκρογόοι, καὶ ἄλλ. πιθανότερον, Ἀβρόγυιοι. 520 Αἴρω δοκίμως πολυπενθῆ], μεγαλοποιῶ μετὰ πάνυ πολλοῦ πένθους. 527], ἴδε στίχ. 616 κ. ε. 529 Ἄκτωρ] ἡγεμών. 531 Ὁμόπτεροι], συγχρόνως

Διὰ δ' Ἰαόνων χέρας 535
Τυτθά γ' ἐκφυγεῖν ἄνακτ' αὐτὸν ὡς ἀκούομεν
Θρήκης ἀμπεδιήρεις
Δυσχίμους τε κελεύθους·
Τοὶ δ' ἄρα πρωτόμοροι, φεῦ, Στρφ. β'.
Δηφθέντες πρὸς ἀνάγκαν, 540
* Ἠὲ,
Ἀκτὰς ἀμφὶ Κυχρείας,
Ὀὰ,
Ἔρρανται· στένε καὶ δακνάζου,
Βαρὺ δ' ἀμβόασον
Οὐράνι' ἄχη, ὀὰ,
Τεῖνε δὲ δυσβάϋκτον 545
Βοᾶτιν τάλαιναν αὐδάν!
Γναπτόμενοι δ' ἀλὶ δεινᾷ Ἀντ. β'.
Σκύλλονται πρὸς ἀναύδων,
Ἠὲ,
Παίδων τᾶς ἀμιάντου,
Ὀά·
Πενθεῖ δ' ἄνδρα δόμος στερηθείς 550
Τοκέες δ' ἄπαιδες
Δαιμόνι' ἄχη, ὀὰ,
Δυρόμενοι γέροντες
* Τὸ πᾶν δὴ κλύουσιν ἄλγος.
Τοὶ δ' ἀνὰ γᾶν Ἀσίαν δὴν Στρφ. γ'.
Οὐκέτι περσονομοῦνται,
Οὐκέτι δασμοφοροῦσι
Δεσποσύνοισιν ἀνάγκαις,
Οὐτ' ἐς γᾶν προπιτνόντες
Ἄρξονται· βασιλεία γὰρ διόλωλεν ἰσχύς. 560
Οὐδ' ἔτι γλῶσσα βροτοῖσιν Ἀντ. γ'.
Ἐν φυλακαῖς· λέλυται γάρ
Λαὸς ἐλεύθερα βάζειν,
Ὡς ἐλύθη ζυγὸν ἀλκᾶς,
Αἱμαχθεῖσα δ' ἄρουρα, 565
Αἴαντος περικλύστα νᾶσος, ἔχει τὰ Περσῶν.

---

535 Διὰ δ' Ἰ. χέρας], ἡ διὰ, κατὰ τμσ., πρὸς τὸ Ἐκφυγεῖν. 537 Ἀμ πεδιήρεις], ἀνὰ τὰς πεδινάς. 539 Τοὶ δ'], οἱ ἐν Σαλαμῖνι ἀπολεσθέντες. 540 Ἠὲ], ἐπιφώνημα θρηνητικὸν, κατὰ τὸ Αἰαῖ, Ὀὰ κτλ. 541 Κυχρείας], τὰς τῆς Σαλαμῖνος. 543 Δακνάζου], θλίβου. 544 Οὐράνια ἄχη], ἄχρις οὐρανοῦ διήκοντα, ὑπερβάλλοντα. 545 Τεῖνε], ὕψωσον.—δυσβάϋκτον], δύσφημον. 546 Βοᾶτιν], βοητικήν. 547 Γναπτόμενοι], = Ξαινόμενοι, ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἐρίων. 548 49] Σκύλλονται πρὸς τῶν ἀναύδων (τῶν ἀφώνων ἰχθύων) παίδων τῆς ἀμιάντου (τῆς θαλάσσης). 555 Τοὶ δ' ἀνὰ γᾶν Ἀσίαν], ἐννοεῖ τοὺς κατοίκους τῆς μικρᾶς Ἀσίας, αὐτονομηθέντας ἐπὶ πολὺ μετὰ τὴν καταζροφὴν τῶν Περσῶν. 561 62] ἡ δὲ γλῶσσα τῶν ἀνθρώπων οὐκ ἔζιν ἔτι (τοῦ λόιπῦ) ἐν φυλακῇ, οὐ φολάττεται; (καθὰ πρότερον) μήπως λαλήσῃ

ΑΤ. Φίλοι, κακῶν μὲν ὅστις ἔμπειρος κυρεῖ,
Ἐπίσταται βροτοῖσιν ὡς ὅταν κλύδων
Κακῶν ἐπέλθῃ, πάντα δειμαίνειν φιλεῖ,
Ὅταν δ' ὁ δαίμων εὐροῇ, πεποιθέναι 570
Τὸν αὐτὸν αἰεὶ δαίμον' οὐρίειν τύχης.
Ἐμοὶ γὰρ ἤδη πάντα μὲν φόβου πλέα,
Ἐν ὄμμασίν τ' ἀνταῖα φαίνεται θεῶν,
Βοᾷ δ' ἐν ὠσὶ κέλαδος οὐ παιώνιος·
Τοία κακῶν ἔκπληξις ἐκφοβεῖ φρένας. 575
Τοιγὰρ κέλευθον τήνδ' ἄνευθ' ὀχημάτων
Χλιδῆς τε τῆς πάροιθεν ἐκ δόμων πάλιν
Ἔστειλα, παιδὸς πατρὶ πρευμενεῖς χοὰς
Φέρουσ', ἅπερ νεκροῖσι μειλικτήρια,
Βοός τ' ἀφ' ἁγνῆς λευκὸν εὔποτον γάλα, 580
Τῆς τ' ἀνθεμουργοῦ στάγμα, παμφαὲς μέλι,
Διβάσιν ὑδρηλαῖς παρθένου πηγῆς μέτα,
Ἀκήρατόν τε μητρὸς ἀγρίας ἄπο
Ποτὸν, παλαιᾶς ἀμπέλου γάνος τόδε·
Τῆς τ' αἰὲν ἐν φύλλοισι θαλλούσης βίον 585
Ξανθῆς ἐλαίας καρπὸς εὐώδης πάρα,
Ἄνθη τε πλεκτὰ, παμφόρου γαίας τέκνα.
Ἀλλ', ὦ φίλοι, χοαῖσι ταῖσδε νερτέρων
Ὕμνους ἐπευφημεῖτε, τόν τε δαίμονα
Δαρεῖον ἀνακαλεῖσθε· γαπότους δ' ἐγὼ 590
Τιμὰς προπέμψω τάσδε νερτέροις θεοῖς.

ΧΟΡ. Βασίλεια γύναι, πρέσβυς Πέρσαις,
Σύ τε πέμπε χοὰς θαλάμους ὑπὸ γῆς,
Ἡμεῖς δ' ὕμνοις αἰτησόμεθα
Φθιμένων πομποὺς 595
Εὔφρονας εἶναι κατὰ γαῖαν.
Ἀλλὰ, χθόνιοι δαίμονες ἁγνοὶ,
Γῆ τε καὶ Ἑρμῆ, βασιλεῦ τ' ἐνέρων,
Πέμψατ' ἔνερθε ψυχὴν ἐς φῶς·
Εἰ γάρ τι κακῶν ἄκος οἶδε πλέον, 600
Μόνος ἂν θνητῶν πέρας εἴποι.
Ἦ ῥ' ἀΐει μου μακαρίτας ἰσοδαίμων βασιλεὺς Στρφ. ά.
Βάρβαρα σαφηνῆ
Ἱέντος τὰ παναίολ' αἰανῆ δύσθροα βάγματα;

---

569 Φιλεῖ], ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. 570 Πεποιθέναι], ἐνν. φιλεῖ. 571 Οὐριεῖν], οὔριον πνεύσειν, μτφορ. 575 Τ' ἀνταῖα θεῶν], τὰ ἀπὸ τῶν θεῶν (συμβαίνοντα) ἐναντία.
574 Οὐ παιώνιος], οὐ παρηγορητικός. 582 Παρθένου], καθαρᾶς. 583 Μητρὸς ἀγρίας], τῆς ἐν ἀγρῷ ἢ ὀρεινῆς ἀμπέλου. 586 Ξανθῆς], ὁ Σοφοκλῆς τὴν ὠνόμασε φυσικώτερον Γλαυκὴν, ἴδε Σοφ. Ο. Κ. 649. 590 91 Γαπότους τιμὰς], περιφρ. ἀντὶ Χοάς. 599 Ψυχὴν], τὴν τοῦ Δαρείου. 601 Θνητῶν], ἀντὶ θανόντων. 605 Βάρβαρα σαφηνῆ], [illegible]

Παντάλαν' ἄχη διαβοάσω. 605
Νέρθεν ἄρα κλύει μου; —
Ἀλλὰ σύ μοι, Γᾶ τε καὶ ἄλλοι χθονίων ἀγεμόνες, Ἀντιστρ. ά.
Δαίμονα μεγαυχῆ
Ἰόντ' αἰνέσατ' ἐκ δόμων, Περσᾶν Σουσιγενῆ θεάν·
* Πέμπετε δ' ἄνω, οἷον οὔπω 610
Περσὶς αἶ' ἐκάλυψεν.
Ἦ φίλος ἀνὴρ, φίλος ὄχθος· Στρφ. β'.
Φίλα γὰρ κέκευθεν ἤθη.
Ἀϊδωνεὺς δ' ἀναπομπὸς ἀνείης, Ἀϊδωνεὺς,
* Δαρεῖαν, οἷον ἄνακτα Δαρεῖον, 615
Ἠέ·
Οὔτε γὰρ ἄνδρας ποτ' ἀπώλλυ Ἀντιστρ. β'.
Πολεμοφθόροισιν ἄταις,
Θεομήστωρ δ' ἐκικλήσκετο Πέρσαις, θεομήστωρ δ'
* Ἔσκεν, ἐπεὶ στρατὸν εὖ ἐποδώκει,
Ἠέ.
Βαλὴν, ἀρχαῖος βαλὴν, ἴθ', ἵκου, Στρφ. γ'.
Ἔλθ' ἐπ' ἄκρον κόρυμβον ὄχθου,
Κροκόβαπτον ποδὸς εὔμαριν ἀείρων,
Βασιλείου τιάρας φάλαρον πιφαύσκων·
* Βάσκε, πάτερ ἄκακε, Δαρειὰν, οἴ,
Ὅπως καινά τε κλύῃς νέα τ' ἄχη, Ἀντιστρ. γ'.
Δέσποτα, δεσπότου! φάνηθι·
Στυγία γάρ τις ἐπ' ἀχλὺς πεπόταται·
Νεολαία γὰρ ἤδη κατὰ γᾶς ὄλωλε.
* Βάσκε, πάτερ ἄκακε, Δαρειὰν, οἴ.
Αἰαῖ, αἰαῖ! Ἐπῳδ.
Ὦ πολύκλαυτε φίλοισι θανών!
* Τί τάδε δυνάτα δυνάτα
* Περὶ τᾷ σᾷ δίδυμα διάγοιεν ἁμάρτια
* Πάσᾳ γᾷ σᾷ τᾷδε, ἐξέφθιν θ' αἱ τρίσκαλμοι νᾶες ἄναες.

ἱέντος σαφηνῆ (σαφῆ) τὰ παναίολ' αἰανῆ δύσθροα βάρβαρα βάγματα (ἐπιφωνήματα).
609 Ἰόντ' αἰνέσατ'], αἰνέσατε αὐτὸν ἰόντα, ἐγκρίνατε, ἐπτρέψατε εἰς. 612 Ὄχθος], τάφος ὑψηλὸς, χῶμα. 615 Φίλα κέκ. ἤθη], ὁ τάφος καλύπτει φίλον ἄνδρα. 618 Οἷον], ὑπονοεῖν παρέσχε τισὶν οὐκ ἀλόγως παρεισφρῆσαι ἐκ τοῦ Δαρ-εῖον. Ἐνδέχεται μέν τοι εἶναι καὶ Οἷον, μόνον αὐτὸν ἄξιον τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἄνακτος. 619 Θεομήστωρ], κατὰ τὸ Ὁμηρικόν: Θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος. 620 Βαλὴν], ὁ βασιλεὺς Φρυγιστὶ ἢ Φοινικιστί. Βαλὴν οἱ Τοῦρκοι λέγουσι καὶ σήμερον τὸν Διοικητήν. 622 Κροκόβαπτον εὔμαριν], κίτρινον ὑπόδημα. Παράδοξον τῷ ὄντι πόθεν ἀρχαῖα εἶνε τὰ κίτρινα τῶν Ἀσιανῶν ἡγεμόνων ὑποδήματα, τῶν ὁποίων ἡ χρῆσις ἦτον καὶ ἐπὶ τῶν Κχαλίφων αὐτῶν αὐστηρότατα ἀπηγορευμένη εἰς τοὺς μὴ Μουσουλμάνους, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας δὲ παρεχωρεῖτο κατὰ χάριν εἴς τινας προνομιούχους (μπαρατλῆδες) ἐκ τῶν χριστιανῶν. 623 Βασιλείου τιάρας φάλαρον πιφαύσκων], ἀναφαίνων τὴν κορυφὴν ἢ μᾶλλον τὸν κατὰ κορυφὴν θύσανον (τὸ σαργοῦτσι) τῆς βασιλικῆς σου τιάρας. 624 Δαρειὰν], Περσιστὶ ἔλθε, ἀντὶ Δαρεῖε. Ἄλλοι ἔγραψαν: Δαρεῖ' ἄνει. —Οἴ], ἐνταῦθα, ἐνταυθοῖ. 627 Στυγ. γάρ τις ἐπ' ἀχλ. κατ.] ἀχλὺς (λύπη) γὰρ δεινὴ ἡμῖν ἐπιπέπτωται. 628 κ.] διέφθαρται. Παραφρασθεῖσα δ' ὅν ἐκ τῶν

ΔΑΡ. Ὦ πιστὰ πιστῶν, ἡλικές θ' ἥβης ἐμῆς, 635
Πέρσαι γεραιοί, τίνα πόλις πονεῖ πόνον;
Στένει, κέκοπται καὶ χαράσσεται πέδον·
Λεύσσων δ' ἄκοιτιν τὴν ἐμὴν πέλας τάφου,
Ταρβῶ· χοὰς δὲ πρευμενεῖς ἐδεξάμην.
Ἡμεῖς δὲ θρηνεῖτ' ἐγγὺς ἑστῶτες τάφου, 640
Καὶ ψυχαγωγοῖς ὀρθιάζοντες γόοις,
Οἰκτρῶς καλεῖσθέ μ'. ἐστὶ δ' οὐκ εὐέξοδον
Ἄλλως τε πάντως, χοὶ κατὰ χθονὸς θεοὶ
Λαβεῖν ἀμείνους εἰσὶν ἢ μεθιέναι.
Ὅμως δ' ἐκείνοις ἐνδυναστεύσας ἐγὼ 645
Ἥκω· τάχυνα δ', ὡς ἄμεμπτος ὦ χρόνου.
Τί ἐστὶ Πέρσαις νεοχμὸν ἐμβριθὲς κακόν;
ΧΟΡ. Σέβομαι μὲν προσιδέσθαι, σέβομαι δ' ἀντία λέξαι Στρ.
Σέθεν, ἀρχαίῳ περὶ τάρβει.
ΔΑΡ. Ἀλλ' ἐπεὶ κάτωθεν ἦλθον σοῖς γόοις πεπεισμένος, 650
Μήτι μακεστῆρα μῦθον, ἀλλὰ σύντομον λέγων,
Εἰπὲ, καὶ πέραινε πάντα, τὴν ἐμὴν αἰδῶ μεθείς.
ΧΟΡ. Δέομαι μὲν χαρίσασθαι, δέομαι δ' ἀντία φάσθαι, Ἀντιστρ.
Λέξας δύσλεκτα φίλοισιν.
ΔΑΡ. Ἀλλ' ἐπεὶ δέος παλαιὸν σοὶ φρενῶν ἀνθίστατai; 655
Τῶν ἐμῶν λέκτρων γεραιὰ ξύννομ' εὐγενὲς γύναι,
Κλαυμάτων λήξασα τῶνδε καὶ γόων σαφές τί μοι
Λέξον. ἀνθρώπεια δ' ἄν τοι πήματ' ἄντυχοι βροτοῖς.
Πολλὰ μὲν γὰρ ἐκ θαλάσσης, πολλὰ δ' ἐκ χέρσου κακὰ
Γίγνεται θνητοῖς, ὁ μάσσων βίοτος ἢν ταθῇ πρόσω. 660
ΑΤ. Ὦ βροτῶν πάντων ὑπερσχὼν ὄλβον εὐτυχεῖ πότμῳ!
Ὡς, ἕως ἔλευσσες αὐγὰς ἡλίου, ζηλωτὸς ὢν
Βίοτον εὐαίωνα Πέρσαις ὡς θεὸς διήγαγες·
Νῦν τέ σε ζηλῶ θανόντα, πρὶν κακῶν ἰδεῖν βάθος.
Πάντα γὰρ, Δαρεῖ', ἀκούσει μῦθον ἐν βραχεῖ λόγῳ·
Διαπεπόρθηται τὰ Περσῶν πράγμαθ', ὡς εἰπεῖν ἔπος.
ΔΑΡ. Τίνι τρόπῳ; λοιμοῦ τις ἦλθε σκηπτὸς ἢ στάσις πόλει;
ΑΤ. Οὐδαμῶς, ἀλλ' ἀμφ' Ἀθήναις πᾶς κατέφθαρται στρατός.
ΔΑΡ. Τίς δ' ἐμῶν ἐκεῖσε παίδων ἐστρατηλάτει; φράσον.
ΑΤ. Θούριος Ξέρξης, κενώσας πᾶσαν ἠπείρου πλάκα· 670

νόντων ὡς ἑξῆς: Τί τάδε, δυνάστα, περὶ πάσῃ τῇ σῇ τῇδε (χώρᾳ) διάγοιεν δίδυμα ἀμάρια (διπλαῖ ἀποτυχίαι); Τὸ δὲ Νάες ἄναες, τραγικὸν, κατὰ τὸ Νύμφην ἄνυμφον, παρθένον τ' ἀπάρθενον, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. 635 Ὦ πιστὰ πιστῶν], ἴδε 1 καὶ 501. 637 Χαράσσεται πέδον], ὁ Σχλ. λέγει διασχίζεται ὑπὸ τῶν θρήνων. Ἀλλὰ νομίζω μᾶλλον ὅτι ἐννοεῖ τοὺς σκαπτομένους λάκκους πρὸς τὰς θυσίας τῶν νεκρῶν. 645 Ἐνδυναστεύσας], ἰσχύσας ὡς δυνάστης. 646 Ὡς ἄμ. ὦ χρόνου], ἵνα μὴ μέμψιμοιρήσῃ μοι χρόνῳ ἕνεκεν (ὡς χρονίσαντι). 655. 656] δέδοικα μὲν κεχαρισμένα σοι λέγειν (ψεύσομαι γὰρ)· δέδοικα δὲ τὰ ἐναντία (δηλ. τὰ δυσχερῆ) λέξας, δύσλεκτα (δυσάρεστα) τοῖς φίλοις γάρ. 660 Ὁ μάσσων β. ἢν τ. πρ.] ἐὰν ὁ μακρὸς βίος παραταθῇ. 670 Πλάκα], ἔκτασιν (χώραν) ἀπέραντον, παρθ. Ἐρ. Ἐρ.

ΔΑΡ. Πεζὸς ἢ ναύτης δὲ πεῖραν τήνδ' ἐμώρανεν τάλας;
ΑΤ. Ἀμφότερα· διπλοῦν μέτωπον ἦν δυοῖν στρατευμάτοιν.
ΔΑΡ. Πῶς δὲ καὶ στρατὸς τοσόσδε πεζὸς ἤνυσεν περᾶν;
ΑΤ. Μηχαναῖς ἔζευξεν Ἕλλης πορθμὸν, ὥστ' ἔχειν πόρον·
ΔΑΡ. Καὶ τόδ' ἐξέπραξεν, ὥστε Βόσπορον κλεῖσαι μέγαν; 675
ΑΤ. Ὧδ' ἔχει· γνώμης δέ πού τις δαιμόνων ξυνήψατο.
ΔΑΡ. Φεῦ, μέγας τις ἦλθε δαίμων, ὥστε μὴ φρονεῖν καλῶς!
ΑΤ. Ὡς ἰδεῖν τέλος πάρεστιν, οἷον ἤνυσεν, κακόν.
ΔΑΡ. Καὶ τί δὴ πράξασιν αὐτοῖς ὧδ' ἐπιστενάζετε;
ΑΤ. Ναυτικὸς στρατὸς κακωθεὶς, πεζὸν ὤλεσε στρατόν. 680
ΔΑΡ. Ὧδε παμπήδην δὲ λαὸς πᾶς κατέφθαρται δορί;
ΑΤ. Πρὸς τάδ' ὡς Σούσων μὲν ἄστυ πᾶν κενανδρίαν στένει...
ΔΑΡ. Ὦ πόποι κενῆς ἀρωγῆς καὶ πικουρίας στρατοῦ!
ΑΤ. Βακτρίων δ' ἔρρει πανώλης δῆμος, οὐδέ τις γέρων.
ΔΑΡ. Ὦ μέλεος, οἷαν ἄρ' ἤδην ξυμμάχων ἀπώλεσε! 685
ΑΤ. Μονάδα δὲ Ξέρξην ἔρημόν φασιν οὐ πολλῶν μέτα...
ΔΑΡ. Πῶς τε δὴ καὶ ποῖ τελευτᾷν; ἔστι τίς σωτηρία;
ΑΤ. Ἄσμενον μολεῖν γέφυραν γαῖν δυοῖν ζευκτηρίαν.
ΔΑΡ. Καὶ πρὸς ἤπειρον σεσῶσθαι τήνδε, τοῦτ' ἐτήτυμον;
ΑΤ. Ναὶ λόγος κρατεῖ σαφηνής· τοῦτό γ' οὐκ ἔνι στάσις. 690
ΔΑ. Φεῦ, ταχεῖά γ' ἦλθε χρησμῶν πρᾶξις, ἥς τε παῖδ' ἐμὸν
Ζεὺς ἀπέσκηψεν τελευτὴν θεσφάτων· ἐγὼ δέ που
Διὰ μακροῦ χρόνου τάδ' ηὔχουν ἐκτελευτῆσαι θεούς·
Ἀλλ' ὅταν σπεύδῃ τις αὐτὸς, χὠ θεὸς ξυνάπτεται.
Νῦν κακῶν ἔοικε πηγὴ πᾶσιν εὑρῆσθαι φίλοις· 695
Παῖς δ' ἐμὸς τάδ' οὐ κατειδὼς ἤνυσεν νέῳ θράσει,
Ὅστις Ἑλήσποντον ἱερὸν, δοῦλον ὤν, δεσμώμασιν
Ἤλπισε σχήσειν, ῥέοντα Βόσπορον ῥόον θεοῦ,
Καὶ πόρον μετερρύθμιζε, καὶ πέδαις σφυρηλάτοις
Περιβαλὼν πολλὴν κέλευθον ἤνυσεν πολλῷ στρατῷ, 700
Θνητὸς ὢν θεῶν δὲ πάντων ᾤετ' οὐκ εὐβουλίᾳ
Καὶ Ποσειδῶνος κρατήσειν. πῶς τάδ' οὐ νόσος φρενῶν
Εἶχε παῖδ' ἐμόν; δέδοικα, μὴ πολὺς πλούτου πόρος

---

674 Ἐμώρανεν], μωρῶς ἐπεχείρησε, ἡ αἰτ. ἑλλ. τῆς προθ. Περί. 675 Βόσπορον], τὸν Ἑλλήσποντον, » διὰ τὸ πάντας τοὺς ζενοὺς πορθμοὺς βοσπόρους καλεῖσθαι «, κατὰ τὸν Σχλ. τοῦ Ἀπολλωνίου (Β', 168). Ἀλλὰ πῶς ὁ Δαρεῖος κακίζει τὴν γεφύρωσιν τοῦ Ἑλλησπόντου, ἐν ᾧ αὐτὸς προτοῦ ἐγεφύρωσε διὰ τοῦ Σαμίου Ἀνδροκλέους τὸν κυρίως Βόσπορον τὸν Θράκιον; Ἀλλ', ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τῶν κατωτέρω (ςίχ. 815, 16), ὁ Αἰσχύλος ἠρύσατο ἐξ ἄλλων πηγῶν ἢ ὁ Ἡρόδοτος τὰ κατὰ τὴν Περσικὴν ἱστορίαν. 685] Ὦ τῆς κενῆς (τὸ ὁποῖον ὡς ἐκ τοῦ μέτρου ἐδιάσθησαν νὰ διορθώσωσι: κεδνῆς) τοῦ τοσούτου ςρατοῦ ἐπικουρίας! 688 Οὐδέ τις γέρων], ἀλλὰ πάντες νέοι. 688 Γαῖν δυοῖν ζευκτηρίαν], τὴν ζεύξασαν τὰς δύω ἠπείρους. 690 Στάσις], ἀμφιβολία. 699 700 Πέδαις σφυρηλ. περιβ. ἤ, ἔννοεῖ ἴσως τὰς χρυσᾶς πέδας, ἃς ἔρριψεν ἐν μέσῳ τῷ Ἑλλησπόντῳ ὁ Ξέρξης, τιμωρούμενος αὐτὸν ἀπειθήσαντα. 702, 3 Πῶς τάδ' οὐ νόσος κτλ.], πῶς (περὶ) τάδ' οὐκ ἐνόσει τὰς φρένας;

Ὁ ὑμὸς ἀνθρώποις γένηται τοῦ φθάσαντος ἁρπαγή.

ΑΤ. Ταῦτα τοῖς κακοῖς ὁμιλῶν ἀνδράσιν διδάσκεται 705
Θούριος Ξέρξης, λέγουσι δ', ὡς σὺ μὲν μέγαν τέκνοις
Πλοῦτον ἐκτήσω ξὺν αἰχμῇ, τὸν δ' ἀνανδρίας ὕπο
Ἔνδον αἰχμάζειν, πατρῷον δ' ὄλβον οὐδὲν αὐξάνειν.
Τοιάδ' ἐξ ἀνδρῶν ὀνείδη πολλάκις κλύων κακῶν,
Τήνδ' ἐβούλευσεν κέλευθον καὶ στράτευμ' ἐφ' Ἑλλάδα. 710

ΑΔ. Τοιγάρ σφιν ἔργον ἐστὶν ἐξειργασμένον
Μέγιστον, αἰείμνηστον, οἷον οὐδέπω
Τόδ' ἄστυ Σούσων ἐξεκείνωσεν πεσόν,
Ἐξ οὔτε τιμὴν Ζεὺς ἄναξ τήνδ' ὤπασεν,
Ἓν' ἄνδρ' ἁπάσης Ἀσίδος μηλοτρόφου 815
Ταγεῖν, ἔχοντα σκῆπτρον εὐθυντήριον.
Μῆδος γὰρ ἦν ὁ πρῶτος ἡγεμὼν στρατοῦ,
Ἄλλος δ' ἐκείνου παῖς τόδ' ἔργον ἤνυσε·
Φρένες γὰρ αὐτοῦ θυμὸν οἰακοστρόφουν.
Τρίτος δ' ἀπ' αὐτοῦ Κῦρος, εὐδαίμων ἀνήρ, 720
Ἄρξας ἔθηκε πᾶσιν εἰρήνην φίλοις,
Λυδῶν δὲ λαὸν καὶ Φρυγῶν ἐκτήσατο,
Ἰωνίαν τε πᾶσαν ἤλασεν βίᾳ·
Θεὸς γὰρ οὐκ ἠχθηρεν, ὡς εὔφρων ἔφυ.
Κύρου δὲ παῖς τέταρτος ἴθυνε στρατόν. 725
Πέμπτος δὲ Μάρδος ἦρξεν, αἰσχύνη πάτρᾳ
Θρόνοισί τ' ἀρχαίοισι. τὸν δὲ ξὺν δόλῳ
Ἀρταφρένης ἔκτεινεν ἐσθλὸς ἐν δόμοις
Ξὺν ἀνδράσιν φίλοισιν, οἷς τόδ' ἦν χρέος.
Ἕκτος δὲ Μάραφις, ἕβδομός τ' Ἀρταφρένης. 730
Κἀγὼ πάλου δ' ἔκυρσα, τοῦ περ ἤθελον·
Κἀπεστράτευσα πολλὰ σὺν πολλῷ στρατῷ.
Ἀλλ' οὐ κακὸν τοσόνδε προσέβαλον πόλει.
Ξέρξης δ' ἐμὸς παῖς ὢν νέος νέα φρονεῖ,
Κοὐ μνημονεύει τὰς ἐμὰς ἐπιστολάς. 735
Εὖ γὰρ σαφῶς τόδ' ἐστ', ἐμοὶ ξυνήλικες,
Ἅπαντες ἡμεῖς, οἱ κράτη τάδ' ἔσχομεν,
Οὐκ ἂν φανεῖμεν πήματ' ἔρξαντες τόσα.

ΧΟΡ. Τί οὖν, ἄναξ Δαρεῖε, ποῖ καταστρέφεις
Λόγων τελευτήν; πῶς ἂν ἐκ τούτων ἔτι 740
Πράσσοιμεν ὡς ἄριστα Περσικὸς λεώς;

704] Γένηται τοῖς ἀνθρ. ἁρπαγὴ τοῦ φθ. 706 Λέγουσι δ'], οἱ κακοὶ ἄνδρες. 717 Μῆδος γὰρ ἦν ὁ πρ.]. Δαρεῖος ὁ Μῆδος, ὁ ἄλλως Ἀστυάγης, πάππος τοῦ Κύρου.
718 Ἄλλος δ' ἐκείνου παῖς], ὁ Κυαξάρης, πατὴρ τοῦ Κύρου. 726 Μάρδος], ὁ κοινῶς Σμέρδις, ὁ Μάγος. 730 Μάραφις], ἀδελφὸς τοῦ Καμβύσου, κατὰ τὸν Ἑλλάνικον, παρὰ τῷ ὁποίῳ γράφεται Μάρφιος.

Παντάλαν' ἄχη διαβοάσω. 605
Νέρθεν ἄρα κλύει μου; —
Ἀλλὰ σύ μοι, Γᾶ τε καὶ ἄλλοι χθονίων ἀγεμόνες, Ἀντστρ. ά.
Δαίμονα μεγαυχῆ
Ἰόντ' αἰνέσατ' ἐκ δόμων, Περσᾶν Σουσιγενῆ θεόν·
* Πέμπετε δ' ἄνω, οἷον οὔπω 610
Περσὶς αἶ' ἐκάλυψεν.
Ἦ φίλος ἀνὴρ, φίλος ὄχθος· Στρ. β'.
Φίλα γὰρ κέκευθεν ἤθη.
Ἀϊδωνεὺς δ' ἀναπομπὸς ἀνείης, Ἀϊδωνεὺς,
* Δαρεῖαν, οἷον ἄνακτα Δαρεῖον, 615
Ἠέ·
Οὔτε γὰρ ἄνδρας ποτ' ἀπώλλυ Ἀντστρ. β'.
Πολεμοφθόροισιν ἄταις,
Θεομήστωρ δ' ἐκικλήσκετο Πέρσαις, θεομήστωρ δ'
* Ἔσκεν, ἐπεὶ στρατὸν εὖ ἐποδώκει,
Ἠέ.
Βαλὴν, ἀρχαῖος βαλὴν, ἴθ', ἴκου, Στρ. γ'.
Ἔλθ' ἐπ' ἄκρον κόρυμβον ὄχθου,
Κροκόβαπτον ποδὸς εὔμαριν ἀείρων,
Βασιλείου τιάρας φάλαρον πιφαύσκων·
* Βάσκε, πάτερ ἄκακε, Δαρειὰν, οἴ,
Ὅπως καινά τε κλύῃς νέα τ' ἄχη, Ἀντστρ. γ'.
Δέσποτα, δεσπότου! φάνηθι·
Στυγία γάρ τις ἐπ' ἀχλὺς πεπόταται·
Νεολαία γὰρ ἤδη κατὰ γᾶς ὄλωλε.
* Βάσκε, πάτερ ἄκακε, Δαρειὰν, οἴ.
Αἰαῖ, αἰαῖ! Ἐπῳδ.
Ὦ πολύκλαυτε φίλοισι θανών!
* Τί τάδε δυνάτα δυνάτα
* Περὶ τᾷ σᾷ δίδυμα διάγοιεν ἁμάρτια
* Πάσᾳ γᾷ σᾷ τᾷδε, ἐξέφθιτο' αἱ τρίσκαλμοι νᾶες ἄναες.

ἱέντος σαφηνῆ (σαφῆ) τὰ παναίολ' αἰανῆ δύσθρηα βάρβαρα βάγματα (ἐπιφωνήματα).
609 Ἰόντ' αἰνέσατ'], αἰνέσατε αὐτὸν ἰόντα, ἐγκρίνατε, ἐπιτρέψατε εἰς. 612 Ὄχθος], τάφος ὑψηλὸς, χῶμα. 615 Φίλα κέκ. ἤθη], ὁ τάφος καλύπτει φίλον ἄνδρα. 616 Οἷον], ὑπονοεῖν παρέσχε τισὶν οὐκ ἐλόγως παρεισφρῆσαι ἐκ τοῦ Δαρ-εῖον. Ἐνδέχεται μὲν τοι εἶναι καὶ Οἷον, μόνον αὐτὸν ἄξιον τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἄνακτος. 618 Θεομήστωρ], κατὰ τὸ Ὁμηρικόν: Θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος. 620 Βαλὴν], ὁ βασιλεὺς Φρυγιστὶ ἢ Φοινικιστί. Βαλὴν οἱ Τοῦρκοι λέγουσι καὶ σήμερον τὸν Διοικητήν. 622 Κροκόβαπτον εὔμαριν], κίτρινον ὑπόδημα. Παράδοξον τῷ ὄντι πόθεν ἀρχαῖα εἶνε τὰ κίτρινα τῶν Ἀσιανῶν ἡγεμόνων ὑποδήματα, τῶν ὁποίων ἡ χρῆσις ἦτον καὶ ἐπὶ τῶν Κχαλίφων αὐτῶν αὐστηρότατα ἀπηγορευμένη εἰς τοὺς μὴ Μουσουλμάνους, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας δὲ παρεχωρεῖτο κατὰ χάριν εἴς τινας προνομιούχους (μπερατλῆδες) ἐκ τῶν χριστιανῶν. 623 Βασιλείου τιάρας φάλαρον πιφαύσκων], ἀναφαίνων τὴν κορυφὴν ἢ μᾶλλον τὸν κατὰ κορυφὴν θύσανον (τὸ σαρκοῦτσι) τῆς βασιλικῆς σου τιάρας. 624 Δαρειὰν], Περσικοῖ ἔθθεν, ἀντὶ Δαρεῖε. Ἄλλοι ἔγραψαν: Δαρεῖ' ἄνει. —Οἴ], ἐνταῦθα, ἐνταυθοῖ. 627 Στυγ. γάρ τις ἐπ' ἀχλ. κατ.] ἀχλὺς (λύπη) γὰρ δεινὴ ἡμῖν ἐπιπέπτωται. 628 [29] διέφθαρται. Παραφρασθεὶς δ' ἂν ἐκ τῶν

Ἄλλων ἐρασθεὶς, ὄλβον ἐκχέῃ μέγαν.
Ζεύς τοι κολαστὴς τῶν ὑπερκόμπων ἄγαν
Φρονημάτων ἔπεστιν, εὔθυνος βαρύς. 780
Πρὸς ταῦτ' ἐκεῖνον σωφρονεῖν κεχρημένοι,
Πενύσκετ' εὐλόγοισι νουθετήμασι,
Λῆξαι θεοβλαβοῦνθ' ὑπερκόμπῳ θράσει.
Σὺ δ', ὦ γεραιὰ, μῆτερ ἡ Ξέρξου φίλη,
Ἐλθοῦσ' ἐς οἴκους, κόσμον, ὅστις εὐπρεπὴς, 785
Λαβοῦσ' ὑπαντίαζε παιδί· πάντα γὰρ
Κακῶν ὑπ' ἄλγους λακίδες ἀμφὶ σώματι
Στημορῥαγοῦσι ποικίλων ἐσθημάτων.
Ἀλλ' αὐτὸν εὐφρόνως σὺ πρᾴυνον λόγοις·
Μόνης γὰρ, οἶδα, σοῦ κλύων ἀνέξεται. 790
Ἐγὼ δ' ἄπειμι γῆς ὑπὸ ζόφον κάτω.
Ὑμεῖς δὲ, πρέσβεις, χαίρετ', ἐν κακοῖς ὅμως,
Ψυχῇ διδόντες ἡδονὴν καθ' ἡμέραν,
Ὡς τοῖς θανοῦσι πλοῦτος οὐδὲν ὠφελεῖ.

ΧΟΡ. Ἦ πολλὰ καὶ παράντα καὶ μέλλοντ' ἔτι 795
Ἤλγησ' ἀκούσας βαρβάροισι πήματα!

ΑΤ. Ὦ δαῖμον, ὡς με πόλλ' ἐσέρχεται κακὰ
Ἄλγη, μάλιστα δ' ἥδε συμφορὰ δάκνει,
Ἀτιμίαν γε παιδὸς ἀμφὶ σώματι
Ἐσθημάτων κλύουσαν, ἥ νιν ἀμπέχει. 800
Ἀλλ' εἶμι, καὶ λαβοῦσα κόσμον ἐκ δόμων
Ὑπαντιάζειν παῖδ' ἐμῷ πειράσομαι·
Οὐ γὰρ τά φίλτατ' ἐν κακοῖς προδώσομεν.

ΧΟΡ. Ὦ πόποι, ἦ μεγάλας ἀγαθᾶς τε Στρφ. α.
Πολισσονόμου βιοτᾶς ἐπεκύρσαμεν, 805
Εὖθ' ὁ γηραιὸς
Πανταρκὴς, ἀκάκης, ἄμαχος, βασιλεὺς
* Ἰσόθεος Δαρεῖος ἄρχε χώρας.
Πρῶτα μὲν εὐδοκίμου στρατιᾶς ἄπ' Ἀντιστρ. α.
* Ἐφαινόμεθ', ἠδὲ νομίσματα πύργινα 810
Πάντ' ἐπεύθυνον·
Νόστοι δ' ἐκ πολέμων ἀπόνους, ἀπαθεῖς,
Εὖ πράσσοντας ἄγον οἴκους.

---

786 Πάντα], πανταχοῦ γὰρ (ἀμφὶ σώματι). 788 Στημορῥαγοῦσι], διεῤῥώγασι.

797 98 Ὡς με πόλλ' ἐσέρχεται κακὰ ἄλγη], κυριεύουσι τὴν ψυχήν μου. 798 κ. ε. Μάλιστα δ' ἥδε συμφ. δάκνει κτλ.] Ἐκ τούτων γνοίη τις ἂν τήν τε μητέρα ᾗ τὴν γυναῖκα, τὴν μὲν θλιβομένην μᾶλλον διὰ τὰς τοῦ υἱοῦ της ἢ τὰς δημοσίας συμφοράς· τὴν δὲ νομίζουσαν τὸ μέγιστον τῶν δεινῶν τὰ διεῤῥωγότα ἱμάτια. 802 Παῖδ' ἐμῷ], παιδὶ τῷ ἐμῷ, καὶ σημειωτέα ἡ ἀποβολὴ τοῦ ι τῆς δοτικῆς. 805 Πολισσονόμου], εὐνομουμένης, οἰκείας ἔθνει πεπολισμένῳ. 809 10 Εὐδοκ. στρατ. ἄπ' ἐφ.] διεπρέπομεν ἀπ' εὐδοκίμου στρατιᾶς, περιφανῶς εὐδοκιμοῦμεν τὰ κατὰ πόλεμον.—νομίσματα πύργινα], νόμοι ἀσφαλεῖς (θεμέλιοι ὀρθοί). 811 Πάντ' ἐπευθ.] διεῖπον (διεύθυνον) τὰ πάντα.

ΔΑΡ. Πεζὸς ἢ ναύτης δὲ πεῖραν τήνδ' ἐμώρανεν τάλας;
ΑΤ. Ἀμφότερα· διπλοῦν μέτωπον ἦν δυοῖν στρατευμάτοιν.
ΔΑΡ. Πῶς δὲ καὶ στρατὸς τοσόσδε πεζὸς ἤνυσεν περᾷν;
ΑΤ. Μηχαναῖς ἔζευξεν Ἕλλης πορθμὸν, ὥστ' ἔχειν πόρον·
ΔΑΡ. Καὶ τόδ' ἐξέπραξεν, ὥστε Βόσπορον κλεῖσαι μέγαν; 675
ΑΤ. Ὧδ' ἔχει· γνώμης δέ πού τις δαιμόνων ξυνήψατο.
ΔΑΡ. Φεῦ, μέγας τις ἦλθε δαίμων, ὥστε μὴ φρονεῖν καλῶς!
ΑΤ. Ὡς ἰδεῖν τέλος πάρεστιν, οἷον ἤνυσεν, κακόν.
ΔΑΡ. Καὶ τί δὴ πράξασιν αὐτοῖς ὧδ' ἐπιστενάζετε;
ΑΤ. Ναυτικὸς στρατὸς κακωθεὶς, πεζὸν ὤλεσε στρατόν. 680
ΔΑΡ. Ὧδε παμπήδην δὲ λαὸς πᾶς κατέφθαρται δορί;
ΑΤ. Πρὸς τάδ' ὡς Σούσων μὲν ἄστυ πᾶν κενανδρίαν στένει...
ΔΑΡ. Ὦ πόποι κενῆς ἀρωγῆς κἀπικουρίας στρατοῦ!
ΑΤ. Βακτρίων δ' ἔρρει πανώλης δῆμος, οὐδέ τις γέρων.
ΔΑΡ. Ὦ μέλεος, οἵαν ἄρ' ἥβην ξυμμάχων ἀπώλεσε! 685
ΑΤ. Μονάδα δὲ Ξέρξην ἔρημόν φασιν οὐ πολλῶν μέτα...
ΔΑΡ. Πῶς τε δὴ καὶ ποῖ τελευτᾷν; ἔστι τίς σωτηρία;
ΑΤ. Ἄσμενον μολεῖν γέφυραν γαῖν δυοῖν ζευκτηρίαν.
ΔΑΡ. Καὶ πρὸς ἤπειρον σεσῶσθαι τήνδε, τοῦτ' ἐτήτυμον;
ΑΤ. Ναὶ λόγος κρατεῖ σαφηνής· τοῦτό γ' οὐκ ἔνι στάσις. 690
ΔΑ. Φεῦ, ταχεῖά γ' ἦλθε χρησμῶν πρᾶξις, ἔς τε παῖδ' ἐμὸν
Ζεὺς ἀπέσκηψεν τελευτὴν θεσφάτων· ἐγὼ δέ που
Διὰ μακροῦ χρόνου τάδ' ἠὔχουν ἐκτελευτῆσαι θεούς·
Ἀλλ' ὅταν σπεύδῃ τις αὐτὸς, χὠ θεὸς ξυνάπτεται.
Νῦν κακῶν ἔοικε πηγὴ πᾶσιν εὑρῆσθαι φίλοις· 695
Παῖς δ' ἐμὸς τάδ' οὐ κατειδὼς ἤνυσεν νέῳ θράσει,
Ὅστις Ἑλήσποντον ἱερὸν, δοῦλον ὤν, δεσμώμασιν
Ἤλπισε σχήσειν, ῥέοντα Βόσπορον ῥόον θεοῦ,
Καὶ πόρον μετερρύθμιζε, καὶ πέδαις σφυρηλάτοις
Περιβαλὼν πολλὴν κέλευθον ἤνυσεν πολλῷ στρατῷ, 700
Θνητὸς ὢν θεῶν δὲ πάντων ᾤετ' οὐκ εὐβουλίᾳ
Καὶ Ποσειδῶνος κρατήσειν. πῶς τάδ' οὐ νόσος φρενῶν
Εἶχε παῖδ' ἐμόν; δέδοικα, μὴ πολὺς πλούτου πόρος

---

674 Ἐμώρανεν], μωρῶς ἐπεχείρησε, ἡ αἰτ. ἑλλ. τῆς προθ. Περί. 675 Βόσπορον], τὸν Ἑλλήσποντον, » διὰ τὸ πάντας τοὺς γενοὺς πορθμοὺς βοσπόρους καλεῖσθαι «, κατὰ τὸν Σχλ. τοῦ Ἀπολλωνίου (Β', 168). Ἀλλὰ πῶς ὁ Δαρεῖος κακίζει τὴν γεφύρωσιν τοῦ Ἑλλησπόντου, ἐν ᾧ αὐτὸς προτοῦ ἐγεφύρωσε διὰ τοῦ Σαμίου Ἀνδροκλέους τὸν κυρίως Βόσπορον τὸν Θρᾴκιον; Ἀλλ', ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τῶν κατωτέρω (στίχ. 815, 16), ὁ Αἰσχύλος ἠρύσατο ἐξ ἄλλων πηγῶν ἢ ὁ Ἡρόδοτος τὰ κατὰ τὴν Περσικὴν ἱστορίαν. 685] Ὦ τῆς κενῆς (τὸ ὁποῖον ὡς ἐκ τοῦ μέτρου ἐδιάσθησαν νὰ διορθώσωσι: κεδνῆς) τοῦ τοσούτου στρατοῦ ἐπικουρίας! 684 Οὐδέ τις γέρων], ἀλλὰ πάντες νέοι. 688 Γαῖν δυοῖν ζευκτηρίαν], τὴν ζεύξασαν τὰς δύο ἠπείρους. 690 Στάσις], ἀμφιβολία. 699 700 Πέδαις σφυρηλ. περιβ. Ρ. ἐννοεῖ ἴσως τὰς χρυσᾶς πέδας, ἃς ἔρριψεν ἐν μέσῳ τῷ Ἑλλησπόντῳ ὁ Ξέρξης, τιμωρούμενος αὐτὸν ἀπειθήσαντα. 703, 5 Πῶς τάδ' οὐ νόσος κτλ.], πῶς (περὶ) τάδ' οὐκ ἐνόσει τὰς φρένας;

Ἀκάματον δὲ παρῆν σθένος ἀνδρῶν τευχηστήρων,
Παμμίκτων τ' ἐπικούρων.
Νῦν δ' οὐκ ἀμφιβόλως θεότρεπτα τάδ'
Αὖ φέρομεν πολέμοισι, 840
Δμαθέντες μεγάλως πλαγαῖσι ποντίαισιν.
ΞΕΡ. Ἰώ,
Δύστηνος ἐγὼ στυγερᾶς μοίρας
Τῆσδε κυρήσας ἀτεκμαρτοτάτης,
Ὡς ὠμοφρόνως δαίμων ἐνέβη
Περσῶν γενεᾷ! τί πάθω τλήμων; 845
Δέλυται γὰρ ἐμῶν γυίων ῥώμη,
Τήνδ' ἡλικίαν ἐσιδόντ' ἀστῶν.
Εἴθ' ὄφελεν, Ζεῦ, κἀμὲ μετ' ἀνδρῶν
Τῶν οἰχομένων
Θανάτου κατὰ μοῖρα καλύψαι! 850
ΧΟΡ. Ὀτοτοί, βασιλεῦ, στρατιᾶς ἀγαθῆς,
Καὶ Περσονόμου τιμῆς μεγάλης,
Κόσμου τ' ἀνδρῶν,
Οὓς νῦν δαίμων ἀπέκειρε!
Γᾶ δ' αἰάζει τὰν ἐγγαίαν 855
Ἥβαν, Ξέρξα, κταμέναν Ἅιδου
* Σάκτορι Περσᾶν· Ἀγδαβάται γὰρ
Πολλοὶ φῶτες, χώρας ἄνθος,
* Τοξοδάμαντες, πάνυ γὰρ φύστις
Μυριὰς ἀνδρῶν, ἐξέφθινται. 860
ΞΕΡ. Αἰαῖ, αἰαῖ κεδνᾶς ἀλκᾶς!
ΧΟΡ. Ἀσία δὲ χθὼν, βασιλεῦ γαίας,
Αἰνῶς, αἰνῶς ἐπὶ γόνυ κέκλιται.
ΞΕΡ. Ὀδ' ἐγὼν, οἰοῖ, αἰακτὸς
Μέλεος γέννᾳ γᾷ τε πατρῴᾳ. 865
Κακὸν ἄρ' ἐγενόμαν!
ΧΟΡ. * Πρόσφθογγόν σοι νόστου τὰν

τῇ ἑαυτοῦ φρονήσει. 857 Ἀνδρῶν τευχηστήρων], ὁπλιτῶν. 839 Νῦν δ' οὐκ ἀμφιβ. θεότρεπτα τάδ' αὖ φέρ.], νῦν δὲ φέρομεν ταῦτα, θεόθεν ἀναμφιβόλως τραπέντα εἰς τοὐναντίον. 841 Ἰώ!] ἀναφαίνεται ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὁ Ξέρξης εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν, καὶ φαντάζεταί τις ὁποίαν ἐντύπωσιν ἔκαμεν εἰς τοὺς θεατὰς, ἔχοντας νεαρὰν ἔτι τὴν μνήμην τῶν ἐν Σαλαμῖνι καὶ Πλαταιαῖς τροπαίων. 847 Τήνδ' ἡλικίαν], τοὺς γέροντας. 855 57 Γᾶ δ' αἰάζει κτλ.] ἡ δὲ γῆ (ἡ πατρὶς) θρηνεῖ τὴν ἰθαγενῆ νεολαίαν τῶν Περσῶν, φονευθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἄρεως τοῦ σάκτορος (φορτωτοῦ) τοῦ ᾅδου. 857 Ἀγδαβάται], οἱ νεώτεροι εἴκασαν, δικαίως (νομίζω), ὅτι εἶν' ἐσφαλμένον ἀντὶ Ἀγβατάνων — Ἐκβατάνων, συμπεριλαμβάνοντος τοῦ ποιητοῦ, ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς ἐπισημοτέρας πόλεως τῆς Μηδίας, ὅλους τοὺς Μήδους, καθὼς καὶ ἀνωτέρω (στίχ. 99, 100) ὑπὸ τὰ Σοῦσα καὶ τὴν Κισσίαν ὅλους τοὺς Πέρσας. 859 Πάνυ γὰρ φύστις], καὶ τοῦτο διέφθαρται. Ὁ Βοῦθος διορθοῦν ἐπεβάλετο οὐκ ἀπιθάνως: Πάνυ ταρφὴς τις. 863 Ἐπὶ γόνυ κέκλιται], ἐγονάτισε, λέγομεν καὶ σήμερον, φυλάττοντες τὴν αὐτὴν μεταφοράν. 867 κ. ἑ. Πρόσφθογγόν σοι κτλ.] νόστου πρόσφθογγόν σοι πέμψω (προσφθέγξομαί σε, γοερήσαντα) δύσφημον φωνὴν καὶ κακομέλετον (ἐν ἄλλοις

ΔΑΡ. Εἰ μὴ στρατεύοισθ' ἐς τὸν Ἑλλήνων τόπον,
Μηδ' εἰ στράτευμα πλεῖον ἢ τὸ Μηδικόν.
Αὐτὴ γὰρ ἡ γῆ ξύμμαχος κείνοις πέλει.
ΧΟΡ. Πῶς τοῦτ' ἔλεξας; τίνι τρόπῳ δὲ συμμαχεῖ; 745
ΔΑΡ. Κτείνουσα λιμῷ τοὺς ὑπερπολλοὺς ἄγαν.
ΧΟΡ. Ἀλλ' εὐσταλῆ τοι λεκτὸν ἀροῦμεν στόλον.
ΔΑΡ. Ἀλλ' οὐδ' ὁ μείναις νῦν ἐν Ἑλλάδος τόποις
Στρατὸς κυρήσει νοστίμου σωτηρίας.
ΧΟΡ. Πῶς εἶπας; οὐ γὰρ πᾶν στράτευμα βαρβάρων 750
Περᾷ τὸν Ἕλλης πορθμὸν Εὐρώπης ἄπο;
ΔΑΡ. Παῦροί γε πολλῶν, εἴ τι πιστεῦσαι θεῶν
Χρὴ θεσφάτοισιν, εἰς τὰ νῦν πεπραγμένα
Βλέψαντα (συμβαίνει γὰρ οὐ τὰ μὲν, τὰ δ' οὔ)·
Κεἴπερ τάδ' ἐστὶ, πλῆθος ἔκκριτον στρατοῦ 755
Λείπει κεναῖσιν ἐλπίσιν πεπεισμένος.
Μίμνουσι δ' ἔνθα πεδίον Ἀσωπὸς ῥοαῖς
Ἄρδει, φίλον πίασμα Βοιωτῶν χθονί·
Οὗ σφιν κακῶν ὕψιστ' ἐπαμμένει παθεῖν,
Ὕβρεως ἄποινα κἀθέων φρονημάτων, 760
Οἵ γῆν μολόντες Ἑλλάδ', οὐ θεῶν βρέτη
Ἡδοῦντο συλᾷν, οὐδὲ πιμπράναι νεὼς,
Βωμοὶ δ' ἄϊστοι, δαιμόνων ἱδρύματα,
Πρόῤῥιζα φύρδην ἐξανέστραπται βάθρων.
Τοιγὰρ κακῶς δράσαντες, οὐκ ἐλάσσονα 765
Πάσχουσι, τὰ δὲ μέλλουσι, κοὐδέπω κακῶν
Κρηπὶς ὕπεστιν, ἀλλ' ἔτ' ἐκπιδύεται·
Τόσος γὰρ ἔσται πέλανος αἱματοσταγὴς
Πρὸς γῇ Πλαταιῶν Δωρίδος λόγχης ὕπο·
Θῖνες νεκρῶν δὲ καὶ τριτοσπόρῳ γονῇ 770
Ἄφωνα σημανοῦσιν ὄμμασιν βροτῶν,
Ὡς οὐχ ὑπέρφευ θνητὸν ὄντα χρὴ φρονεῖν.
Ὕβρις γὰρ ἐξανθοῦσ', ἐκάρπωσε στάχυν
Ἄτης, ὅθεν πάγκλαυτον ἐξαμᾷ θέρος.
Τοιαῦθ' ὁρῶντες τῶνδε τἀπιτίμια, 775
Μέμνησθ' Ἀθηνῶν Ἑλλάδος τε, μηδέ τις,
Ὑπερφρονήσας τὸν παρόντα δαίμονα,

754 (Συμβαίνει γὰρ οὐ τὰ μὲν, τὰ δ' οὔ)], ἐκ τῶν θεσφάτων δηλονότι, ἀλλὰ πάντα.
755 Κ' εἴ περ τάδ' ἐστι], καὶ εἰ ταῦθ' οὕτως ἔχει. 756 Λείπει], ὁ Ξέρξης. 757 κ. ε. Μίμνουσι δ' κτλπ], ἀνακόλουθον φαίνεται τὸ νὰ γνωρίζῃ ὁ Δαρεῖος τὴν θέσιν καὶ κατάστασιν τοῦ ἐν Ἑλλάδι Περσικοῦ στρατοῦ, ἐν ᾧ ἀνωτέρω (στίχ. 635, 667 κ. ε.) φαίνεται παντάπασιν ἐν ἀγνοίᾳ τῶν συμβάντων. — φίλον πίασμα], ὁ Ἀσωπὸς ὁ πιαίνων τὴν γῆν τῶν Βοιωτῶν. 763 Ἄϊστοι], ἀφανεῖς (ἐγένοντο), ἠφανίσθησαν. 766 67 Κακῶν κρηπὶς], πυθμὴν, τέλος, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν φρεάτων, (ὅθεν ἐπιφέρει): » Ἀλλ' ἔτ' ἐκπιδύεται, « ἀναβρύουσι. 768 Πέλανος], φύραμα, πηλός. 770 Καὶ τριτοσπόρῳ γονῇ], ἕως μέχρι τρίτης γενεᾶς. 772 Οὐχ ὑπέρφευ.. χρὴ φρονεῖν], ὑπὲρ τὸ δέον, ὑπερφρονεῖν.

Πάντες ἐνὶ πιτύλῳ, ἐὲ, τλάμονες
Ἀσπαίρουσι χέρσῳ.
ΧΟΡ. Ἦ καὶ τὸν Περσῶν αὐτοῦ
Μυρία μυρία πεμπαστὰν, τὸν 905
Σὸν πιστὸν πάντ' ὀφθαλμὸν,
Ματανώχου παῖδ', Ἄλπιστον,
* * *
Τοῦ Σησάμου, τοῦ Μυγαβάτα,
Πάρθον τε, μέγαν τ' Οἰβάρην 910
Ἔλιπες ἔλιπες; ΞΕΡ. ὦ, ὦ δαίων!
ΧΟΡ. Πέρσαις ἀγαυοῖς κακὰ πρόκακα λέγεις.
ΞΕΡ. Ἰυγγά μοι δῆτ' ἀγαθῶν ἑτάρων Ἀντςρφ. γ'.
Ὑπομιμνήσκεις, ἄλαστα,
Στυγνὰ, πρόκακα λέγων. βοᾷ, βοᾷ, 915
Μελέων ἔνδοθ' ἧτορ.
ΧΟΡ. Καὶ μὴν ἄλλον γε ποθοῦμεν,
Μάρδων ἀνδρῶν μυριάδαρχον
Ξάνθην, ἄρειόν τ' Ἀγχάρην,
Διαῖξίν τ', ἠδ' Ἀρσάκην, 920
Ἱππιάνακτας,
Κιγδαγάταν, καὶ Λυθίμναν,
Τόλμον τ' αἰχμᾶς ἀκόρεστον.
ΞΕΡ. Ἔταφεν, ἔταφεν, οὐκ ἀμφὶ σκηναῖς
Τροχηλάτοισιν, ὄπιθεν ἑπόμενοι· 925
Βεβᾶσι γὰρ, τοίπερ ἀγρέται στρατοῦ, Στρφ. δ'.
Βεβᾶσιν, οἳ, νώνυμοι.
ΧΟΡ. Ἰὴ ἰὴ, ἰὼ ἰὼ,
Ἰὼ ἰὼ δαίμονες,
Ἔθεσθ' ἄελπτον κακὸν, 930
Διαπρέπον οἵων δέδορκεν Ἄτα!
ΞΕΡ. Πεπλήγμεθ', οἷαι δὶ αἰῶνος τύχαι. Ἀντςρφ. δ'.

---

902 Ἐνὶ πιτύλ], ἐνὶ πεσήματι, πεσόντες συγχρόνως ἢ παρομοίως. 904 903 Ἦ καὶ τὸν Περσῶν αὐτοῦ μυρία μυρία πεμπαστάν], ἄρα καὶ τὸν μετρητὴν τῶν μυρίων μυριάδων Περσῶν αὐτοῦ (κατέλιπες); Εἴη δ' ἂν οὗτος ὁ ταμίας ἢ λογιςὴς τοῦ ςρατοῦ. 905 6 Τὸν σὸν.. ὀφθ.], γνωστοί εἰσιν οἱ λεγόμενοι παρὰ τοῖς Πέρσαις: »βασιλέως ὀφθαλμοί', « ἔφοροι δηλ. τῶν διαφόρων κλάδων τῆς διοικητικῆς ὑπηρεσίας. 908 9] Οἱ δύο οὗτοι στίχοι ὑποτίθενται ἐλλείποντες. 911 Ὦ δαίων!] ὦ τῶν δεινῶν! 912 Κακὰ πρόκακα], δεινὰ καὶ πέρα δεινῶν.

915 [ιυγγα.. ἑταίρων], τὴν χάριν (τέρψιν) τῶν καλῶν μου φίλων, ἀντὶ Τοὺς χαρίεντας καὶ ἀγαπητούς μοι. 915 16 Βοᾷ Μελέων ἔνδοθ' ἧτορ], κατὰ τὸ: »Κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὀλάκτει ('Οδυσ. Υ, 13). 918 Μάρδων], ἔθνος λῃστρικὸν τῆς Ὑρκανίας. 921 Ἱππιάνακτας], ἀρχηγοὺς τοῦ ἱππικοῦ. 924 Ἔταφεν], ἐτάφησαν.—Οὐκ ἀμφὶ σκ. τροχηλ. ὄπ.θεν ἐπ.], διότι τὰ σώματα τῶν φονευομένων ἐν τῇ μάχῃ ἀρχηγῶν μετεκόμιζον οἱ Πέρσαι ἐφ' ἁμαξῶν σκηνοειδῶν, ὄπισθεν τοῦ ςρατοπέδου. 926 Τοί περ ἀγρέται ςρατοῦ], καὶ τοὶ ἡγεμόνες τοῦ ςρ., στρατηγοί. 930 Διαπρ. οἵων δέδ. Ἄτα], ἐξέχον μεταξὺ πάντων, ὅσα ἐφορᾷ ἡ Ἄτη. 934 Πεπλήγμεθ', οἷαι κτλ.], ἐπλήγημεν ὑπὸ συμφορῶν τοιούτων, οἷαι δι' αἰῶνος τυγχάνουσι γινόμεναι.

Ὅσσας δ' εἷλε πόλεις, πόρον Στρφ. δ'.
Οὐ διαβὰς Ἅλυος ποταμοῖο, 815
Οὐδ' ἀφ' ἑστίας συθείς·
Οἷαι Στρυμονίου πελάγους Ἀχελωΐδες εἰσὶ
Πάροικοι Θρῃκίων ἐπαύλων·
Λίμνας τ' ἔκτοθεν, αἳ κατὰ Ἀντστρφ. δ'.
Χέρσον, ἐληλαμέναι πέρι πύργον, 820
Τοῦδ' ἄνακτος ἄϊον,
Ἕλλας τ' ἀμφὶ πόρον πλατὺν εὐχόμεναι, μυχία τε
Προποντὶς, καὶ στόμωμα Πόντου·
Νᾶσοί θ' αἱ κατὰ πρῶν' ἅλιον περίκλυστοι, Στρφ. γ'.
Τᾷδε γᾷ προσήμεναι, 825
Οἷα Λέσβος, ἐλαιόφυτός τε Σάμος,
Χίος, ἠδὲ Πάρος, Νάξος, Μύκονος, Τήνῳ τε συνάπτουσ'
Ἄνδρος ἀγχιγείτων·
Καὶ τὰς ἀγχιάλους ἐκράτυνε μεσάκτους, Ἀντστρφ. γ'.
Λῆμνον, Ἰκάρου θ' ἕδος, 830
Καὶ Ῥόδον, ἠδὲ Κνίδον, Κυπρίας τε πόλεις,
Πάφον, ἠδὲ Σόλους, Σαλαμῖνά τε, τᾶς νῦν ματρόπολις τῶνδ'
Αἰτία στεναγμῶν·
Καὶ τὰς εὐκτεάνους κατὰ κλῆρον Ἐπῳδ.
Ἰόνιον πολυάνδρους 835
Ἑλλάνων ἐκράτυνε σφετέραις φρεσίν·

---

814 15 Πόρον οὐ διαβὰς Ἅλυος], χωρὶς νὰ διαβῇ τὸν Ἅλυν (ποταμὸν χωρίζοντα τὴν μεγάλην τῆς Μικρᾶς Ἀσίας). Καὶ μὴν διέβη αὐτὸν, ὡς ἐκ τὸν Βόσπορον ἐκ τὸν Ἴστρον ἐπὶ Σκύθας. Ἀλλ' ὅτι ὁ Αἰσχύλος διαφωνεῖ περὶ τῶν κατὰ τὴν Περσικὴν ἐκστρατείαν πρὸς τὸν Ἡρόδοτον, σεσημείωται ἐκ ἐν τοῖς προτοῦ. 817 κ. ε Οἷαι Στρυμονίου πελάγους Ἀχ.], ὅσαι (πόλεις) Ἀχελωΐδες (παραποτάμιοι: διότι Ἀχελῷος γενικῶς ἅπας ποταμὸς) Στρυμονίου πελάγους (κείμεναι περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ πελαγίζοντος [μεγίστου] ποταμοῦ Στρυμόνος, καθὼς ἡ Ἀμφίπολις, τὰ Ἄδδηρα Ἀχ.). 819 Λίμνας τ' ἔκτοθεν], ἐκτὸς τῆς θαλάσσης, ἠπειρώτιδες. 820 Ἐληλαμ. πέρι πύργον], περιτετειχισμέναι. 822 Ἕλλας τ' ἀμφὶ πόρον πλατὺν], τὸν Ἑλλήσποντον, τὸν ὁποῖον καὶ ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Η, 86) πλατὺν ὀνομάζει, ὄχι διότι οἱ πρῶταν αὐτὸν ἰδόντες κάτοικοι τῆς Ἀσίας τὸν παρέβαλον πρὸς τοὺς ποταμοὺς τῆς πατρίδος των· ἀλλὰ, πιθανώτερον (κατ' ἐμὴν τοὐλάχιστον εἰκασίαν), διότι τὸ ὕδωρ αὐτοῦ, παραβαλλόμενον πρὸς τὰ ὕδατα ἐκείνων, ἦτον ἁλμυρὸν (πλατὺ, ἴδε τὸ Δεξ.), » Ὦ; ἐόντι δελερῷ τε καὶ ἁλμυρῷ » ποταμῷ, « καθὼς εἶπεν ὁ Ξέρξης (ἴδε Ἡροδ. Ζ', 35). — εὐχόμεναι], καυχώμεναι (ὅτι Δαρείῳ ὑπήκουον). — μυχία τε Προπ.], ὡ; ἔχουσα δύω μεγάλους μυχοὺς (κόλπους), τὸν Κιανὸν καὶ Ἀστακηνόν. 825 Στόμωμα Πόντου], ὁ Βόσπορος. 824 Κατὰ πρῶν' ἅλιον], τὸν ἔσχατον τῆς Ἀσίας πρὸς τὴν Εὐρώπην ἐπὶ τῆς θαλάσσης πρόβολον, ὅλην ὅηλ. τὴν μικρὰν Ἀσίαν. 829 Τὰς ἀγχ. ἐκράτ. μεσάκτους], αἱ παλαιαὶ ἐκδόσεις ἔχουσι Μεσάγκτους, καὶ ταύτην τὴν γραφὴν ἤθελον προτιμήσῃ, ἀπ' ἐναντίας καὶ αὐτοῦ τοῦ Σχλ. καὶ τῶν νεωτέρων ἐκδοτῶν τῆς γνώμης, ἐὰν ἦτον βέβαιον ὅτι ὁ λόγος ἐδῶ εἶνε περὶ μόνων τῶν νήσων, εἰς ὅσας εἶχον πλειοτέραν ἐπιρροὴν οἱ Πέρσαι, κατὰ λέξιν: τὰς ἐκράτουν ὑπὸ σφιγκτότερον χαλινὸν (ἀγκτῆρα). Διότι ἄλλως εἰς ἡ ἀνάγκη νὰ διαχεῖλῃ ὁ ποιητὴς τὴν Λῆμνον τῆς Λέσβου καὶ τὴν Ἰκαρίαν τῆς Σάμου. Ἀλλὰ καὶ ταύτην μου τὴν εἰκασίαν καθυστεροβάλλω ταπεινῶς εἰς τῶν ἁρμοδίων καθηγητῶν τὴν κρίσιν. 834 35 Τὰς εὐκτ. κατὰ κλ. Ἰόν. πολ.] τὰς ἐν τῷ Ἰονίῳ κλήρῳ (τμήματι, κληρουχίᾳ) καλῶς ἐκτισμένας καὶ πολυανθρώπους Ἑλληνίδας πόλεις· καὶ παρατηρητέα ἡ σύνταξις: Εὐκτεάνους κατὰ κλῆρον (εὖ ἐκτισμένας ἐν τῷ κλ.) ἐκ πολυάνδρους (πληθούσας ἀνδρῶν) Ἑλλήνων. 836 Σφετέραις φρεσίν].

ΞΕΝ. Ἐπορθίαζε νῦν γόοις.
ΧΟΡ. Ὀτοτοτοῖ!
Μέλαινα δ' αὖ μεμίξεται 970
Καὶ στονόεσσα πλαγά.
ΞΕΡ. Καὶ στέρν' ἄρασσε, κἀπιβίπτ τὸ Μύσιον. Στρφ. ζ'.
ΧΟΡ. Ἄνι', ἄνι', ἄνια!
ΞΕΡ. Καί μοι γενείου πέρθε λευκήρη τρίχα.
ΧΟΡ. Ἄπριγδ', ἄπριγδα, μάλα γόεδνα. 975
ΞΕΡ. Ἀΰτει δ' ὀξύ! ΧΟΡ. καὶ τάδ' ἔρξω.
ΞΕΡ. Πέπλον δ' ἔρεικε κολπίαν ἀκμῇ χερῶν! Ἀντιστρφ. ζ'.
ΧΟΡ. Ἄνι', ἄνι', ἄνια!
ΞΕΡ. Καὶ ψάλλ' ἔθειραν, καὶ κατοίκτισαι στρατόν!
ΧΟΡ. Ἄπριγδ', ἄπριγδα, μάλα γόεδνα. 980
ΞΕΡ. Διαίνου δ' ὄσσε! ΧΟΡ. τέγγομαί τοι.
ΞΕΡ. Βόα νῦν ἀντίδουπά μοι! Ἐπῳδὸ
ΧΟΡ. Ὀτοτοτοῖ!
ΞΕΡ. Αἰακτὸς ἐς δόμους κίε!
ΧΟΡ. Ἰώ, Περσὶς αἶα δυσβαϊκτός! 995
ΞΕΡ. Ἰὼ δὴ κατ' ἄστυ...
ΧΟΡ. Ἰὼ δῆτα, ναί, ναί!
ΞΕΡ. Γοᾶσθ' ἀβροβάται!
ΧΟΡ. Ἰώ, Περσὶς αἶα δυσβαϊκτός!
ΞΕΡ. Ἰή, ἰή, τρισκάλμοισιν, ἰή, ἰή, 960
Βάρισιν ὀλόμενοι!
ΧΟΡ. Πέμψω τοί σε δυσθρόοις γόοις.

---

970 Μέλαινα.. πλαγὰ], μώλωψ.. 972 Τὸ Μύσιον]. θρηνητικοὶ γὰρ καὶ οἱ Μυσοί, καθὰ καὶ οἱ Κᾶρες καὶ οἱ Φρύγες. 973 Ἄνια], δεινά, ἀνιαρά, παρβλ. 233. 974 Πέρθε γενείου τρίχα], μάδισε τὰ γένειά σου. 975 Ἄπριγδα], ἀπρίξ (ἀντέχου τοῦ γενείου). 977 Πέπλον δ' ἔρεικε κολπίαν], πλατὺν καὶ μακρὸν, σχηματίζοντα ἑπομένως κόλπους. Περὶ δὲ τοῦ Ἔρεικε, ἴδε 511.—ἀκμῇ χερῶν] τῷ ἄκρῳ τῶν χ., δηλ. ταῖς δακτύλοις. 979 Ψάλλ' ἔθειραν], τράβα τὰ μαλλιά σου. 983 Ἀβροβάται], οὕτω καλεῖ τοὺς Πέρσας, ὡς τρυφηλοὺς, καθὼς καὶ ὁ παρ' Ἡροδ. (Α', 55) χρησμὸς ὀνομάζει τοὺς Λυδοὺς ποδαβρούς. 990 91 Τρισκάλμοισιν.. βάρισιν], τριήρεσιν.

ΧΟΡ. Πεπλήγμεθ' (εὔδηλα γὰρ)...
ΞΕΡ. Νέαι, νέαι, δύαι, δύαι!
ΧΟΡ. Ἰαόνων ναυβατᾶν 935
Κύρσαντες οὐκ εὐτυχῶς.
Δυσπόλεμον δὴ γένος τὸ Περσῶν!
ΞΕΡ. * Πῶς δ' οὐ στρατὸν μὲν τοσοῦτον τάλας πέπληγμαι; Στρφ. ε.
ΧΟΡ. Τί δ' οὐκ; ὄλωλε μεγάλα τὰ Περσῶν.
ΞΕΡ. Ὁρᾷς τὸ λοιπὸν τόδε τὰς ἐμᾶς στολᾶς; 940
ΧΟΡ. Ὁρῶ, ὁρῶ. ΞΕΡ. Τάνδε τ' οἰστοδέγμονα.
ΧΟΡ. Τί τόδε λέγεις σεσωσμένον;
ΞΕΡ. Θησαυρὸν βελέεσσιν.
ΧΟΡ. Βαιά γ' ὡς ἀπὸ πολλῶν.
ΞΕΡ. Ἐσπανίσμεθ' ἀρωγῶν. 945
ΧΟΡ. Ἰάνων λαὸς οὐ φυγαίχμας;
ΞΕ. Ἀγανόριος. κατεῖδον δὲ πῆμ' ἄελπτόν... Ἀντςρφ. ε.
ΧΟΡ. Τραπέντα ναύφρακτον ἐρεῖς ὅμιλον;
ΞΕ. Πέπλον δ' ἐπέῤῥηξ'. ἐπὶ συμφορᾷ κακοῦ.
ΧΟΡ. Παπαῖ, παπαῖ! ΞΕ. καὶ πλέον ἢ παπαῖ μὲν οὖν. 950
ΧΟΡ. Δίδυμα γάρ ἐστι καὶ τριπλᾶ...
ΞΕ. Λυπρά, χάρματα δ' ἐχθροῖς...
ΧΟΡ. Καὶ σθένος γ' ἐκολούσθη.
ΞΕ. Γυμνός εἰμι προπομπῶν.
ΧΟΡ. Φίλων ἄταισι ποντίαισι. 955
ΞΕ. Δίαινε, δίαινε πῆμα, πρὸς δόμους δ' ἴθι! ρ. ς'.
ΧΟΡ. Αἰαῖ, αἰαῖ, δύα, δύα!
ΞΕΡ. Βόα νυν ἀντίδουπά μοι!
ΧΟΡ. Δόσιν κακὰν κακῶν κακοῖς.
ΞΕΡ. Ἴυζε μέλος ὁμοῦ τιθείς! 960
ΧΟΡ. Ὀτοτοτοῖ!
ΞΕΡ. Βαρεῖά γ' ἅδε συμφορά.
ΧΟΡ. Οἴ, μάλα καὶ τόδ' ἀλγῶ.
ΞΕΡ. Ἔρεσσ', ἔρεσσε, καὶ στέναζ' ἐμὴν χάριν! Ἀντςρφ. ς'.
ΧΟΡ. Διαίνομαι γόεδνος ὤν. 965
ΞΕΡ. Βόα νυν ἀντίδουπά μοι!
ΧΟΡ. Μέλειν πάρεστι, δέσποτα.

---

957 Δυσπόλεμον], δυστυχὲς ἐν τοῖς πολέμοις. 958] Τὸν στίχον τοῦτον ἤθελον στίξῃ ὡς ἐξῆς; Πῶς δ' οὔ; στρατὸν μὲν τοσοῦτον κτλ. ἵν' ᾖ δηλαδή: Πῶς γὰρ οὐ (δυσπόλεμον τὸ Περσῶν γένος); 941 Ὀϊστοδέγμονα], δεικνύει τὴν φαρέτραν του, τὴν ὁποίαν ᾖ μόνην διέσωσε. 949 Πέπλον δ' ἐπέῤῥηξ'], παρδλ. 176, 977. 952 Λυπρὰ], λυπηρὰ, δεινὰ, ἀλγεινά. 956 Δίαινε πῆμα], δάκρυε (διὰ τὸ) δεινὸν τοῦτο· ἴδε κατωτέρω (ςίχ. 981) ὅπου τὸ ἔχει πληρέστερον, ᾖ παρδλ. 234. 961 Ἔρεσσε] τύπτε σεαυτόν. Ἐννοεῖται δὲ ὁποῖον γέλωτα ἐκίνουν εἰς τὸ θέατρον τῶν Ἀθηνῶν οἱ κοπετοὶ καὶ αἱ στερνοτυπίαι αὗται τῶν Περσῶν· ᾖ διὰ τοῦτο τῶν κριτικῶν τινες κατέταξαν τὸ δρᾶμα τοῦτο μεταξὺ τῶν λεγομένων Τραγικοκωμικῶν ἢ Ἱλαροτραγωδιῶν. 967 Μέλειν πάρεστι], τὸ φροντίζειν περὶ τούτου πάρεστί μοι· ἔχω τὴν περὶ τούτου φροντίδα.

ΞΕΝ. Ἐπορθίαζε νῦν γόοις.
ΧΟΡ. Ὀτοτοτοῖ!
Μέλαινα δ' αὖ μεμίξεται 970
Καὶ στονόεσσα πλαγά.
ΞΕΡ. Καὶ στέρν' ἄρασσε, κἀπιβόα τὸ Μύσιον. Στρφ. ζ'.
ΧΟΡ. Ἄνι', ἄνι', ἄνια!
ΞΕΡ. Καί μοι γενείου πέρθε λευκήρη τρίχα.
ΧΟΡ. Ἄπριγδ', ἄπριγδα, μάλα γόεδνα. 975
ΞΕΡ. Ἀΰτει δ' ὀξύ! ΧΟΡ. καὶ τάδ' ἔρξω.
ΞΕΡ. Πέπλον δ' ἔρεικε κολπίαν ἀκμῇ χερῶν! Ἀντιστρφ. ζ'.
ΧΟΡ. Ἄνι', ἄνι', ἄνια!
ΞΕΡ. Καὶ ψάλλ' ἔθειραν, καὶ κατοίκτισαι στρατόν!
ΧΟΡ. Ἄπριγδ', ἄπριγδα, μάλα γόεδνα. 980
ΞΕΡ. Διαίνου δ' ὄσσε! ΧΟΡ. τέγγομαί τοι.
ΞΕΡ. Βόα νῦν ἀντίδουπά μοι! Ἐπῳδὸ
ΧΟΡ. Ὀτοτοτοῖ!
ΞΕΡ. Αἰακτὸς ἐς δόμους κίε!
ΧΟΡ. Ἰώ, Περσὶς αἶα δυσβαϋκτός! 995
ΞΕΡ. Ἰὼ δὴ κατ' ἄστυ...
ΧΟΡ. Ἰὼ δῆτα, ναί, ναί!
ΞΕΡ. Γοᾶσθ' ἀβροβάται!
ΧΟΡ. Ἰώ, Περσὶς αἶα δυσβαϋκτός!
ΞΕΡ. Ἰή, ἰή, τρισκάλμοισιν, ἰή, ἰή, 960
Βάρισιν ὀλόμενοι!
ΧΟΡ. Πέμψω τοί σε δυσθρόοις γόοις.

---

970 Μέλαινα.. πλαγὰ], μώλωψ.. 972 Τὸ Μύσιον]. θρηνητικοὶ γὰρ καὶ οἱ Μυσοί, καθὰ καὶ οἱ Κᾶρες καὶ οἱ Φρύγες. 973 Ἄνια], δεινά, ἀνιαρά, παρβλ. 233. 974 Πέρθε γενείου τρίχα], μάδισε τὰ γένειά σου. 975 Ἄπριγδα], ἀπρίξ (ἀντέχου τοῦ γενείου). 977 Πέπλον δ' ἔρεικε κολπίαν], πλατὺν καὶ μακρὸν, σχηματίζοντα ἑπομένως κόλπους. Περὶ δὲ τοῦ Ἔρεικε, ἴδε 511.—ἀκμῇ χερῶν] τῷ ἄκρῳ τῶν χ., δηλ. τοῖς δακτύλοις. 979 Ψάλλ' ἔθειραν], τράβα τὰ μαλλιά σου. 983 Ἀβροβάται], οὕτω καλεῖ τοὺς Πέρσας, ὡς τρυφηλοὺς, καθὼς καὶ ὁ παρ' Ἡροδ. (Δ', 55) χρησιμῶς ὀνομάζει τοὺς Λυδοὺς ποδαβρούς. 990 91 Τρισκάλμοισιν.. βάρισιν], τριήρεσιν.

Ὡς τῷ βίῳ τοῦτ' αὐτὸ νομίσας ξυμφέρειν.
ΚΑΡ. Τί δῆθ' ὁ Φοῖβος ἔλακεν ἐκ τῶν στεμμάτων;
ΧΡ. Πεύσει. σαφῶς γὰρ ὁ θεὸς εἶπέ μοι τοδί· 40
Ὅτῳ ξυναντήσαιμι πρῶτον ἐξιὼν,
Ἐκέλευσε τούτου μὴ μεθίεσθαί μ' ἔτι,
Πείθειν δ' ἐμαυτῷ ξυνακολουθεῖν οἴκαδε.
ΚΑΡ. Καὶ τῷ ξυναντᾷς δῆτα πρώτῳ;
ΧΡ. Τουτωί.
ΚΑΡ. Εἶτ' οὐ ξυνίης τὴν ἐπίνοιαν τοῦ θεοῦ, 45
Φράζουσαν, ὦ σκαιότατε, σοὶ σαφέστατα
Ἀσκεῖν τὸν υἱὸν τὸν ἐπιχώριον τρόπον;
ΧΡ. Τῷ τοῦτο κρίνεις;
ΚΑΡ. Δῆλον ὅτιὴ καὶ τυφλῷ
Γνῶναι δοκεῖ τοῦθ', ὡς σφόδρ' ἐστὶ ξυμφέρον
Τὸ μηδὲν ἀσκεῖν ὑγιὲς ἐν τῷ νῦν χρόνῳ. 50
ΧΡ. Οὐκ ἔσθ' ὅπως ὁ χρησμὸς εἰς τοῦτο ῥέπει,
Ἀλλ' εἰς ἕτερόν τι μεῖζον. ἢν δ' ἡμῖν φράσῃ,
Ὅστις ποτ' ἐστίν, οὑτοσί, καὶ τοῦ χάριν,
Καὶ τοῦ δεόμενος, ἦλθε μετὰ νῷν ἐνθαδί,
Πυθοίμεθ' ἂν τὸν χρησμὸν ἡμῶν, ὅ τι νοεῖ. 55
ΚΑΡ. Ἄγε δὴ, πρότερον σὺ σαυτὸν, ὅστις εἶ, φράσον·
Ἢ τἀπὶ τούτοις δρῶ. λέγειν χρὴ ταχὺ πάνυ.
ΠΛ. Ἐγὼ μὲν οἰμώζειν λέγω σοι.
ΚΑΡ. Μανθάνεις,
Ὅς φησιν εἶναι;
ΧΡ. Σοὶ λέγει τοῦτ', οὐκ ἐμοί·
Σκαιῶς γὰρ αὐτοῦ καὶ χαλεπῶς ἐκπυνθάνει. 60
Ἀλλ' εἴ τι χαίρεις ἀνδρὸς εὐόρκου τρόποις,
Ἐμοὶ φράσον.
ΠΛ. Κλάειν ἔγωγέ σοι λέγω.
ΚΑΡ. Δέχου τὸν ἄνδρα καὶ τὸν ὄρνιν τοῦ θεοῦ.
ΧΡ. Οὔ τοι, μὰ τὴν Δήμητρα, χαιρήσεις ἔτι.
ΚΑΡ. Ἢν μὴ φράσῃς γὰρ, ἀπό σ' ὀλῶ κακὸν κακῶς. 65

μηδὲν ὑγιὲς, ὅλως διεφθαρμένος, ἐξωλέστατος. 59 Ἔλακεν ἐκ τῶν στεμμάτων], τραγικώτερον καὶ τοῦτο, καθὼς καὶ ἄλλα πολλὰ, κατὰ παρῳδίαν τῶν τοῦ Εὐριπίδου κυρίως.

45 Εἶτ'], καὶ λοιπόν; 46 Σκαιότατε], ἀνόητε. 48 49 Καὶ τυφλῷ γνῶναι], παροιμ. Καὶ τυφλῷ δῆλον. Ἀποσκώπτει δὲ πλαγίως καὶ τὸν Πλοῦτον. 54 Ῥέπει], τείνει, ἀποβλέπει, ἐννοεῖ. σημειωτέον καὶ τὸ ο τοῦ Τοῦτο. ἐκτεινόμενον ἐπιδήλως διὰ τὴν ἐπιφορὰν τοῦ ρ.

55 Ὅ τι νοεῖ], τί σημαίνει, ἐννοεῖ. 57 Ἢ τἀπὶ τούτοις δρῶ], ἢ (ἐὰν μὴ φράσῃς), δράσω τὰ παρεπόμενα τούτοις (δηλ. θὰ σὲ ξυλίσω). 58 Οἰμώζειν λέγω σοι], φρσ. Ἀττ., ἀναλογοῦσα (καθὼς καὶ ἡ κατωτέρω: Κλάειν) μὲ τὰ παρ' ἡμῖν: κακὸν νὰ σ' ἔλθῃ! τὴν κακήν σου τὴν ἡμέραν κτλ. 58 59 Μανθάνεις, ὅς φησιν εἶναι;], καταλαμβάνεις τί ἄνθρωπος λέγει ὅτι εἶνε; 61 Εὐόρκου], ἀγαθοῦ, ἐναρέτου, τιμίου, καθὼς λέγομεν τώρα.

65 Τὸν ὄρνιν], τὸν καλὸν οἰωνὸν, εἴρων. διότι οὐδὲν ἄλλο ἢ δάκρυα καὶ οἰμωγὰς καταρᾶται. 63 Μὰ τὴν Δήμητρα], ὡς γεωργὸς, ὁρκίζεται τὴν προστάτιν τῆς γεωργίας θεάν. Τοῦτο δὲ παρατηρεῖται εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς ὅρκους τῶν ἀρχαίων. 65] Αἱ παλαιαὶ ἐκδό-

ΠΛ. Ὦ 'τὰν, ἀπαλλάχθητον ἀπ' ἐμοῦ.
ΧΡ. Πώμαλα.
ΚΑΡ. Καὶ μὴν ὃ λέγω, βέλτιστόν ἐστι, δέσποτα·
'Απολῶ τὸν ἄνθρωπον κάκιστα τουτονί.
'Αναθεὶς γὰρ ἐπὶ κρημνόν τιν' αὐτὸν, καταλιπὼν
Ἄπειμ', ἵν' ἐκεῖθεν ἐκτραχηλισθῇ πεσών. 70
ΧΡ. 'Αλλ' αἶρε ταχέως.
ΠΛ. Μηδαμῶς.
ΧΡ. Οὔκουν ἐρεῖς;
ΠΛ. 'Αλλ' ἢν πύθησθέ μ', ὅστις εἰμ', εὖ οἶδ' ὅτι
Κακόν τί μ' ἐργάσεσθε, κοὐκ ἀφήσετον.
ΧΡ. Νὴ τοὺς θεοὺς ἡμεῖς γ', ἐὰν βούλῃ γε σύ.
ΠΛ. Μέθεσθέ νύν μου πρῶτον. 75
ΧΡ. Ἠνὶ μεθίεμεν.
ΠΛ. 'Ακούετον δή· δεῖ γὰρ, ὡς ἔοικ', ἐμὲ
Λέγειν, ἃ κρύπτειν ἦ παρασκευασμένος.
'Εγὼ γάρ εἰμι Πλοῦτος.
ΧΡ. Ὦ μιαρώτατε
'Ανδρῶν ἁπάντων, εἶτ' ἐσίγας Πλοῦτος ὤν;
ΚΑΡ. Σὺ Πλοῦτος οὕτως ἀθλίως διακείμενος; 80
ΧΡ. Ὦ Φοῖβ' Ἄπολλον, καὶ θεοὶ, καὶ δαίμονες,
Καὶ Ζεῦ, τί φῄς; ἐκεῖνος ὄντως εἶ σύ;
ΠΛ. Ναί.
ΧΡ. 'Εκεῖνος αὐτός;
ΠΛ. Αὐτότατος.
ΧΡ. Πόθεν οὖν, φράσον,
Αὐχμῶν βαδίζεις;
ΠΛ. 'Εκ Πατροκλέους ἔρχομαι,
Ὃς οὐκ ἐλούσατ', ἐξότου περ ἐγένετο. 85
ΧΡ. Τουτὶ δὲ τὸ κακὸν πῶς ἔπαθες; κάτειπέ μοι.
ΠΛ. Ὁ Ζεύς με ταῦτ' ἔδρασεν, ἀνθρώποις φθονῶν.

σεις ἀναφέρουσι καὶ τοῦτον τὸν στίχον εἰς τὸν Χρεμύλον· ἀλλ' ἡ εἰς τὸ δυϊκὸν ἀπόκρισις τοῦ Πλούτου δικαιολογεῖ τὴν διόρθωσιν τοῦ 'Ερμ.—ἀπό σ' ὀλῶ], κατὰ τμσ. ἀντὶ Ἀπολῶ σε.

66 Ὦ τὰν], οὐ μόνον ἐπὶ ἑν. ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πλθ.—Πώμαλα], οὐδαμῶς, παντάπασιν, Ἀττ.

69 Ἔνιαι τῶν ἐκδόσεων ἔχουσι: Κἄτα λιπών, « ἀπ' ἐναντίας τῷ μέτρῳ. 71 Ἀλλ' αἶρε ταχέως], λοιπὸν σήκωσέ τον· κατὰ τὸ Ἄρον, ἄρον, « τοῦ Εὐαγγ. 74 'Ημεῖς γε], ἐνν. ἀφήσομεν. 75 'Ηνὶ μεθίεμεν], ἰδοὺ σὲ ἀφίνομεν. Εἰς μερικὰς ἐκδόσεις γράφεται: Ἠν μεθίεμεν, « ἴσως κατὰ διόρθωσιν τινὸς, μὴ ἐνθυμηθέντος ὅτι τὸ πρῶτον ι τοῦ ἵημι εἶνε πάντοτε βραχύ. 77 Ἦ], Ἀττ. κατὰ κρσ. ἐκ τοῦ Ἦα, ἀντὶ Ἦν. 79 Ἀνδρῶν ἁπάντων], κωμ. ὡς ἐὰν ἦτον ἄνθρωπος. 80 Οὕτως ἀθλίως] διότι λέγει κατωτέρω: Αὐχμῶν βαδίζεις.

81 Ὦ φοῖβ' Ἄπολλον καὶ θεοὶ], ἀπὸ τὴν χαρὰν καὶ τὴν ταραχήν του, ἐπικαλεῖται κωμικῶς χωριστὰ τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς, καὶ ἔπειτα τὸν Δία. 83 Αὐτότατος] κωμικὸν ὑπερθετικὸν, κατὰ μίμησιν τοῦ ὁποίου ἔπλασε καὶ ὁ Πλαῦτος (Trin, 4, 2, 146) τὸ ipsissimus. 84 'Εκ Πατροκλέους], ἑνὸς τῶν μιμουμένων ἐν Ἀθήναις τὴν λιτότητα δῆθεν τῶν Σπαρτιατῶν, τοὺς ὁποίους ἀλλοῦ ὀνομάζει: Λακωνομανοῦντας, ῥυκῶντας, ἀφ' οὗ καὶ ἡ παροιμία: Πατροκλέους φειδωλότερος.

Ἐγὼ γὰρ ὢν μειράκιον ἠπείλησ', ὅτι
Ὡς τοὺς δικαίους καὶ σοφοὺς καὶ κοσμίους
Μόνους βαδιοίμην· ὁ δέ μ' ἐποίησεν τυφλόν, 90
Ἵνα μὴ διαγιγνώσκοιμι τούτων μηδένα·
Οὕτως ἐκεῖνος τοῖσι χρηστοῖσι φθονεῖ!

ΧΡ. Καὶ μὴν διὰ τοὺς χρηστούς γε τιμᾶται μόνους
Καὶ τοὺς δικαίους.

ΠΛ. Ὁμολογῶ σοι.

ΧΡ. Φέρε, τί οὖν;
Εἰ πάλιν ἀναβλέψειας, ὥσπερ καὶ προτοῦ, 95
Φεύγοις ἂν ἤδη τοὺς πονηρούς;

ΠΛ. Φήμ' ἐγώ.

ΧΡ. Ὡς τοὺς δικαίους δ' ἂν βαδίζοις;

ΠΛ. Πάνυ μὲν οὖν·
Πολλοῦ γὰρ αὐτοὺς οὐχ ἑώρακα χρόνου.

ΧΡ. Καὶ θαῦμά γ' οὐδέν· οὐδ' ἐγὼ γὰρ ὁ βλέπων.

ΠΛ. Ἄφετόν με νῦν. ἴστον γὰρ ἤδη τἀπ' ἐμοῦ. 100

ΧΡ. Μὰ Δί', ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἐξόμεσθά σου.

ΠΛ. Οὐκ ἠγόρευον, ὅτι παρέξειν πράγματα
Ἐμέλλετόν μοι;

ΧΡ. Καὶ σύ γ', ἀντιβολῶ, πιθοῦ,
Καὶ μὴ μ' ἀπολίπῃς· οὐ γὰρ εὑρήσεις ἐμοῦ
Ζητῶν ἔτ' ἄνδρα τοὺς τρόπους βελτίονα· 105

ΚΑΡ. Μὰ τὸν Δί'· οὐ γάρ ἐστιν ἄλλος, πλὴν ἐγώ.

ΠΛ. Ταὐτὶ λέγουσι πάντες· ἡνίκ' ἂν δ' ἐμοῦ
Τύχωσ' ἀληθῶς, καὶ γένωνται πλούσιοι,
Ἀτεχνῶς ὑπερβάλλουσι τῇ μοχθηρίᾳ.

ΧΡ. Ἔχει μὲν οὕτως· εἰσὶ δ' οὐ πάντες κακοί. 110

ΠΛ. Μὰ Δί' ἀλλ' ἁπαξάπαντες.

ΚΑΡ. Οἰμώξει μακρά.

ΧΡ. Σὺ δ', ὡς ἂν εἰδῇς ὅσα, παρ' ἡμῖν ἢν μένῃς,
Γενήσετ' ἀγαθὰ, πρόσεχε τὸν νοῦν, ἵνα πύθῃ.
Οἶμαι γὰρ, οἶμαι, ξὺν θεῷ δ' εἰρήσεται,
Ταύτης ἀπαλλάξειν σε τῆς ὀφθαλμίας, 115
Βλέψαι ποιήσας.

ΠΛ. Μηδαμῶς τοῦτ' ἐργάσῃ·
Οὐ βούλομαι γὰρ πάλιν ἀναβλέψαι.

ΧΡ. Τί φῄς;

---

92 Οὕτως ἐκεῖνος τοῖσι χρ. φθονεῖ], περὶ τοῦ φθόνου τούτου τῆς ἄλλως Νεμέσεως τῶν θεῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις εἴρηται καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν. 106 Μὰ Δί' ἀλλὰ], παρβλ. 22. 108] Κακῶς προσγράφεται ᾧ οὗτος ὁ στίχος τῷ Χρεμύλῳ ἐν ἑνίαις τῶν ἐκδόσεων, ἴδε κατωτέρω στίχ. 111. 109 Ἀτεχνῶς], ἀναφανδὸν, ἀσυχόλως. 111 Μὰ Δι' ἀλλ' ἁπαξάπαντες], οὐ πάντες, ἀλλ' ἁπαξάπαντες.—Οἰμώξει μακρὰ], ὀργίζεται ὁ Καρίων, διότι εἶπε προλαβὼν ὅτι αὐτὸς μόνος ἔκαμνεν ἐξαίρεσιν. 114 Οἶμαι γὰρ, οἶμαι], κατὰ ῥητορικὴν ἀναδίπλωσιν.

ΚΑΡ. Ἄνθρωπος οὗτός ἐστιν ἄθλιος φύσει.
ΠΛ. Ὁ Ζεὺς μὲν οὖν οἶδ' ὡς, τὰ τούτων μῶρ' ἐπεὶ
Πύθοιτ' ἄν, ἐπιτρίψει με.
ΧΡ. Νῦν δ' οὐ τοῦτο δρᾷ, 120
Ὅστις σε προσπταίοντα περινοστεῖν ἐᾷ;
ΠΛ. Οὐκ οἶδ'· ἐγὼ δ' ἐκεῖνον ὀῤῥωδῶ πάνυ.
ΧΡ. Ἄληθες; ὦ δειλότατε πάντων δαιμόνων·
Οἴει γὰρ εἶναι τὴν Διὸς τυραννίδα
Καὶ τοὺς κεραυνοὺς ἀξίους τριωβόλου, 125
Ἐὰν γ' ἀναβλέψῃς σὺ κἄν σμικρὸν χρόνον;
ΠΛ. Ἄ, μὴ λέγ', ὦ πόνηρε, ταῦτ'!
ΧΡ. Ἔχ' ἥσυχος;
Ἐγὼ γὰρ ἀποδείξω σε τοῦ Διὸς πολὺ
Μεῖζον δυνάμενον.
ΠΛ. Ἐμὲ σύ;
ΧΡ. Νὴ τὸν οὐρανόν·
Αὐτίκα γὰρ ἄρχει διὰ τίν' ὁ Ζεὺς τῶν θεῶν; 130
ΚΑΡ. Διὰ τἀργύριον· πλεῖστον γάρ ἐστ' αὐτῷ.
ΧΡ. Φέρε,
Τίς οὖν ὁ παρέχων ἐστὶν αὐτῷ τοῦθ';
ΚΑΡ. Ὁδί.
ΧΡ. Θύουσι δ' αὐτῷ διὰ τίν'; οὐ διὰ τουτονί;
ΚΑΡ. Καὶ νὴ Δί' εὔχονταί γε πλουτεῖν ἄντικρυς.
ΧΡ. Οὔκουν ὅδ' ἐστὶν αἴτιος, καὶ ῥᾳδίως 135
Παύσειεν, εἰ βούλοιτο, ταῦτ' ἄν;
ΠΛ. Ὅτι τί δή;
ΧΡ. Ὅτι οὐδ' ἂν εἷς θύσειεν ἀνθρώπων ἔτι,
Οὐ βοῦν ἄν, οὐχὶ ψαιστόν, οὐκ ἄλλ' οὐδὲ ἕν,
Μὴ βουλομένου σοῦ.
ΠΛ. Πῶς;
ΧΡ. Ὅπως; οὐκ ἔσθ' ὅπως
Ὠνήσεται δήπουθεν, ἢν σὺ μὴ παρὼν 140
Αὐτὸς διδῷς τἀργύριον· ὥστε τοῦ Διὸς
Τὴν δύναμιν, ἢν λυπῇ τι, καταλύσεις μόνος.
ΠΛ. Τί λέγεις; δι' ἐμὲ θύουσιν αὐτῷ;
ΧΡ. Φημ' ἐγώ.
Καὶ νὴ Δί', εἴ τί γ' ἔστι λαμπρὸν καὶ καλὸν

---

119 Τὰ τούτων μῶρ'], τὰς μωρίας αὐτῶν (τοῦ Χρεμ. Καὶ Καρ.). 120 Τριωβόλου], κατὰ τὸν λέγομεν τώρα: δύο λεπτῶν· ὅθεν καὶ Τριωβολιμαῖος ἄνθρωπος, ὁ μηδαμινός.
127 Ἄ], ἐπιτιμητικόν.—πόνηρε], δόλιε. 130 Αὐτίκα γὰρ] παραδείγματος χάριν.
131] προλαμβάνει ν' ἀποκριθῇ ὁ Καρίων, ὡς περὶ πράγματος δηλονότι, κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ, ὁμολογουμένου. Ὅθεν ἡ ὁ Χρεμύλος, ἐκλαμβάνων τὴν σιωπὴν τοῦ Πλούτου ὡς συνομολογίαν, ἐπιφέρει: Τίς οὖν ἡ; 134 Ἀντικρυς], φανερὰ, ῥητῶς. 136 Ὅτι τί δή;], κατὰ ἐρώτησιν τρόπον; πῶς; 140 Δήπουθεν], δηλονότι.

Ἦ χάριεν ἀνθρώποισι, διὰ σὲ γίγνεται· 145
Ἅπαντα τῷ πλουτεῖν γάρ ἔσθ' ὑπήκοα.
ΚΑΡ. Ἔγωγέ τοι διὰ μικρὸν ἀργυρίδιον
Δοῦλος γεγένημαι, διὰ τὸ μὴ πλουτεῖν ἴσως.
ΧΡ. Καὶ τάς γ' ἑταίρας φασὶ τὰς Κορινθίας,
Ὅταν μὲν αὐτάς τις πένης πειρῶν τύχῃ, 150
Οὐδὲ προσέχειν τὸν νοῦν· ἐὰν δὲ πλούσιος,
Τὸν πρωκτὸν αὐτὰς εὐθὺς ὡς ταῦτον τρέπειν.
ΚΑΡ. Καὶ τούς γε παῖδάς φασι ταὐτὸ τοῦτο δρᾶν,
Οὐ τῶν ἐραστῶν, ἀλλὰ τἀργυρίου χάριν.
ΧΡ. Οὐ τοὺς γε χρηστούς, ἀλλὰ τοὺς πόρνους· ἐπεὶ 155
Αἰτοῦσιν οὐκ ἀργύριον οἱ χρηστοί.
ΚΑΡ. Τί δέ;
ΧΡ. Ὁ μὲν ἵππον ἀγαθὸν, ὁ δὲ κύνας θηρευτικάς.
ΚΑΡ. Αἰσχυνόμενοι γὰρ ἀργύριον αἰτεῖν ἴσως,
Ὀνόματι περιπέττουσι τὴν μοχθηρίαν.
ΧΡ. Τέχναι δὲ πᾶσαι διὰ σὲ καὶ σοφίσματα 160
Ἐν τοῖσιν ἀνθρώποισιν ἔσθ' εὑρημένα.
Ὁ μὲν γὰρ αὐτῶν σκυτοτομεῖ καθήμενος·
Ἕτερος δὲ χαλκεύει τις· ὁ δὲ τεκταίνεται·
Ὁ δὲ χρυσοχοεῖ γε, χρυσίον παρὰ σοῦ λαβών...
ΚΑΡ. Ὁ δὲ λωποδυτεῖ γε, νὴ Δί'· ὁ δὲ τοιχωρυχεῖ. 165
ΧΡ. Ὁ δὲ γναφεύει γ'.
ΚΑΡ. Ὁ δέ γε πλύνει κώδια.
ΧΡ. Ὁ δὲ βυρσοδεψεῖ γ'.
ΚΑΡ. Ὁ δέ γε πωλεῖ κρόμμυα·
Ὁ δ' ἁλοὺς γε μοιχὸς, διὰ σέ που παρατίλλεται.
ΠΛ. Οἴμοι τάλας, ταυτί μ' ἐλάνθανεν πάλαι.
ΧΡ. Μέγας δὲ βασιλεὺς οὐχὶ διὰ τοῦτον κομᾷ; 170
ΚΑΡ. Ἐκκλησία δ' οὐχὶ διὰ τοῦτον γίγνεται;
ΧΡ. Τί δέ; τὰς τριήρεις οὐ σὺ πληροῖς; εἰπέ μοι.
ΚΑΡ. Τὸ δ' ἐν Κορίνθῳ ξενικὸν οὐχ οὗτος τρέφει;
ΧΡ. Ὁ Πάμφιλος δ' οὐχὶ διὰ τοῦτον κλαύσεται;
ΚΑΡ. Ὁ βελονοπώλης δ' οὐχὶ μετὰ τοῦ Παμφίλου; 175
ΧΡ. Ἀγύρριος δ' οὐχὶ διὰ τοῦτον πέρδεται;

---

148 Ἴσως], ἐπίσης τοῖς ἄλλοις. 160 Σοφίσματα], ἐπίνοιαι, ἐφευρέσεις. 166 Ὁ δέ γε πλύνει κώδια] ὁ Καρίων, παρῳδῶν τρόπον τινὰ τοὺς λόγους τοῦ Χρεμύλου, ἀναφέρει τὰ εὐτελέστερα τῶν ἐπιτηδευμάτων. 168 Παρατίλλεται], συνήθης τιμωρία τῶν ἐπ' αὐτοφώρῳ συλλαμβανομένων μοιχῶν, καθὼς καὶ ἡ ῥαφανίδωσις. 170 Κομᾷ], φαντάζει, λαμπρύνεται.
171 Ἐκκλησία δὲ κτλ.] διὰ τὸ πληρονόμενον ἐν Ἀθήναις εἰς τοὺς ἐκκλησιάζοντας πολίτας ἀργύριον, τὸ λεγόμενον διὰ τοῦτο Ἐκκλησιαστικόν. 173 Τὸ δ' ἐν Κορίνθῳ ξενικόν], ἐνν. στράτευμα. Ὁ Κορινθιακὸς ἢ Συμμαχικὸς κληθεὶς πόλεμος ἐξεῤῥάγη Ὀλυμ. 96 γ'., ἴδε Ξεν. Ἱς. Δ', β'· Παυσ. Γ', θ', 6· Δ', ιζ', γ' κτλ. 174 Πάμφιλος], ἀγρεῖος δημαγωγὸς ἐν Ἀθήναις, ἁλοὺς ἐπὶ κλοπῇ δημοσίων χρημάτων καὶ δημευθείς. 175 Βελονοπώλης], παράσιτος, κατά τινας, τοῦ Παμφίλου, συκοφάντης, καθὼς φαίνεται. 176 Ἀγύρριος], μαλ-

ΚΑΡ. Φιλέψιος δ' οὐχ ἕνεκά σου μύθους λέγει;
ΧΡ. Ἡ ξυμμαχία δ' οὐ διὰ σὲ τοῖς Αἰγυπτίοις;
ΚΑΡ. * Ἐρᾷ δὲ Λαΐς οὐ διὰ σὲ Φιλωνίδου;
Ὁ Τιμοθέου δὲ πύργος... 180
ΧΡ. Ἐμπέσοι γέ σοι.
ΚΑΡ. Τὰ δὲ πράγματ' οὐχὶ διὰ σὲ πάντα πράττεται;
Μονώτατος γὰρ εἶ σὺ πάντων αἴτιος,
Καὶ τῶν κακῶν, καὶ τῶν ἀγαθῶν, εὖ ἴσθ' ὅτι.
ΧΡ. Κρατοῦσι γοῦν κἀν τοῖς πολέμοις ἑκάστοτε,
Ἐφ' οἷς ἂν οὗτος ἐπικαθέζηται μόνος. 185
ΠΛ. Ἐγὼ τοσαῦτα δυνατός εἰμ' εἷς ὢν ποιεῖν;
ΧΡ. Καὶ ναὶ μὰ Δία τούτων γε πολλῷ πλείονα·
Ὥστ' οὐδὲ μεστός σου γέγον' οὐδεὶς πώποτε.
Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἐστὶ πάντων πλησμονή,
Ἔρωτος... 190
ΚΑΡ. Ἄρτων..
ΧΡ. Μουσικῆς...
ΚΑΡ. Τραγημάτων..!
ΧΡ. Τιμῆς..!
ΚΑΡ. Πλακούντων..!
ΧΡ. Ἀνδραγαθίας...
ΚΑΡ. Ἰσχάδι
ΧΡ. Φιλοτιμίας...
ΚΑΡ. Μάζης...
ΧΡ. Στρατηγίας...
ΚΑΡ. Φακῆς...
ΧΡ. Σοῦ δ' ἐγένετ' οὐδεὶς μεστὸς οὐδεπώποτε.
Ἀλλ' ἢν τάλαντά τις λάβῃ τριακαίδεκα,
Πολὺ μᾶλλον ἐπιθυμεῖ λαβεῖν ἑκκαίδεκα. 195
ΚΑΡ. Κἂν ταῦτ' ἀνύσηται, τετταράκοντα βούλεται,
Ἢ φησιν οὐκ εἶναι βιωτὸν τὸν βίον.

θακός τις ἢ ἀναίσχυντος πλούσιος. [177] Φιλέψιος], πένης μυθολόγος, διαβαλλόμενος ὑπὸ τοῦ κωμικοῦ Πλάτωνος ὡς λάλος καὶ τερατώδης. [178] Ἡ συμμαχία τοῖς Αἰγυπτ.] ἄγνωστον ἄλλως τὸ ἱστορικὸν τοῦτο· διότι ἡ σημείωσις τοῦ Σχολιαστοῦ ὅτι ὁ λόγος εἶνε περὶ τοῦ τυράνου τῶν Αἰγυπτ. Ψαμμιτίχου, εἶνε ἀντιχρονισμὸς ἄκαιρος. [179] Ἀντὶ τοῦ Λαΐς γραπτέον εἴκασάν τινες εἶναι Ναΐς, πρὸς συμβιβασμὸν τῆς χρονολογίας. Ὁ δὲ Φιλωνίδης δὲν εἶν' ὁ ὑποκριτής, διὰ τοῦ ὁποίου εἰσήνεγκε τὸ πρῶτον ὁ Ἀριστοφάνης τοὺς Βατράχους, ἀλλὰ πλούσιός τις Μελιτεὺς, κωμῳδούμενος ὡς ὑπερμήκης τὸ ἀνάστημα καὶ ἀπαίδευτος.

[180] Ὁ Τιμοθέου δὲ πύργος], διακόπτεται ὑπὸ τοῦ Χρεμύλου, πρὶν ἐπιφέρῃ: οὐ διὰ τοῦτο ἐγένετο; Ὁ δὲ Τιμόθεος εἶναι φαίνεται ὁ περίφημος στρατηγὸς, υἱὸς τοῦ Κόνωνος, ἀγιμάσας περὶ τὴν ῥά. Ὀλυμπιάδα, ὅς τις εἶχε πύργον ὑπερύψηλον, ἴσως αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἀναφέρει καὶ ἐν Βατραχ. 150 [185] Ἐφ' οἷς κτλ.] ἐκεῖνοι ἐφ' οἷς οὗτος (ὁ Πλοῦτος) ἐπικαθέζεται, ὡς ἐπιβαρύνειν τρόπον τινὰ ὑπὲρ αὐτῶν τὴν πλάστιγγα. [189] Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων κτλ.], παρὰ τὸ Ὁμηρικόν: » Πάντων μὲν κόρος ἐστὶ καὶ ὕπνου καὶ φιλότητος, « Ἰλ. Ν. 636. [190 92] ὁ Καρίων ἀντιτάττει κωμικῶς τὰ θεραπεύοντα τὴν γαστέρα του.

[196 97] Καὶ τοὺς στίχους τούτους, ἀναφερομένους ἐν ταῖς παλαιαῖς ἐκδόσεσιν ὑπὸ τὰ πρόσωπον τοῦ Χρεμύλου, ἀνέθεσαν οἱ νεώτεροι εἰς τὸν Καρίωνα, λαβόντες τὸ ἐνδόξαμον

Ἦ χάριεν ἀνθρώποισι, διὰ σὲ γίγνεται· 145
Ἅπαντα τῷ πλουτεῖν γάρ ἐσθ' ὑπήκοα.
ΚΑΡ. Ἐγωγέ τοι διὰ μικρὸν ἀργυρίδιον
Δοῦλος γεγένημαι, διὰ τὸ μὴ πλουτεῖν ἴσως.
ΧΡ. Καὶ τάς γ' ἑταίρας φασὶ τὰς Κορινθίας,
Ὅταν μὲν αὐτάς τις πένης πειρῶν τύχῃ, 150
Οὐδὲ προσέχειν τὸν νοῦν· ἐὰν δὲ πλούσιος,
Τὸν πρωκτὸν αὐτὰς εὐθὺς ὡς τοῦτον τρέπειν.
ΚΑΡ. Καὶ τούς γε παῖδάς φασι ταὐτὸ τοῦτο δρᾶν,
Οὐ τῶν ἐραστῶν, ἀλλὰ τἀργυρίου χάριν.
ΧΡ. Οὐ τοὺς γε χρηστούς, ἀλλὰ τοὺς πόρνους· ἐπεὶ 155
Αἰτοῦσιν οὐκ ἀργύριον οἱ χρηστοί.
ΚΑΡ. Τί δέ;
ΧΡ. Ὁ μὲν ἵππον ἀγαθόν, ὁ δὲ κύνας θηρευτικάς.
ΚΑΡ. Αἰσχυνόμενοι γὰρ ἀργύριον αἰτεῖν ἴσως,
Ὀνόματι περιπέττουσι τὴν μοχθηρίαν.
ΧΡ. Τέχναι δὲ πᾶσαι διὰ σὲ καὶ σοφίσματα 160
Ἐν τοῖσιν ἀνθρώποισιν ἔσθ' εὑρημένα.
Ὁ μὲν γὰρ αὐτῶν σκυτοτομεῖ καθήμενος·
Ἕτερος δὲ χαλκεύει τις· ὁ δὲ τεκταίνεται·
Ὁ δὲ χρυσοχοεῖ γε, χρυσίον παρὰ σοῦ λαβών...
ΚΑΡ. Ὁ δὲ λωποδυτεῖ γε, νὴ Δί'· ὁ δὲ τοιχωρυχεῖ. 165
ΧΡ. Ὁ δὲ γναφεύει γ'.
ΚΑΡ. Ὁ δέ γε πλύνει κώδια.
ΧΡ. Ὁ δὲ βυρσοδεψεῖ γ'.
ΚΑΡ. Ὁ δέ γε πωλεῖ κρόμμυα·
Ὁ δ' ἁλούς γε μοιχός, διὰ σέ που παρατίλλεται.
ΠΛ. Οἴμοι τάλας, ταυτί μ' ἐλάνθανεν πάλαι.
ΧΡ. Μέγας δὲ βασιλεὺς οὐχὶ διὰ τοῦτον κομᾷ; 170
ΚΑΡ. Ἐκκλησία δ' οὐχὶ διὰ τοῦτον γίγνεται;
ΧΡ. Τί δέ; τὰς τριήρεις οὐ σὺ πληροῖς; εἰπέ μοι.
ΚΑΡ. Τὸ δ' ἐν Κορίνθῳ ξενικὸν οὐχ οὗτος τρέφει;
ΧΡ. Ὁ Πάμφιλος δ' οὐχὶ διὰ τοῦτον κλαύσεται;
ΚΑΡ. Ὁ βελονοπώλης δ' οὐχὶ μετὰ τοῦ Παμφίλου; 175
ΧΡ. Ἀγύρριος δ' οὐχὶ διὰ τοῦτον πέρδεται;

---

[148] Ἴσως], ἐπίσης τοῖς ἄλλοις. [160] Σοφίσματα], ἐπίνοιαι, ἐφευρέσεις. [166] Ὁ δέ γε πλύνει κώδια] ὁ Καρίων, παρῳδῶν τρόπον τινὰ τοὺς λόγους τοῦ Χρεμύλου, ἀναφέρει τὰ εὐτελέστερα τῶν ἐπιτηδευμάτων. [168] Παρατίλλεται], συνήθης τιμωρία τῶν ἐπ' αὐτοφώρῳ συλλαμβανομένων μοιχῶν, καθὼς καὶ ἡ ῥαφανίδωσις. [170] Κομᾷ], φαντάζει, λαμπρύνεται.

[171] Ἐκκλησία δὲ κτλ.] διὰ τὸ πληρονόμενον ἐν Ἀθήναις εἰς τοὺς ἐκκλησιάζοντας πολίτας ἀργύριον, τὸ λεγόμενον διὰ τοῦτο Ἐκκλησιαστικόν. [173] Τὸ δ' ἐν Κορίνθῳ ξενικόν], ἐνν. στράτευμα. Ὁ Κορινθιακὸς ἢ Συμμαχικὸς κληθεὶς πόλεμος ἐξεῤῥάγη Ὀλυμ. 96 γ'., ἴδε Ξεν. Ἑλ. Δ', β'· Παυσ. Γ', θ', 6· Δ', ιζ', γ' κτλ. [174] Πάμφιλος], ἀχρεῖος δημαγωγὸς ἐν Ἀθήναις, ἁλοὺς ἐπὶ κλοπῇ δημοσίων χρημάτων καὶ δημευθείς. [175] Βελονοπώλης], παράσιτος, κατά τινας, τοῦ Παμφίλου, συκοφάντης, καθὼς φαίνεται. [176] Ἀγύρριος], μαλ-

ΚΑΡ. Φιλέψιος δ' οὐχ ἕνεκά σου μύθους λέγει;
ΧΡ. Ἡ ξυμμαχία δ' οὐ διὰ σὲ τοῖς Αἰγυπτίοις;
ΚΑΡ. * Ἐρᾷ δὲ Λαῖς οὐ διὰ σὲ Φιλωνίδου;
Ὁ Τιμοθέου δὲ πύργος... 180
ΧΡ. Ἐμπέσοι γέ σοι.
ΚΑΡ. Τὰ δὲ πράγματ' οὐχὶ διὰ σὲ πάντα πράττεται;
Μονώτατος γὰρ εἶ σὺ πάντων αἴτιος,
Καὶ τῶν κακῶν, καὶ τῶν ἀγαθῶν, εὖ ἴσθ' ὅτι.
ΧΡ. Κρατοῦσι γοῦν κἀν τοῖς πολέμοις ἑκάστοτε,
Ἐφ' οἷς ἂν οὗτος ἐπικαθέζηται μόνος. 185
ΠΛ. Ἐγὼ τοσαῦτα δυνατός εἰμ' εἷς ὢν ποιεῖν;
ΧΡ. Καὶ ναὶ μὰ Δία τούτων γε πολλῷ πλείονα·
Ὥστ' οὐδὲ μεστός σου γέγον' οὐδεὶς πώποτε.
Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἐστὶ πάντων πλησμονή,
Ἔρωτος... 190
ΚΑΡ. Ἄρτων..
ΧΡ. Μουσικῆς...
ΚΑΡ. Τραγημάτων..!
ΧΡ. Τιμῆς...
ΚΑΡ. Πλακούντων...
ΧΡ. Ἀνδραγαθίας...
ΚΑΡ. Ἰσχάδος
ΧΡ. Φιλοτιμίας...
ΚΑΡ. Μάζης...
ΧΡ. Στρατηγίας...
ΚΑΡ. Φακῆς...
ΧΡ. Σοῦ δ' ἐγένετ' οὐδεὶς μεστὸς οὐδεπώποτε.
Ἀλλ' ἢν τάλαντά τις λάβῃ τριακαίδεκα,
Πολὺ μᾶλλον ἐπιθυμεῖ λαβεῖν ἑκκαίδεκα. 195
ΚΑΡ. Κἂν ταῦτ' ἀνύσηται, τετταράκοντα βούλεται,
Ἢ φησιν οὐκ εἶναι βιωτὸν τὸν βίον.

θακός τις ἢ ἀναίσχυντος πλούσιος. [177] Φιλέψιος], πένης μυθολόγος, διαβαλλόμενος ὑπὸ τοῦ κωμικοῦ Πλάτωνος ὡς λάλος καὶ τερατώδης. [178] Ἡ συμμαχία τοῖς Αἰγυπτ.] ἄγνωστον ἄλλως τὸ ἱστορικὸν τοῦτο· διότι ἡ σημείωσις τοῦ Σχολιαστοῦ ὅτι ὁ λόγος εἶνε περὶ τοῦ τυράνου τῶν Αἰγυπτ. Ψαμμιτίχου, εἶνε ἀντιχρονισμὸς ἄκαιρος. [179] Ἀντὶ τοῦ Λαῖς γραπτέον εἴκασάν τινες εἶναι Ναῖς, πρὸς συμβιβασμὸν τῆς χρονολογίας. Ὁ δὲ Φιλωνίδης δὲν εἶν' ὁ ὑποκριτής, διὰ τοῦ ὁποίου εἰσήνεγκε τὸ πρῶτον ὁ Ἀριστοφάνης τοὺς Βατράχους, ἀλλὰ πλούσιός τις Μελιττεύς, κωμῳδούμενος ὡς ὑπερμήκης τὸ ἀνάστημα καὶ ἀπαίδευτος. [180] Ὁ Τιμοθέου δὲ πύργος], διακόπτεται ὑπὸ τοῦ Χρεμύλου, πρὶν ἐπιφέρῃ: οὐ διὰ τοῦτον ἐγένετο; Ὁ δὲ Τιμόθεος εἶναι φαίνεται ὁ περίφημος στρατηγός, υἱὸς τοῦ Κόνωνος, ἀριμάσας περὶ τὴν ῥά. Ὀλυμπιάδα, ὅς τις εἶχε πύργον ὑπερύψηλον, ἴσως αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἀναφέρει καὶ ἐν Βατραχ. 150 [185] Ἐφ' οἷς κτλ.] ἐκεῖνοι ἐφ' οἷς οὗτος (ὁ Πλοῦτος) ἐπικαθέζεται, ὡς ἐπιβαρύνειν τρόπον τινὰ ὑπὲρ αὐτῶν τὴν πλάστιγγα. [189] Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων κτλ.], παρὰ τὸ Ὁμηρικόν: » Πάντων μὲν κόρος ἐστὶ καὶ ὕπνου καὶ φιλότητος, « Ἰλ. Ν. 636. [190 92] ὁ Καρίων ἀντιτάττει κωμικῶς τὰ θεραπεύοντα τὴν γαστέρα του.

[196 97] Καὶ τοὺς στίχους τούτους, ἀναφερομένους ἐν ταῖς παλαιαῖς ἐκδόσεσιν ὑπὸ τὰ πρόσωπον τοῦ Χρεμύλου, ἀνέθεσαν οἱ νεώτεροι εἰς τὸν Καρίωνα, λαβόντες τὸ ἐνδόσιμον

Ὁ δεσπότης γάρ φησιν, ὑμᾶς ἡδέως ἅπαντας
Ψυχροῦ βίου καὶ δυσκόλου ζήσειν ἀπαλλαγέντας.
ΧΟΡ. Ἔστιν δὲ δὴ τί καὶ πόθεν τὸ πρᾶγμα τοῦθ', ὃ φησιν;
ΚΑΡ. Ἔχων ἀφῖκται δεῦρο πρεσβύτην τιν', ὦ πόνηροι, 265
Ῥυπῶντα, κυφόν, ἄθλιον, ῥυσόν, μαδῶντα, νωδόν·
Οἶμαι δὲ, νὴ τὸν οὐρανὸν, καὶ ψωλὸν αὐτὸν εἶναι.
ΧΟΡ. Ὦ χρυσὸν ἀγγείλας ἐπῶν, πῶς φῆς; πάλιν φράσον μοι.
Δηλοῖς γὰρ αὐτὸν σωρὸν ἥκειν χρημάτων ἔχοντα.
ΚΑΡ. Πρεσβυτικῶν μὲν οὖν κακῶν ἔγωγ' ἔχοντα σωρόν. 270
ΧΟΡ. Μῶν ἀξιοῖς φενακίσας ἡμᾶς ἀπαλλαγῆναι
Ἀζήμιος, καὶ ταῦτ' ἐμοῦ βακτηρίαν ἔχοντος;
ΚΑΡ. Πάντως γὰρ ἄνθρωπον φύσει τοιοῦτον εἰς τὰ πάντα
Ἡγεῖσθέ μ' εἶναι, κοὐδὲν ἂν νομίζεθ' ὑγιὲς εἰπεῖν;
ΧΟΡ. Ὡς σεμνὸς ὑπίτριπτος· αἱ κνῆμαι δέ σου βοῶσιν 275
Ἰοὺ, ἰοὺ, τὰς χοίνικας καὶ τὰς πέδας ποθοῦσαι.
ΚΑΡ. Ἐν τῇ σορῷ νυνὶ λαχὸν τὸ γράμμα σου δικάζειν,
Σὺ δ' οὐ βαδίζεις; ὁ δὲ Χάρων τὸ ξύμβολον δίδωσι.
ΧΟΡ. Διαῤῥαγείης, ὡς μόθων εἶ καὶ φύσει κόβαλος,
Ὅστις φενακίζεις, φράσαι δ' οὔπω τέτληκας ἡμῖν, 280
Ὅτου χάριν μ' ὁ δεσπότης ὁ σὸς κέκληκε δεῦρο·
Οἱ πολλὰ μοχθήσαντες, οὐκ οὔσης σχολῆς, προθύμως
Δεῦρ' ἤλθομεν, πολλῶν θύμων ῥίζας διεκπερῶντες.
ΚΑΡ. Ἀλλ' οὐκέτ' ἂν κρύψαιμι. τὸν Πλοῦτον γὰρ, ὦνδρες, ἥκει
Ἄγων ὁ δεσπότης, ὃς ὑμᾶς πλουσίους ποιήσει. 285
ΧΟΡ. Ὄντως γάρ ἐστι πλουσίοις ἅπασιν ἡμῖν εἶναι;
ΚΑΡ. Νὴ τοὺς θεοὺς, Μίδας μὲν οὖν, ἢν ὦτ' ὄνου λάβῃτε.
ΧΟΡ. Ὡς ἥδομαι καὶ τέρπομαι καὶ βούλομαι χορεῦσαι
Ὑφ' ἡδονῆς, εἴπερ λέγεις ὄντως σὺ ταῦτ' ἀληθῆ.
ΚΑΡ. Καὶ μὴν ἐγὼ βουλήσομαι, θρεττανελὸ, τὸν Κύκλωπα Σύς. ά.

---

266 Ψυχροῦ βίου], ἀηδοῦς, παλαιπώρου. 267 Ψωλὸν], κυρίως περιτετμημένον, ἀλλ' ἐδῶ φαίνεται ὅτι σημαίνει μᾶλλον ἐκτομίαν, νώθουρον. 268 Χρυσὸν.. ἐπῶν], ἀντὶ Χρυσᾶ ἔπη· εἴρηται δὲ εἰρωνικῶς. 275 Τοιοῦτον], φένακά δηλ. 276 Τὰς χοίνικας καὶ τὰς πέδας ποθοῦσαι], διότι οἱ ἀχρεῖοι δοῦλοι ἐτιμωροῦντο συνήθως ἐγκλειομένων τῶν ποδῶν αὐτῶν εἰς τὸ λεγόμενον Ξύλον (τομπροῦκι). 277 78 Ἐν τῇ σορῷ νυνὶ κτλ.] πρὸς κατανόησιν τούτων ἀνάγκη νὰ γνωρίζωμεν ὅτι τῶν διαφόρων ἐν Ἀθήναις δικαστηρίων ἕκαστον ἠριθμεῖτο δι' ἰδιαιτέρου χρώματος καὶ δι' ἑνὸς τῶν γραμμάτων τοῦ ἀλφαβήτου, α, β, κτλ. Οἱ δὲ πολῖται, ὅσοι ἔμελλον νὰ συνεδριάσωσιν εἰς αὐτὰ, ἐκληροῦντο ἑκάστοτε (πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένης προσυνεννοήσεως δωροδοκίας) κατὰ τὰ γράμματα καὶ χρώματα ταῦτα, καὶ λαμβάνοντες ἕκαστος τὸ λαχὸν αὐτῷ δελτίον, ἀπήρχοντο εἰς τὸ ὑπὸ τὸ αὐτὸ γράμμα σεσημειωμένον δικαστήριον, καὶ παραδίδων τὸ δελτίον τῷ κήρυκι, ἐλάμβανε παρ' αὐτοῦ τὸ πινακίδιον καὶ ῥάβδον ὀμόχρουν τῷ δικαστηρίῳ, ἥτις ἐχρησίμευεν ὡς σύμβολον, ὥστε, παραδίδων αὐτὴν καθ' ἑσπέραν τῷ ἄρχοντι νὰ λαμβάνῃ παρ' αὐτοῦ τὸν δικαστικὸν μισθὸν (τὸ τριώβολον). Τούτων γνωσθέντων, ὁ Καρὼν ἤδη, σκώπτων τοὺς γέροντας, ὡς σοροβαίμονας, ἀντὶ νὰ εἴπῃ: ὁ Ἄρχων, λέγει ὁ Χάρων. Ἡ δὲ ἀπόλυτος εὐθεῖα: Λαχὼν (ὑπενοουμένου τοῦ Ἔστιν), ἐκληπτέα ἀνεὶ γενικῆς ἀπολύτου. 279 Μόθων καὶ κόβαλος], αὐθάδης, ἀναίσχυντος καὶ ἀπατεὼν ἢ ὑβριστής. 283 Ἔστι], εἶνε δυνατὸν (νὰ γένωμεν ὅλοι πλούσιοι); 287 Μίδας], ἠμποροῦσε νὰ εἴπῃ ἢ Κροῖσος, ἀλλὰ τότε ἔλειπον τὰ ὦτα τοῦ ὄνου.

290 Θρεττανελὸ], λῦρας ἀπηχήματος μίμησις, κατὰ τὸ παρ' ἡμῖν Τσαρλαλὰ, Τερερὲμ κτλ.

Μιμούμενος, καὶ τοῖν ποδοῖν ὡδὶ παρενσαλεύων,
Ὑμᾶς ἄγειν. ἀλλ' εἶα, θαμίν' ἐπαναβοῶντες,
Βληχώμενοί τε προβατίων αἰγῶν τε κιναβρώντων μέλη,
Ἕπεσθ' ἀπεψωλημένοι· τράγοι δ' ἀκρατιεῖσθε.

ΧΟΡ. Ἡμεῖς δὲ γ' αὖ ζητήσομεν, θρεττανελὸ, τὸν Κύκλωπα Ἀντισύς. α'.
Βληχώμενοι σὲ τουτονὶ πεινῶντα καταλαβόντες,
Πήραν ἔχοντα, λάχανά τ' ἄγρια δροσερὰ, κραιπαλῶντα,
Ἡγούμενον τοῖς προβατίοις, εἰκῆ δὲ καταδαρθέντα που,
Μέγαν λαβόντες ἡμμένον σφηκίσκον, ἐκτυφλῶσαι.

ΚΑΡ. Ἐγὼ δὲ τὴν Κίρκην γε, τὴν τὰ φάρμακ' ἀνακυκῶσαν, Σύς. β'.
Ἢ τοὺς ἑταίρους τοῦ Φιλωνίδου ποτ' ἐν Κορίνθῳ
Ἔπεισεν, ὡς ὄντας κάπρους,
Μεμαγμένον σκῶρ ἐσθίειν, αὐτὴ δ' ἔματτεν αὐτοῖς,
Μιμήσομαι πάντας τρόπους·
Ὑμεῖς δὲ, γρυλλίζοντες ὑπὸ φιληδίας, 305
Ἕπεσθε μητρὶ, χοῖροι.

ΧΟΡ. Οὐκοῦν σε τὴν Κίρκην γε, τὴν τὰ φάρμακ' ἀνακυκῶσαν Ἀντισύς. β'.
Καὶ μαγγανεύουσαν, μολύνουσάν τε τοὺς ἑταίρους,
Λαβόντες, ὑπὸ φιληδίας,
Τὸν Λαρτίου μιμούμενοι, τῶν ὄρχεων κρεμῶμεν, 310
Μινθώσομέν θ', ὥσπερ τράγου,
Τὴν ῥῖνα· σὺ δ' Ἀρίστυλλος ὑποχάσκων ἐρεῖς·
«Ἕπεσθε μητρὶ, χοῖροι!»

ΚΑΡ. Ἀλλ' εἶα νῦν τῶν σκωμμάτων ἀπαλλαγέντες ἤδη
Ὑμεῖς ἐπ' ἄλλ' εἶδος τρέπεσθ'· ἐγὼ δ' ἰὼν ἤδη λάθρα 315
Βουλήσομαι τοῦ δεσπότου, λαβών τιν' ἄρτον καὶ κρέας,
Μασώμενος τολοιπὸν, οὕτω τῷ κόπῳ ξυνεῖναι.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΧΟΡΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ, ΠΕΝΙΑ.

ΧΡ. Χαίρειν μὲν ὑμᾶς ἐστιν, ὦνδρες δημόται,
Ἀρχαῖον ἤδη προσαγορεύειν καὶ σαπρόν·

παρεμβέβληται δὲ, ὡς ἐν παρενθέσει, καὶ κατὰ παρῳδίαν δράματός τινος τοῦ ποιητοῦ Φιλοξένου, τὸ ὁποῖον ἐπεγράφετο Κύκλωψ, ἢ Γαλάτεια, καὶ ἐποιήθη πρὸς σατυρισμὸν Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου, τυράννου τῶν Συρακουσῶν, ὅστις ἦτον μονόφθαλμος. —ὡδὶ παρενσαλεύων], καὶ συγχρόνως χορεύει μὲ σχήματα κωμικὰ τὸν λεγόμενον, κατά τινας, Κύκλωπα χορόν. 295] Τοὺς περιπαίζει διὰ τὴν τρεμουλιαστὴν φωνήν των καὶ τὴν δυσωδιαν τῶν δερματίνων (χωρικῶν) φορεμάτων των. 298 Ἀπεψωλ.] ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας τοῦ 267 στίχ. 297 Πήραν ἔχοντα κτλ.] καὶ ταῦτα διασύρων τὸν Κύκλωπα τοῦ Φιλοξένου.

298 Εἰκῆ], ἀπροσέκτως. 299] τὸ Ἐκτυφλῶσαι ἐκληπτέον ἐνταῦθα ἐπὶ αἰσχρᾶς σημασίας. 300 Τὴν Κίρκην], ἐνν. τὴν Δαΐδα, ὡς καὶ αὐτὴν μαγεύουσαν, καθὼς ἐκείνη, τοὺς ἐραστάς της. 305 Ἕπεσθε μητρὶ, χοῖροι], τῶν Σχολιαστῶν τις λέγει ὅτι εἶνε παροιμιῶδες. 310 Τὸν Λαρτίου], τὸν Ὀδυσσ., υἱὸν τοῦ Λαέρτου. — τῶν ὄρχεων], κωμικῶς τοῦτο ἐπὶ τῆς Κίρκης. — κρεμῶμεν], κρεμάσομεν. 311 12 Μινθ. ὥσπερ τρ. τὴν ῥ.] διότι τῶν κορυζώντων αἰγῶν τὰς ῥῖνας κόπρῳ περιχρίοντες οἱ αἰπόλοι, κινοῦσιν αὐταῖς πταρμὸν, καὶ οὕτω τὰς θεραπεύουσιν. 312 Ἀρίστυλλος], ἀναφέρεται καὶ ἐν Ἐκκλησιαζούσαις (646) ὡς αἰσχροποιὸς, καὶ τοῦτο ὑπαινίττεται τὸ Ὑποχάσκων. 313 19 Χαίρειν μὲν κτλ.], τὸ μὲν προσαγορεύειν ὑμᾶς, ἄνδρες δημόται, (διὰ τοῦ) Χαίρειν, ἀρχαῖον ἐστιν ἤδη καὶ σαπρόν.

Ἀσπάζομαι δ', ὁτιὴ προθύμως ἥκετε, 320
Καὶ ξυντεταμένως, κοὐ κατεβλακευμένως.
Ὅπως δέ μοι καὶ τἄλλα συμπαραστάται
Ἔσεσθε, καὶ σωτῆρες ὄντως τοῦ θεοῦ.

ΧΟΡ. Θάῤῥει· βλέπειν γὰρ ἄντικρυς δόξεις μ' Ἄρη.
Δεινὸν γάρ, εἰ τριωβόλου μὲν οὕνεκα 325
Ὠστιζόμεσθ' ἑκάστοτ' ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ,
Αὐτὸν δὲ τὸν Πλοῦτον παρείην τῷ λαβεῖν.

ΧΡ. Καὶ μὴν ὁρῶ καὶ Βλεψίδημον τουτονὶ
Προσιόντα· δῆλος δ' ἐστίν, ὅτι τοῦ πράγματος
Ἀκήκοέν τι, τῇ βαδίσει καὶ τῷ τάχει. 330

ΒΔ. Τί ἂν οὖν τὸ πρᾶγμ' εἴη; πόθεν, καὶ τίνι τρόπῳ
Χρεμύλος πεπλούτηκ' ἐξαπίνης; οὐ πείθομαι.
Καί τοι λόγος γ' ἦν, νὴ τὸν Ἡρακλέα, πολὺς
Ἐπὶ τοῖσι κουρείοισι τῶν καθημένων,
Ὡς ἐξαπίνης ἀνὴρ γεγένηται πλούσιος. 335
Ἔστιν δέ μοι τοῦτ' αὐτὸ θαυμάσιον, ὅπως,
Χρηστόν τι πράττων, τοὺς φίλους μεταπέμπεται.
Οὔκουν ἐπιχώριόν γέ τι πρᾶγμ' ἐργάζεται.

ΧΡ. Ἀλλ' οὐδὲν ἀποκρύψας ἐρῶ, μὰ τοὺς θεούς.
Ὦ Βλεψίδημ', ἄμεινον ἢ χθὲς πράττομεν, 340
Ὥστε μετέχειν ἔξεστιν· εἰ γὰρ τῶν φίλων.

ΒΔ. Γέγονας δ' ἀληθῶς, ὡς λέγουσι, πλούσιος;

ΧΡ. Ἔσομαι μὲν οὖν αὐτίκα μάλ', ἢν θέλῃ θεός.
Ἔνι γάρ τις, ἔνι κίνδυνος ἐν τῷ πράγματι.

ΒΔ. Ποῖός τις; 345

ΧΡ. Οἷος,...

ΒΔ. Λέγ' ἀνύσας ὅτι φῄς ποτε.

ΧΡ. Ἢν μὲν κατορθώσωμεν, εὖ πράττειν ἀεί·
Ἢν δὲ σφαλῶμεν, ἐπιτετρίφθαι τὸ παράπαν.

ΒΔ. Τουτὶ πονηρὸν φαίνεται τὸ φορτίον,
Καί μ' οὐκ ἀρέσκει· τό τε γὰρ ἐξαίφνης ἄγαν
Οὕτως ὑπερπλουτεῖν, τότ' αὖ δεδοικέναι, 350
Πρὸς ἀνδρὸς οὐδὲν ὑγιὲς ἔστ' εἰργασμένου.

ΧΡ. Πῶς οὐδὲν ὑγιές;

ΒΔ. Εἴ τι κεκλοφὼς, νὴ Δία,

---

320 Ἀσπάζομαι δὲ], τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ χαιρετισμοῦ προκρίνει, ὡς ἁρμόζον μᾶλλον εἰς τοὺς πλουσίους. 321 Κατεβλακευμένως], ῥᾳθύμως, καθὼς οἱ βλάκες. Διὰ τῶν μακρῶν δὲ τούτων φράσεων ᾗ λέξεων μιμεῖται, φαίνεται, τὸ ὕψος τῶν πλουσίων ᾗ εὐγενῶν. 322 Ὅπως], ἐνν. Ὁρᾶτε ἢ Φροντίζετε. 324 Βλέπειν.. Ἄρη], κατὰ τὸ. Πῦρ βλέπειν. 325 Τριωβόλου], τοῦ δικαστικοῦ μισθοῦ, ἴδε 277. 328 Ἐπὶ τοῖσι κουρείοισι τῶν καθημένων], ἀντὶ τῶν ἐπὶ τοῖς κουρείοις καθημένων. Γνωστὸν δὲ ὅτι οἱ ἀργοὶ τῶν Ἀθην. συνήρχοντο τότε εἰς τὰ κουρεῖα, τὰ ἰατρεῖα, τὰ μυροπωλεῖα κ.τ.λ., καθὼς τώρα εἰς τὰ Κηφηνεῖα. 327 Χρηστόν τι πράττων], εὐτυχῶν ὅπως δήποτε. 328 Οὔκουν ἐπιχώριον], καθάπτεται πάλιν τῶν Ἀθην., ὡς λησμονούντων ἐν τοῖς εὐτυχίαις τοὺς φίλους των. 329 Καί μ' οὐκ ἀρέσκει], τὸ Ἀρέσκει πρὸς αἰτ., καθὼς τὸ ἔχει ᾗ ὁ Θκδ. »Εἴ τι σε τούτων οὐκ ἀρέσκει,« ᾗ ὁ Πλάτων πολλαχοῦ,

Ἐκεῖθεν ἥκεις, ἀργύριον ἢ χρυσίον
Παρὰ τοῦ θεοῦ· κἄπειτ' ἴσως σοι μεταμέλει.
ΧΡ. Ἄπολλον ἀποτρόπαιε· μὰ Δί', ἐγὼ μὲν οὔ. 355
ΒΛ. Παῦσαι φλυαρῶν, ὦ 'γάθ'· οἶδα γὰρ σαφῶς.
ΧΡ. Σὺ μηδὲν εἰς ἔμ' ὑπονόει τοιοῦτο.
ΒΛ. Φεῦ,
Ὡς οὐδὲν ἀτεχνῶς ὑγιές ἐστιν οὐδενός,
Ἀλλ' εἰσὶ τοῦ κέρδους ἅπαντες ἥττονες!
ΧΡ. Οὔ τοι, μὰ τὴν Δήμητρ', ὑγιαίνειν μοι δοκεῖς. 360
ΒΛ. Ὡς πολὺ μεθέστηχ', ὧν πρότερον εἶχεν τρόπων!
ΧΡ. Μελαγχολᾷς, ἄνθρωπε, νὴ τὸν οὐρανόν.
ΒΛ. Ἀλλ' οὐδὲ τὸ βλέμμ' αὐτὸ κατὰ χώραν ἔχει,
Ἀλλ' ἔστιν ἐπίδηλόν τι πεπανουργηκότι.
ΧΡ. Σὺ μὲν οἶδ' ὃ κρώζεις· ὡς ἐμοῦ τι κεκλοφότος, 365
Ζητεῖς μεταλαβεῖν...
ΒΛ. Μεταλαβεῖν ζητῶ; τίνος;
ΧΡ. Τὸ δ' ἐστὶν οὐ τοιοῦτον, ἀλλ' ἑτέρως ἔχον.
ΒΛ. Μῶν οὐ κέκλοφας, ἀλλ' ἥρπακας;
ΧΡ. Κακοδαιμονᾷς.
ΒΛ. Ἀλλ' οὐδὲ μὴν ἀπεστέρηκάς γ' οὐδένα;
ΧΡ. Οὐ δῆτ' ἔγωγ'. 370
ΒΛ. Ὦ Ἡράκλεις! φέρε, ποῖ τις ἂν
Τράποιτο; τἀληθὲς γὰρ οὐκ ἐθέλεις φράσαι.
ΧΡ. Κατηγορεῖς γάρ, πρὶν μαθεῖν τὸ πρᾶγμά μου.
ΒΛ. Ὦ 'τὰν, ἐγώ σοι τοῦτ' ἀπὸ σμικροῦ πάνυ
Ἐθέλω διαπρᾶξαι, πρὶν πυθέσθαι τὴν πόλιν,
Τὸ στόμ' ἐπιβύσας κέρμασιν τῶν ῥητόρων. 375
ΧΡ. Καὶ μὴν φίλως γ' ἄν μοι δοκεῖς, νὴ τοὺς θεούς,
Τρεῖς μνᾶς ἀναλώσας, λογίσασθαι δώδεκα.
ΒΛ. Ὁρῶ τιν' ἐπὶ τοῦ βήματος καθεδούμενον,
Ἱκετηρίαν ἔχοντα μετὰ τῶν παιδίων
Καὶ τῆς γυναικός· κοὐ διοίσοντ' ἄντικρυς 380
Τῶν Ἡρακλειδῶν οὐδ' ὁτιοῦν τῶν Παμφίλου.
ΧΡ. Οὐκ, ὦ κακόδαιμον, ἀλλὰ τοὺς χρηστοὺς μόνους

---

354 Παρὰ τοῦ Θεοῦ], τοῦ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνος, ὅπου εἶχεν ὑπάγει μαντευσόμενος.
359 Ἀλλ' εἰσὶ τοῦ κ. ἅ. ἥττ.] κατηγορῶν τοῦ Χρεμύλου, δὲν αἰσθάνεται ὅτι κατηγορεῖ αὐτὸς ἑαυτοῦ διὰ τούτων. 365 Κατὰ χώραν ἔχει], εἶναι εἰς τὴν (συνήθη) θέσιν του (τὸ βλέμμα δηλ. τοῦ Χρεμ.). 364] πρὸς εὐόδωσιν τῆς συντάξεως ἔγραψάν τινες πεπανουργηκότος. Ἄλλως πρέπει νὰ ἐκληφθῇ τὸ Ἐπίδηλον ἀντὶ Ὅμοιον. 366 Τίνος;] προσπαθεῖ νὰ τὸν παγιδεύσῃ ἐν λόγοις. 368 Κακοδαιμονᾷς], ὑπὸ κακοῦ δαίμονος ἐλαύνῃ, ὅμοιον κατά τι τῷ ἀνωτέρω Μελαγχολᾷς· ἴδε κατωτέρω στίχ. 497. 369 Ἀπεστέρηκας], κυρίως ἐπὶ παρακαταθήκης. 374 Ἀπὸ σμικροῦ πάνυ], ἐνν. ἀναλώματος, μὲ ἓν ὀλίγον τι. 378 Ὁρῶ τιν'], ἐννοεῖ αὐτὸν τὸν Χρεμύλον, τὸν ὁποῖον προβλέπει ἤδη καθεδούμενον ἐπὶ τοῦ β. κλ., καθὼς συνείθιζον οἱ ἐπ' ἐγκλήματι κατηγορούμενοι. 381 Τῶν Ἡρακλ. τῶν Παμφ.] ὁ ζωγράφος Πάμφιλος, διδάσκαλος τοῦ Ἀπελλοῦ, Μακεδὼν ἢ Ἀμφιπολίτης τὴν πατρίδα, ἀκμάσας τῷ 390 πρὸ Χ., εἶχε ζωγραφίσῃ ἐν τῇ Ποικίλῃ Στοᾷ τοὺς Ἡρακλείδας ἱκετεύοντας.

Ἔγωγε καὶ τοὺς δεξιοὺς καὶ σώφρονας
Ἀπάρτι πλουτῆσαι ποιήσω.
ΒΛ. Τί σὺ λέγεις;
Οὕτω πάνυ πολλὰ κέκλοφας; 385
ΧΡ. Οἴμοι τῶν κακῶν!
Ἀπολεῖς.
ΒΛ. Σὺ μὲν οὖν σεαυτὸν, ὥς γ' ἐμοὶ δοκεῖς.
ΧΡ. Οὐ δῆτ', ἐπεὶ τὸν Πλοῦτον, ὦ μόχθηρε σὺ,
Ἔχω.
ΒΛ. Σὺ Πλοῦτον; ποῖον;
ΧΡ. Αὐτὸν τὸν θεόν.
ΒΛ. Καὶ ποῦ 'στιν;
ΧΡ. Ἔνδον.
ΒΛ. Ποῦ;
ΧΡ. Παρ' ἐμοί.
ΒΛ. Παρὰ σοί;
ΧΡ. Πάνυ.
ΒΛ. Οὐκ ἐς κόρακας; Πλοῦτός παρὰ σοί; 390
ΧΡ. Νὴ τοὺς θεούς.
ΒΛ. Λέγεις ἀληθῆ;
ΧΡ. Φημί.
ΒΛ. Πρὸς τῆς Ἑστίας;
ΧΡ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ.
ΒΛ. Τὸν θαλάττιον λέγεις;
ΧΡ. Εἰ δ' ἔστιν ἕτερός τις Ποσειδῶν, τὸν ἕτερον.
ΒΛ. Εἶτ' οὐ διαπέμπεις καὶ πρὸς ἡμᾶς τοὺς φίλους;
ΧΡ. Οὐκ ἔστι πω τὰ πράγματ' ἐν τούτῳ. 395
ΒΛ. Τί φῆς;
Οὐ τῷ μεταδοῦναι;
ΧΡ. Μὰ Δία. δεῖ γὰρ πρῶτα...
ΒΛ. Τί;
ΧΡ. Βλέψαι πόιῆσαι νὼ...
ΒΛ. Τίνα βλέψαι; φράσον.
ΧΡ. Τὸν Πλοῦτον, ὥσπερ πρότερον, ἑνί γέ τῳ τρόπῳ.
ΒΛ. Τυφλὸς γὰρ ὄντως ἐστί;
ΧΡ. Νὴ τὸν οὐρανόν.
ΒΛ. Οὐκ ἐτὸς ἄρ' ὡς ἐμ' ἦλθεν οὐδεπώποτε. 400

---

387 Μόχθηρε], ἄθλιε. 390 Οὐκ ἐς κόρακας;] δὲν πᾶς 'σ τὸν διάβολον ('ς ανάθεμα κτλ.); δὲν πᾶς νὰ χαθῇς; 391 Πρὸς τῆς Ἑστίας], ὁ ὅρκος ἐκ τοῦ προχείρου, διότι εἶπε τὸν Πλοῦτον εἶναι ἔνδον παρ' αὐτῷ, ἴδε ς ίχ. 64. 392 Τὸν θαλάσσιον λέγεις;] κωμικῶς· ἢ ἴσως Ἀθηναῖός τις ὑψοφάγος ἐκαλεῖτο Ποσειδῶν. 395 Ἐν τούτῳ], τῷ διαπέμπειν, δὲν κατήντησεν ἀκόμη' τὸ πρᾶγμα 'ως ἐδῷ. 396 Οὐ τῷ μεταδοῦναι;], οὐ(πω τὰ πράγμ. ἐστιν ἐν) τῷ μεταδοῦναι; 398 Ἑνὶ γέ τῳ τρόπῳ), = Παντὶ τρόπῳ. 400 Οὐκ ἐτὸς], οὐκ εἰς μάτην, οὐκ ἀλόγως.

ΧΡ. Ἀλλ', ἤν θεοὶ θέλωσι, νῦν ἀφίξεται.
ΒΛ. Οὔκουν ἰατρὸν εἰσαγαγεῖν ἐχρῆν τινά;
ΧΡ. Τίς δῆτ' ἰατρός ἐστι νῦν ἐν τῇ πόλει;
Οὔτε γὰρ ὁ μισθὸς οὐδὲν ἔστ', οὔθ' ἡ τέχνη.
ΒΛ. Σκοπῶμεν. 405
ΧΡ. Ἀλλ' οὐκ ἔστιν.
ΒΛ. Οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖ.
ΧΡ. Μὰ Δί', ἀλλ' ὅπερ πάλαι παρεσκευαζόμην
Ἐγὼ, κατακλίνειν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιοῦ,
Κράτιστόν ἐστι.
ΒΛ. Πολὺ μὲν οὖν, νὴ τοὺς θεούς.
Μή νυν διάτριβ', ἀλλ' ἄνυε πράττων ἕν γέ τι.
ΧΡ. Καὶ μὴν βαδίζω. 410
ΒΛ. Σπεῦδέ νυν.
ΧΡ. Τοῦτ' αὐτὸ δρῶ.
ΠΕΝ. Ὦ θερμὸν ἔργον κἀνόσιον καὶ παράνομον
Τολμῶντε δρᾶν ἀνθρωπαρίω κακοδαίμονε,
Ποῖ; ποῖ; τί φεύγετον; οὐ μενεῖτον;
ΒΛ. Ἡράκλεις.
ΠΕΝ. Ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς ἐξολῶ κακοὺς κακῶς.
Τόλμημα γὰρ τολμᾶτον οὐκ ἀνασχετόν, 415
Ἀλλ' οἷον οὐδεὶς ἄλλος οὐδεπώποτε,
Οὔτε θεὸς, οὔτ' ἄνθρωπος· ὥστ' ἀπολώλατον.
ΧΡ. Σὺ δ' εἴ τίς; ὠχρὰ μὲν γὰρ εἶναί μοι δοκεῖς.
ΒΛ. Ἴσως Ἐριννύς ἐστιν ἐκ τραγῳδίας·
Βλέπει γέ τοι μανικόν τι καὶ τραγῳδικόν. 420
ΧΡ. Ἀλλ' οὐκ ἔχει γὰρ δᾷδας.
ΒΛ. Οὐκοῦν κλαύσεται.
ΠΕΝ. Οἴεσθε δ' εἶναι τίνα με;
ΧΡ. Πανδοκεύτριαν,
Ἢ λεκιθόπωλιν· οὐ γὰρ ἂν τοσουτονὶ
Ἐνέκραγες ἡμῖν, οὐδὲν ἠδικημένη.
ΠΕΝ. Ἀληθες; οὐ γὰρ δεινότατα δεδράκατον, 425
Ζητοῦντες ἐκ πάσης με χώρας ἐκβαλεῖν;
ΧΡ. Οὐκοῦν ὑπόλοιπόν σοι τὸ βάραθρον γίγνεται.
Ἀλλ' ἥτις εἶ, λέγειν σ' ἐχρῆν αὐτίκα μάλα.
ΠΕΝ. Ἢ σφὼ ποιήσω τήμερον δοῦναι δίκην,

[414] Κατακλίνειν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιοῦ], τὸ εἶδος τοῦτο τῆς θεραπευτικῆς ἴσως ἦτον εἴδός τι μαγνητισμοῦ· ὁ δὲ ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὁ ἐν ἄστει (διότι ἦτον καὶ ἄλλος ἐν Πειραιεῖ ἢ ἐν Ἀχαρναῖς), ἔκειτο παρὰ τὴν ἀπὸ τοῦ θεάτρου πρὸς τὴν ἀκρόπολιν φέρουσαν ὁδὸν, ἴδε Παυσαν. Α', κά, 6. [416] Θερμὸν ἔργον], τολμηρὸν, δεινόν. [417] Ποῖ; τί φεύγετον], διότι, καθὼς εἶδον αὐτὴν οἱ γέροντες, ἐτράπησαν εἰς φυγὴν ὑπὸ φόβου. [418] Ὠχρὰ], ὑπὸ πείνης καὶ τῆς ἄλλης ταλαιπωρίας, ὁποῖοι οἱ πένητες. [421] Οὐκοῦν], ἀφ' οὗ λοιπὸν δὲν εἶν' Ἐριννύς. [422-25] Πανδοκ. ἢ λεκιθ.], αὗται γὰρ συνήθως λογομαχοῦσι καὶ κραυγάζουσιν. [427] Τὸ βάραθρον] ὄρυγμα ἐν Ἀθήναις, ὅπου ἔρριπτον τοὺς κακούργους.

Ἀνθ' ὧν ἐμὲ ζητεῖτον ἐνθένδ' ἀφανίσαι. 430
ΒΔ. Ἆρ' ἐστὶν ἡ καπηλὶς ἡ 'κ τῶν γειτόνων,
Ἡ ταῖς κοτύλαις ἀεί με διαλυμαίνεται;
ΠΕΝ. Πενία μὲν οὖν, ἣ σφῷν ξυνοικῶ πόλλ' ἔτη.
ΒΔ. Ἄναξ Ἄπολλον καὶ θεοί, ποῖ τις φύγῃ;
ΧΡ. Οὗτος, τί δρᾷς; ὦ δειλότατον σὺ θηρίον, 435
Οὐ παραμενεῖς;
ΒΔ. Ἥκιστα πάντων.
ΧΡ. Οὐ μενεῖς;
Ἀλλ' ἄνδρε δύο γυναῖκα φεύγομεν μίαν;
ΒΔ. Πενία γάρ ἐστιν, ὦ πόνηρ', ἧς οὐδαμοῦ
Οὐδὲν πέφυκε ζῶον ἐξωλέστερον.
ΧΡ. Στῆθ', ἀντιβολῶ σε, στῆθι. 440
ΒΔ. Μὰ Δί', ἐγὼ μὲν οὔ.
ΧΡ. Καὶ μὴν λέγω, δεινότατον ἔργον παραπολὺ
Ἔργων ἁπάντων ἐργασόμεθ', εἰ τὸν θεὸν
Ἔρημον ἀπολιπόντε ποι φευξούμεθα,
Τηνδὶ δεδιότε, μηδὲ διαμαχούμεθα.
ΒΔ. Ποίοις ὅπλοισιν ἢ δυνάμει πεποιθότες; 445
Ποῖον γὰρ οὐ θώρακα, ποίαν ἀσπίδα
Οὐκ ἐνέχυρον τίθησιν ἡ μιαρωτάτη;
ΧΡ. Θάρρει· μόνος γὰρ οὗτος οἶδ' ὁ θεὸς ὅτε
Τροπαῖον ἂν στήσαιτο τῶν ταύτης τρόπων.
ΠΕΝ. Γρύζειν δὲ καὶ τολμᾶτον, ὦ καθάρματε, 450
Ἐπ' αὐτοφώρῳ δεινὰ δρῶντ' εἰλημμένω;
ΧΡ. Σὺ δ', ὦ κάκιστ' ἀπολουμένη, τί λοιδορεῖ
Ἡμῖν προσελθοῦσ', οὐδ' ὁτιοῦν ἀδικουμένη;
ΠΕΝ. Οὐδὲν γάρ, ὦ πρὸς τῶν θεῶν, νομίζετον
Ἀδικεῖν με, τὸν Πλοῦτον ποιεῖν πειρωμένω 455
Βλέψαι πάλιν;
ΧΡ. Τί οὖν ἀδικοῦμεν τοῦτό σε
Εἰ πᾶσιν ἀνθρώποισιν ἐκπορίζομεν
Ἀγαθόν;
ΠΕΝ. Τί δ' ἂν ὑμεῖς ἀγαθὸν ἐξεύροιθ';
ΧΡ. Ὅ τι;
Σὲ πρῶτον ἐκβαλόντες ἐκ τῆς Ἑλλάδος.
ΠΕΝ. Ἔμ' ἐκβαλόντες; καὶ τί ἂν νομίζετον 460
Κακὸν ἐργάσασθαι μεῖζον ἀνθρώπους;
ΧΡ. Ὅ τι;
Εἰ τοῦτο δρᾷν μέλλοντες ἐπιλαθοίμεθα.
ΠΕΝ. Καὶ μὴν περὶ τούτου σφῷν ἐθέλω δοῦναι λόγον

---

452 Ἡ ταῖς κοτ. ἀεί με διαλυμ.] πωλοῦσα εἰς αὐτὸν τὸν οἶνον ἐλλειπεῖ τῷ μέτρῳ.
465 66 Περὶ τούτου... αὐτοῦ], περὶ αὐτοῦ τούτου, καθ' ὑπερβ.

Τοπρῶτον αὐτοῦ. κἂν μὲν ἀποφήνω, μόνη
Ἁγαθῶν ἁπάντων οὖσαν αἰτίαν ἐμὲ 465
Ὑμῖν, δι' ἐμέ τε ζῶντας ὑμᾶς· εἰ δὲ μή,
Ποιεῖτον ἤδη τοῦθ', ὅ,τι ἂν ὑμῖν δοκῇ.
ΧΡ. Τουτὶ σὺ τολμᾷς, ὦ μιαρωτάτη, λέγειν;
ΠΕΝ. Καὶ σύ γε διδάσκου. πάνυ γὰρ οἶμαι ῥᾳδίως
Ἄπανθ' ἁμαρτάνοντά σ' ἀποδείξειν ἐγώ, 470
Εἰ τοὺς δικαίους φῂς ποιήσειν πλουσίους.
ΧΡ. Ὦ τόμπανα καὶ κύφωνες, οὐκ ἀρήξετε;
ΠΕΝ. Οὐ δεῖ σγετλιάζειν καὶ βοᾶν, πρὶν ἂν μάθῃς.
ΒΛ. Καὶ τίς δύναιτ' ἂν μὴ βοᾶν, ἰοὺ, ἰοὺ,
Τοιαῦτ' ἀκούων; 475
ΠΕΝ. Ὅστις ἐστὶν εὖ φρονῶν.
ΧΡ. Τί δῆτά σοι τίμημ' ἐπιγράψω τῇ δίκῃ,
Ἐάν γ' ἁλῷς;
ΠΕΝ. Ὅ τι σοι δοκεῖ.
ΧΡ. Καλῶς λέγεις.
ΠΕΝ. Τὸ γὰρ αὐτό γ', ἐὰν ἡττᾶσθε, καὶ σφὼ δεῖ παθεῖν.
ΒΛ. Ἱκανοὺς νομίζεις δῆτα θανάτους εἴκοσιν; 480
ΧΡ. Ταύτῃ γε· νῷν δὲ δύ' ἀποχρήσουσιν μόνω.
ΠΕΝ. Οὐκ ἂν φθάνοιτον τοῦτο πράττοντ'· ἢ τί γ' ἂν
Ἔχοι τις ἂν δίκαιον ἀντειπεῖν ἔτι;
ΧΟΡ. Ἀλλ' ἤδη χρῆν τι λέγειν ὑμᾶς σοφὸν, ᾧ νικήσετε τηνδί
Ἐν τοῖσι λόγοις ἀντιλέγοντες· μελαχὸν δ' ἐνδώσετε μηδέν.
ΧΡ. Φανερὸν μὲν ἔγωγ' οἶμαι γνῶναι τοῦτ' εἶναι πᾶσιν ὁμοίως, 485
Ὅτι τοὺς χρηστοὺς τῶν ἀνθρώπων εὖ πράττειν ἐστὶ δίκαιον,
Τοὺς δὲ πονηροὺς καὶ τοὺς ἀθέους τούτων τἀναντία δήπου.
Τοῦτ' οὖν ἡμεῖς ἐπιθυμοῦντες, μόλις εὕρομεν, ὥστε γενέσθαι,
Βούλευμα καλὸν καὶ γενναῖον, καὶ χρήσιμον εἰς ἅπαν ἔργον.
Ἢν γὰρ ὁ Πλοῦτος νυνὶ βλέψῃ, καὶ μὴ τυφλὸς ὢν περινοστῇ, 490
Ὡς τοὺς ἀγαθοὺς τῶν ἀνθρώπων βαδιεῖται, κοὐκ ἀπολείψει,
Τοὺς δὲ πονηροὺς καὶ τοὺς ἀθέους φευξεῖται, κἄτα ποιήσει
Πάντας χρηστοὺς καὶ πλουτοῦντας δήπου, τά τε θεῖα σέβοντας·
Καίτοι τούτου τοῖς ἀνθρώποις τίς ἂν ἐξεύροι ποτ' ἄμεινον;
ΒΛ. Οὔ τις· ἐγώ σοι τούτου μάρτυς· μηδὲν ταύτην γ' ἀνερώτα. 495
ΧΡ. Ὡς μὲν γὰρ νῦν ἡμῖν ὁ βίος τοῖς ἀνθρώποις διάκειται,

---

464 66 Κἂν μὲν ἀποφήνω κτλ.] κατὰ σχῆμα ἀναντιπόδοτον. Ἐννοεῖται δὲ· Παύσασθε τοῦ πειρᾶσθαι τὸν Πλ. βλέψαι πάλιν. 469 Καὶ σύ γε διδάσκου], ἐνν. Ναὶ ἐγὼ τολμῶ λέγειν, καὶ σὺ ἄκουε καὶ μάνθανε. 472 Ὦ τόμπ. καὶ κύφ.] ξύλα τιμωρητικὰ, δι' ὧν οἱ μὲν ἐπετυμπανίζοντο, οἱ δὲ ἐβασανίζοντο ἐν τοῖς δικαστηρίοις. Ἐπικαλεῖται δὲ κωμικῶς τὴν ἀπὸ τῶν νόμων βοήθειαν, ὡς ἐναντίον κακούργου. 473 Τίμημα ἐπιγρ. τῇ δίκῃ], διότι, κατὰ τὴν νομοθεσίαν τῶν Ἀθην., ὁ κατήγορος προσδιώριζε τὸ πρόστιμον τῆς δίκης.

479 Θανάτους εἴκοσι;] κωμικῶς καὶ καθ' ὑπερβολὴν, τὴν ὁποίαν ἐμιμοῦντο καὶ οἱ ῥήτορες: » Τρὶς οὐχ ἅπαξ ἀπολωλέναι δίκαιος «. 481 Τοῦτο], τὸ ἀποθανεῖν δηλονότι· διότι ἦτον βεβαία περὶ τῆς νίκης.

Τίς ἂν οὐχ ἡγοῖτ' εἶναι μανίαν, κακοδαιμονίαν τ' ἔτι μᾶλλον,
Πολλοὶ μὲν γὰρ τῶν ἀνθρώπων ὄντες πλουτοῦσι πονηροί,
Ἀδίκως αὐτὰ ξυλλεξάμενοι· πολλοὶ δ', ὄντες πάνυ χρηστοί,
Πράττουσι κακῶς καὶ πεινῶσιν, μετὰ σοῦ τε τὰ πλεῖστα σύνεισιν. 500

ΒΛ. Οὔκουν εἶναί φημ', εἰ παύσει ταύτην βλέψας ποθ' ὁ Πλοῦτος,
Ὁδὸν, ἣν τις ἰὼν τοῖς ἀνθρώποις ἀγάθ' ἂν μείζω πορίσειεν.

ΠΕΝ. Ἀλλ', ὦ πάντων ῥᾷστ' ἀνθρώπων ἀναπεισθέντ' οὐχ ὑγιαίνειν
Δύο πρεσβύτα, ξυνθιασώτα τοῦ ληρεῖν καὶ παραπαίειν,
Εἰ τοῦτο γένοιθ', ὃ ποθεῖθ' ὑμεῖς, οὔ φημ' ἂν λυσιτελεῖν σφῷν. 505
Εἰ γὰρ ὁ Πλοῦτος βλέψειε πάλιν, διανείμειέν τ' ἴσον αὐτὸν,
Οὔτε τέχνην ἂν τῶν ἀνθρώπων, οὔτ' ἂν σοφίαν μελετῴη
Οὐδείς· ἀμφοῖν δ' ὑμῖν τούτοιν ἀφανισθέντοιν, ἐθελήσει
Τις χαλκεύειν, ἢ ναυπηγεῖν, ἢ ῥάπτειν, ἢ τροχοποιεῖν,
Ἢ σκυτοτομεῖν, ἢ πλινθουργεῖν, ἢ πλύνειν, ἢ σκυλοδεψεῖν, 510
Ἢ γῆς ἀρότροις ῥήξας δάπεδον, καρπὸν Δηοῦς θερίσασθαι,
Ἢν ἐξῇ ζῇν ἀργοῖς ὑμῖν, τούτων πάντων ἀμελοῦσι;

ΧΡ. Λῆρον ληρεῖς· ταῦτα γὰρ ἡμῖν πάνθ', ὅσα νυνὶ κατέλεξας,
Οἱ θεράποντες μοχθήσουσιν.

ΠΕΝ. Πόθεν οὖν ἕξεις θεράποντας;

ΧΡ. Ὠνησόμεθ' ἀργυρίου δήπου. 515

ΠΕΝ. Τίς δ' ἔσται πρῶτον ὁ πωλῶν,
Ὅταν ἀργύριον κἀκεῖνος ἔχῃ;

ΧΡ. Κερδαίνειν βουλόμενός τις
Ἔμπορος ἥκων ἐκ Θετταλίας, παρὰ πλείστων ἀνδραποδιστῶν.

ΠΕΝ. Ἀλλ' οὐδ' ἔσται πρῶτον ἁπάντων οὐδεὶς οὐδ' ἀνδραποδιστής,
Κατὰ τὸν λόγον, ὃν σὺ λέγεις, δήπου. τίς γὰρ πλουτῶν ἐθελήσει
Κινδυνεύων περὶ τῆς ψυχῆς τῆς αὐτοῦ τοῦτο ποιῆσαι; 520
Ὡς', αὐτὸς ἀροῦν ἐπαναγκασθεὶς καὶ σκάπτειν τἄλλα τε μοχθεῖν,
Ὀδυνηρότερον τρίψεις βίοτον πολὺ τοῦ νῦν.

ΧΡ. Ἐς κεφαλήν σοι.

ΠΕΝ. Ἔτι δ' οὐχ ἕξεις οὔτ' ἐν κλίνῃ καταδαρθεῖν (οὐ γὰρ ἔσονται),
Οὔτ' ἐν δάπισιν· (τίς γὰρ ὑφαίνειν ἐθελήσει, χρυσίου ὄντος;)
Οὔτε μύροισιν μυρίσαι στακτοῖς, ὁπόταν νύμφην ἀγάγῃσθον, 525
Οὔθ' ἱματίων βαπτῶν δαπάναις κοσμῆσαι ποικιλομόρφων.
Καίτοι τί πλέον πλουτεῖν ἐστιν τούτων πάντων ἀπορούντας;

---

497 Κακοδαιμονίαν τ' ἔτι μᾶλλον], ἤ, ἔτι μᾶλλον, κακοδαιμονίαν, ὡς τοῦ κακοδαιμονῶντος (καθὼς λέγομεν τώρα δαιμονισμένου) χείρονος τοῦ μανιακοῦ. 499 Αὐτά], ἐνν. τὰ χρήματα. 504 Ξυνθιασώτα τοῦ λ. καὶ π.] σύντροφοι τῆς φλυαρίας καὶ ἀνοησίας, φλύαροι καὶ ἀνόητοι συνήθως. 517 Ἔμπορος.. ἐκ Θετταλίας κτλ.] διότι οἱ Θεσσαλοὶ μετήρχοντο τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀνδραποδιστοῦ. Ἀεὶ γὰρ τὰ Θεσσαλῶν ἄπιστα, καὶ ἡ παροιμία φησίν. 520 Κινδυνεύων περὶ τῆς ψυχῆς τῆς αὐτοῦ], διότι, κατὰ τὸν Ξενοφ. (Ἀπομν. Α', β', 62): « Κατὰ τοὺς νόμους, ἐάν τις φανερὸς γένηται... ἢ ἀνδραποδιζόμενος,... τουτοις θάνατός ἐστιν ἡ ζημία ». 522 Τρίψεις], διάξεις.—ἐς κεφαλήν σοι!] ἀποτρέψεται διὰ κατάρας τὰς τελευταίας τῆς πενίας λέξεις. 523 (Οὐ γὰρ ἔσονται)], ἐνν. κλίναι. 526 Κοσμῆσαι], ἐνν. τὴν νύμφην. 527 Τί πλέον πλουτεῖν ἐστιν;] κατὰ τί πλεονεκτεῖ τις τῷ πλουτεῖν;

Παρ' ἐμοῦ δ' ἔξιν ταῦτ' εὔπορα πάνθ' ὑμῖν, ὧν δεῖσθον· ἐγὼ γὰρ
Τὸν χειροτέχνην, ὥσπερ δέσποιν', ἐπαναγκάζουσα κάθημαι
Διὰ τὴν χρείαν καὶ τὴν πενίαν ζητεῖν ὁπόθεν βίον ἕξει 530

ΧΡ. Σὺ γὰρ ἂν πορίσαι τι δύναι' ἀγαθὸν, πλὴν φῴδων ἐκ βαλανείου
Καὶ παιδαρίων ὑποπεινώντων καὶ γραϊδίων κολοσυρτόν;
(Φθειρῶν τ' ἀριθμὸν καὶ κωνώπων) καὶ ψυλλῶν οὐδὲ λέγω σοι
Ὑπὸ τοῦ πλήθους, αἳ βομβοῦσαι περὶ τὴν κεφαλὴν ἀνῶσιν,
Ἐπεγείρουσαι, καὶ φράζουσαι· » Πεινήσεις, ἀλλ' ἐπανίστω! «) 535
Πρὸς δέ γε τούτοις ἀνθ' ἱματίου μὲν ἔχειν ῥάκος· ἀντὶ δὲ κλίνης
Στιβάδα σχοίνων κόρεων μεστὴν, ἣ τοὺς εὕδοντας ἐγείρει·
Καὶ φορμὸν ἔχειν ἀντὶ τάπητος σαπρόν· ἀντὶ δὲ προσκεφαλαίου
Λίθον εὐμεγέθη πρὸς τῇ κεφαλῇ· σιτεῖσθαι δ' ἀντὶ μὲν ἄρτων
Μαλάχης πτόρθους, ἀντὶ δὲ μάζης φυλλεῖ' ἰσχνῶν ῥαφανίδων· 540
Ἀντὶ δὲ θράνου στάμνου κεφαλὴν κατεαγότος· ἀντὶ δὲ μάκτρας
Πιθάκνης πλευράν, ἐῤῥωγυῖαν καὶ ταύτην; ἆρά γε πολλῶν
Ἀγαθῶν πᾶσιν τοῖς ἀνθρώποις ἀποφαίνω σ' αἴτιον οὖσαν;

ΠΕΝ. Σὺ μὲν οὐ τὸν ἐμὸν βίον εἴρηκας, τὸν τῶν πτωχῶν δ' ὑπερκρούσω.

ΧΡ. Οὐκοῦν δήπου τῆς πτωχείας πενίαν φαμὲν εἶναι ἀδελφήν. 545

ΠΕΝ. Ὑμεῖς γ', οἵπερ καὶ Θρασυβούλῳ Διονύσιον εἶναι ὅμοιον.
Ἀλλ' οὐχ ὁμοῖ τοῦτο πέπονθεν βίος, οὐ μὰ Δί', οὐδέ γε μέλλει.
Πτωχοῦ μὲν γὰρ βίος, ὃν σὺ λέγεις, ζῆν ἐστιν μηδὲν ἔχοντα,
Τοῦ δὲ πένητος ζῆν φειδόμενον καὶ τοῖς ἔργοις προσέχοντα,
Περιγίγνεσθαι δ' αὐτῷ μηδὲν, μὴ μέντοι μηδ' ἐπιλείπειν. 550

ΧΡ. Ὡς μακαρίτην, ὦ Δάματερ, τὸν βίον αὐτοῦ κατέλεξας,
Εἰ φεισάμενος καὶ μοχθήσας καταλείψει μηδὲ ταφῆναι!

ΠΕΝ. Σκώπτειν πειρᾷ καὶ κωμῳδεῖν, τοῦ σπουδάζειν ἀμελήσας,
Οὐ γιγνώσκων, ὅτι τοῦ Πλούτου παρέχω βελτίονας ἄνδρας,
Καὶ τὴν γνώμην καὶ τὴν ἰδέαν· παρὰ τῷ μὲν γὰρ ποδαγρῶντες, 555
Καὶ γαστρώδεις, καὶ παχύκνημοι, καὶ πίονές εἰσιν ἀσελγῶς·
Παρ' ἐμοὶ δ' ἰσχνοὶ καὶ σφηκώδεις, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἀνιαροί.

ΧΡ. Ἀπὸ τοῦ λιμοῦ γὰρ ἴσως αὐτοῖς τὸ σφηκῶδες σὺ πορίζεις.

ΠΕΝ. Περὶ σωφροσύνης ἤδη τοίνυν περανῶ σφῷν, κἀναδιδάξω,

---

551 Φῴδων ἐκ βαλανείου], φυσκαλίδων ἐκ καυσήματος· διότι οἱ πτωχοὶ τὸν χειμῶνα ἐκοιμῶντο παρὰ τὰ ὑπόκαυσα τῶν βαλανείων ἐν Ἀθήναις, καθὼς εἰς τὴν Τερκίαν εἰς τὰ κιουλχάνια, ὅθεν ἡ λέξις κιουλχανῆς, φερέοικος, χαμένος. 552 Κολοσυρτὸν], τύρβην, συρφετὸν, θόρυβον.

554 Αἳ βομβοῦσαι], κυρίως μόνοι οἱ (ἢ; αἱ) κώνωπες. Πεινήσεις· ἀλλ' ἐπανίστω], κυρίως καθ' ὑπεννόησιν τοῦ: Μὴ κάθευδε τοίνυν, ἀλλ' ἐπ. 543 Ἀντὶ θράνου], θρονίου, σκαμνίου. 544 Οὐ τὸν ἐμὸν βίον, τὸν τῶν πτωχῶν δὲ], διότι διαφέρει πένης πτωχοῦ, ᾧ τὸ ἑξῆς κατωτέρω. 546 Θρασυβούλῳ Διονύσιον εἶναι ὅμοιον], ταῦτα εἰσενήνεκται ἐκ τῆς δευτέρας τοῦ δράματος ἐκδόσεως (ἴδε τὴν ἐν κεφαλίδι τοῦ δράματος ὑποσημείωσιν)· οἱ γὰρ τριάκοντα κατελύθησαν ὑπὸ τοῦ Θρασυβούλου τῷ 403 πρὸ Χ. 551 Μακαρίτην], κωμικῶς ἀντὶ Μακάριον. 555 Καὶ τὴν γνώμην καὶ τὴν ἰδέαν], καὶ κατὰ τὸν νοῦν καὶ κατὰ τὴν μορφὴν (τὸ ἐξωτερικόν). 556 Καὶ πίονες ἀσελγῶς], αἰσχρῶς (ἀσχημόνως) πίονες.

559 Ἀπὸ τοῦ λιμοῦ. . τὸ σφηκῶδες], διότι, κενῆς οὔσης τῆς κοιλίας αὐτῶν, καὶ ἡ ὀσφὺς αὐτοῖς φυσικῶς ἐπὶ τὸ στενώτατον συνεστέλλετο. Προσσημειωτέον δὲ ὅτι τοιούτους τινὰς εἰσήγαγεν ὁ ποιητὴς καὶ εἰς τὸ δρᾶμα αὐτοῦ τὰς Σφήκας.

Γέροντες ἄνδρες, ἐπ' ὀλιγίστοις ἀλφίτοις,
Ὡς εὐτυχεῖθ', ὡς μακαρίως πεπράγατε,
Ἄλλοι θ', ὅσοις μέτεςι τοῦ χρηστοῦ τρόπου! 625
ΧΟΡ. Τί δ' ἔστιν, ὦ βέλτιστε, τῶν σαυτοῦ φίλων;
Φαίνῃ γὰρ ἥκειν ἄγγελος χρηστοῦ τινος.
ΚΑΡ. Ὁ δεσπότης πέπραγεν εὐτυχέστατα,
Μᾶλλον δ' ὁ Πλοῦτος αὐτός· ἀντὶ γὰρ τυφλοῦ,
Ἐξωμμάτωται καὶ λελάμπρυνται κόρας, 630
Ἀσκληπιοῦ παιῶνος εὐμενοῦς τυχών.
ΧΟΡ. Λέγεις μοι χαράν· λέγεις μοι βοάν.
ΚΑΡ. Πάρεστι χαίρειν, ἤν τε βούλησθ', ἤν τε μή.
ΧΟΡ. Ἀναβοάσομαι τὸν εὔπαιδα, καὶ
Μέγα βροτοῖσι φέγγος, Ἀσκληπιόν 635
ΓΥΝ. Τίς ἡ βοὴ ποτ' ἐστίν; ἆρά γ' ἀγγελεῖ
Χρηστόν τι; τοῦτο γὰρ ποθοῦσ' ἐγὼ πάλαι,
Ἔνδον κάθημαι περιμένουσα τουτονί.
ΚΑΡ. Ταχέως, ταχέως φέρ' οἶνον, ὦ δέσποιν', ἵνα
Καὐτὴ πίῃς (φιλεῖς δὲ δρῶσ' αὐτὸ σφόδρα), 640
Ὡς ἀγαθὰ συλλήβδην ἅπαντά σοι φέρω.
ΓΥΝ. Καὶ ποῦ 'στιν;
ΚΑΡ. Ἐν τοῖς λεγομένοις εἴσῃ τάχα.
ΓΥΝ. Πέραινε τοίνυν, ὅτι λέγεις, ἀνύσας ποτέ.
ΚΑΡ. Ἄκουε τοίνυν, ὡς ἐγὼ τὰ πράγματα
Ἐκ τῶν ποδῶν ἐς τὴν κεφαλήν σοι πάντ' ἐρῶ. 645
ΓΥΝ. Μὴ δῆτ' ἐμοί γ' ἐς τὴν κεφαλήν.
ΚΑΡ. Μὴ τἀγαθά,
Ἃ νῦν γεγένηται;
ΓΥΝ. Μὴ μὲν οὖν τὰ πράγματα.
ΚΑΡ. Ὡς γὰρ τάχιστ' ἀφικόμεθα πρὸς τὸν θεόν,
Ἄγοντες ἄνδρα, τότε μὲν ἀθλιώτατον,

μεμιστυλ.] πλεῖστα εὐωχηθέντες (ἐν τοῖς) Θησείοις, ἑορτῆς εἰς τιμὴν τοῦ Θησέως, καθ' ἣν διενέμετο εἰς τοὺς πτωχοὺς ἀθάρα, τὴν ὁποίαν ἐχουλιάριζον [διὰ μιστύλης (κόρας ψωμίου βαθουλομένης εἰς κοχλιαρίου σχῆμα).

625 Ἐπ' ὀλιγίςοις ἀλφίτοις], πλεῖςα. . ἐπ' ὀλιγίςοις, πολὺ προσφάγιον μὲ ὀλίγιςον ψωμί, εὐδαιμονία μεγάλη διὰ τοὺς πτωχοὺς, οἱ ὁποῖοι σπανίως εἶχον προσφάγιον. 626 Ὦ βέλτιςε, τῶν σαυτοῦ φίλων], ὁ Σχλ. τὸ ἐξηγεῖ: Περὶ τοὺς σαυτοῦ φίλους. Ὁ Δούκας ἀναφέρει τὴν πληθυντικὴν γενικὴν εἰς τὸ Βέλτιςε. Ἴσως πρέπει μᾶλλον νὰ ἀναχθῇ εἰς τὸ Χρηστοῦ τινος τοῦ ἑπομένου στίχου, καὶ ἑπομένως νὰ στιχθῇ ὡς ἐφεξῆς: Τί δ' ἐστιν, ὦ βέλτιστε; τῶν σαυτοῦ φίλων Φαίνῃ γὰρ ἥκειν ἄγγελος κτλ. 630 Ἐξωμμάτωται καὶ λελάμπρυνται κόρας], ὁ στίχος κατὰ τὸν Σχλ., ἐλήφθη ἐκ τοῦ Φινέως τοῦ Σοφοκλ. Τὰ δὲ ῥήματα ἐκλαμβάνονται κωμικῶς καὶ ἐπὶ καλοῦ καὶ ἐπὶ κακοῦ, ἴδε τὸ Δεξ. 631 Παιῶνος], ἰατροῦ. 632 Λέγεις μοι χαράν], καὶ ταῦτα παρῴδηται ἐκ τινος τῶν τραγικῶν.

634 Εὔπαιδα], ἢ καλῶν (ἐνδόξων) παίδων γεννήτορα, ἢ καλοῦ (ἐνδόξου) πατρὸς παῖδα. 645 Ἐκ τῶν ποδῶν ἐς τὴν κεφαλήν], παροιμία, ἡ ὁποία συνήθως ἐκφέρεται. Ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς (Ὅμ. Ψ, 168), « Ἀπὸ τᾶς κεφαλᾶς ποτὶ τὼ πόδε (Θεόκρ. Κ', 12), « Ἀλλ' ὁ Καρίων ἀνέστρεψε κωμικῶς αὐτήν.

Τῶν ὀρχιπέδων· ἰδὼν γὰρ αὐτόν, γνώσεται,
Ὅτι ἔστ' ἐκείνου τοῦ πονηροῦ κόμματος.
Νὼ δ' εἰσίωμεν, ἵνα προσεύξῃ τὸν θεόν.

ΓΡΑΥΣ, ΧΟΡΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΝΕΑΝΙΑΣ.

ΓΡ. Ἄρ', ὦ φίλοι γέροντες, ἐπὶ τὴν οἰκίαν
Ἀφίγμεθ' ὄντως τοῦ νέου τούτου θεοῦ,
Ἢ τῆς ὁδοῦ τοπαράπαν ἡμαρτήκαμεν;
ΧΟΡ. Ἀλλ' ἴσθ' ἐπ' αὐτὰς τὰς θύρας ἀφιγμένη,
Ὦ μειρακίσκη· πυνθάνει γὰρ ὡρικῶς.
ΓΡ. Φέρε νυν, ἐγὼ τῶν ἔνδοθεν καλέσω τινά.
ΧΡ. Μὴ δῆτ'· ἐγὼ γὰρ αὐτὸς ἐξελήλυθα.
Ἀλλ' ὅτι μάλιστ' ἐλήλυθας, λέγειν σ' ἐχρῆν.
ΓΡ. Πέπονθα δεινὰ καὶ παράνομ', ὦ φίλτατε.
Ἀφ' οὗ γὰρ ὁ θεὸς οὗτος ἤρξατο βλέπειν,
Ἀβίωτον εἶναί μοι πεποίηκε τὸν βίον.
ΧΡ. Τί δ' ἔστιν; ἦπου καὶ σὺ συκοφάντρια
Ἐν ταῖς γυναιξὶν ἦσθα;
ΓΡ. Μὰ Δί' ἐγὼ μὲν οὔκ.
ΧΡ. Ἀλλ' οὐ λαχοῦσ' ἔπινες ἐν τῷ γράμματι;
ΓΡ. Σκώπτεις· ἐγὼ δὲ κατακέκνισμαι δειλάκρα.
ΧΡ. Οὔκουν ἐρεῖς ἀνύσασα τὸν κνισμὸν τίνα;
ΓΡ. Ἄκουέ νυν. ἦν δή μοί τι μειράκιον φίλον,
Πενιχρὸν μέν, ἄλλως δ' εὐπρόσωπον καὶ καλόν,
Καὶ χρηστόν. εἰ γάρ του δεηθείην ἐγώ,
Ἅπαντ' ἐποίει κοσμίως μοι καὶ καλῶς·
Ἐγὼ δ' ἐκείνῳ πάντα ταῦθ' ὑπηρέτουν.
ΧΡ. Τί δ' ἦν, ὅτι σου μάλιστ' ἐδεῖθ' ἑκάστοτε;
ΓΡ. Οὐ πολλά· καὶ γὰρ ἐκνομίως μ' ἠσχύνετο·
Ἀλλ' ἀργυρίου δραχμὰς ἂν ἤτησ' εἴκοσιν
Εἰς ἱμάτιον· ὀκτὼ δ' ἂν εἰς ὑποδήματα·
Καὶ ταῖς ἀδελφαῖς ἀγοράσαι χιτώνιον
Ἐκέλευσεν ἂν, τῇ μητρί θ' ἱματίδιον·
Πυρῶν τ' ἂν ἐδεήθη μεδίμνων τεττάρων.
ΧΡ. Οὐ πολλὰ τοίνυν, μὰ τὸν Ἀπόλλω, ταῦτά γε
Εἴρηκας· ἀλλὰ δῆλον, ὅτι σ' ἠσχύνετο.

954] Καὶ ἐδῶ λείπει, κατὰ τὰ παλαιὰ χειρόγραφα, ἡ ᾠδὴ τοῦ χοροῦ. 959 Ὦ μειρακίσκη], εἰρωνικῶς, διότι ἦτον καταστολισμένη (ἴδε στίχ. 1195) καὶ φυκιασιδωμένη.
962 Λέγειν σ' ἐχρῆν], ὁ παρατατικὸς ἀντὶ ἐνεστῶτος, πρὸς δήλωσιν τάχους.
968 Ἔπινες], ὡς ἐὰν ἤθελε νὰ εἴπῃ Ἐδίκαζες· ἴδε στίχ. 277. 975] ἀντὶ τοῦ ἐν ταῖς παλαιαῖς ἐκδόσεσι: ταῦτα πάνθ' ὑπηρέτουν. 977 Ἐκνομίως], καθ' ὑπερβολήν.
978 Ἂν ἤτησ'], ἐζήτει ἐνίοτε (ὅταν συνέπιπτε), καθὼς καὶ κατωτέρω: Ἐκέλευσεν ἂν· Σημαίνει δὲ τὸ μετὰ δισταγμοῦ καὶ μόλις.

Ὀδὰξ ἐλαβόμην, ὡς παρείας ὧν ὄφις. 685
Ἡ δ' εὐθέως τὴν χεῖρα πάλιν ἀνέσπασε,
Κατέκειτο δ' αὐτὴν ἐντυλίξασ' ἡσυχῇ,
Ὑπὸ τοῦ δέους βδέουσα ὁριμύτερον γαλῆς.
Κἀγὼ τότ' ἤδη τῆς ἀθάρης πολλὴν ἔφλων
Ἔπειτ', ἐπειδὴ μεστὸς ἦν, ἀνεπαυόμην. 690
ΓΥΝ. Ὁ δὲ θεὸς ὑμῖν οὐ προσῄειν;
ΚΑΡ. Οὐδέπω.
Μετὰ τοῦτο δ' ἤδη καὶ γελοῖον δῆτά τι
Ἐποίησα. προσιόντος γὰρ αὐτοῦ μέγα πάνυ
Ἀπέπαρδον· ἡ γαστὴρ γὰρ ἐπεφύσητό μου.
ΓΥΝ. Ἤπού σε διὰ τοῦτ' εὐθὺς ἐβδελύττετο. 695
ΚΑΡ. Οὔκ· ἀλλ' Ἰασὼ μέν τις ἀκολουθοῦσ' ἅμα
Ὑπηρυθρίασε, χἠ Πανάκει' ἀπεστράφη,
Τὴν ῥῖν' ἐπιλαβοῦσ'· οὐ λιβανωτὸν γὰρ βδέω.
ΓΥΝ. Αὐτὸς δ' ἐκεῖνος . . .;
ΚΑΡ. Οὐ μὰ Δί' οὐδ' ἐφρόντισε.
ΓΥΝ. Λέγεις ἄγροικον ἄρα σύ γ' εἶναι τὸν θεόν. 700
ΚΑΡ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ', ἀλλὰ σκατοφάγον.
ΓΥΝ. Αἴ τάλαν!
ΚΑΡ. Μετὰ ταῦτ' ἐγὼ μὲν εὐθὺς ἐνεκαλυψάμην,
Δείσας. ἐκεῖνος δ' ἐν κύκλῳ τὰ νοσήματα
Σκοπῶν περιῄει πάντα κοσμίως πάνυ.
Ἔπειτα παῖς αὐτῷ λίθινον θυείδιον 705
Παρέθηκε, καὶ δοίδυκα καὶ κιβώτιον.
ΓΥΝ. Λίθινον;
ΚΑΡ. Μὰ Δί' οὐ δῆτ', οὐχὶ τό γε κιβώτιον.
ΓΥΝ. Σὺ δὲ πῶς ἑώρας, ὦ κάκιστ' ἀπολούμενε,
Ὃς ἐγκεκαλύφθαι φῄς;
ΚΑΡ. Διὰ τοῦ τριβωνίου.
Ὀπὰς γὰρ εἶχεν οὐκ ὀλίγας, μὰ τὸν Δία. 710
Πρῶτον δὲ πάντων τῷ Νεοκλείδῃ φάρμακον
Καταπλαστὸν ἐνεχείρησε τρίβειν, ἐμβαλὼν

ὑφήρει], κατὰ διόρθ. ἀντὶ Τὴν χεῖρ' ὑφήρει. 685 Παρείας ὄφις], εἶδος ὄφεων μὴ φαρμακερῶν μὲ ἐξογκωμένας γνάθους, τοὺς ὁποίους μετεχειρίζοντο εἰς τὰ ὄργια τοῦ Διονύσου (ἴδε Δημοσθ. περὶ Στεφ.) καὶ ἄλλας τελετάς. ἴδε ᾧ κατωτέρω, στίχ. 728.

688 Βδ. ὁριμ. γ.], διότι τὸ βδέος τῆς γαλῆς εἶνε δυσοσμότατον. 689 Τῆς ἀθάρης πολλὴν], Ἀττικῶς, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπὶ θηλυκῶν.—ἔφλων] μετὰ ποιοῦ τινος ψόφου ἤσθιον.

692 Προσῄειν], Ἰων. ἀντὶ Προσῄει, παρβλ. Ὁμ. Ὀδ. Ρ. 359. 694 Ἐπεφύσητο], ὑπὸ τῆς ἀθάρης δηλονότι. 696 97 Ἰασώ.. χἠ Πανάκει'], θυγατέρες αὗται λέγονται τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἀκολουθοῦσαι αὐτῷ, καθὰ καὶ ἡ Ὑγεία καὶ ἡ Αἴγλη. 701 Σκατοφάγον], διότι οἱ ἰατροὶ ἀθυφοροῦσιν ὡς πρὸς τὴν δυσωδίαν τῶν περιττωμάτων καὶ αὐτῶν τῶν ἀτωμάτων, ᾧ πῶς ἂν εἴη ἄλλως; Ὅθεν καὶ λέγεται ὅτι ὁ μέγας Ἱπποκράτης καὶ κόπρου ἀνθρωπίνης ἐγεύσατο πρὸς διάγνωσιν νόσου τινός. 705 Δείσας], μὴ τιμωρηθῇ δηλονότι διὰ τὴν κακοήθειάν του. 707 Λίθινον;] ψυχρότερον τοῦτο, ὡς τοῦ ἐπιθέτου δῆθεν ἀναφερομένου καὶ εἰς τὸ κιβώτιον. Ὅθεν καὶ ἔν τισι τῶν χειρογράφων ἐλλείπει ὁ στίχος οὗτος.

Σκορόδων κεφαλὰς τρεῖς Τηνίων. ἔπειτ' ἔφλα
Ἐν τῇ θυείᾳ, ξυμπαραμιγνύων ὀπὸν
Καὶ σχῖνον· εἶτ' ὄξει διέμενος Σφηττίῳ, 715
Κατέπλασεν αὐτοῦ τὰ βλέφαρ' ἐκστρέψας, ἵνα
Ὀδυνῷτο μᾶλλον. ὁ δὲ, κεκραγὼς καὶ βοῶν,
Ἔφευγ' ἀνάξας· ὁ δὲ θεὸς γελάσας ἔφη·
Ἐνταῦθα νῦν κάθησο καταπεπλασμένος,
Ἵν' ἐπομνύμενον παύσω σε τῆς ἐκκλησίας. 720

ΓΥΝ. Ὡς φιλόπολίς τις ἔσθ' ὁ δαίμων καὶ σοφός.

ΚΑΡ. Μετὰ τοῦτο τῷ Πλούτωνι παρεκαθέζετο.
Καὶ πρῶτα μὲν δὴ τῆς κεφαλῆς ἐψήψατο·
Ἔπειτα καθαρὸν ἡμιτύβιον λαβὼν,
Τὰ βλέφαρα περιέψησεν· ἡ Πανάκεια δὲ 725
Κατεπέτασ' αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν φοινικίδι
Καὶ πᾶν τὸ πρόσωπον· εἶθ' ὁ θεὸς ἐπόππυσεν
Ἑξηξάτην οὖν δύο δράκοντ' ἐκ τοῦ νεὼ,
Ὑπερφυεῖς τὸ μέγεθος.

ΓΥΝ. Ὦ φίλοι θεοί!

ΚΑΡ. Τούτω δ' ὑπὸ τὴν φοινικίδ' ὑποδύνθ' ἡσυχῇ, 730
Τὰ βλέφαρα περιέλειχον, ὥς γ' ἐμοὶ δόκει·
Καὶ πρίν σε κοτύλας ἐκπιεῖν οἴνου δέκα,
Ὁ Πλοῦτος, ὦ δέσποιν', ἀνεστήκει βλέπων·
Ἐγὼ δὲ τὼ χεῖρ' ἀνεκρότησ' ὑφ' ἡδονῆς,
Τὸν δεσπότην τ' ἤγειρον· ὁ θεὸς δ' εὐθέως 735
Ἠφάνισεν αὐτόν, οἵ τ' ὄφεις, ἐς τὸν νεών.
Οἱ δ' ἐγκατακείμενοι παρ' αὐτῷ (πῶς δοκεῖς;)
Τὸν Πλοῦτον ἠσπάζοντο, καὶ τὴν νύχθ' ὅλην
Ἐγρηγόρεσαν, ἕως διέλαμψεν ἡμέρα.
Ἐγὼ δ' ἐπήνουν τὸν θεὸν πάνυ σφόδρα, 740
Ὅτι βλέπειν ἐποίησε τὸν Πλοῦτον ταχὺ,
Τὸν δὲ Νεοκλείδη μᾶλλον ἐποίησεν τυφλόν.

---

715 Σκορόδων.. Τηνίων], διότι ἐφημίζοντο διὰ τὴν δριμύτητά των. 714 Ὀπὸν], τὸν τοῦ (Κυρηναϊκοῦ) σιλφίου, Λτν. asa fœtida, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸν Διοσκορ., » ἔχει δριμύς.. ὀξυδερκίας ποιητικός «. 715 Σχῖνον], τὸ κοιν. Σκιλλοκρόμμυδον, τοῦ ὁποίου εἶνε δριμύτατος ὁ χυμός.—ὄξει Σφηττίῳ], ἐκ τοῦ ἐν Ἀττικῇ δήμου Σφηττοῦ, τοῦ ὁποίου οἱ κάτοικοι ἐλέγοντο εἶναι πικρότατοι ἢ συκοφάνται. 718 Ἀνάξας], ἀναΐξας, ἀναπηδήσας. 720 Ἐπομνύμενον], συκοφαντοῦντα διὰ ψευδορκιῶν. 722 Τῷ Πλούτωνι], τῷ Πλούτῳ, τὸν ὁποῖον εἰκότως, λέγει ὁ Σχλ., ἐνόμιζον τὸν αὐτὸν τῷ Πλούτωνι. 722 Ἐπόππυσεν] ποιόν τινα ἦχον ἐποίησε διὰ τοῦ στόματος, ἐκκαλούμενος τοὺς δράκοντας δηλονότι. 723 Ἑξηξάτην], Ἐξαΐσσω, ἐξώρμησαν.—δράκοντ'] τοὺς ἡμέρους τούτους δράκοντας ἔτρεφον ἰδίως ἐν τοῖς ναοῖς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὡς ἱεροὺς τοῦ θεοῦ, καὶ ὡς σύμβολα τῆς μακροβιότητος καὶ ὑγείας: ἰδίως δὲ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμιώντων, ὡς ὀξυδερκεστάτους, ὅθεν ἢ ἡ ἐτυμολογία τοῦ ὀνόματος Δράκων.

731 Ὡς γ' ἐμοὶ δόκει], διότι δὲν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ τί ἐγίνετο ὑπὸ τὴν φοινικίδα.

Καὶ πρίν σε κοτ. ἐκπ. οἴνου δέκα], σκώπτει τὰς γυναῖκας ὡς μεθύσους, καθὼς ἢ ἀνωτέρω ςίχ. 640. 737 Πῶς δοκεῖς;], θαυμαστικῶς ἀντὶ τοῦ Δίαν, μὲ πόσην χαρὰν στοχάζεσαι ὅτι, δηλ. μὲ ἀπερίγραπτον [ὑπερβολικήν].

ΓΥΝ. Ὅσην ἔχεις τὴν δύναμιν, ὦ ἄναξ δέσποτα!
Ἀτὰρ φράσον μοι, ποῦ 'σθ' ὁ Πλοῦτος;
ΚΑΡ. Ἔρχεται·
Ἀλλ' ἦν περὶ αὐτὸν ὄχλος ὑπερφυὴς ὅσος. 745
Οἱ γὰρ δίκαιοι πρότερον ὄντες καὶ βίον
Ἔχοντες ὀλίγον αὐτὸν ἠσπάζοντο καὶ
Ἐδεξιοῦνθ' ἅπαντες ὑπὸ τῆς ἡδονῆς·
Ὅσοι δ' ἐπλούτουν, οὐσίαν τ' εἶχον συχνήν,
Οὐκ ἐκ δικαίου τὸν βίον κεκτημένοι, 750
Ὀφρῦς ξυνῆγον, ἐσκυθρώπαζόν θ' ἅμα.
Οἱ δ' ἠκολούθουν κατόπιν ἐστεφανωμένοι,
Γελῶντες, εὐφημοῦντες· ἐκτυπεῖτο δὲ
Ἐμβὰς γερόντων εὐρύθμοις προβήμασιν.
Ἀλλ' εἴ' ἀπαξάπαντες ἐξ ἑνὸς λόγου 755
Ὀρχεῖσθε, καὶ σκιρτᾶτε, καὶ χορεύετε·
Οὐδεὶς γὰρ ὑμῖν εἰσιοῦσιν ἀγγελεῖ,
Ὡς ἄλφιτ' οὐκ ἔνεστιν ἐν τῷ θυλάκῳ.
ΓΥΝ. Νὴ τὴν Ἑκάβην, κἄγωγ' ἀναδῆσαι βούλομαι
Εὐαγγελιά σ' ἐν κριβανωτῶν ὁρμαθῷ, 760
Τοιαῦτ' ἀπαγγείλαντα.
ΚΑΡ. Μή νυν μέλλ' ἔτι,
Ὡς ἄνδρες ἐγγύς εἰσιν ἤδη τῶν θυρῶν.
ΓΥΝ. Φέρε νῦν ἰοῦσ' εἴσω κομίσω καταχύσματα
Ὥσπερ νεωνήτοισιν ὀφθαλμοῖς ἐγώ.
ΚΑΡ. Ἐγὼ δ' ἀπαντῆσαί γ' ἐκείνοις βούλομαι. 765

ΠΛ. Καὶ προσκυνῶ γε πρῶτα μὲν τὸν Ἥλιον,
Ἔπειτα σεμνῆς Παλλάδος κλεινὸν πέδον,
Χώραν τε πᾶσαν Κέκροπος, ἣ μ' ἐδέξατο.
Αἰσχύνομαι δὲ τὰς ἐμαυτοῦ ξυμφορὰς,
Οἵοις ἄρ' ἀνθρώποις ξυνὼν ἐλάνθανον· 770
Τοὺς ἀξίους δὲ τῆς ἐμῆς ὁμιλίας
Ἔφευγον, εἰδὼς οὐδέν. ὦ τλήμων ἐγὼ,
Ὡς οὐδ' ἐκεῖν' ἄρ', οὐδὲ ταῦτ' ὀρθῶς ἔδρων!

---

745 Ὑπερφυὴς ὅσος], ὑπερβολικὰ πολύς, ἀναρίθμητος. 746 47 Βίον ἔχοντες ὀλίγον], περιουσίαν, κοιν. Βιός. 751 Ὀφρῦς ξυνῆγον], συνωφρυοῦντο ὑπὸ λύπης. 755 Ἐξ ἑνὸς λόγου], ἐκ συμφώνου, ὅλοι ὁμοῦ. 759 60 Ἀναδῆσαι.. εὐαγγελιά σ'], νὰ σὲ στεφανώσω (ὁ ἀ τὰ) εὐαγγέλια (τὴν καλὴν εἴδησιν).—κριβανωτῶν] ὅλοι ἐξέλαβον ὡς οὐσιαστικὸν τοῦ ἐπιθέτου τούτου: Ἄρτων· ἀλλ' ὁ Κοραῆς ὑπενόησε φυσικώτερον: Σύκων (φουρνιστῶν). Ἴσως συμβιβάζονται ἀμφότεραι αἱ γνῶμαι, ἐὰν ὑποθέσῃ τις παξιμάδια. 765 66 Καταχύσματα Ὥσπερ νεωνήτοισιν ὀφθαλμοῖς], διότι τοὺς πρῶτον εἰσιόντας εἰς τὴν οἰκίαν νεωνήτους δούλους, καθὼς καὶ τοὺς διὰ χρόνου ἐρχομένους φίλους, καὶ τοὺς νεονύμφους, συνείθιζον νὰ βαίνωσι μὲ διάφορα ξηρὰ ὀπωρικὰ, εἰς σημεῖον εὐτυχίας. Παρομοίως λοιπὸν ἡ γυνὴ τοῦ Χρεμύλου θέλει νὰ ῥάνῃ τοὺς νεωνήτους τρόπον τινὰ τοῦ Πλούτου ὀφθαλμούς.
767 Παλλάδος.. πέδον], τὰς Ἀθήνας.

Ἀλλ' αὐτὰ πάντα πάλιν ἀναστρέψας ἐγὼ,
Δείξω τολοιπὸν πᾶσιν ἀνθρώποις, ὅτι 775
Ἄκων ἐμαυτὸν τοῖς πονηροῖς ἐνεδίδουν.
ΧΡ. Βάλλ' ἐς κόρακας· ὡς χαλεπόν εἰσιν οἱ φίλοι,
Οἱ φαινόμενοι παραχρῆμ', ὅταν πράττῃ τις εὖ!
Νύττουσι γὰρ καὶ φλῶσι τἀντικνήμια,
Ἐνδεικνύμενοι ἕκαστος εὔνοιάν τινα. 780
Ἐμὲ γὰρ τίς οὐ προσεῖπε; ποῖος οὐκ ὄχλος
Περιεστεφάνωσεν ἐν ἀγορᾷ πρεσβυτικός;
ΓΥΝ. Ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν, καὶ σὺ, καὶ σὺ, χαίρετον!
Φέρε νυν (νόμος γάρ ἐστι), τὰ καταχύσματα
Ταυτὶ καταχέω σου λαβοῦσα. 785
ΠΛ. Μηδαμῶς·
Ἐμοῦ γὰρ εἰσιόντος εἰς τὴν οἰκίαν
Πρώτιστα, καὶ βλέψαντος, οὐδὲν ἐκφέρειν
Πρεπῶδές ἐστιν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰσφέρειν.
ΓΥΝ. Εἶτ' οὐχὶ δέξει δῆτα τὰ καταχύσματα;
ΠΛ. Ἔνδον γε παρὰ τὴν ἑστίαν, ὥσπερ νόμος. 790
Ἔπειτα καὶ τὸν φόρτον ἐκφύγοιμεν ἄν·
Οὐ γὰρ πρεπῶδές ἐστι τῷ διδασκάλῳ,
Ἰσχάδια καὶ τρωγάλια τοῖς θεωμένοις
Προβαλόντ', ἐπὶ τούτοις εἶτ' ἀναγκάζειν γελᾷν.
ΓΥΝ. Εὖ πάνυ λέγεις, ὡς Δεξίνικος οὑτοσὶ 795
Ἀνίσταθ', ὡς ἁρπασόμενος τὰς ἰσχάδας.

ΚΑΡΙΩΝ, ΑΝΗΡ ΔΙΚΑΙΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΚΑΡ. Ὡς ἡδὺ πράττειν, ὦνδρες, ἔστ' εὐδαιμόνως,
Καὶ ταῦτα μηδὲν ἐξενεγκόντ' οἴκοθεν!
Ἡμῖν γὰρ ἀγαθῶν σωρὸς εἰς τὴν οἰκίαν
Ἐπεισπέπαικεν οὐδὲν ἠδικηκόσιν. 800
Οὕτω τὸ πλουτεῖν ἐστιν ἡδὺ πρᾶγμα δή.
Ἡ μὲν σιπύη μεστή 'στι λευκῶν ἀλφίτων,
Οἱ δ' ἀμφορῆς οἴνου μέλανος ἀνθοσμίου·

---

790 Ὥσπερ νόμος], ἀντὶ τοῦ Ἔθος. 791 Τὸν φόρτον], τὸ φορτικὸν (ἀνάρμοζον) τοῦ πράγματος. 792 94 Οὐ γὰρ πρεπῶδες ἤν.] διότι οἱ σύγχρονοι τοῦ Ἀριζοφάνους κωμικοὶ ποιηταὶ συνείθιζον νὰ ῥίπτωσι τρωγάλιά τινα εἰς τοὺς θεατάς. Ὅθεν λέγει ἐν Σφηξὶν (ς. 58 κ. ε.): » Ἡμῖν γὰρ οὐκ ἔς' οὔτε κάρυ' ἐκ φορμίδος Δούλω διαῤῥιπτοῦντε τοῖς θεωμένοις «. Διδάσκαλος δὲ ἐλέγετο αὐτὸς ὁ ποιητὴς (καθόσον ἐδίδασκε συγχρόνως τοὺς ὑποκριτὰς) τοῦ δράματος. 796] Καὶ ἐδῷ ἐπίσης λέγουσιν αἱ παλαιαὶ ἐκδόσεις ὅτι λείπει ἡ τοῦ χοροῦ ᾠδὴ περὶ οὗ ἴδε τὴν ἐν στίχῳ 621 ὑποσημείωσιν. 797 Ὦνδρες], ὁ Καρίων, ἐξερχόμενος μόνος τῆς οἰκίας, ὁμιλεῖ πρὸς τοὺς θεατάς. 800 Οὐδὲν ἠδικηκόσιν], εὐφυέστατον καὶ δυστυχῶς ἀληθέστατον σκῶμμα! 801 Οὕτω τὸ πλουτεῖν], ἐὰν ἀναφέρηται εἰς τὸ Οὐδὲν ἠδικηκόσιν, εἶνε τῷ ὄντι ἀληθὲς, ὅτι Ἡδὺ τὸ οὕτω πλουτεῖν. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ὁ Καρίων ἐννοεῖ μᾶλλον τὸ: Πλουτεῖν μηδὲν ἐξενεγκόντ' οἴκοθεν, ἀπόνως δηλ. καὶ ἀδαπάνως. 803 Οἴνου μέλανος ἀνθοσμίου], ἴδε Ὀδ. I, 210.

Ὁ συκοφάντης! δῆλον ὅτι βουλιμιᾷ.
ΣΥΚ. Σὺ μὲν εἰς ἀγορὰν ἰὼν τάχέως οὐκ ἂν φθάνοις·
Ἐπὶ τοῦ τροχοῦ γὰρ δεῖ σ' ἐκεῖ στρεβλούμενον
Εἰπεῖν, ἃ πεπανούργηκας.
ΚΑΡ. Οἴμωζ' ἄρα σύ.
ΔΙΚ. Νὴ τὸν Δία τὸν Σωτῆρα, πολλοῦ γ' ἄξιος
Ἅπασι τοῖς Ἕλλησιν ὁ θεὸς ἔσθ', ὅτι
Τοὺς συκοφάντας ἐξολεῖ κακοὺς κακῶς. 875
ΣΥΚ. Οἴμοι τάλας! μῶν καὶ σὺ μετέχων καταγελᾷς;
Ἐπεὶ πόθεν θοιμάτιον εἴληφας τοδί;
Ἐχθὲς δ' ἔχοντ' εἶδόν σ' ἐγὼ τριβώνιον.
ΔΙΚ. Οὐδὲν προτιμῶ σου· φορῶ γὰρ πριάμενος
Τὸν δακτύλιον τονδὶ παρ' Εὐδάμου δραχμῆς. 880
ΧΡ. *Ἀλλ' οὐκ ἔνεστι συκοφάντου δήγματος.
ΣΥΚ. Ἆρ' οὐχ ὕβρις ταῦτ' ἐστὶ πολλή; σκώπτετον,
Ὅ τι δὲ ποιεῖτον ἐνθάδ', οὐκ εἰρήκατον·
Οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ γὰρ ἐνθάδ' ἐστὸν οὐδενί.
ΧΡ. Μὰ τὸν Δί' οὔκουν τῷ γε σῷ, σάφ' ἴσθ' ὅτι. 885
ΣΥΚ. Ἀπὸ τῶν ἐμῶν γάρ, ναὶ μὰ Δία, δειπνήσετον.
ΧΡ. Ὡς δὴ 'π' ἀληθείᾳ σὺ μετὰ τοῦ μάρτυρος
Διαῤῥαγείης, μηδενὸς ἐμπεπλησμένος.
ΣΥΚ. Ἀρνεῖσθον; ἔνδον ἐστίν, ὦ μιαρωτάτω,
Πολὺ χρῆμα τεμαχῶν καὶ κρεῶν ὠπτημένων. 890
Ὑῦ, ὑῦ, ὑῦ, ὑῦ, ὑῦ, ὑῦ!
ΧΡ. Κακόδαιμον, ὀσφραίνει τι;
ΔΙΚ. Τοῦ ψύχους γ' ἴσως,
Ἐπεὶ τοιοῦτόν γ' ἀμπέχεται τριβώνιον.
ΣΥΚ. Ταῦτ' οὖν ἀνάσχετ' ἐστιν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί,
Τούτους ὑβρίζειν εἰς ἔμ'; οἴμ', ὡς ἄχθομαι, 895
Ὅτι χρηστὸς ὢν καὶ φιλόπολις πάσχω κακῶς!
ΧΡ. Σὺ φιλόπολις καὶ χρηστός;
ΣΥΚ. Ὦ; οὐδείς γ' ἀνής
ΧΡ. Καὶ μὴν ἐπερωτηθεὶς ἀπόκριναί μοι,
ΣΥΚ. Τὸ τί;

Δωρικώτερον ἀντὶ Δήμητερ. 879 Οὐδὲν προτιμῶ σου], οὐδὲν φροντίζω σου. 880 Δακτυλιον.. παρ' Εὐδάμου], ὁ Εὔδαμος ἦτον, φαίνεται, φαρμακοπώλης ἢ χρυσοχόος, πωλῶν τετελεσμένους (διὰ μαγικῶν ἐπικλήσεων) δακτυλίους ἢ ἐνδεδεμένας ἔχοντας λίθους τινὰς νομιζομένας ἀποτρεπτικοὺς τῶν φαρμακευμάτων (ὅθεν ἐκαλοῦντο καὶ Φαρμακῖται), καθὼς καὶ τὰ παρ' ἡμῖν Πανζεχίρια καὶ ἄλλα τοιαῦτα ὑποτιθέμενα ἀντιφάρμακα. Τοῦτο δὲ λέγει ὁ Δίκαιος, ὡς πρὸς φαρμακερὸν δηλονότι θηρίον, τὸν συκοφάντην, ὅθεν καὶ ἐπιφέρει ὁ Χρεμύλος: 881 Ἀλλ' οὐκ ἔνεστι κτλ.] διέφθαρται ὁ στίχος: ἐννεεῖ δὲ ἐν γένει ὅτι ὁ δακτύλιος δὲν ἔχει ἐν ἑαυτῷ τὴν δύναμιν (δὲν ἰσχύει) καὶ κατὰ τοῦ δήγματος τῶν συκοφαντῶν. 887 Μετὰ τοῦ μάρτυρος], συνεπήγετο γὰρ καὶ κλήτορα, ἵνα τοὺς ἐγκαλέσῃ. 890 Τεμαχῶν], κυρίως ἐπὶ κομματίων μεγάλων ἰχθύων, τῶν λεγομένων διὰ τοῦτο Τεμαχιτῶν. 891 Ὑῦ], ἄλλοι τὸ γράφουσιν ὑ, ὑ, ἄλλοι ὗ ὗ, καὶ ἄλλοι ὕ ὕ· ἐκφράζει δὲ τὸν ἦχον τῆς ῥινὸς τοῦ ὀσφραινομένου.

ΧΡ. Γεωργὸς εἶ;
ΣΥΚ. Μελαγχολᾷν μ' οὕτως οἴει
ΧΡ. Ἀλλ' ἔμπορος; 900
ΣΥΚ. Ναί, σκήπτομαί γ', ὅταν τύχω.
ΧΡ. Τί δαί; τέχνην τιν' ἔμαθες;
ΣΥΚ. Οὐ μὰ τὸν Δία.
ΧΡ. Πῶς οὖν διέζης, ἢ πόθεν, μηδὲν ποιῶν;
ΣΥΚ. Τῶν τῆς πόλεώς εἰμ' ἐπιμελητὴς πραγμάτων,
Καὶ τῶν ἰδίων πάντων.
ΧΡ. Σύ; τί μαθών;
ΣΥΚ Βούλομαι.
ΧΡ. Πῶς οὖν ἂν εἴης χρηστός, ὦ τοιχωρύχε, 905
Εἰ, σοὶ προσῆκον μηδὲν, εἶτ' ἀπεχθάνει.
ΣΥΚ. Οὐ γὰρ προσήκει τὴν ἐμαυτοῦ μοι πόλιν
Εὐεργετεῖν μ', ὦ κέπφε, καθ' ὅσον ἂν σθένω;
ΧΡ. Εὐεργετεῖν οὖν ἐστι τὸ πολυπραγμονεῖν;
ΣΥΚ. Τὸ μὲν οὖν βοηθεῖν τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις, 910
Καὶ μὴ 'πιτρέπειν, ἐάν τις ἐξαμαρτάνῃ.
ΧΡ. Οὐκοῦν δικαστὰς ἐξεπίτηδες ἡ πόλις
Ἄρχειν καθίστησιν.
ΣΥΚ. Κατηγορεῖ δὲ τίς;
ΧΡ. Ὁ βουλόμενος.
ΣΥΚ. Οὐκοῦν ἐκεῖνός εἰμ' ἐγώ.
Ὥστ' εἰς ἐμ' ἥκει τῆς πόλεως τὰ πράγματα. 915
ΧΡ. Νὴ Δία, πονηρόν γ' ἄρα προστάτην ἔχει.
Ἐκεῖνο δ' οὐ βούλοι' ἂν, ἡσυχίαν ἔχων,
Ζῆν ἀργός;
ΣΥΚ. Ἀλλὰ προβατίου βίον λέγεις.
Εἰ μὴ φανεῖται διατριβή τις τῷ βίῳ.
ΧΡ. Οὐδ' ἂν μεταμάθοις; 920
ΣΥΚ. Οὐδ' ἂν, εἰ δοίης γ' ἐμοὶ
Τὸν Πλοῦτον αὐτὸν, καὶ τὸ Βάττου σίλφιον.

---

[900] Σκήπτομαί γ', ὅσαν τύχω], διότι οἱ κηφῆνες οὗτοι, χρημάτων εἰσφορᾶς οὔσης πρὸς τὴν πόλιν, ἢ στρατείας, ἢ ἄλλης δημοσίας λειτουργίας, ἐμπορίαν ἐπροφασίζοντο, ὡς τῶν ἐμπόρων ἀλειτουργήτων ὄντων. [904] Τί μαθών;], ὅμοιον τῷ: Τί παθών; πόθεν ᾖ διατί; ἀπὸ ποῦ καὶ 'ως ποῦ; πῶς τὸ ἔπαθες; [906] Εἰ, σοὶ προσ. μηδ., εἶτ' ἀπεχθ.] ἀφ' οὗ, χωρὶς νὰ σοὶ ἀνήκει (ἡ τῶν κοινῶν ἐπιμέλεια, ὡς ἀνικάνῳ δηλονότι), ἀναλαμβάνεις δωρεὰν τὴν κοινὴν ἀπέχθειαν, ἥτις συνήθως βαρύνει τοὺς τὰ κοινὰ πράττοντας. [908] Κέπφε] ἀνόητε, καθὼς τὸ πτηνὸν ὁ Κέπφος (ἴδε τὸ Δεξ.), κοιν. Μποῦφε! [909] Τὸ πολυπραγμονεῖν], τὸ ἀνακατόνειν, ῥαδιουργεῖν. [912 15] Δικαστὰς ἡ πόλις ἄρχειν καθίστησιν], διότι, κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην (Πολιτ. Δ', ιϛ'): » Μάλιστα δ', ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ἀρχὰς λεκτέον ταύτας, ὅσαις ἀποδίδοται βουλεύσασθαί τε περί τινων καὶ κρῖναι καὶ ἐπιτάξαι «. [915] Εἰς ἐμ' ἥκει], ἀνήκουσι. [919] Διατριβή], ἐνασχόλησις. [921] Τὸ Βάττου σίλφιον], παροιμ. ἐπὶ τῶν πολυτιμοτάτων. Διότι ὁ Βάττος ἀπῴκισε πρῶτος, ἀπὸ τῆς νήσου Θήρας ὁρμηθεὶς, τὴν Κυρήνην, ὅπου ἐφύετο τὸ ἄριστον σίλφιον, τὸ ὁποῖον ἐχαράττετο μετὰ τῆς εἰκόνος τοῦ Βάττ-

ΧΡ. Κατάθου ταχέως θοιμάτιον.
ΚΑΡ. Οὗτος, σοὶ λέγει.
ΧΡ. Ἔπειθ' ὑπόλυσαι.
ΚΑΡ. Ταῦτα πάντα σοὶ λέγει.
ΣΥΚ. Καὶ μὴν προσελθέτω πρὸς ἔμ' ὑμῶν ἐνθαδὶ
Ὁ βουλόμενος. 925
ΚΑΡ. Οὐκοῦν ἐκεῖνός εἰμ' ἐγώ.
ΣΥΚ. Οἴμοι τάλας, ἀποδύομαι μεθ' ἡμέραν.
ΚΑΡ. Σὺ γὰρ ἀξιοῖς τἀλλότρια πράττων ἐσθίειν.
ΣΥΚ. Ὁρᾷς ἃ ποιεῖς; ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι.
ΧΡ. Ἀλλ' οἴχεται φεύγων, ὃν ἦγες μάρτυρα.
ΣΥΚ. Οἴμοι, περιείλημμαι μόνος! 930
ΚΑΡ. Νυνὶ βοᾷς;
ΣΥΚ. Οἴμοι μάλ' αὖθις!
ΚΑΡ. Δὸς σύ μοι τὸ τριβώνιον,
Ἵν' ἀμφιέσω τὸν συκοφάντην τουτονί.
ΔΙΚ. Μὴ δῆθ'· ἱερὸν γάρ ἐστι τοῦ Πλούτου πάλαι.
ΚΑΡ. Ἔπειτα ποῦ κάλλιον ἀνατεθήσεται,
Ἢ περὶ πονηρὸν ἄνδρα καὶ τοιχωρύχον; 935
Πλοῦτον δὲ κοσμεῖν ἱματίοις σεμνοῖς πρέπει.
ΔΙΚ. Τοῖς δ' ἐμβαδίοις τί χρήσεταί τις; εἴπ' ἐμοί.
ΚΑΡ. Καὶ ταῦτα πρὸς τὸ μέτωπον αὐτίκα δὴ μάλα,
Ὥσπερ κοτίνῳ προσπατταλεύσω τουτωί.
ΣΥΚ. Ἄπειμι· γιγνώσκω γὰρ ἥττων ὢν πολὺ 940
Ὑμῶν· ἐὰν δὲ σύζυγον λάβω τινά,
Καὶ σύκινον, τοῦτον τὸν ἰσχυρὸν θεὸν
Ἐγὼ ποιήσω τήμερον δοῦναι δίκην,
Ὅτι καταλύει περιφανῶς, εἷς ὢν μόνος,
Τὴν δημοκρατίαν, οὔτε τὴν Βουλὴν πιθὼν 945
Τὴν τῶν πολιτῶν, οὔτε τὴν ἐκκλησίαν.
ΔΙΚ. Καὶ μήν, ἐπειδὴ τὴν πανοπλίαν τὴν ἐμὴν
Ἔχων βαδίζεις, εἰς τὸ βαλανεῖον τρέχε·
Ἔπειτ' ἐκεῖ κορυφαῖος ἑστηκὼς, θέρου.
Κἀγὼ γὰρ εἶχον τὴν στάσιν ταύτην ποτέ. 950
ΧΡ. Ἀλλ' ὁ βαλανεὺς ἕλξει θύραζ' αὐτὸν, λαβὼν

τοι καὶ ἐπὶ τῶν Κυρηναϊκῶν νομισμάτων. 925 Ὁ βουλόμενος], φοβερίζει ὅποιον τὸν πλησιάσῃ. Ἀλλ' ὁ Καρίων ἀδιαφορεῖ καὶ τὸν γυμνόνει. 930 Περιείλημμαι], δὲν ἠξεύρω διατὶ δὲν τὸ γράφουν Περιείλειμμαι, ἐὰν ᾖν' ἀπὸ τοῦ Περιλείπω. 934 Δὸς σύμοι], πρὸς τὸ παιδέριον τοῦ Δικαίου. 936 Σεμνοῖς] μεγαλοπρεπέσι, πολυτελέσι. 939 Ὥσπερ κοτίνῳ], διότι τὰ ἀναθήματα προσηλοῦντο ἐπὶ τῶν περὶ τοὺς ναοὺς ἀγριελαίων (κοτίνων). 944 Σύζυγον], σύντροφον (κυρίως συγκωπηλάτην, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζυγοῦ καθήμενον), συμπαραστάτην. 942 Καὶ σύκινον], καὶ ἀσθενέστατον· διότι τοιοῦτον τὸ τῆς συκῆς ξύλον. 945 Πιθὼν], ἀντὶ Πείσας, κατὰ τὸ ὕφος τῶν παλαιῶν ψηφισμάτων, τῶν ὁποίων τὰς φράσεις μεταχειρίζεται ὁ συκοφάντης. 948 Εἰς τὸ βαλανεῖον τρέχε], ἴδε στίχῳ 531.

Ἀλλ' ἐκδότω τις δεῦρο δᾷδας ἡμμένας, 1190
Ἵν' ἔχων προαγῃ τῷ θεῷ σύ.

ΙΕΡ. Πάνυ μὲν οὖν
Δρᾷν ταῦτα χρή.

ΧΡ. Τὸν Πλοῦτον ἔξω τις καλεῖ;

ΓΡ. Ἐγὼ δὲ τί ποιῶ;

ΧΡ. Τὰς χύτρας, αἷς τὸν θεὸν
Ἱδρυσόμεθα, λαβοῦσ' ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρε
Σεμνῶς· ἔχουσα δ' ἦλθες αὐτὴ ποικίλα. 1195

ΓΡ. Ὡς δ' οὕνεκ' ἦλθον...

ΧΡ. Πάντα σοι πεπράξεται.
Ἥξει γὰρ ὁ νεανίσκος ὥς σ' εἰς ἑσπέραν.

ΓΡ. Ἀλλ' εἴ γε μέντοι, νὴ Δί', ἐγγυᾷ σύ μοι
Ἥξειν ἐκεῖνον ὡς ἔμ', οἴσω τὰς χύτρας.

ΚΑΡ. Καὶ μὴν πολὺ τῶν ἄλλων χυτρῶν τἀναντία 1200
Αὗται ποιοῦσι· ταῖς γὰρ ἄλλαις μὲν χύτραις
Ἡ γραῦς ἔπεστ' ἀνωτάτω· ταύτης δὲ νῦν
Τῆς γραὸς ἐπιπολῆς ἕπεισιν αἱ χύτραι.

ΧΟΡ. Οὐκ ἔτι τοίνυν γ' εἰκὸς μέλλειν οὐδ' ἡμᾶς, ἀλλ' ἀσάχωρεῖν
Εἰς τοὔπισθεν· δεῖ γὰρ κατόπιν τούτοις ᾄδοντας ἕπεσθαι. 1205

Πολιάδος Ἀθηνᾶς (τοῦ Παρθενῶνος) ἐν τῷ Ὀπισθοδόμῳ δηλ., ὅπου ἐφυλάττοντο τὰ ἱερὰ κειμήλια καὶ τὰ δημόσια χρήματα. 1195 κ. ε. Τὰς χύτρας] διότι, κατὰ τὸν Σχολ., ἐν ταῖς ἱδρύσεσι τῶν ἀγαλμάτων περιεπομπεύοντο καὶ ὅσπρια ἑψημένα ἐν χύτραις, τὰς ὁποίας ἔφερον γυναῖκες στολισμέναι. 1196 Ἔχουσα... ποικίλα], ἐνν. ἱμάτια. 1202 Ἡ γραῦς], παίζει μὲ τὴν λέξιν, ἥτις σημαίνει καὶ τὸ ἐπιπολῆς τῶν ἀλεουρωδῶν καὶ γαλακτωδῶν ζωμῶν πηγνύμενον ἀφρῶδες, τὴν κοινῶς Τσάπαν.

ΓΡ. Καὶ ταῦτα τοίνυν οὐχ ἕνεκεν μισητίας 985
Αἰτεῖν μ' ἔφασκεν, ἀλλὰ φιλίας οὕνεκα,
Ἵνα τοὐμὸν ἱμάτιον φορῶν μεμνῆτό μου.
ΧΡ. Λέγεις ἐρῶντ' ἄνθρωπον ἐκνομιώτατα.
ΓΡ. Ἀλλ' οὐχὶ νῦν ὁ βδελυρὸς ἔτι τὸν νοῦν ἔχε·
Τὸν αὐτὸν, ἀλλὰ πολὺ μεθέστηκεν πάνυ. 990
Ἐμοῦ γὰρ αὐτῷ τὸν πλακοῦντα τουτονὶ
Καὶ τἄλλα τἀπὶ τοῦ πίνακος τραγήματα
Ἐπόντα πεμψάσης, ὑπειπούσης θ', ὅτι
Εἰς ἑσπέραν ἥξοιμι...
ΧΡ. Τί σ' ἔδρασ'; εἴπ' ἐμοί.
ΓΡ. Ἄμητα προσαπέπερψεν ἡμῖν τουτονὶ, 995
Ἐφ' ᾧ τ' ἐκεῖσε μηδέποτέ μ' ἐλθεῖν ἔτι,
Καὶ πρὸς ἐπὶ τούτοις εἶπεν ἀποπέμπων, ὅτι
Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι.
ΧΡ. Δῆλον ὅτι τοὺς τρόπους τις οὐ μοχθηρὸς ἦν.
Ἔπειτα πλουτῶν οὐκέθ' ἥδεται φακῇ· 1000
Προτοῦ δ' ὑπὸ τῆς πενίας ἅπαντ' ἐπήσθιεν.
ΓΡ. Καὶ μὴν προτοῦ γ' ὁσημέραι, νὴ τὼ θεὼ,
Ἐπὶ τὴν θύραν ἐβάδιζεν αἰεὶ τὴν ἐμήν.
ΧΡ. Ἐπ' ἐκφοράν;
ΓΡ. Μὰ Δί' ἀλλὰ τῆς φωνῆς μόνον
Ἐρῶν ἀκοῦσαι. 1005
ΧΡ. Τοῦ λαβεῖν μὲν οὖν χάριν.
ΓΡ. Καὶ, νὴ Δί', εἰ λυπουμένην γ' αἴσθοιτό με,
Νηττάριον ἂν καὶ βάτιον ὑπεκορίζετο.
ΧΡ. Ἔπειτ' ἴσως ᾔτησ' ἂν εἰς ὑποδήματα;
ΓΡ. Μυστηρίοις δὲ τοῖς μεγάλοις ὀχουμένην
Ἐπὶ τῆς ἁμάξης ὅτι προσέβλεψέν μέ τις, 1010
Ἐτυπτόμην διὰ τοῦθ' ὅλην τὴν ἡμέραν·
Οὕτω σφόδρα ζηλότυπος ὁ νεανίσκος ἦν.
ΧΡ. Μόνος γὰρ ἤδεθ', ὡς ἔοικεν, ἐσθίων.
ΓΡ. Καὶ τάς γε χεῖρας παγκάλας ἔχειν μ' ἔφη.
ΧΡ. Ὁπότε προτείνειάν γε δραχμὰς εἴκοσιν. 1015
ΓΡ. Ὄζειν τε τῆς χρόας ἔφασκεν ἡδύ μου.

---

985 Μισητίας], ἀσελγείας. 995 Ἄμητα], γαλακτόπηγεαν, πολυτελέστερον δηλονότι ζυμαρικὸν τοῦ ἁπλοῦ πλακοῦντος, πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι πλουτῶν δὲν εἶχε πλέον τὴν ἀνάγκην της. 998 Πάλαι ποτ' ἦσαν κτλ.], παροιμία γνωστὴ, ἀπὸ χρησμοῦ τινος, δοθέντος τοῖς Μιλησίοις, οἱ ὁποῖοι, ἰσχύοντες πρὸ τοῦ Δαρείου (513, π. Χ.), ἐξέπεσον ἔκτοτε, δουλωθέντες ὑπ' αὐτοῦ. 999 Δῆλον ὅτι κτλ.], συμπεραίνει τοῦτο ἐκ τοῦ ὅτι ἐπλούτησε καὶ αὐτὸς ἀρτίως, καθὼς ὅλοι οἱ καλοὶ κἀγαθοί. 1005 Ἐπὶ τὴν θύραν . . τὴν ἐμὴν], ὡς κωμαστὴς δηλονότι. 1007 Νηττάριον καὶ βάτιον], εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς παλαιὰς ἐκδόσεις γράφεται Φάττιον, ὡς ὑποκοριστικὸν τοῦ Φάσσα—Φάττα, καθὼς καὶ τὸ Νηττάριον, ὑποκορ. τοῦ Νῆσσα—Νῆττα. Ἀλλ' οἱ νεώτεροι, εἰκάσαντες ἔκ τε τοῦ μέτρου καὶ ἐκ τῶν τοῦ Σχολιαστοῦ, τὸ διώρθωσαν Βάτιον, ὡς ὑποκορριστικὸν τοῦ Βατὶς, εἶδος ἰχθύος.

ΧΡ Εἰ Θάσιον ἐνέχεις, εἰκότως γε, νὴ Δία.
ΓΡ. Τὸ βλέμμα δ' ὡς ἔχοιμι μαλακὸν καὶ καλόν.
ΧΡ. Οὐ σκαιὸς ἦν ἄνθρωπος, ἀλλ' ἠπίστατο
Γραὸς καπρώσης τἀφόδια κατεσθίειν. 1020
ΓΡ. Ταῦτ' οὖν ὁ θεὸς, ὦ φίλ' ἄνερ, οὐκ ὀρθῶς ποιεῖ,
Φάσκων βοηθεῖν τοῖς ἀδικουμένοις ἀεί.
ΧΡ. Τί γὰρ ποιήσει, φράζε, καὶ πεπράξετ' ἄν;
ΓΡ. Ἀναγκάσαι δίκαιόν ἐστι, νὴ Δία,
Τὸν εὖ παθόνθ' ὑπ' ἐμοῦ πάλιν μ' ἀντευποιεῖν· 1025
Ἢ μηδ' ὁτιοῦν δίκαιον ἀγαθὸν ἔστ' ἔχειν.
ΧΡ. Οὔκουν καθ' ἑκάστην ἀπεδίδου τὴν νύκτα σοι;
ΓΡ. Ἀλλ' οὐδέποτέ με ζῶσαν ἀπολείψειν ἔφη.
ΧΡ. Ὀρθῶς γε· νῦν δέ γ' οὐκέτι ζῇ· σ' οἴεται.
ΓΡ. Ὑπὸ τοῦ γὰρ ἄλγους κατατέτηκ', ὦ φίλτατε. 1030
ΧΡ. Οὔκ· ἀλλὰ κατασέσηπας, ὥς γ' ἐμοὶ δοκεῖς.
ΓΡ. Διὰ δακτυλίου μὲν οὖν ἐμὲ γ' ἂν διελκύσαις.
ΧΡ. Εἰ τυγχάνοι γ' ὁ δακτύλιος ὢν τηλία.
ΓΡ. Καὶ μὴν τὸ μειράκιον τοδὶ προσέρχεται,
Οὗπερ πάλαι κατηγοροῦσα τυγχάνω· 1035
Ἔοικε δ' ἐπὶ κῶμον βαδίζειν.
ΧΡ. Φαίνεται·
Στέφανόν γέ τοι καὶ δᾷδ' ἔχων πορεύεται.
ΝΕ. Ἀσπάζομαι.
ΓΡ. Τί φησιν;
ΝΕ. Ἀρχαία φίλη,
Πολιὰ γεγένησαι ταχύ γε, νὴ τὸν οὐρανόν.
ΓΡ. Τάλαιν' ἐγὼ τῆς ὕβρεος, ἧς ὑβρίζομαι! 1040
ΧΡ. Ἔοικε διὰ πολλοῦ χρόνου σ' ὡρακέναι.
ΓΡ. Ποίου χρόνου, ταλάνταθ', ὃς παρ' ἐμοὶ χθὲς ἦν;
ΧΡ. Τοὐναντίον πέπονθε τοῖς πολλοῖς ἄρα·
Μεθύων γὰρ, ὡς ἔοικεν, ὀξύτερον βλέπει.
ΓΡ. Οὔκ· ἀλλ' ἀκόλαστός ἐστιν αἰεὶ τοὺς τρόπους. 1045
ΝΕ. Ὦ Ποντοπόσειδον καὶ θεοὶ πρεσβυτικοὶ,
Ἐν τῷ προσώπῳ τῶν ῥυτίδων ὅσας ἔχει!
ΓΡ. Ἀᾶ,
Τὴν δᾷδα μή μοι πρόσφερ'.
ΧΡ. Εὖ μέντοι λέγει·

1017 Θάσιον], ἐνν. οἶνον, ὁ ὁποῖος ἦτον περίφημος. 1022 Φάσκων], καὶ τοι λέγων ὅτι.
1026] Κατὰ διορθ. ἀντὶ τοῦ ἐν ταῖς παλαιαῖς ἐκδόσεσιν: Ἀγαθὸν δίκαιον, « ὡς ἀντιδαίνοντος εἰς τὸ μέτρον. Ὅ καὶ συντακτέον οὕτως: Ἢ ἐστὶ δίκαιον μηδοτιοῦν ἀγαθὸν (αὐτὸν) ἔχειν. Ἴσως ὅμως τρεπτέον καὶ τὸ Δίκαιον εἰς Δίκαιος. 1027 Ἀπεδίδου], ἐνν. τὰς εὐποιίας. 1035 Τηλία], κοσκινόγυρος. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἡ λεγομένη καὶ σήμερον παρ' ἡμῖν Μέση δακτυλίδι, ἦτον ἡ τότε περισπούδαστος. 1038 Ἀσπάζομαι], παρβλ. 320.
1045 Ἀκόλαστος], ἄτακτος. 1047 Τῶν ῥυτίδων ὅσας], ἴδε 689.

Ἐὰν γὰρ αὐτὴν εἷς μόνος σπινθὴρ λάβῃ,
Ὥσπερ παλαιὰν εἰρεσιώνην καύσεται. 1050
ΝΕ. Βούλει διὰ χρόνου πρός με παῖσαι;
ΓΡ. Ποῖ, τάλαν;
ΝΕ. Αὐτοῦ, λαβοῦσα κάρυα.
ΓΡ. Παιδιὰν τίνα
ΝΕ. Πόσους ἔχεις.. ὀδόντας;
ΧΡ. Ἀλλὰ γνώσομαι
Κἄγωγ'. ἔχει γὰρ τρεῖς ἴσως ἢ τέτταρας.
ΝΕ. Ἀπότισον· ἕνα γὰρ γόμφιον μόνον φορεῖ. 1055
ΓΡ. Ταλάνταt' ἀνδρῶν, οὐχ ὑγιαίνειν μοι δοκεῖς,
Πλυνόν με ποιῶν ἐν τοσούτοις ἀνδράσιν.
ΝΕ. Ὄναιο μέντ' ἄν, εἴ τις ἐκπλύνειέ σε.
ΧΡ. Οὐ δῆτ', ἐπεὶ νῦν μὲν καπηλικῶς ἔχει·
Εἰ δ' ἐκπλυνεῖται τοῦτο τὸ ψιμύθιον, 1060
Ὄψει κατάδηλα τοῦ προσώπου τὰ ῥάκη.
ΓΡ. Γέρων ἀνὴρ ὤν, οὐχ ὑγιαίνειν μοι δοκεῖς.
ΝΕ. Πειρᾷ μὲν οὖν ἴσως σε, καὶ τῶν τιτθίων
Ἐφάπτεταί σου, λανθάνειν δοκῶν ἐμέ.
ΓΡ. Μὰ τὴν Ἀφροδίτην, οὐκ ἐμοῦ γ', ὦ βδελυρὲ σύ. 1065
ΧΡ. Μὰ τὴν Ἑκάτην, οὐ δῆτα· μαινοίμην γὰρ ἄν.
Ἀλλ', ὦ νεανίσκ', οὐκ ἐῶ τὴν μείρακα
Μισεῖν σε ταύτην.
ΝΕ. Ἀλλ' ἔγωγ' ὑπερφιλῶ.
ΧΡ. Καὶ μὴν κατηγορεῖ γέ σου.
ΝΕ. Τί κατηγορεῖ;
ΧΡ. Εἶναί σ' ὑβριστὴν φησι, καὶ λέγειν, ὅτι 1070
Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι.
ΝΕ. Ἐγὼ περὶ ταύτης οὐ μαχοῦμαί σοι.
ΧΡ. Τὸ τί;
ΝΕ. Αἰσχυνόμενος τὴν ἡλικίαν τὴν σὴν, ἐπεὶ
Οὐκ ἂν ποτ' ἄλλῳ τοῦτ' ἐπέτρεπον ἐγὼ ποιεῖν·
Νῦν δ' ἄπιθι χαίρων, ξυλλαβὼν τὴν μείρακα. 1075
ΧΡ. Οἶδ', οἶδα τὸν νοῦν· οὐκέτ' ἀξιοῖς ἴσως
Εἶναι μετ' αὐτῆς.
ΓΡ. Ὁ δ' ἐπιτρέψων ἐστὶ τίς;

1050 Εἰρεσιώνην], κλάδον ἐλαίας, περιεστεμμένον μὲ ἔριον, τὸν ὁποῖον, ἔχοντα προσηρτημένα διάφορα ὀπωρικὰ καὶ τραγήματα, ἐκρέμων κατ' ἔτος πρὸ τῶν οἰκιῶν εἰς τὰ Πυανέψια. 1054 Παῖσαι;], παίξαι. 1055 Πόσους ἔχεις;] ἀντὶ νὰ εἴπῃ: Ὀδόλους ἢ ἐρεβίνθους, καθὼς συνειθίζουσι παίζοντες οἱ παῖδες, ὁ δὲ ἐπέφερε, παρὰ προσδοκίαν, Ὀδόντας.
1058 Οὐχ ὑγιαίνειν], μωραίνειν, μαίνεσθαι. 1059 Φορεῖ], φέρει, ἔχει. 1057 Πλυνόν με ποιῶν], πλύνων με λοιδορίαις, ἀτιμάζων με, (κοιν.) μὲ κάμνεις πατσαβοῦραν.
1060 Καπηλικῶς ἔχει], πλαστῶς, καθὼς οἱ δολοῦντες τὸν οἶνον κάπηλοι. 1063 66] Ἡ γραῦς ὀμνύει, καθὼς αἱ νέαι, τὴν Ἀφροδίτην· ὁ δὲ Χρεμύλος, παρῳδῶν τὸν ὅρκον αὐτῆς, ὀμνύει καταλληλότερον τὴν Ἑκάτην.

ΗΡ. Γυναικός;
ΔΙ. Οὐ δῆτ'.
ΗΡ. Ἀλλὰ παιδός;
ΔΙ. Οὐδαμῶς
ΗΡ. Ἀλλ' ἀνδρός;
ΔΙ. Ἀταταί!
ΗΡ. Ξυνεγένου τῷ Κλεισθένει;
ΔΙ. Μὴ σκῶπτέ μ', ὦ 'δελφ'· οὐ γὰρ, ἀλλ' ἔχω κακῶς·
Τοιοῦτος ἵμερός με διαλυμαίνεται.
ΗΡ. Ποῖός τις, ὦ 'δελφίδιον;
ΔΙ. Οὐκ ἔχω φράσαι· 60
Ὅμως γε μέντοι σοι δι' αἰνιγμῶν ἐρῶ.
Ἤδη ποτ' ἐπεθύμησας ἐξαίφνης ἔτνους;
ΗΡ. Ἔτνους; βαβαιὰξ, μυριάκις γ' ἐν τῷ βίῳ.
ΔΙ. Ἆρ' ἐκδιδάσκω τὸ σαφὲς, ἢ ἕτερα φράσω;
ΗΡ. Μὴ δῆτα περὶ ἔτνους γε· πάνυ γὰρ μανθάνω. 65
ΔΙ. Τοιουτοσὶ τοίνυν με δαρδάπτει πόθος
Εὐριπίδου, καὶ ταῦτα τοῦ τεθνηκότος·
Κοὐδείς γέ μ' ἂν πείσειεν ἀνθρώπων τὸ μὴ οὐκ
Ἐλθεῖν ἐπ' ἐκεῖνον.
ΗΡ. Πότερον εἰς ᾅδου κάτω;
ΔΙ. Καὶ νὴ Δί', εἴ τί γ' ἔστιν ἔτι κατωτέρω. 70
ΗΡ. Τί βουλόμενος;
ΔΙ. Δέομαι ποιητοῦ δεξιοῦ.
Οἱ μὲν γὰρ οὐκέτ' εἰσίν· οἱ δ' ὄντες κακοί.
ΗΡ. Τί δ'; οὐκ ἰοφῶν ζῇ;
ΔΙ. Τοῦτο γάρ τι καὶ μόνον
Ἔτ' ἐστὶ λοιπὸν ἀγαθὸν, εἰ καὶ τοῦτ' ἄρα·
Οὐ γὰρ σάφ' οἶδ' οὐδ' αὐτὸ τοῦθ' ὅπως ἔχει. 75
ΗΡ. Εἶτ' οὐχὶ Σοφοκλέα, πρότερον ὄντ' Εὐριπίδου,
Μέλλεις ἀναγαγεῖν, εἴπερ ἐκεῖθεν δεῖ σ' ἄγειν;
ΔΙ. Οὐ, πρίν γ' ἂν ἰοφῶντ', ἀπολαβὼν αὐτὸν μόνον,
Ἄνευ Σοφοκλέους ὅ,τι ποιεῖ, κωδωνίσω.

---

[57] Ἀταταῖ!] δυσανασχετεῖ ὡς πρὸς τὴν ἐρώτησιν ὁ Δ. Ἀλλ' ὁ Ἡρακλ. κτυπῶν αὐτὸν μὲ τὰ ἴδιά του βέλη, τὸν ἐνθυμίζει τὸν Κλεισθένην. [58] Οὐ γὰρ ἀλλ' ἔγω κακῶς], φρσ. Ἀττ. ἀναπληρουμένη οὕτως: Οὐ γὰρ (σκώπτω), ἀλλ' ἔχω κακῶς. [60] Τραγικὸς φαίνεται ὁ στίχος. [63] Ἔτνους; βαβαιὰξ], διότι γνωστὴ ἡ ἀδηφαγία τοῦ Ἡρακλ. Ἑκτὸς δὲ τούτου μὲ τὸ ἔτνος ἐτρέφοντο συνήθως καὶ οἱ ἀθληταί. [64]], τὸ πρῶτον ἡμιστίχιον εἴληπται ἐξ Εὐριπίδου. — ἢ ἑτέρᾳ] ἐνν. ὁδῷ ἢ μεθόδῳ, ἀλλεοτρόπως. [71] Ποιητοῦ δεξιοῦ], διότι οἱ ἀγωνιζόμενοι τότε (εἰς τὰ κατ' ἄστυ Διονύσια) ἦσαν φαίνεται ἀδέξιοι.

[72] Οἱ μὲν γὰρ κτλ.] Εὐριπίδου ἐξ Οἰνέως: « Σὺ δ' ὧδ' ἔρημος ξυμμάχων ἀπόλλυσαι· Οἱ μὲν γὰρ κτλ. [75] Ἰοφῶν], υἱὸς τοῦ Σοφοκλ. ποιητὴς καὶ αὐτός. [74 75] Εἰ καὶ τοῦτ' ἄρα· Οὐ γὰρ κτλ.] διότι τὰ ποιήματα, ἐν οἷς εὐδοκίμει, ἦσαν, καθὼς ἐλέγετο τοὐλάχιστον, τοῦ πατρός του, ἴδε κατωτέρω. [76] Πρότερον ὄντ' Εὐρ.], διότι ἦτον 24 χρόνους προγενέστερος του. [79] Κωδωνίσω], ἐξετάσω, δοκιμάσω, καθὼς τὰ νομίσματα, τὰ ὁποῖα καὶ διὰ τοῦτο ὀνομάζει κατωτέρω (στίχ. 676) Κεκωδωνισμένα.

Ἐς ταυτὸν ὑμᾶς ξυγκυκήσας τρυβλίον
Ἀπαξάπαντας εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλεῖν. 1105
ΚΑΡ. Ἡ γλῶττα τῷ κήρυκι τούτων τέμνεται! —
Ἀτὰρ διὰ τί δὴ ταῦτ' ἐπιβουλεύει ποιεῖν·
Ἡμᾶς;
ΕΡΜ. Ὅτιὴ δεινότατα πάντων πραγμάτων
Εἴργασθ'. ἀφ' οὗ γὰρ ἤρξατ' ἐξαρχῆς βλέπειν
Ὁ Πλοῦτος, οὐδεὶς οὐ λιβανωτὸν, οὐ δάφνην, 1110
Οὐ ψαιστὸν, οὐχ ἱερεῖον, οὐκ ἄλλ' οὐδὲ ἓν
Ἡμῖν ἐπιθύει τοῖς θεοῖς.
ΚΑΡ. Μὰ Δί', οὐδέ γε
Θύσει· κακῶς γὰρ ἐπεμελεῖσθ' ἡμῶν τότε.
ΕΡΜ. Καὶ τῶν μὲν ἄλλων μοι θεῶν ἧττον μέλει·
Ἐγὼ δ' ἀπόλωλα κἀπιτέτριμμαι. 1115
ΚΑΡ. Σωφρονεῖς.
ΕΡΜ. Πρότερον γὰρ εἶχον μὲν παρὰ ταῖς καπηλίσι
Πάντ' ἀγάθ' ἔωθεν εὐθὺς, οἰνοῦτταν, μέλι,
Ἰσχάδας, ὅσ' εἰκός ἐστιν Ἑρμῆν ἐσθίειν·
Νυνὶ δὲ πεινῶν ἀναβάδην ἀναπαύομαι.
ΚΑΡ. Οὐκοῦν δικαίως, ὅστις ἐποίεις ζημίαν 1120
Ἐνίοτε, τοιαῦτ' ἀγάθ' ἔχων.
ΕΡΜ. Οἴμοι τάλας,
Οἴμοι πλακοῦντος, τοῦ 'ν τετράδι πεπεμμένου . . .
ΚΑΡ. Ποθεῖς τὸν οὐ παρόντα καὶ μάτην καλεῖς.
ΕΡΜ. Οἴμοι δὲ κωλῆς, ἧς ἐγὼ κατήσθιον . . .
ΚΑΡ. Ἀσκωλίαζ' ἐνταῦθα πρὸς τὴν αἰθρίαν. 1125
ΕΡΜ. Σπλάγχνων τε θερμῶν, ὧν ἐγὼ κατήσθιον . . !
ΚΑΡ. Ὀδύνη σε πρὸς τὰ σπλάγχν' ἔοικ' ἐπιστρέφειν.
ΕΡΜ. Οἴμοι δὲ κύλικος ἴσον ἴσῳ κεκραμένης!
ΚΑΡ. Ταύτην ἐπιπιὼν ἀποτρέχων οὐκ ἂν φθάνοις.

1106 Ἡ γλ. τῷ κήρ. τούτων τέμν.] ὁ τοιαῦτα (ἀπαίσια δηλονότι) ἀναγγέλλων γλωσσοτομεῖται. Ὑπαινίττεται δέ πως καὶ τὸ ἔθος τοῦ τὰς γλώσσας τῶν ἱερείων θύεσθαι τῷ Ἑρμῇ. 1115 Σωφρονεῖς], φρονίμως ποιεῖς (φροντίζων περὶ σεαυτοῦ μόνον). 119 Ἀναβάδην ἀναπαύομαι], διότι οἱ ὑπηρέται, πρὸς τὸ ἀναπαύειν ἀπὸ τῶν μεθημερινῶν δρόμων τοὺς πόδας, ἐκοιμῶντο ἀνατείνοντες αὐτοὺς πρὸς τὸν τοῖχον. 1120 Ἐποίεις ζημίαν], προεξένεις (ταῖς καπηλίσι δηλονότι) ζημίαν· διότι εἰς τὸν Ἑρμῆν, ὡς ἐμπολαῖον καὶ κερδῷον θεὸν, ἀπεδίδοντο καὶ τὰ κέρδη καὶ αἱ ζημίαι.

1122 Πλακ., τοῦ 'ν τετρ. πεπεμμ.], διότι ἡ τετρὰς ἑκάστου μηνὸς ἐνομίζετο (ἦτον ἱερὰ) τοῦ Ἑρμοῦ, ὅθεν καὶ παρὰ τοῖς Εὐρωπαϊκοῖς ἔθνεσιν ἡ τετράδη τῆς ἑβδομάδος ὀνομάζεται καὶ σήμερον ἀκόμην: ἡμέρα τοῦ Ἑρμοῦ (Mercredi). 1123 Ποθεῖς τὸν οὐ παρόντα κτλ.], παροιμ. ἀπὸ Ἥλλου τοῦ Ἡρακλέους, τὸν ὁποῖον, ἁρπαγέντα ὑπὸ τῶν Νυμφῶν, περιήρχετο ἀνακαλούμενος μεγαλοφώνως ὁ ἥρως οὗτος. 1124 Κωλῆς], διότι ἡ κωλῆ (τὸ ὄπισθεν μέρος) τοῦ θύματος ἀφιεροῦτο εἰς τὸν Ἑρμῆν. 1125 Ἀσκωλίαζε] πήδα καθὼς οἱ ἀσκωλιάζοντες (πηδῶντες, εἰς τιμὴν τοῦ Διονύσου, ἐπ' ἀσκῶν ἀλληλιμμένων). Παίζει δὲ μὲ τὰς λέξεις Κωλῆ καὶ Ἀσκωλίαζε. 1128 [ἴσον ἴσῳ κεκρ.] ἴσον ὕδωρ ἴσῳ οἴνῳ.

1129 Ταύτην ἐπιπιὼν], ἐννοεῖται ὅτι ὁ κόδαλος Καρίων ἀπέπαρδε, καὶ παρατηρητέον εἰς πόσην ἀκολασίαν εἶχε καταντήσῃ ὁ ὄχλος τῶν Ἀθηναίων, ὥστε νὰ ἀνέχηται διασυρα-

ΗΡ. Ἦ μὴν κόβαλά γ' ἐστίν, ὡς καὶ σοὶ δοκεῖ.
ΔΙ. Μὴ τὸν ἐμὸν οἶκει νοῦν· ἔχεις γὰρ οἰκίαν. 105
ΗΡ. Καὶ μὴν ἀτεχνῶς γε παμπόνηρα φαίνεται.
ΔΙ. Δειπνεῖν με δίδασκε.
ΞΑΝ. Περὶ ἐμοῦ δ' οὐδεὶς λόγος.
ΔΙ. Ἀλλ' ὥνπερ ἕνεκα τήνδε τὴν σκευὴν ἔχων
Ἦλθον κατὰ σὴν μίμησιν, ἵνα μοι τοὺς ξένους
Τοὺς σοὺς φράσειας, εἰ δεοίμην, οἵσι σὺ 110
Ἐχρῶ τόθ', ἡνίκ' ἦλθες ἐπὶ τὸν Κέρβερον,
Τούτους φράσον μοι, λιμένας, ἀρτοπώλια,
Πορνεῖ', ἀναπαύλας, ἐκτροπάς, κρήνας, ὁδοὺς,
Πόλεις, διαίτας, πανδοκευτρίας, ὅπου
Κόρεις ὀλίγιστοι. 115
ΞΑΝ. Περὶ ἐμοῦ δ' οὐδεὶς λόγος.
ΗΡ. Ὦ σχέτλιε, τολμήσεις γὰρ ἰέναι καὶ σύ γε;
ΔΙ. Μηδὲν ἔτι πρὸς ταῦτ'· ἀλλὰ φράζε τῶν ὁδῶν,
Ὅπως τάχιστ' ἀφιξόμεθ' εἰς Ἅδου κάτω·
Καὶ μήτε θερμὴν, μήτ' ἄγαν ψυχρὰν φράσῃς.
ΗΡ. Φέρε δή, τίν' αὐτῶν σοι φράσω πρώτην, τίνα; 120
Μία μὲν γάρ ἐστιν ἀπὸ κάλω καὶ θρανίου,
Κρεμάσαντι σαυτόν.
ΔΙ. Παῦε, πνιγηρὰν λέγεις.
ΗΡ. Ἀλλ' ἔστιν ἀτραπὸς ξύντομος τετριμμένη,
Ἡ διὰ θυείας.
ΔΙ. Ἆρα κώνειον λέγεις;
ΗΡ. Μάλιστά γε.
ΔΙ. Ψυχράν γε καὶ δυσχείμερον· 125
Εὐθὺς γὰρ ἀποπήγνυσι τἀντικνήμια.
ΗΡ. Βούλει ταχεῖαν καὶ κατάντη σοι φράσω;
ΔΙ. Νὴ τὸν Δί', ὡς ὄντος γε μὴ βαδιστικοῦ.
ΗΡ. Καθέρπυσόν νυν ἐς Κεραμεικόν.
ΔΙ. Κᾶτα τί;

---

[104] Κόβαλα], ἀνελεύθερα, ἢ πανοῦργα, ἀπατηλά.—ὡς ᾗ σοὶ δοκεῖ], ἀφ' οὗ ᾗ εἰς ἐσένα φαίνονται τοιαῦτα. Ἀλλ' ἴσως ἐγράφετο: Δοκεῖν· ὥστε ᾗ σοὶ δοκεῖν. [105] Μὴ τὸν ἐμὸν νοῦν.] ὁ Σχλ. λέγει ὅτι ᾗ τοῦτο ἐλήφθη ἐκ τῆς Εὐριπίδου Ἀνδρομάχης, ὅπου ὅμως δὲν εὑρίσκεται πλέον. [107] Δειπνεῖν με δίδασκε], ὡς περὶ τοῦτο μόνον ἱκανὸς ὄντος τοῦ Ἡρακλ. [111] Ἐπὶ τὸν Κέρβ.], ἐπὶ (τὸ ἀναγαγεῖν) τὸν Κέρβ. [113] Ἀναπαύλας], μέρη ὅπου οἱ ὁδοιπόροι ἀναπαύονται ὀλίγον, ταθμούς.—ἐκτροπάς], γύρας (ἐκτὸς τῆς μεγάλης ὁδοῦ), μονοπάτια συντομώτερα. [117] Μηδὲν ἔτι πρὸς ταῦτ'], μὴ λέγῃς τίποτε πλέον περὶ τούτων (ἵνα μᾶς ἐντεκνόψῃς δηλονότι).—τῶν ὁδῶν], (περὶ) τῶν ὁδῶν. [121] Θρανίου], ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀναβαίνων ὁ κρεμώμενος, τὸ ἐλάκτιζεν ἔπειτα. [123] Πνιγηράν], παίζει μὲ τὴν διφορουμένην σημασίαν τῆς λέξεως, ἐννοεῖ δὲ τὸ ἐκ τοῦ καύσωνος πνῖγος. [125] Τετριμμένη], κεκατημένη, ἡ κυρίως Τρίβος. [125] Ψυχρὰν], διότι τὸ κώνειον φονεύει κατὰ ψύξιν. [128] Ὡς ὄντος γε μὴ βαδιστικοῦ], ἐνν. Μου. Μαλθακὸς γὰρ ὁ Διόνυσος. [129] Κεραμεικόν], προάστειον πρὸς τὸ θυτικοδόρειον τῶν Ἀθηνῶν, διαιρούμενον εἰς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ ἄστεος, ὅπου τρὶς τοῦ ἔτους ἐτελοῦντο εἰς τιμὴν τῆς Ἀθηνᾶς τοῦ Ἡφαίστου καὶ τοῦ Προμηθέως λομπαδηδρο-

ΕΡΜ. Ἐναγώνιος τοίνυν ἔσομαι. καὶ τί ἔτ' ἐρεῖς;
Πλούτῳ γάρ ἐστι τοῦτο συμφορώτατον,
Ποιεῖν ἀγῶνας μουσικοὺς καὶ γυμνικούς.
ΚΑΡ. Ὡς ἀγαθόν ἐστ' ἐπωνυμίας πολλὰς ἔχειν· 1160
Οὗτος γὰρ ἐξεύρηκεν αὐτῷ βιότιον.
Οὐκ ἐτὸς ἅπαντες οἱ δικάζοντες θαμὰ
Σπεύδουσιν ἐν πολλοῖς γεγράφθαι γράμμασιν.
ΕΡΜ. Οὐκοῦν ἐπὶ τούτοις εἰσίω;
ΚΑΡ. Καὶ πλῦνέ γε
Αὐτὸς προσελθὼν πρὸς τὸ φρέαρ τὰς κοιλίας, 1165
Ἵν' εὐθέως διακονικὸς εἶναι δοκῇς.

ΙΕΡ. Τίς ἂν φράσειε ποῦ 'στι Χρεμύλος μοι σαφῶς;
ΧΡ. Τί δ' ἐστίν, ὦ βέλτιστε;
ΙΕΡ Τί γὰρ ἄλλ' ἢ κακῶς;
Ἀφ' οὗ γὰρ ὁ Πλοῦτος οὗτος ἤρξατο βλέπειν,
Ἀπόλωλ' ὑπὸ λιμοῦ· καταφαγεῖν γὰρ οὐκ ἔχω, 1170
Καὶ ταῦτα τοῦ Σωτῆρος ἱερεὺς ὢν Διός.
ΧΡ. Ἡ δ' αἰτία τίς ἐστιν, ὦ πρὸς τῶν θεῶν;
ΙΕΡ. Θύειν ἔτ' οὐδεὶς ἀξιῶ.
ΧΡ. Τίνος οὕνεκα;
ΙΕΡ. Ὅτι πάντες εἰσὶ πλούσιοι. καίτοι τότε,
Ὅτ' εἶχον οὐδέν, ὁ μὲν ἂν ἥκων ἔμπορος 1175
Ἔθυσεν ἱερεῖόν τι σωθεὶς, ὁ δέ τις ἂν
Δίκην ἀποφυγών· ὁ δ' ἂν ἐκαλλιερεῖτό τις,
Κἀμέ γ' ἐκάλει τὸν ἱερέα· νῦν δ' οὐδὲ εἷς
Θύει τοπαράπαν οὐδέν, οὐδ' εἰσέρχεται,
Πλὴν ἀποπατησόμενοί γε πλεῖν ἢ μυρίοι. 1180
ΚΑΡ. Οὐκοῦν τὰ νομιζόμενα σὺ τούτων λαμβάνεις;
ΙΕΡ. Τὸν οὖν Δία τὸν Σωτῆρα καὐτός μοι δοκῶ
Χαίρειν ἐάσας ἐνθάδ' αὐτοῦ καταμενεῖν.
ΧΡ. Θάρρει· καλῶς ἔσται γάρ, ἢν θεὸς θέλῃ·
Ὁ Ζεὺς ὁ Σωτὴρ γὰρ πάρεστιν ἐνθάδε, 1185
Αὐτόματος ἥκων.
ΙΕΡ. Πάντ' ἀγαθά τοίνυν λέγεις.
ΧΡ. Ἱδρυσόμεθ' οὖν αὐτίκα μάλ'—ἀλλὰ περίμενε—
Τὸν Πλοῦτον, οὗπερ πρότερον ἦν ἱδρυμένος,
Τὸν ὀπισθόδομον ἀεὶ φυλάττων τῆς θεοῦ.

1157 Ἐναγώνιος], ὁ καὶ ἁπλῶς Ἀγώνιος, ὡς ἔφορος τῶν ἀγώνων καὶ τῶν ἀθλητῶν. 1162-66] ἴδε στίχ. 277. 1165 Αὐτὸς], μόνος σου. 1180 Ἀποπατησόμενοι], ὡς ἐρήμου θηλονότι τοῦ περὶ τὸν ναὸν τόπου ὄντος. 1181 Τὰ νομιζόμενα τούτων], τὰ κατὰ τὸν νόμον ἀνήκοντα τῷ ἱερεῖ μέρη τοῦ θύματος· ἦσαν δὲ ταῦτα τὸ δέρμα καὶ ἡ κωλῆ. Ἐνταῦθα δὲ ἐννοεῖ τὰ ἀποπατήματα. 1187-89 Ἱδρυσόμεθ' οὖν κτλ.] ὄπισθεν τοῦ ναοῦ τῆς

Ἀλλ' ἐκδότω τις δεῦρο δᾷδας ἡμμένας, 1190
Ἵν' ἔχων προηγῇ τῷ θεῷ σύ.

ΙΕΡ. Πάνυ μὲν οὖν
Δρᾷν ταῦτα χρή.

ΧΡ. Τὸν Πλοῦτον ἔξω τις κάλει!

ΓΡ. Ἐγὼ δὲ τί ποιῶ;

ΧΡ. Τὰς χύτρας, αἷς τὸν θεὸν
Ἱδρυσόμεθα, λαβοῦσ' ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρε
Σεμνῶς· ἔχουσα δ' ἦλθες αὐτὴ ποικίλα. 1195

ΓΡ. Ὡς δ' οὕνεκ' ἦλθον...

ΧΡ. Πάντα σοι πεπράξεται.
Ἥξει γὰρ ὁ νεανίσκος ὥς σ' εἰς ἑσπέραν.

ΓΡ. Ἀλλ' εἴ γε μέντοι, νὴ Δί', ἐγγυᾷ σύ μοι
Ἥξειν ἐκεῖνον ὡς ἔμ', οἴσω τὰς χύτρας.

ΚΑΡ. Καὶ μὴν πολὺ τῶν ἄλλων χυτρῶν τἀναντία 1200
Αὗται ποιοῦσι· ταῖς γὰρ ἄλλαις μὲν χύτραις
Ἡ γραῦς ἔπεστ' ἀνωτάτω· ταύτης δὲ νῦν
Τῆς γραὸς ἐπιπολῆς ἔπεισιν αἱ χύτραι.

ΧΟΡ. Οὐκ ἔτι τοίνυν γ' εἰκὸς μέλλειν οὐδ' ἡμᾶς, ἀλλ' ἀναχωρεῖν
Εἰς τοὔπισθεν· δεῖ γὰρ κατόπιν τούτοις ᾄδοντας ἕπεσθαι. 1205

Πολιάδος Ἀθηνᾶς (τοῦ Παρθενῶνος) ἐν τῷ Ὀπισθοδόμῳ δηλ., ὅπου ἐφυλάττοντο τὰ ἱερὰ κειμήλια καὶ τὰ δημόσια χρήματα. 1195 κ. ε. Τὰς χύτρας] διότι, κατὰ τὸν Σχολ., ἐν ταῖς ἱδρύσεσι τῶν ἀγαλμάτων περιεπομπεύοντο καὶ ὄσκρια ἐψημένα ἐν χύτραις, τὰς ὁποίας ἔφερον γυναῖκες στολισμέναι. 1196 Ἔχουσα... ποικίλα], ἐνν. ἱμάτια. 1202 Ἡ γραῦς], παίζει μὲ τὴν λέξιν, ἥτις σημαίνει καὶ τὸ ἐπιπολῆς τῶν ἀλευρωδῶν καὶ γαλακτωδῶν ζωμῶν πηγνύμενον ἀφρῶδες, τὴν κοινῶς Τσάπαν.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΒΑΤΡΑΧΟΙ.

(Σ. Δ. Β.)

Τὸ δρᾶμα τοῦτο, ἓν τῶν εὖ πάνυ καὶ φιλοπόνως πεποιημένων, οὕτως ἐθαυμάσθη διὰ τὸ χορικὸν μάλιστα ἐπεισόδιόν (τὴν παράβασίν) του, ὥστε ἀφ' οὗ παρεστάθη τὸ πρῶτον ἐπὶ Καλλίου ἄρχοντος (τῷ 405 π. Χ.), ἐδιδάχθη καὶ δεύτερον, κατὰ τὸν Δικαίαρχον.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΞΑΝΘΙΑΣ (*).	ΑΙΑΚΟΣ.
ΔΙΟΝΥΣΟΣ.	ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗΣ.
ΗΡΑΚΛΗΣ.	ΠΑΝΔΟΚΕΥΤΡΙΑ.
ΝΕΚΡΟΣ.	ΠΛΑΘΑΝΗ, ἑτέρα πανδοκεύτρια.
ΧΑΡΩΝ.	ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.
ΒΑΤΡΑΧΟΙ.	ΑΙΣΧΥΛΟΣ.
ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ.	ΠΛΟΥΤΟΣ.

ΞΑΝΘΙΑΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΗΡΑΚΛΗΣ, ΝΕΚΡΟΣ, ΧΑΡΩΝ, ΧΟΡΟΣ ΒΑΤΡΑΧΩΝ.

ΞΑΝ. Εἴπω τι τῶν εἰωθότων, ὦ δέσποτα,
Ἐφ' οἷς ἀεὶ γελῶσιν οἱ θεώμενοι;
ΔΙ. Νὴ τὸν Δί', ὅ τι βούλει γε, πλὴν «πιέζομαι.»
Τοῦτο δὲ φύλαξαι· πάνυ γάρ ἐστ' ἤδη χολή.
ΞΑΝ. Μηδ' ἕτερον ἀστεῖόν τι; 5
ΔΙ. Πλὴν γ' «ὡς θλίβομαι.»
ΞΑΝ. Τί δαί; τὸ πάνυ γέλοιον εἴπω;
ΔΙ. Νὴ Δία,
Θαῤῥῶν γε· μόνον ἐκεῖν' ὅπως μὴ 'ρεῖς.
ΞΑΝ. Τὸ τί;
ΔΙ. Μεταβαλλόμενος τἀνάφορον ὅτι χεζητιᾷς. [1]
ΞΑΝ. Μήθ', ὅτι τοσοῦτον ἄχθος ἐπ' ἐμαυτῷ φέρων,
Εἰ μὴ καθαιρήσει τις, ἀποπαρδήσομαι; [2] 10
ΔΙ. Μὴ δῆθ', ἱκετεύω, πλήν γ' ὅταν μέλλω 'ξεμεῖν. [3]

[1] Τί τῶν εἰωθότων, ἐφ' οἷς ἀεὶ γελ.] καθάπτεται ἐνταῦθα τῶν κωμῳδῶν, ὡς παρατρεπόντων διὰ τῶν γελοίων τοὺς θεατὰς ἀπὸ τῆς ἀκριβείας τοῦ δράματος, παρβλ. Πλοῦτ. 792 94. [2] Πάνυ γὰρ ἔς' ἤδη χολή], διότι κατήντησε πλέον πολλὰ ἀηδὲς (ναυτίας παραίτιον), ἐπαναλαμβανόμενον συχνάκις, ὡς φαίνεται, ὑπὸ τῶν κωμῳδῶν. [3] Μεταβαλλόμενος τἀνάφορον], μεταφέρων ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ἄλλον ὦμον τὸ ξύλον ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξήρτητο τὸ φορτίον (ὁ ῥωματόδεσμος) ὃ ἔφερε. [4] Ὅταν μέλλω 'ξεμεῖν], ὡς μέλλων μετ' ὀλίγον, διαπλέων τὴν Ἀχερουσίαν λίμνην, νὰ ναυτιάσῃ. Ὅλα δὲ ταῦτα τὰ φορτι-

(*) Ἴδε τὴν ἐν ῥίχῳ 683 ὑποσημείωσιν.

ΞΑΝ. Τί δῆτ' ἔδει με ταῦτα τὰ σκεύη φέρειν,
Εἴπερ ποιήσω μηδὲν, ὥνπερ Φρύνιχος
*Εἴωθε ποιεῖν, καὶ Λύκις καμειψίας
Σκευηφοροῦσ' ἑκάστοτ' ἐν κωμῳδίᾳ; 15
ΔΙ. Μὴ νῦν ποιήσῃς· ὡς ἐγὼ θεώμενος,
Ὅταν τι τούτων τῶν σοφισμάτων ἴδω,
Πλεῖν ἢ 'νιαυτῷ πρεσβύτερος ἀπέρχομαι.
ΞΑΝ. Ὦ τρισκακοδαίμων ἄρ' ὁ τράχηλος οὑτοσί,
Ὅτι θλίβεται μὲν, τὸ δὲ γέλοιον οὐκ ἐρεῖ. 20
ΔΙ. Εἶτ' οὐχ ὕβρις ταῦτ' ἐστὶ καὶ πολλὴ τρυφὴ,
Ὅτ' ἐγὼ μὲν ὢν Διόνυσος, υἱὸς Σταμνίου,
Αὐτὸς βαδίζω καὶ πονῶ, τοῦτον δ' ὀχῶ,
Ἵνα μὴ ταλαιπωροῖτο, μηδ' ἄχθος φέροι;
ΞΑΝ. Οὐ γὰρ φέρω 'γώ; 25
ΔΙ. Πῶς φέρεις γὰρ, ὅς γ' ὀχῇ;
ΞΑΝ. Φέρων γε ταυτί.
ΔΙ. Τίνα τρόπον;
ΞΑΝ. Βαρέως πάνυ.
ΔΙ. Οὔκουν τὸ βάρος τοῦθ', ὃ σὺ φέρεις, οὗ 'νος φέρει;
ΞΑΝ. Οὐ δῆθ' ὅ γ' ἔχω 'γὼ· καὶ φέρω, μὰ τὸν Δί' οὔ.
ΔΙ. Πῶς γὰρ φέρεις, ὅς γ' αὐτὸς ὑφ' ἑτέρου φέρει;
ΞΑΝ. Οὐκ οἶδ'· ὁ δ' ὦμος οὑτοσὶ πιέζεται. 30
ΔΙ. Σὺ δ' οὖν ἐπειδὴ τὸν ὄνον οὐ φῄς σ' ὠφελεῖν,
Ἐν τῷ μέρει σὺ τὸν ὄνον ἀράμενος φέρε.
ΞΑΝ. Οἴμοι κακοδαίμων! τί γὰρ ἐγὼ οὐκ ἐναυμάχουν;
Ἢ τ' ἄν σε κωκύειν ἂν ἐκέλευον μακρά.
ΔΙ. Κατάβα, πανοῦργε· καὶ γὰρ ἐγγὺς τῆς θύρας 35
Ἤδη βαδίζων εἶμι τῆσδ', οἱ πρῶτά με

κὰ καὶ ἀηδῆ σκώμματα μετεχειρίζοντο, καθὼς φαίνεται, οἱ σύγχρονοι τοῦ ποιητοῦ κωμῳδοί, τοὺς ὁποίους κατωτέρω ἀναφέρει, καὶ αὐτοὺς προσβάλλει διὰ τῶν στίχων τούτων.

[15] Φρύνιχος καὶ Λύκις καμειψίας], τούτων ὁ μὲν Φρύνιχος ἀντηγωνίσθη πρὸς τὸν Ἀριστοφάνη, ᾧ ἐνίκησε δεύτερος· ὁ δὲ Λύκις, ὁ καὶ Λύκος, τοῦ ὁποίου οὐδὲν σώζεται, ἐκωμῳδεῖτο ὡς ψυγρός. Τοῦ δὲ Ἀμειψίου τρεῖς μόνους στίχους διέσωσε Διογένης ὁ Λαέρτιος (Β, κή κ. ε). [15] Σκευηφοροῦσ'], ἐὰν ᾖνε δοτικὴ καὶ κατὰ μετοχὴν, πρέπει νὰ ἐκληφθῇ ὀργανικῶς: διὰ τῶν σκευηφορούντων προσώπων, ἃ εἰσάγουσιν ἑκάστοτε ἐν ταῖς ἑαυτῶν κωμῳδίαις· εἰ δέ κε ᾖνε ῥῆμα, πρέπει νὰ συναφθῇ πρὸς τὸ Εἴωθεν: ὧν ὁ μὲν Φρύν. εἴωθε ποιεῖν, οἱ δὲ Λ. καὶ Ἀ. σκευηφοροῦσιν (εἰσάγουσι σκευηφοροῦντας). [18] Πλὴν ἤ], Ἀττ. ἀντὶ Πλέον. [22] Υἱὸς Σταμνίου], κωμικῶς ἀντὶ τοῦ Διός, καὶ καταλληλότερον ἴσως, ἐὰν ὁ στάμνος βαστάζῃ ἐντὸς αὐτοῦ τὸν οἶνον. [25] Τοῦτον δ' ὀχῶ], διότι ὁ Ξανθίας ὠχεῖτο ἐπὶ ὄνου. [32] Ἐν τῷ μέρει], ἐναλλὰξ, (Γαλλ.) à votre tour. [35] Τί οὐκ ἐναυμ.], ἐν Ἀργινουσσαις δηλονότι, ὅπου τῷ προτέρῳ ἔτει (406 π. Χ. κατὰ μῆνα Δεκέμβρ.) ἐνίκων Ἀθηναῖοι ναυμαχίᾳ, συμμαχούντων καὶ τῶν δούλων, οὓς ἠλευθέρωσαν διὰ τοῦτο, καθὼς καὶ παλαιότερα ἐν Μαραθῶνι, καὶ ἔπειτα μετὰ τὴν ἐν Σικελίᾳ φθορὰν, παρβλ. καὶ 190.

[34] Ἤ τ' ἄν σε κωκύειν ἂν ἐκ.], διότι ἤθελεν εἶναι ἐλεύθερος τώρα. [35 36] Ἐγγὺς τῆς θύρας εἶμι τῆς δ'], εἰκάζουσί τινες ὅτι ὁ Διόνυσος ὑποτίθεται φθάσας εἰς τὸ ἐν Μελίτῃ (τῷ δήμῳ) ἡρῷον τοῦ Ἡρακλ. Ἀλεξικάκου, ὅπου εἶχε μυηθῇ ὁ ἥρως οὗτος τὰ μικρὰ Ἐλευσίνια, τότε πρῶτον εἰς τιμὴν αὐτοῦ συστηθέντα, ὡς μὴ δυναμένου, ὡς ξένου, μυηθῆναι ἐν τοῖς μεγάλοις.

Ἔδει τραπέσθαι. Παιδίον! παῖ, ἡμί, παῖ!
ΗΡ. Τίς τὴν θύραν ἐπάταξεν; ὡς κενταυρικῶς
Ἐνήλαθ', ὅστις· εἶπ' ἐμοί, τουτὶ τί ἦν;
ΔΙ. Ὁ παῖς... 40
ΞΑΝ. Τί ἐστιν;
ΔΙ. Οὐκ ἐνεθυμήθης...;
ΞΑΝ. Τὸ τί;
ΔΙ. Ὡς σφόδρα μ' ἔδεισε.
ΞΑΝ. Νὴ Δία, μὴ μαίνοιό γε.
ΗΡ. Οὔ τοι, μὰ τὴν Δήμητρα, δύναμαι μὴ γελᾶν.
Καί τοι δάκνω γ' ἐμαυτόν· ἀλλ' ὅμως γελῶ.
ΔΙ. Ὦ δαιμόνιε, πρόσελθε· δέομαι γάρ τί σου.
ΗΡ. Ἀλλ' οὐχ οἷός τ' εἰμ' ἀποσοβῆσαι τὸν γέλων, 45
Ὁρῶν λεοντῆν ἐπὶ κροκωτῷ κειμένην.
Τίς ὁ νοῦς; τί κόθορνος καὶ ῥόπαλον ξυνηλθέτην;
Ποῖ γῆς ἀπεδήμεις;
ΔΙ. Ἐπεβάτευον Κλεισθένει.
ΗΡ. Κἀναυμάχησας;
ΔΙ. Καὶ κατεδύσαμέν γε ναῦς
Τῶν πολεμίων ἢ δώδεκ', ἢ τρισκαίδεκα. 50
ΗΡ. Σφώ;
ΔΙ. Νὴ τὸν Ἀπόλλω.
ΗΡ. Κᾆτ' ἔγωγ' ἐξηγρόμην!
ΔΙ. Καὶ δῆτ' ἐπὶ τῆς νεὼς ἀναγιγνώσκοντί μοι
Τὴν Ἀνδρομέδαν πρὸς ἐμαυτὸν, ἐξαίφνης πόθος
Τὴν καρδίαν ἐπάταξε πῶς οἶει σφόδρα.
ΗΡ. Πόθος; πόσος τις; 55
ΔΙ. Σμικρὸς, ἡλίκος Μόλων.

---

[57] Παιδίον· παῖ, ἡμί], Ἀτε. ἀντὶ Φηαί· κράζει δὲ τὸν ὑπηρέτην τοῦ Ἡρακλ.
[48] Ὡς Κενταυρικῶς], ἀκόσμως, ὑβριστικῶς, καθὼς οἱ Κένταυροι, τοὺς ὁποίους εἶχε καταπολεμήσῃ ὁ Ἡρακλῆς. [50] Ὅς τις], ὅς τις δήποτέ κεν ἦνε.—Τουτὶ τί ἦν;] τί ἀταξία εἶνε αὕτη; μὲ θυμὸν ταῦτα ὁ Ἡρακλῆς· ὅθεν καὶ ὁ Διόνυσος (τὸν ὁποῖον εἰσάγουσιν ὡς θρασύδειλον) κράζει τὸν ὑπηρέτην του, ἐνθυμηθεὶς ἴσως τὸ: Οὐδ' Ἡρακλῆς πρὸς δύο.
[51] Μὴ μαίνοιό γε], (ἔδεισε) μήπως παρεφρόνησες.
[45] Μὰ τὴν Δήμητρα], μεταχειρίζεται κωμικῶς ὅρκον γυναικεῖον, βλέπων τὴν θηλυδρίαν Διόνυσον φοροῦντα λεοντῆν καὶ κρατοῦντα ῥόπαλον. [46] Δάκνω γ' ἐμαυτόν], τὰ χείλη μου, καθὼς κάμνουσιν οἱ βιάζοντες ἑαυτοὺς νὰ μὴ γελάσωσι. [43] Ὦ δαιμόνιε], καλότυχε. [46] Κροκωτῷ], φόρεμα γυναικεῖον διαφανὲς, τὸ ὁποῖον ἐφόρει συνήθως ὁ Διόνυσος. [47] Τίς ὁ νοῦς;] τί νόημα ἔχει; [48] Ἐπεβάτ. Κλεισθ.], στρατηγὸς ἦτον οὗτος, εὐνοῦχος, ὡς ἔλεγον, κωμῳδούμενος ὡς φαυλόβιος (ἴδε καὶ 398 κ. ε.). ὁ δὲ Ἡρακλῆς, παίζων μὲ τὴν διφορουμένην σημασίαν τοῦ Ἐπεβάτευον, ἐκλαμβάνει τὸ ὄνομα ὡς ὄνομα νεώς. [51] Σφώ;] μὲ ἀπορίαν· Ἡμεῖς οἱ δύο; ἢ ὑμεῖς οἱ τόσον ἄνανδροι καὶ μαλθακοί; —νὴ τὸν Ἀπόλλω!], ψευδορκεῖ, οὐδὲν φροντίζων, ὁ Διόνυσος.—κᾆτ' ἔγωγ' ἐξηγρόμην!], θαυμαστικῶς: καὶ ἔπειτα ἐσηκώθην ἐγὼ (ἀπὸ τῆς κλίνης) ἵν' ἀνοίξω εἰς τοιούτους ἀνθρώπους! [53] Τὴν Ἀνδρομέδαν], δρᾶμα τοῦ Εὐριπίδου.—πρὸς ἐμαυτὸν], μόνος μου, ὄχι εἰς ἐπήκοον ἄλλων, μὲ τὸν νοῦν μου. [54] Πῶς οἶει], ἐρωτηματικῶς καὶ διὰ μέσου, παρβλ. Πλ. 742. [55] Ἡλίκος Μόλων], ὀξύμωρον, διότι ὁ Μόλων (ὁ ὑποκριτὴς) ἦτον μεγαλόσωμος.

Ἦ, Διὸς φεύγοντες ὄμβρον,
Ἔνυδρον ἐν βυθῷ χορείαν
Αἰόλαν ἐφθεγξάμεσθα πομφολυγοπαφλάσμασι! 245
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ!
ΔΙ. Τουτὶ παρ' ὑμῶν λαμβάνω;
ΒΑΤ. Δεινὰ γὰρ πεισόμεθα.
ΔΙ. Δεινότερα δ' ἔγωγ', ἐλαύνων εἰ διαῤῥαγήσομαι.
ΒΑΤ. Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ! 250
ΔΙ. Οἰμώζετ'· οὐ γάρ μοι μέλει.
ΒΑΤ. Ἀλλὰ μὴν κεκραξόμεσθά γ',
Ὁπόσον ἡ φάρυγξ ἂν ἡμῶν χανδάνῃ, δι' ἡμέρας·
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ!
ΔΙ. Τούτῳ γὰρ οὐ νικήσετε. 255
ΒΑΤ. Οὐδὲ μὴν ἡμᾶς σὺ πάντως.
ΔΙ. Οὐδὲ μὴν ὑμεῖς γε δή μ' οὐδέποτε·
Κεκράξομαι γὰρ, κἂν με δέῃ, δι' ἡμέρας,
Ἕως ἂν ὑμῶν ἐπικρατήσω τοῦ κοάξ,
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ. — 260
Ἔμελλον ἄρα παύσειν ποθ' ὑμᾶς τοῦ κοάξ.
ΧΑΡ. Ὦ παῦε, παῦε, παραβαλοῦ τὼ κωπίω,
Ἔκβαιν', ἀπόδος τὸν γαῦλον.
ΔΙ. Ἔχε δὴ τὼβολώ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ.

ΔΙ. Ὁ Ξανθίας ... ποῦ Ξανθίας; — ἦ Ξανθίας;
ΞΑΝ. Ἰαῦ. 265
ΔΙ. Βάδιζε δεῦρο.
ΞΑΝ. Χαῖρ', ὦ δέσποτα.
ΔΙ. Τί ἐστι τἀνταμθοῖ;
ΞΑΝ. Σκότος καὶ βόρβορος.
ΔΙ. Κατεῖδες οὖν που τοὺς πατραλοίας αὐτόθι,
Καὶ τοὺς ἐπιόρκους, οὓς ἔλεγεν ἡμῖν;
ΞΑΝ. Σὺ δ' οὔ;
ΔΙ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ ἄγωγε, καὶ νυνί γ' ὁρῶ.
Ἄγε δὴ, τί δρῶμεν;
ΞΑΝ. Προϊέναι βέλτιστα γοῦν,

[244-45] Χορείαν αἰόλαν], πηδητικήν. — πομφολυγοπαφλάσμασι], παφλασμοῖς κενοῖς (πομφολυγώδεσι). [246] Δεινὰ γὰρ πεισόμεθα], ἐνν. εἰ σιγήσομεν. [252] Ὦ παῦε κτλ.] ἴδε στίχ. 180. [264] Ὁ Ξανθ. ποῦ Ξανθ. — Ἦ Ξανθ.], ὑποτίθεται ὁ Διόνυσος ὁδεύων ἐν τῷ σκότει (τοῦ ᾅδου), ὅθεν καὶ μὴ βλέπων τὸν Ξανθ., φθάσαντα πρὸ αὐτοῦ, τὸν κράζει. [265] Ἰαῦ!], ὁ Σχολ. λέγει ὅτι εἶναι μίμησις συριγμοῦ· ἀλλὰ πιθανώτερον φαίνεται μιαυρίσματος γαλῆς ἢ γαυγίσματος σκύλου. [267-68] Τοὺς πατραλ. ἢ τοὺς ἐπιόρκ., οὓς ἔλ. ἡμῖν], ὁ Ἡρακλ. δηλ. ἴδε στίχ. 149, 150. [269] Καὶ νυνί γ' ὁρῶ], ἐννοεῖ τοὺς ἐν τῷ θεάτρῳ περικαθημένους ἐπιόρκους κτλ.

Κἄλλως ὁ μέν γ' Εὐριπίδης, πανοῦργος ὤν, 80
Καὶ ξυναποδρᾶναι δεῦρ' ἐπιχειρήσειεν ἄν·
Ὁ δ' εὔκολος μὲν ἐνθάδ', εὔκολος δ' ἐκεῖ.
ΗΡ. Ἀγάθων δὲ ποῦ 'στιν;
ΔΙ. Ἀπολιπὼν μ' ἀποίχεται,
Ἀγαθὸς ποιητής, καὶ ποθεινὸς τοῖς φίλοις.
ΗΡ. Ποῖ γῆς ὁ τλήμων; 85
ΔΙ. Ἐς μακάρων εὐωχίαν.
ΗΡ. Ὁ δὲ Ξενοκλέης;
ΔΙ. Ἐξόλοιτο, νὴ Δία!
ΗΡ. Πυθάγγελος δέ;
ΞΑΝ. Περὶ ἐμοῦ δ' οὐδεὶς λόγος,
Ἐπιτριβομένου τὸν ὦμον οὕτωσὶ σφόδρα;
ΗΡ. Οὔκουν ἕτερ' ἔς' ἐνταῦθα μειρακύλλια,
Τραγῳδίας ποιοῦντα πλεῖν ἢ μυρία, 90
Εὐριπίδου πλεῖν ἢ σταδίῳ λαλίστερα;
ΔΙ. Ἐπιφυλλίδες ταῦτ' ἐστὶ καὶ στωμύλματα,
Χελιδόνων μουσεῖα, λωβηταὶ τέχνης.
Ἃ φροῦδα θᾶττον, ἢν μόνον χρὸν λάβῃ
Ἅπαξ προσουρήσαντα τῇ Τραγῳδίᾳ· 95
Γόνιμον δὲ ποιητὴν ἂν οὐχ εὕροις ἔτι,
Ζητῶν ἄν, ὅστις ῥῆμα γενναῖον λάκοι.
ΗΡ. Πῶς γόνιμον;
ΔΙ. Ὧδὶ γόνιμον, ὅστις φθέγξεται
Τοιουτονί τι παρακεκινδυνευμένον·
Αἰθέρα Διὸς δωμάτιον, ἢ χρόνου πόδα, 100
Ἢ φρένα μὲν οὐκ ἐθέλουσαν ὀμόσαι καθ' ἱερῶν,
Γλῶτταν δ' ἐπιορκήσασαν ἰδίᾳ τῆς φρενός.
ΗΡ. Σὲ δὲ ταῦτ' ἀρέσκει;
ΔΙ. Καὶ μάλα πλεῖν ἢ μαίνομαι.

---

82 Εὔκολος], ὀφελής, εὐαπάτητος. 83 Ἀγάθων], ποιητὴς τραγικὸς καὶ κωμικὸς, μαθητὴς τοῦ Σωκράτους, ἀγαθὸς τοὺς τρόπους καὶ λαμπρὸς τὰ περὶ τὴν τράπεζαν, κωμῳδούμενος δὲ ὑπὸ τοῦ Ἀριςφ. (ἐν Θεσμοφορ.) ὡς μαλθακός. 85 Ἐς μακάρων εὐωχίαν], ἢ ὡς ἀποθανόντος, ἢ ὡς ἀποδημήσαντος εἰς Μακεδονίαν παρ' Ἀρχέλαον. 86 Ξενοκλέης], υἱὸς τοῦ Καρκίνου, ποιητὴς ἀδόκιμος (ἀπελέκητος), κωμῳδούμενος πολλαχοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀριςοφ. 87 Πυθάγγελος], τραγικὸς ποιητὴς, ἀσήμαντος. 94 Εὐριπίδου . . λαλίστερα], διότι κυρίως κατηγορεῖτο διὰ τὴν πολυλογίαν του. 92 Στωμύλματα], λόγια μόνον, φλυαρίαι.

93 Χελιδόνων μουσεῖα], ἐκ τῆς Ἀλκμήνης Εὐριπίδου τοῦτο. Λάλοι δὲ αἱ χελιδόνες.

94 Φροῦδα θ.] ἀφανίζονται (κοιν. πετοῦν) ἀμέσως ἀπὸ τὴν χαράν των.—ἢν μόνον χ. λ.] χορὸν λαμβάνειν ἐλέγοντο οἱ σκηνικοὶ, ὅταν εὕρισκον πλούσιόν τινα ἀναδεχόμενον νὰ τοῖς χορηγήσῃ τὴν δαπάνην. » Ὡς οὐχὶ πάλαι χορὸν αἰτοίη, « λέγει ὁ Ποιητὴς (Ἱππ. 513). 95 Προσουρήσαντα], μόλις πλησιάσασαντα (ὡς ἐπὶ γυναικὸς δηλονότι· καθὼς καὶ ἐν Ἱππ. [517] λέγει περὶ τῆς κωμῳδίας ὅτι: » Πολλῶν πειρασάντων αὐτὴν ὀλίγοις χα» ρίσασθαι «). Ἀλλ' οὐχ οὕτως οἱ γόνιμοι ποιηταί. 99 Παρακεκινδ.], ὑψηλὸν, τολμηρὸν, παράδοξον. 100 Αἰθέρα κτλ.] ἐκ Μελανίππης Εὐριπίδου: »Ὄμνυμι δ' ἱερὸν αἰθέρ', οἴκησιν Διός. « — χρόνου πόδα], ἐκ τῆς Ἀλεξάνδρας τοῦ αὐτοῦ. 101 102 Ἢ φρένα μὲν κτλ.] ταῦτα ἐξ Ἱππολύτου (576) Εὐριπίδου: »Ἡ γλῶσσ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος «.

ΗΡ. Ἦ μὴν κόβαλά γ' ἐστίν, ὡς καὶ σοὶ δοκεῖ.
ΔΙ. Μὴ τὸν ἐμὸν οἶκει νοῦν· ἔχεις γὰρ οἰκίαν. 105
ΗΡ. Καὶ μὴν ἀτεχνῶς γε παμπόνηρα φαίνεται.
ΔΙ. Δειπνεῖν με δίδασκε.
ΞΑΝ. Περὶ ἐμοῦ δ' οὐδεὶς λόγος.
ΔΙ. Ἀλλ' ὧνπερ ἕνεκα τήνδε τὴν σκευὴν ἔχων
Ἦλθον κατὰ σὴν μίμησιν, ἵνα μοι τοὺς ξένους
Τοὺς σοὺς φράσειας, εἰ δεοίμην, οἵσι σὺ 110
Ἐχρῶ τόθ', ἡνίκ' ἦλθες ἐπὶ τὸν Κέρβερον,
Τούτους φράσον μοι, λιμένας, ἀρτοπώλια,
Πορνεῖ', ἀναπαύλας, ἐκτροπάς, κρήνας, ὁδοὺς,
Πόλεις, διαίτας, πανδοκευτρίας, ὅπου
Κόρεις ὀλίγιστοι. 115
ΞΑΝ. Περὶ ἐμοῦ δ' οὐδεὶς λόγος.
ΗΡ. Ὦ σχέτλιε, τολμήσεις γὰρ ἰέναι καὶ σύ γε;
ΔΙ. Μηδὲν ἔτι πρὸς ταῦτ'· ἀλλὰ φράζε τῶν ὁδῶν,
Ὅπως τάχιστ' ἀφιξόμεθ' εἰς Ἅδου κάτω·
Καὶ μήτε θερμὴν, μήτ' ἄγαν ψυχρὰν φράσῃς.
ΗΡ. Φέρε δή, τίν' αὐτῶν σοι φράσω πρώτην, τίνα; 120
Μία μὲν γάρ ἐστιν ἀπὸ κάλω καὶ θρανίου,
Κρεμάσαντι σαυτόν.
ΔΙ. Παῦε, πνιγηρὰν λέγεις.
ΗΡ. Ἀλλ' ἔστιν ἀτραπὸς ξύντομος τετριμμένη,
Ἡ διὰ θυείας.
ΔΙ. Ἆρα κώνειον λέγεις;
ΗΡ. Μάλιστά γε.
ΔΙ. Ψυχράν γε καὶ δυσχείμερον· 125
Εὐθὺς γὰρ ἀποπήγνυσι τἀντικνήμια.
ΗΡ. Βούλει ταχεῖαν καὶ κατάντη σοι φράσω;
ΔΙ. Νὴ τὸν Δί', ὡς ὄντος γε μὴ βαδιστικοῦ.
ΗΡ. Καθέρπυσόν νυν ἐς Κεραμεικόν.
ΔΙ. Κᾆτα τί;

---

[104] Κόβαλα], ἀνελεύθερα, ἢ πανοῦργα, ἀπατηλά.—ὡς ᾖ σοὶ δοκεῖ], ἀφ' οὗ ᾖ εἰς ἐσένα φαίνονται τοιαῦτα. Ἀλλ' ἴσως ἐγράφετο: Δοκεῖν· ὥςε ᾖ σοὶ δοκεῖν. [105] Μὴ τὸν ἐμὸν νοῦν.] ὁ Σχλ. λέγει ὅτι ᾖ τοῦτο ἐλήφθη ἐκ τῆς Εὐριπίδου Ἀνδρομάχης, ὅπου ὅμως δὲν εὑρίσκεται πλέον. [107] Δειπνεῖν με δίδασκε], ὡς περὶ τοῦτο μόνον ἱκανοῦ ὄντος τοῦ Ἡρακλ. [111] Ἐπὶ τὸν Κέρβ.], ἐπὶ (τὸ ἀναγαγεῖν) τὸν Κέρβ. [115] Ἀναπαύλας], μέρη ὅπου οἱ ὁδοιπόροι ἀναπαύονται ὀλίγον, ταθμούς.—ἐκτροπάς], γύρας (ἐκτὸς τοῦ μεγάλου δρόμου), μονοπάτια συντομώτερα. [117] Μηδὲν ἔτι πρὸς ταῦτ'], μὴ λέγῃς τίποτε πλέον περὶ τούτων (ἵνα μᾶς ἀντικόψῃς θηλονότι).—τῶν ὁδῶν], (περὶ) τῶν ὁδῶν. [121] Θρανίου], ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀναβαίνων ὁ κρεμμώμενος, τὸ ἐλάκτιζεν ἔπειτα. [122] Πνιγηράν], παίζει μὲ τὴν διφορουμένην σημασίαν τῆς λέξεως, ἐννοεῖ δὲ τὸ ἐκ τοῦ καύσωνος πνῖγος. [125] Τετριμμένη], κεπατημένη, ἡ κυρίως Τρίβος. [125] Ψυχρὰν], διότι τὸ κώνειον φονεύει κατὰ ψύξιν. [128] Ὡς ὄντος γε μὴ βαδιστικοῦ], ἐνν. Μου. Μαλθακὸς γὰρ ὁ Διόνυσος. [129] Κεραμεικόν], προάστειον πρὸς τὸ θυεικοδόρειον τῶν Ἀθηνῶν, διαιρούμενον εἰς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ ἄστεος, ὅπου τρὶς τοῦ ἔτους ἐτελοῦντο εἰς τιμὴν τῆς Ἀθηνᾶς τοῦ Ἡφαίστου καὶ τοῦ Προμηθέως λομπαδηδρο-

ΗΡ. Ἀναβὰς ἐπὶ τὸν πύργον τὸν ὑψηλόν... 130
ΔΙ. Τί δρῶ;
ΗΡ. Ἀφιεμένην τὴν λαμπάδ' ἐντεῦθεν θεῶ,
Κἄπειτ', ἐπειδὰν φῶσιν οἱ θεώμενοι
Εἶναι, τόθ' εἶναι καὶ σὺ σαυτόν.
ΔΙ. Ποῖ;
ΗΡ. Κάτω.
ΔΙ. Ἀλλ' ἀπολέσαιμ' ἂν ἐγκεφάλου θρίω δύο.
Οὐκ ἂν βαδίσαιμι τὴν ὁδὸν ταύτην. 135
ΗΡ. Τί δαί;
ΔΙ. Ἥνπερ σὺ τότε κατῆλθες.
ΗΡ. Ἀλλ' ὁ πλοῦς πολύς.
Εὐθὺς γὰρ ἐπὶ λίμνην μεγάλην ἥξεις πάνυ
Ἄβυσσον.
ΔΙ. Εἶτα πῶς γε περαιωθήσομαι;
ΗΡ. Εν πλοιαρίῳ τυννουτωῖ σ' ἀνὴρ γέρων
Ναύτης διάξει, δύ' ὀβολὼ μισθὸν λαβών. 140
ΔΙ. Φεῦ,
Ὡς μέγα δύνασθον πανταχοῦ τὼ δύ' ὀβολώ!
Πῶς ἠλθέτην κἀκεῖσε;
ΗΡ. Θησεὺς ἤγαγε.
Μετὰ ταῦτ' ὄφεις καὶ θηρί' ὄψει μυρία
Δεινότατα.
ΔΙ. Μή μ' ἔκπληττε, μηδὲ δειμάτου·
Οὐ γὰρ μ' ἀποτρέψεις. 145
ΗΡ. Εἶτα βόρβορον παχὺν,
Καὶ σκῶρ ἀείνων· ἐν δὲ τούτῳ κειμένους,
Εἴ που ξένον τις ἠδίκησε πώποτε,
Ἢ παῖδα κινῶν τἀργύριον ὑφείλετο,
Ἢ μητέρ' ἠλόησεν, ἢ πατρὸς γνάθον

μίαι, εἰς τὰς ὁποίας ἔτρεχον, εἴτε πεζοὶ εἴτε ἔφιπποι, κρατοῦντες δᾷδας ἡμμένας, ᾗ ἑνίκα ὅποιος ἔφθανε πρῶτος εἰς τὸ τέρμα μὲ ἄσβεστον τὴν λαμπάδα, ἴδ. Σοφ. Ο. Κ. 55.

130 Πύργον], ἴσως ἦτον αὐτὸς ὁ ἴδιος πύργος τοῦ Τιμοθέου, τὸν ὁποῖον ἀνέφερε καὶ ἐν Πλούτῳ 180. 131 Ἀφιεμένην τὴν λαμπ.], κινοῦντας (ὡς ἐξ ἀφετηρίας) ἐκτεῦθεν τοὺς λαμπαδοδρόμους. 135 Εἶναι], ἀφεῖναι τοὺς δρομεῖς. Τὸ δὲ δεύτερον Εἶναι, ἀντὶ προστακτικοῦ Ἔς, ἢ καθ' ὑπονόησιν τοῦ Σπεῦσον ἢ Ὅρα κτλ. 134 Ἐγκεφ. θρίω δύο] διότι συναιθιζον νὰ κατασκευάζωσιν εἶδός τι φαγητοῦ ἐκ μυελοῦ, τυροῦ καὶ γάρου, περιτυλιγμένων εἰς συκόφυλλα (θρία), καθὼς ἡμεῖς τώρα μεταχειριζόμεθα τὰ ἀμπελόφυλλα. 137 Λίμνην μεγάλην], τὴν Ἀχερουσίαν. 139 Τυννουτωῖ], δεικνύει συγχρόνως τὸ σχῆμα τοῦ πλοίου μὲ τὴν παλάμην του, μικροποιῶν αὐτὸ ἐπίτηδες, ἵνα τὸν φοβίσῃ. 140 Δύ' ὀβολὼ], ἐννοεῖ τὸν διδόμενον εἰς τοὺς Ἀθην. δικαστικὸν μισθὸν, ὅς τις ἠξιώθη ἀκολούθως εἰς τρεῖς ὀβολοὺς (ἴδε Πλ. 277)· καθότι ὅσον διὰ τὸν Χάρωνα, οὗτος ἐλάμβανε συνήθως ἕνα μόνον ὀβολὸν, εἰ καὶ ἐν στίχῳ 263 ὁ Διόνυσος τῷ δίδει δύο. 142 Θησεὺς ἤγαγε], ὅτε κατῆλθε μετὰ τοῦ Πειριθόου εἰς τὸν Ἅδην, ἁρπάσων τὴν Περσεφόνην. 145 Βόρβορον παχὺν], ἐν ἄλλοις γρφτ. Πολύν. 146 Ἀείνων], ἀένναον.—κειμένους], «Ὅτι, ὃς ἂν ἀμύητος καὶ ἀτέλεστος εἰς ᾅδου ἀφίκηται, ἐν βορβόρῳ κείσεται,» Πλάτ. Φαίδ. 149 Μητέρ' ἠλόησεν], ὅθεν ὁ Μητραλίας.

Ἐπάταξεν, ἢ ἐπίορκον ὅρκον ὤμοσεν, 150
Ἢ Μορσίμου τις ῥῆσιν ἐξεγράψατο.
ΔΙ. Νὴ τοὺς θεοὺς ἐχρῆν γε πρὸς τούτοισι κεἰ
Τὴν πυῤῥίχην τις ἔμαθε τὴν Κινησίου.
ΗΡ. Ἐντεῦθεν αὐλῶν τίς σε περίεισιν πνοὴ,
Ὄψει τε φῶς κάλλιστον, ὥσπερ ἐνθάδε, 155
Καὶ μυῤῥινῶνας, καὶ θιάσους εὐδαίμονας
Ἀνδρῶν, γυναικῶν, καὶ κρότον χειρῶν πολύν.
ΔΙ. Οὗτοι δὲ δὴ τίνες εἰσίν;
ΗΡ. Οἱ μεμυημένοι...
ΞΑΝ. Νὴ τὸν Δί', ἔγωγ' οὖν ὄνος ἄγων μυστήρια·
Ἀτὰρ οὐ καθέξω ταῦτα τὸν πλείω χρόνον. 160
ΗΡ. Οἵ σοι φράσουσ' ἁπαξάπανθ', ὧν ἂν δέῃ·
Οὗτοι γὰρ ἐγγύτατα παρ' αὐτὴν τὴν ὁδὸν
Ἐπὶ ταῖσι τοῦ Πλούτωνος οἰκοῦσιν θύραις.
Καὶ χαῖρε πόλλ', ὦ ἑλφέ.
ΔΙ. Νὴ Δία καὶ σύ γε
Ὑγίαινε. σὺ δὲ τὰ στρώματ' αὖθις λάμβανε. 165
ΞΑΝ. Πρὶν καὶ καταθέσθαι;
ΔΙ. Καὶ ταχέως μέντοι πάνυ.
ΞΑΝ. Μὴ δῆθ', ἱκετεύω σ', ἀλλὰ μίσθωσαί τινα
Τῶν ἐκφερομένων, ὅστις ἐπὶ τοῦτ' ἔρχεται.
ΔΙ. Ἐὰν δὲ μὴ ἔχω;
ΞΑΝ. Τότε μ' ἄγειν.
ΔΙ. Καλῶς λέγεις·
Καὶ γάρ τινες ἐκφέρουσι τουτονὶ νεκρόν. 170
Οὗτος, σὲ λέγω μέντοι, σὲ τὸν τεθνηκότα·
Ἄνθρωπε, βούλει σκευάρι' εἰς ᾅδου φέρειν;
ΝΕΚ. Πόσ' ἄττα;
ΔΙ. Ταυτί.
ΝΕΚ. Δύο δραχμὰς μισθὸν τελεῖς;
ΔΙ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἔλαττον.
ΝΕΚ. Ὑπάγεθ' ὑμεῖς τῆς ὁδοῦ.
ΔΙ. Ἀνάμεινον, ὦ δαιμόνι', ἵνα ξυμβῶ τί σοι. 175
ΝΕΚ. Εἰ μὴ καταθήσεις δύο δραχμὰς, μὴ διαλέγου.

---

154 Μορσίμου], τραγικὸς ποιητὴς ψυχρὸς, υἱὸς τοῦ Φιλοκλέους καὶ πατὴρ τοῦ Ἀμφιδάμαντος, ἐπαγγελλόμενος καὶ τὸν ὀφθαλμοϊατρόν. 155 Κινησίου], Θηβαῖος. διθυραμβοποιὸς ἀδόκιμος, καὶ κατεσκληκὼς τῷ σώματι. 157 Ἀνδρῶν, γυναικῶν], ἀσυνδέτως, καθὼς καὶ ὁ Σοφ. ἐν Ἀνειγ. (997): «Ἀνδρῶν, γυναικῶν, ἐν δόμοις κωκύματα». 159 Ὄνος ἄγων μυστήρια], παροιμ. ἐπὶ τῶν ἄλλοις πονούντων, καθόσον τοῖς μυζηρίοις ἐξ ἄστεος εἰς Ἐλευσῖνα διὰ τῶν ὄνων ἔφερον τὰ ἐπιτήδεια. 164 65 Χαῖρε.. ὑγίαινε], ὥρα καλή! ..ἔχε ὑγείαν! λέγομεν καὶ σήμερον ἀποχαιρετοῦντες. 168 Πρὶν καὶ καταθέσθαι], ἢ πρὶν τἀκπουμβήσω κάτω ἀκόμη'; 169 Ἐὰν δὲ μὴ ἔχω], ἀντὶ τοῦ ἐν ταῖς ἀρχ. ἐκδόσ. Ἐὰν δὲ μηὕρω (κατὰ κρσ. ἀντὶ Μὴ εὕρω). 174 Ὑπάγεθ' ὑμεῖς τῆς ὁδοῦ], πρὸς τοὺς νεκροφόρους τοῦτο: Ἀκολουθεῖτε τὸν δρόμον σας.

ΔΙ. Λάβ' ἐννέ' ὀβολούς.
ΝΕΚ. Ἀναβιώην νυν πάλιν!
ΞΑΝ. Ὡς σεμνὸς ὁ κατάρατος! οὐκ οἰμώξεται;
Ἐγὼ βαδιοῦμαι.
ΔΙ. Χρηστὸς εἶ καὶ γεννάδας.
Χωρῶμεν ἐπὶ τὸ πλοῖον. 180
ΧΑΡ. Ὠὸπ, παραβαλοῦ.
ΞΑΡ. Τουτὶ τί ἐστι;
ΔΙ. Τοῦτο λίμνη, νὴ Δία,
Αὕτη 'στίν, ἣν ἔφραζε, καὶ πλοῖόν γ' ὁρῶ.
ΞΑΝ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ, κἄστι γ' ὁ Χάρων οὑτοσί.
ΔΙ. Χαῖρ' ὦ Χάρων, χαῖρ' ὦ Χάρων, χαῖρ' ὦ Χάρων.
ΧΑΡ. Τίς εἰς ἀναπαύλας ἐκ κακῶν καὶ πραγμάτων; 185
Τίς εἰς τὸ Λήθης πεδίον, ἢ 'ς ὄνου πόκας,
Ἢ 'ς Κερβερίους, ἢ 'ς κόρακας, ἢ 'πὶ Ταίναρον;
ΔΙ. Ἐγώ.
ΧΑΡ. Ταχέως ἔμβαινε.
ΔΙ. Ποῖ σχήσειν δοκεῖς;
Ἐς κόρακας ὄντως;
ΧΑΡ. Ναὶ μὰ Δία, σοῦ γ' εἵνεκα.
Ἔμβαινε δή. 190
ΔΙ. Παῖ, δεῦρο.
ΧΑΡ. Δοῦλον οὐκ ἄγω.

---

179 Ἀναβιώην νῦν πάλιν!], ἐν εἴδει ὅρκου ἢ κατάρας: (Εἴθε) νὰ ξαναζήσω ἐὰν στέρξω! τὸ ἐναντίον δηλ. παρ' ὅ,τι λέγουσιν οἱ ζῶντες: Νὰ μὴ ζήσω! νὰ ψοφήσω! κτλπ.
179 Ὡς σεμνὸς], τί ἀγέρωχος! 180 Ὠὸπ, παραβαλοῦ], ναυτικὰ ἐπιφωνήματα, ὧν τὸ μὲν εἶνε κυρίως: Ὦ παῦε, καθὼς τὸ ἔχει πλῆρες ἐν ς'ίχῳ 262, καὶ ἀναλογεῖ μὲ τὸ Γερμανικόν: Ho stop!, τὸ ὁποῖον μεταχειρίζονται καὶ εἰς τὰ ἀτμόπλοια· ᾗ μὲ σὸ παρ' ἡμῖν: Στῆγα! ἀφ' οὗ καὶ βῆμα ναυτικόν: Στγάρειν, τὸ πλησιάζειν ἠρέμα (στῆγα) τὸ πλοῖον εἰς τὴν ξηράν. Περὶ δὲ τοῦ Παραβαλοῦ, τὸ ὁποῖον καὶ τοῦτο ἐκεῖ φέρεται πληρέστερον (:Παραβαλοῦ τὼ κωπίω), ἴδε τὸ Δεξ. 185 Νὴ τὸν Ποσειδῶ], παρβλ. Ἰλ. Ι, 183. 184 Χαῖρ' ὦ Χάρων], πρὸς αἰτιολογίαν τῆς τριπλῆς ταύτης τοῦ χαιρετισμοῦ ἐπαναλήψεως, οἱ μὲν ὑπέθεσαν τρεῖς τοὺς προσφωνοῦντας: τὸν Διόν., τὸν Ξανθ. καὶ τὸν νεκρόν· οἱ δὲ, ὅτι, δυσκώφου, καί πως καὶ δυσκόλου, ὄντος τοῦ Χάρωνος, ἐπαναλαμβάνει τρὶς (γεγωνοτέρᾳ ἑκάστοτε τῇ φωνῇ) τὸν χαιρετισμὸν ὁ Διόνυσος· καὶ ἄλλοι, τέλος, ὅτι, τρέμων ὑπὸ δειλίας, τριπλασιάζει τὴν προσφώνησιν. Σεσημείωται δὲ καὶ ἡ παρωνομασία τοῦ Χαίρειν πρὸς τὸ Χάρων. 185 κ. ε. Τίς εἰς ἀναπαύλας κτλ.] ἀπαράλλακτα καθὼς καὶ σήμερον φωνάζουσιν, ἑτοιμαζόμενοι πρὸς ἀπόπλουν, οἱ κωπηλάται. Τὰ δὲ χωρία, ὅσα ἀναφέρει, παρεσχηματίσθησαν κωμικῶς ἀπὸ τῶν ἐν Ἅδου μυθευομένων. — ὄνου πόκας], παροιμία ἐπὶ τῶν ἀδυνάτων, καθόσον τὸ δέρμα τοῦ ὄνου δὲν ἔχει πόκον (δὲν ἀποκείρεται). — 'πὶ Ταίναρον], τὸ τῆς Λακωνικῆς ἀκρωτήριον, ὅπου, διὰ τὰ πολλὰ καὶ πολλαχῶς ἐπικίνδυνα σπήλαια (Κακοβούλια), ἐμυθεύετο εἶναι ἡ εἰς Ἅδου κατάβασις. 188 Ποῖ σχήσειν δοκεῖς;], ἐνν. τὴν ναῦν, νὰ ἀράξῃς, (κοιν.) νὰ πιάσῃς. 189 Ναὶ μὰ Δία, σοῦ γ' εἵνεκα], τοῦτο ἐν ἤθει ἀναγνωστέον· διότι εἶναι νομίζω κατ' εἰρωνείαν, ὡς ἐὰν εἴ ἔλεγε: Τῷ ὄντι, τὸ 'πίτυγε! ἐὰν φρονῇς ὅτι διὰ σὲ καὶ μόνον θὰ πιάσω εἰς τοὺς Κ. 190 91 Δοῦλον οὐκ ἄγω, εἰ μὴ κτλ.], ἴδε τὰ προαναφερθέντα ς'ίχῳ 31. — τὴν περὶ τῶν κρεῶν], ἐνν. μάχην, τὴν περὶ τῶν ὅλων, περὶ ζωῆς ᾗ θανάτου. Ἡ φράσις παροιμιώδης, ἀπὸ τῶν θηρευομένων λαγῶν, οἱ ὁποῖοι τρέχουσιν ὅσον δύνανται, διότι πρέπει περὶ τοῦ κρέατός των. Ὅσοι ἐξέλαβον ὑπεννοουμένην καὶ ἐνταῦθα τὴν ἐν Ἀργινουσσαῖς ναυμαχίαν, μετέβαλον τὸ Κρεῶν εἰς Νεκρῶν.

Εἰ μὴ νεναυμάχηκε τὴν περὶ τῶν κρεῶν.
ΞΑΝ. Μὰ τὸν Δί', οὐ γὰρ ἀλλ' ἔτυχον ὀφθαλμιῶν.
ΧΑΡ. Οὔκουν περιθρέξει δῆτα τὴν λίμνην τρέχων.
ΞΑΝ. Ποῦ δῆτ' ἀναμενῶ;
ΧΑΡ. Παρὰ τὸν Αὐαίνου λίθον,
Ἐπὶ ταῖς ἀναπαύλαις. 195
ΔΙ. Μανθάνεις;
ΞΑΝ. Πάνυ μανθάνω.
Οἴμοι κακοδαίμων, τῷ ξυνέτυχον ἐξιών;
ΧΑΡ. Κάθιζ' ἐπὶ κώπην. — εἴ τις ἐπιπλεῖ, σπευδέτω. —
Οὗτος, τί ποιεῖς;
ΔΙ. Ὅ τι ποιῶ; τί δ' ἄλλο γ' ἢ
Ἵζω 'πὶ κώπην, οἷπερ ἐκέλευσάς με σύ;
ΧΑΡ. Οὔκουν καθεδεῖ δῆτ' ἐνθαδί, γάστρων; 200
ΔΙ. Ἰδού.
ΧΑΡ. Οὔκουν προβαλεῖ τὼ χεῖρε κἀκτενεῖς;
ΔΙ. Ἰδού.
ΧΑΡ. Οὐ μὴ φλυαρήσεις ἔχων, ἀλλ' ἀντιβὰς
Ἐλᾷς προθύμως;
ΔΙ. Κᾆτα πῶς δυνήσομαι,
Ἄπειρος, ἀθαλάττωτος, ἀσαλαμίνιος
Ὤν, εἶτ' ἐλαύνειν; 205
ΧΑΡ. Ῥᾷστ· ἀκούσει γὰρ μέλη
Κάλλιστ', ἐπειδὰν ἐμβάλῃς ἅπαξ.
ΔΙ. Τίνων;
ΧΑΡ. Βατράχων, κύκνων, θαυμαστά.
ΔΙ. Κατακέλευε δή.
ΧΑΡ. Ὠὸπ ὄπ, ὠὸπ ὄπ.
ΒΑΤ. Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ! Μονός.
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ! 210

---

[192] Μὰ τὸν Δί', οὐ γὰρ ἀλλ], Ἀττ. ἀντὶ Οὐ μὰ τὸν Δί', ἀλλ' ἔτυχον (γὰρ) ὀφθ. Ἴσως δὲ ἐννοεῖ τὸν ὀφθαλμιάσαντα Σπαρτιάτην, καὶ ἀπολειφθέντα διὰ τοῦτο τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης. [194] Τὸν Αὐαίνου λίθον], ὡς τόπου τινὸς δῆθεν τοιούτου ὑπάρχοντος ἐν Ἅδου· πέπλασται δὲ κωμικῶς παρὰ τὸ Αὐαίνου=Ξηραίνου. [196] Τῷ ξυνέτυχον ἐξιών;], διότι οἰωνίζοντο ποῖον ἀπήντων πρῶτον ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας, καθὼς καὶ σήμερον ἀκόμη πολλοὶ παρατηροῦσι τὰ τοιαῦτα. [197] Κάθιζ' ἐπὶ κώπην], φρσ. ἐλλειπτ. σημειωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Εὐσταθίου, καὶ διασωθεῖσα μέχρις ἡμῶν, ἧς τὸ πλῆρές ἐστι: Κάθισον ἐπὶ (τοῦ σέλματος [ἐδωλίου] πρὸς τὸ ἐλαύνειν) κώπην· ὅπερ μὴ συννοήσας ὁ Διόνυσος, ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς κώπης αὐτῆς. [200] Γάστρων], γαστρίμαργε ἢ προγάστορ.—Ἰδού], ὑπακούοντος ἡ φωνή.

[201] Προβαλεῖ τὼ χ.], τὸν μανθάνει πῶς νὰ ἁλάμνῃ. [203] Ἐλᾷς], ἐλάσεις, μέλλ. Ἀττ.

[204] Ἀσαλαμίνιος], οὐχὶ μὴ παρευρεθεὶς εἰς τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, καθὼς συνήθως τὸ ἐξηγοῦσιν· ἀλλὰ μᾶλλον, μὴ πλεύσας μήτε εἰς Σαλαμῖνα, ὅλως δηλ. θαλάσσης ἄπειρος. [205 206] Ἀκούσει γὰρ κτλ.], ὡς ἐὰν εἰ οἱ βάτραχοι (οὓς ὑπαινίττεται) ἔμελλον αὐτῷ ἐνδοῦναι μετ' ὀλίγον τὸ πρὸς εἰρεσίαν ἐνδόσιμον παντὸς κελευστοῦ βέλτιον.

[207] Βατρ. κύκν.], μελῳδικὰ ἔηλ. ὁποῖα ὑπετίθεντο τὰ τῶν κύκνων. [209] Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ], μίμησις τῆς φωνῆς τῶν βατράχων, δηλ. τῶν ἀφωνῶν καὶ ἀμούσων ποιητῶν, τοὺς ὁποίους ἠθέλησε νὰ σατυρίσῃ εἰρονικῶς ὁ ποιητὴς εἰς τοῦτό του τὸ δρᾶμα.

Διμναῖα κρηνῶν τέκνα,
Ξύναυλον ὕμνων βοὰν
Φθεγξώμεθ', εὔγηρυν ἐμὰν ἀοιδὰν,
Κοὰξ, κοὰξ,
Ἣν ἀμφὶ Νυσήϊον Διὸς 215
Διόνυσον ἐν Λίμναις ἰαχήσαμεν,
Ἠνίχ' ὁ κραιπαλόκωμος
Τοῖς ἱεροῖσι Χύτροισι
Χωρεῖ κατ' ἐμὸν τέμενος λαῶν ὀχλος.
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ! 220
ΔΙ. Ἐγὼ δὲ τἀλγεῖν ἄρχομαι
Τὸν ὄρρον, ὦ κοὰξ, κοάξ.
ΒΑΤ. Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ!
ΔΙ. Ὑμῖν δ' ἴσως οὐδὲν μέλει.
ΒΑΤ. Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ! 225
ΔΙ. Ἀλλ' ἐξόλοισθ' αὐτῷ κοάξ·
Οὐδὲν γὰρ ἔστ' ἄλλ' ἢ κοάξ.
ΒΑΤ. Εἰκότως γ', ὦ πολλὰ πράττων·
Ἐμὲ γὰρ ἔστερξαν εὔλυροί τε Μοῦσαι,
Καὶ κεροβάτας Πὰν, ὁ καλαμόφθογγα παίζων· 230
Προσεπιτέρπεται δ' ὁ φορμικτὰς Ἀπόλλων,
Ἕνεκα δόνακος, ὃν ὑπολύριον ἔνυδρον ἐν λίμναις τρέφω.
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ!
ΔΙ. Ἐγὼ δὲ φλυκταίνας γ' ἔχω,
Χὠ πρωκτὸς ἰδίει πάλαι, 235
Κᾆτ' αὐτίκ' ἐγκύψας ἐρεῖ,
Βρεκεκεκὲξ κοὰξ, κοάξ!
Ἀλλ', ὦ φιλῳδὸν γένος,
Παύσασθε.
ΒΑΤ Μᾶλλον μὲν οὖν
Φθεγξόμεθ', εἰ δή ποτ' εὐηλίοις 240
Ἐν ἀμέραισιν ἡλάμεσθα διὰ κυπείρου καὶ φλέω,
Χαίροντες ᾠδῇς πολυκολύμβοις μέλεσιν.

---

215 Εὔγηρυν], εὔηχον, κατὰ τὴν κρίσιν τῶν βατράχων ἐννοεῖται. 215-16 Νυσήϊον Διὸς Διόνυσον], ἐνν. τὸν υἱὸν τοῦ Δ., τὸ δὲ Νυσήϊον ἀπὸ τῆς ἐν Ἰνδικῇ ἢ Θρᾴκῃ πόλεως Νύσης.— Λίμναις], ταῖς πλησίον (πρὸς μεσημβρ.) τῶν Ἀθηνῶν, ὅπου ἐτελοῦντο τὰ Δήναια ἢ Ἐν Λίμναις Διονύσια, τὰ ἄλλως Ἀνθεστήρια (Floralia). 217 Κραιπαλόκωμος], ὁ ἐν κραιπάλαις ᾖ κώμοις τερπόμενος. 218 Χύτροισι], Χύτροι ἢ Χύτραι ἐκαλεῖτο ἡ τρίτη ἡμέρα τῶν Ἀνθεστηρίων, καθ' ἣν ἠγωνίζοντο οἱ δραματικοὶ ποιηταί. 219 Κατ' ἐμὸν τέμενος], τὰς Λίμνας, κατὰ μετωνυμίαν τῆς λίμνης, ἐν ᾗ διῃτῶντο οἱ βάτραχοι. 221 Τὸν ὄρρον], τὸ χυδ. κωλοκούκουρον. 226 Αὐτῷ κοάξ], μὲ ὅλον σας τὸ κοάξ, καὶ σεῖς ᾖ τὰ Κοάξ σας. 228 Ὦ πολλὰ πράσσων], ὦ πολυπράγμων, διότι, ἀφεὶς τὰ ἐπὶ γῆς, ἀπέρχεται πολυπραγμονήσων τὰ ὑπὸ γῆν. 230 Καλαμόφθογγα], διὰ τῆς σύριγγος.

232 Δόνακ. ὑπολύριον], τὸν χρησιμεύοντα πρὸς κατασκευὴν τοῦ συνοδεύοντος τὴν λύραν αὐλοῦ. 235-36 Ὁ πρωκτὸς ἐγκύψας], ἀντὶ Ἐγκύψαντος ἐμοῦ (πρὸς εἰρεσίαν). 241 Κύπειρου καὶ φλέω], φυτῶν παραποταμίων, περὶ ὧν ἴδε τὸ Λεξικόν.

Ἦ, Διὸς φεύγοντες ὄμβρον,
Ἔνυδρον ἐν βυθῷ χορείαν
Αἰόλαν ἐφθεγξάμεσθα πομφολυγοπαφλάσμασι! 245
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ!
ΔΙ. Τουτὶ παρ' ὑμῶν λαμβάνω;
ΒΑΤ. Δεινὰ γὰρ πεισόμεθα.
ΔΙ. Δεινότερα δ' ἔγωγ', ἐλαύνων εἰ διαῤῥαγήσομαι.
ΒΑΤ. Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ! 250
ΔΙ. Οἰμώζετ'· οὐ γάρ μοι μέλει.
ΒΑΤ. Ἀλλὰ μὴν κεκραξόμεσθά γ',
Ὁπόσον ἡ φάρυγξ ἂν ἡμῶν χανδάνῃ, δι' ἡμέρας·
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ!
ΔΙ. Τούτῳ γὰρ οὐ νικήσετε. 255
ΒΑΤ. Οὐδὲ μὴν ἡμᾶς σὺ πάντως.
ΔΙ. Οὐδὲ μὴν ὑμεῖς γε δή μ' οὐδέποτε·
Κεκράξομαι γάρ, κἂν με δέῃ, δι' ἡμέρας,
Ἕως ἂν ὑμῶν ἐπικρατήσω τοῦ κοάξ,
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ. — 260
Ἔμελλον ἄρα παύσειν ποθ' ὑμᾶς τοῦ κοάξ.
ΧΑΡ. Ὦ παῦε, παῦε, παραβαλοῦ τὼ κωπίω,
Ἔκβαιν', ἀπόδος τὸν ναῦλον.
ΔΙ. Ἔχε δὴ τώβολώ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ.

ΔΙ. Ὁ Ξανθίας ... πῦ Ξανθίας; — ἦ Ξανθίας;
ΞΑΝ. Ἰαῦ. 265
ΔΙ. Βάδιζε δεῦρο.
ΞΑΝ. Χαῖρ', ὦ δέσποτα.
ΔΙ. Τί ἐστι τἀνταῦθοῖ;
ΞΑΝ. Σκότος καὶ βόρβορος.
ΔΙ. Κατεῖδες οὖν που τοὺς πατραλοίας αὐτόθι,
Καὶ τοὺς ἐπιόρκους, οὓς ἔλεγεν ἡμῖν;
ΞΑΝ. Σὺ δ' οὔ;
ΔΙ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ ἄγωγε, καὶ νυνί γ' ὁρῶ.
Ἄγε δή, τί δρῶμεν;
ΞΑΝ. Προϊέναι βέλτιστα κῶν,

---

244 45 Χορείαν αἰόλαν], κηδητικήν. — πομφολυγοπαφλάσμασι], παφλασμοῖς κενοῖς (πομφολυγώδεσι). 246 Δεινὰ γὰρ πεισόμεθα], ἐνν. εἰ σιγήσομεν. 263 Ὦ παῦε κτλ.] ἴδε στίχῳ 180. 264 Ὁ Ξανθ. πῦ Ξανθ. — Ἦ Ξανθ.], ὑποτίθεται ὁ Διόνυσος ὁδεύων ἐν τῷ σκότει (τοῦ ᾅδου), ὅθεν καὶ μὴ βλέπων τὸν Ξανθ., φθάσαντα πρὸ αὐτοῦ, τὸν κράζει. 265 Ἰαῦ!], ὁ Σχολ. λέγει ὅτι εἶναι μίμησις συριγμοῦ· ἀλλὰ πιθανώτερον φαίνεται μιασυρίσματος γαλῆς ἢ γαυγίσματος σκύλου. 267 68 Τοὺς πατραλ. ἢ τοὺς ἐπιόρκ., οὓς ἔλ. ἡμῖν], ὁ Ἡρακλ. δηλ. ἴδε στίχ. 149, 150. 269 Καὶ νυνί γ' ὁρῶ], ἐννοεῖ τοὺς ἐν τῷ θεάτρῳ περικαθημένους ἐπιόρκους κλπ.

Ὡς οὗτος ὁ τόπος ἐστὶν, οὗ τὰ θηρία
Τὰ δεῖν' ἔφασκ' ἐκεῖνος.
ΔΙ. Ὡς οἰμώξεται.
Ἠλαζονεύεθ', ἵνα φοβηθείην ἐγώ,
Εἰδώς με μάχιμον ὄντα, φιλοτιμούμενος.
Οὐδὲν γὰρ οὕτω γαῦρον ἔσθ' ὡς Ἡρακλῆς. 275
Ἐγὼ δέ γ' εὐξαίμην ἂν ἐντυχεῖν τινι,
Λαβεῖν τ' ἀγώνισμ' ἄξιόν τι τῆς ὁδοῦ.
ΞΑΝ. Νὴ τὸν Δία καὶ μὴν αἰσθάνομαι ψόφου τινός.
ΔΙ. Ποῦ, ποῦ 'στιν;
ΞΑΝ. Ὄπισθεν.
ΔΙ. Ἐξόπισθε νῦν ἴθι.
ΞΑΝ. Ἀλλ' ἔστιν ἐν τῷ πρόσθε. 280
ΔΙ. Πρόσθε νῦν ἴθι.
ΞΑΝ. Καὶ μὴν ὁρῶ, νὴ τὸν Δία, θηρίον μέγα.
ΔΙ. Ποῖόν τι;
ΞΑΝ. Δεινόν. παντοδαπὸν γοῦν γίγνεται·
Ποτὲ μέν γε βοῦς, νυνὶ δ' ὀρεὺς, τοτὲ δ' αὖ γυνὴ
Ὡραιοτάτη τις.
ΔΙ. Ποῦ 'στι; φέρ', ἐπ αὐτὴν ἴω. 285
ΞΑΝ. Ἀλλ' οὐκέτ' αὖ γυνή 'στιν, ἀλλ' ἤδη κύων.
ΔΙ. Ἔμπουσα τοίνυν ἔστι.
ΞΑΝ. Πυρὶ γοῦν λάμπεται
Ἅπαν τὸ πρόσωπον.
ΔΙ. Καὶ σκέλος χαλκοῦν ἔχει;
ΞΑΝ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ, καὶ βολίτινον θάτερον·
Σάφ' ἴσθι.
ΔΙ. Ποῖ δῆτ' ἂν τραποίμην; 290
ΞΑΝ. Ποῖ δ' ἐγώ;
ΔΙ. Ἱερεῦ διαφύλαξόν μ', ἵν' ὦ σοι ξυμπότης.
ΞΑΝ. Ἀπολούμεθ', ὦ ναὶ Ἡράκλεις!
ΔΙ. Οὐ μὴ καλεῖς μ',
Ὦ νθρωφ', ἱκετεύω, μηδὲ κατερεῖς τοὔνομα.
ΞΑΝ. Διόνυσε τοίνυν.
ΔΙ. Τοῦτό γ' ἔθ' ἧττον θατέρου.
ΞΑΝ. Ἴθ', ᾗπερ ἔρχει! δεῦρο, δεῦρ', ὦ δέσποτα!

---

274 Φιλοτιμούμενος], ζηλεύων με, διότι ἦτον καὶ ἐκεῖνος δηλονότι μάχιμος.
275 Οὐδὲν γὰρ κτλ.]. παρῳδεῖ τὸν στίχον τοῦ Εὐριπ. [ἐκ Φιλοκτ.]: « Οὐδὲν γὰρ οὕτω γαῦρον ὡς ἀνὴρ ἔφυ. 284 Ἐπ' αὐτὴν ἴω], ὡς γυναικομανοῦς ὄντος τοῦ Διονύσου.
286 Ἔμπουσα], φάντασμα γυναικεῖον, ὀνόσκελες, μονόπουν, πολύμορφον, ἐπιπεμπόμενον ὑπὸ τῆς Ἑκάτης, ἢ καὶ αὐτὴ, κατ' ἄλλους, ἡ Ἑκάτη. 288 Βολίτινον], ὅλα ταῦτα πλάσματα τῆς φαντασίας καὶ τοῦ φόβου ἀμφοτέρων· διότι, ἐν σκότῳ ὁδεύοντες, οὐδὲν ἂν διέκρινον. 290 Ἱερεῦ], διότι ὁ ἱερεὺς τοῦ Διονύσου προεδρείᾳ ἐτετίμητο παρὰ ταῖς θεαῖς (ἴδε στίχ. 318). Κατὰ συνήθειαν οὖν καλεῖ αὐτὸν ὁ Δ. 291 Οὐ μὴ καλεῖς μ'], καλέσεις, μελλοντ., διότι ἦτον ἐσκευασμένος ὡς Ἡρακλῆς. 294 [Ἴθ', .. δεῦρο], ἰδὼν μακρόθεν φῶς

ΔΙ. Τί δ' ἔστι; 295
ΞΑΝ. Θάρρει· πάντ' ἀγαθὰ πεπράγαμεν·
Ἔξεστί θ', ὥσπερ Ἡγέλοχος, ἡμῖν λέγειν·
Ἐκ κυμάτων γὰρ αὖθις αὖ γαλήν' ὁρῶ.
Ἡ ἄμπουσα φρούδη.
ΔΙ. Κατόμοσον.
ΞΑΝ. Νὴ τὸν Δία.
ΔΙ. Καὐθις κατόμοσον.
ΞΑΝ. Νὴ Δί'.
ΔΙ. Ὄμοσον.
ΞΑΝ. Νὴ Δία.
ΔΙ. Οἴμοι τάλας, ὡς ὠχρίασ', αὐτὴν ἰδών· 300
Ὁδὶ δὲ δείσας ὑπερεπυρρίασέ μου.
Οἴμοι, πόθεν μοι τὰ κακὰ ταυτὶ προσέπεσεν;
Τίν' αἰτιάσομαι θεῶν μ' ἀπολλύναι;
Αἰθέρα Διὸς δωμάτιον, ἢ χρόνου πόδα;
(Αὐλεῖ τις ἔνδον.)
ΞΑΝ. Οὗτος... 305
ΔΙ. Τί ἐστιν;
ΞΑΝ. Οὐ κατήκουσας;
ΔΙ. Τίνος;
ΞΑΝ. Αὐλῶν πνοῆς.
ΔΙ. Ἔγωγε, καὶ ὀφδὼν γ' ἐμὲ
Αὔρα τις εἰσέπνευσε μυστικωτάτη.
Ἀλλ' ἠρέμα πτήξαντες ἀκροασώμεθα.
ΧΟΡ. Ἰακχ', ὦ Ἴακχε! Ἰακχ', ὦ Ἴακχε! 310
ΞΑΝ. Τοῦτ' ἔστ' ἐκεῖνο, δέσποθ'· οἱ μεμυημένοι
Ἐνταῦθά που παίζουσιν, οὓς ἔφραζε νῷν.
Ἄδουσι γοῦν τὸν Ἴακχον, ὅνπερ Διαγόρας.
ΔΙ. Κἀμοὶ δοκοῦσιν. ἡσυχίαν τοίνυν ἄγειν
Βέλτιστόν ἐστιν, ὡς ἂν ἰδῶμεν σαφῶς.
ΧΟΡ. Ἰακχ', ὦ πολυτιμήτοις ἕδραις ἐνθάδε ναίων, Στρ. α'.
Ἰακχ', ὦ Ἴακχε,
Ἔλθὲ τόνδ' ἀνὰ λειμῶνα χορεύσων
Ὁσίους ἐς θιασώτας,

ὑπολάμπον, διευθύνεται πρὸς αὐτό, καὶ προσκαλεῖ καὶ τὸν Δ. [503] Ἡγέλοχος] ὑποκριτής, ὅς τις, μὴ δυνηθεὶς νὰ προφέρῃ διακεκριμένως τὸν ἐπάμενον στίχον τοῦ Εὐριπ. (Ὀρ. 269): Γαλὴ-ν' (Γαληνὰ) ὁρῶ: τὸ ἐπόφερε Γαλῆν (τὸ ζῶον), καὶ ἐχλευάσθη. [504] Ὀδί], ὁ ἱερεὺς τοῦ Διονύσου. — ὑπερεπυρρίασε], ἴδε τὸ Δεξ. [504] Αἰθέρα κτλ.] ἴδε στίχῳ 100.
[507] Αὔρα], σεσημείωται τὸ ρα, ὡς μακρὸν παρὰ τὸν κανόνα. [512] Ὥσπερ Διαγόρας], ὁ διαβόητος ἄθεος, διθυραμβοποιὸς ἢ φιλόσοφος ἐκ Μήλου, κατὰ τοῦ ὁποίου, ὡς κατηρχουμένου τῶν μυστηρίων, ἐκεκήρυξαν οἱ Ἀθηναῖοι τάλαντον τῷ κτείναντι. Καὶ οἱ μεμυημένοι τοίνυν, κατὰ μίμησιν αὐτοῦ, παίζουσι ψάλλοντες τὸν μυστικὸν Ἴακχον.
[515] Ὦ πολυτ. ἕδρ. ἐνθάδε ναίων], καθότι συνίδρυτο τῇ Δήμητρι ὁ Διόνυσος, ὅθεν καὶ εἰκάδι τῶν Μυστηρίων ἐξῆγον τὸν Ἴακχον.

Πολύκαρπον μὲν τινάσσων
Περὶ κρατὶ σῷ βρύοντα 320
Στέφανον μύρτων,
Θρασεῖ δ' ἐγκαταπρούων ποδὶ τὰν ἀκόλαστον
Φιλοπαίγμονα τιμάν,
Χαρίτων πλεῖστον ἔχουσαν μέρος, ἁγνὰν, ἱερὰν,
Ὁσίοις μύσταις χορείαν. 325

ΞΑΝ. Ὦ πότνια πολυτίμητε Δήμητρος κόρη,
Ὡς ἡδύμοι προσέπνευσε χοιρείων κρεῶν!

ΔΙ. Οὔκουν ἀτρέμ' ἕξεις, ἤν τι καὶ χορδῆς λάβῃς.

ΧΟΡ. Ἔγειρε φλογέας λαμπάδας (ἐν χερσὶ γὰρ ἥκεις Ἀντῳ.
Τινάσσων), Ἴακχε, 330
Νυκτέρου τελετῆς φωσφόρος ἀστήρ!
Φλογὶ φέγγεται δὲ λειμών·
Γόνυ πάλλεται γερόντων·
Ἀποσείονται δὲ λύπας,
Χρονίους τ' ἐτέων 335
Παλαιῶν ἐνιαυτοὺς, ἱερᾶς ὑπὸ τιμᾶς.
* Σὺ δὲ λαμπάδι φλέγων
Προβάδην ἕξαγ' ἐπ' ἀνθηρὸν ἕλειον δάπεδον,
Χοροποιὸν, μάκαρ, ἥβαν.
Εὐφημεῖν, χρὴ, κἀξίστασθαι τοῖς ἡμετέροισι χοροῖσιν, Ἐπῳδ.
Ὅστις ἄπειρος τοιῶνδε λόγων, ἢ γνώμην μὴ καθαρεύει,
Ἢ γενναίων ὄργια Μούσων μήτ' εἶδεν, μήτ' ἐχόρευσεν·
Μήτε Κρατίνου τοῦ ταυροφάγου γλώττης βακχεῖ' ἐτελέσθη,
Ἢ βωμολόχοις ἔπεσιν χαίρει μὴ 'ν καιρῷ τούτῳ τοιοῦσιν,

---

321 Στέφανον μύρτων], ὁποῖον ἐφόρουν οἱ μεμυημένοι καὶ οἱ θεσμοθέται, » ὅτι οἰκείως ἔχει πρὸς τὸ φυτὸν ἡ θεὸς (ἡ Δήμητρα), καὶ ὅτι τοῖς χθονίοις ἀνιέρωτο. « 322 Τὰν ἀκόλαστον], ἄτακτον, ἐνθουσιώδη, ἢ· μὴ κολάσιμον (ξ). 324 Χαρίτων πλεῖστον ἔχουσαν μέρος], καθόσον καὶ Χαριτοδότης ἐπεκαλεῖτο ὁ Διόνυσος. 327 Χοιρείων κρ.] διότι χαῖρει ἐθύοντο τῇ Δήμητρι καὶ τῷ Διονύσῳ, ὡς λυμαινόμενοι τὰ σπέρματα καὶ τὰς ῥίζας τῶν φυτῶν. Ὅθεν καὶ χοῖρος ἐπιτετύπωται τοῖς Ἐλευσινίοις νομίσμασι. 328 Νυκτέρου τελ. φωσφ. ἀστὴρ], τὴν νυκτερινῆς φωτοχυσίας τῶν ἐν Ἐλευσῖνι μυστηρίων. 335 36 Χρονίους τ' ἐτέων παλαιῶν [ἐν ἄλλοις: παλαιοὺς] ἐνιαυτοὺς], χρονικὰς ἐτῶν περιόδους· διότι, κατὰ τὸν Εὐσάθ. (Ἰλ. Α, 191), » Ἐνιαυτὸς, χρόνος ὁ διατριβὴν ἔχων καὶ μὴ σύντομος· διὸ καὶ ἐπίθετον τοῦ ἔτους εἴληπται παρὰ τῷ Κωμικῷ, εἰπόντι ἐτῶν ἐνιαυτούς «.— ἱερᾶς ὑπὸ τιμᾶς], χάριν τῆς ἱερᾶς τιμῆς (τῆς τελετῆς τῶν μυστηρίων). 337 Λαμπάδι φλέγων], γραπτέον, χάριν τοῦ μέτρου: Φέγγων. 338 39 Ἀνθ. ἕλ. δάπ. χοροποιὸν], » Ῥεῖ δὲ Κηφισσὸς πρὸς Ἐλευσῖνι, βεβαιότερον παρεχόμενος τοῦ πρότερον ῥεῦμα. Ἐλευσινίοις δὲ ἐστι. φρέαρ τὸ καλούμενον Καλλίχορον, ἔνθα πρῶτον Ἐλευσινίων αἱ γυναῖκες χορὸν ἔστησαν, καὶ ἦσαν ἐς τὴν θεὸν, « Παυσ. (Α', λή, 5). 340 Εὐφημεῖν χρὴ κτλ.] » Στροφὴ καὶ εἴσθεσις ἐπῳδηματικὴ τοῦ χοροῦ, « Σχλ. Τὸ δὲ Εὐφημεῖν, σύνηθες ἐπιφώνημα τῶν τελετῶν, καθὼς καὶ τό: Ἐξίστασθαι τοῖς ἡμ. χοροῖσιν, « ὅμοιον τῷ Ἑκάς ἔς τε, βέβηλοι, « τοῦ Καλλιμ. 341 Τοιῶνδε λόγων], τῶν μυστικῶν. 342 Ὄργια Μουσῶν], ἀντὶ Μυστῶν, ὅτι καὶ ἡ ἑορτὴ δὲν ἦτον Μυστικὴ, ἀλλὰ Μουσικὴ μᾶλλον. 343 Κρατίνου τοῦ ταυροφάγου], ὡς ἐὰν ἔλεγε Διονύσου (τοῦ ὁποίου ἐπίθετον ἦτον τὸ Ταυροφάγος)· διότι ὁ ποιητὴς Κρατῖνος ἦπον μέγας οἰνοποτης—γλώττης βακχεῖα], τὰ εὐφυῆ ποιήματά του.

344 Ἢ βωμολ. ἔπ. χ.] τοὺς ἀπειροκάλους ποιητὰς καὶ θεατὰς συγκαταλέγει μετὰ τῶν

Ἢ στάσιν ἐχθρὰν μὴ καταλύει, μηδ' εὔκολός ἐστι κολίτας, 345
Ἀλλ' ἀνεγείρει καὶ ῥιπίζει, κερδῶν ἰδίων ἐπιθυμῶν·
Ἢ τῆς πόλεως χειμαζομένης ἄρχων καταδωροδοκεῖται·
Ἢ προδίδωσιν φρούριον ἢ ναῦς, ἢ τἀπόρρητ' ἀποπέμπει
Ἐξ Αἰγίνης, Θωρυκίων ὤν, εἰκοστολόγος κακοδαίμων,
Ἀσκώματα, καὶ λίνα, καὶ πίτταν διαπέμπων εἰς Ἐπίδαυρον· 350
Ἢ χρήματα ταῖς τῶν ἀντιπάλων ναυσὶν παρέχειν τινὰ πείθει·
Ἢ κατατιλᾷ τῶν Ἑκαταίων, κυκλίοισι χοροῖσιν ὑπᾴδων·
Ἢ τοὺς μισθοὺς τῶν ποιητῶν ῥήτωρ ὤν, εἶτ' ἀποτρώγει,
Κωμῳδηθεὶς ἐν ταῖς πατρίοις τελεταῖς ταῖς τοῦ Διονύσου.
Τούτοις αὐδῶ, καὶθις ἀπαυδῶ, καὶθις τὸ τρίτον μάλ' ἀπαυδῶ, 355
Ἐξίστασθαι μύσταισι χοροῖς· ὑμεῖς δ' ἀνεγείρετε μολπήν,
Καὶ παννυχίδας τὰς ἡμετέρας, αἳ τῇδε πρέπουσιν ἑορτῇ.

ΗΜ. ἁ. Χώρει δὴ νῦν πᾶς ἀνδρείως Στρφ. ἁ.
Εἰς τοὺς εὐανθεῖς κόλπους λειμώνων,
Ἐγκρούων, κἀπισκώπτων, καὶ παίζων, καὶ χλευάζων· 360
Ἡρίστηται δ' ἐξαρκούντως.

ΗΜ. β'. Ἀλλ' ἔμβα, χὤπως ἀρεῖς Ἀντιστρφ. ἁ.
Τὴν Σώτειραν γενναίως τῇ φωνῇ
Μολπάζων, ἣ τὴν χώραν σώζειν φησ' ἐς τὰς ὥρας,
Κἂν Θωρυκίων μὴ βούληται. 365

ΧΟΡ. Ἄγε νῦν ἑτέραν ὕμνων ἰδέαν, τὴν καρποφόρον βασίλειαν,
Δήμητρα θεὰν, ἐπικοσμοῦντες, ζαθέαις μολπαῖς κελαδεῖτε.

ΗΜ. ἁ. Δήμητερ ἁγνῶν ὀργίων ἄνασσα, συμπαραστάτει, Στρφ. β'.
Καὶ σῶζε τὸν σαυτῆς χορόν·
Καὶ μ' ἀσφαλῶς πανήμερον παῖσαί τε καὶ χορεῦσαι, 370

προδοτῶν καὶ στασιαστῶν. Τόσην ἀντιπάθειαν εἶχε, καὶ δικαίως, κατ' αὐτόν, ἂν καὶ αὐτὸς οὗτος ἐκπίπτῃ πολλαχοῦ (ἴδε στίχ. 395 — 403) εἰς βωμολοχίαν ἄκρατον· ἀλλ' ἴσως δικαιολογεῖται διὰ τοῦ: Μὴ ἐν καιρῷ τοῦτο ποιοῦσι. 343 Εὔκολός ἐστι κολίτατος], συγκαταβατικός, ἀμνησίκακος. 348 49 Τἀπόρρητ' ἀποπ. ἐξ Αἰγίνης], τὰ πρὸς ἐξαγωγὴν ἐν καιρῷ πολέμου ἀπηγορευμένα (τὰ ὁποῖα ἀπαριθμεῖ κατωτέρω), ὡς χρήσιμα πρὸς τὸ ναυτικόν.—Θωρυκίων ὤν], ὅπου τινὲς ἔγραψαν· Ὡς· καθὼς ὁ Θωρυκ., λαθρέμπορος ἐπίσημος, διαβιβάζων ἐξ Αἰγίνης εἰς Ἐπίδαυρον (πρὸς τοὺς Δακεδ.) πολεμεφόδια, ἴδε ἑξῆς στίχ. 365. Περὶ δὲ τοῦ Εἰκοστολόγος ἴδε τὸ Δεξ. 351 Ἢ χρήμ. τοῖς τῶν ἀντικ. ν. παρέχ.] ὑπαινίττεται τὰ ὑπὸ τοῦ Κύρου πεμφθέντα τῷ Λυσάνδρῳ χρήματα λόγῳ δανείου, καθ' ὑποβολὴν τοῦ Ἀλκιβιάδου. 352 Κατατιλᾷ τῶν Ἑκατ. κυκλ. χορ. ὑπᾴδων], τὴν ἀσχημοσύνην ταύτην ἀποδίδει ὁ Σχλ. τῷ κυκλιοδιδασκάλῳ Κινησίᾳ, ὅς τις καὶ ἐν Ἐκκλ. (330) ἀναφέρεται ὡς κατατιλήσας τινός. Ἀλλ' ὁ Bothe νομίζει ὅτι ὑπαινίττεται τροπικῶς ὁ ποιητὴς τὴν εἰσχθεῖσαν εἰς τοὺς κυκλίους χοροὺς διαφθοράν. 353 54 Τοὺς μισθοὺς τῶν ποιητῶν κτλ.] καθὼς ὁ στρατηγὸς (Ἀρχῖνος ἢ) Ἀγύρριος, τὸν ὁποῖον διὰ τοῦτο καὶ ὀνομαστὶ ἐκωμῴδησεν ὁ ποιητὴς ἐν Ἐκκλησ. 184. 355 Μύσταισι χοροῖς], τοῖς τῶν μυζῶν, τοῖς μυστικοῖς. 360 Ἐγκρ. κἀπισκ. καὶ παίζ. καὶ χλ.] διὰ τὰ συνεθιζόμενα ἐν τοῖς Ἐλευσινίοις σκώμματα, καὶ μάλιστα περὶ τὴν τοῦ Κηφισσοῦ γέφυραν. 361 Ἡρίστηται], ἐννοεῖ τὴν εὐωχίαν τῆς ἑορτῆς. 362 Ἔμβα], χόρευσον, ἢ μᾶλλον: Πρόβαινε μὲ βῆμα εὔρυθμον. —ἀρεῖς] ὑψώσῃς δ' ὕμνων, ἀνυμνήσῃς. 365 Τὴν Σώτειραν], τὴν Ἀθηνᾶν· ἂν καὶ ἐπωνομάζετο καὶ ἡ Περσεφόνη Σώτειρα. 368 Ἐς τὰς ὥρας], ἐς νέωτα, καθὼς λέγομεν τώρα: Καὶ τοῦ χρόνου! 370 κ. ε. Καὶ μ'], ἀντ. Ἀλλ, καθὼς ἐν ἄλλοις—παῖσαι] παίζει, ἀντ.

ΗΜ. 6'. Καὶ πολλὰ μὲν γέλοιά μ' εἰπεῖν, πολλὰ δὲ σπουδαῖα, καὶ Ἀντιστ. β'.
Τῆς σῆς ἑορτῆς ἀξίως
Παίσαντα καὶ σκώψαντα, νικήσαντα ταινιοῦσθαι.
ΧΟΡ. Ἄγ', εἶα νῦν καὶ τὸν ὡραῖον θεὸν Ἐπῳδ.
Παρακαλεῖτε δεῦρ' ᾠδαῖσι, τὸν 375
Ξυνέμπορον τῆσδε τῆς χορείας!
ΗΜ. ά. Ἴακχε πολυτίμητε, μέλος ἑορτῆς [Στρφ. ά.
Ἥδιστον εὑρών, δεῦρο συνακολούθει
Πρὸς τὴν θεὸν,
Καὶ δεῖξον, ὡς ἄνευ πόνου πολλὴν ὁδὸν περαίνεις. 380
ΗΜ. β'. Ἴακχε φιλοχορευτά, συμπρόπεμπέ με!
Σὺ γὰρ κατεσχίσω μὲν ἐπὶ γέλωτι Ἀντιστρφ. 1.
Κἀπ' εὐτελείᾳ τόν τε σανδαλίσκον
Καὶ τὸ ῥάκος,
Κἀξεῦρες ὥστ' ἀζημίους παίζειν τε καὶ χορεύειν. 385
Ἴακχε φιλοχορευτά, συμπρόπεμπέ με!
ΧΟΡ. Καὶ γὰρ παραβλέψας τι μειρακίσκης Ἀντιστρφ. 2.
Νῦν δὴ κατεῖδον, καὶ μάλ' εὐπροσώπου,
Συμπαιστρίας
Χιτωνίου παραῤῥαγέντος τιτθίον προκύψαν· 390
Ἴακχε φιλοχορευτά, συμπρόπεμπέ με!
ΞΑΝ. Ἐγὼ δ' ἀεί πως φιλακόλουθός εἰμι, καὶ μετ' αὐτῆς Ἐπῳδ.
Παίζων χορεύειν βούλομαι.
ΑΙ. Κἄγωγε πρός.
ΧΟΡ. Βούλεσθε δῆτα κοινῇ σκώψωμεν Ἀρχέδημον, Στρφ. β'.
Ὃς, ἑπτέτης ὤν, οὐκ ἔφυσε φράτορας, 395
ΗΜ. ά. Νυνὶ δὲ δημαγωγεῖ ἐν τοῖς ἄνω νεκροῖσι, Ἀντιστρφ. 1.
Κἄστιν τὰ πρῶτα τῆς ἐκεῖ μοχθηρίας;
ΗΜ. β'. Τὸν Κλεισθένη δ' ἀκούω ἐν ταῖς ταφαῖσι πρωκτὸν Ἀντιστρφ. 2.
Τίλλειν ἑαυτοῦ, καὶ σπαράττειν τὰς γνάθους;
ΧΟΡ. Κἀκόπτετ' ἐγκεκυφώς, κἄκλαε, κἀκεκράγει Ἐπῳδ.

---

574 Πολλὰ μὲν γελοῖα μ' εἰπεῖν, πολλὰ δὲ σπουδαῖα]. » Ἄνευ γὰρ γελοίων τὰ σπουδαῖα, καὶ πάντων τῶν ἐναντίων τὰ ἐναντία, μαθεῖν οὐ δυνατὸν, εἰ μέλλει τις φρόνιμος ἔσεσθαι, » κατὰ τὸν Πλάτωνα (Νόμ. Ζ, 816). 574 Τὸν ὡραῖον θεὸν], τὸν Διόνυσον, ὡς ἐν ὥρᾳ (ἐν τῷ ἔαρι) ἑορταζόμενον, ὅθεν καὶ εἰκονίζετο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καὶ μάλιστα εἰς τὰ νεώτερα νομίσματα, νέος καὶ ὡραῖος. 576 Ξυνέμπορον], συνοδοιπόρον, σύνεροφον.

578 79 Συνακολούθει πρὸς τὴν θ.], ὑποτίθενται ὁδεύοντες ἀπὸ τοῦ Κεραμεικοῦ (διὰ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ) εἰς Ἐλευσῖνα. 582 84 Κατεσχίσω.. τὸν σανδαλ. καὶ τὸ β.] διόει ἐφόρων, φαίνεται, ἐπίτηδες σχισμένα σανδάλια καὶ φορέματα πρὸς γέλωτα. 594 Ἀργέδημον], δημαγωγὸς τῶν Ἀθ. (ἴδε Ξεν. Ἑλλ. Α', ζ', 1), κωμῳδούμενος ὡς ξένος, ὅθεν: 595 Ὃς, ἑπτ. ὤν, οὐκ ἔφ. φράτορας;], ἀντὶ νὰ εἴπῃ: δὲν ἐνεγράφη εἰς τοὺς φράτορας (δὲν ἐπολιτογραφήθη), καθόσον καὶ οἱ ἐμπρόσθιοι ὀδόντες ἀλλάσσονται περὶ τὰ ἑπτὰ ἔτη, καὶ τὰ παιδία (ἴσως ὡς δυνάμενα ἤδη διαρθροῦν τὰς λέξεις) ἐνεγράφοντο τότε εἰς τοὺς φράτορας. 596 Ἐν τοῖς ἄνω νεκροῖσι], χαριέστατον τοῦτο, καὶ ὅμοιον κατά τι μὲ τὸ: » Ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι » τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς α. 597 Κἄστιν τὰ πρῶτα], Ἀττ. ἀντὶ Καὶ ἔστιν ὁ πρῶτος, φέρει τὰ πρωτεῖα. 598 Τὸν Κλεισθένη], φαυλόβιόν τινα, τὸ ὁποῖον ἀνέφερε καὶ ἐν ἰχ. 49.

600 Κἀκόπτετο], θιφορεῖται κακῳμφάτως ἡ λέξις, ὡς ἐπὶ νεκρῷ θῆθεν τῷ Σαβίνῳ κα-

Σεβῖνον, ὅστις ἐστὶν Ἀναφλύστιος· Στρφ γ'.
Καὶ Καλλίαν γέ φασι τοῦτον, τὸν Ἱπποβίνου,
Κύσθου λεοντῆν ναυμαχεῖν ἐνημμένον.
ΔΙ. Ἔχοιτ' ἂν οὖν φράσαι νῷν Πλούτων', ὅπου Ἀνθάδ' οἰκεῖ; Ἀντστρφ. 1.
Ξένω γάρ ἐσμεν, ἀρτίως ἀφιγμένω. 405
ΧΟΡ. Μηδὲν μακρὰν ἀπέλθῃς, μηδ' αὖθις ἐπανέρῃ με, Ἀντστρφ. 2.
Ἀλλ' ἴσθ' ἐπ' αὐτὴν τὴν θύραν ἀφιγμένος.
ΔΙ. Αἴροι' ἂν αὖθις, ὦ παῖ, τὰ στρώματα. Ἐπῳδ.
ΞΑΝ. Τουτὶ τί ἦν τὸ πρᾶγμα,
Ἀλλ' ἢ Διὸς Κόρινθος ἐν τοῖς στρώμασι; 410
ΧΟΡ. Χωρεῖτε νῦν ἱερὸν ἀνὰ κύκλον θεᾶς, Στρφ. δ'.
Ἀνθοφόρον ἀν' ἄλσος
Παίζοντες, οἷς μετουσία
Θεοφιλοῦς ἑορτῆς·
Ἐγὼ δὲ σὺν ταῖσιν κόραις Ἀντστρφ. δ'.
Εἶμι καὶ γυναιξὶν,
Οὓς παννυχίζουσι θεᾷ,
Φέγγος ἱερὸν οἴσων.
ΗΜ. ά. Χωρῶμεν ἐς πολυρρόδους λειμῶνας ἀνθεμώδεις, Στρω. ἐ.
Τὸν ἡμέτερον τρόπον, τὸν καλλιχορώτατον, 420
Παίζοντες, ὃν ὅλβιαι Μοῖραι ξυνάγουσι.
ΗΜ. β'. Μόνοις γὰρ ἡμῖν ἥλιος καὶ φέγγος ἱλαρόν ἐστιν, Ἀντστρφ. ἐ.
Ὅσοι μεμυήμεθα, εὐσεβῆ τε διήγομεν
Τρόπον περί τε ξένους καὶ τοὺς ἰδιώτας.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΑΙΑΚΟΣ, ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗΣ, ΠΑΝΔΟΚΕΥΤΡΙΑΙ ΔΥΟ, ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ.

ΔΙ. Ἄγε δὴ τίνα τρόπον τὴν θύραν κόψω; τίνα; 425
Πῶς ἐνθάδ' ἄρα κόπτουσιν οἱ 'πιχώριοι;

πτομένου γυναικωδῶς τοῦ Κλεισθένους. [401] Σεβῖνον], πέπλασται βωμολοχικῶς ἡ λέξις ἐκ τοῦ Βινεῖν, ὡς καὶ τὸ Ἀναφλύστιος. [403] Καλλίαν τὸν Ἱπποβίνου], κατὰ παραγραμματισμὸν ἀντὶ Ἱππονίκου. Ἐκωμῳδεῖτο δὲ ὁ πλούσιος οὗτος Καλλίας ὡς γυναικομανὴς ἢ ἄσωτος. [407] Ἀλλ' ἴσθ' ἐπ' αὐτὴν κτλ], παρβλ. Πλ. 958 [410] Διὸς Κόρινθος ἐν τοῖς ρρ.] παροιμ. ἐπὶ τῶν ταὐτολογούντων. Ἀποστάντων γὰρ τῶν Μεγαρέων ἀπὸ τῶν Κορινθίων, ἐπέστειλαν οὗτοι πρὸς αὐτοὺς κήρυκα. Τούτῳ δὲ συχνάκις ἐπαναλαμβάνοντος ὅτι οὐκ ἀνέξεται ὑμῶν ταῦτα ποιούντων ὁ Διὸς Κόρινθος (καθὼς συνείθιζον, σεμνύνοντες τὰ ἑαυτῶν, νὰ ὀνομάζωσι οἱ Κορίνθιοι τὸν Ἀκροκόρινθον), προσοχθίσαντες οἱ Μεγαρεῖς, ὥρμησαν κατ' αὐτοῦ, κράζοντες: Παῖε παῖε τὸν Διὸς Κόρινθον. Προσσεσημείωται δὲ ὅτι καὶ τὰ ἐκ Κορίνθου στρώματα ἦσαν, κατὰ τὸν κωμικὸν Ἀριστοφῶντα (παρ' Ἀθην. Α', 27), περίφημα. Ἐνδέχεταί δὲ ἐπὶ πᾶσι διὰ τῆς λέξεως Κόρινθος νὰ ὑπαινίττεται ὁ κόβαλος Καρῖων καὶ τοὺς ἐν τοῖς στρώμασι κόρεις. [414] Ἀνὰ κύκλον], ἐννοεῖ τοὺς κυκλίους χορούς, τοὺς ὁποίους σαφέστερον ἐκφράζει ἐν Θεσμοφοριαζούσαις (763): » Χώρει κοῦφα ποσίν, ἄγ', ἐς κύκλον· χειρὶ σύναπτε χεῖρα, ῥυθμὸν χορείας α. [420] Τὸν ἡμέτερον τρόπον] , δηλ. ἐπὶ τὸ πηδητικώτερον. Περὶ τοῦ χοροῦ δὲ τούτου, ὅς τις ἐτελεῖτο τῇ τετάρτῃ ἡμέρᾳ τῶν μεγάλων Ἐλευσινίων, ἴδε St. croix (des Mystères p. 190). [422] Φέγγος], ὁ Κοραῆς τὸ ἐξέλαβεν ἀντὶ τῆς σελήνης, καὶ ἀπ' ἐδῶ παράγει τὸ παρ' ἡμῖν φεγγάριον. [424] Ἰδιώτας] κωμικῶς ἀντὶ ἰδίους πολίτας. [426] Κόπτουσιν], ἐπὶ αἰσχρᾶς σημασίας.

ΞΑΝ. Οὐ μὴ διατρίψεις, ἀλλὰ γεῦσαι τῆς θύρας,
Καθ' Ἡρακλέα τὸ σχῆμα καὶ τὸ λῆμ' ἔχων.
ΔΙ. Παῖ, παῖ!
ΑΙ. Τίς οὗτος;
ΔΙ. Ἡρακλῆς ὁ καρτερός.
ΑΙ. Ὦ βδελυρὲ, κἀναίσχυντε, καὶ τολμηρὲ σὺ, 430
Καὶ μιαρὲ, καὶ παμμίαρε, καὶ μιαρώτατε,
Ὃς τὸν κύν' ἡμῶν ἐξελάσας τὸν Κέρβερον
Κἀπῆξας ἄγχων, κἀποδρὰς ᾠχου λαβὼν,
Ὃν ἐγὼ 'φύλαττον! ἀλλὰ νῦν ἔχει μέσος·
Τοία Στυγός σε μελανοκάρδιος πέτρα, 435
Ἀχεροντιός τε σκόπελος αἱματοσταγὴς
Φρουροῦσι, Κωκυτοῦ τε περίδρομοι κύνες
Ἔχιδνά θ' ἑκατογκέφαλος, ἣ τὰ σπλάγχνα σου
Διασπαράξει, πλευμόνων τ' ἀνθάψεται
Ταρτησία μύραινα· τὼ νεφρὼ δέ σου 440
Αὐτοῖσιν ἐντέροισιν ἡματωμένω
Διασπάσονται Γοργόνες Τιθράσιαι.
Ἐφ' ἃς ἐγὼ δρομαῖον ὁρμήσω πόδα.
ΞΑΝ. Οὗτος, τί δέδρακας;
ΔΙ. Ἐγκέχοδα. κάλει θεόν.
ΞΑΝ. Ὦ καταγέλαστ', οὔκουν ἀναστήσει ταχὺ, 445
Πρίν τινά σ' ἰδεῖν ἀλλότριον;
ΔΙ. Ἀλλ' ὡρακιῶ.
Ἀλλ' οἶσε πρὸς τὴν καρδίαν μου σπογγιάν.
ΞΑΝ. Ἰδού· λαβέ.
ΔΙ. Πρόσθου.
ΞΑΝ. Ποῦ 'στιν; ὦ χρυσοῖ θεοὶ,
Ἐνταῦθ' ἔχεις τὴν καρδίαν;
ΔΙ. Δείσασα γὰρ
Εἰς τὴν κάτω μου κοιλίαν καθείρπυσεν. 450
ΞΑΝ. Ὦ δειλότατε θεῶν σὺ κἀνθρώπων!
ΔΙ. Ἐγώ;
Πῶς δειλὸς, ὅστις σπογγιὰν ᾔτησά σε;

---

447 Γεῦσαι τῆς θ.] μνημ. ἀνεῖ Δοκίμασε. 434 Ἔχει μέσος], ἐπιάσθης ἀπὸ τὴν μέσην, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀθλητῶν. 435 Τοία Στυγός σε κτλ.] παρῳδεῖ στίχους διαφόρων τραγικῶν ποιητῶν καὶ ἰδίως τοῦ Εὐριπ. (ἐκ τοῦ Θησέως). 437 Κύνες], αἱ Ἐρινύες.

440 Ταρτησία μύραινα], συνήθως λέγουσι γαλῆν Ταρτησίαν, δηλ. μεγάλην, ὁποῖαι αἱ ἐν τῇ περὶ τὴν Ἄορνον Ταρτησῷ, πόλει τῆς Ἰβηρίας. Ἐφρόνευν δὲ ὅτι αἱ μύραιναι, συνερχόμεναι μὲ τοὺς ὄφεις, ἔτικτον μυραίνας φαρμακεράς. 442 Γοργ. Τιθράσιαι], κατὰ σχῆμα τὸ λεγόμενον παρὰ προσδοκίαν, ἀντὶ νὰ εἴπῃ Αἰδυσσαι. Τίθρας δὲ δῆμος τῆς Ἀττικῆς, τελῶν εἰς τὴν Αἰγηΐδα φυλὴν, τοῦ ὁποίου οἱ δημόται διεβάλλοντο ἐπὶ πονηρίᾳ. 445 Ἐφ' ἃς ἐγὼ κτλ.], τρέχω νὰ τὰς κράξω (νὰ σὲ διασπάσωσι). 446 Κάλει θεὸν], φράσις, τὴν ὁποίαν ἐξεφώνει ἐν τοῖς Ἀηναίοις ὁ Δᾳδοῦχος. 446 Ὡρακιῶ], λειποθυμῶ, 447 Οἶσε πρὸς τὴν κ. σπ.], σφογγάρι μὲ νερὸν, πρὸς ἀνάκλησιν δηλονότι ἀπὸ τῆς λειποθυμίας. 449 Ἐνταῦθ'], περὶ τὰ ὀπίσθια δηλ.

Οὔκουν ἕτερός γ' αὔτ' εἰργάσατ' ἀνήρ.
ΞΑΝ. Ἀλλὰ τί;
ΔΙ. Κατέκειτ' ἂν ὀσφραινόμενος, εἴπερ δειλὸς ἦν·
Ἐγὼ δ' ἀνέςην, καὶ προσέτ' ἀπεψηςάμην. 455
ΞΑΝ. Ἀνδρεῖά γ', ὦ Πόσειδον!
ΔΙ. Οἶμαι, νὴ Δία.
Σὺ δ' οὐκ ἔδεισας τὸν ψόφον τῶν ῥημάτων
Καὶ τὰς ἀπειλάς;
ΞΑΝ. Οὐ μὰ Δί, οὐδ' ἐφρόντισα.
ΔΙ. Ἴθι νῦν, ἐπειδὴ λῃματιᾷς, κἀνδρεῖος εἶ,
Σὺ μὲν γενοῦ 'γώ, τὸ ῥόπαλον τουτὶ λαβών 460
Καὶ τὴν λεοντῆν, εἴπερ ἀφοβόσπλαγχνος εἶ·
Ἐγὼ δ' ἔσομαί σοι σκευοφόρος ἐν τῷ μέρει.
ΞΑΝ. Φέρε δὴ ταχέως αὔτ'· οὐ γὰρ ἀλλὰ πειστέον·
Καὶ βλέψον εἰς τὸν Ἡρακλειοξανθίαν,
Εἰ δειλὸς ἔσομαι, καὶ κατὰ σὲ τὸ λῆμ' ἔχων. 465
ΔΙ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἀληθῶς οὐκ Μελίτης μαστιγίας.
Φέρε νυν, ἐγὼ τὰ στρώματ' αἴρωμαι ταδί.
ΘΕΡ. Ὦ φίλταθ' ἥκεις Ἡράκλεις; δεῦρ' εἴσιθι.
Ἡ γὰρ θεός, σ' ὡς ἐπύθεθ' ἥκοντ', εὐθέως
Ἔπεττεν ἄρτους· ἕψε κατερικτῶν χύτρας 470
Ἔτνους δύ' ἢ τρεῖς· βοῦν ἀπηνθράκιζ' ὅλον·
Πλακοῦντας ὤπτα, κολλάβους. ἀλλ' εἴσιθι.
ΞΑΝ. Κάλλιστ', ἐπαινῶ.
ΘΕΡ. Μὰ τὸν Ἀπόλλω, οὐ μή σ' ἐγὼ
Περιόψομαι ἀπελθόντ'· ἐπεί τοι καὶ κρέα
Ἀνέβραττεν ὀρνίθεια, καὶ τραγήματα 475
Ἔφρυγε, κῷνον ἀνεκεράννυ γλυκύτατον.
Ἀλλ' εἴσιθ' ἅμ' ἐμοί.
ΞΑΝ. Πάνυ καλῶς.
ΘΕΡ. Ληρεῖς ἔχων.
Οὐ γάρ σ' ἀφήσω· καὶ γὰρ αὐλητρίς γέ σοι
Ἥδ' ἔνδον ἔσθ' ὡραιοτάτη, κώρχηστρίδες

---

[451] Ἀφοβόσπλαγχνος], ἀπτόητος. γενναιόκαρδος, λέξις κωμικῶς πεπλασμένη ἐπὶ τὸ τραγικώτερον. [452] Ἐν τῷ μέρει], ἴδε στίχ. 32. [455] Οὐκ Μελίτης μαςιγίας], ὅτι ἐν Μελίτῃ (δήμῳ τῆς Ἀττικῆς) ἦν ἱερὸν Ἡρακλέους Ἀλεξικάκου, ὅπου ᾗ αὐτὸς ἐμυήθη, ὡς προείρηται (στίχ. 35, 36) τὰ μικρὰ μυστήρια· τὸ δὲ Μαστιγίας διὰ τὸ ἐν Μελίτῃ οἰκεῖν Καλλίαν τὸν Ἱπονίκου, ὃς ἐν ταῖς μάχαις λεοντῇ ἐχρῆτο, καὶ κατασπαταλεύσας τὴν πατρικὴν περιουσίαν, κατήντησε νὰ γένῃ αὐτόχειρ. [459] Ἡ θεός], ἡ Περσεφόνη.

[470 74] Κατερικτῶν. . ἔτνους], φάβαν ἐκ συγκεκομμένων (κυρ. ξεφλουδισμένων) δσκρίων.

[475] Ἐπαινῶ], καθὼς λέγομεν τῷρφ, ἀποποιούμεναί τι εὐσχήμως: Εὐχαριστῶ. Τὸ δὲ Ἀπόλλω, οὐ, προενεκτέον ὑφ' ἕν. [477] Πάνυ καλῶς], ᾗ τοῦτο ἀποποιουμένου ἢ προσποιουμένου ὅτι ἀποποιεῖται (θρυπτομένου, καθὼς ἔλεγον τότε,) φράσις· ὅθεν καὶ ἡ θεράπαινα, δυσανασχετήσασα, τὸν σύρει ἤδη καὶ ἀπὸ τῆς χειρός: Περὶ δὲ τῆς Ἀττ. φράσ. Ληρεῖς ἔχων, ἀντὶ ἁπλῶς Ληρεῖς, ἴδε τὰς γραμματικάς.

Ἕτεραι δύ' ἢ τρεῖς . . . 480

ΞΑΝ. Πῶς λέγεις; ὀρχηστρίδες;

ΘΕΡ. Ἠβυλλιῶσαι, κἄρτι παρατετιλμέναι.
Ἀλλ' εἴσιθ', ὡς ὁ μάγειρος ἤδη τὰ τεμάχη
Ἤμελλ' ἀφαιρεῖν, χ' ἡ τράπεζ' ἐσήρετο.

ΞΑΝ. Ἴθι νυν, φράσον πρώτιστα ταῖς αὐλητρίσι
Ταῖς ἔνδον οὔσαις, αὐτὸς ὅτι εἰσέρχομαι. 485
Ὁ παῖς, ἀκολούθει δεῦρο, τὰ σκεύη φέρων.

ΔΙ. Ἐπίσχες οὗτος· οὔ τί που σπουδὴν ποιεῖς,
Ὁτιή σε παίζων Ἡρακλέα γ' ἐσκεύασα;
Οὐ μὴ φλυαρήσεις ἔχων, ὦ Ξανθία,
Ἀλλ' ἀράμενός γ' οἴσεις πάλιν τὰ στρώματα. 490

ΞΑ. Τί δ' ἔστιν; οὐ δήπου μ' ἀφελέσθαι διανοεῖ,
Ἃ ἔδωκας αὐτός;

ΔΙ. οὐ τάχ', ἀλλ' ἤδη ποιῶ.
Κατάθου τὸ δέρμα.

ΞΑ. Ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι
Καὶ τοῖς θεοῖσιν ἐπιτρέπω.

ΔΙ. ποίοις θεοῖς;
Τὸ δὲ προσδοκῆσαί σ' οὐκ ἀνόητον καὶ κενόν, 495
Ὡς δοῦλος ὢν καὶ θνητὸς Ἀλκμήνης ἔσει;

ΞΑ. Ἀμέλει, καλῶς· ἔχ' αὖτ'. ἴσως γάρ τοί ποτε
Ἐμοῦ δεηθείης ἂν, εἰ θεὸς θέλοι.

ΧΟΡ. Ταῦτα μὲν πρὸς ἀνδρός ἐστι νοῦν ἔχοντος καὶ φρένας, Στρφ.
Καὶ πολλὰ περιπεπλευκότος, 500
Μετακυλινδεῖν αὐτὸν αἰεὶ πρὸς τὸν εὖ πράττοντα μᾶλλον
Τοῖχον ἢ γεγραμμένην εἰκόν' ἑστάναι, λαβόνθ'
Ἓν σχῆμα· τὸ δὲ μεταστρέφεσθαι πρὸς τὸ μαλθακώτερον,
Δεξιοῦ πρὸς ἀνδρός ἐστι καὶ φύσει θηραμένους.

ΔΙ οὐ γὰρ ἂν γέλοιον ἦν, εἰ Ξανθίας μὲν δοῦλος ὢν Ἀντστρφ.
Ἐν στρώμασιν Μιλησίοις

---

485 Ἀφαιρεῖν], τοῦ ὀβελοῦ δηλονότι, περὶ ὃν ὀπτῶντο, ἢ τῆς ἐσχάρας.— ἐσήρετο], εἰσεφέρετο, Εἰσαίρω. 486 Ὅτι εἰσέρχ.], ἀντὶ τοῦ ἐν ταῖς παλ. ἐκδόσ. Ὡς εἰσέρχ., ἀποτελοῦντος σιγματισμόν. 487 Οὔτι που σπουδὴν ποιεῖς], δὲν πιστεύω δὰ νὰ τὸ ἐκλαμβάνῃς τῷ ὄντι. 489 Φλυαρήσεις ἔχων], καὶ τοῦτο Ἀττ. 499 Ταῦτα μέν], τὰ ὑπὸ τοῦ Διονύσου δηλ. πραττόμενα. Διασύρει δὲ ὁ ποιητὴς ἀστείως τὴν ἐπὶ τὸ κερδαλεώτερον παλιμβουλίαν τῶν ὑποτιθεμένων δεξιῶν ἀνδρῶν (ἐπιτηδείων, ἀνθρώπων τοῦ κόσμου κτλ.)!

500 Πολλὰ περιπεπλ.] ὑπαινίττεται τὸν πολύτροπον Ὀδυσσέα, ὃς « πολλῶν ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα κτλ. 501 2 Πρὸς τὸν εὖ πράττ. τοῖχον], παροιμ. ἀπὸ τῶν κλυδωνιζομένων καὶ μεταβαινόντων ἑκάστοτε ἀπὸ τοῦ ῥέποντος πλευροῦ (τοίχου) τῆς νεὼς πρὸς θάτερον. —μᾶλλον ἢ γεγραμ. εἰκ. ἐς.], ἀκίνητον δηλ., ὡς ζωγράφημα. 505 Πρὸς τὸ μαλθακώτερον], τὸ ἀναπαυτικώτερον, εὐαρεστότερον. 503 Θηραμένους], παλιμβούλου δηλ. ἢ εὐμεταβόλου, κατὰ τὸν στρατηγὸν καὶ δημαγωγὸν Θηραμένην, ἕνα τῶν λ', ὅς τις διὰ τοῦτο καὶ Κόθορνος ἐπωνομάσθη. 506 Στρώμ. Μιλησ.], περίφημα ἦσαν καὶ τὰ ἔρια καὶ τὰ στρώματα (οἱ τάπητες) τῆς Μιλήτου (« Μαλακώτεροι ὕπνω, « κατὰ τὸν Θκρ. ΙΓ', 98), καθὼς τώρα οἱ τῆς Σμύρνης.

Ἀνατετραμμένος, κυνῶν ὀρχηστρίδ', εἶτ' ἤτησεν ἀμίδα,
Ἐγὼ δὲ, πρὸς τοῦτον βλέπων, τοῦ 'ρεβίνθου 'δραττόμην·
Οὗτος δ', ἅτ' ὢν αὐτὸς πανοῦργος, εἶδε, κἄτ' ἐκ τῆς γνάθου
Πὺξ πατάξας μου ἐξέκοψε τοὺς χοροὺς τοὺς προσθίους: 510
ΠΑΝ. Πλαθάνη, Πλαθάνη, δεῦρ' ἔλθ'· ὁ πανοῦργος οὑτοσί,
Ὅς, εἰς τὸ πανδοκεῖον εἰσελθών ποτε,
Ἑκκαίδεκ' ἄρτους κατέφαγ' ἡμῶν...
ΠΛ. Νὴ Δία,
Ἐκεῖνος αὐτὸς δῆτα.
ΞΑΝ. Κακὸν ἥκει τινί.
ΠΑΝ. Καὶ κρέα γε πρὸς τούτοισιν ἐνάβραστ' εἴκοσιν 515
Ἀν' ἡμιωβολιαῖα...
ΞΑΝ. Δώσει τις δίκην.
ΠΑΝ. Καὶ τὰ σκόροδα τὰ πολλά.
ΔΙ. Δηρεῖς, ὦ γύναι,
Κοὐκ οἶσθ' ὅ τι λέγεις.
ΠΑΝ. Οὐμενοῦν με προσεδόκας,
Ὅτιὴ κοθόρνους εἶχες, ἀναγνῶναί σ' ἔτι;
Τί δαί; τὸ πολὺ τάριχος οὐκ εἴρηκά πω. 520
ΠΛ. Μὰ Δί', οὐδὲ τὸν τυρόν γε τὸν χλωρὸν, τάλαν,
Ὃν οὗτος αὐτοῖς τοῖς ταλάροις κατήσθιεν.
Κἄπειτ', ἐπειδὴ τἀργύριον ἐπραττόμην,
Ἔβλεψεν εἰς με δριμὺ, κἀμυκᾶτό γε.
ΞΑΝ. Τούτου πάνυ τοὔργον· οὗτος ὁ τρόπος πανταχοῦ. 525
ΠΛ. Καὶ τὸ ξίφος γ' ἐσπᾶτο, μαίνεσθαι δοκῶν.
ΠΑΝ. Νὴ Δία, τάλαινα.
ΠΛ. Νὼ δὲ δείσασαί γέ πω
Ἐπὶ τὴν κατήλιφ' εὐθὺς ἀνεπηδήσαμεν·
Ὁ δ' ᾤχετ' ἐξάξας γε, τοὺς ψιάθους λαβών.
ΞΑΝ. Καὶ τοῦτο τούτου τοὔργον. ἀλλ' ἐχρῆν τι δρᾷν. 530
ΠΑΝ. Ἴθι δὴ κάλεσον τὸν προστάτην Κλεώνά μοι.
ΠΛ. Σὺ δ' ἔμοιγ', ἐάνπερ ἐπιτύχῃς, Ὑπέρβολον,
Ἵν' αὐτὸν ἐπιτρίψωμεν.
ΠΑΝ. Ὦ μιαρὰ φάρυγξ,

---

507 Κυνῶν], ἀντὶ τοῦ ἐν ταῖς παλ. ἐκδόσ. Κινῶν, ἀντιδαίνοντος τῷ μέτρῳ. 508 Τοῦ 'ρεβίνθου], τοῦ αἰδοίου. 510 Τοὺς χορούς], παρ' ὑπόνοιαν ἀντὶ Τοὺς ὀδόντας. 514 Πλαθάνη], ἡ πανδοκεύτρια κράζει ἄλλην ὁμότεχνον γείτονά της. 516 Κακὸν ἥκει τινί], προμαντεύει κατὰ τοῦ Διονύσου. 516 Ἀν' ἡμιωβολ.], πωλούμενα ἕκαστον ἀνὰ ἓν ἡμιωβόλιον.

521 Τάλαν], ἐν εἴδει ἐπιφωνήματος τοῦτο (ὅμοιον τῷ Οἴμοι κτλπ.), σύνηθες ταῖς γυναιξὶ τῶν Ἀθ. 525, 530] Ταῦτα κρύφα τοῦ Διονύσ. ὁ Ξανθίας πρὸς τὰς γυναῖκας, διερεθίζων αὐτάς. 526 Καὶ τὸ ξίφος γ' ἐσπᾶτο], καὶ μὴν ὁ Ἡρακλῆς οὐκ ἐξιφηφόρει.

527 Δείσασαί γέ πω], οὕτως εὑρίσκω γραμμένον τοῦτο εἰς τὰς πλείστας ἐκδόσεις· ἀλλὰ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ γραφῇ Πως. 531 Τὸν προστάτην], διότι ἕκαστος τῶν μετοίκων (ἃ τοιαῦται ἦσαν αἱ πανδοκεύτριαι) ἔπρεπε νὰ ἔχῃ καὶ ἕνα προστάτην Ἀθηναῖον.

532 Ὑπέρβολον], τὸν ἐπίσημον διὰ τὴν μοχθηρίαν του δημαγωνλ· τῶν Ἀθ.

Ὡς ἡδέως ἄν σου λίθῳ τοὺς γομφίους
Κόπτοιμ' ἄν, οἷς μοῦ κατέφαγες τὰ φορτία. 535
ΠΛ. Ἐγὼ δέ γ' ἐς τὸ βάραθρον ἐμβάλοιμί σε.
ΠΑΝ. Ἐγὼ δὲ τὸν λάρυγγ' ἄν ἐκτέμοιμί σου,
Δρέπανον λαβοῦσ', ᾧ τοὺς κόλικας κατέσπασας,
Ἀλλ' εἶμ' ἐπὶ τὸν Κλέων', ὃς αὐτοῦ τήμερον
Ἐκπηνιεῖται ταῦτα προσκαλούμενος. 540
ΒΙ. Κάκιστ' ἀπολοίμην, Ξανθίαν εἰ μὴ φιλῶ.
ΞΑΝ. Οἶδ', οἶδα τὸν νοῦν. παῦε, παῦε τοῦ λόγου·
Οὐκ ἂν γενοίμην Ἡρακλῆς ἄν.
ΔΙ. Μηδαμῶς,
Ὦ Ξανθίδιον.
ΚΑΝ. Καὶ πῶς ἂν Ἀλκμήνης ἐγὼ
Υἱὸς γενοίμην, δοῦλος ἅμα καὶ θνητὸς ὤν; 545
ΔΙ. Οἶδ', οἶδ' ὅτι θυμοῖ, καὶ δικαίως αὐτὸ δρᾷς·
Κἂν εἴ με τύπτοις, οὐκ ἂν ἀντείποιμί σοι.
Ἀλλ' ἤν σε τοῦ λοιποῦ ποτ' ἀφέλωμαι χρόνου,
Πρόῤῥιζος αὐτός, ἡ γυνὴ, τὰ παιδία,
Κάκιστ' ἀπολοίμην, κἀρχέδημος ὁ γλάμων. 550
ΞΑΝ. Δέχομαι τὸν ὅρκον, κἀπὶ τούτοις λαμβάνω.
ΧΟΡ. Νῦν σὸν ἔργον ἔστ', ἐπειδὴ Στρφ.
Τὴν στολὴν εἴληφας, ἥνπερ εἶχες ἐξαρχῆς, πάλιν,
Ἀνανεάζειν σαυτὸν αἰεί,
Καὶ βλέπειν αὖθις τὸ δεινὸν, τοῦ θεοῦ μεμνημένον, 555
Ὅπερ εἰκάζεις σεαυτόν. εἰ δὲ παραληρῶν ἁλώσει,
Καὶ βαλεῖς τι μαλθακὸν,
Αὖθις αἱρεσθαί σ' ἀνάγκη τις πάλιν τὰ στρώματα.
ΞΑΝ. Οὐ κακῶς, ὦνδρες, παραινεῖτ', Ἀντιστρφ.
Ἀλλὰ κἀυτὸς τυγχάνω ταῦτ' ἄρτι συννοούμενος. 560
Ὅτι μὲν οὖν, ἤν χρηστὸν ᾖ τι,
Ταῦτ' ἀφαιρεῖσθαι πάλιν πειράσεταί μ', εὖ οἶδ' ὅτι·
Ἀλλ' ὅμως ἐγὼ παρέξω 'μαυτὸν ἀνδρεῖον τὸ λῆμα,
Καὶ βλέποντ' ὀρίγανον.
Δεῖν δ' ἔοικεν, ὡς ἀκούω τῆς θύρας καὶ δὴ ψόφον. 565
ΒΙΑ. Ξυνδεῖτε ταχέως τουτονὶ τὸν κυνοκλόπον,

---

535 Τὰ φορτία], τὰ ἐμπορεύματα. 540 Ἐκπηνιεῖται ταῦτα], θὰ τοῦ τὰ ἐκβάλῃ (ἀπὸ τῆς λάρυγγος), καθὼς ξεκουβαριάζουν τὸ νῆμα ἀπὸ τὸ καλάμι.— προσκαλούμενος], ἐγκαλῶν αὐτὸν εἰς τὸ δικαστήριον. 541 Κάκιστ' ἀπολοίμην κτλπ.], ὑποκρίνεται πάλιν ὑπὸ τοῦ φόβου φιλίαν πρὸς τὸν Ξανθίαν. 549 Πρόῤῥιζος αὐτὸς κτλ.] μιμεῖται κωμικῶς τοὺς συνήθεις ὅρκους τῶν ἀγοραίων, καὶ τοι μήτε γυναῖκα ἔχων μήτε τέκνα. 550 Κἀρχέδημος], ἴδε 394. 551 Κἀπὶ τούτοις], μὲ αὐτὴν τὴν συμφωνίαν, νὰ ἀπολεσθῇ δηλ. κακὸς κακῶς ὁ Ἀρχέδ. 556 Καὶ βλέπειν αὖθις τὸ δεινὸν], καὶ νὰ ἀγριοκυττάζῃς, νὰ κτυπᾷς δηλ. μὲ τόλμην τὰς καταχρήσεις ὡς ὁ Ἡρακλῆς τὰ θηρία ἢ τοὺς κακούργους. 562 Ταῦτ'], τὰ σκεύη τοῦ Ἡρακλ. 564 Βλέποντ' ὀρίγανον], κωμικῶς ἀντὶ Δριμύ· τοιοῦτον γὰρ καὶ τὸ φυτόν.
565 Δεῖν δ' ἔοικεν], ἐνν. παρέχειν ἐμαυτὸν ἀνδρεῖον τὸ λῆμα κτλ.

Ἵνα δῷ δίκην· ἀνύετόν!

ΔΙ. Ἥκει τῳ κακόν.

ΞΑΝ. Οὐκ ἐς κόρακας; μὴ πρόσιτον!

ΑΙΑ. Εἶεν, καὶ μάχει;

Ὁ Διτύλας, χὠ Σκεβλίας, χὠ Παρδόκας,

Χωρεῖτε δευρὶ καὶ μάχεσθε τουτωί. 570

ΔΙ. Εἶτ' οὐχὶ δεινὰ ταῦτα; τύπτειν τουτονί,

Κλέπτοντα, πρός τ' ἀλλότρια;

ΞΑΝ. Μή, ἀλλ' ὑπερφυᾶ.

ΑΙΑ. Σχέτλια μεν οὖν καὶ δεινά.

ΞΑΝ. Καὶ μὴν, νὴ Δία,

Εἰ πώποτ' ἦλθον δεῦρ', ἐθέλω τεθνηκέναι,

Ἢ ἕκλεψα τῶν σῶν ἄξιόν τι καὶ τριχός. 575

Καί σοι ποιήσω πρᾶγμα γενναῖον πάνυ·

Βασάνιζε γὰρ τὸν παῖδα τουτονὶ λαβὼν,

Κἂν ποτέ μ' ἕλῃς ἀδικοῦντ', ἀπόκτεινόν μ' ἄγων.

ΑΙΑ. Καὶ πῶς βασανίζω;

ΞΑΝ. Πάντα τρόπον, ἐν κλίμακι

Δήσας, κρεμάσας, ὑστριχίδι μαστιγῶν, δέρων, 580

Στρεβλῶν, ἔτι δ' ἐς τὰς ῥῖνας ὄξος ἐγχέων,

Πλίνθους ἐπιτιθεὶς, πάντα τἄλλα, πλὴν πράσῳ

Μὴ τύπτε τοῦτον, μηδὲ γητείῳ νέῳ.

ΑΙΑ. Δίκαιος ὁ λόγος· κἄν τι πηρώσω γέ σοι

τὸν παῖδα τύπτων, τἀργύριόν σοι κείσεται. 585

ΞΑΝ. Μὴ δῆτ' ἔμοιγ'· οὕτω δὲ βασάνιζ' ἀπαγαγών.

ΑΙΑ. Αὐτοῦ μὲν οὖν, ἵνα σοι κατ' ὀφθαλμοὺς λέγῃ.

Κατάθου σὺ τὰ σκεύη ταχέως, χὤπως ἐρεῖς

Ἐνταῦθα μηδὲν ψεῦδος.

ΔΙ. Ἀγορεύω τινὶ

Ἐμὲ μὴ βασανίζειν ἀθάνατον ὄντ'· εἰ δὲ μή, 590

---

567 Ἥκει τῳ κακόν], μιμεῖται τὰς ἀνωτέρω λέξεις τοῦ Ξανθίου. 568 Εἶεν, καὶ μάχει;] καλόν! καὶ ἀντιστέκεσαι λοιπὸν προσέτι; 569] ὀνόματα Θρᾳκῶν δούλων, ὁποίους μετεχειρίζοντο συνήθως ἐν Ἀθήναις πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀστυνομικῶν διατάξεων. 571 72 Εἶτ' οὐχὶ δεινὰ κτλ.], εἰρωνικῶς: Τῷ ὄντι, δὲν εἶνε δεινὸν πρᾶγμα, τὸ νὰ δέρνεταί τις κλέπτων, καὶ μάλιστα τὰ ξένα;— Μή, ἀλλ' ὑπερφυᾶ], εἰς τὰς παλ. ἐκδ. γρφτ. Μάλ' ὑπερφυᾶ. Προφέρεται δὲ τὸ Μὴ ἀλλ', ὑφ' ἕν, κατὰ συναλοιφήν. 576 Βασάνιζε γὰρ τὸν π.], καθὼς συνειθίζετο εἰς τὴν τότε νομοθεσίαν, νὰ βασανίζωνται οἱ δοῦλοι, δικαζομένων τῶν κυρίων. 579 80 Ἐν κλίμακι δήσας], τὸ ὁποῖον ἐν Θεσμοφορ. εἶπε: Δεῖν ἐν τῇ σανίδι. ἦτον δὲ εἶδος στρεβλώσεως, καθὼς καὶ ὅσα ἄλλα ἀναφέρει. 580 Μαστιγῶν, δέρων], ταὐτόσημα ἀμφότερα, πλὴν εἰ μήτις εἴποι ὅτι τὸ μὲν διὰ μάστιγος, τὸ δὲ διὰ ῥάβδου.

581 Στρεβλῶν], σταραγγουλίζων τὸ σῶμά του ἐπὶ τοῦ τροχοῦ. 582 Πλίνθους], πυρωμένας ἐννοεῖται. 582 85 Πλὴν πράσῳ.. μηδὲ γητείῳ νέῳ], μὲ τῶν ὁποίων τοὺς χλωροὺς καυλοὺς συνείθιζον νὰ μαστίζωσι τὰ παιδία· ὅηλ. μόνον μὴ ἐν παιδᾶς μέρει καὶ ἐλαφρῶς. 584 85 Κἂν τι πηρώσω.. τύπτων, κτλ.], καθὼς συνειθίζετο καὶ τοῦτο. 586 Μὴ δῆτ' ἔμοιγε· οὕτω κτλ.] Μή με πληρώσῃς· ἀλλὰ βασάνισέ τον οὕτω (χάριν). 589 Ἀγορεύω τινὶ], ἐν ᾖθει καὶ ὡς ἀπειλῶν.

Αὐτὸς σὺ σαυτὸν αἰτιῶ.
ΑΙ. Λέγεις δὲ τί;
ΔΙ. Ἀθάνατος εἶναί φημι, Διόνυσος Διός,
Τοῦτον δὲ δοῦλον.
ΑΙ. Ταῦτ' ἀκούεις;
ΞΑΝ. Φήμ' ἐγώ!
Καὶ πολύ γε μᾶλλόν ἐστι μαστιγωτέος·
Εἴπερ θεὸς γὰρ ἐστιν, οὐκ αἰσθήσεται. 595
ΔΙ. Τί δῆτ', ἐπειδὴ καὶ σὺ φὴς εἶναι θεός,
Οὐ καὶ σὺ τύπτει τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοί;
ΞΑΝ. Δίκαιος ὁ λόγος· χὠπότερόν γ' ἂν νῷν ἴδῃς
Κλαύσαντα πρότερον, ἢ προτιμήσαντά τι
Τυπτόμενον, εἶναι τοῦτον ἡγοῦ μὴ θεόν. 600
ΑΙ. Οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ εἶ σὺ γεννάδας ἀνήρ·
Χωρεῖς γὰρ εἰς τὸ δίκαιον. ἀποδύεσθε δή.
ΞΑΝ. Πῶς οὖν βασανιεῖς νὼ δικαίως;
ΑΙ. Ῥᾳδίως·
Πληγὴν παρὰ πληγὴν ἑκάτερον.
ΞΑΝ. Καλῶς λέγεις.
Ἰδού. σκόπει νυν, ἤν μ' ὑποκινήσαντ' ἴδῃς. 605
ΑΙ. Ἤδη 'πάταξά σ'.
ΞΑΝ. Οὐ μὰ Δί'.
ΑΙ. Οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖς.
Ἀλλ' εἶμ' ἐπὶ τονδί, καὶ πατάξω.
ΔΙ. Πηνίκα;
ΑΙ. Καὶ δὴ 'πάταξα.
ΔΙ. Κᾆτα πῶς οὐκ ἔπταρον;
ΑΙ. Οὐκ οἶδα· τονδὶ δ' αὖθις ἀποπειράσομαι.
ΞΑΝ. Οὔκουν ἀνύσεις; — ἰατταταί! 610
ΑΙ. Τί δ' ἰατταταί;
Μῶν ὠδυνήθης;
ΞΑΝ. Οὐ μὰ Δί', ἀλλ' ἐφρόντισα,
Ὁπόθ' Ἡράκλεια τὰν Διομείοις γίγνεται.
ΕΙ. Ἄνθρωπος ἱερός. — δεῦρο πάλιν βαδιστέον.
ΔΙ. Ἰοὺ, ἰού!
ΑΙ. Τί ἐστιν;
ΔΙ. Ἱππέας ὁρῶ.

---

599 Προτιμήσαντά τι], φροντίσαντα, καθὼς καὶ ἐν Πλούτῳ στίχ. 879. Τὸ δὲ Τι κατ' ἔλλ. τῆς Κατά. 608 Πῶς οὐκ ἔπταρον;], ὡς ἀνεπαισθήτου δῆθεν πάντη προσκεσούσης αὐτῷ τῆς πληγῆς, καθόσον ὁ πταρμὸς κινεῖται καὶ ἐλαχίστου κάρφους θιγόντος τῶν τῆς ῥινὸς ἀδένων. 612 Ἡράκλεια τὰν Διομείοις], Τὰ Διόμεια ἦτον δῆμος τῆς Ἀττ., ὅπου ἦ ναὸς τοῦ Ἡρακλ. καὶ πανήγυρις ἐτελεῖτο εἰς τιμὴν αὐτοῦ. Λέγει γοῦν ὅτι, ἐνθυμηθεὶς τὴν αὐτάθειαν τῆς πανηγύρεως ἐκείνης, ἀνέκραξεν ὑπὸ τῆς ἡδονῆς: τόσον δὲν αἰσθάνεται δῆθεν τυπτόμενος! 614 Ἱππέας ὁρῶ], πομπεύοντας δηλονότι, ὅθεν καὶ θαυμάσας δῆθεν!

ΑΙ. Τί δῆτα κλάεις; 615
ΔΙ. Κρομμύων ὀσφραίνομαι.
ΑΙΑ. Ἔπειτα προτιμᾷς οὐδέν;
ΔΙ. Οὐδέν μοι μέλει!
ΑΙΑ. Βαδιστέον γ' ἄρ' ἐστὶν ἐπὶ τονδὶ πάλιν.
ΞΑΝ. Οἴμοι!
ΑΙΑ. Τί ἐστι;
ΞΑΝ. Τὴν ἄκανθαν ἔξελε.
ΑΙΑ. Τί τὸ πρᾶγμα τουτί; δεῦρο πάλιν βαδιστέον.
ΔΙ. Ἄπολλον, ὅς που Δῆλον ἢ Πύθων' ἔχεις! 620
ΞΑΝ. Ἤλγησεν. οὐκ ἤκουσας;
ΔΙ. Οὐκ ἔγωγ', ἐπεὶ
Ἰαμβον Ἱππώνακτος ἀνεμιμνησκόμην.
ΞΑΝ. Οὐδὲν ποιεῖς γάρ, ἀλλὰ τὰς λαγόνας σπόδει.
ΑΙΑ. Μὰ τὸν Δί', ἀλλ' ἤδη πάρεχε τὴν γαστέρα.
ΔΙ. Πόσειδον.... 625
ΞΑΝ. Ἤλγησέν τις.
ΔΙ. Ὅς Αἰγαίου
Πρῶνας ἢ γλαυκᾶς μέδεις ἁλὸς ἐν βένθεσιν!
ΑΙΑ. Οὔ τοι, μὰ τὴν Δήμητρα, δύναμαί πω μαθεῖν,
Ὁπότερος ὑμῶν ἐστὶ θεός. ἀλλ' εἴσιτον·
Ὁ δεσπότης γὰρ αὐτὸς ὑμᾶς γνώσεται,
Χ' ἡ Φερσέφατθ', ἅτ' ὄντε κἀκείνω θεώ. 630
ΔΙ. Ὀρθῶς λέγεις. ἐβουλόμην δ' ἄν τοῦτό σε
Πρότερον ποιῆσαι, πρὶν ἐμὲ τὰς πληγὰς λαβεῖν.
ΧΟΡ. Μοῦσα, χορῶν ἱερῶν ἐπίβηθι, καὶ ἔλθ' ἐπὶ τέρψιν· Στρφ.
Ἀοιδᾶς ἐμᾶς,
Τὸν πολὺν ὀψομένη λαῶν ὄχλον, οὗ σοφίαι 635
Μυρίαι κάθηνται,
Φιλοτιμότεραι Κλεοφῶντος, ἐφ' οὗ δὴ χείλεσιν αμφιλάλοις
Δεινὸν ἐπιβρέμεται Θρῃκία χελιδών,
Ἐπὶ βάρβαρον ἑζομένη πέταλον,

ἐφώναξεν Ἰού! 618 Τὴν ἄκανθ. ἔξ.], ὡς ἐὰν ἔχῃ δηλ. ἀκάνθιον εἰς τὸν πόδα, τὸν ὁποῖον συγχρόνως ἐπαίρει. 619 Τί τὸ πρᾶγμα τουτί], ὡς δυσδιαγνώστου ὄντος τοῦ Πότερός ἐστιν ὁ δοῦλος, στενοχωρεῖται ὁ Αἰακός. 622 Ἱππώνακτος], Ἰαμβογράφου ἀρχαίου.

625 Τὰς λαγόνας σπόδει], κτύπα τον εἰς τὴν κοιλίαν. 635] Ἐπικαλεσθεὶς ὑπὸ τῆς ἀλγηδόνος τὸν Ποσειδ., προσποιεῖται ὅτι ἀποστοματίζει στίχον τοῦ Σοφοκλ. ἐκ Δασκόντος, ἔχοντα οὕτω: «Πόσειδον, ὃς Αἰγαίου μέδεις πρῶνας ἢ γλαυκᾶς εὐανέμου λίμνας, ἐφ' ὑψηλαῖς σπιδάλεσσι στομάτων». 655 Σοφίαι], ἀντὶ Σοφοί. 657 Κλεοφῶντος], δημαγωγὸς καὶ στρατηγὸς τῶν Ἀθ., κωμῳδούμενος ὡς παρέγγραπτος (Θρᾷξ) καὶ ἀμαθής. Ἦν δὲ πρότερος λυροποιός· καὶ κατέπεισε τοὺς Ἀθ. μετὰ τὴν ἐν Ἀργινούσσαις ναυμαχίαν, μὴ προσδέξασθαι τὴν εἰρήνην· ὕστερον δὲ ἐφονεύθη ἔν τινι ῥάσει. Μεσιτεύει δὲ ὁ ποιητὴς ὑπὲρ ἀθωώσεως τῶν 400 (ἴδε κατωτέρω), ἴσως δὲ καὶ τῶν διασωθέντων τεσσάρων στρατηγῶν ἐκ τῶν ἐν Ἀργινούσσαις ναυμαχησάντων καὶ καταδικασθέντων.—χείλεσιν ἀμφιλάλοις], διότι ἐλάλει φαίνεται καὶ τὴν πάτριόν του γλῶσσαν, ὅθεν καὶ τὸν παραβάλλει μὲ χελιδόνα καὶ ἀηδόνα, ὑπαινιττόμενος τὰ κατὰ τὸν Τηρέα καὶ τὴν Πρόκνην καὶ Φιλομήλαν ἐν Θρᾴκῃ συμβάντα.

*Κελαδεῖ δ' ἐπίκλαυτον ἀηδόνιον νόμον, ὡς 640
Ἀπόλοιτο, κἂν ἴσαι γένωνται.

ΗΜ. Τὸν ἱερὸν χορὸν δίκαιόν ἐστι χρηστὰ τῇ πόλει
Ξυμπαραινεῖν, καὶ διδάσκειν. πρῶτον οὖν ἡμῖν δοκεῖ
Ἐξισῶσαι τοὺς πολίτας, κἀφελεῖν τὰ δείματα.
Κεἴ τις ἥμαρτε σφαλείς τι Φρυνίχου παλαίσμασιν, 645
Ἐγγενέσθαι φημὶ χρῆναι τοῖς ὀλισθοῦσιν τότε,
Αἰτίαν ἐκθεῖσι, λῦσαι τὰς πρότερον ἁμαρτίας.
Εἶτ' ἄτιμον φημὶ χρῆναι μηδέν' εἶν' ἐν τῇ πόλει.
Καὶ γὰρ αἰσχρόν ἐστι, τοὺς μὲν ναυμαχήσαντας μίαν
Καὶ Πλαταιᾶς εὐθὺς εἶναι, κἀντὶ δούλων δεσπότας· 650
Κοὐδὲ ταῦτ' ἔγωγ' ἔχοιμ' ἂν μὴ οὐ καλῶς φάσκειν ἔχειν,
Ἀλλ' ἐπαινῶ· μόνα γὰρ αὐτὰ νοῦν ἔχοντ' ἐδράσατε.
Πρὸς δὲ τούτοις εἰκὸς ὑμᾶς, οἳ μεθ' ὑμῶν πολλὰ δὴ
Κοἱ πατέρες ἐναυμάχησαν, καὶ προσήκουσιν γένει,
Τὴν μίαν ταύτην παρεῖναι ξυμφορὰν, αἰτουμένοις. 655
Ἀλλὰ τῆς ὀργῆς ἀνέντες, ὦ σοφώτατοι φύσει,
Πάντας ἀνθρώπους ἐκόντες ξυγγενεῖς κτησώμεθα,
Κἀπιτίμους, καὶ πολίτας, ὅστις ἂν ξυνναυμαχῇ.
Εἰ δὲ τοῦτ' ὀγκωσόμεσθα, κἀποσεμνυνούμεθα,
Τὴν πόλιν καὶ ταῦτ' ἔχοντες κυμάτων ἐν ἀγκάλαις, 660
Ὑστέρῳ χρόνῳ ποτ' αὖθις εὖ φρονεῖν οὐ δόξομεν.

ΧΟΡ. Εἰ δ' ἐγὼ ὀρθὸς ἰδεῖν βίον ἀνέρος, ἢ τρόπον, ὅς τις Ἀντστρ.
Ἔτ' οἰμώξεται,
Οὐ πολὺν οὐδ' ὁ πίθηκος οὗτος, ὁ νῦν ἐνοχλῶν,
Κλειγένης ὁ μικρὸς, 665
*Ὁ πονηρότατος βαλανεὺς, ὁπόσοι κρατοῦσι κυκησιτέφρου
Ψευδονίτρου κονίας, καὶ Κιμωλίας γῆς,

---

644 Ἀπόλοιτο, κἂν ἴσαι γένωνται], διότι εἰς τὰς ἐγκληματικὰς δίκας ἰσοψηφίας οὔσης, ἀπελύετο ὁ κατηγορούμενος, ἴδε Εὐρ. Ἡλ. 1188. 646 Ἐξισῶσαι], συμβιβάσαι, ἐπίσης ἐπιτίμους ἅπαντας ποιῆσαι.—τὰ δείματα], τοὺς ἐπικειμένους (διὰ τὰς γνωμένας ἐρεύνας πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν ἐνόχων) φόβους, τὰς ὑποψίας. 645 Φρυνίχου παλαίσμασι], στρατηγὸς οὗτος τῶν Ἀθ. ἐπὶ τοῦ Πελοπονν. πολέμου (τῷ 411), ἀντιπολιτευόμενος τῷ Ἀλκιβιάδῃ, ἢ φυντελέσας πολὺ διὰ τῶν ῥαδιουργιῶν του (παλαίσμασι) πρὸς σύστασιν τῆς τυραννίας τῶν 400, διὸ καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν δημοκρατικῶν. 647 Αἰτίαν ἐκθεῖσι], δικαιολογηθεῖσι.

649 Μίαν], ἐνν. ναυμαχίαν. 650 Πλαταιᾶς], κατὰ κρα. ἀντὶ Πλαταιάς. Γνωστὸν δὲ ὅτι τοὺς Πλαταιεῖς εἶχον πολιτογραφήσῃ οἱ Ἀθ., καθὼς καὶ τοὺς ἐν Σαλαμῖνι ἢ Ἀργινούσαις ναυμαχήσαντας δούλους, ἴδε 653, κ. ε. Πρὸς δὲ τούτοις (τοῖς ἀπελευθερωθεῖσι δούλοις), εἰκὸς ἐστιν ὑμᾶς παρεῖναι τὴν μίαν ταύτην συμφορὰν (τὸ ἅπαξ ἁμαρτηθὲν) ἢ τούτοις περὶ ὧν νῦν ὁ λόγος, αἰτουμένοις, οἳ μεθ' ὑμῶν, αὐτοί τε καὶ οἱ πατέρες ἀμφοῖν, ἐναυμάχησαν, καὶ προσήκουσιν ὑμῖν γένει. 656 Σοφώτατοι φύσει], μέγα τῶν Ἀθ. ἐγκώμιον, παρβλ. Θκδ. Βιβλ. Β'. ἢ Σοφ. Ο. Κ. 1049 κ. ε. 657 64 Πάντας ἀνθρώπους κ.τ.λ.], τοὺς πέντε τούτους στίχους πρέπει νὰ μελετήσωσιν ἐσκεμμένως οἱ ἐμβαλόντες ἀπ' ἀρχῆς καὶ ὑποβάλλοντες εἰσέτι τὴν φλόγα τοῦ αὐτοχθονισμοῦ ἐν τῇ Ἑλλάδι! 664 Εἰ δ' ἐγὼ ὀρθὸς ἰδεῖν κτλ.], ἐκ τῆς Ἰωνος Φοινίκης ἢ τοῦ Οἰνέως τοῦτο· δηλοῖ δὲ ὅτι: Εἴτι κἀγὼ ἱκανὸς εἰμὶ κρίνειν ὀρθῶς περὶ βίου καὶ ἤθους ἀνδρὸς οἰμωξομένου. 664 66 Ὁ πίθ. οὗτος... Κλειγένης ὁ μικρὸς], εἷς τῶν Ἀθήνησι πλουσίων μετοίκων, μικρόσωμος καὶ ἄσχημος, εἰσφρήσας ἑαυτὸν εἰς τὰ πολιτικά.

Χρόνον ἐνδιατρίψει· εἰδὼς δὲ τάδ', οὐκ
Εἰρηνικὸς ἔσθ', ἵνα μή ποτε κἀποδυθῇ,
Μεθύων, ἄνευ ξύλου βαδίζων. 670

ΘΗΜ. Πολλάκις γ' ἡμῖν ἔδοξεν ἡ πόλις πεπονθέναι Ἀντεπιῤῥ.
Ταὐτὸν ἔς τε τῶν πολιτῶν τοὺς καλούς τε κἀγαθοὺς,
Ἔς τε τἀρχαῖον νόμισμα καὶ τὸ καινὸν χρυσίον.
Οὔτε γὰρ τούτοισιν, οὔσιν οὐ κεκιδδηλευμένοις,
Ἀλλὰ καλλίστοις ἁπάντων, ὡς δοκεῖ, νομισμάτων, 675
Καὶ μόνοις ὀρθῶς κοπεῖσι, καὶ κεκωδωνισμένοις
Ἔν τε τοῖς Ἕλλησι καὶ τοῖς βαρβάροις ἁπανταχοῦ,
Χρώμεθ' οὐδὲν, ἀλλὰ τούτοις τοῖς πονηροῖς χαλκίοις,
Χθές τε καὶ πρώην κοπεῖσι τῷ κακίστῳ κόμματι·
Τῶν πολιτῶν θ' οὓς μὲν ἴσμεν εὐγενεῖς καὶ σώφρονας 680
Ἄνδρας ὄντας καὶ δικαίους, καὶ καλούς τε κἀγαθοὺς,
Καὶ τραφέντας ἐν παλαίστραις καὶ χοροῖς καὶ μουσικῇ,
Προυσελοῦμεν· τοῖς δὲ χαλκοῖς, καὶ ξένοις καὶ πυῤῥίαις,
Καὶ πονηροῖς, κἀκ πονηρῶν, εἰς ἅπαντα χρώμεθα,
Ὑστάτοις ἀφιγμένοισιν, οἷσιν ἡ πόλις προτοῦ 685
Οὐδὲ φαρμακοῖσιν εἰκῇ ῥᾳδίως ἐχρήσατ' ἄν.
Ἀλλὰ καὶ νῦν, ὦ 'νόητοι, μεταβαλόντες τοὺς τρόπους,
Χρῆσθε τοῖς χρηστοῖσιν αὖθις. καὶ κατορθώσασι γὰρ
Εὔλογον· κἂν τι σφαλῆτ', ἐξ ἀξίου γοῦν τοῦ ξύλου,
Ἤν τι καὶ πάσχητε, πάσχειν τοῖς σοφοῖς δοκήσετε. 690

ΑΙΑΚΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ.

ΑΙΑ. Νὴ τὸν Δία τὸν σωτῆρα, γεννάδας ἀνὴρ
Ὁ δεσπότης σου.

ΞΑΝ Πῶς γὰρ οὐχὶ γεννάδας,
Ὅστις γε πίνειν οἶδε καὶ βινεῖν μόνον;

νίτρον (καθὼς τῶρφ τὸ σαπώνιον), ᾗ ἡ κιμωλία γῆ (ὁ πηλὸς) ἦσαν χρήσιμα εἰς τὸ λυτρὸν, ᾗ τοιούτῳ τινὸς ἰδιοκτήτης ἐὰν ὄχι ᾗ ὑπηρέτης κατ' ἀρχὰς ἴσως ἦτον ὁ Κλειγένης.

668 70] Βλέπων τὴν ἐναντίον τοῦ ἀντιπάθειαν, ἀνησύχει, ᾗ οὐδέποτε ἐβάδιζεν ἄνευ ξύλου.

671 73 Πεπονθέναι ταὐτὸν ἔς τε.. ἔς τε] φέρεται ἐπίσης πρός τε.. ᾗ πρός. 675 Τἀρχαῖον νόμισμα] κυρίως ἦτον ἀργυροῦν ἐκ τῶν ἐν Λαυρίῳ μεταλλείων.—τὸ καινὸν χρυσ.], τὸ ὁποῖον κατόπιν ὀνομάζει πονηρὰ χαλκία, ὡς κιδδηλευθέν· ἐννοεῖ δὲ, κατὰ τὸν Ἑλλάνικον ᾗ Φιλόχορον, τὸ κοπὲν τῷ προτέρῳ ἔτει ('Ολ. 93, 6') ἐκ τῶν χρυσῶν Νικῶν. 676 Κεκωδωνισμένοις], ἴδε 79. 682 Ἐν παλ. καὶ χ. καὶ μ.] εἰς αὐτὰ κυρίως συνίστατο τότε ἡ ἐλευθέριος ἀνατροφή. 683 Προυσελοῦμεν], προπηλακίζομεν, ἀτιμάζομεν. ▸ Προυσελλεῖν γὰρ λέγουσι τὸ ὑβρίζειν, κατὰ τὸν Ἐτυμλγ.—πυῤῥίαις], δούλοις, οἱ ὁποῖοι, ὡς Θρᾶκες τὸ πλεῖστον, ἦσαν ξανθοὶ, ὅθεν καὶ τὰ ὀνόματά των Ξανθίας, Πυῤῥίας κτλ. 686 Φαρμακοῖσιν], τοῖς ἄλλως λεγομένοις καθάρμασιν, ἀναπήροις τισὶ καὶ ἀχρήστοις ἀνθρώποις, τοὺς ὁποίους ἔτρεφον ἐπὶ τούτῳ οἱ Ἀθ., καὶ ἐν καιρῷ λοιμοῦ ἢ ἄλλης τοιαύτης συμφορᾶς ἐθυσίαζον πρὸς ἐξιλασμὸν τοῦ μιάσματος. 688 89 Καὶ κατορθ. γὰρ εὔλογον·], διότι εἶμὲν ἐπιτύχετε (εἰς τὴν ἐκλογήν σας), εἶν' ἑπόμενον τὸ πρᾶγμα. 689 90 Ἐξ ἀξ. γοῦν τοῦ ξύλου], παροιμ. ἐπὶ τῶν ἐθελόντων σεμνῶς δυστυχεῖν: Ἐξ ἀξίου γοῦν κἂν ἀπάγξασθαι ξύλου. 693 Πίνειν

ΑΙΑ. Τὸ δὲ μὴ πατάξαι σ' ἐξελεγχθέντ' ἄντικρυς,
Ὅτι δοῦλος ὢν ἔφασκες εἶναι δεσπότης; 695
ΞΑΝ. Ὤμωζε μέντ' ἄν.
ΑΙΑ. Τοῦτο μέντοι δουλικὸν
Εὐθὺς πεποίηκας, ὅπερ ἐγὼ χαίρω ποιῶν.
ΞΑΝ. Χαίρεις, ἱκετεύω;
ΑΙΑ. Μὴ, ἀλλ' ἐποπτεύειν δοκῶ,
Ὅταν καταράσωμαι λάθρα τῷ δεσπότῃ.
ΞΑΝ. Τί δὲ τονθορύζων, ἡνίκ' ἄν, πληγὰς λαβὼν 700
Πολλὰς, ἀπίης θύραζε;
ΑΙΑ. Καὶ τόθ' ἥδομαι.
ΞΑΝ. Τί δὲ πολλὰ πράττων;
ΑΙΑ. Ὡς μὰ Δί' οὐδὲν οἶδ' ἐγώ.
ΞΑΝ. Ὁμόγνιε Ζεῦ! καὶ παρακούων δεσποτῶν,
Ἅττ' ἂν λαλῶσι;
ΑΙΑ. Καὶ μάλα πλεῖν ἢ μαίνομαι.
ΞΑΞ. Τί δὲ, τοῖς θύραζε ταῦτα καταλαλῶν; 705
ΑΙΑ. Ἐγώ;
Μὰ Δί', ἀλλ' ὅταν δρῶ τοῦτο, κἀκμιαίνομαι.
ΞΑΝ. Ὦ Φοῖβ' Ἄπολλον, ἔμβαλέ μοι τὴν δεξιὰν,
Καὶ δὸς κύσαι, κἀυτὸς κύσον, καίμοι φράσον,
Πρὸς Διὸς, ὃς ἡμῖν ἐστιν ὁμομαστιγίας,
Τίς οὗτος οὕνδον ἐστὶ θόρυβος, χἠ βοὴ, 710
Χὠ λοιδορησμός;
ΑΙΑ. Αἰσχύλου κεὐριπίδου.
ΞΑΝ. Ἄ!
ΑΙΑ. Πρᾶγμα, πρᾶγμα μέγα κεκίνηται, μέγα,
Ἐν τοῖς νεκροῖσι, καὶ στάσις πολλὴ πάνυ.
ΞΑΝ. Ἐκ τοῦ;
ΑΙΑ. Νόμος τις ἐνθάδ' ἐστὶ κείμενος
Ἀπὸ τῶν τεχνῶν, ὁπόσαι μεγάλαι καὶ δεξιαὶ, 715
Τὸν ἄριστον ὄντα τῶν ἑαυτοῦ ξυντέχνων,
Σίτησιν αὐτὸν ἐν Πρυτανείῳ λαμβάνειν,

ξ β. μόνον], ὡς ἐὰν αὗται ἦσαν πάντοτε τῶν εὐγενῶν αἱ μόναι ἀσχολίαι. 694 Τὸ δὲ μὴ π.] ἐνν. ποῦ θήσομεν; ἤ: Οὐ θαυμαστόν; 696 Ὤμωζε], κάλλιον τὸ ἐν ἄλλ: Ὤμωξε. — τοῦτο μέν τοι], τὸ λοιδορεῖν ἀπόντα τὸν δεσπότην. 698 Χαίρεις, ἱκετεύω;] τὸ πλῆρες: Χαίρεις (εἶπας; εἰπὲ πάλιν), ἱκετεύω. — μή, ἀλλ'] ἀντὶ Μάλα γ', Μάλλ' ἐπ., Μᾶλλον ἐπ. Οὐ μόνον, ἀλλά.— ἐποπτ. δοκῶ] νομίζω ὅτι παρευρίσκομαι εἰς τὴν τῶν μυστηρίων ἀποπτείαν, ὅτι ἑορτάζω τὴν μεγαλητέραν τῶν ἑορτῶν· τόσον πολλὰ χαίρω! καθὼς λέγομεν τώρα: θριαμβεύω, βασιλεύω κτλ. 702 Πολλὰ πράττων], ῥαδιουργῶν, πολυπραγμονῶν.—Ὡς μὰ Δι' οὐδὲν κτλ.], οὕτως ἥδομαι, ὡς.. (μὰ Δί'· οὐδὲν οἶδα ὅμοιον τούτῳ).

705 Ὁμόγνιε Ζεῦ], τὴν ὁμοιότητα θαυμάζων, ἐπικαλεῖται τὸν Ὁμογν. Δία, ὡς ἐὰν ἔλεγε: Τί ὁμοιότης! πῶς φαίνεται ὅτι εἴμεθα συγγενεῖς! ἤ, καὶ συγγενεῖς ἐὰν ἤμεθα, πάλιν τόσον ὅμοιοι δὲν ἠθέλομεν εἶσθαι.— παρακούων], κρυφακούων.

706 Μὰ Δι' ἀλλ'.. ἐκμιαίνομαι] τοῦτο πλέον (πράττων) ὄχι χαίρω, ὄχι μαίνομαι, ἀλλ' ἀποσπερμαίνω (ὑπὸ τῆς ἡδονῆς). 709 Ὁμομαστιγίας], ἔπλασε τὴν λέξιν κατὰ τὸ Ὁμογνιος.

Θρόνον τε τοῦ Πλούτωνος ἑξῆς...
ΞΑΝ. Μανθάνω.
ΑΙΑ. Ἕως ἂν ἀφίκοιτο τὴν τέχνην σοφώτερος
Ἕτερός τις αὐτοῦ· τότε δὲ παραχωρεῖν ἔδει. 720
ΞΑΝ. Τί δῆτα τουτὶ τεθορύβηκεν Αἰσχύλον;
ΑΙΑ. Ἐκεῖνος εἶχε τὸν τραγῳδικὸν θρόνον,
Ὡς ὢν κράτιστος τὴν τέχνην.
ΞΑΝ. Νυνὶ δὲ τίς;
ΑΙΑ. Ὅτε δὴ κατῆλθ' Εὐριπίδης, ἐπεδείκνυτο
Τοῖς λωποδύταις, καὶ τοῖσι βαλαντιητόμοις, 725
Καὶ τοῖσι πατραλοίαισι, καὶ τοιχωρύχοις,
Ὅπερ ἔστ' ἐν Ἅδου πλῆθος· οἱ δ', ἀκροώμενοι
Τῶν ἀντιλογιῶν καὶ λυγισμῶν καὶ στροφῶν,
Ὑπερεμάνησαν, κἀνόμισαν σοφώτατον·
Κἄπειτ' ἐπαρθεὶς ἀντελάβετο τοῦ θρόνου, 730
Ἵν' Αἰσχύλος καθῆστο.
ΞΑΝ. Κοὐκ ἐβάλλετο;
ΑΙΑ. Μὰ Δί', ἀλλ' ὁ δῆμος ἀνεβόα κρίσιν ποιεῖν,
Ὁπότερος εἴη τὴν τέχνην σοφώτερος.
ΞΑΝ. Ὁ τῶν πανούργων;
ΑΙΑ. Νὴ Δί', οὐράνιόν γ' ὅσον.
ΞΑΝ. Μετ' Αἰσχύλου δ' οὐκ ἦσαν ἕτεροι ξύμμαχοι; 735
ΑΙΑ. Ὀλίγον τὸ χρηστόν ἐστιν, ὥσπερ ἐνθάδε.
ΞΑΝ. Τὶ δῆθ' ὁ Πλούτων δρᾷν παρασκευάζεται;
ΑΙΑ. Ἀγῶνα ποιεῖν αὐτίκα μάλα, καὶ κρίσιν,
Κἄλεγχον αὐτῶν τῆς τέχνης.
ΞΑΝ. Κἄπειτα πῶς
Οὐ καὶ Σοφοκλέης ἀντελάβετο τοῦ θρόνου; 740
ΑΙΑ. Μὰ Δί' οὐκ ἐκεῖνος, ἀλλ' ἔκυσε μὲν Αἰσχύλον,
Ὅτε δὴ κατῆλθε, κἀνέβαλε τὴν δεξιὰν,
Κἀκεῖνος ὑπεχώρησεν αὐτῷ τοῦ θρόνου.
Νυνὶ δ' ἔμελλεν, ὡς ἔφη Κλειδημίδης,
Ἕφεδρος καθεδεῖσθαι· κἂν μὲν Αἰσχύλος κρατῇ, 745
Ἕξειν κατὰ χώραν· εἰ δὲ μὴ, περὶ τῆς τέχνης
Διαγωνιεῖσθ' ἔφασκε πρὸς γ' Εὐριπίδην.
ΞΑΝ. Τί χρῆμ' ἄρ' ἔσται;
ΑΙΑ. Νὴ Δί', ὀλίγον ὕστεροῦ

---

718 Τοῦ Πλούτ. ἑξῆς], πλησίον, εἰς την αὐτὴν σειράν. 724 Ἐπεδείκνυτο], τὴν τέχνην δηλονότι. 728 Τῶν ἀντιλογιῶν κτλ.] ἀντιφάσεων, ὑπεκφυγῶν καὶ σοφιστικῶν περιστροφῶν. 731 Κοὐκ ἐβάλλετο;] λίθοις δηλ. 734 Ὁ τῶν παν.] ἐνν. δῆμος.—οὐράνιόν γ' ὅσον], ἀνεβόα. 736 Ὥσπερ ἐνθάδε], ἐδῶ, καὶ δείκνυσι τὸ θέατρον. Τοὺς δὲ λόγους τούτους καταλληλότερον νομίζω ἀναθετέες τῷ Ξανθίᾳ. 738 Ἀγῶνα.. ᾗ κρίσιν], καθὼς ᾗ εἰς τὰς Ἀθήνας ἐκρίνοντο πρὸς ἀλλήλους μετὰ τὰ Διονύσια οἱ ποιηταί. 743 Ὑπεχώρησεν], ὁ Αἰσχ. τῷ Σοφ., ὅς τις ὅμως δὲν ἐδέχθη τὴν προεδρείαν. 744 Κλειδημίδης], ὑποκριτὴς Σοφοκλέους. 745 Ἕφεδρος], τρίτος ὑποψήφιος. 748 Τί χρῆμ' ἄρ ἔσται;] τί θὰ γένῃ ἀρά γε;

ΑΙΑ. Τὸ δὲ μὴ πατάξαι σ' ἐξελεγχθέντ' ἄντικρυς,
Ὅτι δοῦλος ὢν ἔφασκες εἶναι δεσπότης; 695
ΞΑΝ. Ὤμωξε μέντ' ἄν.
ΑΙΑ. Τοῦτο μέντοι δουλικὸν
Εὐθὺς πεποίηκας, ὅπερ ἐγὼ χαίρω ποιῶν.
ΞΑΝ. Χαίρεις, ἱκετεύω;
ΑΙΑ. Μὴ, ἀλλ' ἐποπτεύειν δοκῶ,
Ὅταν καταράσωμαι λάθρα τῷ δεσπότῃ.
ΞΑΝ. Τί δὲ τονθορύζων, ἡνίκ' ἄν, πληγὰς λαβὼν 700
Πολλὰς, ἀπίης θύραζε;
ΑΙΑ. Καὶ τόθ' ἥδομαι.
ΞΑΝ. Τί δὲ πολλὰ πράττων;
ΑΙΑ. Ὡς μὰ Δί' οὐδὲν οἶδ' ἐγώ.
ΞΑΝ. Ὁμόγνιε Ζεῦ! καὶ παρακούων δεσποτῶν,
Ἄττ' ἂν λαλῶσι;
ΑΙΑ. Καὶ μάλα πλεῖν ἢ μαίνομαι.
ΞΑΞ. Τί δὲ, τοῖς θύραζε ταῦτα καταλαλῶν; 705
ΑΙΑ. Ἐγώ;
Μὰ Δί', ἀλλ' ὅταν δρῶ τοῦτο, κἀκμιαίνομαι.
ΞΑΝ. Ὦ Φοῖβ' Ἄπολλον, ἔμβαλέ μοι τὴν δεξιὰν,
Καὶ δὸς κύσαι, κἀυτὸς κύσον, καίμοι φράσον,
Πρὸς Διὸς, ὃς ἡμῖν ἐστιν ὁμομαστιγίας,
Τίς οὗτος οὕνδον ἐστὶ θόρυβος, χἡ βοὴ, 710
Χὠ λοιδορησμός;
ΑΙΑ. Αἰσχύλου κεὐριπίδου.
ΞΑΝ. Ἄ!
ΑΙΑ. Πρᾶγμα, πρᾶγμα μέγα κεκίνηται, μέγα,
Ἐν τοῖς νεκροῖσι, καὶ στάσις πολλὴ πάνυ.
ΞΑΝ. Ἐκ τοῦ;
ΑΙΑ. Νόμος τις ἐνθάδ' ἐστὶ κείμενος
Ἀπὸ τῶν τεχνῶν, ὁπόσαι μεγάλαι καὶ δεξιαὶ, 715
Τὸν ἄριστον ὄντα τῶν ἑαυτοῦ ξυντέχνων,
Σίτησιν αὐτὸν ἐν Πρυτανείῳ λαμβάνειν,

ξ β. μόνον], ὡς ἐὰν αὗται ἦσαν πάντοτε τῶν εὐγενῶν αἱ μόναι ἀσχολίαι. 694 Τὸ δὲ μὴ π.] ἐνν. ποῦ θήσομεν; ἤ: Οὐ θαυμαστόν; 696 Ὤμωξε], κάλλιον τὸ ἐν ἄλλ: Ὤμωξε. — τοῦτο μέν τοι], τὸ λοιδορεῖν ἀπόντα τὸν δεσπότην. 698 Χαίρεις, ἱκετεύω;] τὸ πλῆρες: Χαίρεις (εἶπας; εἰπὲ πάλιν), ἱκετεύω. — μὴ, ἀλλ'] ἀντὶ Μάλα γ', Μάλλ' ἐπ., Μᾶλλον ἐπ. Οὐ μόνον, ἀλλά.— ἐποπτ. δοκῶ] νομίζω ὅτι παρευρίσκομαι εἰς τὴν τῶν μυστηρίων ἐποπτείαν, ὅτι ἑορτάζω τὴν μεγαλητέραν τῶν ἑορτῶν· τόσον πολλὰ χαίρω! παθὼς λέγομεν τώρα': θριαμβεύω, βασιλεύω κτλ. 702 Πολλὰ πράττων], ῥᾳδιουργῶν, πολυπραγμονῶν.—Ὡς μὰ Δι' οὐδὲν κτλ.], οὕτως ἥδομαι, ὡς.. (μὰ Δί'· οὐδὲν οἶδα ὅμοιον τούτῳ).

703 Ὁμόγνιε Ζεῦ], τὴν ὁμοιότητα θαυμάζων, ἐπικαλεῖται τὸν Ὅμογν. Δία, ὡς ἐὰν ἔλεγε: Τί ὁμοιότης! πῶς φαίνεται ὅτι εἴμεθα συγγενεῖς! ἤ, καὶ συγγενεῖς ἐὰν ἤμεθα, πάλιν τόσον ὅμοιοι δὲν ἠθέλομεν εἶσθαι.— παρακούων], κρυφοακούων.

706 Μὰ Δι' ἀλλ'.. ἐκμιαίνομαι] τοῦτο πλέον (πράττων) ὄχι χαίρω, ὄχι μαίνομαι, ἀλλ' ἀποσπερμαίνω (ὑπὸ τῆς ἡδονῆς). 709 Ὁμομαστιγίας], ἔπλασε τὴν λέξιν κατὰ τὸ Ὁμογνιος.

ΔΙΣ. Δήμητερ, ἡ θρέψασα τὴν ἐμὴν φρένα,
Εἶναί με τῶν σῶν ἄξιον μυστηρίων.
ΔΙ. Ἐπίθες λαβὼν δὴ καὶ σὺ λιβανωτόν.
ΕΥΡ. Καλῶς·
Ἕτεροι γάρ εἰσιν, οἷσιν εὔχομαι θεοῖς. 840
ΔΙ. Ἰδιοί τινές σοι, κόμμα καινόν;
ΕΥΡ. Καὶ μάλα.
ΔΙ. Ἴθι νυν, προσεύχου τοῖσιν ἰδιώταις θεοῖς.
ΕΥΡ. Αἰθὴρ, ἐμὸν βόσκημα, καὶ γλώσσης στρόφιγξ,
Καὶ ξύνεσι, καὶ μυκτῆρες ὀσφραντήριοι,
Ὀρθῶς μ' ἐλέγχειν, ὧν ἂν ἅπτωμαι λόγων. 845
ΧΟΡ. Καὶ μὴν ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν Μονοστρ.
Παρὰ σοφοῖν ἀνδροῖν
Ἀκοῦσαί τινα λόγων ἐμμέλειαν,
Ἐπί τε δαΐαν ὁδόν!
Γλῶσσα μὲν γὰρ ἠγρίωται, 850
Λῆμα δ' οὐκ ἄτολμον ἀμφοῖν, οὐδ' ἀκίνητοι φρένες.
Προσδοκᾷν οὖν εἰκός ἐστι
Τὸν μὲν ἀστεῖόν τι λέξαι καὶ κατεῤῥινημένον,
Τὸν δ' ἀνασπῶντ' αὐτοπρέμνοις τοῖς λόγοισιν
Ἐμπεσόντα συσκεδᾷν πολλὰς ἀλινδήθρας ἐπῶν. 855
ΔΙ. Ἀλλ' ὡς τάχιστα χρὴ λέγειν· οὕτω δ', ὅπως ἐρεῖτον
Ἀστεῖα, καὶ μήτ' εἰκόνας, μήθ' οἷ' ἂν ἄλλος εἴποι.
ΕΥΡ. Καὶ μὴν ἐμαυτὸν μέν γε, τὴν ποίησιν οἷός εἰμι,
Ἐν τοῖσιν ὑστάτοις φράσω· τοῦτον δὲ πρῶτ' ἐλέγξω.
Ὡς ἦν ἀλαζὼν καὶ φέναξ, οἵοις τε τοὺς θεατὰς 860
Ἐξηπάτα, μωροὺς λαβὼν παρὰ Φρυνίχῳ τραφέντας.
*Πρώτιστα μὲν γὰρ ἕνα τινὰ καθῖσεν ἐγκαλύψας,
Ἀχιλλέα τιν', ἢ Νιόβην, τὸ πρόσωπον οὐχὶ δεικνύς,
Πρόσχημα τῆς τραγῳδίας, γρύζοντας οὐδὲ τουτί.

---

838 Εἶναί με], ἐνν. Δός· ἴδε Εὐρ. Ἠλ. 738. Ἐπικαλεῖται δὲ τὴν Δήμητρα, ὡς Ἐλευσίνιος. 839 Καλῶς], φρσ. ἀποποιουμένου, ἴδε σχ. 473, 477. 840 Ἕτεροι γὰρ κτλ.], ὅιότι, Σωκρατικὸς ὢν, διεβάλλετο ὡς ἄθεος, καθὼς ἀλλοῦ (Θεσμοφορ. 457) τὸ ἐκφράζει σαφέστερον: » Νῦν δ' οὗτος, ἐν ταῖσιν τραγῳδίαις ποιῶν, τοὺς ἄνδρας ἀνεπέπεικεν οὐκ εἶναι θεούς. 842 Ἰδιώταις], ἰδίοις, ἰδιωτέροις, παρβλ. 424. 843 Αἰθὴρ ἐμὸν βόσκημα], διότι ἔνιοι τῶν φιλοσόφων θεὸν ἔλεγον εἶναι τὸν αἰθέρα, καὶ ἄλλοι τὸ χάος· καὶ ὁ Εὐριπ. (ἐν ἀποσπάσμ.) λέγει που: Ὁρᾷς τὸν ὑψοῦ τὸν δ' ἄπειρον ἀέρα.. Τοῦτον νομίζε Ζῆνα, τόνδ' ἡγοῦ θεόν.—γλώσσης στρόφιγξ], διὰ τὰς ποικίλας τῶν λόγων αὐτοῦ στροφὰς, εἰς τὰς ὁποίας ἐθάρρει μᾶλλον ἢ τοὺς θεούς. Ὅθεν καὶ ἐν Νεφ. (422) εἰσάγει τὸν Σωκρ. λέγοντα: Νομιεῖς θεὸν οὐδένα πλὴν ἅπερ ἡμεῖς· τὸ Χάος, καὶ τὰς Νεφέλας, καὶ τὴν Γλῶτταν, τρία ταυτί. 844 Ξύνεσι], σύνεσις. — μυκτῆρες] διότι συντελοῦσι πρὸς τὸ περίτρανα λαλεῖν, καὶ μακρὰς ἐκφέρειν περιόδους· ὅθεν καὶ ἐν Νεφ. (627) ὀμνύει: Μὰ τὴν ἀναπνοήν. 848 49] Ὁ Διονδόρφ., ὀβελίσας τὸ Ἐμμέλειαν, ἔγραψεν οὕτω ταυτί: Ἀκοῦσαι, τίνα λόγων Ἔπιτε δαΐαν ὁδόν. 853 Τὸν μέν], τὸν Εὐριπ. 855 Ἀλινδήθρας ἐπῶν], συστροφὰς, λεπτολογίας. 861 Φρυνίχῳ], ποιητὴς τραγικὸς οὗτος, μαθητὴς τοῦ Θέσπιδος, ἀκμάσας περὶ τὰ 494 π. Χ., καὶ πρῶτος εἰσαγαγὼν γυναικεῖα πρόσωπα εἰς τὴν σκηνήν. 862 Πρόσχημα τῆς τραγ.], κωφὰ πρόσωπα. — οὐδὲ τουτί], δείκνυσι συγχρόνως τῷ

Κἀνταῦθα δὴ τὰ δεινὰ κινηθήσεται.
Καὶ γὰρ ταλάντῳ μουσικὴ σταθμήσεται. 750
ΞΑΝ. Τί δέ; μεταγωγήσουσι τὴν τραγῳδίαν;
ΑΙΔ. Καὶ κανόνας ἐξοίσουσι καὶ πήχεις ἑπτά,
Καὶ πλαίσια ξύμπηκτα πλινθεύσουσί γε,
Καὶ διαμέτρους, καὶ σφῆνας· ὁ γὰρ Εὐριπίδης
Κατ' ἔπος βασανιεῖν φησι τὰς τραγῳδίας. 755
ΞΑΝ. Ἥπου βαρέως οἶμαι τὸν Αἰσχύλον φέρειν.
ΑΙΔ. Ἔβλεψε γοῦν ταυρηδὸν ἐγκύψας κάτω.
ΞΑΝ. Κρινεῖ δὲ δὴ τίς ταῦτα;
ΑΙΔ. Τοῦτ' ἦν δύσκολον·
Σοφῶν γὰρ ἀνδρῶν ἀπορίαν εὑρισκέτην.
Οὔτε γὰρ Ἀθηναίοισι ξυνέβαινεν Αἰσχύλος... 760
ΞΑΝ. Πολλοὺς ἴσως ἐνόμιζε τοὺς τοιχωρύχους.
ΑΙΔ. Δῆρόν τε τἄλλ' ἡγεῖτο τοῦ γνῶναι πέρι
Φύσεις ποιητῶν. εἶτα τῷ σῷ δεσπότῃ
Ἐπέτρεψαν, ὁτιὴ τῆς τέχνης ἔμπειρος ἦν.
Ἀλλ' εἰσίωμεν· ὡς ὅταν γ' οἱ δεσπόται 765
Ἐσπουδάκωσι, κλαύμαθ' ἡμῖν γίγνεται.
ΧΟΡ. Ἥπου δεινὸν ἐριβρεμέτας χόλον ἔνδοθεν ἕξει, Μόνος ἀρχ. Περίοδ. ά.
Ἡνίκ' ἂν ὀξυλάλου περ ἴδῃ θήγοντος ὀδόντας
Ἀντιτέχνου· τότε δὴ μανίας ὑπὸ δεινῆς
Ὄμματα στροβήσεται. 770
Ἔσται δ' ὑψιλόφων τε λόγων κορυθαίολα νείκη, Περίοδ. β'.
Σχινδαλάμων τε παραξόανα, σμιλεύματά τ' ἔργων,
Φωτὸς ἀμυνομένου φρενοτέκτονος ἀνδρὸς
Ῥήμαθ' ἱπποβάμονα.
Φρίξας δ' αὐτοκόμου λοφιᾶς λασιαύχενα χαίταν, Περίοδ. γ'.
Δεινὸν ἐπισκήνιον ξυνάγων, βρυχώμενος, ἥσει
Ῥήματα γομφοπαγῆ, πινακηδὸν ἀποσπῶν

---

754 Μεταγωγήσουσι], καθὼς συνείθιζον ἐν τοῖς Ἀπατουρίοις, εἰσαγομένου τινὸς εἰς τοὺς φράτορας, καὶ ζυγιζομένου τοῦ προσφερομένου ὑπ' αὐτοῦ ἱερείου, νὰ φωνάζωσιν οἱ παριστάμενοι: Μεῖον, μεῖον. 752 κ. ε. Κανόνας.. πήχεις κτλ.] ἀρχιτεκτονικὰ ἐργαλεῖα. 753 Ταυρηδόν], βλοσυρόν, ἀγρίως. 754 Τοὺς τοιχωρύχους], τοὺς πονηροὺς θιασώτας τοῦ Εὐρ. 762 Τἄλλ'], τοὺς λοιποὺς Ἕλληνας. 764 Τῆς τέχνης ἔμπειρος], διότι οἱ ποιηταὶ ἠγωνίζοντο ἐν τοῖς Διονυσίοις. 765 66 Ὅταν οἱ δ. ἐσπουδ. κτλ.] ὅταν σπουδάζωσι περί τι, δέρουσι τοὺς δούλους των, ἀπαιτοῦντες παρ' αὐτῶν συντονωτέραν δραστηριότητα. 767 Ἐριβρεμέτας], ὁ Αἰσχύλος, διὰ τὸ βροντῶδες τῶν ῥημάτων. 768 Θήγοντος ὀδόντας], κατὰ τοὺς ἀγριοχοίρους, ὅταν παρασκευάζωνται εἰς μάχην. 770 Ὄμμ. στροβ.], διαστρέψει τοὺς ὀφθαλμούς του (ὑπ' ὀργῆς). 771 Ὑψιλόφων λ. κορυθ. ν.] τῶν τοῦ Αἰσχύλου, διὰ τὸ μεγαλήγορον. Καθὼς καὶ προϊὼν λέγει: Ῥήματα βόεια.. ὀφρῦς ἔχοντα ἐν λόφους. 772 Σχινδαλάμων τε παραξ. κτλ.] τὰ τοῦ Εὐριπ. διὰ τὸ λεπτολόγον καὶ σοφιστικόν. 773 Φρενοτέκτονος], τεκταινομένου διὰ τοῦ νοός (τῶν φρενῶν) του λέξεις, δημιουργοῦ λέξεων. 774 Ἱπποβάμονα], μεταχειρίζεται τὴν αὐτὴν λέξιν τοῦ Αἰσχλ. (Προμ. 804, Ἰκ. 262). 775 Φρίξας κτλ.] ἀνορθώσας ὡς περ λέων τὴν χαίτην του. 777 Γομφοπαγῆ], σεσιδ. — πινακηδόν], ἐν εἴδει πινακίδων, οὐχὶ σχινδαλμῶν, κατὰ τὸν Εὐρ.

Γηγενεῖ φυσήματι.
Ἔνθεν δὴ στοματουργὸς ἐπῶν βασανίστρια λίσπη Περιδδ. δ'.
Γλῶσσ' ἀνελισσομένη, φθονεροὺς κινοῦσα χαλινοὺς, 780
Ῥήματα δαιομένη, καταλεπτολογήσει
Πνευμόνων πολὺν πόνον,

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ, ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ, ΠΛΟΥΤΩΝ.

ΕΥΡ. Οὐκ ἂν μεθείην τοῦ θρόνου, μὴ νουθέτει·
Κρείττων γὰρ εἶναί φημι τούτου τὴν τέχνην.
ΔΙ. Αἰσχύλε, τί σιγᾷς; αἰσθάνει γὰρ τοῦ λόγου. 785
ΕΥΡ. Ἀποσεμνυνεῖται πρῶτον, ἅπερ ἑκάστοτε
Ἐν ταῖς τραγῳδίαισιν ἐτερατεύετο.
ΔΙ. Ὦ δαιμόνι' ἀνδρῶν, μὴ μεγάλα λίαν λέγε.
ΕΥΡ. Ἐγῷδα τοῦτον, καὶ διέσκεμμαι πάλαι,
Ἄνθρωπον ἀγριοποιὸν, αὐθαδόστομον, 790
Ἔχοντ' ἀχάλινον, ἀκρατὲς, ἀθύρωτον στόμα,
Ἀπεριλάλητον, κομποφακελλορρήμονα.
ΑΙΣ. Ἄληθες, ὦ παῖ τῆς ἀρουραίας θεοῦ;
Σὺ δή με ταῦτ', ὦ στωμυλιοσυλλεκτάδη,
Καὶ πτωχοποιὲ, καὶ ῥακιοσυῤῥαπτάδη; 795
Ἀλλ' οὔ τι χαίρων αὔτ' ἐρεῖς.
ΔΙ. Παῦσ', Αἰσχύλε,
Καὶ μὴ πρὸς ὀργὴν σπλάγχνα θερμήνῃς κότῳ.
ΑΙΣ. Οὐ δῆτα, πρίν γ' ἂν τοῦταν ἀποφήνω σαφῶς
Τὸν χωλοποιὸν, οἷος ὢν θρασύνεται.
ΔΙ. Ἄρν', ἄρνα μέλαιναν, παῖδες, ἐξενέγκατε· 800
Τυφὼς γὰρ ἐκβαίνειν παρασκευάζεται.
ΑΙΣ. Ὦ Κρητικὰς μὲν ξυλλέγων μονῳδίας,
Γάμους δ' ἀνοσίους ἐσφέρων εἰς τὴν τέχνην...

---

778 Γηγενεῖ], Γιγαντώδει. 779 82 Στοματουργὸς κτλ. γλῶσσα], ἡ τοῦ Εὐρ., ὡς γωμύλουσα, βασανίζουσα τὰ ἔπη (ἐπιτετηδευμένη), λίσπη (λεπτὴ), διαιροῦσα (δαιομένη, ἀναπέμπουσα τρόπον τινὰ) τὰς λέξεις. 790 Ἀγριοποιὸν], ποιοῦντα ἄγρια τὰ εἰσαγόμενα πρόσωπα. 790 Ἀθύρωτον], ἀντὶ τοῦ ἐν ταῖς κοιναῖς ἐκδόσεσιν: Ἀπύλωτον, τὸ ὁποῖον διέσωσε καὶ ἡ παρ' ἡμῖν συνήθεια. 792 Ἀπεριλάλητον], ἀνυπέρβλητον τῇ λαλιᾷ. — κομποφακελ.], κωμικῶς ἀντὶ τοῦ ἁπλ. Κομπορρήμονα. 795 Ὦ παῖ τῆς ἀρ. θ.], παρῳδεῖ στίχον τοῦ Εὐρ., τὸν ὁποῖον σκώπτει ὡς υἱὸν λαχανοπώλιδος (ἀρουραίας θεοῦ). 795 Πτωχοποιὲ], ὡς εἰσάγοντα πτωχοὺς καὶ ῥακενδύτας τοὺς ἥρωάς του, καὶ ἰδίως τὸν Τήλεφον.

797 Καὶ μὴ πρὸς ὀργὴν κτλ.] καὶ τοῦτο φαίνεται παρῳδηθὲν ἀπὸ τραγικοῦ τινος.

799 Χωλοποιὸν], διὰ τοὺς τρεῖς χωλοὺς ἥρωας τῶν δραμάτων του, Βελλεροφόντην, Φιλοκτήτην καὶ Τήλεφον. 800 801 Ἄρνα μέλαιναν ἐξεν. Τυφὼς γὰρ κτλ.], διότι ταυτόας ἔθυον τῷ Τυφῶνι πρὸς κατάπαυσιν τῶν καταιγίδων: Ὅθεν λέγει ὁ Οὐϊργίλιος· Nigram Hiemi pecudem, Zephyris felicibus albam. 803 805 Κρητικὰς μονῳδίας, γάμους δ' ἀνοσίους] εἴτε διὰ τὸν ἐν τοῖς Κρησὶ (τῷ δράματι αὐτοῦ) μονῳδοῦντα Ἰκαρον, εἴτε διὰ τὴν ἐν Κρήσσαις (ἄλλῳ δράματι) Ἀερόπην, φθαρεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἀνδραδέλφου αὐτῆς Θυέστου, εἴτε διὰ τὸν ἐν τῷ Αἰόλῳ Μακαρέα, φθείραντα Κανάκην τὴν ἀδελφὴν, εἴτε διὰ τὴν Κρήσσαν Φαῖδραν ἐν Ἱππολύτῳ, εἴτε καὶ δι' ὅλα ταῦτα ὁμοῦ.

ΔΙ. Ἐπίσχες οὗτος, ὦ πολυτίμητ' Αἰσχύλε.
Ἀπὸ τῶν χαλαζῶν, ὦ πόνηρ' Εὐριπίδη, 805
Ἄπαγε σεαυτὸν ἐκποδών, εἰ σωφρονεῖς,
Ἵνα μὴ κεφαλαίῳ τὸν κρόταφόν σου ῥήματι
Θένων ὑπ' ὀργῆς ἐκχέῃ τὸν Τήλεφον·
Σὺ δὲ μὴ πρὸς ὀργὴν, Αἰσχύλ', ἀλλὰ πραόνως
Ἔλεγχ', ἐλέγχου. λοιδορεῖσθαι δ' οὐ πρέπει 810
Ἄνδρας ποιητὰς, ὥσπερ ἀρτοπώλιδας·
Σὺ δ' εὐθὺς, ὥσπερ πρῖνος ἐμπρησθεὶς, βοᾷς.
ΕΥΡ. Ἕτοιμός εἰμ' ἔγωγε, κοὐκ ἀναδύομαι,
Δάκνειν, δάκνεσθαι πρότερος, εἰ τούτῳ δοκεῖ,
Τἆπη, τὰ μέλη, τὰ νεῦρα τῆς τραγῳδίας, 815
Καὶ, νὴ Δία, τὸν Πηλέα γε, καὶ τὸν Αἴολον,
Καὶ τὸν Μελέαγρον, κἄτι μάλα τὸν Τήλεφον.
ΔΙ. Σὺ δὲ δὴ τί βουλεύει ποιεῖν; λέγ', Αἰσχύλε.
ΑΙΣ. Ἐβουλόμην μὲν οὐκ ἐρίζειν ἐνθάδε.
Οὐκ ἐξ ἴσου γάρ ἐστιν ἀγὼν νῷν. 820
ΔΙ. Τί δαί;
ΑΙΣ. Ὅτι ἡ ποίησις οὐχὶ συντέθνηκέ μοι·
Τούτῳ δὲ συντέθνηκεν, ὥσθ' ἕξει λέγειν.
Ὅμως δ', ἐπειδή σοι δοκεῖ, δρᾷν ταῦτα χρή.
ΔΙ. Ἴθι νυν λιβανωτὸν δεῦρό τις καὶ πῦρ δότω,
Ὅπως ἂν εὔξωμαι πρὸ τῶν σοφισμάτων, 825
Ἀγῶνα κρίναι τόνδε μουσικώτατα·
Ὑμεῖς δὲ ταῖς Μούσαις τι μέλος ὑπάσατε.
ΧΟΡ. Ὦ Διὸς ἐννέα παρθένοι ἁγναὶ Μονοστρ.
Μοῦσαι, λεπτολόγους ξυνετὰς φρένας αἳ καθορᾶτε
Ἀνδρῶν γνωμοτύπων, ὅταν εἰς ἔριν ὀξυμερίμνοις 830
Ἔλθωσι στρεβλοῖσι παλαίσμασιν ἀντιλογοῦντες,
Ἔλθετ' ἐποψόμεναι δύναμιν δεινοτάτοιν στομάτοιν πορίσασθαι,
Ῥήματα, καὶ παραπρίσματ' ἐπῶν!
Νῦν γὰρ ἀγὼν σοφίας ὅδε μέγας χωρεῖ
Πρὸς ἔργον ἤδη. 835
ΔΙ. Εὔχεσθε δὴ καὶ σφώ τι, πρὶν τἆπη λέγειν.

---

805 Τῶν χαλαζῶν], τῶν χαλαζηδὸν πιπτόντων ῥημάτων τοῦ Αἰσχύλου. 807 Κεφαλαίῳ ῥήματι], χονδρῷ, μεγάλῳ, ἴσως ἀπὸ τῶν κεφαλίδων τῶν γογγυλίδων κτλ. 808 Τὸν Τήλεφον], ἀντὶ νὰ εἴπῃ Τὸν ἐγκέφαλον. Ἰδιαίτατα δὲ τοῦτο μάλιστα τὸ δρᾶμα σκώπτει τῶν Εὐριπίδου. 812 Ὥσπερ πρῖνος ἐμπρησθεὶς], διότι τὰ φύλλα τοῦ πρίνου καιόμενα κροτοῦσι. 816 17 Τὸν Πηλέα κτλ.], διάφορα δράματα τοῦ Εὐρ., οὕτως ἐπιγραφόμενα. 821 Ὅτι ἡ ποίησις οὐχὶ συντέθνηκέ μοι], διότι οἱ Ἀθην. οὕτως ἠγάπησαν αὐτοῦ τὰ δράματα, ὥστε, μετὰ θάνατον αὐτοῦ ἐψηφίσαντο τὸν βουλόμενον διδάσκειν τὰ Αἰσχύλου, χορὸν λαμβάνειν. Ἀλλ' ἡ αὐτὴ τιμὴ ἀπενεμήθη καὶ εἰς τὰ δράματα τοῦ Σοφοκλ. καὶ Εὐριπ. 824 Ἴθι νῦν λιβανωτὸν κτλ.], καθὼς συνείθιζον οἱ ἀγωνοθέται. Ἴδε ᾗ Σφ. 858 καὶ Θεσμοφ. 37.
827 Ὑπάσατε] προάσατε. 830 Ὀξυμερίμνοις], ὀξέως μεμεριμνημένοις. 835 Παραπρίσμα. β. 'τ] τὰ τοῦ Εὐρ., ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω (στίχ. 772). Σχινδαλάμων τε παραξόνια σμιλεύματά

Ἀπόκριναί μοι, τίνος οὕνεκα χρὴ θαυμάζειν ἄνδρα ποιητήν;
ΕΥΡ. Δεξιότητος, καὶ νουθεσίας, ὅτι βελτίους τε ποιοῦμεν
Τοὺς ἀνθρώπους ἐν ταῖς πόλεσιν.
ΔΙΣ. Τοῦτ' οὖν εἰ μὴ πεποίηκας,
Ἀλλ' ἐκ χρηστῶν καὶ γενναίων μοχθηροτάτους ἀπέδειξας, 950
Τί παθεῖν φήσεις ἄξιος εἶναι;
ΔΙ. Τεθνάναι. μὴ τοῦτον ἐρώτα.
ΔΙΣ. Σκέψαι τοίνυν, οἵους αὐτοὺς παρ' ἐμοῦ παρεδέξατο πρῶτον,
Εἰ γενναίους, καὶ τετραπήχεις, καὶ μὴ διαδρασιπολίτας,
Μήτ' ἀγοραίους, μήτε κοβάλους, ὥσπερ νῦν, μηδὲ πανούργους·
Ἀλλὰ πνέοντας δόρυ καὶ λόγχας καὶ λευκολόφους τρυφαλείας 955
Καὶ πήληκας καὶ κνημῖδας καὶ θυμοὺς ἑπταβοείους.
ΔΙ. Καὶ δὴ χωρεῖ τουτὶ τὸ κακόν· κρανοποιῶν αὖ μ' ἐπιτρίψει.
ΕΥΡ. Καὶ τί δὴ δράσας, αὐτοὺς οὕτως γενναίους ἐξεδίδαξας;
ΔΙ. Αἰσχύλε λέξον, μηδ' αὐθαδῶς σεμνυνόμενος χαλέπαινε.
ΔΙΣ. Δρᾶμα ποιήσας Ἄρεος μεστόν. 960
ΔΙ. Ποῖον;
ΔΙΣ. Τοὺς Ἑπτ' ἐπὶ Θήβας,
Ὃ θεασάμενος πᾶς ἄν τις ἀνὴρ ἠράσθη δάϊος εἶναι.
ΔΙ. Τουτὶ μέν σοι κακὸν εἴργασται· Θηβαίους γὰρ πεποίηκας
Ἀνδρειοτέρους εἰς τὸν πόλεμον· καὶ τούτου γ' οὕνεκα τύπτου.
ΔΙΣ. Ἀλλ' ὑμῖν αὖτ' ἐξῆν ἀσκεῖν· ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τοῦτ' ἐτράπεσθε.
Εἶτα διδάξας τοὺς Πέρσας, κατὰ ταῦτ' ἐπιθυμεῖν ἐδίδαξα 965
Νικᾶν αἰεὶ τοὺς ἀντιπάλους, κοσμήσας ἔργον ἄριστον.
ΔΙ. *Ἐχάρην γοῦν, ἡνίκ' ἀπηγγέλθη περὶ Δαρείου τεθνεῶτος·
Ὁ χορὸς δ' εὐθὺς τὼ χεῖρ' ὠδὶ ξυγκρούσας εἶπεν, Ἰαυοῖ.
ΔΙΣ. Ταῦτά γ' ἄρ' ἄνδρας χρὴ ποιητὰς ἀσκεῖν. σκέψαι γὰρ ἀπ' ἀρχῆς,
Ὡς ὠφέλιμοι τῶν ποιητῶν οἱ γενναῖοι γεγένηνται. 970
Ὀρφεὺς μὲν γὰρ τελετάς θ' ἡμῖν κατέδειξε, φόνων τ' ἀπέχεσθαι·
Μουσαῖος δ' ἐξακέσεις τε νόσων, καὶ χρησμούς· Ἡσίοδος δὲ
Γῆς ἐργασίας, καρπῶν ὥρας, ἀρότους· ὁ δὲ θεῖος Ὅμηρος
Ἀπὸ τοῦ τιμὴν καὶ κλέος ἔσχεν, πλὴν τοῦδ' ὅτι χρής' ἐδίδαξε,
Τάξεις, ἀρετάς, ὁπλίσεις ἀνδρῶν; 975
ΔΙ. Καὶ μὴν οὐ Παντακλέα γε
Ἐδίδαξεν ὅμως τὸν σκαιότατον· πρώην γοῦν, ἡνίκ' ἔπεμπεν,
Τὸ κράνος πρῶτον περιδησάμενος, τὸν λόφον ἤμελλ' ἐπιδήσειν.
ΔΙΣ. Ἀλλ' ἄλλους τοι πολλοὺς ἀγαθούς, ὧν ἦν καὶ Λάμαχος ἥρως·
Ὅθεν ἡ μὴ φρὴν ἀπομαξαμένη, πολλὰς ἀρετὰς ἐποίησε

---

955 Τετραπήχεις], ἐξ ποδῶν ἀναστήματος.—διαδρασιπολίτας], δειλοὺς, φεύγοντας τοὺς ὑπὲρ τῆς πόλεως κινδύνους. 954 Κοβάλους.. πανούργους], ἐκ παραλλήλου. 956 Θυμοὺς ἑπταβοείους], μτφορ. ἀπὸ τῆς ἀσπίδος τοῦ Αἴαντος. 968 Ὁ χορὸς δ'.. εἶπεν, Ἰαυοῖ], τοῦτο οὐ φέρεται ἐν τῇ σωζομένῃ σήμερον τραγῳδίᾳ τοῦ Αἰσχύλου. 975 Παντακλέα], κωμῳδεῖ τοῦτον ὁ Εὔπολις ὡς σκαιόν. 976 Ἡνίκ' ἔπεμπεν], ἐπόμπευεν. 978 Λάμαχος] στρατηγὸς ὢν Ἀθηνῶν ἐπὶ τοῦ Πελοποννησ. πολέμου, ἄριστος τὰ πολεμικά. 979 Ὅθεν], ἐκ τῆς Ὁμήρου.

Γνώσῃ δὲ τοὺς τούτου τε κἀμοῦ γ' ἑκατέρους μαθητάς· 915
Τούτου μὲν οὖν Φορμίσιος, Μεγαίνετός θ' ὁ Μάνης,
Σαλπιγγολογχυπηνάδαι, σαρκασμοπιτυοκάμπται·
Ὁὐ μοὶ δὲ Κλειτοφῶν τε, καὶ Θηραμένης ὁ κομψός.

ΔΙ. Θηραμένης; σοφός γ' ἀνὴρ καὶ δεινὸς ἐς τὰ πάντα,
Ὅς, ἢν κακοῖς που περιπέσῃ καὶ πλησίον παραστῇ, 920
Πέπτωκεν ἔξω τῶν κακῶν, οὐ Χῖος, ἀλλὰ Κεῖος.

ΕΥΡ. Τοιαῦτα μέντοι 'γὼ φρονεῖν τούτοισιν εἰσηγησάμην, Περίοδ. ά.
Λογισμὸν ἐνθεὶς τῇ τέχνῃ καὶ σκέψιν, ὥστ' ἤδη νοεῖν
Ἅπαντα, καὶ διειδέναι τά τ' ἄλλα, καὶ τὰς οἰκίας
Οἰκεῖν ἄμεινον ἢ προτοῦ, κἀνασκοπεῖν· Πῶς τοῦτ' ἔχει; 925
Ποῦ μοι τοδί; Τίς τοῦτ' ἔλαβε;

ΔΙ. Νὴ τοὺς θεούς, νῦν γοῦν Ἀθηναίων ἅπας τις εἰσιών, Περρόδ. β'.
Κέκραγε πρὸς τοὺς οἰκέτας, ζητεῖτε· Ποῦ 'στιν ἡ χύτρα;
Τίς τὴν κεφαλὴν ἀπεδήδοκεν τῆς μαινίδος; Τὸ τρυβλίον
Τὸ περυσινὸν τέθνηκ' ἐμοί· ποῦ τὸ σκόροδον τὸ χθιζινόν; 930
Τίς τῆς ἐλάας παρέτραγεν; τέως δ' ἀβελτερώτεροι
Κεχηνότες Μαμμάκυθοι καὶ Μελιτίδαι κάθηντο.

ΧΟΡ. Τάδε μὴν λεύσσεις, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ, Ἐπῳδ.
Σὺ δὴ τί, φέρε, πρὸς ταῦτα λέξεις;
Μόνον ὅπως μή σ' ὁ θυμὸς ἁρπάσας 935
Ἐκτὸς οἴσει τῶν ἐλαῶν.
Δεινὰ γὰρ κατηγόρηκεν· ἀλλ' ὅπως, ὦ γεννάδα,
Μὴ πρὸς ὀργὴν ἀντιλέξεις,
Ἀλλὰ συστείλας, ἄκροισι χρώμενος τοῖς ἱστίοις,
Εἶτα μᾶλλον μᾶλλον ἄξεις, 940
Καὶ φυλάξεις,
Ἡνίκ' ἂν τὸ πνεῦμα λεῖον καὶ καθεστηκὸς λάβῃς.
Ἀλλ', ὦ πρῶτος τῶν Ἑλλήνων πυργώσας ῥήματα σεμνά,
Καὶ κοσμήσας τραγικὸν λῆρον, θαρρῶν τὸν κρουνὸν ἀφίει.

ΑΙΣ. Θυμοῦμαι μὲν τῇ ξυντυχίᾳ, καί μου τὰ σπλάγχν' ἀγανακτεῖ, 945
Εἰ πρὸς τοῦτον δεῖ μ' ἀντιλέγειν· ἵνα μὴ φάσκῃ δ' ἀπορεῖν με,

---

916 Φορμίσιος, Μεγαίνετός θ'], ὁ μὲν Φ. ἐκωμῳδεῖτο, ὡς κόμην καὶ πώγωνα τρέφων ἐπὶ τὸ φοβερώτερον· ὁ δὲ Μ. ὡς βάρβαρος (Μάνης) καὶ θρασὺς καὶ τῶν στρατηγιώντων. 917 Σαλπιγγολογχ.], τοῦτο εἰς τὸν Φορμίσιον.— σαρκασμοπιτ.] γελοῖοι πιτυοκάμπται, κομπασταί. 918 Κλειτοφῶν], κωμῳδούμενος ὡς ἀργὸς, ἄλλως δὲ ἄγνωστος. 921 Πέπτωκεν ἔξω οὐ Χ., ἀλλὰ Κ.] φράσις κυβευτικὴ καὶ παροιμιώδης. Ἔννοεῖ δὲ ὅτι ὁ Θηραμ., καί τοι τριηραρχῶν καὶ αὐτὸς ἐν Ἀργινούσσαις, κατηγορήσας ὅμως τοὺς δέκα στρατηγοὺς, κατώρθωσε νὰ διασωθῇ αὐτός: ἀνάλογον μὲ τὸ παρ' ἡμῖν: ἐδγῆκε δάρα! 938 κ. ε. Ποῦ 'στιν ἡ χύτρα κτλ.], μικροπρεπῆ ἐρωτήματα. 930 Τὸ τρυβλ. τέθνηκε], καταχρ. ἀντὶ Συνετρίβη. 932 Μαμμάκυθοι καὶ Μελιτίδαι], μωροὶ, ἠλίθιοι, τὸ μὲν ὡς μαμμόθρεπτοι, τὸ δὲ ὡς ἀηδεῖς,-Γλύκωνες. 933 Τάδε μὲν λεύσσεις κτλ.]. ὁ χορὸς ἀποτείνεται πρὸς τὸν Αἰσχύλον, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς Μυρμιδόνων (δράματος) αὐτοῦ. 936 Ἐκτὸς τῶν ἐλαῶν] παροιμ., ἀντὶ Ἔξω τῶν ὁρίων, ἐκτὸς τοῦ προκειμένου, παρ' ὅσον ἐπ' ἄκρου τοῦ ἱπποδρόμου ἐλαῖαι ἦσαν πεφυτευμέναι. 939 Συστείλας], μεταφορ. ἀπὸ τῶν ἱςίων τοῦ πλοίου. 940 Μᾶλλον, μᾶλλον], βαθμηδόν. 943 Πυργώσας], ὑψώσας. 944 Λῆρον], παρ' ὑπόνοιαν, ἀντὶ Ὕφος.

Ἀπόκριναί μοι, τίνος οὕνεκα χρὴ θαυμάζειν ἄνδρα ποιητήν;
ΕΥΡ. Δεξιότητος, καὶ νουθεσίας, ὅτι βελτίους τε ποιοῦμεν
Τοὺς ἀνθρώπους ἐν ταῖς πόλεσιν.
ΑΙΣ. Τοῦτ' οὖν εἰ μὴ πεποίηκας,
Ἀλλ' ἐκ χρηστῶν καὶ γενναίων μοχθηροτάτους ἀπέδειξας, 950
Τί παθεῖν φήσεις ἄξιος εἶναι;
ΔΙ. Τεθνάναι. μὴ τοῦτον ἐρώτα.
ΑΙΣ. Σκέψαι τοίνυν, οἵους αὐτοὺς παρ' ἐμοῦ παρεδέξατο πρῶτον,
Εἰ γενναίους, καὶ τετραπήχεις, καὶ μὴ διαδρασιπολίτας,
Μήτ' ἀγοραίους, μήτε κοβάλους, ὥσπερ νῦν, μηδὲ πανούργους·
Ἀλλὰ πνέοντας δόρυ καὶ λόγχας καὶ λευκολόφους τρυφαλείας 955
Καὶ πήληκας καὶ κνημῖδας καὶ θυμοὺς ἐπταβοείους.
ΔΙ. Καὶ δὴ χωρεῖ τουτὶ τὸ κακόν· κρανοποιῶν αὖ μ' ἐπιτρίψει.
ΕΥΡ. Καὶ τί δὴ δράσας, αὐτοὺς οὕτως γενναίους ἐξεδίδαξας;
ΔΙ. Αἰσχύλε λέξον, μηδ' αὐθαδῶς σεμνυνόμενος χαλέπαινε.
ΑΙΣ. Δρᾶμα ποιήσας Ἄρεος μεστόν. 960
ΔΙ. Ποῖον;
ΑΙΣ. Τοὺς Ἑπτ' ἐπὶ Θήβας,
Ὃ θεασάμενος πᾶς ἄν τις ἀνὴρ ἠράσθη δάϊος εἶναι.
ΔΙ. Τουτὶ μέν σοι κακὸν εἴργασται· Θηβαίους γὰρ πεποίηκας
Ἀνδρειοτέρους εἰς τὸν πόλεμον· καὶ τούτου γ' οὕνεκα τύπτου.
ΑΙΣ. Ἀλλ' ὑμῖν αὖτ' ἐξῆν ἀσκεῖν· ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τοῦτ' ἐτράπεσθε.
Εἶτα διδάξας τοὺς Πέρσας, κατὰ ταῦτ' ἐπιθυμεῖν ἐδίδαξα 965
Νικᾶν αἰεὶ τοὺς ἀντιπάλους, κοσμήσας ἔργον ἄριστον.
ΔΙ. *Ἐχάρην γοῦν, ἡνίκ' ἀπηγγέλθη περὶ Δαρείου τεθνεῶτος·
Ὁ χορὸς δ' εὐθὺς τὼ χεῖρ' ὠδὶ ξυγκρούσας εἶπεν, Ἰαυοῖ.
ΑΙΣ. Ταῦτά γ' ἄρ' ἄνδρας χρὴ ποιητὰς ἀσκεῖν. σκέψαι γὰρ ἀπ' ἀρχῆς,
Ὡς ὠφέλιμοι τῶν ποιητῶν οἱ γενναῖοι γεγένηνται. 970
Ὀρφεὺς μὲν γὰρ τελετάς θ' ἡμῖν κατέδειξε, φόνων τ' ἀπέχεσθαι·
Μουσαῖος δ' ἐξακέσεις τε νόσων, καὶ χρησμούς· Ἡσίοδος δὲ
Γῆς ἐργασίας, καρπῶν ὥρας, ἀρότους· ὁ δὲ θεῖος Ὅμηρος
Ἀπὸ τοῦ τιμὴν καὶ κλέος ἔσχεν, πλὴν τοῦδ' ὅτι χρής' ἐδίδαξε,
Τάξεις, ἀρετάς, ὁπλίσεις ἀνδρῶν; 975
ΔΙ. Καὶ μὴν οὐ Παντακλέα γε
Ἐδίδαξεν ὅμως τὸν σκαιότατον· πρώην γοῦν, ἡνίκ' ἔπεμπεν,
Τὸ κράνος πρῶτον περιδησάμενος, τὸν λόφον ἤμελλ' ἐπιδήσειν.
ΑΙΣ. Ἀλλ' ἄλλους τοι πολλοὺς ἀγαθούς, ὧν ἦν καὶ Δάμαχος ἥρως·
Ὅθεν ἡ μὴ φρὴν ἀπομαξαμένη, πολλὰς ἀρετὰς ἐποίησε

---

955 Τετραπήχεις], ἐξ ποδῶν ἀναστήματος.—διαδρασιπολίτας], δειλοὺς, φεύγοντας τοὺς ὑπὲρ τῆς πόλεως κινδύνους. 954 Κοβάλους.. πανούργους], ἐκ παραλλήλου. 956 Θυμοὺς ἐπταβοείους], μετφορ. ἀπὸ τῆς ἀσπίδος τοῦ Αἴαντος. 968 Ὁ χορὸς δ'.. εἶπεν, Ἰαυοῖ], τοῦτο οὐ φέρεται ἐν τῇ σωζομένῃ σήμερον τραγῳδίᾳ τοῦ Αἰσχύλου. 975 Παντακλέα], κωμῳδεῖ τοῦτον ἡ Εὔπολις ὡς σκαιόν. 976 Ἡνίκ' ἔπεμπεν], ἐπόμπευεν. 978 Δάμαχος] στρατηγὸς ὢν Ἀθηνῶν ἐπὶ τοῦ Πελοποννησ. πολέμου, ἄριστος τὰ πολεμικά. 979 Ὅθεν], ἐκ τοῦ Ὁμήρου.

Χαλεπὸν οὖν ἔργον διαιρεῖν, ὅταν ὁ μὲν τείνῃ βιαίως,
Ὁ δ' ἐπαναστρέφειν δύνηται, κἀπερείδεσθαι τορῶς. 1040
Ἀλλὰ μὴ 'ν ταυτῷ κάθησθον·
Ἐσβολαὶ γάρ εἰσι πολλαὶ χἄτεραι σοφισμάτων.
Ὅ τι περ οὖν ἔχετον ἐρίζειν, λέγετον, ἔπιτον, ἀναδέρεσθον,
Τά τε παλαιὰ καὶ τὰ καινά,
Κἀποκινδυνεύετον λεπτόν τι καὶ σοφὸν λέγειν. 1045
Εἰ δὲ τοῦτο καταφοβεῖσθον, μή τις ἀμαθία προσῇ Ἀντστρφ.
Τοῖς θεωμένοισιν, ὡς τὰ λεπτὰ μὴ γνῶναι λεγόντοιν,
Μηδὲν ὀρρωδεῖτε τοῦθ', ὡς οὐκ ἔθ' οὕτω ταῦτ' ἔχει.
Ἐκστρατευμένοι γάρ εἰσι,
Βιβλίον τ' ἔχων ἕκαστος μανθάνει τὰ δεξιά. 1050
Αἱ φύσεις τ' ἄλλως κράτισται· νῦν δὲ καὶ παρηκόνηνται.
Μηδὲν οὖν δείσητον, ἀλλὰ
Πάντ' ἐπέξιτον, θεατῶν γ' οὕνεχ', ὡς ὄντων σοφῶν.
ΕΥΡ. Καὶ μὴν ἐπ' αὐτοὺς τοὺς προλόγους σοι τρέψομαι,
Ὅπως τὸ πρῶτον τῆς τραγῳδίας μέρος 1055
Πρώτιστον αὐτοῦ βασανιῶ τοῦ δεξιοῦ.
Ἀσαφὴς γὰρ ἦν ἐν τῇ φράσει τῶν πραγμάτων.
ΔΙ. Καὶ ποῖον αὐτοῦ βασανιεῖς;
ΕΥΡ. Πολλοὺς πάνυ.
Πρῶτον δ' ἐμοὶ τὸν ἐξ Ὀρεστείας λέγε.
ΔΙ. Ἄγε δὴ σιώπα πᾶς ἀνήρ. λέγ', Αἰσχύλε. 1060
ΑΙΣ. Ἑρμῆ χθόνιε, πατρῷ' ἐποπτεύων κράτη,
Σωτὴρ γενοῦ μοι, ξύμμαχός τ' αἰτουμένῳ.
Ἥκω γὰρ ἐς γῆν τήνδε καὶ κατέρχομαι.
ΔΙ. Τούτων ἔχεις ψέγειν τι;
ΕΥΡ. Πλεῖν ἢ δώδεκα.
ΔΙ. Ἀλλ' οὐδὲ πάντα ταῦτά γ' ἔστ' ἄλλ' ἢ τρία. 1065
ΕΥΡ. Ἔχει δ' ἕκαστον εἴκοσίν γ' ἁμαρτίας.
ΔΙ. Αἰσχύλε παραινῶ σοι σιωπᾶν· εἰ δὲ μή,
Πρὸς τρισὶν ἰαμβείοισι προσοφείλων φανεῖ.
ΑΙΣ. Ἐγὼ σιωπῶ τῷδ';
ΔΙ. Ἐὰν πείθῃ γ' ἐμοί.
ΕΥΡ. Εὐθὺς γὰρ ἡμάρτηκεν οὐρανιόν γ' ὅσον. 1070
ΔΙΣ. Ὁρᾷς ὅτι ληρεῖς;
ΔΙ. Ἀλλ' ὀλίγον γ' ἐμοὶ μέλει.

1039 40 Ὁ μὲν τείνῃ . . ὁ δ' ἐπαναστρέφειν δ., κἀπερείδ.], ὅλαι λέξεις παλαιστικαί, ἐκλαμβανόμεναι μεταφορικῶς. 1041 Μὴ 'ν ταυτῷ κάθ.] μὲν ἐν τῷ αὐτῷ τρόπῳ τὰς ἀντιλογίας ποιῆσθε. 1048 Οὐκ ἔθ' οὕτω ταῦτ' ἔχει], ὡς τῶν Ἀθην. μετὰ τὸν Πελοποννησ. πόλεμον, ἐμπειροτέρων γενομένων. 1056 Αὐτοῦ . . τοῦ δεξιοῦ], εἰρωνικῶς. 1059 Ὀρεστείας], οὕτως ἐκαλεῖτο ἡ τριλογία τῶν Αἰσχύλου Χοηφόρων, Εὐμενίδων καὶ Ἀγαμέμνονος.

1061 Ἑρμῆ χθόνιε κ.τ.λ.] ἀρχὴ τῶν Χοηφόρων. 1065 Τρία], ἐνν. ἔπη. 1071 Ὁρᾷς ὅτι ληρεῖς;] πρὸς τὸν Διόνυσον τοῦτο, ὡς παραλόγως αὐτῷ σιωπᾶν παραινέσαντι, τοῦ ἀντι-

ΔΙΣ. Πῶς φῄς μ' ἁμαρτεῖν
ΕΥΡ. Αὖθις ἐξ ἀρχῆς λέγε.
ΔΙΣ. Ἑρμῆ χθόνιε, πατρῷ' ἐποπτεύων κράτη,
ΕΥΡ. Οὔκουν Ὀρέστης τοῦτ' ἐπὶ τῷ τύμβῳ λέγει.
Τῷ τοῦ πατρὸς τεθνεῶτος; 1075
ΔΙΣ. Οὐκ ἄλλως λέγω.
ΕΥΡ. Πότερ' οὖν τὸν Ἑρμῆν, ὡς ὁ πατὴρ ἀπώλετο
Αὐτοῦ βιαίως ἐκ γυναικείας χερὸς
Δόλοις λαθραίοις, ταῦτ' ἐποπτεύειν ἔφη;
ΔΙΣ. Οὐ δῆτ' ἐκεῖνον, ἀλλὰ τὸν Ἐριούνιον
Ἑρμῆν Χθόνιον προσεῖπε, κἀδήλου λέγων, 1080
Ὅτιὴ πατρῷον τοῦτο κέκτηται γέρας.
ΕΥΡ. Ἔτι μεῖζον ἐξήμαρτες ἢ 'γὼ βουλόμην.
Εἰ γὰρ πατρῷον τὸ χθόνιον ἔχει γέρας...
ΔΙ. Οὕτω γ' ἂν εἴη πρὸς πατρὸς τυμβωρύχος.
ΔΙΣ. Διόνυσε, πίνεις οἶνον οὐκ ἀνθοσμίαν. 1085
ΔΙ. Λέγ' ἕτερον αὐτῷ. σὺ δ' ἐπιτήρει τὸ βλάβος.
ΔΙΣ. Σωτὴρ γενοῦ μοι ξύμμαχός τ' αἰτουμένῳ·
Ἥκω γὰρ εἰς γῆν τήνδε καὶ κατέρχομαι.
ΕΥΡ. Δὶς ταὐτὸν ἡμῖν εἶπεν ὁ σοφὸς Αἰσχύλος.
ΔΙ. Πῶς δίς; 1090
ΕΥΡ. Σκόπει τὸ ῥῆμ'· ἐγὼ δέ σοι φράσω.
Ἥκω γὰρ εἰς γῆν φησὶ καὶ κατέρχομαι·
Ἥκω δὲ ταὐτόν ἐστι τῷ κατέρχομαι.
ΔΙ. Νὴ τὸν Δί', ὥσπερ γ' εἴ τις εἴποι γείτονι,
Χρῆσον σὺ μάκτραν, εἰ δὲ βούλει, κάρδοπον.
ΔΙΣ. Οὐ δῆτα τοῦτό γ', ὦ κατεστωμυλμένε 1095
Ἄνθρωπε, ταῦτ' ἔστ', ἀλλ' ἄριστ' ἐπῶν ἔχον.
ΔΙ. Πῶς δή; δίδαξον γάρ με, καθ' ὅ τι δὴ λέγεις.
ΔΙΣ. Ἐλθεῖν μὲν ἐς γῆν ἔσθ', ὅτῳ μετῇ πάτρας·
Χωρὶς γὰρ ἄλλης ξυμφορᾶς ἐλήλυθε·
Φεύγων δ' ἀνὴρ ἥκει τε καὶ κατέρχεται. 1100
ΔΙ. Εὖ, νὴ τὸν Ἀπόλλω! τί σὺ λέγεις, Εὐριπίδη;
ΕΥΡ. Οὐ φημὶ τὸν Ὀρέστην κατελθεῖν οἴκαδε·
Λάθρα γὰρ ἦλθεν, οὐ πιθὼν τοὺς κυρίους.

πάλου μηδὲν λέγοντος. 1076 77 Ὁ πατήρ.. Αὐτοῦ], δηλ. τοῦ Ἑρμοῦ· διότι τὸ Πατρῷα καταλείπει ἀμφιβολίαν, πότερον τοῦ Ἑρμοῦ ἢ τοῦ Ὀρέστου. 1081 Ὅτιὴ πατρῷον κτλ.] πατρόθεν τοῦτο τὸ γέρας ἐκληρώσατο ὁ Ἑρμῆς, τὸ ἐπιτηρεῖν τὰ τῶν βασιλέων, εἴ γε ὁ Ζεὺς ὁ πατὴρ αὐτοῦ προστάτης αὐτῶν. 1085 Εἰ γὰρ πατρ. τὸ χθ. ἔχει γ.], τὸ ψυχοπομπεῖν δηλ., ὅθεν καὶ προλαμβάνων ὁ Διόνυσος, συνηγορῶν δῆθεν ὑπὲρ τοῦ Εὐρ., ἐπιφέρει κωμικὸν τὸ συμπέρασμα. 1088 Πίνεις οἶνον οὐκ ἀνθ.] μεθύεις, καὶ ταῦτα ἀπὸ φαύλου οἴνου. 1086 Τὸ βλάβος], τὸ ἐλάττωμα, τὸ ὁποῖον κατωτέρω (1106) λέγει: κακόν. 1100 Φεύγων δ' ἀνήρ.. κατέρχεται], διότι τῷ Κατέρχομαι χρῶνται κυρίως ἐπὶ τῶν κατιόντων (ἐπιστρεφόντων εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν) φυγάδων. 1105 Τοὺς κυρίους] τῆς πατρίδος του, τὸν Αἴγισθον δηλ. καὶ τὴν Κλυταιμνήστραν, οἵτινες ἐβασίλευον αὐτῆς, τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν ἐνέν-

ΔΙ. Εὖ, νὴ τὸν Ἑρμῆν· ὅ τι λέγεις δ' οὐ μανθάνω.
ΕΥΡ. Πέραινε τοίνυν ἕτερον 1105
ΔΙ. Ἴθι πέραινε σύ,
Αἰσχύλ', ἀνύσας· σὺ δ' ἐς τὸ κακὸν ἀπόβλεπε.
ΑΙΣ. Τύμβου δ' ἐπ' ὄχθῳ τάδε γε κηρύσσω πατρὶ
Κλύειν, ἀκοῦσαι.
ΕΥΡ. Τοῦθ' ἕτερον αὖθις λέγει
Κλύειν, ἀκοῦσαι, ταὐτὸν ὂν σαφέστατα.
ΔΙ. Τεθνηκόσιν γὰρ ἔλεγεν, ὦ μόχθηρε σύ, 1110
Οἷς οὐδὲ τρὶς λέγοντες ἐξικνούμεθα.
ΑΙΣ. Σὺ δὲ πῶς ἐποίεις τοὺς προλόγους;
ΕΥΡ. Ἐγὼ φράσω.
Κἂν που δὶς εἴπω ταὐτόν, ἢ στοιβὴν ἴδῃς
Ἐνοῦσαν ἔξω τοῦ λόγου, κατάπτυσον.
ΔΙ. Ἴθι δή, λέγ'· οὐ γὰρ μούστιν ἀλλ' ἀκουστέα 1115
Τῶν σῶν προλόγων τῆς ὀρθότητος τῶν ἐπῶν.
ΕΥΡ. Ἦν Οἰδίπους τοπρῶτον εὐδαίμων ἀνήρ.
ΑΙΣ. Μὰ τὸν Δί', οὐ δῆτ'· ἀλλὰ κακοδαίμων φύσει,
Ὄντινά γε, πρὶν φῦναι μέν, ὡ 'πόλλων ἔφη
Ἀποκτενεῖν τὸν πατέρα, πρὶν καὶ γεγονέναι. 1020
Πῶς οὗτος ἦν τοπρῶτον εὐδαίμων ἀνήρ;
ΕΥΡ. Εἶτ' ἐγένετ' αὖθις ἀθλιώτατος βροτῶν.
ΑΙΣ. Μὰ τὸν Δί', οὐ δῆτ', οὐμενοῦν ἐπαύσατο.
Πῶς γάρ; ὅτε δὴ πρῶτον μὲν αὐτὸν γενόμενον,
Χειμῶνος ὄντος, ἐξέθεσαν ἐν ὀστράκῳ, 1125
Ἵνα μὴ 'κτραφεὶς γένοιτο τοῦ πατρὸς φονεύς·
Εἶθ' ὡς Πόλυβον ἤρρησεν οἰδῶν τὼ πόδε·
Ἔπειτα γραῦν ἔγημεν, αὐτὸς ὢν νέος,
Καὶ πρός γε τούτοις τὴν ἑαυτοῦ μητέρα·
Εἶτ' ἐξετύφλωσεν αὐτόν. 1130
ΔΙ. Εὐδαίμων ἄρ' ἦν,
Εἰ κἀστρατήγησέν γε μετ' Ἐρασινίδου.
ΕΥΡ. Δηρεῖς· ἐγὼ δὲ τοὺς προλόγους καλῶς ποιῶ.

σεν ἡ προσποιεῖται ὅτι δὲν ἐνόησεν ὁ Διόνυσος, ἴσως διότι δὲν ἦσαν κατὰ νόμους κύριοι. 1110 Τεθνηκόσιν γὰρ κτλ.] κωμικῶς εὐφυέστατον τοῦτο. Τὸ δὲ Τρὶς λέγοντες, διὰ τὴν συνήθειαν τοῦ ἀναπαλεῖν τρὶς ὀνομαστὶ τοὺς τεθνηκότας, ἴδε Ὀδ. Ι, 65. 1125 Στοιβὴν], κυρίως εἶδος φυτοῦ (ἡ cuscuta epithymum ἡ Europaea τοῦ Λιναίου.), τὸ ὁποῖον παρενέβαλλον μεταξὺ τῶν εὐθραύστων φορτίων κλπ. Ἐννοεῖ δὲ τὰ περιττὰ παραγεμίσματα τῶν στίχων, τὰ πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ κεχηνότος ῥυθμοῦ. 1115 Οὐ γὰρ μούστιν ἀλλ' ἀκουστέα] Οὐδὲν γὰρ ἄλλο μοι ἐστὶν (ὑπόλοιπον) ἢ ἀκοῦσαι καὶ τῆς ὀρθ. τῶν ἐπῶν τῶν σῶν προλ. 1117 Ἦν Οἰδίπους κτλ.], ἡ ἀρχὴ τῆς Ἀντιγόνης τοῦ Εὐρ. 1123 Οὐμενοῦν ἐπ.], οὐκ ἐγένετο, μενοῦνγε (ἀλλὰ μᾶλλον) οὐδ' ἐπαύσατό ποτε ὤν. 1125 Ἐν ὀστράκῳ], ἐντὸς χύτρας, καθὼς συνείθιζον νὰ ἐκθέτωσι τὰ βρέφη, ὅθεν καὶ τὸ Χυτρίζειν. 1127 Ἤρρησεν], ἀόρ. τοῦ Ἔρρω, ὑπῆγε κακῶς ἔχων, ἢ ἐπὶ κακῷ ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων. 1131 Ἐρασινίδου], ἑνὸς τῶν ἐν Ἀργινουσσαις στρατηγησάντων καὶ φονευθέντων ἔπειτα ὑπὸ τῆς πόλεως, ὅς τις ἦτον πιθανῶς μύωψ.

ΔΙΣ. Καὶ μὴν, μὰ τὸν Δί', οὐ κατ' ἔπος γέ σου κνίσω
Τὸ ῥῆμ' ἕκαστον, ἀλλὰ σὺν τοῖσιν θεοῖς
Ἀπὸ ληκυθίου σοι τοὺς προλόγους διαφθερῶ. 1135
ΕΥΡ. Ἀπὸ ληκυθίου σὺ τοὺς ἐμούς;
ΔΙΣ. Ἑνὸς μόνου.
Ποιεῖς γὰρ οὕτως, ὥστ' ἐναρμόττειν ἅπαν,
Καὶ κωδάριον, καὶ ληκύθιον, καὶ θυλάκιον,
Ἐν τοῖς ἰαμβείοισι. δείξω δ' αὐτίκα.
ΕΥΡ. Ἰδού. σὺ δείξεις; 1140
ΔΙΣ. Φημί.
ΔΙ. Καὶ δὴ χρὴ λέγειν.
ΕΥΡ. Αἴγυπτος, ὡς ὁ πλεῖστος ἔσπαρται λόγος,
Ξὺν παισὶ πεντήκοντα ναυτίλῳ πλάτῃ
Ἄργος κατασχών...
ΔΙΣ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
ΕΥΡ. Τουτὶ τί ἦν τὸ ληκύθιον; οὐ κλαύσεται;
ΔΙ. Λέγ' ἕτερον αὐτῷ πρόλογον, ἵνα καὶ γνῷ πάλιν. 1145
ΕΥΡ. Διόνυσος, ὃς θύρσοισι καὶ νεβρῶν δοραῖς
Καθαπτὸς ἐν πεύκαισι Παρνασὸν κάτα
Πηδᾷ χορεύων...
ΔΙΣ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
ΔΙ. Οἴμοι, πεπλήγμεθ' αὖθις ὑπὸ τῆς ληκύθου!
ΕΥΡ. Ἀλλ' οὐδὲν ἔσται πρᾶγμα· πρὸς γὰρ τουτονὶ 1150
Τὸν πρόλογον οὐχ ἕξει προσάψαι λήκυθον.
Οὐκ ἔστιν ὅστις πάντ' ἀνὴρ εὐδαιμονεῖ·
Ἢ γὰρ πεφυκὼς ἐσθλὸς οὐκ ἔχει βίον,
Ἢ δυσγενὴς ὤν...
ΔΙΣ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
ΔΙ. Εὐριπίδη... 1155
ΕΥΡ. Τί ἐστιν;
ΔΙ. Ὑφέσθαι μοι δοκεῖ·
Τὸ ληκύθιον γὰρ τοῦτο πνευσεῖται πολύ.
ΕΥΡ. Οὐδ' ἄν, μὰ τὴν Δήμητρα, φροντίσαιμί γε·
Νυνὶ γὰρ αὐτοῦ τοῦτό γ' ἐκκεκόψεται.
ΔΙ. Ἴθι δὴ λέγ' ἕτερον, κἀπέχου τῆς ληκύθου.

1134 Κατ' ἔπος κνίσω], διονυχίσω λέξιν πρὸς λέξιν. 1136 Ἀπὸ ληκυθίου], παροιμ., σηλ. πάνυ βραδίως. 1137 39] ὡς εὐτελῆ δηλονότι ᾗ πεζὰ ποιοῦντος τοῦ Εὐρ. Ἀλλὰ τὸ ἐπιχείρημά του, κωμικῶς μὲν ἔχει τι χαρίεν· σπουδαίως ὅμως θεωρούμενον, φαίνεται σαθρόν: διότι καὶ εἰς αὐτοῦ τοῦ ἰδίου καὶ εἰς παντὸς ἄλλου ποιητοῦ πολλοὺς στίχους δύνανται νὰ ἐναρμοσθῶσι τὰ λεξείδια ταῦτα. 1141 Αἴγυπτος κτλ.] ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ Ἀρχελάου, δράματος τοῦ Εὐρ. 1144 Οὐ κλαύσεται;] ἐδὲν πάγει 'σ τ' ἀνάθεμα (εἰς τὸν διάβολον κτλ.); 1146 Διόνυσος κτλ.], ἐκ τῆς ἀρχῆς τῆς Ὑψιπύλης. 1148 Πηδᾷ χορεύων..] τὸ λοιπὸν τοῦ ἰάμβου: παρθένοις σὺν δελφίσιν. 1151 Οὐκ ἔστιν ὅς τις κτλ.] ἐκ Σθενεβοίας ἡ ἀρχή· τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ τρίτου ἰάμβου: πλουσίαν ἀροῖ πλάκα. 1157 Μὰ τὴν Δήμητρα], ἴσως ὡς μεμνημένος, ἴδε 42.

ΕΥΡ. Σιδώνιόν ποτ' ἄστυ Κάδμος ἐκλιπών,
Ἀγήνορος παῖς...
ΑΙΣ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
ΔΙ. Ὦ δαιμόνι' ἀνδρῶν, ἀποπρίω τὴν λήκυθον,
Ἵνα μὴ διακναίσῃ τοὺς προλόγους ἡμῶν.
ΕΥΡ. Τὸ τί;
Ἐγὼ πρίωμαι τῷδ';
ΔΙ. Ἐὰν πείθῃ γ' ἐμοί.
ΕΥΡ. Οὐ δῆτ', ἐπεὶ πολλοὺς προλόγους ἔξω λέγειν,
Ἵν' οὗτος οὐχ ἕξει προσάψαι λήκυθον.
Πέλοψ ὁ Ταντάλειος εἰς Πίσαν μολὼν
Θοαῖσιν ἵπποις...
ΑΙΣ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
ΔΙ. Ὁρᾷς, προσῆψεν αὖθις αὖ τὴν λήκυθον.
Ἀλλ', ὦ 'γάθ', ἔτι καὶ νῦν ἀπόδος πάσῃ τέχνῃ·
Λήψει γὰρ ὀβολοῦ πάνυ καλήν τε κἀγαθήν.
ΕΥΡ. Μὰ τὸν Δί', οὔπω γ'· ἔτι γὰρ εἰσί μοι συχνοί.
Οἰνεύς ποτ' ἐκ γῆς...
ΑΙΣ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
ΕΥΡ. Ἔασον εἰπεῖν πρῶθ' ὅλον με τὸν στίχον.
Οἰνεύς ποτ' ἐκ γῆς πολύμετρον λαβὼν στάχυν,
Θύων ἀπαρχάς...
ΑΙΣ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
ΔΙ. Μεταξὺ θύων; καὶ τίς αὖθ' ὑφείλετο;
ΕΥΡ. Ἔασον, ὦ 'τᾶν· πρὸς τοδὶ γὰρ εἰπάτω.
Ζεύς, ὡς λέλεκται τῆς ἀληθείας ὕπο...
ΔΙ. Ἀπολεῖς· ἐρεῖ γὰρ » ληκύθιον ἀπώλεσεν. «
Τὸ ληκύθιον γὰρ τοῦτ' ἐπὶ τοῖς προλόγοισί σου,
Ὥσπερ τὰ σῦκ' ἐπὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖς, ἔφυ.
Ἀλλ' ἐς τὰ μέλη, πρὸς τῶν θεῶν, αὐτοῦ τράπου.
ΕΥΡ. Καὶ μὴν ἔχω γ', ὡς αὐτὸν ἀποδείξω κακὸν
Μελοποιὸν ὄντα, καὶ ποιοῦντα ταῦτ' ἀεί.
ΧΟΡ. Τί ποτε πρᾶγμα γενήσεται; Ἐπῳδ.
Φροντίζειν γὰρ ἔγωγ' ἔχω, τίν' ἄρα μέμψιν ἐποίσει
Ἀνδρὶ τῷ πολὺ πλεῖστα δὴ
Καὶ κάλλιστα μέλη ποιήσαντι τῶν ἔτι νῦν ὄντων.
Θαυμάζω γὰρ ἔγωγ', ὅπῃ μέμψεταί ποτε τοῦτον
Τὸν βακχεῖον ἄνακτα, καὶ δέδοιχ' ὑπὲρ αὐτοῦ.

1160 Σιδώνιον ποτ' ἄστυ κτλ.] Φρύξου τοῦ πρώτου ἡ ἀρχή. 1168 Πέλοψ ὁ Ταντάλειος κτλ.] Ἰφιγενείας τῆς ἐν Ταύροις ἡ ἀρχή· τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ δεύτερου ᾄσματος: Οἰνομάου γαμεῖ κόρην.
1175 Οἰνεύς ποτ'], ἐκ Μελεάγρου· τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ δευτέρου ᾄσματος: οὐκ ἔθυσεν Ἀρτέμιδι. 1180 Ἀπολεῖς], φρσ. Ἀττ. μὲ ζαλίζεις, ἢ· εἰς μάτην. 1182 Τὰ σῦκ' ἐπὶ τοῖσιν ὀφθ.], εἶδος φύματος, (κοιν. ἀπὸ τοῦ Λατ.) λούπα. 1191 Τὸν βακχ. ἄνακτα] τὸν βασιλέα τῶν Τραγικῶν μελοποιῶν, τὸν ὥσπερ ἐκβακχεύοντα ἐν τῇ λυρικῇ ποιήσει.

ΕΥΡ. Πάνυ γε μέλη θαυμαστά. δείξει δὴ τάχα·
Εἷς ἓν γὰρ αὐτοῦ πάντα τὰ μέλη ξυντεμῶ.
ΔΙ. Καὶ μὴν λογιοῦμαι ταῦτα, τῶν ψήφων λαβών.
(Διαύλιον προσαυλεῖ τις.)
ΕΥΡ. Φθιῶτ' Ἀχιλλεῦ, τί ποτ', ἀνδροδάϊκτον ἀκούων, 1195
Ἰήκοπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν;
Ἑρμᾶν μὲν πρόγονον τίομεν γένος οἱ περὶ λίμναν.
Ἰήκοπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν.
ΔΙ. Δύο σοι κόπω, Αἰσχύλε τούτω.
ΕΥΡ. Κύδιστ' Ἀχαιῶν, 1200
Ἀτρέως Πολυκοίρανε, μάνθανε, παῖ.
Ἰήκοπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν.
ΔΙ. Τρίτος, Αἰσχύλε, σοι κόπος οὗτος.
ΕΥΡ. Εὐφαμεῖτε, μελισσονόμοι,
Δόμον Ἀρτέμιδος πέλας οἴγειν. 1205
Ἰήκοπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν.
Κύριός εἰμι θροεῖν ὅδιον κράτος αἴσιον
ἀνδρῶν.
Ἰήκοπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν.
ΔΙ. Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ χρῆμα τῶν κόπων ὅσον!
Ἐγὼ μὲν οὖν ἐς τὸ βαλανεῖον βούλομαι· 1210
Ὑπὸ τῶν κόπων γὰρ τὼ νεφρὼ βουβωνιῶ.
ΕΥΡ. Μὴ, πρίν γ' ἀκούσῃς χἀτέραν στάσιν μελῶν
Ἐκ τῶν κιθαρῳδικῶν νόμων εἰργασμένην.
ΔΙ. Ἴθι δὴ πέραινε, καὶ κόπον μὴ προστίθει.
ΕΥΡ. Ὅπως Ἀχαιῶν δίθρονον κράτος, Ἑλλάδος
ἥβας, 1215
Τὸ φλαττοθραττοφλαττόθρατ.
Σφίγγα, δυσαμεριᾶν πρύτανιν κύνα, πέμπει,
Τὸ φλαττοθραττοφλαττόθρατ,
Σὺν δορὶ καὶ χερὶ πράκτορι θούριος ὄρνις,

1194 (Διαύλιαν αὐλεῖ τις),] συμφωνίαν δύο αὐλῶν, ἵνα συναρμόσῃ πρὸς ταύτην τὸ μέλος. 1195 Φθιῶτ' Ἀχιλλεῦ], ἐκ Μυρμιδόνων Αἰσχύλου, συνείρει δὲ πρὸς γέλωτα ᾗ ἐξάλλων αὐτοῦ δραμάτων, ὅθεν, ὡς οὐκ ἔχοντα μίαν ἁρμονίαν, καλεῖται Ἀλλοιόστροφα. Τὸ δὲ Ἰήκοπον ἀρωγὰν γελοίως πέπλεκται κατὰ τὸ Φλαττοθραττόθρατ. ϟϟ. 1197 Ἑρμᾶν μὲν κτλ.] ἐκ τῶν Αἰσχύλου Ψυχαγωγῶν. 1204 Μελισσονόμοι], ὁ Σχλ. τὸ ἐξηγεῖ, ὡς ἐὰν ἦτε Πολισσονόμοι. Ἀλλά τί κοινὸν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμ. Ἐν ᾧ Μελισσονόμοι ἦσαν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ἱερειῶν τῆς θεᾶς ταύτης, αἱ ὁποῖαι ἐκαλοῦντο, ὡς γνωστόν, Μέλισσαι. 1207 Ὅδιον], διορθωθὲν ἀντὶ Ὅσιον, ἐκ τοῦ Ἀγαμ. (στίχ. 104) τοῦ Αἰσχύλου. 1210 Βούλομαι], ἐνν. ἀπελθεῖν. 1210 Ὑπὸ τῶν κόπων γὰρ κτλ.] διὰ τὸ συχνάκις ἐπαναλαμβανόμενον Ἰήκοπον: Τὸ δὲ Βουβωνιῶ, ἁπλῶς ἀντὶ Ἐπρήσθησαν τὰ νεφρά μου.

1212 Στάσιν μελῶν], στάσιμον μέλος, ὃ ᾄδουσιν ἱστάμενοι οἱ χορευταί. 1215 Ὅπως Ἀχ. κτλ.] συνείρει πάλιν ἔνθεν κἀκεῖθεν κομμάτια τῶν χωρικῶν τοῦ Αἰσχύλου μελῶν, οἷον ἐξ Ἀγαμ., ἐκ Σφιγγὸς, ἐκ Θρησσῶν ϟϟ. Τὸ δὲ Φλαττοθραττοφλαττόθρατ εἶνε δῆθεν μίμησις ἀπηχήματος λύρας, καθὼς τὸ παρ' ἡμῖν Τραλαλὰ ϟϟ., παρβλ. Πλ. 290. 1217 Δυσαμεριᾶν πρύτανιν], κατὰ διόρθ. ἀντὶ Δυσαμερίαν, πρύτανιν. 1219 Ὄρνις], ὁ ἀετός.

Τὸ φλαττοθραττοφλαττόθρατ, 1220
Κυρεῖν παρασχὼν ἱταμᾶς κυσὶν ἀερροίτους,
Τὸ φλαττοθραττοφλαττόθρατ,
Τὸ συγκλινὲς ἐπ' Αἴαντι,
Τὸ φλαττοθραττοφλαττόθρατ.

ΔΙ. Τί τὸ φλαττόθρατ τοῦτ' ἐστίν; ἐκ Μαραθῶνος, ἢ 1225
Πόθεν ξυνέλεξας ἱμονιοστρόφου μέλη;

ΔΙΣ. Ἀλλ' οὐκ ἐγὼ μὲν ἐς τὸ καλὸν ἐκ τοῦ κακοῦ
Ἤνεγκον αὖθ', ἵνα μὴ τὸν αὐτὸν Φρυνίχῳ
Ἀειμῶνα Μουσῶν ἱερὸν ὀφθείην ὀρέπων·
Οὗτος δ' ἀπὸ πάντων μὲν φέρει ποιηδίων, 1230
Σκολιῶν Μελίτου, Καρικῶν αὐλημάτων,
Θρήνων, χορείων, τἄρα δὲ δηλωτίσεται.
Ἐνεγκάτω τις τὸ λύριον. καί τοι τί δεῖ
Λύρας ἐπὶ τούτου; ποῦ 'στιν ἡ τοῦς ὀστράκοις
Αὕτη κροτοῦσα; δεῦρο Μοῦσ' Εὐριπίδου, 1235
Πρὸς ἥπερ ἐπιτήδεια τἀδ' ἔστ' ἄδειν μέλη.

ΔΙ. Αὕτη ποθ' ἡ Μοῦσ' οὐκ ἐλεσβίαζεν; οὔ;

ΔΙΣ. Ἀλκυόνες, αἱ παρ' ἀενάοις ἁλάσσης Ἀλλοιόστροφα.
Κύμασι στωμύλλετε,
Πέγγουσαι νοτίαις πτερῶν ῥανίσι χρόα δροσιζόμεναι· 1240
Ἁἱ θ' ὑπωρόφιαι κατὰ
Γωνίας εἰ-εἰ-εἰλίσσετε δακτύλοις
Φάλαγγες ἱστότονα πηνίσματα,
Κερκίδος ἀοιδοῦ μελέτας,
Ἵν' ὁ φλαυλος ἔπαλλε δελφὶς πρώραις κυανεμβόλοις 1245

[illegible] Κυσὶν], τοῖς ἀετοῖς, ἴδε Αἰσχ. Προμ. 1020. [illegible] Τὸ συγκλ. ἐπ' Αἴαντι], ἐκ Θρῆσσῶν Αἰσχύλου, κατὰ τὸν Ἀπολλών., ἀλλ' ὡς περικεκομμένον ἐπίτηδες ὑπὸ τοῦ Εὐρ., φάνει ἀνεξήγητον. [illegible] Ἐκ Μαραθῶνος] ἐκ τῶν τραγῳδιῶν τοῦ Αἰσχ. [illegible] Ἱμονιοστρόφου μέλη], χυδαῖα, ἀγοραῖα, ὁποῖα ἔδον συνήθως οἱ ἀναπαύοντες ἐκ τῶν φρεάτων ὕδωρ, καθὼς λέγει καὶ ὁ Καλλίμ. «Ἀείδει καὶ ποὶ τις ἀνὴρ ὑδατηγὸς ἱμαῖον». [illegible] Ἐς τὸ καλὸν ἐκ τοῦ καλοῦ ἤνεγκον αὖθ'] καλὰ ὄντα (τὰ κιθαρῳδικὰ μέλη τοῦ Φρυνίχου) μετεποίησα αὐτὰ οὐχ ἥττον καλῶς.—Ἵνα μὴ τὸν αὐτὸν Φρ. Α. Μ. ὀφθ. ὀρ.] ἵνα μὴ δόξω [illegible] μιμεῖσθαι τὸν Φρ. (μτφορ. καὶ περιφρ.). [illegible] Σκολ. Μελίτου], ψυχρὸς ἐξ φορτικὸς [illegible] σκολιῶν, ἄλλος παρὰ τὸν Μέλιτον, τὸν κατήγορον τοῦ Σωκρ.—Καρικῶν αὐλημ.], [illegible] λιπῶν ἢ θρηνωδῶν· τοιαῦτα γὰρ τὰ τῶν Καρῶν, τῶν Φρυγῶν ἢ ἄλλων, [illegible] ἢ [illegible] ῥῶσι, ἴδε ἢ Αἰσ. Πέρ. 972. [illegible] Τί δεῖ λύρας ἐπὶ τούτου], ἴσως [illegible] Ὄνος λύρας (ἀκούων), λεγομένην ἐπὶ ἀνοιστήτων. [illegible] Ἡ τοῦς [illegible] κροτοῦσα συγχρόνως τὰ ἐν τοῖς δακτύλοις αὐτῆς κογχύλια, [illegible] Τοίφαιος οἱ λεγόμενοι Τσεγκῆ. [illegible] Ἀλκυόνες κτλ.] [illegible] τῶν Εὐριπίδου, παρακινῶν αὐτὰ ἐπὶ τὸ γελοιωδέστερον. [illegible] γες], αἱ ἀρόχναι, τὰ φαλάγγια.—εἰ-εἰ-εἰλίσσετε], [illegible] μέλισε, καθὼς ἐξ παρ' ἡμῖν ἐν ταῖς βίβλοις τῆς [illegible] χορεῖ τῶν ἀρχαίων εἶχον πολλὴν ὁμοιότητα [illegible] μέλισε τὰ λεγόμενα Προσόμοια.—δακ[illegible] ἐγκόσματα τῶν ἀραχν., πρὸς τὰ ἐ[illegible]
[illegible] [Κερκ. ἀοιδοῦ], παρ' ὃν [illegible]

Μαντεῖα καὶ σταδίους,
Οἰνάνθας γάνος ἀμπέλου, βότρυος ἕλικα παυσίπονον.
Περίβαλλ', ὦ τέκνον, ὠλένας! —
Ὁρᾷς τὸν πόδα τοῦτον;

ΔΙ. Ὁρῶ.

ΔΙΣ. Τί δαί; τοῦτον ὁρᾷς; 1250

ΔΙ. Ὁρῶ.

ΔΙΣ. Τοιαῦτα μέντοι σὺ ποιῶν,
Τολμᾷς τἀμὰ μέλη ψέγειν,
Ἀνὰ τὸ δωδεκαμήχανον Κυρήνης μελοποιῶν;
Τὰ μὲν μέλη σου ταῦτα· βούλομαι δ' ἔτι
Τὸν τῶν μονῳδιῶν διεξελθεῖν τρόπον. 1255
Ὦ Νυκτὸς κελαινοφαής Ἀνομοιόστροφ.
Ὄρφνα, τίνα μοι δύστανον ὄνειρον
Πέμπεις ἐξ ἀφανοῦς, Ἀΐδα πρόπολον,
Ψυχὰν ἄψυχον ἔχοντα,
Μελαίνας νυκτὸς παῖδα, φρικώδη 1260
Δεινὰν ὄψιν μελανονεκυείμονα,
Φόνια, φόνια δερκόμενον,
Μεγάλους ὄνυχας ἔχοντα;
Ἀλλά μοι, ἀμφίπολοι, λύχνον ἅψατε,
Κάλπισί τ' ἐκ ποταμῶν δρόσον ἄρατε, θέρμετε δ' ὕδωρ, 1265
Ὡς ἂν θεῖον ὄνειρον ἀποκλύσω.
Ἰὼ πόντιε δαῖμον, τοῦτ' ἐκεῖν'!
Ἰὼ ξύνοικοι, τάδε τέρατα
Θεάσασθε· ἀλεκτρυόνα μου
Ξυναρπάσασα φρούδη Γλύκη.
Νύμφαι ὀρεσσίγονοι... ὦ Μανία,
Ξύλλαβ'! ἐγὼ δ' ἁ
Τάλαινα προσέχουσ' ἔτυχον ἐμαυτῆς ἔργοισι, λί
Μεστὸν ἄτρακτον εἰ-εἰ-εἰ-εἰλίσσουσα χερσίν,

[illegible] Μανε. καὶ σταδ.] Εἰπὲ τὰ κινήματα τῶν δελφ. [illegible]
[illegible] τριακυμίαν ἡ γαλήνην, [illegible]
[illegible] Περίβαλλ', ὦ τέκνον] πρὸς τὴν [illegible]
[illegible] τὸ δωδεκαμήχανον Κυ[illegible]
[illegible] ἐμνηται ἐν [illegible]
[illegible] τινον ἄντρ[illegible]
[illegible] ...λαι,
[illegible] οὐκ ἔχει
[illegible] ...ηκ' Ἀχ[illegible]
[illegible] ...αγεν· ὕστερον
[illegible] ...ου ποιητοῦ. Τὰ
[illegible] ...ν τῶρα: Καὶ εἴη
[illegible] τέτταρα: δύο ἄ-
[illegible] ἐκ Μελεάγρου.
[illegible] ἀναφέρει ὁ Σχλ. τοῦ
[illegible] ...ῆσαν ἐμπεφυρ-
[illegible] ...ν], ὁ ὑποκριτής,

Κλωστῆρα ποιοῦσ', 1275
Ὅπως κνεφαῖος εἰς ἀγορὰν φέρουσ'
Ἀποδοίμαν· ὁ δ' ἀνέπτατ', ἀνέπτατ' ἐς
Αἰθέρα κουφοτάταις πτερύγων ἀκμαῖς·
Ἐμοὶ δ' ἄχε', ἄχεα κατέλιπε· δάκρυα, δάκρυα, τ' ἀπ' ὀμμάτων
Ἔβαλον, ἔβαλον ἁ τλάμων. 1280
Ἀλλ' ὦ Κρῆτες, Ἴδας τέκνα, τὰ τόξα
Ἐπαμύνατε, τὰ κῶλά τ' ἀμπάλλετε,
Κυκλούμενοι τὴν οἰκίαν!
Ἅμα δὲ Δίκτυννα παῖς Ἄρτεμις καλὰ
Τὰς κυνίσκας ἔχουσ' ἐλθέτω διὰ δόμων πανταχῆ. 1285
Σὺ δ', ὦ Διός, διπύρους ἀνέχουσα λαμπάδας
Ὀξυτάταιν χεροῖν,
Ἑκάτα, παράφηνον ἐς Γλύκης,
Ὅπως ἂν εἰσελθοῦσα φωράσω!

ΔΙ. Παύσασθον ἤδη τῶν μελῶν. 1290

ΑΙΣ. Κἀμοί γ' ἅλις·
Ἐπὶ τὸν σταθμὸν γὰρ αὐτὸν ἀγαγεῖν βούλομαι,
Ὅσπερ γ' ἐλέγξει τὴν ποίησιν νῷν μόνος·
Τὸ γὰρ βάρος νῷν βασανιεῖ τῶν ῥημάτων.

ΔΙ. Ἴτε δεῦρο νῦν, εἴπερ γε δεῖ καὶ τοῦτό με
Ἀνδρῶν ποιητῶν τυροπωλῆσαι τέχνην. 1295

ΧΟΡ. Ἐπίπονοί γ' οἱ δεξιοί. Προῳδ.
Τόδε γὰρ ἕτερον αὖ τέρας
Νεοχμὸν, ἀτοπίας πλέων,
Ὅ τίς ἂν ἐπενόησεν ἄλλος;
Μὰ τὸν, ἐγὼ μὲν οὐδ' ἂν, εἴ τις 1300
Ἔλεγέ μοι τῶν ἐπιτυχόντων,
Ἐπιθόμην, ἀλλ' ᾠόμην ἂν
Αὐτὸν αὐτὰ ληρεῖν.

ΔΙ. Ἴθι νυν, παρίστασθον παρὰ τὼ πλάστιγγ'...

ΑΙΣ. καὶ ΕΥΡ. Ἰδού.

ΔΙ. Καὶ λαβομένω, τὸ ῥῆμ' ἑκάτερος εἴπατον, 1305
Καὶ μὴ μεθῆσθον, πρὶν ἂν ἐγὼ σφῷν κοκκύσω.

ΕΥΡ. Ἐχόμεθα.

ΔΙ. Τοῦτος νῦν λέγετον εἰς τὸν σταθμόν.

1277 Ὁ δ' ἀνέπτατ'], ὁ ἀλεκτρυὼν δήπου. 1281 Κρῆτες, Ἴδας τέκνα], ἀποτείνεται κωμικῶς πρὸς τοὺς ὀρνιθοθήρας, ἵνα τῆς συλλάβωσι τὸν ἀλεκτρ. 1283 Τὰ κῶλά τ' ἀμπάλλετε], πρὸς τὸν χορὸν τοῦτο. 1286 Ὦ Διός], ἐνν. παῖ, πρὸς τὴν Ἑκάτην, ἣν τινες τὴν αὐτὴν φασι τῇ Ἀρτέμιδι.—διπύρους λαμπ.], διπλὰς, ἐν ἀμφοτέραις ταῖς χερσίν, ὁποίας φαίνεται κρατοῦσα ἔν τισιν ἀρχαίοις νομίσμασιν ἡ Ἄρτεμις, ἥτις διὰ τοῦτο καὶ Ἀμφίπυρος καλεῖται ὑπὸ τοῦ Σοφοκλ. (ἐν Τραχ.). 1300 Μὰ τὸν], ἐλλειπτικῶς, καθὼς ἐσυνείθιζον ἀποσιωπῶντες τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ. 1301 Τῶν ἐπιτυχόντων], κωμικώτατον, ἀντὶ Οὐ τῶν ἐπιτυχόντων. 1305 Καὶ λαβομένω], ἐνν. τῆς πλάστιγγος. 1306 Κοκκύσω], ὁ Σχλ. τὸ ἐξηγεῖ: Ψυρίσω· ἀλλ' εἶνε προφανῶς μίμησις τῆς φωνῆς τοῦ Κούκκου: Κόκκυ.

ΕΥΡ. Εἴθ' ὤφελ' Ἀργοῦς μὴ διαπτάσθαι σκάφος.
ΑΙΣ. Σπερχειὲ ποταμὲ βουνόμοι τ' ἐπιστροφαί.
ΔΙ. Κόκκυ, μεθεῖτε. καὶ πολύ γε κατωτέρω 1310
Χωρεῖ τὸ τοῦδε.
ΕΥΡ. Καὶ τί ποτ' ἐστὶ ταῖτιον;
ΔΙ. Ὅτι εἰσέθηκε ποταμόν, ἐριοπωλικῶς
Ὑγρὸν ποιήσας τοὔπος, ὥσπερ τἄρια·
Σὺ δ' εἰσέθηκας τοὔπος ἐπτερωμένον.
ΕΥΡ. Ἀλλ' ἕτερον εἰπάτω τι, κἀντιστησάτω. 1315
ΔΙ. Δάβεσθε τοίνυν αὖθις.
ΑΙΣ. καὶ ΕΥΡ. Ἤν' ἰδού.
ΔΙ. Λέγε.
ΕΥΡ. Οὐκ ἔστι Πειθοῦς ἱερὸν ἄλλο, πλὴν λόγος
ΑΙΣ. Μόνος θεῶν γὰρ θάνατος οὐ δώρων ἐρᾷ.
ΔΙ. Μεθεῖτε, μεθεῖτε! καὶ τὸ τοῦδέ γ' αὖ ῥέπει·
Θάνατον γὰρ εἰσέθηκε, βαρύτατον κακῶν. 1320
ΕΥΡ. Ἐγὼ δὲ πειθώ γ', ἔπος ἄριστ' εἰρημένον.
ΔΙ. Πειθὼ δὲ κοῦφόν ἐστι, καὶ νοῦν οὐκ ἔχον.
Ἀλλ' ἕτερον αὖ ζήτει τι τῶν βαρυστάθμων,
Ὅ τί σοι καθέλξει, καρτερόν τε καὶ μέγα.
ΕΥΡ. Φέρε ποῦ τοιοῦτο δῆτά μοὐ 'στί;
ΔΙ. Ποῦ; φράσω; 1325
Βέβληκ' Ἀχιλλεὺς δύο κύβω καὶ τέτταρα.
Λέγοιτ' ἄν, ὡς αὕτη 'στὶ λοιπὴ σφῷν στάσις.
ΕΥΡ. Σιδηροβριθές τ' ἔλαβε δεξιᾷ ξύλον.
ΑΙΣ. Ἐφ' ἅρματος γὰρ ἅρμα, καὶ νεκρῷ νεκρός.
ΔΙ. Ἐξηπάτηκεν αὖ σε καὶ νῦν. 1330
ΕΥΡ. Τῷ τρόπῳ;
ΔΙ. Δύ' ἅρματ' εἰσέθηκε καὶ νεκρὼ δύο,
Οὓς οὐκ ἂν ἄραιντ' οὐδ' ἑκατὸν Αἰγύπτιοι.
ΑΙΣ. Καὶ μηκέτ' ἔμοιγε κατ' ἔπος, ἀλλ' ἐς τὸν σταθμὸν
Αὐτός, τὰ παιδί', ἡ γυνή, Κηφισοφῶν,
Ἐμβὰς καθήσθω, ξυλλαβὼν τὰ βιβλία· 1335

1308 Εἴθ' ὤφελ'] ἐκ τῆς Μηδείας Εὐριπίδου ἡ ἀρχή. 1309 Σπερχειὲ ποτ.] ἐκ Φιλοκτήτου τοῦ Αἰσχύλου. 1311 Τὸ τοῦδε], 'τοῦ Αἰσχ. 1312 Ἐριοπωλικῶς], καθὼς οἱ ἐριοπῶλαι, βρέχοντες τὰ ἔρια, ἵνα βαρύνωσι ζυγιζόμενα. 1316 Ἤν' ἰδού], ἐκ παραλλ. 1317 Οὐκ ἔςι Π.], ἐξ Ἀντιγόνης Εὐριπίδου. 1318 Μόνος θ.] ἐκ Νιόβης Αἰσχύλου. 1326 Βέβληκ' Ἀχ.] ὁ ςίχ. ἔκειτο ἐν τῷ Εὐριπίδου Τηλέφῳ, ἔνθα κυβεύοντας τοὺς Ἕλληνας εἰσήγαγεν· ὕςερόν δὲ περιηρέθη, ὥς φασιν, ὅλον ἐκεῖνο τὸ ἐπεισόδιον, χλευασθέντος ἐπ' αὐτῷ τοῦ ποιητοῦ. Τὸ δὲ Κύβω ἀντὶ τῆς ἐπὶ τοῦ κύβου μονάδος, τοῦ Ἄσου, καθὼς λέγομεν τῶρα: Καὶ εἴη ἄν, κατὰ τὴν σημερινὴν τῶν χαρτοπαιγνίων γλῶσσαν, τὸ Δύω κύβω καὶ τέτταρα: δύο ἄσους καὶ ἓν τεσσάρι. 1327 Στάσις], ζύγισμα. 1328 Σιδηροβριθὲς κτλ.] ἐκ Μελεάγρου.

1329 Ἐφ' ἅρματος γὰρ κτλ.] Ἐκ Γλαύκου Ποτνιέως. Τὸ δὲ πλῆρες ἀναφέρει ὁ Σχλ. τοῦ Εὐρ. ἐν Φοιν. (1194). » Ἐφ' ἅρμ. γὰρ ἅρμα καὶ ν. ν., Ἵπποι δ' ἐφ' ἵπποις ἦσαν ἐμπεφυρμένοι. 1332 Αἰγύπτιοι] διότι ἐξεῖχον οὗτοι ὡς ἀχθοφόροι. 1334 Κηφισοφῶν], ὁ ὑπηρέτης, διαβαλλόμενος ὅτι διέφθειρε τοῦ Εὐρ. τὴν γυναῖκα.

Ἐγὼ δὲ δύ' ἔπη τῶν ἐμῶν ἐρῶ μόνα.
ΔΙ. Ἄνδρες φίλοι, κἀγὼ μὲν αὐτοὺς οὐ κρινῶ·
Οὐ γὰρ δι' ἔχθρας οὐδετέρῳ γενήσομαι·
Τὸν μὲν γὰρ ἡγοῦμαι σοφὸν, τῷ δ' ἥδομαι.
ΠΛ. Οὐδὲν ἄρα πράξεις, ὧν περ ἦλθες οὕνεκα. 1340
ΔΙ. Ἐὰν δὲ κρίνω;
ΠΛ. Τὸν ἕτερον λαβὼν ἄπει,
Ὁπότερον ἂν κρίνῃς, ἵν' ἔλθῃς μὴ μάτην.
ΔΙ. Εὐδαιμονοίης. φέρε, πύθεσθέ μου ταδί.
Ἐγὼ κατῆλθον ἐπὶ ποιητήν.
ΕΥΡ. Τοῦ χάριν;
ΔΙ. Ἵν' ἡ πόλις σωθεῖσα, τοὺς χοροὺς ἄγῃ. 1345
Ὁπότερος οὖν ἂν τῇ πόλει παραινέσειν
Μέλλει τι χρηστὸν, τοῦτον ἄξειν μοι δοκῶ.
Πρῶτον μὲν οὖν περὶ Ἀλκιβιάδου τίν' ἔχετον
Γνώμην ἑκάτερος; ἡ πόλις γὰρ δυστοκεῖ.
ΕΥΡ. Ἔχει δὲ περὶ αὐτοῦ τίνα γνώμην; 1350
ΔΙ. Τίνα;
Ποθεῖ μὲν, ἐχθαίρει δὲ, βούλεται δ' ἔχειν.
Ἀλλ' ὅ τι νοεῖτον, εἴπατον τούτου πέρι.
ΕΥΡ. Μισῶ πολίτην, ὅστις ὠφελεῖν πάτραν
Βραδὺς πέφυκε, μεγάλα δὲ βλάπτειν ταχὺς,
Καὶ πόριμον αὐτῷ, τῇ πόλει δ' ἀμήχανον. 1355
ΔΙ. Εὖ γ', ὦ Πόσειδον· σὺ δὲ τίνα γνώμην ἔχεις;
ΑΙΣ. *Οὐ χρὴ λέοντος σκύμνον ἐν πόλει τρέφειν·
Μάλιστα μὲν λέοντα μὴ 'ν πόλει τρέφειν·
Ἢν δ' ἐκτραφῇ τις, τοῖς τρόποις ὑπηρετεῖν.
ΔΙ. Νὴ τὸν Δία τὸν Σωτῆρα, δυσκρίτως γ' ἔχω· 1360
Ὁ μὲν σοφῶς γὰρ εἶπεν, ὁ δ' ἕτερος σαφῶς.
Ἀλλ' ἔτι μίαν γνώμην ἑκάτερος εἴπατον,
Περὶ τῆς πόλεως ἥν τιν' ἔχετον σωτηρίαν.
ΕΥΡ. *Εἴ τις πτερώσας Κλεόκριτον Κινησίᾳ
Αἴροιεν αὖραι πελαγίαν ὑπὲρ πλάκα. 1365
ΔΙ. Γέλοιον ἂν φαίνοιτο· νοῦν δ' ἔχει τίνα;

1337 Ἄνδρες φίλοι], ἐνν. εἰσὶν ἀμφότεροι. 1339 Τὸν μὲν γάρ], τὸν Εὐρ. 1343 Περὶ Ἀλκιβ.] φυγόντος ἑκοντὶ τὸ δεύτερον, μετὰ τὸ ἡττηθῆναι τὸν κυβερνήτην αὐτοῦ Ἀντίοχον ὑπὸ Λυσάνδρου. 1349 Δυστοκεῖ], δὲν δύναται ν' ἀποφασίσῃ τι περὶ αὐτοῦ. 1351 Ποθεῖ μὲν κτλ.] ἐκ τῶν Ἴωνος Φρουρῶν, ὅπου ἡ Ἑλένη λέγει πρὸς τὸν Ὀδυσσ: Σιγᾷ μὲν, ἐχθαίρει δὲ, βούλεταί γε μήν α. 1356 55 Μισῶ πολίτην κτλ.] ὡραία γνώμη! 1357 58] ὁ εἷς (ὁ πρῶτος μᾶλλον) τῶν δύο στίχων φαίνεται περιττὸς, ἐκτὸς ἐὰν, καθὼς ὑπετόπασεν ὁ Boibo, ἀποδοθῇ εἰς τὸν Διόνυσον, καὶ ἐξενεχθῇ ἐρωτηματικῶς. 1364 65] διεφθάρθαι φαίνεται τὸ χωρίον, ἢ καὶ ἐπίτηδες περινενόηται, ἵνα μὴ δοκῇ αὐτοσχεδιάζειν ὁ ποιητὴς περὶ τῶν ποινῶν. Ἢν δὲ ὁ Κινησίας μακρότατος καὶ λεπτότατος· ἀμφότεροι δὲ πονηροὶ σφόδρα. Εἰ τοίνυν ἀντὶ πτερῶν τις περιθοίη τῷ Κλεοκρίτῳ τὸν Κινησίαν (κατ' εὐθεῖαν ἀπόλυτον), γένοιντ' ἂν ἀμφότεροι ἀνεμοφόρητοι καὶ ὑπερπελάγιοι.

ΕΥΡ. Εἰ ναυμαχοῖεν, κἄτ' ἔχοντες ὀξίδας
'Ραίνοιεν ἐς τὰ βλέφαρα τῶν ἐναντίων.
Ἐγὼ μὲν οἶδα, καὶ θέλω φράζειν.
ΔΙ. Λέγε.
ΕΥΡ. Ὅταν τὰ νῦν ἄπιστα πίσθ' ἡγώμεθα, 1370
Τὰ δ' ὄντα πίστ' ἄπιστα.
ΔΙ. Πῶς; οὐ μανθάνω.
Ἀμαθέστερόν πως εἰπὲ καὶ σαφέστερον.
ΕΥΡ. Εἰ τῶν πολιτῶν, οἷσι νῦν πιστεύομεν,
Τούτοις ἀπιστήσαιμεν· οἷς δ' οὐ χρώμεθα,
Τούτοισι χρησαίμεσθ', ἴσως σωθεῖμεν ἄν. 1375
Εἰ νῦν γε δυστυχοῦμεν ἐν τούτοισι, πῶς
Τἀναντί' ἂν πράττοντες οὐ σωζοίμεθ' ἄν;
ΔΙ. Εὖ γ', ὦ Παλάμηδες, ὦ σοφωτάτη φύσις,
Ταυτὶ πότερ' αὐτὸς εὗρες, ἢ Κηφισοφῶν;
ΕΥΡ. Ἐγὼ μόνος. τὰς δ' ὀξίδας Κηφισοφῶν. 1380
ΔΙ. Τί δαὶ λέγεις σύ;
ΑΙΣ. Τὴν πόλιν νῦν μοι φράσον
Πρῶτον, τίσι χρῆται· πότερα τοῖς χρηστοῖς;
ΔΙ. Πόθεν;
Μισεῖ κάκιστα.
ΑΙΣ. Τοῖς πονηροῖς δ' ἥδεται;
ΔΙ. Οὐ δῆτ' ἐκείνη γ', ἀλλὰ χρῆται πρὸς βίαν.
ΑΙΣ. Πῶς οὖν τις ἂν σώσειε τοιαύτην πόλιν, 1385
ἢ μήτε χλαῖνα μήτε σισύρα ξυμφέρει;
ΔΙ. Εὕρισκε νὴ Δί', εἴπερ ἀναδύσει πάλιν.
ΑΙΣ. Ἐκεῖ φράσαιμ' ἄν· ἐνθαδὶ δ' οὐ βούλομαι.
ΔΙ. Μὴ δῆτα σύ γ', ἀλλ' ἐνθένδ' ἀνίει τἀγαθά.
ΑΙΣ. Τὴν γῆν ὅταν νομίσωσι τὴν τῶν πολεμίων 1390
Εἶναι σφετέραν, τὴν δὲ σφετέραν τῶν πολεμίων·
Πόρον δὲ τὰς ναῦς, ἀπορίαν δὲ τὸν πόρον.
ΔΙ. Εὖ, πλὴν ὁ δικαστὴς αὐτὰ καταπίνει μόνος.
ΕΛ. Κρίνοις ἄν.
ΔΙ. Αὕτη σφῷν κρίσις γενήσεται.
Αἱρήσομαι γάρ, ὅνπερ ἡ ψυχὴ θέλει. 1395
ΕΥΡ. Μεμνημένος νυν τῶν θεῶν, οὓς ὤμοσας,

1367 'Οξίδας], ἀγγεῖα ὄξους περιεκτικά, τὰ κοινῶς ὀξειδερά. 1378 Εὖ γ', ὦ Παλάμηδες], εἰρωνικῶς τοῦτο, ὡς ἐὰν εἰ ἔλεγε: Τοῦτο πολλῆς σοφίας οὐ δεῖται πρὸς ἀνεύρεσιν· ἢ τυφλῷ γὰρ δῆλον, κατὰ τὴν παροιμίαν. 1384 Πρὸς βίαν] ἐξ ἀνάγκης. 1389 Μήτε χλ. μήτε σισ.] μήτε βαρύτερον (χειμερινόν), μήτε ἐλαφρότερον ἐπανωφόριον. 1387 Ἀναδύσει]· ἡ πόλις, ἀνακύψει ἐκ τοῦ βυθοῦ. 1390 92], καθὼς καὶ ὁ Περικλῆς συνεβούλευε τοὺς Ἀθ., τὴν μὲν Ἀττικὴν περιορᾶν τεμνομένην ὑπὸ τῶν Λακεδ., αὐτοὺς δὲ περιπλεῖν κακοῦντας τὴν Λακωνικήν. — ἀπορίαν δὲ τὸν πόρον], τὰ θεωρικὰ δηλ. τὰ δικαστικά, τὰ ἐκκλησιαστικά, δι' ὧν κατεδημαγώγουν οἱ ὀχλοκόποι τὸν δῆμον. 1393 Ὁ δικ. αὐτὰ καταπίνει μόνος], τὰ περισσεύοντα δηλ. ἀπὸ τῶν ἀνωτέρω πόρων.

Ἢ μὴν ἀπάξειν μ' οἴκαδ', αἱροῦ τοὺς φίλους.
ΔΙ. Ἡ γλῶσσ' ὀμώμοκ', Αἰσχύλον δ' αἱρήσομαι.
ΕΥΡ. Τί δέδρακας, ὦ μιαρώτ' ἀνθρώπων;
ΔΙ. Ἐγώ;
Ἔκρινα νικᾶν Αἰσχύλον. τιὴ γὰρ οὔ; 1400
ΕΥΡ. Αἴσχιστον ἔργον μ' ἐργασάμενος προσβλέπεις;
ΔΙ. Τί δ' αἰσχρὸν, ἢν μὴ τοῖσι θεωμένοις δοκῇ;
ΕΥΡ. Ὦ σχέτλιε, περιόψει με δὴ τεθνηκότα;
ΔΙ. Τίς οἶδεν, εἰ τὸ ζῆν μέν ἐστι κατθανεῖν,
Τὸ πνεῖν δὲ δειπνεῖν, καὶ τὸ καθεύδειν κώδιον; 1405
ΠΛ. Χωρεῖτε τοίνυν, ὦ Διόνυσ', εἴσω.
ΔΙ. Τί δαί;
ΠΛ. Ἵνα ξενίσω σφὼ πρὶν ἀποπλεῖν.
ΔΙ. Εὖ τοι λέγεις,
Νὴ τὸν Δί'· οὐ γὰρ ἄχθομαι τῷ πράγματι.
ΧΟΡ. Μακάριός γ' ἀνὴρ ἔχων Στρφ.
Ξύνεσιν ἠκριβωμένην· 1410
Πάρα δὲ πολλοῖσιν μαθεῖν.
Ὅδε γὰρ, εὖ φρονεῖν δοκήσας, πάλιν ἄπεισιν οἴκαδ' αὖ,
Ἐπ' ἀγαθῷ μὲν τοῖς πολίταις,
Ἐπ' ἀγαθῷ δὲ τοῖς ἑαυτοῦ ξυγγενέσι τε καὶ φίλοισι,
Διὰ τὸ συνετὸς εἶναι. 1415
Χαρίεν οὖν, μὴ Σωκράτει
Παρακαθήμενον λαλεῖν,
Ἀποβαλόντα μουσικὴν,
Τά τε μέγιστα παραλιπόντα τῆς τραγῳδικῆς τέχνης.
Τὸ δ' ἐπὶ σεμνοῖσιν λόγοισι 1420
Καὶ σκαριφισμοῖσι λήρων διατριβὴν ἀργὸν ποιεῖσθαι,
Παραφρονοῦντος ἀνδρός.

ΠΛΟΥΤΩΝ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΠΛ. Ἄγε δὴ χαίρων, Αἰσχύλε, χώρει,
Καὶ σῶζε πόλιν τὴν ἡμετέραν
Γνώμαις ἀγαθαῖς, καὶ παίδευσον 1425
Τοὺς ἀνοήτους· πολλοὶ δ' εἰσίν.

1398 Ἡ γλῶσσ' ὀμ.], ἐκ τοῦ Ἱππολύτου (576). 1402 Τί δ' αἰσχρὸν κτλ.] παρὰ τὰ ἐξ Αἰόλου Εὐριπίδου: » Τί δ' αἰσχρὸν ἢν μὴ τοῖσι χρωμένοις δοκῇ; 1404 Τίς οἶδεν κτλ.] καὶ τοῦτο παρῴδηται, ἴδε 1021. 1405 Τὸ πνεῖν δὲ δειπνεῖν κ.τ.λ.] κωμικὰ ταῦτα. 1409 Ἀνὴρ] ὁ Αἰσχύλος. 1411 Πολλοῖσιν], ἐν πολλοῖς, ἐκ πολλῶν (διδομένων). 1416 18 Σωκρ. Παρακαθ. λαλεῖν], καθάπτεται τοῦ Σωκρ., ὡς καθημένου ἐν τοῖς ἐργαστηρίοις καὶ τραπέζαις, καὶ φιλοσοφοῦντος (σεμνολογοῦντος), δέον μουσικὴν ἀσκεῖν. 1421 Διατριβὴν ἀργὸν] Ἀττ. ἀντὶ ἀργήν.

Καὶ δὸς τουτὶ Κλεοφῶντι φέρων,
Καὶ τουτὶ τοῖσι πορισταῖς,
Μύρμηκι θ' ὁμοῦ καὶ Νικομάχῳ·
Τόδε δ' Ἀρχενόμῳ· 1430
Καὶ φράζ' αὐτοῖς ταχέως ἥκειν
Ὡς ἐμὲ δευρὶ, καὶ μὴ μέλλειν·
Κἂν μὴ ταχέως ἥκωσιν, ἐγὼ,
Νὴ τὸν Ἀπόλλω,
Στίξας αὐτοὺς καὶ ξυμποδίσας, 1435
Μετ' Ἀδειμάντου τοῦ λευκολόφου
Κατὰ γῆς ταχέως ἀποπέμψω.

ΔΙΣ. Ταῦτα ποιήσω· σὺ δὲ τὸν θᾶκον
Τὸν ἐμὸν παράδος Σοφοκλεῖ τηρεῖν,
Καὶ διασώζειν, ἢν ἄρ' ἐγώ ποτε 1440
Δεῦρ' ἀφίκωμαι· τοῦτον γὰρ ἐγὼ
Σοφίᾳ κρίνω δεύτερον εἶναι.
Μέμνησο δ', ὅπως ὁ πανοῦργος ἀνὴρ,
Καὶ ψευδολόγος, καὶ βωμολόχος,
Μηδέποτ' εἰς τὸν θᾶκον τὸν ἐμὸν 1445
Μηδ' ἄκων ἐγκαθεδεῖται.

ΠΛ. Φαίνετε τοίνυν ὑμεῖς τούτῳ
Λαμπάδας ἱερὰς, χᾶμα προπέμπετε,
Τοῖσιν τούτου τοῦτον μέλεσιν
Καὶ μολπαῖσιν κελαδοῦντες. 1450

ΧΟΡ. Πρῶτα μὲν εὐοδίαν ἀγαθὴν ἀπιόντι ποιητῇ
Ἐς φάος ὀρνυμένῳ δότε, δαίμονες οἱ κατὰ γαῖαν,
Τῇ τε πόλει μεγάλων ἀγαθῶν ἀγαθὰς ἐπινοίας·
Πάγχυ γὰρ ἐκ μεγάλων ἀχέων παυσαίμεθ' ἂν οὕτως,
Ἀργαλέων τ' ἐν ὅπλοις ξυνόδων· Κλεοφῶν δὲ μαχέσθω, 1455
Κᾶλλος ὁ βουλόμενος τούτων πατρίοις ἐν ἀρούραις.

1427 Δὸς τουτὶ], ἴσως σχοινίον πρὸς ἀγχόνην. — Κλεοφῶντι], ἴδε ς΄ίχ. 637.
1428 Τοῖσι πορισταῖς], ἄρχουσι, περὶ πόρου χρημάτων εἰσηγουμένοις. 1429 Νικομάχῳ], κατὰ τοῦ ὁποίου σώζεται λόγος τις τοῦ Λυσίου· ἦν δὲ οὗτος γραμματεύς· καὶ ἄλλος ὑποκριτής. 1430 Ἀρχενόμῳ], τὸν ὁποῖον ὁ Σουΐδας ὀνομάζει Ἀρχέμορον. 1436 Ἀδειμ. τοῦ λευκολόφου], κατ' ἄλλους γραπτέον Λευκολόφου, ὡς πατρὸς τοῦ Ἀδειμάντου, ὅς τις διὰ τοῦτο καὶ Λευκολοφίδης πατρωνυμικῶς ἐκαλεῖτο, οὗ καὶ Πλάτων μέμνηται ἐν Πρωταγόρᾳ.
1451 Εὐοδίαν ἀγαθὴν], ἐκ τοῦ Γλαύκου Ποτνιέως τοῦ Αἰσχύλου. Σεσημείωται δὲ ἤδη τῷ μακαρίτῃ Κοραῇ εἶναι τοῦτο τὸ παρ' ἡμῖν κοινῶς: Καλὸν κατευόδιον! 1455 Ἐν ὅπλοις ξυνόδων], ἐνόπλων συμπλοκῶν. 1456 Πατρίοις ἐν ἀρούραις], ἐν ταῖς πατρίδαις αὐτῶν ἕκαστοι, ὡς ξένοι δηλονότι.

Γ'. ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ.

Θεόκριτος, υἱὸς τοῦ Πραξαγόρα, ἐγεννήθη ἐν Συρακούσαις τῆς Σικελίας περὶ τὸ 180 ἔτος Π. Χ. (κατὰ τὴν 122αν Ὀλ.). Ὑπῆρξεν ὁ χαριέστατος καὶ περίφημος ποιητὴς Βουκολικῶν εἰδυλλίων, ἐξ ὧν τριάκοντα εἶναι γνωστά, ὡς καὶ εἰκοσιδύο ἐπιγράμματα. Ἔγραψε δὲ τινὰ μὲν Ἰωνιστὶ, ἀλλὰ τὰ πλεῖστα εἰς τὴν Δωρικὴν διάλεκτον, περὶ ἧς ἴδ. Τόμ. Γ', σελ. 280. Τὸ μέτρον εἶναι ἑξάμετρον.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Α.

ΘΥΡΣΙΣ Η ΩΔΗ.

ΘΥΡΣΙΣ, ΠΟΙΜΗΝ ΚΑΙ ΑΙΠΟΛΟΣ.

ΘΥΡ. Ἆδυ τι τὸ ψιθύρισμα καὶ ἁ πίτυς, αἰπόλε, τήνα,
Ἃ ποτὶ ταῖς παγαῖσι μελίσδεται· ἁδὺ δὲ καὶ τὺ
Τυρίσδες· μετὰ Πᾶνα τὸ δεύτερον ἆθλον ἀποισῇ.
Αἶκα τῆνος ἕλῃ κεραὸν τράγον, αἶγα τὺ λαψῇ·
Αἶκα δ' αἶγα λάβῃ τῆνος γέρας, ἐς τὲ καταῤῥεῖ 5
Ἁ χίμαρος· χιμάρω δὲ καλὸν κρέας, ἔς τε κ' ἀμέλξῃς.
ΑΙΠ. Ἆδιον, ὦ ποιμὰν, τὸ τεὸν μέλος, ἢ τὸ καταχὲς
Τᾶν' ἀπὸ τᾶς πέτρας καταλείβεται ὑψόθεν ὕδωρ.
Αἶκα ταὶ Μῶσαι τὰν οἶδα δῶρον ἄγωνται,
Ἄρνα τὺ σακίταν λαψῇ γέρας· αἱ δέ κ' ἀρέσκῃ 10
Τήναις ἄρνα λαβεῖν, τὺ δὲ τὰν δεῖν ὕστερον ἀξῇ.
ΘΥΡ. Λῇς, ποτὶ τᾶν Νυμφᾶν, λῇς, αἰπόλε, τᾷδε καθίξας,
Ὡς τὸ κάταντες τοῦτο γεώλοφον, αἵ τε μυρῖκαι,
Τυρίσδεν; τὰς δ' αἶγας ἐγὼν ἐν τῷδε νομευσῶ.
ΑΙΠ. Οὐ θέμις, ὦ ποιμὰν, τὸ μεσαμβρινὸν, οὐ θέμις ἄμμιν 15
Τυρίσδεν· τὸν Πᾶνα δεδοίκαμες. ἢ γὰρ ἀπ' ἄγρας
Ταγίκα κεκμακὼς ἀμπαύεται· ἐντὶ δὲ πικρὸς,
Καί οἱ ἀεὶ δριμεῖα χολὰ ποτὶ ῥινὶ κάθηται.
Ἀλλὰ (τὺ γὰρ δὴ, Θύρσι, τὰ Δάφνιδος ἄλγεα εἶδες,
Καὶ τᾶς βωκολικᾶς ἐπὶ τὸ πλέον ἵκεο Μώσας,) 20

---

[1] Ψιθύρ.] τῆς πίτυος. — τήνα], ἐκείνη. [2] Ποτὶ] πρός.—μελίσδ.] ἐμμελῶς ἠχεῖ. —ἁδὺ] ἡδέως. Δηλ. καθὼς ἡ πεύκη, οὕτω καὶ σὺ ἡδεως συρίζεις. [5] Τυρίσδες], συρίζεις.—ἀποισῇ] θέλεις ἀποφέρει (λάβει). [3] Αἶκα] ἐάν.— τῆνος] ἐκεῖνος.—τὺ] σύ.—λαψῇ] λήψῃ, θέλεις λάβει. [5] Καταῤῥεῖ], θέλει καταῤῥεύσει, δηλ. δοθῇ. [6] Χίμαρος] ἡ νέα ἔριφος. —ἔς τε κ' ἀμ.] ἕως οὗ ἂν ἀρμέξῃς αὐτήν. — ἄδιον] ἡδύτερον. —καταχ.] καταχεόμενον. [8] Καταλειβ.] ὁ καταχὲς καταλείβεται, καταῤῥέει. [9] Οἶδα] προβατίναν. [10] Σακίταν] τὴν ἐν σηκῷ, ἐν τῇ μάνδρᾳ] γαλακτοτροφούμενον. [11] Ὕστερον] μετ' ἐκείνας, ἀφ' οὗ ἐκεῖναι ἐκλέξωσι. [12] Ποτὶ τᾶν Ν.] πρὸς χάριν τῶν Ν.—λῇς] θέλεις.—τᾷδε], τῇδε, ἐδῶ. [13] Ὡς], εἰς.—αἵ τε], ἄλλοι ἔργῳ. Ἁ τε· ὅπου. [14] Ἐν τῷδε] ἐν τούτοις. [15] Τὸ μεσαμβρ.] κατὰ μεσημβρίαν.— ἄμμιν] ἡμῖν. [16] Ἢ] βεβαίως. [17] Ταγίκα] ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ.—ἀμπαύεται] ἀναπαύεται.—ἐντὶ] ἐστί.—πικρὸς, ὀργίλος. [20] Ἐπὶ τὸ πλεῖστον] μακρε-

Δεῦρ', ὑπὸ τὰν πτελέαν ἑσδώμεθα, τῷ τε Πριήπῳ
Καὶ τᾶν Κρανιάδων κατεναντίον, ἅπερ ὁ θῶκος
Τᾶνος ὁ ποιμενικὸς καὶ ταὶ δρύες· αἱ δέ κ' ἀείσῃς,
Ὥς ποκα τὸν Διβύαθε ποτὶ Χρόμιν ᾄσας ἐρίσδων,
Αἶγά τέ τοι δώσω διδυματόκον ἐς τρὶς ἀμέλξαι, 25
Ἁ, δύ' ἔχοισ' ἐρίφως, ποταμέλξεται εἰς δύο πέλλας,
Καὶ βαθὺ κισσύβιον, κεκλυσμένον ἁδεῖ καρῷ,
Ἀμφῶες, νεοτευχὲς, ἔτι γλυφάνοιο ποτόσδον·
Τῷ περὶ μὲν χείλη μαρύεται ὑψόθι κισσὸς,
Κισσὸς ἑλιχρύσῳ κεκονιμένος· ἁ δὲ κατ' αὐτὸν 30
Καρπῷ ἕλιξ εἰλεῖται ἀγαλλομένα κροκόεντι.
Ἔντοσθεν δὲ γυνὰ, τὶ θεῶν δαίδαλμα, τέτυκται,
Ἀσκητὰ πέπλῳ τε καὶ ἄμπυκι· πὰρ δέ οἱ ἄνδρες
Καλὸν ἐθειράζοντες ἀμοιβαδὶς ἄλλοθεν ἄλλος
Νεικείουσ' ἐπέεσσι· τὰ δ' οὐ φρενὸς ἅπτεται αὐτᾶς, 35
Ἀλλ' ὅκα μὲν τῆνον ποτιδέρκεται ἄνδρα γελεῦσα,
Ἄλλοκα δ' αὖ ποτὶ τὸν ῥιπτεῖ νόον· οἱ δ' ὑπ' ἔρωτος
Δηθὰ κυλοιδιόωντες, ἐτώσια μοχθίζοντι.
Τοῖς δὲ μέτα γραπεύς τε γέρων, πέτρα τε τέτυκται
Λεπρὰς, ἐφ' ᾗ σπεύδων μέγα δίκτυον ἐς βόλον ἕλκει 40
Ὁ πρέσβυς, κάμνοντι τὸ καρτερὸν ἀνδρὶ ἐοικώς.
Φαίης κεν γυίων νιν ὅσον σθένος ἐλλοπιεύειν·
Ὧδέ οἱ ᾠδήκαντι κατ' αὐχένα πάντοθεν ἶνες,
Καὶ πολιῷ περ ἐόντι· τὸ δὲ σθένος ἄξιον ἔβας.
Τυτθὸν δ' ὅσσον ἄπωθεν ἁλιτρύτοιο γέροντος, 45
Πυρναίαις σταφυλαῖσι καλὸν βέβριθεν ἀλωά·
Τὰν ὀλίγος τις κῶρος ἐφ' αἱμασιαῖσι φυλάσσει
Ἥμενος· ἀμφὶ δέ μιν δύ' ἀλώπεκες, ἁ μὲν ἀν' ὄρχως

τερον ἀρίκου, πλειότερον ἐπροχώρησες, εἶσαι ἱκανώτερος ὡς προς τὴν Βουκ. μοῦσαν.
21 Ἑσδώμ.] ἑζώμεθα.—Πριήπω] τοῦ ἀγάλματος τοῦ Πριάπου. 22 Κρανιάδων] τῶν Νυμφῶν τῶν κρηνῶν. 23 Ἀείσῃς] τραγῳδήσῃς. Τὸ παίζειν σύριγγα μόνον παρώργιζε τὸν Πᾶνα, διότι ἡ σύριγξ ἦν αὐτοῦ ἱερὰ, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ ᾄδειν. 24 Τὸν Διβύαθε κτλ.] ᾄσαι ἐρίζων πρὸς τὸν ἐκ Διβύας Χρόμιν. 26 Ποταμέλ.] δύναται ἀκόμη νὰ ἁρμεχθῇ.—εἰς δύο πέλλας] ὥστε νὰ γεμίσῃ δύο καρδάρια. 27 Καὶ] δώσω. — κισσύβ.] εἶδος γαβάθας ἀπὸ ξύλον κισσοῦ.—κεκλυσμ.] ἀλειμμένον.—καρῷ] κηρῷ. 28 Ἀμφῶες] δύω λαβὰς ἔχον.—γλυφ. ποτ.] μυρίζον ἀκόμη ἀπὸ τὴν γλυφίδα, ὅηλ. νεόγλυπτον. 29 Μαρύεται] μηρύεται, περιπλέκεται. 30 Ἑλιχρ.] εἶδος ἄνθους κιτρίνου.—κεκονιμ.] κασισμένος μὲ ἄνθη ἑλιχρ. δηλ. ἔχων μεταξὺ τῶν φύλλων του ἄνθη.—ἁ δὲ κατ' αὐτὸν] ἡ δὲ αὐτοῦ (τοῦ κισσοῦ) ἕλιξ.
31 Ἀγαλλ.] γρέφεται ἐνστρεφομένη εἰς τὸν κροκόχρουν καρπόν της. 32 Τὶ θεῶν δ.] θεία τις μορφή. 33 Ἀσκητὴ], ἠσκημένη, ἐσκευασμένη.—ἄμπ.] τῆς κεφαλῆς κόσμῳ.
34 Ἐθειράζ.] κόμην τρέφοντες. 35 Ἅπτ.] δὲν ἔχουσιν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ψυχῆς της.
36 Ὅκα] ὁτέ. 37 Ἄλλοκα] ἄλλοτε.—Ῥιπτεῖ νόον] προσέχει. 38 Κυλοιδ.] τοὺς ὀφθαλμοὺς κρησμένους ἔχοντες.—ἐτώσ.] μάταια. 39 Τοῖς δὲ μέτα] μεταξὺ δὲ αὐτῶν.
40 Λεπρὰς] τραχεῖα, γυμνή.—ἐς βόλ.] διὰ νὰ τὸ ῥίψῃ. 41 Τὸ καρτ.] μεγάλως.
42 Ὅσον σθ.] παντὶ σθένει τῶν γυίων, τῶν μελῶν. — ἐλλοπιεύειν] ἁλιεύει. 43 Τυτθόν] ὀλίγον.— ἁλιτρ.] τοῦ κατὰ τὴν θάλασσαν πονοῦντος. 46 Πυρν.] φαγωσίμας, ὡρίμους, (ἐκ τοῦ πυρὸς, ὁ σῖτος). — καλὸν] καλῶς· — ἀλωὰ] ἄμπελος. 47 Ὀλίγος τις κωρ.] μικρός τις παῖς. 48 Ὄρχως] τὰς μεταξὺ τῶν κλημάτων διόδους.

Φοιτῇ σινομένα τὰν τρώξιμον, ἁ δ' ἐπὶ πήραν
Πάντα δόλον τεύχοισα, τὸ παιδίον οὐ πρὶν ἀνήσειν 50
Φατί, πρὶν ἢ ἀκράτιστον ἐπὶ ξηροῖσι καθίξῃ.
Αὐτὰρ ὅγ' ἀνθερίκεσσι καλὰν πλέκει ἀκριδοθήραν,
Σχοίνῳ ἐφαρμόσδων· μέλεται δέ οἱ οὔτε τι πήρας,
Οὔτε φυτῶν τοσσῆνον, ὅσον περὶ πλέγματι γαθεῖ.
Παντᾶ δ' ἀμφὶ δέπας περιπέπταται ὑγρὸς ἄκανθος, 55
Αἰπολικόν τι θάημα· τέρας κέ τυ θυμὸν ἀτύξαι.
Τῶ μὲν ἐγὼ πορθμεῖ Καλυδωνίῳ αἶγά τ' ἔδωκα
Ὄνον, καὶ τυρόεντα μέγαν λευκοῖο γάλακτος·
Οὐδ' ἔτι πα ποτὶ χεῖλος ἐμὸν θίγεν, ἀλλ' ἔτι κεῖται
Ἄχραντον. Τῷ κέν τυ μάλα πρόφρων ἀρεσαίμαν,
Αἴκεν μοι τὺ, φίλος, τὸν ἐφίμερον ὕμνον ἀείσῃς,
Κοὔ τοι τί φθονέω. Πόταγ', ὦ 'γαθέ· τὰν γὰρ ἀοιδὰν
Οὔτι πα εἰς Ἀΐδαν γε τὸν ἐκλελάθοντα φυλαξεῖς.
ΘΥΡ. Ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Θύρσις ὅδ' ὡ ἐξ Αἴτνας, καὶ Θύρσιδος ἁδ' ἁ φωνά. 65
Πᾷ ποκ' ἄρ' ἦθ', ὅκα Δάφνις ἐτάκετο; πᾷ ποκα, Νύμφαι;
Ἢ κατὰ Πηνειῶ καλὰ τέμπεα, ἢ κατὰ Πίνδω;
Οὐ γὰρ δὴ ποταμῶ γε μέγαν ῥόον εἴχετ' Ἀνάπω,
Οὐδ' Αἴτνας σκοπιάν, οὐδ' Ἄκιδος ἱερὸν ὕδωρ.
Ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς. 70
Τῆνον μὰν θῶες, τῆνον λύκοι ὠρύσαντο,
Τῆνον χώ 'κ δρυμοῖο λέων ἀνέκλαυσε θανόντα.
Ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Πολλαί οἱ πὰρ ποσσὶ βόες, πολλοὶ δέ τε ταῦροι,
Πολλαὶ δ' αὖ δαμάλαι καὶ πόρτιες ὠδύραντο. 75
Ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Ἦνθ' Ἑρμᾶς πράτιστος ἀπ' ὤρεος· εἶπε δέ· Δάφνι,
Τίς τυ κατατρύχει; τίνος, ὦ 'γαθὲ, τόσσον ἔρασσαι;
Ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.

---

49 Τὰν τρώξ.] τὰς φαγωσίμους, ὡρίμους σταφυλάς. 50 Ἀνήσειν] ἀφήσειν.
51 Ἀκράτιστον] χωρὶς προγευμα, νηστικόν. — ἐπὶ ξηροῖσι καθ.] νὰ τὸ ἀφήσῃ εἰς τὰ ξηρὰ, δηλ. χωρὶς τίποτε εἰς τὴν πήραν. 52 Ἀνθερίκ.] μὲ καυλοὺς σίτου, καλαμιάν.
54 Φυτῶν] τῆς ἀμπέλου.—τοσσῆνον] τόσον.—Γαθεῖ] χαίρει.
55 Περιπέπτ.] ἐκτείνεται. — ἄκανθος] ἀρκουδόβατον, φυτόν. 56 Αἰπολ. τι θάημα] θαῦμα τέχνης αἰπολικῆς. Ἄλλοι γράφουσιν Αἰολικὸν, οἷον Αἰολικῆς γλυφῆς. — Τυ] σε. — θυμὸν] κατὰ θυμόν. — ἀτύξ.] ἐκπλῆξαι. 57 Τῶ] ἀντ' αὐτοῦ. 58 Τυρόεντα] τυροῦ πλακοῦντα ἢ κεφαλήν. 60 Τῷ ἀρεσ.] διὰ τοῦ ὁποίου ἤθελα σὲ ἀρέσει· ἤθελα σὲ τὸ δώσει διὰ νὰ σοὶ ἀρέσω. 61 Φίλος] κλητική.—Ἐφιέμ. ποθούμενον. 62 Φθον.] ἢ σύφθονῶ σοι τοῦ δώρου, ἀσμένως δίδωμί σοι τοῦτο.— πόταγ'] πρόσαγε (ἐλλειπτ. τοῦ, σεαυτὸν), πλησίασε. 63 Εἰς Ἀΐδαν] διὰ τὸν ᾄδην. Σημειωτέα καὶ ἡ παρήχησις τοῦ Ἀοιδὰν μὲ τὸν Ἀΐδαν.— ἐκλελ.] ὅστις φέρει τὴν λήθην. 66 Ἐτάκετο] ἐτήκετο ἀπὸ ἔρωτα. 67 Κατὰ Πίνδω] τέμπη, ἄλση ἤσθε. 68 Εἴχετε] κατῳκεῖτε.—Ἀνάπω] ποταμὸς τῆς Σικελίας ὡς καὶ ὁ Ἄκις. 74 Ὠρύσ.] δι' ὠρυγμῶν ἔκλαυσαν. 74 Οἱ πὰρ ποσσὶ] ἐμπρὸς τῶν ποδῶν του.
76 Πόρτιες] θηλυκὰ μοσχάρια, δαμάλια.

Ἤνθον τοὶ βῶται, τοὶ ποιμένες, ὠπόλοι ἤνθον,
Πάντες ἀνηρώτευν, τί πάθοι κακόν. ἦνθ' ὁ Πρίηπος, 80
Κῆφα· Δάφνι τάλαν, τί τὺ τάκεαι; ἁ δέ τε κώρα
Πάσας ἀνὰ κράνας, πάντ' ἄλσεα ποσσὶ φορεῖται,
(Ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς)
Ζατεῦσ'· ἁ δύσερώς τις ἄγαν καὶ ἀμάχανός ἐσσι! 85
Βώτας μὰν ἐλέγευ· νῦν δ' αἰπόλῳ ἀνδρὶ ἔοικας.
Ὠπόλος ὅκκ' ἐσορῇ τὰς μηκάδας, οἷα βατεῦνται,
Τάκεται ὀφθαλμώς, ὅτι οὐ τράγος αὐτὸς ἔγεντο.
Ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Καὶ τὺ δ', ἐπεί κ' ἐσορῇς τὰς παρθένος, οἷα γελεῦντι, 90
Τάκεαι ὀφθαλμώς, ὅτι οὐ μετὰ ταῖσι χορεύεις.
Τὼς δ' οὐδὲν ποτελέξαθ' ὁ βωκόλος, ἀλλὰ τὸν αὐτῶ
Ἄνυε πικρὰν ἔρωτα, καὶ ἐς τέλος ἄνυε μοίρας.
Ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Ἦνθέ γε μὰν ἁδεῖα καὶ ἁ Κύπρις γελάοισα, 95
Λάθρη μὲν γελάοισα, βαρὺν δ' ἀνὰ θυμὸν ἔχοισα,
Κῆπε· τὺ θὴν τὸν ἔρωτα κατεύχεο, Δάφνι, λυγιξεῖν·
Ἄρ' οὐκ αὐτὸς Ἔρωτος ὑπ' ἀργαλέω ἐλυγίχθης;
Ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Τὰν δ' ἄρα χ' ὡ Δάφνις ποταμείβετο· Κύπρι βαρεῖα, 100
Κύπρι νεμεσσατά, Κύπρι θνατοῖσιν ἀπεχθής·
Ἤδη γὰρ φράσδει πάνθ', ἅλιον ἄμμι δεδύκειν·
Δάφνις κ' εἰν Ἀΐδᾳ κακὸν ἔσσεται ἄλγος ἔρωτος!
Ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Οὐ λέγεται τὰν Κύπριν ὁ βωκόλος—ἔρπε ποτ' Ἴδαν, 105
Ἔρπε ποτ' Ἀγχίσαν· τηνεὶ δρύες, ὧδε κύπειρος,
Ὧδε καλὸν βομβεῦντι ποτὶ σμάνεσσι μέλισσαι.
Ἄρχεται βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Ὡραῖος χ' Ὠδωνις, ἐπεὶ καὶ μᾶλα νομεύει,
Καὶ πτῶκας βάλλει, καὶ θηρία τάλλα διώκει. 110
Ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.

---

80 Βῶται] βουκόλοι. — ὠπόλοι] οἱ αἰπόλοι. 82 Κῆφα] καὶ ἔφη. 83 Ποσσὶ φορεῖται] περιφέρεται. 85 Ζατεῦσ'] ζητοῦσα ἄλλον· ἡ ἄλλη τις ἥτις σὲ ἀγαπᾷ περιφέρεται ζητοῦσά σε. Τὸ Ζητεῦσα, ὑποκείμενον τοῦ Φορεῖται. Ὁ δὲ στίχος 84 εἶναι ἐν παρενθέσει. —ἁ] ἤ, βεβαίως. 86 Βώτας] ὁ βουκόλος ἦτον εὐγενέστερος τοῦ αἰπόλου. 87 Ὠπόλος] ὁ αἰπόλος. Οἱ αἰπόλοι περιγράφονται ὡς ἀσελγεῖς καὶ ἀγροῖκοι. 91 Μετὰ ταῖσι] μετ' αὐτῶν. 92 Τὼς] τούτους, τοὺς ἐρωτῶντας.—ποτελέξαθ'] προσεῖπε. 95 Ἐς τελ. ἄν. μοίρας] ἐπέραινε μέχρι τέλους (ἐπλήρου) τὸ πεπρωμένον του. 96 Λάθρα] κρυφίως ἐγέλα, ἐφαίνετο δὲ ὀργιζομένη. 97 Θὴν] μόρ. δά.—κατεύχ.] ἐκαυχᾶσο.—λυγιξ.] νὰ λυγίσῃς, νικήσῃς. 102 Ἅλιον κτλ.] ὅτι ἔδυσε δι' ἡμᾶς ὁ ἥλιος, ὅτι πλησιάζω εἰς τὸν θάνατον.

103 Ἔσσεται] ὁ Δάφνις θὰ εἶναι κακὴ πληγὴ κατὰ τοῦ ἔρωτος (θὰ τὸν κατηγορῇ) καὶ εἰς τὸν ᾅδην. 105 Οὐ] ὅπου. Διακόπτει τὴν φράσιν διὰ νὰ μὴ εἰπῇ ὑβριστικόν τι κατὰ τῆς θεᾶς, ὅτι τὴν ἐξύβρισεν ὁ βουκόλος Ἀγχίσης. 106 Τηνεὶ] ἐκεῖ. — κύπειρος] κήπερη, ἄρωμ. φυτόν. 109 Ὠδωνις] ὁ Ἄδωνις, εἰρωνικῶς ἐνθυμίζει εἰς τὴν Ἀφροδίτην τοὺς ἐρασταί της. 110 Πτῶκας] δειλούς, ἐννοεῖ λαγωούς.

Αὔτις ὅπως στάσῃ Διομήδεος ἄσσον ἰοῖσα,
Καὶ λέγε· τὸν βώταν νικῶ Δάφνιν, ἀλλὰ μάχευ μοι.
Ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Ὦ λύκοι, ὦ θῶες, ὦ ἀν' ὤρεα φωλάδες ἄρκτοι, 115
Χαίρεθ'· ὁ βωκόλος ὔμμιν ἐγὼ Δάφνις οὐκ ἔτ' ἀν' ὕλαν
Οὐκ ἔτ' ἀνὰ δρυμώς, οὐκ ἄλσεα· χαῖρ' Ἀρέθοισα,
Καὶ ποταμοί, τοὶ χεῖτε καλὸν κατὰ Θύμβριδος ὕδωρ.
Ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Δάφνις ἐγὼν ὅδε τῆνος, ὁ τὰς βόας ὧδε νομεύων, 120
Δάφνις ὁ τὼς ταύρως καὶ πόρτιας ὧδε ποτίσδων.
Ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Ὦ Πὰν Πὰν, εἴτ' ἐσσὶ κατ' ὤρεα μακρὰ Λυκαίω,
Εἴτε τύ γ' ἀμφιπολεῖς μέγα Μαίναλον, ἔνθ' ἐπὶ νᾶσον
Τὰν Σικελὰν, Ἑλίκας δὲ λίπε Ῥίον, αἰπύ τε σᾶμα 125
Τᾶνο Δυκαονίδαο, τὸ καὶ μακάρεσσιν ἀγαστόν.
Δήγετε βωκολικᾶς, Μῶσαι, ἴτε, λήγετ' ἀοιδᾶς.
Ἔνθ' ὦ ἄναξ, καὶ τάνδε φέρ' εὐπάκτοιο μελίπνουν
Ἐκ καρῶ σύριγγα καλὰν, περὶ χεῖλος ἑλικτάν.
Ἦ γὰρ ἐγὼν ὑπ' Ἔρωτος ἐς Ἀΐδος ἕλκομαι ἤδη· 130
Δήγετε βωκολικᾶς, Μῶσαι, ἴτε, λήγετ' ἀοιδᾶς.
Νῦν ἴα μὲν φορέοιτε βάτοι, φορέοιτε δ' ἄκανθαι,
Ἁ δὲ καλὰ νάρκισσος ἐπ' ἀρκεύθοισι κομάσαι·
Πάντα δ' ἔναλλα γένοιτο, καὶ ἁ πίτυς ὄχνας ἐνείκαι,
Δάφνις ἐπεὶ θνάσκει· καὶ τὰς κύνας ὤλαφος ἕλκοι, 135
Κὴξ ὀρέων τοὶ σκῶπες ἀηδόσι γαρύσαιντο.
Δήγετε βωκολικᾶς Μῶσαι, ἴτε, λήγετ' ἀοιδᾶς.
Χὼ μὲν τόσσ' εἰπὼν ἀνεπαύσατο· τὸν δ' Ἀφροδίτα
Ἤθελ' ἀνορθῶσαι· τά γε μὰν λίνα πάντα λελοίπει
Ἐκ Μοιρᾶν· χὠ Δάφνις ἔβα ῥόον, ἔκλυσε δίνα 140
Τὸν Μῶσαις φίλον ἄνδρα, τὸν οὐ Νύμφαισιν ἀπεχθῆ.
Δήγετε βωκολικᾶς, Μῶσαι, ἴτε, λήγετ' ἀοιδᾶς.
Καὶ τὺ δίδου τὰν αἶγα, τό τε σκύφος· ὥς κεν ἀμέλξας
Σπείσω ταῖς Μοίσας. Ὦ χαίρετε πολλάκι, Μοῖσαι,
Χαίρετ'· ἐγὼν δ' ὔμμιν καὶ ἐς ὕστερον ἄδιον ᾀσῶ. 145

ΑΙΠ. Πλῆρές τοι μέλιτος τὸ καλὸν στόμα, Θύρσι, γένοιτο,

---

112 Διομήδ.] εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον ὁ Διομ. ἐπλήγωσε τὴν Ἀφροδίτην. Τὴν λέγει λοιπὸν, εἰπὲ εἰς τὸν Διομήδην: μάχου καὶ τώρα μὲ ἐμὲ ἂν τολμᾷς, ἀφ' οὗ ἐνίκησα τὸν Δάφνιν. 115 Φωλάδες] φωλεὰς κατοικοῦσαι. 118 Θύμβρ.] ποταμὸς τῆς Σικελίας.
124 Μαίναλον] ὄρος Ἀρκαδίας, ὡς καὶ τὸ Δυκαῖον. 125 Ἑλίκας] πόλις τῆς Ἀχαΐας, ἧς ἀκρωτήριον τὸ Ῥίον. 126 Δυκαον.] τοῦ Μαινάλου, υἱοῦ τοῦ Δυκάονος. 128 Ἔνθ'], ἐλθέ. —εὐπάκτοιο] ἐκ κηροῦ εὐπήκτου. — φέρ'] λάβε. 133 ἀρκεύθοισι] εἰς τὰ κέδρα. — κομάσαι] ἂς ἀνθίσειν. Α. Σ. 134 Ἔναλλα] ἄλλ' ἀντ' ἄλλων.— ἐνείκαι] ἐνεγκάτω. 136 Κὴξ] καὶ ἐξ.— σκῶπες] νυκτικόρακες.—γαρύσαιντο] ἂς ἐρίσωσιν ᾄδοντες. 139 Τά γε μὰν λίνα] ἡ κλωστὴ τῆς μοίρας. 140 Ῥόον] εἰς τὸν ῥοῦν τοῦ Ἀχέροντος.— δίνα] ἡ δίνη, συστροφὴ τῶν κυμάτων κατέκλυσε τὸν κτλ. 145 Ἐς ὕστερον] καὶ εἰς τὸ μέλλον.

Πλῆρές τοι σχαδόνων, καὶ ἀπ' Αἰγίλω ἰσχάδα τρώγοις
Ἀδεῖαν, τέττιγος ἐπεὶ τύ γα φέρτερον ᾄδεις.
Ἡνίδε τοι τὸ δέπας· θᾶσαι, φίλος, ὡς καλὸν ὄσδει·
Ὡρᾶν πεπλύσθαι νιν ἐπὶ κράναισι δοκεσσεῖς. 150
Ὧδ' ἴθι, Κισσαίθα· τὺ δ' ἄμελγέ νιν· αἱ δὲ χίμαιραι
Οὐ μὴ σκιρτάσητε, μὴ ὁ τράγος ὕμμιν ἀναστῇ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Γ'.

ΚΩΜΑΣΤΗΣ.

Κωμάσδω ποτὶ τὰν Ἀμαρυλλίδα· ταὶ δέ μοι αἶγες
Βόσκονται κατ' ὄρος, καὶ ὁ Τίτυρος αὐτὰς ἐλαύνει.
Τίτυρ', ἐμὶν τὸ καλὸν πεφιλαμένε, βόσκε τὰς αἶγας,
Καὶ ποτὶ τὰν κράναν ἄγε, Τίτυρε· καὶ τὸν ἐνόρχαν
Τὸν Λιβυκὸν κνάκωνα φυλάσσεο, μή τυ κορύψῃ. 5
Ὦ χαρίεσσ' Ἀμαρυλλί, τί μ' οὐκ ἔτι τοῦτο κατ' ἄντρον
Παρκύπτοισα καλεῖς τὸν ἐρωτύλον; ἢ ῥά με μισεῖς;
Ἦ ῥά γέ τοι σῦμὸς καταφαίνομαι ἐγγύθεν ἤμεν,
Νύμφα, καὶ προγένειος; ἀπάγξασθαί με ποιησεῖς.
Ἡνίδε τοι δέκα μᾶλα φέρω· τηνῶθε καθεῖλον, 10
Ὧ μ' ἐκέλευ καθελεῖν τυ· καὶ αὔριον ἄλλα τοι οἰσῶ.
Θᾶσαι μὰν θυμαλγὲς ἐμὸν ἄχος· αἴθε γενοίμαν
Ἁ βομβεῦσα μέλισσα, καὶ ἐς τεὸν ἄντρον ἰκοίμαν,
Τὸν κισσὸν διαδὺς καὶ τὰν πτέριν, ᾇ τὺ πυκάσδῃ.
Νῦν ἔγνων τὸν ἔρωτα· βαρὺς θεός· ἦ ῥα λεαίνας 15
Μασδὸν ἐθήλαξε, δρυμῷ τε μιν ἔτραφε μάτηρ·
Ὃς με κατασμύχων καὶ ἐς ὀστέον ἄχρις ἰάπτει.
Ὦ τὸ καλὸν ποθορεῦσα, τὸ πᾶν λίθος· ὦ κυανόφρυ
Νύμφα, πρόσπτυξαί με τὸν αἰπόλον, ὥς τυ φιλάσω·
Ἔστι καὶ ἐν κενεοῖσι φιλάμασιν ἁδέα τέρψις. 20
Τὸν στέφανον τίλαί με κατ' αὐτίκα λεπτὰ ποιησεῖς,
Τόν τοι ἐγὼν, Ἀμαρυλλὶ φίλα, κισσοῖο φυλάσσω,
Ἐμπλέξας καλύκεσσι καὶ εὐόδμοισι σελίνοις.

---

147 Σχαδόνων] κηοήθρας. —Αἰγίλω] Αἰγίλαιος, ὄρος τῆς Ἀττικῆς, τῆς ὁποίας τὰ σῦκα ἦσαν περίφημα. 150 Θᾶσαι] θέασαι. 150 Ὡρᾶν] ἤθελες νομίσει ὅτι ἐγεμίσθη εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὡρῶν, τοῦ ἔαρος. 154 Κισσαίθα] ὄνομα αἰγός.— χίμ.] νέαι αἶγες.

4 Κωμάσδω] κωμάζω.—ποτὶ] πρός.—ταὶ] αἱ. 5 Ἐμὶν] ἐμοί.— τὸ καλὸν πεφ.] καλῶς προσφιλῆ. 4 Κράναν] κρήνην. 5 Κνάκωνα] ξανθὸν, βαμμένον μὲ κνᾶν.—Τυ] σέ.—Κορύψῃ] κουτρήσῃ. 7 Παρκύπτοισα] παρακύπτουσα.—ἐρωτ.] ἐμὲ τὸν ἐραστήν σου.

9 Προγένειος] ἔχων μακρὸ γένειον. 10 Ἡνίδε.] ἰδού.— μᾶλα] μῆλα. —τηνῶθε] ἐξ ἐκείνου. 11 Ὦ] ἐξοῦ.—ἐκέλευ] ἐκέλου, ἐκέλευες. 12 Θᾶσαι] θέασαι.—αἴθε] εἴθε.

14 Πυκάσδῃ] καλύπτεσαι. 17 Κατασμ.] κατατήκων.—ἰάπτει] προσβάλλει.

18 Τὸ καλ. ποθορ.] ὡραία τὴν ὄψιν.—τὸ πᾶν λίθος] ὅλη λιθίνη. 19 Τὺ] σέ.

20 Κενεοῖσι] κενοῖσι, ἁπλοῖς. 21 Κατ' αὐτ. λεπτὰ] ποιήσεις με κατατῖλαι αὐτίκα τὸν στέφανον εἰς λεπτὰ μέρη. 22 Κισσοῖο] ἐκ κισσοῦ κατασκευάσας. 25 Καλύκ.] μὲ γοντζέ-

Ὦ μοι ἐγώ, τί πάθω; τί ὁ δύσσοος; οὐχ ὑπακούεις;
Τὰν βαίταν ἀποδὺς ἐς κύματα τῆνα ἁλεῦμαι, 25
Ὦ περ τὼς θύννως σκοπιάσδεται Ὄλπις ὁ γριπεύς.
Κἦκα μὴ ἀποθάνω, τό γε μὰν τεὸν ἁδὺ τέτυκται.
Ἔγνων πρὰν, ὅκα μευ μεμναμένω εἰ φιλέεις με,
Οὐδὲ τὸ τηλέφιλον ποτιμαξάμενον πλατάγησεν,
Ἀλλ' αὔτως ἁπαλῷ ποτὶ πάχεϊ ἐξεμαράνθη. 30
Εἶπε καὶ Ἀγροιὼ τἀλαθέα κοσκινόμαντις,
Ἁ πρὰν ποιολογεῦσα παραιβάτις, οὕνεκ' ἐγὼ μὲν
Τὶν ὅλος ἄγκειμαι, τὺ δέ μευ λόγον οὐδένα ποιῇ.
Ἢ μάν τοι λευκὰν διδυματόκον αἶγα φυλάσσω,
Τάν με καὶ ἁ Μέρμνωνος Ἐριθακὶς ἁ μελανόχρως 35
Αἰτεῖ· καὶ δωσῶ οἱ, ἐπεὶ τύ μοι ἐνδιαθρύπτῃ.
Ἄλλεται ὀφθαλμός μευ ὁ δεξιός. ἆρά γ' ἰδησῶ
Αὐτάν; ἀσεῦμαι ποτὶ τὰν πίτυν ὧδ' ἀποκλινθείς.
Καί κε μ' ἴσως ποτίδοι, ἐπεὶ οὐκ ἀδαμαντίνα ἐντί.
Ἱππομένης, ὅκα δὴ τὰν παρθένον ἤθελε γᾶμαι, 40
Μᾶλ' ἐνὶ χερσὶν ἑλὼν δρόμον ἄνυεν· ἁ δ' Ἀταλάντα
Ὡς ἴδεν, ὡς ἐμάνη, ὡς ἐς βαθὺν ἄλλετ' ἔρωτα.
Τὰν ἀγέλαν χ' ὡ μάντις ἀπ' Ὄθρυος ἆγε Μελάμπους
Ἐς Πύλον· ἁ δὲ Βίαντος ἐν ἀγκοίνῃσιν ἐκλίνθη,
Μάτηρ ἁ χαρίεσσα περίφρονος Ἀλφεσιβοίας. 45
Τὰν δὲ καλὰν Κυθέρειαν ἐν ὤρεσι μᾶλα νομεύων
Οὐχ οὕτως Ὤδωνις ἐπὶ πλέον ἄγαγε λύσσας,
Ὥστ' οὐδὲ φθίμενόν νιν ἄτερ μασδοῖο τίθητι;
Ζαλωτὸς μὲν ἐμὶν ὁ τὸν ἄτροπον ὕπνον ἰαύων

δες. [24] Δύσσοος] ὅστις δυσκόλως δύναται νὰ σωθῇ, ἄθλιος. [25] Βαίταν] γοῦναν, προβηὰν τῶν ποιμένων.—ἁλεῦμαι] ἁλοῦμαι θὰ πηδήσω. [26] Ὥπερ] οὕπερ.—σκοπιάζ.] ἀπὸ σκοπιᾶς ψαρεύει. [27] Κἦκα] καὶ ἐάν.—τόγε κτλ.] ἡ σὴ ἡδονὴ ἐγένετο, ἡ ἐπιθυμία σου (νὰ ἀποθάνω) ἐξεπληρώθη (ἀντὶ ἐκπληρωθήσεται ἂν ἀποθάνω).

[28] Πρὰν] πρώην.— ὅκα] ὅτε.— μεμναμ.] ἐρευνῶντος. [29] Τηλέφιλον] εἶδος παπαρούνας.— ποτιμ.] προσκολληθὲν πρὸς ἑαυτό.— πλατάγ.] ἐκρότησε. [30] Πήχεϊ] τῆς χειρός. ἴδ. Α. Σ. Πλαταγώνιον, 2). [31] Ἀγροιὼ] ὄνομα κύριον γυναικός.—κοσκιν.] ἡ διὰ κοσκίνου ποιοῦσα τὰς μαντείας της. [32] Ποιολογ.] συλλέγουσα πόας (μαγικὰ φάρμακα). —παραιβάτις] παροδῖτις.— οὕνεκ'] ὅτι. [33] Τιν] σοί. [36] Ἐνδιαθρύπτῃ] καμαρόνεις, κάμνεις τσακίσματα. [37] Ἄλλεται] παίζει.—ἰδησῶ] θὰ ἰδῶ. [38] Ἀσεῦμαι] θὰ τραγωδήσω.

[39] Ἀδαμαντείνα] δηλ. σκληρὰ ὡς ἀδάμας. [40] Ἱππομένης] τοῦτο εἶναι τὸ ὄνομά του.— —παρθένον] τὴν Ἀταλάντην. [41] Ἄνυεν] ἀπεπεράτου. [42] Ὡς ἴδεν, ὡς] ἅμα τὸν εἶδεν, εὐθύς. Τὴν Ἀταλάντην ἔμελλε νὰ νυμφευθῇ ὁποιος τὴν ἐπέρνα εἰς τὸ τρέξιμον. Ὁ Ἱππομένης τρέξας μαζῇ της ἔλαβε χρυσᾶ μῆλα, καὶ ἐν ᾧ ἔτρεχε τὰ ἔρριπτεν εἰς τὸ ᾄδων· ἐνῷ δὲ ἡ Ἀταλάντη ἐστέκετο διὰ νὰ τὰ μαζώξῃ, ἐκεῖνος τὴν ἐπέρασε. [43] Ὄθρυος] ὄρος ἀρκτικῶς τῆς Οἴτης, τὸ σύνορον τῆς σημερινῆς Ἑλλάδος. — Μελάμπους] ὁ Βίας ἠγάπα τὴν Πηρώ. Ἀλλ' ὅς τις ἤθελε νὰ τὴν νυμφευθῇ ἔπρεπε νὰ φέρῃ εἰς τὸν Νηλέα τὸν πατέρα της εἰς Πύλον τὴν ἀγέλην τοῦ Ἰφίκλου ἐκ Θεσσαλίας. Τοῦτο ἔπραξεν ὁ Μελάμπους ἀδελφὸς τοῦ Βίαντος, ὅστις ἐνυμφεύθη τὴν Πηρώ, [44] Ἁ δὲ] ἁ μάτηρ, ἡ Πηρώ. μήτηρ τῆς Ἀλφεσιβοίας. — ἀγκοίνῃσι] ἀγκάλαις. [46] Μῆλα] πρόβατα. [47] Ὤδωνις] ὁ Ἄδωνις. — ἐπὶ πλέον] εἰς μέγαν βαθμόν. [49] Ἄτροπον] ἀμετάβλητον, αἰώνιον. — ἰαύων] ἀναπαυόμενος. Ἦτον ἐραστὴς τῆς Ἀρτέμιδος, ὑποκείμενος εἰς αἰώνιον ὕπνον.

Ἐνδυμίων. Ζαλῶ δὲ, φίλα γύνα, Ἰασίωνα, 50
Ὅς τόσσων ἐκύρησεν, ὅσ' οὐ πευσεῖσθε βέβαλοι.
Ἀλγέω τὰν κεφαλάν· τὶν δ' οὐ μέλλει. οὐκέτ' ἀείδω·
Κεισεῦμαι δὲ πεσὼν, καὶ τοὶ λύκοι ὧδέ μ' ἔδονται,
Ὡς μέλι τοι γλυκὺ τοῦτο κατὰ βρόχθοιο γένοιτο.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΙΕ'.
ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΑΙ Η ΑΔΩΝΙΑΖΟΥΣΑΙ.

ΓΟΡΓΩ, ΠΡΑΞΙΝΟΗ, ΓΡΑΥΣ, ΞΕΝΟΣ, (ΕΤΕΡΟΣ ΞΕΝΟΣ, ΓΥΝΗ ΑΟΙΔΟΣ).

(Σ. Δ. Β.)

ΓΟΡ. Ἔνδοῖ Πραξινόα;
ΠΡ. Γοργοῖ φίλα, ὡς χρόνῳ; ἐνδοῖ.
Θαῦμ' ὅτι καὶ νῦν ἦνθες. ὅρη δίφρον, Εὐνόα, αὐτᾷ·
Ἔμβαλε καὶ ποτίκρανον.
ΓΟΡ. Ἔχει κάλλιστα.
ΠΡ. Καθίζευ.
ΓΟΡ. Ὦ τᾶς ἀδαμάτω ψυχᾶς! μόλις υμμιν ἐσώθην,
Πραξινόα, πολλῶ μὲν ὄχλω, πολλῶν δὲ τεθρίππων· 5
Παντᾷ κρηπῖδες, παντᾷ χλαμυδηφόροι ἄνδρες·
Ἁ δ' ὁδὸς ἄτρυτος· τὺ δ' ἑκαστοτέρω ἔμ' ἀποικεῖς.
ΠΡ. Ταῦθ' ὁ πάραρος τῆνος ἐπ' ἔσχατα γᾶς ἔλαβ' ἐνθὼν,
Ἱλεὸν, οὐκ οἴκησιν, ὅπως μὴ γείτονες ὦμες
Ἀλλάλαις, ποτ' ἔριν· φθονερὸν κακὸν, αἰὲν ὁμοῖος! 10
ΓΟΡ. Μὴ λέγε τὸν τεὸν ἄνδρα, φίλα, Δείνωνα τοιαῦτα,
Τῶ μικκῶ παρεόντος. ὅρη, γύναι, ὡς ποθορῇ τυ.
ΠΡ. Θάρσει, Ζωπυρίων, γλυκερὸν τέκος· οὐ λέγω ἀπφῦν.
ΓΟΡ. Αἰσθάνεται τὸ βρέφος, ναὶ τὰν πότνιαν· καλὸς ἀπφῦς.
ΠΡ. Ἀπφῦς μὰν τῆνος πρώαν, (λέγομες δὲ πρώαν θὴν 15

---

50 Ἰασίων] ἡρωὶς τῆς Δήμητρος, υἱὸς τοῦ Μίνωος. 51 Τόσσων ἐκύρ.] τόσα καλὰ ἀπήλαυσε.—βέβ.] βέβηλοι. 53 Μ' ἔδοντι] θὰ μὲ φάγωσι. 54 Κατὰ βρόχθοιο] εἰς τὸν λάρυγγά σε.

1 Ἔνδοῖ], ἔνδον (ἐνν. ἐστίν); Κατὰ τὸν Ἡρωδιανὸν, γραπτέον Ἔνδοι, κατὰ τὸ Οἴκοι.—Γοργοῖ] ἀντὶ Γοργώ.— ὡς χρόνῳ], ὡς (ἐν πολλῷ) χρόνῳ! μετὰ πόσον καιρὸν (σὲ βλέπω, ἢ ἦλθες νὰ μᾶς ἴδῃς)! 2 Ὅρη δίφρον αὐτῇ], ἴδε (κύτταξε ἵνα φέρῃς) αὐτῇ δίφρον.
3 Ποτίκρανον] προσκεφάλαιον, ἵνα καθίσῃ ἀναπαυτικώτερον· καθὼς καὶ ἐν Ὀδ. Τ, 9: ἡ Πηνελόπη λέγει τῇ Εὐρυνόμῃ: »Φέρε δὲ δίφρον καὶ κῶας ἐπ' αὐτῷ. —καθίζευ], ἄλλοι ἔγρψ. δωρικώτερον Καθίσδευ. 4 Ὦ τᾶς ἀδαμ. ψ.], θαυμάζει αὐτὴ ἑαυτὴν, διὰ τὸ ἀπόντόν της. 5 Πολλῶ μὲν ὄχλω κτλ.], ἐλλ. τῆς Ἐκ, 6 Κρηπῖδες], κατὰ συνκδχ. ἀντὶ Κρηπιδοφόροι ἄνδρες, δηλ. στρατιῶται, οἱ ὁποῖοι ἦσαν εἰς κίνησιν διὰ τὴν τελετὴν τοῦ Ἀδώνιδος. 7 Ἄτρυτος], ἀπέραντος, μακρά. — ἑκαστοτέρω ἔμ'], μακρὰν ἐμοῦ. Τὸ δὲ σολοικοφανὲς Ἐμὲ πολλαχῶς ἐπεχείρησαν νὰ διορθώσωσι, γράψαντες οἱ μὲν: Μεῦ ἀποικεῖς· οἱ δὲ: Ἑκαστέρω ἄμμιν· οἱ δέ: Ἐμεῦ ἀφ' ἑκατέρω οἰκεῖς· ἄλλοι δὲ ὑπετόπασαν γραπτέον εἶναι: Ἄμ', ἀντὶ τοῦ Ἔμ'. 8 Ὁ πάραρος], παράφρων, ᾧ ἐννοεῖ τὸν ἄνδρα της. 10 Ποτ' ἔριν], πρὸς ἔριν, ἐκ ζηλοτυπίας. 12 Τῶ μικκῶ], τοῦ μικροῦ.—ποθορῇ], προσορᾷ.
15 Ἀπφῦν], τὸν πατέρα σου, προσφώνησις νηπιακὴ, κοιν. Παπᾶ. 14 Τὰν πότνιαν], τὴν θεὰν, τὴν Περσεφόνην, τὴν ὁποίαν ὕμνουν αἱ Σικελιώτιδες. 15 Πρώαν θὴν], πρώην, πάνυ πρώην, πρὸ πολλοῦ.

Πάντα, νίτρον καὶ φῦκος ἀπὸ σκανᾶς ἀγοράσδων,
Ἦνθε φέρων ἅλας ἄμμιν, ἀνὴρ τρισκαιδεκάπηχυς.
ΓΟΡ. Χὠμὸς ταὐτά γ' ἔχει, φθόρος ἀργυρίω, Διοκλείδας·
Ἑπτὰ δραχμῶν, κυνάδας, γραιᾶν ἀποτίλματα πηρᾶν,
Πέντε πόκως ἔλαβ' ἐχθὲς, ἅπαν ῥύπον, ἔργον ἐπ' ἔργῳ, 20
Ἀλλ' ἴθι, τὠμπέχονον καὶ τὰν περονατρίδα λαζεῦ.
Βᾶμες τῶ βασιλῆος ἐς ἀφνειῶ Πτολεμαίω,
Θασόμεναι τὸν Ἄδωνιν· ἀκούω χρῆμα καλόν τι
Κοσμεῖν τὰν Βασίλισσαν.
ΠΡ. Ἐν ὀλβίῳ ὄλβια πάντα,
Ὧν εἴδες, χ' ὧν εἶπας, ἰδοῖσα τὺ τῷ μὴ ἰδόντι. 25
ΓΟΡ. Ἕρπειν ὥρα κ' εἴη· ἀεργοῖς αἰὲν ἑορτά.
ΠΡ. Εὐνόα, αἶρε τὸ νᾶμα, καὶ ἐς μέσον, αἰνόθρυπτε,
Θὲς πάλιν· αἱ γαλέαι μαλακῶς χρῄσδοντι καθεύδειν.
Κινεῦ δὴ, φέρε θᾶσσον ὕδωρ· ὕδατος πρότερον δεῖ·
Ἁ δὲ σμᾶμα φέρει· δὸς ὅμως· μὴ πουλὺ, ἄπληστε, 30
Ἔγχει ὕδωρ· δύστανε, τί μευ τὸ χιτώνιον ἄρδεις;
Παῦσαι· ὁποῖα θεοῖς ἐδόκει, τοιαῦτα νένιμμαι.
Ἁ κλὰξ τᾶς μεγάλας πᾷ λάρναχος; ὧδε φέρ' αὐτάν.
ΓΟΡ. Πραξινόα, μάλα τοι τὸ καταπτυχὲς ἐμπερόναμα
Τοῦτο πρέπει. λέγε μοι, πόσσω κατέβα τοι ἀφ' ἑστῶς; 35
ΠΡ. Μὴ μνάσῃς, Γοργοῖ· πλέον ἀργυρίω καθαρῶ μνᾶν
Ἢ δύο· τοῖς δ' ἔργοις καὶ τὰν ψυχὰν ποτέθηκα.

---

16 Νίτρον], τὸ ὁποῖον μεταχειρίζοντο καθὼς ἡμεῖς τώρα τὸ σαπώνιον. — ἀπὸ σκανᾶς], διότι εἰς τὰς πανηγύρεις οἱ ἔμποροι ἐκθέτουσι συνήθως τὰς πραγματείας αὐτῶν ὑπὸ σκηνὰς, πηγνυμένας ἐκ τοῦ προχείρου ἐν τῷ ὑπαίθρῳ. 17 Τρισκαιδεκάπηχυς], τὸν περιγελᾷ ὡς ἀνόητον καὶ τοι ὑπερύψηλον, ὅθεν καὶ ἡ Τουρκικὴ παροιμία περὶ τῶν μακρῶν τὸ ἀνάστημα καὶ μικρῶν τὰς φρένας. 18 Φθόρος ἀργυρίω], ἀφανιστὴς τοῦ ἀργυρίου, κακόξοδευτής. 19 Κυνάδας], σκυλότριχαις, σκυλοτόμαρα, ὄχι μαλλία. 20 Ἔργον ἐπ' ἔργῳ], ἀπαλείωτος ἐργασία, διότι οὔτε ἐπλύνοντο οὔτε ἐμαλάσσοντο. 21 Τὠμπέχ. καὶ τὰν περονατρ.], τὸν χιτῶνα (ὅς τις διεζώννυτο) καὶ τὸ ἐπανωφόριον (τὸ ὁποῖον ἐπερονᾶτο ἐθηλυκόνετο περὶ τὸν ὦμον). — λαζεῦ], Δωρικώτερον: λασδεῦ, — λαβοῦ, λάβε. 22 Βᾶμες τῷ βασιλ. ἐς ἀφν. Πτολεμ.], ἄγωμεν εἰς (τὸ παλάτιον) τοῦ πλουσίου βασιλέως Πτολεμαίου. Τοῦ Φιλαδέλφου, ὅς τις ἐβασίλευσεν ἀπὸ τῶν 284 μέχρι τοῦ 246 π. Χ. 23 Θασόμεναι τὸν Ἄδωνιν], θεασόμεναι τὸν Ἄδ., τοῦ ὁποίου ἀπομίμημα κήπινον ἐξέφερον κατ' ἔτος θρηνολογοῦσαι αἱ γυναῖκες εἰς τὰ λεγόμενα Ἀδώνια. 25 Ὧν εἴδες, χὧν εἶπας], νομίζω ὅτι πρέπει νὰ συναφθῇ πρὸς τὸ ἀνωτέρω. Πάντα (ἐκεῖνα περὶ) ὧν εἶδες καὶ (περὶ) ὧν ἰδοῦσα εἶπας, ὄλβια. 26 Ἀεργοῖς αἰὲν ἑορτά], διὰ τοὺς ἀργοὺς πάντα εἶν' ἑορτή. (ἐννοεῖται δέ: Ἀλλ' οὐχὶ δ' ἡμᾶς τὰς ἐργαζομένας.— Ὥρα τοίνυν σπεύδειν): 27 28 Καὶ ἐς μέσον.. πάλιν], ἐν ᾖθει: ἀνεὶ νὰ εἴπῃ: Μὴ τὸ ἀφήσῃς εἰς τὴν μέσην. Τὸ δὲ Αἰνόθρυπτε ἄλλοι ἔγρῳ. Οἰνόθρυπτε. 30 Ἁ δὲ σμᾶμα φέρει], κατὰ διόρθωσιν τοῦ μακαρίτου Ἑρμάννου, ἀντὶ: Ἁδ' ὡς νᾶμα φέρει. 32 Ὁποῖα θεοῖς ἐδόκει κτλ.], εἰρωνικῶς· ἀπαράλλακτα καθὼς καὶ ἡμεῖς λέγομεν σήμερον: Ὁ θεὸς νίψιμον νὰ τὸ κάμῃ! 34 Καταπτυχὲς ἐμπερόναμα], ὁ Σχλ. τὸ ἐξηγεῖ Δίπτυχον, ἀλλὰ προκριτότερον νομίζω τὸ Πολύπτυχον. 35 Πόσσω κατέβα τοι ἀφ' ἑστῶ], πόσον ἀρι κατέζη (ἐκόρισε) μέχρις ὅτου 'να τὸ καταιβάσῃς ἀπὸ τοῦ ὑφανετικοῦ ἱστοῦ (νὰ τὸ ἐξυφάνῃς). 36 37 Πλέον ἀργ. καθ. μνᾶν ἢ δύο], πλέον ἢ δύο μνῶν καθαροῦ ἀργυρίου. Τὸ ὁμιλοῦν ἐὰν δὲν ἦνε γυναικεία μεγαλορρήμοσύνη, ἀποδεικνύει πόση καὶ τότε (ἐξ πάτε ὄχι;) ἐπεκράτει πολυτέλεια.—τοῖς δ' ἔργοις καὶ τὰν ψυχὰν ποτέθηκα], κοινῶς λέγομεν: ἐδόθηκεν ἡ ψυχή μου (ἐπάνω) εἰς τὴν δουλειάν.

ΓΟΡ. Ἀλλὰ κατὰ γνώμαν ἀπέβα τοι.
ΠΡ. Πᾷ ποκ' ἔλειπες
Τὠμπέχονον; φέρε μοι καὶ τὰν θολίαν· κατὰ κόσμον
Ἀμφίθες. οὐκ ἀξῶ τυ, τέκνον· μορμὼ, δάκνει ἵππος. 40
Δάκρυε ὅσσ' ἐθέλεις· χωλὸν δ' οὐ δεῖ τυ γενέσθαι.
Ἔρπωμες. Φρυγία, τὸν μικκὸν παῖσδε λαβοῖσα,
Τὰν κύν' ἔσω κάλεσον, τὰν αὐλείαν ἀπόκλαξον.
Ὦ θεοί, ὅσσος ὄχλος· πῶς καὶ πόκα τοῦτο περᾶσαι
Χρὴ τὸ κακόν; μύρμακες ἀνάριθμοι καὶ ἄμετροι. 45
Πολλά τοι, ὦ Πτολεμαῖε, πεποίηται καλὰ ἔργα,
Ἐξ ὧν ἐν ἀθανάτοις ὁ τεκὼν, οὐδεὶς κακοεργὸς
Δαλεῖται τὸν ἰόντα, παρέρπων Αἰγυπτιστί·
Οἷα πρὶν ἐξ ἀπάτας κεκροταμένοι ἄνδρες ἔπαισδον,
Ἀλλάλοις ὁμαλοὶ, κακὰ παίγνια, πέντες ἐρεινοί. 50
Ἄδιστα Γοργοῖ, τί γενώμεθα; τοὶ πτολεμισταὶ
Ἵπποι τῶ βασιλῆος· ἄνερ φιλέ, μή με πατήσῃς·
Ὀρθὸς ἀνέστα ὁ πυῤῥός· ἴδ' ὡς ἄγριος· κυνοθαρσὴς
Εὐνόα, οὐ φευξῇ; διαχρησεῖται τὸν ἄγοντα.
Ὠνάθην μεγάλως, ὅτι μοι τὸ βρέφος μένει ἐνδοῖ. 55
ΓΟΡ. Θάρσει, Πραξινόα· καὶ δὴ γεγενήμεθ' ὄπισθεν·
Τοὶ δ' ἔβαν ἐς χώραν.
ΠΡ. Καὐτὰ συναγείρομαι ἤδη.
Ἵππον καὶ τὸν ψυχρὸν ὄφιν ταμάλιστα δεδοίκω
Ἐκ παιδός. σπεύδωμες· ὅσος ὄχλος ἄμμιν ἐπῤῥεῖ.
ΓΟΡ. Ἐξ αὐλᾶς, ὦ μᾶτερ;
ΓΡ. Ἐγὼν, ὦ τέκνα.
ΓΟΡ. Παρενθεῖν 60

---

38 Κατὰ γνώμαν ἀπέβα τοι], ἔγινε κατὰ τὴν γνώμην σου. 40 Μορμὼ, δάκνει ἵππος], φοβερίζει τὸ παιδίον: Μορμόλα! λέγουσι καὶ σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα αἱ γυναῖκες φοβερίζουσαι τὰ μικρά των. 46 Πολλά τοι, ὦ Πτολ. κτλ.], πάλιν ἔπαινος τοῦ Πτολεμαίου, διὰ τὴν ἀπὸ τῶν λωποδυτῶν καὶ ἄλλων κακούργων ἀσφάλειαν, ἧς ἀπήλαυον ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ ἡ Αἴγυπτος. 47 Ἐξ ὧν ἐν ἀθαν. ὁ τ.] ἀφ' ὅτου ἀπέθανεν (ἀπεθανατίσθη) ὁ πατήρ σου, Πτολεμαῖος ὁ Σωτήρ. 48 Παρέρπων Αἰγυπτιστί], διότι ἔκπαλαι ἦσαν (ἐξ εἶναι, καθὰ λέγεται) περίφημοι οἱ Αἰγύπτιοι διὰ τὴν περὶ τὸ κλέπτειν καὶ λωποδυτεῖν ἐπιτηδειότητά των· ὅθεν εἶπε καὶ ὁ Αἰσχύλος: Δεινοὶ κλέπτειν τοι μηχανᾶς Αἰγύπτιοι.

49 Ἐξ ἀπάτας κεκροταμένοι], συγκεκροτημένοι ἐκ πανουργίας, ὅλοι δόλος καὶ ἀπάτη. Ὁ Σχολ. λέγει ὅτι ἡ μετοφορὰ εἶνε ἀπὸ τοῦ κεκροτημένου χαλκοῦ· ἀλλὰ πιθανώτερον νομίζω ἀπὸ τοῦ κεκροτημένου ὑφάσματος. Παρβλ. ὅμως καὶ Ἄρχ. Βατρ. 79. 50 Ἀλλάλοις ὁμαλοί], ὅμοιοι πρὸς ἀλλήλους, ἢ συνεννοημένοι μεταξύ των.—κακὰ παίγνια], φέρεται πρὸς τὸ ἀνωτέρω Ἔπαιζον.— πέντες ἐρεινοί], ἀκατανόητος καὶ ἀνεξήγητος λέξις, τὴν ὁποίαν ὁ τελευταῖος Ἄγγλος ἐκδότης Wordsworth διώρθωσαν οὐκ ἀπιθάνως: Ἔπειοί· εἶναι γὰρ τεχνῖται πολύπειρα, ὁποῖον παραδίδωσι καὶ ὁ Ὅμηρος (Ὀδ. Δ', 523) τὸν Ἐπειόν, τὸν τεκτονήσαντα τὸν Δούρειον ἵππον, ἀφ' οὗ καὶ ἡ παροιμία: Ἐπειοῦ δεινότερος (καὶ ἴχι δειλότερος, καθὼς γράφεται συνήθως). 53 54 Κυνοθαρσὴς Εὐνόα], θρασεῖα ὡς αἱ κύνες.

55 Ὠνάθην μεγάλως], ὠφελήθην τὰ μέγιστα, (κοινῶς λέγομεν: Κάτι καλό)! 57 Τοὶ δ' ἔβαν ἐς χώραν], οἱ πομπεύοντες ἱππεῖς παρῆλθαν. 60 Ἐξ αὐλᾶς, ὦ μᾶτερ], ἀφ' τῆς αὐλῆς (τοῦ βασιλέως), ἐνν. ἔρχῃ, ὦ μῆτερ; ἀποτείνεται δὲ πρὸς γραῖάν τινα. Καὶ παρατηρητέα ἡ χρῆσις τῆς λέξεως Αὐλή.

Εὐμαρές;

ΓΡ. Ἐς Τροίαν πειρώμενοι ἦνθον Ἀχαιοί,
Καλλίστα παίδων· πεῖρῃ θὴν πάντα τελεῖται.

ΓΟΡ. Χρησμὼς ἁ πρεσβῦτις ἀπῴχετο θεσπίξασα.

ΠΡ. Πάντα γυναῖκες ἴσαντι, καὶ ὡς Ζεὺς ἀγάγεθ' Ἥραν.

ΓΟΡ. Θᾶσαι, Πραξινόα, περὶ τὰς θύρας ὅσσος ὅμιλος. 65

ΠΡ. Θεσπέσιος· Γοργοῖ, δὸς τὰν χέρα μοι· λαβὲ καὶ τύ,
Εὐνόα, Εὐτυχίδος· πότεχ' αὐτᾷ, μὴ τὺ πλανηθῇς.
Πᾶσαι ἅμ' εἰστήθωμες· ἀπρὶξ ἔχευ, Εὐνόα, ἁμῶν.
Ὤμοι δειλαία, δίχα μευ τὸ θερίστριον ἤδη
Ἔσχισται, Γοργοῖ· ποττῶ Διὸς, εἴτι γένοιο 70
Εὐδαίμων, ὦνθρωπε, φυλάσσεο τὠμπέχονόν μευ.

ΞΕΝ. Οὐκ ἐπ' ἐμὶν μέν· ὅμως δὲ φυλάξομαι.

ΠΡ. Ἀθρόος ὄχλος·
Ὠθεῦνθ' ὥσπερ ὗες.

ΞΕΝ. Θάρσει, γύναι· ἐν καλῷ εἰμές.

ΠΡ. Κεἰς ὥρας, κἠπειτα, φίλ' ἀνδρῶν, ἐν καλῷ εἴης,
Ἄμμε περιστέλλων! χρηστῶ κ' οἰκτίρμονος ἀνδρός. 75
Φλίβεται Εὐνόα ἄμμιν· ἄγ', ὦ δειλά, τὺ βιάζευ.
Κάλλιστ'· ἐνδοῖ πᾶσαι, ὁ τὰν νυὸν εἶπ' ἀποκλάξας.

ΓΟΡ. Πραξινόα, πόταγ' ὧδε· τὰ ποικίλα πρᾶτον ἄθρησον,
Λεπτὰ καὶ ὡς χαρίεντα· θεῶν περονάματα φασεῖς.

ΠΡ. Πότνι' Ἀθαναία! ποῖαί σφ' ἐπόνασαν ἔριθοι; 80
Ποῖοι ζωογράφοι τἀκριβέα γράμματ' ἔγραψαν;
Ὡς ἔτυμ' ἑστάκαντι, καὶ ὡς ἔτυμ' ἐνδινεῦντι·
Ἔμψυχ', οὐκ ἐνυφαντά. Σοφόν τι χρῆμ' ὤνθρωπος!
Αὐτὸς δ' ὡς θαητὸς ἐπ' ἀργυρέω κατάκειται·
Κλισμῷ, πρῶτον ἴουλον ἀπὸ κροτάφων καταβάλλων, 85

---

[63] Πεῖρᾳ θὴν πάντα τελεῖται], παροιμία. Τὸ δὲ Θὴν, ἀντὶ Ἐπὶ τέλους. [64] Καὶ ὡς Ζ. ἀγάγεθ' Ἥ.] πῶς ἐπῆρεν (ἐνυμφεύθη) ὁ Ζ. τὴν Ἥ. Μυθεύεται γὰρ ὁ Ζεὺς, τὴν Ἥραν μνώμενος, κρύφα τῶν γονέων αὐτῇ συνελθεῖν, μεταμορφωθεὶς εἰς κόκκυγα, ἐπὶ τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ ὄρους Ὄχης ἢ ἐπὶ τοῦ ἐν Ἀργολίδι Θορνακος· ὅθεν καὶ τὸ ἐν Ἄργει ἄγαλμα τῆς Ἥρας ἐπὶ τοῦ σκήπτρου εἶχε κόκκυγα. [67] Εὐτυχίδος], αὕτη φαίνεται εἶναι δούλη τῆς Γοργοῦς, συνακολουθοῦσα.— πότεχ' αὐτᾷ], πρόσεχε σεαυτῇ. [70] Ποττῶ Διὸς] πρὸς τοῦ Διός. —εἴτι γένοιο Εὐδ.], εἴθε γένοιο! ὅθεν καὶ ἐν ἄλλοις γρφτ. Αἴ τυ. [75] Ἐν καλῷ εἰμές], ἐν ἀσφαλεῖ ἐσμεν. [76] Κεἰς ὥρας, κἠπειτα.. ἐν καλῷ εἴης], καὶ τοῦ χρόνου καὶ εἰς χρόνους πολλοὺς νὰ ᾖσε καλά! [78] Χρησῶ κ' οἰκτίρμ. ἀνδρὸς], ἑνν. ἴδιον τοῦτο. [77] Ὁ τὰν νυὸν κτλ.], παροιμία, τὴν ὁποίαν ἐπεφώνουν, φαίνεται, οἱ ὑπερβιβάζοντες τὸν οὐδὸν τῆς οἰκίας τὴν νύμφην, ἀποκλείοντες κατόπιν των τὴν θύραν. [78] Πόταγ' ὧδε], πρόσαγε (ἑνν. σεαυτὴν) ὧδε, πλησίασαι. [79] Τὰ ποικίλα], τὰ κεντήματα τῶν πέπλων τοῦ Ἀδώνιδος.

[79] Λεπτὰ καὶ ὡς χαρίεντα], ἀπαράλλακτον τῷ τοῦ Ὁμήρου (Ὀδ. Γ 221): « Λεπτά τε καὶ χαρίεντα. Καὶ νομίζω ὅτι καὶ ἀπαραλλάκτως ἦτον γραμμένον. —θεῶν περονάματα], δὲν ἠξεύρω διατί ἠθέλησαν νὰ τὸ διορθώσωσι: θεῶν γε πονάματα· καὶ ἄλλοι θεάων νήματα· Ἐνῷ δὲν σημαίνει τίποτε ἄλλο, νομίζω, παρὰ τὴν κοινῶς παρ' ἡμῖν βελονιὰν, ἐπιλαμβανομένην ἀντὶ τοῦ ὅλου εἴδους τοῦ κεντήματος. [81] Ποῖοι ζωογράφοι κτλ.], διότι φυσικῶς πρὶν τὰ κεντήσωσι, τὰ ἐζωγράφιζον, ἀπαράλλακτα καθὼς καὶ τώρα αἱ κεντήστριαι. [82] Ἐνδινεῦντι], κινοῦνται περιστρεφόμενα· ὑπερβολὴ τοῦτο, ὡς ἐπὶ ζώντων μονονουχὶ τῶν ποικιλμάτων. [84] Θαητὸς], θαυμαστὸς, ἀξιοθέατος.

Ὁ τριφίλατος Ἄδωνις, ὁ κὴν Ἀχέροντι φιλεῖται!
ΕΤ.Ε. Παύσασθ', ὦ δύστανοι, ἀνάνυτα κωτίλλοισα.
Τρυγόνες· ἐκκναισεῦντι πλατειάσδοισαι ἅπαντα.
ΓΟΡ. Μᾶ, πόθεν ὤνθρωπος; τί δὲ τίν, εἰ κωτίλαι εἰμές;
Πασάμενος, ἐπίτασσε· Συρακοσίαις ἐπιτάσσεις; 90
Ὡς εἰδῆς καὶ τοῦτο, Κορίνθιαί εἰμες ἄνωθεν,
Ὡς καὶ ὁ Βελλεροφῶν· Πελοποννασιστὶ λαλεῦμες·
Δωρίσδεν δ' ἔξεστι, δοκῶ, τοῖς Δωριέσσι.
ΠΡ. Μὴ φυῇ, Μελιτῶδες, ὃς ἁμῶν καρτερὸς εἴη,
Πλὰν ἑνός· οὐκ ἀλέγω, μή μοι κενεὰν ἀπομάξῃς. 95
ΓΟΡ. Σίγα, Πραξινόα· μέλλει τὸν Ἄδωνιν ἀείδειν
Ἁ τᾶς Ἀργείας θυγάτηρ πολυϊδρις ἀοιδός,
Ἄτις καὶ Σπέρχιν τὸν ἰάλεμον ἠρίστευσε·
Φθεγξεῖταί τι (σαφ' οἶδα) καλόν· διαθρύπτεται ἤδη.
ΓΥ. Α. Δέσποιν', ἃ Γολγώς τε καὶ Ἰδάλιον ἐφίλασας, 100
Αἰπεινὸν τ' Ἔρυκα, χρυσῷ παίσδοισ', Ἀφροδίτα,
Οἷόν τοι τὸν Ἄδωνιν ἀπ' ἀενάω Ἀχέροντος
Μηνὶ δυωδεκάτῳ μαλακαίποδες ἄγαγον Ὧραι!
Βάρδισται μακάρων, Ὧραι φίλαι, ἀλλὰ ποθειναί
Ἔρχονται πάντεσσι βροτοῖς, αἰεί τι φέροισαι. 105
Κύπρι Διωναία, τὺ μὲν ἀθανάταν ἀπὸ θνατᾶς,
Ἀνθρώπων ὡς μῦθος, ἐποίησας Βερενίκαν,
Ἀμβροσίαν ἐς στῆθος ἀποστάξασα γυναικός·
Τὶν δὲ χαριζομένα, πολυώνυμε καὶ πολύναε,
Ἁ Βερενικεία θυγάτηρ, Ἑλένᾳ εἰκυῖα, 110
Ἀρσινόα πάντεσσι καλοῖς ἀτιτάλλει Ἄδωνιν.
Πὰρ μέν οἱ ὥρια κεῖται, ὅσα δρυὸς ἄκρα φέροντι,
Πὰρ δ' ἀπαλοὶ κᾶποι, πεφυλαγμένοι ἐν ταλαρίσκοις

86 Ὁ], ἀντὶ Ὅς. 87 Ἀνάνυτα κωτίλλοισαι], ἀπέραντα πολυλογοῦσαι, ὡς αἱ τρυγόνες.
88 Ἐκκναισεῦντι], καταζαλίζουσι (κεφαλοπονοῦσι) τὸ πᾶν.—πλατειάσδοισαι] προφέρουσαι πλατεῖ τῷ στόματι τὸ α, καθὼς οἱ Δωριεῖς. 88 Μᾶ], ἐπιφώνημα γυναικεῖον ἀπορίας ἐκφραστικόν: Μπᾶ! πάθ! Ζη. εἶναι δὲ λέγουσι κατ' ἀποκοπὴν ἐκ τοῦ Μᾶτερ, Δάματερ!—τί δὲ τίνς] τί πρὸς σέ; τί σε μέλει; 90 Πασάμενος, ἐπίτασσε], ἐὰν μᾶς ἔθρεψες, (τότε μόνον) πρόσαζέ μας. 91 Κορίνθιαί εἰμες ἄνωθεν] διότι οἱ Συρακούσιοι ἦσαν ἄποικοι τῶν Κορινθ.
93 Μὴ φυῇ. . ὃς ἁμῶν κτλ.], νὰ μὴ φθάσῃ νὰ γεννηθῇ (κατὰ λέξιν νὰ μὴ φυτρώσῃ) ὁ ἀνώτερος ἡμῶν, ἐκτὸς ἑνὸς καὶ μόνου (καὶ ἐννοεῖ τὸν Πτολ.)! Τὸ δὲ Μελιτῶδες, γυναικεία ἐπίκλησις τῆς Περσεφόνης, κατ' ἀντίφρασιν, τῆς ὁποίας καὶ αἱ ἱέρειαι ὠνομάζοντο Μέλισσαι. 95 Μή μοι κενεὰν (ἐνν. χοίνικα) ἀπομάξῃς], κοινῶς λέγομεν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας: Νὰ μή μου κόψῃς τὸ ταγῆνι! 98 Σπέρχιν], τίποτε δὲν λέγει ὁ Σχλ. περὶ τοῦ ὀνόματος τούτου· καὶ νομίζω ὅτι καλῶς ποιοῦντες μετέβαλόν τινες τὴν λέξιν εἰς Πέρσιν.
100 Γολγώς τε καὶ Ἰδάλιον], Γολγοί, πόλις τῆς Κύπρου, ἀπὸ Γόλγου τοῦ Ἀδώνιδος καὶ Ἀφροδίτης· τῆς αὐτῆς δὲ νήσου καὶ τὸ Ἰδάλιον. 101 Ἔρυκα], πόλις τῆς Σικελ.
107 Βερενίκαν], τὴν Πτολεμαίου τοῦ Σωτῆρος γυναῖκα καὶ τοῦ Φιλαδέλφου μητέρα.
109 Τὶν δέ], σοὶ δέ. 110 Ἁ Βερενικεία θυγ.], διότι ἡ γυνὴ τοῦ Φιλαδέλφου Ἀρσινόη ἦτον καὶ ἀδελφὴ αὐτοῦ (ἐκ μητρὸς), κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν Αἰγυπτ. βασιλέων. 112 Ὅσα δρυὸς ἄκρα φέροντι], παράφρασις τῆς λέξεως Ἀκρόδρυα. 113 Ἀπαλοὶ κᾶποι], τρυφεροὶ κῆποι. Οἱ παροιμιαζόμενοι οὗτοι κῆποι τοῦ Ἀδώνιδος, ἔμβλημα τῆς ταχέως ἀκανθούσης καὶ μαραινομένης νεότητος, ἦσαν γάστραι ἢ κοφίνια (ταλαρίσκοι), ἔχοντα πεφυτευμένα διά-

Ἀργυρέοις, Συρίῳ δὲ μύρῳ χρύσει' ἀλάβαστρα.
Εἴδατά θ' ὅσσα γυναῖκες ἐπὶ πλαθάνῳ πονέονται, 115
Ἄνθεα μίσγοισαι λευκῷ παντοῖ' ἅμ' ἀλεύρῳ·
Ὅσσα τ' ἀπὸ γλυκερῷ μέλιτος, τά τ' ἐν ὑγρῷ ἐλαίῳ,
Πάντ' αὐτῷ πετεηνὰ καὶ ἑρπετὰ τῇδε πάρεστι.
Χλωραὶ δὲ σκιάδες, μαλακῷ βρίθοισαι ἀνήθῳ,
Δέδμανθ'· οἱ δέ τε κῶροι ὑπερποτόωνται Ἔρωτες, 120
Οἷοι ἀηδονιδῆες ἐφεζόμενοι ἐπὶ δένδρων
Πωτῶνται, πτερύγων πειρώμενοι, ὄζον ἀπ' ὄζω.
Ὦ ἔδενος, ὦ χρυσός, ὦ ἐκ λευκῶ ἐλέφαντος
Αἰετὼ, οἰνοχόον Κρονίδᾳ Διΐ παῖδα φέροντες!
Πορφύρεοι δὲ τάπητες ἄνω, μαλακώτεροι ὕπνω 125
(Ἁ Μίλατος ἐρεῖ, χὠ τὰν Σαμίαν καταβόσκων).
Ἔστρωται κλίνα τῷ Ἀδώνιδι τῷ καλῷ ἄλλα
Τὰν μὲν Κύπρις ἔχει, τὰν δ' ὁ ῥοδόπαχυς Ἄδωνις,
Ὀκτωκαίδεκέτης ἢ ἐννεακαίδεχ' ὁ γαμβρός.
Οὐ κεντεῖ τὸ φίλαμ'· ἔτι οἱ περὶ χείλεα πυῤῥά. 130
Νῦν μὲν Κύπρις ἔχοισα τὸν αὐτᾶς χαιρέτω ἄνδρα.
Ἀῶθεν δ' ἄμμες νιν ἅμα δρόσῳ ἀθρόαι ἕξω
Οἰσεῦμες ποτὶ κύματ' ἐπ' ἀϊόνι πτύοντα·
Λύσασαι δὲ κόμαν, καὶ ἐπὶ σφυρὰ κόλπον ἀνεῖσαι,
Στήθεσι φαινομένοις, λιγυρᾶς ἀρξώμεθ' ἀοιδᾶς. 135
Ἕρπεις, ὦ φίλ' Ἄδωνι, καὶ ἐνθάδε, κεἰς Ἀχέροντα,
Ἀμιθέων (ὡς φαντὶ) μονώτατος· οὔτ' Ἀγαμέμνων,
Τοῦτ' ἔπαθ', οὔτ' Αἴας ὁ μέγας βαρυμάνιος ἥρως,
Οὔθ' Ἕκτωρ, Ἑκάβας ὁ γεραίτατος εἴκατι παίδων,
Οὐ Πατροκλῆς, οὐ Πύῤῥος ἀπὸ Τροίας ἐπανελθὼν, 140
Οὔθ', οἱ ἔτι πρότεροι, Δαπίθαι, καὶ Δευκαλίωνες,
Οὐ Πελοπηϊάδαι τε, καὶ Ἄργεος ἄκρα Πελασγοί.
Ἵλαθι νῦν, φίλ' Ἄδωνι, καὶ ἐς νέωτ' εὐθυμήσαις!
Καὶ νῦν ἦνθες, Ἄδωνι, καὶ ὄκκ' ἀφίκῃ, φίλος ἡξεῖς.
ΙΟΡ. Πραξινόα, τὸ χρῆμα σοφώτερον ἁ θήλεια. 145
Ὀλβία, ὅσσα ἴσατι! πανολβία, ὡς γλυκυφωνεῖ!
Ὥρα ὅμως κ' εἰς οἶκον· ἀνάριστος Διοκλείδας.
Χὠνὴρ ὄξος ἅπαν· πεινᾶντι δὲ μηδὲ ποτένθῃς.
Χαῖρε, Ἄδων' ἀγαπητὲ, καὶ ἐς χαίροντας ἀφικνεῦ.

φορα ἐφήμερα ἄνθη καὶ χόρτα. 116 Ἄνθεα], καρυκεύματα, μυρωδικά. 118 Πετεηνὰ καὶ ἑρπετὰ], διότι ἐμιμοῦντο εἰς τὰ σχήματα τῶν ζυμαρικῶν διάφορα πτηνὰ καὶ ὀψάρια, καθὼς καὶ τώρα εἰς τὰς Πασχαλινὰς κολύρας. 120 Δέδμανθ'] κατὰ συγκ. ἀντὶ Δεδόμηνται. 124 Οἰνοχόον κτλ.] τὸν Γανυμήδην. 125 sq. Μαλακώτεροι ὕπνω. (Ἁ Μίλητος ἐρεῖ κτλ. εἴποι ἂν ὁ Μιλήσιος ἢ ὁ Σάμιος· διότι οἱ Μιλήσιοι τάπητες) ἢ τὰ Μιλήσια ἔρια ἦσαν ἔκπαλαι περίφημα, καθὼς ἢ ἐφ' ἡμῶν οἱ τάπητες τῆς Σμύρνης. 130 Οὐ κεντεῖ τὸ φίλαμα], ὡς μήπω κακαρμένα τὸν πώγωνα, ἀλλ' εἰσέτι χνοάζοντος δηλονότι, τοῦ Ἀδώνιδος.
132 Ἅμα δρόσῳ], ἀπαράλλακτα καθὼς λέγομεν ἢ τώρα: τὸ πρωὶ μὲ τὴν δροσιάν.
137 Ὥρα κεἰς οἶκον], ἐνν. ἐστὶν ἀπιέναι. 148 Ὄξος ἅπαν], ἐξύθυμος εἰς ὑπερβολὴν, μετφορ.

ΛΥΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΣΗΜ. Ἡ προσῳδία τῶν Λυρικῶν εἶναι ἀκανόνιστος, ἀκολουθοῦσα μᾶλλον τοῦ ἄσματος τὴν εὔστροφον κίνησιν παρὰ τὸν δεδεμένον ῥυθμὸν ὡρισμένων μέτρων. Συνήθως μέτρον τι, οἷον τὸ δακτυλικὸν, ἀναπαιστικὸν κτλ. χρησιμεύει ὡς βάσις τῆς ᾠδῆς καὶ χαρακτηρίζει αὐτὴν, ποικιλλόμενον ἔπειτα διαφόρως, καὶ ἰδίως διὰ παρενθέσεως μακρῶν συλλαβῶν, αἵτινες διακόπτουσι τοῦ μέτρου τὴν μονοτονίαν. Τὰ καθέκαστα τῆς μετρικῆς τῶν λυρικῶν εἶναι ἔργον βαθυτάτης μελέτης. Ἡ διάλεκτος τῶν λυρικῶν ᾀσμάτων εἶναι συνήθως Δωρικὴ, κατὰ μίμησιν τοῦ Πινδάρου.

ΙΑ'. ΠΙΝΔΑΡΟΥ.

Πίνδαρος, ὁ περιφημότερος τῶν Ἑλλήνων Λυρικῶν, ἐγεννήθη εἰς Θήβας, τὸ 520 ἔτος Π. Χ. (Ὀλ. 65, ά.), καὶ διὰ τὴν γλυκύτητα τῶν ᾀσμάτων του ἐῤῥέθη ὅτι εἰς τὴν βρεφικὴν ἡλικίαν του αἱ μέλισσαι τοῦ Ἑλικῶνος τὸν ἔθρεψαν μὲ τὸ μέλι των. Αὐτοῦ διεσῴθησαν 45 ᾠδαὶ ἢ εἴδη, Δωριστὶ γεγραμμέναι, δι' ὧν ὑμνεῖ τοὺς νικήσαντας εἰς τοὺς διαφόρους τῆς Ἑλλάδος ἀγῶνας. Τὸ μέγα ὕψος τοῦ λόγου του καὶ τῆς φαντασίας του τὸ ἄκρατον καὶ ἀχαλίνωτον καθιστῶσι πολλάκις τὸ ὕφος του σκοτεινόν.

ΟΛΥΜΠΙΩΝ

ΕΙΔΟΣ Α'.

Ἡ ᾠδὴ αὕτη ὑμνεῖ τὴν νίκην τοῦ Συρακουσίου Ἱέρωνος εἰς τὰ Ὀλύμπια κατὰ τὴν 3 Ὀλυμπιάδα.

Στροφὴ ά. Κῶλων ιζ'. ΑΡΙΣΤΟΝ μὲν ὕδωρ· ὁ δὲ
Χρυσὸς αἰθόμενον πῦρ
Ἅτε διαπρέπει νυ-
κτὶ μεγάνορος ἔξοχα πλούτου·
Εἰ δ' ἄεθλα γαρύεν 5
Ἔλδεαι, φίλον ἦτορ,
Μηκέθ' ἁλίου σκόπει
Ἄλλο θαλπνότερον
Ἐν ἁμέρᾳ φαεινὸν ἄστρον
Ἐρήμας δι' αἰθέρος· 10

[4] Ἄριστον] τὸ ἄριστον τῶν στοιχείων εἶναι τὸ ὕδωρ. [5] Ἅτε] ὡς πῦρ ἐν νυκτί.
[8] Μεγάν.] τοῦ ὑπερηφάνου ἢ ὑπερηφάνειαν ἐμποιοῦντος.— ἔξοχα] ὑπὲρ πάντα πλοῦτον διαφέρει ὁ χρυσός. Ὁ δὲ νοῦς· Ὡς τὸ ὕδωρ μεταξὺ τῶν στοιχείων, ὁ χρυσὸς μεταξὺ τοῦ πλούτου, ὁ ἥλιος μεταξὺ τῶν ἀστέρων, οὕτω διαπρέπουσι τὰ Ὀλύμπια μεταξὺ τῶν ἀγώνων.
[9] Γαρύεν] ψάλλειν. [6] Ἔλδ.] ἐπιθυμεῖς.— φίλ. ἦτ.] ὦ φίλη ψυχή μου. [7] Μηκέθ'] ἀντὶ νὰ εἴπῃ: μὴ ζήτει ἄλλο λαμπρότερον ἀπὸ τὰ Ὀλύμπια, ἐπιφέρει καὶ ἄλλην παραβολὴν, συγκρίνων αὐτὰ μὲ τὸν ἥλιον. [10] Ἐρήμ.] διὰ τοῦ ἀνεφέλου (ἐρήμου) αἰθέρος, θηλ. καθὼς καὶ ὁ Ὅμ., τῆς Αἰθρίας.

Μήδ' Ὀλυμπίας ἀγῶνα
Φέρτερον αὐδάσομεν·
Ὅθεν ὁ πολύφατος
Ὕμνος ἀμφιβάλλεται
Σοφῶν μητίεσσι, κελαδεῖν 15
Κρόνου παῖδ' ἐς ἀφνεὰν ἱκόμενοι
Μάκαιραν Ἱέρωνος ἑστίαν·
Ἀντιστρ. ά. Κ. ιζ'. Θεμιστεῖον ὃς ἀμφέπει
Σκᾶπτον ἐν πολυμάλῳ
Σικελίᾳ, δρέπων μὲν 20
Κορυφὰς ἀρετᾶν ἄπο πασᾶν·
Ἀγλαΐζεται δὲ καὶ
Μουσικᾶς ἐν ἀώτῳ,
Οἷα παίζομεν φίλαν
Ἄνδρες ἀμφὶ θαμὰ 25
Τράπεζαν. ἀλλὰ Δωρίαν ἀ-
πὸ φόρμιγγα πασσάλου
Λάμβαν'· εἴ τί τοι Πίσας τε
Καὶ Φερενίκου χάρις
Νόον ὑπὸ γλυκυτά- 30
ταις ἔθηκε φροντίσιν·
Ὅτε παρ' Ἀλφεῷ σύτο, δέμας
Ἀκέντητον ἐν δρόμοισι παρέχων,
Κράτει δὲ προσέμιξε δεσπόταν
Ἐπωδὸς ά. Κ. ιγ. Συρακόσιον, ἱπποχάρμαν 35
Βασιλῆα. λάμπει
Δέ οἱ κλέος παρ' εὐάνορι Λυδοῦ
Πέλοπος ἀποικίᾳ· τοῦ μεγασθενης
Ἐράσσατο γαιάοχος Ποσειδᾶν,
Ἐπεί νιν καθαροῦ λέβητος ἔξελε 40
Κλωθώ, ἐλέφαντι φαίδιμον

---

19 Αὐδ.] θέλομεν ποτὲ ψάλλει. 25 Ὅθεν] ἐξ ἧς Ὀλυμπίας. 14 Ἀμφιβάλ. μητίεσσι] ὁ ὕμνος περιτυλίσσεται εἰς τὰς φρένας τῶν σοφῶν, ὥστε κελαδεῖν. 16 Ἱκόμενοι] ὑποκ. τοῦ αὐδάσομεν. 18 Θεμιστ. σκᾶπτον] τὸ σκῆπτρον τῆς Θέμιδος.—ὃς] ὁ Ἱέρων. 18 Πολυμάλῳ] πολυπροβάτῳ. 22 Δὲ] συνδέει παρὰ συνήθειαν ῥῆμα μὲ τὴν μετοχὴν εἰς ἣν ἀναφέρεται ὁ μέν. 23 Ἀώτῳ] ἄνθει, ἀγαπᾷ τὰ ἄνθη (τὰ ἄριστα) τῆς μουσικῆς. 26 Δωρ.] τὴν τὸ δώριον μέλος ψάλλουσαν. Διότι τρία ἦσαν τὰ εἴδη τῶν μελῶν, τὸ Δώριον, τὸ Φρύγιον καὶ τὸ Λύδιον. Ἀπὸ τοῦ πασσάλου λάμβανε τὴν δωρ. φορμ. πρὸς τὴν ψυχήν του λέγει.

28 Πίσας] ἡ πόλις τῆς Ὀλυμπίας, ὅπου ἐγίνετο ὁ ἀγών. 29 Φερεν.] τοῦ νικήσαντος ἵππου. Κατά τινας τοῦτο ἦτον τοῦ ἵππου τὸ ὄνομα. Ἂν ἡ χάρις τῆς Πίσσης καὶ τοῦ Φερενίκου, ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ εἰπῇς κεχαρισμένα πρὸς τὴν Πίσσαν κτλ. ἔβαλε τὸν νοῦν σου εἰς γλυκείας φροντίδας. 32 Ἀλφ.] ὁ ποταμὸς τῆς Ὀλυμπίας. —σύτο] ἐκ τοῦ Σεύω, ἐτινάζετο, ἔτρεχεν ὁ ἵππος. 35 Ἀκεντ.] μὴ ἔχων ἀνάγκην κέντρου. 34 Κράτει] τῇ νίκῃ τυ.

37 Οἱ] αὐτοῦ, τοῦ Ἱέρωνος.—εὐάν.] τῇ καλλιάνδρῳ. 38 Ἀποικ.] τῇ Πελοποννήσῳ, ἀποικίᾳ τοῦ Λυδοῦ Πέλοπος. Λάμπει τὸ κλέος του διότι ἐνίκησε.—τοῦ] τοῦ ὁποίου Πέλοπος. Αἱ τοιαῦται μακραὶ παρεκβάσεις εἶναι συνήθεις εἰς τοὺς Αυρικοὺς, καὶ κατὰ κόρον εἰς τὸν Πίνδαρον. 39 Ἐράσσατο] ἠράσθη, ἠγάπησε.

Ὦμον κεκαδμένον.
Ἦ θαύματα πολλά.
Καί πού τι καὶ βροτῶν φρένας
Ὑπὲρ τὸν ἀλαθῆ λόγον 45
Δεδαιδαλμένοι ψεύδεσι ποικίλοις
Ἐξαπατῶντι μῦθοι·

Στρφ. β'. Κ. ιζ'. Χάρις δ', ἅπερ ἅπαντα τεύ-
χει τὰ μείλιχα θνατοῖς,
Ἐπιφέροισα τιμάν, 50
Καὶ ἄπιστον ἐμήσατο πιστὸν
Ἔμμεναι τὸ πολλάκις.
Ἀμέραι δ' ἐπίλοιποι
Μάρτυρες σοφώτατοι.
Ἔστι δ' ἀνδρὶ φάμεν 55
Ἐοικὸς ἀμφὶ δαιμόνων κα-
λά· μείων γὰρ αἰτία.
Υἱὲ Ταντάλου, σὲ δ', ἀντί-
α προτέρων, φθέγξομαι,
Ὁπότ' ἐκάλεσε πα- 60
τὴρ ἐς εὐνομώτατον
Ἔρανον, φίλαν τε Σίπυλον,
Ἀμοιβαῖα θεοῖσι δεῖπνα παρέχων,
Τότ' Ἀγλαοτρίαιναν ἁρπάσαι,

Αντς. β'. Κ. ιζ'. Δαμέντα φρένας ἱμέρῳ, 65
Χρυσέαισί τ' ἀν' ἵπποις
Ὕπατον εὐρυτίμου
Ποτὶ δῶμα Διὸς μεταβᾶσαι·
Ἔνθα δευτέρῳ χρόνῳ
Ἦλθε καὶ Γανυμήδης 70
Ζηνὶ τῶὐτ' ἐπὶ χρέος.
Ὡς δ' ἄφαντος ἔπε-
λες, οὐδὲ ματρὶ πολλὰ μαιό-

---

[42] Κεκαδμ.] κεκοσμημένον, Α. Σ. Ὁ Τάνταλος ἔσφαξε τὸν υἱόν του Πέλοπα καὶ τὸν ἔδοσεν εἰς τοὺς θεοὺς νὰ τὸν φάγωσιν. Ἀλλὰ μόνη ἡ Δήμητρα, ἀγνοοῦσα τὸ ἀνοσιούργημα, ἔφαγε τὸν ὦμον, οἱ δὲ ἄλλοι θεοί, ῥίψαντές τον εἰς λέβητα τὸν ἀνεζωογόνησαν, προσθέσαντες ἐξ ἐλέφαντος τὸν λείποντα ὦμον. [45] Ἦ] τῷ ὄντι. [47] Ἐξαπατ.] ἐξαπατῶσι. Φαίνεται ὅτι δὲν πιστεύει πολὺ τὸν μῦθον τοῦ Πέλοπος. [48] Χάρις] ἡ χάρις, τὸ πρὸς εὐχαρίστησιν τῶν ἀνθρώπων γινόμενον. [50] Τιμὰν] δίδουσα τιμὴν εἰς ὅσα δὲν ἔχουσι τοιαύτην. [51] Ἐμήσατο] αὕτη ἐφρόντισεν (ἐκ τοῦ Μήδομαι) ὥστε καὶ τὸ ἄπιστον νὰ πιστεύηται. [53] Ἀμέραι] τὸ δὲ μέλλον θὰ μαρτυρήσῃ ἂν ὅσα πιστεύομεν ἦναι ἀληθῆ.

[55] Ἔς.] εἰκός ἐστι τῷ ἀνδρὶ καλὰ λέγειν περὶ θεῶν. Δηλ. ἂς εὐφημῶμεν ὅμως περὶ τούτων. [58] Μείων] διότι οὕτως ὀλιγώτερον ὑποκείμεθα εἰς κατηγορίαν. [58] Υἱὲ] πρὸς τὸν Πέλοπα ἀποτείνεται. — ἀντία] θὰ σὲ εἰπῶ ἐναντία τῶν πρὸ ἐμοῦ ποιητῶν. [60] Ἐκάλ.] τοὺς θεούς. [62] Ἔρανον] συμπόσιον τὸ ὁποῖον αὐτὸς κατέβαλλε.—Σίπυλον] ὄρος Λυδίας. [65] Ἀμοιβ.] διότι ἐξ αὐτοῦ τὸν εἶχον καλέσει. [74] Ἀγλ.] τὸν Ποσειδῶνα.—ἁρπάσαι] φθέγξομαι. [65] Ἱμέρῳ] τῇ ἀγάπῃ σου. [68] Μεταβ.] μεταβιβάσαι.

Πάντα, νίτρον καὶ φῦκος ἀπὸ σκανᾶς ἀγοράσδων,
Ἦνθε φέρων ἅλας ἄμμιν, ἀνὴρ τρισκαιδεκάπηχυς.
ΓΟΡ. Χὠμὸς ταὐτά γ' ἔχει, φθόρος ἀργυρίω, Διοκλείδας·
Ἑπτὰ δραχμῶν, κυνάδας, γραιᾶν ἀποτίλματα πηρᾶν,
Πέντε πόκως ἔλαβ' ἐχθὲς, ἅπαν ῥύπον, ἔργον ἐπ' ἔργῳ, 20
Ἀλλ' ἴθι, τὠμπέχονον καὶ τὰν περονατρίδα λαζεῦ.
Βᾶμες τῷ βασιλῆος ἐς ἀφνειῶ Πτολεμαίω,
Θασόμεναι τὸν Ἄδωνιν· ἀκούω χρῆμα καλόν τι
Κοσμεῖν τὰν Βασίλισσαν.
ΠΡ. Ἐν ὀλβίῳ ὄλβια πάντα,
Ὧν εἶδες, χ' ὧν εἶπας, ἰδοῖσα τὺ τῷ μὴ ἰδόντι. 25
ΓΟΡ. Ἕρπειν ὥρα κ' εἴη· ἀεργοῖς αἰὲν ἑορτά.
ΠΡ. Εὐνόα, αἶρε τὸ νᾶμα, καὶ ἐς μέσον, αἰνόθρυπτε,
Θὲς πάλιν· αἱ γαλέαι μαλακῶς χρῄσδοντι καθεύδειν.
Κινεῦ δὴ, φέρε θᾶσσον ὕδωρ· ὕδατος πρότερον δεῖ·
Ἁ δὲ σμᾶμα φέρει· δὸς ὅμως· μὴ πουλὺ, ἄπληστε, 30
Ἔγχει ὕδωρ· δύστανε, τί μευ τὸ χιτώνιον ἄρδεις;
Παῦσαι· ὁποῖα θεοῖς ἐδόκει, τοιαῦτα νένιμμαι.
Ἁ κλὰξ τᾶς μεγάλας πᾷ λάρνακος; ὧδε φέρ' αὐτάν.
ΓΟΡ. Πραξινόα, μάλα τοι τὸ καταπτυχὲς ἐμπερόναμα
Τοῦτο πρέπει. λέγε μοι, πόσσω κατέβα τοι ἀφ' ἱστῶ; 35
ΠΡ. Μὴ μνάσῃς, Γοργοῖ· πλέον ἀργυρίω καθαρῶ μνᾶν
Ἢ δύο· τοῖς δ' ἔργοις καὶ τὰν ψυχὰν ποτέθηκα.

---

[16] Νίτρον], τὸ ὁποῖον μεταχειρίζοντο καθὼς ἡμεῖς τώρα τὸ σαπώνιον.'— ἀπὸ σκανᾶς], διότι εἰς τὰς πανηγύρεις οἱ ἔμποροι ἐκθέτουσι συνήθως τὰς πραγματείας αὐτῶν ὑπὸ σκηνὰς, πηγνυμένας ἐκ τοῦ προχείρου ἐν τῷ ὑπαίθρῳ. [17] Τρισκαιδεκάπηχυς], τὸν περιγελᾷ ὡς ἀνδητον καὶ τοι ὑπερύψηλον, ὅθεν καὶ ἡ Τουρκικὴ παροιμία περὶ τῶν μακρῶν τὸ ἀνάστημα καὶ μικρῶν τὰς φρένας. [18] Φθόρος ἀργυρίω], ἀφανιστὴς τοῦ ἀργυρίου, κακόξοδευτής. [19] Κυνάδας], σκυλότριχαις, σκυλοτόμαρα, ὄχι μαλλία. [20] Ἔργον ἐπ' ἔργῳ], ἀπελείωτος ἐργασία, διότι οὔτε ἐπλύνοντο οὔτε ἐμαλάσσοντο. [21] Τὠμπέχ. καὶ τὰν περονατρ.], τὸν χιτῶνα (ὅς τις διεζώννυτο) καὶ τὸ ἐπανωφόριον (τὸ ὁποῖον ἐπερονᾶτο ἐθηλυκόνετο περὶ τὸν ὦμον). — λαζεῦ], Δωρικώτερον: λασδεῦ, - λαβοῦ, λάβε. [22] Βᾶμες τῷ βασιλ. ἐς ἀφν. Πτολεμ.], ἄγωμεν εἰς (τὸ παλάτιον) τοῦ πλουσίου βασιλέως Πτολεμαίου. Τοῦ Φιλαδέλφου, ὅς τις ἐβασίλευσεν ἀπὸ τῶν 284 μέχρι τοῦ 246 π. Χ. [23] Θασόμεναι τὸν Ἄδωνιν], θεασόμεναι τὸν Ἄδ., τοῦ ὁποίου ἀπομίμημα κήπινον ἐξέφερον κατ' ἔτος θρηνολογοῦσαι αἱ γυναῖκες εἰς τὰ λεγόμενα Ἀδώνια. [25] Ὧν εἶδες, χὧν εἶπας], νομίζω ὅτι πρέπει νὰ συναφθῇ πρὸς τὸ ἀνωτέρω. Πάντα (ἐκεῖνα περὶ) ὧν εἶδες καὶ (περὶ) ὧν ἰδοῦσα εἶπας, ὄλβια. [26] Ἀεργοῖς αἰὲν ἑορτά], διὰ τοὺς ἀργοὺς πάντα εἶν' ἑορτή. (ἐννοεῖται δέ: Ἀλλ' οὐχὶ δ' ἡμᾶς τὰς ἐργαζομένας· Ὥρα τοίνυν σπεύδειν): [27 28] Καὶ ἐς μέσον.. πάλιν], ἀντὶ νὰ εἴπῃ: Μὴ τὸ ἀφήσῃς εἰς τὴν μέσην. Τὸ δὲ Αἰνόθρυπτε ἄλλοι ἔγρῳ. Οἰνόθρυπτε. [30] Ἁ δὲ σμᾶμα φέρει], κατὰ διόρθωσιν τοῦ μακαρίτου Ἑρμάννου, ἀντὶ: Ἁδ' ὡς νᾶμα φέρει. [32] Ὁποῖα θεοῖς ἐδόκει κτλ.], εἰρωνικῶς· ἀπαράλλακτα καθὼς καὶ ἡμεῖς λέγομεν σήμερον: Ὁ θεὸς νίψιμον νὰ τὸ κάμῃ! [34] Καταπτυχὲς ἐμπερόναμα], ὁ Σχλ. τὸ ἐξηγεῖ Αἰπτυχον, ἀλλὰ προκριτότερον νομίζω τὸ Πολύπτυχον. [35] Πόσσω κατέβα τοι ἀφ' ἱστῶ], πόσον σοι κατέζη (ἰκόρισε) μέχρις ὅτου 'να τὸ καταιβάσῃς ἀπὸ τοῦ ὑφαντικοῦ ἱστοῦ (νὰ τὸ ἐξυφάνῃς). [36 37] Πλέον ἀργ. καθ. μνᾶν ἢ δύο], πλέον ἢ δύο μνῶν καθαροῦ ἀργυρίου. Τὸ ὀρτῖον ἐὰν δὲν ἦνε γυναικεία μεγαλορρημοσύνη, ἀποδεικνύει πόση καὶ τότε (ἢ πάτε ὄχι;) ἐπεκράτει πολυτέλεια.—τοῖς δ' ἔργοις καὶ τὰν ψυχὰν ποτέθηκα], κοινῶς λέγομεν: ἐδώκαν ἡ ψυχή μου (ἐπάνω) εἰς τὴν δουλειάν.

ΓΟΡ. Ἀλλὰ κατὰ γνώμαν ἀπέβα τοι.

ΠΡ. Πᾷ ποκ' ἔλειπες

Τὼμπέχονον; φέρε μοι καὶ τὰν θολίαν· κατὰ κόσμον

Ἀμφίθες. οὐκ ἀξῶ τυ, τέκνον· μορμώ, δάκνει ἵππος. 40

Δάκρυε ὅσσ' ἐθέλεις· χωλὸν δ' οὐ δεῖ τυ γενέσθαι.

Ἔρπωμες. Φρυγία, τὸν μικκὸν παῖσδε λαβοῖσα,

Τὰν κύν' ἔσω κάλεσον, τὰν αὐλείαν ἀπόκλαξον.

Ὦ θεοί, ὅσσος ὄχλος· πῶς καὶ πόκα τοῦτο περᾶσαι

Χρὴ τὸ κακόν; μύρμακες ἀνάριθμοι καὶ ἄμετροι 45

Πολλά τοι, ὦ Πτολεμαῖε, πεποίηται καλὰ ἔργα,

Ἐξ ὧν ἐν ἀθανάτοις ὁ τεκὼν, οὐδεὶς κακοεργὸς

Δαλεῖται τὸν ἰόντα, παρέρπων Αἰγυπτιστί·

Οἷα πρὶν ἐξ ἀπάτας κεκροταμένοι ἄνδρες ἔπαισδον,

Ἀλλάλοις ὁμαλοί, κακὰ παίγνια, πάντες ἐρεινοί. 50

Ἀδίστα Γοργοῖ, τί γενώμεθα; τοὶ πτολεμισταὶ

Ἵπποι τῶ βασιλῆος· ἄνερ φίλε, μή με πατήσῃς·

Ὀρθὸς ἀνέστα ὁ πυῤῥός· ἴδ' ὡς ἄγριος· κυνοθαρσὴς

Εὐνόα, οὐ φευξῇ; διαχρησεῖται τὸν ἄγοντα.

Ὠνάθην μεγάλως, ὅτι μοι τὸ βρέφος μένει ἐνδοῖ. 55

ΓΟΡ. Θάρσει, Πραξινόα· καὶ δὴ γεγενήμεθ' ὄπισθεν·

Τοὶ δ' ἔβαν ἐς χώραν.

ΠΡ. Καὐτὰ συναγείρομαι ἤδη.

Ἵππον καὶ τὸν ψυχρὸν ὄφιν ταμάλιστα δεδοίκω

Ἐκ παιδός. σπεύδωμες· ὅσος ὄχλος ἄμμιν ἐπῤῥεῖ!

ΓΟΡ. Ἐξ αὐλᾶς, ὦ μᾶτερ;

ΓΡ. Ἐγὼν, ὦ τέκνα.

ΓΟΡ. Παρενθεῖν 60

---

[38] Κατὰ γνώμαν ἀπέβα τοι], ἔγινε κατὰ τὴν γνώμην σου. [40] Μορμώ, δάκνει ἵππος], φοβερίζει τὸ παιδίον: Μορμόλα! λέγουσι καὶ σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα αἱ γυναῖκες φοβερίζουσαι τὰ μικρά των. [46] Πολλά τοι, ὦ Πτολ. κτλ.], πάλιν ἔπαινος τοῦ Πτολεμαίου, διὰ τὴν ἀπὸ τῶν λωποδυτῶν καὶ ἄλλων κακούργων ἀσφάλειαν, ἧς ἀπήλαυεν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ ἡ Αἴγυπτος. [47] Ἐξ ὧν ἐν ἀθαν. ὁ τ.] ἀφ' ὅτου ἀπέθανεν (ἀπεθανατίσθη) ὁ κατήρ σου, Πτολεμαῖος ὁ Σωτήρ. [48] Παρέρπων Αἰγυπτιστί], διότι ἔκπαλαι ἦσαν (ἢ εἶναι, καθὰ λέγεται) περίφημοι οἱ Αἰγύπτιοι διὰ τὴν περὶ τὸ κλέπτειν καὶ λωποδυτεῖν ἐπιτηδειότητά των· ὅθεν εἶπε καὶ ὁ Αἰσχύλος: Δεινοὶ πλέκειν τοι μηχανὰς Αἰγύπτιοι. [49] Ἐξ ἀπάτας κεκροταμένοι], συγκεκροτημένοι ἐκ πανουργίας, ὅλοι δόλος καὶ ἀπάτη. Ὁ Σχλ. λέγει ὅτι ἡ μετοφορὰ εἶνε ἀπὸ τοῦ κεκροτημένου χαλκοῦ· ἀλλὰ πιθανώτερον νομίζω ἀπὸ τοῦ κεκροτημένου ὑφάσματος. Παρβλ. ὅμως καὶ Ἀρχ. Βατρ. 79. [50] Ἀλλάλοις ὁμαλοί], ὅμοιοι πρὸς ἀλλήλους, ἢ συνεννοημένοι μεταξύ των.—κακὰ παίγνια], φέρεται πρὸς τὸ ἀνωτέρω Ἔπαιζον.— πάντες ἐρεινοί], ἀκατανόητος καὶ ἀνεξήγητος λέξις, τὴν ἀποίαν ὁ τελευταῖος Ἄγγλος ἐκδότης Wordsworth διώρθωσαν οὐκ ἀπιθάνως: Ἐπειοί· εἰρανεὶ τεχνῖται πολύπειροι, ὁποῖον παραδίδωσι καὶ ὁ Ὅμηρος (Ὀδ. Α', 523) τὸν Ἐπειὸν, τὸν τεκτονήσαντα τὸν Δούρειον ἵππον, ἀφ' οὗ καὶ ἡ παροιμία: Ἐπειοῦ δεινότερος (καὶ ὄχι δειλότερος, καθὼς γράφεται συνήθως;). [53 54] Κυνοθαρσὴς Εὐνόα], θρασεῖα ὡς αἱ κύνες.

[55] Ὠνάθην μεγάλως], ὠφελήθην τὰ μέγιστα, (κοινῶς λέγομεν: Κάτι καλά)! [57] Τοὶ δ' ἔβαν ἐς χώραν], οἱ πομπεύοντες ἱππεῖς παρῆλθαν. [60] Ἐξ αὐλᾶς, ὦ μᾶτερ], ἀφ' τῆς αὐλῆς (τοῦ βασιλέως), ἐνν. ἔρχῃ, ὦ μῆτερ; ἀποτείνεται δὲ πρὸς γραῖάν τινα. Καὶ παρατηρητέα ἡ χρῆσις τῆς λέξεως Αὐλή.

Εὐμαρές;

ΓΡ. Ἐς Τροίαν πειρώμενοι ἦνθον Ἀχαιοί,
Καλλίστα παίδων· πεῖρη θὴν πάντα τελεῖται.

ΓΟΡ. Χρησμὼς ἁ πρεσβῦτις ἀπῴχετο θεσπίξασα.

ΠΡ. Πάντα γυναῖκες ἴσαντι, καὶ ὡς Ζεὺς ἀγάγεθ' Ἥραν.

ΓΟΡ. Θᾶσαι, Πραξινόα, περὶ τὰς θύρας ὅσσος ὅμιλος. 65

ΠΡ. Θεσπέσιος· Γοργοῖ, δὸς τὰν χέρα μοι· λαβὲ καὶ τύ,
Εὐνόα, Εὐτυχίδος· πότεχ' αὐτᾷ, μὴ τὺ πλανηθῇς.
Πᾶσαι ἅμ' εἰσένθωμες· ἀπρὶξ ἔχευ, Εὐνόα, ἁμῶν.
Ὤμοι δειλαία, δίχα μευ τὸ θερίστριον ἤδη
Ἔσχισται, Γοργοῖ· ποττῶ Διὸς, εἴτι γένοιο 70
Εὐδαίμων, ὦνθρωπε, φυλάσσεο τὠμπέχονόν μευ.

ΞΕΝ. Οὐκ ἐπ' ἐμὶν μέν· ὅμως δὲ φυλάξομαι.

ΠΡ. Ἀθρόος ὄχλος·
Ὠθεῦνθ' ὥσπερ ὕες.

ΞΕΝ. Θάρσει, γύναι· ἐν καλῷ εἰμές.

ΠΡ. Κεἰς ὥρας, κήπειτα, φίλ' ἀνδρῶν, ἐν καλῷ εἴης,
Ἄμμε περιστέλλων! χρηστῶ κ' οἰκτίρμονος ἀνδρός. 75
Φλίβεται Εὐνόα ἄμμιν· ἄγ', ὦ δειλὰ, τὺ βιάζευ.
Κάλλιστ'· ἐνδοῖ πᾶσαι, ὁ τὰν νυὸν εἶπ' ἀποκλάξας.

ΓΟΡ. Πραξινόα, πόταγ' ὧδε· τὰ ποικίλα πρᾶτον ἄθρησον,
Λεπτὰ καὶ ὡς χαρίεντα· θεῶν περονάματα φασεῖς.

ΠΡ. Πότνι' Ἀθαναία! ποῖαί σφ' ἐπόνασαν ἔριθοι; 80
Ποῖοι ζωογράφοι τἀκριβέα γράμματ' ἔγραψαν;
Ὡς ἔτυμ' ἑστάκαντι, καὶ ὡς ἔτυμ' ἐνδινεῦντι·
Ἔμψυχ', οὐκ ἐνυφαντά. Σοφόν τι χρῆμ' ὤνθρωπος!
Αὐτὸς δ' ὡς θαητὸς ἐπ' ἀργυρέω κατάκειται·
Κλισμῷ, πρῶτον ἴουλον ἀπὸ κροτάφων καταβάλλων, 85

---

[63] Πεῖρη θὴν πάντα τελεῖται], παροιμία. Τὸ δὲ Θὴν, ἀντὶ Ἐπὶ τέλους. [64] Καὶ ὡς Ζ. ἀγάγεθ' Ἥ.] πῶς ἐπῆρεν (ἐνυμφεύθη) ὁ Ζ. τὴν Ἥ. Μυθεύεται γὰρ ὁ Ζεὺς, τὴν Ἥραν μνώμενος, κρύφα τῶν γονέων αὐτῇ συνελθεῖν, μεταμορφωθεὶς εἰς κόκκυγα, ἐπὶ τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ ὄρους Ὄχης ἢ ἐπὶ τοῦ ἐν Ἀργολίδι Θορνακος· ὅθεν καὶ τὸ ἐν Ἄργει ἄγαλμα τῆς Ἥρας ἐπὶ τοῦ σκήπτρου εἶχε κόκκυγα. [67] Εὐτυχίδος], αὕτη φαίνεται εἶναι δούλη τῆς Γοργοῦς, συνακολουθοῦσα.— πότεχ' αὐτᾷ], πρόσεχε σεαυτῇ. [70] Ποττῶ Διὸς] πρὸς τοῦ Διός. —εἴτι γένοιο Εὐδ.], εἴθε γένοιο! ὅθεν καὶ ἐν ἄλλοις γρφτ. Αἴ τυ. [73] Ἐν καλῷ εἰμές], ἐν ἀσφαλεῖ ἐσμεν. [74] Κεἰς ὥρας, κήπειτα.. ἐν καλῷ εἴης], καὶ τοῦ χρόνου καὶ εἰς χρόνους πολλοὺς νὰ ᾖσε καλά! [75] Χρησ̄τῶ κ' οἰκτίρμ. ἀνδρὸς], ἐνν. ἴδιον τοῦτο. [77] Ὁ τὰν νυὸν κτλ.], παροιμία, τὴν ὁποίαν ἐκφωνοῦν, φαίνεται, οἱ ὑπερβιάζοντες τὸν οὐδὸν τῆς οἰκίας τὴν νύμφην, ἀποκλείοντες κατόπιν των τὴν θύραν. [78] Πόταγ' ὧδε], πρόσαγε (ἐνν. σεαυτὴν) ὧδε, πλησίασαι. [79] Τὰ ποικίλα], τὰ κεντήματα τῶν πέπλων τοῦ Ἀδώνιδος.

[80] Λεπτὰ καὶ ὡς χαρίεντα], ἀπαράλλακτον τῷ τοῦ Ὁμήρου (Ὀδ. Γ 221): « Λεπτά τε καὶ χαρίεντα. Καὶ νομίζω ὅτι καὶ ἀπαραλλάκτως ἦτον γραμμένον. —θεῶν περονάματα], δὲν ἠξεύρω διατὶ ἠθέλησαν νὰ τὸ διορθώσωσι: θεῶν γε πονάματα· καὶ ἄλλοι θεῶν νήματα· Ἐνῷ δὲν σημαίνει τίποτε ἄλλο, νομίζω, παρὰ τὴν κοινῶς παρ' ἡμῖν βελονιὰν, ἐπιλαμβανομένην ἀντὶ τοῦ ὅλου εἴδους τοῦ κεντήματος. [81] Ποῖοι ζωογράφοι κτλ.], διότι φυσικῶς πρὶν τὰ κεντήσωσι, τὰ ἐζωγράφιζον, ἀπαράλλακτα καθὼς καὶ τώρα αἱ κεντήστριαι. [83] Ἐνδινεῦντι], κινοῦνται περιστρεφόμενα· ὑπερβολὴ τοῦτο, ὡς ἐπὶ ζώντων μονονουχὶ τῶν ποικιλμάτων. [84] Θαητὸς], θαυμαστὸς, ἀξιοθέατος.

Ὁ τριφίλατος Ἅδωνις, ὁ κὴν Ἀχέροντι φιλεῖται!
ΒΤ.Ξ. Παύσασθ', ὦ δύστανοι, ἀνάνυτα κωτίλλοισα.
Τρυγόνες· ἐκκναισεῦντι πλατειάσδοισαι ἅπαντα.
ΓΟΡ. Μᾶ, πόθεν ὤνθρωπος; τί δὲ τίν, εἰ κωτίλαι εἰμές;
Πασάμενος, ἐπίτασσε· Συρακοσίαις ἐπιτάσσεις; 90
Ὡς εἰδῆς καὶ τοῦτο, Κορίνθιαί εἰμες ἄνωθεν,
Ὡς καὶ ὁ Βελλεροφῶν· Πελοποννασιστὶ λαλεῦμες·
Δωρίσδεν δ' ἔξεστι, δοκῶ, τοῖς Δωριέεσσι.
ΠΡ. Μὴ φυῇ, Μελιτῶδες, ὃς ἁμῶν καρτερὸς εἴη,
Πλὰν ἑνός· οὐκ ἀλέγω, μή μοι κενεὰν ἀπομάξῃς. 95
ΓΟΡ. Σίγα, Πραξινόα· μέλλει τὸν Ἅδωνιν ἀείδειν
Ἁ τᾶς Ἀργείας θυγάτηρ πολυϊδρις ἀοιδός,
Ἄτις καὶ Σπέρχιν τὸν ἰάλεμον ἠρίστευσε·
Φθεγξεῖταί τι (σαφ' οἶδα) καλόν· διαθρύπτεται ἤδη.
ΓΥ. Α. Δέσποιν', ἃ Γολγώς τε καὶ Ἰδάλιον ἐφίλασας, 100
Αἰπεινὸν τ' Ἔρυκα, χρυσῷ παίσδοισ', Ἀφροδίτα,
Οἷόν τοι τὸν Ἅδωνιν ἀπ' ἀενάω Ἀχέροντος
Μηνὶ δυωδεκάτῳ μαλακαίποδες ἄγαγον Ὧραι!
Βάρδισται μακάρων, Ὧραι φίλαι, ἀλλὰ ποθειναί
Ἔρχονται πάντεσσι βροτοῖς, αἰεί τι φέροισαι. 105
Κύπρι Διωναία, τὺ μὲν ἀθανάταν ἀπὸ θνατᾶς,
Ἀνθρώπων ὡς μῦθος, ἐποίησας Βερενίκαν,
Ἀμβροσίαν ἐς στῆθος ἀποστάξασα γυναικός·
Τὶν δὲ χαριζομένα, πολυώνυμε καὶ πολύναε,
Ἁ Βερενικείᾳ θυγάτηρ, Ἑλένᾳ εἰκυῖα, 110
Ἀρσινόα πάντεσσι καλοῖς ἀτιτάλλει Ἅδωνιν.
Πὰρ μέν οἱ ὥρια κεῖται, ὅσα δρυὸς ἄκρα φέροντι,
Πὰρ δ' ἀπαλοὶ κᾶποι, πεφυλαγμένοι ἐν ταλαρίσκοις

---

86 Ὁ], ἀντὶ Ὅς. 87 Ἀνάνυτα κωτίλλοισαι], ἀπέραντα πολυλογοῦσαι, ὡς αἱ τρυγόνες.
88 Ἐκκναισεῦντι], καταζαλίζουσι (κεφαλοπονοῦσι) τὸ πᾶν.—πλατειάσδοισαι] προφέρουσαι πλατεῖ τῷ στόματι τὸ α, καθὼς οἱ Δωριεῖς. 89 Μᾶ], ἐπιφώνημα γυναικεῖον ἀπορίας ἐκφραστικόν: Μπᾶ! πάθ! ἢ εἶναι δὲ λέγουσι κατ' ἀποκοπὴν ἐκ τοῦ Μᾶτερ, Δάματερ!—τί δὲ τίν;] τί πρὸς σέ; τί σε μέλει; 90 Πασάμενος, ἐπίτασσε], ἐὰν μᾶς ἔθρεψες, (τότε μόνον) πρόσαζέ μας. 91 Κορίνθιαί εἰμες ἄνωθεν] διότι οἱ Συρακούσιοι ἦσαν ἄποικοι τῶν Κορινθ.
93 Μὴ φυῇ. . ὃς ἁμῶν κτλ.], νὰ μὴ φθάσῃ νὰ γεννηθῇ (κατὰ λέξιν νὰ μὴ φυτρώσῃ) ὁ ἀνώτερος ἡμῶν, ἐκτὸς ἑνὸς καὶ μόνου (καὶ ἐννοεῖ τὸν Πτολ.)! Τὸ δὲ Μελιτῶδες, γυναικεία ἐπίκλησις τῆς Περσεφόνης, κατ' ἀντίφρασιν, τῆς ὁποίας καὶ αἱ ἱέρειαι ὠνομάζοντο Μέλισσαι. 95 Μή μοι κενεὰν (ἐνν. χοίνικα) ἀπομάξῃς], κοινῶς λέγομεν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας: Νὰ μή μου κόψῃς τὸ ταγῆνι! 98 Σπέρχιν], τίποτε δὲν λέγει ὁ Σχλ. περὶ τοῦ ὀνόματος τούτου· καὶ νομίζω ὅτι καλῶς ποιοῦντες μετέβαλόν τινες τὴν λέξιν εἰς Πέρσιν.
100 Γολγώς τε καὶ Ἰδάλιον], Γολγοί, πόλις τῆς Κύπρου, ἀπὸ Γόλγου τοῦ Ἀδώνιδος καὶ Ἀφροδίτης· τῆς αὐτῆς δὲ νήσου καὶ τὸ Ἰδάλιον. 101 Ἔρυκα], πόλις τῆς Σικελ.
107 Βερενίκαν], τὴν Πτολεμαίου τοῦ Σωτῆρος γυναῖκα καὶ τοῦ Φιλαδέλφου μητέρα.
109 Τίν δέ], σοὶ δέ. 110 Ἁ Βερενικείᾳ θυγ.], διότι ἡ γυνὴ τοῦ Φιλαδέλφου Ἀρσινόη ἦτον καὶ ἀδελφὴ αὐτοῦ (ἐκ μητρὸς), κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν Αἰγυπτ. βασιλέων. 112 Ὅσα δρυὸς ἄκρα φέροντι], παράφρασις τῆς λέξεως Ἀκρόδρυα. 113 Ἀπαλοὶ κᾶποι], τρυφεροὶ κῆποι. Οἱ παροιμιαζόμενοι οὗτοι κῆποι τοῦ Ἀδώνιδος, ἔμβλημα τῆς ταχέως ἀπανθούσης ἢ μαραινομένης νεότητος, ἦσαν γάστραι ἢ κοφίνια (ταλαρίσκοι), ἔχοντα πεφυτευμένα διά-

Εὐμαρές;

ΓΡ. Ἐς Τροίαν πειρώμενοι ἦνθον Ἀχαιοί,
Καλλίστα παίδων· πεῖρη θὴν πάντα τελεῖται.

ΓΟΡ. Χρησμὼς ἁ πρεσβῦτις ἀπῴχετο θεσπίξασα.

ΠΡ. Πάντα γυναῖκες ἴσαντι, καὶ ὡς Ζεὺς ἀγάγεθ' Ἥραν.

ΓΟΡ. Θᾶσαι, Πραξινόα, περὶ τὰς θύρας ὅσσος ὅμιλος. 65

ΠΡ. Θεσπέσιος· Γοργοῖ, δὸς τὰν χέρα μοι· λαβὲ καὶ τύ,
Εὐνόα, Εὐτυχίδος· πότεχ' αὐτᾷ, μὴ τὺ πλανηθῇς.
Πᾶσαι ἅμ' εἰσένθωμες· ἀπρὶξ ἔχευ, Εὐνόα, ἁμῶν.
Ὤμοι δειλαία, δίχα μευ τὸ θερίστριον ἤδη
Ἔσχισται, Γοργοῖ· ποττῶ Διὸς, εἶτι γένοιο 70
Εὐδαίμων, ὦνθρωπε, φυλάσσεο τὠμπέχονόν μευ.

ΞΕΝ. Οὐκ ἐπ' ἐμὶν μέν· ὅμως δὲ φυλάξομαι.

ΠΡ. Ἀθρόος ὄχλος·
Ὠθεῦνθ' ὥσπερ ὗες.

ΞΕΝ. Θάρσει, γύναι· ἐν καλῷ εἰμές.

ΠΡ. Κεῖς ὥρας, κἠπειτα, φίλ' ἀνδρῶν, ἐν καλῷ εἶης,
Ἄμμε περιστέλλων! χρηστῶ κ' οἰκτίρμονος ἀνδρός. 75
Φλίβεται Εὐνόα ἄμμιν· ἄγ', ὦ δειλά, τὺ βιάζευ.
Κάλλιστ'· ἐνδοῖ πᾶσαι, ὁ τὰν νυὸν εἶπ' ἀποκλάξας.

ΓΟΡ. Πραξινόα, πόταγ' ὧδε· τὰ ποικίλα πρᾶτον ἄθρησον,
Λεπτὰ καὶ ὡς χαρίεντα· θεῶν περονάματα φασεῖς.

ΠΡ. Πότνι' Ἀθαναία! ποῖαί σφ' ἐπόνασαν ἔριθοι; 80
Ποῖοι ζωογράφοι τἀκριβέα γράμματ' ἔγραψαν;
Ὡς ἔτυμ' ἑστάκαντι, καὶ ὡς ἔτυμ' ἐνδινεῦντι·
Ἔμψυχ', οὐκ ἐνυφαντά. Σοφόν τι χρῆμ' ὤνθρωπος!
Αὐτὸς δ' ὡς θαητὸς ἐπ' ἀργυρέω κατάκειται·
Κλισμῷ, πρῶτον ἴουλον ἀπὸ κροτάφων καταβάλλων, 85

---

[63] Πεῖρᾳ θὴν πάντα τελεῖται], παροιμία. Τὸ δὲ Θὴν, ἀντὶ Ἐπὶ τέλους. [64] Καὶ ὡς Ζ. ἀγάγεθ' Ἤ.] πῶς ἐπῆρεν (ἐνυμφεύθη) ὁ Ζ. τὴν Ἤ. Μυθεύεται γὰρ ὁ Ζεὺς, τὴν Ἥραν μνώμενος, κρύφα τῶν γονέων αὐτῇ συνελθεῖν, μεταμορφωθεὶς εἰς κόκκυγα, ἐπὶ τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ ὄρους Ὄχης ἢ ἐπὶ τοῦ ἐν Ἀργολίδι Θορνακος· ὅθεν καὶ τὸ ἐν Ἄργει ἄγαλμα τῆς Ἥρας ἐπὶ τοῦ σκήπτρου εἶχε κόκκυγα. [67] Εὐτυχίδος], αὕτη φαίνεται εἶναι δούλη τῆς Γοργοῦς, συναπολουθοῦσα.— πότεχ' αὐτᾷ], πρόσεχε σεαυτῇ. [70] Ποττῶ Διὸς] πρὸς τοῦ Διός. —εἶτι γένοιο Εὐδ.], εἴθε γένοιο! ὅθεν καὶ ἐν ἄλλοις γρφτ. Αἴτυ. [75] Ἐν καλῷ εἰμές], ἐν ἀσφαλεῖ ἐσμεν. [76] Κεῖς ὥρας, κἠπειτα.. ἐν καλῷ εἶης], καὶ τοῦ χρόνου καὶ εἰς χρόνους πολλοὺς νὰ ἦσε καλά! [78] Χρηστῶ κ' οἰκτίρμ. ἀνδρὸς], ἐνν. ἴδιον τοῦτο. [77] Ὁ τὰν νυὸν κτλ.], παροιμία, τὴν ὁποίαν ἐπεφώνουν, φαίνεται, οἱ ὑπερδιδάζοντες τὸν οὐδὸν τῆς οἰκίας τὴν νύμφην, ἀποκλείοντες κατόπιν των τὴν θύραν. [78] Πόταγ' ὧδε], πρόσαγε (ἐνν. σεαυτὴν) ὧδε, πλησίασαι. [79] Τὰ ποικίλα], τὰ κεντήματα τῶν πέπλων τοῦ Ἀδώνιδος.

[79] Λεπτὰ καὶ ὡς χαρίεντα], ἀπαράλλακτον τῷ τοῦ Ὁμήρου (Ὀδ. Γ 221): » Λεπτά τε καὶ χαρίεντα. Καὶ νομίζω ὅτι καὶ ἀπαραλλάκτως ἦτον γραμμένον. —θεῶν περονάματα], δὲν ἠξεύρω διατί ἠθέλησαν νὰ τὸ διορθώσωσι: θεῶν γε πονάματα· καὶ ἄλλοι θεάων νήματα· Ἐνῷ δὲν σημαίνει τίποτε ἄλλο, νομίζω, παρὰ τὴν κοινῶς παρ' ἡμῖν βελονιὰν, ἐπιλαμβανομένην ἀντὶ τοῦ ὅλου εἴδους τοῦ κεντήματος. [81] Ποῖοι ζωογράφοι κτλ.], διότι φυσικῶς πρὶν τὰ κεντήσωσι, τὰ ἐζωγράφιζον, ἀπαράλλακτα καθὼς καὶ τώρα αἱ κεντήστριαι. [85] Ἐνδινεῦντι], κινοῦνται περιστρεφόμενα· ὑπερβολὴ τοῦτο, ὡς ἐπὶ ζώντων μονονουχὶ θεῶν ποικιλμάτων. [84] Θαητὸς], θαυμαστὸς, ἀξιοθέατος.

Ὁ τριφίλατος Ἅδωνις, ὁ κὴν Ἀχέροντι φιλεῖται!
ΕΤ.Ξ. Παύσασθ', ὦ δύστανοι, ἀνάνυτα κωτίλλοισα.
Τρυγόνες· ἐκκναισεῦντι πλατειάσδοισαι ἅπαντα.
ΓΟΡ. Μᾶ, πόθεν ὤνθρωπος; τί δὲ τίν, εἰ κωτίλαι εἰμές;
Πασάμενος, ἐπίτασσε· Συρακοσίαις ἐπιτάσσεις; 90
Ὡς εἰδῇς καὶ τοῦτο, Κορίνθιαί εἰμες ἄνωθεν,
Ὡς καὶ ὁ Βελλεροφῶν· Πελοποννασιστὶ λαλεῦμες·
Δωρίσδεν δ' ἔξεστι, δοκῶ, τοῖς Δωριέεσσι.
ΠΡ. Μὴ φυῇ, Μελιτῶδες, ὃς ἁμῶν καρτερὸς εἴη,
Πλὰν ἑνός· οὐκ ἀλέγω, μή μοι κενεὰν ἀπομάξῃς. 95
ΓΟΡ. Σίγα, Πραξινόα· μέλλει τὸν Ἅδωνιν ἀείδειν
Ἁ τᾶς Ἀργείας θυγάτηρ πολυΐδρις ἀοιδός,
Ἄτις καὶ Σπέρχιν τὸν ἰάλεμον ἠρίστευσε·
Φθεγξεῖταί τι (σαφ' οἶδα) καλόν· διαθρύπτεται ἤδη.
ΓΥ. Α. Δέσποιν', ἃ Γολγώς τε καὶ Ἰδάλιον ἐφίλασας, 100
Αἰπεινόν τ' Ἔρυκα, χρυσῷ παίσδοισ', Ἀφροδίτα,
Οἷόν τοι τὸν Ἅδωνιν ἀπ' ἀενάω Ἀχέροντος
Μηνὶ δυωδεκάτῳ μαλακαίποδες ἄγαγον Ὧραι!
Βάρδισται μακάρων, Ὧραι φίλαι, ἀλλὰ ποθειναί
Ἔρχονται πάντεσσι βροτοῖς, αἰεί τι φέροισαι. 105
Κύπρι Διωναία, τὺ μὲν ἀθανάταν ἀπὸ θνατᾶς,
Ἀνθρώπων ὡς μῦθος, ἐποίησας Βερενίκαν,
Ἀμβροσίαν ἐς στῆθος ἀποστάξασα γυναικός·
Τὶν δὲ χαριζομένα, πολυώνυμε καὶ πολύναε,
Ἁ Βερενικείᾳ θυγάτηρ, Ἑλένᾳ εἰκυῖα, 110
Ἀρσινόα πάντεσσι καλοῖς ἀτιτάλλει Ἅδωνιν.
Πὰρ μέν οἱ ὥρια κεῖται, ὅσα δρυὸς ἄκρα φέροντι,
Πὰρ δ' ἀπαλοὶ κᾶποι, πεφυλαγμένοι ἐν ταλαρίσκοις

---

86 Ὁ], ἀντὶ Ὅς. 87 Ἀνάνυτα κωτίλλοισαι], ἀπέραντα πολυλογοῦσαι, ὡς αἱ τρυγόνες.
88 Ἐκκναισεῦντι], καταζαλίζουσι (κεφαλοπονοῦσι) τὸ πᾶν.—πλατειάσδοισαι] προφέρουσαι πλατεῖ τῷ στόματι τὸ α, καθὼς οἱ Δωριεῖς. 89 Μᾶ], ἐπιφώνημα γυναικεῖον ἀπορίας ἐκφραστικόν: Μπᾶ! πάθ! ἢ εἶναι δὲ λέγουσι κατ' ἀποκοπὴν ἐκ τοῦ Μᾶτερ, Δάματερ!—τί δὲ τίν;] τί πρὸς σέ; τί σε μέλει; 90 Πασάμενος, ἐπίτασσε], ἐὰν μᾶς ἔθρεψες, (τότε μόνον) πρόσταζέ μας. 91 Κορίνθιαί εἰμες ἄνωθεν] διότι οἱ Συρακούσιοι ἦσαν ἄποικοι τῶν Κορινθ.
93 Μὴ φυῇ. . ὃς ἁμῶν κτλ.], νὰ μὴ φθάσῃ νὰ γεννηθῇ (κατὰ λέξιν νὰ μὴ φυτρώσῃ) ὁ ἀνώτερος ἡμῶν, ἐκτὸς ἑνὸς καὶ μόνου (καὶ ἐννοεῖ τὸν Πτολ.)! Τὸ δὲ Μελιτῶδες, γυναικεία ἐπίκλησις τῆς Περσεφόνης, κατ' ἀντίφρασιν, τῆς ὁποίας καὶ αἱ ἱέρειαι ὠνομάζοντο Μέλισσαι. 95 Μή μοι κενεὰν (ἐνν. χοίνικα) ἀπομάξῃς], κοινῶς λέγομεν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας: Νὰ μή μου κόψῃς τὸ ταγῆνι! 98 Σπέρχιν], τίποτε δὲν λέγει ὁ Σχλ. περὶ τοῦ ὀνόματος τούτου· καὶ νομίζω ὅτι καλῶς ποιοῦντες μετέβαλόν τινες τὴν λέξιν εἰς Πέρυσιν.
100 Γολγώς τε καὶ Ἰδάλιον], Γολγοί, πόλις τῆς Κύπρου, ἀπὸ Γόλγου τοῦ Ἀδώνιδος καὶ Ἀφροδίτης· τῆς αὐτῆς δὲ νήσου καὶ τὸ Ἰδάλιον. 101 Ἔρυκα], πόλις τῆς Σικελ.
107 Βερενίκαν], τὴν Πτολεμαίου τοῦ Σωτῆρος γυναῖκα καὶ τοῦ Φιλαδέλφου μητέρα.
109 Τίν δέ], σοὶ δέ. 110 Ἁ Βερενικείᾳ θυγ.], διότι ἡ γυνὴ τοῦ Φιλαδέλφου Ἀρσινόη ἦτον καὶ ἀδελφὴ αὐτοῦ (ἐκ μητρὸς), κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν Αἰγυπτ. βασιλέων. 112 Ὅσα δρυὸς ἄκρα φέροντι], παράφρασις τῆς λέξεως Ἀκρόδρυα. 113 Ἀπαλοὶ κᾶποι], τρυφεροὶ κῆποι. Οἱ παροιμιαζόμενοι οὗτοι κῆποι τοῦ Ἀδώνιδος, ἔμβλημα τῆς ταχέως ἀπανθούσης καὶ μαραινομένης νεότητος, ἦσαν γάστραι ἢ κοφίνια (ταλαρίσκοι), ἔχοντα πεφυτευμένα διά-

Ἐγὼ δὲ δύ' ἔπη τῶν ἐμῶν ἐρῶ μόνα.
ΔΙ. Ἄνδρες φίλοι, κἀγὼ μὲν αὐτοὺς οὐ κρινῶ·
Οὐ γὰρ δι' ἔχθρας οὐδετέρῳ γενήσομαι·
Τὸν μὲν γὰρ ἡγοῦμαι σοφὸν, τῷ δ' ἥδομαι.
ΠΛ. Οὐδὲν ἄρα πράξεις, ὧν περ ἦλθες οὕνεκα. 1340
ΔΙ. Ἐὰν δὲ κρίνω;
ΠΛ. Τὸν ἕτερον λαβὼν ἄπει,
Ὁπότερον ἂν κρίνῃς, ἵν' ἔλθῃς μὴ μάτην.
ΔΙ. Εὐδαιμονοίης. φέρε, πύθεσθέ μου ταδί.
Ἐγὼ κατῆλθον ἐπὶ ποιητήν.
ΕΥΡ. Τοῦ χάριν;
ΔΙ. Ἵν' ἡ πόλις σωθεῖσα, τοὺς χοροὺς ἄγῃ. 1345
Ὁπότερος οὖν ἂν τῇ πόλει παραινέσειν
Μέλλει τι χρηστὸν, τοῦτον ἄξειν μοι δοκῶ.
Πρῶτον μὲν οὖν περὶ Ἀλκιβιάδου τίν' ἔχετον
Γνώμην ἑκάτερος; ἡ πόλις γὰρ δυστοκεῖ.
ΕΥΡ. Ἔχει δὲ περὶ αὐτοῦ τίνα γνώμην; 1350
ΔΙ. Τίνα;
Ποθεῖ μὲν, ἐχθαίρει δὲ, βούλεται δ' ἔχειν.
Ἀλλ' ὅ τι νοεῖτον, εἴπατον τούτου πέρι.
ΕΥΡ. Μισῶ πολίτην, ὅστις ὠφελεῖν πάτραν
Βραδὺς πέφυκε, μεγάλα δὲ βλάπτειν ταχὺς,
Καὶ πόριμον αὐτῷ, τῇ πόλει δ' ἀμήχανον. 1355
ΔΙ. Εὖ γ', ὦ Πόσειδον· σὺ δὲ τίνα γνώμην ἔχεις;
ΑΙΣ. *Οὐ χρὴ λέοντος σκύμνον ἐν πόλει τρέφειν·
Μάλιστα μὲν λέοντα μὴ 'ν πόλει τρέφειν·
Ἢν δ' ἐκτραφῇ τις, τοῖς τρόποις ὑπηρετεῖν.
ΔΙ. Νὴ τὸν Δία τὸν Σωτῆρα, δυσκρίτως γ' ἔχω· 1360
Ὁ μὲν σοφῶς γὰρ εἶπεν, ὁ δ' ἕτερος σαφῶς.
Ἀλλ' ἔτι μίαν γνώμην ἑκάτερος εἴπατον,
Περὶ τῆς πόλεως ἥν τιν' ἔχετον σωτηρίαν.
ΕΥΡ. *Εἴ τις πτερώσας Κλεόκριτον Κινησίᾳ
Αἴροιεν αὖραι πελαγίαν ὑπὲρ πλάκα. 1365
ΔΙ. Γέλοιον ἂν φαίνοιτο· νοῦν δ' ἔχει τίνα;

1337 Ἄνδρες φίλοι], ἐνν. εἰσὶν ἀμφότεροι. 1339 Τὸν μὲν γάρ], τὸν Εὐρ. 1343 Περὶ Ἀλκιβ.] φυγόντος ἑκοντὶ τὸ δεύτερον, μετὰ τὸ ἡττηθῆναι τὸν κυβερνήτην αὐτοῦ Ἀντίοχον ὑπὸ Λυσάνδρου. 1349 Δυστοκεῖ], δὲν δύναται ν' ἀποφασίσῃ τι περὶ αὐτοῦ. 1351 Ποθεῖ μὲν κτλ.] ἐκ τῶν Ἴωνος Φρουρῶν, ὅπου ἡ Ἑλένη λέγει πρὸς τὸν Ὀδυσσ: Σιγᾷ μὲν, ἐχθαίρει δὲ, βούλεταί γε μήν α. 1356 55 Μισῶ πολίτην κτλ.] ὡραία γνώμη! 1357 58] ὁ εἷς (ὁ πρῶτος μᾶλλον) τῶν δύο στίχων φαίνεται περιττὸς, ἐκτὸς ἐὰν, καθὼς ὑπετόπασεν ὁ Bothe, ἀποδοθῇ εἰς τὸν Διόνυσον, καὶ ἐξενεχθῇ ἐρωτηματικῶς. 1364 65] διεφθάρθαι φαίνεται τὸ χωρίον, ἢ καὶ ἐπίτηδες περινενόηται, ἵνα μὴ δοκῇ αὐτοσχεδιάζειν ὁ ποιητὴς περὶ τῶν κοινῶν. Ἦν δὲ ὁ Κινησίας μακρότατος καὶ λεπτότατος· ἀμφότεροι δὲ πονηροὶ σφόδρα. Εἰ τοίνυν ἀντὶ πτερῶν τις περιθοίη τῷ Κλεοκρίτῳ τὸν Κινησίαν (κατ' εὐθεῖαν ἀπόλυτον), γένοιντ' ἂν ἀμφότεροι ἀνεμοφόρητοι καὶ ὑπερπελάγιοι.

ΕΥΡ. Εἰ ναυμαχοῖεν, κἄτ' ἔχοντες ὀξίδας
'Ραίνοιεν ἐς τὰ βλέφαρα τῶν ἐναντίων.
Ἐγὼ μὲν οἶδα, καὶ θέλω φράζειν.
ΔΙ. Λέγε.
ΕΥΡ. Ὅταν τὰ νῦν ἄπιστα πίσθ' ἡγώμεθα, 1370
Τὰ δ' ὄντα πίστ' ἄπιστα.
ΔΙ. Πῶς; οὐ μανθάνω.
Ἀμαθέστερόν πως εἰπὲ καὶ σαφέστερον.
ΕΥΡ. Εἰ τῶν πολιτῶν, οἷσι νῦν πιστεύομεν,
Τούτοις ἀπιστήσαιμεν· οἷς δ' οὐ χρώμεθα,
Τούτοισι χρησαίμεσθ', ἴσως σωθεῖμεν ἄν. 1375
Εἰ νῦν γε δυστυχοῦμεν ἐν τούτοισι, πῶς
Τἀναντί' ἂν πράττοντες οὐ σωζοίμεθ' ἄν;
ΔΙ. Εὖ γ', ὦ Παλάμηδες, ὦ σοφωτάτη φύσις,
Ταυτὶ πότερ' αὐτὸς εὗρες, ἢ Κηφισοφῶν;
ΕΥΡ. Ἐγὼ μόνος. τὰς δ' ὀξίδας Κηφισοφῶν. 1380
ΔΙ. Τί δαὶ λέγεις σύ;
ΑΙΣ. Τὴν πόλιν νῦν μοι φράσον
Πρῶτον, τίσι χρῆται· πότερα τοῖς χρηστοῖς;
ΔΙ. Πόθεν;
Μισεῖ κάκιστα.
ΑΙΣ. Τοῖς πονηροῖς δ' ἥδεται;
ΔΙ. Οὐ δῆτ' ἐκείνη γ', ἀλλὰ χρῆται πρὸς βίαν.
ΑΙΣ. Πῶς οὖν τις ἂν σώσειε τοιαύτην πόλιν, 1385
ἢ μήτε χλαῖνα μήτε σισύρα ξυμφέρει;
ΔΙ. Εὕρισκε νὴ Δί', εἴπερ ἀναδύσει πάλιν.
ΑΙΣ. Ἐκεῖ φράσαιμ' ἄν· ἐνθαδὶ δ' οὐ βούλομαι.
ΔΙ. Μὴ δῆτα σύ γ', ἀλλ' ἐνθένδ' ἀνίει τἀγαθά.
ΑΙΣ. Τὴν γῆν ὅταν νομίσωσι τὴν τῶν πολεμίων 1390
Εἶναι σφετέραν, τὴν δὲ σφετέραν τῶν πολεμίων·
Πόρον δὲ τὰς ναῦς, ἀπορίαν δὲ τὸν πόρον.
ΔΙ. Εὖ, πλὴν ὁ δικαστὴς αὐτὰ καταπίνει μόνος.
ΠΛ. Κρίνοις ἄν.
ΔΙ. Αὕτη σφῷν κρίσις γενήσεται.
Αἱρήσομαι γάρ, ὅνπερ ἡ ψυχὴ θέλει. 1395
ΕΥΡ. Μεμνημένος νυν τῶν θεῶν, οὓς ὤμοσας,

1367 Ὀξίδας], ἀγγεῖα ὄξους περιεκτικά, τὰ κοινῶς ὀξειδερά. 1378 Εὖ γ', ὦ Παλάμηδες], εἰρωνικῶς τοῦτο, ὡς ἐὰν εἰ ἔλεγε: Τοῦτο πολλῆς σοφίας οὐ δεῖται πρὸς ἀνεύρεσιν· ἢ τυφλῷ γὰρ δῆλον, κατὰ τὴν παροιμίαν. 1384 Πρὸς βίαν] ἐξ ἀνάγκης. 1389 Μήτε χλ. μήτε σισ.] μήτε βαρύτερον (χειμερινόν), μήτε ἐλαφρότερον ἐπανωφόριον. 1387 Ἀναδύσει], ἡ πόλις, ἀνακύψει ἐκ τοῦ βυθοῦ. 1390 93], καθὼς καὶ ὁ Περικλῆς συνεβούλευε τοὺς Ἀθ., τὴν μὲν Ἀττικὴν περιορᾶν τεμνομένην ὑπὸ τῶν Λακεδ., αὐτοὺς δὲ περιπλεῖν κακοῦντας τὴν Λακωνικήν. — ἀπορίαν δὲ τὸν πόρον], τὰ θεωρικὰ δηλ. τὰ δικαστικά, τὰ ἐκκλησιαστικά, δι' ὧν κατεδημαγώγουν οἱ ὀχλοκόποι τὸν δῆμον. 1393 Ὁ δικ. αὐτὰ καταπίνει μόνος], τὰ περισσεύοντα δηλ. ἀπὸ τῶν ἀνωτέρω πόρων.

Ἢ μὴν ἀπάξειν μ' οἴκαδ', αἱροῦ τοὺς φίλους.
ΔΙ. Ἡ γλῶσσ' ὀμώμοκ', Αἰσχύλον δ' αἱρήσομαι.
ΕΥΡ. Τί δέδρακας, ὦ μιαρώτ' ἀνθρώπων;
ΔΙ. Ἐγώ;
Ἔκρινα νικᾶν Αἰσχύλον. τιὴ γὰρ οὔ; 1400
ΕΥΡ. Αἴσχιστον ἔργον μ' ἐργασάμενος προσβλέπεις;
ΔΙ. Τί δ' αἰσχρόν, ἢν μὴ τοῖσι θεωμένοις δοκῇ;
ΕΥΡ. Ὦ σχέτλιε, περιόψει με δὴ τεθνηκότα;
ΔΙ. Τίς οἶδεν, εἰ τὸ ζῆν μέν ἐστι κατθανεῖν,
Τὸ πνεῖν δὲ δειπνεῖν, καὶ τὸ καθεύδειν κώδιον; 1405
ΠΛ. Χωρεῖτε τοίνυν, ὦ Διόνυσ', εἴσω.
ΔΙ. Τί δαί;
ΠΛ. Ἵνα ξενίσω σφὼ πρὶν ἀποπλεῖν.
ΔΙ. Εὖ τοι λέγεις,
Νὴ τὸν Δί'· οὐ γὰρ ἄχθομαι τῷ πράγματι.
ΧΟΡ. Μακάριός γ' ἀνὴρ ἔχων Στρφ.
Ξύνεσιν ἠκριβωμένην· 1410
Πάρα δὲ πολλοῖσιν μαθεῖν.
Ὅδε γάρ, εὖ φρονεῖν δοκήσας, πάλιν ἄπεισιν οἴκαδ' αὖ,
Ἐπ' ἀγαθῷ μὲν τοῖς πολίταις,
Ἐπ' ἀγαθῷ δὲ τοῖς ἑαυτοῦ ξυγγενέσι τε καὶ φίλοισι,
Διὰ τὸ συνετὸς εἶναι. 1415
Χαρίεν οὖν, μὴ Σωκράτει
Παρακαθήμενον λαλεῖν,
Ἀποβαλόντα μουσικὴν,
Τά τε μέγιστα παραλιπόντα τῆς τραγῳδικῆς τέχνης.
Τὸ δ' ἐπὶ σεμνοῖσιν λόγοισι 1420
Καὶ σκαριφισμοῖσι λήρων διατριβὴν ἀργὸν ποιεῖσθαι,
Παραφρονοῦντος ἀνδρός.

ΠΛΟΥΤΩΝ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΠΛ. Ἄγε δὴ χαίρων, Αἰσχύλε, χώρει,
Καὶ σῶζε πόλιν τὴν ἡμετέραν
Γνώμαις ἀγαθαῖς, καὶ παίδευσον 1425
Τοὺς ἀνοήτους· πολλοὶ δ' εἰσίν.

1398 Ἡ γλῶσσ' ὀμ.], ἐκ τοῦ Ἱππολύτου (576). 1402 Τί δ' αἰσχρὸν κτλ.] παρὰ τὰ ἐξ Αἰόλου Εὐριπίδου: » Τί δ' αἰσχρὸν ἢν μὴ τοῖσι χρωμένοις δοκῇ; 1404 Τίς οἶδεν κτλ.] καὶ τοῦτο παρῴδηται, ἴδε 1021. 1405 Τὸ πνεῖν δὲ δειπνεῖν κ.τ.λ.] κωμικὰ ταῦτα. 1409 Ἀνὴρ] ὁ Αἰσχύλος. 1411 Πολλοῖσιν], ἐν πολλοῖς, ἐκ πολλῶν (διδομένων). 1416 18 Σωκρ. Παρακαθ. λαλεῖν], καθάπτεται τοῦ Σωκρ., ὡς καθημένου ἐν τοῖς ἐργαστηρίοις καὶ τραπέζαις, καὶ φιλοσοφοῦντος (σεμνολογοῦντος), δέον μουσικὴν ἀσκεῖν. 1421 Διατριβὴν ἀργὸν], Ἀττ. ἐντὶ Ἀργήν.

Καὶ δὸς τουτὶ Κλεοφῶντι φέρων,
Καὶ τουτὶ τοῖσι πορισταῖς,
Μύρμηκι θ' ὁμοῦ καὶ Νικομάχῳ·
Τόδε δ' Ἀρχενόμῳ· 1430
Καὶ φράζ' αὐτοῖς ταχέως ἥκειν
Ὡς ἐμὲ δευρὶ, καὶ μὴ μέλλειν·
Κἂν μὴ ταχέως ἥκωσιν, ἐγὼ,
Νὴ τὸν Ἀπόλλω,
Στίξας αὐτοὺς καὶ ξυμποδίσας, 1435
Μετ' Ἀδειμάντου τοῦ λευκολόφου
Κατὰ γῆς ταχέως ἀποπέμψω.

ΑΙΣ. Ταῦτα ποιήσω· σὺ δὲ τὸν θᾶκον
Τὸν ἐμὸν παράδος Σοφοκλεῖ τηρεῖν,
Καὶ διασώζειν, ἤν ἄρ' ἐγώ ποτε 1440
Δεῦρ' ἀφίκωμαι· τοῦτον γὰρ ἐγὼ
Σοφίᾳ κρίνω δεύτερον εἶναι.
Μέμνησο δ', ὅπως ὁ πανοῦργος ἀνὴρ,
Καὶ ψευδολόγος, καὶ βωμολόχος,
Μηδέποτ' εἰς τὸν θᾶκον τὸν ἐμὸν 1445
Μηδ' ἄκων ἐγκαθεδεῖται.

ΠΛ. Φαίνετε τοίνυν ὑμεῖς τούτῳ
Λαμπάδας ἱερὰς, χἅμα προπέμπετε,
Τοῖσιν τούτου τοῦτον μέλεσιν
Καὶ μολπαῖσιν κελαδοῦντες. 1450

ΧΟΡ. Πρῶτα μὲν εὐοδίαν ἀγαθὴν ἀπιόντι ποιητῇ
Ἐς φάος ὀρνυμένῳ δότε, δαίμονες οἱ κατὰ γαῖαν,
Τῇ τε πόλει μεγάλων ἀγαθῶν ἀγαθὰς ἐπινοίας·
Πάγχυ γὰρ ἐκ μεγάλων ἀχέων παυσαίμεθ' ἂν οὕτως,
Ἀργαλέων τ' ἐν ὅπλοις ξυνόδων· Κλεοφῶν δὲ μαχέσθω, 1455
Κἄλλος ὁ βουλόμενος τούτων πατρίοις ἐν ἀρούραις.

1427 Δὸς τουτὶ], ἴσως σχοινίον πρὸς ἀγχόνην. — Κλεοφῶντι], ἴδε ςίχ. 637.
1428 Τοῖσι πορισταῖς], ἄρχουσι, περὶ πόρου χρημάτων εἰσηγουμένοις. 1429 Νικομάχῳ], κατὰ τοῦ ὁποίου σώζεται λόγος τις τοῦ Λυσίου· ἦν δὲ οὗτος γραμματεύς· καὶ ἄλλος ὑποκριτής. 1430 Ἀρχενόμῳ], τὸν ὁποῖον ὁ Σουΐδας ὀνομάζει Ἀρχέμορον. 1436 Ἀδειμ. τοῦ λευκολόφου], κατ' ἄλλους γραπτέον Λευκολόφου, ὡς πατρὸς τοῦ Ἀδειμάντου, ὅς τις διὰ τοῦτο καὶ Λευκολοφίδης πατρωνυμικῶς ἐκαλεῖτο, οὗ καὶ Πλάτων μέμνηται ἐν Πρωταγόρᾳ.
1451 Εὐοδίαν ἀγαθὴν], ἐκ τοῦ Γλαύκου Ποτνιέως τοῦ Αἰσχύλου. Σεσημείωται δὲ ἤδη τῷ μακαρίτῃ Κοραῇ εἶναι τοῦτο τὸ παρ' ἡμῖν κοινῶς: Καλὸν κατευόδιον! 1455 Ἐν ὅπλοις ξυνόδων], ἐνόπλων συμπλοκῶν. 1456 Πατρίοις ἐν ἀρούραις], ἐν ταῖς πατρίδαις αὐτῶν ἕκαστοι, ὡς ξένοι δηλονότι.

Γ. ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ.

Θεόκριτος, υἱὸς τοῦ Πραξαγόρα, ἐγεννήθη ἐν Συρακούσαις τῆς Σικελίας περὶ τὸ 180 ἔτος Π. Χ. (κατὰ τὴν 122αν Ὀλ.). Ὑπῆρξεν ὁ χαριέστατος καὶ περίφημος ποιητὴς Βουκολικῶν εἰδυλλίων, ἐξ ὧν τριάκοντα εἶναι γνωστά, ὡς καὶ εἰκοσιδύο ἐπιγράμματα. Ἔγραψε δὲ τινὰ μὲν Ἰωνιστὶ, ἀλλὰ τὰ πλεῖστα εἰς τὴν Δωρικὴν διάλεκτον, περὶ ἧς ἴδ. Τόμ. Γ', σελ. 280. Τὸ μέτρον εἶναι ἑξάμετρον.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Α.

ΘΥΡΣΙΣ Η ΩΔΗ.

ΘΥΡΣΙΣ, ΠΟΙΜΗΝ ΚΑΙ ΑΙΠΟΛΟΣ.

ΘΥΡ. Ἆδυ τι τὸ ψιθύρισμα καὶ ἁ πίτυς, αἰπόλε, τήνα,
Ἃ ποτὶ ταῖς παγαῖσι μελίσδεται· ἁδὺ δὲ καὶ τὺ
Τυρίσδες· μετὰ Πᾶνα τὸ δεύτερον ἆθλον ἀποισῇ.
Αἴκα τῆνος ἕλῃ κεραὸν τράγον, αἶγα τὺ λαψῇ·
Αἴκα δ' αἶγα λάβῃ τῆνος γέρας, ἐς τὲ καταῤῥεῖ 5
Ἁ χίμαρος· χιμάρω δὲ καλὸν κρέας, ἔς τε κ' ἀμέλξῃς.
ΑΙΠ. Ἆδιον, ὦ ποιμὰν, τὸ τεὸν μέλος, ἢ τὸ καταχὲς
Τᾶν' ἀπὸ τᾶς πέτρας καταλείβεται ὑψόθεν ὕδωρ.
Αἴκα ταὶ Μῶσαι τὰν οἴϊδα δῶρον ἄγωνται,
Ἄρνα τὺ σακίταν λαψῇ γέρας· αἱ δέ κ' ἀρέσκῃ 10
Τήναις ἄρνα λαβεῖν, τὺ δὲ τὰν δεῖν ὕστερον ἀξῇ.
ΘΥΡ. Λῇς, ποτὶ τᾶν Νυμφᾶν, λῇς, αἰπόλε, τᾷδε καθίξας,
Ὡς τὸ κάταντες τοῦτο γεώλοφον, αἵ τε μυρῖκαι,
Τυρίσδεν; τὰς δ' αἶγας ἐγὼν ἐν τῷδε νομευσῶ.
ΑΙΠ. Οὐ θέμις, ὦ ποιμὰν, τὸ μεσαμβρινὸν, οὐ θέμις ἄμμιν 15
Τυρίσδεν· τὸν Πᾶνα δεδοίκαμες. ἢ γὰρ ἀπ' ἄγρας
Τανίκα κεκμακὼς ἀμπαύεται· ἐντὶ δὲ πικρὸς,
Καὶ οἱ ἀεὶ δριμεῖα χολὰ ποτὶ ῥινὶ κάθηται.
Ἀλλὰ (τὺ γὰρ δὴ, Θύρσι, τὰ Δάφνιδος ἄλγεα εἶδες,
Καὶ τᾶς βωκολικᾶς ἐπὶ τὸ πλέον ἵκεο Μώσας,) 20

---

1 Ψιθύρ.] τῆς πίτυος. — τήνα], ἐκείνη. 2 Ποτὶ] πρός.—μελίσδ.] ἁρμελῶς ἠχεῖ. —ἁδὺ] ἡδέως. Δηλ. καθὼς ἡ πεύκη, οὕτω καὶ σὺ ἡδεως συρίζεις. 3 Τυρίσθες], συρίζεις.— ἀποισῇ] θέλεις ἀποφέρει (λάβει). 4 Αἴκα] ἐάν.— τῆνος] ἐκεῖνος.—τὺ] σύ.—λαψῇ] λήψῃ, θέλεις λάβει. 5 Καταῤῥεῖ], θέλει καταῤῥεύσει, δηλ. δοθῇ. 6 Χίμαρος] ἡ νέα ἔριφος. —ἔς τε κ' ἀμ.] ἕως οὗ ἂν ἁρμέξῃς αὐτήν. — ἄδιον] ἡδύτερον. —καταχ.] καταχεόμενον. 8 Καταλειβ.] ὁ καταχὲς καταλείβεται, καταῤῥέει. 9 Οἴϊδα] προβατίναν. 10 Σακίταν] τὴν ἐν σηκῷ, ἐν τῇ μάνδρᾳ] γαλακτοτροφούμενον. 11 Ὕστερον] μετ' ἐκείνας, ἀφ' οὗ ἐκεῖναι ἐκλέξωσι. 12 Ποτὶ τᾶν Ν.] πρὸς χάριν τῶν Ν.—λῇς] θέλεις.—τᾷδε], τῇδε, ἐδώ. 13 Ὡς], εἰς.—αἵ τε], ἄλλοι ἔγρψ. Ἁ τε· ὅπου. 14 Ἐν τῷδε] ἐν τούτοις. 15 Τὸ μεσαμβρ.] κατὰ μεσημβρίαν.— ἄμμιν] ἡμῖν. 16 Ἢ] βεβαίως. 17 Τανίκα] ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ. ἀμπαύεται] ἀναπαύεται.—ἐντὶ] ἐστί.—πικρὸς, ὀρῳίλος. 20 Ἐπὶ τὸ πλ. ἵκεο] μακρο-

Τοὔνεκα προῆκαν υἱὸν 105
Ἀθάνατοί οἱ πάλιν
Μετὰ τὸ ταχύποτμον
Αὖθις ἀνέρων ἔθνος.
Πρὸς εὐάνθεμον δ' ὅτε φυὰν
Λάχναι νιν μέλαν γένειον ἔρεφον, 110
Ἑτοῖμον ἀνεφρόντισεν γάμον
Ἀντ. γ'. Κ. ιζ'. Πισάτα παρὰ πατρὸς εὔ-
δοξον Ἱπποδάμειαν
Σχεθέμεν. ἄγχι δ' ἐλθὼν
Πολιᾶς ἁλὸς οἶος ἐν ὄρφνᾳ, 115
Ἄπυεν βαρύκτυπον
Εὐτριαίναν· ὁ δ' αὐτῷ
Πὰρ ποσὶ σχεδὸν φάνη.
Τῷ μὲν εἶπε· Φίλι-
α δῶρα Κυπρίας, ἄγ', εἴ τι, 120
Ποσείδαον, ἐς χάριν
Τέλλεται, πέδασον ἔγχος
Οἰνομάου χάλκεον·
Ἐμὲ δ' ἐπὶ ταχυτά-
των πόρευσον ἁρμάτων 125
Ἐς Ἅλιν, κράτει δὲ πέλασόν,
Ἐπεί, τρεῖς γε καὶ δέκ' ἄνδρας ὀλέσαις
Ἐρῶντας, ἀναβάλλεται γάμον
Ἐπῳδ. γ'. Κ. ιγ'. Θυγατρός. ὁ μέγας δὲ κίνδυ-
νος ἄναλκιν οὐ φῶ-
τα λαμβάνει. θανεῖν δ' οἷσιν ἀνάγκα,
Τί κέ τις ἀνώνυμον γῆρας ἐν σκότῳ
Καθήμενος ἕψοι μάταν, ἁπάντων
Καλῶν ἄμμορος; ἀλλ' ἐμοὶ μὲν οὗτοσὶ
Ἆθλός γ' ὑποκείσεται· τὺ δὲ 135
Πρᾶξιν φίλαν δίδοι.
Ὦς ἔννεπεν· οὐδ' ἀ-

---

103 Οἱ] πρὸς αὐτὸν ἀπέπεμψαν τὸν υἱόν του Πέλοπα εἰς τιμωρίαν. 107 Μετὰ] πρός.
109 Πρὸς εὐανθ. φυὰν] πρὸς τὴν ἀνθηρὰν ἡλικίαν. 110 Λάχναι] τρίχες, χνοῦς. — Νιν] αὐτὸν τὸν Πέλοπα.—γέν.] κατὰ γένειον.—ἔρεφον] ἔστεφον. 112 Πισάτα] τοῦ Πίσης βασιλέως (Οἰνομάου). 114 Σχεθέμ.] σχεῖν, λαβεῖν. 116 Ἄπυεν] ἔκραξεν, ἐπεκαλέσθη.
117 Εὐτρ.] τὸν Ποσειδῶνα. 119 Τῷ μὲν] ὁ Πέλοψ εἶπε τῷ Ποσ. Ὁ μὲν ἀντὶ τοῦ μὴν ἀνανταπ. 120 Φίλια δῶρα κτλ.] ἄγε, ὦ Ποσ., ἂν τῆς Ἀφρ. τὰ δῶρα ὑπάρχουσί σοι κεχαρισμένα. 122 Πέδασον] κατάσχες. Ὁ Οἰνόμαος ἐπρότεινεν ἱπποδρομίαν εἰς τοὺς μνηστῆρας τῆς θυγατρός του, καὶ ἐφόνευε τοὺς ἡττωμένους. Εἶχε δὲ φονεύσει δεκατρεῖς πρὶν νικηθῇ ὑπὸ τοῦ Πέλοπος. 126 Ἅλιν] Ἤλιδα.—κράτει δὲ] πλησίασόν με εἰς τὴν νίκην.
128 Ἀμβάλ.] ἀναβάλλεται. 130 Ἀναλκιν] ὁ κίνδυνος κατὰ τῶν ἀλκίμων, τῶν γενναίων κυρίως ἐπέρχεται. 132 Τί κέ τις] διατί τις ἐξ ἐκείνων οἷς ἀνάγκη θανεῖν νὰ ψήνῃ γῆρας, δηλ. νὰ σήπεται εἰς γῆρας ἄδοξον; 133 Ἆθλος] ἡ Ἱπποδάμεια. 136 Δίδοι] Δίδου τὴν ἐπιτυχίαν τῆς πρὸς ἐμὲ προσφιλοῦς αὐτῆς πράξεως.

Αὔτις ὅπως στάσῃ Διομήδεος ἄσσον ἰοῖσα,
Καὶ λέγε· τὸν βώταν νικῶ Δάφνιν, ἀλλὰ μάχευ μοι.
Ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Ὦ λύκοι, ὦ θῶες, ὦ ἀν' ὤρεα φωλάδες ἄρκτοι, 115
Χαίρεθ'· ὁ βωκόλος ὔμμιν ἐγὼ Δάφνις οὐκ ἔτ' ἀν' ὕλαν
Οὐκ ἔτ' ἀνὰ δρυμώς, οὐκ ἄλσεα· χαῖρ' Ἀρέθοισα,
Καὶ ποταμοί, τοὶ χεῖτε καλὸν κατὰ Θύμβριδος ὕδωρ.
Ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Δάφνις ἐγὼν ὅδε τῆνος, ὁ τὰς βόας ὧδε νομεύων, 120
Δάφνις ὁ τὼς ταύρως καὶ πόρτιας ὧδε ποτίσδων.
Ἄρχετε βωκολικᾶς, Μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Ὦ Πὰν Πάν, εἴτ' ἐσσὶ κατ' ὤρεα μακρὰ Λυκαίῳ,
Εἴτε τύ γ' ἀμφιπολεῖς μέγα Μαίναλον, ἔνθ' ἐπὶ νᾶσον
Τὰν Σικελὰν, Ἑλίκας δὲ λίπε Ῥίον, αἰπύ τε σᾶμα 125
Τᾶνο Λυκαονίδαο, τὸ καὶ μακάρεσσιν ἀγαστόν.
Δήγετε βωκολικᾶς, Μῶσαι, ἴτε, λήγετ' ἀοιδᾶς.
Ἔνθ' ὦ ἄναξ, καὶ τάνδε φέρ' εὐπάκτοιο μελίπνουν
Ἐκ καρῶ σύριγγα καλὰν, περὶ χεῖλος ἑλικτάν.
Ἤ γὰρ ἐγὼν ὑπ' Ἔρωτος ἐς Ἀΐδος ἕλκομαι ἤδη· 130
Δήγετε βωκολικᾶς, Μῶσαι, ἴτε, λήγετ' ἀοιδᾶς.
Νῦν ἴα μὲν φορέοιτε βάτοι, φορέοιτε δ' ἄκανθαι,
Ἃ δὲ καλὰ νάρκισσος ἐπ' ἀρκεύθοισι κομάσαι·
Πάντα δ' ἔναλλα γένοιτο, καὶ ἁ πίτυς ὄχνας ἐνεῖκαι,
Δάφνις ἐπεὶ θνάσκει· καὶ τὰς κύνας ὤλαφος ἕλκοι, 135
Κὴξ ὀρέων τοὶ σκῶπες ἀηδόσι γαρύσαιντο.
Δήγετε βωκολικᾶς Μῶσαι, ἴτε, λήγετ' ἀοιδᾶς.
Χὠ μὲν τόσσ' εἰπὼν ἀνεπαύσατο· τὸν δ' Ἀφροδίτα
Ἤθελ' ἀνορθῶσαι· τά γε μὰν λίνα πάντα λελοίπει
Ἐκ Μοιρᾶν· χὠ Δάφνις ἔβα ῥόον, ἔκλυσε δίνα 140
Τὸν Μῶσαις φίλον ἄνδρα, τὸν οὐ Νύμφαισιν ἀπεχθῆ.
Δήγετε βωκολικᾶς, Μῶσαι, ἴτε, λήγετ' ἀοιδᾶς.
Καὶ τὺ δίδου τὰν αἶγα, τό τε σκύφος· ὥς κεν ἀμέλξας
Σπείσω ταῖς Μοίσας. Ὦ χαίρετε πολλάκι, Μοῖσαι,
Χαίρετ'· ἐγὼν δ' ὔμμιν καὶ ἐς ὕστερον ἄδιον ᾀσῶ. 145
ΑΙΠ. Πλῆρές τοι μέλιτος τὸ καλὸν στόμα, Θύρσι, γένοιτο,

---

112 Διομήδ.] εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον ὁ Διομ. ἐπλήγωσε τὴν Ἀφροδίτην. Τὴν λέγε λοιπὸν, εἰπὲ εἰς τὸν Διομήδην· μάχου καὶ τώρα μὲ ἐμὲ ἂν τολμᾷς, ἀφ' οὗ ἐνίκησα τὸν Δάφνιν. 115 Φωλάδες] φωλεὰς κατοικοῦσαι. 118 Θύμβρ.] ποταμὸς τῆς Σικελίας.

124 Μαίναλον] ὄρος Ἀρκαδίας, ὡς καὶ τὸ Λυκαῖον. 125 Ἑλίκας] πόλις τῆς Ἀχαΐας, ἧς ἀκρωτήριον τὸ Ῥίον. 126 Λυκαον.] τοῦ Μαινάλου, υἱοῦ τοῦ Λυκάονος. 128 Ἔνθ'], ἐλθέ. —εὐπάκτοιο] ἐκ κηροῦ εὐπήκτου. — φέρ'] λάβε. 133 ἀρκεύθοισι] εἰς τὰ κέδρα. — κομάσαι] ἃς ἀνθίσαν. Α. Σ. 134 Ἔναλλα] ἄλλ' ἀντ' ἄλλων.— ἐνεῖκαι] ἐνεγκάτω. 136 Κὴξ] καὶ ἐξ.— σκῶπες] νυκτικόρακες.—γαρύσαιντο] ἃς ἐρίσωσιν ᾄδοντες. 139 Τά γε μὰν λίνα] ἡ κλωστὴ τῆς μοίρας. 140 Ῥόον] εἰς τὸν ῥοῦν τοῦ Ἀχέροντος.— δίνα] ἡ δίνη, συστροφὴ ὕδατος κυμάτων κατέκλυσε τὸν κτλ. 145 Ἐς ὕστερον] καὶ εἰς τὸ μέλλον.

Θεὸς ἐπίτροπος ἐ-
ὼν τεαῖσι μήδεται,
Ἔχων τοῦτο κῆδος, Ἱέρων,
Μερίμναισιν. εἰ δὲ μὴ ταχὺ λίποι,
Ἔτι γλυκυτέραν κεν ἔλπομαι 175
Ἐπῳδ. δ'. Κ. ιγ'. Σὺν ἅρματι θοῷ κλεϊζεῖν,
Ἐπίκουρον εὑρὼν
Ὁδὸν λόγων, παρ' εὐδείελον ἐλθὼν
Κρόνιον. ἐμοὶ μὲν ὦν Μοῖσα καρτερώ-
τατον βέλος ἀλκᾷ τρέφει. ἐπ' ἄλλοι- 180
σι δ' ἄλλοι μεγάλοι· τὸ δ' ἔσχατον κορυ-
φοῦται βασιλεῦσι. μηκέτι
Πάπταινε πόρσιον.
Εἴη σέ τε τοῦτον
Ὑψοῦ χρόνον πατεῖν, ἐμέ 185
Τε τοσσάδε νικαφόροις
Ὁμιλεῖν, πρόφαντον σοφίᾳ καθ' Ἕλ-
λανας ἐόντα παντᾶ.

ΟΛΥΜΠΙΩΝ

ΕΙΔΟΣ Β'.

ΘΗΡΩΝΙ ΑΚΡΑΓΑΝΤΙΝΩ, ΑΡΜΑΤΙ. (*)

(Σ. Δ. Β.)

Στρφ. ά. Κ. ιδ'. Ἀναξιφόρμιγγες ὕμνοι,
Τίνα θεὸν, τίν' ἥρωα,
Τίνα δ' ἄνδρα κελαδήσομεν;
Ἦτοι Πίσα μὲν Διός·

τόσον κρατοῦντα τῇ δυνάμει ὡς αὐτόν. 471 Ἐπίτροπος] φροντιστὴς σοῦ, τῆς εὐδαιμονίας σου. 472 Τεαῖσι μήδ. μερίμν.], μεριμνᾷ περὶ τῶν μεριμνῶν σου, ἀντὶ σοῦ. 473 Ἔχων τοῦτο κῆδος] αὐτὴν ἔχων τὴν φροντίδα. 474 Λίποι] ἡ μοῦσα ἐμέ· ἢ μᾶλλον ὁ θεὸς σέ.

475 Γλυκ.] ᾠδήν. 476 Σὺν ἅρμ. κτλ.] νὰ σοὶ ψάλλω, νικήσαντι σὺν ἅρμασι. 478 Ὁδὸν λόγων] εὑρὼν ὁδὸν βοηθὸν τῶν λόγων μου τὴν νίκην σου. 479 Κρον.] ἀκρωτήριον τῆς Ὀλυμπίας. — ἐμοὶ] εἰς ἐμὲ ἡ Μοῦσα τρέφει κρατερὸν βέλος εἰς τὴν ἀλκήν μου. δηλ. ἐγὼ μὲν μόνην δύναμιν ἔχω τὴν Μοῦσαν. 482 Μεγάλοι] ἄλλοι εἰς ἄλλα ἐρείδονται. — τὸ δ' ἔσχ.] τὸ δ' ἀκρότατον τῆς δυνάμεως κορυφοῦται παρὰ τοῖς β. 483 Πόρσιον] πορρωτέρω.

484 Τοῦτον τὸν χρόνον] τὸν τοῦ βίου χρόνον. 485 Ὑψοῦ πατεῖν] νὰ πατῇς ὑψηλὰ, νὰ διάγῃς ἐν περιωπῇ καὶ εὐδαιμονίᾳ. 487 Πρόφ.] περίβλεπτον. Εὔχεται νὰ τιμᾶται ἐπὶ σοφίᾳ, καὶ νὰ συναναστρέφεται μὲ νικητάς.

1 Ἀναξ. ὕμνοι], κατὰ τὸν Σχλ. ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν ὕμνων ἐπικαλεῖται ὁ ποιητὴς τὴν ἐμπνέουσαν αὐτοὺς εἰς αὐτὸν Μοῦσαν. 2 5 Τίνα θεὸν κτλ.] εὐστοχώτατα συνάπτει, καὶ τοι κατὰ τὸ φαινόμενον διαζέλλων, τὸν ἄνδρα (περὶ οὗ κυρίως ὁ λόγος) μετὰ τοῦ ἥρωος ἢ τοῦ θεοῦ.— κελαδήσομεν;] ὑμνήσομεν, ᾄσομεν. 4 Πίσα μὲν Διός], ἐνν. ἐστὶν ἱερὰ τοῦ Δ.

(*) Ὁ Θήρων οὗτος, ἕλκων ἀνέκαθεν τὸ γένος ἀπὸ Κάδμου καὶ Οἰδίποδος, καὶ πενθερὸς Γέλωνος οὗ τυράννου τῶν Συρακουσίων ἐπὶ θυγατρὶ τῇ Δαμαρέτῃ, ἐνίκησεν ἅρματι τὴν 77 Ὀλυμ-

Πάντα, νίτρον καὶ φῶκος ἀπὸ σκανᾶς ἀγοράσδων,
Ἦνθε φέρων ἅλας ἁμμιν, ἀνὴρ τρισκαιδεκάπηχυς.
ΓΟΡ. Χὠμὸς ταὐτά γ' ἔχει, φθόρος ἀργυρίω, Διοκλείδας·
Ἑπτὰ δραχμῶν, κυνάδας, γραιᾶν ἀποτίλματα πηρᾶν,
Πέντε πόκως ἔλαβ' ἐχθὲς, ἅπαν ῥύπον, ἔργον ἐπ' ἔργῳ, 20
Ἀλλ' ἴθι, τὠμπέχονον καὶ τὰν περονατρίδα λαζεῦ.
Βᾶμες τῶ βασιλῆος ἐς ἀφνειῶ Πτολεμαίω,
Θασόμεναι τὸν Ἄδωνιν· ἀκούω χρῆμα καλόν τι
Κοσμεῖν τὰν Βασίλισσαν.
ΠΡ. Ἐν ὀλβίῳ ὄλβια πάντα,
Ὧν εἶδες, χ' ὧν εἶπας, ἰδοῖσα τὺ τῷ μὴ ἰδόντι. 25
ΓΟΡ. Ἕρπειν ὥρα κ' εἴη· ἀεργοῖς αἰὲν ἑορτά.
ΠΡ. Εὐνόα, αἶρε τὸ νᾶμα, καὶ ἐς μέσον, αἰνόθρυπτε,
Θὲς πάλιν· αἱ γαλέαι μαλακῶς χρήσδοντι καθεύδειν.
Κινεῦ δὴ, φέρε θᾶσσον ὕδωρ· ὕδατος πρότερον δεῖ·
Ἁ δὲ σμᾶμα φέρει· δὸς ὅμως· μὴ πουλὺ, ἄπληστε, 30
Ἔγχει ὕδωρ· δύστανε, τί μευ τὸ χιτώνιον ἄρδεις;
Παῦσαι· ὁποῖα θεοῖς ἐδόκει, τοιαῦτα νένιμμαι.
Ἁ κλὰξ τᾶς μεγάλας πᾷ λάρνακος; ὧδε φέρ' αὐτάν.
ΓΟΡ. Πραξινόα, μάλα τοι τὸ καταπτυχὲς ἐμπερόναμα
Τοῦτο πρέπει. λέγε μοι, πόσσω κατέβα τοι ἀφ' ἑστῶς; 35
ΠΡ. Μὴ μνάσῃς, Γοργοῖ· πλέον ἀργυρίω καθαρῶ μνᾶν
Ἢ δύο· τοῖς δ' ἔργοις καὶ τὰν ψυχὰν ποτέθηκα.

---

16 Νίτρον], τὸ ὁποῖον μετεχειρίζοντο καθὼς ἡμεῖς τώρα τὸ σεπώνιον.'— ἀπὸ σκανᾶς], διότι εἰς τὰς πανηγύρεις οἱ ἔμποροι ἐκθέτουσι συνήθως τὰς πραγματείας αὐτῶν ὑπὸ σκηνὰς, πηγνυμένας ἐκ τοῦ προχείρου ἐν τῷ ὑπαίθρῳ. 17 Τρισκαιδεκάπηχυς], τὸν περιγελᾷ ὡς ἀνόητον καὶ τοι ὑπερύψηλον, ὅθεν καὶ ἡ Τουρκικὴ παροιμία περὶ τῶν μακρῶν τὸ ἀνάστημα καὶ μικρῶν τὰς φρένας. 18 Φθόρος ἀργυρίω], ἀφανιστὴς τοῦ ἀργυρίου, κακοξοδευτής. 19 Κυνάδας], σκυλότριχαις, σκυλοτόμαρα, ὄχι μαλλία. 20 Ἔργον ἐπ' ἔργῳ], ἀπαλείωτος ἐργασία, διότι οὔτε ἐπλύνοντο οὔτε ἐμαλάσσοντο. 21 Τὠμπέχ. καὶ τὰν περονατρ.], τὸν χιτῶνα (ὅς τις διεζώννυτο) καὶ τὸ ἐπανωφόριον (τὸ ὁποῖον ἐπερονᾶτο ἐθηλυκόνετο περὶ τὸν ὦμον). — λαζεῦ], Δωρικώτερον: λασδεῦ, - λαβοῦ, λάβε. 22 Βᾶμες τῷ βασιλ. ἐς ἀφν. Πτολεμ.], ἄγωμεν εἰς (τὸ παλάτιον) τοῦ πλουσίου βασιλέως Πτολεμαίου. Τοῦ Φιλαδέλφου, ὅς τις ἐβασίλευσεν ἀπὸ τῶν 284 μέχρι τοῦ 246 π. Χ. 23 Θασόμεναι τὸν Ἄδωνιν], θεασόμεναι τὸν Ἄδ., τοῦ ὁποίου ἀπιμιμημα κήρινον ἐξέφερον κατ' ἔτος θρηνολογοῦσαι αἱ γυναῖκες εἰς τὰ λεγόμενα Ἀδώνια. 24 Ὧν εἶδες, χὧν εἶπας], νομίζω ὅτι πρέπει νὰ συναφθῇ πρὸς τὸ ἀνωτέρω. Πάντα (ἐκεῖνα περὶ) ὧν εἶδες καὶ (περὶ) ὧν ἰδοῦσα εἶπας, ὄλβια. 26 Ἀεργοῖς αἰὲν ἑορτά], διὰ τοὺς ἀργοὺς πάντα εἶν' ἑορτή. (ἐννοεῖται δέ: Ἀλλ' οὐχὶδ' ἡμᾶς τὰς ἐργαζομένας· Ὥρα τοίνυν σπεύδειν): 27 28 Καὶ ἐς μέσον.. πάλιν], ἐν ᾧθει: ἀντὶ νὰ εἴπῃ: Μὴ τὸ ἀφήσῃς εἰς τὴν μέσην. Τὸ δὲ Αἰνόθρυπτε ἄλλοι ἔγρψ. Οἰνόθρυπτε.

30 Ἁ δὲ σμᾶμα φέρει], κατὰ διόρθωσιν τοῦ μακαρίτου Ἑρμάννου, ἀντὶ: Ἁδ' ὡς νᾶμα φέρει. 32 Ὁποῖα θεοῖς ἐδόκει κτλ.], εἰρωνικῶς· ἀπαράλλακτα καθὼς καὶ ἡμεῖς λέγομεν σήμερον: Ὁ θεὸς νίψιμον νὰ τὸ κάμῃ! 34 Καταπτυχὲς ἐμπερόναμα], ὁ Σχλ. τὸ ἐξηγεῖ Δίπτυχον, ἀλλὰ προκριτότερον νομίζω τὸ Πολύπτυχον. 35 Πόσσω κατέβα τοι ἀφ' ἑστῶ], πόσον ἀπὸ κατέβη (ἰκόζισε) μέχρις ὅτου 'να τὸ καταιβάσῃς ἀπὸ τοῦ ὑφαντικοῦ ἱστοῦ (νὰ τὸ ἐξυφάνῃς). 36 37 Πλέον ἀργ. καθ. μνᾶν ἢ δύο], πλέον ἢ δύο μνῶν καθαροῦ ἀργυρίου. Τὸ ὀλίγον ἐὰν δὲν ἦνε γυναικεία μεγαλορρημοσύνη, ἀποδεικνύει πόση καὶ τότε (ἢ πάτε ὄχι;) ἐπικρατεῖ πολυτέλεια.—τοῖς δ' ἔργοις καὶ τὰν ψυχὰν ποτέθηκα], κοινῶς λέγομεν: ἐδόθηκεν ἡ ψυχή μου (ἐπάνω) εἰς τὴν δουλειάν.

Δύναιτο θέμεν ἔργων τέλος·
Λάθα δὲ πότμῳ σὺν εὐδαίμονι γένοιτ' ἄν.
Ἐσλῶν γὰρ ὑπὸ χαρμάτων, 35
Πῆμα θνάσκει παλίγκοτον δαμασθέν,
Στρ. β'. Κ. ιδ'. Ὅταν θεοῦ μοῖρα πέμπῃ
Ἀνεκὰς ὄλβον ὑψηλόν.
Ἕπεται δὲ λόγος εὐθρόνοις
Κάδμοιο κούραις, ἔπα- 40
θον αἳ μεγάλα. πένθος
Δὲ πιτνεῖ βαρὺ
Κρεσσόνων πρὸς ἀγαθῶν.
Ζώει μὲν ἐν Ὀλυμπίοις,
Ἀποθανοῖσα βρόμῳ 45
Κεραυνοῦ, τανυέθει-
ρα Σεμέλα· φιλεῖ
Δέ μιν Παλλὰς αἰεί,
Καὶ Ζεὺς πατὴρ μάλα· φιλεῖ
Δὲ παῖς ὁ κισσοφόρος. 50
Ἀντ. β'. Κ. ιδ'. Λέγοντι δ' ἐν καὶ θαλάσσᾳ
Μετὰ κόραισι Νηρῆος
Ἁλίαις βίοτον ἄφθιτον
Ἰνοῖ τετάχθαι τὸν ὅ-
λον ἀμφὶ χρόνον. Ἤτοι 55
Βροτῶν κέκριται
Πεῖρας οὔτι θανάτου,
Οὐδ', ἀσύχιμον Ἀμέραν
Ὁπότε, παῖδ' Ἁλίου,
Ἀτειρεῖ σὺν ἀγαθῷ 60
Τελευτάσομεν.
Ῥοαὶ δ' ἄλλοτ' ἄλλαι

---

54 Λάθα δὲ κτλ.] λήθην δὲ τῶν γεγονότων ἡ εὐποτμία ποιήσειεν ἄν. 56 κ. ε. Ἐσλῶν γὰρ κτλ.] ἀπεξήγησις τοῦ ἀνωτέρω: Ὅταν γὰρ ἡ τοῦ θεοῦ μοῖρα (ἡ θεόθεν εὐτυχία) πέμπῃ ὄλβον ὑψηλὸν (αὐξάνῃ ἐπὶ μέγα τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ἄλλην εὐημερίαν, τότε) τὸ πῆμα, παλίγκοτον δαμασθὲν ἐσλῶν ὑπὸ χαρμάτων, θνάσκει (ἀποσβέννυται, ἐκλείπει).

50 51 Ἕπεται δὲ κτλ.] ἀκολουθεῖ (ἁρμόζει) δὲ οὗτος ὁ λόγος ταῖς θυγατράσι τοῦ Κάδμου. Τὸ δὲ παράδειγμα οἰκεῖον· διότι καὶ ὁ Θήρων τὸ γένος ἄνωθεν εἶλκεν ἀπὸ Κάδμου. —εὐθρόνοις] τὸ ἐπίθετον τοῦτο ἁρμόσειεν ἂν μᾶλλον αὐταῖς μετὰ θάνατον, ὡς ἀποθεωθείσαις· ἴδε παρακατιών. 51 53 Πένθος δὲ κτλ.] τοῦτο ὡς συνέχεια τοῦ ἀνωτέρω: Πῆμα θνάσκει. Τὸ δὲ βαρὺ πένθος πίπτει (καταδαμάζεται) πρὸς τῶν κρειττόνων ἀγαθῶν.

47 48 Φιλεῖ δέ μιν Παλλάς], διότι ἐν Ὀγκαις τῆς Βοιωτίας ἐτιμᾶτο ἡ Ὀγκαία Ἀθηνᾶ.

51 Λέγοντι], λέγουσι —ἐν καὶ θαλάσσᾳ], καθ' ὑπερβ. ἀντὶ Καὶ ἐν θαλάσσῃ.

55 55] Τὸ Βίοτον ἄφθιτον, ἐκ παραλλήλου πρὸς τὸ Τὸν ὅλον ἀμφὶ χρόνον. 55 61] Βεβαίως γὰρ τὸ πέρας τοῦ θανάτου τῶν βροτῶν οὔτι κέκριται (εἶνε ἄδηλον)· τὸ πότε τελευτήσομεν τὴν ἡσύχιμον (τὴν τελευταίαν, τὴν ἀναπαύσιμον) ἡμέραν, τὴν τοῦ Ἡλίου παῖδα, σὺν ἀτειρεῖ ἀγαθῷ (ἀκεραίων διαμενόντων ἡμῖν τῶν τηνικαῦτα παρόντων ἀγαθῶν).

62 κ. ε. Ῥοαὶ δὲ κτλ.] αἱ ῥοώδεις τῆς τύχης μεταβολαί.—ἄλλοτ' ἄλλαι ἐς ἄνδρας ἔδαν] ἀλλοῖαι ἑκάστοτε (ποικίλαι) μετὰ πόνων καὶ εὐθυμιῶν τοῖς ἀνθρώποις συμβαίνουσι.

Εὐμαρές;

ΓΡ. Ἐς Τροίαν πειρώμενοι ἦνθον Ἀχαιοί,
Καλλίστα παίδων· πεῖρη θὴν πάντα τελεῖται.

ΓΟΡ. Χρησμὼς ἁ πρεσβῦτις ἀπῴχετο θεσπίξασα.

ΠΡ. Πάντα γυναῖκες ἴσαντι, καὶ ὡς Ζεὺς ἀγάγεθ' Ἥραν.

ΓΟΡ. Θᾶσαι, Πραξινόα, περὶ τὰς θύρας ὅσσος ὅμιλος. 65

ΠΡ. Θεσπέσιος· Γοργοῖ, δὸς τὰν χέρα μοι· λαβὲ καὶ τύ,
Εὐνόα, Εὐτυχίδος· πότεχ' αὐτᾷ, μὴ τὺ πλανηθῇς.
Πᾶσαι ἅμ' εἰσένθωμες· ἀπρὶξ ἔχευ, Εὐνόα, ἁμῶν.
Ὤμοι δειλαία, δίχα μευ τὸ θερίστριον ἤδη
Ἔσχισται, Γοργοῖ· ποττῶ Διός, εἴτι γένοιο 70
Εὐδαίμων, ὤνθρωπε, φυλάσσεο τὠμπέχονόν μευ.

ΞΕΝ. Οὐκ ἐπ' ἐμὶν μέν· ὅμως δὲ φυλάξομαι.

ΠΡ. Ἀθρόος ὄχλος·
Ὠθεῦνθ' ὥσπερ ὗες.

ΞΕΝ. Θάρσει, γύναι· ἐν καλῷ εἰμές.

ΠΡ. Κεἰς ὥρας, κήπειτα, φίλ' ἀνδρῶν, ἐν καλῷ εἴης,
Ἄμμε περιστέλλων! χρηστῶ κ' οἰκτίρμονος ἀνδρός. 75
Φλίβεται Εὐνόα ἄμμιν· ἄγ', ὦ δειλά, τὺ βιάζευ.
Κάλλιστ'· ἐνδοῖ πᾶσαι, ὁ τὰν νυὸν εἶπ' ἀποκλάξας.

ΓΟΡ. Πραξινόα, πόταγ' ὧδε· τὰ ποικίλα πρᾶτον ἄθρησον,
Λεπτὰ καὶ ὡς χαρίεντα· θεῶν περονάματα φασεῖς.

ΠΡ. Πότνι' Ἀθαναία! ποῖαί σφ' ἐπόνασαν ἔριθοι; 80
Ποῖοι ζωογράφοι τἀκριβέα γράμματ' ἔγραψαν;
Ὡς ἔτυμ' ἑστάκαντι, καὶ ὡς ἔτυμ' ἐνδινεῦντι·
Ἔμψυχ', οὐκ ἐνυφαντά. Σοφόν τι χρῆμ' ὤνθρωπος!
Αὐτὸς δ' ὡς θαητὸς ἐπ' ἀργυρέῳ κατάκειται
Κλισμῷ, πρῶτον ἴουλον ἀπὸ κροτάφων καταβάλλων, 85

---

[62] Πείρᾳ θὴν πάντα τελεῖται], παροιμία. Τὸ δὲ Θὴν, ἀντὶ Ἐπὶ τέλους. [64] Καὶ ὡς Ζ. ἀγάγεθ' Ἥ.] πῶς ἐπῆρεν (ἐνυμφεύθη) ὁ Ζ. τὴν Ἥ. Μυθεύεται γὰρ ὁ Ζεὺς, τὴν Ἥραν μνώμενος, κρύφα τῶν γονέων αὐτῇ συνελθεῖν, μεταμορφωθεὶς εἰς κόκκυγα, ἐπὶ τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ ὄρους Ὄχης ἢ ἐπὶ τοῦ ἐν Ἀργολίδι Θορνακος· ὅθεν καὶ τὸ ἐν Ἄργει ἄγαλμα τῆς Ἥρας ἐπὶ τοῦ σκήπτρου εἶχε κόκκυγα. [67] Εὐτυχίδος], αὕτη φαίνεται εἶναι δούλη τῆς Γοργοῦς, συναπολουθοῦσα.— πότεχ' αὐτᾷ], πρόσεχε σεαυτῇ. [70] Ποττῶ Διός] πρὸς τοῦ Διός. —εἴτι γένοιο Εὐδ.], εἴθε γένοιο! ὅθεν καὶ ἐν ἄλλοις γραφ. Αἴ τυ. [75] Ἐν καλῷ εἰμές], ἐν ἀσφαλεῖ ἐσμεν. [76] Κεἰς ὥρας, κήπειτα.. ἐν καλῷ εἴης], καὶ τοῦ χρόνου καὶ εἰς χρόνους πολλοὺς νὰ ᾖσε καλά! [78] Χρηστῶ κ' οἰκτίρμ. ἀνδρὸς], ἐνν. ἴδιον τοῦτο. [77] Ὁ τὰν νυὸν κτλ.], παροιμία, τὴν ὁποίαν ἐπεφώνουν, φαίνεται, οἱ ὑπερβιβάζοντες τὸν οὐδὸν τῆς οἰκίας τὴν νύμφην, ἀποκλείοντες κατόπιν των τὴν θύραν. [78] Πόταγ' ὧδε], πρόσαγε (ἐνν. σεαυτὴν) ὧδε, πλησίασαι. [79] Τὰ ποικίλα], τὰ κεντήματα τῶν πέπλων τοῦ Ἀδώνιδος.

[79] Λεπτὰ καὶ ὡς χαρίεντα], ἀπαράλλακτον τῷ τοῦ Ὁμήρου (Ὀδ. Γ 221): » Λεπτά τε καὶ χαρίεντα. Καὶ νομίζω ὅτι καὶ ἀπαραλλάκτως ἦτον γραμμένον. —θεῶν περονάματα], δὲν ἠξεύρω διατὶ ἠθέλησαν νὰ τὸ διορθώσωσι: θεῶν γε πονάματα· καὶ ἄλλοι θεάων νήματα? Ἐνῷ δὲν σημαίνει τίποτε ἄλλο, νομίζω, παρὰ τὴν κοινῶς παρ' ἡμῖν βελονιὰν, ἐπιλαμβανομένην ἀντὶ τοῦ ὅλου εἴδους τοῦ κεντήματος. [81] Ὁοῖοι ζωογράφοι κτλ.], διότι φυσικῶς πρὶν τὰ κεντήσωσι, τὰ ἐζωγράφιζον, ἀπαράλλακτα καθὼς καὶ τώρα αἱ κεντήτριαι. [85] Ἐνδινεῦντι], κινοῦνται περιστρεφόμενα· ὑπερβολὴ τοῦτο, ὡς ἐπὶ ζώντων μονονουχὶ τῶν ποικιλμάτων. [84] Θαητὸς], θαυμαστὸς, ἀξιοθέατος.

Ἄγαγον. τὸ δὲ τυχεῖν,
Πειρώμενον ἀγωνίας,
Παραλύει δυσφρόνων. 95
Ὁ μὰν πλοῦτος ἀρεταῖς
Δεδαιδαλμένος
Φέρει τῶν τε καὶ τῶν
Καιρὸν, βαθεῖαν ὑπέχων
Μέριμναν ἀγροτέραν, 100

Ἐπῳδ. γ'. Κ. ή. Ἀστὴρ ἀρίζηλος, ἀλαθινὸν
Ἀνδρὶ φέγγος. εἰ δέ μιν ἔχει
Τις, οἶδεν τὸ μέλλον,
Ὅτι θανόντων μὲν ἐν-
θάδ' αὐτίκ' ἀπάλαμνοι φρένες 105
Ποινὰς ἔτισαν. τὰ δ' ἐν τᾷδε Διὸς ἀρχᾷ
Ἀλιτρὰ, κατὰ γᾶς δικά-
ζει τις, ἐχθρᾷ λόγον φράσαις ἀνάγκᾳ.

Στρφ. δ'. Κ. ιδ'. Ἴσον δὲ νύκτεσσιν αἰεὶ,
Ἴσα δ' ἐν ἁμέραις, ἅλι- 110
ον ἔχοντες, ἀπονέστερον
Ἐσλοὶ νέμονται βίο-
τον, οὐ χθόνα ταράσσον-
τες ἀλκᾷ χερῶν,
Οὐδὲ πόντιον ὕδωρ, 115
Κεινὰν παρὰ δίαιταν· ἀλ-
λὰ παρὰ μὲν τιμίοις
Θεῶν, οἵτινες ἔχαι-
ρον εὐορκίαις,
Ἄδακρυν νέμονται 120
Αἰῶνα. τοὶ δ' ἀπροσόρα-
τον ὀχχέοντι πόνον.

δεκάκις περιδραμόντων τὸ στάδιον. 93 κ. ε. Τὸ δὲ τυχεῖν κτλ.] τὸ, πειρώμενον, τυχεῖν τῆς ἀγωνίας (κατορθῶσαι τὸν ἀγῶνα, νικῆσαι), ἀπαλλάττει τὸν ἄνθρωπον τῆς θλίψεως. 96 102] Ὁ γὰρ (μὰν) πλοῦτος, ἀρεταῖς κεκοσμημένος, (ὡς) ἀστὴρ ἀρίζηλος, ἀληθινὸν ἀνδρὶ φέγγος, φέρει τὸν καιρὸν ἀμφοτέρων (τοῦ τε πειρᾶσθαι καὶ τοῦ τυχεῖν τῆς ἀγωνίας), παρέχων βαθεῖαν τὴν ἀγροτέραν μέριμναν (μεταβάλλων τὸ ἀγέρωχον φρόνημα τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τὸ σωφρονέςερον). 102 109] Εἴ τις (Ὅς τις) δ' ἔχει τοῦτον (τὸν ἀρετῇ συνηνωμένον πλοῦτον), οἶδεν ὅτι ἐν τῷ μέλλοντι αἱ ὧνι αἱ ἐνθάδε (ἐν τῷδε τῷ βίῳ) ἀπάλαμνοι φρένες, αὐτίκα θανόντων, ποινὰς ἔτισαν· τὰ δ' ἐν τᾷδε τῇ ἀρχῇ τοῦ Διὸς (ἐπὶ γῆς) ἀλιτρὰ (ἁμαρτήματα) δικάζει τις (ὁ Πλούτων) κατὰ γῆς, εἰπὼν (ὑποσχὼν, φράσαις, Αἰολ.) τὸν λόγον τῇ ἐχθρᾷ ἀνάγκῃ, δηλ. κατ' ἀνάγκην ἀναπόδραστον, ἀναποφεύκτως. 109 112] Οἱ δὲ ἐσλοὶ (οἱ ἀγαθοὶ, οἱ δίκαιοι), ἔχοντες ἥλιον ἴσον νύκτεσιν αἰεὶ ἴσα δ' ἐν ἁμέραις (ἐπίσης καὶ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν), διάγουσιν (νέμονται) ἀπονέστερον βίον. 113 115 Οὐ χθόνα ταράσσοντες οὐδὲ πόντιον ὕδωρ] οὔτε γεωργοῦντες, οὔτε ναυτιλλόμενοι. 116 Κεινὰν (κενὴν) παρὰ δίαιταν], δι' ἀπορίαν βίου. 116 121] Ἀλλ' οἵτινες (ὅσοι) μὲν ἔχαιραν εὐορκίαις (οἱ ἐνάρετοι, οἱ δίκαιοι), ἄδακρυν νέμονται (διάγουσιν) αἰῶνα παρὰ τιμίοις θεῶν (τῷ Πλούτωνι καὶ τῇ Περσεφόνῃ). 121 22 Τοὶ δ' ἀπροσόρ. ὀχχ. π.], οἱ δὲ (πονηροὶ) ὑπερφέρουσι φρικτὴν βάσανον.

Ἀργυρέοις, Συρίῳ δὲ μύρῳ χρύσει' ἀλάβαστρα.
Εἴδατά θ' ὅσσα γυναῖκες ἐπὶ πλαθάνῳ πονέονται, 115
Ἄνθεα μίσγοισαι λευκῷ παντοῖ' ἅμ' ἀλεύρῳ·
Ὅσσα τ' ἀπὸ γλυκερῶ μέλιτος, τά τ' ἐν ὑγρῷ ἐλαίῳ,
Πάντ' αὐτῷ πετεηνὰ καὶ ἑρπετὰ τῇδε πάρεστι.
Χλωραὶ δὲ σκιάδες, μαλακῷ βρίθοισαι ἀνήθῳ,
Δέδμανθ'· οἱ δέ τε κῶροι ὑπερποτόωνται Ἔρωτες, 120
Οἷοι ἀηδονιδῆες ἐφεζόμενοι ἐπὶ δένδρων
Πωτῶνται, πτερύγων πειρώμενοι, ὄζον ἀπ' ὄζω.
Ὦ ἔβενος, ὦ χρυσός, ὦ ἐκ λευκῶ ἐλέφαντος
Αἰετὼ, οἰνοχόον Κρονίδᾳ Διῖ παῖδα φέροντες!
Πορφύρεοι δὲ τάπητες ἄνω, μαλακώτεροι ὕπνω 125
(Ἁ Μίλατος ἐρεῖ, χὠ τὰν Σαμίαν καταβόσκων).
Ἔστρωται κλίνα τῷ Ἀδώνιδι τῷ καλῷ ἄλλα
Τὰν μὲν Κύπρις ἔχει, τὰν δ' ὁ ῥοδόπαχυς Ἄδωνις,
Ὀκτωκαιδεκέτης ἢ ἐννεακαίδεχ' ὁ γαμβρός.
Οὐ κεντεῖ τὸ φίλαμ'· ἔτι οἱ περὶ χείλεα πυῤῥά. 130
Νῦν μὲν Κύπρις ἔχοισα τὸν αὐτᾶς χαιρέτω ἄνδρα.
Ἀῶθεν δ' ἄμμες νιν ἅμα δρόσῳ ἀθρόαι ἔξω
Οἰσεῦμες ποτὶ κύματ' ἐπ' ἀϊόνι πτύονται·
Λύσασαι δὲ κόμαν, καὶ ἐπὶ σφυρὰ κόλπον ἀνεῖσαι,
Στήθεσι φαινομένοις, λιγυρᾶς ἀρξώμεθ' ἀοιδᾶς. 135
Ἕρπεις, ὦ φίλ' Ἄδωνι, καὶ ἐνθάδε, κεἰς Ἀχέροντα,
Ἀμιθέων (ὡς φαντὶ) μονώτατος· οὔτ' Ἀγαμέμνων
Τοῦτ' ἔπαθ', οὔτ' Αἴας ὁ μέγας βαρυμάνιος ἥρως,
Οὔθ' Ἕκτωρ, Ἑκάβας ὁ γεραίτατος εἴκατι παίδων,
Οὐ Πατροκλῆς, οὐ Πύῤῥος ἀπὸ Τροίας ἐπανελθὼν, 140
Οὔθ', οἱ ἔτι πρότεροι, Δαπίθαι, καὶ Δευκαλίωνες,
Οὐ Πελοπηϊάδαι τε, καὶ Ἄργεος ἄκρα Πελασγοί.
Ἵλαθι νῦν, φίλ' Ἄδωνι, καὶ ἐς νέωτ' εὐθυμήσαις!
Καὶ νῦν ἦνθες, Ἄδωνι, καὶ ὄκκ' ἀφίκῃ, φίλος ἡξεῖς.
ΓΟΡ. Πραξινόα, τὸ χρῆμα σοφώτερον ἁ θήλεια. 145
Ὀλβία, ὅσσα ἴσατι! πανολβία, ὡς γλυκυφωνεῖ!
Ὥρα ὅμως κ' εἰς οἶκον· ἀνάριστος Διοκλείδας.
Χώνηρ ὄξος ἅπαν· πεινᾶντι δὲ μηδὲ ποτένθης.
Χαῖρε, Ἄδων' ἀγαπητὲ, καὶ ἐς χαίροντας ἀφικνεῦ.

φορα ἐφήμερα ἄνθη καὶ χόρτα. 116 Ἄνθεα], καρυκεύματα, μυρωδικά. 118 Πετεηνὰ καὶ ἑρπετὰ], διότι ἐμιμοῦντο εἰς τὰ σχήματα τῶν ζωμαρικῶν διάφορα πτηνὰ καὶ ὀψάρια, καθὼς καὶ τώρα εἰς τὰς Πασχαλινὰς καλύρας. 120 Δέδμανθ'] κατὰ σωγκ. ἀντὶ Δεδόμηνται. 124 Οἰνοχόον κτλ.] τὸν Γανυμήδην. 125 Μαλακώτεροι ὕπνω. (Ἁ Μίλητος ἐρεῖ κτλ. εἴποι ἂν ὁ Μιλήσιος ἢ ὁ Σάμιος· διότι οἱ Μιλήσιοι τάπητες) ἢ τὰ Μιλήσια ἔρια ἦσαν ἔκπαλαι περίφημα, καθὼς ἢ ἐφ' ἡμῶν οἱ τάπητες τῆς Σμύρνης. 130 Οὐ κεντεῖ τὸ φίλαμα], ὡς μήπω κεκαρμένος τὸν πώγωνα, ἀλλ' εἰσέτι χνοάζοντος δηλονότι, τοῦ Ἀδώνιδος.
132 Ἅμα δρόσῳ], ἀπαράλλακτα καθὼς λέγομεν ἢ τώρα: τὸ πρωὶ μὲ τὴν δροσιάν.
137 Ὥρα κεἰς οἶκον], ἐγγὺς ἐστὶν ἀπέναι. 146 Ὄξος ἅπαν], ὀξύθυμος εἰς ὑπερβολὴν, μεταφορ.

ΛΥΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΣΗΜ. Ἡ προσῳδία τῶν Λυρικῶν εἶναι ἀκανόνιστος, ἀκολουθοῦσα μάλλον τοῦ ἄσματος τὴν εὔστροφον κίνησιν παρὰ τὸν δεδεμένον ῥυθμὸν ὡρισμένων μέτρων. Συνήθως μέτρον τι, οἷον τὸ δακτυλικὸν, ἀναπαιστικὸν κτλ. χρησιμεύει ὡς βάσις τῆς ᾠδῆς καὶ χαρακτηρίζει αὐτὴν, ποικιλλόμενον ἔπειτα διαφόρως, καὶ ἰδίως διὰ παρενθέσεως μακρῶν συλλαβῶν, αἵτινες διακόπτουσι τοῦ μέτρου τὴν μονοτονίαν. Τὰ καθέκαστα τῆς μετρικῆς τῶν λυρικῶν εἶναι ἔργον βαθυτάτης μελέτης. Ἡ διάλεκτος τῶν λυρικῶν ᾀσμάτων εἶναι συνήθως Δωρικὴ, κατὰ μίμησιν τοῦ Πινδάρου.

ΙΑ'. ΠΙΝΔΑΡΟΥ.

Πίνδαρος, ὁ περιφημότερος τῶν Ἑλλήνων Λυρικῶν, ἐγεννήθη εἰς Θήβας, τὸ 520 ἔτος Π. Χ. (Ὀλ. 65, ά.), καὶ διὰ τὴν γλυκύτητα τῶν ᾀσμάτων του ἐρρέθη ὅτι εἰς τὴν βρεφικὴν ἡλικίαν του αἱ μέλισσαι τοῦ Ἑλικῶνος τὸν ἔθρεψαν μὲ τὸ μέλι των. Αὐτοῦ διεσώθησαν 45 ᾠδαὶ ἢ εἴδη, Δωριστὶ γεγραμμέναι, δι' ὧν ὑμνεῖ τοὺς νικήσαντας εἰς τοὺς διαφόρους τῆς Ἑλλάδος ἀγῶνας. Τὸ μέγα ὕψος τοῦ λόγου του καὶ τῆς φαντασίας του τὸ ἄκρατον καὶ ἀχαλίνωτον καθιστῶσι πολλάκις τὸ ὕφος του σκοτεινόν.

ΟΛΥΜΠΙΩΝ

ΕΙΔΟΣ Α'.

Ἡ ᾠδὴ αὕτη ὑμνεῖ τὴν νίκην τοῦ Συρακουσίου Ἱέρωνος εἰς τὰ Ὀλύμπια κατὰ τὴν 3 Ὀλυμπιάδα.

Στροφὴ ά. Κῶλων ιζ'. Ἄριστον μὲν ὕδωρ· ὁ δὲ
Χρυσὸς αἰθόμενον πῦρ
Ἅτε διαπρέπει νυ-
κτὶ μεγάνορος ἔξοχα πλούτου·
Εἰ δ' ἄεθλα γαρύεν 5
Ἔλδεαι, φίλον ἦτορ,
Μηκέθ' ἁλίου σκόπει
Ἄλλο θαλπνότερον
Ἐν ἁμέρᾳ φαεινὸν ἄστρον
Ἐρήμας δι' αἰθέρος· 10

[4] Ἄριστον] τὸ ἄριστον τῶν στοιχείων εἶναι τὸ ὕδωρ. [5] Ἅτε] ὡς πῦρ ἐν νυκτί.

[8] Μεγάν.] τοῦ ὑπερηφάνου ἢ ὑπερηφάνειαν ἐμποιοῦντος.— ἔξοχα] ὑπὲρ πάντα πλοῦτον διαφέρει ὁ χρυσός. Ὁ δὲ νοῦς· Ὡς τὸ ὕδωρ μεταξὺ τῶν στοιχείων, ὁ χρυσὸς μεταξὺ τοῦ πλούτου, ὁ ἥλιος μεταξὺ τῶν ἀςέρων, οὕτω διαπρέπουσι τὰ Ὀλύμπια μεταξὺ τῶν ἀγώνων.

[9] Γαρύεν] ψάλλειν. [6] Ἔλδ.] ἐπιθυμεῖς.— φίλ. ἦτ.] ὦ φίλη ψυχή μου. [7] Μηκέθ'] ἀντὶ νὰ εἴπῃ: μὴ ζήτει ἄλλο λαμπρότερον ἀπὸ νὰ Ὀλύμπια, ἐπιφέρει καὶ ἄλλην παραβολὴν, συγκρίνων αὐτὰ μὲ τὸν ἥλιον. [10] Ἐρήμ.] διὰ τοῦ ἀνεφέλου (ἐρήμου) αἰθέρος, θηλ. καθὼς καὶ ὁ Ὅμ., τῆς Αἰθρίας.

Μήδ' Ὀλυμπίας ἀγῶνα
Φέρτερον αὐδάσομεν·
Ὅθεν ὁ πολύφατος
Ὕμνος ἀμφιβάλλεται
Σοφῶν μητίεσσι, κελαδεῖν 15
Κρόνου παῖδ· ἐς ἀφνεὰν ἱκόμενοι
Μάκαιραν Ἱέρωνος ἑστίαν·
Ἀντιστρ. ά. Κ. ιζ'. Θεμιστεῖον ὃς ἀμφέπει
Σκᾶπτον ἐν πολυμάλῳ
Σικελίᾳ, δρέπων μὲν 20
Κορυφὰς ἀρετᾶν ἄπο πασᾶν·
Ἀγλαΐζεται δὲ καὶ
Μουσικᾶς ἐν ἀώτῳ,
Οἷα παίζομεν φίλαν
Ἄνδρες ἀμφὶ θαμὰ 25
Τράπεζαν. ἀλλὰ Δωρίαν ἀ-
πὸ φόρμιγγα πασσάλου
Ἀάμβαν· εἴ τί τοι Πίσας τε
Καὶ Φερενίκου χάρις
Νόον ὑπὸ γλυκυτά- 30
ταις ἔθηκε φροντίσιν·
Ὅτε παρ' Ἀλφεῷ σύτο, δέμας
Ἀκέντητον ἐν δρόμοισι παρέχων,
Κράτει δὲ προσέμιξε δεσπόταν
Ἐπωδὸς ά. Κ. ιγ. Συρακόσιον, ἱπποχάρμαν 35
Βασιλῆα. λάμπει
Δέ οἱ κλέος παρ' εὐάνορι Λυδοῦ
Πέλοπος ἀποικίᾳ· τοῦ μεγασθενὴς
Ἐράσσατο γαιάοχος Ποσειδᾶν,
Ἐπεί νιν καθαροῦ λέβητος ἔξελε 40
Κλωθὼ, ἐλέφαντι φαίδιμον

---

12 Αὐδ.] θέλομεν ποτὲ ψάλλει. 15 Ὅθεν] ἐξ ἧς Ὀλυμπίας. 14 Ἀμφιβάλ. μητίεσσι] ὁ ὕμνος περιτυλίσσεται εἰς τὰς φρένας τῶν σοφῶν, ὥστε κελαδεῖν. 16 Ἱκόμενοι] ὑποκ. τοῦ αὐδάσομεν. 18 Θεμιστ. σκᾶπτον] τὸ σκῆπτρον τῆς Θέμιδος.—ὃς] ὁ Ἱέρων. 18 Πολυμάλῳ] πολυπροβάτῳ. 22 Δὲ] συνδέει παρὰ συνήθειαν ῥῆμα μὲ τὴν μετοχὴν εἰς ἣν ἀναφέρεται ὁ μέν. 25 Ἀώτῳ] ἄνθει, ἀγαπᾷ τὰ ἄνθη (τὰ ἄριστα) τῆς μουσικῆς. 26 Δωρ.] τὴν τὸ δώριον μέλος ψάλλουσαν. Διότι τρία ἦσαν τὰ εἴδη τῶν μελῶν, τὸ Δώριον, τὸ Φρύγιον καὶ τὸ Λύδιον. Ἀπὸ τοῦ πασσάλου λάμβανε τὴν δωρ. φορμ. πρὸς τὴν ψυχήν του λέγει.

28 Πίσας] ἡ πόλις τῆς Ὀλυμπίας, ὅπου ἐγίνετο ὁ ἀγών. 29 Φερεν.] τοῦ νικήσαντος ἵππου. Κατά τινας τοῦτο ἦτον τοῦ ἵππου τὸ ὄνομα. Ἂν ἡ χάρις τῆς Πίσσης καὶ τοῦ Φερενίκου, ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ εἰπῇς κεχαρισμένα πρὸς τὴν Πίσσαν κτλ. ἔβαλε τὸν νοῦν σου εἰς γλυκείας φροντίδας. 32 Ἀλφ.] ὁ ποταμὸς τῆς Ὀλυμπίας. —σύτο] ἐκ τοῦ Σεύω, ἐτινάζετο, ἔτρεχεν ὁ ἵππος. 35 Ἀκεντ.] μὴ ἔχων ἀνάγκην κέντρου. 34 Κράτει] τῇ νίκῃ τυ.

37 Οἱ] αὐτοῦ, τοῦ Ἱέρωνος.—εὐάν.] τῇ καλλιάνδρῳ. 38 Ἀποικ.] τῇ Πελοποννήσῳ, ἀποικίᾳ τοῦ Λυδοῦ Πέλοπος. Λάμπει τὸ κλέος του διότι ἐνίκησε.—τοῦ] τοῦ ὁποίου Πέλοπος. Αἱ τοιαῦται μακραὶ παρεκβάσεις εἶναι συνήθεις εἰς τοὺς Δυρικοὺς, καὶ κατὰ κόρον εἰς τὸν Πίνδαρον. 39 Ἐράσσατο] ἠρέσθη, ἠγάπησε.

Ὦμον κεκαδμένον.
Ἢ θαύματα πολλά.
Καί πού τι καὶ βροτῶν φρένας
Ὑπὲρ τὸν ἀλαθῆ λόγον 45
Δεδαιδαλμένοι ψεύδεσι ποικίλοις
Ἐξαπατῶντι μῦθοι·

Στρφ. β'. Κ. ιζ'. Χάρις δ', ἅπερ ἅπαντα τεύ-
χει τὰ μείλιχα θνατοῖς,
Ἐπιφέροισα τιμὰν, 50
Καὶ ἄπιστον ἐμήσατο πιστὸν
Ἔμμεναι τὸ πολλάκις.
Ἁμέραι δ' ἐπίλοιποι
Μάρτυρες σοφώτατοι.
Ἔστι δ' ἀνδρὶ φάμεν 55
Ἐοικὸς ἀμφὶ δαιμόνων κα-
λά· μείων γὰρ αἰτία.
Υἱὲ Ταντάλου, σὲ δ', ἀντί-
α προτέρων, φθέγξομαι,
Ὁπότ' ἐκάλεσε πα- 60
τὴρ ἐς εὐνομώτατον
Ἔρανον, φίλαν τε Σίπυλον,
Ἀμοιβαῖα θεοῖσι δεῖπνα παρέχων,
Τότ' Ἀγλαοτρίαιναν ἁρπάσαι,

Αντς. β'. Κ. ιζ'. Δαμέντα φρένας ἱμέρῳ, 65
Χρυσέαισί τ' ἀν' ἵππους
Ὕπατον εὐρυτίμου
Ποτὶ δῶμα Διὸς μεταβᾶσαι·
Ἔνθα δευτέρῳ χρόνῳ
Ἦλθε καὶ Γανυμήδης 70
Ζηνὶ τωὔτ' ἐπὶ χρέος.
Ὡς δ' ἄφαντος ἔπε-
λες, οὐδὲ ματρὶ πολλὰ μαιό-

---

[42] Κεκαδμ.] κεκοσμημένον, Α. Σ. Ὁ Τάνταλος ἔσφαξε τὸν υἱόν του Πέλοπα καὶ τὸν ἔθοσεν εἰς τοὺς θεοὺς νὰ τὸν φάγωσιν. Ἀλλὰ μόνη ἡ Δήμητρα, ἀγνοοῦσα τὸ ἀνοσιούργημα, ἔφαγε τὸν ὦμον, οἱ δὲ ἄλλοι θεοὶ, ῥίψαντές τον εἰς λέβητα τὸν ἀνεζωογόνησαν, προσθέσαντες ἐξ ἐλέφαντος τὸν λείποντα ὦμον. [45] Ἢ] τῷ ὄντι. [47] Ἐξαπατ.] ἐξαπατῶσι. Φαίνεται ὅτι δὲν πιστεύει πολὺ τὸν μῦθον τοῦ Πέλοπος. [48] Χάρις] ἡ χάρις, τὸ πρὸς εὐχαρίστησιν τῶν ἀνθρώπων γινόμενον. [50] Τιμὰν] δίδουσα τιμὴν εἰς ὅσα δὲν ἔχουσι τοιαύτην. [51] Ἐμήσατο] αὕτη ἐφρόντισεν (ἐκ τοῦ Μήδομαι) ὥστε καὶ τὸ ἄπιστον νὰ πιστεύηται. [53] Ἁμέραι] τὸ δὲ μέλλον θὰ μαρτυρήσῃ ἂν ὅσα πιστεύομεν ἦναι ἀληθῆ.

[55] Ἔστι] εἰκός ἐστι τῷ ἀνδρὶ καλὰ λέγειν περὶ θεῶν. Δηλ. ὡς εὐφημῶμεν ὅμως περὶ τούτων. [58] Μείων] διότι οὕτως ὀλιγώτερον ὑποκείμεθα εἰς κατηγορίαν. [58] Υἱὲ] πρὸς τὸν Πέλοπα ἀποτείνεται. — ἀντία] θὰ σὲ εἰπῶ ἐναντία τῶν πρὸ ἐμοῦ ποιητῶν. [60] Ἐκάλ.] τοὺς θεούς. [62] Ἔρανον] συμπόσιον τὸ ὁποῖον αὐτὸς κατέβαλλε.—Σίπυλον] ὄρος Λυδίας.

[65] Ἀμοιβ.] διότι οἱ αὐτοὶ τὸν εἶχον καλέσει. [74] Ἀγλ]. τὸν Ποσειδῶνα.—ἁρπάσαι] φθέγξομαι. [65] Ἱμέρῳ] τῇ ἀγάπῃ σου. [68] Μεταβ.] μεταβιβάσαι.

μενοι φῶτες ἄγαγον·
Ἔννεπε κρυφᾷ τις αὐτί- 75
κα φθονερῶν γειτόνων,
Ὕδατος ὅτι τε πυ-
ρὶ ζέοισαν ἀμφ' ἀκμὰν
Μαχαίρᾳ τάμον κατὰ μέλη,
Τραπέζαισί τ' ἀμφὶ δεύτατα κρεῶν 80
Σέθεν διεδάσαντο, καὶ φάγον.
Ἐπῳδ. β'. Κ. ιγ'. Ἐμοὶ δ' ἄπορα, γαστρίμαργον
Μακάρων τιν' εἰπεῖν.
Ἀφίσταμαι. ἀκέρδεια λέλογχεν
Θαμινὰ κακαγόρως. Εἰ δὲ δή τιν' ἄν- 85
δρα θνατὸν Ὀλύμπου σκοποὶ ἐτίμα-
σαν, ἦν Τάνταλος οὗτος· ἀλλὰ γὰρ κατα-
πέψαι μέγαν ὄλβον οὐκ ἐδυ-
νάσθη· κόρῳ δ' ἕλεν
Ἅταν ὑπέροπλον, 90
Τάν οἱ πατὴρ ὑπερκρέμα-
σε, καρτερὸν αὐτῷ λίθον,
Τὸν αἰεὶ μενοινῶν κεφαλᾶς βαλεῖν,
Εὐφροσύνας ἀλᾶται.
Ἀντιστρ. γ'. Κ. ιζ'. Ἔχει δ' ἀπάλαμον βίον 95
Τοῦτον ἐμπεδόμοχθον,
Μετὰ τριῶν τέταρτον
Πόνον, ἀθανάτων ὅτι κλέψας
Ἁλίκεσσι συμπόταις
Νέκταρ ἀμβροσίαν τε 100
Δῶκεν, οἷσιν ἄφθιτον
Θέσσαν. εἰ δὲ θεὸν
Ἀνήρ τις ἔλπεταί τι λασέ-
μεν ἔρδων, ἁμαρτάνει.

---

71 Τωὔτ'] ἐπὶ τὸ αὐτὸ χρέος, δηλ. ἀγαπώμενος ὑπὸ τοῦ Διός. 75 Μαιόμ.] οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ σὲ εὕρωσι. 77 Ὕδατος] ὅτι ἀμφὶ τὴν πυρὶ ζέουσαν ἀκμὴν τοῦ ὕδατος, εἰς τὴν βράσιν τοῦ νεροῦ. 79 Τάμον κατὰ] κατέταμον οἱ Θεοί. 80 Ἀμφὶ δεύτ.] εἰς τὰ ἔσχατα, εἰς τὸ τέλος τῶν φαγητῶν. 82 Ἄπορα] ἀδύνατον εἶναι. 84 Ἀφίσταμαι] ἀπέχω τούτου.
85 Κακαγ.] βλάβη καταλαμβάνει πολλάκις τοὺς κατηγόρους. 86 Σκοποί] οἱ ἔφοροι, οἱ θεοί. 87 Καταπ.] νὰ χωνεύσῃ, νὰ ὑποφέρῃ μετριοπαθῶς. 89 Κόρῳ] ἐξ αἰτίας κόρου τοῦ ὄλβου ἔλαβε βλάβην. 90 Ὑπέροπλ.] Ὑπερβολικήν. 91 Πατὴρ] ὁ Ζεὺς ἦτον πατὴρ τοῦ Ταντάλου. 93 Μενοινῶν], διὰ τὸν ὁποῖον μεριμνῶν, φοβούμενος πάντοτε μὴ τὸν κτυπήσῃ κατὰ κεφαλῆς. 94 Ἀλᾶται] πλανᾶται, δηλ. στερεῖται τῆς εὐφρ. Μία τῶν δοξασιῶν περὶ τῆς τιμωρίας τοῦ Ταντάλου εἶναι ὅτι ἐπεκρέματο λίθος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του.
95 Ἀπάλ.] ἀδοήθητον. 96 Ἐμπεδόμ.] ςερεὸν εἰς τὸν μόχθον, ἐπιμοχθότατον.
97 Μετὰ τριῶν] τέταρτον πόνον τὸν φόβον τῆς πέτρας, μὲ τρεῖς ἄλλους τὴν πεῖναν, δίψαν καὶ τὸν κάματον, ἢ πόνον τὸν ἐδικόν του μὲ τριῶν ἄλλων καταδίκων τοῦ Ἰξίωνος, τοῦ Σισύφου, καὶ τοῦ Τιτυοῦ, ὁ εὐλογώτερον. 99 Ἁλίκεσσι] εἰς τοὺς ὁμήλικάς τε ἔδοσε.
102 Οἷσιν] δι' ὧν (νέκτ. ᾗ ἀμβρ.) οἱ θεοὶ τὸν εἶχον κάμει ἀθάνατον. 103 Λασέμεν] λαθεῖν,

Τοὔνεκα προῆκαν υἱὸν 105
Ἀθάνατοί οἱ πάλιν
Μετὰ τὸ ταχύποτμον
Αὖθις ἀνέρων ἔθνος.
Πρὸς εὐάνθεμον δ' ὅτε φυὰν
Λάχναι νιν μέλαν γένειον ἔρεφον, 110
Ἑτοῖμον ἀνεφρόντισεν γάμον
Ἀντ. γ'. Κ. ιζ'. Πισάτα παρὰ πατρὸς εὔ-
δοξον Ἱπποδάμειαν
Σχεθέμεν. ἄγχι δ' ἐλθὼν
Πολιᾶς ἁλὸς οἶος ἐν ὄρφνᾳ, 115
Ἄπυεν βαρύκτυπον
Εὐτριαίναν· ὁ δ' αὐτῷ
Παρ ποσὶ σχεδὸν φάνη.
Τῷ μὲν εἶπε· Φίλι-
α δῶρα Κυπρίας, ἄγ', εἴ τι, 120
Ποσείδαον, ἐς χάριν
Τέλλεται, πέδασον ἔγχος
Οἰνομάου χάλκεον·
Ἐμὲ δ' ἐπὶ ταχυτά-
των πόρευσον ἁρμάτων 125
Ἐς Ἅλιν, κράτει δὲ πέλασόν,
Ἐπεί, τρεῖς γε καὶ δέκ' ἄνδρας ὀλέσαις
Ἐρῶντας, ἀναβάλλεται γάμον
Ἐπῳδ. γ'. Κ. ιγ'. Θυγατρός. ὁ μέγας δὲ κίνδυ-
νος ἄναλκιν οὐ φῶ- 130
τα λαμβάνει. θανεῖν δ' οἷσιν ἀνάγκα,
Τί κέ τις ἀνώνυμον γῆρας ἐν σκότῳ
Καθήμενος ἕψοι μάταν, ἁπάντων
Καλῶν ἄμμορος; ἀλλ' ἐμοὶ μὲν οὐτοσὶ
Ἆθλός γ' ὑποκείσεται· τὺ δὲ 135
Πρᾶξιν φίλαν δίδοι.
Ὦς ἔννεπεν· οὐδ' ἀ-

---

105 Οἱ] πρὸς αὐτὸν ἀπέπεμψαν τὸν υἱόν του Πέλοπα εἰς τιμωρίαν. 107 Μετὰ] πρός.
109 Πρὸς εὐανθ. φυὰν] πρὸς τὴν ἀνθηρὰν ἡλικίαν. 110 Λάχναι] τρίχες, χνοῦς. — Νιν] αὐτὸν τὸν Πέλοπα.—γέν.] κατὰ γένειον.—ἔρεφον] ἔστεφον. 112 Πισάτα] τοῦ Πίσης βασιλέως (Οἰνομάου). 114 Σχεθέμ.] σχεῖν, λαβεῖν. 116 Ἄπυεν] ἔκραξεν, ἐπεκαλέσθη.
117 Εὐτρ.] τὸν Ποσειδῶνα. 119 Τῷ μὲν] ὁ Πέλοψ εἶπε τῷ Ποσ. Ὁ μὲν ἀντὶ τοῦ μὴν ἀναναπ. 120 Φίλια δῶρα κτλ.] ἄγε, ὦ Ποσ., ἂν τῆς Ἀφρ. τὰ δῶρα ὑπάρχουσί σοι κεχαρισμένα. 122 Πέδασον] κατάσχες. Ὁ Οἰνόμαος ἐπρότεινεν ἱπποδρομίαν εἰς τοὺς μνηστῆρας τῆς θυγατρός του, καὶ ἐφόνευε τοὺς ἡττωμένους. Εἶχε δὲ φονεύσει δεκατρεῖς πρὶν νικηθῇ ὑπὸ τοῦ Πέλοπος. 126 Ἅλιν] Ἤλιδα.—κράτει δὲ] πλησίασόν με εἰς τὴν νίκην.
128 Ἀμβάλ.] ἀναβάλλεται. 130 Ἄναλκιν] ὁ κίνδυνος κατὰ τῶν ἀλκίμων, τῶν γενναίων κυρίως ἐπέρχεται. 132 Τί κέ τις] διατί τις ἐξ ἐκείνων οἷς ἀνάγκη θανεῖν νὰ ψήνῃ γῆρας, δηλ. νὰ σήπεται εἰς γῆρας ἄδοξον; 133 Ἆθλος] ἡ Ἱπποδάμεια. 136 Δίδοι] Δίδου τὴν ἐπιτυχίαν τῆς πρὸς ἐμὲ προσφιλοῦς αὐτῆς πράξεως.

κράντοις ἐφάψατ' ὧν ἔπεσ-
σι. τὸν μὲν ἀγάλλων θεὸς
Ἔδωκεν δίφρον χρύσεον, ἐν πτεροῖ- 140
σιν τ' ἀκάμαντας ἵππους.

Στρφ. δ'. Κ. ιζ'. Ἕλεν δ' Οἰνομάου βίαν
Παρθένον τε σύνευνον·
Τέκε δὲ λαγέτας ἐξ
Ἀρεταῖσι μεμαλότας υἱούς· 145
Νῦν δ' ἐν αἱμακουρίαις
Ἀγλααῖσι μέμικται,
Ἀλφεοῦ πόρῳ κλιθείς,
Τύμβον ἀμφίπολον
Ἔχων πολυξενωτάτῳ πα- 150
ρὰ βωμῷ. τὸ δὲ κλέος
Τηλόθεν δέδορκε, τᾶν Ὀ-
λυμπιάδων ἐν δρόμοις,
Πέλοπος, ἵνα ταχυ-
τὰς ποδῶν ἐρίζεται, 155
Ἀκμαί τ' ἰσχύος θρασύπονοι.
Ὁ νικῶν δὲ, λοιπὸν ἀμφὶ βίοτον
Ἔχει μελιτόεσσαν εὐδίαν,

Ἀντς. δ'. Κ. ιζ'. Ἀέθλων γ' ἕνεκεν. τὸ δ' ἀ-
εὶ παράμερον ἐσλὸν, 160
Ὕπατον ἔρχεται παν-
τὶ βροτῷ. ἐμὲ δὲ στεφανῶσαι
Κεῖνον ἱππικῷ νόμῳ
Αἰοληΐδι μολπᾷ
Χρή. πέποιθα δὲ ξένον 165
Μή τιν' ἀμφότερα
Καλῶν τε ἴδριν ἄλλον, ἢ δύ-
ναμιν κυριώτερον,
Τῶν γε νῦν, κλυταῖσι δαιδα-
λωσέμεν ὕμνων πτυχαῖς. 170

---

138 Ἐφάψατ'] οὐδ' ἐφήψατο τοῦ θεοῦ ἀπραγματοποιήτοις λόγοις, δηλ. οἱ λόγοι τοῦ ἐπραγματοποιήθησαν. 139 Ἀγάλ.] τιμῶν. 140 Ἐν πτερ.] κατὰ τὰ πτερά. 142 Ἕλε] ἐκυρίευσε.—Οἰνομ. βίαν] περιφρ. ἀντὶ τὸν Οἰνόμαον. 144 Λαγέτας] λαηγέτας, ἡγεμόνας λαῶν. 145 Μεμαλ.] μεμηλότας (ἢ, κατ' ἄλλ. ἐκδ., μεμαότας) φροντίζοντας περὶ τὰς ἀρ. 146 Αἱμακ.] νεκρικαῖς θυσίαις. 147 Μέμικται] ἀνεμίχθη εἰς τὰς θυσίας, δηλ. ἀποθανὼν τιμᾶται δι' αὐτῶν. 148 Κλιθεὶς] κατακλιθεὶς, ταφείς. 149 Ἀμφιπολ.] Περιπολούμενον, συχναζόμενον. 150 Πολυξεν.] διότι εἰς τὰ Ὀλύμπια πάμπολλοι φοιτῶσι ξένοι.
152 Δέδορκε] οὐδετ. διαλάμπει. 154 Πέλοπος] ἡ δόξα τοῦ Πέλ. λάμπει μακρόθεν ἐπὶ τῶν δρόμων τῶν Ὀλυμπιάδων. 155 Ταχυτὰς] ταχυτής. 158 Μελιτ.] γλυκεῖαν.
160 Παράμερον] τὸ παρ' ἡμέραν, τὸ παρὸν καλόν. 161 Ὕπατον] μέγιστον. 163 Κεῖνον] τὸν Ἱέρωνα. — ἱππ. νόμῳ] διότι ἵππῳ ἐνίκησε. 164 Αἰολ.] διότι ὁ Πίνδαρος ὡς Θηβαῖος ἦτον Αἰολεύς. 165 170] Πέποιθα ὅτι οὐ δαιδαλώσω, δὲν θέλω ποικίλει ἢ γολίσει μὲ λαμπρὰς πτυχὰς ὕμνων κανένα ξένον ἀπὸ τοὺς τώρα ζῶντας τόσον εἰδήμονα τῶν καλῶν, ἢ

Θεὸς ἐπίτροπος ἐ-
ὼν τεαῖσι μήδεται,
Ἔχων τοῦτο κῆδος, Ἱέρων,
Μερίμναισιν. εἰ δὲ μὴ ταχὺ λίποι,
Ἔτι γλυκυτέραν κεν ἔλπομαι 175
Ἐπῳδ. δ'. Κ. ιγ'. Σὺν ἅρματι θοῷ κλεϊζεῖν,
Ἐπίκουρον εὑρὼν
Ὁδὸν λόγων, παρ' εὐδείελον ἐλθὼν
Κρόνιον. ἐμοὶ μὲν ὢν Μοῖσα καρτερώ-
τατον βέλος ἀλκᾷ τρέφει. ἐπ' ἄλλοι- 180
σι δ' ἄλλοι μεγάλοι· τὸ δ' ἔσχατον κορυ-
φοῦται βασιλεῦσι. μηκέτι
Πάπταινε πόρσιον.
Εἴη σέ τε τοῦτον
Ὑψοῦ χρόνον πατεῖν, ἐμέ 185
Τε τοσσάδε νικαφόροις
Ὁμιλεῖν, πρόφαντον σοφίᾳ καθ' Ἕλ-
λανας ἐόντα παντᾶ.

ΟΛΥΜΠΙΩΝ

ΕΙΔΟΣ Β'.

ΘΗΡΩΝΙ ΑΚΡΑΓΑΝΤΙΝΩ, ΑΡΜΑΤΙ. (*)

(Σ. Δ. Β.)

Στρφ. ά. Κ. ιδ'. Ἀναξιφόρμιγγες ὕμνοι,
Τίνα θεόν, τίν' ἥρωα,
Τίνα δ' ἄνδρα κελαδήσομεν;
Ἤτοι Πίσα μὲν Διός·

τόσον κρατοῦντα τῇ δυνάμει ὡς αὐτόν. 171 Ἐπίτροπος] φροντιστὴς σοῦ, τῆς εὐδαιμονίας σου. 172 Τεαῖσι μήδ. μερίμν.], μεριμνᾷ περὶ τῶν μεριμνῶν σου, ἀντὶ σοῦ. 173 Ἔχων τοῦτο κῆδος] αὐτὴν ἔχων τὴν φροντίδα. 174 Λίποι] ἡ μοῦσα ἐμέ· ἢ μᾶλλον ὁ θεὸς σέ. 175 Γλυκ.] ᾠδήν. 175 Σὺν ἅρμ. κτλ.] νὰ σοὶ ψάλλω, νικήσαντι σὺν ἅρμασι. 178 Ὁδὸν λόγων] εὑρὼν ὁδὸν βοηθὸν τῶν λόγων μου τὴν νίκην σου. 179 Κρον.] ἀκρωτήριον τῆς Ὀλυμπίας. — ἐμοί] εἰς ἐμὲ ἡ Μοῦσα τρέφει κρατερὸν βέλος εἰς τὴν ἀλκήν μου. δηλ. ἐγὼ μὲν μόνην δύναμιν ἔχω τὴν Μοῦσαν. 182 Μεγάλοι] ἄλλοι εἰς ἄλλα ἐρείδονται. — τὸ δ' ἔσχ.] τὸ δ' ἀκρότατον τῆς δυνάμεως κορυφοῦται παρὰ τοῖς β. 183 Πόρσιον] πορρωτέρω. 184 Τοῦτον τὸν χρόνον] τὸν τοῦ βίου χρόνον. 185 Ὑψοῦ πατεῖν] νὰ πατῇς ὑψηλὰ, νὰ διάγῃς ἐν περιωπῇ καὶ εὐδαιμονίᾳ. 187 Πρόφ.] περίβλεπτον. Εὔχεται νὰ τιμᾶται ἐπὶ σοφίᾳ, καὶ νὰ συναναστρέφεται μὲ νικητάς.

1 Ἀναξ. ὕμνοι], κατὰ τὸν Σχλ. ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν ὕμνων ἐπικαλεῖται ὁ ποιητὴς τὴν ἐμπνέουσαν αὐτοὺς εἰς αὐτὸν Μοῦσαν. 2 5 Τίνα θεὸν κτλ.] εὐστοχώτατα συνάπτει, καὶ τοι κατὰ τὸ φαινόμενον διαζέλλων, τὸν ἄνδρα (περὶ οὗ κυρίως ὁ λόγος) μετὰ τοῦ ἥρως ἢ τοῦ θεοῦ.— κελαδήσομεν;] ὑμνήσομεν, ᾄσομεν. 4 Πίσα μὲν Διός], ἐνν. ἐστὶν ἱερὰ τοῦ Δ.

(*) Ὁ Θήρων οὗτος, ἕλκων ἀνέκαθεν τὸ γένος ἀπὸ Κάδμου καὶ Οἰδίποδος, καὶ πενθερὸς Γέλωνος τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσίων ἐπὶ θυγατρὶ τῇ Δημαρέτῃ, ἐνίκησεν ἅρματι τὴν 77 Ὀλυμπ.

Ὀλυμπιάδα δ' ἔστα- 5
σεν Ἡρακλέης,
Ἀκρόθινα πολέμου·
Θήρωνα δὲ τετραορίας
Ἕνεκα νικαφόρου
Γεγωνητέον ὀπὶ, 10
Δίκαιον ξένον,
Ἔρεισμ' Ἀκράγαντος,
Εὐωνύμων τε πατέρων
Ἄωτον, ὀρθόπολιν·

Ἀντς. α'. Κ. ιδ'. Καμόντες οἳ πολλὰ θυμῷ, 15
Ἱερὸν ἔσχον οἴκημα
Ποταμοῦ, Σικελίας τ' ἔσαν
Ὀφθαλμὸς, αἰών τ' ἔφε-
πε μόρσιμος, πλοῦτόν
Τε καὶ χάριν ἄγων 20
Γνησίαις ἐπ' ἀρεταῖς.
Ἀλλ', ὦ Κρόνιε παῖ Ῥέας,
Ἕδος Ὀλύμπου νέμων,
Ἀέθλων τε κορυφὰν,
Πόρον τε Ἀλφεοῦ, 25
Ἰανθεὶς ἀοιδαῖς,
Εὔφρων ἄρουραν ἔτι πα-
τρίαν σφίσιν κόμισον

Ἐπῳδ. α. Κ. ή. Λοιπῷ γένει. τῶν δὲ πεπραγμένων,
Ἐν δίκᾳ τε καὶ παρὰ δίκαν, 30
Ἀποίητον οὐδ' ἂν
Χρόνος, ὁ πάντων πατὴρ,

---

5 6 Ὀλυμπ. δ' ἔστασεν Ἡρ.] νικήσας τὸν Αὐγείαν, βασιλέα τῆς Ἤλιδος, ἀποστερήσαντα αὐτὸν τοῦ μισθοῦ τῆς ἐκφορήσεως τῆς κόπρου, κατέστησεν ἀπὸ τῶν ἀκροθινίων τῶν λαφύρων τὴν πανήγυριν τῶν Ὀλυμπίων. 8 9 Τετραορίας. . νικαφόρου] τῆς διὰ τεθρίππου ἅρματος νίκης. 12 Ἀκράγ.] τῆς Ἀκράγ., πόλεως τῆς Σικελ. 15 Εὐωνύμων], ἐνδόξων, περιωνύμων. 14 Ὀρθόπολιν], ὡς ὀρθοῦντα (ὑποστηρίζοντα) τὴν πόλιν τῆς Ἀκράγ.

15 Οἳ], οἱ πρόγονοι τοῦ Θήρωνος, ἀποικήσαντες ἐκ Ῥόδου εἰς Σικελ. 16 Ἱερὸν οἴκημα] διότι ἦτον ἱερὰ τῆς Ἀθηνᾶς. 17 Ποταμοῦ], τοῦ Ἀκράγαντος, παρὰ τὸν ὁποῖον ἔκτισαν οἱ πρόγονοι τοῦ Θήρωνος τὴν ὁμώνυμον πόλιν. Ἡ δὲ γενικὴ κατ' ἔλλ. τῆς Ἐπί.

18 Ὀφθαλμὸς], φῶς, λαμπρότης. 18 19 Αἰών τ' ἔφεπε μόρσιμος] ἐπηκολούθησε δὲ (αὐτοῖς ἡ ταῖς ἀρεταῖς αὐτῶν) αἰὼν εὐτυχής. 22 Κρόνιε παῖ], ἀντὶ Κρόνου. 23 Νέμων], ἄρχων, διέπων. 24 Ἀέθλων τε κορυφὰν], τὸν Ὀλυμπ. ἀγῶνα, ὡς κορυφαῖον τῶν ἄλλων τριῶν. 25 Πόρον τ' Ἀλφειοῦ], περιφρ. ἀντὶ τὸν Ἀλφειὸν ποταμὸν, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ὁποίου ἐτελοῦντο οἱ ἀγῶνες. 26 Ἰανθεὶς], εὐφρανθεὶς, εὐαρεστηθεὶς ἐπὶ τοῖς ἄσμασί μου.

27 29] Κόμισον ἔτι λοιπῷ σφίσιν γένει πατρίαν ἄρουραν. Ἐπιμελήθητι καὶ τοῦ λοιποῦ τὴν πάτριον αὐτῶν γῆν, χάριν καὶ τῶν ἄλλων (τῶν ἐπιλοίπων) αὐτῶν ἀπογόνων.

29 κτλ. Τῶν δὲ πεπραγμένων κτλ.] ἐννοεῖ τὰς μεταξὺ Θήρωνος καὶ Ἱέρωνος συμβάσας μετὰ θάνατον τοῦ Γέλωνος δυσαρεσκείας, τὰς ὁποίας εἰς πλάτος ἐκτίθησιν ὁ Σχλ. Ἡ δὲ σύνταξις τοῦ λόγου τοιαύτη: Τῶν δὲ ἐν δίκᾳ τε καὶ παρὰ δίκαν (εἴτε δικαίως εἴτε ἀδίκως) πεπραγμένων ἔργων τὸ τέλος ἀποίητον θέμεν (ποιῆσαι ὥστε μὴ πεπράχθαι) οὐδ' ἂν χρόνος ὁ πάντων πατὴρ δύναιτο.

Δύναιτο θέμεν ἔργων τέλος·
Λάθα δὲ πότιμῳ σὺν εὐδαίμονι γένοιτ' ἄν.
Ἐσλῶν γὰρ ὑπὸ χαρμάτων, 35
Πῆμα θνάσκει παλίγκοτον δαμασθέν,
Στρφ. β'. Κ. ιδ'. Ὅταν θεοῦ μοῖρα πέμπῃ
Ἀνεκὰς ὄλβον ὑψηλόν.
Ἕπεται δὲ λόγος εὐθρόνοις
Κάδμοιο κούραις, ἔπα- 40
θον αἳ μεγάλα. πένθος
Δὲ πιτνεῖ βαρὺ
Κρεσσόνων πρὸς ἀγαθῶν.
Ζώει μὲν ἐν Ὀλυμπίοις,
Ἀποθανοῖσα βρόμῳ 45
Κεραυνοῦ, τανυέθει-
ρα Σεμέλα· φιλεῖ
Δέ μιν Παλλὰς αἰεί,
Καὶ Ζεὺς πατὴρ μάλα· φιλεῖ
Δὲ παῖς ὁ κισσοφόρος. 50
Ἀντ. β'. Κ. ιδ'. Λέγοντι δ' ἐν καὶ θαλάσσᾳ
Μετὰ κόραισι Νηρῆος
Ἁλίαις βίοτον ἄφθιτον
Ἰνοῖ τετάχθαι τὸν ὅ-
λον ἀμφὶ χρόνον. Ἤτοι 55
Βροτῶν κέκριται
Πεῖρας οὔ τι θανάτου,
Οὐδ', ἀσύχιμον Ἀμέραν
Ὁπότε, παῖδ' Ἁλίου,
Ἀτειρεῖ σὺν ἀγαθῷ 60
Τελευτάσομεν.
Ῥοαὶ δ' ἄλλοτ' ἄλλαι

---

54 Λάθα δὲ κτλ.] λήθην δὲ τῶν γεγονότων ἡ εὐποτμία ποιήσειεν ἄν. 56 κ. ε. Ἐσλῶν γὰρ κτλ.] ἐπεξήγησις τοῦ ἀνωτέρω: Ὅταν γὰρ ἡ τοῦ θεοῦ μοῖρα (ἡ θεόθεν εὐτυχία) πέμπῃ ὄλβον ὑψηλὸν (αὐξάνῃ ἐπὶ μέγα τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ἄλλην εὐημερίαν, τότε) τὸ πῆμα, παλίγκοτον δαμασθὲν ἐσλῶν ὑπὸ χαρμάτων, θνάσκει (ἀποσβέννυται, ἐκλείπει).

59 61 Ἕπεται δὲ κτλ.] ἀκολουθεῖ (ἁρμόζει) δὲ οὗτος ὁ λόγος ταῖς θυγατράσι τοῦ Κάδμου. Τὸ δὲ παράδειγμα οἰκεῖον· διότι καὶ ὁ Θήρων τὸ γένος ἄνωθεν εἵλκεν ἀπὸ Κάδμου. —εὐθρόνοις] τὸ ἐπίθετον τοῦτο ἁρμόσειεν ἂν μᾶλλον αὐταῖς μετὰ θάνατον, ὡς ἀποθεωθείσαις· ἴδε παρακατιών. 61 63 Πένθος δὲ κτλ.] τοῦτο ὡς συνέχεια τοῦ ἀνωτέρω: Πῆμα θνάσκει. Τὸ δὲ βαρὺ πένθος πίπτει (καταδαμάζεται) πρὸς τῶν κρειττόνων ἀγαθῶν.

47 48 Φιλεῖ δέ μιν Παλλὰς], διότι ἐν Ὀγκαις τῆς Βοιωτίας ἐτιμᾶτο ἡ Ὀγκαία Ἀθηνᾶ.

51 Λέγοντι], λέγουσι —ἐν καὶ θαλάσσᾳ], καθ' ὑπερβ. ἀντὶ Καὶ ἐν θαλάσσῃ.

55 55] Τὸ Βίοτον ἄφθιτον, ἐκ παραλλήλου πρὸς τὸ Τὸν ὅλον ἀμφὶ χρόνον. 55 61] Βεβαίως γὰρ τὸ πέρας τοῦ θανάτου τῶν βροτῶν οὔτι κέκριται (εἶνε ἄδηλον)· τὸ πότε τελευτήσομεν τὴν ἡσύχιμον (τὴν τελευταίαν, τὴν ἀναπαύσιμον) ἡμέραν, τὴν τοῦ Ἡλίου παῖδα, σὺν ἀτειρεῖ ἀγαθῷ (ἀκεραίων διαμενόντων ἡμῖν τῶν τηνικαῦτα παρόντων ἀγαθῶν).

62 κ. ε. Ῥοαὶ δὲ κτλ.] αἱ ῥοώδεις τῆς τύχης μεταβολαί.—ἄλλοτ' ἄλλαι ἐς ἄνδρας ἔσαν] ἄλλοται ἑκάστοτε (ποικίλαι) μετὰ πόνων καὶ εὐθυμιῶν τοῖς ἀνθρώποις συμβαίνουσι.

Εὐθυμιᾶν τε μέτα καὶ
Πόνων ἐς ἄνδρας ἔβαν.

Ἐπῳδ. β'. Κ. ἡ. Οὕτω δὲ Μοῖρ', ἅ τε πατρώϊον 65
Τῶνδ' ἔχει τὸν εὔφρονα πότμον,
Θεόρτῳ σὺν ὄλβῳ
Ἐπί τι καὶ πῆμ' ἄγει
Παλιντράπελον ἄλλῳ χρόνῳ·
Ἐξ οὗ περ ἔκτεινε Δάϊον μόριμος υἱὸς 70
Συναντόμενος, ἐν δὲ Πυ-
θῶνι γρῃσθὲν παλαίφατον τέλεσσεν.

Στρφ. γ'. Κ. ιᾶ Ἰδοῖσα δ' ὀξεῖ' Ἐρινὺς
Πέφνεν ἑοῖ σὺν ἀλλαλο-
φονίᾳ γένος ἀρήϊον. 75
Δείσθη δὲ Θέρσανδρος ἐ-
ριπόντι Πολυνείκει,
Νέοις ἐν ἀέθλοις
Ἐν μάχαις τε πολέμου
Τιμώμενος, Ἀδραστιδᾶν 80
Θάλος ἀρωγὸν δόμοις.
Ὅθεν σπέρματος ἔχον-
τα ῥίζαν, πρέπει
Τὸν Αἰνησιδάμου
Ἐγχωμίων τε μελέων 85
Αὐρᾶν τε τυγχανέμεν.

Ἀντ. γ'. Κ. ιδ'. Ὀλυμπίᾳ μὲν γὰρ αὐτὸς
Γέρας ἔδεκτο· Πυθῶνι
Δ' ὁμόκλαρον ἐς ἀδελφεόν,
Ἰσθμοῖ τε, κοιναὶ χάρι- 90
τες ἄνθεα τεθρίππων
Δυωδεκαδρόμων

---

65 69 Οὕτω δὲ Μοῖρ' κτλ.] οὕτω δὴ καὶ ἡ Μοῖρα, ἥτις ἔχει τὸν πατρῷον εὔφρονα πότμον τῶνδε (τῶν ἀπὸ Θήρωνος), ἐπάγει παλιντράπελον σὺν τῷ θεόρτῳ (θεοσδότῳ) ὄλβῳ καί τι πῆμα (ἐν) ἄλλῳ χρόνῳ. 70 Ἐξ οὗ περ] χρόνου ἡ πότμου.—μόριμος] ὁ κατά (κακήν) τινα μοῖραν αὐτῷ γεννηθείς. 74 Ἑοῖ], ἡ, κατ' ἄλλ. γρφ. Ἕοι = Οἱ, αὐτῷ (τῷ Οἰδ.), φέρεται δὲ κτητικῶς ἢ ἀντιπαριποιητικῶς εἰς τὸ γένος. 76 77 Θέρσανδρος], υἱὸς τοῦ Πολυνείκους.—ἐριπόντι] πεσόντι, φονευθέντι. 78 Νέοις ἐν ἀέθλοις], ὁ Σχλ. ἐξέλαβε τὸ Νέοις, ὡς ἐπίθετον τοῦ Ἀέθλοις, καὶ τὸ ἐξηγεῖ: Τοῖς πρέπουσι (τοῖς) νέοις. Φυσικώτερον ἐξηγεῖται: Τοῖς ὀψιαίτερον συγκροτηθεῖσι, δηλ. τοῖς ὑπὸ τῶν κληθέντων Ἐπιγόνων, ὧν ἦν καὶ ὁ Θέρσ. 79 Μάχαις πολέμου], τὸ μὲν ὡς εἶδος, τὸ δὲ ὡς γένος. 80 81 Ἀδραστιδᾶν], ὁ Σχλ. ἀνγνσ. Ἀδραστείδαν, ὡς ἀπὸ εὐθείας τῆς Ἀδραστίς, ἴδος· διότι ὁ λόγος εἶν' ἐδῷ περὶ τῶν ἀπογόνων τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀδράστου ἢ γυναικὸς τοῦ Πολυνείκου, τῆς Ἀργείας.

82 Ὅθεν], ἀπὸ τοῦ ὁποίου (θάλους τῶν Ἀδραστίδων), τοῦ Θερσάνδρου. 84 Τὸν Αἰνησιδάμου], ἐνν. υἱόν, τὸν Θήρωνα. 85 86 Μελέων Αὐρᾶν], τὸ δεύτερον κτητικῶς εἰς τὸ πρῶτον. 87 Αὐτὸς], ὁ τοῦ Αἰνησιδ. υἱὸς ὁ Θήρων. 89 Ὁμόκλ. ἐς ἀδελφ.], τὸν αὐτάδελφόν του Ξενοκράτην. 90 Κοιναὶ χάριτες] διότι ἡ νίκη ἑκατέρου τῶν ἀδελφῶν ἀπεδίδετο καὶ εἰς τὸν ἕτερον, εἴτε διὰ τὴν ἀδελφότητα, εἴτε διὰ τὸ κοινοὺς ἀμφοτέρους εἶναι τοὺς ἵππους. 91 Ἄνθ. τεθρ.] Τοὺς ὑπὲρ τῆς ἁρματοδρομίας στεφάνους. 92 Δυωδεκαδρ.] τῶν δω-

Ἄγαγον. τὸ δὲ τυχεῖν,
Πειρώμενον ἀγωνίας,
Παραλύει δυσφρόνων. 95
Ὁ μὰν πλοῦτος ἀρεταῖς
Δεδαιδαλμένος
Φέρει τῶν τε καὶ τῶν
Καιρὸν, βαθεῖαν ὑπέχων
Μέριμναν ἀγροτέραν, 100

Ἐπῳδ. γ'. Κ. ή. Ἀστὴρ ἀρίζηλος, ἀλαθινὸν
Ἀνδρὶ φέγγος. εἰ δέ μιν ἔχει
Τις, οἶδεν τὸ μέλλον,
Ὅτι θανόντων μὲν ἐν-
θάδ' αὐτίκ' ἀπάλαμνοι φρένες 105
Ποινὰς ἔτισαν. τὰ δ' ἐν τᾷδε Διὸς ἀρχᾷ
Ἀλιτρὰ, κατὰ γᾶς δικά-
ζει τις, ἐχθρᾷ λόγον φράσαις ἀνάγκᾳ.

Στρφ. δ'. Κ. ιδ'. Ἴσον δὲ νύκτεσσιν αἰεὶ,
Ἴσα δ' ἐν ἁμέραις, ἅλι-
ον ἔχοντες, ἀπονέστερον
Ἐσλοὶ νέμονται βίο-
τον, οὐ χθόνα ταράσσον-
τες ἀλκᾷ χερῶν,
Οὐδὲ πόντιον ὕδωρ, 115
Κεινὰν παρὰ δίαιταν· ἀλ-
λὰ παρὰ μὲν τιμίοις
Θεῶν, οἵτινες ἔχαι-
ρον εὐορκίαις,
Ἄδακρυν νέμονται 120
Αἰῶνα. τοὶ δ' ἀπροσόρα-
τον ὀκχέοντι πόνον.

δεκάκις περιδραμόντων τὸ στάδιον. 93 κ. ε. Τὸ δὲ τυχεῖν κτλ.] τὸ, πειρώμενον, τυχεῖν τῆς ἀγωνίας (κατορθῶσαι τὸν ἀγῶνα, νικῆσαι), ἀπαλλάττει τὸν ἄνθρωπον τῆς θλίψεως. 96 102] Ὁ γὰρ (μὰν) πλοῦτος, ἀρεταῖς κεκοσμημένος, (ὡς) ἀστὴρ ἀρίζηλος, ἀληθινὸν ἀνδρὶ φέγγος, φέρει τὸν καιρὸν ἀμφοτέρων (τοῦ τε πειρᾶσθαι καὶ τοῦ τυχεῖν τῆς ἀγωνίας), παρέχων βαθεῖαν τὴν ἀγροτέραν μέριμναν (μεταβάλλων τὸ ἀγέρωχον φρόνημα τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τὸ σωφρονέστερον). 102 109] Εἴ τις (Ὅς τις) δ' ἔχει τοῦτον (τὸν ἀρετῇ συνηνωμένον πλοῦτον), οἶδεν ὅτι ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι αἱ ἐνθάδε (ἐν τῷδε τῷ βίῳ) ἀπάλαμνοι φρένες, αὐτίκα θανόντων, ποινὰς ἔτισαν· τὰ δ' ἐν τᾷδε τῇ ἀρχῇ τοῦ Διὸς (ἐπὶ γῆς) ἀλιτρὰ (ἁμαρτήματα) δικάζει τις (ὁ Πλούτων) κατὰ γῆς, εἰπὼν (ὑποσχὼν, φράσαις, Αἰολ.) τὸν λόγον τῇ ἐχθρᾷ ἀνάγκῃ, δηλ. κατ' ἀνάγκην ἀναπόδραστον, ἀναποφεύκτως. 109 112] Οἱ δὲ ἐσλοὶ (οἱ ἀγαθοὶ, οἱ δίκαιοι), ἔχοντες ἥλιον ἴσον νύκτεσιν αἰεὶ ἴσα δ' ἐν ἁμέραις (ἐπίσης καὶ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν), διάγουσιν (νέμονται) ἀπονέστερον βίον. 112 15 Οὐ χθόνα ταράσσοντες οὐδὲ πόντιον ὕδωρ] οὔτε γεωργοῦντες, οὔτε ναυτιλλόμενοι. 115 Κεινὰν (κενὴν) παρὰ δίαιταν], δι' ἀπορίαν βίου. 116 121] Ἀλλ' οἵτινες (ὅσοι) μὲν ἔχαιρον εὐορκίαις (οἱ ἐνάρετοι, οἱ δίκαιοι), ἄδακρυν νέμονται (διάγουσιν) αἰῶνα παρὰ τιμίοις θεῶν (τῷ Πλούτωνι καὶ τῇ Περσεφόνῃ). 121 22 Τοὶ δ' ἀπροσόρ. ὀκχ. π.], οἱ δὲ (πονηροὶ) ὑπερφέρουσι φρικτὴν βάσανον.

Ἀντ. δ'. Κ. ιδ'

Ὅσοι δ' ἐτόλμασαν ἐς τρὶς
Ἑκατέρωθι μείναντες
Ἀπὸ πάμπαν ἀδίκων ἔχειν, 125
Ψυχὰν, ἔτειλαν Διὸς
Ὁδὸν παρὰ Κρόνου τύρ-
σιν· ἔνθα μακάρων
Νᾶσον ὠκεανίδες
Αὔραι περιπνέουσιν· ἄν- 130
θεμα δὲ χρυσοῦ φλέγει,
Τὰ μὲν χερσόθεν, ἀπ' ἀ-
γλαῶν δενδρέων,
Ὕδωρ δ' ἄλλα φέρβει·
Ὅρμοισι τῶν χέρας ἀνα- 135
πλέκοντι καὶ στεφάνοις·

Ἐπῳδ. δ'. Κ. ἡ.

Βουλαῖς ἐν ὀρθαῖς Ῥαδαμάνθυος·
Ὃν πατὴρ ἔχει Κρόνος ἑτοι-
μον αὐτῷ πάρεδρον,
Πόσις ὁ πάντων Ῥέας 140
Ὑπέρτατον ἐχοίσας θρόνον.
Πηλεύς τε καὶ Κάδμος ἐν τοῖσιν ἀλέγονται·
Ἀχιλλέα τ' ἔνεικ', ἐπεὶ
Ζηνὸς ἥτορ λιταῖς ἔπεισε, μάτηρ·

Στρῳ. ε. Κ. ιδ'.

Ὃς Ἕκτορ' ἔσφαλε, Τροίας 145
Ἄμαχον ἀστραβῆ κίο-
να· Κύκνον τε θανάτῳ πόρεν·
Ἀοῦς τε παῖδ' Αἰθίο-
πα. Πολλά μοι ὑπ' ἀγκῶ-
νος ὠκέα βέλη 150

---

125 127] Ὅσοι δ' ἐτόλμησαν (κατώρθωσαν), μείναντες ἐς τρὶς ἑκατέρωθι (συμπληρώσαντες τὰς ἔν τε τῷ κόσμῳ τούτῳ καὶ ἐν τῷ ἅδῃ [κατὰ τὴν περὶ μετεμψυχώσεως δόξαν τῶν Πυθαγορείων, ἣν ἐπρέσβευεν, ὡς φαίνεται, καὶ ὁ Πίνδαρος] τρεῖς παλιγγενεσίας), ἀπέχειν πάμπαν τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῶν ἀδίκων ἔργων, οὗτοι διήνυσαν (ἔτειλαν, ἐτέλεσαν) τὴν ὁδὸν τοῦ Διὸς (καὶ κατήντησαν) παρὰ τὴν τοῦ Κρόνου τύρσιν (πόλιν, δηλ. τὰς τῶν Μακάρων νήσους). 130 31 Ἄνθεμα δὲ χρ. φλέγει] ἄνθη χρυσᾶ λάμπουσιν (ἀναφύονται).

132 34 Τὰ μὲν χερσόθεν κτλ.] τὰ μὲν ἐκ τῆς γῆς, οἷον τὰ κρίνα, τὰ ἴα κτλ., τὰ δ' ἀπὸ τῶν δένδρων, οἷον τὰ ῥόδα κτλπ., τὰ δ' ἀπὸ τῶν ὑδάτων, οἷον αἱ νυμφαῖαι κτλπ.

135 36 Ὅρμοισι τῶν χέρας κτλ.] ἐξ ὧν ἀναπλέκουσιν (οἱ δίκαιοι τὰς ἑαυτῶν) χέρας ὅρμοις καὶ (κατὰ συνέμφασιν τὰς ἑαυτῶν κεφαλὰς) στεφάνοις. 137 Βουλαῖς ἐν ὀρθ. Ῥαδ.] κατ' ἀπόφασιν δικαίαν τοῦ Ῥαδ., ὅς τις ἦτον δικαστὴς τοῦ Ἅιδου. 140 Πόσις ὁ Πάντων Ῥ.], τὸ Πάντων φέρεται, καθ' ὑπερβ., εἰς τὸ Ὑπέρτατον, ἤ, κατ' ἄλλους (πολὺ τολμηρότερον), εἰς τὸ Πατήρ. 142 Ἀλέγονται], συναριθμοῦνται, ἐγκαταλέγονται. 143 Ἔνεικ'], ἤνεγκεν, ἔφερεν (ἐνν. ἐκεῖ). 144 Μάτηρ] ἡ μήτηρ του, ἡ Θέτις. 147 Κύκνον], τὸν τοῦ Ποσειδῶνος καὶ Ἀρπάλης ἢ Καλύκης, συμμαχοῦντα τοῖς Τρωσί· διότι ἦτον καὶ ἄλλος Κύκνος, υἱὸς τοῦ Ἄρεος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλ. 148 Ἀοῦς τε παῖδ'], τὸν Μέμνονα, υἱὸν τῆς Ἠοῦς ἢ τοῦ Τιθωνοῦ. 149 κ. ε.] Στρέφει τὸν λόγον πρὸς ἑαυτόν. —ὑπ' ἀγκῶνος] διότι ἐκεῖ παρῆρτητο ἡ φαρέτρα, τὴν ὁποίαν διὰ τοῦτο καὶ ὁ Θεόκρ. ὀνομάζει (Εἰδυλλ. 1Ζ', 30) Ὑπαδάνιον.—βέλη] ἰδέαι εὔζοχοι, καθὼς καὶ οἱ Γάλλοι λέγουσι: traits d'esprit (d'éloquence).

Ἔνδον ἐντὶ φαρέτρας
Φωγᾶντα συνετοῖσιν· ἐς
Δὲ τὸ πᾶν, ἑρμηνέων
Χατίζει. σοφὸς ὁ πολ-
λὰ εἰδὼς φυᾷ. 155
Μαθόντες δὲ, λάβροι
Παγγλωσσία, κόρακες ὥς,
Ἄκραντα γαρύετον,
Ἀντ. ε. Κ. ιδ'. Διὸς πρὸς ὄρνιχα θεῖον.
Ἔπεχε νῦν σκοπῷ τόξον, 160
Ἄγε, θυμέ. τίνα βάλλομεν
Ἐκ μαλθακᾶς αὖτε φρε-
νὸς εὐκλέας ὀϊστοὺς
Ἱέντες; ἐπί τοι
Ἀκράγαντι τανύσαις, 165
Αὐδάσομαι ἐνόρκιον
Λόγον ἀλαθεῖ νόῳ,
Τεκεῖν μή τιν' ἑκατόν
Γε ἐτέων πόλιν
Φίλοις ἄνδρα μᾶλλον 170
Εὐεργέταν πραπίσιν, ἀ-
φθονέστερόν τε χέρα,
Ἐπῳδ. ε. Κ. ἡ. Θήρωνος. Ἀλλ' αἶνον ἔβα κόρος
Οὐ δίκᾳ συναντόμενος, ἀλ-
λὰ μάργων ὑπ' ἀνδρῶν, 175
Τὸ λαλαγῆσαι θέλων
Κρύφον τε θέμεν ἐσθλῶν κακοῖς
Ἔργοις. ἐπεὶ ψάμμος ἀριθμὸν περιπέφευγεν.

---

152 Φωνᾶντα], φωνήεντα, φώνοῦντα, λαλοῦντα (μόνον) εἰς τοὺς φρονίμους, εἰς αὐτοὺς (μόνον) καταληπτά. 153 Ἐς δὲ τὸ πᾶν], ἐν γένει δέ. 154 55 Σοφὸς ὁ πολλὰ εἰδὼς φυᾷ] ὁ φύσει (ἐκ φύσεως, οὐχὶ ἐκ διδασκαλίας καὶ μαθήσεως) πολλὰ εἰδὼς, οὗτός ἐστιν ἀληθῶς σοφός. 156 κ. ε. Μαθόντες δὲ κτλ.] οἱ δὲ πολλὰ μαθόντες (καὶ ὀλίγα εἰδότες), λαβρογοροῦντες ἀκρίτως, ὡς κόρακες, κρώζουσιν ἀπέραντα κατὰ τοῦ θείου ὄρνιθος τοῦ Διός (τοῦ ἀετοῦ), καὶ ἐννοεῖ ἑαυτὸν, κακολογούμενον ὑπὸ τῶν ἀντιζήλων του Βακχυλίδου καὶ Σιμωνίδου· Τὸ δὲ Γαρύετον, ἔτρεψάν τινες, διὰ τὸ σολοικοφανὲς, εἰς Γαρυέμεν.

160 κ. ε. Ἔπεχε νῦν κτλ.] ἐπιμένει εἰς τὴν μεταφορὰν τῶν βελῶν καὶ τοῦ τόξου, πολλάζων αὐτὴν διὰ τῶν ἐπιθέτων Μαλθακᾶς καὶ Εὐκλέας, ἵν' ἀποδείξῃ ὅτι ὁ λόγος δὲν εἶνε περὶ βελῶν θανατηφόρων. 168 κ. ε. Τεκεῖν μὴ κτλ.] αὐδάσομαι μηδεμίαν πόλιν, ἐντὸς ἑκατὸν ἐτῶν (ἀφ' ὅτου ἐκτίσθη δηλ. ὑπὸ τῶν προγόνων τοῦ Θήρωνος ἢ Ἀκράγας), τεκεῖν ἄνδρα εὐεργέτην πραπίσιν (εὐεργετοῦντα φρονίμως [λελογισμένως], ἢ εὐμενῶς), ἀφθονέστερόν τε (κατὰ τὴν) χεῖρα (μεγαλόδωρον) μᾶλλον τοῦ Θήρωνος. 175 78 Ἀλλ' αἶνον ἔβα κόρος κτλ.] τὸ χωρίον δυσνόητον· ὀρθωθείη δ' ἂν οὕτω: Ἀλλὰ κόρος, οὐ (σὺν) δίκᾳ, ἀλλὰ μάργων ὑπ' ἀνδρῶν συναντόμενος, ἐπέβα αἶνον, θέλων τὸ λαλαγῆσαι, θέμεν τε κρύφον ἐσθλῶν κακοῖς ἔργοις. Καὶ ἑρμηνευθείη: ἀλλ' ἡ ἐκ τοῦ πλούτου ὕβρις, ἡ ἀπὸ τῶν ἀχρείων καὶ ἀδίκων ἀνδρῶν (καὶ ὑπαινίττεται, κατὰ τὸν Σχλ., τοὺς ἀνεψιοὺς τοῦ Θήρωνος, Ἑάπυν καὶ Ἱπποκράτην, εὐεργετηθέντας ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ὕστερον ἐπαναστάντας αὐτῷ καὶ ἡττηθέντας), ἐπεχείρησεν ἀμαυρῶσαι διὰ φλυαρίων τὸν ἔπαινον καὶ τὰς ἀγαθοεργίας τοῦ Θήρωνος.

Ἐκεῖνος ὅσα χάρματ' ἄλ-
λοις ἔθηκεν, τίς [illegible] αἰτο; 180

179 80 Ψάμμος ἀριθμ. περιπέφ. ὅσα ἐκεῖνος κλπ.] ἡ ὑπερβολὴ συνήθης, ἡ δὲ σύνθεσις (τὴν ὁποίαν ἠθέλησάν τινες νὰ ταπεινώσωσι, μεταβαλόντες τὸ Ψάμμος εἰς Ψάμμω) ὅλως ἔξαλλος καὶ οἰκεία τοῦ Πινδαρικοῦ ὕψους.

ΠΥΘΙΩΝ

ΕΙΔΟΣ Α'.

ΙΕΡΩΝΙ ΑΙΤΝΑΙΩ ΑΡΜΑΤΙ.

(Σ. Δ. Β.)

Καὶ ἡ Ὠδὴ αὕτη, καθὼς καὶ ἡ Α'. τῶν Ὀλυμπίων, πεποίηται εἰς τιμὴν τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσῶν Ἱέρωνος, ὅστις, ἀνακτήσας τὴν παρὰ τὰς ὑπωρείας τῆς Αἴτνης πόλιν Κατάνην, καταστραφεῖσαν, καὶ μετονομάσας αὐτὴν ὁμωνύμως τῷ ὄρει Αἴτνην, ἐπωνομάσθη καὶ αὐτὸς ἀπ' αὐτῆς Αἰτναῖος. Τὴν δὲ νίκην, εἰς μνήμην τῆς ὁποίας ἐποιήθη ἡ ᾠδὴ (θαυμαζομένη καὶ διὰ τὴν χάριν καὶ διὰ τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν) ἐκέρδισαν οἱ ἵπποι τοῦ Ἱέρωνος κατὰ τὴν κθ'. Πυθιάδα (Ὀλυμπ. 78, γ').

Στροφὴ ἀ. Κώλων ιέ. Χρυσέα φόρμιγξ, Ἀπόλλω-
νος καὶ ἰοπλοκάμων
Σύνδικον Μοισᾶν κτέανον,
Τᾶς ἀκούει μὲν βάσις, ἀγλαΐας ἀρχά,
Πείθονται δ' ἀοιδοὶ σάμασιν, 5
Ἀγησιχόρων ὁπόταν τῶν φροιμίων
Ἀμβολὰς τεύχῃς ἐλελιζομένα,
Καὶ τὸν αἰχματὰν κεραυνὸν σβεννύεις
Ἀενάου πυρός. εὕ-
δει δ' ἀνὰ σκάπτῳ Διὸς αἰετός, ὠ- 10
κεῖαν πτέρυγ' ἀμφοτέρω-
θεν χαλάξαις,
Ἀντ. ἀ. Κ. ιϛ'. Ἀρχὸς οἰωνῶν· κελαινῶ-

4 Χρυσέα Φόρμιγξ], ἀποτείνεται προς τὴν λύραν του, τὴν ὁποίαν ὑπερεκθειάζει, καὶ ἔχει τῷ ὄντι δίκαιον. 5 Σύνδικον κτέανον] σύντροφον τοῦ Ἀπόλλ. καὶ τῶν Μουσ., καὶ μετ' αὐτῶν κανονίζον τὰ μέλη τῶν ᾀδόντων καὶ τὰ κινήματα τῶν χορευόντων· καὶ τοῦτ' ἑρμηνεύει παρακατιών. 4 Βάσις, ἀγλ. ἀρχά], ὁ ρυθμὸς τοῦ μέλους, Ie ἴσον, τὸ ἴσον, κατὰ τοὺς ἰδικούς μας μουσικοὺς, διὰ τοῦ ὁποίου (ἐνδιδομένου ὑπὸ τῆς λύρας) ἄρχεται ἡ λαμπρότης τῆς ᾠδῆς (προοιμιάζουσιν οἱ ᾄδοντες). 5 Σάμασιν], τοῖς ἐνδιδομένοις ὑπ' αὐτῆς σημείοις (συνθήμασιν). 6 7] Ὁπόταν ἐλελιζομένη (κρουομένη) τεύχῃς ἀμβολὰς (παρέχῃς τὸ ἐνδόσιμον πρὸς τὴν ἔναρξιν, προανάκρουσιν) τῶν ἀγησιχόρων φροιμίων (τοῦ χορευτικοῦ μέλους). 8 9 Καὶ τὸν. . κεραυνόν. . τοῦ πυρὸς] κατ' ἀναλλαγὴν, ἀντὶ Τὸ πῦρ τοῦ κεραυνοῦ. 10 κ. ε. Εὕδει δὲ κτλ.] ὁ ἐπὶ τοῦ σκήπτρου τοῦ Διὸς ἀετὸς, κηληθεὶς ὑπὸ τῆς ἁρμονίας, καταφέρεται εἰς ὕπνον, χαλάσας τὰς πτέρυγας καὶ κλείσας τὰ βλέφαρα ᾗ κυρτώσας τὸν νῶτον. Ἀργεῖ ἄρα ὁ κεραυνὸς τοῦ Διὸς, ἀποκοιμηθέντος τοῦ κατακομίζοντος αὐτὸν ἀετοῦ. Χαριεστάτη εἰκών! —κελαινῶπιν νεφέλαν] νέφος σκοτίζον τοὺς ὀφθαλμοὺς,

πιν δ' ἐπί οἱ νεφέλαν
Ἀγκύλῳ κρατὶ, γλεφάρων 15
Ἀδὺ κλαῖστρον, κατέχευας. ὁ δὲ κνώσσων
Ὑγρὸν νῶτον αἰωρεῖ, τεαῖς
Ῥιπαῖσι κατασχόμενος. καὶ γὰρ βια-
τὰς Ἄρης, τραχεῖαν ἄνευθε λιπὼν
Ἐγχέων ἀκμὰν, ἰαίνει καρδίαν 20
Κώματι. κῆλα δὲ καὶ
Δαιμόνων θέλγει φρένας, ἀμφί τε Δα-
τοίδᾳ σοφίᾳ βαθυκόλ-
πων τε Μοισᾶν.

Ἐπῳδ. ά. Κ. ιέ. Ὅσσα δὲ μὴ πεφίληκε 25
Ζεὺς, ἀτύζονται βοὰν
Πιερίδων ἀΐοντα,
Γᾶν τε καὶ πόντον κατ' ἀμαιμάκετον·
Ὅς τ' ἐν αἰνᾷ Ταρτάρῳ κεῖ-
ται, θεῶν πολέμιος, 30
Τυφὼς ἑκατοντακάρανος· τόν ποτε
Κιλίκιον θρέψεν πολυώ-
νυμον ἄντρον· νῦν γε μὰν
Ταί θ' ὑπὲρ Κύμας ἁλιερκέες ὄχθαι
Σικελία τ' αὐτοῦ πιέζει 35
Στέρνα λαχνάεντα· κίων
Δ' οὐρανία συνέχει,
Νιφόεσσ' Αἴτνα, πάνετες
Χιόνος ὀξείας τιθήνα·

ἐννοεῖ δὲ τὴν κάρωσιν τοῦ ὕπνου, καὶ κυριώτερον τὴν λεπτὴν νεφελοειδῆ μεμβράναν τὴν ἐπικαλύπτουσαν τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν κοιμωμένων πτηνῶν.

15 Ἀγκύλῳ κρατὶ], τῷ τοῦ ἀετοῦ, τὸν ὁποῖον καὶ ὁ Ὅμηρος (Ὀδ. Τ. 538) ὁμοίως Ἀγκυλοχείλην ἀποκαλεῖ, διὰ τὸ κυρτὸν ῥάμφος του. 18 κ. ε. Καὶ γὰρ βιατὰς Ἄρης], τοῦτο ἠμπορεῖ νὰ ἐκληφθῇ καὶ μεταφορικώτερον· διότι ἐν καιρῷ τῶν δημοτελῶν ἀγώνων, ἐγίνετο ἀνακωχὴ τῶν πολέμων ὅλων ἐν τῇ Ἑλλάδι. Ἀλλ' ὁποία χάρις τῆς εἰκόνος τοῦ Ἄρεως, ἀποθέντος τὸ δόρυ του, καὶ ἀκροωμένου μεθ' ἡδονῆς (θελγομένου ὑπὸ) τοῦ μέλους τῆς λύρας! 20 Ἐγχέων ἀκμὰν], περίφρ. ἀντὶ Ἔγχος ὀξὺ (σουδλερόν.) 21 Κῆλα], τὰ θέλγητρα τῆς μουσικῆς· ἠμπορεῖ δὲ νὰ ἐκληφθῇ καὶ ἐπὶ τῆς συνήθους ἐκδοχῆς τοῦ Βέλη, πρὸς τὰ ὁποῖα παραβάλλει συχνάκις ὁ Πίνδαρος (καθὼς εἴδομεν ἀνωτέρω, Ὀλυμ. Β', 150) τὰ μέλη του· καὶ ἐπὶ πᾶσιν, ἐπειδὴ τόξον (δοξάρι, καθὼς τὸ ὀνομάζομεν καὶ σήμερον) ἐλέγετο καὶ τὸ πλῆκτρον τῆς λύρας, τὰ Κῆλα ἠμποροῦν φυσικῶς νὰ σημαίνωσι καὶ τὰ κρούματα τῆς λύρας (ταῖς δοξαριαῖς κοινῶς) ἢ τὴν ἀπ' αὐτῶν μελῳδίαν. 22 24 Ἀμφὶ Δατ. σοφίᾳ κτλ.] διὰ τῆς σοφίας τοῦ Δητοΐδου (Ἀπόλλωνος) καὶ τῶν Μουσῶν. παρβλ. 155.

29 30 Ὅς τε κτλ.], ἐνν. ἀπὸ κοινοῦ τὸ: Ἀτύζεται, τρομάζει, ἀποστρέφεται. —ἐν αἰνᾷ Ταρτάρῳ], θηλυκῶς ἐκφέρει τὴν Τάρταρον, ὡς καὶ τὴν Ἰσθμὸν (Ὀλ. Η', 64). Ὁ Θείρσιος εἴκασεν οὐκ ἀφυῶς γραπτέον εἶναι: Ἐν εὐνᾷ Ταρτάρῳ. 31 33 Τόν ποτε Κιλίκιον θρέψεν ἄντρον], καθὼς λέγει καὶ ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Β, 783): «Εἰν Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς.» διότι ἦσαν καὶ ἐκεῖ, ὡς καὶ ἐν Λυκίᾳ (ὅθεν τὰ περὶ Χιμαίρας μυθολογούμενα), κρατῆρες πυρός. 34 Ταί θ' ὑπὲρ Κύμας ὄχθαι] τὰ περὶ τὴν Κύμην, εἴτε τὴν πόλιν, εἴτε τὴν νῆσον (μίαν τῶν Αἰολίδων), καὶ τὸ Φλεγραῖον πεδίον μέρη τῆς Ἰταλίας.

36 Κίων δ' οὐρανία] παραβάλλει τὴν Αἴτναν μὲ στύλον οὐρανομήκη, διὰ τὸ ὕψος της. Συνέχει δὲ αὕτη τὸν Τυφῶνα, διότι ὑπ' αὐτὴν ἐμυθεύετο καταχείμενος. 38,39 Πάνετες χιό-

Στρφ. β'. Κ. ιβ'.

Τᾶς ἐρεύγονται μὲν ἀπλά-
του πυρὸς ἁγνόταται
Ἐκ μυχῶν πηγαί· ποταμοὶ
Δ' ἁμέραισιν μὲν προχέοντι ῥόον καπνοῦ
Αἴθων· ἀλλ' ἐν ὄρφναισιν πέτρας
Φοίνισσα κυλινδομένα φλὸξ εἰς βαθεῖ-
αν φέρει πόντου πλάκα σὺν πατάγῳ.
Κεῖνο δ' Ἁφαίστοιο κρουνοὺς ἕρπετὸν
Δεινοτάτους ἀναπέμ-
πει· τέρας μὲν θαυμάσιον προσιδέ-
σθαι· θαῦμα δὲ καὶ παριόν-
των ἀκοῦσαι,

Ἀντ. β'. Κ. ιβ'.

Οἷον Αἴτνας ἐν μελαμφύλ-
λοις δέδεται κορυφαῖς
Καὶ πέδῳ· στρωμνὰ δὲ χαράσ-
σοισ' ἅπαν νῶτον ποτικεκλιμένον κεντεῖ.
Εἴη, Ζεῦ, τίν εἴη ἀνδάνειν,
Ὃς τοῦτ' ἐφέπεις ὄρος, εὐκάρποιο γαί-
ας μέτωπον, τοῦ μὲν ἐπωνυμίαν
Κλεινὸς οἰκιστὴρ ἐκύδανεν πόλιν
Γείτονα· Πυθιάδος
Δ' ἐν δρόμῳ κάρυξ ἀνέειπέ νιν ἀγ-
γέλων Ἱέρωνος ὑπὲρ
Καλλιγνίκου

Ἐπῳδ. β'. Κ. ιε'.

Ἅρμασι. Ναυσιφορήτοις
Δ' ἀνδράσι πρώτα χάρις
Ἐς πλόον, ἀρχομένοις πομ-
παῖον ἐλθεῖν οὖρον· ἐοικότα γὰρ

νος τιθήνα], δι' ὅλου τοῦ ἔτους χιόνα τρέφουσα (χιονοσκέπαστος). Τὸ δὲ Ὀξείας, διὰ τὴν δριμύτητα τῆς χιόνος, ὡσπερεὶ κεντούσης τῷ ψύχει τοὺς ἁπτομένους. 40 Τᾶς], Ἧς, ἐκ τῆς ὁποίας, τῆς Αἴτνης. — ἀπλάτου], ἀπροσπελάστου. 41 Ἁγνόταται], ἁγιώταται, διότι ἦσαν αὐτοφυεῖς· ὅθεν καὶ τὸ ἱερὸν πῦρ ἠνάπτετο διὰ φακῶν ὑαλίνων ἀπὸ τοῦ ἡλίου, ᾗ τὸ Θεῖον παρωνομάσθη οὕτω, καὶ ἐνομίζετο ἁγνιστικόν. 43 κ. ε. Ποταμοὶ δ' ἁμέραισιν ᾗ.] Οἱ δὲ (ἀπ' αὐτῆς ἐξερευγόμενοι) ποταμοί, (ἐν ταῖς) ἡμέραις (ἡμέρας μὲν) προχέουσιν αἴθωνα καπνοῦ ῥόον· ἐν ὄρφναισιν (νυκτὸς δὲ), ἡ φοίνισσα φλὸξ, κυλινδομένη, φέρει ἐς τὴν βαθεῖαν τοῦ πόντου πλάκα πέτρας σὺν πατάγῳ. Ζωηροτάτη περιγραφὴ τῶν ἐκρήξεων τῆς Αἴτνης, ἐκ τῶν ὁποίων τῆς ἐν τῷ δ'. ἔτει τῆς 70ῆ Ὀλυμπ. αὐτόπτης ὢν εἶν' ἀπίθανον (ἴδε Νέμ. Α', 29 κ. ε.) νὰ ἐχρημάτισεν ἴσως ὁ Πίνδαρος. 47 Κεῖνο δ'.. ἕρπετὸν], ὁ Τυφών· διότι εἰς αὐτὸ τὰς ὑπογείους πνοὰς ἀπέδιδεν ἡ μυθολογία τὰς ἐκρήξεις τῶν Ἡφαιστείων.

52 53 Οἷον ᾗ.] θαυμαστικῶς, Πῶς (πόσον σφιγκτὰ) δέδεται ἐν τε ταῖς μελαμφύλλοις (δασώδεσι) κορυφαῖς ᾗ ἐν τῷ ἐδάφει τῆς Αἴτνης! 54 55 Στρωμνὰ δὲ ᾗ.] ἡ δὲ τραχεῖα αὐτοῦ γρωμνὴ (τὸ ἀπόκρημνον ὄρος) κεντεῖ τὸ προσκεκλιμένον αὐτῇ αὐτοῦ νῶτον. 56 Εἴη Ζεῦ, ᾗ.] φόβῳ συσχεθεὶς διὰ τὸ φρικῶδες τῆς διηγήσεως, γρέφει τὸν λόγον εἰς εὐχὴν πρὸς τὸν Δία. 57 58 Γαίας μέτωπον] διὰ τὸ ὑψηλὸν ᾗ περίοπτον τοῦ ὄρους. 58 60 Τοῦ μὲν ἐπωνυμίαν ᾗ.] διότι, ὡς προείπομεν, ὁ Ἱέρων, ἀνακτίσας τὴν Κατάνην, μετωνόμασεν αὐτὴν ὁμωνύμως τῷ ὄρει. Τὸ δὲ Ἐπωνυμίαν, ἐπιῤῥήματικῶς. 61 Νιν] τὴν πόλιν. 64 Ἅρμασι], ἐλλ. τῆς Ἐν, ᾗ ἐνν. νικήσαντος. 64 67 Ναυσιφορήτοις δ' ἀνδρ. ᾗ.] διότι εἰς τοὺς ναυτιλλομένους ἡ πρώτη ᾗ κυριωτέρα χάρις ἐςὶ τὸ, ἀρχομένου τοῦ πλοῦς, πνεῦσαι οὔριον ἄνεμον. 67 69 Ἐοικότα γὰρ

Κἀν τελευτῇ φερτέρου νό-
στου τυχεῖν. ὁ δὲ λόγος
Ταύταις ἐπὶ συντυχίαις δόξαν φέρει, 70
Λοιπὸν ἔσσεσθαι στεφάνοι-
σί τε ἵπποις τε κλυτὰν
Καὶ σὺν εὐφώνοις θαλίαις ὀνομαστάν.
Λύκιε καὶ Δάλου ἀνάσσων
Φοῖβε, Παρνασσῶ τε κράναν 75
Καϛαλίαν φιλέων,
Ἐθελήσαις ταῦτα νόῳ
Τιθέμεν εὔανδρόν τε χώραν.

Στρφ. γ'. Κ. ιϛ'. Ἐκ θεῶν γὰρ μαχαναὶ πᾶ-
σαι βροτέαις ἀρεταῖς, 80
Καὶ σοφοὶ καὶ χερσὶ βια-
ταὶ περίγλωσσοί τ' ἔφυν. Ἄνδρα δ' ἐγὼ κεῖνον
Αἰνῆσαι μενοινῶν, ἔλπομαι
Μὴ χαλκοπάραον ἄκονθ' ὡσεί τ' ἀγῶ-
νος βαλεῖν ἔξω παλάμᾳ δονέων· 85
Μακρὰ δὲ ῥίψαις ἀμεύσεσθ' ἀντίους.
Εἰ γὰρ ὁ πᾶς χρόνος ὅλ-
βον μὲν οὕτω καὶ κτεάνων δόσιν εὐ-
θύνοι, καμάτων δ' ἐπίλα-
σιν παράσχοι. 90

Ἀντ. γ'. Κ. ιϛ'. Ἦ κεν ἀμμνάσειεν, οἵαις
Ἐν πολέμοισι μάχαις
Τλάμονι ψυχᾷ παρέμει-
ν', ἀνίχ' εὑρίσκοντο θεῶν παλάμαις τιμάν,
Οἵαν οὔτις Ἑλλάνων δρέπει, 95
Πλούτου ϛεφάνωμ' ἀγέρωχον. Νῦν γε μὰν
Τὰν Φιλοκτήταο δίκαν ἐφέπων
Ἐϛρατεύθη. σὺν δ' ἀνάγκᾳ μιν φίλον

κτλ.] διότι, τούτου δοθέντος, ἑπόμενόν ἐστι καὶ ἐν τῇ τελευτῇ τοῦ πλοὸς, εὐτυχοῦς ἐπιστροφῆς αὐτοὺς τυχεῖν. 69 75 Ὁ δὲ λόγος κτλ.] Κατὰ τὸν λόγον ἄρα τοῦτον, δοκεῖ μοι ὅτι καὶ ἡ πόλις αὕτη, ἐπὶ ταῖς αὐταῖς συντυχίαις, ἔσεται καὶ τοῦ λοιποῦ ἔνδοξος μὲν ἐπὶ στεφάνοις καὶ ἵπποις, ὀνομαστὴ δὲ σὺν εὐφώνοις θαλίαις. 81 82 Χερσὶ βιαταὶ περίγλωσσοί τ'] ἰσχυροὶ τὰς γεῖρας καὶ δεινοὶ τὸ λέγειν.— ἔφυν], ἔφυσαν, ἐγένοντο. — Ἄνδρα κεῖνον], τὸν Ἱέρωνα. 83 85] Ἔλπομαι μὴ, ὥσπερ χαλκοπάρειον ἄκοντα δονέων παλάμᾳ, βαλεῖν ἔξω ἀγῶνος (ἄπο σκοποῦ). 86 Μακρὰ δὲ ῥίψαις κτλ.] ἀλλ' ἀκοντίσας μακράν, παρελθεῖν (παραμεῖψαι) τοὺς ἐναντίους. 87 Εἰ γὰρ], εὐκτ. Εἴθε γάρ. 89 90 Καμάτων δ' ἐπίλ. παρ.] τῶν πόνων τῆς λιθουρίας, τὴν ὁποίαν ἔπασχε, κατὰ τὸν Ἀριϛοτ., ὁ Ἱέρων.

91 Ἦ κεν ἀμμνάσειεν], πάντως ἂν ἀναμνήσειε (τὸν Ἱέρωνα ὁ χρόνος)· 95 Εὑρίσκοντο] ὁ Ἱέρων καὶ Γέλων, ἀνακτησάμενοι τὴν βασιλείαν. 96 κε. Νῦν γε μὰν κτλ.] ἐν τῷ τελευταίῳ πολέμῳ, τὸν ὁποῖον ὁ Ἱέρων ἐστρατήγησε φερόμενος ἐπὶ φορείου διὰ τὸ νόσημα, ὅθεν καὶ τὸν παραβάλλει μὲ τὸν Φιλοκτήτην. 98 100 Σὺν δ' ἀνάγκᾳ κτλ.] ἐξ ἀνάγκης δὲ φίλον αὐτὸν νομίζων τις (καὶ ἐννοεῖ ἢ τὸν Ἀναξίλαον, βασιλέα τῶν Ῥηγίνων, ἢ τὸν Θήρωνα, βασιλέα τῶν Ἀκραγαντίνων), καὶ τοι ἀγέρωχος, τὸν κολακεύει.

Καί τις ἐὼν μεγαλά-
νωρ ἔσανεν. φαντὶ δὲ Λαμνόθεν ἕλ- 100
κει τειρόμενον μεταλλά-
σοντας ἐλθεῖν

Ἐπῳδ. γ'. Κ. ιέ. Ἥρωας ἀντιθέους Ποί-
αντος υἱὸν τοξόταν,
Ὃς Πριάμοιο πόλιν πέρ- 105
σεν, τελεύτασέν τε πόνους Δαναοῖς,
Ἀσθενεῖ μὲν χρωτὶ βαίνων·
Ἀλλὰ μοιρίδιον ἦν.
Οὕτω δ' Ἱέρωνι θεὸς ὀρθωτὴρ πέλοι
Τὸν προσέρποντα χρόνον, ὧν 110
Ἔρραται, καιρὸν διδούς.
Μοῖσα, καὶ πὰρ Δεινομένει κελαδῆσαι
Πείθεό μοι ποινὰν τεθρίππων.
Χάρμα δ' οὐκ ἀλλότριον νι-
καφορία πατέρος. 115
Ἄγ', ἔπειτ' Αἴτνας βασιλεῖ
Φίλιον ἐξεύρωμεν ὕμνον,

Στρφ. δ'. Κ. ιϛ'. Τῷ πόλιν κείναν θεοδμά-
τῳ σὺν ἐλευθερίᾳ
Ἱλλίδος στάθμας Ἱέρων 120
Ἐν νόμοις ἔκτισσε. θέλοντι δὲ Παμφύλου
Καὶ μὰν Ἡρακλειδᾶν ἔκγονοι,
Ὀχθαις ὕπο Ταϋγέτου ναίοντες, αἰ-
εὶ μένειν τεθμοῖσιν ἐν Αἰγιμιοῦ
Δωριῆς. ἔσχον δ' Ἀμύκλας ὄλβιοι, 125
Πινδόθεν ὀρνύμενοι,
Λευκοπώλων Τυνδαριδᾶν βαθύδο-
ξοι γείτονες, ὧν κλέος ἀν-

---

100 κ. ε. Φαντὶ δὲ κτλ.] φασὶ δὲ τοὺς ἰσοθέους ἥρωας (τοὺς ἐπὶ Τροίαν Ἀχαιοὺς) ἐλθεῖν μεταλλάσσοντας (ἀναζητοῦντας) ἐκ τῆς Λήμνου τὸν τοξότην υἱὸν τοῦ Ποίαντος (τὸν Φιλοκτ.), ἕλκει τειρόμενον. Ὁ Ἑρμάννος ἀντὶ τοῦ Μεταλλάσσοντας, γραπτέον εἶναι εἴκασε Μέτα λύσοντας. 107 Ἀσθενεῖ μὲν χρ. β.] διότι ἐχώλαινεν ἐκ τῆς πληγῆς τοῦ ποδός του. 108 Μοιρίδιον ἦν], πεπρωμένον ἦν ἐκ τῶν Μοιρῶν, τὸ ἁλῶναι τὴν Τρωάδα διὰ τῶν βελῶν τοῦ Ἡρακλ., τὰ ὁποῖα εἶχε κληρονομήσῃ ὁ Φιλοκτ. 110 Τὸν προσέρπ. χρ.], εἰς τὸν ἐλευσόμενον, εἰς τὸ μέλλον. 112 Δεινομένει], τῷ υἱῷ τοῦ Ἱέρωνος, ὁμωνύμῳ τῷ πάππῳ. 115 Ποινὰν], ἀμοιβὴν, ἔπαθλον, ἑλλ. τῆς Πρός. 116 Αἴτνας βασιλεῖ], τῷ προστάτῃ τῆς πόλεως Αἴτνης Διί. 117 Φίλιον], εὐάρεστον. 120 21 Ἱλλίδος στάθμας.. Ἐν νόμοις], κατὰ τὴν Δωρικὴν θεσμοθεσίαν, ἀπὸ Ἵλλου τοῦ ἐπιφανεστάτου τῶν Ἡρακλειδῶν. Συνοικίσας γὰρ ἐν τῇ Κατάνῃ ὁ Ἱέρων τοὺς Γελῴους, Μεγαρεῖς καὶ Συρακουσίους, Δωριέων ὄντας ἀποίκους, ἔδωκεν αὐτοῖς πολιτεύεσθαι κατὰ τὰ πάτρια, Δωρικοῖς χρωμένοις νόμοις.

121 23 Θέλοντι δὲ κτλ.] οἱ γὰρ τοῦ Παμφύλου καὶ τῶν Ἡρακλειδῶν ἔκγονοι Δωριεῖς, οἱ ναίοντες ὑπὸ ταῖς τοῦ Ταϋγέτου ὄχθαις, θέλουσιν ἐμμένειν ἀεὶ ἐν τοῖς τοῦ Αἰγιμιοῦ τεθμοῖς. Ὁ δὲ Πάμφυλος ἦν υἱὸς τοῦ Αἰγιμιοῦ βασιλέως τοῦ Πίνδου καὶ ἀδελφὸς τοῦ Δώρου, συγκατελθὼν τοῖς Ἡρακλείδαις εἰς Πελοπόννησον, ἀφ' οὗ καὶ Παμφυλὶς φυλὴ ἐν Δακε-

θησεν αἰχμᾶς.

Ἀντς. δ'. Κ. ιβ'. Ζεῦ, τέλει αἰεὶ δὲ τοιαύ- 130
ταν Ἀμένα παρ' ὕδωρ
Αἶσαν ἀστοῖς καὶ βασιλεῦ-
σιν διακρίνειν ἔτυμον λόγον ἀνθρώπων.
Σὺν τοί τίν κεν ἁγητὴρ ἀνὴρ
Υἱῷ τ' ἐπιτελλόμενος δᾶμόν τε γέ- 135
ρων τράποι σύμφωνον ἐφ' ἁσυχίαν.
Λίσσομαι, νεῦσον, Κρονίων, ἄμερον
Ὄφρα κατ' οἶκον ὁ Φοί-
νιξ, ὁ Τυρσανῶν τ' ἀλαλατὸς ἔχῃ,
Ναυσίστονον ὕβριν ἰδὼν, 140
Τὰν πρὸ Κύμας·

Ἐπῳδ. δ'. Κ. ιέ. Οἷα Συρακοσίων ἀρ-
χῷ δαμασθέντες πάθον,
Ὠκυπόρων ἀπὸ ναῶν
Ὅς σφιν ἐν πόντῳ βάλεθ' ἁλικίαν, 145
Ἑλλάδ' ἐξέλκων βαρείας
Δουλίας. αἱρέομαι
Πὰρ μὲν Σαλαμῖνος Ἀθηναίων χάριν
Μισθόν· ἐν Σπάρτᾳ δ' ἐρέω
Πρὸ Κιθαιρῶνος μάχαν· 150
Ταῖσι Μῆδοι μὲν κάμον ἀγκυλότοξοι·
Παρὰ δὲ τὰν εὔυδρον ἀκτὰν
Ἱμέρα, παίδεσσιν ὕμνον
Δεινομένους τελέσαις,
Τὸν ἐδέξαντ' ἀμφ' ἀρετᾷ, 155

αἱμονι. 126 29 Ἔσχον δ' Ἀμύκλας κτλ.] οἱ ὅλβιοι δὲ Δωριεῖς οὗτοι, οἱ βαθύδοξοι γείονες (ὡς κατοικισθέντων ἐν Ἄργει) τῶν λευκοπώλων Τυνδαριδῶν, ὧν τὸ τῆς αἰχμῆς κλέος ἠνθησεν, ἔσχον τὰς Ἀμύκλας. 130 33 Ἀλλ' ὦ Ζεῦ, τέλει (τέλεσον, δίδου) ἀεὶ τοῖς παρὰ τὸ ὕδωρ τοῦ Ἀμένα (μικροῦ ποταμοῦ παρὰ τὴν Αἴτναν) ἀστοῖς καὶ βασιλεῦσι τοιαύτην αἶσαν, (ὥστε) διακρίνειν αὐτοὺς ἐτύμως τὸν λόγον τῶν ἀνθρ. (ὥστε διακρίνεσθαι ἐτύμως [διαπρέπειν] αὐτοὺς ἐν τῷ τῶν ἀνθρώπων λόγῳ, ἀναφέρεσθαι ὡς παράδειγμα, ὡς εὐνομουμένους δηλονότι καὶ εὐημεροῦντας). 134 36 Σὺν σοί (τιν) γὰρ ὁ τῆς Σικελίας ἡγεμὼν ἀνὴρ (ὁ Ἱέρων), αὐτός τε γεραίρων (κατὰ τὴν διόρθωσιν τοῦ Ἑρμάννου ἀντὶ Τε γέρων), τῷ τε υἱῷ (Δεινομένει) ἐπιτελλόμενος τὸν δῆμον, τράποι κεν σύμφωνον ἐφ' ἡσυχίαν.

137 42] Ἐπίνευσον, (δέομαι), ὦ Κρονίων, ἵνα ὁ τῶν Φοινίκων καὶ Τυρρηνῶν βάρβαρος ὄχλος, ἰδὼν τὴν πρὸ τῆς Κύμης ναυσίστονον ὕβριν (αἰσχρὰν ἧττεν), ἔχῃ κατ' οἶκον (μένῃ εἰς τὰ ἴδια). Ἐννοεῖ δὲ τὴν νίκην, ἣν ἐνίκησεν ὁ Γέλων τοὺς Καρχηδονίους (ἀποίκους τῶν Φοινίκων), πλέοντας ἐπὶ συμμαχίαν τοῦ Ξέρξου κατὰ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἔπειτα ὁ Ἱέρων τοὺς Τυρρηνοὺς, στρατεύσαντας κατὰ τῶν Κυμαίων. 137 κ. ε. Αἱρέομαι κτλ.] πρυτιμῶ δὲ μισθὸν (ὕμνον νὰ ψάλλω) παρ' Ἀθηναίων μὲν τὴν χάριν (δόξαν) τῆς Σαλαμ., ἐν Σπάρτῃ δὲ, τὴν ἐν Κιθαιρῶνι (ταῖς Πλαταιαῖς) μάχην, ἐν αἷς (μάχαις) οἱ τοξόται Μῆδοι ἡττήθησαν· παρὰ δὲ τὴν τοῦ Ἱμέρα (ποταμοῦ τῆς Σικελ.) εὔυδρον ἀκτὴν, ὕμνον τελέσας (ἢ ἐννοπὸ κοινοῦ, ἐρέω) τοῖς παισὶ τοῦ Δεινομένους (τοῦ πατρὸς τοῦ Γέλωνος, τοῦ Ἱέρωνος, τοῦ Πολυζήλου καὶ τοῦ Θρασυβούλου), ὃν ἐκομίσαντο διὰ τῆς ἀρετῆς αὐτῶν, νικήσαντες τοὺς ἐχθρούς των (Καρχηδονίους). Δηλαδὴ: αἱ πλέον ἀξιόμνηστοι νίκαι παρ' ἐμοὶ λογίζονται, ἡ ἐν Σαλαμῖνι, ἡ ἐν Πλαταιαῖς, καὶ ἡ ἐν Ἱμέρᾳ τῆς Σικελ.

Πολεμίων ἀνδρῶν καμόντων.

Στρφ. ε. Κ. ιβ'. Καιρὸν εἰ φθέγξαιο, πολλῶν
Πείρατα συντανύσαις
Ἐν βραχεῖ, μείων ἕπεται
Μῶμος ἀνθρώπων. ἀπὸ γὰρ κόρος ἀμβλύνει 160
Αἰανὴς ταχείας ἀπάδις.
Ἀστῶν δ' ἀκοὰ κρύφιον θυμὸν βαρύ-
νει μάλιστ' ἐσλοῖσιν ἐπ' ἀλλοτρίοις.
Ἀλλ' ὅμως, κρέσσων γὰρ οἰκτιρμῶν φθόνος,
Μὴ παρίει καλά. νώ- 165
μα δικαίῳ πηδαλίῳ στρατόν. ἀ-
ψευδεῖ δὲ πρὸς ἄκμονι χάλ-
κευε γλῶσσαν.

Ἀντς. ε. Κ. ιβ'. Εἴ τι καὶ φλαῦρον παραιθύσ-
σει, μέγα τι φέρεται 170
Πὰρ σέθεν. πολλῶν ταμίας
Ἐσσί· πολλοὶ μάρτυρες ἀμφοτέροις πιστοί.
Εὐανθεῖ δ' ἐν ὀργᾷ παρμένων,
Εἴπερ τι φιλεῖς ἀκοὰν ἀδεῖαν ἀ-
εὶ κλύειν, μὴ κάμνε λίαν δαπάναις· 175
Ἑξίει δ' ὥσπερ κυβερνάτας ἀνὴρ
Ἱστίον ἀνεμόεν.
Μὴ δολωθῇς, ὦ φίλε, κέρδεσσιν εὐ-
τραπέλοις. Ὀπιθόμβροτον αὔ-
χημα δόξας 180

Ἐπῳδ. ε. Κ. ιε. Οἷον ἀποιχομένων ἀν-
δρῶν δίαιταν μανύει
Καὶ λογίοις καὶ ἀοιδοῖς·
Οὐ φθίνει Κροίσου φιλόφρων ἀρετά.

---

157 60 Καιρὸν εἰ φθέγξαιο κτλ.], ἀποτείνεται πάλιν πρὸς ἑαυτόν: Ἐὰν, συντανύσας (συστείλας) ἐν βραχεῖ τὰ πέρατα πολλῶν (συμβάντων, τὰ συμπεράσματα· ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν δικτύων), λαλήσῃς τὰ καιριώτερα, ὁ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων μῶμος μείων ἕπεται (ὀλιγώτερον μωμήσονταί σε οἱ ἄνθρωποι). 160 61 Ἀπὸ γὰρ κτλ.] Ὁ γὰρ αἰώνιος (αἰανὴς) κόρος ἀπαμβλύνει τὰς ταχείας ἀπάδις (τὰς ἀψικόρους φρένας, πρακτίδας). 162 65 Ἀστῶν δ' ἀκοὰ κτλ.] ἡ δὲ ἀκοὴ τῶν ἀστῶν μάλιστα βαρύνει τὸν κρύφιον θυμὸν ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρ. ἀγαθοῖς. Διότι οἱ πολῖται, ἀκούοντες τὰ ἀγαθὰ τῶν ἄλλων, βαρύνονται μάλιστα τὴν ψυχὴν (φθονοῦσι, δυσφοροῦσι). 164 Κρέσσων γὰρ οἰκτιρμῶν φθόνος], ὅμοιον τῷ: φθονεῖσθαι μᾶλλον θέλε ἢ ἐλεεῖσθαι. 165 Μὴ παρίει καλὰ] πρὸς τὸν Ἱέρωνα τοῦτο. 166 68 Ἀψευδεῖ δὲ κτλ.], δηλ. λέγε πάντοτε τὴν ἀλήθειαν, μτφορ. 169 71] Καὶ γὰρ, εἰ καὶ εὐτελές τι παρὰ σοῦ ἐξορμήσῃ (ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν σπινθήρων· διότι εἶπε: Χάλκευε πρὸς ἄκμονι:), ἐπὶ μέγα φέρεται· καὶ τὰ ἐλάχιστα ῥήματά σου ἔχουσι μέγα ἀποτέλεσμα. 172 Ἀμφοτέροις], τῷ ἀληθεῖ καὶ τῷ ψευδεῖ, ἤ, σοὶ καὶ τῷ ὑπηκόῳ. 175 κ. ε. Εὐανθεῖ δ' ἐν ὀργᾷ παρμένων κτλ.], ἐὰν δὲ, ἐπιμένων εἰς εὐγενῆ ᾖ φιλότιμον διάθεσιν, ἐπιθυμῇς νὰ ἐπαινῆσαι πάντοτε, μὴ φείδου δαπανῶν, 176 Ἑξίει], ἔνδιδε τὸ ἱςίον εἰς τὸν ἄνεμον, μετφορ. 178 Μὴ δολωθῇς κέρδ. εὐτρ.] μή σε δελεάσῃ ἡ εὐκόλως ἐπὶ τὸ χεῖρον τρεπομένη φιλοκέρδεια.

179 85] Μόνη γὰρ τῆς ὑστεροφημίας ἡ δόξα μηνύει ᾗ τοῖς λογογράφοις ᾗ τοῖς ποιηταῖς τὰν βίαν τῶν ἀποθανόντων.

Τὸν δὲ ταύρῳ χαλκέῳ καυ- 185
τῆρα νηλέα νόον
Ἐχθρὰ Φάλαριν κατέχει παντᾶ φάτις.
Οὐδέ μιν φόρμιγγες ὑπω-
ρόφιαι κοινωνίαν
Μαλθακὰν παίδων ὀάροισι δέχονται· 190
Τὸ δὲ παθεῖν εὖ, πρῶτον ἄθλων·
Εὖ δ' ἀκούειν, δευτέρα μοῖ-
ρ'. ἀμφοτέροισι δ' ἀνήρ.
Ὃς ἂν ἐγκύρσῃ, καὶ ἕλῃ,
Στέφανον ὕψιστον δέδεκται. 195

185 κ. ε. Τὸν δὲ ταύρῳ χαλκ. κτλ.] Τὸν δὲ ἀνηλεῆ (κατὰ τὸν) νοῦν καυτῆρα (τῶν ἀνθρ.) ἐν χαλκῷ ταύρῳ Φάλαριν ἐχθρὰ παντοῦ κατέχει φήμη. 188 90] Οὐδὲ παραδέχονται αὐτὸν (τὸν Φάλ.) αἱ ὑπωρόφ. φόρμ. (εἰς) μαλθακὴν κοινωνίαν (ἐν τοῖς) ὀάροις τῶν παίδων· οὔτε ἀναφέρεται τὸ ὄνομά τε ἐν τοῖς ὑπὸ παίδων ψαλλομένοις ὕμνοις ἐν τοῖς συμποσίοις.
194 Τὸ παθεῖν εὖ, πρῶτον ἄθλων], τὸ εὖ πράττειν, πρώτη μοῖρα εὐδαιμονίας· τὸ δὲ ἐπαινεῖσθαι δευτέρα.

ΝΕΜΕΩΝ

ΕΙΔΟΣ Α'.

ΧΡΟΜΙΩ ΑΙΤΝΑΙΩ(*), ΑΡΜΑΤΙ.

(Σ. Δ. Β.)

Στροφὴ ά. Κώλων ί. Ἄμπνευμα σεμνὸν Ἀλφεοῦ,
Κλεινᾶν Συρακοσσᾶν θάλος, Ὀρτυγία,
Δέμνιον Ἀρτέμιδος,
Δάλου κασιγνήτα· σέθεν ἁδυεπὴς
Ὕμνος ὁρμᾶται θέμεν 5
Αἶνον ἀελλοπόδων μέγαν ἵππων,
Ζηνὸς Αἰτναίου χάριν.

[1] Ἀμπνευμα σ. Ἀλφ. Ὀρτυγία]. τὴν παρὰ τὰς Συρακούσας νῆσον (καὶ ὕστερον χερσόννησον) Ὀρτυγίαν, ἱερὰν τῆς Ἀρτέμιδος, ὀνομάζει σεβάσμιον ἀνάπνευμα τοῦ ποταμοῦ Ἀλφειοῦ, διότι, κατὰ τὴν μυθολογίαν, ὁ ποταμὸς οὗτος, διώκων τὴν Νύμφην Ἀρέθουσαν, ἢ, κατ' ἄλλους, τὴν Ἄρτεμιν αὐτήν, τρέχων διὰ τῆς θαλάσσης ὑποβρύχιος, ἀναβρύει ἐν Σικελίᾳ. [5] Δέμν. Ἀρτέμ.] κοίτην, ἐνδιαίτημα. Ἄρτεμις δὲ ἐνταῦθά ἐστιν ἡ Περσεφόνη, ἧς ἱερὰ πᾶσα ἡ Σικελία. [6] Δάλου κασιγν.], ἀδελφὴ τῆς Δήλου, εἴτε διὰ τὴν ὁμωνυμίαν (Ὀρτυγία γὰρ πρότερον ἐκαλεῖτο ᾗ ἡ Δῆλος), εἴτε διότι τὴν ἐν τῇ Δήλῳ γέννησιν τῆς Ἀρτέμ., μεταφέρει εἰς τὴν ἐν Σικελίᾳ Ὀρτυγίαν. [8 9] Ἐκ σοῦ ὁ ἡδυεπὴς ὕμνος ὁρμᾶται μέγαν αἶνον θέμεν τῶν ἀελλοπ. ἵππων (αἰνέσαι τοὺς ταχύποδας ἵππους τοῦ Χρομίου).
[7] Ζηνὸς Αἰτν. χάριν] πρὸς χάριν τῆς νέας πόλεως Αἴτνης, ὅπου ἐτιμᾶτο ὁ Ζεύς.

(*) Ὁ Χρόμιος οὗτος, υἱὸς Ἀγησιδάμου, ἐκ τῆς ἐν Σικελίᾳ Αἴτνης, κατ' ἀρχὰς ἡνίοχος τοῦ Ἱέρωνος, ὕστερον δὲ πλουτήσας ᾗ ἱπποτροφίαις λαμπρυνάμενος, ἐνίκησεν ἅρματι, ἴσως ἐν τῇ 48 Νεμεάδι (Ὀλυμπ. 76, 3'.)

Ἅρμα δ' ὀτρύνει Χρομίου Νεμέα
Θ', ἔργμασιν νικαφόροις
Ἐγκώμιον ζεῦξαι μέλος. 10

Ἀντιστρ. ά. Κ. ἰ. Ἀρχαὶ δὲ βέβληνται θεῶν
Κείνου σὺν ἀνδρὸς δαιμονίαις ἀρεταῖς.
Ἔστι δ' ἐν εὐτυχίᾳ
Πανδοξίας ἄκρον. μεγάλων δ' ἀέθλων
Μοῖσα μεμνᾶσθαι φιλεῖ. 15
Ἔγειρέ νυν ἀγλαΐαν τινὰ νάσῳ,
Τὰν Ὀλύμπου δεσπότας
Ζεὺς ἔδωκεν Φερσεφόνᾳ· κατένευ-
σέν τέ οἱ χαίταις, ἀρι-
ζεύοισαν εὐκάρπου χθονὸς 20

Ἐπῳδ. ά. Κ. ἡ. Σικελίαν πίειραν ὀρθώ-
σειν κορυφαῖς πολίων ἀφνεαῖς.
Ὤπασε δὲ Κρονίων
Πολέμου μναστῆρά οἱ χαλκεντέος
Λαὸν ἵππαιχμον, θαμὰ δὴ καὶ Ὀλυμ- 25
πιάδων φύλλοις ἐλαιᾶν
Χρυσέοις μιχθέντα. πολλῶν ἐπέβαν
Καιρὸν, οὐ ψεύδει βαλών.

Στρφ. β' Κ. ἰ. Ἔξαν δ' ἐπ' αὐλείαις θύραις
Ἀνδρὸς φιλοξείνου καλὰ μελπόμενος, 30
Ἔνθα μοι ἁρμόδιον
Δεῖπνον κεκόσμηται, θαμὰ δ' ἀλλοδαπῶν
Οὐκ ἀπείρατοι δόμοι

[8 10] ἡ μὲν Ὀρτυγία, ὡς πατρὶς τοῦ Χρομίου, πρώτη ἕλκει τὸν ὕμνον πρὸς ἑαυτήν· ἡ δὲ Νεμέα, διότι ἐν αὐτῇ ἠγωνίσθη τὸ ἅρμα αὐτοῦ, ἀντιμεθέλκει αὖθις αὐτὴν πρὸς ἑαυτήν. Συναπτέον ἄρα ἀμφοτέρας ἐν ἑνὶ ἐγκωμίῳ. [11 12] Ἀρχαὶ δὲ κτλ.], σκοτεινὸν καὶ τὴν σύνταξιν ᾗ τὴν ἔννοιαν τῷ χωρίον· ὅπου, κατὰ μὲν τὸν Σχλ., ἀρχὰς ἐννοητέον τὰς τῆς ᾠδῆς, ὡς τοῦ ποιητοῦ προοιμιασαμένου ἀπὸ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ Διός· κατ' ἄλλους δὲ, ἀρχὰς ὑπεννοητέον τὰς τῆς εὐτυχίας τοῦ Χρομίου, ὡς τῶν θεῶν ἐνδόντων αὐτῷ τὰς πρὸς τοῦτο ἀφορμὰς διὰ τὴν ἀρετήν του. [15 14] Ἔστι δ' ἐν εὐτυχίᾳ κτλ.] τὸ ἄκρον τῆς πανδοξίας συνίσταται ἐν τῇ εὐτυχίᾳ. Κατὰ πάντα ἔνδοξος εἶνε μόνος ὁ εὐτυχής. [16 κ. ε.] Ἔγειρέ νυν κτλ.] πρὸς τὴν Μοῦσάν του ταῦτα. Ἔγειρε ἀγλαΐαν (Στῆσον μνημεῖον εὐκλεὲς) τῇ νήσῳ, ἣν ὁ τοῦ Ὀλύμπου δεσπότης Ζεὺς ἔδωκε τῇ Περσεφ., ἐπινεύσας αὐτῇ διὰ τῆς κεφαλῆς του (ἴδε τὴν εἰκόνα πληρέστερον ἐκφρασμένην ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου ἐν Ἰλ. Α, 528), τὴν πίειραν (εὔφορον) καὶ ἀριστεύουσαν τῆς εὐκάρπου χθονὸς Σικελίαν ὀρθώσειν (νὰ τὴν ὑψώσῃ, νὰ τὴν κάμῃ νὰ ἀκμάσῃ) ἀφνεαῖς πολίων κορυφαῖς (δι' ἐπισήμων ᾗ πλουσίων πόλεων). [25 27] ἐδωρήσατο δὲ αὐτῇ καὶ λαὸν (οὐ μόνον) ἵππαιχμον καὶ πολέμου μναστῆρα χαλκεντέος (ἱππικὸν καὶ φιλοπόλεμον), ἀλλὰ συχνάκις μιχθέντα καὶ τοῖς χρυσοῖς τῶν Ὀλυμπιάδων φύλλοις (στεφανωθέντα τῷ χρυσῷ στεφάνῳ ὡς Ὀλυμπιονίκην). [27 28] Πολλῶν ἐπέβαν κτλ.] πολλῶν (τοιούτων Ὀλυμπιονικῶν) ἐπεχείρησα (κατὰ) καιρὸν ὑμνῆσαι τὰς νίκας, οὐ ψευσάμενος. [29 30] Ἔξην δὲ καλὰ μελπόμενος ἐπὶ ταῖς αὐλείαις θύραις τοῦ φιλοξένου τούτου ἀνδρός. Ἐξ οὗ καὶ πάρεξιν εἰκάζειν ὅτι ὁ Πίνδαρος, ὡς προείπομεν (Πυθ. Α' 43.), ἐπεσκέφθη τὴν Ἰταλίαν. [32 34] Θαμὰ δ' ἀλλοδ. Οὐκ ἀπείρ. δόμοι Ἐντὶ] ὁ γὰρ οἶκος αὐτοῦ συχνάκις ἀλλοδαποὺς ὑποδέχεται, φιλοξενουμένους δηλονότι.

Ἐντί. λέλογχε δὲ μεμφομένοις ἐσ-
λὸς ὕδωρ καπνῷ φέρειν 35
Ἀντίον. τέχναι δ' ἑτέρων ἕτεραι.
Χρὴ δ' ἐν εὐθείαις ὁδοῖς
Στείχοντα μάρνασθαι φυᾷ.
Ἀντστρφ. β'. Κ. ἰ. Πράσσει γὰρ ἔργῳ μὲν σθένος,
Βουλαῖσι δὲ φρὴν, ἐσσόμενον προϊδεῖν, 40
Συγγενὲς οἷς ἕπεται.
Ἀγησιδάμου παῖ, σέο δ' ἀμφὶ τρόπῳ
Τῶν τε καὶ τῶν χρήσιες.
Οὐκ ἔραμαι πολὺν ἐν μεγάρῳ πλοῦ-
τον κατακρύψαις ἔχειν· 45
Ἀλλ' ἐόντων, εὖ τε παθεῖν καὶ ἀκοῦ-
σαι, φίλοις ἐξαρκέων.
Κοιναὶ γὰρ ἔρχοντ' ἐλπίδες
Ἐπῳδ. β'. Κ. ἡ. Πολυπόνων ἀνδρῶν. ἐγὼ δ' Ἡ-
ρακλέος ἀντέχομαι προφρόνως, 50
Ἐν κορυφαῖς ἀρετᾶν
Μεγάλαις, ἀρχαῖον ὀτρύνων λόγον·
Ὡς, ἐπεὶ σπλάγχνων ὕπο ματέρος αὐ-
τίκα θαητὰν ἐς αἴγλαν
Παῖς Διὸς ὠδῖνα φεύγων διδύμῳ 55
Σὺν κασιγνήτῳ μόλεν,
Στρφ. γ'. Κ. ἰ. Ὥς τ' οὐ λαθὼν χρυσόθρονον

---

34 35 Δέλογχε δὲ κτλ.] καὶ τοῦτο δυσνόητον· ἡ γὰρ τὸ Ἐσλὸς ἐκληπτέον Αἰολικῶς ἀντὶ Ἐσθλοὺς, καὶ ἑρμηνευτέον: Οἱ μεμφόμενοι τοὺς ἐσθλοὺς ἔλαχον ὥσπερ κλῆρον τὸ φέρειν καπνῷ ὕδωρ ἀντίον (σβεννύειν αὐτῶν τὴν προθυμίαν, ὥσπερ ὕδατι πῦρ [τοῦτο γὰρ ἐνταῦθα ἐμφαίνει, κατὰ συνεκδοχὴν, ὁ καπνὸς]· ἡ, εἰς τὴν συνήθη σημασίαν ἐκδεχομένους τὸ Ἐσθλὸς, παραφραστέον ὧδε: Ὁ ἀγαθὸς ἔλαχε τοῖς μεμφομένοις αὐτὸν ὕδωρ καπνῷ φέρειν ἀντίον (κατασιγάζειν τὰς μέμψεις αὐτῶν δι' εὐεργεσιῶν, ὡς πῦρ ὕδατι]. 36 Τέχναι δ' ἑτ. ἕτ.] ἄλλοι (τῶν μεμφομένων) ἄλλους μετέρχονται τρόπους ἢ δόλους. 37 38 Χρὴ δὲ κτλ.] χρὴ δὲ μάρνασθαι αὐτοῖς φυᾷ (εὐφυῶς) στείχοντα ἐν εὐθείαις ὁδοῖς (βαδίζοντα τὴν εὐθεῖαν ὁδόν). Διότι τῷ ὄντι, τὸ μόνον ὅπλον κατὰ τῶν πονηρῶν εἶνε τὸ νὰ τοὺς πολεμῇ τις διὰ τῶν ὅπλων τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν (διὰ τῆς εὐθείας ὁδοῦ). 39 41] Καὶ τοῦτο τὸ χωρίον ἐκτόπως περινενόηται. Εὐθυνθείη δ' ἂν ἐκ τῶν ἐνόντων ὧδε: Οἷς γὰρ τὸ προϊδεῖν τὸ ἐσόμενον, συγγενὲς ἕπεται (οἷς ἡ τῶν μελλόντων διὰ τῆς φρονήσεως πρόγνωσις φύσει παρέπεται, συμφυής ἐστι), τούτοις τὸ μὲν σθένος πράσσει (συμπράσσει) τῷ ἔργῳ, ταῖς δὲ βουλαῖς ἡ φρὴν· οὗτοι τὰ μὲν πρακτέα κατορθοῦσι διὰ τῆς ἰσχύος, τὰ δὲ βουλευτέα διὰ τῆς φρονήσεως. 42 45] ἀμφὶ δὲ τῷ σῷ τρόπῳ, ὦ Ἀγησ. παῖ, ἢ τούτων κἀκείνων (καὶ τοῦ πράττειν καὶ τοῦ βουλεύεσθαι) αἱ χρήσεις εἰσίν· ἡ χρῆσις ἀμφοτέρων πρὸς τοῦ σοῦ ἐστι τρόπου, οἷδας ἀμφοτέροις χρῆσθαι. 44 47] Οὐκ ἔραμαι πολὺν πλοῦτον κατακρύψας ἔχειν ἐν μεγάροις· ἀλλ' (ἐκ τῶν) ὄντων ἐξαρκῶν τοῖς φίλοις, εὖ τε παθεῖν καὶ εὖ ἀκοῦσαι.

48 49] Αἱ γὰρ ἐλπίδες τῶν πολυπόνων ἀνθρ. κοιναὶ ἔρχονται (εἰσι). Τοὺς ὁμοίως πολλὰ πονήσαντας ἄνδρας κοινὰς ὁμοίως εἰκὸς ἔχειν καὶ τὰς ἐλπίδας. 49 52] Ἐγὼ δὲ, ἀρχαῖον ὀτρύνων λόγον (ἀκολουθῶν τῷ παλαιφάτῳ: « Κωφὸς ἀνὴρ, ὃς Ἡρακλεῖ στόμα μὴ παραβάλλει), » ἀντέχομαι προφρόνως τὸν Ἡρακλ. ἐν μεγάλαις κορυφαῖς ἀρετῶν (ἀναφέρω προθύμως ὡς ἔχον ἀρετῆς παράδειγμα τὸν Ἡρακλ.). 53 Ὡς], ὅτι ἡ πῶς· ἡ δὲ σύνταξις: Ὡς ὁ τοῦ Δ. παῖς, αὐτίκα ἐπεὶ ὠδῖνα φεύγων, μόλεν ὑπὸ τῶν μητρὸς σπλάγχνων εἰς θαυμαστὴν αἴγλην σὺν τῷ διδύμῳ κασιγνήτῳ. 57 Ὥς τ'] τὸ Ὥς τοῦτο ἐναντιωμ., ἢ οὐχ ἧττον,

Ἥραν κροκωτὸν σπάργανον ἐγκατέβα·
Ἀλλὰ θεῶν βασίλεια,
Σπερχθεῖσα θυμῷ, πέμπε δράκοντας ἄφαρ. 60
Τοὶ μὲν, οἰχθεισᾶν πυλᾶν,
Ἐς θαλάμου μυχὸν εὐρὺν ἔβαν, τέκνοισιν ὠκείας γνάθους
Ἀμφελίξασθαι μεμαῶτες. ὁ δ' ὀρθὸν μὲν ἄντεινεν κάρα, 65
Πειρᾶτο δὲ πρῶτον μάχας,

Ἀντιστρ. γ'. Κ. ι. Δισσαῖσι δοιοὺς αὐχένων
Μάρψαις ἀφύκτοις χερσὶν ἑαῖς ὄφιας·
Ἀγχομένοις δὲ χρόνος
Ψυχὰς ἀπέπνευσεν μελέων ἀφάτων. 70
Ἐκ δ' ἄρ' ἄτλαταν δέος
Πλᾶξε γυναῖκας, ὅσαι τύχον Ἀλκμήνας ἀροίγοισαι λέχει.
Καὶ γὰρ αὐτὰ, ποσσὶν ἄπεπλος ὠρούσαισ' ἀπὸ στρωμνᾶς, ὁμῶς 75
Ἄμυνεν ὕβριν κνωδάλων.

Ἐπῳδ. γ'. Κ. η. Ταχὺ δὲ Καδμείων ἀγοὶ χαλκέοις σὺν ὅπλοις ἀθρόοι ἔδραμον.
Ἐν χερὶ δ' Ἀμφιτρύων
Κολεοῦ γυμνὸν τινάσσων φάσγανον, 80
Ἶκετ', ὀξείαις ἀνίαισι τυπείς.
Τὸ γὰρ οἰκεῖον πιέζει
Πάνθ' ὁμῶς· εὐθὺς δ' ἀπήμων κραδία
Κᾶδος ἀμφ' ἀλλότριον.

Στρφ. δ'. Κ. ι. Ἔστα δὲ θάμβει δυσφόρῳ 85
Τερπνῷ τε μιχθείς. εἶδε γὰρ ἐκνόμιον
Λῆμά τε καὶ δύναμιν
Υἱοῦ. παλίγγλωσσον δέ οἱ ἀθάνατοι
Ἀγγέλων ῥῆσιν θέσαν.
Γείτονα δ' ἐκκάλεσεν Διὸς ὑψίστου προφάταν ἔξοχον, 90
Ὀρθόμαντιν Τειρεσίαν. ὁ δέ οἱ

καί τοι συγχρόνως μετὰ τοῦ Ἰφίκλου γεννηθείς, οὐκ ἔλαθε τὴν Ἥραν. Σημείωσαι δὲ ὅτι ὁ Θεόκριτος λέγει γεννηθῆναι τὸν Ἰφικλον οὐχὶ συνάμα τῷ Ἡρακλεῖ, ἀλλὰ » νυκτὶ νεώτερον «. 80 Ἄφαρ], εὐθύς. 64 Ἀμφελίξασθαι], περιβαλεῖν. 66 Πρῶτον], πρώτην φορᾶν. 69 70] Ὁ δὲ χρόνος, ἀγχομένοις αὐτοῖς, ἀπέπνευσε τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἀφάτων (διὰ τὸ μέγεθος) μελῶν αὐτῶν· χρόνον πολὺν ἀγχόμενοι, ἐξέπνευσαν. 71 72 Ἐκ.. Πλᾶξε], ἐξέπληξε. 74 Ἄπεπλος] ἀφήσασα τὸν πέπλον (τὰ σκέπασμα, τὸ π έ π λ ω μ ά) της. 82 85 Τὸ γὰρ οἰκεῖον], ἐνν. δεινόν. 84 Κᾶδος], κῆδος, βλάβην. 85 86 Δυσφόρῳ.. τερπνῷ τε], τὸ μὲν διὰ τὸν κίνδυνον, τὸ δὲ διὰ τὴν ἀνδρίαν τοῦ παιδός. 88 89 Παλίγγλωσσον δὲ οἱ κτλ.] οἱ δὲ θεοὶ ἐποίησαν αὐτῷ τὴν τῶν ἀγγέλων ῥῆσιν παλίγγλωσσον (ἀντιφθέγκουσαν)· οἱ μὲν γὰρ ἀγγέλλοντες ἔλεγον ἀπολέσθαι τοὺς παῖδας ὑπὸ τῶν ὄφεων· αὐτὸς δὲ εὗρε τοὺς ὄφεις ἀπολομένους ὑπὸ τοῦ παιδός.

Φράζε καὶ παντὶ στρατῷ,
Ποίαις ὁμιλήσει τύχαις,
Ἀντιστρ. δ'. Κ. ἑ. Ὅσσους μὲν ἐν χέρσῳ κτανὼν, 95
Ὅσσους δὲ πόντῳ θῆρας ἀϊδροδίκας,
Καί τινα σὺν πλαγίῳ
Ἀνδρῶν κόρῳ στείχοντα, τὸν ἐχθρότατον
Φᾶσέ νιν δώσειν μόρον.
Καὶ γὰρ ὅταν θεοὶ ἐν πεδίῳ Φλέ- 100
γρας Γιγάντεσσιν μάχαν
Ἀντιάζωσιν, βελέων ὑπὸ ῥι-
παῖσι κείνου φαιδίμαν
Γαίᾳ πεφύρσεσθαι κόμαν
Ἐπῳδ. δ'. Κ. ἡ. Ἔνεπεν, αὐτὸν μὰν ἐν εἰρά- 105
νᾳ τὸν ἅπαντα χρόνον σχὲν ἀεὶ
Ἀσυχίαν, καμάτων
Μεγάλων ποινὰν λαχόντ' ἐξαίρετον
Ὀλβίοις ἐν δώμασι, δεξάμενον
Θαλερὰν Ἥβαν ἄκοιτιν, 110
Καὶ, γάμον δαίσαντα, παρ' Διὶ Κρονίδᾳ
Σεμνὸν οἰνήσειν δόμον.

97 98] Καὶ εἴς τινα, στείχοντα κατ' αὐτοῦ σὺν πλαγίῳ (δολίῳ) ἀνδρῶν κόρῳ (ὕβρει), ἔφησεν αὐτὸν (τὸν Ἡρακλ.) δώσειν μόρον τὸν ἐχθρότατον. Ἐννοεῖ δὲ τὸν Βούσιριν ἢ τὸν Ἀνταῖον, ὃν ὁ Ἡρακλῆς, ἐξάρας τῆς γῆς, ἀπέπνιξεν ἐν τῷ ἀέρι. 100 Καὶ γὰρ] ᾗ προσέτι. 101 Μάχαν], εἰς μάχην. 103 Κείνου], τοῦ Ἡρακλ. 104 Πεφύρσεσθαι] ἑνωθῆναι τὴν κόμην (τῶν Γιγάντων) τῇ γῇ, δηλ. πεσεῖν αὐτοὺς κατὰ γῆς φονευθέντας. 106 Σχὲν], σχεῖν. 108 Ποινὰν] ἀμοιβήν. 112 Σεμνὸν οἰνήσειν δόμον] συνοικήσειν τοῖς θεοῖς ἐν τῷ Ὀλύμπῳ.

ΙΣΘΜΙΩΝ

ΕΙΔΟΣ Α'.

ΗΡΟΔΟΤΩ ΘΗΒΑΙΩ ΑΡΜΑΤΙ.

(Σ. Δ. Β.)

Στροφὴ ἀ. Κώλων ζ'. Μᾶτερ ἐμὰ, τὸ τεὸν, χρύσασπι Θήβα,
Πρᾶγμα καὶ ἀσχολίας ὑπέρτερον
Θήσομαι. μή μοι κραναὰ νεμεσάσαι
Δᾶλος, ἐν ᾧ κέχυμαι. τί φίλτερον
Κεδνῶν τοκέων ἀγαθοῖς; 5
Εἶξον, ὦ 'πολλωνιάς· ἀμφοτέραν τοι χαρίτων

2 5 Τὸ τεὸν.. πρᾶγμα ᾗ ἀσχολ. ὑπέρτ. θήσομαι] διότι, ἀσχολούμενος κατ' αἴτησιν τῶν Κείων, εἰς σύνθεσιν ὕμνου προσοδιακοῦ (παιᾶνος) εἰς τὸν Δήλιον Ἀπόλλωνα, ἐπροτίμησε νὰ συνθέσῃ τὴν εἰς τὸν Ἡρόδοτον ἐπινίκιον ᾠδήν· διὸ ᾗ ἐξαιτεῖται συγγνώμην παρὰ τοῦ Ἀπόλλ. 4 Ἐν ᾧ κέχυμαι], εἰς τὴν ὑπρίαν ἀνάκειμαι (εἶμαι ὅλως ἀφωσιωμένος). 6 Ὦ 'πολλωνιάς

Σὺν θεοῖς ζεύξω τέλος,

Ἀντ. α. Κ. ζ'. Καὶ τὸν ἀκειρεκόμαν Φοῖβον χορεύων
Ἐν Κέῳ ἀμφιρύτῳ σὺν ποντίοις
Ἀνδράσιν, καὶ τὰν ἁλιερκέα Ἰσθμοῦ 10
Δειράδ'· ἐπεὶ στεφάνους ἐξ ὤπασε
Κάδμου στρατῷ ἐξ ἀέθλων,
Καλλίνικον πατρίδι κῦδος. ἐν ᾧ καὶ τὸν ἀδείμαντον Ἀλκμήνα τέκε

Ἐπῳδ. ά. Κ. ιά. Παῖδα, θρασεῖαι τόν ποτε Γηρυόνα 15
Φρίξαν κύνες.
Ἀλλ' ἐγὼ Ἡροδότῳ τεύχων
Τὸ μὲν ἅρματι τεθρίππῳ γέρας,
Ἀνία τ' ἀλλοτρίαις οὐ
Χερσὶ νωμάσαντ', ἐθέλω 20
Ἢ Καστορείῳ ἢ Ἰολάου ἐναρμόξαι μιν ὕμνῳ.
Κεῖνοι γὰρ ἡρώων διφρηλάται Λακεδαίμονι καὶ Θήβαις ἐτέκνωθεν κράτιστοι· 25

Στρφ. β'. Κ. ζ'. Ἐν τ' ἀέθλοισι θίγον πλείστων ἀγώνων,
Καὶ τριπόδεσσιν ἐκόσμησαν δόμον
Καὶ λεβήτεσσιν φιάλαισί τε χρυσοῦ,
Γευόμενοι στεφάνων νικαφόρων.
Λάμπει δὲ σαφὴς ἀρετὰ 30
Ἐν τε γυμνοῖσι ϛαδίοις σφίσιν, ἔν τ' ἀσπιδοδούποισιν ὁπλίταις δρόμοις.

Ἀντ. β'. Κ. ζ'. Οἷά τε χερσὶν, ἀκοντίζοντες αἰχμαῖς,
Καὶ λιθίνοις ὁπότε δίσκοις ἵεν.
Οὐ γὰρ ἦν πένταθλον ἔτ'· ἀλλ' ἐφ' ἑκάστῳ 35

νιὰς], ὦ Ἀπολλωνιάς, πρὸς τὴν Δῆλον τοῦτο, ὡς πατρίδα τοῦ Ἀπόλλ. — ἀμφοτέραν τοι χαρίτων.. ζεύξω τέλος] καὶ τῶν δύω ὕμνων σὺν θεῷ ἐπιθήσω τὸ τέλος, καὶ τοῦ πρὸς τὸν Ἀπόλλ. καὶ τοῦ πρὸς τὸν Ποσειδ. 9 Ἐν Κέῳ] διότι ὁ εἰς τὸν Ἀπόλλ. ὕμνος ἔμελλε νὰ ᾠαλθῇ ὑπὸ τῶν θεωρῶν τῆς νήσου Κέω, τῶν σταλησομένων εἰς τὰ Δήλια. 10 Ἁλιερκέα Ἰσθμοῦ δειράδα], περιφρ. τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Πελοποννν. ὅς τις διαχωρίζει δύω θαλάσσας.

11 Στεφάνους ἐξ ὤπασε Κάδμου στρατῷ κτλ.] ὁ Ἡρόδοτος περιεποίησε τοῖς Θηβ. ἐξ στεφάνους ἐκ τῶν αὐτοῦ ἄθλων, ἑξάκις νικήσας εἰς διαφόρους ἀγῶνας, τοὺς ὁποίους ἐπαριθμεῖ (ϛίχ. 76—84). 15 Θρασεῖαι τόν ποτ' Φρίξ. κύνες], ὃν (τὸν Ἡρακλ.) ἔφριξέν ποτε αἱ κύνες (κυρίως ὁ, εἷς μὲν καὶ μόνος ἀλλὰ τρικέφαλος, κύων Ὄρθος) τοῦ Γηρυόνου.

17 κ. ε.] Ἀλλ' ἐγὼ μὲν, τεύχων τῷ Ἡροδ. τὸ (τοῦτο τὸ) γέρας (νικήσαντι ἐν) ἅρματι τεθρίππῳ, τά τε ἡνία οὐκ ἀλλοτρίαις (ἀλλὰ ταῖς ἑαυτοῦ) χερσὶ νωμήσαντα (αὐτὸν ἡνιοχοῦντα), ἐθέλω ἐναρμόξαι μιν ἢ Καστορ. ἢ Ἰολ. ὕμνῳ (παραβαλεῖν αὐτὸν ἢ πρὸς τοῦτον ἢ πρὸς ἐκεῖνον τῶν ἡρώων). 25 Ἐτέκνωθεν], ἐτεκνώθησαν, ἐγεννήθησαν. 26 Θίγον], μετέσχον. 29 Γευόμενοι] ἀπολαύοντες. 30 κ. ε. Λάμπει δὲ κτλ.] ἡ δὲ ἀρετὴ αὐτῶν ἐκλάμπει σαφὴς ἔν τε τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν, ἔν τε ταῖς ἐνόπλοις ϛαδιοδρομίαις, ἔν τε τῷ ἀκοντίῳ, καὶ ἐν τῇ δισκοβολίᾳ. Ἀσυνήθως δὲ συνῆψε τὸ Ἀκοντίζοντες πρὸς τὸ ἵεν. 33 34 Οὐ γὰρ κτλ.] ἐν ταῖς χρόνοις γὰρ ἐκείνοις οὐκ ἦν ἔτι τὸ πένταθλον (ἅλμα, δίσκος, ἀκάντιον, δρόμος καὶ πάλη συγηνωμένα εἰς ἕν), ἀλλ' ἐφ' ἑκάστῳ ἀγωνίσματι ἴδιον ἀπέκειτο ἔπαθλον.

Ἔργματι κεῖτο τέλος. τῶν ἀθρόοις
Ἀνδησάμενοι θαμάκις
Ἔρνεσιν χαίτας ῥεέθροισί τε Δίρκας ἔφανεν
Καὶ παρ' Εὐρώτᾳ πέλας,
Ἐπῳδ. β'. Κ. ιά'. Ἰφικλέος μὲν παῖς, ὁμόδαμος ἐὼν 40
Σπαρτῶν γένει,
Τυνδαρίδας δ', ἐν Ἀχαιοῖς ὑ-
ψίπεδον Θεράπνας οἰκέων ἕδος.
Χαίρετ'. ἐγὼ δὲ Ποσειδά-
ωνι Ἰσθμῷ τε ζαθέᾳ 45
Ὀγχηστίαισίν τ' ἀϊόνεσσιν περι-
στέλλων ἀοιδὰν,
Γαρύσομαι τοῦδ' ἀνδρὸς ἐν
Τιμαῖσιν ἀγακλέα τὰν Ἀ-
σωποδώρου πατρὸς αἶσαν, 50
Στρφ. γ'. Κ. ζ'. Ὀρχομενοῖό τε πατρῴαν ἄρουραν
Ἅ νιν ἐρειδόμενον ναυαγίαις
Ἐξ ἀμετρήτας ἁλὸς ἐν κρυοέσσᾳ
Δέξατο συντυχίᾳ· νῦν δ' αὖτις ἀρ-
χαίας ἐπέβασε πότμος 55
Συγγενὴς εὐαμερίας. ὁ πονήσας δὲ, νόῳ
Καὶ προμάθειαν φέρει.
Ἀντστρφ. γ'. Κ. ζ'. Εἰ δ' ἀρετὰ κατὰ κεῖται πᾶσαν ὀργὰν
Ἀμφότερον δαπάναις τε καὶ πόνοις,
Χρή νιν εὑρόντεσσιν ἀγάνορα κόμπον 60

---

36 45] Ὧν (ἐργμάτων) τοῖς ἔρνεσιν ἀθρόοις θαμάκις ἀναδησάμενοι τὰς χαίτας (στεφανωθέντες) ἐφάνησαν (διέπρεψαν) πέλας τοῖς τε ῥείθροις τῆς Δίρκης (ἐν Θήβαις) καὶ παρὰ τῷ Εὐρώτᾳ, ὁ μὲν παῖς τοῦ Ἰφικλέους (ὁ Ἰόλαος), ὁμόδημος ὢν τῷ γένει τῶν Σπαρτῶν· ὁ δὲ Τυνδαρίδης (ὁ Κάστωρ) οἰκῶν ἐν Ἀχαιοῖς (διότι πρὶν τῶν Δωριέων καὶ τῆς καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν Ἀχαιοὶ κατῴκουν τὴν Πελοπόνν.) τὸ ὑψίπεδον ἕδος τῆς Θεράπνης (τῆς ἐν Λακεδαίμονι κώμης). 44 Χαίρετ'.] ὁ Σχλ. τὸ ἐξηγεῖ: Ἱλήκοιτε. Ἀποτείνεται δὲ πρὸς τοὺς ἥρωας. 45 Ἰσθμῷ τε ζαθέᾳ], θηλ. ἴδε Πυθ. Α'. 29. 46 Ὀγχηστίαις τ' ἠϊόσιν], τῇ παραποταμίῳ (παρὰ τὴν Κωπαΐδα) κώμῃ Ὀγχηστῷ, ὡς ἱερᾷ τοῦ Ποσειδῶνος (» Ὀγχηστόν θ' ἱερὸν Ποσιδήϊον ἀγλαὸν ἄλσος, « Ἰλ. Β, 506). — περιστέλλων ἀοιδὰν], περιποιούμενος (συνθέτων) ᾠδήν. 48 50 Γαρύσομαι κτλ.] τιμῶν τὸν ἄνδρα τοῦτον (τὸν Ἡρόδ.), ὑμνήσω καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τὴν ἔνδοξον μοῖραν. 51 Ὀρχομενοῖό τε κτλ.] καὶ τὴν Ὀρχομενὸν, τὴν πατρῴαν αὐτοῦ χώραν. 52 54 Ἅ νιν ἐρειδ. ναυαγ. κτλ.], ἥτις αὐτὸν, βαρυνόμενον ἐν ναυαγίαις τῆς ἀχανοῦς θαλάσσης, ὑπεδέξατο ἐν φρικώδει περιστάσει. Διότι ὁ Ἀσωπόδωρος, ἢ καὶ αὐτὸς ὁ Ἡρόδοτος, φυγὼν ἀπὸ τῶν Θηβῶν διὰ πολιτικὰς ἀνωμαλίας, εἶχε διασωθῆν εἰς τὸν Ὀρχομενόν. 54 56 Νῦν δ' αὖτις κτλ.] νῦν δὲ ὁ συγγενὴς πότμος (ἡ οἰκεία τῷ γένει αὐτοῦ εὐτυχία) ἐπέβησαν αὐτὸν αὖθις τῆς ἀρχαίας εὐημερίας (ἐπανήγαγεν αὐτὸν, συμβιβάσαντα τὰς περιστάσεις του, εἰς τὴν πρώτην εὐδαιμονίαν). 56 57 Ὁ πονήσαις δὲ κτλ.], διότι ὅποιος πολλὰ ἐκοπίασεν (ὑπέφερεν), γίνεται προμηθὴς κατὰ τὸν νοῦν (προσεκτικός).

58 61 Εἰ δ' ἀρετὰ κτλ.] ἰσκότισται καὶ φράσει καὶ ἐννοίᾳ τὸ χωρίον. Παραφρασθείη δ' ἂν ὧδε: Εἰ δ' (ὁ ἀγάνωρ κόμπος) κεῖται ἀρετᾷ κατὰ πᾶσαν ὀργὰν, ἀμφότερον δαπάναις τε καὶ πόνοις, χρὴ (τοῖς) εὑρόντεσσί νιν μὴ (σὺν) φθονεραῖσι φέρειν γνώμαις. Ἑρμηνευθείη: Ἐπεὶ ἡ δόξα πρόκειται τῇ ἀρετῇ, κατὰ πάντα τρόπον, διὰ τῶν δύο τούτων, δαπάνης δηλ. καὶ πόνων, ἐφικτὴ, χρὴ τοὺς εὑρόντας αὐτὴν ἀφθόνως ἐνταμείβειν τοὺς ἐπαινοῦντας.

Μὴ φθονεραῖσι φέρειν γνώμαις. ἐπεὶ
Κούφα δόσις ἀνδρὶ σοφῷ
Ἀντὶ μόχθων παντοδαπῶν, ἔπος εἰπόντ' ἀγαθὸν
Ξυνὸν ὀρθῶσαι καλόν.

Ἐπῳδ. γ'. Κ. ιά. Μισθὸς γὰρ ἄλλοις ἄλλος ἐφ' ἔργμασιν ἀν- 65
θρώποις γλυκύς,
Μαλοβότᾳ τ' ἀρότᾳ τ' ὀρνι-
χολόχῳ τε καὶ ὃν πόντος τρέφει·
Γαστρὶ δὲ πᾶς τις ἀμύνων
Λιμὸν αἰανῆ τέταται· 70
Ὃς δ' ἀμφ' ἀέθλοις, ἢ πολεμίζων, ἄρη-
ται κῦδος ἄβρὸν,
Εὐαγορηθεὶς κέρδος ὕ-
ψιστον δέχεται, πολιατᾶν
Καὶ ξένων γλώσσας ἄωτον. 75

Στρῳ. γ'. Κ, ιά. Ἄμμι δ' ἔοικε Κρόνου σεισίχθον' υἱὸν
Γείτον' ἀμειβομένοις εὐεργέταν
Ἁρμάτων ἱπποδρόμιον κελαδῆσαι,
Καὶ σέθεν, Ἀμφιτρύων, παῖδας προσει-
πεῖν, τὸν Μινύα τε μυχὸν, 80
Καὶ τὸ Δάματρος κλυτὸν ἄλσος Ἐλευσῖνα, καὶ Εὔ-
βοιαν, ἐν γναμπτοῖς δρόμοις·

Ἀντῳρῳ. δ'. Κ. ζ'. Πρωτεσίλα, τὸ τεὸν δ' ἀνδρῶν Ἀχαιῶν
Ἐν Φυλάκᾳ τέμενος συμβάλλομαι.
Πάντα δ' ἐξειπεῖν, ὅσ' ἀγώνιος Ἑρμᾶς 85
Ἡροδότῳ ἔπορεν ἵπποις, ἀφαι-

---

61 62] Ἐπεὶ ἀνεπαχθὲς καὶ εὔκολόν ἐστι τῷ σοφῷ ἀνδρὶ (τῷ ποιητῇ), ἔπος ἀγαθὸν ἀντὶ παντοδαπῶν μόχθων (πρὸς ἔπαινον πολυειδῶν ἀγώνων) εἰπόντι, κοινὸν ἀνεγεῖραι δόξης μνημεῖον. 65 70] διότι οἱ ἄνθρωποι, ἄλλος εἰς ἄλλον μισθὸν ἡδύνονται· καὶ οἱ μὲν ποιμένες, οἱ γεωργοί, οἱ ὀρνιθοθῆραι καὶ οἱ ναυτιλλόμενοι ἢ ἐμπορευόμενοι κτηγίνονται ἕκαστος πρὸς πορισμὸν τῶν πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ δεινοῦ λιμοῦ καὶ διατροφὴν τῆς γαστρός.

74 75] Ὃς δ' ἂν ἢ ἐν πολέμῳ ἢ ἐν ἀγῶσιν ἄρηται κῦδος ἄβρὸν, οὗτος, ἐγκωμιασθεὶς, ἀπολαμβάνει τὸ μέγιστον κέρδος, τὸν ἔπαινον δηλονότι, ὅς ἐστι τὸ ἄριστον (τὸ ἄνθος) τῆς γλώσσης τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ξένων. 76 77 Κρόνου σεισίχθ. υἱὸν γείτονα], τὸν ἐν Ὀγχηστῷ (κώμῃ γείτονι τῶν Θηβῶν τιμώμενον) Ποσειδῶνα. 77 78 Εὐεργέταν ἁρμάτων ἱπποδρόμιον] τὸν συνεργὸν τῆς ἐν ταῖς ἁρματοδρομίαις νίκης. 79 Καὶ σέθεν, Ἀμφ., παῖδας], τὸν Ἰφικλον καὶ (κατὰ σύλληψιν) τὸν Ἰόλαον, ὁ ὁποῖος κυρίως ἦτον ἔγγονός του.

80 Τὸν Μυνία τε μυχὸν], τὸν Μινύϊον Ὀρχομενὸν, ὅπου ἦσαν οἱ περίφημοι ὑπόγειοι θησαυροὶ (καὶ τοῦτο ὑπεμφαίνει τὸ Μυχὸν) τοῦ Μινύου. 84 Καὶ τὸ Δάματρος ἄλσος Ἐλευσῖνα], ὅπου ἐπίσης ἐτελοῦντο ἀγῶνες εἰς τιμὴν τῆς Δήμητρος, καὶ τὸ ἔπαθλον ἦτον, κατὰ τὸν Σχλ., κριθαὶ (κριθίνων ἀσταχύων στέφανος;).— καὶ Εὔβοιαν], περὶ τῶν ἐν Εὐβοίᾳ ἀγώνων οὐδὲν σημειοῦσιν οἱ ἀρχαῖοι. 82 Ἐν γναμπτοῖς δρόμοις], διαύλοις. Πρέπει δὲ νὰ ἀναχθῇ εἰς τὸ ἀνωτέρω (στίχῳ 78) ἱπποδρόμιον. 85 86 Πρωτεσίλα κτλ.] εἰς τιμὴν τοῦ Πρωτεσιλάου ἐτελοῦντο ἐν Φυλάκῃ τῆς Θεσσαλίας ἐπιτάφιοι ἀγῶνες, εἰς τοὺς ὁποίους εἶχε νικήσῃ ὡσαύτως ὁ Ἡρόδοτος οὗτος. Οὕτω δὲ συμπληροῦνται οἱ ἓξ στέφανοι (ἐν Ὀγχηστῷ, ἐν Ὀρχομενῷ, ἐν Ἐλευσῖνι, ἐν Εὐβοίᾳ, ἐν Φυλάκῃ καὶ νῦν ἐν Ἰσθμῷ), οὓς ἀνωτέρω (στίχῳ 11) εἶπεν ὅτι ἐκέρδισεν ὁ ἀθλητὴς οὗτος. 85 κ. ε. Πάντα δ' ἐξειπεῖν κτλ.] Τὸ δὲ ἐξειπεῖν πάντα ὅσα ὁ ἀγώνιος Ἑρμῆς παρέσχε (ἐν) ἵπποις τῷ Ἡροδ., ἀφαιρεῖται οὐ συγχωρεῖ) ἡ τοῦ ὕμνου βραχύτης. Ποιητικὴ ὑπερβολὴ, ἀφ' οὗ τὰ εἴπε σχεδὸν ὅλα.

ρεῖται βραχὺ μέτρον ἔχων
Ὕμνος. ἢ μὰν πολλάκι καὶ τὸ σεσωπαμένον εὐθυμίαν μείζω φέρει.

Ἐπῳδ. γ'. Κ. ιά. Εἴη μιν, εὐφώνων πτερύγεσσιν ἀερθέντ' ἀγλααῖς 90
Πιερίδων, ἔτι καὶ Πυθόθεν Ὀλυμπιάδων τ' ἐξαιρέτοις
Ἀλφεοῦ ἔρνεσι φράξαι
Χεῖρα, τιμὰν ἑπταπύλοις 95
Θήβαισι τεύχοντ'. εἰ δέ τις ἔνδον νέμει
Πλοῦτον κρυφαῖον,
Ἄλλοισι δ' ἐμπίπτων γελᾷ,
Ψυχὰν Ἀΐδᾳ τελέων οὐ
Φράζεται δόξας ἄνευθεν. 100

88 89 Ἢ μὰν κτλ.], οὐ μὴν ἀλλὰ πολλάκις τὸ παρασιωπηθὲν μείζονα φέρει εὐθυμίαν. Ὑπαινίττεται δὲ, κατὰ τὸν Σχλ., τὴν συμβᾶσαν ἐν Νεμέοις ἀποτυχίαν τῷ Ἡροδότῳ· διότι, καταλέγων ἀμέσως κατόπιν τὰ Πύθια καὶ Ὀλύμπια, ἀποσιωπᾷ τὰ Νέμεα. 90 κ. ε. Εἴη κτλ.] δι' εὐχῆς καταστρέφει τὴν ᾠδὴν, ἐξαιτούμενος καὶ ἄλλας νίκας τῷ Ἡροδότῳ. Γένοιτο δὲ αὐτὸν, φησὶν, ἀρθέντα ταῖς ἀγλααῖς τῶν εὐφώνων Πιερίδων πτερύγεσιν (ἐγκωμιασθέντα ὑπὸ τῶν Μουσῶν), φράξαι χεῖρα τοῖς ἐξαιρέτοις τοῦ Ἀλφειοῦ ἔρνεσιν (ἀνελέσθαι στεφάνους τῆς καλλιελαίου καὶ τῆς δάφνης) ἔτι καὶ Πυθῶθεν καὶ ἀπὸ τῶν Ὀλυμπιάδων, περιποιοῦντα (ᾧ ἕβδομον;) κλέος ταῖς ἑπταπύλοις Θήβαις. 99 100 Εἰ δέ τις κτλ.] Ὅς τις δὲ, κατακρύπτων τὸν πλοῦτόν του, ἐπεμβαίνει καταγελῶν τοὺς ἄλλους (διότι δαπανῶσιν), ὁ τοιοῦτος δὲν ἐννοεῖ ὅτι θὰ καταντήσῃ τέλος πάντων εἰς τὸν ᾅδην χωρὶς δόξης.

ΙΒ'. ΑΝΑΚΡΕΟΝΤΟΣ

ΩΔΑΙ

(Σ. Δ. Β.)

Ἀνακρέων, ὁ χαριέστατος τῶν Λυρικῶν ποιητῶν τῆς ἀρχαιότητος, πατρίδα εἶχε τὴν Τέων, πόλιν Ἰωνικὴν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας· διέτριψε δὲ πολλοὺς χρόνους εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ τυράννου τῆς Σάμου Πολυκράτους (520—510 π. Χ.), παρ' οὗ καὶ ἐτιμᾶτο τὰ μέγιστα· ἐλθὼν δὲ καὶ εἰς Ἀθήνας ἐπὶ Πεισιστρατειδῶν, πεντηκοντόρου σταλείσης πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Ἱππάρχου, καὶ πάλιν ἐπανελθὼν εἰς τὴν ἑαυτοῦ, ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 85 χρόνων, ἀφεὶς τὰς ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ σωζομένας ᾠδὰς, τῶν ὁποίων ἔνιαι εἶναι φαίνονται ἄλλων μεταγενεστέρων μιμητῶν αὐτοῦ ἀποκυήματα.

α'. Εἰς (τὴν ἑαυτοῦ) λύραν.

Θέλω λέγειν Ἀτρείδας,
Θέλω δὲ Κάδμον ᾄδειν·

1 2 Λέγειν.. ᾄδειν] φαίνονται συνώνυμα, ἀλλ' εἰμποροῦν καὶ κυριώτερον νὰ ἐκληφθῶσι, τὸ μὲν πρῶτον διὰ τὰ δραματικὰ καὶ ἐπικὰ ποιήματα (τοὺς καταλογάδην [en ré-

Ἁ βάρβιτος δὲ χορδαῖς
Ἔρωτα μοῦνον ἠχεῖ.
Ἥμειψα νεῦρα πρώην,
Καὶ τὴν λύρην ἅπασαν,
Κἀγὼ μὲν ἦδον ἄθλους
Ἡρακλέους· λύρη δὲ
Ἔρωτας ἀντεφώνει.
Χαίροιτε λοιπὸν ἡμῖν
Ἥρωες· ἡ λύρη γὰρ
Μούνους ἔρωτας ᾄδει.

6'. Εἰς γυναῖκας.

Φύσις κέρατα ταύροις,
Ὁπλὰς δ' ἔδωκεν ἵπποις,
Ποδωκίην λαγωοῖς,
Λέουσι χάσμ' ὀδόντων,
Τοῖς ἰχθύσιν τὸ νηκτὸν,
Τοῖς ὀρνέοις πέτασθαι,
Τοῖς ἀνδράσιν φρόνημα.
Γυναιξὶν δ' οὐκ ἔτ' εἶχεν.
Τί οὖν δίδωσιν; κάλλος,
Ἀντ' ἀσπίδων ἁπασῶν,
Ἀντ' ἐγχέων ἁπάντων.
Νικᾷ δὲ καὶ σίδηρον
Καὶ πῦρ καλή τις οὖσα.

γ'. Εἰς Ἔρωτα.

Μεσονυκτίοις ποθ' ὥραις,
Στρέφεται ὅτ' Ἄρκτος ἤδη
Κατὰ χεῖρα τὴν Βοώτου,
Μερόπων δὲ φῦλα πάντα
Κέαται κόπῳ δαμέντα,
Τότ' Ἔρως ἐπισταθείς μευ

citative] στίχους), ὧν ἀντικείμενον ἰδίως τὰ παθήματα τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἀτρέως· τὸ δὲ διὰ τὰς κυρίως λυρικὰς ᾠδὰς, τοὺς διθυράμβους κτλ., ὧν ἰδίως ἀντικείμενον οἱ ἀπόγονοι τοῦ Κάδμου καὶ αὐτὸς ὁ τῆς Καδμηΐδος Σεμέλης υἱὸς Διόνυσος. [5] Βάρβιτος], τὴν ὁποίαν ὀνομάζει κατωτέρω Λύραν καὶ ἀλλοῦ Κιθάραν· οἱ Τοῦρκοι ὀνομάζουσιν εἴδός τι ἐγχόρδου ὀργάνου (λαούτου) μπαρμπούτ.

[6] Χάσμ' ὀδόντων], κυρίως ἔπρεπε νὰ εἴπῃ χόματος· ὡς δὲ νῦν ἔχει, εἴη ἂν τὸ, Ὀδόντων ἐλλειπτ. τῆς Ἐξ, πλῆρες ὀδόντων. [7] Φρόνημα], μεγαλοφροσύνην ἢ μᾶλλον φρόνησιν, διότι ὁ ἀνὴρ ὑποτίθεται φρονιμώτερος τῆς γυναικὸς (παρὰ δικασταῖς, σημειωτέον, μόνοις τοῖς ἀνδράσι).

[1] Μεσονυκτ. ὥραις], ἐλλ. τῆς Ἐν. Τὸ δὲ Ὥραις οὐκ ἂν εἴη δηλωτικὸν τῶν παρ' ἡμῖν 24 ὡρῶν, δι' ὧν καταμετροῦμεν διαιροῦντες τὸ ἡμερονύκτιον, διότι αὗται ἦσαν ἄγνωστοι τότε, ἀλλ' ἁπλῶς τοῦ καιροῦ τοῦ μεσονυκτίου. [2 5] Στρέφεται ὅτ' Ἄρκτος ἤδη κτλ.], ὅτε ὁ ἀστερισμὸς τῆς Ἄρκτου (τῆς κοινῶς παρ' ἡμῖν Τραμοντάνας) στρέφεται περὶ τὸν Ἀρκτικὸν πόλον κατὰ τὴν τοῦ ἀστερισμοῦ Βοώτου (τοῦ ἄλλως Ἀρκτούρου ἢ Ἀρκτοφύλακος) χεῖρα,

Θυρέων ἔκοπτ' ὀχῆας.
Τίς, ἔφην, θύρας ἀράσσει;
Κατά μευ σχίσεις ὀνείρους.
Ὁ δ' Ἔρως, ἄνοιγε, φησί, 10
Βρέφος εἰμί, μὴ φόβησαι·
Βρέχομαι δὲ, κἀσέληνον
Κατὰ νύκτα πεπλάνημαι.
Ἐλέησα ταῦτ' ἀκούσας·
Ἀνὰ δ' εὐθὺ λύχνον ἅψας 15
Ἀνέῳξα, καὶ βρέφος μὲν
Ἐσορῶ φέροντα τόξον
Πτέρυγάς τε καὶ φαρέτρην.
Παρὰ δ' ἱστίην καθίξας,
Παλάμαισι χεῖρας αὐτοῦ 20
Ἀνέθαλπον, ἐκ δὲ χαίτης
Ἀπέθλιβον ὑγρὸν ὕδωρ.
Ὁ δ', ἐπεὶ κρύος μεθῆκε,
Φέρε, φησὶ, πειράσωμεν
Τόδε τόξον, ἐς τί μοι νῦν 25
Βλάβεται βραχεῖσα νευρή·
Τανύει δὲ, καί με τύπτει
Μέσον ἧπαρ, ὥσπερ οἶστρος,
Ἀνὰ δ' ἅλλεται καχάζων,
Ξένε δ', εἶπε, συγχάρηθι, 30
Κῆρας ἀβλαβὲς μέν ἐστι,
σὺ δὲ καρδίαν πονήσεις.

ιά. Εἰς ἑαυτόν.

Λέγουσιν αἱ γυναῖκες·
Ἀνακρέων, γέρων εἶ·
Λαβὼν ἔσοπτρον, ἄθρει
Κόμας μὲν οὐκέτ' οὔσας,
Ψιλὸν δέ σευ μέτωπον. 5
Ἐγὼ δὲ τὰς κόμας μὲν,
Εἴτ' εἰσὶν, εἴτ' ἀπῆλθον,
Οὐκ οἶδα· τοῦτο δ' οἶδα,

---

7 Ὀχῆας] τοὺς ὀχεῖς (κρίκους) τῆς θύρας. 9 Κατά μευ σχίσεις ὀνείρους], κατασχίσεις μου (θὰ μοῦ διακόψῃς) τὸ ὄνειρον, καθ' ὑπερβ. 11 Φόβησαι], Αἰολ. ἀντὶ Φοβεῖ, ὅθεν τὸ παρ' ἡμῖν Φοβεῖσαι. 15 Ἀνὰ δ'.. ἅψας], ἀνάψας δὲ, καθ' ὑπερβ. 16 17 Βρέφος.. φέροντα], Ἡ μετοχὴ φέρεται κατὰ γένος πρὸς τὸν Ἔρωτα. 23 Ἐπεὶ κρύος μεθῆκε], εἴτε αὐτὸς τὸ κρύος, εἴτε (καταλληλότερον) αὐτὸν τὸ κρύος, 29 Ἀνὰ δ' ἅλλεται], Ἀνάλλεται, ἀναπηδᾷ, κατὰ διάλσ., ἢ τὴν Ἀνὰ ἐκληπτέον ἐπιρρηματικῶς ἀντὶ τοῦ Ἄνω. — καχάζων], Αἰολ. ἀντὶ Καγγάζων. 31 Κῆρας] τὸ τόξον, διότι κατεσκευάζετο ἐκ κεράτων αἰγάγρου, ἴδε Ἰλ. Δ. 105—111.

[2] Ἀνακρέων, γέρων εἶ] τὴν ᾠδὴν ταύτην ἐμιμήθη ἀμιμήτως ὁ σύγχρονός μας Ἀνακρέων

Ὦ; τῷ γέροντι μᾶλλον
Πρέπει τὸ τερπνὰ παίζειν, 10
Ὅσῳ πέλας τὰ Μοίρης.

ιέ. Εἰς τὸ ἀφθόνως ζῆν.

Οὔ μοι μέλει τὰ Γύγεω,
Τοῦ Σαρδίων ἄνακτος·
Οὐδ' εἶλέ πώ με ζῆλος,
Οὐδὲ φθονῶ τυράννοις.
Ἐμοὶ μέλει μύροισι 5
Καταβρέχειν ὑπήνην·
Ἐμοὶ μέλει ῥόδοισι
Καταστέφειν κάρηνα.
Τὸ σήμερον μέλει μοι·
Τὸ δ' αὔριον τίς οἶδεν; 10
Ὦ; οὖν ἔτ' εὐδί' ἐστὶ·
Καὶ πῖνε, καὶ κύβευε,
Καὶ σπένδε τῷ Δυαίῳ,
Μὴ νοῦσος, ἤν τις ἔλθῃ,
Ἀέγῃ, σὲ μὴ δεῖ πίνειν. 15

ιθ'. Εἰς τὸ δεῖν πίνειν.

Ἡ γῆ μέλαινα πίνει,
Πίνει δὲ δένδρε' αὐτήν.
Πίνει θάλασσ' ἀναύρους,
Ὁ δ' ἥλιος θάλασσαν,
Τὸν δ' ἥλιον σελήνη. 5
Τί μοι μάχεσθ', ἑταῖροι,
Καὐτῷ θέλοντι πίνειν;

κ'. Εἰς κόρην.

Ἡ Ταντάλου ποτ' ἔστη

Ἀθανάσιος ὁ Χρηστόπουλος: Νὰ ἡ τρίχες σου ἀρχίζουν, Ἀθανάσιε, ν' ἀσπρίζουν κτλπ.

[11] Πέλας τὰ Μοίρης], πλησίον εἰσὶ τὰ τῆς Μοίρας, περιφρ. ἀντὶ ἡ Μοῖρα, ὁ θάνατος.

[1] Γύγεω], τοῦ Γύγου, βασιλέως τῆς Λυδίας (ἧς μητρόπολις αἱ Σάρδεις), καὶ πατρὸς τοῦ περιφήμου Κροίσου. [5 6] Μύροισι καταβρέχειν ὑπήνην], καθὼς ἀκόμη καὶ σήμερον ῥαντίζουσι μὲ ῥοδόσταγμα οἱ Ἀσιανοὶ τὰ γένειά των. [11] Εὐδί'], εὐδία, γαλήνη, καλοκαιρία, μεταφορ. ἀντὶ Ὑγεία. [12] Κύβευε] παράδοξος ἡδονὴ δι' ἄνθρωπον οἰνοπότην!

[15] Δυαίῳ], ἐπίθετον τοῦ Διονύσου, ὡς λύοντος τοὺς δεσμοὺς τῶν φροντίδων ἢ μᾶλλον τῆς αἰδοῦς ᾗ εὐσχημοσύνης, ᾗ ἐμφαντικώτερον, ὡς καταλύοντος τὰ μέλη τῶν ὀπαδῶν τοῦ.

[1] Ἡ γῆ μέλαινα], ἀντὶ ἡ Μέλαινα γῆ, ἡ καὶ παρ' ἡμῖν, ἐπὶ τῶν θαπτομένων κυρίως, Μαύρη γῆ καλουμένη. — πίνει] τὴν βροχὴν δηλονότι. [2] Πίνει δὲ δένδρε' αὐτήν], ὄχι πλέον τὴν γῆν, ἀλλὰ τοὺς ἀπ' αὐτῆς χυμούς. [5] Ἀναύρους], τοὺς ποταμούς· διότι ὅλοι εἰς αὐτὴν κατασταλάζουν. [4] Ὁ δ' ἥλιος θάλασσαν], ἀποῤῥοφῶν καὶ μετεωρίζων εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν διὰ τῆς θερμότητος αὐτοῦ τὰς ἀπ' αὐτῆς ἀτμίδας. [5] Τὸν δ' ἥλιον σελήνη] ἀνταναχλῶσα εἰς ἑαυτὴν τὸ ἀπ' αὐτοῦ φῶς.

[1] Ταντάλου] ἐγν. θυγάτηρ, ἡ Νιόβη, ἀπολιθωθεῖσα διὰ τὸν θάνατον τῶν τέκνων της.

Λίθος Φρυγῶν ἐν ὄχθαις,
Καὶ παῖς ποτ' ὄρνις ἔπτη
Πανδίονος χελιδών.
Ἐγὼ δ' ἔσοπτρον εἴην, 5
Ὅπως ἀεὶ βλέπῃς με·
Ἐγὼ χιτὼν γενοίμην,
Ὅπως ἀεὶ φορῇς με.
Ὕδωρ θέλω γενέσθαι,
Ὅπως σε χρῶτα λούσω. 10
Μύρον, γύναι, γενοίμην,
Ὅπως ἐγώ σ' ἀλείψω.
Καὶ ταινίη δὲ μαστῶν,
Καὶ μάργαρον τραχήλῳ,
Καὶ σάνδαλον γενοίμην. 15
Μόνον ποσὶν πάτει με.

κή. Εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἑταίραν.

Ἄγε, ζωγράφων ἄριστε,
Γράφε, ζωγράφων ἄριστε,
Ῥοδίης κάρανε τέχνης,
Ἀπεοῦσαν, ὡς ἂν εἴπω,
Γράφε τὴν ἐμὴν ἑταίρην. 5
Γράφε μοι τρίχας τὸ πρῶτον
Ἁπαλάς τε καὶ μελαίνας·
Ὁ δὲ κηρὸς ἂν δύνηται,
Γράφε καὶ μύρου πνεούσας.
Γράφε δ' ἐξ ὅλης παρειῆς 10
Ὑπὸ πορφύραισι χαίταις
Ἐλεφάντινον μέτωπον.
Τὸ μεσόφρυον δὲ μή μοι
Διάκοπτε, μήτε μίσγε·
Ἐχέτω δ', ὅπως ἐκείνη, 15
Τὸ λεληθότως σύνοφρυ,
Βλεφάρων ἴτυν κελαινήν.

---

2 Φρυγῶν ἐν ὄχθαις], ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Φρυγ. Σιπύλου. 3.4 Καὶ παῖς ποτ' ὄρνις ἔπτη Πανδ. χ.] ἡ παῖς τοῦ Πανδίονος, ἡ Φιλομήλα, μεταμορφωθεῖσα εἰς χελιδόνα, ἀφ' οὗ ἐγλωσσοτομήθη ὑπὸ τοῦ Τηρέως· ἴδε τὴν μυθολογ. 5 Ἐγὼ δ' ἔσοπτρον εἴην] Καὶ ταύτης τῆς ᾠδῆς μίμησις εἶνε τοῦ Χρηστοπούλου τὸ: Ἂς γένουμουν καθρέπτης κτλ.

5 Ῥοδίης κάρανε τέχνης], κύριε τῆς Ῥοδίας τέχνης, τῆς ζωγραφικῆς· διότι ἐπ' αὐτοῦ ἤκμαζεν ἡ ἐν Ῥόδῳ ζωγραφικὴ σχολή. Ὅθεν λέγει καὶ ὁ Πίνδαρος (Ὀλ. Ζ', 91 κ. ε.) » Αὐτὰ δέ σφισιν ὤπασε τέχναν πᾶσαν ἐπιχθονίων Γλαυκῶπις ἀριστοπόνοις χερσὶ κρατεῖν. Ἔργα δὲ ζωοῖσιν ἐρπόντεσσί θ' ὁμοῖα κέλευθοι φέρον· ἦν δὲ κλέος βαθύ. 8 Ὁ δὲ κηρὸς] ἡ κηρομαστίχη, εἶδος σμάλτου, βάσις τῆς τῶν ἀρχαίων ζωγραφικῆς. 13.14 Τὸ μεσόφρυον δὲ κτλ.] τὸ μεταξὺ τῶν ὀφρύων, ὁ Τουρκιστὶ τσατμᾶς, μήτε διακεκομμένον, μήτε συνηνωμένον, καὶ τοῦτ' ἂν εἴη τὸ 16 Δεληθότως σύνοφρυ], ἀνεπαισθήτως συνηνωμένον μεσόφρυον. 17 Βλεφάρων ἴτυν κελαινήν] τὴν περιφέρειαν τῶν βλεφάρων (τὸ 'μμα-

Τὸ δὲ βλέμμα νῦν ἀληθῶς
Ἀπὸ τοῦ πυρὸς ποίησον,
Ἅμα γλαυκὸν, ὡς Ἀθήνης, 20
Ἅμα δ' ὑγρὸν, ὡς Κυθήρης.
Γράφε ῥῖνα καὶ παρειὰς,
Ῥόδα τῷ γάλακτι μίξας.
Γράφε χεῖλος, οἷα Πειθοῦς,
Προκαλούμενον φίλημα. 25
Τρυφεροῦ δ' ἔσω γενείου
Περὶ λυγδίνῳ τραχήλῳ
Χάριτες πέτοιντο πᾶσαι.
Στόλισον τὸ λοιπὸν αὐτὴν
Ὑποπορφύροισι πέπλοις· 30
Διαφαινέτω δὲ σαρκῶν
Ὀλίγον, τὸ σῶμ' ἐλέγχον.
Ἀπέχει· βλέπω γὰρ αὐτήν·
Τάχα κηρὲ καὶ λαλήσεις.

μ'. Εἰς Ἔρωτα.

Ἔρως πότ' ἐν ῥόδοισι
Κοιμωμένην μέλισσαν
Οὐκ εἶδεν, ἀλλ' ἐτρώθη
Τὸν δάκτυλον. πατάξας
Τὰς χεῖρας, ὠλόλυξε· 5
Δραμὼν δὲ καὶ πετασθεὶς
Πρὸς τὴν καλὴν Κυθήρην,
Ὄλωλα, μῆτερ, εἶπεν,
Ὄλωλα, κἀποθνήσκω.
Ὄφις μ' ἔτυψε μικρὸς, 10
Πτερωτὸς, ὃν καλοῦσι
Μέλισσαν οἱ γεωργοί.
Ἡ δ' εἶπεν· εἰ τὸ κέντρον
Πονεῖ τὸ τῆς μελίσσης,
Πόσον δοκεῖς πονοῦσιν, 15
Ἔρως, ὅσους σὺ βάλλεις;

τοσύνουρον) μαύρην, τὸ ὁποῖον τόσον εἶχον περὶ πολλοῦ, ὥστε καὶ τὸ ἐχρωμάτιζον μὲ στίμμι, καθὼς καὶ τώρα ἀκόμην μὲ τὸν σουρμέ. Ἐννοεῖται δὲ ἀπὸ κοινοῦ τὸ Γράφε.

26 Γενείου], τοῦ κατωσαγόνου, τοῦ πηγουνίου. 27 Λυγδίνῳ], ἀλαβαστρίνῳ.

33 Ἀπέχει], ἀρκούντως ἔχει, φθάνει.

1 Ἔρως ποτ' ἐν ῥόδοισι] ταύτης τῆς χαριεστάτης ᾠδῆς μίμησις εἶνε τοῦ Θεοκρίτου τὸ 19'. Εἰδύλλιον: » Τὸν κλέπταν ποκ' Ἔρωτα κακὰ κέντασε μέλισσα κτλπ. 14 15 Πονεῖ.. πονοῦσιν], ἀπαράλλακτος διετηρήθη καὶ παρ' ἡμῖν ἡ χρῆσις τοῦ πονῶ.

ΙΓ'. ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ.

(Σ. Δ. Β.)

Τῶν ἐπιγραμματοποιῶν ὁ ἀριθμὸς εἶνε ἄπειρος· διότι πᾶς τις τῶν λογίων συνέταξεν, ἅπαξ τοὐλάχιστον ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ, ἓν ἐπίγραμμα. Ἀλλὰ μεταξὺ αὐτῶν διακρίνονται, μετὰ τοὺς ἀρχαίους, Σιμωνίδην, Καλλιμάχον, Λουκιανόν, καὶ τὸν ἀναιδῆ Στράτωνα, οἱ νεώτεροι Ἀντίπατρος, Φίλιππος, Ἀγαθίας, Ἰουλιανὸς, Μελέαγρος, καὶ πρὸ πάντων ὁ εὐφυέστατος Παλλαδᾶς καὶ ὁ Λουκίλλιος.

α'. ΚΥΡΙΛΛΟΥ.

Πάγκαλόν ἐστ' ἐπίγραμμα τὸ δίστιχον· ἢν δὲ παρέλθῃς
Τοὺς τρεῖς, ῥαψῳδεῖς, κοὐκ ἐπίγραμμα λέγεις.

β'. ΠΑΥΛΟΥ ΣΙΛΕΝΤΙΑΡΙΟΥ.

Οὔνομά μοι.. τί δὲ τοῦτο; πατρὶς δέ μοι.. ἐς τί δὲ τοῦτο;
Κλεινοῦ δ' εἰμὶ γένους. εἰ γὰρ ἀφαυροτάτου;
Ζήσας ἐνδόξως ἔλιπον βίον. εἰ γὰρ ἀδόξως;
Κεῖμαι δ' ἐνθάδε νῦν... τίς τίνι ταῦτα λέγεις;

γ'. ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ ΑΙΓΥΠΤΙΟΥ.

Κλεινὸς Ἰωάννης. θνητός, λέγω. γαμβρὸς ἀνάσσης.
Θνητὸς ὅμως. γενεῆς ἄνθος Ἀναστασίου.
Θνητοῦ κἀκείνου. βίον ἔνδικος. οὐκέτι τοῦτο
Θνητὸν ἔφης. ἀρεταὶ κρείσσονές εἰσι μόρου.

δ'. ΣΤΑΥΛΙΟΥ ΦΛΑΚΚΟΥ.

Χρυσὸν ἀνὴρ εὑρὼν, ἔλιπεν βρόχον· αὐτὰρ ὁ, χρυσὸν
Ὃν λίπεν οὐχ εὑρὼν, ἧψεν ὃν εὗρε βρόχον.

ε'. ΚΑΠΙΤΩΝΟΣ.

Κάλλος ἄνευ χαρίτων τέρπει μόνον, οὐ κατέχει δὲ,
Ὡς ἄτερ ἀγκίστρου νηχόμενον δέλεαρ.

ς'. ΟΜΗΡΟΚΕΝΤΡΟΝ.

Ὁ πρῶτος Ἠχοῦς ἀκούσας.

Ὦ φίλοι, ἥρωες Δαναοὶ, θεράποντες Ἄρηος,

α'.) [1] Ἢν δὲ παρέλθῃς τοὺς τρεῖς, ῥαψῳδεῖς], τοῦτο δὲν ἀληθεύει πάντοτε· διότι, καθὼς παρετήρησε καὶ ὁ σοφὸς Οἰκονόμος, πολλὰ τετράστιχα καὶ ἑξάστιχα ἐπιγράμματα τοῦ Παλλαδᾶ καὶ ἄλλων εἶνε ἀριστουργήματα.

β'.) [1] Τί δὲ τοῦτο; ἐνν. ἐςίν;—ἐς τί δὲ τοῦτο;], ἐνν. συμβάλλεται. [2] Εἰ γὰρ ἀφαυρ.], ἐνν. Ἦν, καὶ προσυπενν. Τί πλέον; Καθὼς καὶ κατωτέρω: Εἰ γὰρ ἀδόξως. [3] Τίς τίνι λέγ.] ἄγνωστος ὅηλ. καὶ λησμονηθεὶς καὶ ὁ κείμενος καὶ ὁ ἀναγινώσκων.

γ'.) [1] Ἰωάννης] δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐξακριβώσω τίς οὗτος, καὶ ἂν ὁ πρόγονος αὐτοῦ Ἀναςάσιος ἦνε ὁ αὐτοκράτωρ, καὶ πότερος τῶν ὑπὸ τοῦτο τὸ ὄνομα δύο αὐτοκρατόρων.

ς'.) [1] Ὁμηρόκεντρον], Ὁμηρόκεντρα ὠνομάσθησαν, ὡς γνωστὸν, ποιήματα συνῤῥαμ-

Ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω; κέλεται δέ με θυμός.
Ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιῆς, ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
Ναίει ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα,
Ἥ θεός, ἠὲ γυνή· τοὶ δὲ φθέγγοντο καλεῦντες.
Εἰ δὲ φθεγξαμένου του ἢ αὐδήσαντος ἀκούσῃ,
Αὖτις ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεύει.
Ἀλλὰ τίη τοι ταῦτα διεξερέεσθαι ἕκαστα;
Τὴν δ' οὔτ' ἀθρῆσαι δύναμ' ἀντίον, οὔτε νοῆσαι.
Ὁπποῖόν κ' εἴπῃσθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσαις.

ζ'. ΑΝΤΙΠΑΤΡΟΥ.

Εἰς ὑδρομύλην, πρῶτον εὑρεθεῖσαν.

Ἴσχετε χεῖρα μυλαῖον, ἀλετρίδες, εὕδετε μακρά,
Κἢν ὄρθρον προλέγῃ γῆρυς ἀλεκτρυόνων.
Δηὼ γὰρ Νύμφαισι χερῶν ἐπετείλατο μόχθους·
Αἱ δὲ, κατ' ἀκροτάτην ἁλλόμεναι τροχιὴν,
Ἄξονα δινεύουσιν· ὁ δ' ἀκτίνεσσιν ἑλικταῖς
Στρωφᾶται πισύρων κοῖλα βάρη μυλάκων.
Γευόμεθ' ἀρχαίου βιότου πάλιν, εἰ δίχα μόχθου
Δαίνυσθαι Δηοῦς ἔργα διδασκόμεθα.

ἡ. ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ.

Ὡς τεθνηξόμενος τῶν σῶν ἀγαθῶν ἀπόλαυε,
Ὡς δὲ βιωσόμενος φείδεο σῶν κτεάνων.
Ἔστι δ' ἀνὴρ σοφὸς οὗτος, ὃς, ἄμφω ταῦτα νοήσας,
Φειδοῖ καὶ δαπάνῃ μέτρον ἐφηρμόσατο.

θ'. ΑΔΗΔΟΝ.

Ἓξ ὧραι μόχθοις ἱκανώταται· αἱ δὲ μετ' αὐτὰς,
Γράμμασι δεικνύμεναι, ΖΗΘΙ λέγουσι βροτοῖς.

ι. ΠΑΛΛΑΔΑ.

Εὖγε λέγων, τὸν Καιρὸν ἔφης θεὸν, εὖγε, Μένανδρε,
Ὡς ἀνὴρ Μουσῶν καὶ Χαρίτων τρόφιμος·

λένα, ὡς κέντρωνες, ἐκ διαφόρων στίχων καὶ ἡμιστιχίων ἀρχαίων ποιητῶν, καὶ ἰδίως τοῦ Ὁμήρου, πρὸς ἔκφρασιν νοήματος ὅλως ἀλλοίου παρὰ τὸ ὑπὸ τοῦ πρώτου αὐτῶν ποιητοῦ ἐκφρασθέν. Κατ' ἐξοχὴν δὲ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο γνωρίζεται ποίημά τι, ἀποδιδόμενον εἰς τὴν βασιλίδα Εὐδοκίαν τὴν Μακρεμβολίτισσαν, ᾗ ἔχον ἀντικείμενον τὰς πράξεις ᾗ τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ.

ζ'.) [4] Χεῖρα μυλαῖον], Ἀττ. ἀντὶ Μυλαίαν, τὴν στρέφουσαν τὸν μύλον· διότι, πρὶν εὑρεθῶσιν οἱ νερόμυλοι, μετεχειρίζοντο μόνον χειρομύλους, τοὺς ὑποίους ἔστρεφον συνήθως οἱ δοῦλοι καὶ αἱ δοῦλαι. [5] Δηὼ], ἡ Δήμητρα.—Νύμφαισι], ταῖς Νηρηΐσι, δηλ. τῷ ὕδατι.

[4] Κατ' ἀκρ. ἀλλ. τροχ.] πηδῶσαι (ἐπιπίπτουσαι) ἐπὶ τῆς ἄκρας τῶν πτερῶν τοῦ τροχοῦ.

[6] Στρωφᾶται], στρέφει.—πισύρων], τεσσάρων.—μυλάκων], μυλοπέτρων. [7] Ἀρχ. Βιότου], τοῦ ἐπὶ Κρόνου.

θ'.) [1] ΖΗΘΙ], ὡότι τὰ γράμματα ταῦτα ἐδείκνυον τὰς ὥρας 7, 8,

Πολλάκι γὰρ τοῦ σφόδρα μεριμνηθέντος ἄμεινον
προσπεσὸν εὐκαίρως εὗρέ τι ταὐτόματον.

ιά. ΜΑΚΗΔΟΝΙΟΥ ΥΠΑΤΟΥ.

Μνήμη καὶ Λήθη, μέγα χαίρετον· ἡ μὲν ἐπ' ἔργοις
Μνήμη τοῖς ἀγαθοῖς, ἡ δ', ἐπὶ λευγαλέοις.

ιβ'. ΑΝΤΙΠΑΤΡΟΥ.

Οὔ μοι Πληϊάδων φοβερὴ δύσις, οὐδὲ θαλάσσης
Ὠρύον στυφελῷ κῦμα περὶ σκοπέλῳ,
Οὐδ' ὅταν ἀστράπτῃ μέγας οὐρανός, ὡς κακὸν ἄνδρα
Ταρβέω, καὶ μύθων μνήμονας ὑδροπότας.

ιγ'. ΝΙΚΑΡΧΟΥ.

Τὴν δύσκωφον γραῖαν, Ὀνήσιμε, πρὸς Διός, ἔξω
Ἔκβαλε· πολλὰ λίην πράγματά μοι παρέχει.
Ἦν αὐτῇ τυροὺς ἁπαλοὺς εἴπωμεν ἐνέγκαι,
Οὐ τυρούς, πυροὺς δ' ἔρχετ' ἔχουσα νέους.
Πρώην τὴν κεφαλὴν ἐπόνουν, καὶ πήγανον αὐτὴν
Ἤτουν· ἡ δ' ἔφερεν τήγανον ὀστράκινον.
Ἦν ὀπὸν αἰτήσω, δοκὸν εἰσφέρει· ἂν, λάχανόν μοι,
Εἴπω, δός, πεινῶν, εὐθὺ φέρει λάσανον.
Ὄξος ἂν αἰτήσω, τόξον φέρει· ἂν δέ γε τόξον,
Ὄξος· ὅλως δ' ὃ λέγω, οὔποτ' ἐπαισθάνεται.
Αἰσχρὸν τῆς γραός με χάριν κήρυκα γενέσθαι,
Καὶ μελετᾷν ἔξω, νυκτὸς ἐγειρόμενον.

ιδ'. ΑΔΗΛΟΝ.

Τὸ στάδιον Περικλῆς εἴτ' ἔδραμεν, εἴτ' ἐκάθητο,
Οὐδεὶς οἶδεν ὅλως· δαιμόνιος βραδυτής.
Ὁ ψόφος ἦν ὕσπληγος ἐν οὔασι, καὶ στεφανοῦτο
Ἄλλος, καὶ Περικλῆς δάκτυλον οὐ προέβη.

ιβ'). Πληϊάδων δύσις], ὁ χειμὼν, ὅτε δύσσιν αἱ Πλειάδες. [1] Μύθων μνήμονας], διότι εἶπε που καὶ ὁ Πίνδαρος: Μισέω μνάμονα συμπόταν. — Ὑδροπότας], διότι οἱ ὕδωρ μόνον πίνοντες ἐνομίζοντο πικροὶ καὶ δύστροποι, ὅθεν ἔλεγε καὶ ὁ Δημάδης (νομίζω) περὶ τοῦ Δημοσθένους, ὅτι τὸν ἀντεπολιτεύετο, διότι αὐτὸς μὲν οἶνον, ἐκεῖνος δ' ὕδωρ πίνει.

ιγ'.) Τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο ἠμπορεῖ νὰ δίδεται καὶ ὡς γύμνασμα εἰς τοὺς ποιητιῶντας ἤδη μαθητὰς, ὥστε κατὰ μίμησιν αὐτοῦ νὰ συνθέτωσι καὶ αὐτοὶ ἀνάλογα.

ιγ'.) [5] Τυροὺς ἁπαλοὺς], χλωροτύριον, καθὼς τὸ λέγομεν τώρα. [6] Πήγανον], διότι τὸ κατέπλαττον, φαίνεται, περὶ τὴν κεφαλὴν, ὡς ἀντικεφαλαλγικόν. [7] Ὀπὸν], σιλφίου, τὸν ὁποῖον μετεχειρίζοντο καὶ ὡς ἰατρικὸν καὶ ὡς ἄρτυμα. [8] Λάσανον], τὸ κατουροκάνατον [10] Μελετᾷν ἔξω], νὰ γυμνάζωμαι (φωνασκῶν) ἔξω εἰς τὸ ὕπαιθραν, καθὼς συνείθιζον οἱ κήρυκες.

ιδ'). Τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο καθὼς καὶ τὸ ἑπόμενον (ιέ.) εἶνε παρῳδία τοῦ γνωστοῦ ἐκείνου: « Δέδραμε τὸ στάδιον εἴθ' ἥλατο, εἴτε διέπτη, » δαιμόνιον τὸ τάχος, οὐδὲ φράσαι δυνατόν.

ιέ. ΝΙΚΑΡΧΟΥ ἢ ΚΑΔΛΙΚΤΗΡΟΣ.

Ἰητρὸς τὴν γραῦν εἴτ' ἔκλυσεν, εἴτ' ἀπέπνιξεν,
Οὐδεὶς γιγνώσκει· δαιμόνιον τὸ τάχος.
Ὁ ψόφος ἦν κλυστῆρος ἐν οὔασι, καὶ στεφανοῦτο
Ἡ σορὸς, οἱ δ' ἄλλοι τὸν φακὸν εὐτρέπισαν,

ις'. ΚΕΡΕΑΔΙΟΥ.

Οὐ τὸ λέγειν παράσημα καὶ Ἀττικὰ ῥήματα πέντε,
Εὐζήλως ἐστὶν καὶ φρονίμως μελετᾷν.
Οὐδὲ γὰρ εἰ κάρκαιρε, καὶ εἰ κοναβεῖ', τό τε σίζει,
Καὶ κελάρυζε λέγεις, εὐθὺς Ὅμηρος ἔσῃ.
Νοῦν ὑποκεῖσθαι δεῖ τοῖς γράμμασι, καὶ φράσιν αὐτῶν
Εἶναι κοινοτέραν, ὥστε νοεῖν ἃ λέγεις.

ιζ'. ΑΜΜΙΑΝΟΥ.

Εἰ βούλει τὸν παῖδα διδάξαι ῥήτορα, Παῦλε,
Ὡς οὗτοι πάντες, γράμματα μὴ μαθέτω.

ιή. ΘΕΟΔΩΡΟΥ.

Ἑρμοκράτης τᾶς ῥινός· ἐπεὶ τὰν ῥῖνα λέγοντες
Ἑρμοκράτους, μικροῖς μακρὰ χαριζόμεθα.

ιθ. ΑΜΜΙΑΝΟΥ.

Εἴη σοι κατὰ γῆς κούφη κόνις, οἰκτρὲ Νέαρχε,
Ὄφρα σε ῥηϊδίως ἐξερύσωσι κύνες.

κ'. ΛΟΥΚΙΛΛΟΥ.

Ἐκ ποίων ἔταμες, Διονύσιε, τὰ ξύλα ταῦτα
Λατομιῶν; ποίων τὸ σκάφος ἐστὶ μύλων;
Εἰ γὰρ ἐγώ τι νοῶ, μολίβου γένος, οὐ δρυός ἐστιν,
Οὐδ' ἐλάτης· μικροῦ ῥιζοβολεῖ τὰ κάτω.
Καὶ τυχὸν ἐξαπίνης ἔσομαι λίθος· εἶτα, τὸ χεῖρον,
Γράψει μ' ὡς Νιόβην δρᾶμα σαπρὸν Μελίτων.

ιέ.) [a] Τὸν φακόν], τὴν φακῆν. τὴν ὁποίαν συνείθιζον νὰ μειοάζωσιν εἰς τὰς κηδείας, καθὼς τώρα παρ' ἡμῖν τὰ κόλλυβα, καὶ, εἰς τὴν Μάνην ἰδίως, τὴν φάβαν.

ις'.) Μελετᾷν] συνθέτειν, γράφειν.

ιή.) Ἑρμοκρ. τᾶς ῥινός], ἐνν. κτῆμά ἐστι.

ιθ'.) Τοῦ εὐφυεστάτου τούτου ἐπιγράμματος τὸ σκῶμμα εἶνε τὸ λεγόμενον Παρ' ὑπόνοιαν, ἢ Ὀξύμωρον.

κ'.) [a] Μύλων] μυλολίθων. [b] Μικροῦ], ἐνν. δεῖν, παρ' ὀλίγον, σχεδόν. [5-6] Εἶτα, τὸ χεῖρον κτλ.] Τὰ βέλη τούτου τοῦ ἐπιγράμματος διευθύνονται πρὸς δύο σκοποὺς μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιτυχίας· ἀλλὰ τὸ τελευταῖον, τὸ κατὰ τοῦ ἀφυοῦς ποιητοῦ, εἶνε τὸ εὐστοχώτερον, διότι καὶ τὸ κακὸν, τὸ προερχόμενον ἀπὸ τῶν ἀδοκίμων δραμάτων, καὶ ἁπλῶς τῶν κακῶν γραμμάτων, εἶν' ἀσυγκρίτως μεγαλήτερον παρὰ τὸ τοῦ βραδυπορούντος πλοίου.

κά. ΑΔΗΛΟΝ.

Τοῦτο τὸ Βουλεύειν εἶχες πάλαι. ἀλλὰ τὸ Βῆτα
Οὐκ ἐπιγιγνώσκω· Δέλτα γὰρ ἐγράφετο.

κβ'. ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ.

Εἰς φυλακὴν βληθείς ποτε Μάρκος ὁ ἀργὸς, ἑκοντὶ,
Ὀκνῶν ἐξελθεῖν, ὡμολόγησε φόνον.

κγ'. ΠΑΛΛΑΔΑ.

Ῥῶ καὶ Λάμβδα μόνον κόρακας κολάκων διορίζει·
Λοιπὸν ταὐτὸ κόραξ βωμολόχος τε κόλαξ.
Τοὔνεκά μοι, βέλτιστε, τόδε ζῶον πεφύλαξο,
Εἰδὼς καὶ ζώντων τοὺς κόλακας κόρακας.

κδ'. ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Ἐχθὲς δειπνήσας τράγεον πόδα, καὶ δεκαταῖον
Κανναβίνης κράμβης μήλινον ἀσπάραγον,
Εἰπεῖν τὸν καλέσαντα φυλάσσομαι· ἔστι γὰρ ὀξὺς,
Καὶ φόβος οὐχ ὁ τυχὼν, μή με πάλιν καλέσῃ.

κέ. ΛΟΥΚΙΛΛΟΥ.

Μῦν Ἀσκληπιάδης ὁ φιλάργυρος εἶδεν ἐν οἴκῳ,
Καὶ, τί ποιεῖς, φησὶν, φίλτατε μῦ, παρ' ἐμοί;
Ἡδὺ δ' ὁ μῦς γελάσας, μηδὲν, φίλε, φησὶ, φοβηθῇς
Οὐχὶ τροφῆς παρὰ σοὶ χρῄζομεν, ἀλλὰ μονῆς.

κς'. ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Τὴν κεφαλὴν βάπτεις, τὸ δὲ γῆρας οὔποτε βάψεις,
Οὐδὲ παρειάων ἐκτανύσεις ῥυτίδας.
Μὴ τοίνυν τὸ πρόσωπον ἅπαν ψιμύθῳ κατάπλαττε,
Ὥστε προσωπεῖον, κοὐχὶ πρόσωπον ἔχειν.
Οὐδὲν γὰρ πλέον ἐστί. τί μαίνεαι; οὔποτε φῦκος
Καὶ ψίμυθος τεύξει τὴν Ἑκάβην Ἑλένην.

κζ'. ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Ἐν πᾶσιν μεθύουσιν Ἀκίνδυνος ἤθελε νήφειν,
Τοὔνεκα καὶ μεθύειν αὐτὸς ἔδοξε μόνος.

κή. ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Ἰητήρ τις ἐμοὶ τὸν ἐὸν φίλον υἱὸν ἔπεμψεν,
Ὥστε μαθεῖν παρ' ἐμοὶ ταῦτα τὰ γραμματικά.

κά.) Τὸ σκῶμμα τούτου τοῦ ἐπιγράμματος, καθὼς καὶ τοῦ κγ'. εἶνε τὸ λεγόμενον Παρὰ γράμμα.

κδ'.) [2] Κανναβ. κράμβης μήλινον ἀσπάρ.] σκληρᾶς κράμβης (λαχάνου) κίτρινον ὡς τὸ μῆλον (ὡς τραχυνθὲν ἤδη) βλαστάριον.

Ὡς δὲ τὸ » Μῆνιν ἄειδε καὶ » ἄλγεα μυρί' ἔθηκεν
Ἔγνω, καὶ τὸ τρίτον τοῖς δ' ἀκόλουθον ἔπος,
» Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς ἄϊδι προΐαψεν,
Οὐκέτι μιν πέμπει πρός με μαθησόμενον.
Ἀλλά μ' ἰδὼν ὁ πατὴρ, σοὶ μὲν χάρις, εἶπεν, ἑταῖρε·
Αὐτὰρ ὁ παῖς παρ' ἐμοὶ ταῦτα μαθεῖν δύναται.
Καὶ γὰρ ἐγὼ πολλὰς ψυχὰς Ἄϊδι προϊάπτω,
Καὶ πρὸς τοῦτ' οὐδὲν γραμματικοῦ δέομαι.

κθ'. ΑΜΜΙΑΝΟΥ.

Ὡς κῆπον τεθυκὼς, δεῖπνον παρέθηκεν Ἀπελλῆς,
Οἰόμενος βόσκειν ἀντὶ φίλων πρόβατα.
Ἦν ῥαφανὶς, σέρις ἦν, τῆλις, θρίδακες, πράσα, βολβοῖ,
Ὤκιμον, ἡδύοσμον, πήγανον, ἀσπάραγος.
Δείσας δ' ἐκ τούτων μὴ καὶ χόρτον παραθῇ μοι,
Δειπνήσας θέρμους ἡμιβρεχεῖς ἔφυγον.

κθ') [1] Σέρις.. τῆλις], ἡ μὲν εἶη ἂν τὸ παρ' ἡμῖν ἀντίδιον ἡ πικρομάρουλον· ἡ δὲ τῆλις τὸ Γαλλιστὶ Fenu-grec. [2] Ἡδύοσμον] τὸ δυο ἐν συνιζήσει, ὡς μία συλλαβὴ, καθὼς προφέρομεν καὶ ἡμεῖς σήμερον τὴν λέξιν.—πήγανον], διότι ἐτρώγετο ὑπὸ τῶν παλαιῶν καὶ τοῦτο ὡς λαχανικόν· ἴδε τὸν Ἀθήναιον.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

		Σελ.
Ζ'.	Σοφοκλέους Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῷ	1
Η'.	Αἰσχύλου Πέρσαι	52
Θ'.	Ἀριστοφάνους Πλοῦτος	82
	» » Βάτραχοι	124
Γ'.	Θεοκρίτου Εἰδύλλιον Α'	188
	— Εἰδύλλιον Γ'	183
	— Εἰδύλλιον ΙΕ'	185
ΙΑ'.	Πινδάρου Ὀλυμπ. εἶδος Α'	191
	— Ὀλυμπ. εἶδος Β'	197
	— Πυθίων εἶδος Α'	204
	— Νεμέων εἶδος Α'	211
	— Ἰσθμίων εἶδος Α'	215
ΙΒ'.	Ἀνακρέοντος ᾠδαί	219
ΙΓ'.	Ἐπιγράμματα	225

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΤΟΜΟΥ.